B. INST. ISTORIE A. R. S. R.
II
16768
L

GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN
REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

DOCUMENTE
PRIVIND
ANUL REVOLUŢIONAR 1848
ÎN ŢARA ROMÎNEASCĂ

BUCUREŞTI
1962

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI
DIN
REPUBLICA POPULARĂ ROMÎNĂ

DOCUMENTE
PRIVIND
ANUL REVOLUȚIONAR 1848
ÎN ȚARA ROMÎNEASCĂ

BUCUREȘTI
1962

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

BIBLIOTECA CENTRALĂ UNIVERSITARĂ
BIBLIOTECA ...
Cota II 16768
Inventar 89843

Lucrarea a fost întocmită
de MIHAIL REGLEANU

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

INTRODUCERE

Volumul de față conține un număr de 639 de documente selecționate din fondul „Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare" pe o perioadă de la 18 iunie 1848 pînă la 28 iulie 1849. Această Comisie a fost înființată prin decretul din 18 noiembrie 1848 al caimacamului C. Cantacuzino. Completul Comisiei a fost format din cei mai credincioși slujitori ai regimului feudal și anume: marele vornic Mihail Cornescu, Scarlat Gr. Ghica și polcovnicul Anton Garbatki, primul îndeplinind funcția de președinte. Procuror a fost numit serdarul Ioan Suțu [1]).

Cu acest complet Comisia și-a început lucrările la 22 noiembrie 1848. Atribuțiile Comisiei erau de a face o cercetare preliminară a tuturor celor bănuiți de participare la revoluția burghezo-democratică din 1848, urmînd ca cei găsiți vinovați să fie judecați de Înalta Curte Criminală. Încheindu-și lucrările la 28 iulie 1849, Comisia depune la Ministerul Justiției arhiva sa, formată din două condici de intrare și ieșire, o condică de jurnale, două condici de expediție, 210 dosare și pecetea. Cu această ocazie arată că 24 de dosare privind pe cei „prepuși în categoria împotrivirii cu arme la împărățeștile oștiri otomane și în categoria arderii Regulamentului" s-au trimis la Înalta Curte Criminală, iar două dosare se vor trimite ulterior. Din aceste 236 de dosare și cinci condici nu s-au păstrat decît 114 dosare și condica de jurnale, păstrată între manuscrise sub numărul 749.

Aceste documente au fost depuse la Arhivele Statului în anul 1905, amestecate cu dosarele secției penale din Ministerul Justiției. Datorită unei inundații în subsolul Ministerului, o parte

---

[1]) Un contemporan îi caracterizează în felul următor: „Mihail Cornescu, un om ruinat, o creatură a lui Bibescu, care, după ce i s-a încredințat Ministerul Justiției, i s-a luat această funcție din cauza abuzurilor. El ținea totdeauna cu partea celui ce plătea. Scarlat Ghica, un risipitor, care a făcut mult timp opoziție lui Bibescu și care, într-o zi, pentru o slujbă de 350 lei pe lună a încetat de a-l mai ataca și a fost apărătorul său. I. Suțu este vărul lui Scarlat Ghica și împărtășește devotamentul său".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

din dosarele Comisiei, cît și din cele ale secției penale au fost deteriorate complet sau parțial. Această situație a îngreuiat transcrierea documentelor aflate în dosarele deteriorate, unele foi fiind lipite, altele putrede în întregime sau parțial. Cuvintele sau frazele șterse ori rupte s-au completat după context și s-au pus între paranteze ascuțite. În volum s-au editat interogatoriile, jurnalele încheiate de Comisie la sfîrșitul anchetelor, documentele mai importante aflate în dosarele create pentru fiecare persoană anchetată, cele din dosarul de corespondență, precum și jurnalele din registrul Comisiei pentru anchetații ale căror dosare nu s-au păstrat.

Dosarele s-au editat în ordinea creării lor, iar documentele din cadrul fiecărui dosar în ordine cronologică.

Editîndu-se numai materialele din acest fond, la indicarea unităților de păstrare nu s-a mai enunțat denumirea fondului, ci numai cota și fila unității de păstrare.

Principiul de bază la reproducerea documentelor a fost păstrarea formei originale. La transcriere s-au păstrat toate elementele esențiale ale originalului, schimbîndu-se numai particularitățile exterioare, conform regulilor în vigoare și anume: transpunerea vechii ortografii în cea nouă, folosirea majusculelor, întregirea omisiunilor, corectarea greșelilor evidente, modernizarea punctuației. Documentele redactate în limba franceză s-au reprodus în această limbă, iar cele în limba rusă s-au dat după traducerile contemporane.

Colecția se încheie cu o listă cronologică a documentelor, un indice general și un glosar.

*

* *

Documentele publicate în acest volum ilustrează aspecte importante ale revoluției burghezo-democratice din 1848 din Țara Românească, amploarea acesteia în diferite județe și în special rolul hotărîtor al maselor în înfăptuirea, menținerea și apărarea revoluției.

Revoluția burghezo-democratică ce a izbucnit în 1848 în țările române, unul din ultimele „avantposturi" [1] *ale revoluției europene, constituie un eveniment de seamă în istoria poporului nostru.*

Vorbind despre cauzele revoluției burghezo-democratice de la 1848, Bălcescu arăta:

„Revoluția română de la 1848 n-a fost un fenomen neregulat, efemer" [2]*, ea a fost rezultatul dezvoltării economice, culturale și politice a țărilor române, precum și al luptei poporului pentru răsturnarea feudalismului, pentru libertăți democratice, pentru independența și unitatea națională.*

---

[1]) Fr. Engels, „Care va fi soarta Turciei Europene", Marx-Engels, Opere, vol. 9, Edit. Politică, Buc., 1959, p. 35.

[2]) N. Bălcescu, **Opere**, E. S. P. L. A., Buc., 1952, p. 179.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

În prima jumătate a secolului al XIX-lea în țările romîne are loc o dezvoltare accentuată a forțelor de producție, concretizată în dezvoltarea producției meșteșugărești și a manufacturilor de tip capitalist, în creșterea producției marfă și transformarea ei în producție capitalistă. Se dezvoltă comerțul ca urmare a dezvoltării producției, a adîncirii diviziunii sociale a muncii și a atragerii gospodăriei țărănești în sfera schimbului. Toate acestea accelerează procesul de descompunere a orînduirii feudale și duc la întărirea legăturilor economice între provincii, la coacerea premiselor pentru formarea pieței naționale unice.

Transformări importante se produc și în viața socială. Procesul diferențierii micilor producători se accentuează, ducînd la creșterea burgheziei și la apariția unei noi clase de muncitori salariați.

Sporirea productivității muncii, înmulțirea atelierelor capitaliste simple și a manufacturilor duc la creșterea numerică și la întărirea pozițiilor economice ale burgheziei. Dezvoltarea forțelor de producție, care cereau relații capitaliste, și deci și dezvoltarea burgheziei erau frînate de dominația relațiilor feudale. Interesele economice ale burgheziei se loveau atît de orînduirea economică, cît și de orînduirea politică feudală. Menținerea privilegiilor boierești și starea de dependență a maselor țărănești frînează dezvoltarea relațiilor de producție capitaliste.

Contradicția dintre țărănimea dependentă și boieri se adîncește tot mai mult datorită intensificării la maximum a exploatării. Boierii antrenați în relațiile comerciale tind să sporească necontenit producția de marfă prin mărirea suprafeței cultivate, restrîngerea pămîntului aflat în posesia clăcașilor, ceea ce contribuie la intensificarea exploatării țărănimii și la adîncirea luptei antiboierești.

Problema agrară, abolirea relațiilor de dependență ale țărănimii și împroprietărirea sa este problema centrală a epocii.

Ascuțirea contradicțiilor dintre capitalismul în dezvoltare și feudalismul în descompunere a dus la crearea în țările romîne, la sfîrșitul deceniului al patrulea al veacului trecut, a unei situații revoluționare ce s-a manifestat prin conducerea despotică a boierimii conservatoare, prin creșterea luptei antifeudale a țărănimii și burgheziei.

Revoluțiile burghezo-democratice ce au izbucnit în Europa în primăvara anului 1848 au cuprins și țările romîne — unde condițiile economice, sociale și politice erau deja coapte, poporul asuprit fiind gata să se ridice la luptă.

Cauzele care au dus la izbucnirea revoluției se pierd — așa după cum arăta Bălcescu — „în zilele veacurilor. Uneltitorii ei sînt optsprezece veacuri de trude, suferințe și lucrarea poporului romîn asupra lui însuși“ [1]).

Istoriografia burgheză, urmărind să diminueze importanța

[1]) N. Bălcescu, **Opere**, E. S. P. L A., Buc,, 1952 p. 176.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

acestui eveniment și să nege tradițiile revoluționare de luptă ale poporului, trata revoluția burghezo-democratică de la 1848 ca importată din Europa, o imitare a revoluției franceze, opera unor tineri intelectuali entuziasmați de revoluția europeană. N. Bălcescu, combătînd cu tărie această teorie, sublinia că revoluția europeană a putut contribui la grăbirea acestei explozii, a putut să ajute mișcării, dar nu ea a pricinuit-o.

Forțele motrice ale revoluției au fost burghezia și masele populare de la orașe și sate. În fruntea luptei pentru răsturnarea orînduirii feudale s-a situat burghezia, înfăptuirea revoluției a fost însă opera maselor pe care burghezia căuta să le atragă prin însușirea revendicărilor lor.

Marele patriot N. Bălcescu a combătut pe cei care își atribuiau meritul de a fi înfăptuit revoluția, arătînd că: „revoluția din iunie n-a fost inventată, nici fabricată, nici de mine, nici de voi... nici de un alt revoluționar“ [1]*). Comitetul revoluționar — sublinia N. Bălcescu — „nu el făcu revoluția, el puse mîna pe ea, o dirijă, o orîndui“* [2]*).*

În lista celor bănuiți de participare la revoluție și arestați de autoritățile reacționare din județele Muscel, Olt, Mehedinți, Ialomița, Romanați și Rîmnicul Sărat, figurează 269 de persoane. Între acestea 84 sînt țărani, 62 fac parte din burghezia mare, 75 din mica burghezie, iar 32 meseriași (doc. 82).

Partea cea mai înaintată a maselor orășenești era proletariatul în formare, tipografii, tabacii, mici meseriași, care au participat intens la desfășurarea revoluției. Lista locuitorilor din București cu locuința în vopselele de galben și albastru, înscriși în garda națională, cuprinde 338 de persoane, dintre care 261 sînt mici meseriași și mici negustori (doc. 32).

Elementele înaintate ale burgheziei, printre care N. Bălcescu, A. G. Golescu, C. A. Rosetti, Gh. Magheru, au avut un rol de seamă în conducerea revoluției. Ei au întocmit programul revoluției, preconizînd emanciparea țăranilor din servituțile feudale și împroprietărirea lor, desființarea privilegiilor feudale, libertăți democratice, schimbarea vechilor instituții centrale ale statului.

Programul revoluției expus în proclamația de la Izlaz — al cărui cuprins reflectă interesele claselor și păturilor sociale ce luptau pentru înlăturarea orînduirii feudale — a avut o importanță deosebită, trezind masele la lupta revoluționară.

La propunerea marelui patriot N. Bălcescu au fost aleși 105 comisari de propagandă cu o pregătire temeinică și devotați cauzei, care au fost trimiși în toată țara. Un număr însemnat de comisari de propagandă au fost recrutați din Transilvania, iar alții dintre profesorii transilvăneni aflați în țară (Ion Codru Drăgușanu, D. Almășanu și alții). Lista comisarilor de propagandă (doc. nr. 36),

---

[1]) **Op. cit.** p. 247.
[2]) **Op. cit.** p. 248.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

procurată Comisiei pentru a-i urmări și aresta, ne arată că în fiecare județ au fost trimiși cinci pînă la nouă comisari. Prin comisarii de propagandă țărănimea cunoaște programul revoluției, este mobilizată la luptă.

Un rol important în răspîndirea ideilor revoluționare l-a avut presa, în special: „Pruncul Romîn", „Vestitorul Romînesc", „Popolul Suveran", „Viitorul Romîn", „Reforma" și „Monitorul Romîn". În lista persoanelor care au susținut revoluția prin presă (doc. 26) aflăm pe Ioan Ionescu de la Brad, pictorul I. Negulici, D. Bolintineanu, calificat de Comisie ca „cel mai sîngeros jurnalist", Ion Catina și alții (doc. 268).

Membrii comitetului revoluționar, ales încă din luna mai pentru conducerea maselor în revoluția ce se apropia, au adoptat o atitudine diferită față de revendicările trecute în program și față de modul de rezolvare a lor. S-au distins trei curente: 1. curentul revoluționar democrat, reprezetînd interesele maselor țărănești — al căror exponent era N. Bălcescu — care va milita pentru emanciparea și împroprietărirea clăcașilor, pentru largi drepturi democratice. Acest curent s-a caracterizat printr-o atitudine fermă, hotărîtă în lupta împotriva boierimii reacționare; 2) curentul liberal-radical, reprezentînd burghezia mică și mijlocie, care era pentru reforme democratice, dar nu era suficient de hotărît în luptă. Ei puneau pe primul plan problema națională și unele revendicări imediate ale burgheziei mici și mijlocii; 3) curentul liberal moderat — în frunte cu Ion Eliade Rădulescu, care susținea interesele burgheziei mari și ale boierimii liberale — s-a opus încă de la început unor reforme largi democratice și a fost oricînd gata să facă un compromis cu boierimea, fenomen caracteristic burgheziei slab dezvoltate, pentru a limita dezvoltarea revoluției. Marea burghezie se temea că revoluția adîncindu-se va lovi proprietatea moșierească și va pune sub semn de întrebare existența proprietății private în general. Acest curent era pentru o revoluție pașnică, insista pentru menținerea censului la alegeri. Trădarea încă de la început a intereselor maselor în revoluție este principala caracteristică a acestui curent.

Planul revoluționar, întocmit încă din luna martie și definitivat în mai, este pus în aplicare la începutul lunii iunie 1848, cînd capii revoluției s-au deplasat în regiunile cu tradiții revoluționare, pentru a începe din aceste locuri revoluția. La 9 iunie revoluția izbucnește la Izlaz, unde s-au citit cele 21 de puncte ale proclamației și s-a ales un guvern provizoriu din care făceau parte: Ion Eliade Rădulescu, Ștefan Golescu, Cristian Tell, N. Pleșoianu, Popa Șapcă. De la Izlaz guvernul însoțit de mulțime s-a îndreptat spre Caracal, unde îi aștepta Gh. Magheru cu mii de țărani entuziasmați pentru revoluție. Intrarea revoluționarilor în Craiova este primită cu elan și bucurie de masele de orășeni și țărani. Încercarea prefectului I. Bibescu și a comandantului batalionului de dorobanți, Vlădoianu, din orașul Craiova — sprijiniți de boierii

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

reacționari — de a înăbuși revoluția este anihilată de elanul maselor, de trecerea acestora în totalitate de partea revoluției. Încă de pe acum elementele moderate încep să trădeze cauza țărănimii. Astfel, deși revoluția era victorioasă, Ion Eliade Rădulescu a început să oscileze. Apărînd interesele boierimii, el primește o delegație a acestora și le promite nerespectarea art. 13 din proclamație privitor la emanciparea și împroprietărirea țăranilor.

Biruitoare la Izlaz, revoluția se extinde cu repeziciune în toată țara.

În București revoluția n-a izbucnit la 9 iunie cum era stabilit, deoarece domnul luase măsuri de arestare a conducătorilor revoluției. Aceste măsuri, cît și încercarea lui Bibescu de a atrage garnizoana din capitală de partea sa, eșuează. La 11 iunie peste 6000 de oameni: muncitori, negustori, mici meseriași și țărani îl silesc pe domn să semneze constituția și să aprobe un nou guvern alcătuit din: Nicolae Golescu la Departamentul din Lăuntru, Ion Eliade Rădulescu la Departamentul Credinței, Ștefan Golescu la Departamentul Dreptății, colonelul Ion Odobescu, șef al oștirii, Gh. Magheru la Departamentul Vistieriei, Nicolae Bălcescu, secretar al Statului, C. A. Rosetti, șef al Poliției. Acest guvern prin componența sa era un guvern care să tempereze revoluția, să limiteze dezvoltarea și adîncirea ei. Menținerea în guvern a unor persoane care fuseseră și înainte la conducerea unor departamente cheie, ca I. Odobescu, șeful oștirii, și încredințarea departamentelor mai puțin importante radicalilor, ca N. Bălcescu, probleme externe, Gh. Magheru, finanțe, exprimă dorința grupării moderate de a frîna dezvoltarea revoluției.

Sublinierea făcută de Bălcescu că „la 11 iunie... poporul m-a numit ministru" [1] *ne demonstrează că și acest post l-a primit numai la intervenția maselor. De altfel, apare de acum evident faptul că menținerea revoluției și apărarea ei a revenit maselor populare.*

Divergențele din sînul guvernului revoluționar și în special atitudinea îngăduitoare a grupării moderate dă posibilitatea reacțiunii să lovească revoluția. În acest sens grăitoare este declarația lui N. Ghica care arată că la 2 iunie 1848, discutînd cu sublocotenentul D. Artimineanu, acesta i-a făgăduit că va căuta să convingă pe colegii săi ofițeri să se împotrivească sprijinirii revoluției cu armele. N. Ghica răspunde la aceasta că „și eu din parte-mi mă duc chiar acum pe la cîțiva cunoscuți ai mei și sînt sigur că-i voi răscula împotrica rebelilor și îi va nimicnici cu totul" (doc. 609).

Concludentă pentru poziția trădătoare a burgheziei este hotărîrea guvernului provizoriu din 14 iulie 1848 prin care se ordona — la cererea ministrului din lăuntru — N. Golescu, șefului oștirii, C. Tell, să trimită „fără zăbavă administratorilor porunci des-

[1]) N. Bălcescu, **Opere**, E. S. P. L. A., Buc., 1952, p. 250

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

chise către comandirul din partea locului unde țăranii se arată cu nesupunere ca la întîmplare de trebuință să trimeată pe la acele sate răzvrătitoare o comandă de ostași spre a aduce pe locuitori la supunere" (doc. 9, 10).

Un complot al boierilor din București, întruniți la mitropolitul Neofit, este lichidat nu prin măsurile luate de guvern, ci prin intervenția hotărîtă a maselor care s-au dus să ceară socoteală mitropolitului pentru trădarea sa.

Masele populare continuă pline de avînt să susțină revoluția. O demonstrație a adeziunii acestora la revoluție se face în ziua de 15 iunie 1848, cînd pe Cîmpia Filaretului, ce va purta de acum numele de Cîmpia Libertății, zeci de mii de țărani și orășeni depun jurămînt pe constituție.

La 19 iunie boierii reacționari pun la cale un nou complot împotriva guvernului. Cu sprijinul acordat de colonelul Odobescu și colonelul Solomon, boierii veniți la palat, sub pretextul de a felicita guvernul, arestează pe membrii acestuia. Acțiunea dușmănoasă a boierilor a stîrnit mînia poporului. Masele revoltate, în fruntea cărora s-a situat Ana Ipătescu, deși neînarmate, eliberează guvernul provizoriu și arestează pe complotiști. Cu toate că masele au cerut pedepsirea cruntă a complotiștilor criminali, noul guvern ales, în care Odobescu a fost înlocuit cu Tell, nu numai că nu face acest lucru, dar printr-o proclamație îi scuză pe vinovați.

În loc să ia măsuri împotriva reacționarilor, guvernul adoptă o altă tactică, aceea de a-i potoli prin concesii. Astfel, le acordă satisfacția de a amîna aplicarea art. 13 din constituție, privind emanciparea și împroprietărirea clăcașilor, urmînd ca această problemă să fie rezolvată de Adunarea constituantă. Hotărîrea aceasta a fost luată de către gruparea moderată fără a ține cont de opoziția lui Bălcescu. În art. 13 al proclamației se cuprindea pe de-antregul — așa cum arăta Bălcescu — revoluția de la 1848, celelalte puncte doar mai dezvoltate fiind reproducerea programului din 1821. Reprezentanții curentului liberal moderat au admis înscrierea în programul revoluției a art. 13 — emanciparea clăcașilor prin împroprietărire — însă, după cucerirea puterii politice, ei caută să tergiverseze înfăptuirea acestuia și chiar să-l abandoneze.

Procesul în care trebuia să fie judecați complotiștii a fost amînat mereu, iar hotărîrea luată de a-i îndepărta din funcții și pierderea gradelor, urmînd a fi dați apoi sub judecată criminalicească, nu s-a aplicat în întregime. Numai N. Bălcescu și A. G. Golescu (Negru) s-au situat pe o poziție revoluționară și în această privință. Primul, fiind plecat din București, insistă ca guvernul să procedeze „mai cu energie" [1]) căci numai astfel vor căpăta încrederea poporului.

---

[1]) **Ibidem**, p. 234.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Concesiile făcute n-au potolit, ci au încurajat reacțiunea care pune la cale un nou complot. Zvonul lansat de reacțiune că armata turcă și țaristă se îndreaptă spre București, cu scopul de a înăbuși revoluția, alarmează guvernul provizoriu, care se refugiază în noaptea de 28—29 iunie la Rucăr.

După plecarea guvernului provizoriu, mitropolitul reacționar și trădător ia o serie de măsuri pentru restabilirea vechilor relații și constituirea unei căimăcămii din boierii T. Văcărescu și E. Băleanu, căimăcămie ce permite venirea la posturi a vechilor slujbași și silește pe țărani să dea ascultare boierimii.

Din nou masele populare salvează revoluția. După două zile de la instaurarea căimăcămiei, poporul se ridică la luptă, înlăturînd conducerea reacționară. Intenția reacționarilor de a organiza rezistența în cazarma unde erau refugiați este paralizată de mase. Se alege un guvern interimar condus tot de mitropolitul Neofit, pe care elementele moderate l-au scuzat în fața poporului.

Reîntors de la Rucăr guvernul nu ia nici de data aceasta măsuri drastice împotriva reacțiunii, tolerînd chiar menținerea în aparatul administrativ a elementelor reacționare și șovăielnice.

Burghezia care a reușit să ia puterea politică cu ajutorul maselor a trădat interesele acestora. Cu toate înfăptuirile revoluției — desființarea rangurilor boierești, desființarea robiei, desființarea cenzurii, libertatea cuvîntului și a presei, înființarea gărzii naționale — emanciparea și împroprietărirea clăcașilor, cuprinsă în art. 13 al proclamației de la Izlaz, n-a fost rezolvată. Rezolvarea acestei revendicări a fost amînată în desfășurarea revoluției de la 1848 de către marea burghezie ce proclamă principiul suprem — apărarea proprietății. Proclamația dată la 16 iunie 1848 către săteni amîna rezolvarea acestei probleme peste trei luni, precizînd că trebuie continuată claca, iar proclamația din 21 iunie sfătuiește țăranii să se liniștească. Alcătuirea comisiei proprietății s-a făcut numai datorită refuzului țărănimii de a presta clacă și stăruinței îndelungate a lui Nicolae Bălcescu. În cele 9 ședințe ale comisiei ce au avut loc între 9—19 august s-au scos în evidență de către țărani suferințele îndurate, iar boierimea și-a concentrat eforturile pentru a amîna rezolvarea acestei probleme pînă la înlăturarea ei definitivă. În timpul lucrărilor s-a evidențiat duplicitatea curentului moderat în guvern, care sprijinea boierimea în tendința ei de a emancipa țărănimea fără împroprietărire. Suspendarea lucrărilor comisiei s-a făcut de către locotenență la îndemnul și cererea boierilor, motivînd că „ședințele comisiei au devenit din ce în ce mai „tempestoase" și că cei numiți din partea guvernului dăduseră dovadă de părtinire.

Apelurile repetate ale boierilor, teama Turciei de a pierde suzeranitatea asupra țărilor romîne și mai ales protestul țarismului, care se temea de extinderea revoluției în Rusia, au ca urmare în primele zile ale lunii iulie 1848 prima intervenție otomană.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Suleiman pașa — deși spune că nu intră în țară ca vrăjmaș — vine să restabilească vechea ordine, considerînd administrația nouă ilegală.

Trimisul Turciei condiționează cercetarea plîngerilor țării de înlocuirea guvernului provizoriu cu o locotenență domnească, conform Regulamentului Organic. În fața rezistenței poporului acceptă însă ca noua locotenență domnească să fie alcătuită din trei membri, dar cere ca noile instituțiuni să intre în vigoare numai după aprobarea lor de către sultan. Această cerere a fost acceptată de către Ioan Eliade Rădulescu și alți membri ai guvernului, deși ea lovea în autonomia țării, împotrivă fiind Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti, I. C. Brătianu, Cezar Boliac și alții.

Locotenența aleasă, alcătuită din Ion Eliade Rădulescu, Cristian Tell și Nicolae Golescu, acceptă condițiile impuse de reprezentantul Turciei și conformîndu-se acestora începe să refacă constituția pentru a fi aprobată de sultan. Refacerea a constat în înlăturarea tuturor prevederilor democratice. N. Bălcescu a fost împotrivă, arătînd că „eu m-am opus la toate aceste urmări, am arătat că Constituția n-o puteam modifica fără voința poporului" [1]).

Prin presă N. Bălcescu și-a exprimat părerea că dacă sultanul nu va aproba constituția, așa cum a fost întocmită și aprobată de popor, poporul să apere autonomia țării și cuceririle revoluției cu armele.

Pentru prezentarea constituției modificate sultanului a fost aleasă o deputațiune romînească formată din Ștefan Golescu, N. Bălcescu și Gr. Grădișteanu. Această deputațiune n-a fost însă recunoscută la Constantinopol datorită intervenției boierilor reacționari și a manevrelor diplomației țariste. Sultanul nu numai că nu primește deputațiunea romînă, dar îl înlocuiește pe Suleiman pașa cu Fuad efendi, care trebuia să procedeze energic la înăbușirea revoluției și la restabilirea vechiului regim.

La începutul lunii septembrie, trupele turcești conduse de Fuad efendi pătrund pe teritoriul Țării Romînești.

Demonstrația populației la Giurgiu în fața reprezentantului Turciei, făcută pentru a se arăta încă o dată atașamentul față de revoluție, este continuată în București, unde la 6 septembrie este ars Regulamentul Organic și Arhondologia.

Masele populare, în special țărănimea, și-au îndreptat atenția asupra legilor ce consfințeau relațiile de clacă feudale. Regulamentul Organic „codicele muncii de clacă" [2]), *cum l-a numit Marx, și instrucțiunile date pe baza acestuia au fost în primul rînd distruse de masele revoltate.*

Ioan Rotescu, fost comisar de propagandă, în jud. Brăila și Costache Zaman în jud. Dolj sînt acuzați că au „săvîrșit prin sate arderea exemplarelor de legi ce sînt următoare Regulamentului

---

[1]) **Anul 1848 în Principatele Romîne,** vol. VI, p. 23.
[2]) K. Marx, **Capitalul**, vol. I, ed. II, Buc., 1948, p. 233.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Organic pentru datoriile între proprietari și clăcași" (doc. 205 și 212).

Documentele ne informează despre arderea Regulamentului Organic în diferite orașe ca București (doc. 376), Craiova (doc. 418), evidențiind atitudinea fermă a maselor și cea reacționară a mitropolitului și a lui Eliade în această acțiune. Poporul bucureștean trimite o delegație să ia și originalul Regulamentului Organic de la Arhivele Statului, pe care îl ard odată cu cel tipărit (doc. 457).

Cu prilejul arderii Regulamentului Organic în orașul Turnu Măgurele s-a redactat următorul protest: „După ce am săvîrșit arderea infamului Regulament cu toate adausurile lui sub care am gemut 17 ani... protestăm împotriva vericăruia tiran a mai îndrăzni a ne impune infamele legi și jurăm iarăși că chiar cu sîngele nostru pînă la cea mai după urmă picătură vom apăra cele 21 articole ale sacrei noastre constituții" (doc. 408).

Elanul și entuziasmul cu care poporul apără revoluția l-au îndîrjit pe Fuad efendi și l-au făcut să ia hotărîrea să intre cu armata în București.

Și de această dată acela care ia o poziție justă, poziție ce corespundea cu voința poporului, a fost N. Bălcescu. Revoluționarul democrat susținea necesitatea rezistenței armate și transformarea Olteniei într-o bază de rezistență. Ideea lui Bălcescu era împărtășită și de conducătorul românilor din Banat, Eftimie Murgu, care-i promisese lui Bălcescu că în cazul unei intervenții armate, românii din Banat își vor ajuta frații. Dar majoritatea moderaților a hotărît să renunțe la luptă; aceștia nu voiau să acorde drepturi depline generalului Magheru în organizarea taberei de rezistență din Oltenia, de teamă ca acesta să nu ia apoi puterea.

Intrarea turcilor în capitala țării, la 13 septembrie 1848, a dus la „baia de sînge" din București.

Înăbușirea revoluției la 13 septembrie 1848 n-a însemnat înfrîngerea ei. După 13 septembrie 1848, masele țărănești de pe cuprinsul Munteniei, precum și tabăra pandurilor din Oltenia au stat gata să apere revoluția. La 18 septembrie Departamentul Treburilor din Lăuntru raportează căimăcămiei că: „toate podurile pe vase și luntrile ce se află pe apa Oltului, unele s-au scufundat, iar altele s-au tras pe malul Valahiei Mici de către locuitorii de acolo, care petrec în rătăcirea evenimentelor trecute". Singurul pod de lîngă orașul Slatina „este păzit de o mulțime de oameni înarmați.... amenințînd că vor omorî pe acela care ar îndrăzni să propuie sau să executeze vre-o urmare împotriva proclamatei de dînșii constituții" [1]).

Existența pînă la această dată a taberei lui Magheru în Oltenia, cît și menținerea revoluției în Transilvania au contribuit la menținerea în Țara Românească a spiritului revoluționar de luptă.

---

[1]) **Anul 1848 in Principatele Romîne,** vol. IV, Buc., 1903, p. 431—432.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Din documente reiese că activitatea revoluționară continuă și după înăbușirea revoluției.

La 16 martie 1849 Comisia face cunoscut generalului Lüders că la Giurgiu se mai pregătesc comploturi revoluționare și se țin adunări în casele profesorului Zaharia Boerescu și ale lui Gheorghiță Ionescu, că la aceste adunări vin uneori și revoluționarii refugiați la Rusciuc, ca pitarul Costache Romanescu și serdarul Mihalache Cioranu. Comisia adaugă că de cîteva zile s-a dus la Giurgiu, plecînd din București, și Petrache Pereț cu familia, care este „straşnic compromețat în revoluție" (doc. 166).

O știre asemănătoare dată de Ministerul Justiției ne informează că arestații care sînt eliberați de la Văcărești nu se potolesc ci răspîndesc vești vătămătoare și fac adunări secrete (doc. 144).

Autoritățile sînt neliniștite de legăturile ce se mențin între revoluționarii refugiați în Transilvania și cei rămași în țară. Astfel, la 18 februarie 1849 se dă ordin să fie arestat un anume Coconi, trimis în București de Alexandru Golescu (doc. 121), iar la 23 februarie sînt confiscate de la Nicolae Ialopol, venit în țară prin Dragoslavele, niște scrisori ale revoluționarilor refugiați în Transilvania (doc. 124).

Stăpînirea era informată despre proiectul unei împărății daco-romane, nutrit de comitetul național romîn din Sibiu, și cere Comisiei să-i comunice ce știe despre acest lucru (doc. 190).

Cauzele înfrîngerii revoluției trebuie căutate în insuficienta dezvoltare a capitalismului în Țările Romîne. Burghezia încă slabă adoptă revendicările maselor, dar după cucerirea puterii ia măsuri pentru frînarea luptei revoluționare, caută să ajungă la o înțelegere cu boierimea, trădînd interesele maselor țărănești. Teama că dezvoltîndu-se revoluția va lovi nu numai proprietatea feudală, dar și cea capitalistă a făcut ca burghezia să pactizeze cu boierimea.

La înfrîngerea revoluției a contribuit și intervenția celor două puteri, Turcia suzerană și Rusia protectoare, care vedeau un pericol pentru popoarele lor în victoria revoluției din Țara Romînească.

Deși înfrîntă, revoluția de la 1848 a avut o deosebită importanță. Ea a constituit zdruncinarea cea mai puternică a societății feudale în destrămare. Revoluția a trezit masele la luptă revoluționară, a îmbogățit experiența acestora, a pus la ordinea zilei înfăptuirea unor reforme care să înlăture vechea orînduire și să facă posibilă dezvoltarea alteia noi.

Desfășurarea revoluției de la 1848 a demonstrat necesitatea unirii celor două provincii, Moldova și Țara Romînească.

Revoluția burghezo-democratică începută la 9 iunie 1848 este desăvîrșită abia după un secol de către masele populare conduse de către partidul revoluționar.

Cuceririle revoluționare ale poporului nostru muncitor, do-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

bîndite în ultimul deceniu sub conducerea partidului clasei muncitoare, depășesc cu mult ceea ce N. Bălcescu însuși putea năzui. Desăvîrșind revoluția burghezo-democratică, clasa muncitoare din țara noastră, în alianță cu țărănimea muncitoare, a trecut la înfăptuirea sarcinilor revoluției socialiste.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej arată că „păstrătorii și moștenitorii adevăratelor tradiții naționale ale poporului nostru, ai tradițiilor luptei sale pentru un viitor mai luminos, sîntem noi, oamenii muncii, noi — partidul oamenilor muncii — și nu exponenții acelor clase care au trădat revoluția în 1848, iar apoi, timp de un veac, au împiedicat realizarea cerințelor ei" [1]).

Succesele obținute de poporul muncitor pe drumul socialismului în țara noastră au făcut posibilă realizarea visului lui Bălcescu, acela de a nu mai exista „nici un rob, nici o nație roabă, nici om stăpîn pe altul, nici popor stăpîn pe altul" [2]).

---

[1]) Gh. Gheorghiu-Dej, **Articole și cuvîntări,** ed. IV, E. S. P. L. P., Buc., 1955, p. 169.

[2]) Gh. Georgescu-Buzău, **N. Bălcescu,** București, 1956, p. 251, nota 1.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1

1848 iun. <27>. — Guvernul provizoriu aprobă, cu modificări, propunerea generalului Tell de a se concentra trupele la Piteşti şi Ploieşti.

Primit 28 iunie 1848, no. 1026

Dreptate, frăţie
În numele Poporului romîn, Guvernu provizoriu

Domnule general,

Primindu-să adresul dumitale cu no. 2201 pentru concentrarea trupelor, aprobăm propunerea dumitale, cu modificaţie numai ca regimentu no. 1 să meargă la Piteşti, no. 2 la Ploeşti şi al 3-lea să rămîie tot în Bucureşti.

Membrii Guvernului : I. Eliad. Ştefan Golescu. Gheorghe Magheru. N. Bălcescu. C. A. Roseti. I. C. Brătianu. A. G. Golescu.

Secsia 2-a.
No. 121.
Anul 1848 luna iunie <27>.

Dos. 1/1848, f. 1071. Orig.

2

1848 iun. 30. — Guvernul provizoriu porunceşte colonelului Odobescu să predea toate armele ce se află la cazarmă şi cele ce s-au strîns la 29 iunie de la comisii.

Primită la 1 iulie <1848>, no. 1047

În numele Poporului romîn
Dreptate, frăţie

D-le colonel Odobescu, sinteţi poftiţi a da toate armele ce se află la cazarmă şi care au fost împărţite la gvardia naţională.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Prez. Guvernului provizoriu, Nifon mitropolit Ungrovlahiei

Membrii Guvernului : I. Cîmpineanu. C. A. Creţulescu.

30 iunie 1848, <no.> 134.

Din porunca Guvernului să binevoiţi a slobozi toate armele acestui aducător dorobanţ, acele care s-a strîns ieri după la comisii,

Şeful cantelarii, M. Moşoi.

Dos. 1/1848, f. 1086. Orig.

3

1848 iun. 30. — Guvernul provizoriu însărcinează pe colonelul Odobescu a preda garda naţională lui Racotă II, deoarece căpitanul Mavrocordat refuză a prelua această slujbă.

Primit la 1 iulie, no. 1048

În numele Poporului romîn
Dreptate, frăţie
Prezidentul Guvernului provizoriu

Domnule Odobescu, binevoiţi a da poruncă d. Racotă 2 a lua asupra-i misia gardei naţionale, căci d-nu Mavrocordat, cel însărcinat mai înainte, zice că nu cunoaşte acea ce s-ar cere la ţinerea înfiinţării aştei gvardii, ca unul ce niciodată pînă acum n-a fost însărcinat cu asemenea slujbă.

Prezidentul Guvernului, Nifon mitropolit Ungrovlahiei
I. Cîmpineanu C. A, Cretzulescu

Secretar, I. C. Brătianu.

No. 148
1848 iunie 30, Bucureşti.

Dos. 1/1848, f. 1089. Orig.

4

1848 iul. 5. — Colonelul Voinescu scrie colonelului Cerchez să lase ostaşi numai pentru pichetele şi punctele de la Gura Ialomiţei pînă la Bechet, iar companiile 5, 6 şi 8 să le ridice de pe frontieră.

Primit iulie 5 <1848>, no. 1315

Dreptate, frăţie
Domnule colonel,

Guvernul preţuind obositoarea slujbă ce a purtat acest regiment în garnizoană peste termenul legiuit al ţinerii garnizoanei,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

a găsit de cuviință ca spre a putea răsufla, fără a mai fi împovărat cu ținerea de garnizoană în vreun oraș, să fie numai picheţele şi punctürile linii Dunării începînd de la Gura Ialomiții şi pînă la Bechet.

De aceia întocmindu-să aci alăturata dezlocație vă scrie dv. să porniți îndată roatele a 5-a, a 6-a şi 8-a, pentru transportarea cărora vi s-au şi trimis trei porunci deschisă pentru cîte patru cară. Dv. veți porunci d-lor comandiri de roate să îndestuleze pă cinurile de jos în vremea călătorii cu cîte 25 parale pe zi, dîndu-le din acestea şi rachiu ; să povățuiească pă cinurile de jos să să poarte frățeşte şi cu linişte cu lăcuitorii, luînd cfitanție de buna cfartiruire şi plata tutulor lucrurilor după orînduealâ.

Salutare şi frăție

Ajutorul Şefului oştirei, colonel Voinescu.
Şeful secsii al 2-a, locotenent Gărdescu.

No. 1195
Anul 1848 iulie 5.

<Adresa> : D-lui colonel Cerchez comandiru regimentului.

Dos. 1/1848. f. 1072. Copie.

5

1848 iul. 6. — Guvernul provizoriu împuterniceşte Statul major al oştirii să trateze cu Maca pentru a cumpăra 16 butoaie cu praf de pușcă depozitate la palat.

Primit 7 iulie <1848>

Dreptate, frăție
În numele Poporului rumîn

Guvernul provizoriu

Saisprezece butoaie de praf de pușcă ce Guvernul s-au angajat ca să le ia de la d. Maca, care praf se află depozitat aici la palat, Statu major al oştirii va trata cu d. Maca pentru cumpărarea acelui praf şi îl şi va aridica numaidecît de la palat.

Membrii Guvernului : Neofit mitropolit Ungrovlahiei.

I. Eliad. C. A. Creţulescu. N. Bălcescu. I. C. Brătianu.

N. Minco.

No. 182

Anul 1848 iulie 6.

<Rezoluție> : Secsia 2-a. S-a scris Artimineanului s-o primească, s-o cîntărească şi să dea cvitanță.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Adresa> : D-lui Statul Major al oştirii.

Dos. 1/1848, f. 1106. Orig.

6

<1848> iul. 7. — Christian Tell scrie colonelului Voinescu I să poruncească lui Artimineanu să primească în ierbăria miliţiei 16 butoaie cu iarbă de puşcă venite de la Brăila.

Domnule colonel,

Porunceşte te rog d-lui Artimineanu ca să primească în erbăria noastră cele 16 butoae cu iarbă ce a venit de la Brăila. căci se porneşte îndată.

Al domniei tale slugă plecată,

Hr. Tell

<1848> iulie 7.

<Adresa> : Domnului, domn colonel I. Voinescu I-iu.

Dos. 1/1848, f. 1107. Orig.

7

1848 iul. 11. — Guvernul provizoriu autorizează pe Ministrul de Război să alcătuiască steagurile oştirii.

Primit 12 iulie <1848>

Dreptate, frăţie

În numele Popolului romîn

Guvernul provizoriu

Domnule Ministru,

După cererea dumitale prin raportul no. 2200, Guvernul te otorizează pe dumneata ca să chibzueşti pentru facerea steagurilor oştirii şi cînd se vor isprăvi vei face cunoscut Guvernului ca să avizeze la serbarea ce trebue a se face cînd se vor da regimentelor.

Salutare şi frăţie.

Membrii Guvernului : Neofit mitropolit Ungrovlahiei.

Ştefan Golescu. N. Bălcescu. I. Eliad. I. C. Brătianu.

No. 224

Anul 1848 iulie 11, Bucureşti.

<Rezoluţie> : *iulie 12.* Să se insărcineze d. colonel Voinescu cu facerea lor după forma ce i-am arătat.

Tell

<Adresa> : Domnului Ministru de Război.

Dos. 1/1848, f. 1197. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 iul. 12/24, Bucureşti. — Zabloţki, fost locotenent colonel în armata polonă, face cunoscut Ministerului de Război statul său de serviciu şi cere a fi angajat în armată cu gradul de colonel. Dacă nu va fi angajat, el va lupta şi în haina civilă pentru cauza lor.

Primit 18 iulie <1848> [1])
Bucarest, le 24 juillet 1848

Monsieur le Ministre,

Veuillez bien m'excuser de ne pas me présenter personnellement chez vous ; une forte indisposition me force de garder ma chambre aujourd'hui. Cette indisposition est encore la cause que je vous envoie si tard ma lettre. J'ai l'honneur de vous envoyer ci inclus deux pétitions <pour le> Gouvernement provisoire.

Hier vous aviez l'air, Monsieur le général, d'être étonné <que je ne> possède aucun document qui puisse constater mes services. Permettez-moi de vous le dire qu'en quittant la France je n'avais point compté sur l'honneur de venir offrir mes services au Gouvernement de la Valachie. Je croyais aller servir mon pays, et parmi mes compatriotes je suis <trop bien> connu pour avoir besoin de produire des certificats.

Cependant si vous avez besoin de connaître mon état de service, il est suivant : Élevé dans une école militaire de Varsovie, je suis entré à l'Etat-Major général en 1816 comme sous-officier. Je fus nommé sous-lieutenant en 1819, lieutenant en 1829, capitaine et quartier-maître d'un corps d'armée en Février 1831. Le 5 Septembre de la même année je fus cité à l'ordre du jour de l'armée, comme m'ayant distingué par mon zèle et mon activité dans le courant de la campagne et promu au grade de major toujours dans le même corps. Quelques jours plus tard je fus nommé chef d'Etat-Major d'une division de cavalerie. Je fus blessé à la bataille d'Ostrolenka d'un coup de feu à la jambe et décoré de la croix militaire de Pologne.

Lorsque notre armée se rapprochait de la frontière et la malheureuse issue de la campagne s'annonçait par l'abattement général, j'avais été nommé lieutenant colonel. Mais dans la disposition d'esprit où nous étions, je n'avais nullement pensé à optenir (sic) le document de mon nouveau grade ; je m'en occupais d'autant moins pendant mon séjour en France, où, pour, m'assurer une existance, j'ai été obligé d'embrasser une autre carrière. Pour ce dernier grade je ne possède aucune pièce officielle, pour les autres j'ai les documents nécessaires mais en France. Ici, Monsieur le général je ne puis vous donner d'autres garanties que ma parole.

[1]) Data după stilul apusean.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Je prends la liberté de demander au Gouvernement provisoire le grade de colonel par deux raisons : la première c'est que je crois le mériter, la seconde que ce titre me donnera plus d'autorité auprés de Messieurs les officiers, avec lesquels très souvent, sans doute, je serai en relation. C'est même dans l'intérêt du service.

Si cependant le Gouvernement provisoire croyait ne pouvoir me l'accorder, je n'en veux aucun, je resterai avec vous comme simple particulier, ami de votre cause et, veuillez le croire, Monsieur le général, que je la servirai aussi bien en habit bourgeois qu'en costume militaire.

Le Gouvernement voudra bien fixer le chiffre de mes appointements. J'ose espérer qu'il voudra bien encore, par égard à ma position, m'aider dans mon premier établissement.

Comme mon engagement actuel n'est que provisoire, j'ai l'honneur de vous prier, Monsieur le général, même si cela devrait être une exception en ma faveur, de m'accorder l'autorisation de porter l'habit bourgeois. Cependant je prends l'engagement, si j'obtiens le grade, d'être en costume militaire tant de fois que le service l'exigera. Je réclame la même faveur pour mes frères d'armes.

Agréez Monsieur le Ministre l'expression du profond respect avec lequel j'ai l'honneur d'être votre très humble et très obéissant serviteur.

Zabłotki

<Rezoluţie> : Secţia 1-a. Să se recomande Guvernului spre a fi primit cu grad de colonel, şi vremelniceşte, fiind astfel împrejurările actuale.

Tell.

Dos. 1/1849, f. 1220. Orig. franc.

9

1848 iul. 13. — Guvernul provizoriu acordă companiei de pompieri o gratificaţie pentru activitate patriotică.

Dreptate, frăţie

În numele Popolului romîn

Guvernul provizoriu

Fiindcă compania de pompieri în tot cursul timpului acesta din urmă s-a purtat cu toată onoarea cuvenită unui corp de oştire, Guvernul, potrivit recomandaţii şefului oştirii făcută prin raportul no. 2306, decretă ca spre încurajarea aceştii companii, ca să-şi împlinească datoriile cu acelaş zel, să i să dea gratificaţie. Însă domnilor ofiţeri leafa pe cîte doă luni, gradurilor de jos pe

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

patru luni şi sublocotenentului Bărcăşanu tot pe patru luni, care gratificaţii se vor răspunde din sumele legiuite pentru aceasta.

Domnul Ministru Finanţelor va aduce la îndeplinire acest decret.

<Iscăliţi> Membrii Guvernului : Neofit mitropolitul, I. Eliad. Hr. Tell. Şt. Golescu. Nicolae Minco. I. Brătianu.

No. 245

Anul 1848 iulie 13.

Pentru copie întocmai. Ajutor, Gr. Macri.

Dos. 1/1848, f. 1213. Copie.

10

<1848> iul. 14, Bucureşti. — Guvernul provizoriu, constatînd din reclamaţiile proprietarilor şi din rapoartele administratorilor că sătenii sînt „într-o nesupunere şi îndîrjire... însemnătoare", cere şefului oştirii să dea ajutor armat spre a-i supune.

Primit 15 iulie <1848>, no. 1130

Dreptate, frăţie

În numele Poporului romîn, Guvernul provizoriu

Domnule Ministru,

Domnul Ministru din năuntru prin adresa cu no. 4080 arată Guvernului că din reclamaţiile primite din partea proprietarilor şi arendaşi din raporturile administratorilor de judeţe a luat ştiinţă că locuitorii clăcaşi ai celor mai multe sate petrec într-o nesupunere şi îndîrjire atît de însemnătoare, încît nu numai datoriile lor către proprietate nu voesc a le îndeplini, lăsînd într-o desăvîrşită răpunere toată recolta, ci încă îndrăsnesc a despreţui şi ordonanţele stăpînirei, împotrivindu-se pînă şi la răspunderea dajdiei şi la alte întocmiri privitoare la slujba publică. Zicînd d. Ministrul că stăruirea dregătorilor competenţi de a lua esecutive măsuri asupra unora asemenea locuitori neputînd produce cel mai mic resultat, numai conlucrarea miliţii ar da într-aceasta resultatul dorit.

Această părere a d-lui Ministru acordîndu-i-o, Guvernul grăbeşte a invita pe d-ta ca, fără zăbavă, să trimiţi, prin d-lui, administratorilor judeţelor porunci deschise către comandirii din partea locului unde ţăranii se arată cu nesupunere, ca la întîmplare de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trebuințe să trimiță pe la acele sate resvrătitoare cîte o comandă de ostași spre a aduce pe locuitori la supunere.

Salutare și frăție

Membrii Guvernului : Nifon mitropolitul Ungrovlahiei.

Ștefan Golescu. Rosetti. N. Minco. I. C. Brătianu.

No. 271

1848 iulie 14, București.

<Rezoluție> : Să se dea porunci țîrculare, care porunci să vor trimite în primire Ministrului din Năuntru. Aceasta să să facă cunoscut și Guvernului spre știință la aceasta.

<Tell>

<Adresa> : Domnului Ministru de Resbel.

Dos. 1/1848, f. 1099. Orig.

11

1848 iul. 16. — Guvernul provizoriu autorizează pe Ministrul de Războ a lua de la Ministerul de Finanțe, banii ce s-a dat gratificație companiei de pompieri.

Primit 17 iulie <1848>

Dreptate, frăție

În numele Popolului romîn

Guvernul provizoriu

Domnule Ministru,

Considerînd recomandația ce faci pentru nobila conduită a companiei de pompieri, prin decretul cu no. 245 încuviințarăm cererea ce ne-ai făcut de a li să da gratificație potrivit raportului domniei tale cu no. 2306, și domnia ta acum primește în copie acest decret și binevoește ca, prin înțelegere cu domnu Ministru al Finanțelor să pui în lucrare dispozițiile lui.

Membrii Guvernului : Neofit mitropolit Ungrovlahiei.

I. Eliad. Ștefan Golescu. Hr. Tell. Rosetti. N. Bălcescu.

No. 298

Anul 1848 iulie 16.

<Rezoluție> : Secsia I. Să se scoată acești bani din al dejurstfii și în urmă se vor cere de la Vistierie. Tell.

<Adresa> : Domnului Ministru de Războ.

Dos. 1/1848, f. 1212. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

12

1848 iul. 19. — Guvernul provizoriu face cunoscut şefului oştirii că adausul de bani la hrana regimentului 1 se va plăti din lefurile foştilor aghiotanţi domneşti.

Primit 19 iulie <1848>

Dreptate, frăţie

În numele Popolului romîn

Guvernul provizoriu

Domnule Ministru,

Văzîndu-se raportul domniei tale cu no. 1104 prin care arăţi că, cu adaosul de 10 parale la cele 20 legiuite ce a resultat din îmbunătăţirea hrănii acordată fiecăruia om din garnison se covîrşeşte § îndestulării legiuit şi dat în cunoştinţa Guvernului spre a chibzui de unde să se despăgubească Casa oştirei cu sumele de bani ce ar cheltui, cerînd asemenea a-ţi face cunoscut dacă toată oştirea urmează a se împărtăşi de acest articol sau nu, Guvernul îţi răspunde :

1. Acest adaos s-a făcut vremelniceşte fiind pîinea şi carnea foarte proastă deocamdată ; îndată însă ce se vor face contracturile cele nouă, se va da hrana iarăşi ca mai înainte sau se va face o chibzuire nouă de Obştească Adunare.

2. Banii aceştia se vor lua din banii lefilor foştilor adiotanţi ai domnului.

3. Acest adaos este numai pentru regimentul de aici.

Salutare şi frăţie.

Membrii Guvernului : .....[1])

I. Eliad. Ştefan Golescu. N. Minco.

No. 319

<Rezoluţie> : Secsia 3-a. Se va da în cunoştinţa comandirului regimentului no. 1. spre răspuns la raportul său cu noi...

<Adresa>) : Domnului Şef al Oştirii.

Dos. 1/1848, f. 1114. Orig.

13

1848 iul. 27, Bucureşti. — Locotenenţa domnească face cunoscut Ministrului de Războiu că fostul colonel Solomon la

[1]) Preşedintele nesemnat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

29 iunie a luat 20 puşti de la palat şi cere să se restituie, dacă se vor găsi, şefului gardei naţionale.

Primit 28 iulie <1848>

Dreptate, frăţie

În numele Popolului romîn

Locotenenţa domnească a Ţerii Romîneşti

Domnule Ministru,

Fiindcă d. şef al guardii naţionale, prin raportul no. 260 arată că la 29 ale trecutului iunie, în lipsa Guvernului, slobozindu-se de sub arest fostul colonel Solomon a trimis şi a luat dooăzeci puşci de la palat, ce erau la Stat Major pentru posturile ce se ocupau aici, Locotenenţa învită pe domnia ta, ca dacă aceste puşci se vor fi aflînd la regimentul al 3-lea, unde ar fi urmat să le lase d. Solomon, să porunceşti acelui regiment a le întoarce d-lui şef al guardiei. Iar negăsindu-se, să faci cunoscut Locotenenţei ca să ia măsurile cuvenite spre despăgubire.

Membrii Locotenenţei domneşti : Neofit mitropolit Ungrovlahiei.

I. Eliad. Ştefan Golescu. Hr. Tell. N. Minco.

No. 349

1848 iulie 27, Bucureşti.

<Adresa> : Domnului Ministru de Răsboi.

Dos. 1/1848, f. 1116. Orig.

14

<1848 aug. 25>. — Ministerul de Interne face cunoscut Ministerului de Război înfiinţarea încă a unei expediţii pe săptămînă, pentru corespondenţa statului şi cea particulară.

După trebuinţa neapărată ce s-a cunoscut ca, în împrejurările în care ne aflăm, atît lucrările statului precum şi corespondenţele particularilor să aibă un curs mai iute şi mai grabnic, Ministrul din Lăuntru a socotit de cuviinţă ca, pe lîngă orînduelile prin condiţiile poştelor doă ecspediţii pe săptămînă să se pornească marţea şi sîmbăta din capitală, să se mai facă vremelniceşte încă o ecspediţie şi anume, totdeauna joia dimineaţa şi nu prin curieri ca celelalte, ci prin ştafete purtate de un surugiu călare, întocmai după pilda pornirii ştafetelor. Şi spre un asemenea sfîrşit au şi pus la cale înfiinţarea aceştii de a treia ecspediţie de la 12 ale următoarei luni înainte, cu plata hotărîtă pentru ştafete, adică programul pentru doi cai de poştie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta dar punere la cale suptînsemnatul are onoare a o face cunoscută dumitale, d-le general, spre ştiinţă şi spre a binevoi să-l comunicaţi subalternilor dumitale.

Salutare şi frăţie,

Iscălit pentru d. Ministru din Lăuntru, Roset.

Dos. 1/1848, f. 273 v — 274. Copie.

15

1848 sept. 1. — Generalul Tell ordonă companiilor 5, 6 şi 8 din regimentul 1 să se concentreze la Craiova, la dispoziţia colonelului Pleşoianu.

Anul 1848 sept. 1

N. 1793, Zimnicea, Comandirul companiei 5-a.

N. 1794 Izlaz, Comandirul companiei 8-a.

N. 1795 Bechet, Comandirul companiei 6-a.

Trebuinţă fiind ca pentru eczersiţiul frontului să să concentreze regimentul N. 1 la Craiova şi pentru că din acest regiment 3 companii să află în capitală, să scrie dumitale ca îndată după primirea acestia, fără cea mai puţină întîrziere, adunînd toate gradurile ostăşeşti după la picheturi, lăsînd numai un d. ofiţer la punct, să vă porniţi cu compania încredinţată dv. la oraşul Craiova, unde ajungînd vă veţi înfăţoşa colonelului Pleşoianu de la care veţi primi cuviincioasele porunci.

Gradurile de jos să vor îndestula pe drum după preţurile ce aveţi de la regiment slobozindu-le şi porţie de rachiu, cîte 12½ dramuri, îngrijind a să purta bine cu lăcuitorii, luînd şi cuviincioasele cvitanţii de buna cfartiruire şi plata indestulării. Pentru sprijinirea linii Dunării s-au pus la îndatorirea administratorilor ca să le păzească cu din sătenii mărginaşi.

Dos. 1/1848. f. 242. Copie.

16

<1848> sept. 10. — Locotenenţa domnească decretează trimiterea artileriei şi a divizionului de cavalerie din Bucureşti la Piteşti.

Primit 11 sept. <1848>, no 1511

Dreptate, frăţie

În numele Poporului romîn, Locotenenţa domnească

Atît artileria, cît şi divizionul de cavalerie no. 1 aflat în ca-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pitală urmînd a să trimite la Piteşti, Locotenenţa domnească decretă a să şi porni fără întîrziere.

D. Ministru de Război va aduce la îndeplinire acest decret fără cîtuşi de puţină zăbavă.

Membrii Locotenenţii : N. Golescu. I. Eliad. Chr. Tell,

Ministrul Trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 532

Anul 1848 septembrie 10, Bucureşti

<Adresa> : Domnului Ministru de Resbel.

Dos. 1/1848, f. 1075. Orig.

17

1848 sept. 11, Bucureşti. — Locotenenţa domnească decretează izgonirea din armată şi judecarea sublocotenentului Condeescu din regimentul 1, pentru îndemnarea soldaţilor la nesupunere.

Primit 13 septembrie <1848>

Dreptate, frăţie

În numele Popolului romîn

Locotenenţa domnească

Văzînd raportul d-lui şef al oştirei cu no. 2747 [1]), prin care arată că la opt ale aceştii luni suptlocotenentul din regimentul no. 1, Condeescu, ce se află în fonsie de adiutant şi cu lăcuinţa în cazarmă, a adunat comenzile, a eşit cu o icoană în mînă să jure înaintea lor că şefii de acum or să se facă nevăzuţi, a îndemnat pe soldaţi a nu le da ascultare, căci în locu-le o să se înfiinţeze iarăşi şefii cei vechi. Apoi, după ce a văzut că nu poate influenţa nimic cu aceasta, s-a pus în căruţa de poştie cu podorojnă pînă la Slatina sau unde va cere trebuinţa subt nume locotenentul Serghie şi s-a făcut nevăzut, avînd asupră-i şi patruzeci galbeni (40), ce-i erea acont pentru îndestularea muzicii.

Luînd în consideraţie că un ofiţer care a săvîrşit o asemenea faptă necinstitoare e nevrednic a mai sluji patriei, Locotenenţa domnească decretă izgonirea numitului din slujbă şi darea lui supt judecată criminală îndată ce se va prinde.

D. Ministru Rezboiului va aduce la îndeplinire acest decret

Membrii Locotenenţei : N. Golescu. I. Eliad. Chr. Tell,

Ministrul Trebilor din Afară, I. Voinescu II.

No. 539

1848 sept. 11, Bucureşti

---

[1]) Raportul şefului oştirii, în **Anul 1848**, IV, p. 284.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Rezoluţie> : Secsia I-a. La delă, rămînînd în nelucrare.

<Adresa> : Domnului Ministru al Războiului.

Dos. 1/1848, f. 1275. Orig.

18

1848 oct. 5. — Preoţii de la Episcopia Buzău cer generalului Lüders să dea voie lui Petre Sauciu să se întoarcă în Austria, fiind adus din Transilvania de fostul episcop ca profesor la seminar.

Ecselenţii sale comandirului Corposului al 5 din armiile preaputernicii împărăţii a Rosii, d. d. Liders.

D. Petru Sauciu, adus fiind de răposatul episcop al aceştii sf. Episcopii din Transilvania, a fi profesor de teologie în seminarul aceştii eparhii, ş-au şi îndeplinit cum să cuvine datoriile sale. La luna aprilie trecut, ducîndu-să ca să-şi vază părinţii săi, au venit tocmai la doă septemvrie trecut. Cînd întrară armia preaputernicii împărăţii a Rosii în Buzău, între ceilalţi, fu şi el arestat, unde şi pînă acum sa află. Şi fiindcă numitul, precum este cunoscut şi precum să arată şi prin osebitul înscris din partea boerilor acestui judeţ, n-a putut lua nici o parte la tulburările trecute, ca unul ce abia 12 zile din vremea aceea s-au aflat aici în ţară, ne rugăm plecaţi ecselenţii voastre ca să binevoiţi a pune la cale ce veţi bine socoti a să slobozi a să întoarce îndărăt în împărăţia Austrii, al căria şi supus este ei.

1848 octombrie 5

Ecselenţii voastre către dumnezeu rugători şi supuşi,
Iraclie ieromonah. Arsenie ieromonah. Iacov ieromonah
Iacov ierodiacon.

<Rezoluţie> : Aceasta să va lua în băgare de seamă cînd să va face înfăţişarea acelui Petru şi cu chipul ce să vor înfăţişa supuşii streini.

M. Cornescu.

Dos. 1/1848, f. 480. Orig.

19

1848 oct. 21. — Alexandru Cuţarida cere Căimăcămiei a fi reintegrat în postul său din armată, dovedind că n-a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

luat parte la revoluție prin faptul că a îndemnat pe ofițerii lui Magheru să-l părăsească.

Primită 21 oct. 1848, no. 502

Cinstitei Căimăcămii a Prințipatului Țării Romînești

Plecată jalbă

Pîn decretul cu nr. 180 ce să hotărăște toate cinurile ofițerești în slujba activă și cu uniforme deplin cunoscuți de cinstită Căimăcămie, eu văzîndu-mă pe denafară, cu supunere rog plecat milostivirea a primi jeluitoarele propuneri ale mele cele următoare :

Eu în curs de ani șaptesprezece și doo luni ai slujbii mele de militar n-am dat niciodată, atît stăpînirii cum și șefilor mei, prilej de neîncredere asupra slujbii și drepturilor puse unui ostaș ; am învățat în acest curs a sluji cu dreptate stăpînirea mea și a apăra cu primejdia vieții mele drepturile stăpînirii. Dovadă este că îndată ce numai prin graiu mi s-au spus de fostul trimis curier, unter-ofițeru Brătianu, cu porunca din partea cinstitei Căimăcămii că mi să poruncește a sta pe loc cu roata și să nu dau nici o ascultare la nimeni decît numai poruncilor cinstitei Căimăcămii, căci acea poruncă să oprise de rebelul Magheru, eu pe dată am și scos roata spuindu-le aceasta ; și deși în urma aceștii porunci mi s-au poruncit cu nr. . . . . 1/ a mă ridica cu roata să întru în tabăra ce o avea numitul Magheru și în mai multe rînduri și prin graiu, dar ascultare n-am vrut să dau, ca unul ce nu am luat parte a întra de loc în asemenea trecute netrebnicii. Pentru care poci dovedi chiar porunca mai sus numeraristă și de nerădicarea din postu-mi de loc în curs de ani doi și jumătate cu deosebit aht de mulțumire a doă orașe supt nenumărate iscălituri, prin care mărturisește că din șederea-mi cu roata nemișcat din postu-mi au avut curaji și dînșii a ședea nestrămutați și liniștiți, pentru care la venirea ecselenții sale Izmail pașa s-au arătat cu o asemenea hîrtie din parte-le de mulțumire asupră-mi. Roata am ținut-o pînă astăzi în cea mai mare disiplină și în ființă toată și fără a lua parte la vreuna din revoluții cu care negreșit s-ar fi stricat disciplina ostășească și în adevăr nu i-ași fi putut ține soldații în ființă, ba încă putea lăsa și arestul a să sparge. Iar dacă vreunul din vreo pică personală să va sili a-mi pune vreun ponos că ași fi fost amestecat la netrebniciile urmate dela 11 iunie și păn' la 14 septemvrie trecut, nu crez că va putea da vreun temeinic cuvînt de învinovățirea-mi decît numai din pică personală silit a-mi răsplăti și fiind cercetat voi putea da dovezi de neadevăr.

De aceea cu toată supunerea rog plecat cinstita Căimăcămie ca, luînd în băgare de seamă aceste jeluitoare propuneri ale mele, să nu mă isterisească din postul și slujba în care m-am aflat din copilărie-mi și de tot nevinovat poci da dovezi, fiind întrebat, că chiar eu însumi am pus la dăjghinare comandir de roată și ofițeri,

1/Loc alb în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

a fi silit numitul rebel să rămîe fără nici un om în lagăr din care pricină fiind vîndut, nu ştiu de cine, mi să făgăduise şi un pistol în mine. Apoi de nu va fi toate propunerile mele adevărate de dezvinovăţire, eu mă trag a primi cea mai aspră osîndă pentru a mea vină, căci în putere de nevinovat am stătut pe loc, nu mi-am lăsat postul să spargă arestul şi nu m-am dus unde s-au dus cei vinovaţi. Că mi s-au dat rangul de căpitan, nu l-am cerut, mi l-au dat la avgust 23 ca să mă tragă în partida lor dar n-au izbutit ; acum mă lepăd de acel rang precum Hristos s-au lepădat de satana şi aştept numai mila cinstitei Căimăcămii.

Fostul comandir al roţii I-ia din polcul I-iu, aflată la Ocnele Mari, parucic Cuţarida I-iu.

Căimăcămia Prinţipatului Ţării Romîneşti.

Să recomandă în cercetarea dumnealui vremelnicului comandir al oştirii rumîneşti. 1848 octomvrie 23.

Şeful mesii, Ioan Moshu.

Dos. 1/1848, f. 177, 182. Orig.

20

1848 nov. 18. — Departamentul Dreptăţii face cunoscut marelui vornic Mihail Cornescu înfiinţarea Comisiei de cercetare a celor vinovaţi de participare la revoluţie, numirea lui, a lui Scarlat Ghica şi a polcovnicului Garbaţki ca membri ai acestei Comisii.

Primită la 18 noemvrie leat 1848, nr. 1

Departamentul Dreptăţii
al Prinţipatului Valahii.
No. 1879
Anul 1848 luna 18 noemv.

Cinstit d-lui marelui vornic Mihail Cornescu.

Cinstita Căimăcămie, prin decretul cu nr. 1047 din 18 noemvr. curgător, în pricina cercetării celor amestecaţi în faptele revoluţionare, care au răsturnat rînduiala soţială a Valahii în zilele trecute, pune înaintea departamentului că oricare judecată în pricină criminală trebue să fie preurmată de o cercetare carea să vază temeiurile după care tribunalul îşi va da a sa hotărîre şi că această pregătitoare lucrare are trebuinţă de multă vreme, precum încă şi între cei arestaţi în mănăstirea Văcăreşti poate să să afle nevinovaţi, pentru care este aspru de a să ţine mai multă vreme în arest fără a li să da vreme de a să îndrepta de pîrile aduse împotrivă-le şi că s-a judecat de trebuinţă de a să numi o comisie de cercetare, care să meargă în mănăstirea Văcăreşti şi să înceapă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cercetarea, alcătuind jurnaluri pentru fiecare arestant în parte, hotărînd de mădulare ale aceştii Comisii de cercetare pe dumneavoastră, pă luminăţia sa beizade Scarlat Ghica şi colonelul Garbaski ; de grafier pă d-lui paharnic Teodor Iatropul şi procuror pe lîngă zisa Comisie pă procurorul cinstitei Curţi Apelative Criminaliceşti, serdaru Ioan Suţu. Pentru care să cere ca să înceapă fără zăbavă acea comisie lucrare ce îi este încredinţată.

Departamentul în urmarea acestui decret, pă de o parte grăbeşte cu cinste a da pe aceasta în cunoştinţa dv. iar pă de alta vă pohteşte ca fără zăbavă să vă adunaţi cu toţii şi hotărînd zioa şi ceasurile adunării să începeţi lucrarea ce vi să cere potrivit cu dispoziţiile aşternute mai sus.

Şeful Departamentului, Constantin Suţu.

Şeful secţiei, C. Giani.

Dos. 1/1848, f. 1. Orig.

21

1848 nov. 19. — Comisia de cercetare cere Departamentului Dreptăţii personalul necesar, mobilier pentru două camere la m-rea Văcăreşti, material de cancelarie şi anunţă că va începe lucrările la 22 noiembrie.

Comisa alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare către Departamentul Dreptăţii.

Pentru săvîrşirea lucrărilor aceştii Comisii fiind trebuincioase deocamdată articolele mai jos însemnate, însă : doi scriitori pentru prescrierea hîrtiilor trebuincioase pe patru condici şnuruite şi pecetluite, una de intrarea hîrtiilor, alta de eşire şi cea de al treilea pentru trecerea jurnalurilor şi cea de al patrulea condicuţă mică de transport ; osebită hîrtie vînată de calitate bună, cerneală şi călimări ; doă odăi încălzite la mănăstirea Văcăreşti dintre care una mai mare pentru înfăţişarea arestuiţilor, iar alta mai mică pentru lucrarea Comisii, cu trebuincioasele mese şi scaune pentru trebuinţa slujbii, un aprod şi doi dorobanţi călări de ai cîrmuirii, şase cai de poştă pentru transportarea mădularelor Comisii la pomenita mănăstire Văcăreşti, de patru ori pă săptămînă. De aceea Comisia grăbeşte a da aceasta în cunoştinţa cinstitului Departament să binevoiască a face cuviincioasa punere la cale pentru grabnica îndeplinire acestor trebuincioase, fiind ceruţi doi scriitori şi oameni de cinste, de credinţă şi de capasitate. Totdeodată să dă în cunoştinţa cinstitului Departament că, Comisia este gata a începe lucrarea chiar de poimîine luni la 22 ale curgătoarei luni.

No. 2, leat 1848 noemvrie 19.

Dos. 1/1848, f. 30. Concept.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

22

<1848> nov. 22. — Comisia de cercetare întrunită în completul său la mânăstirea Văcăreşti, constată că nu poate lucra din lipsa actelor oficiale şi particulare doveditoare de vinovăţia arestaţilor politici.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi in fapte revoluţionare. <Anul 1848> noemvrie 22, nr. 2.

Viind Comisia astăzi, în urma decretului cinstitei Căimăcămii, în complect, la mânăstirea Văcăreşti unde se află arestuiţii pentru crima faptelor revoluţionare, a intrat în dezbaterea măsurilor ce trebuie a lua pentru începutul lucrărilor sale. Dar neavînd în vedere nici lista celor arestaţi şi celor sloboziţi pă chezăşie în pricina aceasta, nici instrucţia proţedurii ce urmează a păzi Comisia în lucrarea sa, precum nici acturile cele obştite şi cele particulare ale revoluţionarilor, nu a putut păşi în vreun fel de lucrare, ci a găsit de cuviinţă a să adăsta trimiterea ziselor acturi de la cinstitul Departament al Dreptăţii.

Acest jurnal al Comisiei să va încunoştiinţa îndată pomenitului cinstit Departament spre cuviincioasa punere la cale.

Iscăliţi : M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

Ms. 749, f. 1. Copie.

23

<1848 nov. 22>. — Listă de arestaţii politici aflaţi bolnavi la spitalul Colţea.

Listă de arestanţii ce să află în spitalul întocmit la mănăstirea Colţii, fiind bolnavi.

No. Numele şi pronumele.
1. Costache Roată *eşit.*
2. Costandin Catina
3. Cepescu *eşit.*
4. Ioan Gorjanu
5. Boicea Radovici
6. Iancu Obedeanu
7. Costache Parascoveanu
8. Tănase Macovei *eşit.*
9. Nastasache Mironescu
10. Gheorghie Călinescu
11. Gheorghie Vladu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

12. Ivan Gheorghievici
13. Dimitrie Velicicovici

Obercvartirmaister, polcovnic Nepocoicinţki.

Mihail Zăgănescu [1])
Mihalache Gheorghiescu [1])

Dos. 1/1848, f. 3—4. Orig. rus cu trad.

24

<1848 nov. 22>. — Listă de arestaţii politici eliberaţi pe chezăşie.

Listă de arestanţi politiceşti ce să află supt chezăşie.

No. Numele şi pronumele, pentru ce sînt arestuiţi, supt a cui chezăşie [2]).

1. Poenarul <Petre> *la 21 mart* [3]). Au fost director tuturor şcoalelor şi ocrotitor de căpetenie al profesorilor din Transilvania ; de aceia să poate socoti în numărul celor dintîiu vinovaţi ai răscoalei. A directorului şcoalei din Iaşi, Costandin Costescu (cumnat al d-lui).
2. Hilel Manuah *la 23 mart* [3]). Zaraf ; au dat ajutor revoluţionerilor întîmpinîndu-i cu bani. A zarafului Halfon.
3. Costandin Creţulescu. Au luat parte eczactă (activă) la tulburare. A lui Anastase Dedulescu.
4. Ferechide. *Să să aducă la Colţea. 22 mart.* [3]) A lui Scarlat Ghica şi a polcovnicului Bibescu.
5. Doctorul Formion. *Idem, cercetat.* [3]). A lui Costandin Herăscu.
6. Olănescu. *S-au cercetat* [3]). Au propoveduit în piaţă revoluţia. A lui Costandin Beliu.
7. Steriadis. *S-au cercetat.* [3]). Amploiat al Departamentului Trebilor din Năuntru, carele au scris toate decretele de tulburare ale guvernului revoluţionar. A vornicului Filipescu.
8. Serdar Nicolae [3]). Persiceanu *la 23 mart.* [3]). Propagandist.

Obercvartirmaister, polcovnic Nepocoicinţkii. [4])

Dos. 1/1848, f. 5—6. Orig. rus cu trad.

---

[1]) În orig. rus nu sînt trecuţi, ci numai în trad.

[2]) Răspunsurile la aceste rubrici *s*-au dat în continuare după fiecare nume.

[3]) Adăugat cu altă cerneală numai în trad.

[4]) Un alt exemplar al acestei liste se află la Biblioteca Centrală de Stat ; cf. C. C. Bodea, **Figuri puţin cunoscute din revoluţia de la 1848,** în Studii, 2/1960, p. 133.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1848 nov. 22>. — Lista arestaţilor politici de la mănăstirea Văcăreşti.

Listă de arestanţii ce şă află în mănăstirea Văcăreşti.

No. *Numele şi pronumele, pentru ce sînt arestuiţi, băgare de seamă.*

Cei arestuiţi în Bucureşti.

1. Nicolae Aspre. Avocat ; au scris multe articule tulburătoare în jurnalele de revoluţie.
2. Costache Anghelescu. Sărdar ; unul din cei dintîi propagandişti ; el a umblat prin judeţe.
3. Mihalache Iliescu. Propagandist.
4. Alecu Caramanlău. Cumnat al lui Magheru, propagandist între amploiaţii mici, au alergat pe uliţe cu steagul.
5. Constandin Catina. Poet ; pînă acum are sfaturi secrete cu asemenea lui revoluţionari. Fiind bolnav să află în spitalul Colţii.
6. Vinterhalter. Tovarăşul lui Roseti, librier şi editor al jurnalului revoluţioner primejdios [1]).
7. Matei Colciac. Au fost amploiat ; să strîngea la dînsul revoluţionerii cei de căpetenie şi să alcătuia toate proecturile ; el lua plata cîte lei 1000 pe lună ca să răportuiască pentru lucrările aristocraţilor.
8. Costache Roată. Unul din cei dintîi mai înfocaţi propagandişti ; fiind bolnav să află în Colţea.
9. Ciupescu <D. paharnic>. Propagandist ; de bunăvoe s-au înfăţişat la gheneral consul Coţebue şi s-au trimis la 27 oct. ; fiind bolnav să află tot acolo <la Colţea>.
10. Scarlat Petrovici. Neguţător ; au jucat mare rol cînd s-au ars Regulamentul.
11. Iorgu Băjescu. Cel mai mare din trei fraţi, au fost din cei dintîi propaganţi şi au scris felurimi de articule, el au ars portretul fostului ministru Băleanu.
12. Alecsandru Chiropulo. Îngîmfat cu duh revoluţionar.
13. Urlăţeanu <Costache>. Au fost între ţigani tulburător de căpetenie.
14. Trei fraţi Cuţarida. Unul au fost în miliţie, iar ceilalţi
15. doi fraţi au slujit la Departament, propagandişti şi
16. înfocaţi revoluţionari.
17. Altîn Nazaret.

---

[1]) **Pruncul Romîn.**

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

18. Scarlat Voinescu. Au fost cîrmuitor și prezident al clubului revoluționer din Buzău, el au chemat din Moldova șaică de tulburători polonezi...

19. Ștefan Turnavitu. } Din Pitești, trimiși de la Vor-
20. Demostene Turnavitu. } nicie.

Cei aduși de la poliție la București în 6 noemvrie.

21. Neagoe <Ștefan>. Au răspîndit răscoala între amploiați.

22. Ceaușescu <Radu>. } Au fost propagandiști în vre-
23. Neculae Marghiloman. } mea revoluției.

24. Costache Protopopescu. } Au fost propagandiști în vre-
25. Gheorghe Petrescu. } mea revoluției.

26. Radu Chiriță Ianovici. Pentru că au învitat în satele județului din plasa Obileștilor pe locuitori la nesupunere.

27. Moisei Solomonescu.
Arestuiți la 10 noemvrie.

28. Protopopul Hristea. Învinovățit de cîrmuitorul și de alte fețe din județul Teleorman ca un pricinuitor de capetenie al tulburărilor din urmă, din Izlazu și Piatra și ca un aplecat către oameni revoluționeri; s-au înfățișat singur cu jalbă asupra suptcîrmuitorului Burileanu.
Aduși de la mitropolie la 12 noemvrie.

29. Preotul Șapcă. Au luat cea mai eczactă <activă> parte la fostele neorîndueli.
Cei arestuiți la 19 neomvrie.

30. Monahul Amvrosie.

31. Popa Silvestru.
Cei arestuiți în Buzău.

32. Pitarul Caloian Cătănescu. Au fost mădular al clubului revoluționer și prezident al maghistratului din Buzău de la 1 iulie pînă la 10 sept. și să învinovățește că au cugetat asupra vieții Popescului.

33. Pitarul Costache Ciochinescu. Au fost polițai în Buzău orînduit de guvernul nepravilnic.

34. Vasile Predeanu. Profesor în Buzău aplecat către fostul guvern nepravilnic și mădular al clubului republican supt președința Voinescului.

35. Pitarul Scarlat Turnavitu. Au fost cîrmuitor orinduit de guvernul nepravilnic $2^1/_2$ luni și i-au fost organ tare.

36. Iorgu Dimitrescu, secretar în curs de trei zile.

37. Căpitan Șonțu, judecător.

38. Costache Șonțu, polițai.

39. Mihalache Zăgănescu, supcîrmuitor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

40. Ioan Gorjan. Fostul profesor din Ploeşti, s-au arestuit în Buzău, tare aplecat şi răspînditor de idee revoluţionare ale guvernului nepravilnic. Fiind bolnav se află în mănăstirea Colţii.

41. Costache Botăşescu.
42. Panait Mărculescu.

Au fost aplecaţi guvernului nepravilnic.

43. Nastasahe Mironescu. Îl arată ca pe un răspînditor de idee revoluţionare. Fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

44. Sotirache Ţeranu. Au fost prezident al maghistratului pînă la 1-iu iulie, după aceia comisar al guvernului nepravilnic şi au publicat toate decretele lui.

45. Parucicul Dimitrie Perieţianu. Au fost adunător şi şef de gvardie naţională şi au strîns pînă la 75 volintiri în Rîmnic, primea acasă şaică de oameni înarmaţi fără căpătîi, de polonezi, care s-au prins pe urmă de oştirile ruseşti în satul Lopătari.

46. Ganea Tudor dulgheru. De neam bolgar, şădea în Rîmnic fără paşaport.

47. Dumitrache Ioan. S-au prins în vremea preumblării de noapte aproape de satul Greba cu arme şi materialuri de foc.

48. Igumenul Chesarie Micliteanu [1]). Au invitat mai tare decît alţii pe norod la neorînduială.

49. Mihalache Constandin. Trebuie să fie soldat fugar, carele hălăduieşte în Focşani ca la 15 ani.

50. Petru Sauciu Mareşanu.
51. Vasile Şăpcaru.
52. Diaconul Ipatie.

S-au arestuit după arătarea dregătoriei locale.

Pricinuitorii de tulburări în judeţul Teleorman şi în satul Izlazu.

53. Tănase Macovei.

Dovediţi de tulburători ai sătenilor după arătarea cîrmuitorului; unul dintr-înşii au fost poliţai în Turnu

54. Iordache Bunescu.

în vremea revoluţiei, iar celalt este acum amploiat la poliţia locală <nr. 53>. Fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

55. Popa Florea.
56. Popa Ivan.

Au învitat pe săteni la nesupunere către dregătoriile de acum.

[1]) Aşa în text; alături îndreptat Măxineanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

57. Popa Gheorghie.
58. Popa Oprea.
59. Tudor Nirşe.
60. Marin Prodan.

Pricinuitori de căpetenie ai neorînduelii urmată în Izlazu şi cei dintîi doi cu crucea şi evanghelia au luat jurămînt de la lăcuitori ca să sprijine republica şi constituţia ei.

61. Gheorghe Brînză. Negustor, după arătarea poliţianului, au fost rădicat ca un republican bîntuitor.

62. Dragomir Datcu.
63. Ioan Aliman.
64. Pîrvan Bîrcă.
65. Stan Opaina.
66. Ioan Moise.
67. Dimitrie Balea.
68. Dragomir Balea.
69. Marin Viţianu.
70. Radu Pîrvănică.

Clăcaşi. Au fost uniţi cu şaica ce să aduna în Viişoară cu gînd să năvălească noaptea asupra divizionului romînesc ce să află în Piatra.

71. Ioan Opaina. Cel dîntîi tulburător al aceştii fapte văzut chiar de săteni.

Aduşi de la Craiova.

72. Ghiţă Petrescu. Orăşan din Piteşti, avucat arestuit la oct., după arătarea cîrmuitorului pentrucă au luat parte în revoluţie.
73. Răducanu Burdeanu. Hălăduitor din Bucureşti, profesor, după arătarea cîrmuitorului, arestuit la 1 oct. de propagandist.
74. Constandin Codreanul. Hălăduitor din Bucureşti, profesor din Rîmnicul Vîlcii, s-au arestuit la 6 oct., după arătarea cîrmuitorului de propagandist.
75. Ieromonahul Silvestru, eclesiarh al episcopiei Argeşului. Hălăduitor din oraşul Aron [1]), s-au arestuit la 6 oct. după arătarea suptcîrmuitorului Ivăniţă Pleşoianu, chiar în episcopie, de propagandist.
76. Grigorie Davidescu. Hălăduitor din Rîmnic, prins în munţi, după arătarea cîrmuitorului şi s-au arestuit la 6 oct. după arătarea cîrmuitorului de părtaş în şaica Magherului şi de strîngător de panduri.
77. Ieromonahul Atanasie din episcopia Rîmnicului. Hălăduitor în Buzău, întîi au fost arestuit în Cotroceni, după aceia în Rîmnicul Vîlcii la 6 oct. de cîrmuitorul, în urmarea cererii mitropolitului, pentru că au luat parte în revoluţie.
78. Protopopul Mihail din Tîrgovişte. Lăcuitor din Tîrgovişte; s-au arestuit la 29 sept., după arătarea cîrmuitorului de învitător de norod la tulburare.

[1]) Aşa în text, dar corect. Argeş.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

79. Andrei Seimeanu. Lăcuitor din satul Şuici, judeţul Argeş, candidat şi învăţător al enoriei acelui sat; s-au arestuit la 5 oct., după arătarea cîrmuitorului de propagandist.

80. Gheorghie Vlad. Hălăduitor din satul Vulpina judeţul Romanaţi; s-au arestuit la 16 oct., după arătarea cîrmuitorului că au însuflat norodului reguli revoluţionare. Fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

81. Barbu sin Barbu. Hălăduitor din satul Ştirbei; s-au arestuit, după arătarea cîrmuitorului, pentru că fiind scriitor al satului au tulburat pe norod.

82. Neagu Cladoveanu. Hălăduitor în Cerneţu; s-au arestuit la 14 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au conlucrat cu Marghiloman în revoluţie.

83. Petruţă Cladoveanu. Hălăduitor în Cerneţu: s-au arestuit la 14 oct., după arătarea suptcîrmuitorului din Cerneţu, pentru că au adunat şaică.

84. Mihail Gheorghiescu. Lăcuitor din satul Bobaiţa judeţul Mehedinţi, profesor din Tîrgul Jiului; s-au arestuit la 10 oct., după arătarea cîrmuitorului, de propagandist.

85. Ştefan Gărdescu. Lăcuitor din Cerneţu, ce au fost suptcîrmuitor al Blahniţii; s-au arestuit la 15 oct., după arătarea cîrmuitorului pentru că au tulburat pe norod.

86. Preotul Gheorghie Slătineanu protonotariu. Lăcuitor din Tîrgul Jiului şi preot la biserica Troiţa; s-au arestuit la 15 sept., după arătarea cîrmuitorului de propagandist.

87. Ivancia Gheorghievici. Neguţător şezător în Cerneţu; s-au arestuit la 15 oct., după arătarea cîrmuitorului că au luat parte în revoluţie; fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

88. Dimitrie Ghiculescu. Hălăduitor şi negustor din Cerneţu; s-au arestuit la 15 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au luat parte la gvardia naţională republicană.

89. Pitarul Gheorghie Călinescu. Hălăduitor din Bucureşti, profesor din Tîrgul Jiului, s-au arestuit la 10 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au fost propagandist; fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

90. Dimitrie Velicicovici. Hălăduitor şi negustor din Cerneţu; s-au arestuit la 15 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentrucă au alcătuit şăici; fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

91. Dimitrie Brisniceanu. Hălăduitor din Cerneţu, mămular; s-au arestuit la 15 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au adunat şăici.

92. Dincă al Bălaşei.
93. Stan al Bălaşei.

Fraţi, hălăduitori din satul Urecheşti; s-au arestuit după rugăciunea cîrmuitorului la 18 oct., pentru că au omorît pe cutierul acelui sat, Gheorghe Gîscan, carele au cerut de la dînşii supunere către obladuirea pravilnică.

94. Arhidiaconul episcopiei Craiova, Atanasie Stoinescu. Hălăduitor în Craiova; s-au arestuit la 26 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au fost prezident al clubului revoluţionar.
95. Protopopul Dincă. Hălăduitor dintr-acest oraş; s-au arestuit după arătarea cîrmuitorului de propagandist şi propoveduitor.
96. Boicea Radovici. Lăcuitor din Craiova; s-au arestuit la 26 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au fost secretar la Magheru. În spitalul Colţii de la 10 noemvrie.
97. Costache Petrescu. Lăcuitor din Craiova; s-au arestuit la 26 oct., după arătarea cîrmuitorului, pentru că au fost cel mai înfocat aţîţător de norod la tulburarea împotriva legiuitei oblăduiri. La spital [1]).
98. Petrache Iliad. Lăcuitor din Craiova; s-au arestuit la 26 oct. după arătarea cîrmuitorului, pentru că au întărîtat pe norod la tulburare şi aprins propagandist cu cuvîntul şi cu scrierea.
99. Iancu Obedeanu. Hălăduitor în Craiova; s-au arestuit la 26 oct. după arătarea cîrmuitorului, pentru că au fost iscusit şi gata la toate necuviinţele şi mişeliile; propagandist au propoveduit în vileag pe butie regulile revoluţiei. La spitalul Colţii de la 10 noemvrie.
100. Haralambie Zaman. Hălăduitor din Craiova; arestuit la 26 oct. după arătarea cîrmuitorului de propagandist propoveduitor; frate al lui Costache Zaman ce se află la Vidin.
101. Costache Pîrscoveanu. Hălăduitor din Craiova, arestuit, după arătarea cîrmuitorului, pentrucă au fost rebelist rău obştii; fiind bolnav să află în mănăstirea Colţii.

Obercvartirmaisterul, polcovnic Nepocoicinski [2]).

Dos. 1/1848, f. 11—13, 16—17 v. Orig. rus cu trad.

---

[1]) Cuvintele „la spital" scrise cu creionul.

[2]) Un alt exemplar al acestei liste se află la Biblioteca Centrală de Stat; cf. C. C. Bodea, **Figuri puţin cunoscute din revoluţia de la 1848**, în Studii, nr. 2/1960, p. 133.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1848 nov. 22>. — Lista persoanelor ce au susținut revoluția prin articole și ziare și prin contribuție **bănească.**

Listă de persoanele ce să găsesc prin gazetele ieșite în **timpul** revoluții că au contribuit în daruri și cu scrisori favorabile revoluții.

No. gazetei ; no. fețelor gazetei ; numele și pronumele ; **băgări** de seamă.

În Pruncul Romîn.

6—4 C. Aricescu : poezie.

6—1, 2, 3.
7—1, 2 } Zotovici : scriere.

7—4 C. Aricescu : poezie.

8—2, 3, 4. Pretorian, profesorul școalei publice din Pitești : cuvînt, însă fără iscălitură, ci numai prin titlu să deslușește că s-au ținut de numitul.
C. Aricescu : poezie.

9—4. C. Halepliu : cuvînt.

10—4. Ioan Catina : cuvînt și poezie.

11—3 { C. I. Arion : cuvînt.
C. Aricescu : poezie.

12—1, 2. G. V.
Ç. Halepliu
G. I. Vernescu } cuvinte.
C. Aricescu : poezie.

13—3. D. C. Boerescu : cuvînt.

15—1 { D. Brătieanu : idem.
C. A. Roset : idem.

21—1 { Ioanichie, diaconul de la Mihai Vodă
Fratele Angheleanu. } daruri.

22—1 { Mitică Ghimpeanu.
Ferdinant factorul tipografii Pruncului. } daruri
Ioan Ignat Teofil.
Atanasie ieromonahul episcopiei Rîmnicu. } cuvînt.
St. M.

23—2. I. Ionescu : scriere.

24—2. I. Ionescu : idem.

C. Rîmniceanu.
Șt. Mihalu. } daruri.

25—2 { cetățeanul Davicion.
C. Carageali. } daruri.
A. Pelimon : cuvînt în versuri.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

39—3. V. Boerescu : cuvînt.
20—2. D. C. : idem.
39—3. C. Aristiia.
Mavromati Mitescu.
Fotache Valtir.
C. Șerbănescu.
Eduard Sfider.
N. Benescu.
G. Giurescu.
N. Bojin.
Ștefan Mihaileanu.
A. Sărățeanu.
V. Negrescu.
A. Critia.
Oprea Condeescu.
Ghiță Solomonescu.
N. Hariton.
} daruri.
19—4 A. Pelimon : scriere în versuri.

Vestitorul Romîn

52 { N. Aspre. / St. Băjescu. } cuvinte.

Pruncul Romîn

18—4. Elenca Lupeasca, născută Mocăneasca : cuvînt.
27—1. Părintele Ghenadie Poenaru : a rostit un cuvînt în numele deputației ce a mers la Giurgiu către ecs. sa Suleiman pașa.
29—1, 2, 4 { I. Ionescu : cuvînt asupra art. proprietății. / Berih Ios. Pope : cuvînt. / Costandin Dimitriu : cuvînt.
30—1, 2 Dr. I. Sibiceanu : cuvînt asupra libertății tiparului.
4 Dumitru Gheorghe Cenușă, Ignat Sgardeli și Costache Vernescu : daruri.
I. C. Masimu : scriere.
32—4 În acest număr fiind prea multe nume d-ale acelora ce au dat daruri nu s-au însemnat aici, rămîind a să vedea la vreme.
33—3. C. Roată : scriere.
34—4. V. Boerescu : idem.
35—3. I. Ionescu : idem.
36—4. N. Crețulescu, Niță Olteanu și Stanciu Rotaru : daruri.
38—4. Petre Ioan Drugaru, Pandele sacheliu, Scarlat Rădăuțeanu, V. Iordănescu și G. Gheorghie : daruri.

Popolul Suveran.

13—3. M. Cnezu : scriere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

14—4. Creţeanu : poezie.

Viitorul Romîn.

51—1. A. Pelimon : poezie.
55—1. În acest număr să deslușesc ocîrmuitorii orînduiți de către nelegiuitul guvern.

Monitorul Romîn.

4—1 { N. Zătreanu. / C. Aricescu. } scriere.

15—3. C. Brezoianu : cuvînt.
17—1. Toți amploiații tribunalului criminalicesc : daruri.

Pruncul Romîn.

28—4. Al. R. : scriere.
16—2. C. A. Roset : cuvînt.
14—4. Doctorul I. Sibiceanu : scriere.
5—3. Barbu B. Gănescu : idem.
4—4. I. Creţeanu : versuri.
3—3. G. Bacaloglu : scriere.
3—4. C. Aricescu : versuri.
2—2. E. Vinterhalder : scriere.
—4. C. I. Arion : idem.
—— Ioan Catina : cuvînt.
1—3. C. D. Aricescu : versuri.
——3. Ioan Catina : cuvînt.

Popolul Suveran.

3—4. G. Creţeanu : cuvînt.
4—4. A. Z. : scriere.
5—3. A. Z. : cuvînt.
5—— Negulici, idem.
7—3. Ioan Gheorghescu : scriere.
8—4. { G. Bacaloglu : idem. / D. N-escu : versuri. }
11—3. C. S. : scriere.
13—1. M. Chinezu : cuvînt.
—4. D. Bolintineanu : versuri.
12— Creţeanu : idem.
15—2. Ioan Ionescu : cuvînt.
16— C. B. : idem.
2—3. D. : scriere.
17— Z. : idem.
—4. G. Petrache Pereţ : secretar al comitetului liberării robilor.
18—2. A. G. Golescu : scriere.
22—3. C. Roată : cuvînt.
23—1. C. B. : idem.
30—4. Creţeanu : versuri.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Monitorul Romîn.

14—4. D. Zăgănescu : comisar ecstraordinar.

Pruncul Romîn.

31—4. C. : cuvînt.

Popolul Suveran.

—4. D. B. : versuri.

Vestitorul Romînesc.

51—1. A. Pelimon : versuri.
52—3. Nicolae Aspre : cuvînt.

Reforma.

1—4. A. Creţulescu.

Dos. 1/1848, f. 14—15 v. Orig.

27

1848 nov. 23, Bucureşti. — Departamentul **Dreptăţii** face cunoscut Comisiei de cercetare, că i s-au trimis lista celor arestaţi şi a celor eliberaţi pe chezăşie, iar în privinţa procedurii să se înţeleagă cu procurorul său.

Primit la 23 noem. leat 1848, no. 6.

Departamentul Logofeţii
Dreptăţii din Prinţipatul
Ţării Romîneşti.
Anul 1848 luna noemvrie 23.
No. 1925. Secsia III-a, clasa II-a. Bucureşti.

Cinstitii comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

La adresa acei cinstite comisii cu nr. 6, cu cinste să răspunde ca, cît pentru listele arestuiţilor i a celor sloboziţi pă chezăşie, Departamentul le-au trimis cinstitei Comisii prin un dorobanţ al poliţii astăzi de dimineaţă, mijlocind oarecare zăbavă pentru traducerea lor în limba romînească. Iar pentru instrucţiile procedurii ce urmează a să păzi în lucrarea sa, cinstita comisie să va înţelege pentru aceasta cu procurorul său, precum şi pentru actele cele obştite şi cele particulare ale revoluţionarilor, cinstita comisie va binevoi a le cere de la cei ce le vor fi avînd.

Şeful Departamentului, Constandin Suţu.

Şeful Secţii, C. Giani.

Dos. 1/1848, f. 44. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

28

1848 nov. 24, M-rea Văcărești. — Comisia de cercetare verificînd după lista nominală arestații politici de la mănăstirea Văcărești constată nepotrivirea între listă și cei existenți.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în faptele revoluționare. 1848 noemvrie 24, no. 3.

Făcînd comisia cercetare prin chemare, anume tuturor celor arestuiți aici în mănăstirea Văcărești, s-au găsit în ființă tot personalul întocmit după listele de cei arestuiți trimisă comisii de cinstitul Departament al Dreptății pă lîngă adresul cu nr. 1909, cu aceasta numai osebire că popa Silvestru ce este trecut în listă nu s-au găsit în ființă, ci dimpotrivă s-au găsit în ființă căpitan Mihail Caracasidi, care în listă nu s-au găsit trecut.

De aceia comisia găsește cu cale ca dumnealui colonelul Garbațki, mădularul aceștii comisii, să să înțeleagă cu cine să va cuveni pentru deslușirea aceștii nedomiriri.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.
M-rea Văcărești. Grafierul comisii, Teodor Iatropul.

Dos. 1/1848, f. 48. Orig.

29

<1848> nov. 24. — Comisia de cercetare întîmpinînd greutăți cu transportul său la Văcărești prin trimiterea cu întîrziere a cailor de poștă, cere Departamentului din Năuntru să tocmească trei birje.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare <Anul 1848> noiemvrie 24, nr. 4.

Comisia întîmpinînd împiedecare la primirea cailor de poște pentru transportuirea mădularelor sale aici la mănăstirea Văcărești, trimițîndu-i-se arătații cai de către direcția poștelor cu multă întîrziere, peste ceasul hotărît pentru plecarea Comisii din București, de aceia, după chibzuirea ce a făcut Comisia pentru depărtarea arătatei impiedecări în cursul lucrărilor sale, a găsit de cuviință ca să facă poftire cinstitului Departament din Năuntru spre a binevoi a face punere la cale, ca în locul cailor de poște să se tocmească trei droșci dă birjă, dintre care una cu patru cai pentru transportuirea mădularilor Comisii aici la mănăstirea Văcărești și întoarcerea înapoi în patru zile pă săptămînă, adică marțea, miercurea, joi și sîmbătă, totdauna la 8 ceasuri dimineața.

Iscăliți : M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki.
Grafier, Teodor Iatropul.

Ms. 749, f. 1 v. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

30

1848 nov. 24. — Comisia de cercetare socoteşte necesar să ceară de la Departamentul din Năuntru actele publicate şi cele nepublicate ale revoluţionarilor, precum şi lista propagandiştilor cu lefurile lor.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. 1848 noemvrie 24, no. 5.

Avînd trebuinţă comisia în lucrările sale de toate acturile revoluţionarilor, atît cele obştite cît şi cele neobştite precum şi de lista lefilor ce s-au plătit propagaţilor cu arătare de numele acestora, precum şi orice alte asemenea lucrări, după chibzuirea ce a făcut găseşte cu cale ca să se facă pohtire cinstitului Departament din Lăuntru spre a binevoi a face punere la cale de a i să trimite arătatele acturi cît mai în grabă, fiindu-i neapărat trebuincioase în lucrările sale.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica Polcovnic, Garbaţki.

Dos. 1/1848, f. 56. Orig.

31

1848 nov. 24, Bucureşti. — General-maior Şcerbinski înaintează Comisiei de cercetare lista persoanelor înscrise în garda naţională.

Priimit noem. 27, 1848 no. 11.

Comandantul corpului 5 de infanterie.
Statul Major Secţia specială
24 noem. 1848 nr. 109 Bucureşti

Către comisia alcătuită spre cercetarea arestaţilor la Mănăstirea Văcăreşti.

Din porunca d. comandant al corpului am cinste a împărtăşi Comisiei pe lîngă aceasta două liste de persoanele care au fost înscrise în garda naţională din Bucureşti.

Locţiitor al Şefului Statului Major, general-maior Şcerbinski.

<Rezoluţie> : Dacă să va iuvi cevaşi împrejurări atingătoare de revoluţia trecută şi în care împrejurări va figura vreunul din cei însemnaţi în alăturata listă, comisia va face a ei mişcare după trebuinţa ce va avea atunci.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 59. Orig. rus-rom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<*1848 nov. 24*>. — Lista celor înscriși în garda națională.

Nr. lăcuitorilor din văpseaua Galbenă : 848.

1. Vasile Plașcă, iun. 15.
2. Vasile Cizmaru, iun. 14.
3. Stoica Ropcă, idem.
4. Ioan Ioanovici, cîntăreț.
5. Tache Marinoiu, căprar.
6. Costache Iancu, iun. 16.
7. Costache Angheliu.
8. Ilie Ivan, iun. 15.
9. Petrache Sutec idem, căprar.
10. Ion Otravă.
11. Barbu, tîmplaru, iunie 15.
12. Alecu, cofetaru.
13. Dincă Stan, croitoru, iunie 15.
14. Trică Stancu, croitoru.
15. Dincă Răut, iun. 15.
16. Tănasii Hagi Gheorghiu, căprar iunie 16.
17. Condi, cîrciumaru de supt case.
18. Gheorghe Lazăr, moraru, iunie 15.
19. Marin Piscupescu, căprar.
20. Nicolae Vlădescu, căprar. iunie 15.
21. Niță Nănuț, — iunie 16.
22. Ioniță, tutungiu, — iunie 15.
23. Dincă, dogar, — iunie 15.
24. Matei brutaru Mehedințanu.
25. Stan, brutaru, iunie 16.
26. Radu, cojocaru, idem 16.
27. Ghiță Arsenii, iunie 14.
28. Anastasi, zidaru, iunie 16.
29. Dumitru Ceaușescu, idem.
30. Grigore.
31. Stroe Pungaru, iunie 14.
32. Anastasii Arsenie, iunie 16.
33. Tudor vizitiu; idem.
34. Petre Enușescu, idem.
35. Nicolae Pîslaru, idem iunie 16.
    Liță Toma, băeș, iunie 17.
    Nicolae Burcu, idem.
    Nicolaie Cureanu, idem.
    Nicolaie Chera, idem.
40. Matei Luleraru, idem.
    Gheorghe Arnăutu, idem.
    Petre Niță, cîrciumaru episcopii, idem.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Mihai Tudor Arbișoiu, idem.
Stoica Blăicuță, idem.
Dincă Bîrsan, idem.
Nicolae Sutec, idem.
Hristache Deremegiu, idem.
Niță Tomescu, idem.
Petrache Bejan, căprar.
50. Ștefan Davidescu, iunie 18.
Iorgu Disescu, iunie 18.
Ilie Hovăscu, iunie 18.
Radu, cureraru, iunie 18.
Dragomir Cernătescu, iunie 18.
Stanciu Căpățîneanu, iunie 18.
Anastase protopopu State, iunie 18.
Grigore, Costică, frați Dincă Bîrsescu, căprari.
Matache Filip, căprar.
60. Ion grădinaru episcopii, iunie 18.
61. Niță vizitiu, iunie 18.
62. Flore vizitiu, iunie 17.
Frații Sevastică și Ion Protopopescu, iunie 17, căpraru
Niță Radovici, iunie 17.
65. Tache cizmaru, idem.
Luca Pleșoianu, idem, căpraru.
Costache Madamcovici, căprar, iunie 18.
Ioniță Vălsănescu zet Petraru, idem iunie 17.
Manole Golescu, idem.
70. Bedros armeanu, idem.
Nicolae, cojocaru, idem.
Iosif, tîmplaru, idem.
Fridrih, spițeru, idem.
Iosif Repa.
Ion Milu, cojocaru.
Dincă Drojănescu.
Naum, sîrbu.
Ianche, cojocaru.
80. Ghiță Iovipale.
Prot Miler, neamțu
Franțu Chenespor
Peter Rota
Iohan Marinovici
Ghenhăr, croitoru
} în hanu d. Costache Vlădescu.
Nicolae Trandafirescu.
Costache Tesreanu.
Fridrih, cizmaru în casele popii lui Ioan.
Albert, tinichigiu
90. Anton, ciaprezaru
} în curtea bisericii.
Nicolae Diacu.
Nae rachieru.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Petre Bunescu.
94. Manu Gheorghe Caramda, supt Petre Buescu.
95. Gheorghe, cizmaru.
Grigore Costandin, cojocaru.
Nicolae croitoru, la Mustăţa.
Costache cojocaru Craioveanu.
Ion cizmaru
100. Marin croitoru } hanu Pătrarului.
Preda, cavafu.
Stan Cernătescu.
Nedelcu Cernătescu, mort.
Pavlache şi tovarăşii lui marchitani.
Preda Miscureci.
Iancu şi Costică fraţi Borăneşti, căpraru.
Costache Tiţa Borănescu.
Iosif Benu, supt casele Olănescului, mort.
Dincă popa Tonescu, căpraru.
110. Tache Iliadis.
Alecu popa Petrică.
Costache Ceculescu, căpraru.
Costache Radovici.
Costică Vladimirescu, căprar.
Grigore pantofaru, popa Dincă.
Alecu Protopopescu, căpraru.
Nicolae Cernătescu, căpraru.
Zisul Dimitrescu, apărat.
Cîntăreţ Nicolae.
120. Dumitru Mihedinţeanu.
Ioniţă Mariuţa Dinţuleasa.
Costache Marinoiu.
Costandin cîrciumaru Lunceanu.
Radu Antimie Buda.
Ioniţă zet Roşiu.
Hristea Bobîlcă.
Nicolae Tunsu.
Ioniţă Tunsu.
Ion Lăcătuşu.
130. Grigore Neamţu, cîrciumaru.
Costandin Şişcu.
Niţă Şişcu.
Stancu Achim.
Hriste Ciupu.
Marin, bucătaru.
Grigore Vărgatu, muscalagiu.
Costandin Cernea cu 4 feciori.
Stanciu Chelu.
Ioniţă Mareş, măcelaru.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

140. Nică Vărgatu.
Călin Nică Vărgatu.
Florea Mandei.
Mandea, măcelar.
Gheorghe Petrişoiu.
Gheorghe Vulpe.
Radu Antimii.
147. Gheorghe Udrea.

No. *Văpseaua Albastră.*

1. Stan, cîrciumaru lui Costache Măgureanu.
2. Nicolae de la cîrciuma Tufeanului.
3. Alecsandru Ivan, cîrciumaru Predii Miscurici.
4. Sandu Ghiţă Răit.
5. Bucur Ungureanu.
Zamfir Nedelcovici.
Dincă Marin, cojocaru.
Fredel, starostea sudiţilor, iunie 15.
Costache Avrămescu.
10. Petre Dimitriu.
Grigore Răit, iunie 15.
Costache Mămureanu.
Muniţ Ene, braşoveanu.
Dinu Chircea, iunie 15.
Ioniţă boiangiu, idem.
Ene boiangiu, idem.
Costea brutaru, idem.
Ivan tabacu, iunie 14.
Simion Neacşii, iunie 15.
20. Pătru Guşatu cu fiu-său, iunie 15.
Matache cojocaru, iunie 15.
Niţă zidaru, idem iunie 15.
Gheorghe popa Păun, iunie 16.
Dumitru popa Ion Ungureanu, idem.
Chiriac cizmaru, idem.
Dincă Niţă văduv, moraru, idem.
Matei Rustoceanu, idem.
Gheorghe Marinescu, idem.
Vasile plăpomaru, idem.
30. Filimon cîrciumaru, idem.
Gheorghe Suflă, idem.
Ghiţă Dobrianu.
Dumitru Zet Pătru brutaru.
Pătru, brutaru.
35. Şerban, brutaru.
Ion zet Şerban, brutaru.
Costandin Ciorăscu, cojocaru.
Costache Anton, cojocaru.
Nicolae, tabacu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

40. Stancu, tabacu.
Niță sin Mihai croitoru.
Nicolae, moraru.
Stan, moraru episcopii.
Ștefan, jogăraru.
Gheorghe moraru.
Gheorghe, tabacu.
Nicolae Dorobanțu.
Tănasie, jogăraru.
Ion Botezatu.
50. Ioniță, tabacu.
Costandin, tabacu.
Costandin Ion, tabacu.
Ion, tabacu.
Radu, potcovar.
Manu Ungureanu.
Stan, cizmaru.
Ghiță Lipoveanu.
Mihel neamțu, rotaru.
Costandin Poenaru.
60. Dumitru Tănasie, cavafu.
Gheorghe Brat.
Costandin Gheorghe, judele.
Preda Bojoreanu.
Ștefan neamțu, tîmplaru.
Mihalache Alecsuu.
Matei cojocaru, iunie 14.
Tănasie, brutaru.
Ion Pătru, brutaru.
Păun, cojocaru.
70. Petre Păun, cojocaru.
Tănasie Obretin Dima.
Dumitru, cîrciumaru lui Isac Leojitu.
Costandin Hera, cojocaru.
Dumitru Costandinovici, odagiu.
Gheorghe Capcă, cizmaru, iunie 14.
Ispas zidaru, sîrbu, iunie 15.
Apostol, povarnagiu, idem.
Grigore Căzănescu, idem.
Hristea, cizmaru, idem.
80. Constandin, croitoru, idem.
Dumitru, berberu, [1]) idem.
Ghiță, cojocaru, idem.
Vais sau Vasile botezat } la școală, idem.
Iancu, ovreiu }
Iacovache Bojoreanu.
Ioan Stanii văduvii, la Gîrdescu, iunie 16.

[1]) Bărbierul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Matei Gîrdescu, iunie 16.
Gheorghe Terara, iunie 16.
Costache Gheorghe Caracaleanu, iunie 16.
Achim Ungureanu, idem.
Iamandache popa Vasile, idem.
Pană Vasilescu, idem.
Niţă, Costache, fraţi Grecenii, iunie 15.
Andrei, cizmaru,. iunie 16.
Marin Spirache, iunie 16.
Ghiţă brutaru, iunie 17.
Ioniţă Mihail, cizmaru, iunie 16.
Dumitru zet Ioniţă Spirache, idem.
Ioniţă Spirache, iunie 17.
Barbu, rachieru, idem.
Niţă Temelie, idem.
Chiriac, cojocaru, idem.
Mihăilă, cizmaru, iunie 17.
Niţă Chiriac, cojocaru, idem.
Dobre Caragea, idem. 17.
Gheorghe Martin.
Stancu popa, iunie 16.
Dincă Ghermez, iunie 16.
Pătru Temelie, iunie 18.
Niţă sin Ene Arnăutu, iunie 18.
Costache Terara, cizmaru, iunie 18.
Iordache Marinovici, iunie 17.
Conciu Velea, idem iunie 18.
Dincă Iuvoiu, iunie 15.
Zamfir Petrovici, cojocaru, iunie 18.
Petrache Chivovici, iunie 16.
Enache Alecsiu Ciurec, iunie 18.
Mutu Staicovici.
Costache Răit, hangiu, iunie 18.
Niţă Iamandescu, iunie 14.
Marinovici, hangiu, iunie 17.
Haim, croitoru, iunie 18.
Nicolae Botezatu, iunie 18.
Iosif Vlah, tîmplar Leopoltoia.
Ştefan Ilinescu.
Costandin, rachieru poderaş Barbu.
Nicolae, croitoru, iunie 18.
Mihai, bărberu.
Gheorghe, simigiu.
Costache Carebelea, iunie 14.
Ghiţă Nedelcovici
Gheorghe hagiu, cafegiu.
Ion Popovici.
Moisi, ovreiu.
Ghiţă Rumnicean.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

135. Ion Bunescu, iunie 18.
Fiii cuconului Mirică Armăşescu, iunie 18.
Mihalache Andrei, cizmaru, iunie 18.
Mihalache Orumolu, iunie 18.
Cîrste Nicola beşliagă, iunie 18.
140. Ştefan Barbu Tamcălmaş, iunie 18.
Ion Lungu, iunie 18.
Gheorghe Udrea, cureraru, iunie 18.
Moise Răculescu, iunie 18.
Marin Pîrvu Cernea, iunie 18.
Vladu cu fii-său Daragiu.
Grigoreę Vîrgatu.
Ghiţă şi fraţii Stiriani.
Ghiţă Capeleanu.
Alecu Furduescu
150 Costi, herari.
Dincă Olănescu sin cîrciumarụl.
Niţă Dimitrescu, răghistrator, iunie 18,
Tache cucoana Zamfiriţa Zisina.
Ghiţă Străchinescu.
Alecsandru Botescu.
Gheorghe, i<ş>licaru.
Iorgu Orumolu, iunie 18.
Ion Ungureanu, tîmplaru.
Andraş Caralopschi de la cîrmuirea Bărăţii.
160. Dincă, cizmaru, brat Tache.
Ghiţă Nicolai Vlădescu, căpraru.
Ioniţă Nicolau, brat Tache Marinoiu.
Mihăiţă, cîrciumaru de la Dragomir.
Dumitrache Braşoveanu (apărat), calfa Predii, cizmar cel mic.
Dincă, cojocaru, robitu.
Anastase Boicescu (apărat)
Niţă Ghiţă Temelie.
Costandin, cizmaru.
Dumitru, cizmaru.
170. Anton Ungureanu.
Nicu, rachieru.
Nicolae Iacovescu
Ivan Iohan
Andreiaş Tomaş
} supt casele Iancovescului.
Fridih Holmai, cizmaru.
Iancu Gheorghiu la băcănia d. Anastasiu.
Freiţ, croitoru.
Mihai Stoicu.
Costandin Mardirescu.
180. Alecu, croitoru.
Alecu Bojoreanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Tache Hristescu (apărat).
Barbu, cojocaru.
Anghel, cizmaru.
Ştefan, aprodu.
Drăghici Zavrice.
Ioniţă sin Sandu măcelaru.
Sandu, măcelaru.
Diţă Tudor, lăutaru.
190. Ianache al Neacşii.
191. Andrei Vîrgatu, văpseaua Albastră.
147. Văpseaua Galbenă.
338. amîndoă văpselele.

Dos. 1/1848, f. 64—69 v. Orig.

33

1848 nov. 25. — Comisia de cercetare hotărăşte a începe anchetarea arestaţilor politici pe „catigorii" de învinovăţire.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. 1848 noem. 25, nr. 6.

Luînd comisia în cercetare listele arestuiţilor la mănăstirea Văcăreşti şi chibzuindu-să asupra catigoriilor fiecăruia după care s-au arestuit, să hotărăşte ca să să facă cercetarea mai întîiu celor mai jos însemnaţi, după rîndul fiecăruia, adică :

1. Alexandru Caramanlău. 2. Mihalache Iliescu. 3. Costandin Cuţarida. 4. Parucicul Alexandru Cuţarida. 5. Nicolae Cuţarida. 6. Iorgu Băjăscu. 7. Paharnicul Dimitrie Ciupescu. 8. Pitarul Caloianu Cătănescu. 9. Iorgu Dimitrescu. 10. Căpitan Sonţu. 11. Costache Şonţu. 12. Costache Vătăşescu. 13. Panait Mărculescu. 14. Ganea Tudor dulgherul. 15. Mihalache Costandin. 16. Gheorghe Petrescu.

Şi aşa cercetîndu-să fiecare după măsurile luate să vor deosebi cu desăvîrşire de către ceilalţi arestuiţi necercetaţi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki. Graferul, Teodor Iatropul.

Dos. 1/1848, f. 58. Orig.

34

1848 nov. 25, joi. — Comisia de cercetare consideră necesar a se trimite la dînsa şi Costache Caramanlîu pentru completarea anchetei fratelui său Alecu, amindoi cumnaţi cu Magheru.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Joi noemvrie 25, leat 1848, nr. 7.

Fiindcă din cercetarea pînă aici făcută, numitul Alecu Caramanlîu s-au depărtat cu totul de orice fel de înclinare şi cunoştinţă într-această pricină a revoluţii ; fiindcă a arătat că mai are încă un frate, anume Costache Caramanlîu pentru care deşi a arătat tot acelea ce a arătat pentru sine, adică neîmpărtăşire la această faptă. Dar Comisia, pentru cuvîntul că amîndoi fraţii sînt cumnaţi cu Magherul şi că în catigoria celui dintîi să zice că este cumnat cu Magherul şi pricina pentru care s-au arestuit, găseşte Comisia de neapărată trebuinţă de a să aduce la Comisie şi numitul Costache Caramanlîu spre complectuirea cercetării lui Alecu Caramanlîu.

Iscăliţi : M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbatki.

Ms. 749, f. 2. Copie.

35

1848 nov. 26, Bucureşti. — Departamentul din Năuntru trimite Comisiei de cercetare lista propagandiştilor, 76 dosare necesare în lucrările sale şi un sac cu diferite hîrtii şi proclamaţii, ce încă nu s-au ars după hotărîrea luată.

Primită la 27 noemvrie 1848, no. 14.

Departamentul Trebilor din Năuntru al Principatului Ţării Romineşti

Anul 1848 luna noemvrie 16 No. 3025

Secsia I.

Cinstitei comisii întocmită pentru cercetarea arestanţilor din Mănăstirea Văcăreşti.

Spre îndeplinirea cererii urmată prin adresa acei cinstite Comisii cu nr. 8, Departamentul are cinste a-i înainta înpreună cu aceasta :

1. Lista de numele propaganţilor ce au fost orînduiţi de căzutul nepravilnic guvern, cu arătare de suma banilor răspunşi fiecăruia, ce s-a primit de la cinstita visterie.

2.-lea Şaptezeci <şi> şase dele din cancelaria Departamentului şnuruite şi pecetluite, care s-au socotit trebuincioase în lucrările cinstitei comisii şi împreună cu opis după orînduiala, şi

3.-lea. 23 şi un sac pacheturi cu felurite hîrtii, publicaţii şi proclamaţii ce s-au fost slobozit în evenimentele trecute de către nepravilnicul guvern şi cîrmuirile judeţelor Teleorman şi Dîmboviţa, şi care fiind acum trimise aici de pomenitele judeţe, n-au apucat încă a să arde după punerea la cale ce este făcută pentru

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

asemenea hîrtii, — poftindu-se cinstita comisie ca după săvîrşirea trebuinţei şi îndestularea dintr-însele a tuturor ştiinţelor de care va avea trebuinţă să le înapoieze Departamentului.

Şeful Departamentului, Iancu Filipescu

Şeful Secsii, Ar. Givala.

<Rezoluţie> : Acum săvîrşindu-se cercetările Comisii, să să trimită la cinstitul Departament din Năuntru delele ce s-au primit de la acel cinstit Departament cu însemnarea în adresul Comisii de numerile lor şi totdeodată să să aducă poftire Comisii ca să să ţie în păstrare acele dele pentru că <vor> sluji Comisii drept temeiuri la mai multe pricini atingătoare de persoanele ce au cercetat.

1849 iulie 2.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 90. Orig.
Ed., **Anul 1848,** v. V, p. 507, fără rezoluţie.

36

<1848 nov. 26>. — Lista comisarilor de propagandă pe judeţe.

Lista comisarilor propagandii cu banii ce au primit fiecare, drept leafa sa, şi pe cîtă vreme, socotiţi cîte lei 500 pe lună fiecare.

Judeţele şi numele,

No.			lei	băgări de seamă
	Slam Rîmnic			
1.	Chesarie ierodiaconul	orînduiţi de la 27 iunie	500	
2.	Gheorghe Pavlu		500	
3.	Gheorghe Mavrodolu		500	
4.	Ştefan Barbu		500	
5.	Eugenie ieromonah	de la 19 iulie	500	
6.	Iosif diaconul		500	
7.	Ioan Amărăscu		500	
			3500	
	Brăila			
8.	Ioan Rotescu	de la 27 iunie	1000	
9.	Nae Nenovici		1000	
10.	Al. Manu		1000	
	Argeşu			
	Andrei Pretorian	de la 27 iunie	1000	
	Partenie ieromonahul		500	
	N. Nanu		500	
	C. Catina		1000	

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Panait Mihăianu	de la 19 iulie	500
Șt. Turnavitu		500
Ioan Petrescu		500

Buzău

Caloian [1])	de la 27 iunie	500
Nichifor [2]) ierodiaconul		1000
20. Costinescu <Ioan>		500
D. Chirculescu		1000
St. Chertes	de la 19 iulie	500
Petre Nicolau		500

Prahova

C. Telegescu	de la 27 iunie	1000
D. Florescu		500
At. Baronți		1000
Codrea profesorul de la 12 avgust		500
Eliseiu, armeiu	de la 12 iulie	500
Almăjeanu, profesorul		500

Dîmbovița

30. Al. Gărdescu	de la 27 iunie	1000
Al. Fotescu		500
N. Chirculescu		500
St. Mărculescu		1000
Caitan	de la 19 iulie	500
Gheorghe Vlădescu		500
Vuticescu		500
Al. Papiu de la 4 avgust		500

Ialomița

Șt. Ialomiceanu	de la 27 iunie	500
I. Catina		1000
40. Simon Mihăescu		1000
Mihail Brațu.		
Gheorghe Seracin de la 14 august		500

[1]) Fiu al preotului Caloian de la moșia Stîlpul.
[2]) Iliescu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ilfovu

Ioan Cojescu	de la 27 iunie	1000
At. Otnescu		1000
Acsentie Ioan		1000
N. Florescu		1000
C. Zalic		1000
Heruvim Nestor de la 19 iulie		500

Telcorman

Andrei Daniil	de la 27 iunie	500
50. C. Rizescu		500
Al. Petrescu		500
C. Rusescu		500
Vasile Naneș de la 5 avgust		500

Mușcelu

C. Brezoianu	de la 27 iunie	1000
Al. Dedu		1000
R. Burdeanu		1000
Apostol Aricescu		1000
C. Meletie		1000
Ioan Papiu de la 6 avgust.		500

Oltu

60. Matache Iarca	de la 27 iunie	1000
N. Șerbănescu		500
C. Paleologu		500
I. Ionașcu		500
G. Catacaț de la 14 avgust.		500

Romanați

Ioan Livaditu	de la 27 iunie	500
Ioan Zotu		1000
D. Oprescu		1000
C. Băjescu		1000
C. Manega de la 15 iulie.		500

Vîlcea

70. D. Zăgănescu	de la 27 iunie	500
V. Ștefănescu		500
Teodor iconomul Bistriții		500
C. Cutcudache		500
I. Procopie	de la 19 iulie	500
G. Rîureanu		500
G. Roman		500

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Doljii

Petre Cernătescu	de la 22 iunie	500	
Mih. Caramzulea		1000	
Petre Orbescu		500	
80. Gheorghe Chițu		500	
C. Burileanu		500	
C. Zaman	de la 19 iulie	500	
I. Papadopolo		500	
I. Peticu		500	
D. Al. Bătrîneanu de la 5 avgust.		1000	

Gorjii

M. H. Marghiloman	de la 27 iunie	1000	
I. Ionescu		1000	
C. Mărculescu		500	
I. Ruptureanu		500	
90. Matache Gheorghescu la 19 iulie.		500	

Mehedinți

C. Serghiad	de la 27 iunie	1000	
C. Podeanu		500	
Gr. Ioran		500	
C. Caragic		1000	
Ieremia Verzea de la 19 iulie		500	

Vlașca

Damian Duțulescu	de la 27 iunie	1000	
Veniamin diaconu		1000	
C. Burlan		1000	
I. Dobrescu		1000	

Comisari ecstraordineri.

100. C. Urlățeanu		1250	de la 15 iunie
Teodor iconomu		1250	asemenea
Varlam monahu de la 27 iunie		500	

Adăugați în urmă

Slam Rimnic

Ioan Bucițeanu	de la 5 avgust	500	
Aaron Pumnu		500	

Argeșu

105. Ioan Pușcașu de la 5 avgust		500	
		72.500	

Peste tot lei șaptezeci și doă mii cinci sute.

Dos. 1/1848, f. 91, 98. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

37

<1848 nov. 26>. — Titlurile dosarelor oprite de Comisie, extrase din opisul înaintat de Departamentul din Năuntru.

261 — Pentru constituţie.
262 — Pentru priimirea constituţii de Măria sa Vodă.
263 — Pentru administratori.
267 — Pentru împrejurările de la Giurgiu între dd. A. Vilara şi Ioan Manu.
268 — Jurăminte pentru priimirea constituţii.
269 — Formarea de panduri.
275 — A să obşti buletinurile nr. 31 şi 32.
279 — Orinduirea propaganţilor.
286 — Cei ce cer slujbă.
291 — Ca să iscălească petiţia cătră împăratul Rosiei.
293 — Reînfiinţarea guvernului provizoriu.
295 — A să da podorojnă şi minzil lui Gheorghe Ursescu şi alţi şapte.
296 — Pentru subadministratori.
316 — Neorinduelile dovedite de comisarii judeţului Vlăşcii că să urmează dă directorii administraţii.

332 — A să orindui doi revizori ai administraţiilor în Valahia Mare.
348 — Pentru arderea Regulamentului la Teleorman.

Dos. 1/1848, f. 93—94. Orig.

38

1848 nov. 27, Bucureşti. — Comandantul corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei de cercetare modul cum să se ceară arestaţii politici pentru cercetare.

Primită 27 noiemvrie 1848, no. 13

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major
Despărţirea 2
Noiembrie 27 zile, anul 1848
Oraşul Bucureşti
No. 1676

Către Comisia întocmită pentru cercetarea arestaţilor din mînăstirea Văcăreşti.

Înalt excelenţa sa comandantul corpului m-a împuternicit să fac cunoscut comisiei dorinţa excelenţii sale :

1. Că cererea persoanelor trebuincioase pentru cercetare să fie făcută prin hîrtie formală subsemnată măcar de unul din membri.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2. Că excelenţa sa nacealnicul ştabului să fie înştiinţat de fiecare dată prin hîrtie formală de persoanele care s-au cercetat, dacă sînt reţinute sub arest la Bucureşti sau se întorc după cercetare în oraş sub chezăşie, sau nu.

Obercvartirmaister, polcovnic Nepocoicinţki.

Dos. 1/1848, f. 82—83. Orig. rus cu trad.

39

1848 nov. 27. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Alexandru Caramanlîu ca nevinovat şi menţinerea la arest a lui Costache Caramanlîu pentru noi cercetări.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Anul 1848 noemvrie 27, nr. 10.

Alecsandru Caramanlîu, arestuitul aici la mănăstirea Văcăreşti cu împrejurare că a fost propagant şi a alergat cu stegurile pe uliţe, cercetîndu-se de Comisie, precum să vede în jurnalu de întrebări şi răspunsuri cu nr. 7 din 25 ale curgătoarei luni, nu au găsit Comisia luminat dovedită asemenea faptă din parte-i, măcar deşi s-au luat măsură pentru cuvintele arătate printr-acel jurnal, de a să cerceta şi frate-său Costache Caramanlîu. Căci şi prin cercetarea ce s-au făcut acestui din urmă, precum să vede într-acest jurnal cu nr. 10, tot nu s-au înfiinţat vreo dovadă pe care ar fi putut Comisia să-l învinovăţească, precum nici fratele acestuia Costache, din declaraţiile lui asemenea nu s-au putut găsi vinovat. De aceia Comisia găseşte cu cale că amindoi aceşti fraţi să se sloboază pă chezăşie şi dacă pînă la săvîrşirea lucrării Comisii, din alte împrejurări necunoscute ei pînă acum vor izvori alte cevaşi luminări temeinice asupra faptelor lor, să vor aduce la Comisie, dîndu-să această punere la cale în cunoştinţa ecselenţii sale gheneral-maior şi cavaler Şerbinski [1]), nacealnicul Şteabului.

(Urmează iscăliturile)

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

În urma acestui jurnal ivindu-să împrejurări care au dat bănuieli Comisii asupra celui de al doilea frate, Costache Caramanlîu şi fiind ceasul 5 seara şi neputîndu-să a i să face cercetarea, Comisia găseşte cu cale a să popri aici la Văcăreşti supt

[1]) Şcerbinski.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arest, iar celălalt frate Alecsandru Caramanliu să va slobozi după temeiurile jurnalului de mai sus.

(Urmează iscăliturile :)

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

Ms. 749 f. 2 v—3. Copie.

40

1848 nov. 29, Bucureşti, — Podpolcovnicul Daragan face cunoscut Comisiei de cercetare, că s-a dat voie fraţilor Şonţu să se vadă cu soţiile lor.

Priimită la 30 noemb. 1848, no. 23

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestuiţilor de la mănăstirea Văcăreşti.

Făcîndu-să cunoscut domnului corpuschii comandir cererea dumilor sale arestuiţilor Şonţeşti spre a li să da voe de a să vide cu soţiile lor, înalt ecselenţia sa au binevoit a împuternici pe Comisia cercetătoare a dizlega aceasta sau nu, urmînd după a sa închipuire.

Pentru un asemenea răspuns am cinste a înştiinţa pe Comisia cercetătoare.

Podpolcovnic al gheneralnicului ştab, Daragan.

29 noem. 1848, Bucureşti.

Dos. 1/1848, f. 104—105. Orig. rus cu trad.

41

1848 nov. 30. — Comisia de cercetare hotărăşte să se ceară de la Departamentul din Năuntru lista cîrmuitorilor numiţi de guvernul revoluţionar, iar de la Dejurstva oştirii dosarele înfiinţate de acel guvern şi lista ofiţerilor ce au dat ajutor lui Magheru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. 1848 noemvrie 30, no. 11.

După cercetarea ce a făcut Comisia alăturatului opis al delilor trimise de cinstitul Departament din Lăuntru şi băgarea de seamă ce a făcut titulaţii fiecăruia delă, găsindu-să trebuincioase în lucrările comisii numai cele de supt nr. 261, 262, 263, 267, 268, 269, 275, 286, 291, 293, 295, 296, 316, 332, 348, adunîndu-se toate în sumă de 16 dele, să vor popri acestea numai la Comisie, iar celelalte dele coprinse într-acel opis nefiind trebuincioase, precum asemenea şi celelalte coprinse într-acelaş opis, pacheturi cu felu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

rite hîrtii, publicaţii şi proclamaţii să vor întoarce înapoi cinstitului Departament, făcîndu-se totdeodată poftire ca să binevoească a trimite Comisii listă şi de toţi cîrmuitorii ce a fost orînduiţi pă la judeţe de către nepravilnicul guvern, fiind neapărat trebuincioasă ştiinţa aceasta în lucrările Comisii. Totdeodată să va face poftire şi cinstitei Dejurstvi ca să binevoiască a trimite la Comisie delele înfiinţate după lucrările nelegiuitului guvern în treburile oştirii, însoţite cu osebit opis i listă de ofiţerii carii s-au dus spre ajutor Magherului sau a făcut propagantă între soldaţi, fiind neapărat trebuincioasă şi ştiinţa aceasta în lucrările Comisii.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

Dos. 1/1848, f. 90 v. Orig.

42

1848 nov. 30. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea sub arest a lui Costache Caramanlîu pînă se va dovedi nevinovăţia lui.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi in fapte revoluţionare. Anul 1848 noemvrie 30, nr. 14.

Fiindcă arestuitul <Costache> Caramanlîu şi după această confrontaţie cu asemenea chip a tăgăduit la toate, care a sa tagă mai mult a pus pă Comisie de a-l bănui, Comisia găseşte cu cale să stea numitul tot supt arest pînă cînd se va lumina despre învinovăţirea sau desvinovăţirea lui.

(Urmează iscăliturile)

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Ms. 749, f. 4 v. Copie.

43

1848 dec. 2. — Comisia de cercetare face cunoscut Departamentului din Năuntru, că a închiriat două droşti pentru trebuinţele sale zilnice, întrucît Direcţia poştelor nu mai dă caii necesari.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. 1848 dechemvrie 2, joi, no. 19.

În urma adresului Comisii de la 24 ale trecutei luni noemvrie cu nr. 7 către cinstitul Departament din Lăuntru nevăzînd Comisia trimitirea droşcielor, după cum s-au cerut prin zisul adres, iar către aceste la 30 ale aceştii luni nevoind Direcţia

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Poştilor a mai da orinduiţii cai, în acea zi a fost silită de a închiriat însuşi ia trei droşci cu tocmeală cîte sfanţihi 20 fiecare pe zi şi pentru o lună, adică pînă la 30 ale aceştii luni dechemvrie. Măcar deşi membrii Comisii nu să îndeletnicesc aici la Văcăreşti zile doă pe săptămînă, adică lunea şi vinerea, însă împrejurările iuvite pînă acum i-au dovedit trebuinţa neapărată de a avea în dispoziţia sa pă aceste birje şi la aceste doă zile pă săptămînă. Drept aceia să se dea în cunoştinţa cinstitului Departament această punere la cale a Comisii şi să fie rugat ca să facă cele de cuviinţă pentru plata birjelor la vreme, după bileturile ce vor înfăţişa de la membrii Comisii, că au îndeplinit datoria lor.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 1/1848, f. 136. Orig.

44

1848 dec. 4, Bucureşti. — Comandantul Corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei de cercetare, că pentru învoirea arestaţilor a eşi din închisoare pentru anumite chestiuni sau pentru cercetare să se adreseze comandantului roţii de gardă de la închisoare.

Primită la 7 dechemvrie leat 1848 no. 33.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major
Secţia specială
4 decemvrie 1848
Oraşul Bucureşti
No. 138

Către Comisia alcătuită spre cercetarea arestuiţilor la mănăstirea Văcăreşti.

Docladarisindu-se d. comandir corpusului hotărîrile Comisiei cuprinse prin adresurile de la 2 dechemvrie nr. 16 şi 19, înalt ecselenţia sa au binevoit a porunci comendantului d. gheneral-maior Danilevski ca să lase în oraşe pe Iancu Ionescu spre a-şi lua hîrtiile şi pe Gheorghie Petrescu să-şi caute chezăşie, potrivit cu hotărîrea Comisiei, însă pe amîndoi cu caraulă de cazaci. Totodată d. comandir corposului dezleagă pe Comisie la asemenea întîmplări să sloboaze din feţile arestuite să vie în oraş cu convoi de căzaci, fără să aştepte dezlegarea comendantului, cum şi pe cei ce vor vroi să se vază sau să le dea înfăţişare la cercetare. În asemenea caz Comisia trebue să se adresarisească către comandirul roţii de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

caraulă carele va avea instrucţia comandantului întru aceasta.
Locţiitorul Şefului de Stat Major, general-maior Şcerbinski.
Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Va sta la delă spre urmarea Comisii întocmai la împrejurările de asemenea fire
M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 152. Orig. rus-rom.

45

1848 dec. 7, Bucureşti. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei de cercetare dispoziţiile ce s-au luat pentru scoaterea arestaţilor pentru diferite trebuinţe în oraş.

Primită la 10 dechemvrie 1848, no. 37

Comandantul Oraşului Bucureşti No. 815
7 decembrie anul 1848
Oraşul Bucureşti

Către Comisia alcătuită pentru cei arestaţi la mănăstirea Văcăreşti.

Înalt ecselenţa sa d. comandir de corpus, prin porunca sa nr. 137, a binevoit a da următoarea dispoziţie spre scurtarea corespondenţei şi cîştigarea vremii, dă dezlegare Comisiei să sloboază în oraş vremelniceşte din cei arestuiţi la Văcăreşti supt cuviincioasa caraulă sau convoi atît pentru confruntare, pentru căutarea hîrtiilor şi documente ascunse, cum şi pentru găsirea chezăşiei. De care voinţă a înalt ecselenţii sale am cinste a înştiinţa pe Comisie adăugînd că s-a dat din parte-i cuviincioase porunci de chipul convoiarisirii sloboziţilor arestuiţi, că Comisia la asemenea trebuinţe, orînduind un cinovnic de la ea, să încredinţeze pe arestuit în mîinile unui mai mic ofiţer de caraulă care, cu trebuinciosul convoi, împreună cu cinovnicul Comisii va merge unde trebuinţa cere şi săvîrşind trebuinţa, vor aduce înapoi la Comisie, care va da răvaş de primirea şi intrarea arestuitului. Iar pentru înlesnirea transportării, Comisia va binevoi a se adresa d-a dreptul ecsecutorul mănăstirii Văcăreşti spre a se pregăti echipajul la vreme.

General-maior, Daniilevski

În funcţia de adjutant şef al Pieţii, parucic Hricov.

Dos. 1/1848, f. 155—156. Orig. rus cu trad.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

46

1848 dec. 13. — Scarlat Voinescu cere Comisiei de cercetare a fi anchetat mai curînd, întrucît pentru o chezăşie dată unui negustor i se prăpădeşte averea.

Primită 13 dechemvrie 1848, no. 47.

Cinstită Comisie,

Din cei mai vechi arestaţi făcuţi după întrarea oştirilor împărăteşti în ţară sînt şi preaplecatul. De trei luni mi-am părăsit casa, mi-am lăsat toate daraverile încurcate şi soţia mea însărcinată fiind aproape de facere, abia îşi poate purta trupul necum să mai îngrijească de ale casii. La cea din urmă venire a dumneaei aici, în săptămîna trecută, mi-a adus ştirile cele mai deznădăjduite, că adică dintr-o chezăşie ce am dat pentru un neguţător evreu mi să amerinţă ruinarea stării mele întregi, fără a putea de aici să-mi caut celelalte daraveri care toate se întorc spre paguba mea.

În numele lui Dumnezeu dar şi a iubirei de omenie, rog plecat pă cinstita Comisie să binevoiască a grăbi cît s-ar putea mai mult cercetarea mea, sigur fiind că chiar vreo osîndă de mi s-ar hotărî, tot mi s-ar da voe să-mi caut hîrtiile casii şi să-mi regulez interesele ca să nu-mi rămîe soţia cu copii nevinovaţi pă drumuri şi muritori de foame.

Prea plecat şi supus, S. Voinescu.

<Rezoluţie> : Fiindcă şi însuşi jăluitorul în persoană s-au înfăţişat la Comisie arătînd cele coprinse într-această jalbă şi i s-au dat răspunsul cuviincios, aceasta să stea la delă.

<M. Cornescu>

Dos. 1/1848, f. 179. Orig.

47

1848 dec. 15. — Ţăranii şi preoţii arestaţi la Văcăreşti în odaia nr. 9 cer Comisiei de cercetare să fie anchetaţi.

Primită la 15 dechemvrie 1848 no. 55

Cinstitei Comisii plecată jalbă,

Trista noastră stare vrednică de jale întru care ne aflăm arestaţii din odaia cu nr. 9, ce în vreme de 3 luni de cînd ne osîndim fără să ştim pricina pentru ce, cînd noi n-am luat nici un fel de parte din slujbele ce acum clocoteşte nenorociri ţării, ci numai în munca cîmpenească. De acea plecaţi şi cu lacrimi rugăm mila cinstitei Comisii a să milostivi asupra sărăcii noastre

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să fim întrebaţi a da răspuns şi prin grai la ceea ce vom fi întrebaţi şi de vom fi vinovaţi să ne osindim, iar de vom fi drepţi să dăruiţi copiilor noştri viaţă şi o nespusă bucurie cu a noastră slobozire.

Prea plecaţi supuşi : Preotul Ghiorghe, Preotul Oprea, Preotul Florea, Preotul Ivan, Andrei Seimanu, Preotu Dumitru, Marin Prodan, Tudor Mircea.

<Rezoluţie> : La vremea înfăţişării să va lua în băgare de seamă.

<M. Cornescu>

Dos. 1/1848, f. 194. Orig.

48

1848 dec. 16. — Comisia de cercetare cere generalului Daniilevski permisiunea de a muta deţinuţii de la Văcăreşti în alte camere spre a face loc Comisiei, care nu poate lucra în camerele ce le are acum din cauza frigului.

La Commission d'enquête
des détenus à Vacaresty
Le 16/28 décembre 1848
nr. 36
Monastère de Vacaresty.

A son excellence M-re. le général-major de Danilefsky, commandant de la ville de Bucarest, chevalier grande croix etc. etc. etc.

Excellence !

Les chambres, dans lesquelles la Commission travaille maintenant, étant inhabitables, à cause de l'excès du froid, et ayant besoin des trois autres, lesquelles actuellement sont occupées par des détenus, pour que la Commission passe, dans les dites chambres, prie votre excellence de vouloir bien donner vos ordres afin qu'elles soient vidées et les détenus qui s'y trouvent soient transférés dans d'autres pièces qui sont déjà destinées de la part de l'egoumène à cet usage.

Către e. s. gheneral Daniilefski

Dos. 1/1848, f. 196. Concept franc.

49

1848 dec. 16, Mănăstirea Văcăreşti. — Comisia de cercetare cere aprobarea Comandantului oraşului Bucureşti să permită arestaţilor politici să aibă intrevederi cu familiile lor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

La Commission d'enquête
des déténus à Vacaresty
No. 35
Le 16/28 Decembre 1848
Monastère de Vacaresty

A son excellence M-r le général major de Danilefski, commandant de la ville de Bucarest, chevalier grande croix etc., etc., etc.

Excellence !

La Commission recevant plusieurs demandes des messieurs et des dames, de leurs permettre une entrevue avec les détenus ici à Vacaresty, pour affaire de familles, trouve convenable de leur permettre en présence d'un de ses employés et de l'officier de la garde, afin que pendant l'entrevue il n'y ait pas de communications suspectes. Si donc votre excellence aprouve cette mesure de la Commission, veuillez bien donner vos ordres à qui de droit, afin qu'à la demande de la Commission cette mesure soit admise.

Michel Cornesco. Charles Gr. Ghika. Le colonel Garbatsky.

Le secretaire, Teodor Iatropolo

Dos. 1/1848, f. 197. Orig. franc.

50

1848 dec. 18. — Generalul Lüders cere Comisiei de cercetare să-l informeze dacă sînt în închisoarea Văcăreşti, străini care au luat parte la revoluţie, eliberaţi pe chezăşie sau chiar încă nearestaţi.

Primită la 18 dechemvrie 1848, no. 63.

Către Comisia de cercetare pentru arestaţii de la Văcăreşti.

Am cinste a ruga pe comisie să-mi facă cunoscut de nu cumva să găseşte în numărul feţelor arestuite la Văcăreşti sau în numărul arestanţilor sloboziţi supt chezăşie pe la casele lor, afară de Aspre, şi alte încă feţe străine, de ce naţie şi cine anume ? Şi afară de aceasta, dacă din cercetare sau din niscaiva acturi cunoscute Comisiei şi din glasnice sau făţişe împregiurări, s-ar dovedi că sînt streini ce să găsesc slobozi trăind în Valahia acum, care ar fi luat mare împărtăşire, atunci eu rog pe Comisie, îndată să-mi facă de aceia cunoscut.

La aseminea întîmplare trebue să să înfăţoşeze adivăratele

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

înpregiurări doveditoare despre învinovățitul în faptă de revoluție, că au luat energică și mare împărtășire.

Comandantul Corpului 5 de infanterie,
General de infanterie, Lüders.

Locțiitorul șefului de Stat Major, general-maior Șcerbinski
No. 183
18 dec. 1848
Orașul București

<Rezoluție> : Să va da ceruta știință.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 212. Orig. rus-rom.

51

1848 dec. 20. — Comisia de cercetare cere generalului Șcerbinski să se aresteze Costache Romanescu din județul Vlașca, care a luat parte activă în revoluție.

Către e<xcelența> s<>a gheneral Șerbinski.

Din cercetarea acturilor formale ale nepravilnicului guvern revoluționar, Comisia a găsit că un Costache Romanescu care, după știința luată, să află în județul Vlașca au luat parte activă în faptele revoluționarilor. Din aceasta, Comisia cunoaște de neapărată trebuință aducerea lui aici, atît pentru cercetarea faptelor sale dovedite prin chiar a sa iscălitură, cît și pentru cercetarea altor arestați, plecat vă roagă pă ecselența voastră ca sub cel mai mare secret să binevoiți a da poruncă de a lui arestuire. Totdeodată Comisia îndrăznește a vă spune că, dacă veți găsi de cuviință aducerea acestui supt bănuială și arestuirea lui la Văcărești, să fie singur, fără nici o comunicație cu alți arestuiți.

1848 dechemvrie 20.

No. 41

Dos. 1/1848, f. 216. Concept.

52

1848 dec. 20. — Comisia de cercetare cere generalului Șcerbinski să se aresteze Costache Robescu din Focșani de care are neapărată trebuință.

Către ecselența sa gheneral Șerbinski.

Comisia, la cercetarea ce face unui arestuit, au găsit de neapărată trebuință a avea pă d-lui Costache Robescu din Focșani.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Plecat dar, roagă pă ecselenţia voastră să binevoiţi ca să faceţi ce veţi bine chibzui pentru aducerea numitului aici în Bucureşti, însă nu prin mijloace ecsecutive.

1848 dechemvrie 20.

No. 42

Dos. 1/1848, f. 217. Concept.

53

<1848> dec. 21. — Comisia de cercetare hotărăşte ca arestatul Dimitrie Ghenescu să se elibereze de la arest cu chezăşie, deoarece nu s-a găsit participînd la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1848> dechemvrie 21, nr. 38.

Toate cele arătate de către arestuitul Dimitrie Ghenescu dezbătîndu-le Comisia nu l-au găsit bănuit. Numitul nu să arată că a luat parte la vreo mişcare a publicului tulburătoare sau la punerile la cale ale guvernului revoluţionar spre învitare la fapte revoluţionare. Nu s-au găsit trecut în jurnaluri vreo lucrare a numitului de asemenea fire, nici măcar arătată de alţii. Nu s-au găsit trecut în lista propaganţilor cunoscuţi şi cu primire de leafă, nici prin vreun înscris deosebit doveditor de comisar extraordinar al guvernului revoluţionar. Asemenea nici înscris de sine, nici orînduit de guvernul revoluţionar în gvardia naţională nu să vede. În sfîrşit, Comisia nici de aiurea, nici din cei cercetaţi pînă acum nu a aflat vreo arătare împotriva purtărilor sale.

Pentru toate dar aceste cuvinte, Comisia găseşte de cuviinţă a nu mai sta numitul la arest, ci a fi slobod sub chezăşie, şi aceasta numai pentru cuvîntul că, dacă pînă la închiderea Comisii să va afla că a urmat vreo faptă revoluţionară şi care nu s-au arătat pînă acum, să se aducă după a ei cerere.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski spre cuviincioasa punere la cale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 11 v—12. Copie.

54

1848 dec. 22. — Generalul Lüders informează Comisia de cercetare că la egumenul m-rii Glavacioc s-ar găsi corespondenţă de a lui Ioan Eliade şi întreabă dacă nu i-ar folosi.

1848 dechemvrie 22, no. 69.

Către Comisia de cercetare arestaţilor de la Văcăreşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Luînd știință că la igumenul mănăstirii Glavacinii (sic), (Glavacioc) Ieroteiu, și la ierodiaconul Veniamin s-ar fi păstrînd hîrtii de a lui Iliade și corespodența lui de revoluție, am cinste a ruga pe Comisie de a mă înștiința, nu cumva cunoaște în ce măsură de adevăr poate fi această arătare și de pot fi folositoare Comisiei cercetătoare hîrtiile din vremea revoluției lăsate de Iliade.

General de infanterie, Lüders.

Șeful Statului Major, general-maior Șcerbinski.

nr. 195
22 decembrie 1848.
Orașul București

Dos. 1/1848, f. 218. Orig. rus-rom.

55

1848 dec. 22. — Generalul Lüders cere Comisiei de cercetare să ancheteze cît mai curînd pe supușii străini aflați în închisoare și să hotărască dacă vor trebui expulzați.

Secret. Dechemvrie 22, 1848, no. 70.

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaților de la Văcărești.

Avînd în vedere osebita punere la cale a cîrmuirii, atingătoare de străinii ce au făcut parte la revoluție, plecat rog pe Comisia cercetătoare spre îndeplinirea adresului meu din 18 dechemvrie nr. 183, să între fără zăbava în cercetarea supușilor străini din numărul arestuiților la Văcărești și anume : a supușilor austricești, Petru Saițiu (Sauciu), Gheorghe Teroc (Török) și Neagu, englezești : Nastasie Mironescu și N. Aspre și grecul Neculai Iapolis, și să hotărască în ce măsură să poate socoti de mare și energică a lor împărtășire în revoluție și de să poate socoti de cuviință în privire temeiurilor pentru obștească bună orînduială, aflarea lor mai mult în printipat. Comisia nu va trece cu vederea chiar acum a lua de la dînșii științi sau acturi, care în urmă pot fi folositoare spre lămurirea lucrărilor revoluționare.

Comandantul corpului 5 de infanterie,

general de infanterie Lüders.

Locțiitorul Șefului Statului major, general maior Șcerbinski.

No. 194
22 dechemvrie 1848
Orașul București

Dos. 1/1848, f. 219. Orig. rus-rom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

56

1848 dec. 22. — Comisia de cercetare comunică generalului Lüders lista supușilor străini arestați la Văcărești, că nici unul dintre străini n-au fost eliberați pe chezășie și va căuta să ia măsuri pentru descoperirea celorlalți, nearestați pînă acum.

A son excellence monsieur le général en chef de Lüders, commandant du 5-ème Corps d'armée de S. M. I. l'Empereur de toutes les Russies, chevalier grands croix et de plusieurs ordres, etc., etc., etc.

Excellence,

Conformément à l'ordre de votre excellence sous nr. 183 la Commission a l'honneur de soummetre à votre connaissance la liste ci-jointe de détenus actuellement ici à Vacaresty qui se trouvent être sujets de differentes protections. En même temps nous faisons connaître à V. E. que parmi ceux que la Commission a déjà élargi sous caution il n'y en a pas des sujets étrangers ; quant à ceux des étrangers qui ont habité la Valachie et qui on<t> pris part aux événements passés, la Commission tachera de prendre sur le plus bref délai des informations qu'elle s'empressera de soumettre à la connaissance de votre excellence.

No. 47, dechemvrie 22, 1848.

Dos. 1/1848, f. 220. Concept franc.

57

<1848 dec. 22>. — Lista arestaților politici supuși diferitelor Puteri și deținuți la Văcărești.

Liste de détenus à Vacaresty se trouvant sujets étrangers.

1. Pierre Saitziu
2. Georges Török
3. Winterhalder [1])
4. Stefan Neaguoé

} sujets autrichiens.

5. Nicolas Aspré
6. Anastassis D. Mironesco

} sujets anglais.

7. Nicolas Jalopoulis [2]) sujet héllénique.

N. B. Winterhalder malgré qu'il prétend étre sujét autri-

[1]) Este șters cu o linie.
[2]) In orig. Japoulis.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

chien, pourtant il a demandé son indigénat pendant la révolution, qui lui a été accordé par le gouvernement d'alors.

Dos. 1/1848, f. 223. Concept franc.

58

1848 dec. 23. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Lüders că îi este necesară corespondența lui Eliad și cere să-i fie trimisă.

A. s. e. M-r le général d'infanterie de Lüders, commandant du 5-ème Corps d'armée de S. M. l'empereur de Russie. Chevalier grand croix et de plusieurs ordres etc., etc., etc.

Excellence

Conformément à l'ordre de v. e. sous nr. 195, la Commission a l'honneur de soumetre à votre connaissance que si effectivement ces papiers d'Iliade se trouve, (sic) il<s> seraient de la plus grande utilité et importance pour l'éclaircissement des travaux de l'enquête qu'elle poursuit, aussi elle ose prier humblement votre excellence de vouloir bien donner vos ordres afin que ces papiers soient saisis immédiatement et remis à la Commission.

1848 dechemvrie 23, nr. 48

Dos. 1/1848, f. 222. Concept franc.

59

1848 dec. 23, București. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei de cercetare, că a arestat pe cei ce au participat la arderea Regulamentului Organic în orașul Turnu și cere lămuriri pentru două persoane neidentificate.

Primită 28 dechemvrie 1848, no. 82.

Către Comisia întocmită pentru cercetarea celor arestați la Văcărești.

După cererea Comisiei împărtășită sfintei a împărăteștii sale măriri domnului gheneral maior Diuhamel întru de a arestui pe cele mai însemnate fețe din numărul revoluționarilor ce au luat parte în arderea Regulamentului la Turnu și dovediți prin act ofițial ce s-au găsit în delile Vorniciei, s-au fost făcut de către mine cuvenita punere la cale. Din numărul fețelor însemnate în adresul Comisiei s-au arestuit : Gheorghe Cantacuzin, Constantin Apostolescu, Filip Iani, Ștefan Sfetcovici, Alexandru Ciculescu, Constantin Basarabescu, Stan Bunescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iar din cei rămaşi, Alecu Petrescu şi Ioan Mărunţeanu încă nicicum nu s-au aflat, iar pentru doi din urmă au eşit următoarea nedumerire : 1, Ioan Teodorescu în Turnu nicicum nu s-au aflat, dar să află Sere Teodorescu şi aşa precum au putut să urmeze greşală în nume să face întrebarea nu cumva tot acest Teodorescu este pe care comisia îl cere.

Al 2-lea. Pe Dimitri Stănescu nime nu-l cunoaşte, dar ispravnicul de Turnu înştiinţează că un Dimitri Bonderescu s-ar fi numit mai înainte Stănescu şi că el în urmă au schimbat familia şi în vremea tulburării au desfiinţat paşaportul său de mai înainte.

După asemenea nedumeriri ce urmează, am cinste a pofti pe Comisie să-mi facă cunoscut, găseşte ea de cuviinţă a arestui pe Sere Teodorescu în locul lui Ioan şi iarăşi de are Comisia vreo ştiinţă despre schimbarea familiei lui Bonderescu şi de să cere a-l arestui după arătarea pomenită mai sus a ispravnicului de Turnu.

General de infanterie, Lüders.
Şeful Statului Major, General maior Şcerbinski.
No. 198
23 decembrie 1848
Oraşul Bucureşti

<Rezoluţie> : Spre chibzuire ca să să facă răspuns.

<M. Cornescu>

Dos. 1/1848, f. 237. Orig. rus-rom.

60

1848 dec. 27. — Ioan Obedeanu cere Comisiei de cercetare să fie interogat la spitalul Colţea, întrucît nu s-a restabilit de răceala căpătată la aducerea lui în Bucureşti.

Primit dechemvrie 29, 1848.

Cinstitei Comisii

La 26 ale lui octomvrie trecut, am fost rădicat fără veste şi pă loc, a doa zi, m-am pornit fără a-mi îngădui ca cel puţin să-mi iau o manta barim. Aşa pus în car şi lipsit de cele trebuincioase spre încălzirea trupului am răcit şi m-am îmbolnăvit foarte, pentru care făcînd arătare d-lui ofiţer dejurna cînd am ajuns la Bucureşti (la 11 noemvrie), graţie ecselenţiei sale gheneralului Liders, că s-a îndurat şi a poruncit să mă ducă la spitalul Colţei, unde prin îngrijirea domnului doftor Maier am început să fiu mai bine.

Însă fiindcă tocmai după o trecere de mai îndelungată vreme abia poci deveni mai sănătos, (după cum şi dl. Maier vă va putea mărturisi) milostivească-se cinstita Comisie, aibă îndurare pentru numele Atotţiitorului spre a mea mîntuire, cu a-mi face cercetare

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

aici la spital (precum şi lui Costandin Catina) ca, după aceea, să-mi poci face o cură mai serioasă spre a nu cădea în vreo patimă hronică. Conştiinţa-mi este curată, adăst cu nerăbdare milostivirea cinstitei Comisii cu a chibzui înfăţişarea suptînsemnatului.

Prea plecat, Ioan Obedeanu.

1848 dechemvrie 27.

Dos. 1/1848, f. 318. Orig.

61

1848 dec. 30, Bucureşti. — Dejurstva oştirii romîneşti trimite Comisiei de cercetare acte doveditoare de ofiţerii ce au fost în tabăra lui Magheru, cei care au făcut propagandă între soldaţi şi lista ofiţerilor scoşi din slujbă la 14 sept.

Primit la 30 dechemvrie 1848, no. 87.

Dejurstva Oştirii Romîneşti
Secsia
Masa 2
No. 2971.
Anul 1848 dechemv. 30 Bucureşti

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea arestanţilor.

În urma adresului cinstitei Comisii cu nr. 14, dejurstva are cinste a trimite cu aceasta, în copie, opt raporturi doveditoare de ofiţerii ce au fost în tabăra Magherului şi acei care au făcut propagantă între soldaţi şi anume: raportul polcului nr. 1 cu nr. 1212, raportul polcului nr. 2 cu 127, raportul polcului nr. 3 cu nr. 1155, raportul bateriei artileriei cu nr. 318, raportul divizionului cu nr. 88, raportul divizionului 2 nr. 200, raportul divizionului 3 cu nr. 352, raportul roţii de pompieri cu nr. 713.

Şi deosebit de aceasta să mai trimite copie după poruncile dejurstvii suptiscălite de Tel cu nr. 1793, 1794, 1795, 1796 şi 1797, date pentru concentrarea polcului nr. 1 la Craiova supt numire pentru ecsersiţiul frontului şi deosebită listă de toţi ştabi şi oberiofiţeri ce s-au slobozit din slujbă la 14 septemvrie, după bănuială.

Comandirul oştirii, polcovnic Garbaţki.
Adiutantul Stabului oştirii, parucic Gărdescu.

<Rezoluţie> : Să să înfăţişeze complectului Comisii şi să va pune în lucrare ceia ce va găsi de cuviinţă.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 240. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1848 dec. 30>. — Lista ofiţerilor şi iuncărilor scoşi din slujbă la 14 sept.

Insemnare de ştabi şi oberi-ofiţeri scoşi din slujbă şi iuncări.

Numele şi familia, polcul, divizionul.

Maiori

1 Radu Golescu, polcul 2
2 Hristian Tel, polcul 2

Căpitani

1 Nicolae Pleşoianu, polcul 1
Grigorie Marghiloman, polcul 1
Emanoil Botescu, pompier
Drăghiceanu Fărcăşanu, polcul 3
Nicolae Greceanu I-iu, polcul 2
Ştefan Bontaş I-iu, polcul 1
Alexandru Racotă I-iu, divizionul 3
Gheorghe Mavrocordat I-iu, divizionul 1
Mihail Caracasidis 2-lea, polcul 1
10 Scarlat Ciocîrlan, artilerie

Parucici

1 Teodor Costandin, polcul 3
Alexandru Cuţarida I-iu, polcul 1
Ioan Racoviceanu, pompier
Ioan Gărdescu I-iu, polcul 1
Costandin Lahovari 2-lea polcul 1
Alexandru Hristoşi [1]), polcul 1
Apostol Cuţarida 2-lea, polcul 2
Enache Dimitriu, polcul 3
Teodor Coadă, polcul 3
Grigorie Băjescu, polcul 2
Hariton Racotă, divizionul 3
Ioan Deivos, pompier
Mihail Pojoreanu, polcul 1
Petre Hagi Ioniţă, polcul 1
Grigorie Serghie, la flotile
Grigorie Lăzureanu 2-lea, polcul 3
17 Pavel Zăgănescu, pompier

Praporcici

1 Gherghie Zalic, polcul 1
Dimitrie Artemineanu, polcul 2
Gheorghie Bucşenescu, polcul 3
Costandin Mateescu, polcul 1

[1]) Hristofi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nicolae Savovici, divizionul 3
Nicolae Popovici 2-lea, divizionul 1
Ioan Burileanu 3-lea, divizionul 3
Nicolae Parascheva, polcul 1
9 Ahil Teohari, divizionul 2

Iuncări

1 Ioan Ioan Magheru, artilerie
Costantin Racotă, divizionul 3
Ioan Gănescu, divizionul 1
Miltiad Costiescu, artilerie
Alexandru Borănescu, divizionul 2
Ioan Baruţ, polcul 3
Nicolae Zătrescu, polcul 1
Costandin Racoviţă, polcul 1
Gheorghe Magheru, polcul 3

Unter-ofiţeri nobili

Gheorghe Andreescu, polcul 1
Petre Davidescu, polcul 3
12 Gheorghe Costiescu, divizionul 1

Comănduitorul oştirii romîneşti,

Polcovnic Garbaţki

Dos. 1/1848, f. 251. Orig.

63

1848 dec. <30>. — Comandantul regimentului 1 face cunoscut Comisiei de cercetare numele ofiţerilor care au fost în tabăra de la Rîmnic.

Copie după raportul comandirului polcului no. 1, cu no. 1212 de la dechemvrie 1848.

În urmarea poruncii no. 2687, cu cinste alătur pe lîngă aceasta catastih de toţi ofiţerii ce au eczistat la acest polc în tabăra de la Rîmnic, însă nu iau asupră-mi a zice că mergerea lor îndeobşte au fost ţintate spre ajutorul lui Magheru. Fiindcă este cunoscut că rîdicarea roatelor atît din Craiova cît şi din Bucureşti nu s-au urmat în parte-le, ce după dispoziţia şefilor de atunci celor de căpetenie, în contra căreia nu s-au putut declara vreun subaltern, neavînd nici o putere şi mai vîrtos neştiind de unde s-au izvodit acele dispoziţii; iar mai cu hotărîre nu poci aplica această catigorie ofiţerilor celor întorşi de la tabără, care sînt astăzi la catastişe nefiindu-mi cunoscută nici o împrejurare compromitativă lor.

Cît pentru cfartir-maistru, parucicu Caramzulea şi casierul, parucic Semeşescu este de luat în consideraţie şi aceasta, căci s-au întors de la tabără cu toate documenturile polcului şi cu casa de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

bani fără zminteală regulii socotelilor, în vreme ce cu aseminea lucruri, fiind voinţă rea, în mijlocul neorînduelilor s-ar fi putut să treacă şi ei în Austria împreună cu alţii.

Cît pentru propaganta făcută soldaţilor să cunoaşte numai, că pînă nu s-au declarat scularea roatelor la Izlaz şi Bechet, au stăruit cu învitarea cinurilor de jos numai Pleşoianu şi Zalic, iar după ce s-au statorniciţ administraţia nelegiuită, s-au purtat în duhul acesta mai mulţi ofiţeri şi mai cu seamă comandiri de roate, ca unii ce cu dinadinsul au fost aleşi întru aceasta din sînul revoluţiei. Din toţi însă s-au arătat mai rătăcit fostul comandir roţii al 2-lea. Bonteş, care şi scos fiind din slujbă chiar de administraţia revoluţionară, totuşi au mers după roată-i în tabără la Magheru stăruind a fi socotit de bun în cercul lucrărilor de acolo.

Iscălit, maior Paznanski

Întocmai cu orighinalul, parucic Gărdescu

Însemnare de d-d. ofiţeri din polcul 1 ce au fost la tabăra de la Rîmnicul Vîlcii.

N.	Rangul, numele şi familia	Observaţie
1	Căpitan Nicolae Pleşoianu	slobozit din slujbă şi fugit peste graniţă
	„ Grigorie Marghiloman	asemenea
	„ Mihail Caracasidi	slobozit din slujbă şi acum să află supt arest în Bucureşti
	„ Ştefan Bonteş	slobozit din slujbă
	parucic Alexandru Cuţarida	idem
	„ Costandin Lahovari	slobozit din slujbă şi fugit peste graniţă
	„ Grigori Serghie	aseminea
	„ Alexandru Hristofi	aseminea
	praporcic Gheorghe Zalic	aseminea
	parucic Petre Caramzulea	
	„ Ist<rati> Semeşescu	
	„ Alecsandru Gă<r>-descu 2	
14	„ Eliodor Munteanu	

Dos. 1/1848, f. 262. Copie.

64

<1848> dec. 31. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Ioan Cămărăşescu neimplicat în revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1848> dechemvrie 31, nr. 47.

Luînd în citire şi dezbatere răspunsurile domnului căpitan Ioan Cămărăşescu la întrebările Comisii, cercetîndu-să şi listele propaganţilor i gvardiştilor, luîndu-să în băgare de seamă şi ac-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

turile înfățișate de numitul, cu nr. 4044 din 2 dechemvrie anul 1847, nr. 5957 din 29 dechemvrie curgător și altul din 8 noemvrie trecut, s-au găsit vrednice de credință. Cît pentru aflarea numelui numitului în jurnalul „Pruncul Romîn" între membrii societății filogvardiste, care soțietate era întocmită pentru a aduna ajutor de bani spre îmbrăcămintea gvardiștilor celor săraci și care membri au și contribuit în parte cîte o sumă de bani, însă numitul Cămărășescu nu să vede să fi contribuit măcar o firfirică, precum să coprinde într-acel jurnal, care aceasta cu toată sărăcia lui ar fi fost în stare să o facă. Comisia crede arătarea lui, întemeiată și pă înscrisa încredințare a mai multor persoane, oameni de cinste, din 27 ale curgătoarei luni înfățișată de numitul, după cererea Comisiei și zice cu încredințare că trecerea numelui său într-acel jurnal nu a fost în cunoștința sa.

Pe aceste temeiuri Comisia hotărăște apărarea numitului căpitan Ioan Cămărășescu despre orice categorie de părtaș în revoluție prin fapte, prin cuvîntări sau prin scrieri, precum și depărtarea lui cu asemenea catigorie fără temei.

Aceasta să va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 15. Copie.

65

<1848 ian. 4>. — Dumitrana Zaman cere generalului Duhamel să se elibereze cei doi fii ai săi, Costache și Haralambie, fiind nevinovați.

Exelență !

Suptiscălita văduva din orașul Craiovii, muma a doi fii carii nevinovați să muncesc, unul supt arestul mănăstirii Văcărești și altul supt arestul Craiovii, pătrunsă de durerea lor am udat toate drumurile și urmele lor în curs de trei luni necontenit cu lacrimi și în loc de dreptate găsesc tăcerea, neauzirea adiaforisire. Am alergat de am deșteptat pe idolatorii aceia ce își desfundau stările și comorile pentru sacra lor cauză, pe aceia ce strigau în trecut și răcneau elefandicește drep-ta-te-a, fră-ți-a, li-ber-t-a-tea, e-ga-li-ta-tea și astăzi Iuda fiilor miei, ca să-mi mărturisesc vina fiilor mei, care poate fi mai presus decît a lor ; nimini însă nu m-a cunoscut, iar adevărul pricinii a fiilor miei este cu chipul următor :

Exelență ! Pe unul din fii mei, anume Costache Zaman în vîrstă de 21 ani, evenimentele trecute l-au apucat îngrijitor al temniței, după care orînduindu-să d. Tache Filișanu, 1-ul boer al Craiovii, cîrmuitor revoluționar în locul fostului d. Tache Bibescu, cu d-adreptul poruncă a sa (care și astăzi stă în ființă) îl scoate

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

din acel post şi-l orinduește comisar, iar pe celălalt fiu al mieu, Haralambie, acum la Văcărești, — ca de ani 23 — în locul frate-său la temniță, carele nepriimind s-au orinduit altul. Şi cînd acesta, adică fiul mieu Costache să îndoia a primi ş-a intra în slujba revoluționară, domnul Filișanu cîrmuitorul îi aducea de pildă pă sineşi chiar, zicîndu-i că, cînd o dată dumnealui îşi asigurează toată starea sa cea mare (pentru sfînta lor cauză), îl vede cîrmă în capul trebii, nu are a să teme, ci toți să lucreze pentru mîntuirea patrii.

Exelență, acestea socotesc că sînt destule d-a putea amăgi vîrsta fiului mieu. La venirea d. Aron [1]) în locul d. Filișanu, să scoate fiul mieu Costache din postul de comisar şi îl mută supt-cîrmuitor la Calafat. După săvîrşirea operei, adică după căderea blestematei constituții, şi de o sută de ori blestemate capetele şi afurisite oasele şi pînticele acelora din care s-au născut, restatornicindu-să legitima Căimăcămie, să orînduește cîrmuitor tot acelaş d. Tache Filișanu, cu mirare însă, pentru că oricum au luat parte şi au lucrat pe față nepravilnicelor legi, dar nu în favorul Regulamentului.

Exelență ! Ascultați acum puțin, vă rog, şi dreptatea boerilor noştri pămînteni şi faptele d-lor. Numai decît acest Filișanu, adică însuşi acela carele cu porunca sa au fost orînduit pe fiul mieu Costache şi dintre toți ceilalți cîți i-au mai fost orînduit, astăzi numai fiul mieu Costache tot de acela să pedepseşte la închisoarea Craiovii în cea mai rea poziție, l-au pîrît către exelența sa paşa al Vidinului, unde au fost rădicat şi l-au cerut că ar fi dator galbeni 7000 din socoteala temniții. Asemenea şi Haralambie, rădicat la mănăstirea Văcărești luîndu-să, după pîră, drept frate-său Costache, cînd să afla la închisoarea Vidinului.

Nu că doară, exelențe, să ține închis fiul mieu Costache pentru datoria ce zice d. Filișanu, aceasta fiind numai o pîră neadevărată; căci eu am dat 4 chezaşi, fruntea negutătorilor, răspunzători platnici ca să să sloboază întru predarea socotelilor şi de va fi dator să plătească, însă nici aşa n-au primit ; ci toată împrejurarea, exelențe, este, că d. Filișanu nu poate să-şi apuce hîrtia sa din mîinile fiii-mieu, precum de la ceilalți carii astăzi toți să preumblă slobozi şi de aceea să ține închis. Iar eu, ticăloasa, jalnica lor mumă, părăsind casa i o fată ce am în streinătate, împovărată cu cfartir de 20 soldați turcești acasă, în neavere şi cu totul fără ajutor, compătimesc la durerile şi nedreptățile ce să fac fiilor miei.

Văzînd astăzi că, pentru toată revoluția Craiovii, pentru toți, mari şi mici, cei carii avînd în capul lor pe d. Zătreanu, boerul de frunte şi prezident al Craiovei maghistrat, au întîmpinat cu pîine şi sare pre marele lor împărat Magheru (sau mai bine zis Mamonu). Pentru cei care şi astăzi poartă în sînul lor cenuşa Re-

[1]) Aaron Florian.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

gulamentului şi iarăşi astăzi tot aceiaşi judecă după dînsul, să pedepsesc numai doi feciori de văduvă, din care Haralambie, cel cu totul neamestecat, neatins, precum mărturiseşte alăturata dovadă, zace de trei luni în mănăstirea Văcăreşti pîrît drept frate-său, iar Costache în arestul Craiovii supt veninatele ghiară ale domnului Filişanu. Şi pentru ce ? Pentru că fiul mieu este mai revoluţionar, mai vinovat, mai criminal ? Fiii miei au fost sau sînt cei mai tari, mai mari boeri şi pămînteni sau capii Craiovii ? Şi pentru ce încă ? Pentru că d. Filişanu, cîrmuitorul revoluţionar l-au luat din postul său cel vechi, l-au îndemnat, l-au orînduit cu porunca sa comisar ? Pentru că mai mare greşeală sau faptă, să zic, să socoteşte a fiului mieu Costache, căci l-au ascultat, l-au urmat, i-au primit porunca, decît a d. Filişanu chezăşuitorul constituţii cu starea sa cea bogată, căci l-au îndemnat şi l-au orînduit ? Pentru că mai lesne este a geme doi fii săraci, a ţipa o mumă, decît nişte oameni aşa mari, înţelepţi, drepţi, voitori de bine, studenţi, strecurate şi limpezite, căpăţînile lor pîn Paris şi mai în colo. Credincioşi patrii şi legilor ei, neinteresanţi la suta (sic), buni judecători în favorul lor, neabătuţi cu ghiotura din a lui Caragea pravilă şi Regulament, neiubitori de slavă, şi, şi, şi celelalte. A suferi ruşinea lor în faţa lumii şi zdrobirea capetelor lor ce singuri văd că li să cuvine. Pentru nelegiuirile lor, pentru crima lor i păgînătatea lor, pentru păcătoasa lor faptă cu care au înpuns un norod nevinovat în pătimire, pentru scandalnica lor cugetare a slavii şi înălţării de care înverşunaţi, au ucis liniştea săracilor ca să le pot dobîndi.

Exelenţă ! Vă rog daţi iertare neputinţei mele de a mă stăpîni căci, împresurată, fiind de fărădelegile lor, mă văz tîrîtă la punctul nerăbdător şi ca unui duhovnic ce v-au trimis aici prea puternicul nostru, preamilostivul nostru, augustul nostru protector, mărirea sa împăratul a tuturor Rosiilor îmi mărturisesc păcatile durerilor ca fiecare. Cînd totodată şi năzuiesc la sufleteasca şi înţeleapta hotărîre a exelenţiilor voastre pentru slobozirea fiilor miei, Haralambie şi Costache, a căror mumă compătimitoare şi ca o văduvă îşi urcă glasul de rugă la cer pentru îndelunga viaţă, sănătate şi fericire a exelenţiilor voastre şi ca să vă mai adaoge putere pentru îndreptarea bietei ţării noastre, ce de către chiar fiii ei să omoară, pentru dreptatea, odihna şi liniştea creştinilor, pentru paza legilor, pentru calapoade ce le aduc boierii noştri din altă ţară, după care să cioplesc şi ei ; pentru îndreptarea boerilor noştri pămînteni într-o şcoală de ucenici mai statornică, pentru cei ce cîrmuesc religia noastră ca o umbră a apii, iar nu ca dreptul şi credinciosul păstor, turma sa, şi pentru stîrpirea a oricărui rău din ţara noastră.

A exelenţiilor voastre preaplecată, Dumitrana Zaman.

Dos. 1/1848, f. 290. Orig. rom.-germ.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

66

1849 ian. 4 (marți), Mănăstirea Văcărești. — Comisia de cercetare cere permisiunea generalului Duhamel ca procurorul său să ancheteze douăzeci și patru săteni și preoți arestați la Văcărești cu vini mai ușoare.

Comisia întocmită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. Anul 1849 ghenar 4, marți, Mănăstirea Văcărești jurnal no. 49.

După chemarea nominală, ce de iznoavă a făcut Comisia acum prin d-lui procurorul, arestuiților ce să află în ființă la mănăstirea Văcărești, găsindu-să și 24 săteni țărani, preoți și mireni după cum să arată anume în aici alăturata listă subiscălită de d-lui procurorul, și după băgarea de seamă ce a făcut Comisia, învinovățirea lor nefiind din cele însemnate și primejdioase, și așa fiind, Comisia găsește de cuviință a să cerceta de către d-lui procurorul și potrivit cu învinovățirea lor să-și ia o pedeapsă corecsională. Această părere a Comisiei să va supune la cunoștința ecselenții sale gheneralului Duhamel ca, găsindu-să cuviincioasă să binevoiască a da poruncă de urmare.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 1/1848, f. 293. Orig.

67

<1849 ian 4>. — Lista sătenilor arestați la Văcărești și care urmează a fi anchetați de procurorul Comisiei.

Listă de arestanții săteni ce să află la mănăstirea Văcărești.

Preotul Ivan din satul Liță sud. Teleorman
Preotul Florea ot Rîioasa, idem
Preotul Oprea ot Izlaz sud. Romanați
Preotul Gheorghe, idem
Preotul Dumitru ot Cetatea sud. Dolji
Preotul Barbu ot Milești, idem
Radu Chiriță Iancovici țîrcovnic ot Ulmeni Pămîntenii sud. Ilfov
Barbu Lămbescu țîrcovnic ot Știrbei sud. Romanați
Andrei Seimeanu țîrcovnic ot Șuici sud. Argeș
Dragomir Datcu ot Viișoara sud. Teleorman
Ion Opaina, idem
Stan Opaina, idem
Pîrvan Opaina, idem

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ion Aliman, idem
Marin Vîjianu ot Moia
Radu Bănică ot Căcănău
Ion Meica ot Piatra
Dumitru Velea, idem
Dragomir Velea, idem
Stan al Bălaşii ot Urecheşti sud. Dolji
Dinu al Bălaşii, idem
Tudor Mircea ot Izlaz sud. Romanaţi
Marin Predescu, idem
Ganea Tudor din tîrgul Rîmnicul sud. Slam Rîmnic

Procurorul Comisiei, I. Suţu

Dos. 1/1848, f. 294. Orig.

68

1849 ian. 5. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Petrache Eliad, pentru că a denunţat pe revoluţionari.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Leat. 1849 ghenar 5, nr. 51.

Luîndu-să în citire şi dezbatere răspunsurile la întrebările Comisii ale arestuitului Petrache Eliad, luîndu-se în vedere şi deosebitul tacrir al său, să găseşte amestecat în fapte revoluţionare după acea vreme şi cuvintele de apărare, adică înfricoşare, îndemnare şi încredinţare despre guvernul de atunci ca legitim nu poate fi lui spre îndreptare şi să cuvine a fi arestuit pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii, cînd atunci să să urmeze şi cu el de către ecs. sa gheneralul Duhamel ceia ce să va urma şi cu alţi asemenea învinovăţiţi. Însă fiindcă el, încredinţîndu-să pă făgăduiala Comisii cum că va fi slobod de la arest cînd va mărturisi tot adevărul, el a arătat nu numai faptele sale ci şi pă alte persoane ce au luat mai însemnată parte în revoluţie decît el, Comisia găseşte de cuviinţă ca numitul Petrache Eliad să se sloboază subt chezăşie, ca oricînd să va cere să se aducă.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel spre a porunci ceia ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 16. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

69

1849 ian. 8. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Costache Sonţu, fost poliţai în timpul revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Anul 1849 ghenar 9, nr. 53.

În urma răspunsurilor ce a dat la întrebările Comisii arestuitul Costache Sonţu, Comisia a cercetat lista propaganţilor şi jurnalurilor revoluţionare şi atît din răspunsurile sale cît şi din înscrisurile zise nu s-au găsit cu încredinţare amestecat în vreo faptă revoluţionară, ci greşit numai că a primit slujba de poliţai orinduit de acel guvern revoluţionar.

Drept aceia se găseşte de cuviinţă ca să se sloboază de la arest subt chezăşie, că dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să va arăta asupră-i niscareva dovezi temeinice necunoscute pînă acum că a urmat vreo faptă revoluţionară, să se aducă la Comisie după a ei cerere.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski, ca să binevoiască a face cele ce va găsi cu cale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 16 v. Copie.

70

1849 ian. 8. — Comisia de cercetare, în urma insultelor aduse în închisoarea Văcăreşti beizadelei Scarlat Ghica, de către Ioan Catina, hotărăşte ca acesta să fie închis în cameră separată.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Anul 1849 ghenar 8, nr. 54.

Astăzi 8 ianuarie, potrivit cu cererea Comisii, aducîndu-se aici la Văcăreşti spre arestuire Ioan Catina, acesta, faţă cu domnii ofiţeri ai caraulii i alţi arestanţi, îndîrjit, a întrebuinţat expresii necuvenite şi primejdioase atît către domnii ofiţeri, cît şi asupra luminăţii sale beizade Scarlat Ghica. Drept aceia, Comisia spre poprirea de orice rea faptă a numitului, chibzuind de neapărată trebuinţă ca arestuirea sa să fie singuratică, s-au şi înţeles cu d. ofiţer al caraulii întru aceasta.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului-maior Daniilevski, comandantul oraşului Bucureşti.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 16 v. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 8. — Eliza Cantacuzino cere generalului Duhamel eliberarea cu chezăşie a soţului său şi anchetarea sa cît mai curînd.

No. 103, ghenarie 8 anul 1849.

Excellence !

Mère d'une famille plongée dans les larmes sous le coup foudroyant du plus grand des malheurs, je viens implorer la clémence de votre excellence.

Mon mari, Georges Cantacuzène, se trouve être depuis quatre jours parmiş les détenus de Vacareşti.

Excellence ! Dix jours avant l'explosion des déplorables événements qui ont bouleversé ce pays, la santé débile de mon mari nous mit dans la nécessité d'aller prendre les eaux en Transylvanie, où, aprés y avoir séjourné deux mois entiers nous fûmes contraints de rentrer en Valachie, ne pouvant subvenir davantage aux frais que la chéreté des vivres y occasionnait ; néanmoins à notre retour dans le pays nous trouvâmes à la tête du gouvernement valaque une lieutenance princière que Soliman pacha venait de reconnaître au nom de notre auguste suzerain, et qu'il avait placé dans des relations officielles avec les consulats des puissances étrangères ; mon mari, séduit par l'apparence de legalité que ce gouvernement semblait avoir, n'hesita point à accepter l'emploi d'aministrateur dans le district de Téléorman, cîrconstance qui le compromet gravement aujourd'hui.

Cependant je supplie humblement votre excellence de vouloir bien prendre en considération que mon mari ignorait complètement l'existence du complot, ainsi que l'atteste son départ pour les eaux de Transylvanie, dix jours avant l'explosion de la révolution ; que s'il a accepté l'emploi d'administrateur, ce n'etait qu'après l'intervention de Soliman pacha dans les affaires du pays et, vous apitoyant sur le sort d'une épouse éplorée, daigner livrer l'ordre de le libérer sous caution et de le faire comparaître dans le plus bref délai, afin que la clémence de votre excellence soit éternellement bénie par toute une famille plongée dans le plus grand désespoir.

Confiante en la haute justice de votre excellence, j'ai l'honneur d'être, avec le plus profond respect, de votre excellence le tres humble et trés obéissante, Elize Cantacuzène.

<Rezoluţia> : Pricina fiind cercetată, aceasta va sta la delă.

M. Cornescu

<Adresa> : A son excellence le général de Duhamel, aide de camp de sa Majesté imperiale etc., etc., etc.

Dos. 1/1848, f. 316. Orig. franc.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 10. — Comisia de cercetare — la cererea generalului Lüders — își propune să întocmească liste de toți cei ce au fost în funcții administrative și militare în timpul revoluției

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. Anul 1849 ghenar 10, nr. 55.

Astăzi luîndu-să în băgare de seamă art. 4-lea din porunca înalt. ecs. sale gheneralului Liders din 7 ale curgătoarei luni cu nr. 254, coprinzătoare : „că unile din fețe care pînă acum încă nu sînt cunoscute Comisii cercetătoare, foarte mult au luat parte la neorînduelile trecute, precum de pildă Scurtul ce a fost mădular guvernului provizoriu, Odobescu ce a fost ministru ostășesc, Dancovici prezident al asoțiației de comerț și altii" și după dezbaterea ce a făcut Comisia asupra acestui articol, spre îndeplinirea lui a chibzuit cele următoare : I-iu. Să să facă o listă arătătoare de persoanele ce au alcătuit guvernul revoluționar de la eclatarea revoluției și pînă la intrarea oștirilor ; 2-lea. Altă listă de propagantii și comisarii ecstraordinari orinduiți cu leafă, precum și propagantii prin scrieri trecute în jurnalurile revoluționare ; 4-lea. Altă listă de ofițerii ce au luat parte în revoluție, după listele date Comisii de către dl. polcovnic Garbațki, șeful oștirilor.

Aceste liste să vor trimite înalt. ecs. sale cu arătare din partea Comisii, că cei ce au fost mădulari ai guvernului revoluționar ca unii ce au fost mașina răzvrătirii, apoi și învinovățirea lor fiind de gradul întîi, dă neapărată trebuință este a fi cercetați dă Comisie cu strășnicie.

Cei ce au fost propaganți în chipul ce s-au zis mai sus, ca unii ce au fost organul guvernului revoluționar spre aprinderea tuturor lăcuitorilor prințipatului de a să revolta, și aceștia este neapărată trebuință a să cerceta cu strășnicie. Cîrmuitorii și subcîrmuitorii cari cu asemenea chip au fost slujbași părții eczecutivă a acelui guvern revoluționar să cuvine asemenea a fi cercetați. Domnii ofițeri ai miliții. atît acei arătați de d-lui polcovnic Garbațki, cît și alții nearătați pînă acum cu această catigorie mai cu deosebire trebuie a să cerceta. Pentru căci formarea miliții fiind numai și numai pentru paza liniștii în prințipat și fiindcă toată miliția de obște de la a ei formare în mai multe rînduri a săvîrșit jurămînt că va fi credincioasă stăpînirii legale, fiindcă domnii ofițeri au călcat acest jurămînt și au dat supunere unui guvern revoluționar și prin urmare o mare putere acelui guvern, de aceia socotindu-se ca cei mai vinovați trebue a să cerceta cu cea mai mare strășnicie.

Această chibzuire Comisia va grăbi a o supune înalt ecs. sale gheneralului Liders, făcîndu-i-se cunoscut că Comisia să în-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

deletniceşte întru alcătuirea listelor susnumite şi îndată ce se va săvîrşi lucrarea să va supune înalt ecs. sale prin deosebit raport.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 16 v—17. Copie.

73

1849 ian. 12, Bucureşti. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei de cercetare că Costache Romanescu nu poate fi trimis spre interogare fiind plecat cu paşaport în Turcia.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul major, secţia specială
Oraşul Bucureşti, 12 ianuar anul 1849

Către

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor la Văcăreşti.

După adresul Comisiei din 20 a trecutei luni decembrie No. 41, eu m-am adresat către Caimacamul, d-lui mare logofăt Cantacuzino, spre a trimite în cercetare pe Costache Romanescu şi acum am primit ştiinţă că, acest Romanescu, precum s-au dovedit după cercetarea făcută de Departament, se găseşte încă de la 27 septembrie a trecutului an în Turcia, după paşaportul cu N. 841, dat supt chezăşia lui Costache şi a lui Ioan Andronescu.

Am cinste a face cunoscut de aceasta Comisiei cercetătoare.

General de infanterie, Lüders.

Şeful Statului Major, general maior Şcerbinski

<Rezoluţie> : Să se facă răspuns la aceasta că, chezaşii pentru om sînt datori ca oricînd şi pentru oricare împrejurare se va cere obrazul chezăşuitului în fiinţă, să să îndatoreze chezaşii a-i aduce ; căci de nu să va păzi această dispoziţie, atunci pravila în fiinţă va pierde puterea ei şi prin urmare chezăşiile vor fi de prisos.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 352. Orig. rus-rom.

74

<În. 1849 ian. 13>. — Ioan Dertman cere generalului Lüders eliberarea cu chezăşie a fiului său Andrei şi anchetarea sa de Comisia respectivă.

Monsieur le général en chef !

Le soussigné, ayant appris que mon fils cadet, André, lors de l'arrestation des agitateurs du pays, a été cherché, pendant son

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

absence de la capitale, probablement pour une raison semblable, a l'honneur de se présenter aujourd'hui à votre excellence afin de lui exposer les motifs que ont pu le faire impliquer dans une accusation.

Au moment de l'éclat de la révolution, le fils du soussigné se trouvait employé au Département de l'Intérieur. Le gouvernement illégal survenant, il garda pendant quelque temps la place qu'il avait occupée auparavant, mais il essaya bientôt d'y renoncer et d'obtenir sa démission. Celle-ci lui fut refusée par le ministre d'alors et le jeune homme continua à conserver les fonctions qu'une fois on lui avait confiées à cause de sa conduite irréprochable et peut-être à cause de ses capacités. Durant tout le temps, le jeune homme s'est abstenu de toute démonstration rebelle et s'est, comme toujours, distingué pendant le <des>ordremême, par l'ordre, la tranquillité, le zèle et la soumission convenables à son caractère d'employé public. Aprés l'arrivée de Suleiman pacha qui confirmait au nom de son souverain l'état des choses existant dans le pays, et qui entraina par conséquent presque tout le monde dans le tourbillon de la révolution par ses proclamations, le fils du soussigné fut nommé secrétaire de l'administration du district d'Ilfov, place qu'il accepta comme une petite rémunération d'un service de plus de cinq ans.

Dans cette position, il lui arriva un égarement de jeunesse certainement précipité mais pardonnable en suite des déclarations supérieures qui menaçaient de traiter en rebelles tous ceux qui ne se soumettraient pas à l'ordre établi par la révolution et confirmé par un ambassadeur de la cour suzeraine, il lui arriva un acte de mécontentement, un acte de désespoir, celui de brûler un diplome de noblesse qu'avant peu il avait obtenu et que sitôt il vit détruit et annullé par les circonstances.

Ce qui précède prouve à votre excellence que le jeune homme en question n'a, relativement à la révolution, rien à se reprocher si ce n'est d'avoir gar<dé [1])> une place et d'avoir détruit un diplome devenu par <les [1])> ordres à respecter superflu et inutile. Le soussigné, <en [1]>hardi par ces circonstances attenantes de la culpabilté aparente de son enfant, ose supplier votre excellence de lui permettre de le rappeler dans la capitale afin de lui ouvrir une nouvelle carrière pour son avenir et afin de lui donner les soins indispensables pour sa santé délicate alterée doublement par l'inaction et les souffrances morales auxq<uelles [1]> le condamnent ses arrêts volontaires mais non <méri [1]>tés.

De plus, les antécédents du jeune homme étant tels qu'ils pourraient seuls faire excuser une faute commise par manque de réflexion, le soussigné ne réclame pour son enfant que sa réapparition libre dans la capitale contre quelque caution qu'il plaise à votre excellence de demander, caution n'excluant pas le devoir de

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

le livrer pour une enquête à la Commission nommée dans ce but.

Le soussigné offrant à votre excellence l'occasion de faire bénir, au renouvellement de l'année, son nom par un vieillard blanchi <par> [1]) l'âge, ose réitérer les plus chaudes instances, <ayant> [1]) l'honneur d'être, avec le plus profond respect, de votre excellence, le trés-humble et trés obéissant serviteur, Jean Dertman.

<Rezoluţie> : Să se cerceteze la Văcăreşti de este arestuit fiul jăluitorului şi apoi să să pue la cale pentru ceea ce să atinge de cercetarea acelui. M. Cornescu.

<Adresa> : A son excellence le général en chef de l'armée russe, Mr. de Lüders.

Dos. 1/1848, f. 358, Orig. franc.

75

<1849> ian. 13. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Barbu cizmarul, pentru cuvintele răzvrătitoare pronunţate în cîrciumă.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 13, nr. 58.

În urmarea poruncii înalt. ecs. sale gheneralului Liders din 27 dechemvrie trecut sub nr. 222, prin care s-au trimis sub arest aici la mănăstirea Văcăreşti Barbul cizmarul pentru răzvrătitoarele sale vorbe ce au avut la cîrciumă cu mai mulţi, Comisia la întîia înfăţişare văzîndu-l un om prea prost, i-au făcut cercări numai prin întrebări glasnice de care numitul a tăgăduit. După aceasta s-au chibzuit ca să se lase sub arest, ca cu aceasta sperindu-să să mărturisească adevărul. El însă şi după o închisoare de mai multe zile a răspuns la toate întrebările Comisii „că de la Măgurele viind în tîrg a auzit vorbind chear şi copii ceia ce a zis şi el la cîrciuma cînd s-au întors la Măgurele, iar mai mult nu ştie".

Comisia nedescoperind în acest om alta decît o vorbire de un beţiv, mai cu seamă că acele vorbiri le-au urmat la cîrciuma, în care vreme nu este de mirare că beat fiind le-au vorbit, pentru căci nici figura nici simţirile lui nu îl arată de om cu inimă de caracter.

De aceia Comisia găseşte de cuviinţă ca să se dea sub chezăşie prin vornicia oraşului şi dacă să va găsi de cuviinţă să i să facă şi o pedeapsă corecţională.

Aceasta să va supune la cunoştinţa înalt. ecselenţii sale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 18. Copie.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1849> ian. 13. — Comisia de cercetare hotărăşte să nu se ţie la arest Costache Fotescu, fiind arestat de cîrmuitor pentru a spune unde este fratele său Alecu, care a fost comisar de propagandă.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 13, nr. 59.

După toate cercetările urmate arestuitului Costache Fotescu, adecă din răspunsurile lui la întrebările Comisii şi listele propaganţilor i a amploiaţilor pă vremea guvernului revoluţionar, nu s-a găsit părtaş în fapte revoluţionare şi de aceia nici arestuirea lui nu să cuvine ; cînd şi arestuirea ce i s-au făcut de către cîrmuirea Prahovii nu este urmată pă o catigorie asemenea, ci numai pentru căci căutîndu-să fratele lui Alecu Fotescu, care şi să vede trecut în lista propaganţilor şi mărturisit deasemenea şi chiar de numitul Costache Fotescu şi că negăsindu-l, s-au nădăjduit că prin arestuirea lui, va arăta unde să afla frate-său Alecu.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia găseşte cu cale, ca, potrivit şi cu adresul ecs. sale cu nr. 10 din 13 ianuarie, să fie sloboci despre arestuirea aici la Văcăreşti. Potrivit cu aceasta, Comisia va da adresul ei către d. dejurna ofiţer a nu-l popri la arest pă numitul Costache Fotescu.

Acest jurnal să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneraluluimaior Daniilevski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749. f. 18. Copie.

77

1849 ian. 13, Bucureşti. — Generalul Daniilevski cere Comisiei de cercetare să-i comunice întotdeauna locul unde îşi îndeplineşte lucrările.

Primită 14 ianuarie 1849, nr. 123.

Comandantul Oraşului Bucureşti No. 158
13 ianuar anul 1849
Oraşul Bucureşti

Către Comisia de cercetare dela mănăstirea Văcăreşti.

Rog Comisia să mă înştiinţeze unde va avea presudstvia, ca

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la trebuință să știu unde să mă adresez și totodată să binevoiască să mă înștiințeze întotdeauna din ajun unde are să-și urmeze cercetările.

General-maior, Daniilevski

În funcția de aghiotant al Șefului Pieții, parucic Hricov.

Dos. 1/1848, f. 356. Orig. rus cu trad.

78

1849 ian. 13, București. — Generalul Lüders cere Comisiei de cercetare să interogheze cît mai curînd pe supușii străini.

Comandantul Corpului 5 infanterie

Primită 14 ianuar 1849, No. 124

Statul Major
Secția specială
Orașul București
13 ianuar, anul 1849. No. 368

Către

Comisia întocmită pentru cercetarea arestaților de la Văcărești.

Am cinste a alătura pe lîngă aceasta, Comisiei, jalba dumisale Zoe Șonțu pentru bărbatul său ce se ține la Văcărești și a lui Ioan Dertman pentru fiul său. Găsesc însă de cuviință, plecat, a ruga pe Comisie a face cît mai în grabă cercetare asupra arestuiților supuși străini, ce se găsesc acolo, fiindcă pentru dînșii urmează osebită punere la cale.

În numărul arestuiților la Văcărești se află și supusul prusienesc Gradovici, ce s-au luat după cererea Comisiei pe temeiul arătărilor lui Halepliu ; dar fiindcă în hîrtiile ce s-au luat de la Gradovici nu se dovedește nimica de asemenea prepus, apoi este de trebuință a să confrunta pe pîrîș cu vinovatul.

General de infanterie, Lüders.

Șeful Statului Major, general maior Șcerbinski

<Rezoluție> : Să se supue în cercetarea complectului Comisiei spre a îndeplini cele prin aceasta poruncite. M. Cornescu.

Cît pentru ceia ce se atinge de cercetarea supușilor curților străine, Comisia au făcut cererea dragomanilor respective prin Căimăcămie.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 357. Orig. rus-rom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 13. — Ştefan Turnavitul cere caimacamului să poruncească Comisiei a-l cerceta, fiind arestat de 3 luni.

Primit 13 ghenar 1849, No. 66

Onorabilului Caimacam al Ţării Romîneşti, dumnealui marele logofăt C. Cantacuzino, plecată jalbă

Ecselenţă !

Trei luni au trecut de cînd mă aflu arestuit fără să fiu cercetat ; am aşteptat după un şir de jălbi ce a dat soţiea mea şi eu, cînd către căpeteniile armilor ce să află în ţară, cînd către ecselenţia voastră, cînd către onorabila Comisie să aflu indulgenţa stăpînirii ca să fie ascultate rugăciunile mele. Dar am văzut că nici punerea înainte a ruinări mele din pricina acestei arestuiri nedrepte, nici lacrămile nevestii şi ale maicii mele care se află în cea mai mare desnădăjduire, alergînd în toate părţile fără să aibă nici măcar graţia de a mă vedea, n-au putut străbate pînă acum ca să afle milostivire pentru un nevinovat care nicicum nu au luat parte în revoluţie, nici că s-au aflat în capitală decît la ţară fiind dus de boala holerii. În luna august amăgit de guvernul care toţi de obşte l-au cunoscut legiuit avînd înainte o mulţime de persoane în slujbe din familiile cele mari şi chiar pă părintele mitropolitu, prin stăruirea şi siluirea administraţii, după cum este ştiut, fără să poată prevedea că aceasta l-ar comprometa, a primit o slujbă.

În urma mea nemîngîiere iau iarăşi îndrezneală cu adînc respect a vă adresa preaplecatele mele rugăciuni ca să vă milostiviţi asupra soţiei mele, poruncind a fi înfăţişat mai în grabă la cinstita Comisie spre a mi să cunoaşte dreptatea. Milostiviţi-vă ecselenţă asupra soartei mele, nu mă lăsaţi într-această osîndă, gîndiţi-vă că şi ecselenţia voastră sînteţi părinte şi în numele dreptăţii mîntuiţi mai în grab' pe un nevinovat care cu lacrimi vă cere ajutor.

Al ecselenţii voastre prea plecat supus

Ştefan Turnavitu

Căimăcămia Ţării Romîneşti

Cinstita Comisie întocmită pentru cercetarea celor înclinaţi în fapte revoluţionare este pohtită să binevoiască a lua în băgare de seamă jăluirea făcută prin această jalbă.

(L. S.)

Şeful mesii, G. Cantacuzino

<Rezoluţie> : Pe cînd Ştefan Turnavitul au fost dat această jalbă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nu era cercetat de Comisie, iar fiind acum cercetat şi slobojit (sic) pe chezăşie pe temeiul raportului dohtorului Maier că este foarte bolnav, aceasta va sta între alte hîrtii ce nu mai intră în cercetare.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 711. Orig.

80

<1849 ian. 13>. — Tudorache Basarabescu cere caimacamului, ca fiul său Constantin ce se află arestat, să fie cercetat mai curînd, avînd atestat de bune purtări de la comandanţi ruşi.

Primit 13 ghenar 1849, No. 63

Ecselenţii sale Caimacam al Prinţipatului Ţării Romîneşti.

Plecată jalbă

Un băiat al suptiscălitului, anume Constandin Basarabescu aflîndu-să mai multă vreme scriitor la suptcîrmuirea plăşii Mărginii judeţu Teleorman, nevîrsnic fiind, trecutele venimente (sic) l-au apucat într-acea slujbă şi tot într-însa au rămas pînă s-a liniştit. Acum însă aflîndu-să pomojnic în plasa Teleormanului şi pîrît fiind nu ştiu de cine, m-am pomenit că-l ridică şi-l aduce aici supt arest, cu ce catigorie nu ştiu, că n-a luat parte cîtuşi de puţin în revuluţii, nici în altă neorînduială, fiind numai supt ascultarea şefului său şi îndeplinindu-şi datoriile slujbii sale după porunci. Pe lîngă aceasta are destule dovezi de la oameni de cinste d-acolo despre bunile purtări, precum şi alte atestaturi de la comandiri puternicii armii ruseşti cînd au trecut la Craiova pă drumul plăşii unde au fost rînduit, coprinzătoare de mulţumire pentru îndestularea ce cu prisos le-au făcut. De aceia fierbinte mă rog să vă milostiviţi a porunci ca să-l cerceteze fără zăbavă şi nădăjduiesc că cinstita Comisie va cunoaşte nevinovăţia lui şi-l va slobozi supt chezăşie, (de va cere trebuinţa) ca oricînd va fi cerut să-l aduc însă-mi, că va fi cu păcat a şădea arestuit fără a fi vinovat, rămîind lipsit şi de slujbă, mai ales că de inimă rea s-au şi bolnăvit şi cu aceasta nu puţină pomenire sufletească veţi face aflîndu-să şi sărac, iar părinţilor lui nespusă mîngîere.

Al ecselenţii voastre preaplecată slugă,

Teodorache Basarabescu

Căimăcămia Ţării Romîneşti

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Cinstita Comisie întocmită pentru cercetarea celor înclinați în fapte revoluționare este pohtită să ia în băgare de seamă jăluirea făcută de jăluitor. 1849 ghenar 13.

Șeful mesii G. Cantacuzino.

<Rezoluție> : Slobojit (sic) fiind, această hîrtie rămîne ca hîrtie albă.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 712. Orig.

81

1849 ian. 14, București. — Generalul Lüders trimite Comisiei de cercetare listele persoanelor ce au luat parte la revoluție, primite de la Caimacam și cere să i se comunice de fiecare dată pe cei care trebuiesc trimiși spre cercetare.

Primită 16 ianuar 1849, N. 128.

Comandantul Corpului 5 infanterie.
Statul Major, Secția specială
14 ianuar, anul 1849.

Către

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaților de la Văcărești.

Alăturînd pe lîngă aceasta, Comisiei, copii de pe listele trimise mie de caimacamul, d. mare logofăt Cantacuzin, pentru fețele ce au luat parte la revoluția trecută, am cinste a pofti pe Comisie ca, dacă găsește de trebuință a aduce pe vreunul dintr-înșii spre cercetare, să-mi facă în fiștecare rînd de aceea cunoscut spre cuvenita punere la cale.

General de infanterie, Lüders

Șeful Statului Major, general-maior Șcerbinski

<Rezoluție> : Alăturata listă de care să vorbește în aceasta, după ce să va întroduce în romînească limbă să va lua în băgare de seamă de către Comisie spre a să îndeplini ceia ce îi poruncește prin aceasta.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 372. Orig. rus-rom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<*1848 oct. 22* [1])>. — Listă de persoanele bănuite că au luat parte la revoluție din județele Muscel, Olt, Mehedinți, Ialomița, Romanați, Brăila și R. Sărat.

Listă nr. 1

de fețele bănuite care au luat parte la trecuta neorînduială și cu ridicare împotriva liniștii obștești la județul Muscel, cum <și> de acele persoane care nu să află acolo.

1 Apostol Aricescu, comisar și propagand
2 Costache Brezoianu, idem
3 Ioan Brezoianu, profesor la școală la clasa I
4 Ioan Paniu, idem în orașul Rîșnov, comisar și propagand.

Aceste fețe să află în Transilvania

5 Costache Aricescu, propagand hălăduitor la București
6 Răducanu Burdeanu, 2-lea profesor la școală, comisar și propagand luat supt arest de trupe la trecere.
7 Alecu Dedu, comisar și propagand hălăduitor în București
8 C. Meletii, tot asemenea
9 Ilarion ieromonahul venit acolo din Rîmnicul Vîlcii la mănăstirea Cîmpulung iar acum nu să știe unde să află.

Iscălit : Cîrmuitor, Grădișteanu
Pentru prezidentul Maghistratului, pitar G. Anghel

Lista nr. 2

de fețele bănuite cu fapte împotriva liniștii obștești <din județul Olt>

No.	Numele și pronumele	Observații
1	Serdarul Iorgu Văleanu	Cîrmuitor
2	Pitar Iorgu Iorgulescu	Subcîrmuitor
3	Costache Stancivici	Profesor
4	Tache Polihroni	Subcîrmuitor
5	Iancu Ionașcu	
6	Nicolai Cociu [2])	Profesor
7	Alexandru Zamfir	
8	Ilie Măcelaru	Aţîţător și cel dintîi care au turburat prin toate mijloacele liniștea publică și buna stare a proprietarilor
9	Tache Plopeanu	Subcîrmuitori și arma fostului guvern local
10	Ioan Viișoreanu	

[1]) Trece după doc. nr. 19.
[2]) Cocea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

11	Dimitrie Felea	A fost orînduit tist de nelegiuitul guvern, s-a aflat cu dorobanţii în tabăra Magherului slujind sub instrucţiile şi poruncile lui
12	Niţă al Siţii	Fanatic din cei care întîi s-au ataşat la partea celor mai mari atîţători şi cu toate mijloacele s-a silit a turbura liniştea obştească
13	Constantin Dimitriu	
14	Alecu popa Roşca	
15	Radu Totoroază	
16	Niculae Zabavă	
17	Gheorghiţă Iancu	
18	Sterie Dumitrescu	
19	Scarlat Stănescu	
20	Dumitru Muşoiu	
21	Ilie Dulgherul	Iarăşi rău cugetător şi aprins de pizmă către hălăduitori pînă acolo că ameninţă cu moarte pe cei care nu au vrut să ia parte cu el
22	Dumitrachi cizmarul. vătăşel	
23	Marin bărbierul	
24	Nicolae Botezatu	
25	Stan Prunaru	
26	Grigore cizmarul	
27	Constantin cizmarul	
28	Hristea ot Dumitru Grecu	
29	Ioniţă al Cîrnii	
30	Gheorghe Brutaru	

Iscălit, Cîrmuitor C. A. Nicolescu

Pentru prezidentul Tribunalului, C. Mărgăritescu

Prezidentul Magistratului, Urianu

Lista nr. 3

de feţele bănuite în vremea revoluţiei la judeţul Mehedinţi

Nr.	Numele şi pronumele	Observaţii
1	Serdarul Neculai Opran	Fost cîrmuitor la acest judeţ care aprindea în tot chipul pe toţi lăcuitorii şi-i invita de la el ca să meargă în ajutorul Magherului, încredinţîndu-i că el va fi capul lor pînă la cea din urmă picătură de sînge. Acum se află la Transilvania.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2 Fostul căpitan la miliție Mihail Caracasidi	A propăvăduit republica și comunismul la orășanii Turnului și Cernețului și la soldații care comanda.
3 Sfinția sa popa Ghiță Slătineanu, arestat la trecerea oștirii	Propovăduia propagandă pe catedră la biserică și povățuia pe lăcuitori la republică.
4 Ivancea Gheorghevici	Șeful Gvardii naționale și ecsecutor asupra boierilor ca să meargă la ajutorul Magherului.
5 Dimitrie Ghiculescu, luat tot atunci	Secretar al susarătatului, partizan constituției și corespondent nelegiuitei stăpîniri.
6 Dimitrie Velcicovici, luat tot atunci	Ajutor celor doi susarătați.
7 Petru Cladovici, [1] idem	
8 Ștefan Gărdescu, idem	Fostul subcîrmuitor; îndemna pe toți să se scoale asupra proprietarilor cu arme, înfricoșîndu-i ca să se ducă cu el în ajutorul Magherului.
9 Ioniță Cepariu	Aprins partizan al constituției și neorînduelilor.
10 Dimitrie Căță1	Fost căpitan de voluntari și a fost în ajutorul Magherului.
11 Ivan Boșneag 12 Ivan Tîrziu	Tot asemenea.
13 Ioniță Ducarețu	Șeful roții de voluntari care a fost în ajutorul Magherului.
14 Neagoe Cladovici, luat de trupe	Tot asemenea.
15 Ioan Ogășanu	Aprins de Constituție.
16 Ioan, sluga lui Racoviceanu	Vagabond.
17 Aizic ovreiul	Vagobond, aprins de Constituție.
18 Tudor Nenovici	Părtaș la Constituție.
19 Grigore Botezatu, ginere lui Ilie croitorul	Vagabond.
20 Ioan Buzai	
21 Alexandru Nenciu, arendașul de la Strehaia	A dăruit venitul pe un an locuitorilor acestui sat, drept mulțumirea ce a simțit de Constituție.
22 Iancu sin Constantin	Făcea propagandă și îndemna pe locuitori.
23 Mihail, frate susarătatului	Iarăși asemenea, în județul Dolj.
24 Dimitrie Albulescu	Îndemna la facerea sulițelor.

[1]) Petruț Cladoveanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

25	Ioan Frangulescu	Tot asemenea.
26	Serghiad	Comisari orinduiţi de nelegiuita stăpînire, aprindeau şi răzvrăteau mintile pe la judeţe, plătiţi pentru aceasta de stăpînirea locală cu 500 lei pe lună.
27	Podeanu	
28	Caragic fiul	
29	Ioranu	
30	Pitarul Ioan Vîlceanu	
31	Praporcic Dumitrache Vărbiceanu	Şeful gvardii la satul Pătulele, împotrivitor poruncilor căimăcămiei după înfiinţarea ei.
32	Dimitrie Frumuşanu, profesorul	Povăţuitor prin înţelegere cu Tell şi Iliad.
33	Ioan Ruptureanu, tot profesor	Făcea propagandă la ucenicii lui şi comisar la judeţul Gorj.
34	Popa protosinghel [1])	Amestecat cu corespondenţă cu Magheru şi aprins de Constituţie.

(Subscris) Cîrmuitor, Vlădoianu
Prezidentul Tribunalului, M. Ciupagea
Prezidentul Magistratului, N. Cernătescu

Lista nr. 4

de feţele bănuite de turburarea liniştii obşteşti în judeţul Ialomiţa

Nr.	Numele şi pronumele	Locul unde se află
1	Dimitrie Ciocîrdia, cîrmuitor	La Bucureşti
2	Radu Ciauşescu, poliţai	Arestat la Bucureşti
3	Petre Ciauşescu	La Călăraşi
4	Grigore Constantinescu, profesor	La Bucureşti
5	Simion Mihăilescu, propagand	Idem
6	Tache Porumbaru, fost înainte comisar iar pe urmă subcîrmuitor la plasa Balta	La Bucureşti
7	Antonache Ienescu	La Călăraşi, după pîra mincinoasă
8	Niculae Bărbătescu	Dus la Bucureşti
9	Iordache Opreanu (fraţi)	La Călăraşi
10	Gheorghe Oprean (fraţi)	
11	Vasile Caperda, pomojnicul procuroriei	La Călăraşi după pîra mincinoasă
12	Anastasie Zamfirescu	Asemenea
13	Constantin cavafu	
14	Vasile Dinulescu	
15	Haim Catălan, evreu	
16	Rafail Calef, evreu	La Călăraşi
17	Martin, căpitan în garda naţională	La Roseţi
18	Ivan logofătul	asemenea
19	Hristea, tutungiu	

[1]) Partenie, fost egumen la schitul Baia.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

20	Matei Fotian	La Coşcodia
21	Ştefan Vasilescu	La Urziceni
22	Drăgan Crunţescu	asemenea
23	Stan, starostea	asemenea
24	Hristache Vrăbiescu	Plecat la Brăila
25	Vasile Radu Gheorghe, fost deputat al locuitorilor din acest judeţ, propagand	La satul Valea Măcrişului
26	Mihalache Braţu, propagand	La Bucureşti
27	Matei Murgeanu	La Perieţi
28	Petre Toneanu	frati
29	Nicolae Toneanu	La satul Tonea
30	Alecu Vizulea, propagand	La satul Laptăţoia ?
31	Răducanu Pribegeanu, căpitan al gardei naţionale	La Pribegi

<Lista> no. 5.

Relaţie de îndeletnicirea comisiei orînduită pentru cercetarea feţelor revoluţionare din judeţul Romanaţi de la 11 octombrie pînă la 29 noiembrie 1848.

Comisia îndată după primirea poruncii cinstitului Departament sub nr. 633 a încheiat jurnal cu toţi de faţă şi între altele a hotărît să ia cunoştinţă de corespondenţa dregătorilor pentru descoperirea feţelor ce au lucrat împotriva liniştii obşteşti şi după aceasta să le ceară la comisie pentru cercetare şi s-au făcut cele următoare :

A : la 12 noembrie s-au cercetat de comisie cei trimişi de poliţia locală pe lîngă raportul său nr. 175 mai jos însemnaţi şi în dreptul fiecăruia s-a făcut observaţii.

No.	Numele şi pronumele	Observaţii
1	Eftimie Pîrvulescu	A fost subcîrmuitor la plasa Oltului de sus şi trimis să strîngă a treia parte din locuitori ca să-i trimită la Magheru.
2	Tănase Petrovici	Fost curier al lui Magheru ; a adus ştirea despre înfiinţarea Căimăcămiei.
3	Toma Hristea	S-a dovedit vinovat la multe neorînduieli, ataca persoane cinstite, strîngea norodul prin tragerea clopotelor la biserica Maica Precista pînă s-au spart clopotele şi a vrut să năvălească în casele boiereşti şi pe la poarta fostului poliţai arunca cu ocări şi pietre într-însul.
4	Nicolai Gherghinoiu	Lua parte la propagandă, turbura norodul cu mare furie revoluţionară ; a adus ştirea că

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prea sfinţia sa a fost omorît şi că se sparg casele boiereşti la Bucureşti şi aici făcea multe neorînduieli răzvrătitoare locuitorilor.

5 Costache Voiculescu — S-a înştiinţat poliţia pentru trimiterea lui, dar nu s-a găsit.

B. La 26 noiembrie 1848 s-au adus la comisie jos însemnaţii pe lîngă raportul Nr. 199.

1 Nicolai Piţulea — S-a aflat în garda naţională, dar n-a fost partizan al Constituţiei.

2 Nae Pîrvulescu — A slujit la poliţie în vremea revoluţiei şi este un fanatic al revoluţiei.

3 Ioan Rădulescu — A fost în garda naţională şi pomojnic la dregătoria de atunci cum şi curier la expediţia lui Magheru.

4 Dimitrache Ioan — Deputat la Bucureşti pentru cererea Constituţiei şi a fost vestit la Magheru.

5 Tache Lăzărescu — Cel dintîi a ridicat stindarduri revoluţionare după căderea primei Căimăcămii, în urmă ales ca subcîrmuitor de nepravilnica dregătorie.

6 Hera Ioan — Pomojnic la subcîrmuire şi îndemnător către locuitori spre a cere Constituţia.

7 Gheorghe Trandafir — A fost în garda naţională, aprins revoluţionar; a fost şi la Magheru.

8 Dimitrie Ioan — Tot asemenea, căpitan la barieră s-a silit a trage pe cei mai mulţi în revoluţie şi foarte fanatic.

(Iscăliţi) Cîrmuitor, Ioan Gigîrtu

Preşedintele Tribunalului (nesemnat)

Preşedintele Magistratului, Har<alambie> Fundăţeanu.

Lista nr. 6

de feţele a trei categorii din cei amestecaţi în trecuta revoluţie din judeţul Brăila

Însemnarea categoriilor

1 — Feţe ce au fost cei dintîi demagogi ai revoluţiei.

2 — Cele ce au luat parte la turburări mai puţin ca ceilalţi.

3 — Feţe ce s-au amestecat în revoluţie fără buna lor voinţă şi care s-au introdus din întîmplare, nefiind de loc primejdioşi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Locuitor sau sudit	Profesia	Ce stare	Observaţii
1	Dimitrie Marinescu	locuitor	amploiat	n-are	fugit la Moldova
2	Ioan Maxim	idem	profesor la şcoală	n-are	nu s-a găsit
3	Nicolae Petrovici	din Transilvania	fără profesie	n-are	trimis de viceconsul peste graniţă
4	Pavel Petrovici	idem	zidar	n-are	asemenea
5	Lupu	idem	profesor	n-are	idem
6	Ioan Alecu	patentar orăşan	negustător de vite	casă cu prăvălie	la Brăila
7	Popa Nicolai			idem	după înţelegere cu protopopul s-a trimis la episcopie
8	Popa Stan				
9	Gheorghe Economu		confetar	casă şi prăvălie	la Brăila
10	Vasile Vîlcu	sudit rusesc	fără	case	acesta din cei prinşi la anul 18<43>, complotist şi osîndit la ocnă şi s-a slobozit de pravilnicul guvern
11.	popa Andrei din Berteşti				
12	popa Nicolai din Vadul Şeicii				trimişi la episcopie
13	popa Marin din satul Veziru				
14	Ioan Rotescu		amploiat		în Transilvania
15	Nicolae Duşca		asemenea		„ „
16	N. Nenovici		profesor		la Bucureşti
17	Alecu Manu	grec			în Transilvania-Cronştad [1])
18	Mihai Burtea	patentar		case	La Brăila
19	Marin vizitiul	născut aici	vizitiu		lipseşte
20	Constantin Zamani	grec	profesor de limba grecească la şcoala ţentrală		fugit

[1]) Braşov

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Locuitor sau sudit	Profesia	Ce stare	Observații
			Categoria II		
1	Mihalachi Nușescu	născut acolo	cinovnic la carantină	n-are	la Brăila în slujbă
2	Doctor Nicolau	sudit austriac	fost doctor de județ		tot acolo, asemenea
3	Gheorghe Sîrbu	locuitor	ceasornicar		
4	Ioniță Săgîrceanu		amploiat la un negustor		asemenea
5	Alecu Paraschivescu	pitar	cinovnic	casă	asemenea
			Categoria III		
1	Dimitrie Bîrhilescu	locuitor	cinovnic la Tribunalul de comerț		la Brăila
2	Serdarul C. Epitis	locuitor	fost doctor la carantină	case	are spițerie însă s-a purtat bine în vremea revoluției
3	Mihalachi Stănciulescu	locuitor	secretar	n-are	la Brăila
4	Gheorghe Ciobanoglu	sudit austriac		casă și prăvălie	asemenea <la Brăila>
5	C. Zăgănescu	locuitor	avocat		asemenea <la Brăila>
6	Zaharia	grec	drogoman		la Brăila
7	Leonida	grec	drogoman		asemenea <la Brăila>
8	Dimitrie Zotu	locuitor	drogoman	case	asemenea <la Brăila>
9	Zamfir dorobanțul	locuitor	slugă		asemenea <la Brăila>
10	popa Anastasie	locuitor		n-are	asemenea <la Brăila>
11	Costache Racoviteanu	locuitor	inginer	are stare	la București

Pînă acum s-au descoperit numai susarătatele persoane, iar ce se vor afla în viitor se vor aresta.

Iscălit polcovnic Iacobson.

C. Ieronim

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Lista nr. 7

de toate persoanele bănuite de turburarea liniştii obşteşti din judeţul Rîmnicul Sărat

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuinţa	Observaţii
1	Nicolae Şonţu	36	căpitan în rezervă	Focşani (Muntenia)	Fiul adoptat de serdarul Gheorghe Şonţu din Focşani ; se afla în slujbă şi la 1843 s-a liberat trăind privat pînă la revoluţie, cînd s-a orînduit prezident al Maghistratului şi căpitan al gardei naţionale. Aici n-are stare, ci în Moldova are moşie şi vie de zestre; la intrarea oştilor ruseşti s-a arestat şi se află la Bucureşti.
2	Simeon logofătul	35	dulgher binie la satul Măxineni	Măxineni	Din Moldova, însurat cu moldoveancă, venit aici de trei ani face pe logofătul satului şi de candidat la Măxineni ; la revoluţie a fost propagand.
3	Scarlat Turnavitu	35	pitar	Piteşti judeţul Argeş	Inaintea revoluţiei a fost profesor la Buzău şi în alte părţi ; neînsurat, fără stare. În vremea revoluţiei s-a orînduit de guvernul revoluţionar cîrmuitor la acest judeţ, pînă la venirea oştilor împărateşti ; atunci a fost luat şi se află la Bucureşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele şi prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuinţa	Observaţii
4	Costache Şonţu	30		Focşani	Feciorul slugerului Ioniţă Şonţu ; însurat, fără stare. A fost poliţai la Focşani în vremea revoluţiei ; la intrarea oştilor s-a arestat.
5	Mihalache Zăgănescu	30		Nu se ştie de unde	Fecior al unuia Costache Zăgănescu, boier, locuia la Brăila fără statornicie, fără stare. În vremea turburărilor a fost subcîrmuitor la plasa Oraşului făcînd însuşi propagandă şi spion al guvernului revoluţionar. Tot atunci arestat.
6	Alecu Lăzărescu	34		Focşani	Nu se ştie a cui fiu ; este venit de la Bucureşti, însurat de cinci ani, fără stare, fost pomojnic al Tribunalului Rîmnicul Sărat. În vremea revoluţiei orînduit subcîrmuitor la plasa Rîmnicului de Sus ; se află liber sub chezăşie şi supravegherea poliţiei.
7	Costache Mihăescu poreclit Lelişor	30		Tîrgul Rîmnicului	Fiul lui Mihai pîrcălabul din Rîmnic ; însurat acolo are case şi vie. În vremea revoluţiei se afla subcîrmuitor la plasa Rîmnicului de Jos ; dat sub chezăşie şi în supravegherea poliţiei. Atunci avea misia pentru turburarea liniştei obşteşti.
8	Costache Tătăranu	36	fiu de boier	Coteşti	Fiul logofătului Ioniţă Tătăranu ; însurat cu una de acolo cu mare familie şi cu stare imobilă în judeţ. A fost orînduit subcîrmuitor la plasa Grădiştea ; se află sub supravegherea poliţiei.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
9	Costache Cotescu	22	asemenea	Coteşti	A pitarului Alecu Cotescu ; neînsurat şade la tatăl său. A fost subcîrmuitor în vremea revoluției la plasa Rîmnicului ; se află în supravegherea poliției.
10	Costache Gheorghiadi	40	fără	N-are (locuință)	Grec însurat la Bucureşti cu o romîncă ; fără nici o stare. Venit la Focşani de 12 ani se îndeletniceşte cu îngrijirea moşiilor la mai multe persoane ; a fost subcîrmuitor la plasa Marginii de Jos în vremea turburărilor, este în supravegherea poliției.
11	Costache Zamfirescu	26	patentar moldovean	Focşani (Moldova)	Fiul lui Zamfir bogasierul din Focşanii Moldovei ; neînsurat, fără stare, arendaşul moşiei Maluri a serdarului Costache Robescu. În revoluție a fost subcîrmuitor la plasa Marginea de Sus ; se vede fugit la Brăila.
12	Neculai Mironescu	30	supus britanic	Focşani	Fiul lui Marin cizmarul din Focşanii Moldovei ; însurat cu romîncă, are de zestre case, vie şi moşioară, iar a lui nimic. În vremea turburărilor a fost cu propaganda şi spion al lor ; legiuita stăpînire i-a poruncit să se întoarcă în Moldova dar la trecerea oştilor a fost arestat.
13	Mihalache Tudor Tonciu	45	patentar	Focşani	Grec venit de 25 ani, însurat cu familie mare, are casă ; în vremea revoluției era spion şi turburător. Se află advocat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
14	Panait Bilderescu	50	postelnicel	Focșani	Însurat cu romîncă, are familie mare; toată starea: casa și două vii. Lua parte la spionaj și propagandă.
15	Panait Mărculescu	25	fiul postelnicelului	Focșani	Neînsurat, șade cu tatăl său; a fost propagand și spion, luat sub arest la trecerea oștilor.
16	Manolache cizmarul	30	patentar	Focșani	Însurat, are familie, are casă, cizmar. S-a arestat pentru întrebarea ce a făcut excelenții sale generalului Gasford: [1]) că tot o să fie Regulament și boieri?
17	Protopopul Ioan	56	protopop la Focșani	Focșani	Preot la biserica din satul Știubeiu; a venit protopop de 4 ani, însurat cu familie, are casă; considerînd toate neorînduelile revoluționare, s-a trimis la Mitropolie.
18	Chesarie, fiul lui popa Radu	36	monah	Măxineni în acest județ	Fiul lui popa Radu din Focșani. a fost diacon la mănăstirea Sfîntul Ioan și la 1842 s-a făcut egumen la mănăstirea Măxineni. În vremea revoluției a părăsit mănăstirea și a venit la Focșani cu misie de propagand. Este arestat.
19	Costache Neculai, măcelarul	35	patentar	din Focșani	Însurat, cu familie, are aici case, măcelar; în vremea revoluției s-a arătat turburător liniștii obștești.
20	Ioniță Făgărășanu	35	asemenea <patentar>	Focșani	Născut transilvănean însurat aici, are case, șepcar; a fost deasemenea turburător liniștii obștești.

[1]) Hassfort (Gustav de).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
21	Radu Bonjescu	55	patentar	Focșani	Cu familie, are case și prăvălie, de asemenea amestecat.
22	Duță, argintaru	25	patentar	Focșani	Născut aici, însurat dar nu trăește cu nevasta, argintar cu prăvălie. Asemenea turburător; acum este fugit.
23	Petrache sin Balașa covrigăriță	30	fără	Focșani	Neînsurat, covrigar, n-are stare; iarăși turburător.
24	Vasile Chiuciuc	36	patentar	Focșani	Sîrb însurat, are prăvălie, tîrgoveț, are cîrciumă; turburător liniștii obștii.
25	Hagi Nenciuc	40	patentar	Focșani	Bulgar însurat, are prăvălie cu chirie, tîrguește mărunțișuri; venit cu nevasta din Bulgaria în 1828. Tot acea categorie.
26	Iane Lungul	35	patentar	Focșani	Venit de 6 ani din Măxineni, însurat, născut aici cîrciumar; tot asemenea.
27	Gheorghe Boiangiu	35	patentar	Focșani	Din Moldova, însurat aici, boiangiu — are prăvălie; tot asemenea.
28	Sevastian Calcani	45	Sudit britanicesc	Focșani	Italian, la Focșani de la 1824, însurat cu nemțoaică; are case și han în Moldova. Este ca staroste britanicesc, recunoscut de cîrmuirea Moldovii numai. Lua parte la revoluție și proteja pe răzvrătitori.
29	Lupu Roset	60	nobil din Basarabia	Focșani	Venit de patru ani din Basarabia, văduv a cumpărat aici casă și o bucată de pămînt cu vie; se folosea de spion și a fost de față la toate cluburile.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
30	Teodorache Alexandrescu	28	fără	Focșani	Venit de 12 ani de la București, fără stare și meșteșug, făcea pe avocatul, a fost însurat ; turburător.
31	Dimitrie Perieţeanu	40	praporcic în oștire	tîrgul Rîmnic	Fiul șetrarului Vlad Perieţeanu din Greabănu, însurat are casă la Rîmnic și două moșioare în județ. În revoluție căpitan de panduri ; a primit în casă la el pe polonezii revoluționari arestați.
32	Sotir Țăranu	42	fără	tîrgul Rîmnic	Venit cam de 5 ani de la București liberat din pușcărie unde a fost pentru vini politice ; a fost scriitor la mănăstirea Rîmnic și avocat ; neînsurat. În timpul revoluției a fost prezident al Magistratului și lua parte la toate mișcările revoluționare.
33	Costache protopop Ananescu	33	fiu de protopop	Rîmnic	Însurat, are casă și vie la Rîmnic ; făcea multe neorîndueli ; se preumbla prin sate ca propagand. Acum trimis pe lîngă raport la Departamentul din Lăuntru.
34	Tudorache Ionescu	27	scriitor	București	Venit la Focșani de 4 ani ca scriitor la tribunal, neînsurat, fără stare ; lua parte la toate neorînduelile revoluționarilor și o zi înainte de intrarea ostirilor rusești s-a dus la București cu curierul expediției romînești.
35	Gheorghe Ancuța sin Vasile	27	se socotește supus grec	Urlești	După arătarea subcîrmuitorului Marginii de Sus No. 1120 a fost căpitan la gardă, a ridicat steagul revoluționar pe casa lui și

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
					l-a ținut pînă la intrarea armatelor, dar înainte se purta bine. De tată grec, mamă romîncă, însurat, îngrijește de via și povarna ce are lîngă casă la Urlești.
36	Negoiță Strîmbeu		dulgher birnic	Biceștii de Sus	Locuitor, căpitan la garda națională, după arătarea subcirmuitorului plășii Rîmnicului cu raportul Nr. 414.
37	Gheorghe Juruc		candidat de sat	Dimitreștii de Sus	Tot asemenea, cap de gardă după aceeași arătare.
38	Radu Gaba		birnic	Lăstuni	Tot asemenea.
39	Radu Dinulescu		birnic	Dinulești	Tot asemenea.
40	Ioniță Sufletrece		birnic	Dinuleștii de jos	Tot asemenea.
41	Constantin Dinulescu		birnic	Chiojdeni	Tot asemenea.
42	Serafim Untea		birnic	Bisoca	Tot asemenea.
43	Gheorghe Ungureanu		supus austriac	în tîrg	Ungur venit din Transilvania și s-a așezat la Rîmnic de 14 ani, are casă de zid și loc lîngă oraș. Înainte a fost cu bănueli asupra lui; acum a fost căpitan de panduri și a făcut multe neorînduieli. Este trimis la Departamentul din Lăuntru.
44	Ghiță Pănescu		nu se știe		Moldovean venit de 2 ani în satul Costenii de Jos, unde face pe logofătul satului, fără avere. Purtarea lui dinainte nu se știe, dar pe vremea revoluției răzvrătea pe locuitori pentru primirea Constituției și este trimis cu ceilalți.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
45	Dumitrache Gherteleacă		orășan	Rîmnic	Născut aici la Rîmnic administra moșii; înainte purtările sale au fost bănuite, a fost pe urmă înscris printre pandurii de sub comanda praporcicului Perieteanu. Este prins.
46	Constantin psaltul		orășan	Rîmnic	Venit la Rîmnic de 30 ani din județul Buzău, tîrgoveț. Înainte se purta binișor, iar la revoluție, îndemnat de alții, a primit Constituția.
47	Ion, fiul lui popa Tudor		orășan	Rîmnic	Născut în satul Pleșești, venit la Rîmnic de 7 ani șezător la socrul său, popa. Cîntăreț înainte și logofăt de mahala, are case și a fost cu bune purtări, iar la revoluție a fost propagand la plasa Rîmnicului de Jos primind Constituția.
48	Grigore Dragoș	54	orășan	Tîrgul Rîmnic	Sîrb născut în Turcia venit din Moldova; în vremea revoluției să afla la Rîmnic fără nici o avere nici meșteșug; cu purtări rele în vremea turburării, fost căpitan de panduri, este fugit.
49	Ierodiaconul Irinarh			Tîrgul Rîmnic	Născut aici, venit din București de 7 ani a slujit la Mănăstirea Rîmnicului, fără stare; se purta bine iar în urmă mult bănuit.
50	Mihai Tobeară			Satul Tătărani	Logofăt al satului Tătărani; ungur fără stare îndemna pe locuitori să primească Constituția.
51	Ilie Grebenuș			Rîmnic	Născut în satul Grebenu, locuește la Zimnicea, tîrgoveț are casă; pe vremea revo-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
					luției turbura liniștea obștii iar înainte se purta bine.
52	Vasile Guțoi			Satul Salarizul (?)	Născut la satul Costienii Mari a fost logofăt candidat de sat, îndemna pe locuitori de a primi Constituția; ; înainte avea purtări bune.
53	Constantin Lungu			Costienii de Jos	Lucrător cu ziua se amesteca la neorînduelile trecute.
54	Trandafil Lungu				
55	Nicolai Gheorghiță			Mahalaua Pităreasa	Pandur.
56	Lepădat, fiul lui Stancu			Bălțați	
57	Tudor Pahonțu			Mahalaua Vatra tîrgului	
58	Dedu, fiul lui Marin mocanul			Bălțați	
59	Șerban Tudorescu			Tîrgul	
60	Marin Lepădatu			asemenea	
61	Popa Ioan			Odaia Topliceanu	Turburător liniștii obștești.
62	Stoica Dediu			asemenea	Fost în miliție, înscris la panduri.
63	Vasile Mangola			Bălțați	Asemenea.
64	Tudorache zet dascălu Nicolae			Mahalaua Pităreasa	Asemenea, fugit.
65	Păun				Asemenea.
66	Neagu Cocoș			Mahalaua Pităreasa	Salahor înscris între panduri.
67	Costache Baciu				
68	Dimitrie Udrea				
69	Lazăr Gheorghiță			Satul Boldu	Asemenea cu casele lor.
70	Nicolai Florea				

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
71	Vasile Vunga				
72	Stan Dochia				
73	Mihalache Anton				
74	Ghiță fiul lui Tatu			Satul Rubla	Săteni înscriși între panduri.
75	Marin fiul lui Grigore				
76	Trifon Anton				
77	Alexandru Pîrvulescu			Rîmnic	Nedespărțit de părinți, făcea și punea în sat steaguri revoluționare și înscria panduri.
78	Ioan candidatu			satul Pitulați	Are căruță cu doi cai, înscris la panduri în înțelegere cu Perieteanu.
79	Ioan candidat			Tigoiu	Are vie și un cal; înscris la panduri, îndemna la răscoală.
80	Marcu Popa			Sehlina (?)	Fără avere, pandur.
81	Pascu șin Stanciu			asemenea	Are 4 boi, 2 vaci, 1 cal, 10 oi, pandur.
82	Gheorghe Neagu				Are 1 cal, 6 oi, pandur.
83	Gheorghe Burlacu				2 boi, 1 vacă, 6 oi, asemenea.
84	Stoica Militaru			Tigoiu	1 cal, 1/2 pogon vie, asemenea.
85	Nicolai Ursu				Doi boi, 1/2 pogon vie asemenea.
86	Dinu Borcănoiu				1 cal și 1 pogon de vie, asemenea.
87	Dumitru Draguli				Fără avere, asemenea.
88	Coman nepotul lui Andronache				Asemenea.
89	Negoiță Apostol				Asemenea.
90	Radu Mavrodin			Mărgăriteşti	Are doi boi, asemenea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
91	Vasile Motoroi			Răducești	Are 2 boi și 2 vaci, asemenea.
92	Iordache Păduraru			Răducești	Asemenea
93	Stoian Iordache Ceapă				
94	Ioan Ștefan				
95	Mihai Nicoară				
96	Bucur Ungureanu			Olăreni	Fără avere, toți voluntari.
97	Constantin Reileanu				
98	Ioniță Tițiriga				
99	Gheorghe Berbescu			Jideni	
100	Nicolai Balalai		patentar	Focșani	Cîrciumar turburător liniștii.
101	Constantin Botezatu ovrei		fără	Focșani	Asemenea.
102	Grigore Gogulescu		supus austriac		Are prăvălie, negustor, asemenea.
103	Tănase Dumitru		supus grec		Însurat, are vie, tîrgoveț asemenea.
104	Ghiță Ciofeca		fără <la supușenie>		Clăcaș, fără avere, șade la părinți, asemenea.
105	Iorgu Popovici		orășan		Are cîrciumă, turburător liniștii.
106	Sterie Petrov		supus grec		Neînsurat fără stare, asemenea.
107	Ștefan Sîrbu				Sîrb ; are casă, fără meserie, neînsurat ; asemenea turburător.
108	Mihalache Vitănescu		serdar moldovean		Moldovean ; are casă și face pe avocatul, asemenea.
109	Gheorghe Ciordea		orășan	București	Covrigar ; turburător.
110	Marcu ovreiu		supus austriac	Focșani	Evreu factor, asemenea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nr. crt.	Numele și prenumele	Vîrsta	Profesia	Locuința	Observații
111	Ioan Cocoș		birnic	satul Cerdacu	Muncitor ; asemenea.
112	Dincă Grădinaru		orășan	Focșani	Sîrb grădinar, are casă, asemenea.
113	Gheorghe Paricioc		supus	satul Gugești	Logofăt de sat ; are cal și umbla cu propaganda prin sate. Fugit.
114	Grigore candidatu		asemenea	Cotești	Logofătul satului fără stare ; asemenea.
115	Nicolae Botezatu		asemenea		N-are nimic ; a fost de față la arderea Regulamentului.

(Iscăliți), Cîrmuitor, Borănescu

Președintele Tribunalului, Sc. Iarca

Magistrat, A. Alexandrescu

Pentru conformitate, sfetnic titular Laitev.

Dos. 1 f. 374—394. Copie rus cu trad. f. 398—408. Lista originală la Depart. trebilor din năuntru, dos. 30/1849. f. 129—133 ; 136—142.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

83

<1849> ian. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Alecu Procopiu, ca nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 17, nr. 60.

Din cercetarea protestului întru arderea Regulamentului de la oraşul Turnul i din cercetarea făcută arestuitului Alecu Procopiu lăcuitor în oraşul Ruşii de Vede judeţul Teleormanului, precum şi din listele propaganţilor şi din scrierile prin jurnalurile revoluţionare ; iar către aceasta avînd în vedere Comisia şi înscrisa dovadă sub iscălitura a tuturor boerilor i neguţătorilor din Ruşii de Vede de cinstită şi liniştită purtare a numitului Alecu Procopiu şi de neîmpărtăşirea lui în vreo faptă revoluţionară, pentru care să dau numiţii iscăliţi chezaşi răspunzători. Pă temeiul tuturor acestor aici arătate, Comisia găseşte pă numitul Alecu Procopiu întru nimic amestecat în revoluţie şi hotărăşte a să slobozi fără vreo chezăşie, fiind indestul înscrisul susarătat al orăşanilor.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 18 v. Copie.

84

<1849> ian. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a profesorului Gheorghe Călinescu, pentru că a propagat ţăranilor vrăjmăşie către proprietari.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 17, nr. 61.

Din întrebările făcute de către Comisie arestuitului Gheorghe Călinescu profesorul şi răspunsurile lui, deşi el s-au muncit cu vorbe în favorul lui a acoperi faptele sale de propagantă, dar tot să dovedeşte curat că el a îndeplinit în toată întinderea poruncile guvernului revoluţionar şi instrucţiile de comunism ale lui Eliad. Şi fiindcă asemenea misie a fost din cele mai primejdioase, pentru căci a insuflat lăcuitorilor ţărani mare vrăjmăşie asupra proprietarilor ; de aceia Comisia găseşte de cuviinţă şi hotărăşte arestuirea lui pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii, cînd atunci să va face cele de cuviinţă pentru dînsul de către ecs. sa gheneralul Duhamel, precum să va face şi pentru ceilalalţi asemenea lui învinovăţiţi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Copie după acest jurnal şi după tacrirul ce au dat la cercetare să va trimite ecs. sale gheneralului Duhamel cu osebit adres din partea Comisii.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 18 v. Copie.

85

<1849> ian. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea supusului austriac Gheorghe Töroc, urmînd ca Agenţia să dea chezăşie pentru el.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 17, nr. 62.

Din întrebările făcute de Comisie arestuitului Gheorghe Teroc supusul chesaro-crăesc şi din răspunsurile sale, din lista propaganţilor şi jurnalurile revoluţionare numitul nu să vede să fi luat vreo împărtăşire prin fapte, prin vorbire sau prin scriere în fapte revoluţionare. Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a să slobozi de la închisoare numitul Gheorghe Teroc, predîndu-să la cinstita chesaro-crăiască Aghenţie spre a să da pă chezăşie ca să să aducă la Comisie oricînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să va arăta vreo împrejurare necunoscută pînă acum ce l-ar putea dovedi supt catigorie de împărtăşire în fapte revoluţionare.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 18 v. — 19. Copie.

86

<1849> ghenar 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Haralambie Zaman.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 17, nr. 63.

Din întrebările făcute de către Comisie arestuitului Haralambie Zaman şi din răspunsurile sale, din listele propaganţilor, din jurnalurile revoluţionare numitul nu să găseşte să fi luat vreo împărtăşire prin lucrare, prin vorbire sau prin scriere în tulburările trecute. Pentru aceste cuvinte dar, Comisia hotărăşte slobozirea sa de la închisoare pă chezăşie, ca să se aducă la Comisie oricînd să va cere dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să va arăta vreo împrejurare necunoscută pînă acum ce l-ar putea dovedi supt vreo catigorie de faptă revoluţionară.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 19. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

87

<1849> ian. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea supusului austriac Petre Suciu, urmînd ca Agenţia să dea chezăşia pentru el.

Comisia alcătuită pentru cercetare a celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 17, nr. 64.

Din întrebările făcute de Comisie arestuitului Petre Sauciu, [1]) supusul austriacesc, şi din răspunsurile sale i din lista propagan-ţilor şi din jurnalurile revoluţionare, numitul nu să dovedeşte să fi luat vreo împărtăşire prin fapte, prin vorbe sau prin scriere în faptele revoluţionare. Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a să slobozi de la închisoare numitul Petre Sauciu, predîndu-să la cinstita chesaro-crăiască Aghenţie spre a să da pă chezăşie, ca să se aducă la Comisie oricînd va fi cerut, dacă pînă la săvîr-şirea lucrărilor Comisiei să va arăta vreo împrejurare necunos-cută pînă acum, ce l-ar putea dovedi sub categorie de împărtă-şire în fapte revoluţionare.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 19. Copie.

88

<1849> ian. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea din închisoare a lui Costache Basarabescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ian. 17, nr. 65.

Costache Basarabescu, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luat parte în fapta arderii Regulamentului de la oraşul Turnu din judeţul Teleormanului, cercetîndu-să de Comisie cu toată scumpătatea, atît din răspunsurile sale cît şi din orighi-nalul act al acei arderi a Regulamentului ce este iscălit de să-vîrşitorii aceştii fapte, nu să vede să fi luat numitul vreo împăr-tăşire la această nelegiuită faptă, nefigurînd iscălitura lui în acel act, ci a unui alt Basarabescu sub numire de Nicolae Basarabescu. Care acesta, după arătarea numitului arestuit Costache, ar fi un văr al său pă care nu îl ştie unde să află acum, iar după arătarea unuia din cei arestuiţi, numit Costache Apostolescu, ar fi frate mai mic al arestuitului Costache, ca de ani 16 pînă la 17. Ase-menea din cercetarea ce a mai făcut Comisia listelor propagan-ţilor i jurnalurilor revoluţionare nu s-au dovedit numitul să fi luat împărtăşire în faptele revoluţionare nici în vreun alt chip

[1]) Suciu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prin fapte, prin vorbire sau prin scriere.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a să slobozi numitul Costache Basarabescu de la închisoare fără a-l îndatora a da vreo chezăşie, dă vreme ce nici vreo catigorie pă numele său nu să vede adusă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 19. Copie.

89

1849 ian. 17. — Comisia de cercetare cere generalului Lüders să oblige pe chezaşii lui Costache Romanescu să-l aducă pe acesta din Turcia spre interogare.

Raport către înalt excelenţia sa gheneral de enfanterie Liders, comandirul corposului al 5-lea al împărăteştilor oştiri roseşti şi cavaler al mai multor ordine împărăteşti.

La adresul înalt ecselenţii voastre cu nr. 267 atingător de acel Costache Romanescu cerut de către comisie spre cercetare, ca unul ce în turburările trecute a figurat între capii revoluţii şi între membrii guvernului nelegiuit, comisia, plecat supune la cunoştinţa înalt ecselenţii voastre că, de vreme ce numitul Romanescu să află acum trecut peste graniţă cu slobozenie dată supt chezăşia acelor Costache şi Ioan Andronești, apoi fiindcă chezaşii pentru om sînt datori ca oricînd şi pentru oricare împrejurare să va cere obrazul chezăşuit în fiinţă să-l aducă negreşit. Prin urmare să cuvine a să îndatora numiţii chezaşi a aduce la Comisie pă chezăşuitul lor Romanescu într-un soroc mărginit, căci daca nu să va păzi cu străşnicie această dispoziţie, atunci pravila în fiinţă va pierde puterea ei şi prin urmare chezăşiile vor fi de prisos.

<Mihail Cornescu>

No. 103
1849 ghenar 17

Dos. 1/1848, f. 421. Concept.

90

1849 ian. 17, Bucureşti. — Generalul Danilevski face cunoscut Comisiei de cercetare că el nu a dat niciodată bilete de voie pentru vizitarea deţinuţilor politici, ci numai cu aprobarea generalului Duhamel.

Primit 18 ianuar 1849 nr. 132

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comandantul Orașului București
Nr. 208
17 ianuar anul 1849
Orașul București

Către Comisia de cercetare dela mănăstirea Văcărești.

La adresa Comisiei din 15 ianuarie No. 93, am cinste a face cunoscut că biletele de întîlnire cu arestații la Văcărești nu s-au dat de mine și nici nu se dau ; și dacă s-a făcut aceasta este numai după intervenția excelenții sale generalului Duhamel sau după dezlegarea mai înaltei voinți pe care n-am putut să n-o iau în considerație, sau să dădeau la familii venite de departe pentru pricini foarte cuviincioase. Dar și în asemenea împrejurări eu totdeauna m-am adresat la Comisie întrebînd dacă va găsi de cuviință a da această învoire și care se vede din adresele Comisiei către ofițerul de gardă că Comisia nu s-a împiedecat prin asemenea învoiri, și care adrese, pentru băgare de seamă se trimit de mine, în original, la directorul cancelariei secrete, d. polcovnic Daragan. Așa dar, pentru viitor, pentru a ține seama de numărul persoanelor ce se vizitează, rog pe Comisie a porunci să oprească toate biletele celor cărora li s-au dat voie și din timp în timp, să mă înștiințeze ca să pot să mă încredințez dacă aceste bilete s-au dat de mine și cu ce formă legiuită, fiindcă știu că din partea mea numai, nu s-au dat niciodată bilete, mai cu seamă că nici nu iau acest drept asupră-mi.

General Maior, Daniilevski

Dos. 1/1848, f. 428—429. Orig. rus cu trad.

91

1849 ian. 18. — Comisia de cercetare socotește necesar, ca pentru urgentarea lucrărilor, o parte din deținuți să fie interogați de vornicul M. Cornescu și colonelul Garbațki, iar alta de logofătul Scarlat Ghica și serdarul Iancu Suțu.

No. 67. Anul 1849 ianuarie 18, marți.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaților de la mănăstirea Văcărești.

Numărul arestaților aici la mănăstirea Văcărești înmulțindu-se din zi în zi și prin aceasta împovorîndu-să cu osebire lucrarea Comisii, Comisia a chibzuit cele următoare :

Cercetarea cea dintîi a fiecăruia arestant în parte, prin luarea tacrirului, fiind cea mai zăbavnică lucrare și care ocupă pînă acum într-una pă toți mădularii Comisii, în vreme ce întrebările ce să fac celui în cercetare să fac numai de către d-lui

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prezidentul Comisii şi numai asupra rezultatului anchetii chibzuirea să face de către complect. De aceia Comisia găseşte cu cale ca, de acum înainte, lucrarea aceasta a cercetării cea dintîi a fiecăruia arestuit în parte să să împartă după chipul următor, adică : d-lui vornicul Cornescu şi d-lui colonel Garbaţki să să îndeletnicească întru unire amîndoi într-o parte, iar luminăţia sa beizade logofătul Scarlat Ghica şi d-lui sărdarul Iancu Suţul procurorul, asemenea într-o unire amîndoi într-altă parte. Lucrările acestea, în chipul arătat, să vor supune cercetării şi chibzuirii complectului Comisii, după cum s-au urmat şi pînă acum spre încheierea rezultatului anchetii ; iar dacă la o asemenea cercetare să va cunoaşte trebuinţă de a să face şi alte cevaşi întrebări arestuitului afară din cele ce i s-au făcut, spre luminarea şi desluşirea rezultatului, atunci acea de iznoavă cercetare să va face în complectul Comisii.

Această chibzuire a Comisii să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Duhamel, ca găsindu-să cuviincioasă să binevoiască a da Comisii dezlegare spre urmare.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 1/1848, f. 439. Orig.

92

1849 ian. 18, Bucureşti. — Procurorul Comisiei de cercetare anunţă pe aceasta, că generalul Duhamel a aprobat măsurile luate pentru urgentarea lucrărilor sale.

Primit 19 ianuar 1849 No. 140

Procurorul Comisii de cercetare
arestanţilor din Văcăreşti
No. 46
1849 ghenarie 18 Bucureşti

Cinstitei Comisii de cercetare arestanţilor din Văcăreşti.

Supuind la cunoştinţa şi întărirea excelenţii sale gheneralului Duhamel jurnalul cinstitei Comisii subt Nr. 67 înfăţişat pă lîngă raportul cu Nr. 109, exelenţia sa au binevoit a mă însărcina a arăta Comisii că aprobează această chibzuire şi cinstita Comisie este rugată din partea exelenţii sale a o şi pune în lucrare. După datoria dar, plecat, fac cunoscut aceasta.

Procurorul Comisii, I. Suţu

<Rezoluţie> : La delă spre ştiinţă.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 444. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

93

<1849> ian. 21. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Ioan Gorjanu de revoluționar și propune a fi eliberat pe chezășie, fiind bătrîn și bolnav.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> ghenar 21, nr. 69.

În urma adresului cu nr. 122 din 30 noemvrie anul trecut 1848, ce a primit Comisia de la ecs. sa gheneralul-maior și cavaler Șerbinski, nacealnicul ștabului împărățeștilor oștiri ruseșți, prin care ecs. sa, din porunca înalt. ecs. sale gheneralului Liders, comandirul corposului 5-lea, trimite la Comisie o hîrtie ce s-au găsit între hîrtiile arestuitului profesor Gorjanul, din a căriia coprindere să dovedește că numitul profesor a luat mare parte la neorinduelile urmate în vremea nelegiuitului guvern. Comisia intrînd în cercetare a pomenitului Ioan Gorjanul în două rînduri, din întrebările ce i-au făcut și din răspunsurile ce a dat el, precum să arată în al său tacrir, i din iscodirile ce a făcut Comisia și din coprinderea zisului inscris aflat la dînsul, scris cu chiar a sa slovă, să dovedește numitul părtaș în faptele revoluționare cu propagantă în favorul constituții și prin urmare hotărăște Comisia a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va face pentru dînsul ceiace să va face și pentru ceilalți asemenea lui învinovățiți. Însă fiindcă numitul să află în vîrstă de bătrînețe, sănătatea sa în proastă stare și sacat, și fiindcă cere milostivirea ecs. sale gheneralului Duhamel spre a fi slobozit de la închisoare pă chezășie de a să înfățișa la Comisie cînd va fi cerut, de aceia să va supune jurnalul acesta la cunoștința ecs. sale spre a binevoi a da poruncă de urmare oricum va găsi cu cale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 20 v. Copie.

94

<1849> ian. 21. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a țăranilor și preoților din satele Lița, Rîioasa și Islazu jud. Teleorman, care s-au împotrivit la executarea clăcii.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> ian. 21, nr. 70.

Din cercetarea ce s-au făcut arestuiților lăcuitori țărani, preoți și mireni din satele Lița, Rîioasa și Izlazul din județul Teleormanului și anume, preotul Ioan, preotul Florea, preotul Oprea, preotul Gheorghe, Marin Prodan și Tudor Mircea să dovedește,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

că împuiat fiind capul lor de ideile revoluţionare şi invitaţi de enteresul ce li se făgăduia prin acea constituţie, au şi cercat unii la începutul revoluţiei, iar alţii după restatornicirea liniştii, de a dobîndi acel folos, arătînd împrotivire la cele legiuite. De aceia Comisia găseşte de cuviinţă ca prin cîrmuirea locală să se dea pă chezăşii vrednice de bune purtări pă viitorime, făcîndu-li-se şi o dojană poliţienească mirenilor, după cum ecs. sa gheneralul Duhamel vă găsi de cuviinţă, iar pentru preoţi fiindcă au darul preoţii, iarăşi ecs. sa va hotărî ceia ce va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 20 v. — 21. Copie.

95

<1849> ian. 21. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a căpitanului Nicolae Sonţu care, ocupînd postul de prezident al magistratului oraşului Focşani a fost trimis peste hotar să informeze guvernul revoluţionar despre venirea trupelor ruseşti.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 21, nr. 71.

Din toate cele arătate de arestuitul căpitan Nicolae Sonţu şi din osebitele cercetări ce au mai făcut Comisia, precum şi din jurnalurile revoluţionare s-au văzut împrejurările următoare: 1-iu. Că îndată după izbucnirea revoluţiei numitul Sonţu s-au ales în postul de prezident al maghistratului de către cîrmuitorul Filipescu, ca un vrednic a îndeplini lucrările tulburătoare de care atît guvernul cît şi cîrmuitorul aveau trebuinţă pe vremea de atunci. Şi iarăşi îndată după orînduirea lui, în ziua serbării de 11 iunie a revoluţii în oraşul Focşani, din jurnalul „Vestitorul Rumîn" cu nr. 50 de la 2 ale lunii iulie leat trecut 1848 să vede că a fost faţă la acea serbare nu ca un simplu privitor, ci ca o autoritate însemnătoare către orăşani glăsuind şi cuvîntînd împreună cu cîrmuitorul şi cu profesorul şcoalii. Al 2-lea. Aflarea lui la arderea Regulamentului nu poate fi precum el a arătat, adecă din întîmplare, ci pregătit într-aceasta: pentru căci asemenea în calitate de prezident al maghistratului a fost şi la sărbarea zilei de 11 iunie. Şi al 3-lea, că de către chiar un membru al acelui guvern revoluţionar s-a ales la o misie, deşi scîrnavă, însă prea însemnătoare, luînd şi plata cheltuielii sale pentru aceasta, adecă de a să duce peste hotar şi a aduce ştiinţă despre venirea trupelor ruseşti, care această misie a şi îndeplinit-o cu eczactitate, precît i-a fost prin putinţă aducînd ştiinţă şi de numărul soldaţilor ce a văzut. Iar cuvintele pentru care el se munceşte a micşora vina sa nu îi pot fi de vreun folos, căci nu să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vede nici că s-a împotrivit, nici că i s-a făcut vreun rău de către cinevaşi, ci împotriva, după chear arătarea lui să vede că de bună voie s-a dus. Şi al 4-lea, că pentru slujbele sale însfîrşit s-a fost pus la cale a să răsplătiţi cu orinduirea de prezident al tribunalului prin recomandaţia cîrmuitorului la guvernul de atunci.

Aceste sînt faptele revoluţionare ale numitului pentru care Comisia hotărăşte a fi arestuit pînă la săvîrşirea lucrărilor ei şi pînă cînd se va hotărî pentru dînsul de către ecs. sa gheneralul Duhamel ceia ce va hotărî pentru cei asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel, trimeţîndu-i-se şi jelbile ce soţia sa a dat către înalt ecs. sa gheneralul Liders cerînd milostivire pentru soţul ei, ca luîndu-le în băgare de seamă să poruncească Comisii ceia ce vor binevoi.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749. f. 21. Copie.

96

<1849> ian. 21. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Stan Bunescu, anchetat pentru că a participat la arderea Regulamentului Organic în oraşul Turnu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 21, no. 72.

Arestuitul Stan Bunescu din toată cercetarea ce i s-au făcut s-au găsit că întru nimic nu a luat parte în faptele revoluţionare, însă fiindcă să vede iscălit în protestul de la 9 septemvrie anul trecut 1848 pentru ardere a Regulamentului de la Turnu şi care iscălitură nu a tăgăduit-o că este a sa ; însă a arătat starea în care se afla că nu a fost faţă la arderea Regulamentului şi chipul cu care a iscălit acel protest. De aceia Comisia găseşte cu cale ca prin Comitetul carantinelor să se cerceteze acel doctor ce îl curarisea dacă întru adevăr a fost bolnav la acea zi de 9 septemvrie. Şi fiindcă bătrîneţele lui şi starea sănătăţii cea proastă urmează să dea prilej de milă, Comisia găseşte de cuviinţă să se sloboază de la închisoare supt chezăşie, că dacă să va dovedi prin mijlocul arătat că el n-a fost bolnav şi iscălitura lui în protest nu a pus-o cu chipul ce a arătat, atunci, ca un vinovat, să slujească acea chezăşie pînă se va face de către ecs. sa gheneralul Duhamel cele de cuviinţă pentru asemenea învinovăţiţi : iar dacă arătarea lui într-aceasta va fi adevărată, acea chezăşie să nu mai aibă vreo putere. Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale ghene-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ralului Şerbinski să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă pentru slobozirea de la închisoare a numitului arestuit Stan Bunescu.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 21 v. Copie.

97

<1849> ian. 24. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Toma Furduescu numit secretar la cîrmuirea judeţului Argeş de guvernul revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 24, no. 73.

Toma Furduescu arestuitul de la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că s-a ales de secretar al cîrmuirii de la Piteşti de către guvernul revoluţionar şi că pîra la cîrmuitorul pă cei ce i să părea că nu sînt de partea constituţii cercetîndu-să de Comisie, din răspunsurile ce a dat la întrebările ce i s-au făcut, din listele propaganţilor, din jurnalurile revoluţionară nu să găseşte părtaş nici cu lucrare, nici cu vorbirea, nici cu scrierea în faptele revoluţionare. Căci numai intrarea sa în post sub guvernul nelegiuit nu poate a-l osîndi dacă s-a mărginit numai în lucrările curgătoare ale slujbii, fără să să fi amestecat în faptele tulburătoare, pentru care spre dovadă a înfăţişat şi înscrisă mărturie a amploiaţilor canţelerii cîrmuirii, cum că s-a împrotivit la arderea Regulamentului.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a să slobozi numitul Furduescu de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor arăta niscareva împrejurări necunoscute pînă acum care l-ar putea dovedi părtaş în faptele revoluţionare.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski spre a face cele ce se va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 21 v. Copie.

98

<1849> ian. 24. — Comisia de cercetare propune eliberarea cu chezăşie a lui Tănase Macovei, care a participat la arderea Regulamentului Organic din oraşul Turnu şi este bolnav de piept.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 24, no. 74.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Arestuitul Tănase Macovei din orașul Turnu județul Teleormanul cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile sale la întrebările Comisii, din lista propagaților, din jurnalurile revoluționare nu s-au găsit în vreo altă împărtășire în faptele revoluționare, decît din dela arderii Regulamentului de la zisul oras s-au găsit părtaș la arderea Regulamentului, iscălindu-se și în protestul ce au făcut săvîrșitorii aceștii arderi cu defăimare împotriva Regulamentului și cu făgăduieli de a sprijini constituția pînă la cea din urmă picătură de sînge.

Pentru această dar numai faptă a sa, Comisia hotărăște a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce se va hotărî și pentru ceilalți asemenea lui învinovățiți. Însă fiindcă numitul Macovei cere milostivirea ecselențiilor lor ghenerali Liders și Duhamel spre a să slobozi pă chezășie la familia sa să-și caute patima pieptului, pentru care și d-lui doctorul Maer a dat încredințare Comisii că pieptul numitului este în proastă stare, de aceea să va supune jurnalul acesta la cunoștința ecs. lor ca să binevoiască a porunci cele ce vor binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 22. Copie.

99

<1849> ian. 24. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a lui Grigori Davidescu, fost căpitan al gărzii naționale în Rîmnicul Vîlcii și învinuit că a strîns panduri pentru Magheru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> ghenar 24, no. 76.

Arestuitul Grigore Davidescu din orașul Rîmnicu Vîlcii cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile sale, din lista propagaților și din jurnalurile revoluționară nu să vede să fi luat parte în revoluție cu catigoria ce i s-a adus, că a strîns panduri pă seama Magherului sau să fi fost propagant al acelui guvern revoluționar, decît numai că a fost căpitan de gvardie pentru paza orașului, orînduit de către cîrmuirea locală ; care și aceasta adeverează îndestul, că el fiind ocupat cu paza orașului nu putea lipsi prin sate pentru strîngerea de panduri.

Pentru aceste cuvinte dar și pentru căci și starea lui fizică de bătrînețe și neputință nu-l arată de caracter tulburător, Comisia hotărăște slobozirea sa de la arest pă chezășie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei se vor arăta alte împrejurări necunoscute pînă acum ce le-ar dovedi vinovat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Acest jurnal să va da în cunoştinţa ecs. şale gheneralului Şerbinski ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 22 v. Copie.

100

<1849> ian. 24. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Pană Mărculescu, bănuit că a sprijinit lucrările guvernului revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 24, no. 77.

Pană Mărculescu arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a avut aplicare către guvernul revoluţionar cercetîndu-se de comisie, din răspunsurile ce a dat el la întrebările ce i s-au făcut, din lista propaganţilor, din jurnalurile revoluţionare nu s-a găsit numitul să figureze în vreo faptă revoluţionară prin lucrare, prin vorbire sau prin scriere, mai cu seamă că nici nu să vede adusă asupră-i vreo asemenea catigorie.

Pentru aceste cuvinte Comisia găseşte de cuviinţă ca să se sloboază numitul Mărculescu de la închisoare pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor arăta niscareva imprejurări ce l-ar dovedi părtaş în faptele revoluţionară.

Acesta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 22 v. — 23. Copie.

101

1849 ian. 25, Bucureşti. — Generalul Lüders aprobă hotărîrea Comisiei de a elibera cu chezăşie pe Petre Suciu şi Gheorghe Töroc, cerînd să i se trimită chezăşiile.

Primită 27 ianuarie 1849, No. 161.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Secţia secretă din Statul Major Bucureşti
25 ianuar anul 1849 No. 317

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor din Văcăreşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Unindu-mă cu hotărîrile Comisiei de sub No. 64 şi 62, eu am dat dezlegare a elibera din mănăstirea Văcăreşti pe supuşii austrieci Petre Sauciu şi Gheorghe Töroc şi tot odată rog pe Comisie să ceară şi să mi le trimită mie chezăşiile pentru dînşii.

General de infanterie, Lüders

Şeful Statului Major, general-maior Şcerbinski

<Rezoluţie>: Potrivit cu coprinsa poruncă să va cere de la Aghenţiile streine chezăşii, atît pentru cei cercetaţi cît şi pentru cei ce să vor cerceta supuşii streini, cu care chezaşii să va urma asemenea precum să urmează pentru pămînteni.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 479, Orig. rus cu trad.

102

<1849> ian. 27. — Comisia de cercetare cere generalului Daniilevski să trimită pe arhimandritul Dionisie la casa lui Scarlat Ghica, unde s-a hotărît să i se ia interogatorul.

Către ecs<elenţa> sa general-maior şi cavaler Daniilevski, comandantul oraşului Bucureşti.

Fiindcă mîine vineri la 28 ale curgătoarei luni este a să îndeletnici această Comisie în lucrările sale la lăcaşul luminăţiei sale beizadea Scarlat Ghica, de aceia, cu cinste, să aduce poftire ecselenţii voastre ca să binevoiţi a face cele de cuviinţă pentru trimiterea sfinţii sale arhimandritului Dionisie cu orinduiala cuvenită, îndată ce să va trimite droşca Comisii acolo.

<1849> ian. 27, nr. 140.

Dos. 1/1848, f. 483. Concept.

103

<1849> ian. 27. — Comisia de cercetare hotărăşte că Atanasie şi Nicolae Pîcleanu nu au participat la revoluţie şi propune restabilirea lor în posturile din care au fost scoşi.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 27, no. 79.

După jalba ce au dat d-lor Atanasie şi Nicolae fraţi Pîcleni către ecs. sa gheneralului Duhamel, plîngîndu-se că depărtarea lor din postul ce au ocupat cu catigorie de revoluţionari ar fi cu greşeală urmată, căci ei n-au luat nici un fel de parte în faptele

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

turburătoare şi rugîndu-se a să restabili în posturile lor, ecs. sa a orînduit jalba aceasta în cercetarea aceştii Comisii, ca descoperirea ce va face să i să supune la cunoştinţă. În urmarea aceştii porunci a ecs. sale intrînd Comisia în cercetarea numiţilor jeluitori, Atanasie şi Nicolae fraţi Pîcleni şi din răspunsurile ce au dat ei la întrebările ce li s-au făcut de Comisie, din cercetarea listelor propaganţilor şi din jurnalurile revoluţionară nu s-au găsit numiţii părtaşi în vreo faptă revoluţionară nici cu fapta, nici cu scrierea, nici cu vorbirea, ci mai cu seamă din înscrisa mărturie ce au înfăţişat la Comisie iscălită de 40 persoane, oameni vrednici de credinţă, s-au încredinţat Comisia că numiţii fraţi Pîcleni au avut preabună purtare în vremea tulburărilor trecute, depărtîndu-se de orice înclinare cu întreprinzătorii revoluţii.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte apărarea numiţilor fraţi Pîcleni de catigoria faptelor revoluţionare, iar rugăciunea ce face ei de a să restabili în posturile lor, aceasta rămîne la buna chibzuire şi hotărîre a ecs. sale gheneralului Duhamel.

Acest jurnal se va da în cunoştinţa ecs. sale spre a porunci cele ce se va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 23 v. Copie.

104

<1849> ian. 29. — Ioan Baroţ cere Căimăcămiei să fie reînsumat în oştire, deoarece el tot timpul revoluţiei a stat la Sibiu.

Cinstitii Căimăcămii a prinţipatului Romîniei.

Anii trecuţi eşind din Colegiul Naţional am îmbrăţişat cariera militară unde m-am şi însumat la reghimentul No 3. La cinci ale trecutului iunie fostul nostru prinţ ne-au făcut vacanţie (căci intrasem în şcoala militară) şi îndată atunci, după cererea mumă-mi făcută către cinstita Dejurstvă, m-am retras la moşie de unde apoi, isbucnind revoluţia, m-am dus cu părinţii mei în Ermanstadt [1]). Viind acum aici mă văzui depărtat fără nici o vină într-o vreme cînd nădăjduiam că acum, prin bunele sale purtări, un tînăr ar putea înainta. De aceia, plecat rog pe cinstita Căimăcămie să binevoiască a porunci a mea reînsumare cu a mea vechime la artileria Romîniei.

Al cinstitii Căimăcămii prea plecat,

Ioan A. Baroţ

[1]) Hermannstadt, Sibiu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Rezoluţie> : Vremelnicul cîrmuitor al oştirii va supune jalba în cercetarea cinstitii Comisii ce este întocmită pentru cercetarea de asemenea fire 29 ghenar <1849>.

G. Cantacuzino

Dos. 1/1848, f. 507. Orig.

105

1849 ian. 31. — Generalul Daniilevski face cunoscut Comisiei să îngrijească, ca banii ce se reţin de la deţinuţi cînd sînt arestaţi să li se restitue atunci cînd sînt eliberaţi şi pentru fiecare să i se facă cunoscut suma banilor.

Primit 8 fevruarie 1849 No. 205

Comandantul oraşului Bucureşti
No. 394
31 ianuarie anul 1849
Oraşul Bucureşti

Către

Comisia de cercetare a arestaţilor din mănăstirea Văcăreşti.

Mulţi din arestaţii politici fiind eliberaţi după hotărîrea Comisiei (de bucurie, cum se vede), pleacă din Bucureşti fără a-şi face socoteala de banii ce li s-au oprit la intrarea lor în Văcăreşti şi care acum sînt păstraţi la batalionul al 5-lea de vînători, afară de o mică parte care li s-au dat pentru trebuinţe mărunte chiar după cererea arestaţilor. Pentru a se împiedica reclamaţii întru aceasta, adică de primirea banilor lor, rog Comisia să facă punere la cale ca pe viitor executorul Orescu să dea amănuntă socoteală de banii acelora care urmează a se elibera, cu însemnare de cît au avut la început, cît li s-au dat şi cît rămîne să primească.

Această însemnare, sub iscălitura lui Orescu şi a arestatului, Comisia va binevoi, cu două zile înaintea eliberării arestatului, să-mi comunice susarătata însemnare că, cutare se va elibera de sub arest, ca şi eu să am timp a cere de la batalionul 5 de vînători eliberarea banilor după cuviinţă.

General-maior, Daniilevski

În funcţie de aghiotant a Şefului Pieţii, parucic Hricov.

Dos. 1/1848, f. 535. Orig. rus cu trad f. 552.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

106

<1849> ian. 31. — Comisia de cercetare socoteşte nevinovat pe Nepomuc Gradovici, denunţat de Costache Halepliu că ar fi contractat un import de arme de la Viena pentru capii revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> ghenar 31, no. 81.

Arestuitul Nepomoc Gradovici supusul prusienesc fiind denonsat de către arestuitul Costache Halepliu, că mai nainte de revoluţie ar fi fost în relaţie cu unii din capii revoluţii ca să aducă o sumă de arme de la Viena în trebuinţa revoluţionarilor, ca să aducă polonezi înarmaţi în slujba revoluţionarilor, ca să formeze o soţietate agronomică spre strîngere de bani şi că cunoaşte dooă-trei persoane ce au contribuit sume mari de galbeni şi au săvîrşit jurămînt spre a fi credincioşi în planul pentru săvîrşirea revoluţii, s-au cercetat de această Comisie atît în parte, cît şi în confrontaţie cu numitul denonsiator Halepliu şi din răspunsurile ce a dat el, Gradovici, la întrebările ce i s-au făcut i din verbala sa dezbatere numitul denonsiator care nu au putut face nici o dovadă la cele ce arăta asupră-i, nu s-au dovedit pîrîtul Gradovici cu vreun fel de împărtăşire sau ştiinţă în catigoriile arătate ; precum nici din listele propaganţilor, nici din jurnalurile revoluţionară nu s-au găsit părtaş în vreo altă faptă revoluţionară cu lucrare, cu scriere sau cu vorbire. Ci dinpotrivă să vede că el a lipsit de aici din capitală, peste graniţă dinaintea eclatării revoluţii şi s-au întors tocmai pe la august, cînd şi după aceasta a fost mai mult bolnav, după cum şi d-lui doctorul Maer a arătat Comisii despre aceasta.

Pentru aceste cuvinte, Comisia găseşte cu cale a să slobozi numitul Nepomoc Gradovici prin cinstitul Consulat prusienesc pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor arăta alte împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi părtaş în fapte revoluţionare.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 24. Copie.

107

<1849> febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăşte ca cei doi locuitori din satul Urecheşti jud. Dolj să fie judecaţi de tribunalul criminal, întrucît au cugetat să omoare

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pe cutierul satului, care îi îndemna la supunere către stăpînirea legitimă şi au bătut pe dorobanţii trimişi pentru scoaterea carelor.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 3, no. 84.

Intrînd Comisia în cercetarea arestuiţilor la mănăstirea Văcăreşti, Dincă al Bălaşii şi Stan al Bălaşii lăcuitori din satul Urecheşti judeţul Dolj, din răspunsurile ce au dat numiţii la întrebările Comisii şi din dela cercetării ce s-au făcut lor la faţa locului din porunca ecs. sale gheneral-leitnant Gasford, comandirul ştabului împărăteştilor oştiri roseşti în Valea Mică, Comisia a găsit că numiţii prin lovire cu unealtă omorîtoare au cugetat a săvîrşi omor asupra lui Gheorghe Gîscă, cutierul satului lor, pentru căci i-au invitat la supunere către oblăduirea cea pravilnică şi au bătut şi pă dorobanţii trimişi pentru scoaterea carelor într-acel sat. Aşadar, fiindcă numiţii să cunosc căzuţi în învinovăţire şi de răzvrătitori şi de omorîtori, şi fiindcă după legile ţării numai fapta omorului, ca o crimă mai mare, urmează a să cerceta şi a să hotărî după pravilă, fiindcă în competenţa aceştii Comisii nu este a cerceta şi a hotărî asemenea crimă, pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte ca prin d-lui procurorul aceştii Comisii să se trimiţă dela aceştii pricini la cinstitul Departament al Dreptăţii, ca să se facă cele de cuviinţă pentru darea numiţilor în judecata criminalicească, potrivit cu legile întocmite.

D-lui procurorul Comisii este poftit a aduce la îndeplinire acest jurnal.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 25. Copie.

108

<1849> febr. 7. — M. Cornescu scrie poliţiei capitalei să nu mai ceară învoire de la Comisie pentru eliberări de paşapoarte, întrucît ea nu ştie dinainte rezultatul lucrărilor sale.

Către cinstita Poliţie a capitalii

La adresul cinstitei Poliţii de supt No. 1951 atingător de paşaportul ce cere Irina Apolonie şi cumnatul său Costantin Apolonie ca să treacă peste graniţă la Paris şi ştiinţa ce cere cinstita Poliţie dacă numiţii pot fi trebuincioşi cercetării aceştii Comisii, Comisia, după cum a avut cinste a mai face cunoscut cinstitii Poliţii şi în alte mai multe rînduri, şi acum iarăşi îi răspunde, că ea neputînd cunoaşte mai dinainte rezultatul lucrărilor sale, cinstita Poliţie urmează a lua pentru cei ce cer paşaporturi ca să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

treacă peste graniță măsurile acelea ce se iau pentru cei ce pot fi trebuincioși a să înfățișa cînd să vor cere. Către aceasta, fiindcă cinstita Poliție urmează a cunoaște mai bine pă cei amestecați în faptele revoluționare ale trecutei răzvrătiri, va binevoi a întrebuința mijloacele întru îndeplinirea trebuinței arătate spre a nu împovăra lucrările Comisii.

M. Cornescu

<1849> fevruarie 7, nr. 164

Dos. 1/1848, f. 509. Concept.

109

1849 febr. 7. — Comisia de cercetare cere generalului Daniilevski să poruncească ofițerilor de gardă de la spitalul Colțea și de la casa Lipănescului să trimită pe arestații politici, la cererea Comisiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare.

Ecselenții sale gheneral-maior și cavaler Daniilevski, Comandantul orașului București.

Fiindcă în zilele hotărîte pentru lucrarea aceștii Comisii aici în București, Comisia să îndeletnicește în cercetarea unora din arestuiții și bolnavi la spitalul Colții, plecat sînteți rugat ecselența voastră să dați poruncă către cine să cuvine, ca ofițerii de jurnie la caraula zisului spital și de la casa Lipănescului, unde mai sînt arestuiți, să sloboază pă temeiul cererii Comisii pe arestuiții ceruți spre cercetare.

Anul 1849 luna fevruarie 7, no. 165.

Dos. 1/1848, f. 518. Concept.

110

1849 febr. 8. — Costache Petrescu cere Comisiei să fie interogat mai curînd, deoarece de cînd stă în închisoare a rămas fără haine.

Primită 8 fevruarie 1849, No. 193.

Cinstitii Comisii întocmită pentru cercetarea arestaților de la Văcărești.

A mai mică parte la constituție n-am luat, crime n-am săvîrșit, cinstea, viața sau averea. nimănui n-am aridicat, atîta numai văz că sînt arestat de patru luni de zile trecute fără să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fiu cercetat ca să-mi cunosc vina. Alerg la milostivirea cinstitii Comisii cerînd înfățișarea, căci într-aceste patru luni care sînt arestat am prăpădit toate hainele și am rămas ca ori ce om de rînd.

Prea plecat, Costache Petrescu din Craiova

<Rezoluție> : La cercetare să va lua în băgare de seamă și cele coprinse aici.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 520. Orig.

111

1849 febr. 10, București. — Generalul Daniilevski face cunoscut Comisiei, că învoirile pentru întîlnirile deținuților politici cu rudele lor se pot da de dînsa.

Primită 10 februarie 1849, No. 207

Comandantul Orașului București
No. 46
Anul 1849 luna fevruarie 10
Orașul București

Cinstitii Comisii de cercetare arestanților de la Văcărești.

La acest adres al cinstitii Comisii cu Nr. 169 i să răspunde că Comisia totdeauna voe au avut a slobozi hîrtie către ofițerul de caraulă cînd va găsi de cuviință asemenea întîlnire a arestanților cu rudele lor. De aceia și acum găsește legiuită și această întîlnire a arestantului Dedu cu soția sa. Nu trebue alta decît Comisia să sloboază hîrtie către ofițerul de caraulă de la pomenitul arest.

General-maior, Daniilevski

<Rezoluție> : La delă spre știința Comisii.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 539 v. Orig.

112

1849 febr. 11, București. — Generalul Șcerbinski cere Comisiei de cercetare, ca toate adresele ce se trimit comandantului Corpului precum și lui, să fie trimise mai întîi translatorului Bibire.

Priimit 12 fevruarie 1849 No. 213

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia Secretă.
11 februarie anul 1849
Oraşul Bucureşti No. 397

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor din Văcăreşti.

Plecat, am cinste a ruga pe Comisie, ca toate hîrtiile ce se trimit de dînsa pe numele domnului Comandant al Corpului, precum şi pe numele meu să se trimită ca şi mai înainte la domnul translator Bibiri, care este ştiut, grăbeşte darea rezoluţiilor şi mai are şi acel avantaj că ştirile secrete se pot ţine în taină.

Şeful Statului Major, general-maior Şcerbinski

Podpolcovnic din Statul Major, Daragan

<Rezoluţie> : De acum înainte adresurile să vor urma cu chipul ce aici să arată.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 542. Orig. rus-rom.

113

1849 febr. 11, Bucureşti. — Căpitanul Pavel Zăgănescu face cunoscut generalului Duhamel, că datoria de soldat nu l-a lăsat să fugă din Bucureşti, iar în lupta cu trupele otomane şi-a apărat viaţa.

A son excellence monsieur le général-major Duhamel, attaché à la suite de S. M. l'Empereur de toutes les Russies, Commissaire impérial dans les Principautés Danubiennes, chevalier grandes croix de plusieurs ordres, etc. etc., etc.

Excellence !

Pendant qu'une foule de jeunes gens et de vieillards courent et fuient la présence de votre Excellence en se croyant coupables, moi, le front serein et avec le courage de l'innocence, forcé par moi-même, je viens me présenter devant votre Excellence. Ensuite, comme patron, Votre Excellence pourra décider de mon sort.

En 1832, avant même ma 15-ème année, j'ai embrassé la carrière militaire dans ma patrie. Depuis je n'ai cessé de remplir mes devoirs avec assez d'activité jusqu'en Septembre 1848 ; cependant en 1845 j'ai été inséré dans la compagnie des pompiers ou pour ma bonne conduite, mon savoir-faire et mon exactitude, j'ai été gratifié d'abord et ensuite élevé au rang de lieutenant par S. A. l'ex-prince Bibesco. Les événements du 11 juin m'ont

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trouvé au milleu de mes soldats, la main sur les armes et prêt à me sacrifier pour le Gouvernement légal. Pendant tout le temps que dura le Gouvernement révolutionaire je n'ai fait autre chose, sinon, comme militaire fidèle, sans m'informer de politique, j'ai rempli mes devoirs de soldat.

Aprés que le commandant d'alors fut élevé au grade de major il a fallu qu'à la place qu'il occupait avant on nomma un autre. La réputation de mon savoir et de mon exactitude militaire fit le sort que j'ai été préféré aux autres subalternes et nommé capitaine des pompiers. Ainsi donc comme militaire et comme commandant je n'ai cessé jusqu'au 13 septembre de continuer à remplir ce que mes professeurs dans l'art militaire ont gravé dans mon coeur dés ma plus tendre enfance. Excellence, j'ai agi ainsi que devait le faire un soldat.

Les événemen<t>s du 13 Septembre, hélas ! rappelèrent à ma mémoire que la vie est chère lorsque la patrie ne l'exige pas. C'est alors que je me trouvai obligé de quitter la capitale pour aller me réfugier dans un village sans cependant passer les frontières, ce qui fût fait de ma part sans reproches de conscience d'avoir foulé les devoirs sacrés d'homme et de soldat fidèle, mais pour la seule raison que les armées impériales ottomanes prononçaient mon nom avec beaucoup de haine, je n'ai pas voulu perdre la vie que le bon Dieu me conserva dans plusieurs teribles catastrophes. Excellence, je jure sur ce qu'il y a de plus sacré pour un militaire, qu'à cause seulement des circonstances susdites je ne me suis pas présenté jusqu'à ce jour devant votre Excellence !

Voilà, Excellence, tout ce que j'avais à vous dire ; il ne reste plus maintenant qu'au nom de sa majesté l'empereur, notre auguste protecteur, et à celui de l'humanité votre Excellence daigne prendre ma cause en considération. Si toutefois, d'aprés l'exposé que je viens d'avoir l'honneur de lui faire, elle croit voir une erreur que j'aurai pu commettre, dans ce cas-là je supplie trés-humblement votre Excellence de vouloir bien me pardonner le tout ; car j'ose le répéter, ni en ce qui regarde la Patrie, ni notre auguste protecteur, ni même mes devoirs de soldat, je ne me reconnais coupable en rien.

Je suis avec le plus profond respect de votre Excellence le très-humble, très-obéissant et trés-fidèle serviteur.

Paul Zaganesco

Bucarest
1849 Fevrier 11

Dos. 1/1848, f. 623. Orig. franc.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

114

1849 febr. 12. — Comisia de cercetare scrie ofiţerului de gardă de la mănăstirea Văcăreşti să dea voie unor arestaţi să se vadă cu rudele lor.

Către domnu ofiţer de caraulă.

Va binevoi domnu ofiţer de caraulă ca să sloboază spre întîlnire, cu orînduiala cuvenită şi în fiinţa cinovnicului orinduit din partea Comisii, pă arestanţii Ioan şi Ştefan fraţi Roteşti cu Zinca Rotească, fie-sa Mariţa şi ginere-său Alecu Măcescu, Ioan Penescu cu Ghiţă şi Bănică fraţi Peneşti, ierodiaconu Atanasie a să vedea cu mumă-sa Păuna văduva, Nicolae Marghiloman cu frate-său Ioan Marghiloman, Costache Mihăileanu cu fii-său Dumitru, Ioan Dascălu cu Ghera soţia sa, Altîn Nazaret cu Grigore sin Ovanez, Ioan Comăneanu cu Hristache Ionescu.

Anul 1849 fevruarie 2, nr. 73

Dos. 1/1848, f. 541. Concept.

115

1849 febr. 12. — Silvestru eclesiarhul cere generalului Daniilevski să fie cercetat să i se constate nevinovăţia, fiind arestat de patru luni şi purtat prin Valahia Mică patruzeci de zile pînă a ajuns la Văcăreşti.

Excelenţie,

Pravoslavnica credinţă în care credeţi ecselenţia ta şi blagocestivul nostru împărat nu crez să poată suferi pentru un preot nevinovat a fi arestat de patru luni şi jumătate, eu acela care de la leatul 1829 am avut în altarul bisericii şi pînă acum pomelnicu măririi sale spre pomenire în rîndul săptămînii slujbii mele ; eu acela care cu mare bucurie nădăjduiam o mare bucurie de bună venirea ecselenţii voastre a fi şi pentru mine vreo mîngîere. Şi dinpotrivă, deodată mă văz nenorocit şi pus la arest fără să ştiu pentru ce şi purtat pîn Valahia cea Mică patruzeci şi patru de zile pînă să mă aducă aici la Văcăreşti şi acuma mă aflu bolnav în spitalul Colţii.

Exselenţă ! La mare deznădăjduire sînt căzut, dar nevinovăţia mă învită a ruga cu plecăciune mila ecselenţii voastre şi a binevoi a mijloci a mea cercetare şi mîngîerea sufletului, că va fi mare pomană pentru mine să fiu lipsit din datoriile slujbii mele şi neîmpărtăşit cu cele sfinte mai vîrtos acuma în postul cel mare, care ne este mîntuirea sufletului. De aceia plecat mă rog a vă fi milă de mine ca să nu piei întru ceia ce nu sînt vinovat ce, după cercetarea ce mi să va face, să va arăta gre-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

şeala mea de sînt vinovat sau nu, avînd slobozire cu cinstea ce am avut. Şi milostivul Dumnezeu să vă fie întru ajutor. 1849 fevruarie 12.

Preaplecat ecselenţii voastre

Silvestru eclesiarh din Episcopia Argeş

Dos. 1/1848, f. 558. Orig.

116

<1849> febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Ilie Trifonescu, fost subcîrmuitor al plăşii Piteşti.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 14, no. 104.

Ilie Trifonescu din oraşul Piteşti arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luat parte în faptele revoluţionare, primind postul de subcîrmuitor la cîrmuirea pomenitului judeţ sub guvernul revoluţionar jefuind şi pă mulţi într-acea vreme cu bani, ponosluindu-i de aristocraţi şi că ar fi trimis şi listă Magherului de volintirii ce ar fi strîns pă seama acestuia. S-a cercetat de Comisie şi cetindu-să jurnalurile revoluţionare, lista propaganţilor şi lista coprinzătoare de feţele ce au luat parte în revoluţia trecută, trimisă la Comisie pe lîngă porunca înalt ecs. sale gheneralului Liders, comandirul corposului 5-lea al împărăţeştilor oştiri ruseşti cu no. 271, nu s-a găsit numitul să figureze părtaş în vreo faptă tulburătoare. Mai citindu-se şi răspunsurile lui date la cercetarea ce i s-au făcut, asemenea nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i. După care voind Comisia a se îndestula şi printr-o cercetare speţială la faţa locului, a făcut poftire d-lui cîrmuitorului ca să facă cercetarea aceasta şi să o împărtăşească Comisii, atît prin denonsiatorul numitului Trifonescu [1]), care a arătat la Comisie arătatele prepusuri asupră-i, cît prin delele cîrmuirii din vremea acelui guvern revoluţionar şi s-a primit la Comisie răspunsul numitului cîrmuitor cu no. 1045, coprinzător că după toate cercetările făcute atît numitului denonsiator Gheorghe Petrescu cît şi prin delele cîrmuirii, nu s-a putut lua nici o dovadă de prepusurile asupra numitului Trifonescu.

Pentru aceasta Comisia hotărăşte slobozirea numitului Trifonescu de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd să va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor ivi niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum, care l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 30 v. Copie.

[1]) În text „Balotă", pentru care s-a încheiat jurnalul no. 103.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

117

1849 febr. 15, Bucureşti. — Colonelul Daragan trimite Comisiei de cercetare lista persoanelor intrate în Bucureşti pentru a controla dacă nu este vreo persoană care a luat parte la revoluţie.

Priimită la 19 fevruarie 1849, No. 233

Monsieur,

J'ai l'honneur de vous communiquer, Monsieur, les listes ci-jointes des individus rentrés à Boukarest dans le courant des huit jours derniers, depuis le 8 jusqu'au 13 du mois de Février, en vous priant de vouloir bien examiner s'il ne se trouve pas parmi ces individus des personnes compromises à la dernière révolution et qui doivent être sommées de comparaître devant la Commission d'enquête.

Agréez, Monsieur, l'assurance de mon estime la plus considerée,

Michel Daragan

No. 416
15 Fevrier 1849 Bucarest

<Rezoluţie> : Urmează a deslusi cinstita poliţie alăturatele liste şi cu însemnarea numărului casii unde au tras acei întraţi în capitală, dacă în adevăr au tras la acele case şi dacă pasaporturile şi răvaşile lor de drum sînt adevărate chiar ale lor sau sînt ale altora streini date lor spre a intra în capitală. Această regulă urmează a păzi cinstita poliţie şi pă viitorime la trimiterea unor asemenea liste, căci într-alt chip nu să poate îndeplini scopul pentru care să trimit listele acestea aici la Comisie.

M. Cornescu

<Adresa> : Au président de la Commission d'enquête, Monsieur le logothète Kornesco.

Dos. 1/1848, f. 589. Orig. franc.

118

<1849> febr. 16. — Comisia de cercetare hotărăşte trimiterea listelor propagandiştilor şi funcţionarilor numiţi de guvernul revoluţionar generalului Lüders.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 16, no. 105.

Astăzi în urmarea jurnalului încheiat de Comisie la 11 ale trecutului Ghenarie supt no. 55 săvîrşindu-să alcătuirea listelor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cerute printr-însul în urmarea poruncii înalt ecs. cu no. 254, iscălindu-se de complectul Comisii, prin raport, hotărîm a să înainta înalt ecs. sale gheneralului Liders.

Urmează iscăliturile d-lor mădularelor comisii.

Ms. 749, f. 31. Copie.

119

1849 febr. 17. — C. Urlăţeanu cere generalului Lüders să fie eliberat pe chezăşie, fiind bolnav la spitalul Colţei.

Înalt ecselenţii sale domnului general de infanterie şi cavaler Liders

Ecselenţie !

Sînt patru luni de cînd suferinţele mele prin deosebite aresturi m-au adus într-o stare vrednică de jale ; ticăloşia arestului din Plumbuita mi-au dat un vecinic reumatism, arestul de Văcăreşti m-au înzestrat cu durerea ficatului şi alte felurite simtome de boale care m-au adus într-o zăcere necontenită de doă luni în spitalul Colţii. Toate aceste personale nenorociri, ecselenţie, s-au revărsat şi peste nenorocita mea familie. O soţie în punctul de naştere zace în spazmurile pricinuite de groaza unei numeroase cîtăţimi de cazaci care mi-au călcat casa în lipsă-mi şi a celor mai crude insultaţii din partea maiorului Lăcusteanu ce însoţea acea trupă. Într-un cuvînt, atît eu cît şi familia mea cum şi toată starea şi cariera-mi astăzi mi să amerinţă de o ruinare totală şi cine ştie de sînt eu vinovat sau nu, căci nimeni nu m-au cercetat ; dar şi cercetîndu-mă, acum socotiţi ecselenţia voastră că nu voi întîmpina mii de calomnii care să facă leguite suferinţele mele ? Cu toate acestea eu nu cercetez nici scopul nici faptele suferinţelor mele, căci este în cer un Dumnezeu care este drept judecător şi pre pămînt un monarh mărinimos care mă vor mîngîia.

Tot ce mă face acum a alerga la ecselenţia voastră, este a vă ruga ca să binevoiţi a lua pentru un minut poziţia unui părinte de familie ce peste curînd va lăsa o femee văduvă şi copiii orfani şi va peri în agonia durerilor, să luaţi. zic, această poziţie ca să puteţi vedea ce crudă este moartea unui om ce moare fără a şti pentru ce ; apoi întoarceţi-vă o căutătură asupra urmaşilor lui şi sînt încredinţat că vă veţi îngrozi de ticăloşia şi deznădejdea lor.

Iată ecselenţie ce mă face a vă chema, în numele preaputernicului împărat, ca să mă protejaţi în astă poziţie critică în care mă aflu şi să-mi daţi o adevărată dovadă că ecselenţia voastră sprijiniţi dreptatea iar nu osînda şi aşa, a porunci a mă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

întoarce nenorocitei mele familii cu orice fel de chezăşie veţi voi să-mi daţi.

Primiţi ecselenţie această adîncă rugăciune ce vă fac şi nu uitaţi că aştept cu nerăbdare rezultatul generozităţii ecselenţii voastre pe care îl voi binecuvînta întotdeauna.

Al ecselenţii voastre plecat,

C. Urlăţeanu

17 februarie 1849
Spitalul Colţii

Dos. 1/1848, f. 626. Orig.

120

1849 febr. 17. — Profesorul Ioan Penescu cere generalului Lüders să fie eliberat, întrucît a fost arestat numai pentru o scrisoare ce a primit-o de la arhimandritul Dionisie şi se află şi bolnav în spitalul Colţei.

Înalt ecselenţii sale general de infanterie şi cavaler a feluri de ordine, Liders

Ecselenţie,

Un om care n-a văzut nici una din mişcările turburărilor trecute care, prin urmare, n-a luat parte la nici una din mişcările ei şi care n-are altă vină decît că s-a adresat pe numele său o scrisoare din partea unuia ce s-a osîndit c-a luat parte la revoluţie, poate fi arestat deopotrivă cu cei căzuţi în vini revoluţionare şi judecat cu dînşii ? Eu, ecselenţie, sînt doă luni de zile de cînd sufer arestul fără să am altă vină, după cum mă dovedeşte tacrirul luoat de cinstita Comisie de sînt acum trei săptămîni de zile, decît că s-a adresat pe numele meu o scrisoare din partea arhimandritului Dionisie şi care căzînd în mîinile ecselenţii sale general comandant, m-a arestat întîi în obact, apoi d-acolo în Văcăreşti, unde dărămîndu-mi-să cu totul sănătatea acum mă aflu în spital, în care, cu toată îngrijirea cea părintească şi filantropică a îngrijitorului său, eu nu mă pociu întrema, căci izvorul boalelor mele fiind moralul, numai dreptatea şi slobozenia mea mi le pot tămădui.

D-aici înţelegeţi ecselenţie că de m-ar fi lăsat să primesc acea scrisoare şi m-ar fi priveghiat de pui în lucrare coprinderea ei sau nu, s-ar fi putut convinge despre vina sau nevinovăţia mea şi arestul meu ori nu şi-ar fi avut locul sau aşi fi fost arestat cu dreptate. Dar acum, numai pentru o simplă bănuială să mă văd ruinîndu-mă într-un arest de două luni fără să mă ştiu cîtuşi de puţin înclinat cu nici unul din cugetile mai sus pomenitului, după cum însuşi nu poate tăgădui de ar fi cel mai selerat dintre

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

oameni. Socotesc ecselenție că este o nedreptate cu totul nevrednică de mărinimia unor protectori ca ecselenția voastră.

De aceia viu plecat a vă ruga în numele preaputernicului monarh pe care îl reprezentați aici, că dacă îi reprezentați și virtuțiile ce-l caracterisesc de iubitor de dreptate și omenire să-mi luați în considerație nevinovăția mea și să porunciți a mi să da libertate ca să-mi asigurez viața ce mi să amerință de boală cumplită : iar de mă veți părăsi și ecselenția voastră în care mai sper mîntuirea, atunci voi muri cu încredințare, că sila iar nu dreptatea au cerut să mor și Dumnezeu va fi judecător.

Acum iartă-mă ecselenție dacă în desperația mea am călcat buna cuviință ce trebuia să păzesc în reclamația mea către un bărbat așa de mare precît este de generos și faceți să aștept cît de puțin indulgența iar nu urgia, ca astfel să vă binecuvintez numele ecselenții voastre.

Al ecselenții voastre plecată slugă,

I. Penescu

1849 fevruarie 17

Dos. 1/1848, f. 627. Orig.

121

1849 febr. 18, București. — Generalul Șcerbinski face cunoscut Comisiei de cercetare, că s-a poruncit Comandantului Bucureștilor să aresteze pe un Coconi ce a venit în București cu însărcinare de la revoluționarul Golescu și roagă să i se comunice cele descoperite la cercetarea lui.

Primită 19 fevruarie 1849, No. 230

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secția specială
18 fevruarie anul 1848, București
No. 436

Către

Comisia întocmită pentru cercetarea arestaților la Văcărești.

După știința luată că un Coconi, ce nu de mult a venit în București, s-a trimis aici de către unul din acei însemnați revoluționari, Golescu, cu oarecare însărcinare ce nu se știe, domnul Comandant al Corpului a binevoit a porunci Comandantului Bucureștilor să aresteze pe acel Coconi și să-l trimită în cercetarea Comisii atît spre a se descoperi pricina venirii lui cît și pentru a lua științe oarecare despre lucrările lui Golescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Socotesc de datoria mea a înştiinţa despre aceasta pe Comisie spre cuvenita punere la cale din parte-i întru aceasta şi plecat o rog să mă înştiinţeze de cele urmate spre a face cunoscut domnului Comandant al Corpului.

Şeful Statului Major, general-maior, Şcerbinski.

Podpolcovnic din Statul Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Îndată ce Comisia să va afla în seanţă la Văcăreşti va cerceta pe acest Coconi spre îndeplinirea poruncii Corpului Comandir Liders.

După cel din urmă adres al ecselenţii sale către Comisie cu No. 802 din 15 mai, prin care să arată că numitul Coconi nu să găseşte nicăieri, aceasta va sta la delă în nelucrare.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 582. Orig. rus-rom.

122

1849 febr. 18. — Şeful poliţiei capitalei scrie Comisiei de cercetare, că informaţiile ce se cer de la dînsa asupra celor ce doresc paşapoarte sînt cerute după ordinul Căimăcămiei şi a Departamentului din Năuntru.

Priimită la 17 fevruarie 1849, no. 229

Poliţia Capitalei Bucureşti
Anul 1849 luna fevruarie 18
No. 3063

Cinstitii Comisii întocmită pentru cercetarea celor cu fapte revoluţionare.

La adresul cinstitii Comisii cu no. 164, Poliţia cu cinste îi răspunde că, ştiinţele ce i să cere pentru toţi cei ce voesc a călători peste graniţă, este după instructiva poruncă a cinstitului Departament din Lăuntru cu no. 164 şi întemeiată pă decretul cinstitei Căimăcămii prin care cere de la Poliţie, ca după ştiinţa ce să va lua de la acea cinstită Comisie pentru toţi aceia ce-ar voi a călători peste graniţă, cît şi după deosebitele cercetări ce este îndatorată a face Poliţia să i se încunoştiinţeze cele ce să vor descoperi ca să poată da şi acel cinstit Departament cuvenita dezlegare de urmare.

Şi fiindcă în toate încunoştiinţările ce să fac la cinstitul Departament în asemenea împrejurări urmează a i să arăta, pe lîngă celelalte şi răspunsul ce să primeşte de la cinstita Comisie, căci într-alt chip să socoteşte neîndeplinite dispoziţiile coprinse în ecspusa poruncă, de aceia Poliţia nici poate îndeplini cererea făcută prin mai suszisul adres. Aceste împrejurări făcîndu-să cu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

noscut cinstitei Comisii, cu cinste este rugată de a împărtăşi totdeauna pă Poliţie cu ştiinţele ce i să cere spre a nu întîmpina vreo necuviinţă la regulile ce este îndatorată a păzi.

Şeful Poliţii, R. D. Roseti

Dos. 1/1848, f. 581. Orig.

123

<1849> febr. 23. — Comisia cere polcovnicului Daragan trimiterea spre cercetare a lui Ioan Petrescu fost propagandist în sate.

Către d. polcovnic şi cavaler Mihail Daragan

Priimind suptiscălitul cu cinste adresul domnii voastre cu no. 416 din 16 ale curgătoarei luni cu însoţitele cinci liste date de Poliţia capitalii pentru feţile ce au întrat şi au eşit din capitala Bucureşti de la 8 pînă la 13 ale curgătoarei luni, a văzut cererea ce i să face, ca să cerceteze dacă între feţele arătate nu să găsesc dintre cei compromitaţi în revoluţia din urmă şi carii trebuesc aduşi spre înfăţişare aici la Comisia cercetării ;

Suptiscălitul, luînd în băgare de seamă zisele liste a întraţilor şi eşiţilor, cercetînd şi acturile ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, a găsit că Ioan Petrescu care a intrat în capitală la 8 ale curgătoarei luni este unul din cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionară, făcînd propaganta prin sate cu plată de leafă spre învitarea şi aprinderea duhurilor şi prin urmare trebuie a să aduce la Comisie spre cercetare şi cuvenita punere la cale.
<1849> fevruarie 23, nr. 213

Dos. 1/1848, f. 595. Concept.

124

<1849> febr. 23. — Comisia înapoiază colonelului Nepocoicinski adresa pe lîngă care i s-au trimis scrisorile trimise de cei fugiţi în Transilvania către rude şi cunoscuţi, confiscate de la Niculae Ialopol, întrucît acum acestea se găsesc la Consulatul rusesc şi fără ele nu poate întreprinde nicio cercetare.

Către domnia sa d. colonel şi cavaler Nepocoicinski.

Fiindcă acele doăsprezece scrisori adresate de la fugiţii în Transilvania către rudele şi cunoscuţii lor de aici din prinţipat, ce s-au găsit asupra acelui Nicolae Ialopolu, supusul elin, trecînd prin schela Dragoslavele, judeţul Muscelu, s-au luat prin dum-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nealui procurorul Comisii la cinstitul d. gheneral consul rosesc şi fiindcă după aceasta Comisia nu să mai cunoaşte în competenţă de a face vreo lucrare într-această pricină. De aceia Comisia ia îndrăzneala a vă înapoia adresul domnii voastre către dînsa supt no. 1741 din 14 ale trecutei luni dechemvrie ce i-au fost trimis dinpreună cu zisele scrisori.

<1849> fevruarie 23, nr. 215

Dos. 1/1848, f. 605. Concept.

125

<1849> febr. 23. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Tache Antonescu, întrucît invinuirea că, fiind subcîrmuitor în jud. Argeş, aţinea calea drumeţilor şi îi jefuia sub motiv că sînt aristocraţi, nu este întemeiată.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 23, no. 113.

Tache Antonescu, lăcuitorul în oraşul Piteşti judeţul Argeş, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a fost slujbaş in post de subcîrmuitor sub guvernul revoluţionar şi că păzea drumul călătorilor ca să-i jefuiască ponosluindu-i de aristocraţi, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-au dovedit numitul să fi luat vreo parte activă în faptele revoluţionare. După aceea s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetarea Comisii şi nici dintr-acestea nu s-au luat vreun temei dă prepus asupră-i. Căci orînduirea sa în slujba sub guvernul revoluţionar nu poate a-l învinovăţi şi osîndi dacă se va fi mărginit numai în lucrările curgătoare ale slujbii, fără să fi săvîrşit în puterea slujbii sale fapte tulburătoare. Iar cît pentru catigoria jafurilor osebit că nu s-au făcut nici o dovadă şi nici măcar vreo reclamaţie s-au văzut pentru aceasta din partea acelui jefuit, dar nici este în competenţa acestii Comisii a cerceta asemenea pricini.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte slobozirea numitului Tache Antonescu de la arest pă chezăşie că va veni cînd să va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se va ivi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 32 v — 33. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

126

<1849> febr. 23. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Costache Ciocîrlan, numit cîrmuitor al judeţului Dîmboviţa de guvernul revoluţionar, întrucît tot de acesta a fost îndepărtat după 12 zile.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruar 23, no. 114.

Costache Ciocîrlan de aici din Bucureşti arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luat parte activă în revoluţie, primind postul de cîrmuitor la judeţul Dîmboviţa, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi jurnalurile revoluţionare, listele propaganţilor şi lista de feţile ce au luat parte în faptele revoluţionare, trimisă la Comisie pe lîngă porunca cu nr. 271 a înalt ecs. sale gheneralului Liders, comandirul corposului al 5-lea al împărăteştilor oştiri ruseşti şi dintr-acestea nu s-au dovedit să fi luat numitul parte în faptele tulburătoare. Căci înaintarea ce i s-au făcut de către guvernul revoluţionar din postul de subcîrmuitor, în care se afla mai dinainte, în postul de cîrmuitor al judeţului nu poate a-l învinovăţi şi a-l osîndi dacă se va fi mărginit în lucrările numai curgătoare ale slujbii, fără a să amesteca în faptele tulburătoare.

După aceea, luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisii, nici dintr-acestea nu s-au luat vreun temei de prepus asupră-i, ci dimpotrivă s-au văzut că peste 12 zile după a sa orînduire în postul de cîrmuitor s-au depărtat din slujbă iarăşi de către acel guvern, care acesta dovedeşte că nu era următor poruncilor şi dorinţelor lui.

Pentru aceste cuvinte numitul Costache Ciocîrlan necunoscîndu-se părtaş în faptele tulburătoare, Comisia hotărăşte slobozirea sa de la arest pă chezăşie ca, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva imprejurări necunoscute pînă acum care l-ar putea dovedi vinovat, să vie la Comisie spre înfăţişare.

Acesta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 33. Copie.

127

<1849> fevr. 24. — Comisia raportează generalului Daniilevski cele chibzuite cu privire la mutarea aresta-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţilor cercetaţi şi cei necercetaţi în alte camere, întrucît acestea sînt prea umede.

No. 224 fevruarie 24 <1849>

Ecselenţii sale gheneral Daniilevski şi celelalte.

La revizia făcută de Comisie astăzi odăilor arestului de aici s-au încredinţat că apartamentul cu odăile no. 10, 11 şi 12 ce să hotărîse a fi dispozat pentru trecerea într-însele a arestanţilor care au trecut subt ancheta Comisii, ca să nu fie amestecaţi cu cei ce încă nu s-au cercetat, să află într-o stare foarte vătămătoare pentru sănătatea arestanţilor atît din pricina umezelii cît şi pentru îmbulzirea cu mulţimea arestanţilor în aceste odăi care sînt prea mici. Totodată însă s-au văzut că dacă s-ar trece cei ce ocupează odăile cu no. 4, 6 şi 7 la odăile cu no. 1, 2, 3 şi 4 care, din pricina arestanţilor ce s-au slobozit s-au uşurat şi să află în stare a-i cuprinde pă toţi fără a fi strîmtoraţi şi cu acest chip rămîind slobod apartamentul cu odăile no. 5, 6, 7 şi transportîndu-se într-însele cei de la 10, 11 şi 12 s-ar îndeplini atît scoposul de a nu comunica cu cei cercetaţi cît şi sănătatea lor nu s-ar primejdui.

Comisia a socotit de a sa datorie a supune această părere la cunoştinţa Ecselenţii voastre ca de să va aproba să binevoiţi a da poruncă domnului ofiţer de caraulă pentru aceasta.

Dos. 1/1848, f. 612. Concept.

128

<1849> febr. 25. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Gheorghe Vlad, logofăt al satului Gologanu din jud. R. Sărat, acuzat că a insuflat „norodului regulile revoluţionare".

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 25, no. 117.

Gheorghe Vlad, lăcuitorul din satul Vulpeni judeţul Romanaţi şi logofăt al acelui sat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a însuflat norodului regulile revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie, doveditoare de feţile ce au luat parte activă în faptele revoluţionară şi nu s-au dovedit numitul Gheorghe Vlad părtaş în vreun chip în faptele tulburătoare. După aceea s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetarea Comisii şi nici dintr-aceasta nu s-au luat vreun temei de prepus asupră-i.

Pentru aceste cuvinte, Comisia hotărăşte slobozirea numitului Gheorghe Vlad de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum ce le-ar putea dovedi vinovat.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 33 v — 34. Copie.

129

<1849> febr. 25. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Teodor Gheorghescu, fost ajutor de poliţai în oraşul Piteşti, întrucît pîra adusă asupra lui că a făcut jafuri, nu s-a dovedit întemeiată.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 25, no. 118.

Teodor Gheorghescu, lăcuitor din oraşul Piteşti judeţul Argeş, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că fiind ajutor poliţaiului celui orînduit de revoluţionari, pitarul Crăciun Stoian, ar fi făcut multe jafuri. Cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi jurnalurile revoluţionară, lista propaganţilor, lista de feţile ce au luat parte activă în faptele tulburătoare, trimisă la Comisie pe lîngă porunca cu no. 271 a ecs. sale gheneralului Liders, comandirul corposului al 5-lea al împărăteştilor oştiri ruseşti şi dintr-acestea nu s-a dovedit numitul să fie luat vreo parte activă în faptele revoluţionare. După aceasta s-a luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisii şi nici dintr-acestea nu s-au luat vreun temei de prepus asupră-i, ci mai cu seamă s-a văzut că şi arătatul post de ajutor al poliţaiului l-a avut mai dinainte, de la guvernul legitim.

Aşadar asupra numitului Teodor Gheorghescu nerămînînd vreun prepus de împărtăşire în faptele tulburătoare şi nici măcar vreo catigorie asemenea fiind adusă asupră-i, Comisia hotărăşte slobozirea sa de la arest fără chezăşie, căci pentru pîra de jafuri adusă asupră-i nu numai că nu s-a făcut vreun fel de dovadă întru aceasta, nici măcar vreo reclamaţie s-a văzut din partea acelor jefuiţi, dar nici este în competenţa aceştii Comisii a cerceta asemenea pricini.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 34. Copie.

130

<1849> febr. 25. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Ştefan Sfetcovici, care a par-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ticipat la arderea Regulamentului Organic în orașul Turnu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> fevruarie 25, no. 119.

Ștefan Sfetcovici din orașul Turnu județul Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcărești pentru împărtășirea sa în faptele arderii Regulamentului de la orașul Turnu în pomenitul județ cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai intîi acturile ofițiale ce să află la Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte în faptele revoluționare și dintr-acestea nu s-au găsit să figureze numitul în vreun chip părtaș în asemenea fapte. După aceea s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile sale date la întrebările Comisii, precum și dela Departamentului din Lăuntru pentru zisa pricină a arderii Regulamentului din pomenitul oraș și dintr-acestea s-au găsit numitul părtaș la fapta arderii, iscălind și scîrnavul acel protest al săvîrșitorilor acestii arderi ; iar propunerea lui că silit a urmat aceasta nu îi poate fi de vreun folos, mai vîrtos, cînd nici au putut dovedi siluirea aceasta.

În acest chip urmînd numitul Sfetcovici, Comisia îl găsește de vinovat și s-ar cuveni arestuirea lui pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru ceilalți asemenea lui învinovățiți. Însă fiindcă alții asemenea lui întocmai învinovățiți s-au slobozit pă chezășie pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî cele de cuviință asupră-le, de aceea Comisia hotărăște ca și numitul Ștefan Sfetcovici să se sloboază de la arest pă asemenea chezășie.

Acesta se va da în cunoștința ecs. sale spre a porunci Comisii cele ce va găsi cu cale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 34. Copie.

131

1849 febr. 26. — Doctorul Meyer de la spitalul Colțea face cunoscut generalului Lüders, că Ștefan Turnavitu, Nicolae Nenovici și profesorul Ioan Penescu sufăr de boli grave.

A son Excellence

Mr. le général en chef de Lüders, Commandant du 5-me Corp d'armée imperial, chevalier g-ds croix et de plusieurs ordres etc. etc. etc.

Excellence,

Je crois de mon devoir de soumettre à la connaissance de votre excellence, que S. Tournavite souffre de la poitrine et cette

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

disposition héréditaire et les émotions produites par son arrestation ici et le chagrin qui le ronge toujours, donnent [1]) à craindre qu'il ne tombe pas dans une phtisie pulmonaire. N. Nenovits malade depuis longtemps, comme poitrinaire, il crache du sang et il se trouve déjà dans la seconde période de la phtisie, maladie qui est dans sa famille ; il est à craindre qu'il ne pourra résister plus que quelques mois à sa souffrance. Le professeur Penesco est attaqué d'une maladie chronique du foie et des dartres sur tout son corps. Sans faire une cure continue de bains et d'autres remédes sérieux, il est à craindre qu'au cours de sa détention il tombe dans l'hydropisie, faute de mouvement nécessaire.

J'ai l'honneur d'être mon général de votre excellence le très humble serviteur.

Dr. Meyer.

Le 26 février 1849

Dos. 1/1848, f. 644. Orig. franc.

132

1849 febr. 26. — Generalul Lüders scrie Comisiei de cercetare să trimită Poliției lista celor dovediți de vinovați de participare la revoluție spre a avea evidența lor, la eliberarea pașapoartelor.

Priimită 1849 fevruarie 27, no. 250

Comandantul Corpului al 5-lea de infanterie
Statul Major Secția Specială
26 fevruarie anul 1849
No. 468

Către

Comisia de cercetare a arestaților de la Văcărești.

Îmbunătățind socotința Comisiei împărtășită mie prin adresul ei din 23 a aceștii luni no. 218, o rog să împărtășească Poliției lista pentru fețe dovedite de adevărați tulburători spre a ei închipuire la darea pașaporturilor acelor ce vor dori a merge peste hotar.

General de infanterie, Lüders

Șeful Statului Major, general-major Șcerbinski

<Rezoluție> : Potrivit cu deslegarea dată Comisii să va trimite Poliții listele de care este vorba. Totdeodată să va scrie Poliții că aceste liste poate să-i slujească nu numai întru darea pașapor-

[1]) În orig. **dont.**

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

turilor la cei ce cer să treacă granițele prințipatului, ci și pentru cei ce, neaflîndu-să aici ci fugiți, s-ar fi întors în capitală.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 645. Orig. rus și trad.

133

1849 febr. 27. — Comandantul Corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei de cercetare să ia măsurile cuvenite pentru S. Turnavitu, N. Nenovici și profesorul I. Penescu ce sufăr de boli cronice.

Priimită 27 fevruarie 1849, no. 249

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secția Specială
Orașul București 27 fevruarie 1849
No. 473

Către

Comisia de cercetare a arestaților din Văcărești.

Alăturînd pe lîngă acesta adresul către mine a doftorului Maier, prin care adresează, că S. Turnavitu, N. Nenovici și profesorul Penescu pătimesc de mari boale hronicești, o rog pe Comisie să ia în băgare de seamă starea sănătății a acestor arestuiți, hotărînd și o vade pe cînd aceștia trebuie să fie cercetați.

General de infanterie, Lüders.

Șeful Statului Major, general maior Șcerbinski.

<Rezoluție> : Potrivit cu această poruncă dată pe încredințarea domnului dohtorului Maier alăturată pe lîngă aceasta să va adresa Comisia către exelența sa gheneral Șerbinski, trimițînd și copie după această poruncă ca să facă exelența sa cele ce va binevoi spre scoaterea de supt arest a arătatelor trei fețe care să află bolnave în spitalul Colții. Totdeodată cu adresul Comisii să va trimite și chezășiile pe obrazul fieșcăruia.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 643. Orig. rus cu trad.

134

1849 febr. 28. — Comisia de cercetare hotărăște ca mărturiile ce se vor da pentru cei ce au participat la revoluție să se facă prin tribunale.

No. 122 anul 1849 februarie 28

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Jurnal.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Spre complectuirea anchetelor arestuiţilor de la mănăstirea Văcăreşti, care s-au slobozit pă chezăşie ca să vie spre înfăţişare dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva alte împrejurări necunoscute încă, i-ar putea dovedi vinovaţi, urmînd a avea Comisia în vedere temeiurile ce pot adeveri catigoriile aduse asupra fiecăruia de împărtăşire în faptele revoluţionară, de aceia Comisia hotărăşte ca prin cîrmuirile locale şi cinstita poliţie a capitalei să se ceară zisele temeiuri, care de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în tribunal, potrivit cu orînduiala pravilii.

M. Cornescu Polcovnic Garbaţki Grafier, Iatropul

Dos. 1/1848, f. 648. Orig.

135

<1849> febr. 28. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Mihalache Constandin invinuit de propagandist, întrucît s-a dovedit că propagandist cu acest nume este altul.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> fevruarie 28, no. 121.

Mihalache Constandin lăcuitor din oraşul Focşani judeţul Rîmnicul Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că au luat parte activă în revoluţie, făcînd propagantă către lăcuitori pentru acea constituţie a revoluţionarilor, cercetîndu-se de către Comisie s-au citit mai întîi lista de feţele ce au luat parte activă în faptele revoluţionare, care s-au trimis Comisii pe lîngă porunca cu no. 271 a înalt ecş. sale gheneralului de infanterie Liders, comandirul corposului al 5-lea al împărăteştilor oştiri ruseşti şi s-au găsit numitul trecut într-această listă, cum că ar fi fost propagandist în judeţul Doljului, precum a fost şi un frate al său, anume Eancul. După aceasta s-au citit şi listele propaganţilor, precum şi jurnalurile revoluţionare şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul cu vreo asemenea faptă de propagantă, sau vreo altă faptă revoluţionară. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisii şi nici dintr-acestea nu s-au luat vreun temei de prepus asupră-i, ci dimpotrivă s-au văzut pă de o parte că el a fost lăcuitor şi stătător în oraşul Focşanii, iar nu în judeţul Dolji, iar pă de altă parte că el frate nu are, fiind cu totul strein aici într-această ţară. După care rămîne cu totul neîntemeiată arătata pîră adusă asupră-i, urmînd a fi altul acel Mihail Costandin din judeţul Dolj ce are frate anume

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iancu, şi carii amindoi a fost propagandişti ; mai cu seamă că numitul arestuit s-a văzut că nu ştie carte, neştiind nici să iscălească şi un asemenea om niciodată nu ar fi putut fi în stare a face propagantă.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte slobozirea numitului de la arest pă chezăşie, ca să vie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii se vor ivi niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi săvîrşitor de fapte tulburătoare.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 35. Copie.

136

1849 mart. 1. — Generalul Lüders cere Comisiei de cercetare ca la trimiterea în închisoare a unora ce au participat la revoluţie să fie înştiinţat.

Priimită 2 mart. 1849, no. 262

Comandantul Corpului al 5-lea de infanterie
Statul Major Secţia specială
Oraşul Bucureşti, 1 martie anul 1849
No. 484

Către

Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Comandantul oraşului Bucureşti, gheneral-maior Daniilevskii mă înştiinţează, că el au trimis la Văcăreşti pe Costantin Chiriţopulo ce i s-au trimis de către Comisia cercetătoare. Deşi Chiriţopulo este în lista feţelor ce au luat parte la revoluţie, însă eu socot de neapărat a pofti pe Comisie ca la asemenea cazuri să se adreseze drept către mine, ca nu în urmă să urmeze vreo nedumerire.

General de infanterie, Lüders

Şeful Statului Major, general-maior, Şcerbinski

Dos. 1/1848, f. 683. Orig. rus şi trad.

137

1849 mart. 1. — Generalul Şcerbinski cere Comisiei de cercetare să răspundă ce măsuri a luat în urma sesizării Ministerului Justiţiei că unii din arestaţii de la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-rea Văcărești, eliberați pe chezășie, fac propagandă revoluționară și alcătuiesc adunări secrete.

Primită la 2 martie 1849, no. 260

Comandantul Corpului al 5-lea de infanterie
Statul Major Secția Specială
1 martie anul 1849, Orașul București
No. 487

Către

Comisia de cercetare a arestaților de la Văcărești.

Ministerul Justiției, vel logofătul Suțu, au făcut cunoscut domnului corpuschii comandir în ființa secretarului Comisii și a altor fețe, că unii ce au fost arestuiți la Văcărești și care s-au slobozit supt chezășie din acei ce au luat parte în revoluție să poartă și acum cu cugetare rea, urmînd a întinde feluri de vești vătămătoare și încă alcătuind și adunări secrete.

Domnul Suțu adaoge, că el au dat hîrtie întru aceasta Comisii cercetătoare. De aceia plecat rog pe Comisie să mă înștiințeze spre a face cunoscut înalt ecselenții sale cuprinderea adresului către ea a domnului Ministrului Justiții, precum și ce au făcut Comisia cercetătoare întru aceasta.

Șeful Statului Major, general-maior Șcerbinski

Dos. 1/1848, .f 682. Orig. rus cu trad.

138

<1849> mart. 1. — Comisia cere generalului Șcerbinski aprobare pentru liberarea pe chezășie a arestaților bolnavi Șt. Turnavitu, N. Nenovici și I. Penescu spre a se trata în familie.

Către ecselența sa gheneral Șerbinski și c. l. l.

Potrivit cu porunca de supt no. 473 din 27 ale înceiatei luni fevruarie a înalt exelenții sale gheneralului de enfanterie Liders, comandirul corposului al 5-lea al împărățeștilor oștiri rosești dată către Comisie, după raportul d-lui dohtorului Ioan Maier, pentru arestuiții ce să află în spitalul Colții, Ștefan Turnavitul, Nicolae Nenovici și Ioan Penescu carii pătimesc de mari boale hronice, Comisia roagă plecat pă excelența voastră, ca să binevoiți a face cele de cuviință pentru slobozirea numiților arestuiți bolnavi spre a-și căuta sănătatea la familiile lor. Totodată să alătură și chezășiile ce a dat fiecare din ei în parte pentru a sa slobozire, ca să vie la Comisie cînd vor fi ceruți ; pă lîngă aceasta să mai

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

alătură şi osebit trei bileturi din partea Comisii pă obrazul fiecăruia doveditor de a sa slobozenie, spre a să da fiecăruia al său bilet.

<1849> martie 1, no. 268

Dos. 1/1848, f. 661. Concept.

139

1849 mart. 1. — Generalul Lüders întreabă Comisia dacă Mihalache Gheorghiu, arestat la Departamentul din Năuntru, ca revoluţionar pentru care stăruie caimacamul, poate fi eliberat pe chezăşie.

Primită la 2 martie 1849, no. 261.

Comandantul Corpului al 5-lea de infanterie
Statul Major Secţia specială
Oraşul Bucureşti, 1 martie anul 1849
No. 481

Către

Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Caimacamul, dumnealui vel logofăt Cantacuzin, mă înştiinţează că s-au luat supt arest şi să ţin pînă la osebită punere la cale la Departamentul trebilor din Lăuntru, revoluţionarii Vasile Scafeş şi Mihalache Gheorghiu. Pentru care rog pe Comisie să mă înştiinţeze, are ea chiar acum trebuinţă a cerceta pe aceste feţe ? Şi dacă Comisia socoteşte a-i cerceta în urmă, apoi poate Mihalache Gheorghiu să să sloboază supt chezăşie, pentru carecu osebire stăruieşte d. Caimacam.

General de infanterie, Lüders
Şeful Statului Major, general-maior Şcerbinski

Dos. 1/1848, f. 662. Orig.

140

<1849> mart. 2. — Comisia trimite generalului Daniilevski pe arestatul de Departamentul din Năuntru, Iancu Chiriţopol, spre a-l repartiza la o închisoare.

Către exelenţa sa gheneral Daniilevski şi c. lt.

Cinstitul Departament al trebilor din Năuntru prin adresul său subt no. 2134 a trimis la Comisie pă înfăţişatul Iancu Chiriţopol subt catigorie că a luat parte în trecutele evenimente. Comisia trimiţîndu-l exelenţii voastre subt pază, plecat vă roagă să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

binevoiţi a da poruncă cui să cuvine a se închide numitul la o închisoare unde exelenţa voastră veţi găsi cu cale, pînă cînd se va îndeletnici Comisia în a lui cercetare, binevoind exelenţa voastră a cinsti Comisia cu răspuns, arătîndu-i locul închisorii, ca la vreme să ştie de unde să-l ceară.

<1849> martie 2, no. 270.

Dos. 1/1848, f. 663. Concept.

141

1849 *mart. 2, Bucureşti.* — Generalul Daniilevski cere Comisiei de cercetare să-i indice întotdeauna locul unde se află cu cercetarea arestaţilor politici.

Primită la 8 mart. 1849, no. 281.

Comandantul oraşului Bucureşti
No. 81
Anul 1849 luna martie 2 zile
Oraşul Bucureşti

Cinstitei Comisii a cercetării arestanţilor politici de la mănăstirea Văcăreşti.

De către d. polcovnic Daragan mi s-au trimis Iancu Petrescu, care urma a să trimite în cercetarea acei cinstite Comisii ; dar fiindcă eu nu ştiam în ce loc să îndeletniceşte cinstita Comisie, că deşi în multe rînduri au avut cinste a ruga pă cinstita Comisie ca să-mi facă şi mie cunoscut totdeauna locurile unde să îndeletniceşte în cercetarea arestanţilor. De aceia eu, pă deoparte pă pomenitul Petrescu l-am trimis la poliţie spre a-l avea supt poliţienească îngrijire, iar pă de alta este rugată Cinstita Comisie că să-mi facă cunoscut locul unde să va îndeletnici întru cercetare precum şi în viitor a urma regulat cu încunoştiinţarea locurilor, fiindcă cu neştiinţa acelor locuri să împiedică lucru prea mult.

Gheneral-maior, Daniilevski

<Rezoluţie> : Să va urma întocmai, iar numitul Petrescu să va trece în lista arestuiţilor sau a celor daţi pă chezăşie, după ce să va primi de la cinstita poliţie ştiinţă de să află arestuit sau slobod pă chezăşie.

<M. Cornescu>.

Dos. 1/1848, f. 725, Orig.

142

<1849> mart. 2. — Comisia de cercetare aduce la cunoştinţa Comandantului oraşului Bucureşti, că fiind

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

bolnav logofătul Scarlat Ghica, Comisia nu lucrează şi orice poruncă să se trimită la locuinţa preşedintelui.

Către exelenţa <sa> gheneralul maior şi cavaler Daniilevski, comandantul oraşului Bucureşti.

Exelenţie,

Spre îndeplinirea adresului exelenţii voastre cu no. 81, Comisia plecat vă aduce la cunoştinţă, că unul din mădularii săi, luminăţia sa beizade logofătul Scarlat Ghica aflîndu-să bolnav, Comisia nu poate astăzi a să îndeletnici în cercetare de arestanţi nici la spitalul Colţea nici la mănăstirea Văcăreşti.

Prin urmare orice poruncă veţi avea a trimite astăzi Comisii, veţi binevoi a o adresa la lăcaşul suptiscălitului.

<M. Cornescu>

<1849> martie 2, no. 271

Dos. 1/1848, f. 664. Concept.

143

1849 mart. 4. — Comisia de cercetare răspunde generalului Lüders, că nu poate slobozi pe chezăşie pe arestaţii Vasile Scafeş şi Mihalache Gheorghiu, după stăruinţa caimacamului, înainte de a fi cercetaţi şi nici nu pot fi cercetaţi înaintea celor arestaţi de 4—5 luni.

Raportul către exelenţa sa gheneralul Liders.

Comisia, cu plecăciune, a citit porunca înalt exelenţii voastre supt no. 481 din 1-iu ale curgătoarei luni cu coprindere de are acum trebuinţă Comisia să cerceteze pă Vasile Scafeş şi Mihalache Gheorghiu arestuiţi la Departamentul din Lăuntru supt catigorie de revoluţionari şi dacă socoteşte Comisia să-i cerceteze mai în urmă, poate Mihalache Gheorghiu să să sloboază supt chezăşie, pentru care cu osebire stăruieşte dumnealui caimacanul.

La aceasta Comisia, cu plecăciune, răspunde că ea neavînd cea mai mică cunoştinţă nici pentru unul nici pentru altul de a lor caracter şi de ale lor fapte care au dat încredinţare cinstitului Departament din Lăuntru de a-i arestui, ar fi greşită Comisia de ar găsi de cuviinţă înainte de cercetare slobozirea lor pă chezăşie, împotriva lucrării acelui cinstit Departament; care aceasta ar aduce o rea recomandaţie chiar către înalt exelenţa voastră că lucrările ei sînt părtinitoare şi hulă obştească.

Iar cît pentru cercetarea numiţilor arestuiţi dacă să poate face acum îndată, Comisia plecat supune exelenţii voastre, că fiind alţi arestuiţi mai dinainte de 4 şi 5 luni, nu poate face această nedreptăţire de a lăsa pă cei vechi şi a cerceta pă cei noi,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

afară numai dacă vor fi mijlocind cevaşi împrejurări însemnătoare care ar cere grabnica lor cercetare. De care aceasta Comisia aşteaptă înalta poruncă a înalt exelenţii voastre.

1849 mart. 4, no. 287.

Dos. 1/1848, f. 686. Concept.

144

<1849> martie 4. — Comisia de cercetare scrie generalului Şcerbinski, desvinovăţindu-se de reclamaţia Ministerului Justiţiei, că unii din arestaţii cercetaţi şi liberaţi pe chezăşie fac propagandă şi răspîndesc veşti vătămătoare liniştii publice.

Către generalul Şerbinski şi c. lt.

Comisia priimind adresul exelenţii voastre supt no. 487 din 1-iu ale curgătoarei luni martie cu coprindere că d. logofătul Costache Suţu, ministrul justiţii în activitate, ar fi făcut cunoscut înalt exelenţii sale corposului comandir faţă aflîndu-să şi secretarul acestei Comisii, că unii ce au fost arestuiţi la Văcăreşti pentru partea ce au luat în revoluţie şi carii s-au slobozit supt chezăşie, rău cugetînd, urmează de a întinde feluri de veşti vătămătoare şi către aceasta fac adunări secrete, (care aceste urmări ale acestora au zis d. Ministru că le-au dat în scris în cunoştinţa acestii Comisii). Grăbeşte a îndeplini porunca înalt exelenţii sale şi, plecat, vă arată că pînă la priimirea arătatului adres al exelenţii voastre n-au avut vreo cunoştinţă de detaliurile ce să arată într-însul, iar împrejurarea de care este vorba este într-acest chip : domnul procurorul aceştii comisii într-o zi a arătat suptiscălitului, Mihail Cornescu, o însemnare de trei sau patru persoane cu deosebite catigorii de turburători. Acea însemnare fiind în limba romînească am tălmăcit-o în limba franţozească şi dîndu-mi-o numitul procuror fără a-mi arăta de unde are dumnealui acea înştiinţare. În aceeaşi zi suptiscălitul am dus-o dumnealui polcovnic şi cavaler Daragan, căruia i-a şi făcut oarecare băgări de seamă cum s-ar putea prinde aceştia în faptă şi a să aduce la Comisie spre cercetare. Comisia nici n-a avut, nici pînă astăzi a luat vre-o ştiinţă despre această împrejurare de la dumnealui logofătul Suţul, precum a arătat înalt exelenţii sale că ar fi dat aceasta în cunoştinţa Comisii.

Către aceasta Comisia adaogă a arăta, plecat, exelenţii voastre că feţele însemnate de către procurorul şi care s-au dat în cunoştiinţa domnului polcovnic Daragan precum s-au zis, nu sunt din cei arestuiţi şi după cercetare sloboziţi. Dar deşi din cei ce au fost arestuiţi şi după cercetare sloboziţi încă urmează de a întinde vorbe şi alte lucruri vătămătoare linişti obştii, Comisia

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nefiind în răspundere pentru asemenea chezăşii, iar aceasta nefiind nici în a ei cădere, nici mijloace avînd de a cunoaşte ce să urmează de către unii alţii, s-ar socoti fără dreptate osîndită la împrejurări asemenea.

<1849> mart. 4, no. 290.

Dos. 1/1848 f. 687. Concept.

145

<1849> mart. 4. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Lüders pentru ce a trimis un revoluţionar la comandantul capitalei ca să-l închidă la Văcăreşti şi nu l-a trimis direct la dînsul.

Către înalt exelenţia sa gheneral Liders.

La porunca înalt exelenţii voastre cu no. 484 din 1 ale curgătoarei luni atingătoare de trimiterea de către Comisie a unui Costandin Chiriţopolu către exelenţia sa gheneral Daniilevski, comandantul capitalei, pentru a-l arestui la Văcăreşti şi că această urmare a Comisii este nepotrivită cu buna orînduială, pentru care aţi binevoit să porunciţi Comisii că asemenea feţe şi la asemenea cazuri să se îndrepteze Comisia totdeauna către înalt exelenţia voastră, Comisia cu plecăciune vă supune, că ea afîndu-se în lucrare la spitalul Colţii, încredinţîndu-se de către cinstitul Departament din Lăuntru numitul Chiriţopulu spre cercetare, ca un părtaş în fapte revoluţionare, spre mai grabnică trimitere a numitului la Văcăreşti, nefiind loc a-l ţinea mai mult, l-a adresat către exelenţia sa comandantul, ca exelenţia sa prin orînduiala cuvenită să-l trimiţă la arestul Văcăreştilor.

Aceasta este împrejurarea pentru care Comisia după datorie n-a urmat a să adresa d-a dreptul către înalt exelenţia voastră şi să roagă plecat a dobîndi iertare din parte-vă, iar în viitorime va urma după porunca ce este dată.

<1849> martie 4., no. 289.

Dos. 1/1848, f. 690. Concept.

146

<1849> mart. 4. — Comisia de cercetare scrie generalului Daniilievski, că pe cei trimişi spre cercetare nu-i poate lua imediat la interogator, întrucît se ţine seama de timpul de cînd este arestat fiecare.

Către exelenţia sa general-maior Daniilevski, comandantul...

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

La adresul exelenţii voastre de supt no. 83 prin care i să trimite spre cercetare astăzi parucicul Grigorie Vlădoianul, Ioan Petrescu, Nae Lupescu şi Gheorghiescu, Comisia are cinste a vă supune în cunoştiinţă că pentru asemenea feţe ca aceştia înclinate în fapte revoluţionare, prin adresul no. 81 din 19 fevruarie trecut au fost arătat exelenţii sale gheneralului Şerbinski ca să ia mijloacele ce va binechibzui spre asigurarea acelora pînă cînd Comisia, după cuviinţă, îi va cere spre cercetare. Asemenea şi prin raportul cu no. 287 de astăzi către înalt exelenţia sa corposul comandir Liders pentru asemenea feţe care trebuie a să cerceta de Comisie şi care sînt arestuiţi la poliţie, cu supunere i-au arătat nedreptăţirea ce s-ar face cînd ar prefera Comisia să cerceteze pă cei din noi, läsînd pă cèi vechi arestuiţi, afară numai cînd va mijloci vreo împrejurare însemnătoare care ar cere grabnica lor cercetare, la care şi adastă Comisia înalta poruncă de urmare.

Prin urmare, pentru cuvintele acestea şi pă temeiul şi a adresului Comisii de mai sus către exelenţia sa gheneralul Şerbinski, Comisia cu părere de rău se vede în neputinţă de a îndepliini porunca exelenţii voastre spre a înfăţişa spre cercetare nici astăzi, nici aşa de curînd pă trimişii Lupescu şi Petrescu. De aceia a şi zis cinovnicului cinstitii Agii de i-au luat, pentru a cărora asigurare pînă a să cere spre cercetare să va lua măsurile cuviincioase de către cei în drept. Ion Grigore Vlădoianu ce asemenea s-au trimis astăzi la spitalul Colţii, Comisia îl va cerceta astăzi fiind împrejurările faptelor lui însemnate care cer grabnica cercetare.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

<1849> mart. 4., no. 292.

Dos. 1/1848, f. 703. Concept.

147

<1849> mart. 4. — I. Suţu, procurorul Comisiei, cere generalului Daniilevski să permită liberarea din arestul Poliţiei a lui Ioan Petrescu, arestat din greşeală ca propagandist.

E<cselenţii> s<ale> gheneral-maior Daniilefski şi celelalte.

Spre îndeplinirea adresului ecselenţii voastre de supt nr. 83 atingător de arestuiţii la Poliţie, a cărora nume să arată în acest adres şi întru care este şi Ioan Petrescu, plecat fac cunoscut ecselenţii voastre, că numitul fiind arestuit după cererea comisii prin înţelegere cu d-lui polcovnic şi cavaler M. Daragan, iar acum cercetîndu-să acturile, aflate la comisie, pentru cei ce au luat parte în revoluţia trecută ca propaganţi, deşi s-au găsit figurînd

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de propagant în Piteşti judeţul Argeş un alt, tot cu nume de Ioan Petrescu pă care temei s-au fost cerut asigurare aceluia. Şi fiindcă precum s-au zis, din cercetare, să dovedeşte că arestuitul la Poliţie Ioan Petrescu nu este acel propagand cerut, Comisia grăbeşte a spune această împrejurare la cunoştinţa ecselenţii voastre, care s-au dat şi d. polcovnic şi cavaler M. Daragan spre a să slobozi, după cuviinţă, numitul Ioan Petrescu de la arestul Poliţii.

<1849> martie 4, no. 292.

Dos. 1/1849, f. 704. Concept.

148

<1849> mart. 5. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Nicolae Greceanu călcător al jurămîntului către stăpînirea legitimă şi părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 5, nr. 126.

Comisia dezbătînd din cuvînt în cuvînt amănuntele răspunsurilor căpitanului Nicolae Greceanu, fostul în slujba miliţii ţării şi prejudecind urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă în sfîrşit, a văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul căpitan Greceanu, împotriva jurămîntului său ce îl avea săvîrşit către oblăduirea legitimă, a săvîrşit alt jurămînt a păzi şi a sprijini, în calitatea postului său, constituţia propusă de acel guvern revoluţionar. 2-lea. Că după aceasta a urmat slujba sub acel guvern în toată întinderea revoluţii, pentru care s-a şi răsplătit de acel guvern înălţîndu-se în rang de maior. 3-lea. Că în cele din urmă, la 13 ale trecutei luni septembrie cînd armiea împărătească otomană a pornit de la mănăstirea Cotroceni să intre în capitală, numitul s-a aflat în cazarma pihotii în fruntea soldaţilor ce s-au împotrivit cu focuri împărăteştilor oştiri. 4-lea. Că spre îndreptare-i numitul Greceanul, cît pentru săvîrşirea nelegiuitului jurămînt pune înainte poruncile şi pilda ce a avut de la şefii lui cei legitimi, iar pentru războirea cu oştirile împărăteşti, porunca şefului revoluţionar Golescu Radu.

Aceste urmări ale numitului căpitan Nicolae Greceanu şi cuvintele sale de îndreptare dezbătîndu-le Comisia, îl declară călcător jurămîntului său făcut în vremea oblăduirii legitimă şi părtaş în fapte lucrătoare în cursul revoluţii de la început şi pînă în sfîrşit. Căci propunerea ce a făcut-o cum că toate acestea le-au urmat pilduindu-se de la şefii lui şi din porunca lor nu poate să-l apere de învinovăţire pe cît el se socoteşte, fiecare fiind răspun-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

zător în parte pentru faptele sale. Iar pentru învinovăţirea sa rămîne la hotărîrea ecs. lor ghenerali Liders şi Duhamel.

Acesta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 36 v. Copie.

149

<1849> mart. 5. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Ştefan Bonteş călcător al jurămîntului dat stăpînirii legitime şi părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 5, nr. 127.

Comisia dezbătînd din cuvînt în cuvînt răspunsurile căpitanului Ştefan Bonteş, fostul în slujba miliţii ţării şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă la sfîrşit, a văzut cele următoare : 1-iu. Că împrotiva jurămîntului ce îl avea făcut el, Bonteş, către obläduirea legitimă, a săvîrşit alt jurămînt a păzi şi sprijini, în calitatea postului său, constituţia propusă de cel guvern revoluţionar. 2-lea. Că după aceasta a urmat în slujbă supt acel guvern în toată vremea revoluţii. 3-lea. Că în cele din urmă zile ale revoluţii, cînd armia împărătească otomană a pornit din Giurgiu spre capitală şi alte părţi, numitul Bonteş, cu toate că era depărtat, puţin mai nainte, din postul său de către guvernul revoluţionar, a plecat cu roata de soldaţi ce era supt comanda sa la Rîmnicul Vîlcii în ajutorul acelui revoluţionar Magheru. 4-lea. Că spre îndreptare-i numitul căpitan Bonteş, pentru urmările arătate pune înainte pilda şi poruncile şefilor săi, precum şi depărtarea sa din slujbă ce i s-a făcut în cele din urmă de către însuşi acel guvern revoluţionar, cu catigorie de reacţionar.

Aceste urmări ale numitului căpitan Bonteş şi cuvintele sale de îndreptare dezbătîndu-le Comisia, îl declară călcător jurămîntului său făcut către obläduirea legitimă şi părtaş în faptele tulburătoare în cursul revoluţii de la început şi pînă la sfîrşit. Căci propunerea ce a făcut-o că toate acestea le-a urmat pilduindu-se de la şefii lui şi din porunca lor, nu poate să-l apere de învinovăţire precît este vinovat, fiecare fiind răspunzător în parte pentru faptele sale ; precum nici depărtarea sa din post ce i s-a făcut în cele din urmă de către însuşi acel guvern revoluţionar, iar nu îi poate fi de ajutor dă vreme ce şi după aceasta a urmat slujbe şi a mers cu roata de soldaţi la Magherul. Iar pentru a sa învinovăţire rămîne la hotărîrea ecs. lor ghenerali Liders şi Duhamel.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 37. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

150

1849 mart. 6. — Generalul Lüders cere Comisiei să cerceteze mai curînd pe Mihalache Gheorghiu, după dorinţa caimacamului.

Priimită la 7 martie anul 1849, no. 271.

Comandantul Corpului 5 de Infanterie
Statul Major Secţia specială
Oraşul Bucureşti, 6 martie anul 1849
No. 509

Către

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor la Văcăreşti.

Potrivit cu socotinţa împărtăşită mie de d-l gheneral-maior Diugamel a sfintei împărăteşti sale măriri şi pe temeiul adresului Comisiei din 4 mart. no. 287, luînd în băgare de seamă că osebite împregiurări cer de a grăbi cu cercetare asupra arestuitului la Departamentul trebilor din Lăuntru, Mihalache Gheorghiu, am cinste a ruga pe comisie să-l ei fără mai multă prelungire în cercetare şi după aceia să mă înştiinţeze de poate fi el slobod supt singură chezăşie, potrivit cu stăruinţa domnului caimacam.

General de infanterie, Luders.
Şeful Statului Major general-maior, Şcerbinski.

Dos. 1/1849, f. 708. Orig. rus şi trad.

151

<1849> mart. 7. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Costache Urlăţeanu părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 7, nr. 128.

Proporgicul Costache Urlăţeanu, arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionară şi dintr-acestea s-a dovedit că numitul a fost unul dintre propagaţii guvernului revoluţionar în calitate de comisar ecstraordinar cu plata de leafă, a cărora misie era a propovedui şi a însufla norodului ideile revoluţionare şi acea constituţie propusă de acel guvern. După aceasta s-a luat în băgare de seamă şi răs-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

punsurile numitului date la cercetarea Comisii şi dintr-acestea s-a dovedit pe lîngă arătata misie de propagant, că numitul a fost în relaţie de aproape cu acel revoluţionar Nicolae Golescu dintre capii revoluţii, întrebuinţîndu-l de loc de la izbucnirea revoluţii şi în toate mişcările învitătoare către norod spre răzvrătire.

De aceea Comisia declară pă numitul parucic Costache Urlăţeanu de părtaş în activitate în faptele revoluţionare întru toată întinderea revoluţii şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 37. Copie.

152

<1849> mart. 7. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a profesorului Andrei Pretorian declarîndu-l participant la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1848> mart. 7, nr. 129.

Arestuitul Andrei Pretorian profesorul cercetîndu-se de Comisie, atît din listele propaganţilor i din jurnalurile revoluţionare, cît şi din însuşi răspunsurile sale s-a dovedit că a fost unul dintre propaganţii guvernului revoluţionar spre învitarea şi aprinderea duhurilor atît cu vorbirea prin sate către ţărani prin plată de leafă, cît şi prin scrieri trecute în zisele jurnaluri revoluţionare.

De aceea, Comisia declară pă numitul Andrei Pretorian părtaş în faptele revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şcerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 37 v. Copie.

153

<1849> mart. 7. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Ahil Theohari călcător al jurămîntului către stăpînirea legitimă şi părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> martie 7, nr. 130.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia dezbătînd din cuvînt în cuvînt amănuntele răspunsurilor praporgicului Ahil Theohari fostul în slujba miliţii pămînteşti la cavalerie şi prejudecînd urmările lui a văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul Teohari, împrotiva jurămîntului ce avea făcut către oblăduirea legitimă, a săvîrşit jurămînt a păzi şi sprijini, în calitatea postului său, acea constituţie. 2-lea Că a urmat în slujbă supt acel guvern în toată vremea lui. 3-lea. Că de către acel guvern s-au răsplătit pentru slujbele sale în rang de parucic. 4-lea. Că în cele după urmă zile de revoluţii pă cînd armia împărătească otomană pornise dela Giurgiu spre capitală şi alte părţi, numitul Teohari a plecat dimpreună cu ceilalţi cu escadronul la Magherul. 5-lea. Că spre îndreptare-i la arătatele împrotivitoare ale sale urmări numitul propune, cît pentru săvîrşirea nelegiuitului jurămînt poruncile şi pilda ce a avut de la şefii lui legitimi, iar pentru mergerea sa la Magherul, poruncile şefilor revoluţionari.

Aceste fapte ale numitului Theohari şi cuvintele sale de îndreptare dezbătîndu-le Comisia, îl declară de călcător jurămîntului său săvîrşit către oblăduirea legitimă şi părtaş în fapte lucrătoare în cursul revoluţii de la început şi pînă la sfîrşit. Căci propunerea sa cum că toate acestea le-au urmat pilduindu-se de la şefii lui şi din porunca lor nu poate să-l apere de învinovăţire precît el socoteşte, fiecare fiind răspunzător în parte pentru faptele sale ; iar pentru învinovăţirea sa rămîne la hotărîrea ecs. la gheneralii Liders şi Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, .f 37 v — 38. Copie.

154

<1849> mart. 7. — Comisia de cercetare declară pe preotul Radu Şapcă părtaş la izbucnirea revoluţiei în satul Islaz şi hotărăşte menţinerea lui la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 7, nr. 131.

Preotul Radu Şapcă, lăcuitorul din satul Celeiul judeţul Romanaţi, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigoria de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în dezbatere răspunsurile sale date la cercetarea ce i s-a făcut, precum şi actul guvernului revoluţionar cu nr. 282 din 15 iulie anul 1848 [1]) şi s-a văzut că numitul preot Şapcă este unul dintre cei dintîi întreprinzători ai complotului revoluţii, aflîndu-se în lucrare în calitatea sa de preot cu capii revoluţii la satul Izlazul, unde pentru

[1]) Numirea sa ca egumen la mănăstirea Sadova.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

întîiaşi dată a izbucnit revoluţia la 9 iunie anul trecut 1848, proclamîndu-se de sine-le guvern provizor al ţării şi în asemenea intitulaţie iscălind acturi pă care le-au răspîndit în ţară. Şi după aceasta urmînd drumul cu acei capi şi soldaţi revoltaţi pînă aici în Bucureşti, pentru care s-a şi răsplătit de acel guvern revoluţionar, orînduindu-se egumen la mănăstirea Sadova, cu cuvînt de laudă că a binemeritat de la patrie în ziua de 9 iunie.

De aceea Comisia declară pe numitul preot Şapcă părtaş în activitate şi în complotul revoluţii şi în lucrările ei după izbucnire şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 38. Copie.

155

<1849> mart. 7. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Nicolae Paraschivescu de călcător al jurămîntului şi participant la izbucnirea revoluţiei în satul Islaz.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <1849> mart. 7, nr. 132.

Comisia dezbătînd răspunsurile praporgicului Nicolae Paraschivescu, fostul în slujba miliţii ţării, precum şi răspunsurile preotului Radu Şapcă, coprinse în ancheta acestuia cu nr. 103 din 22 ale trecutei luni fevruarie şi prejudecînd urmările numitului Paraschivescu de la începutul revoluţii şi pînă în sfîrşit, a văzut cele următoare : 1iu. Că numitul Paraschivescu este unul dintre ostaşii revoltaţi în favorul capilor revoluţii, carii a proclamat revoluţia pentru întîiaşi dată la satul Izlaz judeţul Romanaţi la 9 iunie anul trecut 1848. 2-lea. Că împotriva jurămîntului său ce avea săvîrşit către oblăduirea legitimă a făcut alt jurămînt pentru constituţia impusă de revoluţionari. 3-lea. Că după aceasta a urmat în slujbă supt acel guvern revoluţionar în tot cursul revoluţii pînă la sfîrşit şi răsplătit pentru slujbele sale cu înaintarea în rang de parucic. 4-lea. Că spre îndreptare-i numitul praporcic Paraschivescu pentru arătatele nelegiute fapte ale sale propune pilduirea şefilor săi şi porunca lor. Aceste fapte ale numitului şi cuvintele sale de îndreptare dezbătîndu-le Comisia, îl declară de călcător jurămîntului său legitim şi cu activitate atît în complotul revoluţii pînă a nu izbucni, cît şi după aceasta în lucrările ei pînă în sfîrşit. Iar propunerea ce a făcut el, cum că toate acestea le-au urmat pilduindu-se de la şefii lui şi din porunca lor nu poate să-l apere de învinovăţire, fiecare fiind răspunzător în parte pentru faptele sale <şi hotărăşte a sta la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arest> [1]) pentru asigurarea lui pînă cînd se va hotărî cele de cuviinţă pentru asemenea învinovăţiţi, <precum şi învinovăţirea lui> [1]) rămîne la hotărîrea ecs. lor gheneralii Liders şi Duhamel.

Aceasta se va da în cunoştinţa înalt ecs. sale gheneralului Liders.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 38. Copie.

156

<1849> mart. 8. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Scarlat Ciocîrlan călcător al jurămîntului şi părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 8, nr. 134.

Comisia dezbătînd din cuvînt în cuvînt amănuntele răspunsurilor căpitanului Scarlat Ciocîrlan, fostul în slujba artilerii miliţii şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă la sfîrşit, a văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul Ciocîrlan împrotiva jurămîntului său ce îl avea făcut către oblăduirea legitimă, a săvîrşit alt jurămînt a păzi şi a sprijini, în calitatea postului său, constituţia propusă de acel guvern revoluţionar. 2-lea. Că după aceasta a urmat slujba sub acel guvern în tot cursul revoluţii. 3-lea. Că în cele din urmă zile ale revoluţii, cînd armia împărătească otomană a pornit din Giurgiu spre capitală şi alte părţi, numitul Ciocîrlan a plecat cu artileria ce era sub a sa comandă la Magherul. 4-lea. Că spre îndreptare-i numitul Ciocîrlan, cît pentru săvîrşirea nelegiuitului jurămînt pune înainte poruncile şi pilda ce a avut de la şefii lui cei legitimi, precum şi pentru mergerea la Magherul porunca şefului revoluţionar de atunci, Tel. Iar cum că nu a fost de idei revoluţionară şi că a fost împrotivitor răzvrătitorilor pune înainte urmarea sa la reacţia din 30 iunie, cînd a voit să întrebuinţeze puterea artilerii împrotiva răzvrătitorilor ce năvăliseră la cazarmă şi s-a poprit de către polcovnicul Odobescu, precum şi că la întoarcerea sa de la Magherul a adus artileria şi escadronul în bună stare, fără a lipsi cevaşi.

Aceste urmări ale numitului Ciocîrlan şi cuvintele sale de îndreptare dezbătîndu-le Comisia, îl declară călcător jurămîntului său făcut către oblăduirea legitimă şi părtaş în revoluţia trecută. Iar propunerea ce a făcut-o, că toate acestea le-a urmat pilduindu-se de la şefii lui şi din porunca lor nu poate să-l apere de învinovăţire, fiecare fiind răspunzător în parte pentru faptele sale. Cît pentru întoarcerea lui de la Magherul, aducînd atît artileria cît şi escadronul în bună stare, după cum aceasta,

[1]) Cuvinte omise de copistul jurnalului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prin grai, a confirmat-o şi d-lui polcovnic Garbaţki. îndeplinitor de şef al miliţii şi mădular al Comisii, rămîne a să lua în băgare de seamă de către ecs. sa gheneralul Duhamel, precum şi învinovăţirea sa rămîne la hotărîrea ecs. lor gheneralii Liders şi Duhamel.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 39. Copie.

157

<1849> mart. 10. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Duhamel că supuşii englezi Nicolae Aspre şi Nicolae Mironescu nu vor să răspundă la cercetare fără prezenţa dragomanului Consulatului respectiv.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 10, nr. 136.

Comisia întemeindu-se pă arătarea luminăţii sale beizade Scarlat Ghica, că supuşii englezeşti arestuiţi sub catigorie de părtaşi în fapte revoluţionare, după porunca ecs, sale gheneralului Duhamel, pot a să cerceta de Comisie şi în lipsa dragomanului Consulatului respectiv, a adus spre înfăţişare pă doi supuşi englezi şi anume, Nicolae Aspre şi Nicolae Mironescu. Care aceştia, şi prin grai şi prin înscris, supt a lor iscălitură, au arătat că nu pot sta la cercetare fără a fi faţă şi dragomanul Consulatului protecsii lor, sau din poruncă către ei a acelui Consulat.

Aceasta Comisia o va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel spre a da Comisii poruncă de urmare.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 1/1848, f. 734, Orig. Cop. ms. 749. f. 39 v.

158

<1849> mart. 10. — Comisia de cercetare declară pe pitarul Ştefan Neagoe propagandist revoluţionar şi hotărăşte a se menţine sub arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 10, nr. 138.

Pitarul Ştefan Neagoe [1]) supusul chesaro-crăesc, arestuitul

[1]) Este considerat vinovat de categoria întîia, v. **Anul 1848,** vol. V, p. 545.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la mănăstirea Văcărești cu catigorie că avînd entimă relație cu mai mulți din amploiați ai statului și profesori din Școala națională, era într-o ideie cu aceea d-a se face prefacere oblăduirii, defăimînd totdauna dregătoriile despre abuzurile ce s-ar fi urmînd și că la eclatarea revoluții aici în capitală în zioa de 11 iunie era cu o veselie necuvîntată și mulțumire și îndemna pe cunoscuții și necunoscuții săi ca să sprijine și cu a lor vieață cauza revoluții, căci numai aceasta va scăpa țara de abuzuri... S-au cercetat de Comisie și din ecspresiile răspunsurilor sale la cele ce i s-au zis de Comisie s-au înțeles curat că încă să ține de ideile sale revoluționare ce le avea și pă cîtă vreme a fost în revoluție, căci cu protestuirea împrotiva arestuirii lui și darea în cercetarea aceștii Comisii zicînd că nu cunoaște pă Comisie în drept de a cerceta ; prin urmare nici pă otoritățile de acum ale țării care au orînduit Comisia aceasta nu le cunoaște de legitime. Și fiindcă știe prea bine că arătatele idei ale sale le-a fost dezvoltat în mai multe locuri, precum și că acolo s-a fost aflat, din întîmplare, și unii din mădularii aceștii Comisii, pă care acum îi are înaintea ochilor lui și prin urmare cuvintele de îndreptare nu pot avea locul lor, a alergat la protestații și a zice că toate pîrile aduse asupră-i sînt minciuni.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia îl declară de propagant revoluționar primejdios și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecselența sa gheneral Duhamel va hotărî cele de cuviință pentru a sa învinovățire.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 40. Copie.

159

<1849> mart. 10. — Comisia de cercetare declară pe ierodiaconul Atanasie Stoenescu de la episcopia din Craiova părtaș la revoluție, ca prezident al clubului revoluționar din Craiova.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 10, nr. 139.

Atanasie Stoenescu ierodiaconul episcopii din Craiova arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de revoluționar, cercetîndu-se de Comisie și luîndu-se în dezbatere răspunsurile sale, s-au văzut că el în vremea revoluții a fost prezident al clubului revoluționar din Craiova. Și fiindcă scopul unor asemenea cluburi nu era altul decît întemeerea revoluții, prin urmare cuvintele ce dă spre apărare-i să cunosc meștesugite și netemeinice. De aceea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia declară pe numitul arhidiacon Stoenescu părtaş în faptele revoluţionare şi aşa fiind se cuvine a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru învinovăţirea lui ceia ce va găsi de cuviinţă.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralul Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 40 v. Copie.

160

1849 mart. 10. — Procurorul Comisiei comunică generalului Duhamel că arestaţii N. Aspre şi N. Mironescu au refuzat să răspundă la întrebările Comisiei, pentru că sînt supuşi englezi.

A s<on> e<xcellence> le général Duhamel.

Le 10 Mars 1849, no. . . .[1])

J'ai l'honneur de soumettre à la connaissance de v. e. la décision sous No. . . .[1]) que la Commission a pris relativement au refus des sujets anglais Nicolas Aspres et N. Mironesco de répondre aux questions qu'elle a voulu leur faire en vous priant, mon général, de vouloir bien donner vos ordres sur cette affaire.

Dos. 1/1848, f. 731. Concept.

161

1849 mart. 11. — Costache Vătăşescu cere Comisiei de cercetare să fie liberat din arest, deoarece a fost cercetat de 19 zile şi a dat şi chezăşie, fiind bolnav şi sărac.

Primită la 11 martie 1849, no. 287.

Cinstitii Comisii orînduită pentru cercetarea arestanţilor de la Văcăreşti.

Măria voastră, şase luni sînt de cînd mă pedepsesc într-acest arest; de nouăsprezece zile de cînd sînt cercetat şi ceace am arătat dv. nu ştiu mai mult măcar de m-aţi ţinea să şi mor aicea. Chezăşie am dat la dv. adeverită de doă sate şi de preoţii de acolo şi văz că slobozenie nu-mi dobîndesc. Mă rog dv. cu fierbinţi lacrimi şi genunche plecate, faceţi-vă milă şi pomană şi mă sloboziţi, că m-am bolnăvit de tot şi de crezut este că n-oi mai fi om zdravăn în toată viaţa mea; şi sînt om sărac care mă

[1]) Loc alb în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

hrănesc cu mîinile şi cu alergătura pe la unii alţii de hrănesc trei surori nevîrsnice şi o mamă bătrînă şi neputincioasă, care nu au alt mijloc de a le da cineva măcar o bucăţică de pîine decît prin mine. Iar dacă nu vă milostiviţi asupra mea, fie-vă milă de sus arătatele surori şi de neputincioasa maică-mea, sau dacă nu-i bună chezăşia dată, mă rog sloboziţi-mă în oraş cu convoiu şi să-mi caut altă chezăşie sau la urma mea mă sloboziţi şi într-un soroc mărginit să-mi trimeţ altă chezăşie, cum veţi porunci dumneavoastră, de la care aştept milă în tot ceasul. Şi dacă mila dv. nu va fi asupra mea, care nădăjduiesc ca la Dumnezeu, apoi aicea voi putrezi căci altă nădejde nu am, că sînt om sărac şi sărman de părinţi.

Preaplecată şi umilă slugă, C. Vătăşescu.

1849 martie 11.

<Rezoluţie> : Potrivit cu punerea la cale ce s-au făcut şi pentru alţii în asemenea împrejurare să se facă şi pentru jăluitorul.

M. Cornescu.

Dos. 1/1848, f. 736. Orig.

162

1849 mart. 15. — Generalul Daniilevski cere comisiei de cercetare să permită la doi fraţi ai lui Halepliu să-l viziteze la spitalul Colţea.

Primită 15 mart. 1849, no. 301

Comandantul Oraşului Bucureşti
No. 118 anul 1849 martie 15
Or. Bucureşti

Cinstitii Comisii a arestuiţilor politici de la mănăstirea Văcăreşti.

Este poftită cinstita Comisie ca, de va găsi de cuviinţă ca arestuitul politic Halepliu ce se află bolnav în spitalul Colţii să se întîlnească cu doi fraţi ai lui care de multă vreme nu s-au văzutără, atunci o rog şi eu ca să binevoiască a slobozi această voe potrivit regulilor întocmite.

General-maior, Daniilevski

<Rezoluţie> : Pe temeiul acestui adres să se scrie d-lui ofiţer al caraulii ca să dea slobozenie fraţilor Halepliului ca să-l vază, faţă aflîndu-se şi amploiatul Comisii.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 773. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

163

1849 mart. 15. — Generalul Daniilevski cere Comisiei de cercetare un funcţionar al său care, împreună cu un ofiţer să conducă în oraş pe Gheorghe Vlad spre a-şi găsi chezăşie.

Primită 15 martie 1849, no. 303

Comandantul Oraşului Bucureşti
No. 117 anul 1849 luna martie 15 zile.
Oraşul Bucureşti

Cinstitii Comisii cercetătoare arestanţilor politici de la mănăstirea Văcăreşti.

Cu cinste este poftită cinstita Comisie ca să binevoiască a trimite la mine un cinovnic al Comisii care, împreună cu un ofiţer, să meargă la mănăstirea Văcăreşti ca să ia pă arestantul politic Gheorghe Vlad, cu care să umble prin oraş cu pomenitul arestant spre a-şi găsi chezăşia cerută de cinstita Comisie.

Gheneral-maior, Daniilevskii

<Rezoluţie> : Ioan Vlasto, amploiatul Comisii să să trimită la gheneralu Daniilevskii cu adresul Comisii către ex. sa, pentru sfîrşitul arătat în acest adres.

M. Cornescu

Dos. 1/1849, f. 774. Orig.

164

<1849> mart. 15. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a protopopului Mihai din Tîrgovişte, întrucît nu a comis altceva, decît a făcut cunoscut preoţilor de enoria sa circulara mitropolitului din 12 iulie 1848.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 15, nr. 141.

Protopopul Mihai din Tîrgovişte, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare că ar fi învitat norodul la tulburare cercetîndu-să de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare dă feţe ce au luat parte în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul protopop cu vreo împărtăşire în asemenea fapte. După aceasta s-au citit şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici dintr-acestea nu s-a putut lua vreun temei de prepus asupră-i, decît numai că a trimis la preoţii satelor, spre aducere întru îndeplinire, ţirculara poruncă a mitropolitului din 12 iulie, manuscriptă cu pecetea şi titlul sfinţii sale şi coprinzătoare : „Aţi văzut

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dreptatea şi frăţiea ce, în numele lui Dumnezeu să proclamă romînilor, se primi de popol, se întări de fostul domn şi se va statornici prin buna orinduială ce va aduce cu sine şi învoirea înaltei Porţi. Nu sînteţi protopopi decît cu titlul, că sînteţi cei mai aleşi şi mai luminaţi dintre preoţi şi faceţi să se vază lumina voastră prin îmbrăţişarea evangheliei noastre constituţii. Voi pricepeţi şi sînteţi datori a pricepe foloasele libertăţii, pentru că sînteţi datori a fi următori aceluia ce s-a răstignit pentru liberarea şi înfrăţirea oamenilor. Vă îndatorează dar şi credinţa în Hristos şi slujba în care sînteţi şi patriea ce cere mîntuire şi însuşi păstorul vostru ce este în capul mîntuirii popolului a vă pătrunde de duhul constituţii, a alerga prin plasă, a lumina pă preoţi, a-i îndatora să lumineze pă săteni pentru binecuvîntarea voitorilor lor de bine şi a să feri dă intrigile celor ce voesc din nou să le puie jugul dinainte. Umblaţi cu duhul păcii şi al blîndeţii a face pă proprietari să se încredinţeze că proprietatea le va fi respectată în toată sfinţenia, a înceta de a să face organe ale voitorilor de rău ai ţării şi a întinde cu toţii mîna la înfrăţirea lui Hristos. Propagaţi sătenilor pacea şi buna orînduială şi îndeplinirea datoriilor ca şi pînă acum pînă la încheerea Obşteştii Adunări. Povăţuiţi-i ca la alegerea deputaţilor să aleagă oameni cinstiţi şi iubitori de frăţie şi de foloasele lor. Feriţi-vă, cucernicilor protopopi, a nu cădea în necucernicie întinzînd mîna voitorilor de rău ai constituţii. Aşa să ajute dumnezeu şi să aveţi binecuvîntarea arhiepiscopală pă cît veţi ajuta constituţia şi veţi întemeea frăţia şi pacea.

Nu vei întîrzia dar, ca atît însuţi cît şi prin proestoşi să se dea aceasta în cunoştinţa lăcuitorilor săteni prin preoţii satelor spre a să pătrunde şi să fiţi următori cu toţii coprinderii".

Şi fiindcă supunerea lui la această poruncă a mitropolitului de a o da în cunoştinţa preoţilor enorii sale nu poate a-l dovedi părtaş d-a dreptul în fapte revoluţionare, prin urmare nici poate a-l învinovăţi dă revoluţionar.

De aceea Comisia hotărăşte slobozirea sa de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie spre înfăţişare, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva alte împrejurări ce l-ar putea dovedi lucrător în fapte revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 41. Copie

165

<1849> mart. 16. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Nicolae Savovici nevinovat de acuzaţia adusă asupra lui.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 16, nr. 143.

Comisia dezbătînd răspunsurile praporgicului Nicolae Savovici fostul în slujba miliții țării, prejudecînd și urmările lui de la începutul revoluții și pînă în sfîrșit, a văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul Savovici nu a săvîrșit acel nelegiuit jurămînt cerut de acel guvern revoluționar pe constituția impusă de el. 2-lea. Că a stăruit în slujbă sub acel guvern, dar nu să vede să fi urmat vreo faptă răzvrătitoare în folosul acelui guvern, decît numai că a mers la Magherul dimpreună cu divizionul și ceilalți șefi ai lui.

Aceste împrejurări ale prepusului numitului Savovici dezbătîndu-le Comisia zice, că deși fapta lui cu mergerea la Magherul s-ar putea socoti o faptă răzvrătitoare, dar fiindcă, afară dintr-accasta, condiția sa în tot cursul revoluții a fost fără pată, prin urmare arătata faptă a sa cu mergerea la Magherul nefiind o consecvență din legătură a sa cu acel guvern sau din idei ale sale răzvrătitoare, se socotește neprecupetată.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporgic Nicolae Savovici de nevinovat în catigoria faptelor revoluționare.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 41 v — 42 Copie.

166

<1849> mart. 16. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Lüders că, din ancheta unor arestați politici, se constată că astăzi se mai fac adunări revoluționare la Giurgiu.

Raport către înalt ex. sa gheneralul Liders și celelalte.

Înalt exelență,

Din anchetele ce a făcut Comisia lui Costache Cămărășescu, arestuitul la poliție cu catigorie de fapte revoluționare și lui Costache Mănciulescu, depărtatul cu asemenea catigorie din postul său de secretar la cîrmuirea județului Vlașca, au rezultat descoperirile următoare :

1-iu. Că astăzi în orașul Giurgiu să urmează adunări și comploturi revoluționare mai în toate nopțile la casa unui Derbescu, ginerile Ghirului, la casa profesorului Boierescu și la casa lui Gheorghiță Ionescu.

2-lea. Că între complotiștii ce să strîng la adunările acestea vin de multe ori și din revoluționarii refugiați decindea la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ruşciuc, precum pitarul Costache Romanescu, sărdarul Mihalache Cioranul, trecînd asemenea şi cei de aici la ceilalţi dincolo.

3. Că numitul revoluţionar Costache Romanescu (care este unul din cei dintîi lucrători în revoluţie şi este cerut de Comisie spre cercetare) viind în Giurgiu, a găzduit la cîrmuitorul de acolo, clucerul C. Ştefănescu şi la nepotul acestuia Grigorie Macri, ce acum este suptcîrmuitor al plăşii Mărginii, iar mai nainte s-au aflat lucrător la guvernul revoluţionar. Asemenea şi celălalt revoluţionar Mihalache Cioranu a tras în gazdă iarăşi la numitul suptcîrmuitor Macri.

4-lea. Că de cîteva zile a mers acolo în Giurgiu şi stolnicul Petrache Pereţ cu familia sa, care este straşnic compromet at în revoluţie, căci doi fii ai săi au fost cei mai eczaltaţi şi sîngeroşi revoluţionari, dintre care unul a tras şi cu pistolul asupra m<ării> sale domnului Bibescu în seara de 8 iunie şi casa sa în toată vremea revoluţii a fost casă de club a revoluţionarilor.

Aceste descoperiri însemnătoare, Comisia nu a putut a le trece cu vederea şi a socotit de a sa datorie a le supune, plecat la cunoştinţa înalt ex. voastre, alăturînd totdeodată spre mai bună îndestulare şi mai suszisele anchete în copii, ca să binevoiţi înalt ex. voastră a porunci cele ce veţi binechibzui.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

No. 350 mart. 16 <1849>.

Va sluji drept temei, adecă de jurnal.

Dos. 1/1848, f. 777. Concept, semnături originale.

167

1849 mart. 17, Bucureşti. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei de cercetare informaţia ce a primit, că bolnavii politici de la spitalul Colţea se plîng că nu sînt anchetaţi din cauza lui şi cere a da lămuriri pentru aceasta.

Comandant de la ville de Bucarest
No. 6
Le 17 Mars 1849, Bucarest

A la Commission interrogatoire pour déténus politiques.

Aujourd'hui le 17 Mars un de mes aide-de-camp, sous-lieutenant Lubetzki, se trouvant a l'hopital Coltza pour y inspecter les déténus malades a reçu leur plainte par la quelle ils me font connaître que si jusqu'à présent la Commission ne commence pas les interroger la faute est à moi et que c'est moi qui dois décider l'époque de leur enquêtes. J'ai l'honneur de faire savoir à l'honorable Commission que je n'ai point le droit de disposer du sort des déténus politiques, ni me mêler de leur procés,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

je ne suis qu'un sévère observateur de l'ordre publique et exécuteur de ce que le poste du Commandant m'impose. Ainsi donc, je prie la Commission de bien vouloir faire en sorte que la justice aux détenus fût faite et que je sois le plustôt possible au courant de l'erreur dans la quelle se trouvent les détenus, car recevant tous les jours leurs plaintes je me verrai forcé de les faire parvenir à Mr. le général en chef Lüders.

Le Commandant, général-major, Daniilevskii.

Dos. 1/1848, f. 778. Orig. franc.

168

<1849> mart. 19. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Daniilevschi că plîngerea arestaţilor de la spitalul Colţea este neîntemeiată.

Către ex. sa gheneralul Daniilevski, comandirul oraşului.

Cu plecăciune primindu-să ieri la 18 ale curgătoarei luni adresul ex. voastre cu no. 6 din 17 martie către această Comisie s-au văzut a lui coprindere, că adică la 17 adiotantul ex. voastre, d. Lubeţki mergînd la spitalul Colţii ca să viziteze pă arestuiţii în pricini politice aflaţi acolo supt cuvînt de bolnavi, a întîmpinat din parte-le plîngeri că dacă ei nu s-au cercetat pînă acum de Comisie, greşeala este a ex. voastre ca unul ce hotărîţi vremea cercetării lor. Aceste zise ale arestuiţilor poate că au fost exprimate cu un chip ca să facă să bănuiţi că ar fi enspirate din partea ceştii Comisii şi cu aceasta să să aducă la mihnire către dînsa.

Această împrejurare a mîhnit în suflet pă Comisie şi grăbeşte a vă arăta cu plecăciune, că toate mădulările Comisii sînt pătrunse de o stimă osebită către ex. voastră şi s-ar osindi însuşi de enfami dacă ar fi putut ei cuvînta către acei arestuiţi măcar un cuvînt care ar fi putut să vă mîhnească deşi ar fi fost măcar din partea ex. voastre vreo dispoziţie pentru chipul cercetării lor. Patru luni sînt de cînd această Comisie să află în lucrarea cercetării arestuiţilor ; această vreme este destulă de a putea cunoaşte atît înaltele otorităţi cît şi ex. voastră dacă Comisia a îndeplinit datoria ei după cuviinţă, dacă ia nu a păzit cu scumpătate rîndul cercetării arestuiţilor, precum şi preferenţa ce s-au dat la unii din ei la împrejurări binecuvintate ; Comisia are mulţumirea ei ca în acest curs de vreme nu a întîmpinat vreo împutăciune din partea înaltelor otorităţi pentru nepăzirea bunei orîndueli şi a dreptăţii.

Acestea toate, precum şi dreapta chibzuire a ex. voastre avîndu-le sprijin Comisia, vă roagă plecat să binevoiţi a nu da crezămînt în cele zise de către acei arestanţi carei, cînd Comisia să

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

află în lucrare la acel spital, ies ca ciorile şi chiar în odaia seanţii vin şi cer toţi cercetarea lor deodată şi slobozirea lor, către care Comisia, cu blîndeţe alt nu le zice decît că cererea lor e peste putinţă a să îndeplini, ci să va urma cercetarea lor după cuviinţă. În sfîrşit Comisia arată ex. voastre cu convieţie, că un prea puţin număr din cei ce să află la spitalul Colţii sînt într-adevăr bolnavi şi că transportarea lor de la Văcăreşti la spital este precugetată de ei, ca să poată avea mai adesea comunicaţie cu cei ce vin de afară să-i vază, iar către aceasta supt pretext de boală să ceară preferinţă la cercetare şi slobozirea de supt arest, şi osîndiţi fiind măcar prin hotărîrire Comisii de a sta la arest.

Comisia iarăşi pohtoreşte plecată rugăciune către ex. voastră de a depărta orice rea bănuială de asupră-i, care pentru puţină vreme a putut insufla plîngerile celor obraznici şi rău năraviţi arestuiţi, iar spre încredinţare despre aceasta sînteţi rugat să cinstiţi pă comisie cu răspuns.

No. 369 mart. 19 <1849>

Dos. 1/1848, f. 781 şi 784. Concept.

169

1849 mart. 19. Bucureşti. — Generalul Lüders cere Comisiei de cercetare lămuriri asupra relaţiilor ce a avut Comitetul naţional romîn din Sibiu, care plănuia a face o împărăţie daco-romînă, cu revoluţionarii de aici.

No. 305. Primită 20 mart. 1849. Secretă.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia Specială
Oraşul Bucureşti
19 martie anul 1849
No. 567

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Comisia cercetătoare pătrunzînd cu deamăruntul în toate împrejurările urmatei aici revoluţie, are chip mai mult decît oricine altul a lămuri pricinile prinţipale a revoluţiei şi a descoperi însufleţirile lăturalnicilor adunări ce au putut fi în comunicaţie cu cei mai însemnaţi revoluţionari din Valahia, hrănind a lor nădejdi de crime. Pe acest temei eu am cinste plecat a ruga pe Comisie să mă înştiinţeze, nu au putut ea oare din acturile ce păstrează la dînsa, precum şi din arătările feţilor cercetate să descopere, ca ce anume împărtăşire măcar lăturalnică au putut să ia în revoluţia Valahiei Comitetului din Transilvania a naţiei romîne ce au avut a sa rezidenţie în Ghermanştat [1]) şi care să

[1]) Sibiu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

alcătue din feţile următoare : de prezidentul, *Barnuţi*, de cileni, Cipariu, Bălăşescu, Bran [2]) Micaş [3]) şi *Lauriani*. De au fost aceste feţe în corespondenţie cu cei mai însemnaţi revoluţionari ai Valahiei şi ca ce fel de corespondenţie au putut avea. De cumva sînt pricini temelnice ca să socoată că lor li să cuvine şimera <himera> împărăţie daco-romînă, căci ei au lucrat spre înfiinţarea acestui plan ? În ce să cuprinde acel plan şi cu ce chip se socotea a să aduce întru îndeplinire ?

General de infanterie, Lüders.

Şeful Statului Major, general-maior, (nesemnat)

<Rezoluţie> : Comisia îndeplinind cele aci poruncite şi nedovedind vreo relaţie între revoluţionarii de aici cu Comitetul din Ermanştad. Acesta să stea la delă.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 794, 819. Orig. rus-rom.

170

<1849> mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de la arest cu chezăşie a lui Costache Parascoveanu din Craiova.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 19, nr. 148.

Costache Parascoveanu din oraşul Craiova arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a fost rebelist rău, obraznic, cercetîndu-se de comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte în faptele revoluţionare ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-au găsit numitul cu vreo împărtăşire în faptele tulburătoare.

De aceea Comisia hotărăşte slobozirea sa dela arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 43. Copie.

---

[2]) Bran de Lemeny Ioan, magistrat romîn.
[3]) Micaş Florian, avocat romîn din Transilvania.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

171

<1849> mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a pitarului Costache Roată, ca înfocat revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 19, nr. 150.

Pitarul Costache Roată, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit jurnalurile revoluţionare cu nr. 22 şi 33, cel dintîi întitulat *„Popolul suveran"* şi cel de al doilea *„Pruncul romîn"* i s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi din toate acestea s-a dovedit numitul Roată părtaş cu lucrare în revoluţie, cu propagantă şi totdeodată nimicnicind manifestul mării sale împăratul a toată Rosia, avgustul protector aceştii ţări din 20 iulie anul trecut 1849, şi care aceste idei revoluţionară încă se afla hrănindu-le.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pe numitul Costache Roată de revoluţionar din acei mai înfocaţi de la început şi pînă astăzi şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 43 v. Copie.

172

<1849> mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de la arest cu chezăşie a avocatului Costache Cămărăşescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 19, nr. 151.

Costache Cămărăşescu avocatul, arestuitul la poliţie cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce se afla în Comisie doveditoare de feţele ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul cu vreo împărtăşire în faptele tulburătoare. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici dintr-acestea nu s-a putut lua vreun temei de prepus asupră-i.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a să slobozi numitul Cămărăşescu de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 43 v. Copie.

173

<1849> mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de la arest cu chezăşie a fraţilor Ştefan Protopopescu şi preotul Gheorghe care au avut corespondenţă secretă cu arhimandritul Ioasaf Znagoveanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 19, nr. 154.

Preotul Gheorghe şi Ştefan Protopopescu, fraţi, cu porunca înalt. ecs. sale corposului comandir Liders sub nr. 387 din 7 ale trecutei luni fevruarie trimiţîndu-se în cercetarea aceştii Comisii, dinpreună cu alăturatele patru înscrisuri, însă : copie după scrisoare a numiţilor din 19 septemvrie către unchiul lor, revoluţionarul popa Ion [1]) Znagoveanu, asemenea copie după raportul poliţii capitalii cu nr. 1964 către cinstitul Departament din Lăuntru şi dooă tacriruri ce au dat numiţii la cercetarea poliţii atingătoare toate aceste de corespondenţa secretă ce a dovedit poliţia că ţineau numiţii arestuiţi cu acel revoluţionar popa Ion. [1]) Comisia a intrat în cercetarea pricinii şi dezbătînd mai sus zisele acturi, precum şi răspunsurile lor date la cercetarea Comisii, a văzut cele următoare : 1-iu. Că în urma restatornicirii legalii oblăduiri şi a liniştii obşteşti, numiţii preotul Gheorghe şi Ştefan Protopopescu au ţinut corespondenţă secretă cu acel criminal al statului, popa Ion Znagoveanu. [1]) 2-lea. Că din acea corespondenţă a lor s-a văzut că ei au tăinuit şi au asigurat nemişcătoarea avere a numitului revoluţionar pentru temerea ce zic ei că aveau că se va confisca toată averea constituanţilor pentru cheltuielile statului. 3-lea. Că în toate ofiţialele acte ce se află în Comisie doveditoare de feţele ce au luat parte activa în faptele revoluţionare numiţii nu se găsesc cu vreun fel de împărtăşire în asemenea fapte.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte slobozirea de la arest a numiţilor preotul Gheorghe şi Ştefan Protopopescu, fraţi, însă pă chezăşie ca să vie la Comisie spre înfăţişare dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum ce i-ar putea dovedi vinovaţi, fiind totde-

[1]) Ioasaf Znagoveanu, arhimandritul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

odată supuşi şi la privegherea poliţii pentru mişcările lor. Cît pentru averea numitului revoluţionar popa Ion [1]) ce să vede tăinuită şi asigurată dă zişii doi fraţi, otoritățile competente vor lua măsurile cuviincioase, nefiind aceasta în competenţa aceştii Comisii.

Acest jurnal se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Ms. 749, f. 44. Copie.

174

<1849> mart. 22. — Comisia de cercetare consideră necesar a se aduce la anchetă cîte unul din zece din persoanele ce au semnat actul încheiat cu prilejul arderii Regulamentului Organic în oraşul Caracal.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 22, nr. 157.

Comisia cercetînd acturile ce s-au dat subiscălitului vornicul Mihail Cornescu de către domnia sa d-lui vornicul al Trebilor din Lăuntru atingătoare de arderea Regulamentului urmată în oraşul Caracal din judeţul Romanaţi, după chibzuirea ce a făcut, potrivit cu cele ce s-au mai urmat în asemenea pricină, găseşte de cuviinţă ca să se mai aducă la Comisie spre cercetare cîte unul dă fiecare număr dă zece din cei ce se văd iscăliţi într-acel act al arderii, dinpreună cu acel protopop al oraşului ce s-a pus în capul mulţimii şi a învitat-o la această faptă şi cu acel Iordache Bălăcescu, îndeplinitorul postului de cîrmuitor carele a dictat şi a preziduit în săvîrşirea faptei aceştia. Însă alegerea acelor cîte unul la zece să se facă pă feţele ce vor fi cu mai multă capacitate la înţelegere, ca unii ce prin această putere a înţelegerii lor se cunosc mai mult vinovaţi în precugetata nelegiuire.

Această găsire cu cale a Comisii se va supune mai întîi la hotărîrea înalt ecs. sale corposului comandir Liders, ca aprobîndu-se să se dea apoi în cunoştinţa d-lui marelui vornic spre îndeplinirea arătatei alegeri a feţelor şi a trimiterii lor la mănăstirea Văcăreşti spre a se cerceta de Comisie.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 45. Copie.

175

<1849> mart. 22. — Comisia de cercetare declară nevinovaţi pe fraţii Gheorghe şi Alexe Mantu, hotărînd restituirea chezăşiei şi întoarcerea lor acasă.

[1]) Ioasaf Znagoveanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 22, nr. 158.

Comisia luînd în băgare de seamă adresul ecs. sale gheneralului maior și cavaler Șerbinski, nacialnicul ștabului împărăteștilor oștiri ruseți cu nr. 543, intemeeat pe porunca înalt ecs. sale corposului comandir Liders, atingător de catigoria de fapte revoluționare adusă asupra fraților Gheorghe și Alecsie Mantu, a văzut cel din urmă period în coprindere : „făcînd de aceasta cunoscut Comisii cercetătoare, am cinste a adăoga că fraților Mantu, din pricina neînfățișării a vreunor adevărate și temeinice învinovățiri, eu socotesc că se poate a li să învoi ducerea la locul lăcuinții lor, făcîndu-li-se cunoscut, că ei au fost numai sub prepus de către cîrmuire. Și așa precum învinovățirile ce s-au făcut asupra lor sînt netemeinice, apoi Comisia îi cunoaște în desăvîrșire dezvinovățiți, dîndu-li-se lor dreptate a-și căuta în această pricină după rînduiala legiuită. Cu toate acestea această împrejurare atîrnă de la hotărîrea Comisii ; chezășia dată de Mantu pentru fii săi o alăturez spre a se întoarce după cuviință".

În urma aceștii porunci a înalt. ecs. sale corposului comandir, deslușitoare dreptății numiților frați Gheorghe și Alecse Mantu, Comisia declară pe aceștia nevinovați în catigoria de fapte revoluționare adusă asupră-le și hotărăște a fi slobozi să se întoarcă înapoi la lăcuința lor, întorcîndu-li-să și chezășia dată pentru dînșii de părintele lor Mantu.

Acest jurnal se va da în cunoștința numiților frați Mantu alăturîndu-se și zisa chezășie.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 45 v. Copie.

176

<1849> mart. 22. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Costache Mănciulescu, fost secretar la Cîrmuirea județului Vlașca în timpul revoluției.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 22, nr. 159.

După jalba ce a dat Costache Mănciulescu, fostul secretar la Cîrmuirea județului Vlașca către ecs. sa gheneralul Duhamel. plîngîndu-se pentru depărtarea sa din post cu catigorie de fapte. revoluționare, cînd nu să cunoaște vinovat întru acesta, și cerînd restatornicire sa în postul ce a avut, Comisia a intrat în cercetarea numitului și citind acturile ofițiale ce se află în Comisie doveditoare de fețele ce au luat parte activă în faptele tulburătoare, precum și răspunsurile numitului date la cercetare, s-a văzut că el, Mănciulescu, nici o altă parte activă în revoluția

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trecută nu a luat, decît că aflîndu-se mai dinainte suptcîrmuitor de plasă, după înfiinţarea guvernului revoluţionar, pe la luna August, cu prilejul venirii în oraşul Giurgiu a lui Costache Filipescu, ce era atunci ministru al finanţii, după cererea orăşanilor s-a orinduit secretar la cîrmuire ; însă nici o urmare tulburătoare nu să vede să fi săvîrşit în puterea slujbii sale, ci dimpotrivă a poprit mai multe asemenea fapte, între care şi arderea Regulamentului de acolo.

Pentru aceste cuvinte, Comisia negăsind pe numitul Costache Mănciulescu cu împărtăşire în faptele revoluţionare, căci orinduirea sa numai în slujbă sub acel guvern revoluţionar nu poate a-l învinovăţi, dacă s-a mărginit numai în lucrările curgătoare ale slujbii, fără a se amesteca în fapte netrebnice, de aceea îl declară de nevinovat în catigoria arătată.

Aceasta se va supune, plecat, la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, .f 45 v — 46. Copie

177

1849 mart. 23, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei de cercetare, că Iancu Paleologu, fostul cîrmuitor al judeţului Muşcel, a fost trimis să se ţie sub arest la mănăstirea Văcăreşti.

Primit la 26 martie 1849, no. 323.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Am cinste a înştiinţa pe Comisia cercetătoare că pe arestuitul Iancu Paleologul ce au fost cîrmuitor în vremea guvernului revoluţionar, dl. corpuschii comandir a poruncit să să ţie la Văcăreşti spre a se cerceta în vreme de Comisie.

Şeful Statului Major, general-maior Şcerbinski.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

No. 520
23 martie anul 1849
Oraşul Bucureşti

Dos. I/1848, f. 820. Orig. rus.rom.

178

1849 mart. 23/4 apr., Bucureşti. — T. Théot, supus francez, cere marelui logofăt Mihail Cornescu să grăbească

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cercetarea pitarului Constantin Teodor, fost epistat la Sf. Sava, întrucît este nevinovat.

Monsieur le grand logothète,

Connaissant depuis longtemps les sentiments de justice et d'humanité qui vous caractérisent, j'ose vous prier de vouloir bien hâter le jugement du pitar Constantin Théodore, l'ancien épistat de St. Sava. Il a été arrêté sur l'ordre de s. e. Mr. le général Danielewsky et enfermé à la maison d'arrêt de la rue Mogochoi. Tous ceux qui le connaissent s'intéressent à son sort parceque son innocence ne peut manquer d'être prouvée. On s'est plu malignement à lui adresser de Hongrie une lettre anonyme contenant des détails sur les événements de ce pays, et cela dans le but de le compromettre, lui, de tous les êtres le plus inoffensif. Il pleure jour et nuit, et sa vieille mère est prés de mourir de chagrin. Elle n'a que lui pour fils unique, pour appui et pour consolation de sa vieillesse déjà avancée. J'ose espérer, Monsieur le grand logothète que vous serez assez bon pour hâter l'instruction du procés du pitar Constantin Théodore dans le cas où s. e. Mr. le général Danielewsky n'aurait point encore exaucé la prière que Madame Stirbey a dû lui adresser hier en faveur du dit accusé.

Je suis, avec respect,
Monsieur le grand logothète, votre trés humble
et très obéissant serviteur,

T. Théot

Bucarest, 23 Mars/4 Avril 1849.

<Adresa> : Monsieur grand logothète Michel de Cornesco. Bucarest.

Dos. 1/1848, f. 983. Orig. franc.

179

<1849> mart. 14. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe bancherul Hilel Manuah, acuzat că ar fi ajutat cu bani pe membrii guvernului revoluționar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 24, nr. 160.

D-lui Hilel Manuah zarafbașa fiind între cei dați pă chezășie, cu catigorie că ar fi contribuit cu dare de bani în ajutorul membrilor guvernului revoluționar, s-au adus la Comisie spre cercetare. Și citindu-se mai întîi jalba numitului dată către ecs. sa gheneral Duhamel, s-au cercetat apoi acturile oficiale ce să află în Comisie doveditoare de fețile ce au luat parte activă în revoluție și s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Hilel date la cercetare. Nici dintr-unele, nici dintr-altele, nu s-au putut face cea mai mică dovadă asupră-i de împărtăşire în faptele revoluţionare, ci mai cu seamă, după cercetarea ce a făcut Comisia printr-unul din mădularii săi, d-lui vornicul Mihail Cornescu, în condicile casierii Vistierii, s-au văzut că şi acea singură catigorie adusă asupră-i de contribuire cu bani în ajutorul acelui guvern, a fost o urmare a legăturii sale mai dinainte cu guvernul legitim pentru răspunderea banilor tributului statului în Ţarigrad, iar orînduirea sa în postul de mădular al maghistratului nu poate a-l învinovăţi şi a-l osîndi de vreme ce nu să vede amestecat în faptele tulburătoare ale acelii vremi, ci ş-au căutat acea slujbă cu cinste şi linişte.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Hilel Manuah de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a fi slobod de supt chezăşia supt care să află dat, nerămînînd vreun fel de bănuială asupră-i.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel ca să binevoiască a porunci cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 46. Copie.

180

<1849> mart. 24. — Comisia de cercetare declară pe Radu Ceauşescu părtaş la revoluţie pentru că în calitatea sa de deputat în Comisia proprietăţii, a cuvîntat împotriva dreptului proprietăţii.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 24, nr. 162.

Radu Ceauşescu din judeţul Ialomiţa arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisia doveditoare dă feţile ce au luat parte în faptele tulburătoare ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi din amîndoă aceste s-a văzut că numitul Radu Ceauşescu a luat parte activă în revoluţie, viind aici ca deputat la Comisia întocmită de acel guvern revoluţionar pentru proprietate şi cuvîntînd vorbe dă cele mai învitătoare spre aprinderea duhurilor împrotiva dreptului proprietăţii, după cum să văd trecute întru toată a lor întindere în jurnalul revoluţionar întitulat *„Monitorul romînesc“* nr. 11, 12, 13, 17, 18.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară părtaş în faptele revoluţionare pă numitul Radu Ceauşescu şi hotărăşte a sta la arest

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Acesta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 47. Copie.

181

<1849> mart. 26. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe cadetul Gheorghe Costescu din şcoala militară.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 26, nr. 163.

Comisia dezbătînd răspunsurile cadetului Gheorghe Costescu, fostul în slujba miliţii, şcolar spre învăţătură în şcoală militară, nu a găsit nici un temei de prepus asupră-i în catigoria faptelor revoluţionare, nevăzîndu-se nici vreo faptă împrotivitoare a sa, nici poziţie în puterea căriea să fi putut săvîrşi asemenea fapte. De aceea Comisia îl declară dă nevinovat în catigoria de fapte revoluţionare.

Acesta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 47, Copie.

182

<1849> mart. 26. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe serdarul Nicolae Piersiceanu, fost funcţionar al Departamentului din Năuntru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 26, nr. 164.

D-lui serdar Nicolae Persiceanu fostul amploiat în calitate de şef de masă la cinstitul Departament din Lăuntru fiind dintre cei daţi pă chezăşie cu catigorie de propagant în revoluţie, s-a adus la Comisie spre cercetare. Şi citindu-se acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie, luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-a luat vreun temei de prepus asupră-i, ci mai cu seamă, din înscrisa mărturie ce a înfăţişat el la Comisie iscălită de 16 din amploiaţii acelui Departament să vede că el a avut purtări bune şi liniştite

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în tot cursul revoluţii, după ce s-a întors pe la 15 iulie de afară de la munte, unde eşise mai dinainte pentru sănătatea sa.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul serdar Nicolae Piersiceanu de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a fi slobod de supt chezăşia supt care să află dat, nerămîind vreun fel de bănuială asupră-i.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel ca să binevoiască a porunci cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 47. Copie.

183

<1849> mart. 26. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a profesorului Mihalache Gheorghescu din Tîrgul Jiului, fost comisar de propagandă cu leafă sub guvernul revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mart. 26, nr. 165.

Mihalache Gheorghescu [1]), fostul profesor al 2-lea la oraşul Tîrgu Jiului judeţul Gorj arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de propagant în revoluţie, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul cu vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare. După aceasta s-au citit răspunsurile sale date la cercetare şi s-au văzut dintr-acestea, că numitul Mihalache Gheorghescu a luat parte activă în revoluţie făcînd propagantă cu plată de leafă. Aşadar, fiindcă numitul este dovedit de părtaş în faptele revoluţionare urmează a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi. Însă fiindcă numitul la cercetare a arătat desăvîrşită sinceritate, mărturisind de sine atît faptele sale cît şi pă cei ce l-au îndemnat şi l-au silit într-aceasta şi care, nefiind coprinse în vreunul din acturile ce să află în Comisie, ar fi putut rămînea tăinuite. Fiindcă prin această urmare a sa ce dovedesc doă lucruri, întîi că în adevăr înfricoşat de ameninţările revoluţionare şi silit de sărăcie a primit acea misie de propagant şi al doilea, că este căit de fapta sa nerămîind în cugetul său urmă de idei revoluţionare, Comisia socoteşte că s-ar cuveni a i să da ertare şi a să slobozi de la arest supt chezăşie, ca să cunoască din purtările lui de este într-adevăr căit. Însă aceasta rămîne la hotărîrea ecs. sale gheneralului Duhamel, pentru care

[1]) În lista comisarilor de propagandă este trecut „Matache", numele lui, Mihai.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

se va supune jurnalul acesta la cunoştinţa ecs. sale spre a da poruncă de urmare după cum va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 47 v.—48. Copie.

184

1849 mart. 27, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski anunţă Comisia de cercetare că profesorul de teologie Nifon Bălăşescu s-a înapoiat din Transilvania şi întreabă dacă trebuie arestat sau lăsat liber pe chezăşie.

Primită la 28 mart. 1849, no. 334

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

S-au luat ştiinţă că Belcescu [1]), preotul şi profesorul teologhiei, unul din cei întîi propagandişti ce s-au ascuns peste hotar, acum s-au întors şi să găseşte în Bucureşti. După înţelegerea ce au avut cu dl. gheneral-maior Diugamel [2]) a sfintei împărăteştii sale măriri, am cinste a ruga pe comisie să mă înştiinţeze, se cuvine oare a arestui pe pomenitul Belcescu, sau că să poate a-l lăsa supt chezăşie ?

Şeful Statului Major, general-maior, Şcerbinski.

Podpolcovnic din Statul Major, Daragan.

No. 614
27 martie, anul 1849
Oraşul Bucureşti

Dos. 1/1848, f. 824. Orig. rus-rom.

185

1849 mart. 28. — Generalul Şcerbinski trimite Comisiei de cercetare cererile lui M. Gheorghiescu şi I. Comăneanu cerînd răspuns de ce nu-i eliberează de la închisoare. Comisia este de părere că pe Comăneanu nu-l poate elibera, urmînd a-l cerceta pentru dărîmarea casei serdarului Costache Chihaescu [3]).

Primită la 28 martie 1849, no. 335.

Comandantul Corpului 5 de infanterie

No. 620
28 martie anul 1849, Oraşul Bucureşti

---

[1]) Nifon Bălăşescu, în mirenie Niculae, profesor venit din Transilvania.
[2]) Duhamel.
[3]) Căpitanul Costache, cunoscut zbir al poliţiei reacţionare.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestuiţilor din Văcăreşti.

Alăturînd pe lîngă aceasta doă scrisori pe numele comandantului oraşului Bucureşti, dl. gheneral-maior Daniilevskii, una de la Mihail Gheorghiescu, iar cealaltă de la Comăneanu, din care cel dîntîi arată că el după cercetarea Comisei s-au găsit nevinovat, iar celălalt, că după cercetarea Comisiei au înfăţişat chezăşia pentru el. Am cinste a ruga pe Comisie spre a face cunoscut dumnealui corpusului comandir în ce ar fi adevărate tînguirile pomeniţilor arestanţi.

Nacealnic Ştabului, gheneral-maior, Şcerbinski

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Scrisoarea lui M. Gheorghescu, după adres, să să trimiţă cu adresul Comisii d-lui sărdar Radul Roşet, ca de <va> binevoi să ia supt a dumisale chezăşie pe numitul să să trimiţă la această Comisie. Iar pentru cele ce dumnealui Ioan Comăneanul, prin jalba sa zice, să să răspundă la adresul no. 620 din 28 martie, că Comăneanul deşi s-au cercetat, însă a lui cercetare nu este săvîrşită. Pentru căci sărdarul Costache au făcut arătare Comisii, că la 30 <ale> trecutului iunie, acel Comăneanu s-au dus la poliţie de aici cu o mulţime de norod, voind să-l ia pe el, Costache, ce au alergat la poliţie spre a scăpa de goana ce i să făcea de către Comăneanul şi acel rătăcit norod prost, la care s-au împotrivit şeful poliţii de atunci de nu l-au dat. De acolo de la poliţie s-au pornit Comăneanul în capul norodului şi s-au dus la casa lui de au dărîmat-o. Această arătare a lui sărdarului Costache are trebuinţă de încredinţare prin confrontaţia lui, sărdarului cu Comăneanul. Şi fiindcă sărdarul Costache este trimis afară din Bucureşti, de aceia Comisia nu au săvîrşit pînă acum cercetarea lui Comăneanul şi nici nu au găsit de cuviinţă de a-l lăsa supt chezăşie, ci a-l ţinea supt arest, pentru căci de să va lăsa slobod, precum s-au zis, el ar putea să să înţeleagă atît cu amploiaţii de atunci ai poliţii, cît şi cu alţi cunoscuţi lui Comăneanul pentru a arăta în favorul lui.

<M. Cornescu>

Dos. 1/1848, f. 825. Orig. Adresa în limba rusă cu trad.

186

<1849> mart. 29. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Ioan Paleologu, fost cîrmuitor al judeţului Muscel 24 zile din timpul revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> martie 29, nr. 166.

Ioan Paleologul, arestuitul cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție și dintr-acestea nu s-au găsit numitul cu vreun fel de împărtășire în faptele tulburătoare, decît s-au văzut că la 9 Iulie anul trecut 1848 s-au orînduit cîrmuitor la județul Mușcel și peste 24 zile, adică la 3 august s-au depărtat din acel post de către acelaș guvern, iar în vremea cîrmuirii sale, în sfîrșit, a îndeplinit cererea acelui guvern revoluționar cu săvîrșirea jurămîntului pă acea constituție impusă de el.

După aceasta s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului date la cercetare și dintr-acestea s-au văzut că orînduirea sa în arătatul post de cîrmuitor a fost fără a sa voie, primind slujba aceasta după sfătuirea ce a avut cu rudele sale spre a nu intra în goana acelor revoluționari și că în vremea administrații sale neîndeplinind poruncile și dorințele acelor revoluționari, de aceea după 24 zile l-au și depărtat din post, orînduind pă altul de asemenea idei cu dînșii. Din toate cele mai sus arătate, numitul Ioan Paleologu nu să poate socoti părtaș în faptele revoluționare, nici cu orînduirea sa în post de către acel guvern revoluționar, dă vreme ce nu să vede săvîrșitor de fapte tulburătoare, care aceasta să dovedește din scoaterea ce după cîteva zile i-au făcut acei revoluționari din post, nici cu săvîrșirea acelui nelegiuit jurămînt, dă vreme ce nu a îndeplinit legătura lui, din care aceasta să vede că l-ar fi săvîrșit din temerea împrejurărilor acei vremi.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Iancu Paleologu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluționare și hotărăște a să slobozi de la arest pă chezășie pînă va aduce la Comisie înscrisurile acelui guvern ce a arătat că le are la casa sa la Cîmpulung, doveditoare că nu a fost supus și îndeplinitor dorințelor acelui guvern.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Ms. 749, f. 48. Copie.

187

<1849> mart. 30. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe pitarul Caloian Cătănescu, fost prezident al magistratului din orașul Buzău în cursul revoluției.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 30, nr. 167.

Pitarul Caloian Cătănescu din orașul Buzăului, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, adică, că a fost prezident al maghistratului dintr-acel oraș supt guvernul revoluționar, că au fost mădular al clubului revoluționar și că a cugetat asupra vieții maiorului Popescu. Cercetîndu-se de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea s-a văzut în lista propaganţilor trimişi pe la judeţe cu plata de leafă figurează şi un nume „Caloianu" de propagandist trimis la acel judeţ Buzău. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi arătările sale date la cercetare şi dintr-acestea nu s-a putut lua vreun temei de prepus asupră-i, tăgăduind el cu totul arătatele catigorii aduse asupră-i precum asemenea şi cea din urmă faptă de propagant, fiindcă este altul cel ce a îndeplinit misia aceasta supt numire de Caloian, fiu al preotului Caloian de la moşia Stîlpul a d-lui vistierul Alecsandru Ghica.

Comisia vrînd a să încredinţa despre temeinicia aceştii arătări a scris cinstitei cîrmuiri locale a judeţului Buzău, ca să cerceteze şi să arate Comisii dacă numitul arestuit a îndeplinit misia de propagant la acel judeţ, sau este alt Caloian acel ce a îndeplinit misia aceasta la acel judeţ. La care aceasta s-a primit răspunsul pomenitei cîrmuiri supt nr. 2774 din 19 ale curgătoarei luni, prin care încredinţează d-lui cîrmuitorul că în adevăr propagant la acel judeţ a fost altul supt numire tot de Caloian, fiul preotului Caloian de la moşia Stîlpul. Totdeodată şi d-lui procurorul Comisii a înfăţişat la Comisie biletul d-lui vistierului Alecsandru Ghica, proprietarul numitei moşii Stîlpul către d-lui din 18 ale curgătoarei luni, coprinzător despre această împrejurare în asemănare cu zisul răspuns al cîrmuirii. Pă temeiul arătatelor două încredinţări, cum că propagantul Caloian trecut în listele ofiţiale nu este numitul arestuit, pitarul Caloean Cătănescu şi pă temeiul neadeveririi celorlalte dooă catigorii aduse asupră-i, de mădular al clubului şi de cugetător împotriva vieţii Popescului, nici din vreun act ofiţial, nici din răspunsurile sale, nici cea de al treilea catigorie, cum că a fost slujbaş supt acel guvern revoluţionar nu poate a-l învinovăţi şi osîndi, dacă nu a urmat fapte tulburătoare în puterea slujbii sale, ci s-a mărginit numai în lucrările curgătoare ale acei slujbe.

De aceea Comisia îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a să slobozi pă chezăşie, ca dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor ivi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, să vie spre înfăţişare.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor comisii.

Ms. 749, f. 48 v. Copie.

188

<1849>mart. 30. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul în rezervă Gheorghe Găman nevinovat, deşi a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ocupat postul de comisar de vopsea în București în timpul guvernului revoluționar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 30, nr. 168.

Praporgicul în ostafcă Gheorghe Găman, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofițiale ce să află în Comisie doveditoare de acei ce au luat parte activă în faptele revoluționare și dintr-acestea nu s-a dovedit altcevași decît că a slujit supt acel guvern revoluționar în calitate de comisar de văpsea aici în capitală și în urmă iarăși de acel guvern s-au depărtat din acest post orînduindu-se în locu-i altul cunoscut cu capasitate și aplicare de revoluționar. După aceasta s-au luat în băgare de seamă și arătările numitului date la cercetare și dintr-acestea asemenea nu s-a luat vreun temei de prepus asupră-i, căci s-au văzut că el, cu ani mai nainte fiind orînduit în post de supt comisar de către guvernul legitim a stăruit în acestași post și sub guvernul revoluționar pînă cînd, întîmplîndu-se vacanție de comisar la acea văpsea, acel guvern l-au orînduit pă dînsul comisar după care, peste o lună, l-au depărtat din slujbă. Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporgic Găman de nevinovat în catigoria faptelor revoluționare, căci înaintarea sa în postul de comisar nu poate da vreo bănuială asupră-i de înclinare cu acei revoluționari de vreme ce peste o lună l-au depărtat, lipsindu-l cu aceasta și de cel dintîi post de suptcomisar; și, prin urmare, hotărăște Comisia a să slobozi de la arest pă chezășie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei să vor ivi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da la cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 43 v.—49. Copie.

189

<1849> mart. 30. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe parucicul Grigore Băjescu, acuzat că a depus jurămîntul pe constituția revoluționară și a slujit sub ei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mart. 30, nr. 169.

Comisia dezbătînd răspunsurile dumnealui parucicul Grigorie Băjescu, fostul în slujba miliții țării, date la cercetare și prejudecînd urmările lui de la începutul revoluții și pînă în sfîrșit,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

a văzut cele următoare : 1-iu. Că el aflîndu-se cu roata la case era prenumerat la punctul Olteniţa, a săvîrşit jurămîntul cerut de acel guvern revoluţionar pă acea constituţie impusă dă el, iar propunerea ce face el, cum că deşi a intrat în biserică cu căpitanul şi soldaţii de la acea roată carei au săvîrşit jurămîntul, el însă nefiind de opinia aceasta nu l-a săvîrşit, să socoteşte netemeinică şi meşteşugită ; fiindcă intrînd cu căpitanul şi soldaţii în biserică şi faţă aflîndu-se la săvîrşirea jurămîntului, urmează să-l fi săvîrşit şi el. 2-lea. Că stăruind acolo la arătatul punt pînă la luna iulie, a venit atunci cu polcul în garnizoană aici în capitală, unde a stăruit pînă la intrarea oştirilor împărăteşti, însă nu să vede din parte-i vreo urmare împrotivitoare în puterea postului său.

Asupra acestor împrejurări ale prepusului numitul parucicul Băjescu, Comisia, după chibzuirea ce a făcut, zice : că urmarea sa cu săvîrşirea nelegiuitului jurămînt nu poate trage asupră-i învinovăţire cu catigorie de fapte revoluţionare, de vreme ce nu să vede îndeplinită din parte-i legătura acelui nelegiuit jurămînt cu săvîrşire de fapte improtivitoare, ci s-a mărginit cu simplitate în datoriile slujbii. De aceea Comisia îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 49. Copie.

190

<1849> mart. 31. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Şcerbinski părerea sa de a se pune sub chezăşie profesorul Nifon Bălăşescu spre a-l cerceta despre lucrările Comitetului naţional din Transilvania pentru înfiinţarea unei împărăţii daco-romană.

Către ex. sa gheneralul Şerbinski şi celelalte.

La adresul ex. voastre de supt no. 614 atingător de acel Bălăşescu, preotul şi profesorul de teologhie, carele s-au întors acum de peste hotar şi să găseşte aici în capitală, prin care să cere ştiinţa de la Comisie dacă să cuvine a să arestui numitul sau să poate a să lăsa pe chezăşie, Comisia plecat răspunde ex. voastre, că numitul Bălăşescu profesorul de teologhie fiind cunoscut că lipseşte de doi ani de aici din ţară peste hotar în Transilvania cu cuvînt pentru tipărirea unui dixioner, prin urmare nici să poate socoti în activitate părtaş în faptele revoluţionare urmate aici în ţară în vremea trecutei răzvrătiri. Iar mai cu seamă căci nici să vede figurînd numele său, în vreun chip, în vreun act public din

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

acea vreme şi supt acest raport nici Comisia poate zice că să cunoaşte a se arestui numitul Bălăşescu.

Cu toate acestea, fiindcă în Transilvania ar fi fost un Comitet mai de multă vreme alcătuit de profesori în relaţie cu acei profesori din Valahia şi aceşti transilvăneni, care Comitet s-ar fi îndeletnicit în proecturi şi alte lucrări spre înfiinţarea unei împărăţii numite de el Dacoromană şi fiindcă cu ducerea lui apoi de multă vreme în Transilvania unde să ţinea acel Comitet, nu este greu a să socoti că şi el, Bălăşescu, să fi fost intrat în acel Comitet şi că el ar cunoaşte cele ce el lucra şi despre care să pomeneşte în porunca înalt. ex. sale corposul comandir către această Comisie supt no. 567 din 19 ale curgătoarei luni. Cînd a venit aici în Bucureşti, mai nainte, era îmbrăcat în haine sivile, iar după aceasta orînduindu-să profesor la seminar şi-au schimbat costumul îmbrăcîndu-să în haine călugăreşti, fără a fi călugăr şi arăta idei aproape de poezie, din care aceasta să declară întrînsul un moral stricat.

Aceasta avînd în vedere, Comisia socoteşte că urmează a să da numitul în a ei cercetare pentru descoperirea lucrărilor acelui Comitet şi spre acest sfîrşit să să dea pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, neputînd a lipsi de aici din Capitală pînă îi va veni rîndul înfăţişării.

<1849> martie 31, nr. 433.

Dos. 1/1848, f. 829. Concept.

191

1849 apr. 10, Bucureşti. — Vasile Şişcu cere generalului Duhamel să nu socotească de crimă faptul că fratele său Gheorghe a fost comisar la vopseaua de Albastru, întrucît el a păzit ordinea, scăpînd din mîinile revoluţionarilor pe marele logofăt Niculae Băleanu.

Excellence !

J'ai l'honneur de porter à votre connaissance qu'un mois après le commencement de la révolution valaque, dans un moment critique où chacun avait à craindre pour sa vie et sa propriété, plusieurs négociants sollicitèrent mon frère George Chichcou pour lui faire accepter le poste de commissaire. La proposition n'avait rien que d'honorable et l'intention de mon frère ainsi que ses actes devait rester pure de toute supposition à une participation révolutionnaire. En effet ses plus constants efforts n'ont jamais tendu qu'à maintenir l'ordre et qu'à détourner la population de tout acte de violence. Loin d'avoir à rougir, il croit pouvoir s'estimer heureux, comme tout honnête homme, <d'avoir> contribué à faire quelque bien au milieu d'une effervescence qui menaçait des plus fatals excès. Que votre excellence

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

daigne faire prendre des informations et elle pourra s'assurer que pendant tout le temps qu'il a exercé la fonction de chef de la commission bleue, aucune action ne peut lui être imputée que d'une manière honorable. Je citerai un fait qui prouvera combien son devouement pour le maintien de l'ordre et la sureté des personnes a été grand, dévouement qui a failli lui coûter la vie.

Votre excellence n'ignore pas que Monsieur le grand logothète Nicolas de Baliano tomba un jour entre les mains d'une population furieuse qui faillit le massacrer. Mon frère accourut à son secours et parvint de l'arracher de leurs mains, de le faire échapper. La fureur du peuple se tourna alors contre lui et peu s'en fallut qu'il ne restât lui même sur la place. Il fut si maltraité qu'il dut garder le lit pendant plusieurs jours.

Cependant sous la seule inculpation d'avoir exercé la fonction de commissaire pendant la révolution il est depuis plus d'un mois aux arrêts à la police, sans avoir subi jusqu'à présent aucun interrogatoire.

Excellence, toute sa famille compte sur votre justice et sur la bonté de votre coeur ; elle ose espérer que vous daignerez prendre en considération le bien public qui seul a été le mobile de ses actions et que vous ne voudrez pas lui imputer comme un crime ce qu'il n'a fait que dans un but méritoire. Elle vous supplie donc, Excellence, de vouloir bien prendre en pitié le sort d'une famille affligée du malheureux sort qui pèse déjà depuis un mois sur mon pauvre frère.

Veuillez, Excellence, recevoir l'assurance du plus profond devouement de votre très humble serviteur.

Vasile Chichcou

Le 10 Avril 1849, Bucarest.

Dos. 1/1848, f. 861. Orig. franc.

192

<1849> apr. 15. — Comisia de cercetare declară pe Niţă Petre Muscalu nevinovat de acuzaţia adusă de participant la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april 15, nr. 172.

Niţă Petre Muscalu din satul Găleşeşti judeţul Argeş, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-să de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-a dovedit numitul cu vreun fel de împărtăşire în asemenea fapte. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nici dintr-acestea nu s-au găsit vreun temei de prepus asupră-i.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Niţă Petre Muscalu de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a să slobozi pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 50. Copie.

193

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Nicolae Daniil, sluga arhimandritului Dionisie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april 18, nr. 175.

Nicolae Daniil născut în Transilvania, sluga arhimandritului Dionisie [1]) arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în dezbatere răspunsurile sale şi nu s-au găsit nici un temei de prepus asupră-i în catigorie de fapte revoluţionare, fiind numai o semplă slugă a numitului revoluţionar Dionisie şi mai cu seamă aflîndu-se în nevîrstnicie, numai de ani 14. De aceea Comisia declară pă numitul Nicolae Daniil dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi ca unul ce nici bănuit nu rămîne hotărăşte a se slobozi de la arest fără chezăşie, spre a să putea băga la alt stăpîn pentru chiverniseala sa.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749 f. 51. Copie.

194

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare hotărăşte restituirea chezăşiei paharnicului Ioan Paleologu, întrucît a prezentat la Comisie actele ce dovedesc nevinovăţia sa.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april 18, nr. 173.

Prin jurnalul ce a încheeat Comisia supt nr. 166 din 29 ale trecutei luni martie asupra anchetii fostului arestuit, d-lui paharnic Ioan Paleologu s-a hotărît a se slobozi numitul pă chezăşie

[1]) Dionisie Romano originar din Transilvania şi profesor la Buzău, apoi la Bucureşti, exilat în Transilvania după revoluţie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pînă va aduce la Comisie înscrisurile acelui guvern revoluţionar ce a arătat că le are la casa sa la Cîmpulung, doveditoare că nu a fost supus şi îndeplinitor dorinţelor acelui guvern. Acum, pe lîngă jalba numitului, s-a primit la Comisie dooă înscrisuri ale zisului guvern revoluţionar, unul din 30 iulie 1848 iscălit de Grigorie Grădişteanu ce era director al Departamentului din Lăuntru, prin care îl dojeneşte pă el Paleologu că nu este credincios cauzii lor şi îl sfătueşte a-şi îndeplini datoriile după cuviinţă, căci orice se va întîmpla rău singur este de vină. Şi al doilea din 3 avgust, iscălit de Nicolae Golescu, ce era ministru Trebilor din Lăuntru, prin care orindueşte pă altul în postul său de cîrmuitor al judeţului Muscel.

Spre îndeplinirea dar <a> arătatului jurnal al Comisii şi spre încheerea pricinii aceştia, Comisia hotărăşte a se întoarce numitului Paleologu chezăşia sa dată pentru a sa slobozire, şi care s-a trimis ecs. sale gheneral-maior şi cavaler Şerbinski, nacialnicul ştabului împărăteştilor oştiri ruseşti, pă lîngă adresul Comisiei nr. 418 din 29 ale trecutei luni martie.

Acest jurnal se va da în cunoştinţa ecs. sale ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 50. Copie.

195

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Radu Chelaru, sluga revoluţionarului Magheru şi hotărăşte trimiterea lui la casa sa cu chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april 18, nr. 176.

Radu Chelaru din judeţul Gorj, sluga revoluţionarului Magheru arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au dezbătut răspunsurile ce a dat el la cercetare şi nu s-a găsit vreun temei dă prepus asupră-i, dă vreo înclinare în lucrările acelui revoluţionar Magheru, fiind numai o simplă slugă a sa.

De aceea Comisia îl declară dă nevinovat şi hotărăşte a se slobozi de la arest la casa sa prin cîrmuirea locală, pă chezăşie de bune purtări.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski ca să binevoească a face cele ce va găsi de cuviinţă, prin înţelegere cu cinstitul Departament din Lăuntru, pentru ceea ce să atinge de trimiterea numitului la cîrmuirea locală.

Urmează iscăliturile mădularilor Comisii.

Ms. 749, f. 51 v. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

196

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară pe pitarul Ştefan Ferichidi nevinovat şi hotărăşte a i se înapoia chezăşia.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 18, nr. 177.

D-lui pitar Ştefan Ferichidis fiind dintre cei daţi pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare s-au adus la Comisie spre cercetare. Şi citindu-se acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat la întrebările Comisii, nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-a făcut cea mai mică dovadă asupră-i de vreun fel de împărtăşire în revoluţia trecută şi nici măcar vreo bănuială rămîne asupră-i. Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul pitar Ştefan Ferichidi dă nevinovat în catigoriea faptelor revoluţionare şi, ca nici bănuit, hotărăşte a i se da înapoi chezăşia ce a fost dat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel ca să binevoiască a porunci cele ce va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 51 v.—52. Copie.

197

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe doctorul <Vasile> Formion şi hotărăşte a i se înapoia chezăşia.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 18, nr. 178.

Dumnealui doctorul Formion fiind între cei daţi pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare s-au adus la Comisie spre cercetare şi citindu-se acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie ; luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile ce au dat la întrebările Comisii, nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-a făcut cea mai mică dovadă asupră-i de vreun fel de împărtăşire în revoluţia trecută şi nici măcar vreo bănuială rămîne asupră-i. Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul doctor Formion de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi, ca nici bănuit, hotărăşte a i se da înapoi chezăşia ce au fost dat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel ca să binevoiască a porunci cele ce va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii .

Ms. 749, f. 52. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

198

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe parucicul Ioan Racoviceanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 18, nr. 179.

Comisia dezbătînd răspunsurile parucicului Ioan Racoviceanu, fostul în slujba miliţii ţării şi luînd în băgare de seamă purtarea sa de la începutul revoluţii şi pînă în sfîrşit, s-a încredinţat Comisia : 1-iu, că nu a săvîrşit jurămîntul cerut de acel guvern revoluţionar ; 2-lea, că a stăruit în postul său supt acel guvern, fără a să amesteca în faptele tulburătoare ale acei vremi.

Iar către aceasta nu s-au putut găsi vreun temei de prepus asupra numitului parucic Ioan Racoviceanu în catigorie de fapte revoluţionare, nici din acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie. Pentru toate aceste cuvinte Comisia îl declară dă nevinovat în catigoria aceasta.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 52. Copie.

199

<1849> apr. 18. — Comisia de cercetare declară pe pitarul Alecu Dedu revoluţionar ca fost comisar extraordinar în judeţul Muscel şi hotărăşte menţinerea lui în arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare <Anul 1849> april. 18, nr. 180.

Pitarul Alecu Dedu, arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea s-a dovedit că numitul a luat parte activă în faptele tulburătoare, orînduindu-se de acel guvern revoluţionar comisar ecstraordiner cu plată dă leafă în judeţul Muşcelului, a căruea misie era propaganta prin sate spre învitarea lăcuitorilor în faptele revoluţionare. După aceasta s-au citit şi răspunsurile numitului date la cercetare şi dintr-acestea s-a văzut iarăşi că el a fost în de-aproape relaţie cu unii din acei capi care au urzit revoluţia, avînd şi cunoştinţă mai dinainte de lucrările lor într-aceasta. Care aceasta să dovedeşte şi mai mult din împrumutarea de 2500 galbeni ce a fost însărcinat el de către acel cap revoluţionar Roseti a-i mijloci de la vreun capitalist pentru binele obştesc şi care acest bine

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

obștesc a urmat să-i fie și lui Dedul cunoscut, precum mai în urmă s-a cunoscut și s-au văzut de toți, că acel bine a fost complotul urzit spre izbucnirea revoluției. Și pentru asemenea complicație însemnătoare în revoluție numitul Dedu, după restatornicirea legalii oblăduiri, a fugit peste graniță în Transilvania dimpreună cu ceilalți refugiați acolo revoluționari, unde acolo aflîndu-se avea în cunoștință corespondența ce acei revoluționari ținea cu cei rămași aici în țară, dar la cercetare au arătat numai pă cei din Transilvania, iar pă cei de aici i-a tăinuit zicînd că nu-i știe.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Alecu Dedu părtaș în activitate în revoluție și cu cunoștință mai dinainte de complotul urzit pentru izbucnirea ei și prin urmare hotărăște Comisia ca să stea numitul la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru ceilalți asemenea lui învinovățiți.

Aceasta se va supune la cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 52 v.–53. Copie.

200

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe parucicul în rezervă Grigore Vlădoeanu vinovat pentru transportarea la Islaz, în ziua de 5 iunie 1848, a lui Ioan Eliad și Ștefan Golescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> april. 20, nr. 182.

Din auzire Comisia avînd cunoștință cum că parucicul în ostafcă Grigore Vlădoeanu mai nainte de ziua eclatării revoluții a fost luat de aici pă acei doi capi ai revoluții, Ioan Eliad și Ștefan Golescu de i-au dus la Izlaz, locul reunirii complotiștilor, unde pentru întîiași dată a izbucnit revoluția, întitulîndu-se aceea de guvern provizor al țării și, după încredințarea ce și mai mult a luat Comisia mai în urmă din ancheta cu nr. 103 a arestuitului popa Șapcă, unul din numiții complotiști de la Izlaz, carele de sine a arătat cum că s-au aflat la Islaz cînd numitul Vlădoeanu a adus cu sine acolo pă numiții Iliad și Golescu. Comisia, prin raportul său către inalt ecs. sa corposul comandir Liders supt nr. 264 din 28 ale trecutei luni fevruar, a cerut asigurarea numitului Vlădoeanu și trimiterea lui la Comisie spre cercetare, carele și trimițîndu-se și făcîndu-i-se cercetare a dat răspunsurile coprinse în tacrirul său alăturat la delă, scris și iscălit de însuși.

Comisia citind mai întîi acturile ofițiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție, din-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tr-acestea nu s-a găsit să fi luat numitul Vlădoeanul vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare. După aceasta, luînd Comisia în băgare de seamă şi zisele răspunsuri ale numitului date la cercetare a văzut cele următoare : 1-iu. Că el, Vlădoeanu la 5 iunie anul trecut 1848, cu podorojnă scoasă de la poliţie pă numele său spre a merge la moşia dumisale, Deveselu din judeţul Romanaţi, şi cu trăsura sa cu cai de poşte a eşit de aici din capitală şi du pă drum, la al doilea sau al 3-lea poşte, o luat în trăsura sa pă acei doi capi ai revoluţii, Ioan Eliad şi Ştefan Golescu şi prin oraşul Turnu i-au dus la numitul sat Izlazul, locul reunirii complotiştilor precum s-au zis mai sus. 2-lea. Că spre îndreptare-i, numitul Vlădoeanu la această însemnătoare faptă a sa, propune că ar fi săvîrşit din neştiinţa şi întîmplare, căci pe la începutul lunii lui iunie fiind hotărît a pleca la zisa moşie a sa Deveselu şi numitul Golescu aflînd despre aceasta, l-au rugat să-l ducă pînă la Turnul, căruia i-au dat făgăduială să-l ia, însă să-şi scoată răvaş de drumu de la Agie spre a nu li se întîmpla vreo împiedicare pă drum ; că după aceea Golescu văzînd zăbava slobozirii cailor de poşte, la 6 iunie a tocmit birjă şi a plecat cu un alt prieten al său, după cum i-ar fi arătat Radul, fratele Golescului. Că el, Vlădoeanu după aceasta viindu-i caii de poşte a plecat singur seara pă lună într-aceeaşi zi şi făcînd dooă sau trei poştii din Bucureşti a întîlnit pă numitul Ştefan Golescu dimpreună cu Eliad, cu care numai atunci pentru întîia oară a vorbit el, şi rugîndu-l Golescu să-i ia pe amîndoi în trăsura sa, căci îi zdruncină căruţa, i-au şi luat şi i-au dus la Izlaz precum s-a arătat mai sus. Că ajungînd acolo la Izlaz, numitul Ştefan Golescu l-au tras la o parte şi i-au zis : „fiindu-mi frică că te vei destăinui la cinevaşi şi vom pierde tot, de aceea nu ţi-am spus nimic ; de mîine dar vei şti că noi toţi cîţi ne aflăm aici sîntem guvernul Ţării Romîneşti şi domnul Bibescu, stăpînitorul ţării, de nu va primi propunerile noastre va fi izgonit din ţară". Că după aceasta tremurînd dă cele ce auzise a intrat cu Golescu în bordeiul unde Eliad să aşezase la o masă ca să citească în auzul celor ce se afla acolo o hîrtie tipărită pe care o numea constituţia Ţării Romîneşti. Că deşteptîndu-se din toate acestea şi văzînd că numiţii a voit să-l înşale, ş-au cerut voie la Golescu să plece de acolo, care i-au şi dat voie însă i-au zis ca să nu se înşale a destăinui acest secret cuivaşi, căci în urmă va fi straşnic pedepsit de acel guvern cînd va lua cîrma în mînă. Că după aceasta el, Vlădoeanu a şi plecat la Craiova în trebuinţele sale particolare.

Aceste răspunsuri ale numitului Vlădoeanu dezbătîndu-le Comisia din cuvînt în cuvînt zice : că numitul Vlădoeanu a avut în a lui cunoştinţă că Golescu şi Eliad sînt din cei dintîi capi ai unui complot pentru a face revoluţie, precum şi goana acestora de către poliţie şi aşa scăparea acelora a fost pregătită între Golescu şi Vlădoeanu. Iar cuvintele sale de îndreptare nu numai că nu pot a-şi avea locul, fapta fiind de faţă, dar şi mai mult îl do-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vedesc dă vinovat văzîndu-se nişte cuvinte meşteşugite fără căpătîi şi fără legătură. 1-iu. Căci mărturisind însuşi că a avut înţelegere cu Golescu ca să-l ia cu trăsura sa de aici să-l ducă la Turnul, apoi cuvîntul, că l-au întîlnit pă drum împreună cu Eliad şi du pă drum i-au luat în trăsura sa nu poate fi crezut.

Căci mai întîi birjarii şi cărăuşii, după cum este obşteşte cunoscut şi după ştiinţele ce au luat Comisia, nu călătoresc în acea parte de loc pă drumul poştii, ci pă alt drum mai dă drept. Aşadar, zisa dumnealui Vlădoianu că a întîlnit pă Eliad şi Golescu pă drum la a doa sau a treia poşte nu este dă crezut, căci poate zice cu încredinţare că numiţii revoluţionari totdeodata vor fi eşit cu birja numai din barieră afară, precum poate a să mai zice, că poate să-i fi luat chiar din oraş, pentru cuvîntul că podorojna dumisale era coprinzătoare „cu ai dumisale", (înţelegere de mai multe persoane), iar dumnealui după a însuşi arătare nu avea decît numai o slugă. 2-lea. Cuvîntul iarăşi că tocmai la Izlaz a aflat de la Golescu cugetările acelor complotişti de a detrona pe domnul ţării dacă nu va primi propunerile lor, iarăşi este plăzmuire, căci era cunoscut de obşte cugetările acelor complotişti de a face revoluţie. 3-lea. Înfricoşarea ce zice el, Vlădoeanu că i-ar fi făcut acel Golescu acolo la Izlaz de a nu da taina lor de faţă — iarăşi este o plăzmuire, căci atunci ei să declară întitulîndu-se guvern provizor al ţării şi prin urmare nu mai aveau trebuinţă de a fi lucrurile lor secrete.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pe numitul parucic Vlădoianu vinovat cu precugetare întru scăparea acelor doi capi ai revoluţii Ioan Eliad şi Ştefan Golescu din mîinile poliţii şi ducerea lor la locul hotărît pentru izbucnirea revoluţii, care aceasta a dat prilej de a se îndeplini nelegiuita cugetare a acelor complotişti, iar pentru osînda sa rămîne la hotărîrea ecs. sale gheneralului Duhamel, precum asemenea şi de să cuvine a rămîne tot slobod pă chezăşia supt care s-au dat numai spre a să căuta de boală, cînd acum se află sănătos.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 53 v.—54. Copie.

201

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe Alecu Petrescu vinovat, întrucît a îndeplinit funcţia de comisar extraordinar al guvernului revoluţionar şi a participat la arderea Regulamentului Organic în oraşul Turnu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> aprilie 20, nr. 183.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Alecu Petrescu din orașul Ruşii de Vede județul Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se la Comisie, s-au citit acturile ofițiale ce se află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție, s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului date la cercetare și din amîndooă acestea s-au găsit numitul complicat în faptele revoluționare, luînd asupră-și însărcinarea de comisar ecstraordiner al acelui guvern revoluționar pentru a face propaganta acei constituții impusă de acel guvern și totdeodată a contribuit și la arderea Regulamentului din pomenitul oraș Turnul, iscălind și scîrnavul acel protest al săvîrșitorilor aceștii arderi.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Alecu Petrescu de vinovat în fapte revoluționare și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecselența sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alții asemenea lui învinovățiți.

Aceasta se va supune la cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 54 v. Copie.

202

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Mihail Caracasidi participant la revoluție prin propaganda către soldații de sub comanda sa și prin mergerea cu roata sa în ajutorul lui Magheru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> aprilie 20, nr. 184.

Căpitanul Mihail Caracasidis fostul în slujba miliții țării, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare și din însuși arătările sale s-au văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul Caracasidi a săvîrșit jurămîntul cerut de acel guvern revoluționar pe acea constituție impusă de el ; 2-lea. Că a păzit și a îndeplinit legătura acestui jurămînt, făcînd propagantă către soldații de supt a sa comandă în favorul acei constituții a revoluționarilor și mergînd în cele din urmă cu roata sa în ajutorul acelui revoluționar Magheru în tabăra sa de la Cîmpul lui Troian.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul căpitan Mihail Caracasidi de complicat în fapte revoluționare ; iar propunerea ce face el, cum că a urmat aceasta pilduindu-se de la șefii săi și din a lor poruncă nu îi poote fi de ajutor, căci fiecare este răspunzător în parte pentru faptele sale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Acest jurnal să va supune la cunoştinţa ecs. sale ghenera-lului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 55. Copie.

203

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Costinescu participant la revoluţie, ocupînd funcţia de propagandist în judeţul Buzău.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. <Anul 1849> april. 20, nr. 185.

Ioan Costinescu din oraşul Buzău, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie dovedi-toare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi din amîndooă acestea s-au găsit numitul că a primit asupră-şi sarcina de propagant prin sate cu plată de leafă, a cărora propaganţi misie era învitarea şi aprinderea duhurilor spre răzvră-tire. De aceea Comisia declară pă numitul Ioan Costinescu de complicat în revoluţie cu plata de propagant şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învino-văţiţi.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 57. Copie.

204

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară vi-novat pe parucicul Pavel Zăgănescu, pentru că s-a luptat cu oştirea otomană la cazarma din Dealul Spirii.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 20, nr. 186.

Parucicul Pavel Zăgănescu de aici din Bucureşti, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cer-cetîndu-se de Comisie, s-au dezbătut din cuvînt în cuvînt ară-tările sale şi s-au văzut cele următoare : 1-iu. Că mai nainte de eclatarea revoluţii numitul Zăgănescu aflîndu-se în roata pom-pierilor ce era orînduită pe lîngă poliţie şi Comisiile văpselilor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pentru paza orașului de foc, a urmat slujba sa și supt guvernul revoluționar fără a săvîrși jurămîntul cerut de acel guvern de la militari pă acea constituție împreună dă el. 2-lea. Că de către acel guvern s-a înaintat în postul de comandir al roții pompierilor. 3-lea. Că în cele din urmă la 13 septembrie în fruntea roții pompierilor a mers la cazarma din Dealul Spirii, unde s-a întîmplat războirea aceștii roți de soldați cu armia împărătească otomană. La care, spre îndreptarea sa la această din urmă faptă, numitul Zăgănescu a propus întîi, că mergerea sa la cazarmă cu soldații a urmat-o din porunca comandirului polcului Golescu și al doilea, că războirea s-a pricinuit din întîmplare, neștiind de unde s-au început întîi focurile, iar el nu a dat nici o poruncă soldaților a se război.

Aceste împrejurări ale prepusului parucic Zăgănescu dezbătîndu-le Comisia, zicea : că după ce el s-a pornit cu soldații pompieri de a să duce la cazarmă, văzînd că drumul de intrare în cazarmă era poprit de oștirile împărătești otomane, urma să se întoarcă cu soldații la locul destinat spre slujba pompierilor, iar nu să stăruească de a intra în cazarmă cu împotrivire trupelor împărătești, din care aceasta a lui urmare s-a pricinuit războirea între trupele împărătești și soldații pompieri. De aceea Comisia hotărăște pe Pavel Zăgănescu greșit în acea a lui faptă și prin urmare va sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți.

Acest jurnal se va supune la cunoștința ecs. sale ghenera-lului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 55 v. Copie.

205

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Rotescu din orașul Brăila părtaș la revoluție, pentru că în calitatea sa de propagandist, a ars, prin sate, legiuirea privind datoriile între proprietari și clăcași.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> aprilie 20, nr. 187.

Ioan Rotescu fostul grafier la tribunalul sivil din orașul Brăila, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigoria de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofițiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluție ; s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului date la cercetare și din amîndooă acestea s-a văzut că numitul Rotescu a făcut propagantă cu plată dă leafă acei constituții impusă de guvernul revoluționar, precum asemenea a să-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vîrşit prin sate arderea eczamplarelor dă legi ce sînt următoare Regulamentului Organic, pentru datoriile între proprietari şi clăcaşi.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Ioan Rotescu de părtaş în activitate în revoluţie şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 55 v.—56. Copie.

206

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe arestatul politic Petrache Protopopescu, fost slugă la Magheru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 20, nr. 188.

Petrache Protopopescu de la satul Zătreni, judeţul Vîlcea, sluga revoluţionarului Magheru arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se la Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluţionare ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-au găsit numitul Protopopescu cu vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare, căci sempla sa slujbă particulară către acel revoluţionar Magheru şi urmare după dînsul peste graniţă nu să poate socoti faptă revoluţionară. Aşadar, Comisia neavînd în vedere vreun temei ca să-l poată declara vinovat, hotărăşte a să slobozi de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 56. Copie.

207

<1849> apr. 20. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Constantin Codreanu din oraşul Rîmnicul Vîlcii părtaş la revoluţie cu propagarea constituţiei la candidaţii de profesori de prin sate şi hotărăşte menţinerea sa la arest.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> april. 20, nr. 190.

Costache Codreanu profesorul din orașul Rîmnicul, județul Vîlcea, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de propăgant al constituții revoluționarilor, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă acturile ofițiale ce se află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție și din dela Departamentului din Lăuntru intitulată „Pentru noua constituție", s-a văzut adresa revoluționarului ministru al Instrucții Publice, Ioan Iliad supt nr. 2428 din 6 iulie anul 1848 către ministru Trebilor din Lăuntru, coprinzătoare : „Fiindcă urmează ca constituția liberală să se desluşească tuturor lăcuitorilor du prin sate prin candidații lor de profesori, iar aceştia a se lumina și a se pregăti prin săvîrșirea misii ce este pusă asupră-le de către domnii profesori ai școalelor normale du prin orașe, cărora urmînd trebuința a li se trimite cîte un număr de proclamații spre a putea și d-lor eczecuta îndatorirea ce le este pusă, sînteți rugați dv. a face punere la cale de a trimite la acest Ministeriu un număr de 60 proclamații de ale constituții libertății cît mai neîntîrziat, spre a se înainta d-lor profesorilor" [1]).

După aceasta luînd în băgare de seamă și răspunsurile numitului Codreanu date la cercetare, deși numitul s-a muncit, prin viclenie, a tăgădui contribuirea sa în lucrarea propagantii după mai sus zisul adres al revoluționarului ministru, dar tot se cunoaște din cele ce însuși arată, că el a împlinit misia sa către candidații satelor de a le deslusi constituția și a-i învita în acel duh revoluționar. Și această descoperire se face din venirea sa aici și înfățișarea la numitul revoluționar ministru, din plata progonului poștii întoarcerii sale înapoi din banii statului și din acel eczanplar de aceea constituție ce i s-a dat formal prin cîrmuire.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Costandin Codreanu, profesorul, de părtaș în revoluție cu faptă de propagantă și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți.

Aceasta se va da în cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 56 v.—57. Copie.

208

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare reluînd cercetarea lui Gheorghe Török îl declară nevinovat și hotărăște scoaterea lui de sub chezășia Agenției austriace.

[1]) Ed. **Anul 1848,** vol. II, p. 318.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 22, nr. 191.

În urma jurnalului ce a încheeat Comisia la 7 ale trecutei luni ianuarie supt nr. 62 asupra anchetii fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti Gheorghe Teroc supusul chesarocrăesc, pentru catigoria adusă asupră-i de împărtăşire în faptele revoluţionare şi prin care jurnal, pentru nefiinţă de dovezi la catigoria zisă, s-a hotărît a să slobozi numitul de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute încă, ce l-ar putea dovedi vinovat. Comisia făcînd cercetare prin cinstita cîrmuire locală a judeţului Rîmnicu Sărat despre temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului Teroc şi primind de la dînsa înştiinţarea supt nr. 2371, coprinzătoare : „că alte temeiuri nu s-au găsit, decît că în vremea evenimentelor trecute numitul a fost pandur, purtînd şi arme", a înfăţişat pă numitul de iznoavă în a ei cercetare în fiinţa şi a cinovnicului cinstitei chesarocrăeştii Aghenţii la 18 ale curgătoarei luni. Şi luînd Comisia în băgare de seamă răspunsurile lui, a văzut că el a purtat arme, o pereche pistoale ce i s-au dat de suptcîrmuirea plăşii, însă nu în calitate de pandur, ci în calitate de gvardiean pentru paza oraşului din care nu a eşit afară.

Aceste împrejurări dezbătîndu-se şi neputînd Comisia găsi asupra numitului Teroc vreun temei de prepus de fapte revoluţionare, căci înscrierea sa între gvardieni nu poate a să socoti faptă revoluţionară, acea gvardie fiind numai o simplă strejuire despre făcători de rele. De aceea Comisia declară pe numitul Gheorghe Teroc de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi, ca unul ce nici bănuit nu mai rămîne, hotărăşte a fi slobod de supt chezăşia cinstitei chesarocrăeştii Aghenţii supt care să afla dat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale ghenералului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 57. Copie.

209

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare declară pe preotul Atanasie de la episcopia Rîmnicului părtaş în revoluţie ca propagator al principiilor constituţiei şi agitator al norodului, propunînd eliberarea lui din închisoare cu chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> aprilie 22, nr. 192.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Preotul Athanasie [1]) de la episcopia Rîmnicului, judeţul Vîlcea, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în dezbatere răspunsurile sale date la cercetare şi din însuşi a sa înscrisă mărturie să vede că a luat parte activă în revoluţie, propoveduind prinţipele acei constituţii a revoluţionarilor, luînd parte la adunările zgomotoase, mergînd în curtea mitropolitului însoţit de norod şi silindu-l prin strigări revoluţionare ca să sfinţească acea constituţie ; şi în sfîrşit, la venirea ecs. sale Fuad efendi cu trupele împărăteşti a eşit înaintea ecs. sale însoţit de norod la satul Sînteşti, încins cu eşarful revoluţionar şi rostind cuvinte înflăcărătoare. De aceea Comisia îl declară de vinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotări şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Însă fiindcă numitul preot a arătat desăvîrşită sinceritate la mărturisirea sa în cercetarea Comisii, fără care faptele sale ar fi rămas nedescoperite şi fiindcă prin aceasta se dovedeşte adevărata sa căire de relele sale urmări, nemairămînînd urmă de duh revoluţionar într-însul, Comisia socoteşte că s-ar cuveni a se slobozi de la arest pă chezăşie pînă se va hotărî cele de cuviinţă pentru dînsul.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel spre a da Comisii poruncă de urmare după cum va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 57 v. Copie,

210

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul în rezervă Demostene Turnavitu, nevinovat şi hotărăşte eliberarea lui pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> aprilie 22, nr. 193.

Praporgicul în ostafcă Dimosten Turnavitu din oraşul Piteşti, judeţul Argeşul, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare şi nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-au găsit să fi luat numitul vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare. De aceea Comisia declară pă nu-

[1]) Atanasie Stoenescu ; în **Anul 1848...** vol. V, p. 545 figurează cu numele de Manase.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mitul praporgic Demosten Turnavitu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a să slobozi de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 57 v.—58. Copie.

211

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare declară pe Tache Hristea Mihăescu din Ruşii de Vede părtaş la revoluţie şi hotărăşte eliberarea lui pe chezăşie, fiind bolnav.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 22, nr. 195.

Tache Hristea Mihăescu din oraşul Ruşii de Vede, judeţul Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luat cea mai mare parte în faptele tulburătoare din vremea trecutei revoluţii, dimpreună cu tată-său protopopul Hristea, precum şi după restatornicirea legalii oblăduiri a fost învitator către lăcuitori a să ţinea de constituţie, din care pricină a fost şi fugar pînă la 27 ale trecutei luni dechemvrie cînd s-a prins. Cercetîndu-se de Comisie s-au luat în dezbatere răspunsurile sale date la cercetare şi din chear arătările sale, cum că a purtat cocardă şi eşarf (semnele revoluţionarilor) de la începutul revoluţii pînă în sfîrşit şi cum că a mers în tabăra de la Cîmpul lui Troian acelui revoluţionar Magherul, din care pricină a şi fugit şi s-a ascuns temîndu-se de pedeapsa ce îl aştepta, s-a făcut dovadă îndestulată că numitul a luat parte activă în faptele tulburătoare din vremea trecutei revoluţii.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pe numitul Tache Mihăescu dă vinovat în fapte revoluţionare şi supt acest raport s-ar cuveni a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi. Însă fiindcă pătimeşte straşnic de boală hronică a epilepsii, după încredinţarea ce a dat Comisii într-aceasta şi dumnealui doctorul Maer, Comisia găseşte cu cale a să slobozi de la arest la casa sa spre căutare pă chezăşie, ca să vie cînd va fi cerut.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 58 v. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare declară pe Costache Zaman părtaş la revoluţie, fiind comisar extraordinar al guvernului revoluţionar şi răzvrătitor al ţăranilor chiar după înăbuşirea revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 22, nr. 197.

Costache Zaman din oraşul Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au mai citit şi hîrtiile ce s-au găsit asupra numitului la a sa arestuire. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat la cercetare şi din toate acestea s-a găsit că numitul a fost comisar ecstraordinar al acelui guvern revoluţionar în judeţul Dolj şi, în puterea aceştii misii a sa, a săvîrşit cele mai înfocate fapte revoluţionare. Ci încă şi chear după restatornicirea legalii oblăduiri a îndrăznit a se pune în fruntea a mai multor cete de ţărani revoltaţi înarmaţi din pomenitul judeţ, care, după ce au căznit cumplit pă suptcîrmuitorul orînduit atunci după restatornicirea legalii oblăduiri, jefuindu-l şi cu bani i lucrurile ce s-au găsit asupră-i, precum şi pă surugiul său i pă cinci dorobanţi ce îi avea cu dînsul, apoi a cugetat să-l şi omoare pă acel subcîrmuitor ; şi care această cugetare a rămas neîndeplinită din pricina lăcuitorilor satului Galicea, care au sărit cu toţii de l-au scăpat din mîinile revoltanţilor, precum despre aceasta coprinde, cu toată deslușirea, alăturatul, în copie, raport al pomenitului subcîrmuitor supt nr. 167, ce s-au găsit chear asupra numitului Zaman la a sa arestuire precum s-a zis. Pe lîngă aceasta numitul Zaman a săvîrşit şi arderea prin sate a eczemplarelor legilor următoare Regulamentului Organic, pentru datoriile reciproce între proprietari şi săteni.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Costache Zaman de complicat în revoluţie în mare grad şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi, rămînînd a hotărî ecs. sa şi asupra răzvrătitoarei urmări acelor săteni care, după restatornicirea legalii oblăduiri au îndrăznit a se înarma pentru săvîrşirea unor asemenea nelegiuiri, ca aceasta să slujească de pildă şi altor asemenea rău cugetători.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 59. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

213

<1849> apr. 22. — Comisia de cercetare declară revoluţionar în idei şi în fapte pe Dimitrie Ioan din oraşul Rîmnicul Sărat, sluga logofătului Constantin Suţu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare <Anul 1849> april. 28, nr. 198.

Dimitrie Ioan din oraşul Rîmnicul Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în dezbatere răspunsurile ce a dat el la cercetare şi neputîndu-se face vreo descoperire dintr-acestea, Comisia, pă de o parte a făcut poftire cîrmuirii locală ca să cerceteze şi să arate Comisii faptele tulburătoare ale numitului, precum şi temeiurile ce le pot adeveri, iar pă de altă parte, prin al ei procuror, a făcut întrebare d-lui logofătului Constantin Suţul şi fiului dumisale Grigore (la care numitul Dimitrie a fost slugă), precum şi unui epistat de moşie al d-lor, despre ale lui fapte. După care, de la cîrmuire s-a primit răspuns coprinzător: „că în vremea revoluţii numitul Dimitrie Ioan era înscris între panduri şi la venirea împărăteştilor oştiri roseşti, găsindu-se de către cazaci noaptea călare, înarmat şi cu material de foc asupră-i, s-a arestuit", iar de la numitele feţe au adus ştiinţă dumnealui procurorul „cum că numitul era înclinat cu Sotirache Ţeranu, cunoscut de cel mai înfocat revoluţionar şi îndemna pă lăcuitori la nesupunere".

Din toate acestea rămînînd dovedit numitul Dimitrie Ioan de revoluţionar şi în idei şi în fapte, Comisia îl declară dă vinovat şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. ale gheneralului Şerbinski.

Ms. 749, f. 59. Copie.

214

1849 apr. 22, Bucureşti — Podpolcovnicul Daragan cere Comisiei de cercetare să alcătuiască o listă de arestaţii socotiţi vinovaţi şi se află închişi sau eliberaţi cu chezăşie, precum şi una de cei ce sînt încă necercetaţi.

Primită la 29 aprilie leat 1849, no. 383.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Aşa precum în curînd urmează a să săvîrşi cercetarea arestanţilor politici, dl. corpuskii comandir doreşte a avea listă de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fețele declarate de Comisie ca vinovate, cu lămurire în ce anume ei sînt vinovați și cu arătare cine din ei au rămas a să ține arestuit la Văcărești pînă la dezlegarea d-lui gheneral-maior Diugamel [1]), și care s-au slobozit supt chezășie ; precum asemenea și o listă de fețele care încă nu s-au cercetat de Comisia cercetătoare și să țin la Văcărești, la Colțea și în casele Lipănesculuí.

Făcînd o asemenea listă după delile aflătoare în cantelaria ocîrmuită de mine, eu totodată cu aceasta am cinste, plecat, a ruga pe Comisie a face o asemenea din partea sa și a mi-o trimite mie spre a nu să încuiba vreo greșeală în lista făcută de mine, mai vîrtos că unile din hotărîrile Comisiei s-au împărtășit numai d-lui gheneral Diugamel, fără a face de ele cunoscut și d-lui gheneral Șcerbinskii.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

No. 730
22 aprilie anul 1849
orașul București

Dos. 1/1848, f. 876. Orig. rus-rom.

215

1849 apr. 26. — Subcîrmuirea plasei Marginea de Jos face cunoscut cîrmuirii județului Rîmnicul Sărat purtarea lui popa Neagu din satul Domnița în timpul revoluției.

Cinstitei cîrmuiri județul Slam Rîmnic, Subcîrmuirea plășii Marginii de Jos.

Asupra celor coprinse în porunca cinstitei cîrmuiri cu no. 3853 să răspunde plecat, că purtările preotului Neagu din satul Domnița au fost cele următoare : 1-iu „Că numai după îndemnarea sfinției sale au ținut steagu într-acel sat pînă la intrarea în prințipat a prea puternicilor împărătești oștiri rusești. 2-lea. Că în vremea trecutei răzvrătiri avînd multă aprindere de constituție umbla cu propaganta prin sate, povățuind și îndemnînd pă lăcuitori la feluri de necuviincioase fapte împotriva legiuitelor pravili, încît au fost ales și deputat pentru adunanța de atunci. 3-lea. Cînd preaputernicile oștiri au intrat în prințipat sfinția sa s-au aflat la București de unde întorcîndu-să peste cîtăva vreme, după mai multe scrisorăspunderi urmate, s-au primit în sfîrșit la 2 martie răspunzătoarea poruncă a cinstitii cîrmuiri cu no. 1991, prin care încunoștiințează pă a cinstitului Departament din Lăuntru no. 1867 coprinzătoare, că după înțelegerea luată cu preasfinția sa părintele mitropolitul asupra împrejurărilor numitului preot, s-au dat porunca preasfinției sale către sfînta Episcopie Buzău ca pe însemnatul să-l trimită în canon la vreo mănăstire,

[1]) Duhamel (A), general.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fiind supt pază şi priveghere de purtările sale pînă la o doa poruncă a preasfinţii sale. Şi de atunci am luat lăturalnică ştiinţă, că în sărbătorile trecute ale Sfintei Invieri s-ar fi întors iarăşi la pomenitul sat, pă carele l-am chemat a veni la suptcîrmuire, însă sfinţia sa s-au făcut nevăzut, unde nu să ştie.

(Iscălit) Suptcîrmuitor, I. Mărgăritescu.

Anul 1849 apr. 26, no. 2802.

Dos. 1/1849, f. 981. Copie.

216

<*d. 1849 apr. 26*>. — <M. Cornescu> arată faptele lui popa Neagu din satul Domniţa, fost deputat în Comisia proprietăţii, în timpul revoluţiei şi după înfiinţarea Căimăcămiei, precum şi pe ale lui popa Ghene despre care se va cere Vorniciei relaţii asupra purtărilor lui actuale.

Popa Neagul de la Domniţa judeţul Focşani (să să ceară spre cercetare [1]) să află acum la schitul Dălhăuţi ca surghiunit. Acest popă au fost deputat din partea judeţului la Bucureşti, unde a dat proghectul [2]). Pe vremea revoluţii invita pe lăcuitori la nesupunere Regulamentului. După statornicirea Căimăcămii au fost trimis la Mitropolie, iar de acolo l-au trimis la numitul schit. După aceasta el s-au dus la satul lui ; s-au dus la Jîrlău la un lăcuitor Dumitraşcu şi de atunci acel Dumitraşcu au început să indemne pe lăcuitori la nesupunere.

Popa Ghene fost protopop la plasa Focşanilor să află arestuit la Poiana Mărului de a doilea ori, fiind fost fugit de acolo o dată. Să să întrebe Vornicia despre a lui purtare.

Dos. 1/1848, f. 990. Concept.

217

<*1849*> *apr. 28.* — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Vasile Scafeş din satul Pleniţa judeţul Dolj.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 28, nr. 199.

Vasile Scafeş din satul Pleniţa judeţul Dolj, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, s-au

[1]) Cuvinte şterse cu o linie.
[2]) Proiectul de împroprietărire al ţăranilor.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-au găsit numitul cu vreun fel de împărtăşire în fapte revoluţionare.

De aceea Comisia declară pă numitul Vasile Scafeş dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionară şi hotăraşte a să slobozi de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să ver iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 60. Copie.

218

<1849> apr. 28. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul în rezervă Eftimie Beştelei părtaş la revoluţie, pentru că în calitate de subcîrmuitor, a insultat pe vornicul Emanoil Băleanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 28, nr. 200.

Praporgicul în ostafcă Eftimie Beştelei, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluţie şi din jurnalul intitulat *„Monitorul romîn“* supt nr. 16 din 3 septembrie anul trecut 1848 s-a văzut o poruncă a revoluţionarului Minister de Lăuntru de atunci către redactorul acestui jurnal supt nr. 5926 din 25 avgust, coprinzător : „D. Emanoil Băleanu aflîndu-se în biserica de la satul Corneşti din districtul Dîmboviţa în zioa serbării Adormirii Maicii Domnului din 15 ale curgătoarei, pe cînd să săvîrşa dumnezeasca slujbă a liturghii, viind în biserică şi subadministratorul local, dumnealui Eftimie Beştelei şi luînd un jeţ alăturea cu acel ce era ocupat de d. Băleanu, acest din urmă a început a înghioldi cu cotul pă d. Beştelei împovărîndu-l cu cuvinte dă necinste, fără să se sfiească sau să răspecteze măcar locul sacru în care se afla. Stăruind dumnealui în această neorînduealâ mai multă vreme, deşi se chema la tăcere de atîţea oameni ce se aflau în biserică, precum se arată desluşit prin alăturatele aici, în copii, dooă acte în scris ce s-au primit la Minister pe lîngă raportul dumnealui revizorului părţii administrative sub nr. 5. Prin această dar neorînduealâ să vorbeşte de d. Băleanu, carele a cutezat a ofansa un foncsionar chiar în lăcaşul dumnezeesc şi în vederea a tot publicul ce era adunat acolo, subiscălitul a dat ordin către d. capul poliţii a aresta pe d. Băleanul pă soroc de 24 ore îndată ce va veni aici în capitală. Dumneata

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dar, domnule redactor eşti invitat a publica această împrejurare şi hotărîrea Ministerului prin glasul acei foi împreună şi cu alăturatele acte de mărturii".

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetarea Comisii şi dintr-acestea s-a văzut că numitul nu tăgăduieşte arătata urmare a sa în biserică, cu d-lui vornicul Emanoil Băleanu, decît spre îndreptare-i a propus că ar fi urmat-o silit de comisarul ecstraordinar dintr-acel judeţ al guvernului revoluţionar. Şi totdeodată mai arată el, că a făcut şi raport, ca un subcîrmuitor, împotriva d-lui logofătului Costache Cornescu şi a d-lui logofătului Emanoil Florescu, cum că fac comploturi şi adunări pe la moşiile d-lor Cornesti şi Viezureşti, decît a propus iarăşi că şi aceasta a făcut-o silit de cîrmuitoru judeţului, Izvoreanul.

Din toate acestea ce s-au arătat rămîne dovedit numitul Eftimie Beştelei de revoluţionar şi în idei şi în fapte, iar propunerea ce face, cum că ar fi săvîrşit arătatele fapte silit de cîrmuitorul şi de comisarul ecstraordinar sînt plăzmuiri spre apărare de învinovăţire şi nu îi pot fi de nici un ajutor ; iar şi adevărat de ar fi fost aceasta, iar nu îi foloseşte, căci fiecare este răspunzător în parte pentru faptele sale. De aceea Comisia îl declară de părtaş în faptele revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 60. Copie.

219

<1848> apr. 28. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Alecu Poenaru, fost vătaf al poliţiei din Tîrgovişte în vremea guvernului revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april 28, nr. 201.

Alecu Poenaru din oraşul Tîrgovişte judeţul Dîmboviţa, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că ar fi din numărul revoluţionarilor, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea nu s-au găsit altcevaşi, decît că supt guvernul revoluţionar numitul a slujit în post de vătaf la poliţie. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi dintr-acestea s-au văzut iarăşi, că pricina ce a dat prilej de a dobîndit el arătatul post, au fost recomandaţia ce i-au făcut socrul său, serdar

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nicolae Stătescu către acel revoluţionar ministru, Costache Filipescu, protejat fiind de acesta ca un om vechi al casei sale părinteşti.

Din toate acestea, Comisia neavînd în vedere vreun temei de prepus în catigorie de fapte revoluţionare asupra numitului Alecu Poenaru, căci orinduirea sa în slujbă supt acel guvern revoluţionar nu poate a-l învinovăţi ca revoluţionar, dacă se va fi mărginit în lucrările numai curgătoare ale slujbii fără a să amesteca în faptele tulburătoare. De aceea îl declară de nevinovat şi hotărăşte a să slobozi de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 60 v.–61. Copie.

220

<1849> apr. 28. — Comisia de cercetare declară pe ieromonahul Ambrosie părtaş la revoluţie, pentru că la 1 iulie a îndemnat poporul să intre cu sila în cazarma din Dealul Spirii.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 28, nr. 202.

Ambrosie ieromonahul [1]) arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie şi din jurnalul intitulat *„Pruncul romîn“* cu nr. 9 din 7 iulie anul trecut 1848, s-au văzut : „că la 1-iu iulie, a dooa zi după reacţia din 30 iunie, norodul a mers la părintele mitropolitul vrînd a să asigura despre cugetele acelora ce ţin armia în picioare. O deputaţie s-au trimis la cazarmă şi s-au întors fără vreun răspuns îndestulător, soldaţii fiind toţi înarmaţi. Seara norodul pierde răbdarea, pleacă toţi la cazarmă şi o înconjoară ; soldaţii au puşcile de braţ, caii sînt înhămaţi la tunuri, norodul intră în cazarmă arătînd soldaţilor că vine fără arme. Soldaţii pornesc din cazarmă ca să plece nu să ştie unde şi cu ce scop. Atunci un preot să pune înaintea tunurilor ; i să zice să se tragă dinaintea morţii, dar apostolul lui Crist răspunde : pentru ce să mai trăesc, cînd voi călcaţi crucea căruia mă închin, crucea lui Crist care ne dă soare şi apă. Atunci soldaţii să deşteaptă, îşi aduc aminte că este un Dumnezeu care pedepseşte călcarea de jurămînt, să întorc înapoi în cazarmă şi preotul este

[1]) Denumit de popor, după această faptă popa Tun.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

d-asupra pe un tun ; norodul urmează după dînşii, dărîmă ulucile şi intră înlăuntru. Un pistol slobozit în mijlocul soldaţilor din greşeală, sau poate cu scop a înfricoşa norodul, înfiorează pe norod care începe să arunce cu pietre în soldaţi. Mulţumită însă moderaţii acestora care-i ţinură fără să dea, astfel norodul cunoscînd greşeala să opreşte şi aşteaptă sosirea mitropolitului în cazarmă.

Mitropolitul vine însoţit de d-lor Brăteanu şi Cîmpineanu şi norodul aşteaptă în linişte. Soldaţii îngenunche, înoesc jurămîntul lor de a păzi enteresele norodului, norodul îi îmbrăţişează, iartă pă vinovaţii lor comandiri, cerînd însă depărtarea lor din slujbă fiindcă nu mai pot avea încrederea norodului".

După aceasta s-au citit şi răspunsurile ce a dat numitul ieromonah Ambrosie la cercetare şi s-au văzut la articolul 4 coprizătoare : „că pe la 30 iunie trecînd pe la cazarmă, pentru căci pe acolo îi era drumul viind de la gîrlă, a văzut lume multă strînsă acolo şi ducîndu-se şi el ca să vază ce este, a văzut că norodul arunca cu pietre în soldaţii care erau la poarta cazarmii, voind să intre cu sila înlăuntru ; iar soldaţii ca să sperie pe norod a slobozit puşci în vînt. El văzînd aceasta s-au întors către norod şi le-au zi să se astîmpere căci poate să se verse sînge. Totdeodată a venit şi preasfinţia sa părintele mitropolitul şi intrînd în cazarmă dimpreună cu tot norodul între care şi el, le-au spus cuvînt soldaţilor citind şi moliftă şi s-au astîmpărat toţi. După aceasta polcovnicii Odobescu şi Solomon i-au sărutat mîna (lui Ambrosie), mulţumindu-i căci a astîmpărat pă norod".

Din toate acestea, adică jurnalul pomenit şi răspunsurile schimonosite ale numitului Ambrosie, Comisia găseşte, că preotul ce să arată că la 1-iu iulie seara a mers la cazarmă, s-au pus înaintea tunurilor, a făcut acel cuvînt către soldaţi, dojenindu-i pentru călcarea jurămîntului lor pă acea constituţie a revoluţionarilor şi apoi după aceasta a încălecat pă tun, este însuşi numitul arestuit Ambrosie. Şi fiindcă faptele acestea ale sale îl dovedesc de un înfocat revoluţionar, Comisia îl declară de complicat în fapte revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 61. Copie.

221

<1849> apr. 28. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Dimitrie Perieţeanu din oraşul Rîmnicul Sărat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare <Anul 1849> april. 28, nr. 203.

Praporgicul în ostafcă Dimitrie Perieţeanu din oraşul Rîmnicu Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că, cu prilejul strîngerii de oameni cu numire de gvardie naţională, a strîns şi pînă la 75 volintiri şi că primea în casa sa şi alţi oameni înarmaţi precum şi cîţiva polonezi pă care în urmă oştirile împărăteşti roseşti i-au strîns în satul Lopătari, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unile nici dintr-altele nu s-au dovedit numitul cu vreo împărtăşire în catigoriile arătate sau măcar în vreo altă faptă revoluţionară. De aceea Comisia declară pă numitul praporgic Perieţeanu de nevinovat în catigoria de fapte revoluţionare adusă asupră-i şi hotărăşte a să slobozi pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 61 v.—62. Copie.

222

<1849> apr. 29. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Drăghiceanu Fărcăşanu părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea lui în arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> april. 29, nr. 204.

Căpitanul Drăghiceanu Fărcăşanu, fostul în slujba miliţii ţării, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie s-au luat în dezbatere răspunsurile ce au dat el la cercetare şi din coprinderea acestor răspunsuri s-a văzut că el, Fărcăşanul a săvîrşit către guvernul revoluţionar acel jurămînt cerut de el pă acea constituţie impusă de dînsul. Şi că acest sentiment revoluţionar l-au avut el în inima sa de mai naintea eclatării revoluţii, mărturisind însuşi, că binele patrii pentru care s-au făgăduit el mării sale domnului Bibescu la 11 iunie dimineaţa, cînd măria sa a fost mers în cazarmă, a fi credincios, l-au înţeles acela ce va izvorî din poruncile şefilor săi dinpreună cu care au săvîrşit mai în urmă jurămîntul pă acea constituţie, iar nu acela ce să aştepta de la instituţiile ţării statornicite prin întărirea lor de dooă Puteri împărăteşti.

Aşadar, din descoperirile acestea rămîind dovedit numitul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Fărcăşanul dă revoluţionar şi în idei şi în fapte, Comisia îl declară de vinovat în mare grad, căci cu ajutorul unor asemenea necredincioşi jurămîntului lor militar, revoluţia a putut să izbucnească, să se întemeeze şi să se întindă apoi în toată ţara ; şi totdeodata hotărăşte, Comisia ca să stea numitul la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţii.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 62. Copie.

223

<1849> apr. 29. — Comisia de cercetare cere generalului Şcerbinski să-i comunice care sînt motivele de arestare a lui Enric Treter şi alţi doi pentru care ea nu are temeiurile arestării lor.

Către gheneralul Şerbinski şi celelalte.

Între arestuiţii la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, după cercetarea ce a făcut Comisia, găsindu-se şi un Anric Treter i un Gheorghie Roşescu, precum asemenea şi la casa Lipănescului aici în oraş mai găsindu-se un pitarul Costache Teodorescu, şi fiindcă la Comisie nu s-au trimis vreun adres de la vreo otoritate prin care să i să încunoştiinţeze împrejurările catigorii numiţilor spre a le avea de temei la a lor cercetare, Comisia a socotit de a sa datorie a ruga plecat pă ex. voastră ca să binevoiţi a împărtăşi ştiinţele arătate pentru numiţii, spre a putea intra în cercetarea lor.

No. 533 april. 29 <1849>.

Dos. 1/1848, f. 919. Concept.

224

1849 mai 1. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei de cercetare, că pentru arestatul Enric Treter se aşteaptă aprobare de la St. Petersburg.

Primită la 5 mai 1849, no. 408.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia specială
1 mai, anul 1849,
No. 762

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

În urmare adresului Comisii din 29 april. no. 533, am cinste a-i face cunoscut : 1, că Anric Treter şi Costache Teodorescu s-au arestuit nu pentru că ar fi luat parte la neorînduelile urmate în prinţipat şi asupra celui din urmă dîntr-înşii s-au orînduit osebită Comisie, iar pentru Treter să aşteaptă dezlegare de la S. Petersburg.

Al. 2. Că ceia ce să atinge de Gheorghe Roşescu, Comisia are de el ştiinţă din adresurile d. Corpuskii comandir din 7 şi 26 ghenar supt no. 286 şi 322.

Şeful Statului Major, general-maior, Şcerbinskii.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Să va alătura la dela corespondenţii.

<M. Cornescu>

Dos. 1/1848, f. 924. Orig. rus-rom.

225

1849 mai 2. — Comisia de cercetare cere comandantului oraşului Bucureşti să-i trimită, pentru anchetare la spitalul Colţea, trei deţinuţi politici de la casa Lipănesculuí.

Către ex. sa Comandirul oraşului.

Mîine marţi la 3 ale curgătoarei luni Comisia avînd a cerceta pă arestuiţii la casa Lipănesculuí aici în capitală, pitarul Costache Teodorescu şi Golştain [1]) ovreiul, roagă, plecat, pă ex. voastră ca să binevoiţi a da cuviincioasa poruncă pentru aducerea numiţilor arestuiţi la Comisie la spitalul Colţii la 10 ceasuri dimineaţa. Pentru care acest sfîrşit să va trimite şi birja Comisii la pomenita casă a Lipănesculuí. Totdeodată să va trimite şi Grigore Ioan spre completuirea anchetii lui începută astăzi.

No. 546

Anul 1849 mai 2.

Dos. 1/1848. f. 921. Concept.

226

<1849> mai 2. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe iuncărul Nicolae Zătreanu, pentru că este nevîrstnic şi se lasă în îngrijirea părinţilor săi pentru purtările lui în viitor.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 2, nr. 205.

[1]) Goldstein.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nicolae Constantin Zătreanu din orașul Craiova, fostul iuncăr în școala militară, fiind dat pă chezășie de fapte revoluționare s-au adus la Comisie spre cercetare. Și citind Comisia acturile ofițiale ce se afla la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție nu a găsit nici un temei de prepus asupra numitului în catigoria faptelor revoluționare. După aceasta s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat el la cercetare și dintr-acestea nu s-au văzut vreo altă urmare împrotivitoare din parte-i, decît că fiind înălțat în grad de ofițer de către acel guvern revoluționar, a mers în lagărul acelui revoluționar Magherul de unde peste patru zile s-au trimis la punctul Cozia cu 30 soldați pentru cercetarea pasajerilor, iar după intrarea oștirilor împărătești în țară, a trecut dimpreună cu ceilalți în Transilvania la Sibiu, de unde apoi s-au întors iarăși aici în țară.

Acestea luîndu-le în băgare de seamă Comisia, avînd în vedere și cruda sa vîrstă, fiind numai de ani 20, îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluționare și hotărăște a să slobozi de supt chezășia supt care să află dat, rămîind supt îngrijirea părinților săi pentru purtările sale în viitor.

Acesta se va da în cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 62 v. Copie.

227

<1849> mai 2. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Dimitrie Iarca părtaș la revoluție, fiind propagandist în județul Olt și hotărăște menținerea sa la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mai 2, nr. 206.

Dimitrie Earca [1]) profesorul, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofițiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție; s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului date la cercetare și din amîndoă acestea s-au văzut că numitul a luat parte activă în revoluție, făcînd propagantă cu plată de leafă în județul Oltului.

De aceea Comisia îl declară de vinovat în fapte revoluționare și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 62 v. Copie.

[1]) În lista comisarilor de propagandă, Matache Iarca.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

228

<1849> mai 4. — Comisia de cercetare declară pe Iancu Ionaşcu părtaş la revoluţie, ca propagandist al constituţiei prin sate.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 4, nr. 207.

Iancu Ionaşcu, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitului la cercetare şi din amîndooă acestea s-a văzut că el a luat parte în faptele revoluţionare, făcînd propagantă prin sate cu plată de leafă în favorul acei constituţii a revoluţionarilor.

De aceea Comisia declară pă numitul de vinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 63. Copie.

229

<1849> mai 4. — Comisia de cercetare declară pe Constantin Chiriţopol părtaş la revoluţie, întrucît, în calitatea sa de subcîrmuitor, a venit cu mulţi săteni în capitală să se împotrivească intrării oştilor otomane în Bucureşti.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 4, nr. 208.

Constandin Chiriţopol din judeţul Prahova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-au văzut dintr-însele că el, înaintea revoluţii aflîndu-se în post de pomoşnic la suptcîrmuirea plăşii Filipeştilor din pomenitul judeţ Prahova, după izbucnirea revoluţii s-au înaintat de către guvernul revoluţionar în postul de subcîrmuitor şi că, în sfîrşit, a venit aici în capitală cu mulţi săteni din plasa sa ce erau chemaţi de acel guvern revoluţionar spre a sta împotriva întrării împărăteştilor oştiri otomane în capitală. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi adresul d-lui marele logofăt Ioan

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Filipescu, şeful Departamentului Trebilor din Lăuntru că<tre> această Comisie supt nr. 1997 din 26 ale trecutei luni fevruarie în pricina numitului arestuit şi s-au văzut coprinzător între altele : „că numitul Costache Chiriţopolu în vremea revoluţii, pă cînd însuşi d-lui se afla la proprietatea ce o are în pomenitul judeţ, însoţit de un frate al său Iancul şi de propagantul Costache Telegescu, pă lîngă mai multe neorînduieli ce săvîrşa, povăţuind şi îndemnînd pă toţi lăcuitorii din coprinsul plăşii a să împrotivi la cele legiuite, apoi şi chiar asupra însuşi d-lui a rostit destule cuvinte foarte ameninţătoare.

Din toate cele sus arătate să dovedeşte că numitul a luat parte în faptele tulburătoare din vremea trecutei revoluţii, de aceea Comisia îl declară de vinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştiinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 63. Copie.

230

<1849> mai 4. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Altîn Nazaret, întrucît nu el, ci fratele său fugit peste graniţă, a ascuns în casa lor pe Ioan Eliade în unele momente critice.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare <Anul 1849> mai 4, nr. 209.

Altîn Nazaret armeanul, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în faptele revoluţionare fiind fost în relaţie cu acel cap al revoluţii, Ioan Eliad, pă care îl ascundea în casa sa la împrejurări critice ale vremii de atunci, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-au văzut dintr-însele, că el neavînd osebită casă decît casa părintelui său în care lăcuia cu fraţii săi, în adevăr s-au primit numitul revoluţionar Iliad în mai multe rînduri de către unul din fraţii săi, care este fugit peste graniţă, iar el nici odată nu a primit pă acel Iliad, nici a vorbit cu dînsul şi nici a luat vreo parte la faptele tulburătoare din acea vreme. După aceasta citindu-se şi acturile ofiţiale ce se află în Comisia doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, nu s-au găsit numitul cu vreo împărtăşire în asemenea fapte.

Aşadar, Comisia neavînd în vedere vreun temei de învinovăţire asupra numitului arestuit în catigoria adusă asupră-i, hotărăşte a să slobozi de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 63 v. Copie.

231

<1849> mai 5. — Comisia de cercetare declară pe Dimitrache Ivanovici neparticipant la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal şi constată că numitul numai din abuzul cîrmuitorului, a fost arestat şi trimis la cercetare.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 5, no. 210.

Dimitrache Ivanovici din oraşul Caracal judeţul Romanaţi, trimis fiind pă lîngă alţii de către cîrmuirea locală supt catigorie că a săvîrşit arderea Regulamentului în pomenitul oraş la 13 septembrie din anul trecut 1848, iscălind şi actul săvîrşirii aceştii nelegiuite fapte, după arestuirea acestuia la mănăstirea Văcăreşti înfăţişîndu-l Comisia spre cercetare, mai întîi a luat în citire iscăliturile din acel act al arderii şi nu s-au găsit numitul Ivanovici iscălit între ceilalţi mulţi ce sînt iscăliţi întrînsul. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare şi dintr-acestea s-au văzut că el nu a luat nici un fel de împărtăşire la săvîrşirea arătatei arderi a Regulamentului şi nici a eşit atunci afară din casă, aflîndu-se bolnav pătimind de boala epilepsii. Iar arestuirea sa cu catigoria arătată şi trimiterea aici la Văcăreşti s-au urmat de către fostul cîrmuitor la acel judeţ, serdarul Ioan Gigîrtu din vrăjmăşească pornire asupră-i din pricină căci l-au fost arătat la comisarul ce a fost trimis stăpînirea acolo pentru abuzurile urmate din parte-i că i-au luat patru galbeni ca să-l scape din închisoare (unde îl băgase iarăşi numitul pă nedreptate cu catigorie de revoluţionar la luna septembrie din anul trecut 1848) şi nu i-au făcut nici o îndestulare ; căci deşi l-au slobozit deocamdată, dar după şase zile iarăşi l-au băgat la închisoare ca să scape de acolo pă altul cu asemenea nume şi pronume ca al său şi de la care această închisoare abia a scăpat peste dooă luni, dovedindu-se nevinovat de Comisia orînduită la acel judeţ.

Din toate cele mai sus arătate rămiind dovedit numitul Dumitrache Ivanovici că nu a luat nici un fel de împărtăşire în arătata crimă a arderii Regulamentului, Comisia îl declară de nevinovat în catigoria aceasta şi hotărăşte a să slobozi de la arest

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

îndată, fără nici un fel de chezăşie, ca unul ce nici bănuit nu rămîne întru aceasta, dă vreme ce nu figurează iscălitura sa în mai sus zisul act al arderii în care sînt iscăliţi toţi săvîrşitorii aceştii fapte ; şi porunca înalt ecs. sale corposul comandir în pricina aceasta este, de a să aduce în cercetarea aceştii Comisii din cei iscăliţi în zisul act, alegîndu-se la zece unul din cei ce vor fi cu mai multă capacitate la înţelegere. Iar pentru improtivitoarea urmare ce să vede făcută din partea numitului fost cîrmuitor de a arestui pă numitul Ivanovici şi a-l trimite aici la Văcăreşti, improtiva arătatei dispoziţii a înalt ecs. sale corposul comandir, şi mai cu seamă că şi alegerea celor din zece unul a făcut-o după arbitrala sa voinţă, dînd la o parte pă cei de căpetenie săvîrşitori ai crimii carii se văd iscăliţi în zisul act al arderii, precum Stoica Soreanu, pomoşnicu subcîrmuirii, carele îvita oamenii şi du prin sate la săvîrşirea crimii acestia şi îi silea a iscăli în acel act, Ion Turcea suptrevizor al şcoalelor du prin sate şi Costache Manega avocatul, carele a fost în vremea revoluţii şi propagant al guvernului revoluţionar cu plată de leafă şi trimiţînd la Comisie din cei mai neînsemnaţi din clasa norodului, rămîne la hotărîrea înalt ecs. sale corposul comandir a porunci cele ce va găsi de cuviinţă, atît pentru abuzul ce a făcut numitul fost cîrmuitor, cît şi pentru trimiterea acelora ce să văd în adevăr vinovaţi la Comisie spre cercetare.

Acest jurnal se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 64. Copie.

232

<1849> mai 5. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Chiriţopol părtaş la revoluţia pentru propaganda ce o făcea prin sate spre nesupunere la cele legiuite şi propune eliberarea lui de la arest cu chezăşie, fiind nevîrstnic.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 5, no. 211.

Ioan Chiriţopol din oraşul Ploeşti judeţul Prahova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare şi dintr-acestea nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupra numitului. După aceasta s-au citit şi adresul d-lui marelui logofăt Iancu Filipescu, şeful Departamentului din Lăuntru cu no. 2134 din 1-iu ale trecutei luni martie către această Comisie în pricina numitului arestuit şi s-au văzut coprinzător între altele „că numitul Iancu Chiriţopol însoţit de frate-său Costache şi de propagantul Telegescu, pă lîngă alte mai

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

multe necuviincioase neorîndueli, povățuind și îndemnînd pă toți, fără osebire, a să împotrivi la cele leguite, apoi într-una din zilele din acea vreme pă cînd d-lui (logofătul Filipescu) se afla la proprietatea d-lui din județul Prahova, prin niște rostiri de cuvinte cu ecspresii amerințătoare îl silea a săvîrși jurămînt pentru primirea aceia constituții a revoluționarilor, ba încă numiții umblau cu bairace prin satele și orașele pomenitului județ de propoveduia tuturor a se rescula asupra celor ce nu voea să se înduplece la răul scop al acelui guvern, precum și aici în capitală au venit ei cu acele bairace și cu mulțime de lăcuitori".

Din toate cele mai sus arătate rămiind dovedit numitul Iancu Chiriţopolu de părtaș în fapte revoluționare, ar urma să stea la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți. Dar avînd Comisia în vedere frageta sa vîrstă, fiind numai de ani 17, luînd în considerație și pravila țării, care întrevine în favorul nevirsticilor căzuți în învinovățiri, Comisia găsește de cuviință a să slobozi numitul Iancu Chiriţopol de la arest pă chezășie, pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî cele de cuviință și pentru dînsul.

Acesta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Duhamel care să binevoiască a da Comisii poruncă de urmare după cum va binechibzui.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 64 v.–65. Copie.

233

<1849> mai 5. — Comisia de cercetare declară pe cofetarul Toma Gheorghiu părtaș la revoluție, ca participant la toate adunările zgomotoase, mergînd și la Giurgiu spre întîmpinarea lui Suleiman pașa și hotărăște menținerea sa la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mai 5, no. 212.

Toma Gheorghiu meseriaș cofetar de aici din capitală, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare și s-au văzut dintr-însele că el a luat parte la toate adunările zgomotoase din acea vreme a revoluții cu celălalt norod prost, mergînd asemenea și la Giurgiu între norodul ce a mers înaintea ecs. sale Suleiman pașa. Pentru aceste cuvinte Comisia îl declară de complicat în faptele revolu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţionare şi hotărăşte a sta la arest, pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 65, Copie.

234

<1849> mai 5. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Scarlat Turnavitu părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea sa sub arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <1849> mai 5, no. 213.

Pitarul Scarlat Turnavitul, profesorul din oraşul Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare. Şi din amîndoă acestea s-au văzut că numitul Turnavitu, din postul de profesor ce avea mai dinainte s-au ales şi i s-au încredinţat de către acel guvern revoluţionar postul de cîrmuitor la judeţul Rîmnicu Sărat, în care a stăruit pînă la restatornicirea legalii oblăduiri ; şi că, în administraţia acestui post, a îndeplinit toate cererile acelui guvern revoluţionar în care intră negreşit şi arderea Regulamentului ce s-au săvîrşit în oraşul Rîmnicu Sărat.

Pentru aceste cuvinte şi pentru că mai toţi profesorii a fost maşina revoluţii, Comisia declară pă numitul Scarlat Turnavitu de complicat în revoluţie în mare grad şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 65 v. Copie.

235

<1849> mai 7. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Grigore Mihăescu părtaş la revoluţie, ca prezident al magistratului oraşului Craiova şi hotărăşte menţinerea sa la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 7, no. 215.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Grigorie Mihăescu profesorul din oraşul Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigoria de fapte revoluţionare cercetîndu-să de Comisie, s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-au văzut dintr-însele că, de către revoltatul popol al oraşului Craiova şi de către revoluţionarul cîrmuitor al acelui oraş, Aron [1]), s-au ales şi s-au orînduit prezident al magistratului oraşului ; că şi însuşi ş-au ales amploeaţi cunoscuţi ofiţial de răzvrătitori, că a stăruit în acel post pînă la restatornicirea legalii oblăduiri şi că a fost şi însuşi cu ai săi amploeaţi la solemnitatea arderii Regulamentului urmată într-acel oraş.

Din cele arătate rămîind numitul arestuit Grigorie Mihăescu dovedit de părtaş în faptele revoluţionare, Comisia îl declară de vinovat şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul cele de cuviinţă.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 66 v. Copie.

236

<1849> mai 7. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe clucerul Petrache Poenaru, considerînd că numai de frică a primit postul de membru în Comisia dezrobirii ţiganilor şi hotărăşte a i se înapoia chezăşia.

<1849> mai 7. — Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 7, no. 216.

D-lui clucerul Petrache Poenaru, fostul director al şcoalelor publice de aici din prinţipat, fiind dat pă chezăşie cu catigorie de complicat în faptele revoluţionare, s-au adus la Comisie spre cercetare. Şi citindu-să acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, s-au văzut dintr-însele, că pe lîngă conservaţia postului său de director la Departamentul Credinţii ce îl avea numitul mai dinainte, de către acel guvern revoluţionar s-au orînduit mădular la Comisia ce acel guvern întocmise pentru împărţirea pe la ţiganii robi a bileturilor slobozeniei lor iscălite de însuşi mădularii aceştii Comisii. După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, dintr-acestea nu s-au putut lua nici un temei de prepus asupră-i, arătînd numitul că a primit însărcinarea zisei Comisii, temîndu-se de răzbunarea acelor răzvrătitori de care nu se putea apăra cu depărtarea sa de aici din pri-

[1]) Aaron Florian.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cina boalei holerii, de care a fost atacat mai dinainte de izbucnirea revoluţii, a pătimit în tot cursul revoluţii şi încă pînă astăzi simte efecturile lor.

Toate acestea luîndu-le Comisia în dezbatere, zice, că singura sa faptă ce s-ar fi putut socoti revoluţionară fiind o consecinţă a punerilor la cale acelui guvern revoluţionar şi împotriva legilor ţării, nu este alta decît lucrarea sa la acea Comisie cu darea biletelor de slobozenia ţiganilor, căci conservarea postului de director la Departamentul Credinţii nu poate a-l dovedi de complicat în revoluţie, nefiind singurul amploeat ce a conservat postul său şi s-a îndeletnicit în ale lui datorii supt acel guvern revoluţionar. Dar avînd Comisia în vedere caracterul pacinic al său şi cinstita sa purtare în soţietate în toată vremea, zice : că urmează a fi crezută arătarea ce face d-lui, cum că de temerea răzbunării acelor răzvrătitori a primit acea însărcinare de mădular la Comisia slobozirii ţiganilor robi.

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi fiindcă nici bănuit nu rămîne, hotărăşte a fi slobod de supt chezăşia dată, care i să va întoarce înapoi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 66 v.—67. Copie.

237

<1849> mai 7. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe ierodiaconul Chesarie Măxineanu, întrucît a fost arestat în locul altui Chesarie ce a fost propagandist în judeţul Rîmnicul Sărat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amesteţaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 7, no. 217.

Chesarie Măcsineanu ierodiaconu, fiul preotului Radu din oraşul Focşani judeţul Rîmnicu Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că ar fi făcut propagantă către norod pentru acea constituţie a revoluţionarilor cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditoare că cei ce au luat parte activă în revoluţie şi dintr-însele s-au văzut că un Chesarie ierodiaconu a fost orînduit de către guvernul revoluţionar propagant la pomenitul judeţ cu plată de leafă. După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, s-au văzut că el tăgăduieşte cu totul arătata misie de propagant, arătînd că el nici o dată n-a săvîrşit asemenea faptă, ci este alt Chesarie ierodiaconu cel ce a săvîrşit propaganta. Comisia voind a să încredinţa despre temeinicirea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arătărilor numitului a făcut cunoscut cîrmuirii locale ca să cerceteze şi să dea Comisii desluşirile cuviincioase asupra pricinii: De la care s-au primit răspuns supt no. 4112 din 29 ale trecutei luni aprilie, coprinzător: „că după cercetarea ce a făcut, a dovedit că, în adevăr, nu este arestuitul Chesarie Măcsineanu cel ce a îndeplinit misia de propagant la acel judeţ, ci un altul Chesarie; ci numai cel dintîi, adecă arestuitul sta acolo în oraşul Focşani şi adesea se aduna la clubul ce să făcea în oraş, unde se propoveduea feluri de vorbe. Şi la cea întîi intrare a împărăteştilor oştiri, pă lîngă ceilalţi arestuiţi a fost şi acest Chesarie". Aşadar, fiindcă arestuirea lui Chesarie au fost urmată pă temeiul arătării că a fost propagant; fiindcă adevăratul propagant dovedit, atît din lista propaganţilor cu leafă, cît şi arătarea de acum a cîrmuirii no. 4112 au fost un alt Chesarie ierodiaconu şi că arestuitul Chesarie nu au fost făcut propagantă nici prin sate, nici în oraşul Focşani, decît numai să ducea şi el la cluburile de acolo.

Din toate acestea, Comisia nedovedind pă arestuitul Chesarie ierodiaconu Măcsineanul părtaş în revoluţie, nici cu fapte, nici prin cuvîntări îndemnătoare, pentru căci ducerea lui numai pe la cluburi, precum şi a mai multora, fără a vorbi cevaşi în duhul de atunci, nu poate a-l învinovăţi, Comisia îl declară dezvinovăţit şi fiindcă nici bănuit nu rămîne, să se sloboază fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 67. Copie.

238

<1849> mai 9. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Grigore Hagi Ioan şi hotărăşte a se elibera de la arest cu chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 9, no. 218.

Grigorie Hagi Ioan, supusul chesaro-crăesc, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i în catigorie de asemenea fapte. De aceea Comisia îl declară dă nevinovat şi hotărăşte a să slobozi de la arest

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 67 v.—68. Copie.

239

<1849> mai 10. — Comisia de cercetare raportează generalului Şcerbinskii, că nu găseşte la niciuna din închisorile arestaţilor politici cinci persoane pe care urma să le ancheteze şi cere instrucţiuni.

Către ex. sa gheneralul Şerbinski şi celelalte.

Prin adresurile ex. voastre supt no. 436 din 18 ale trecutei luni fevruarie, 474 din 27 ale aceleaşi luni, 554 din 16 martie şi 701 din 13 april să dă în cunoştinţa aceştii Comisii, cum că din porunca înalt ex. sale corpusul comandir, pîrîţii în catigorie de fapte revoluţionare, Coconea, Ioan Costandinescu, David Maniu Alişanu [1]) şi Ioan Gherman Codru şi Ioniţă Gheorghiescu s-au trimis în arestul mănăstirii Văcăreştilor spre a să cerceta de această Comisie. Viind acum vremea să înceapă Comisia ancheta numiţilor şi după cercetarea ce a făcut Comisia negăsindu-i nici la mănăstirea Văcăreşti, nici la casa Lipănescului aici în capitală, nici la spitalul Colţii, unde se află asemenea arestuiţi, a socotit Comisia de a sa datorie a supune împrejurarea aceasta la cunoştinţa ex. voastre, ca să binevoiţi a-i da cuviincioasă poruncă de urmare.

No. 578 mai 10 <1849>.

Dos. 1/1848, f. 946. Concept.

240

1849 mai 14. — Comisia întocmită pentru cercetarea şi asigurarea liniştii obşteşti întreabă pe Comisia de cercetare dacă are trebuinţă la lucrările ei de Gheorghe Petrescu, ce este în cercetarea sa.

Primită la 20 mai 1849, no. 449.

[1]) Almăşanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia întocmită pentru cercetarea și asigurarea liniștii obștești [1]).
Anul 1849 luna mai 14
No. 422.

Cinstitei Comisii întocmită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare.

Gheorghe Petrescu din mahalaua Sfîntului Elefterie, văpseaua Verde, aflîndu-se în cercetarea aceștii Comisii, spre a să asigura potrivit instrucțiilor și pentru că după știința ce au luat această Comisie este cerut și de acea cinstită Comisie, cu cinste dîndu-i-să în cunoștință o poftește ca să arate aceștia dacă pomenitul este în adevăr trebuincios și în cercetarea ei spre a să trimite ; iar la din împotrivă avînd această știință îl va asigura din instrucțiile ce are.

Prezident, Iorgu Văcărescu.

Secretar, N. Poenaru

Dos. 1/1848, f. 953. Orig.

241

1849 mai 15, București. — General Șcerbinskii face cunoscut Comisiei de cercetare unde poate găsi pe arestații politici pe care nu i-a aflat în închisoare pentru anchetare, iar pentru Ioan Gherman și David Maniu Almășanu îi va comunica în urmă.

Primită la 18 mai 1849, no. 436.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secția specială
15 mai anul 1849, Orașul București
No. 802

În urmarea adresurilor către mine a acei Comisii din 10 a curgătoarei luni no. 576 și 578, am cinste a răspunde :

1. Că Ioniță Gheorghiescu n-au fost arestuit, dar să află supt chezășia lui Tănasii Bolintineanu, precum să vede din adresul meu din 26 fevruarie no. 469.

Al. 2. Că Dincă Izvoranu nici pînă acum nu s-au găsit de poliție. Al. 3. Coconi iarăși nu s-au aflat, căci Coconi care trebue a să arestui, după cum să arată, trebue să găzduească în Hanul Grecii, iar apoi deși supt acest nume s-au găsit pe un Stavrache Coconi, însă el, în ființa comandantului, au arătat că niciodată nu au găzduit la Hanul Grecii și pentru aceasta s-au lăsat slobod.

[1]) Comisie instituită prin decretul din 21 sept. 1848 pentru toate orașele din țară (Anul 1848, vol. IV, p. 475—477).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Al 4. Ceia ce să atinge de Ioniță Constantinescu, eu totodată cu aceasta am poftit pe comandantul din București a înfățoșa atît pe el cît și pe Ioniță Gheorghiescu în cercetarea Comisiei. Pe lîngă aceasta mai adaog, că în cît privește pe David Maniu Alilișanu [1]) și Ioan Gherman, eu voi avea cinste mai în urmă a împărtăși Comisii.

Șeful Statului Major, general-maior, Șcerbinskii.

Șeful cartiruirii, polcovnic Nepocoicinski.

Dos. 1/1848, f. 950, 967. Orig. rus-rom.

242

1849 mai 16. — Atanasie ieromonahul cere generalului Duhamel să fie eliberat, deoarece a fost cercetat și în timpul revoluției a scăpat pe Niculae Băleanu din mîinile norodului înverșunat de nedreptăți.

Ecselenții sale marelui ghinaral Duhamel comisarului împărătesc.

Eu aflîndu-mă preot la sf. Episcopie a Rîmnicului sînt acum trecuți zece ani unde am slujit cu toată a mea supunere, acum mă văz într-un arest aproape de opt luni întru toate strîmturat; de sînt vinovat sau nu, știe Dumnezeu și aceia care m-au dat pe mine. Am stăruit ecselenție ca să nu să facă reacție precum să amerințа și omoruri, pentru care d. Nicolae Bălianul poate mărturisi că eu și cu alții l-am scos din mînă norodului înverșunat de nedreptate și în loc să-mi am mulțămire mă văz arestat. M-au cercetat cinstita Comisie din aprilie 14; mă rog ecselenții voastre să binevoiți a mea slobozenie ertîndu-mă de toate cele trecute.

Fiind prea plecat, Atanasie ieromonah.

1849 mai 16.

<Rezoluție>: Prin alt adres să să arate ex. sale gheneralului Șerbinski adresul Comisii prin care s-au trimis și jurnalu hotărîtor precum și această jalbă ca să să poruncească Comisii cele ce va binevoi.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 957. Orig.

243

<1849> mai 17. — Comisia de cercetare declară încheiată ancheta lui Nepomuc Gradovici și hotărăște eliberarea lui de sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mai 17, no. 220.

[1]) Almășanu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Nepomuc Gradovici, fostul arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, pentru neființă de temeiuri la această catigorie a numitului, prin jurnalul ce a încheeat Comisia la 31 ale trecutei luni ghenarie leat curgător supt no. 81 s-au hotărît de s-au slobozit pă chezășie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute ce l-ar putea dovedi vinovat.

Spre complectuirea anchetii aceștia, Comisia făcînd poftire cinstitii poliții ca să cerceteze și să împărtășească Comisii temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului, a primit răspuns supt no. 8150 cuprinzător că nu poate da cerutele temeiuri, nevoind nimeni a da vreun fel de mărturie și nici slujbașii poliții au vreo cunoștință într-aceasta.

Așadar, ancheta aceasta fiind complectuită și numitul Nepomuc Gradovici nemairămîind supt vreo bănuială în catigoria arătată de fapte revoluționare urmează a să slobozi de supt chezășia supt care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749 f. 68 v. Copie.

244

<1849> mai 17. — Comisia de cercetare declară încheiată ancheta paharnicului Dimitrie Popescu și hotărăște a se libera de sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <1849> mai 17, no. 221.

D-lui paharnicu Dimitrie Popescu, fostul arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, pentru neființă de temeiuri la această catigorie a numitului, prin jurnalul ce s-au încheeat la 16 ale trecutei luni dechemvrie leat 1848 supt no. 29 s-au hotărît de s-au slobozit pă chezășie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute ce le-ar putea dovedi vinovat. Spre complectuirea anchetii aceștia, Comisia făcînd poftire cinstitei poliții ca să cerceteze și să împărtășească Comisii temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului, a primit răspuns supt no. 8154 coprinzător că nu poate da cerutele temeiuri, nevoind nimini a da vreun fel de mărturie și nici slujbașii poliții au vreo cunoștință întru aceasta.

Așadar, ancheta aceasta fiind complectuită și numitul paharnic Popescu nemairămîind supt vreo bănuială în catigoria arătată de faptele revoluționare, urmează a se slobozi de supt che-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

zăşia supt care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms, 749, f. 68 v.—69. Copie.

245

<1849> mai 17. — Comisia de cercetare declară pe Sotirache Ţeranu părtaş în revoluţie şi hotărăşte a se menţine la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 17, no. 224.

Sotirache Ţeran din oraşul Rîmnicu Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luăt parte activă în revoluţie. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unele, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i. Dar avînd Comisia în vedere că numitul se găseşte complicat în altă revoluţie ce s-au fost urzit aici în ţara mai nainte în anul <1840> [1]) şi s-au şi osîndit prin acturi judecătoreşti întărite de fostul domn Alecsandru Ghica şi fiindcă împrejurarea aceasta a tras mare bănueală asupră-i în imprejurarea revoluţii, de aceea nu s-au grăbit a face vreo punere la cale pentru dezvinovăţirea sa, ci a făcut poftire cîrmuirii locale a judeţului Rîmnicu Sărat ca să cerceteze şi să împărtăşească Comisii temeiurile ce pot adeveri faptele revoluţionare ale numitului. De la care s-au primit răspuns supt no. 4111 însoţit cu o înscrisă mărturie a 11 din orăşanii pomenitului oraş, coprinzătoare : „că la izbucnirea constituţii (sic) au văzut pă numitul îmbrăţişînd acea constituţie cu plăcere şi toţi propaganţii şi nepravilnicii cîrmuitori ai judeţului şi ai învecinatului judeţ Buzău, la dînsul îşi avea întîlnirea, învitînd şi pă alţii la asemenea cauză. Care partizani ai săi, deşi era puţini, dar au putut mijloci a-l aşeza prezident la maghistrat. Că trimiterea deputaţilor la Bucureşti au silit pă maghistrat de le-au dat lei 348 pentru cheltueala drumului, de care aceşti bani se află casa datoare, căci legiuita de acum cîrmuire nu îi primeşte a să trece în cheltueli, iar alt rău nu a făcut numitul, dar nici orăşan de acolo nu este".

Pă temeiul aceştii încredinţări a numiţilor orăşani, Comisia declară pă numitul Sotirache Ţeranu de părtaş în faptele revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneral Du-

[1]) Loc alb în text ; complotul lui Mitiţă Filipescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

hamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează îscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 69 v.–70. Copie.

246

<1849> mai 17. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Vasilache Marinescu şi hotărăşte a se elibera din arest pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <1849> mai 17, no. 228.

Praporgicul în ostavcă Vasilache Marinescu, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile oficiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au găsit numitul cu vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare, căci înscrierea sa între gardişti nu poate a să socoti faptă revoluţionară, scopul acei gvardii fiind pentru paza oraşului däspre făcători dă rele. Aşadar, Comisia neavînd în vedere vreun temei care să poată învinovăţi pă numitul praporgic Marinescu în catigoria adusă asupră-i de fapte revoluţionare, îl declară dă nevinovat şi hotărăşte a să slobozi de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 71. Copie.

247

<1849> mai 17. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe serdarul Costache Scorţanu, întrucît participarea lui la garda naţională nu constitue o faptă revoluţionară.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 17, no. 230.

După jalba ce a dat serdarul Costache Scorţeanu către ecs. sa gheneral Duhamel, reclamînd împrotiva catigorii de revolu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţionar ce i s-au adus prin adresul Departamentului din Lăuntru cu no. 2136 din 2 ale trecutei luni martie către această Comisie în pricina a dooă chezăşii ce a dat numitul pentru doi arestuiţi cu catigorie de fapte revoluţionare. Trimiţîndu-se jalba de către ecs. sa în cercetarea aceştii Comisii, prin al ei procuror, spre a face cuviincioasa indestulare jeluitorului, s-au chemat numitul la Comisie spre cercetare şi citindu-se acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare; luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au găsit numitul cu vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare şi nici măcar vreo bănueală s-au dat din vreo împrejurare întru aceasta. Căci urmarea sa de a să prenumăra între gvardişti, şi aceasta pentru puţine zile la început în furia revoluţii, nu poate a să socoti faptă revoluţionară ca să-l poată învinovăţi, acea gvardie fiind fost întocmită pentru paza liniştii şi a casii fiecăruea despre vagabonţi.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul serdar Scorţeanu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 72. Copie.

248

<1849> mai 20. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe paharnicul Grigore Alexandrescu [1]), fost şef de secţie la Secretariatul Statului în timpul revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 20, no. 231.

Paharnicul Grigorie Alecsandrescu, fostul amploeat în calitate de şef de secsie la cinstitul Secretariat al Statului, fiind dat pă chezăşie pentru catigorie de fapte revoluţionare s-au adus la Comisie spre cercetare. Comisia citind acturile ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i în catigoria arătată, ci dimpotrivă, cuvintele sale s-au găsit destoinice de a goni de asupră-i şi orice bănueală măcar.

De aceea Comisia îl declară de nevinovat şi hotărăşte a fi slobod de supt chezăşia supt care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezăşie.

---

[1]) Poetul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 72 v.—73. Copie.

249

<1849> mai 20. — Comisia de cercetare declară pe Costache Mihăileanu participant în revoluţie prin procurare de arme şi cuvintări ţinute pe Cîmpul Filaretului şi hotărăşte menţinerea lui la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 20, no. 235.

Costache Mihăileanu, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în dezbatere răspunsurile sale ce a dat la doă cercetări ce i s-au făcut, şi s-au văzut dintr-acele curat că el fiind în relaţie intimă cu acei complotişti ai revoluţii, Grigorie Grădişteanu şi Costache Roseti, au avut înţelegere cu aceştia în urzirea acestui complot cu pregătire şi de arme, pentru care s-au şi răsplătit, orînduindu-se comisar dă văpsea îndată, în cele dintîi ceasuri ale izbucnirii revoluţii, în care acest post a stăruit pînă în sfîrşit, la restatornicirea legalii oblăduiri şi a îndeplinit credincioasă slujbă către acel guvern, făcînd pe orator în Cîmpul Filaretului către mulţimea norodului prost ce să aduna acolo. Iar propunerea ce face el, cum că deşi numitul revoluţionar Grădişteanu l-au povăţuit în mai multe rînduri a-şi pregăti armele, dar n-au urmat aceasta, se cunoaşte o meşteşugire din parte-i cu scop de a să apăra de învinovăţire, văzîndu-se şi modificaţie între cel din urmă răspuns şi cel dintîi.

De aceea Comisia îl declară părtaş în revoluţie cu cunoştinţă mai dinainte de complotul ce se urzea întru pregătirea revoluţii şi prin urmare hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 74 v. Copie.

250

<1849> mai 20. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe serdarul Zamfir Broşteanu, iar pîra denunţătorilor săi ca pornită din vrăjmăşie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 20, no. 236.

D-lui serdarul Zamfir Broşteanu din oraşul Tîrgu Jiului judeţul Gorj denonsat fiind prin anchetele unora din arestuiţii politici că ar fi luat parte foarte activă în faptele revoluţionare, săvîrşind şi chear arderea Regulamentului ca un prezitent al maghistratului acelui oraş, s-au adus la Comisie spre cercetare prin confrontaţie cu ai săi denonsiatori ce se află în arestul mănăstirii Văcăreşti. Şi citindu-se acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au găsit numitul cu vreo împărtăşire în faptele tulburătoare, decît că aflîndu-se în postul de maghistrat de mai nainte, din vremea guvernului legiuit, a stăruit în slujbă şi supt guvernul revoluţionar. Totdeodată spre îndreptarea sa a înfăţişat numitul la Comisie, pă lîngă alte înscrisuri ce dovedesc ura sa impotriva revoluţionarilor şi goana ce le-au făcut spre restatornicirea liniştii, şi un inscris atestat din 1-iu octomvrie anul trecut 1848 ce il dau boerii şi neguţătorii orăşani ai Tîrgu Jiului în număr de 45, mărturisindu-i recunoştinţa ce îi păstrează pentru buna sa purtare atît ca un orăşan mai dinaintea evenimentelor trecute, cît şi ca prezident de maghistrat, precum şi ca cîrmuitor al judeţului cu care l-au însărcinat ei, orăşanii, după intrarea împărăteştilor oştiri turceşti aici în capitală, spre a linişti duhurile cele eczaltate, a izgoni de acolo pe fonc̦ionarii revoluţionari şi a introduce duhul liniştii şi a supunerii la legiuita stăpînire, care acestea toate le-au adus la îndeplinire cu primejdia vieţii sale.

Totodată, a protestat numitul la Comisie prin înscrisele sale doă tacriruri improtiva pîrii adusă asupra-i de către mai sus zişii denonsiatori, zicînd că este pornită din vrăjmăşie pentru goana ce le-a făcut, după mărturisirea arătatului atestat al orăşanilor şi că arătările lor nu pot fi ascultate şi primite, ca unele ce sînt făcute de nişte oameni criminali dovediţi şi osîndiţi. Pe lîngă acestea şi cinstitul Departament din Lăuntru, prin adresul său către această Comisie supt no. 5659 din 11 ale curgătoarei luni, declară Comisii că la acel Departament nu numai nu eczistă vreo ştiinţă ca să fi luat numitul Broşteanu vreo parte activă la acele netrebnicii ale revoluţii, ci dimpotrivă, în calitatea sa dă prezident de maghistrat al acelui oraş Tîrgu Jiului, îndată ce a aflat de restatornicirea guvernului legitim văzînd neputinţa de a sosi acolo rînduitul cîrmuitor, din pricina că comunicaţia cu Mica Valahie era întreruptă la cele dintii zile ale restatornicirii guvernului de către colegii Magherului, a luat el însuşi cîrma judeţului, a izgonit pă revoluţionari şi a introdus liniştea şi buna orînduealâ precît l-a ertat mijloacele.

Toate aceste împrejurări luîndu-le Comisia în băgare de seamă şi dezbătîndu-le, zice : 1-iu. Că temeiurile catigorii numi-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tului serdar Broşteanu de fapte revoluţionare nu sînt altele decît stăruirea sa în postul de prezident al maghistratului supt guvernul revoluţionar şi arătările a patru din cei arestuiţi la mănăstirea Văcăreşti. 2-lea. Că stăruirea numitului în postul său supt acel guvern revoluţionar nu poate fi cuvînt de a să socoti revoluţionar dacă nu va fi săvîrşit fapte revoluţionare, nefiind singurul amploeat ce a conservat postul său supt acel guvern. Iar arătările numai ale numiţilor denonsiatori nefiind sprijinite de niscareva imprejurări ce le-ar putea întemeia, nici pot fi primite după orînduiala pravilii ţării, ca nişte criminali dovediţi ce sînt. 3-lea. Că pentru caracterul şi purtarea numitului serdar Zamfir Broşteanu atît acei 45 boeri şi neguţători orăşani ai Tîrgului Jiului dau încredinţarea cea mai bună cît şi cinstitul Departament din Lăuntru prin mai sus zisul adres al său mărturiseşte cele ce s-au arătat.

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul serdar Zamfir Broşteanu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi nici bănuit, iar pîra numiţilor denonsiatori ai săi pornită din vrăjmăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 74 v.–75 v. Copie.

251

<1849> mai 20. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe diaconul Ipatie [1]) de la episcopia Buzăului şi hotărăşte eliberarea lui cu chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. <Anul 1849> mai 20, no. 237.

Ipatie diaconul de la episcopia Buzăului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu categorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare şi nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i în catigoria faptelor revoluţionare.

De aceea Comisia îl declară dă nevinovat şi hotărăşte a să slobozi pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

[1]) Inspector la seminarul teologic din Buzău.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 75 v.—76. Copie.

252

<1849> mai 24. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Catina părtaş la revoluţie şi propune a fi lăsat în grija părinţilor săi pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 24, no. 238.

Ioan Catina, fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, s-a adus la Comisie spre cercetare. Comisia citind acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, a văzut dintr-însele că numitul Catina s-a orînduit de către acel guvern revoluţionar în post de comisar de văpsea, iar după aceasta s-a strămutat în post de propagant la judeţul Ialomiţa ; s-a mai văzut că a făcut propagantă în favorul acei constituţii revoluţionară şi prin scrieri, poezii obştite prin jurnalurile revoluţionare. După aceasta, luînd Comisia în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, s-au văzut dintr-acestea că deşi s-a orînduit de către acel guvern revoluţionar în postul de comisar, dar aceasta s-a văzut nu după a sa dorinţă, căci peste cinci zile s-a şi lepădat neplăcîndu-i lucrările, ci orînduirea sa a mijlocit numai din talentul său de poet, căci acel guvern revoluţionar, prin toate mijloacele să silea a trage în partida lor asemenea oameni, avînd trebuinţă de talentul lor. Asemenea şi postul său de propagant cu leafa, deşi l-a primit silit de sărăcie, dar nu a pus în lucrare misia sa, stînd tot aici în Bucureşti, ci numai o dată a mers la judeţ şi aceasta numai ca să domolească anarhia ce să întrodusese. Că pentru scrierile sale prin jurnaluri arată, că aceasta au urmat-o nu din vreun cuget al său răzvrătitor, ci din simplă convicţie că face bine văzînd că toată lumea primeşte şi jură pă acea constituţie, dar a încetat din aceste scrieri îndată ce s-a dezamăgit, văzînd că se trag toţi boierii şi urmarea acelor revoluţionari este spre răul ţării. Totdeodată a mai propus numitul, că dacă arătatele urmări ale sale se vor socoti greşite să se ia în băgare de seamă că aflîndu-se în vîrstă crudă, de ani 22, le-a urmat din nedestoinicia judecăţii sale şi fiindcă se căeşte de dînsele din tot sufletul, să se recomandeze stăpînirii spre ertare.

Din toate cele mai sus arătate să vede că numitul Ioan Catina a luat parte în faptele revoluţionare cu chipul ce s-a arătat şi s-ar cuveni, cu drept cuvînt, a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi. Însă Comisia, luînd în băgare de seamă că prin sinceritatea mărturisirii sale la cercetare a arătat a sa adevărată căire, iar către aceasta că vîrsta lui fiind încă crudă şi, prin urmare, în nedestoinicie a prejudeca rezultatul faptelor sale, a putut cădea în acele greşeli ; şi fiindcă pravila ţării întrevine în favorul nevîrsnicilor căzuţi în învinovăţiri, de aceea, pentru toate aceste consideraţii, Comisia îl recomandă la milostivirea înalt ecs. sale corposului comandir şi a ecs. sale gheneralului leitenant Duhamel spre a se slobozi supt îngrijirea şi chezăşuirea părinţilor săi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 76. Copie.

253

1849 mai 24, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei de cercetare, că David Maniu Almăşanu şi Ioan Gherman Codru, au fost eliberaţi de la Văcăreşti, după aprobarea generalului Duhamel şi daţi în supravegherea Consulatului austriac.

Primită 25 mai 1849, no. 401

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia specială
24 mai anul 1849, Oraşul Bucureşti
No. 820

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Spre îndeplinirea adresului meu din 15 mai no. 802, am cinste a face cunoscut Comisiei cercetătoare, că David Maniu Almăşanu şi Ioan Gherman Codru deşi s-au fost arestuit la Văcăreşti, după consimţămîntul [1]) d-lui gheneral leitenant Diugamel [2]), s-au lăsat slobozi în privegherea Chesaro-crăeştii Aghenţii. De aceia, dacă Comisia are trebuinţă a-i cerceta, apoi după întoarcerea lor de la Ploeşti la Bucureşti va binevoi a să adresa întru aceasta către dl. consul Timoni.

Şeful Statului Major, general-major, Şcerbinskii.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Să va urma întocmai cu coprinderea acestui adres.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 975. Orig. rus-rom.

---

[1]) În trad. romînă „unirea".
[2]) Duhamel.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1849> mai 27. — Comisia de cercetare declară pe arhimandritul Dionisie [1]) părtaș la pregătirea și susținerea revoluției în tot cursul său.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> mai 27, no. 239.

Dionisie arhimandritul, fostul director al seminarului, arestuitul cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofițiale ce se află la dînsa doveditoare dă cei ce au luat parte activă în revoluție și s-au văzut din jurnalul *Vestitorul rumînesc* cu no. 56 din 27 iulie leatul trecut 1848, ce stă la delă, că la 22 ale acei luni, la adunarea norodului ce s-au făcut la mitropolie pentru citirea unei scrisori trimisă de ecs. sa Suleiman pașa către boeri și fruntașii neguțători ai țării, numitul arhimandrit fiind însărcinat de către prea sfinția sa părintele mitropolitul ca să vorbească din parte-i adunării, a emprovizat un cuvînt foarte meșteșugit și îndemnător către norod. de a să ținea de jurămîntul săvîrșit pă constituția impusă prin revoluție, încredințîndu-l că puterea dumnezeească este mare și îi va sprijini întru dobîndirea drepturilor nații romînă și adăogind a zice : că cei cari nu să unesc cu nația sînt prea puțini, care curînd se vor căi cunoscîndu-și greșeala lor.

După aceasta s-au citit și răspunsurile numitului date la cercetare și s-au văzut dintr-însele, că cuviosia sa de la începutul revoluții și pînă la sfîrșit, a stăruit pă lîngă preasfinția sa mitropolitul, întrebuințîndu-se în toate împrejurările de atunci între norod și mitropolitul ; că după restatornicirea legalei oblăduiri a venit la cuviosia sa un proestos al mitropolii cu tistul și un dorobanț al Logofeții bisericești, arătîndu-i porunca ce au de la Logofeție ca să-l treacă peste graniță, dar cuviosia sa a cerut să se înfățișeze la mitropolitul, unde a și mers a dooa zi însoțit de numiții paznici. Și arătîndu-și arestuirea, preasfinția sa mitropolitul i-au arătat porunca ecs. sale Fuad efendi de a să trimite pe la mănăstiri toți călugării ce au luat parte în revoluție și să stea acolo pînă se vor pocăi. La care aceasta cuviosia sa zicînd preasfinții sale ca să-l trimiță și pă dînsul la vreo mănăstire, preasfinția sa i-au hotărît să-l trimiță la Sinaea ; dar peste două ceasuri i-au arătat că nu poate, căci așa este porunca Logofeției, după care pe la prînz l-au și pornit însoțit de aceiași paznici pînă la graniță. După aceasta luînd Comisia în băgare de seamă și alte anchete ale altor arestuiți prin care se vorbește și despre numitul arhimandrit Dionisie, s-au văzut din ancheta cu no. 29 din 22 dechemvrie a căpitanului Nicolae Șonțu, că la cluburile revoluțio-

[1]) Transilvănean, profesor la Buzău și București.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nare din orașul Focșani, între alți comisari și propaganți ce propovedueau, era unul și numitul Dionisie arhimandritul.

În urmă a citit Comisia și scrisorile particolare ce s-au găsit asupra numitului Dionisie la arestuirea sa și s-au văzut mai multe dintr-însele în duh revoluționar, iar una scrisă din 18 martie anul trecut 1848 cu iscălitura în țifre către Dionisie s-au văzut coprinzătoare între altele „că îi urmează lui Dionisie ca să cază asupră-i alegerea de un ce mare ce să nădăjdueşte" și apoi zicea „sîntem în mare nerăbdare de a bate ora cea atît așteptată și vom sărbătorii ziua mîntuirii lui Izdrail...., aici s-au închis dieta noastră. Părintele mitropolitul se află acum întremat bine și se sperează tot binele nostru pe la mai... Aștept cu bucurie tot binele tuturor".Comisia întrebînd pă numitul Dionisie despre înțelesul acestui period al scrisorii și a cui este scrisoarea, numitul a răspuns, că scrisoarea este a arhiereului Ghenadie Tripoleos din Iași, că urarea ce-i face este pentru alegerea dă episcop ce să nădăjduea a să face pă acea vreme aici în țară, că, cuvîntul mîntuirii lui Izdrail se reduce tot la felicitația sa de a-l vedea episcop, că binele ce să zice că așteaptă pe la mai, înțelege înălțarea numitului Tripoleos în rang de arhiereu (căci atunci nu era arhiereu), care s-a și făcut atunci într-acea lună.

Din toate cele mai sus arătate i-din venirea sa prin taină aici în țară din Transilvania ascunzîndu-se la schitul Ciorogîrla unde s-a prins, precum și din biletul ce de la acel schit a trimis prin taină la acel Ierotei, vestindu-l că scopul lui este de a merge înainte..., numitul Dionisie arhimandritul rămîne dovedit de părtaș în revoluție și cu fapta și cu ideile chear pînă acum și mai cu seamă cu cunoștință mai dinainte de complotul ce a urzit acea revoluție, precum se adeverează aceasta din coprinderea de mai sus zisei scrisori din 18 martie care, cu cuvinte misterioaze vorbește despre complotul ce urzea revoluția ce să pregătea acolo în Iași și care, după jurnalurile revoluționare de aici din țară, să vede că mergea în unire cu cel de aici complot. Iar tălmăcirea ce numitul Dionisie dă arătatelor misterioaze cuvinte din scrisoare este cu totul meșteșugită și departe de adevărata înțelegere, căci cuvîntarea „de a bate ora cea atît așteptată spre a sărbători zioa mîntuirii lui Izdrail....", nu poate fi înțeles pentru alegerea lui dă episcop, ci înțelege un ce obștesc, adecă revoluția ce îl așteaptau ei de multă vreme. Asemenea și cuvîntarea „aici s-au închis dieta noastră. Părintele mitropolitul să află acum întremat bine și să sperează tot binele nostru pe la mai..... aștept cu bucurie tot binele tuturor", iarăși nu va să zică, că nădăjduia acel Tripoleos a să face atunci arhiereu, ci cuvîntarea aceasta înțelege fără îndoeală tot izbucnirea revoluții, ce îl numeau ei bine al lor tuturor.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Dionisie arhimandritul dă vinovat în faptele revoluționare și în complotul ce a pregătit acea revoluție și hotărăște a sta la arest

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului leitenant Daninberg [1]).

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 77—78. Copie.

255

<1849> mai 27. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe profesorul Ioan Brezoeanu din Cîmpulung şi hotărăşte eliberarea lui de la arest cu chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> mai 27, no. 240.

Pitarul Ioan Brezoeanu profesorul din oraşul Cîmpulung judeţul Muşcel, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile oficiale ce să află la dînsa, doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare şi nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au luat vreun temei dă prepus asupră-i în catigoria arătată.

De aceea Comisia îl declară de nevinovat şi hotărăşte a să slobozi pă chezăşie ca, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat, să vie la Comisie spre cercetare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 78. Copie.

256

1849 mai 30, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei de cercetare, ca în lipsa generalului Lüders să se adreseze generalului locotenent Danenberg.

Primită la 30 mai 1849, no. 475.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia Specială
30 mai anul 1849, Oraşul Bucureşti
No. 856

[1]) Danenberg.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

După însărcinarea d-lui comandir al Corpusului al 5-lea, gheneral de infanterie Liders, am cinste, plecat, a ruga pe Comisia cercetătoare ca în vremea cît va lipsi înalt ex. sa, în toate pricinile ei să să adreseze către dl. gheneral leitenant Danenberg, ce cu înalt ordin s-a numit a comandarisi oştirile dezlocate în principate [1]).

Şeful Statului Major, general-maior Şcerbinskii.

Dos. 1/1848, f. 979. Orig. rus-rom.

257

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Tache Polihronie şi hotărăşte eliberarea sa de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 241.

Tache Polihronie din oraşul Slatina judeţul Oltului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că, atît în vremea revoluţii a fost cel mai eczaltat revoluţionar, împlîntînd cel întîi stegul revoluţii într-acel oraş şi săvîrşind toate faptele răzvrătitoare în puterea postului său de subcîrmuitor în care s-a orînduit de către acel guvern revoluţionar, cît şi după restatornicirea legalii oblăduiri nu a încetat a face adunări secrete noaptea şi a propoveduit vorbe învitătoare, făgăduind restatornicirea constituţii în scurtă vreme cu venirea refugiaţilor în Austria capi ai revoluţii, însoţiţi cu oştire îndestulată de la Francfort, precum asemenea şi că a sfeterisit din banii statului cînd se afla subcîrmuitor. Cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-a văzut întreaga tăgăduire din parte-i la catigoriile arătate şi că orînduirea sa în postul de cîrmuitor în vremea acelui guvern revoluţionar s-a urmat fără de a sa voie, silit de norod, înfăţişînd spre încredinţarea acelor arătări ale sale o înscrisă mărturie din 30 ale trecutei luni martie, iscălită de 45 orăşani boeri şi neguţători din pomenitul oraş Slatina, adeverită şi de maghistratul local şi coprinzătoare : „Că numitul Tache Polihronie a dat dovezi în de obşte de bune purtări, nici o dată nu a fost ocupat de duhuri tulburătoare, ci a trăit cu singura sudoare agonisită prin întreprinderi comerciale ; şi dacă din silă, în vremea evenimentelor trecute a îndeplinit post de subcîrmuitor, mişcările sale cumpătate şi ticnite nu îi lasă a tăgădui părerea de rău ce simt pentru stingerea carierii sale şi a urmaşilor săi peire". Şi totodată a

[1]) În trad. romînă „ce înalt s-au însămnat a comandarisi oştirile dizlocate în provinţie".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

propus numitul, că catigoria arătată i s-au adus din vrăjmăşie de către un pitarul Ioan Fîntîneanul, fostul secretar la cîrmuirea pomenitului judeţ pentru nişte producte ce dedese el la magazia îndestulării împărăteştilor oştiri otomane şi magazieru nevoind a-i da cfitanţă pe toată suma productelor teslimatisite, fiind înţeles într-aceasta cu numitul Fîntîneanu, el a reclamat la cîrmuire şi Fîntîneanul îndeplinind atunci locul de cîrmuitor a putut să-l bage în asemenea catigorie dă revoluţionar şi să-l trimită la mănăstirea Văcăreşti.

Comisia avînd înaintea sa arătatele propuneri ale numitului arestuit şi înscrisa mărturisire a numiţilor orăşani, iar pentru catigoriile de mai sus zise aduse asupră-i, neavînd în vedere temei ce l-ar putea adeveri, a făcut poftire cinstitului Departament din Lăuntru ca să-i împărtăşească temeiurile acestea ce vor fi spre a putea da săvîrşire anchetii aceştia. De la care, pe lîngă adresul supt nr. 6319 s-a primit o delă alcătuită de lucrările urmate la acel cinstit Departament în pricina catigorii numitului arestuit Tache Polihronie, din care această delă s-a văzut mai întîi, în orighinal, raportul cîrmuirii pomenitului judeţ către cinstitul Departament din Lăuntru supt nr. 913, suptiscălit de numitul fost secretar Fîntîneanul împrotiva arestuitului Tache Polihronie, pîrîndu-l de complicat în faptele revoluţionare. Al doilea, raportul orînduitului într-această pricină cercetător acolo la faţa locului de către cinstitul Departament din Lăuntru, coprinzător: „că după cercetarea ce a făcut socotelilor numitului arestuit, Tache Polihronie cu cîrmuirea, nu a găsit nici o neorînduială din partea numitului secretar Fîntîneanul şi nici a simţit cevaşi urmat din pizmă sau din vrăjmăşie împrotiva lui Polihronie; că după întrebarea ce a făcut poliţii despre politicile lui purtări, poliţia i l-a arătat ca pe un om de bănueală; că, pe lîngă acestea cerînd de la numitul secretar Fîntîneanu, în scris, temeiurile după care a raportuit împotriva numitului Polihronie, numitul Fîntîneanul i-a înfăţişat doă înscrise mărturii iscălite de persoane care şi chear înaintea sa au mărturisit înscrisul lor". Al treilea, pomenitele în raportul numitului cercetător mărturii, însă copie după raportul poliţii oraşului Slatina, iscălită de pomenitul poliţaiul, Nae Felioiul, către cîrmuirea locală supt nr. 526 din 9 octomvrie anul trecut 1848; idem copie adeverită de numitul fost secretar Fîntîneanu după înscrisa mărturie a cinci feţe şi anume, praporgicu Slăvitescu, Ioan Perieţeanu, Nae Felioiu, Barbu Sinescu, i osebit înscris în orighinal suptiscălit, pitarul Nicolae Văleanu, cuprinzătoare cîte trele aceste mărturii în duhul mai sus arătatei catigorii adusă asupra arestuitului Polihronie de către numitul fost secretar Fîntîneanu, cu osebire numai cea din urmă mărturie a Văleanului, care zice, „că mărturiseşte ceea ce a auzit şi el de la orăşani vorbind şi ceeace a văzut din suszisul raport al poliţii şi din ştiinţa ce luase d. cîrmuitor, de unde nu ştie, că numitul Polihronie nici acum nu s-a astîmpărat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Deodată cu primirea arătatelor acturi la Comisie de la cinstitul Departament de Lăuntru, s-a înfățișat soția numitului Polihronie cu jalbă, pîrînd dă nedestoinică mărturisirile numiților patru martori, praporgicul Slăvitescu, Ioan Perieteanu, Nae Felioiul și Barbu Sinescu, cu catigoriile următoare : pentru cel dintîi, căci are pizmă asupra soțului ei, căci cînd l-a arestuit numitul Fîntîneanu, soțul ei a strigat ca să arestuească pă numitul Slăvitescu, ca unul ce a încins sabia în revoluția trecută, s-a făcut căpitan de panduri volintiri și a luat banii statului ca să-i împarță pe la cei ce vor voi să se înroleze supt stegurile sale : pentru cel de al doilea și cel de al treilea, căci aceștia sînt magazierii pentru care a reclamat soțul ei la cîrmuire că nu voesc a-i slobozi cfitanție pă toată suma productelor ce a teslimatisit la magazie pentru îndestularea oștirilor împărătești otomane ; pentru cel de al 4-lea, Nae Felioiul pomoșnicul politaiului, căci este slujbaș supt enfluența cîrmuirii ce să dirija atunci de numitul Fîntîneanu și mai vîrtos că este nevîrsnic.

Toate mai sus arătatele împrejurări luîndu-le Comisia în dezbatere și chibzuire a văzut cele următoare : 1-iu : că numitul arestuit Tache Polihronie fiind pîrît cu catigoria arătată de fapte revoluționare de către acel Ion Fîntîneanu, fostul secretar la cîrmuire, și el pîrînd asemenea pă acel secretar că i-a adus pîra aceasta din pizmă și vrăjmășie pentru cuvintele ce s-au arătat mai sus, iar el nu să cunoaște vinovat la această catigorie, prin urmare, după orînduelile pravilii se cuvine a înfățișa pîrîtorul slujbaș temeiuri legiuite la catigoria sa. 2-lea. Că spre întemeerea catigorii aceștia, numitul slujbaș Fîntîneanu înfățișează mărturiile arătaților cinci martori, precum și raportul orînduitului cercetător de către cinstitul Departament din Lăuntru, din care aceste mărturii, una a pitarului Nicolae Văleanu fiind din auzire, nu este primită de pravilă, iar către aceasta se vede neadevărată în firea ei, căci nu a arătat anume pe acei orășani ; asemenea și raportul cercetătorului neavînd alt temei decît arătarea martorilor, nu poate avea vreo osebită valoare în partea sa. Iar pîrîtul Polihronie spre adeverirea caracterului și a purtărilor sale în soțietate în toată vremea, a înfățișat înscrisa mărturisire a 45 orășani ai orașului Slatina, boeri și neguțători, supt adeverirea maghistratului local după înfățișarea acolo a tuturor numiților orășani, cerînd prin jalbă adeverirea actului lor. 3-lea. Că zisele patru mărturii împotriva pîrîtului Polihronie fiind în contradicție cu mărturisirea orășanilor ce sînt în număr de 45, supuse la catigoriile arătate, aduse asupră-le de soția arestuitului și fiind în număr mai mic decît al lui Polihronie, de aceea nefiind primite de pravilă, Comisia le leapădă și primește de pravilnice mărturiile lui Polihronie.

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul Tache Polihronie dă nevinovat în catigoria faptelor revoluționare și hotărăște a să slobozi de la arest fără chezășie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 78—79. Copie.

258

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe praporcicul Gheorghe Bucşenescu, care a funcţionat la cancelaria gardei naţionale în timpul revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 242.

Comisia dezbătînd răspunsurile d-lui praporgicului Gheorghe Bucşenescu, fostul în slujba miliţii ţării, date la cercetare şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă în sfîrşit, a văzut cele următoare : 1-iu. Că numitul Bucşenescu nu a săvîrşit jurămîntul cerut de acel guvern revoluţionar pă acea constituţie impusă de dînsul, aflîndu-să în acea zi în osebită însărcinare pentru cumpărarea materialului trebuincios la canţeleria gvardii din porunca d-lui polcovnic Scarlat Creţulescu, şeful gvardii. 2-lea. Că pe la sfîrşitul lunii lui iunie, înainte de reacţia din 29 ale acei luni, numitul a plecat peste hotar în Transilvania la Timiş, unde şezînd vreo trei săptămîni s-a întors iarăşi aici şi după a sa însănătoşire a urmat iarăşi slujba sa la canţeleria gvardii pînă la intrarea oştirilor împărăteşti, pentru care această slujbă a sa s-a înaintat în rang de parucic de către acel guvern revoluţionar, iar vreo altă urmare împrotivitoare din parte-i nu să vede în tot cursul revoluţii. Aceste împrejurări ale prepusului numitului praporgic Gheorghe Bucşenescu dezbătîndu-le Comisia, zice : că urmarea sa cu acea slujbă la canţeleria gvardii nu poate trage asupră-i învinovăţirea cu catigorie de fapte revoluţionare, dă vreme ce nu să poate socoti faptă tulburătoare, acea gvardie fiind pentru paza liniştii oraşului.

De aceea Comisia declară pă numitul parucic Gheorghe Bucşenescu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d-lui gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 79 v.—80. Copie.

259

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Gheorghe Pîrscoveanu de arderea Regulamen-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tului în orașul Caracal și hotărăște eliberarea lui de la arest fără chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 243.

Gheorghe Pîrscoveanu din satul Pîrscovu județul Romanați, trimis fiind de către cîrmuirea locală între cei arestuiți cu catigoria arderii Regulamentului urmată în orașul Caracal la 13 septemvrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii aceștii nelegiuită faptă, s-a înfățișat la Comisie spre cercetare, și citindu-să zisul act al arderii s-a văzut între celelalte multe iscălituri și iscălitura sa „Gheorghe Pîrscoveanu". După aceasta luîndu-se în băgare de seamă și răspunsurile lui date la cercetare, s-au văzut tăgăduind împărtășirea sa la această faptă, cu cuvînt că el fiind șezător în pomenitul sat, nici s-a aflat față la săvîrșirea arderii Regulamentului în orașul Caracal și nici în acel act al arderii a iscălit, neștiind carte.

Comisia luînd în băgare de seamă, că și neadevărată de ar fi arătarea numitului arestuit „cum că nu știe să scrie" și acea iscălitură din actul arderii să fie adevărată a sa, iarăși nu s-ar putea învinovăți la crima aceasta, pentru căci o asemenea faptă impusă la un om de clasă cea mai de jos nu să poate socoti faptă de cuget la care scopul pravilii ațintează, pentru care acest cuvînt și porunca înalt ecs. sale corposul comandir pentru alegerea acelor cîte unul la zece din cei iscăliți în zisul act al arderii coprinde a să face pă cei cu mai multă capacitate la înțelegere.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Gheorghe Pîrscoveanu de nevinovat în catigoria arătatei crimă a arderii Regulamentului și hotărăște a se slobozi de la arest fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d-lui gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 80. Copie.

260

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe cojocarul Nicolae Piciulea pentru participare la arderea Regulamentului în orașul Caracal și hotărăște eliberarea lui de la arest fără chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 6, no. 244.

Nicolae Piciulea meseriaș cojocar lăcuitor în orașul Caracal județul Romanați, trimis fiind de către cîrmuirea locală în catigoria arderii Regulamentului urmată în pomenitul oraș la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii aceștii nele-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

giuită faptă, s-a adus la Comisie spre cercetare şi citindu-se pomenitul act al arderii, s-a văzut între celelalte multe iscăliturі şi numele numitului „Nicolae Piciulea". După aceasta luînd în băgare de seamă şi răspunsurile lui date la cercetare, s-a văzut dintr-însele că el nu a fost la fapta arderii, ci s-a aflat la prăvălia unui cumnat al său, Preda băcanul, iar a doa zi după prînz mergînd în tîrg l-a întîlnit un Nica Rusul, omul Magherului, însoţit de vreo doăzeci oameni ce le ziceau propaganţi, de care, văzîndu-se înfricoşat ca să iscălească într-o hîrtie ce făcuseră pentru arderea Regulamentului, căci de nu va iscăli îi va dărîma norodul casa, de frică a iscălit.

Comisia luînd în băgare de seamă că numitul Nicolae Piciulea nu să poate învinovăţi la crima arătată, pentru căci o asemenea faptă împusă la un om de clasa cea mai de jos nu să poate socoti faptă de cuget, la care scopul pravilii aţinteză, pentru care acest cuvînt şi porunca înalt ecs. sale corposul comandir pentru alegerea acelor cîte unul la zece din cei iscăliţi în zisul act al arderii, coprinde a să face pă cei cu mai multă capacitate la înţelegere. Pentru aceste cuvinte comisia declară pă numitul arestuit Nicolae Piciulea dă nevinovat în catigoria arătatei crime a arderii Regulamentului şi hotărăşte a să slobozi de la arest fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d-lui gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 80 v.—81. Copie.

261

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară pe Mihalache Zăgănescu „revoluţionar din cei mai înfocaţi" şi hotărăşte aducerea lui la închisoarea din mănăstirea Văcăreşti.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 245.

Mihalache Zăgănescu din oraşul Focşani judeţul Rîmnicu Sărat ce a fost arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, pentru nefiinţă de dovezi la arătata catigorie adusă asupră-i, Comisia l-ar fi dezvinovăţit; dar pentru bănueala ce a dat cu reclamaţia ce a făcut împrotiva pitarului Ioan Marghiloman, fostul prezident de maghistrat în oraşul Buzăului, cum că i-ar fi dat 150 galbeni ca să-l scape de la închisoare la întîia sa arestuire, prin jurnalul ce a încheeat Comisia la 24 ale trecutei luni ianuarie supt nr. 75 a hotărît ca să să sloboază numitul Zăgănescu de la arestul mănăstirii Văcăreşti pă chezăşie, ca să meargă la cîrmuirea judeţului Buzău,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

unde față cu Marghiloman să să cerceteze împrejurările luării arătaților bani de către Marghiloman de la Zăgănescu și acea înscrisă alegere a cercetării să o trimiță cîrmuirea la Comisie dinpreună cu numitul Zăgănescu, ca după aceasta să dea Comisia hotărîrea sa pentru învinovățirea sau dezvinovățirea lui.

Această hotărîre a Comisii aprobîndu-se de către înalt ecs. sa corposul comandir, după încunoștiințarea ce s-a făcut Comisii despre aceasta prin adresul ecs. sale gheneral Șerbinski cu nr. 331 din ale aceiași luni ianuarie, a păşit Comisia întru aducerea ei la îndeplinire. Însă fiindcă pentru punctul cercetării din fața locului a găsit oarecare împiedicare de a să face cercetarea aceasta de către d-lui cîrmuitorul, ca unul ce după mărturisirea numitului Zăgănescu este complicat în luarea banilor săi de către Marghiloman, de aceea Comisia a făcut poftire cinstitului Departament al Dreptății ca să dea asupra tribunalului cercetarea arătată. Peste cîteva zile după aceasta s-a primit la Comisie doă jălbi din partea numitului Zăgănescu, una înfățișată de însuși pîrîtul Marghiloman și ceilaltă trimisă de către cîrmuirea județului Vlașca, prin care își trage el, Zăgănescu reclamația de asupra lui Marghiloman pentru arătații galbeni, cu cuvînt că s-a desfăcut cu el,

În urma primirii acelor jălbi ale Zăgănescului, Comisia l-a adus de iznoavă în a ei cercetare și făcîndu-i întrebare ca să arate chipul cu care s-a desfăcut numitul Marghiloman de arătații bani, a răspuns „că i-a plătit toți banii" și așa s-a desfăcut. Din această faptă a numitului Zăgănescu cu dare de bani spre a scăpa de la închisoare, dovedind îndestul temerea ce a avut el pentru nepravilnicele sale urmări, Comisia a făcut poftire cîrmuirii locală a județului Rîmnicu Sărat ca să cerceteze faptele răzvrătitoare ce va fi săvîrșit el acolo într-acel județ și să împărtășească Comisii temeiurile ce le pot adeveri. De la care s-a primit răspuns supt nr. 4998 însoțit cu o înscrisă mărturie a 19 lăcuitori din orașul Focșani, boeri și neguțători, coprinzătoare : „Numitul Mihalache Zăgănescu care înaintea revoluții să afla scriitor la cîrmuire, deodată cu ivirea revoluții a îmbrățișat acea nelegiuită cauză cu nespusă aprindere, s-a orînduit subcîrmuitor la plasa Orașului de către acel nepravilnic guvern și în tot cursul revoluții ca suptcîrmuitor, nu numai lăcuitorilor săteni din coprinsul plășii sale însufla duh revoluționar, dar și în orașul Focșani unde se afla cu tactul suptcîrmuirii, în toate zilele preumblîndu-se prin oraș făcea popagantă, necinstea boerii, pîra de reacționari pă cei ce nu să unea cu dînsul, iar cu o zi înaintea întrării armii roseți adunase din coprinsul plășii sale o sumă de lăcuitori țărani în oraș și îi îndemna ca la trecerea armii să se împrotivească și în ajunul intrării armii, cînd orășanii au dărîmat steagurile ce erau puse dă revoluționari la hotar, numitul a avut îndrăzneala, seara, a aduna cîțiva partizani ai săi și au mers cu dînșii de au pus steagul revoluții la loc la hotar nu departe de santinela ro-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

sească, strigînd către toţi ca să împlinte sabia în aristocraţi şi în cei care au dat jos steagul. Acestea au fost urmările acestui Zăgănescu, care sînt cunoscute de toţi. De aceea cinstitul maghistrat. ca unul ce cunoaşte acestea toate ca şi noi, va face cunoscut unde să cuvine". Această înscrisă mărturie a numiţilor orăşani să vede adeverită şi de maghistratul pomenitului oraş Focşani la 18 ale trecutei luni mai supt nr. 198.

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul Mihail Zăgănescu de revoluţionar din cei mai înfocaţi şi hotărăşte a se aduce de iznoavă în arestul mănăstirii Văcăreşti, pînă cînd ecs. sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 81—82. Copie.

262

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară pe Dimitrie Lăzărescu părtaş la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 246.

Dimitrie Lăzărescu din oraşul Caracal judeţul Romanaţi, trimis fiind, împreună cu alţii, de către cîrmuirea locală supt catigorie că a săvîrşit arderea Regulamentului în pomenitul oraş la 13 septembrie din anul trecut 1848, iscălind şi actul aceştii nelegiuită faptă, s-au înfăţişat în cercetarea aceştii Comisi şi luîndu-se mai întîi în citirea iscăliturilor din acel act al arderii, s-a găsit şi numitul arestuit iscălit cu mai mulţi alţii. S-a luat apoi în băgare de seamă răspunsurile numitului date la cercetare şi s-a văzut dintr-însele că el a contribuit la arderea Regulamentului nu din vreun cuget slobod în parte-şi, ci ca un slujbaş ce s-a aflat supt acel guvern revoluţionar în post de suptcîrmuitor al plăşii Olteniţei — unde îşi are proprietăţile sale — orînduit, după cererea norodului a trebuit să se supue poruncilor şefilor săi de a aduna lăcuitorii satelor şi a-i aduce în oraş, însă fără a cunoaşte sfîrşitul, iar după ce a ajuns în oraş, silit de propaganţi şi de norod, a iscălit într-o hîrtie suptiscălită de mai mulţi orăşani fără a-i cunoaşte coprinderea. Înfăţişînd totdeodată, spre întemeerea propunerilor sale, cum că totd-auna a avut purtare cinstită şi nu a avut duh revoluţionar într-însul, atît mai multe atestaturi ale celor după vremi cîrmuitori şi secretari ai cîrmuirii unde el a slujit mai mulţi ani în calitate de scriitor la canţelerie, cît şi osebite porunci ale cîrmuirii revoluţionară suptiscălite de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

un Iordache Bălăcescu, — ce era pomoşnic la canţeleria cîrmuirii şi în cele din urmă a îndeplinit şi postul de cîrmuitor — dojenitoare acele porunci către dînsul pentru puţina rîvnă ce a arătat întru îndeplinirea trebuinţelor şi poruncilor acelui guvern.

Din toate cele mai sus arătate rămîind dovedit că numitul arestuit Dimitrie Lăzărescu a contribuit la nelegiuita faptă a arderii Regulamentului urmată în pomenitul oraş Caracal cu chipul ce s-a arătat, adunînd adică norodul din coprinsul plăşii sale şi aducîndu-l în oraş spre acest sfîrşit şi iscălind şi însuşi în acel act al săvîrşirii aceştii fapte. Apoi propunerea ce face el spre a sa îndreptare, cum că a adunat norodul şi l-a adus în oraş după poruncile şefilor săi, fără a cunoaşte sfîrşitul pentru care se face aceasta şi cum că a iscălit în acel act silit de propaganţi şi de norod, să cunoaşte o învederată meşteşugire din parte-i ; 1-iu, căci i-a fost lesne să judice că adunarea norodului nu să cerea pentru vreun sfîrşit legiuit, ci pentru învitare şi resculare şi prin urmare şi iscălitura sa din actul arderii să cunoaşte pusă de bunăvoia sa, iar nu de silă, mai vîrtos cînd să vede că nu s-a mulţumit a iscăli numai însuşi, ci a iscălit şi pă tatăl său tot el ; al 2-lea, căci nu putea cerca silă din partea acelora pe care el i-a adunat şi i-a silit a veni la fapta aceasta.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Dimitrie Lăzărescu de părtaş în crima arătată a săvîrşirii arderii Regulamentului.

Acestea se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 82. Copie.

263

<1849> iun. 6. — Comisia de cercetare declară „revoluţionar înfocat" pe Ioan Bunescu şi părtaş la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 6, nr. 247.

Ioan Bunescu din oraşul Caracal judeţul Romanaţi, trimis fiind de către cîrmuirea locală cu catigorie de părtaş în nelegiuita faptă a arderii Regulamentului în pomenitul oraş la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind şi scîrnavul acela act al săvîrşirii aceştii crimă s-a înfăţişat la Comisie spre cercetare în doă rînduri. Şi citindu-să zisul act al arderii Regulamentului s-a văzut într-însul, între alte mai multe iscălituri, şi iscălitura numitului „Ioan Bunescu". Citindu-să şi raportul comisii vagabonţilor din numitul oraş Caracal cu nr. 6 din 6 aprilie trecut către cinstitul Departament din Lăuntru, atingător de arestuiţii în ară-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tata crimă a arderii Regulamentului, s-au văzut coprinzător pentru numitul Ioan Bunescu „că el a fost foarte eczaltat în netrebnicii pă vremea aceia după arătarea concetățenilor săi, cel mai mult învitător obștii pentru resculare, cel întîi care a slobozit pistolu în Regulament la a sa ardere, cel ce a slobozit pușca asupra curierului ce venise aducînd eczamplarăle domnului pentru prinderea resculătorilor, cel ce orinduit fiind suptcîrmuitor de către nelegiuitul guvern, cînd s-a întors de la acesta a venit decorat cu o medalie dă cinste spre dovada credincioaselor sale slujbe către dînsul, cel ce în foncția sa de suptcîrmuitor a cercat a unelti și complot dă resculare între soldații din roata ce se afla la schela Izlazului ca să prinză pă căpitanu roții Boboc să-l trimită în tabăra Magherului prin unire cu fetfebelu roții, carele se află în arestul mănăstirii Văcărești". S-a citit și osebita anchetă a pomenitului fetfebel Ioan Dascălu pentru zisul complot între soldați și s-a văzut încredințarea numitului comandir al roții Boboc, precum și a mai multor soldați din acea roată pentru zisul complot uneltit de numitul fetfebel în unire cu numitul Ioan Bunescu. După aceasta s-a luat de Comisie în băgare de seamă și răspunsurile lui date la cercetare și s-a văzut întreaga făgăduire din parte-i la toate arătatele catigorii aduse asupră-i, tăgăduind chear iscălitura din actul arderii, zicînd că nu este făcută de dînsul.

Aceste răspunsuri ale numitului arestuit și temeiurile catigoriilor lui de mai sus arătate luîndu-le Comisia în dezbatere și de aproape chibzuire, deși nu mai rămîne vreo îndoeală despre temeiniciea arătatelor catigorii ale lui, fiind adeverite prin acturile ofițiale ce s-au arătat, adecă raportul comisii vagabonților, întemeiat pă arătarea din fața locului a orășanilor caracaleni și raportul comandirului roții soldaților de la punctul Izlaz. Osebit de mărturisirea acestor soldați și de chear rezultatul răspunsurilor sale, netăgăduind slobozirea pușcii asupra curierului domnesc și cu meșteșugire pricinuind că pă acea vreme, fiind silit a purta arme pentru învierșunare a țiganilor, din greșeală s-ar fi slobozit pușca, cînd pă atunci nefiind încă dată pă față revoluția, țiganii încă nu erau răzvrătiți și prin urmare înarmarea sa nu era pentru frica țiganilor, ci pornire a sa răzvrătitoare cu cei de asemenea duh cu dînsul, și osebit de stăruirea sa în slujbă supt acel guvern revoluționar de la început și pînă la arderea Regulamentului. Dar spre mai multă confondare a sa, Comisia l-a pus să-și facă iscălitura pă hîrtie și confrontîndu-se iscălitura aceasta cu aceia din actul arderii s-a văzut asemănare și la întorsura slovelor și la caracterul scrierii. S-a adus și o delă de la cinstitul Departament al Credinții în care s-a aflat raporturi de ale sale ca avocat mănăstirescu și probăluindu-se și cu acestea zisa iscălitură a sa, în mai multă asemănare s-a găsit.

După aceasta s-a adus la Comisie și numitul curier care a fost trimis cu eczamplarele domnului la pomenitul oraș Caracal, înaintea izbucnirii revoluții, pentru prinderea răzvrătitorilor și

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

despre împrejurarea pușcii slobozită asupră-i atunci la pomenitul oraș, a dat răspuns în scris, coprinzător: „că cîrmuitorul Magherul neaflîndu-se atunci acolo în oraș, el a tras la casa secretarului cîrmuirii, Ioan Aricescu, carele lipsind atunci de acasă, l-a adăstat pînă să vie, cînd a intrat acesta pe poartă l-a văzut înarmat cu doă pistoale la brîu și unul în mînă, cînd deodată l-a văzut slobozind asupră-i pistolul ce îl ținea în mînă, însă nu cunoaște dacă pistolul era încărcat cu glonț sau numai cu praf. Îndată și un căprar de dorobanți ce îl însoțea a slobozit și acela un pistol asupră-i. Amețit fiind de aceste focuri a auzit slobozirea unei al treilea pușci, care fiind încărcată cu zburături a lovit asupra capului său tavanul streșinii sofragerii lîngă care se afla și a aflat în urmă că slobozirea acelii de al treilea pușci s-a urmat de către un Ioan Bunescu, carele acum se află la arestul mănăstirii Văcărești, și care, cînd s-a adus la cinstitul Departament din Lăuntru, aflîndu-se și el acolo, i-a arătat că a luat înscris mărturie de la patru boeri mari în favorul său pentru întîmplarea de mai sus zisă și l-a rugat să-i dea și el un înscris de apărare. El, mulțumind lui dumnezeu că i-a scăpat viața, i-a dat înscrisul ce i l-a cerut, după care numitul Bunescu, drept mulțumire, fără să-i ceară el, i-a dat un galben. Acestea cunoaște, iar mai mult nimic. După întîmplarea focului întîi slobozit asupră-i, s-au adunat acolo toți orășanii caracaleni, tineri și bătrîni și au văzut întîmplarea cu ochii lor, ba încă viind aici din acei orășani, să mirau de dînsul cum a scăpat din trei focuri".

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul arestuit Ioan Bunescu de revoluționar înfocat cu împărtășire și în nelegiuită faptă a arderii Regulamentului.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 83—84. Copie.

264

<1849> iun. 7. — Comisia de cercetare declară nevinovat de arderea Regulamentului Organic pe Vasile Gheorghe Ioan din orașul Caracal și hotărăște eliberarea lui de la arest fără chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 7, nr. 248.

Vasile Gheorghe Ioan din orașul Caracal, meseria sa slujbaș fartalnic cu plată de la mahalagii, trimis fiind de către cîrmuirea locală împreună cu alții în catigoria arderii Regulamentului săvîrșită în pomenitul oraș la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii aceștii fapte, s-a înfățișat la Comisie spre

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cercetare şi citindu-să zisul act al arderii s-a văzut între celelalte mai multe iscăliturі şi numele numitului „Vasile Gheorghe Ioan".

După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare s-a văzut dintr-însele că el a iscălit în zisul act luîndu-se cu silnicie de către mulţimea ce se adunase, de către cine nu ştie ; iar arestuirea sa în catigoria aceasta s-a urmat din pizma şi vrăjmăşia paharnicului Ioan Viişoreanu şi fostul cîrmuitor Gigîrtul, căci el fiind orînduit de către suptcîrmuire ca să strîngă orz de oriunde va găsi pentru îndestularea oştirilor împărăteşti otomane, a luat orz şi din magaziile numitului paharnic Viişoreanu.

Asupra acestor împrejurări ale pricinii numitului arestuit Vasile Gheorghe Ioan făcînd Comisia chibzuire, zice : că o asemenea faptă impusă la un asemenea om de clasa de jos nu se poate socoti faptă de cuget ca să se poată învinovăţi numitul la săvîrşirea faptei aceştia şi a se osîndi, pentru care acest cuvînt şi porunca înalt. ecs. sale corposul comandir pentru cei iscăliţi în zisul act al arderii, coprinde a să face alegerea la zece unul pă cei cu mai multă capacitate la înţelegere. De aceea Comisia declară pă numitul Vasile Gheorghe Ioan dă nevinovat în catigoria arătatei crimă a arderii Regulamentului şi hotărăşte a se slobozi de la arest fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 84. Copie.

265

<1849> iun. 7. — Comisia de cercetare declară pe negustorul Parascheva Nicolau nevinovat de arderea Regulamentului Organic din oraşul Caracal şi hotărăşte eliberarea lui de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 7, nr. 249.

Parascheva Nicolau neguţător de mărfuri de braşovenie din Drăgăşani [1]) judeţul Romanaţi, trimis fiind de către cîrmuirea locală între alţii ce au săvîrşit crima arderii Regulamentului în oraşul Caracal la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind şi actul săvîrşirii aceştii fapte, s-au înfăţişat la Comisie spre cercetare şi citindu-se zisul act al arderii s-au văzut între celelalte mai multe iscăliturі şi numele numitului „Parascheva Nicolau". După aceasta, luîndu-să în băgare de seamă şi răspunsurile lui date la cercetare, s-au văzut dintr-însele că el a iscălit în zisul act al ar-

[1]) Poate Drăghiceni ; localitatea Drăgăşani nu este în jud. Romanaţi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

derii, nu din vreo precugetare, ci silit din porunca dregătorilor de atunci cu amerinţări că se vor dărîma casele celor ce nu vor voi să iscălească.

Asupra împrejurării pricinii numitului arestuit, făcînd chibzuire Comisia zice : că o asemenea faptă impusă la un asemenea om de clasa cea mai de jos nu se poate socoti faptă de cuget, la care scopul pravilii aţintează, pentru care acest cuvînt şi porunca înalt ecs. sale corposul comandir atingătoare de cei iscăliţi în zisul act al arderii coprinde, a se face alegerea de unul la zece pă cei cu mai multă capacitate la înţelegere.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Paraschiva Nicolau de nevinovat în catigoria arătatei crimă a arderii Regulamentului şi hotărăşte a să slobozi de la arest fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 84 v.—85. Copie.

266

<1849> iun. 7. —Comisia de cercetare declară nevinovat pe cojocarul Dimitrie Ioan de participare la arderea Regulamentului din oraşul Caracal şi hotărăşte eliberarea lui de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 7, nr. 250.

Dimitrie Ioan, meseriaş cojocar din oraşul Caracal, judeţul Romanaţi, trimis fiind de către cîrmuirea locală între cei ce au săvîrşit crima arderii Regulamentului în pomenitul oraş la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind şi actul aceştii nelegiuită faptă, s-a înfăţişat la Comisie spre cercetare şi citindu-se zisul act al arderii s-a văzut între celelalte mai multe iscăliturі şi numele numitului „Dimitrie Ioan". După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile lui date la cercetare, s-a văzut dintr-însele, că el la fapta arderii Regulamentului nu s-a aflat faţă, fiind dus la moară ; dar după aceasta, întorcîndu-se acasă, a venit la dînsul nişte oameni ce se numeau comisari, trimişi de la Bucureşti, precum şi un Nica Rusul ce era subcîrmuitor, cu altă mai multă lume, şi l-a silit ca să iscălească arătatul inscris, zicînd că este jalbă cu cerere de a să orîndui cîrmuitor numitul Rusu, căci celălalt cîrmuitor fugise şi fără cîrmuitor să amerinţă oraşul de foc şi jafuri de către crai.

Asupra acestor împrejurări ale pricinii numitului arestuit făcînd chibzuire Comisia zice : că şi prin ştiinţă de ar fi iscălit el în zisul act al arderii şi de ar fi fost şi faţă la săvîrşirea faptei aceştia, iarăşi nu se putea învinovăţi şi osîndi, căci o asemenea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

faptă impusă la un asemenea om de clasa cea mai de jos nu să poate socoti faptă de cuget, la care scopul pravilii aţintează ; pentru care acest cuvînt şi porunca înalt ecs. sale corposul comandir pentru cei iscăliţi în zisul act al arderii coprinde ca să se aleagă acei cîte unul la zece din cei cu mai multă capacitate la înţelegere.

De aceea Comisia declară pă numitul Dimitrie Ioan dă nevinovat în pricina arătată a arderii Regulamentului şi hotărăşte a să slobozi de la arest fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 85. Copie.

267

<1849> iun. 9. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Iordache Bălăcescu de participare la arderea Regulamentului în oraşul Caracal, întrucît s-a constatat că el a fost împotriva revoluţiei şi hotărăşte a se elibera de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 9, nr. 252.

Iordache Bălăcescu din oraşul Caracal pomoşnicu de la canţelaria cîrmuirii locală trimis fiind între alţii aici la mănăstirea Văcăreşti în catigoria arderii Regulamentului urmată în pomenitul oraş la 13 septembrie anul trecut 1848, iscălind şi actul săvîrşirii aceştii nelegiuită faptă, s-au înfăţişat la Comisie spre cercetare în dooă seanţe şi citindu-se în zisul act al arderii s-au văzut şi iscălitura numitului între alte mai multe iscăliturі. S-au mai citit şi osebitele acturi formale din partea cîrmuirii locală într-această pricină a arderii Regulamentului, iscălite de numitul Bălăcescu în lipsa administratorului şi a secretarului cîrmuirii şi s-au văzut că printr-acele acturi s-au chemat spre săvîrşirea arătatei faptă a arderii atît suptcîrmuitorii plăşilor, cît şi maghistratul oraşului Caracal, ca să adune norodul şi să-l aducă în oraş spre acest sfîrşit şi după aceasta actul săvîrşirii arderii s-au înaintat la ministrul de atunci al Trebilor din Lăuntru.

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare şi s-au văzut dintr-însele, că el nici o împărtăşire precugetată nu a luat în faptele revoluţionare, precum nici în fapta arderii Regulamentului, ci apucîndu-l revoluţia în postul de pomoşnic la canţeleria cîrmuirii judeţului şi lipsa mijloacelor vieţuirii neertîndu-l a să trage din slujbă, au urmat datoriile postului său supt acel guvern revoluţionar, îndeplinind poruncile şefului său, precum şi în lipsa acestuia pă ale

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

acelor orînduiţi din partea guvernului revoluţionar eczecutori pentru îndeplinirea dorinţelor şi trebuinţelor lui. Şi că el, în particolar, să înţelegea şi să sfătuia totd-auna cu boerii orăşani, prevestindu-le toate mişcările şi punerile la cale ale revoluţionarilor spre aparare de bîntuire. Şi totdeodată, spre adeverirea acestor arătări ale sale, a înfăţişat el la Comisie înscrisă mărturisire a 22 boeri şi neguţători orăşani din pomenitul oraş Caracal, cu dată din 30 ale trecutei luni martie, încredinţînd aceştia că numitul Bălăcescu nici un fel de împărtăşire nu a luat în faptele revoluţionare, ci s-au mărginit numai în datoriile postului său de pomoşnic la canţeleria cîrmuirii. Iar după dosirea de acolo, la 28 avgust a cîrmuitorului revoluţionar Aricescu, rămînînd toată sarcina cîrmuirii asupră-i, pă dată prin înţelegere cu d-lor prin taină, a făcut punere la cale de a răspîndit din oraş pă volontiri, dorobanţii şi militarii eşiţi din slujbă ce îi adunase acel revoluţionar cîrmuitor spre a-i trimite la Magherul. Care această lucrare, propaganţii ce erau adunaţi în oraş vestindu-o Magherului, s-au trimis acolo ca administrator un înfocat revoluţionar, Nica Rusul, care a şi făcut pă dată punere la cale pentru arderea Regulamentului, cu hotărîre ca să calce casele boerilor şi acelor ce nu îi vor însoţi, însă numitul Bălăcescu i-au vestit îndată despre această cugetare, atît pă d-lor cît şi pă mădularii maghistratului şi s-au dat la o parte unde a putut fiecare.

Apoi, peste cîteva zile după arderea Regulamentului, plecînd numitul Rusul de acolo din oraş ca să izgonească de la Slatina pă cîrmuitorul orînduit de Căimăcămie, numitul Bălăcescu, în prilejul acesta, făcu chemare tistului dorobanţilor celui desfiinţat dă revoluţionari, îl înrolă cu toţi dorobanţii, chemă la posturile lor pă suptcîrmuitorii cei legiuiţi şi să adresă şi către cîrmuitorul cel legiuit ca să vie la judeţ. Apoi simţind punerea la cale făcută de Magherul ca să-l prinză şi să-l trimită acolo la dînsul legat, dinpreună cu banii statului ce să vor găsi la dînsul, el îndată s-au strecurat şi a fugit cu toţi banii adunaţi, la vistierie. Iar lucrarea ce a făcut-o el în împrejurarea arderii Regulamentului, d-lor cunosc că au urmat-o de silă şi asprele amerinţări împotriva vieţii sale, căci cugetările sale nu au fost nicidecum revoluţionare. După aceasta şi d-lui ministru al finanţii, prin adresul dumisale cu nr. 2381 din 6 ale curgătoarei luni, a îndreptat la Comisie osebită înscrisă mărturisire, în copie, cu dată din anul trecut 1848, iscălită de zece din fruntaşii boeri orăşani din pomenitul oraş Caracal, asemenea încredinţare dînd pentru bunele purtări ale numitului Bălăcescu şi neîmpărtăşirea sa în faptele revoluţionare, mărturisind că îi sînt datori scăparea vieţii lor de învierşunaţii revoluţionari ţărani.

Asupra acestor împrejurări ale pricinii numitului arestuit Bălăcescu făcînd chibzuire Comisia zicea : că numitul săvîrşind toate mai sus arătate acturi întru săvîrşirea arderii Regulamentului s-ar cunoaşte părtaş la săvîrşirea crimei şi s-ar fi cuvenit a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să supune la învinovățire și osîndi. Însă fiindcă, din încredințările arătate ale boerilor și neguțătorilor orășani din Caracal, să dovedește că el a săvîrșit acele lucrări întru arderea Regulamentului nu din cugetare a sa revoluționară, ci silit cu amerințarea vieții de acei revoluționari și în totdeauna a fost în relații secrete cu orășanii liniștiți și cinstiți spre întîmpinarea neorînduelilor revoluționare, scăpînd în sfîrșit din mîinile revoluționarilor și banii statului ce se mai aflau în canțeleria cîrmuirii. Care aceste încredințări ale orășanilor, osebit de cunoscutul cinstit caracter al celor mai mulți dintr-înșii, să cunosc adevărate și din împrejurarea neîmpărtășirii la fapta arderii a mădularelor maghistratului, nefiind nici iscăliți într-acel act al arderii ; și este de crezut că s-au vestit mai din vreme de către numitul Bălăcescu spre a să da la o parte, fiindcă pravila țării atințează totdauna la cugetul faptei iar nu la faptă numai.

Pentru aceste cuvinte Comisia se cunoaște în datorie a declara pă numitul Iordache Bălăcescu dă nevinovat în catigoria arătatei crimă a arderii Regulamentului și, prin urmare, hotărăște a să slobozi de la arest fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. general leitenant și cavaler Daninberg.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 86–87. Copie.

268

<1849> iun. 9. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Selvie Erculan, zugravul din Transilvania, părtaș la revoluție și hotărăște menținerea lui la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 9, nr. 254.

Ioan Selvie Erculan, zugravul romîn din Transilvania, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, s-a luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat la cercetare și s-a văzut dintr-însele, că după reacția întîmplată la 30 iunie anul 1848, cînd a căzut Căimăcămia ce se înființase și s-a înființat iarăși guvernul revoluționar, el însoțindu-să cu refugiații atunci acolo în Transilvania, capi ai revoluții, adică Ioan Voinescu, Pereț, Paleologul și Bolintineanul, cel mai sîngeros jurnalist, au venit cu toții aici în țară și l-au amploearisit în slujba lor revoluționară cu leafă dă lei 500 pe lună, care asemenea leafă era hotărîtă pentru cei însărcinați cu misiea de propagantă. Așa dar, din însuși a sa mărturisire, dovedindu-se numitul Erculan de părtaș în faptele revoluționare cu plată de leafă din banii statului, și mai vîrtos cînd este de obște cunoscut că acel guvern revoluționar a adus aici în țară mai mulți

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

eczaltați transilvăneni, întrebuințîndu-i la săvîrșirea faptelor lor revoluționare, apoi propunerea ce face el, cum că nu a primit a să amploiarisi pe lîngă acel guvern revoluționar decît în calitate de scriitor, iar nu de propagant, să cunoaște o meșteșugire din parte-i, socotind a scăpa cu aceasta de învinovățire. Căci după băgarea de seamă ce a făcut Comisia atît la icoana scrierii sale, cît și la redacția ei, a văzut că nu este de scriitor destoinic, neputînd a dețifra ceea ce însuși a scris.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pe numitul Selvie Erculan de părtaș în faptele revoluționare și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecselența sa gheneral Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 88. Copie.

269

<1849> iun. 11. — Comisia de cercetare înaintează generalului Danenberg cererile lui Mihai Caracasidi și Drăghicean Fărcășanu către generalul Duhamel pentru eliberarea hotărîrii.

Raport către ex. sa gheneralul Daninberg și celelalte.

Arestuiții politici carii să află în spitalul Colții și anume, Mihail Caracasidi și Drăghicean Fărcășanul, prin jălbi formale către această Comisie i-au adresat alăturatele dooă jălbi către ex. sa gheneralul leitenant și cavaler Duhamel, prin care cer de la umanitatea ex. sale slobozirea lor de la arest pă chezășie. Comisia cunoscîndu-să în datorie a supune la cunoștința ex. sale jălbile acestea, le alătură plecat pă lîngă aceasta ex. voastre, ca să binevoiți a le înfățișa ex. sale gheneralului Duhamel și porunca ce va da asupră-le să binevoiți a o împărtăși Comisii, ca și ea să o comunice numiților jăluitori.

<1849> iunie 11, nr. 698.

Dos. 1/1849, f, 1001. Concept.

270

<1849> iun. 15. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe protopopul Marin Văzăstreanu de arderea Regulamentului Organic în orașul Caracal și hotărăște eliberarea lui de la arest fără chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 15, nr. 255.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Protopopu Marin Văzăstreanu din satul Vădastra județul Romanați, trimis fiind de către cîrmuirea locală dinpreună cu alții în catigoria arderii Regulamentului la orașul Caracal la 13 septemvrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii acestii faptă, s-au înfățișat la Comisie spre cercetare. Și citindu-se zisul act al arderii nu s-au găsit numitul protopop iscălit într-însul, dar s-au găsit iscălit într-un alt înscris, proclamație către norod tot dintr-aceiași zi a actului arderii, învitătoare cu cuvinte religioase spre săvîrșirea acestii fapte. După aceasta s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat numitul protopop la cercetare și s-au văzut coprinzătoare, că înscrisul arătat ce să vede supt a sa iscălitură nu îl cunoaște, decît știe că silit de norod a iscălit o hîrtie albă cu cuvînt ca să facă jalbă la împărăție pentru întărirea constituții, căci au ars Regulamentul. Și totdeodată, spre dovedirea arătărilor sale, a propus numitul și temeiurile următoare: 1-iu, că dacă ar fi fost fapta aceasta prin știința și voința sa, ar fi iscălit și însuși într-acel act al arderii, precum a iscălit și chear locțiitorul de cîrmuitor; 2-lea, că nu este în stare a alcătui o asemenea scriere ca aceia ce să vede în zisa proclamație neavînd nici o învățătură, asemenea nici puterea vîrstei sale ajutîndu-l, avînd peste 70 ani; 3-lea, că nici un fel de împărtășire nu a luat în faptele revoluționare aflîndu-se totd-auna retirat și nici poruncile ce a primit de la capii bisericești în acea vreme a revoluții spre învitarea norodului nu le-au pus în lucrare la vreuna din 120 biserici din enoria sa, înfățișînd la Comisie și trei din acele porunci, și care s-au trecut din cuvînt în cuvînt în actul anchetii sale; mărturisind în sfîrșit, în frica lui dumnezeu, că nu cunoaște mai sus zisa proclamație ce să vede supt a sa iscălitură.

Aceste cuvinte de îndreptare ale pîrîtului protopop dezbătîndu-le Comisia zice: că el nefiind iscălit în actul arderii Regulamentului și fiindcă nici Comisia cercetătoare din partea locului, nici vreunul din cei ce s-au cercetat de către această Comisie într-această pricină a arderii nu a arătat asupră-i vreo catigorie într-această faptă; și fiindcă, în sfîrșit, a încredințat prin jurămînt înaintea Comisii că el nu cunoaște acea proclamație, apoi este de crezut că acea proclamație a iscălit-o cu chipul ce el arată. De aceea Comisia îl declară de nevinovat în catigoria arătatei fapte a arderii Regulamentului și hotărăște a să slobozi de la arest fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscălitura mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 88 v.—89. Copie.

271

<1849> iun. 15. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Scarlat Voinescu de înfocat revoluționar.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 15, nr. 257.

D-lui praporgicul Scarlat Voinescu arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie că fiind orînduit de către acel guvern revoluționar cîrmuitor la județul Buzău, în puterea aceștii dregătorii a săvîrșit cele mai răzvrătitoare fapte, adică a prezeduit clubul revoluționarilor din orașul Buzău, a săvîrșit arderea Regulamentului într-acel oraș... [1]). Cercetîndu-se de Comisie în mai multe seanțe prin confrontație și cu unii din martori ce au dat mărturie asupră-i s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare și s-au văzut dintr-însele că a preziduit cu adevărat la acel club revoluționar din Buzău în trei seanțe, însă numai pentru întocmirea gvardii națională ; că a săvîrșit arderea Regulamentului, însă nu din a sa învitare ci din afurisania mitropolitului care a citit-o în paradă cîrmuitorul episcopii și prin urmare a fost silit de norod ; că pă curierul rosesc nu numai că nu l-a poprit din drum, nici a deschis geanta, ci dimpotrivă l-a scăpat din mîinile norodului furios și cu paznici l-a trimis pînă la hotar.

. . . . . .

Din toate cele mai sus arătate rămîind dovedit că numitul praporgicul Scarlat Voinescu a luat parte în faptele revoluționare cu chipul ce s-a arătat, săvîrșind chiar și arderea Regulamentului, căci propunerile ce face el spre îndreptare, cum că prezeduirea clubului revoluționar nu a avut-o decît pentru întocmirea gvardii naționale, că arderea Regulamentului a săvîrșit-o din pricina afurisanii mitropolitului și din sila norodului, că împrotiva mărturiilor ce să înfățișează asupră-i pentru arestuirea . . . . . curierului rosesc i despecetluirea depeșurilor va arăta la instanțiile criminale dovezi de a sa nevinovăție, să cunosc fără nici un temei. Căci este cunoscut de obște scopul pentru care se întocmiseră cluburile revoluționare, adică de a revolta și a eczalta duhurile ; căci afurisania mitropolitului nu era îndatoritoare asupră-i ca să săvîrșească arderea Regulamentului, ci este cunoscut că cîrmuitorii de atunci ai județelor și ceilalți foncsionari de sineși au silit și au adunat norodul, iar nu norodul pă acei foncsionari și căci nevoința sa de a arăta Comisii dovezile ce zice că are pentru nevinovăția sa în pricina curierului dovedește îndestul că nu are cu ce să se împotrivească arătărilor martorilor împotrivă-i, pentru că de ar fi avut asemenea dovezi împrotiva celor arătate de numiții martori și în favorul lui, urma să le dea de față la Comisie.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporcicul Scarlat Voinescu dă revoluționar din cei mai însemnați [2])

[1]) Vezi și C. C. Bodea, **Figuri puțin cunoscute din revoluția de la 1848,** în **Studii,** nr. 2/1960, p. 141.

[2]) Curtea criminală l-a condamnat la 6 ani închisoare (Anul 1848... VI. p. 256).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 89 v.–91 v. Copie.

272

<1849> iun. 17. — Comisia de cercetare declară nevinovat de participare la revoluţie pe Grigore Stănescu şi hotărăşte eliberarea lui de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 17, nr. 258.

Grigorie Stănescu de aici din capitală arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare aduse asupră-i din partea poliţii, adică, că înaintea revoluţii fiind comisar la văpseaua Neagră, toate tainele poliţii secrete le preda obştii complotiştilor, a mijlocit prin tainic chip scăparea lui Grigorie Grădişteanu, Nicolae Golescu şi Caracaş, ce erau dintre complotişti şi se ascunseseră în casa unui armean ca să scape de măsurile ce luase poliţia pentru prinderea lor, că pentru acest ataşament al lui către revoluţie s-a răsplătit de către acel guvern revoluţionar orinduindu-se comisar, în care acest post a stăruit pînă la venirea împărăteştilor oştiri roseşti, că a luat măsuri cu rîvnă şi osîrdie spre statornicirea constituţii şi intemeerea ei. S-a cercetat de Comisie şi nici acturile ofiţiale ce să află la dînsa dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare, nici din răspunsurile ce a dat numitul la cercetare, neputînd lua Comisia vreun temei spre adeverirea arătatelor catigorii aduse asupră-i, căci numai înaintarea sa în post de către acel guvern nu să poate lua dă temei spre a să declara dă revoluţionar dacă se va fi mărginit numai întru îndeplinirea datoriilor slujbii, fără a săvîrşi fapte tulburătoare.

De aceia Comisia a făcut poftire cinstitii poliţii ca să-i împărtăşească temeiurile ce pot adeveri arătatele catigorii ale numitului arestuit, de la care a primit răspuns sub nr. 10759 coprinzător, că ştiinţele despre arătatele catigorii ale numitului Grigorie Stănescu le are luate în secret de la aceia pe care îi avea orînduiţi ca să iscodească dăspre purtările ce a avut el în vremea trecutelor evenimente şi nici vor să dea în scris această ştiinţă a lor şi nici poliţia nu poate a-i arăta Comisii fără a compromeţa interesul slujbii dînd de faţă pă spionii săi secreţi ; şi că îndestulă dovadă este despre împărtăşirea în faptele revoluţionare, înaintarea lui în postul de comisar şi stăruirea lui în acest post.

Asupra acestor împrejurări ale pricinii făcînd chibzuire Comisia zice ; că arătatele catigorii ale numitului Grigorie Stănescu nu sînt întemeete decît pă simplile glasnice arătări ale spionilor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

secreți ai poliții și pă argumentul înaintării lui în post de către acel guvern revoluționar și stăruirea în acest post pă cîtă vreme a ținut acel guvern ; că pîrîtul tăgăduind catigoriile acestea și vreo dovadă pravilnică nefiind într-aceasta, arătările spionilor poliții nu pot îndeplini scopu pravilii, care la pricini de vinovății cere mărturisire în sfînta biserică cu încredințare de jurămînt și mai cu seamă cînd, după arătarea cinstitii poliții, acei martori ai ei nici simplă mărturie măcar nu vor să dea către Comisie. Asemenea nici înaintarea pîrîtului în post și stăruirea într-însul nu poate avea vreun temei, nevăzîndu-se dovedit cu împărtășire în fapte tulburătoare.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul arestuit Grigorie Stănescu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluționare, și fiindcă cu zisa cercetare făcută prin poliție ancheta aceasta s-a desăvîrșit, să va slobozi numitul de la închisoare fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 91 v.–92. Copie.

273

<1849> iun. 17. — Comisia de cercetare declară pe Costache Manega, fost comisar de propagandă în județul Romanați revoluționar și părtaș la arderea Regulamentului Organic din orașul Caracal.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 17, nr. 259.

Costache Manega din orașul Caracal județul Romanați, trimis fiind de către cîrmuirea locală între alții care au săvîrșit arderea Regulamentului la orașul Caracal județul Romanați la 13 septemvrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii aceștii fapte, cercetîndu-se de Comisie s-au citit zisul act al arderii Regulamentului și s-a văzut între alții mai mulți iscăliți și numitul Manega. S-au mai citit și celelalte acturi ofițiale ce se află la Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluționare și s-a văzut dintr-însele că numitul Manega a fost și comisar propagant al acelui guvern revoluționar cu plată de leafă în pomenitul județ.

După aceasta luîndu-se în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat numitul la cercetare s-a văzut că, spre îndreptarea arătatelor fapte ale sale propune cuvintele următoare : 1-iu, că s-a aflat față la fapta arderii Regulamentului, căci a văzut că fapta aceasta se face de către cîrmuire pentru o copie a Regulamentului și a socotit în ideea sa că nu este o faptă care să-l osîndească, mai cu seamă văzînd afurisaniile mitropolitului în pricina aceasta ; al

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2-lea, că iscălitura în actul arderii a pus-o peste trei zile după săvîrşirea arderii, silit fiind şi înfricoşat şi cu arme de către norod ; al 3-lea, că postul de comisar propagant al acelui guvern revoluţionar l-a primit, căci cunoaşte că misia comisarilor nu era alta decît a înfrăţi pă arendaşi şi proprietari cu lăcuitorii clăcaşi, şi cînd a mers la cîrmuire ca să ia copie după instrucţiile postului său, a scos copii din acele instrucţii numai pentru cele ce să atingea de proprietate şi aceasta numai a pus în lucrare, din care această pricină a neîndeplinirii adecă a nelegiuitelor porunci ale acelui guvern, s-a şi depărtat din acest post fără de vreme ; al 4-lea, spre dovadă că nu a insuflat lăcuitorilor din acea plasă duhul răzvrătirii a propus argumentul următor, adecă, că la strîngerea armelor şi a hîrtiilor de la lăcuitori după statornicirea legalei obläduiri, lăcuitorii du prin celelalte plăşi s-au împrotivit şi chear cu arme, iar cei din plasa sa s-au supus toţi fără nici o împrotivire.

Asupra arătatelor temeiuri ale categoriilor numitului arestuit Costache Manega şi cuvintelor sale de îndreptare chibzuind Comisia zice : că urmările sale de a să face organ al acelui guvern revoluţionar cu plată de leafă spre îndeplinirea dorinţelor şi trebuinţelor lui şi de a contribui la nelegiuita faptă a arderii Regulamentului, iscălind şi documentul săvîrşirii aceştii crime, sînt fapte revoluţionare din cele mai însemnate ; că faptele acestea sînt de faţă, cuvintele sale de îndreptare rămîn fără nici un temei, mai cu seamă cînd dintr-însele este învederată, contradicţie şi meşteşugire. 1-iu, căci dacă aflarea lui de faţă la săvîrşirea arderii Regulamentului nu i-a fost impusă nici prin silă nici prin înfricoşare, ci a fost de bunăvoia sa, convins fiind că nu este o faptă care să-l osîndească, apoi şi iscălitura sa în actul faptei aceştia urmează să fie pusă iarăşi de bunăvoie şi prin aceeaşi convincsie a sa, iar nu silit şi înfricoşat prin arme, precum zice sau prin acea afurisanie a mitropolitului, care nici era îndatoritoare asupră-i de a săvîrşi şi negreşit acea ardere a Regulamentului. Al 2-lea, că arătarea ce face, cum că postul de comisar propagant l-a primit cunoscînd că misia acestor comisari era înfrăţirea proprietarilor şi arendaşilor cu clăcaşii şi că după ce a văzut instrucţiile că să întind şi la altele, a pus la lucrare numai ceea ce se atinge de proprietate, se cunoaşte neadevărată pentru căci stă de faţă raportul său cu nr. 1-iu din 26 iulie 1848 către revoluţionarul ministru din Lăuntru, Nicolae Golescu, cu rostiri cu totul revoluţionare şi încredinţări că lăcuitorii din plasa sa sînt aşa de bine pregătiţi în duhul constituţii, încît sînt gata a o apăra şi cu chiar viaţa lor.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul arestuit Costache Manega dă revoluţionar cu împărtăşire şi în fapta arderii Regulamentului.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Duhamel.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 92 v.—94. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1849> iun. 20. — Comisia de cercetare declară pe Constantin Creţulescu părtaş în revoluţie şi ca unul din capii ei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 20, nr. 260.

D-lui Costandin Creţulescu de aici din capitală, fiind între cei daţi pă chezăşie cu catigorie că a luat parte activă la turburare, s-a înfăţişat la comisie spre cercetare. Şi citindu-se acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare, s-au văzut cel întîiu număr al jurnalului revoluţionar întitulat „Pruncul Romîn", ce a eşit la 12 iunie anul 1848, a doa zi după izbucnirea revoluţii, coprinzînd cuvîntări de mulţumire celor ce au urzit şi au săvîrşit revoluţia, între care numeşte şi pe d-nii Creţuleşti. S-au mai văzut că după fuga membrilor acelui guvern revoluţionar, la 29 ale aceiaşi luni iunie şi restatornicirea ordinii legală, a doa zi la 30, eclatînd de iznoavă revoluţia, numitul C. Creţulescu dinpreună cu părintele mitropolit, logofătu Ioan Cîmpineanu, Nicolae Mincu şi Ioan Brătianu au intrat în locul pomeniţilor fugiţi membri, restatornicind iarăşi guvernul revoluţionar.

S-au văzut iarăşi că prin nr. 10 a pomenitului jurnal „Pruncul Romîn" din 8 iulie s-a obştit un decret al zisului nou guvern, iscălit între ceilalţi membri şi numitul Creţulescu, coprinzător „Glorie şi de o mie de ori glorie eroismului vostru, fiind că numai printr-însul libertatea şi cu dînsa patriea fu izbăvită de patru ori, şi un popul care pune nu numai atîta curaj dar încă şi atîta stăruinţă, acel popol este popol ales al lui Dumnezeu şi acesta ne face să avem o adîncă credinţă că niciodată nu vom mai cădea în robie.

Însă, fraţilor, ca să putem fi liberi, ne trebue şi linişte, nu linişte ca aceia a dispotismului, ci o linişte cum se cade unor oameni liberi. Nici nu zic să lăsaţi să se stingă sfîntul foc de care sînteţi aprinşi pentru libertate, nu, ci cel regulat acel foc să nu-l cheltuţi de prisos şi să-l întrebuinţaţi rău, ci să-l păstraţi pentru cînd patria va avea trebuinţă de dînsul. Pînă astăzi aveţi dreptate să fiţi în picioare; dar astăzi cînd libertatea neamului şi libertatea mădularelor guvernului este asigurată, fiindcă toţi vrăjmaşii patrii au intrat în vizuine. Astăzi pe cînd oştirea jură ca să apere constituţia, iar nu să o dărîme. Astăzi pe cînd d. colonel Ioan Odobescu şi d. Solomon, din a d-lor bună voinţă şi-au dat demisiea, astăzi, zic ar trebui nu să ne adormim, ci să ne liniştim, fiindcă într-alt fel guvernul nu poate răspunde de ceea ce poate a se întîmpla şi nici nu poate a-şi înplini greaoa sarcină ce aţi pus-o asupră-i adică de a asigura un viitor fericit rumînilor".

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ce a dat numitul la cercetare şi s-a văzut rostind d-lui spre îndreptarea faptelor dumisale cuvintele următoare : 1-iu că alegerea dumisale de membru la zisul guvern revoluţionar s-a făcut de către norod, după cererea dumnealui logofătului Cîmpineanu, carele primise atunci cîrma ţării şi dumnealui a primit însărcinarea aceasta mişcat de datoriea de cetăţean cît şi de tată de familie de a face orice îi va fi prin putinţă spre îndreptare. Dar văzînd după aceasta că pentru moderaţia sa acel guvern este desconsiderat, şi-a dat demisia îndată ce s-a întors fugiţii membri ai guvernului provizoriu. 2-lea. Că pentru ceiace vorbeşte pomenitul jurnal despre cei ce au uneltit şi a săvîrşit revoluţia, numind între aceştia şi pe Creţulești, nu este cu dreptate a i se cere socoteală de ceia ce a scris un jurnal. 3-lea. Pentru acea proclamaţie a guvernului ce este iscălită şi de d-lui, că citind-o acum de iznoavă nu găseşte într-însa nimic ca să se poată tălmăci că este întărîtător, ci împotrivă găseşte că este ce la o vreme ca aceia putea să se zică mai împăciuitor şi mai îndulcitor. 4-lea. La catigoria adusă asupră-i cum că la 13 iunie anul trecut 1848, adică a treia zi după izbucnirea revoluţii strînşi fiind boerii la locuinţa mitropolitului, d-lui dinpreună cu acel înfocat revoluţionar Brătianu, au strîns norodul şi l-au adus acolo din care spăimîntîndu-se boerii au fugit sărind pă ferestre, dumnealui răspunde că, mergînd cu numitul Brătianu în trăsura acestuia la polcovnicul Odobescu ca să-l înduplece să-şi ia demisia înapoi, s-au întors de acolo la Mitropolie şi văzînd Brătianul strîns acolo trăsuri boereşti, a poruncit vizitiului să întoarcă să meargă spre Curtea Administrativă. Pă drum au întîlnit multe adunări de norod, cărora Brătianul le zicea să meargă spre palatul mitropolitului. În sfîrşit apropiindu-se de Curtea Administrativă au întîlnit o cităţime mare de norod cu steagurile mergînd spre mitropolitul, cînd Brătianul a sărit din birjă şi a pornit cu dînşii şi dumnealui asemenea a urmat, socotind-o de a dumisale datorie. Însă cîtă vreme norodul s-a aflat strîns în curtea mitropolitului, dumnealui nu a făcut alt nimic, decît sta în uşa de jos să stăvilească norodul care năvălea necontenit să se urce pă scară.

Toate cele ecspuse chibzuindu-le Comisiea şi mai întîiu intrarea d-lui în guvernul revoluţionar, zice Comisia că cuvintele ce dă d-lui într-aceasta, că a primit, adică acest post pă temeiul cuvintelor ce a auzit pă d-l Cîmpineanu că ecspunea norodului, adică blîndeţea, moderaţiea şi supunerea către Puterile streine, iar după aceasta după îndemnarea ce i-a făcut d-l Cîmpineanu şi aprobarea norodului de a fi şi d-lui unul din membrii guvernului, nu sînt precum dumnealui le arată. Pentru căci în urma înaltelor împărăteşti porunci de a se trage acel dintîiu guvern revoluţionar şi a se statornici legala obăduire a ţării şi în urma fugii din capitală a membrilor acelui guvern, dumnealui Creţulescu, împotriva acelor împărăteşti porunci, a intrat membru la cel de al doilea guvern revoluţionar însuşi de sine prin turburătoarele mijloace cunoscute de obşte. Şi aşa reformarea acelui guvern a fost

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

numai şi numai pentru restatornicirea revoluţii, fiindcă îndată a şi trimis pă medelnicerul Aaron Florian şi sărdarul C. Niţescu, prin hîrtie formală din partea părintelui mitropolitul, logofătul Ioan Cîmpineanu şi d-lui Creţulescu ca să întoarcă înapoi pă numiţii fugiţi membri, de ori unde îi vor găsi, după chiar arătarea ce a făcut numitul Aaron despre faptele sale, la cercetarea ce i s-a făcut de comisie la 17 ale curgătoarei luni. Precum şi liniştea ce zice d-lui că a voit să păzească acel guvern, iarăşi nu este adevărat, după cum se dovedeşte aceasta din chiar proclamaţiea acelui guvern din jurnalul arătat din 8 iulie.

2-lea. Cuvintele ce dă dumnealui pentru cele urmate la 13 iunie la locuinţa mitropolitului, nu pot a-l apăra că nu a luoat parte la toate acele urmate, pentru căci chiar după arătarea d-lui s-a aflat împreună cu acel revoluţionar Brătianu nedespărţit de dînsul şi au învitat pă norod pă drumuri spre a se duce la locuinţa mitropolitului şi iarăşi cu acela s-a întors la mitropolitul, unde a stăruit pînă s-a săvîrşit acea lucrare. Care stăruinţă a d-lui acolo nu a putut fi precum d-lui zice de a popri pă norod să nu între la mitropolitul, de vreme ce însuşi împreună cu Brătianul l-a adunat acolo.

Toate acestea urmate de către d-lui Costandin Creţulescu chibzuindu-le Comisiea cu scumpătate le găseşte fapte revoluţionare din cele mai însemnătoare ; de aceia îl declară părtaş şi în cea dintîiu şi în cea de al doilea revoluţie ca un cap al ei. Cît pentru arderea regulamentului de a luoat parte sau nu, deşi nu s-ar cuveni a i se da crezămînt la cele ce arată, văzîndu-se amestecat la altele, dar neavînd Comisiea dovadă între aceasta temeinică nu poate a-l osîndi.

Acest jurnal se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale d-lui gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 93 v.—94. Copie.

275

<1849> iun. 21. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Ghiţă Genu tabacul şi hotărăşte eliberarea sa de la arest fără chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 21, nr. 261.

Ghiţă Genul tabacu de aici din capitală, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare adusă asupră-i din partea poliţii, adecă, că a făcut propagantă prin sate în vremea revoluţii şi că după restatornicirea legalei obläduiri umbla a revolta pe tabaci cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în revoluție. S-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce au dat numitul la cercetare și nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au văzut numitul cu vreun fel de împărtășire în faptele revoluționare. De aceea Comisia a făcut poftire cinstitei poliții ca să-i împărtășească temeiurile ce pot adeveri arătatele catigorii ale numitului arestuit; de la care s-au primit răspuns supt nr. 10584 coprinzător „că nu a putut găsi temei care să adevereze catigoriile numitului, din pricină că spionii secreți ai săi, de la care are științele acestea, nu vor să dea înscris arătările lor și nici poliția nu poate a-i da de față fără a compromeța enteresul slujbii, dînd de față pă spionii săi secreți".

Asupra acestor împrejurări ale pricinii făcînd Comisia chibzuire, zicea: că catigoriile arătate ale numitului Ghiță Ghenul tabacul nu sînt întemeete decît pă semplile glasnice arătări ale spionilor secreți ai poliții; că pîrîtul tăgăduind catigoriile acestea și nefiind vreo dovadă pravilnică întru aceasta, arătările spionilor poliții nu pot îndeplini scopul pravilii, care la pricini de vinovății cere mărturisiri în sfînta biserică cu încredințare de jurămînt și mai cu seamă cînd acei martori ai poliții nici semplă mărturie măcar nu vor să dea către Comisie. Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul arestuit Ghiță Ghenul, de nevinovat în catigoria arătatelor fapte revoluționare și fiindcă cu zisa cercetare făcută prin poliție ancheta aceasta s-au desăvîrșit, se va slobozi numitul de la închisoare fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 95. Copie.

276

<1849> iun. 21. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Ghiță Șișcu tabacu, acuzat că a împărțit programul revoluției prin satele din jurul capitalei și hotărăște a se elibera de la arest fără chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 21, nr. 263.

Ghiță Șișcu, fostul tabac, neguțător de aici din capitală, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, adică, că fiind rudă de aproape cu acei capi revoluționari, Iliad și Moșoiu, a luat parte la revoluția trecută, precum și chear în complotul ce urzea revoluționarii, pentru care în cele din urmă s-au orînduit și în post de comisar de văpsea; asemenea rău nărăvit și chear după restatornicirea legalei oblăduiri a bîrfit prin cîrciumi și cafenele vorbe cu totul răzvrătitoare. Cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă răspunsurile numitului date

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la cercetare şi s-au văzut întreaga tăgăduire din parte-i la arătatele catigorii aduse asupră-i, zicînd că nici un fel de împărtăşire nu a luat în revoluţie şi că orînduirea sa în postul de comisar s-a urmat după cererea mahalagiilor, cunoscîndu-l de om cinstit, avînd şi lumînărărie într-acea mahala a Dobrotesii. Comisia luînd în băgare de seamă greutatea catigoriilor lui şi bănuiala ce trage asupră-i într-aceasta, înclinarea sa de rudenie cu numiţii capi revoluţionari, prin canalul cinstitei poliţii a adus în presudsvia sa pă subcomisarul despărţirii al 2-lea din văpseaua Albastră, carele a denonsat la poliţie arătatele urmări ale numitului arestuit şi, după deslușirile şi temeiurile ce i-au cerut Comisia asupra pricinii, a dat următoarea înscrisă mărturisire supt a sa iscălitură : „că poruncit fiind de către d-lui şeful poliţii ca să fie cu priveghere asupra celor ce vorbesc cuvinte spre tulburarea liniştii obşteşti i alte fapte revoluţionare, şi mai cu seamă asupra tabacilor, deşi numitul Ghiţă Şişcu în vremea revoluţii i-au făcut bine de l-au orînduit epistat în mahalaua Dobrotesii, însă ca să-şi împlinească datoria sa, nu au putut tăinui către cinstita poliţie cele următoare, care şi însuşi l-au auzit vorbind la cafeneaua lui Anghelache şi la cîrciuma lui Ioniţă Manu din mahalaua Dobrotesii. Adecă : la numita cîrciumă şi în vremea revoluţii spunea că este rudă cu Iliad, că mai naintea izbucnirii revoluţii, pus dă Iliad, a împărţit programa pe la sate afară, ca a avut arme ascunse la tabaci ; iar în urmă, după înfiinţarea legiuitei stăpîniri, numitul umbla iarăşi prin tabaci şi în pomenita cafenea... Iar în cîrciumă la Manul spunea iarăşi că a primit o scrisoare, de la cine nu au înţeles, că din cei trimişi peste graniţă le-ar fi făcut pensie mărirea sa sultanul. Aşadar, auzind el aceste vorbe de nesuferit, nu au putut răbda de a nu arăta cinstitii poliţii, şi i-au poruncit d-lui aga de au şi raportuit ; însă cele mai multe din arătatele vorbiri ce le făcea numitul, le făcea cînd era beat, căci este om tăcut din firea sa".

După aceasta, prin cinstitul Departament din Lăuntru s-au trimis un cinovnic la satele dinprejurul capitalii, anume Popeşti, Leordeni, Bobeşti şi dooă Gline,[1]) ca să cerceteze de către cine anume s-au răsculat şi s-au adus aici în capitală din lăcuitorii lor la izbucnirea revoluţii, şi cu ce mijloc a izbutit acela a-i îndupleca la răscoala aceasta. Care cinovnic a adus trei înscrise mărturisiri ale lăcuitorilor pomenitelor sate, arătînd unii că a venit la dînşii atunci înaintea izbucnirii revoluţii numai un Manolache Andronescu, făgăduindu-le pămînt şi apărare de îndatoririle propietariceşti, iar alţii că ar fi venit încă doi tineri pă cari nu îi cunosc. Şi totdeodată a adus numitul cinovnic la Comisie şi cinci din lăcuitorii satelor Leordenii şi Popeşti, cari s-au arătat cu cunoştinţă de fiziognomia acelora ce au venit pe la dînşii şi înfăţişîndu-le Comisia pă numitul arestuit Şişcu, ei au arătat întreaga

[1]) Glina-German şi Glina-Macri.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

neştiinţă, zicînd prin înscrisul ce au dat la Comisie că nici îl cunosc şi nici l-au văzut vreodată prin satele lor.

Aceste împrejurări luîndu-le în dezbatere Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că deşi alegerea numitului în postul de comisar de văpsea de către acei mahalagii din mahalaua Dobrotesii cari sînt tabaci, dă o mare bănuială asupră-i de partizan al revoluţii şi de complicat în faptele revoluţionarilor, ca unii ce acei tabaci au fost cei mai răzvrătitori şi părtaşi la toate mişcările tulburătoare din acea vreme a revoluţii şi alegerea de comisar urmează să o fi făcut asupra numitului căci l-au cunoscut de un duh cu ei, dar fiindcă el tăgăduieşte cu totul ca să fi luat vreun fel de împărtăşire în faptele revoluţionare, zicînd că alegerea sa în postul arătat au fost numai, căci l-au cunoscut om cinstit ; şi fiindcă după toate cercetările şi iscodirile ce a făcut Comisia nu s-au făcut vreo dovadă legiuită împotriva lui la catigoriile arătate, căci mărturisirea numitului suptcomisar de la văpseaua Albastră nu numai că nu poate îndeplini scopul pravilii asupra mărturisirilor care nu primeşte un martor singur şi la pricini de vinovăţii cere încredinţare în sfînta biserică prin săvîrşire de jurămînt, dar încă nu poate fi temeinică acea mărturisire a subcomisarului şi pentru cuvîntul că însuşi mărturiseşte că acele vorbe răzvrătitoare le glăsuia numitul Şişcu în vreme cînd era beat şi vorbele din beţie nu pot fi considerate ca izvorîte din cugetare şi chibzuire.

Pentru aceste cuvinte Comisia se găseşte în datorie a declara pă numitul Ghiţă Şişcu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi fiindcă cu cercetările ce a făcut Comisia asupră-i, după cum s-au zis mai sus, ancheta aceasta s-au desăvîrşit, se va slobozi numitul de la închisoare fără chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 95 v.–96. Copie.

277

<1849> iun. 21. — Comisia de cercetare declară vinovat de participare la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal pe subrevizorul şcolar Ioan Turcea.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 21, nr. 264.

Ioan Turcea din satul Dăbuleni judeţul Romanaţi, subrevizor la şcoala dintr-acel sat, trimiţîndu-se la Comisie în catigoria arderii Regulamentului urmată în oraşul Caracal la 13 septemvrie anul trecut 1848, iscălind şi actul săvîrşirii aceştii faptă, s-a cercetat de Comisie şi citindu-să zisul act al ardérii, s-au văzut între alte multe iscălituri şi iscălitura numitului „Ioan Turcea". S-au

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-au văzut propuind spre îndreptare a arătatei faptă a sa cuvintele următoare : că el la arderea Regulamentului nu a fost, ci la trei zile după această faptă viind în oraşul Caracal pentru o trebuinţă a sa, l-a chemat tistu de dorobanţi şi un Nica Rusul şi i-au dat să iscălească o hîrtie, zicîndu-i că este o deputaţie, pe care de frică a nu-şi primejdui viaţa a şi iscălit-o, iar el pă alt nimini nu a silit să iscălească. Şi totdeodată spre a dovedi el că nu s-a aflat faţă la arderea Regulamentului a înfăţişat o înscrisă mărturie, fără dată, iscălită de un popa Florea şi trei lăcuitori ţărani, supt numire foşti aleşi ai satului Dăbuleni, şi adeverită de aleşii cei în fiinţă ai satului, iarăşi fără dată, coprinzătoare : „că în zioa arderii Regulamentului numitul Soreanul (sic) s-a aflat în sat la casa sa". După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi anchetele celorlalţi compărtaşi ai numitului în arătata faptă, care s-au cercetat de Comisie şi s-au văzut din ancheta lui Marin Gîlculescu, că acesta a arătat cum că el a iscălit zisul act al arderii, dîndu-i-se de către subcîrmuitorul plăşii Stancovici şi Stoica Soreanu pomoşnicu i numitul Ioan Turcea revizorul (care amîndoi aceştia s-au iscălit înaintea sa) fără a-i arăta coprinderea lui nici din grai spuindu-i.

Toate arătatele împrejurări dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că arătarea numitului Gîlculescu împrotiva numitului arestuit Turcea să cunoaşte adevărată, căci făcîndu-i-se băgare de seamă zisului act al arderii s-a găsit în adevăr iscăliturа sa pusă îndată după aceea a lui Turcea şi a Soreanului şi cu acelaş condei şi cerneală scrise cîte trele iscăliturile şi prin urmare cuvintele lui Turcea de îndreptare se cunosc meşteşugite cu nădejde a rămîne apărat de învinovăţirea faptei sale. De aceea Comisia îl declară părtaş în arătata nelegiuire a arderii Regulamentului şi, în parte, şi prin învitare către alţi supt enfluenţa postului său de subrevizor la şcoală.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 97. Copie.

278

<1849> iun. 25. — Comisia de cercetare declară vinovat de participare la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal pe Stoica Soreanu pomoşnic la subcîrmuire.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iunie 25, nr. 265.

Stoica Soreanu de la satul Soreni judeţul Romanaţi, amploeat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la subcîrmuirea părții locului, trimițîndu-se la Comisie în catigoria arderii Regulamentului urmată la orașul Caracal la 13 septemvrie anul trecut 1848, iscălind și actul săvîrșirii aceștii nelegiuită faptă, s-au cercetat de către Comisie și citindu-se zisul act al arderii s-au văzut între celelalte multe iscăliturі și iscălitura numitului „Stoica Soreanu". S-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat el la cercetare și s-au văzut propuind spre îndreptarea arătatei faptă a sa cuvintele următoare, adecă : că în zioa arderii Regulamentului nu s-au aflat în oraș, ci a mers acolo a dooa zi marți, trimis dă șeful său la cîrmuire pentru facerea unor liste. Cînd atunci, un Nica Rusul ce să afla subcîrmuitor i-au arătat numai iscăliturile din zisul act și dinpreună cu comisarii l-au îndemnat să iscălească și el, cu cuvînt că acel act nu este decît o deputație ca să se trimiță la București, după care a iscălit și el fără să-l citească, iar petrecerea în vremea revoluții a fost ticnită și fără a merge pe la oraș, precum o vor arăta județenii. După aceasta s-au luat în băgare de seamă și anchetele celorlalți compărtași ai numitului la arătata faptă, carii s-au cercetat de Comisie, și s-au văzut din ancheta lui Marin Gîlculescu, că acesta a arătat cum că el a iscălit zisul act al arderii dîndu-i-se de către subcîrmuitorul plășii, Stancovici și numitul Stoica Soreanu pomoșnicul i Ioan Turcea revizorul (carii amîndoi aceștia s-au iscălit înaintea sa) fără a-i arăta coprinderea lui, nici din grai spuindu-i.

Toate arătatele împrejurări dezbătîndu-le Comisia și făcînd chibzuire, zice : că arătarea numitului Gîlculescu împrotiva numitului arestuit Soreanul să cunoaște adevărată, căci făcîndu-se băgare de seamă zisului act al arderii, s-au găsit în adevăr iscălitura sa pusă îndată după acelea a Soreanului și a lui Turcea și cu acelaș condei și cerneală scrise cîte trele iscăliturile și, prin urmare, cuvintele Soreanului de îndreptare să cunosc meșteșugite cu nădejde a rămînea apărat de învinovățirea unei asemenea crimă. De aceea comisia îl declară de părtaș în arătata nelegiuire a arderii Regulamentului și în parte și prin învitare către alții supt influența postului său de amploeat al subcîrmuirii.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 97. Copie.

279

<1849> iun. 25. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Gheorghe Dertman, fost căpitan în garda națională și hotărăște eliberarea lui de sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare <Anul 1849> iunie 25, nr. 266.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Gheorghe Dertman ce a fost arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare și pentru pricină de boală s-au slobozit de acolo pă chezășie cercetîndu-să de Comisie, s-au citit acturile ofițiale ce se află la dînsa, doveditoare dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluționare. S-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat numitul la cercetare și nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au luat vreun temei de prepus asupră-i în catigoria arătată ; căci înscrierea sa numai între gvardiști cu grad de căpitan, după trecerea în prințipat a ecs. sale Suleiman pașa, nu poate a să socoti faptă revoluționară spre a putea fi învinovățit și osîndit, acea gvardie fiind întocmită pentru paza liniștii în oraș dăspre vagabonți.

De aceea Comisia declară pă numitul Gheorghe Dertman dă nevinovat în catigoria faptelor revoluționare, și fiindcă nici bănuit nu rămîne, hotărăște a să slobozi de supt chezășia supt care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 15-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 98. Copie.

280

<1849> iun. 25. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Iancu Manu, acuzat că a trecut la Ruşciuc să ducă bani revoluționarului frate al său, Alecu, și hotărăște a se elibera de sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 25, nr. 271.

Iancu Manu de aici din capitală fiind dat pă chezășie pentru mergerea sa la Giurgiu spre a trece dincolo peste Dunăre la Ruşciuc ca să întîlnească acolo pe un frate al său, anume Alecu Manu ce este dintre revoluționari, găsindu-se asupră-i și o scrisoare a acestui revoluționar, s-a adus la Comisie spre cercetare. Și citindu-se acturile ofițiale ce se află la dînsa, doveditoare dă cei ce au luat parte activă în faptele revoluționare i mai suszisa scrisoare găsită asupră-i a revoluționarului frate al său, luîndu-se în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat el la cercetare nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-a putut lua vreun temei de prepus asupră-i ca să fi luat el vreo împărtășire în faptele revoluționare, decît că a mers acolo la Giurgiu ca să ducă fratelui său bani de cheltueală, care aceasta nu să poate socoti faptă revoluționară spre a putea fi învinovățit și osîndit.

Pentru aceste cuvinte Comisia îl declară dă nevinovat în fapte revoluționare și hotărăște a fi slobod de sub chezășia sub care se află dat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 100. Copie.

281

<1849> iun. 25. — Comisia de cercetare declară vinovat pe Ioan Dascălu, fost feldvebel în miliție, acuzat că a îndemnat pe soldați a trece în tabăra lui Magheru și hotărăște a se menține la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iunie 25, nr. 276.

Ioan Dașcălu dela satul Ciorăști județul Rîmnicu Sărat, fostul fetfebel în slujba miliții în polcu nr. 3, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie că a uneltit complot între soldați ca să-i răzvrătească spre a merge în tabăra Magherului cercetîndu-se de Comisie, s-au citit raportul ce a făcut într-această pricină căpitanului roții Boboc către desființata cinstita Căimăcămie sub nr. 106 din 20 septemvrie anul trecut 1848 și s-au văzut coprinzător : „Că numitul Ioan Dascălu fiind fetfebel al roții și înaintat în rang de ofițer de către guvernul revoluționar, în unire cu Ioan Bunescu ce era în acea vreme subcîrmuitor la Izlaz, spre a putea izbuti la scopul lor de a-i trage atît pă cei din punt și cei de la picheturi soldați ca să mergă cu dînșii în tabăra Magherului spre a înainta apoi cu toții asupra împărăteștilor oștiri turcești, a făcut feluri de intrigi între soldați, învitîndu-i asupră-i ca să-l lege, cu cuvînt că el a hotărît să fugă și să-i lase pă ei în mîinile turcilor. După care văzînd el <căpitanul Boboc>, că tîlhărească lor faptă înainta din zi în zi, a arestuit pă numitul Ioan Dascălu și l-au trimis în bună pază la d-lui cîrmuitorul legiuit spre a-l înainta la cinstita Căimăcămie și celelalte".

După aceasta s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului arestuit Ioan Dascălu date la cercetare și s-au văzut arătînd întreagă tăgăduire la zisa catigorie adusă asupră-i, zicînd că nu cunoaște nimic de acestea. Această tăgăduire a numitului arestuit, deși nu poate a-și avea locul cînd stă la mijloc raportul Comandirului roții doveditor de fapta sa care urmează să fie crezut, dar spre liniștirea cugetului Comisii și spre a lipsi ori ce cuvînt de pricinuire, Comisia a făcut poftire cinstitei dejurstve ca să facă punere la cale de a să cerceta acei soldați ai roții pă carii numitul Ioan Dascălu a cercat a-i revolta și știința ce o vor da să o împărtășească Comisii. După care s-au primit la Comisie răspunsul cinstitei dejurstve sub nr. 1538 însoțit cu înscrisul parucicului Bagdat, comandirul zisei roți de soldați, cu dată din 17 ale trecutei luni mai și coprinzător : „Că în urma poruncii, coman-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dirul polcului cercetînd în fiinţa subcîrmuitorului local pă cinurile de jos, numite acolo, în număr de 20, carii cunosc mai bine chipul răzvrătirii la care fostul fetfebel Ioan Dascălu să silea a aduce această roată, au arătat toţi, că numitul neîncetat se silea ca să-i unească la dorinţa lui şi să se arădice cu comanda sa ca să meargă la Magherul ; zicînd şi toboşarul Ioan Şuicarul ca înaintea a ceea ce se va hotărî pentru plecare să bată trivoga, el însă i-au răspuns că acest signial nu îl poate da fără porunca legiuitului său comandir. Văzînd apoi numitul fetfebel chipul strâşnicii luată de către căpitanu Boboc şi neputinţa de a eşi la ţinta ce îşi însemnase, s-au urmat acelea ce se văd descrise în raportul numitului căpitan Boboc cu nr. 136 ce s-au zis mai sus".

Acest înscris al numitului comandir al roţii să vede adeverit în dos de subcîrmuitorul plăşii locului cu coprindere : „că la cercetarea coprinşilor soldaţi din acest act, s-au aflat de faţă şi însuşi au arătat numiţii soldaţi cu graiurile lor, că cuvintele descrise în raportul d-lui căpitanului Boboc cu adevărat întocmai s-au urmat de către numitul Dascălu". În urma primirii acestui act al comandirului roţii la Comisie, s-au înfăţişat numitul Ioan Dascălu de iznoavă în cercetarea Comisii şi citindu-i-se zisul act, a dat răspuns în scris că nu cunoaşte pă acei soldaţi ce să arată că a mărturisit cele rostite în raportul comandirului roţii, Gărdescu, căci el nu a slujit în acea roată decît de la mai pînă la septemvrie anul trecut 1848 şi acei soldaţi erau împărţiţi pe la picheturi şi el în ucenie nu avea decît vreo 20 recruţi.

Aceste împrejurări ale pricinii dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că înştiinţarea de mai sus arătată cu nr. 136 a căpitanului Boboc ce era atunci comandir al roţii, către desfiinţata Căimăcămie fiind un act ofiţial al unui şef pentru subalternul său amploiat şi cu lucrare chear asupra faptei, urmează a-şi avea toată tăria şi credinţa după orinduiala pravilii ţării, partea pentru dovezi, care legiueşte „cărţile publice au mai multă credinţă decît cele particulare" ; şi fiindcă prin aceasta ofiţială dovadă să adeverează şi arătarea numiţilor 20 soldaţi de a nu mai putea fi supus la contestaţie din partea numitului Dascălu, de aceea, Comisia declară pă numitul Ioan Dascălu, fostul fetfebel în slujba miliţii, dă vinovat în catigoria faptelor revoluţionare mai sus arătate asupră-i şi hotărăşte a sta supt arest pînă cînd ecs. să gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 102 v.—103. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

282

<1849> iun. 25. — Comisia de cercetare raportează generalului Danenberg, că profesorii transilvăneni de la şcolile publice au fost cei mai înfocaţi revoluţionari şi prezintă un pericol pentru educarea tinerimii pe viitor.

Către ex. sa gheneralul Danenberg şi celelalte.

După cercetările ce s-au făcut de către această Comisie unora din profesorii transilvăneni după la şcoalile publice din acest principat şi după arătările şi a altora complicaţi în revoluţie, s-au dovedit acei profesori cei mai mari revoluţionari şi învitători candidaţilor de prin sate la revoluţie. Aceştia la cercetarea ce li s-au făcut de Comisie, cu feluri de meşteşugiri s-au muncit a acoperi faptele lor revoluţionare, semn că ei nu să căesc de relile lor fapte, ci le au de folositoare.

Comisia chibzuind din aceasta că asemenea profesori transilvăneni în toată vremea vor fi primejdioşi de a li să încredinţa în viitor învăţătura tinerimii, suptiscăliţii şi ca mădulari ai Comisii, şi ca pămînteni romîni ce iubesc liniştea ţării, îndrăznim a supune cu plecăciune ex. voastre această însemnătoare împrejurare.

Nr. 744, <1849> iunie 25.

Dos. 1/1848, f. 2006. Concept.

283

1849 iun. 30. — Comisia de cercetare cheamă la spitalul Colţei pe căpitanul Al. Racotă, parucicul H. Racotá, T. Alexandrescu, D. Izvoranu şi negustorul I. Marcovici spre a fi anchetaţi.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

D-lor căpitan Alexandru Racotă, parucicul Hariton Racotă, Teodor Alecsandrescu şi serdar Dinu Izvoranu, Marcovici marşandiu.

Fiind poruncă straşnică de a se da săvîrşire fără mai multă prelungire anchetei dv. cu catigorie de fapte revoluţionare adusă asupră-vă pentru care şi sînteţi daţi pă chezăşie, Comisia vă poftește ca poimîine sîmbătă la 2 iulie să veniţi negreşit la spitalul Colţii, unde Comisia îşi va avea a sa seanţă spre a se da săvîrşire anchetei dv. Iar că aţi văzut adresul acesta şi că veţi fi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

întocmai următori, veți da dv. înscris în dosul acesteia, avînd în cunoștință că la din împotrivă urmare din parte-vă se vor urma mijloace polițienești.

Mih. Cornescu

Grafier, Teodor Iatropul.

Nr. 663. Anul 1849 iunie 30.

Dos. 1/1848, f. 1045, Orig.

284

<1849> iul. 5. — Comisia de cercetare declară pe Ioan Gheorghescu din Tîrgoviște turburător al liniștei publice în vremea revoluției, prin vorbe și scrieri.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1848> iulie 5, nr. 278 [1]).

Ioan Gheorghescu din orașul Tîrgoviște, județul Dîmbovița, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, că îndată ce a izbucnit revoluția citea în vileag toate hîrtiile guvernului revoluționar, a venit aici în capitală în capul orășanilor tîrgovișteni cu steaguri de s-au închinat acelui guvern; la venirea ecs. sale Suleiman pașa aici în capitală, a venit asemenea; în orașul Tîrgoviștea striga pe ulițe să se omoare aristocrații, a făcut parada îngropării Regulamentului cu colivă de nisip, ardei și alte bazaconii, îmbrăca pă țigani și îi învăța cum să se vaete pe la porțile boerilor ocărîndu-i, înjura pe toți boerii, a ardicat pă serdaru Vlădescu din casă și l-au tîrît pe ulițe înjurîndu-l; la venirea ecs. sale Fuad efendi a adus cu sine mulțimea de țigani și îi învăța ce să strige. S-au cercetat de Comisie și citindu-se acturile ofițiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție, s-au văzut în jurnalul întitulat „Popolul suveran" sub nr. 6 și 7 din 12 și 14 iulie anul trecut 1848 o scrisoare de la Tîrgoviște cu dată din 2 ale aceiași luni iulie și subiscălită de „Ioan Gheorghescu" în duh cu totul revoluționar, defăimînd purtarea ce au arătat concetățenii săi tîrgovișteni către fugiții membri ai guvernului revoluționar la trecerea lor printr-acel oraș.

După aceasta s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile numitului date la cercetare și s-au văzut tăgăduind toate arătatele asupră-i catigorii, zicînd că sînt pîri neadevărate, precum și chear arătata scrisoare din jurnal, zicînd că porecla nu este a sa, căci el să numește Gherghescu iar nu Gheorghescu precum este iscălitura din acea scrisoare. Comisia, spre liniștea cugetului său și spre a lipsi orice cuvînt de pricinuire pîrîtului, a scris cîrmuirii locală a județului Dîmbovița ca să cerceteze despre faptele tul-

[1]) Numărul repetat; greșeala grefierului Comisii,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

burătoare urmate de numitul în vremea trecutei revoluţii şi să împărtăşească Comisii temeiurile ce le pot adeveri, care aceste temeiuri de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în tribunal sau la acea cîrmuire, potrivit cu orînduiala pravilii. De la care s-au primit răspuns sub nr. 6422 iscălit de secretarul cîrmuirii, coprinzător : „Că mai nainte de a să primi zisa adresă a Comisii, cîrmuirea primind asemenea cerere de la poliţia capitalii, a îndatorat pe poliţia acelui oraş ca să facă cercetarea cerută şi aceasta, înţelegîndu-se cu maghistratul local, a adunat pă toţi deputaţii mahalalelor şi pă <temeiul răspunsului> [1]) fiecărui au încheeat jurnal coprinzător, că pomenitul Gheorghescu, deşi pă acea vreme a revoluţii n-a fost chemat în nici o foncţie, dar ca particolar <vorbind în> [1])tre ceilalţi vagabonţi a bîrfit tot cît slobozenia de atunci l-a îngăduit şi prin purtarea sa a adus mai multe defăimări şi spaimă persoanelor din acel oraş, întărîtînd şi norodul la neorînduieli".

Toate aceste arătări asupra arestuitului Gheorghescu fiind mărturisite de persoane <ofiţiale, după> [1]) pravilă, iar mai cu seamă şi publice, fiind mărturii a deputaţilor mahalalelor oraşului date în presudsvia maghistratului, Comisia declară pă numitul arestuit Gherghescu de înfocat tulburător liniştii obştii în vremea revoluţii şi prin vorbiri şi prin înscrisuri.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 117 v.–118. Copie.

285

<1849> iul. 5. — Comisia de cercetare declară pe parucicul în rezervă Scarlat Pală participant la pregătirea revoluţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iulie 5, nr. 279.

D-lui parucicul în ostafcă Scarlat Pală denonsat fiind prin ancheta parucicului Theodor Coadă „cum că pe la luna martie anul trecut '848 înantea eclatării revoluţii, viind la dînsul numitul Pală, unde se afla în lucrarea cherestelii teatrului, după o vorbire dă revoluţiile întîmplate în Franţa şi Austria, i-a zis că şi în Bucureşti între toate clasele de oameni se clocește mare complot. După care, peste cîteva zile, mergînd el, Coadă, la Pală ca să cerceteze mai departe lucrurile, Pală i-au zis să se afle gata a se duce împreună şi chiar schimbat în haine, de va cere trebuinţa, la Crînguri, moşia vistierului Alecu Ghica de la care acesta

[1]) Loc şters în ms.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

va afla tot adevărul ; şi ţiindu-l cu vorba aceasta dooă-trei zile nu s-au dus acolo, că se auzea că vine ecs. sa gheneralul Duhamel. „Asemenea mai fiind arătat numitul Pală şi de către un praporgicul în ostafcă Stroe Leurdeanu din judeţul Muscel", cum că înaintea eclatării revoluţii, în zioa în care m. s. prinţul Bibescu s-a întors de la Cîmpulung la Bucureşti, s-a abătut pe la dînsul la satul Topoloveni şi i-a arătat drept noutate din Bucureşti o hîrtie în care erau scrise articolile constituţii în număr de 21".

Pă temeiul acestor arătări ale numiţilor Coadă şi Leurdeanu, s-au adus numitul Pală la Comisie spre cercetare şi la confruntaţia ce i s-a făcut cu numiţii, la arătările lui Coadă a răspuns că nu cunoaşte nimic dăspre acelea, iar la arătările Leurdeanului a adăogat, că este o pornire din vrăjmăşie pentru nişte boi ce i-a luat el, Pală pentru o datorie de cinci galbeni, pentru care a şi reclamat la cîrmuire şi subcîrmuire, avînd şi răvaşele lui drept dovada arătatei datorii şi a luării boilor. Totdeodată a mai propus, că atunci cînd a mers în casa Leurdeanului se afla şi un Dumitru Ioan, arendaşul moşii Nucetului care poate a să întreba de aceasta.

La aceste tăgăduiri ale pîrîtului Pală, numiţii denonsiatori stăruind în arătările lor, iar mai cu seamă Leurdeanu, declarînd dă neadevărată arătarea lui Pală pentru aflarea de faţă a numitului arendaş Dumitru Ioan, Comisia spre liniştirea cugetului său şi spre a lipsi orice cuvînt de pricinuire, a scris cîrmuirii locală a judeţului Muşcel ca să cerceteze pe numitul arendaş Dumitru Ioan, ce zice Pală că s-a aflat faţă atunci cînd a mers el în casa Leurdeanului, spre a arăta de a fost cu adevărat în acea casă atunci şi ce întrevorbiri au mijlocit între dînşii. De la care cîrmuire s-a primit răspuns supt nr. 4204 din 23 ale curgătoarei luni însoţit cu răspunsul în scris al numitului arendaş, cuprinzător : „că el nu a fost în casa Leurdeanului atunci în vremea cînd Pală a mers acolo şi prin urmare nici cunoaşte ce întrevorbiri au mijlocit între dînşii".

Comisia chibzuind asupra arătărilor paruicicului Coadă, precum şi ale praporgicului Leurdeanu, luînd în băgare de seamă şi taga pîrîtului Pală, cum că este sprijinită pă temeiul de a dărîma mărturia numiţilor, precum şi arătarea lui spre a scoate mincinos pă Leurdeanu, adecă, că Dumitru Ioan arendaşul a fost faţă cînd s-a aflat în casa Leurdeanului după arătarea în scris a acelui arendaş, că nu s-a aflat atunci faţă şi nici ştie ce a vorbit să dovedeşte el, Pală şi la aceasta mincinos. De aceea Comisia, pă temeiul acestora, declară pe Pală amestecat în complotul ce pregătea revoluţia.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d-lui gheneral leitenant şi cavaler Daninberg comandirul divizii a 13-lea.

Ms. 749, f. 104. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 iul. 5. — Comisia de cercetare raportează generalului Duhamel că şi-a terminat lucrările şi cere să i se comunice unde să depună arhiva.

E. S. gheneral lietenant şi cavaler A. Duhamel.

Mădularele Comisii preţuind alegerea ce e<cselenţia> v<oastră> aţi făcut persoanelor noastre pentru lucrarea împrejurărilor urmate în revoluţia din anul 1848 iunie 11, nu lipseşte a vă arăta mulţumirea şi îndatorirea ce avem pentru consideraţia ce aţi avut-o asupra noastră. Această bunăvoinţă a e<cselenţii> v<oastre> avîndu-o noi înaintea noastră, ne-am silit de am săvîrşit cu cea mai mare sîrguinţă îndatorirea pusă asupră-ne de a cerceta cei ce ni s-au dat în cercetare ca complicaţi în feluri de catigorii în revoluţie. Şi aşa săvîrşind acum această cercetare, plecat să supune la cunoştinţa e. v., Comisia cere plecat de la e. v. porunca, unde să trimiţă delile anchetii cu toate acturile doveditoare de cercetările fieşcăruia.

Totdeodată subiscăliţii roagă să cheme asupră-le endulgenţa e<cselenţii> v<oastre>, dacă e<cselenţia> v<oastră> cunoaşteţi că nu sa-u îndeplinit cu eczactitate dorinţa e<cselenţiei> v<oastre> în aceste lucrări.

Nr. 769, iulie 5, 1849.

Dos. 1/1848, f. 1025. Concept.

287

1849 iul. 7. — A. Duhamel mulţumeşte Comisiei de cercetare pentru zelul pe care l-a avut în lucrările sale.

No. 533, anul 1849 iulie 12.

Aux membres de l'honnorable Commission d'enquête, Messieurs,

Ayant pris connaissance de votre rapport du 5 Juillet 1849 no. 769, j'ai vu avec plaisir que les travaux dont je vous avais chargé sont arrivés à leur fin.

Je vous prie en conséquence. Messieurs, de considérer votre besogne comme achevée et d'en déposer les archives au Département de la Justice pour y être conservées.

Il m'est bien agréable, Messieurs, de vous exprimer à cette occasion toute ma satisfaction pour les longues et pénibles investigations que vous avez eu à poursuivre, ainsi que pour le zèle infatigable que vous avez témoigné dans l'accomplissement de la tache que je vous avais confiée.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Je> n'ai pas manqué, Messieurs, de porter à la connaissance du Ministre impérial les services que vous avez été appelés à rendre dans cette circonstance, et je me flatte de l'espoir que Sa Majesté L'empereur, mon Auguste Maître, daignera vous accorder des témoignages de Sa haute bienveillance.

Je saisis cette occasion, Messieurs, pour vous réitérer l'assurance de ma considération la plus distinguée.

Signé, A. Duhamel.

No. 259 Bucarest, le 7 Juillet 1849.

Această copie fiind scoasă din cuvînt în cuvînt după original, să adeverează de suptiscălitul puindu-să şi pecetea Comisii, şi fiindcă originalu s-au poprit de către mine pentru cuvintele ce privesc pe mădulările Comisii, această copie să va pune la dela cu no. 1.

M. Cornescu

Dos. 1/1848, f. 1046. Cop. franc.

288

<1849> iul. 7. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Ioan Penescu părtaş în activitatea revoluţionară şi hotărăşte a se da pe chezăşie şi sub supravegherea poliţiei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iulie 7, nr. 284.

Ioan Penescu, profesorul de la seminar fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, adecă, că a avut corespondenţă cu Dionisie arhimandritul după restatornicirea legalii obläduiri, că a fost mădular al asoţiaţii comerţiale dictată de guvernul revoluţionar, că alcătuia proectul clubului democratic de meşteri, s-a adus la Comisie spre cercetare. Citindu-se acturile ofiţiale ce să află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie s-a văzut dintr-însele cele următoare : 1-iu. Că la izbucnirea revoluţii, aflîndu-se el peste graniţă în Transilvania la apele minerale de la *Arpatac, la 16 iulie, adică după cinci zile de la izbucnirea revoluţii,* i s-a trimis acolo prin redactorul jurnalului din Braşov, Bariţ, o scrisoare de la un alt profesor de aici numit Pavlidi, prin care îi vesteşte acesta despre împrejurările urmate întru izbutirea revoluţionarilor, rugînd pă Dumnezeu ca să le ajute precum pînă atunci spre dobîndirea rezultatului făgăduit şi totdeodată îi zice, că mintea îi este sănătoasă, vază evenimentele mijlocite ce vor aduce rezultate neprevăzute şi coboară-se în abisul viitorului. 2-lea. După întoarcerea aici în ţară pe la luna avgust, a intrat mădular efectiv la acea asoţiaţie comerţială, dictată de acel guvern revoluţionar sub cuvînt ca să trateze şi să chibzuească pentru înflorirea negoţului. 3-lea. După restatornicirea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

legalii oblăduiri acel revoluţionar Dionisie arhimandritul refugiat în Transilvania, întorcîndu-se aici în ţară cu chip tainic şi ascuns fiind la schitul Ciorogîrla l-a înştiinţat pă Penescu prin taină de a sa venire şi l-a chemat să vie să-l întîlnească.

După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetarea Comisii, s-a văzut arătînd el întreaga tăgăduire de vreo împărtăşire a sa în faptele revoluţii, propuind totdeodată spre întemeerea aceştii tăgăduiri lipsa sa de aici în vremea îzbucnirii revoluţii şi stăruirea sa acolo în Transilvania la Arpatac pînă la luna lui avgust.

Aceste împrejurări ale pricinii numitului prepus Penescu, dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că relaţiile sale intime cu acel însemnat revoluţionar Dionisie arhimandritu şi cu acel eczaltat redactor al jurnalului din Braşov, rostirile către dînsul ale acelui profesor Pavlidi din scrisoarea sa de mai sus zisă şi împărtăşirea sa în acea asoţiaţie comercială, care fiind dictată de acel guvern revoluţionar şi în mijlocul unor aşa tulburări, nu putea avea scopul văzut al înfloririi negoţului, cînd aceasta nu s-a cerut de către neguţători nici în vremea legiuitei oblăduiri şi a păcii, ci cu alt scop după duhul acelui guvern revoluţionar, pentru adunarea de mulţime spre aprinderea duhurilor. Toate acestea dovedesc fără tăgăduire că numitul Ioan Penescu, ca un profesor, a fost înclinat dinpreună cu ceilalţi întru facerea revoluţii pentru schimbarea legilor ţării după duhul lor de comunism şi părtaş cu activitate în acea revoluţie. Pe temeiul acestora, Comisia găseşte de cuviinţă a se da numitul pă chezăşie şi sub privegherea politicii pentru purtările sale în viitor, iar pentru întrebuinţarea profesii sale de profesor, fiind aceasta de primejdie pentru moralul tinerimii, Comisia să reduce la adresul său întru aceasta către ecs. sa d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea sub nr. 744 din 25 ale trecutei luni iunie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 106 v.—107. Copie.

289

<1849> iul. 11. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe praporgicul Dimitrie Perieţeanul şi hotărăşte eliberarea sa de sub chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iulie 11, nr. 288.

În urma jurnalului ce a încheeat Comisia la 28 ale trecutei luni ianuarie sub nr. 203 asupra anchetii fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigoria de fapte revoluţionare, praporgicul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în ostafcă Dimitrie Perieţeanu din oraşul Rîmnicu Sărat şi prin care, pentru neînfiinţare de dovezi legiuite la catigoria adusă asupră-i, s-a hotărît a se slobozi numitul pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute încă ce l-ar putea dovedi vinovat. Comisia spre complectuirea anchetii aceştia a scris cîrmuirii locală ca să cerceteze şi să-i împărtăşească temeiurile ce pot adeveri faptele revoluţionare ale numitului, şi care temeiuri de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în tribunal sau la acea cîrmuire, potrivit cu orînduеala pravilii. De la care cîrmuire s-a primit răspuns supt nr. 4670, însoţit de o înscrisă mărturie suptiscălită de opt din orăşanii pomenitului oraş Rîmnicu Sărat şi adeverită de maghistratul local, coprinzătoare : că numitul Perieţeanu nu a luat altă parte în revoluţie, decît s-a aflat căpitan, cap al plotonului pandurilor volontiri şi că a tras în gazdă la casa sa şi au şezut dooă zile nişte lehi înarmaţi ce venise pă acea vreme într-acel oraş, iar unul din numiţi suptiscăliţi orăşani într-această mărturie adaogă la a sa iscălitură, zicînd : că nu a făcut nici un rău".

După aceasta a înfăţişat şi numitul Perieţeanu la Comisie osebită înscrisă mărturie suptiscălită de 19 din orăşani tot ai pomenitului oraş Rîmnicu Sărat, între care şi trei preoţi i protopopul plăşii şi adeverită de d-lui cîrmuitorul, coprinzătoare : „că pîra de fapte revoluţionare cu catigoriile arătate aduse asupra numitului Perieţanu este cu năpăstuire, căci el s-a purtat prea bine şi liniştit, nici a îndemnat pă cinevaşi la necuviinţe şi acea însărcinare de căpitan al pandurilor i s-a pus asupră-i prin silă de către stăpînirea de atunci, dar n-a urmat nimic după acea îndatorire ; precum şi găzduirea acelor polonezi nu a fost cu vreun scop, căci aceea erau nişte călători care veniseră să-şi cumpere cizme din oraş şi au zăbovit numai 24 ceasuri".

Amîndooă arătatele mărturii luîndu-le în dezbatere Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că prepusul praporgic Dimitrie Perieţeanu pravilniceşte nu se poate socoti vinovat în catigoria faptelor revoluţionare pentru întîiul cuvînt, căci arătarea martorilor ce mărturisesc în favorul său fiind şi mai mulţi la număr şi însoţiţi dă trei preoţi şi chiar protopopul plăşii, se socoteşte o dovadă ofiţială şi urmează a fi primită şi crezută ; şi pentru al doilea cuvînt, căci şi chear martorii cei împrotiva lui nu arată vreo altă catigorie asupră-i de fapte revoluţionare, decît tot aceea ce încredinţează şi ceilalţi martori ai pîrîtului şi pentru care dau cuvinte spre a lui îndreptare, precum s-a arătat mai sus.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporgic Dimitrie Perieţeanu de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi hotărăşte a fi slobod de sub chezăşia sub care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezăşie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Acesta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 109. Copie.

290

<1849> iul. 11. — Comisia de cercetare declară pe Demostene Turnavitu nevinovat şi hotărăşte eliberarea lui de sub chezăşie, întrucît învinuirea lui că a înrolat panduri voluntari pentru Magheru, nu este întemeiată.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. <Anul 1849> iulie 11, nr. 291.

În urma jurnalului ce a încheeat Comisia la 22 ale trecutei luni aprilie supt nr. 193 asupra anchetii fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, praporgicul în ostafcă Dimitrie [1]) Turnavitu din oraşul Piteşti judeţul Argeşul şi prin care, pentru neînfiinţare de dovezi legiuite la arătata catigorie, s-a slobozit numitul de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute încă, ce l-ar putea dovedi vinovat. Comisia, spre completuirea anchetii aceştia, a scris cîrmuirii locală ca să cerceteze şi să-i împărtăşească temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului şi care temeiuri de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în tribunal sau şi la acea cîrmuire, potrivit cu orînduiala pravilii. De la care s-a primit răspuns supt nr. 5730 din 6 ale curgătoarei luni, coprinzător : „că după cercetările urmate s-a dovedit că numitul Dimosten Turnavitu în timpul constituţii altă ocupaţie n-a avut în acel judeţ, decît a fi misionat de Magherul cu strîngerea pandurilor volintiri".

Asupra acestui răspuns al cîrmuirii făcînd Comisia chibzuire, zice : că sempla arătare ce face ca despre zisa catigorie a prepusului Turnavitul, fără a arăta temeiurile ce are întru aceasta, după cum pravila cere şi Comisia i-a făcut poftire, precum mai sus s-a zis, nu poate Comisia a o lua dă temei spre a învinovăţi pă pîrîtul. Fiindcă cu aceasta de al doilea cercetare săvîrşită prin cîrmuire ancheta aceasta se cunoaşte desăvîrşită şi pîrîtul Turnavitu nu s-a dovedit vinovat în catigoria de fapte revoluţionare, de aceea Comisia hotărăşte a se slobozi şi de sub chezăşia sub care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 100 v. Copie.

---

[1]) Demosten ; greşeala copistului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

291

<1849> iul. 11. — Comisia de cercetare declară pe Emanoil Goldstein nevinovat de aducerea în țară a corespondenței revoluționarilor refugiați în Transilvania, întrucît s-a făcut confuzie de nume.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iulie 11, nr. 292.

Emanoil Golștain ovreiul supusul chesarocrăesc din Transilvania, orașul Brașovul, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie că a purtat tainică corespondență a revoluționarilor refugiați în Transilvania cu cei de aici cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în băgare de seamă răspunsurile ce a dat el la cercetare și văzîndu-se propuind el cum că arestuirea sa cu catigoria arătată este urmată din greșeală de pronume, căci poliția, sub catigoria aceasta, căutînd pă un ovrei ce să numea Iozef Golștain l-a arestuit pă el, Emanoil Golștain. Comisia spre deslușirea adevărului a cerut știință de la poliție de temeiurile catigorii și arestuirii numitului Emanoil Golștain, de la care s-a primit răspuns supt nr. 12544 din 6 ale curgătoarei luni, coprinzătoare: „că după porunca ce a primit de la ecs. sa d. comandant al orașului ca să cerceteze pentru găsirea unui Iozef Golștain ovreiu, care de cîteva zile ar fi venit aici din Ungaria, prin stărostia ovreilor lehi, s-a arestuit numitul Emanoil Golștain, însă fără a să deslușì atunci de stărostie dacă el se numește Emanoil sau Iozef".

În urma acestui răspuns al cinstitei poliții, rămînînd învederat cunoscut că arestuirea numitului Emanoil Golștain cu catigoria arătată este urmată din greșeală, nefiind el acel Iozef Golștain prepus în acea catigorie și fiindcă nici de răspunsurile lui date la cercetare nu s-a putut lua vreun temei de prepus asupră-i întru aceasta, Comisia îl declară dă nevinovat și hotărăște a să slobozi de la arest fără chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d-lui gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 111. Copie.

292

<1849> iul. 22. — Comisia de cercetare declară pe parucicul în rezervă Toma Conțescu revoluționar dinaintea izbucnirii revoluției și în tot cursul ei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iulie 22, nr. 296.

Parucicul în ostafcă Toma Conțescu din orașul Pitești ju-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

deţul Argeşul, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catţigorie de fapte revoluţionare, s-a cercetat de către Comisie şi citindu-se acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, s-a văzut dintr-o delă a cîrmuirii Muscelului sub nr. 21 din 3 iunie anul trecut 1848, intitulată „Pentru urmările revoluţionare ale parucicului Toma Conţescu şi alţii", raport al subcîrmuirii plăşii Argeşului către cîrmuirea Muşcelului sub nr. 2196 din 1 iunie acelaş an, coprinzător : „că după cercetarea ce a făcut la faţa locului, faţă fiind şi chear d. cîrmuitor de atunci, maiorul Costache Cerchez, unora din clăcaşii după moşia Racoviţa a numitului parucic Conţescu şi alţi alăturaşi lăcuitori, a dovedit că la 29,30 şi 31 mai din trecutul an 1848, numitul Conţescu a învitat pă clăcaşii după zisa moşie a sa Racoviţa şi alţi alăturaşi lăcuitori la răzvrătire, făgăduindu-le arme, bani şi apărare de toate datoriile săteşti şi proprietariceşti, după care puindu-se în capul lor, înarmaţi fiind cu ciomege, au mers de au călcat tahtul subcîrmuirii şi le-au zis sătenilor ca să nu mai primească în satele lor pă nici un dregător al stăpînirii". După care, din porunca mării sale domnului Bibescu, s-a trimis numitul prin cîrmuirile judeţelor cu convoi aici în Bucureşti. S-a mai văzut tot în zisa delă a cîrmuirii o jalbă ce a dat la cîrmuire Iordache Găiseanu, arendaşul numitei moşii a Conţescului, la 9 ale aceeaşi luni iunie, plîngîndu-se pentru tulburătoarele mişcări alle clăcaşilor din învitarea Conţescului. S-a mai văzut iarăşi din ancheta altui arestuit, Gheorghe Petrescu tot din zisul oraş Piteşti (asupra căria s-a încheeat jurnalul Comisii cu nr. 286 din 7 ale curgătoarei luni iulie), că la 25 iunie anul trecut 1848 în vremea revoluţii, orăşanii piteşteni s-au arătat cu jalbă către cîrmuirea de acolo a Argeşului, coprinzătoare : „că acel Gheorghe Petrescu însoţit cu numitul parucic Conţescu în capul ţiganilor şi a vagabonţilor, amerinţau oraşul ca să-l aducă în stare de a să ara porumbul printr-însul, făcînd şi alte multe înfricoşări asupra proprietarilor ţiganilor şi cerînd cu stăruire de a să scoate foncsionerii şi a orindui ei pă alţii, cerînd totdeodată jeluitorii orăşani, pă deoparte asigurarea vieţii şi a averilor lor, iar pă de altă parte să se izgonească numiţii tulburători dintr-acel oraş.

După aceasta luînd în băgare de seamă Comisia şi răspunsurile numitului date la cercetare şi văzînd întreagă tăgăduire din parte-i la catigoriile arătate, schimonosind arătările sale spre a putea fi apărat de zisele nelegiuite fapte, spre a lipsi orice cuvînt de pricinuire pîrîtului şi spre mai mult temei, Comisia a făcut poftire cinstitului Departament din Lăuntru, ca prin cîrmuirea şi subcîrmuirea locală i procurorul tribunalului să se facă cercetare la faţa locului prin confrontaţie numitului Conţescu cu acei lăcuitori învitaţi de dînsul. Care această cercetare făcîndu-se la 13 ale trecutei luni iunie, numiţii lăcuitori ş-au schimbat oarecum spre favorul Conţescului arătările ce au fost făcut atunci la cercetarea făcută de numitul subcîrmuitor în luna iunie anul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trecut 1848, zicînd că nu a auzit pă Conţescu să le zică altcevaşi decît ca să fie în linişte şi să se supue datoriilor stăpînirii şi să fie liniştiţi, să nu spargă pivniţile, iar după izbucnirea revoluţii, numitul nu s-a mai văzut pe acolo.

Această cercetare luîndu-o Comisia în băgare de seamă şi văzînd-o că nu are procedura cerută de pravilă, căci nu s-a chemat de faţă subcîrmuitorul ce a făcut acea cercetare lăcuitorilor în anul 1848, a făcut poftire cinstitului Departament din Lăuntru ca să facă punere la cale de a să face al doilea cercetare aducîndu-se de faţă şi acel subcîrmuitor din anul 1848. Care aceasta şi puindu-se în lucrare întocmai, numiţii lăcuitori au arătat aceiaşi tăgăduire, adăogînd însă cum că au fost împreună cu Conţescu atunci de au călcat tahtul subcîrmuirii, pentru care s-au şi dojenit şi atunci în faţa locului de către cîrmuitorul ce se afla pe acea vreme şi apoi, la iscăliturile lor să deosebesc, arătîndu-se cei ce au fost cu Conţescu la călcarea tahtului subcîrmuirii şi cei care s-au aflat numai faţă cînd le-a propoveduit Conţescu. Iar numitul subcîrmuitor, spre întemeerea mai sus zisului raport al său dă cercetarea făcută în faţa locului atunci la iunie 1848, a propus dojana săvîrşită atunci numiţilor revoltaţi lăcuitori de către cel de atunci cîrmuitor al judeţului i celelalte lucrări de atunci ale sătenilor asupra pricinii şi zisa jalbă a arendaşului moşii pîrîtului Conţescu.

Aceste împrejurări ale pricinii dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că zisa cercetare a numitului subcîrmuitor făcută în faţa locului atunci în luna iunie anul trecut 1848, faţă şi cu cîrmuitorul judeţului, şi chear asupra faptei răsculătorilor ; dojana făcută numiţilor lăcuitori atunci de către acel cîrmuitor ; jalba arendaşului chear în urma arătatei cercetări şi pedeapsă a lăcuitorilor, din 9 iunie, pentru resculare şi nesupunerea clăcaşilor din învitarea Conţescului ; lucrările de atunci ale stăpînirii cu trimiterea, din porunca domnului, a numitului Conţescu iarăşi aici în capitală. Toate acestea fac dovadă ofiţială şi prin urmare nesupuse la contestaţie, că acest Conţescu complicat fiind în complotul ce urzea revoluţia, a şi pus în lucrare izbucnirea ei acolo în partea locului în luna lui mai anul 1848, care aceasta şi însuşi lăcuitorii la cercetarea ce li s-a făcut nu au tăgăduit că Conţescu le-a propoveduit şi că a fost împreună cu dînşii la călcarea tahtului subcîrmuirii ; iar schimbarea propoveduirii ce zic ei la cercetarea din 13 iunie, că adecă Conţescu le zicea să fie liniştiţi şi supuşi la datoriile stăpînirii şi celelalte, este cu totul vicleană, voind ei a părtini pă Conţescu. Pentru căci nefiind fost pă acea vreme în capul ţiganilor idei de tulburări şi nearătîndu-se ei pînă atunci, mai 1848, cu nesupunere la datoriile lor, nici nu a avut Conţescu prilej de a-i povăţui la supunere, ci acea propoveduire cu drept cuvînt să cunoaşte că a fost pentru aceia pentru care s-au cercetat şi s-au pedepsit acei romîni. Către aceasta şi din arătata jalbă a orăşanilor piteşteni să vede el cu duh revoluţionar

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în sine cu faptele răzvrătitoare de care se plîng acei orășani. De aceea Comisia declară pă numitul Conțescu de revoluționar mai dinaintea eclatării revoluții și în toată întinderea ei.

Aceasta se va supune la cunoștința ecs. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Ms. 749, f. 113—114. Copie.

293

<1849> iul. 22. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Alexandru Racotă revoluționar înțeles cu capii revoluției pentru izbucnirea ei.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. <Anul 1849> iulie 22, nr. 297.

Dumnealui căpitan Alecsandru Racotă, fostul în slujba miliții țării, fiind dat pă chezășie și în cercetarea aceștii Comisii cu catigorie de fapte revoluționare s-a înfățișat la Comisie la 2 ale curgătoarei luni, mai nainte de închiderea aceștii Comisii, și citindu-se acturile ofițiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluție, s-a văzut dintr-însele că de către acel guvern revoluționar, pentru slujbe plăcute lui, s-a înaintat numitul căpitan Racotă în rang de maior. S-au citit și actele celorlalți prepuși în asemenea catigorie de fapte revoluționare, care au fost atingătoare și de numitul Racotă și s-a văzut din ancheta cu nr. 125 din 10 ale trecutei luni martie a protopopului Hristea din orașul Rușii dă Vede județul Teleormanului, „că numitul Alecsandru Racotă, sîmbătă la 12 iunie anul trecut 1848 dimpreună cu al său escadron, a mers acolo într-acel oraș Rușii dă Vede și a înălțat steagurile tricolore, îndatorîndu-l și pe el de a citit a dooa zi, duminică, la 13, sfeștania pă constituția proclamată". S-a mai văzut din ancheta cu nr. 81 din 9 fevruarie a lui Gheorghe Brînză, tot din zisul oraș Rușii dă Vede, că și acesta asemenea declarație întocmai ca a numitului protopop Hristea a făcut pentru numitul Alecu Racotă, cu adăogire, „că acea proclamată constituție s-a citit înaintea publicului de către parucicul Hariton, fratele numitului căpitan Alecu Racotă și că duminică la 13, după ce acești doi frați au numit cîrmuitor la acel județ pă un Costandinescu, au plecat îndată într-acea zi cu escadronul la Craiova". S-a mai văzut iarăși din ancheta cu nr. 232 din dooă ale curgătoarei luni a numitului parucic Hariton Racotă, fratele numitului căpitan Alecu Racotă, „că el aflîndu-se sub comanda fratelui său, cu a sa voie a mers la 9 iunie la Izlaz, envitat fiind acolo de către Pleșoianu pentru nunta unui unterofițer din comanda sa, unde a găsit pă Tel, Iliad, Golescu și alții gata de drum cu trăsurile în curte și i-au zis aceștia că a venit prea tîrziu, căci s-a isprăvit nunta și că ei se grăbesc a merge pentru bîlciul de la Caracal,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

unde au soarèle făgăduite de către cîrmuitorul de acolo <Magherul>. După care s-a despărţit el de numiţii şi întorcîndu-se la divizion, pă drum, a aflat că de acolo din Izlaz s-a rădicat revoluţie şi de aceia erau toţi adunaţi acolo, care această ştiinţă luată după drum a raportat-o comandirului său, numitul căpitan Alecu Racotă. După care primind comandirul său porunca dejurstvii ca să vie aici în capitală, au şi plecat cu escadronul şi pă drum fiind, la 13 iunie, i-a sosit al doilea poruncă a dejurstvii ca să se întoarcă înapoi. Cînd atunci, căzînd şeful său bolnav de holeră, i-a poruncit să se întoarcă cu grabă la Craiova fiindcă să amerinţă liniştea acolo, unde a şi mers cu divizionul şi găsind acolo pă capii revoluţii cu soldaţii revoltaţi şi cu dorobanţi înarmaţi şi temîndu-se de înfricoşările lui Tel, i-a urmat pînă aici în capitală cu divizionul, iar pă drum, la Slatina, întîlnind pă fratele şi comandirul său Alecu, acesta a plecat înainte la Bucureşti singur".

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului Alecu Racotă date la cercetare şi s-au văzut propuind întreaga tăgăduire despre vreo împărtăşire a sa în faptele revoluţionare, zicînd „că el nu a fost la Izlaz, ci fratele său Hariton, poftit fiind de Pleşoeanu la o nuntă, carele la întoarcere i-au spus că este o mişcare şi că la 11 iunie primind porunca dejurstvii a pregătit divizionu şi a plecat spre Bucureşti la 13, cînd seara sosindu-l altă poruncă s-a întors înapoi. Dar deodată înţelegînd că se sună de o revoluţie şi că comenzile din Craiova se pregătesc pentru o neliniştire ce amerinţă partea de peste Olt, s-a socotit dator a merge şi el cu divizionul spre ajutor şi a poruncit singurului ofiţer ce îl avea în divizion, numitul Hariton Racotă ca să meargă în grabă la Craiova spre ajutor dimpreună cu garnizoana de acolo, căci el fiind izbit de boala holerii nu l-a putut urma".

Comisia voind a se îndestula de coprinderea poruncilor ce se vor fi dat de la dejurstvă numitului Alecu Racotă atunci în luna iunie 1848, mai nainte de a eclata revoluţia, a făcut poftire cinstitei dejurstve ca să-i trimită copii după acele porunci. De la care, pe lîngă adresul cu nr. 2577, s-au primit copii după dooă porunci, una sub nr. 2097 din 10 iunie 1848 şi alta sub nr. 2122 din 12 ale aceleaşi luni, coprinzătoare, cea dintîi, de a veni cu divizionul aici în capitală şi cea de al doilea, de a nu face nicio mişcare după cea dintîi poruncă, ci să rămie pă loc ocuparisindu-se de îndatoririle sale.

Toate aceste împrejurări ale pricinii dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice că chear din zisele numiţilor se dovedesc amîndoi fraţii înţeleşi între dînşii cu asemenea meşteşugite răspunsuri spre a motiva mergerea lui Hariton la Izlaz, locul reunirii complotiştilor, în zioa izbucnirii revoluţii ca din întîmplare şi neştiinţă. Căci este dovedit prealuminat, din cercetările altor prepuşi ce au fost atunci acolo la Izlaz, că nunta pentru care zice Hariton că a fost poftit a fost proclamaţia revoluţii şi a constituţii într-acea zi de 9 iunie, cînd s-au rădicat steagurile tricolore, s-au împo-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dobit toţi revoluţionarii cu eşarfe şi cocarde şi s-a înconjurat tot satul Izlazul cu soldaţi revoltaţi ; şi aşa fiind, zisa lui Hariton că pe drum la întoarcerea sa de acolo a aflat de oarecare mişcare de revoluţie este o proastă minciună, pentru căci faptele dovedesc împotrivă, văzîndu-le toate cu ochii lui acolo la Izlaz. Şi fiindcă mergerea lui Hariton acolo a fost cu voia şefului său Alecu, prin urmare amîndoi fraţii au avut înţelegere spre a merge Hariton acolo la Izlaz şi a să afla faţă în zioa izbucnirii revoluţii şi a lua instrucţie de la acei capi ai revoluţii însoţindu-i pînă aici în Bucureşti, urmare împotriva poruncii dejurstvii de a se întoarce înapoi la punctul garnizonii lor ; pentru care aceste slujbe s-au şi răsplătit amîndoi de către acel guvern revoluţionar cu înaintare în ranguri.

Pă temeiul acestor fapte Comisia declară pă Alecu Racotă dă revoluţionar şi cu ştiinţă şi cu înţelegere cu capii revoluţii pentru izbucnirea revoluţii.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d-lui gheneral leitenant şi cavaler Daninberg comandirul divizii a 13-lea.

Urmează iscăliturile mădularelor Comisii.

Ms. 749, f. 114 v.—115. Copie.

294

1849 iul. 28. — Comisia de cercetare raportează generalului Danenberg ce persoane învinuite de participare la revoluţie au rămas necercetate.

Raport către ex. sa gheneralul Daninberg şi celelalte.

Comisia săvîrşind cercetarea celor arestuiţi şi celor ce au fost daţi pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, după raportul ce a îndreptat întru aceasta către ex. sa d. gheneral lietenant Duhamel, a primit porunca ex. sale supt no. 259 din 7 ale curgătoarei luni de a să închide Comisia aceasta.

Aceasta Comisia, după datorie, o supune plecat la cunoştinţa ex. voastre totodată că, din cei îndreptaţi în cercetarea aceştii Comisii pă lîngă poruncile ex. sale d. gheneral-maior şi cavaler Şerbinski, atît arestuiţi cît şi daţi pă chezăşie, au rămas necercetaţi cei mai jos numiţi pentru pricinile însemnate la fiecare, adică :

1. Sărdarul Dinul Izvoranul, căci nu s-au găsit nicăeri aici în capitală.

2. Mihalache Gheorghiu, asemenea.

3. Coconi, asemenea fiind primit la Comisie întru aceasta şi adresul ex. sale gheneralului Şerbinski cu no. 802 din 5 ale trecutei luni mai.

4. Profesorul Bălăşescu asemenea nu s-au găsit.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

5. David Maniu Alişanu [1]) supusul chesaro-crăesc, căci se află lipsind afară la Vălenii de Munte judeţul Saacului, după arătarea ce i s-au făcut despre aceasta de către cinstita chesaro-crăiască Aghenţie, prin adresul cu no. 3243 din 3 ale curgătoarei luni.

6. Nicolae Aspre, supus englez, nu s-au găsit între ceilalţi arestuiţi spre a să cerceta. Asemenea şi din ofiţerii miliţii ţării scoşi din slujbă cu catigorie de fapte revoluţionare şi îndreptaţi în cercetarea aceştii Comisii prin poruncile foştii cinstite Căimăcămii date la jălbile ce i-au fost dat ei, pretestînd a lor nevinovăţie, au rămas necercetaţi doi şi anume, parucicul Bujoreanul şi cadetul Ioan Baruţ, din pricină căci nu s-au arătat nicidecum la Comisie spre a se cerceta după a lor reclamaţie.
No. 813, anul 1849 iulie 28.

Dos. 8/1848, f. 1053. Concept.

295

1848 nov. 2. — Proprietarii şi locuitorii din oraşul Rîmnicul Vîlcii mărturisesc că Nae şi Mihalache Iliescu n-au luat parte la revoluţie.

Noi suptiscăliţii proprietari şi hălăduitori în oraşu Rîmnicu Vîlcii facem încredinţare prin aciasta, că în toată vreme atît d-lui sărdar Nae Iliescu, unul din proprietarii acestui judeţ, cît şi d-lui pitar Mihail Iliescu, fratele numitului, s-au aflat într-acest oraş, zăbovind aici d-lui sărdar de la 16 iunie pînă la începutul lui septemvrie, iar d-lui Mihalache pînă la începutul lui avgust, am cunoscut în amîndoi fraţii opinii şi idei sănătoase, idei de acelea ce totdeauna depărtează pă oameni din prăpastiile amăgirilor şi le statornicează duhul supunerii către stăpînirea legală. Am văzut pă amîndoi totdauna retiraţi de orce să făptuea sau să auzea pă atunci, nefiind aici nici unul orînduit în vreun post d-ale acei epohe, ci unul îşi căuta dă boala ce începuse a-l amerinţa, iar d-lui Mihalache ferindu-să totdauna d-a lua cea mai mică parte nici măcar în conversaţii pentru acele evenimente, să arăta că este dă un moral sigur şi nepătat.

În sfîrşit s-a dovedit invederat că amîndoi fraţii veniseră aici mai mult pentru frică de a nu să agăţa în Bucureşti dă ghiarăle revoluţionarilor dăcît pentru boală.

Pentru arătarea de a dreptului adevăr dăm acest înscris.

1848 noemvrie 2

Protopop Iancu protonotare
Paharnic A. Bujoreanu

---

[1]) Almăşanu, după cum este în textul rusesc din 24/mai 1849 (dos. 1/1848, p. 975).

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Sărdar Ioan Bunescu
Protopop Ilie sachelar
Sărdar G...
Pitar Mihalache Orumolu
Manole Golescu
Pitar I. Hristescu
G. C....
Gheorghie Disescu
Iorgu Orumolu
Marin Pisculescu

Maghistratul oraşului Rîmnicul Vîlcea

Iscăliturile în dos arătate fiind ale domnilor orăşani în adevăr, după cererea făcută prin osebita hîrtie de d-lui paharnic Alecu Bujoreanu să adeverează dă maghistrat.

1848 noemvrie 5, no. 459

Pentru maghistrat,
T<eodor> Clinovici.

Dos. 2/1848 f. 2–3. Orig. cu trad. franceză.

296

1848 nov. 23. — Pitarul Mihalache Iliescu arată activitatea sa în timpul revoluţiei spre a se dezvinovăţi de învinuirea adusă de propagandist.

Primit la 23 noem. 1848 no. 17.

Cinstiţi domnilor boeri comisari,

Unul din arestuiţii în Văcăreşti mă aflu din nenorocire şi eu suptiscălitul. Marea mirare ce m-au coprins cînd m-am văzut la 24 octomvrie deodată arestuit au fost pentru mine atît de simţitoare încît, dacă într-acel ceas nu m-ar fi încurajat nevinovăţia sufletului mieu, negreşit că ar fi trebuit să-mi es din minţi. Căci nu numai că nu cunoşteam în mine nici o în<vinuire> [1]) despre care aşi fi putut fi în această pedeapsă, apoi chiar greutatea prepusului mi-au dat mîngîere să gîndesc că poate voiu fi între compromeţaţi, sau din vreo nedreaptă pîră, care totdauna să descoperă sau din vreo neînţelegere, luîndu-se numele mieu de familie drept al altei persoane, ce cu adevărat va fi vinovată şi pă care patronajul său o acoperă.

De aceia, fiindcă nu meritez întru nimic osînda ce cerc, fiindcă n-am lucrat cu nimini în pricini de dezorganizaţie, n-am cunoscut nici începutul nici cursul întîmplărilor trecute, n-am fost cu niminea în alianţă, n-am fost întrebuinţat în nici o slujbă d-ale acei epohe, mărturisesc cu suflet curat şi în toată conştiinţa

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mea, înaintea lui dumnezeu şi înaintea dumneavoastră şi, spre mai bună încredinţare, plecat, fac următoarea adevărată ecspoziţie. Eu aflîndu-mă în slujba de reghistrator la cinstita Eforie a şcoalelor supt auspiţele dumnealui banului Alecsandru Filipescu şi dumnealui vornicului Emanoil Băleanul, unde asemenea să află secretar şi frate-mieu serdarul N. Iliescu, de loc ce a isbucnit revoluţia, am plecat din Bucureşti, cerînd amîndoi voe de la mai sus-zişi boeri efori, că avem trebuinţă de căutarea sănătăţii dar pentru adevăr, ca să ne depărtăm de infernalele înprejurări ce erea atunci în capitală. Pentru această cerută voe este raportul mieu în dila canţelarii No. 474 cu rezoluţia d-lui vornicului Băleanul, eforul. Ne-am depărtat apoi de aici la 15 iunie şi ajungînd la Rîmnicul de Vîlcea, ne-am aflat amîndoi, cînd la o moşie ce numitul frate-mieu are acolo cu apropiere, cînd în oraş, ferindu-ne de a nu avea nici cel mai mic amestec cu cei ce propaga răul şi acolo. Iar de la începutul lui avgust auzind că capul de atunci al Departamentului credinţei ne amerinţa şi pă noi că o să ne depărteze din posturile ce ocupam de nu ne vom întoarce în Bucureşti, frate-mieu a rămas acolo pînă la septemvrie, pentru boala ce cu adevărat începuse a-l chinui, iar eu am plecat, de la Rîmnic pă la începutul lunii lui avgust. Pentru purtarea, dar, ce am avut în toată vremea ce m-am aflat în Rîmnic înfăţişez dovada dd. orăşani şi altor persoane notabile de acolo, adeverită de maghistrat. (No. 1).

Întorcîndu-mă în Bucureşti, îndată am început a mă ocupa de postul de reghistrator în care mă aflam la cinstita Eforie, fără să mă abat cîtuşi de puţin din drumul bunei orîndueli sau să mă amestec cu alţii în acele năluciri, am păzit cu scumpătate sentimentele de supunere şi credinţă ce le-am învăţat a le avea către pravilnica stăpînire şi pentru care am dat dovezi într-o vreme de 13 ani în care am fost amploiat la Departamentul Credinţei supt cîrma şi privigherea celor mai însemnate persoane, care, după vremi, au fost şefi ai acelui Departament. Pentru această pază ce mi-am făcut eu însumi ca să nu cazu în molefma de atunci, am deosebita dovadă (No. 2), dată din partea proprietarilor din mahalaua Gorganului şi altor onorabile persoane, subscrisă şi de dl. şef actual al poliţii.

Acestea sînt, domnilor miei, dovezile ce-mi haracterisesc curăţenia sufletului, a ideelor şi a faptelor mele în trecutul, căci în toată viiaţa mea n-am avut decît idei statornice, n-am păstrat decît santimente de mare credinţă către onorata stăpînire. De aceia răzămîndu-mă mai întîi în dreapta dumneavoastră judecată şi înţelepciune, apoi în dreptăţile mele, chem a dumneavoastră induljenţă, mă rog să imitaţi, ca nişte buni judecători, pă însuşi Dumnezeu, gonind pă cei adevărat vinovaţi, precum el a pedepsit pă ingeri de rebeli, dobîndind pă cei curaţi şi atunci nădăjduesc că nu veţi lăsa pă plecatul dumneavoastră mai multă vreme în această defăimare şi grea osîndă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Sînt cu toată adînca cinstire a dumneavoastră preaplecat și supus.

Mihail Iliescu, pitar

1848 noemvrie 23.

Dos. 2/1848, f. 1, 22. Orig.

297

1848 nov. 27. — Interogatoriul pitarului Mihalache Iliescu. No. 2. Tacrirul d. pitarului Mihalache Iliescu. 1848 sîmbătă în 27 noembrie, Mănăstirea Văcărești.

Întrebările Comisii, răspunsurile d-lui.

No. 1. — Cum te cheamă ? — Mihalache Iliescu. 2. — Ce profesie aveți ? — Amploiat la Eforia Școalelor. 3. — De cîți ani sînteți ? — Sînt de ani 30. 4. — Unde ești născut ? — Aici în București. 5. — Unde lăcuești ? — Tot aici în București. 6. — În ce vărpsea și mahala ? — Mahalaua Gorgani, Văpsea verde. 7. — De ce lege ești și păzești canoanele ei ? — Sînt creștin pravoslavnic și păzesc canoanele. 8. — Părinți ai și unde șade ? — Nu am părinți, fiind morți. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Nu sînt însurat. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județu ? — Am numai o pereche case d-avalma cu frate-mieu în care lăcuim. 11. — Ce altă stare ai ? — Nimic. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte știi ? — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am arătat mai sus. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 24 octomvrie. Pitaru M. Iliescu.

16. — Ești pîrît că ai luat parte în revoluție ; arată ce fel de parte ai luat și de cînd ? — Nu am luat nici o parte în revoluție, nici am avut vreo cunoștință despre aceasta pănă la 11 iunie. M. Iliescu.

17. — Ești asemenea pîrît că înnaintea izbucnirii revoluții ai săvîrșit lucrări în slujba dumitale cu propagantă asupra preoților de prin sate. — Nu cunosc nimic. M. Iliescu.

18. După izbucnirea revoluții ce ai făcut ? — Me-am urmat datoriile slujbii pănă la iunie 17, cînd am plecat la Rîmnicul Vîlcii și m-am întors la avgust. M. Iliescu.

19. — Pă cine cunoști că au fost cei întîi intreprinzători ai revoluții prin mijloace materiale sau prin propagantă ? — Nu cunosc pă nimeni. M. Iliescu.

20. — Pă cine mai cunoști că a luat parte activă în faptele revoluții, atît în zioa de 11 iunie cît și după aciasta, pănă la restatornicirea liniștii. — Nu cunosc pă nimeni. M. Iliescu.

21. — După întoarcerea dumitale la 5 avgust, ce urmare ai făcut atît în slujba dumitale cît și particular ? — Me-am îndeplinit datoriile slujbei și mă întorceam acasă, fără a îngriji de altcevași. M. Iliescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

22. — Cine era conlucrătorii dumitale la cantilarie şi dacă măcar de la aceia nu auzeai cevaşi din cele din ce să urma pă acea vreme din partea revoluţionarilor ? — Aveam conlucrători pă sărdaru C. Ciornovodeanu şi patru scriitori, anume N. Gheorghiescu, Iancul Ralea, Mămuleanul, Vasilache Ionescu. Din partea acestora nu auziam nimic, fiindcă nu mă enteresa. M. Iliescu.

23. — Ce cunoştinţă ai despre planul urzit pentru arderea Regulamentului, adică cine au fost urzitorii acestui plan ? Cine s-au înfăţişat la palatul administraţii cu cerere pentru ardere ? Cine s-au dus la părintele mitropolitul cerînd blestemul şi arderea Regulamentului ? Cine au fost aprinzătorii focului ? — Nici o cunoştinţă nu am despre aciasta ; decît în acea zi a venit un profesor în cantelarie, al cărui nume nu îl ştiu, şi ne-au spus că să strînge lumea la palat ca să ia Regulamentul şi Arhondologhia să le arză. Dar eu nu am eşit din cantelarie, doar ceilalţi conlucrători s-au dus să vază. M. Iliescu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul dumnealui pitar M. Iliescu stăruind în răspunsurile sale, a iscălit împreună cu noi.

Mih<ail> Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polc. Garbaţki.

24. — Te întreabă Comisia în ce leat şi lună ai intrat în slujbă la cantalaria Logofeţii credinţii şi pănă în ce leat şi lună ai slujit acolo ? În ce leat şi lună ai intrat cu slujbă în cantalaria Eforii Şcoalelor şi dacă după ce ai eşit de la Logofeţie îndată ai intrat la Eforie ; pricina pentru care te-ai mutat de la Logofeţie la Eforie şi de cine ai fost recomandat a intra la Eforie ? — Am intrat la anul 1834 şi am slujit pînă la anul 1848 martie, iar la aprilie 1-iu m-am orînduit la Eforia şcoalelor reghistrator, recomandat de d-lui banu Alexandru Filipescu şi de d-lui vornicul Emanoil Băleanul.

Stăruesc în aceste mărturisiri. M. Iliescu.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

De vreme ce arestuitul Mihalache Iliescu tăgăduieşte cu desăvîrşire, arătînd întreagă neştiinţă la toate întrebările cîte i s-au făcut, iar despre arderea Regulamentului arătînd că numai in acea zi a venit acolo la cantalarie acel profesor al cărui nume nu îl ştie şi le-au spus că se arde Regulamentul şi că iel nu a voit să iasă, decît ceilalţi conlucrători, de aceia Comisia găseşte cu cale ca să se aducă aci la Comisie acei conlucrători, al căror nume să arată mai sus spre înaintarea cercetării.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Spre aducerea la îndeplinire a jurnalului de mai sus, dumnealui procurorul Comisii va merge la numiţii conlucrători şi îi va cerceta însuşi, potrivit întrebărilor de mai sus şi va arăta, în scris, Comisii.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafierul, Teodor Iatropulu.

Dos. 2/1848, f, 6, 21. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

298

1848 nov. 29. — C. Cernăvodeanu declară că, amploiaţii Eforiei Şcoalelor n-au luat parte la arderea Regulamentului Organic.

Precît poci ţinea minte de cele întîmplate în zioa arderii Regulamentului a fost zi de expediţie şi pentru arderea Regulamentului a venit cineva pe care nu pociu aduce aminte cine este, şi a spus în canţelarie de cele urmate. Nimenea din amploiaţii canţelarii nu au lipsit, ci a şezut pînă cînd a isprăvit fieşcare sarcina postului său şi pe urmă fieşcare a plecat la masă ; la ce ceas nu ţiu minte.

Aceasta fiind ştiinţa mea, după cererea d. procurorului <cinstitei> Comisii o dau cu cuget curat.

1848 noemv. 29.

Costandin Cernăvodeanu

Procurorul Comisii de cercetare arestanţilor din mănăstirea Văcăreşti.

Iscălitura de mai sus fiind dată la mărturia d-lui C. Cernivodeanu de faţă cu mine, spre încredinţare să adeverează.

1848 noemvrie 29.

Procuror I. Suţu

Dos. 2/1848, f. 8. Orig.

299

1848 nov. 30. — Comisia de cercetare hotărăşte ca, profesorul Alexandru Popovici să fie interogat acasă la procurorul comisiei, de către acesta.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionare. 1848 noemvrie 30. No. 12.

Fiindcă acel profesor Alecsandru Popovici, ca un amploiat al şcolii urma să fie cunoscut tuturor amploiaţilor Eforii şi mai cu seamă d-lui casierul ei, fiindcă mărturisirea acelui amploiat al Eforii, Niculae Gheorghiescu despre venirea în canţelarie a celui profesor Alexe Popovici este adevărată şi cu sinceritate făcută, iar tăgăduirea celorlalţi amploiaţi şi a d-lui casierului este bănuită ; de aceia, spre a nu să trebăda numitul profesor pe aici la Văcăreşti, Comisia găseşte cu cale ca d-lui procurorul, prin ajutorul poliţii, să aducă la casa dumisale pă numitul profesor şi să-i facă cercetare cu toată scumpătatea despre ştiinţa sa pentru arderea Regulamentului, potrivit cu temeiurile coprinse în tacrirul luat pitarului Iliescu, mai întrebîndu-să ce l-au îndemnat să meargă în canţelaria Eforii să spuie amploiaţilor despre arderea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Regulamentului şi ce a făcut după aceasta atît însuşi cît şi numiţii amploiaţi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 2/1848, f. 7 v. Orig.

300

1848 dec. 3. — Declaraţia profesorului Alexandru Popovici despre atitudinea amploiaţilor Eforiei Şcoalelor în ziua arderii Regulamentului Organic.

În zioa de şase ale trecutului septemvrie, cînd s-a ars Regulament<ul>, eşind pe în tîrgu, în trebuinţa mea, am aflat de la mai mulţi neguţători că să strînge lumea la preaosfinţia sa mitropolitu că să arză Regulamentu. Întorcîndu-mă din piaţă, m-am abătut pe la Comisia de roşu, avînd trebuinţă într-o pricină a mea, de unde eşind m-am abătut prin Sfîntu Sava ducîndu-mă şi la canţelaria Eforii unde, găsind pă amploiaţii ei scriind, dintr-alte vorbe le-am spus şi aceasta că lumea să strînge la mitropolie ca să arză Regulamentu. De unde eşind, m-am dus acasă. Şezînd acolo ca o jumătate de ceas, la plecarea mea însă am lăsat în lucrarea canţelarii pe toţi, fără să iasă niminea afară, iar dacă după plecarea mea au mai şezut mult în canţelarie amploiaţii, nu cunosc.

Aceasta fiind ştiinţa mea despre acea zi, după cererea dumnealui d. procororului cinstitei Comisii, i-am dat-o în lăcaşul dumisale supt a mea iscălitură.

A. Popovici Dechemvrie 3, 1848.

Procurorul Comisiei de cercetarea arestaţilor din mănăstirea Văcăreşti.

Această mărturie dînd-o d. prof. A. Popovici în lăcaşul mieu supt chiar a sa slovă şi iscălitură să încredinţează.

Procurorul Comisiei, I. Suţu

Dos. 2/1848, f. 12. Orig.

301

1848 dec. 4. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pitarului Mihalache Iliescu pe chezăşie, nedovedindu-se vinovat de propagandă revoluţionară la sate.

1848 dechemvrie 4. No. 21

Pitarul Mihalache Iliescu, arestuitul aici la mănăstirea Văcăreşti cu înprejurare că înaintea izbucnirii revoluţii a săvîrşit în slujba sa lucrări cu propagantă asupra preoţilor du prin sate cercetîndu-să de Comisie, precum să vede în jurnalul de întrebări şi răspunsuri cu no. 9 din 27 ale trecutei luni noemvrie, nu a găsit

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia luminat dovedită asemenea faptă din parte-i, măcar deşi s-au luat măsură pentru cuvintele arătate prin acel jurnal de a să cerceta şi acei conlucrători ai săi de la cantelaria Eforii Şcoalelor. Precum asemenea, după osebitul jurnal cu no. 12, s-au mai cercetat şi acel profesor Alexe Popovici, căci şi prin cercetarea acestora, precum să vede printr-acel jurnal cu no. 12 i printr-acest raport al dumnealui procurorului tot nu s-au înfiinţat vreo dovadă pă care ar fi putut Comisia să-l învinovăţească.

De aceia, Comisia găseşte cu cale ca numitul arestuit, pitarul Mihalache Iliescu să să sloboază pă chezăşie, cu orînduială ca, dacă pînă la săvîrşirea lucrării Comisii, din alte împrejurări necunoscute ei pînă acum, vor izvorî cevaşi alte lămuriri temeinice asupra faptelor sale, să să aducă la Comisie. Dîndu-să această punere la cale în cunoştinţa ex. sale domnului gheneral-maior şi cavaler Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 2/1848, f. 11. Orig.

302

<în. 1848 nov. 27>. — Paharnicul C. Cuţarida cere Caimacamului să elibereze pe cei trei fii ai săi pe chezăşie.

Excellence,

Mes trois fils les nommés Alexandre, Nicolas et Constantin Coutzaridas étant arrêtés depuis trois jours, j'ose prier humblement votre excellence d'avoir pitié d'un pauvre père au désespoir et d'ordonner l'élargissement de mes trois fils pour lesquels je suis prêt à fournier la caution qu'on exigera.

Confiant en la bonté de votre excellence j'ai l'espoir que mon humble prière sera exaucée.

Je suis avec le plus profond respect de votre excellence, le très humble et très obèissant serviteur.

Pah. Costandin Cuţarida.

Dos. 3/1848, f. 1. Orig. franc.

303

1848 nov. 27. — Interogatoriul lui Costache Cuţarida.

No. 3 Tacrirul d. Costache Cuţarida.
1848 sîmbătă în 27 noemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii, răspunsurile d.

No. 1. — Cum te chiamă ? — Costache Cuţarida. 2. — Ce profesie aveţi ? — Amploiat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De 19 ani. 4. — Unde eşti născut ? — În Ploeşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Aici în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

București. 6. — În ce văpsea și mahala ? — Văpsoa galbenă, mahalaua Amzii. 7. — De ce lege ești și îi păzești canoanele ei ? — Creștin pravoslavnic și îi păzesc canoanele. 8. — Părinți ai și unde șade ? — Am părinți și șăz împreună cu dumnealor. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Nu. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județ ? — Nu am. 11. —Ce altă stare ai ? — Nimic. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 12. — Carte știi ? — Știu numai românește. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Sînt scriitor la Visterie. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 24 octomvrie. C. Cuțarida.

16. — Ești pîrît că ai fost amestecat în revoluție făcînd propaganta și umblînd cu steagurile pă uliță. — Nu cunosc nimic ; să să arate cine este acela care m-au văzut. C. Cuțarida.

17. — Ce urmare ai făcut dumneata în cursul revoluții și cum îți petreceai vremea ? — La Visterie și acasă. C. Cuțarida.

18. — Cunoști cine au fost cei întăi întreprinzători ai complotului revoluții sau prin mijloace materiale sau prin propagantă ? — Nu cunosc pă nimeni. C. Cuțarida.

19. — Dar de la 11 iunie încoace pă cine cunoști că a luat parte activă în faptele revoluții ? — Nu cunosc pă nimeni. C. Cuțarida.

20. — Ai fost pă la cluburi ? Ai iscălit vreun act al nelegiuitului guvern ? Săvîrșit-ai vreun nelegiuit jurămînt ? — Nu am fost la niciun club, iar iscălitură am pus la o hîrtie, după cererea lui Pereț în canțeleria Vistieriei și a domnului Bălcescu, însă fără să știu la ce fel de act să punea acele iscălituri ; în care hîrtie au mai iscălit și alți mulți amploiați, precum aceasta o știe și d-lui coconul Alecu Ioan Filipescu, certîndu-să cu Pereț și dindu-l afară cu dojană, de ce a venit în visterie ca să puie pă amploiați a iscăli. C. Cuțarida.

21. — Ce știință ai despre arderea Regulamentului, cine a uneltit acest complot, cine a mers la palatul administrații, ca deputați, cerînd arderea lui, cine a mers la părintele mitropolitul cerînd arderea și blestemul, cine a dat focul ? — Nu cunosc pă nimeni, decît am văzut pă Aristia profesorul, țiind în mînă un postav verde dinpreună cu alți doi-trei, carii nu îi cunoscu, iar ieu, fiind expediție, am șăzut în canțelarie. C. Cuțarida.

Aceste întrebă-răspunsuri citindu-să și arestuitul C. Cuțarida stăruind în răspunsurile sale, a iscălit împreună cu noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

No. 13. 1848 noemvrie 30, marți.

22. — Mai stăruiești în răspunsurile ce ai dat la întrebările ce ți s-au făcut alaltăieri sîmbătă la 27 ale curgătoarei luni ? — Stăruiesc în acele răspunsuri, necunoscînd alt nimic.

C. Cuțarida

23. — Mai întrebîndu-să dacă are pă cinevași să-l ia pă chezășie pănă la săvîrșirea lucrărilor Comisii, spre a să înfățișa de

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

iznoavă, dacă va fi trebuinţă, a răspuns cele dinprotivă : am pă părinţii miei, adică tatăl mieu, paharnicul Costandin Cuţarida şi mumă-mea Efrosina. C. Cuţarida.

Mih<ail> Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

După toate cercetările şi iscodirile făcute neputînd găsi Comisia vreo dovadă de învinovăţire asupra numitului Costache Cuţarida, de aceia găseşte Comisia cu cale a să slobozi numitul pă chezăşie, pentru care să va face punere la cale întru aciasta.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefierul Teodor Iatropulu.

Dos. 3/1848, f. 2, 6. Orig.

304

1848 dec. 18. — Comisia de cercetare hotărăşte închiderea dosarului lui Costache Cuţarida, eliberîndu-l pă chezăşie.

No. 34. Anul 1848 dechemvrie 18, sîmbătă, Mănăstirea Văcăreşti. Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionară.

Pă temeiul jurnalului încheiat de Comisie supt No. 13 asupra arestuitului aici la Văcăreşti, Costache Cuţarida, şi a adresului Comisii cu No. 15 din 1-iu ale curgătoarei luni către ex. sa gheneralul Şerbinschi asupra pricinii, dela aciasta să va închide şnuruindu-să şi pecetluindu-să, păzindu-să însă condiţia chezăşiei dată de numitul.

Mih<ail> Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 3/1848, f. 5. Orig,

305

1848 nov. 30. — Interogatorul lui Gheorghe Petrescu, bănuit de participant la revoluţie.

Nr. 5. Tacrirul d. Gheorghie Petrescu

1848 marţi în 30 noemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii — răspunsurile d.

Nr. 1. — Cum te chiamă ? — Ghiţă Petrescu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Avocat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 35. 4. — Unde eşti născut ? — În oraşul Piteşti. 5. — Unde lăcueşti ? — În oraşul Piteşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Văpsioa roşie, mahalaua Sfintei Troiţe. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

unde șade ? — Au murit amîndoi. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Însurat, am un copil. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județ ? — Am vie în Muşcel și în Argeș moșie și casă. 11. — Ce altă stare ai ? — Nimic alt. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte știi ? — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost vătaf de aprozi la Înaltul Divan în leat 1834. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 28 octomvrie. 16. — De cînd și prin cine a venit în cunoștința dumitale pentru întăia oară mișcări de revoluție, care au izbucnit la 11 iunie trecut ? — Eu nu am cunoscut nimic mai dinainte, decît Nicolae Nanul avocat, care acum să află în județul Muşcelului prin sate, Nicolae Cuculescu, care să află în orașul Pitești, Conciu care, îndată după izbucnirea revoluții s-au orînduit polițaiu și să află în orașul Pitești, citind adesea Gazeta Transilvanii, erau foarte amatori de faptele revoluționară și ziceau că curînd să va întîmpla și la noi. G. Petrescu.

17. — Ce știință ai despre complotul urzit pentru împușcarea fostului domn Bibescu ? — Mai dinainte nu am avut nici o știință, decît după întîmplarea aceasta am aflat și noi la Pitești că la plimbare s-au slobozit pistoale în domn dintr-o droșcă și că s-au lovit în epolet. G. Petrescu.

18. — Unde te-ai aflat la 11 iunie, zioa izbucnirii revoluții și ce ai făcut la întîmplările dintr-acea zi ? — Am fost la vie de am lucrat-o, unde am șăzut trei săptămîni și după aceia m-am întors la Pitești, cînd atunci i-am găsit pă toți cu cocarde în piept. G. Petrescu.

19. — După aceasta ce ai făcut în cursul de trei luni, cît a ținut nepravilnica și silnica oblăduire a revoluționarilor ? Fost-ai propagant al iei și ce leafă ai priimit pentru aciasta ? Urmat-ai în cluburile lor ? Săvîrșit-ai nelegiuitele jurămînturi, iscălit-ai în nepravilnicele lor acturi ? prenumăratu-te-ai de bună voe între gardieni ? — Me-am căutat de treaba mea, dar cînd să adunau revoluționarii la locuri publice de jurămînturi și alte puneri la cale, mergeam și ieu dinpreună cu alții, fiind luați cu dorobanți de către poliţaiu Conciu și priveam. Dar vreun jurămînt nu am făcut, nici propagant nu am fost, nici la club nu am fost, decît la un club ce s-au făcut pentru alegerea prezidentului clubului, Nicolae Cuculescu și secretar, Tache Grigoriu, scriitorul tribunalului. În alte acturi nu am iscălit, decît în dooă jălbi, una către înalta Poartă și alta către preaputernicul împărat al Rosii, prin care să cerea întărirea co<n>stituții. Între gvardieni am fost căpitan, însă după arderea orașului, pentru paza lui de crai, chiar după porunca maghistratului, iar la alegerea de judecători, zicînd că acestea sînt păpușării, domnul Hristopulu m-au pus la arest. G. Petrescu.

20. — Pă cine cunoști că au fost cei întîi întreprinzători ai revoluții prin mijloace materiale sau prin propagandă ? — Nu cunosc pă nimeni. G. Petrescu.

21. — Pă cine mai cunoști că a luat parte activă în faptele

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

revoluţii, atît în zioa de 11 iunie cît şi după aceasta pînă la restatornicirea liniştii ? — Cunoscu pă Toma Furduiescu, care s-au pus secretar în locul Vărzarului şi pîra la cîrmuitorul Hristopulu pă toţi carii i să părea că nu iau parte la constituţie, precum şi pă cei ce am arătat mai sus, la Nr. 16, i pă propaganţi cel întîiu, Nanul comisar al oraşului, cel de al doilea, Pretoriian profesorul şi Catina cel de al treilea, carii dinpreună cu suptadministratorii puneau steaguri prin sate ; iar acei suptadministratori sînt : Ilie Trifănescu, Naie Balotă, Tache Antonescu (care a făcut şi jafuri, luînd bani de la unii-alţii cu numiri de aristocraţi şi a făcut şi o sumă de volintiri şi i-au trimis Magherului listă dinpreună cu Ilie Trifănescu). Naie Antonescu, care iarăşi a făcut jafuri, Gheorghiţă Negulescu, Naie Gălăşăscu, asemenea şi Teodor Gheorghiu, pomoşnicul poliţaiului, care, împreună cu poliţaiu asemenea au făcut destule jafuri. G. Petrescu.

22. — Ce cunoştinţă ai despre complotul urzit pentru arderea Regulamentului ? — Într-una din zilele lunii lui septembrie, care, nu ţiu minte, cîrmuitorul Hristopolu dinpreună cu Nanul comisarul au povăţuit pă popi şi pă norod ca să viie la cîrmuire şi prin înfricoşări, să ceară Regulamentul să-l arză. Şi aşa au şi urmat popii şi poporul arzîndu-l în curtea părintelui Samoilă, după ce acesta l-au blestemat, iar darea Regulamentului în mîna poporului s-au dat de către Nanul.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul Ghiţă Petrescu stăruind în răspunsurile sale s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

1848 dechemvrie 1-iu, miercuri

23. — Te mai întreabă Comisia să arăţi dacă să află la vreunul din numiţii jăfuitori vreun lucru din cele jăfuite de iei, care să dovedească acea faptă a lor. — Nu cunosc aciasta, decît de la cei jăfuiţi cunoscu că le-au luat bani şi le-au dat drumul de la arest. G. Petrescu.

24. — Ce mai cunoşti în pricina aciasta ? — Mai cunosc că jăfuiţii au şi dat reclamaţie cîrmuirii pentru acele jafuri ; dar nu li s-au făcut nici o indestulare, iar reclamaţia s-au dat la fostul cîrmuitor Hristopolu. G. Petrescu.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 4/1848, f. 1, 19. Orig.

306

1848 dec. 1. — Comisia de cercetare hotărăşte ca cei denunţaţi de G. Petrescu, ca participanţi la revoluţie să fie arestaţi. No. 15 Anul 1848 dechemvrie 1-iu.

Fiindcă prin mărturisirea arestuitului Gheorghe Petrescu coprinsă mai sus să arată că părtaşii în faptele revoluţionară în oraşul Piteştii sînt Nicolae Nanul avocatul, care acum să află în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

județul Muşcelului prin sate, Nicolae Cuculescu, care să află în oraşul Piteştii, Conciul poliţaiul revoluţionar tot într-acel oraş, Tache Grigoriu, scriitorul de la tribunal, Toma Furduescu, Pretoriian profesorul, Catina, care şi este arestuit aici la Văcăreşti, Ilie Trifănescu, Naie Balotă, Tache Antonescu, Naie Antonescu, Gheorghiţă Negulescu, Naie Gălăşăscu, Toader Ghiorghiu, pomoşnicul poliţaiului, săvărşind unii dintr-înşii şi jafuri după la unii-alţii, iar Nanul şi cîrmuitorul Hristopolu, fiind cei întîi întreprinzători şi învitători ai arderii Regulamentului, de aceia Comisia găseşte cu cale ca să să facă cuvenita punere la cale îndată, pentru arestuirea tuturor numiţilor revoluţionari şi trimiterea lor la Comisie spre cercetare.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 4/1848, f. 19 v. Orig.

307

1848 dec. 1. — Comisia de cercetare cere deslegare generalului Şcerbinski a se aresta cîteva persoane din oraşul Piteşti, care s-au dovedit a fi luat parte la revoluţie.

Către ex. sa general-maior Şerbinski, nacialnicul ştabului oştirilor înpărăteşti roseşti din Ţara Romînească.

Prin cercetarea ce s-au făcut de către aciastă Comisie unui arestuit aici la mănăstirea Văcăreşti, declarîndu-să de părtaşi în faptele revoluţionară într-acel oraş Piteşti, cei mai jos însemnaţi, adică Nicolae Nanul avocatul, carele acum să află în judeţul Muşcelului prin sate, Nicolae Cuculescu în oraşul Piteşti, Conciul poliţaiu revoluţionar, idem Tache Grigoriu de la tribunal, idem Toma Furduiescu, Pretoriian profesorul, Ilie Trifănescu, Naie Balotă, Tache Antonescu, Gheorghiţă Negulescu, Nae Gălăşăscu, Teodor Gheorghiu, pomojnicu poliţaiului săvîrşind unii dintr-înşii şi jafuri după la unii alţii, iar Nanul şi cărmuitorul Hristopulu fiind cei întîiu întreprinzători şi învitători ai arderii Regulamentului, după chibzuirea ce a făcut Comisia şi după jurnalul ce a încheiat întru aciasta astăzi la 1-iu dechemvrie curgător supt no. 15 a găsit cu cale ca să să arestuiască pă toţi numiţii revoluţionari şi să să trimită aici la Comisie spre cercetare.

De aceia Comisia încunoştiinţînd ex. voastră aceastâ a sa găsire cu cale, vă roagă plecat ca să binevoiţi a face cuviincioasa punere la cale întru aciasta.

No. 16, dechembrie 1-iu <1848>.

Dos. 4/1848 f. 2. Concept franc. rom.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

308

1848 dec. 2. — Comisia de cercetare hotărăşte ca Gheorghe Petrescu să fie eliberat de chezăşie.

No. 18, 1848 dechemvrie 2, joi.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în faptele revoluţionară.

Din toate întrebă-răspunderile arestuitului Gheorghe Petrescu nu să găseşte numitul vinovat într-atît încît să să ţie la arest fără enterupţie. Şi fiindcă numitul cu sinceritate a arătat pă cei carii i-au cunoscut că au luat parte activă în revoluţie, pă carii aceia Comisia a şi făcut cele de cuviinţă pentru a lor aducere aici cînd, atunci Comisia va avea trebuinţă de numitul Ghiţă Petrescul ; şi fiindcă aducerea acelor arătaţi de dînsul să poate zăbovi, găseşte de cuviinţă Comisia a să da Ghiţă Petrescul pă chezăşiie vrednică de credinţă şi să să sloboază de la arest, fără a avea voe a lipsi de aici din capitala Bucureşti pănă la desăvîrşita cercetare. Şi fiindcă pentru a da chezaş nu va putea a o face de la închisoare, ci chear, după a lui arătare că aici în oraş are oameni cunoscuţi, însă trebuie a să duce pă la aceia, Comisia primeşte această propunere a lui şi găseşte de cuviinţă, ca prin mijloacele asigurătoare, să să trimiţă pă la acei cunoscuţi ai săi şi luînd chezăşiia în scris şi cu formele cerute, să să aducă la Comisie înpreună cu chezăşiia.

Aciasta să va da în cunoştinţa ex. sale gheneral maior Şerbinski spre cuviincioasa punere la cale.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 4/1848, f. 3. Orig.

309

<1849> febr. 28. — Comisia de cercetare cere cîrmuirii jud. Argeş temeiuri pentru invinuirea lui Gheorghe Petrescu, ca părtaş la revoluţie.

No. 239 febr. 28 <1849>

Către cîrmuirea judeţului Argeş.

Spre complectuirea anchetei lui Gheorghe Petrescu ce a fost arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luoat parte activă în revoluţie, urmînd a avea în vedere Comisiea temeiurile ce pot încredinţa catigoriea arătată adusă asupra numitului Petrescu, este poftită acea cinstită cîrmuire să binevoiască a trimite la Comisie cît se va putea mai în grabă zisele temeiuri şi care, de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în tribunal, potrivit cu orînduiala pravilii.

Dos. 4/1848, f. 8. Concept.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

310

1849 apr. 1. — Gh. Kotzebue ordonă procurorului, după recomandarea generalului Duhamel, să lase liber pe Nicolae Nanu din Pitești.

Bucarest, le 1-er avril 1849

Monsieur le procureur,

Le sieur Nicolas Nanu viens de m'exposer par une requête que l'ordre avait été donné de l'arrêter pour sa participation à la dernière révolution, tandis que profitant du premier pretexte, il s'était désisté huit jour après sa nomination de ses fonctions d'émissaire et que lui et sa famille souffrant de la plus grande misère, il prie de le laisser libre et de l'autoriser de quitter la retraite où il s-est caché jusqu'ici.

Ayant soumis cette demande à la décision de monsieur le général Duhamel, son excellence m'a engagé de m'adresser au Département de l'Interieur, afin qu'un ordre soit donné à l'administration de Pitesty, de permettre au sieur Nano de rester auprès de sa famille, en donnant une caution de sa bonne conduite.

En me faisant un devoir, monsieur, de ne pas vous laisser ignorer cette circonstance, je vous prie d'en informer qui de droit, pour que les ordres relativement à son arrestation soient revoqués.

Agréez l'assurance de ma considération très distinguée.

Signé, Gh. Kotzebue.

pentru copie, I. Suțu.

Dos. 4/1848, f. 10. Copie franc,

311

1849 apr. 1. — M. Cornescu, președintele Comisiei de cercetare, în urma adresei prin care se anunță dorința consulului Rusiei de a se elibera N. Nanu, propune ca eliberarea să se facă numai cu aprobarea Ministerului de Interne.

Priimită la 5 aprilie 1849, no. 344

Procurorul Comisiei de cercetare
arestaților din Văcărești
No. 97
anul 1849 aprilie 1

Cinstitei Comisii,

Cu cinste alătur copiea după adresa ce am primit de la d-l general consul Rusii și totdeodată rog cinstita Comisie ca, pre-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţuind cuvintele într-însa coprinse, să facă îndată cuviincioasa punere la cale pentru aducerea ei la îndeplinire cît s-ar putea mai în grabă.

Procuror, I. Suţu

<Rezoluţie> : Adres către ex. sa gheneralul Şerbinski, alăturîndu-să şi adresul d-lui Koţebue, consul rosescu, prin care adres să să zică ca ex. sa să binevoiască a să înţelege cu Departamentul trebilor din năuntru pentru slobozirea lui N. Nanu de supt arestul pe chezăşie destoinică ca, cînd să va cere de Comisie spre cercetare să fie adus aici.

M. Cornescu

Dos. 4/1848, f. 9. Orig.

312

1849 iun. 19. — Cîrmuirea jud. Argeş dă lămuriri Comisiei de cercetare asupra purtărilor pitarului Toma Furduescu şi Ghiţă Petrescu în timpul revoluţiei.

Primită la 21 iunie 1849 No. 508.

Cîrmuirea judeţului Argeş
Anul 1849 iunie 19
No. 5277
Piteşti

Cinstitei Comisii întocmită pentru cercetarea feţelor amestecate în fapte revoluţionare.

Spre îndeplinirea adreselor cinstitei Comisii cu no. 239 şi 240, Cîrmuirea au orînduit pă poliţaiu local a descoperi temeiurile după care s-ar dovedi ca ce parte au luat d. pitar Toma Furduescu şi Ghiţă Petrescu în vremea evenimentelor revoluţionare de supt nepravilnicul căzut guvern. Care, prin raportul cu no. 523 arată că cel dintîi, ca secretar în acea vreme, ori ce lucru li-ar fi putut urma în secret cu şeful său, pitarul Hristopol cîrmuitor, fost rînduit tot de nepravilnicul guvern, văzîndu-să în vremea aflării amîndurora în însemnatile posturi, izvorînd oarecare nepravilnice rezultate cu depărtarea din posturi a cîţiva amploiaţi cari li s-au părut a nu corespunde duhului revoluţionar. Iar pentru cel de al doilea, Ghiţă Petrescu, să arată felul urmărilor ce au întreprins atuncea, prin originala reclamaţie a orăşanilor piteşteni trimisă cinstitului Departament din Lăuntru cu raportul cîrmuirii no. 3225 din 19 martie trecut care dacă nu va fi înaintată cinstitei Comisii, va binevoi a pune la cale cereria ei.

De aceia venind alte încredinţări de mărturii care s-ar putea adeveri prin cinstitul tribunal, pă cum să cer, cu cinste să încunoştiinţează cinstita Comisie mai sus arătatele descoperiri.

Cîrmuitor, I. M. Vărzaru

Dos. 4/1848, f. 12. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 iun. 24. — Orăşenii din Piteşti cer administratorului de Argeş să îndepărteze din oraş pe Toma Conţescu ce turbură liniştea oştii cu ameninţări asupra proprietăţii.

Primită anul 1848 iunie 25, no. 3110. Copie.

Domnului administrator al acestui judeţ Argeş.

Îndată după venirea-vă în oraşul nostru ne-aţi propoveduit pacea şi liniştea în care ne-aţi şi găsit, fără tăgăduire. În urmă, aţi văzut cu ochii numeroasa adunare făcută de dumnealui Toma Conţescu numai de ţigani şi de vagabonzi adunaţi de prin uliţe, care înconjura în piaţa tîrgului. Aţi auzit cu urechile domnii voastre strigarea lor, să trăiască domnu Conţescul, izbăvitorul nostru, pentru care aveţi dovadă şi chiar tacrirurile ce au dat acei ţigani ce să arată, în faptă, turburători liniştii obştii şi osebit alte bîrfeli şi ameninţări atît asupra proprietarilor de ţigani cît şi asupra tîrgului, că or să are porumb printr-însul. Deosebit strigînd cu oamenii care arătăm că-l însoţea ca să aleagă prezedent şi judecători şi, cu un cuvînt, tot felul de slujbaşi dintr-acest judeţ şi dumnealui să-i întărească. Care toate acestea sînt învitări din partea d-lor Conţeşti şi a unui Ghiţă Merişanul, unealta dumnealor, care spune pe uliţe că are 200 de oameni :

Ne rugăm deslușaşte-ne ce era să facă cu asemenea oameni dacă ni să propovăduește pace şi linişte. Aşadar, pă temeiul tuturor pravililor din lume şi pă temeiul că v-aţi încredinţat de adevăr prin de faţă vedere şi auzire, pă de o parte cerem de la dumneavoastă siguranţia viieţii şi averilor noastre şi nişte asemenea turburători liniştii obştii să să facă nevăzuţi din oraşul şi judeţul nostru supt cea mai de aproape privighere şi îngrijire, — care această cerere cunoaştem că au făcut-o către dumneavoastră şi orăşanii cîmpulungeni formal, prin localnica de acolo administraţie, — iar pă de alta să ne arate costul caselor cel adevărat şi bine dovedit, ca îndată să i să numere şi prin oraşul nostru să nu mai calce în toată vremea.

1849 (sic) iunie 24.

(iscăliţi) Mihail Popescu. Gheorghe Lerescu. Mihai Berindei. Alecu Tigveanu. Apostol Beştelei. Ilie Muşceleanu. Ioan Miculescu. Niculae Găleşăscu. Tudor Marinovici. Gheorghe Protopopescu. Ianache Cornăţeanu. C. Leca. Nicolae Coculescu. Teodorache Costandin. Teodor Naum. Mincu Grigoriu. Dimitrie Meldoridis. Ivancea Nancovici. Eftimie Nicolau. Tănase Popa. Costandin Popa. C. Nedelcovici, Ianache Muhardagiu. C. Lerescu. Grigorie Bădulescu. Răducanu Bucşănescu. Pandele Popescu.

Poliţia oraşului Piteşti.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Copiia aciasta fiind după originalul reclamaţiei dumnealor orăşanilor iscăliţi mai sus, să adeverează de poliţie.

(iscălit) p. d. poliţaiu, V. Proceanu.

No. 273.

Întocmai după copia ce se află în delă.

Şeful secţii.

Dos. 4/1848, f. 15. Cop.

314

1849 iul. 7. — Comisia de cercetare declară pe Gheorghe Petrescu părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetare acelor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 286 Anul 1849 iulie 7.

Jurnal.

În urma jurnalului ce a încheiat comisia la 2 decemvrie anul trecut 1848 sub nr. 18 asupra anchetei fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu categorie de fapte revoluţionare, Gheorghe Petrescu din oraşul Piteşti judeţul Argeşul şi prin care, pentru neînfăţişare de dovezi legiuite la arătata catigorie, s-au hotărît a să slobozi numitul de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor ivi niscareva alte înprejurări necunoscute încă, ce l-ar putea dovedi vinovat. Spre complectuirea anchetei aceştiia, Comisia a scris cîrmuirii locală ca să-i împărtăşească temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului şi care, de vor fi în mărturii, depoziţia lor să să facă în tribunal sau şi la acea cinstită cîrmuire, potrivit cu orînduiala pravilii. De la care s-au primit răspuns supt no. 5277, coprinzător că orînduind ia pe poliţaiu local a descoperi temeiurile după care s-ar dovedi ca ce parte a luat numitul Gheorghie Petrescu în evenimentele revoluţionare, numitul poliţaiu i-au arătat prin raportul supt no. 523, că felul urmărilor pomenitului Petrescu din vremea revoluţii să arată în orighinala reclamaţie a orăşanilor piteşteni, trimisă la cinstitul Departament din Lăuntru cu raportul cîrmuirii supt no. 3225 din 19 martie trecut.

După acest răspuns al cîrmuirii, comisia cerînd de la cinstitul Departament din Lăuntru copie după zisa jalbă a orăşanilor piteşteni, i s-au şi trimis. Care s-au văzut cu data din 25 iunie din trecutul anu 1848, în vremea revoluţii, dată către cîrmuirea locală şi coprinzătoare : „că numitul Gheorghe Petrescu, însoţit cu un parucicul în ostafcă, Toma Conţescu (care acum să află arestuit la mănăstirea Văcăreşti), în capul ţiganilor şi vagabonţilor, amerînţa oraşul c-a să-l aducă în stare de a ara porumb printr-însul şi alte multe înfricoşări asupra proprietarilor ţiganilor şi cereau

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cu stăruire de a scoate pă fonţionari şi a orîndui iei pă alţii. Cerînd totdeodată jeluitorii orăşani, pă deoparte asigurarea vieţii şi a averilor lor, iar pă de altă parte să să izgonească numiţii turburători dintr-acel oraş".

Asupra acestor împrejurări ale pricinii numitului Gheorghe Petrescu făcînd chibzuire Comisia, zicea : că arătata jalbă a orăşanilor piteşteni fiind dată chear către oblăduirea revoluţionară şi chiar asupra întrebuinţării ziselor netrebnicii de către numitul Petrescu, face dovadă netăgăduită de aceste netrebnicii ale lui, de aceia Comisia il declară de revoluţionar.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ex. sale d. general leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii al 13-lea.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 4/1848, f. 16, Orig.

315

1848 sept. 25. — Colonelul Pleşoianu ordonă căpitanului Cuţarida să vie cu compania sa la Rîmnicul Vîlcii.

Dreptate, frăţie

Domnule căpitane,

Să scrie dumitale ca, îndată după primirea aceştia să predaţi toate posturile, arestanţii şi enstrucţiile ce aveţi la a lor pază dumnealui căpitanului de Cracasidi. Asemenea şi productele ce veţi avea adunate pentru îndestularea oamenilor, iar carnea ce luaţi în socoteala dv. dă la măcelarii cu care aţi încheiat contract, supt dare dă chitanţie, pă fieşcare zi pînă să va isprăvi suma banilor cît veţi fi dat.

Iar dv. cu compania ce comandaţi, să grăbiţi a vă afla chiar în această noapte pînă mîine la 26 septemvrie în oraşul Rîmnicu, luînd din muniţia oamenilor numai pe cea neapărat trebuincioasă, iar pă ceilaltă să o lăsaţi acolo în magazie pecetluită.

Salutare şi frăţie

Comandantul reghimentului no. 1

Colonel Pleşoianu

Înplinitor datoriilor de adiotant reghiment no. 1

Locotenent Gărdescu

No. 907

Anul 1848 septemvrie 25.

D-lui căpitan Cuţarida, comandantul companii no. 1.

Dos. 5/1848, f. 5. Cop.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 oct. 2. — Locuitorii din Ocnele Mari şi din judeţ arată bunele purtări ale căpitanului A. Cuţarida.

Domnului căpitan Cuţarida

Suptiscăliţii lăcuitori dintr-acest judeţ şi mai cu seamă la oraşul Ocnii, ne cunoaştem datori a vă mărturisi, prin acest înscris, buna purtare a dv. cu comanda roţii 1-iu din polcu no. 1, că sîntem mulţumiţi de dv., de buna purtare ce aţi avut cu noi de cînd vă aflaţi cu roata cu paza arestanţilor de la Ocnă. Că în înprejurările evenimentelor trecute nu v-aţi strămutat din postul dv. şi din locul acesta nicidecum : că dinpotrivă, aţi păzit toată buna orînduială mărginit numai în datoriile slujbei arestului, că ne-aţi asigurat prin toată activitatea, paza arestanţilor, apărîndu-ne de orice isbucniri putea să mijlocească şi într-înşii întru asemenea vreme de criză, cu care ni s-ar fi amerinţat liniştea şi, cu un cuvînt, aţi făcut tot ce aţi putut prin înţelepte stăruiri, de nu am simţit cea mai mică turburare între noi, însuflînd fiecăruia cetăţean duh de linişte şi de pace.

Pentru care vom ruga şi pe ecselenţia sa Ismail paşa să binevoiască a ne lăsa tot pe dv. cu comanda şi cu această roată în paza arestanţilor, ca una care n-a luat parte la nicî o mişcare contrarie împărăteştilor voinţi şi al căruia comandir aflîndu-vă v-aţi păzit şi datoriile dv. şi ne-aţi păzit şi pe noi.

Anul 1848 octomvrie 2.

Cămăraş C. Iconomu, A. Meleşevici casier, Panait Xenu, Teodor Paschidi, Alecsie Mărgăritescu apropritaru moşii ot. Ocna, ... [1]) aidis Ivanovici,... [1]) Pătru, Ibraim Iovanu, Iordachi Nicolau, Ioniţă Gheorghescu, Marin Nenovici, Nedelea Maidanov Pitilică zet Gheorghe (?), Flore Pîrlogeanu, Mihai Tîmplaru. *Oraşul Vel Ocnă:* Iorgu Pandelescu, Ap<ostol> ic<onomu> p<roto>p<op>, Popa Ilie domnescu, Popa Neculae duhovnicu, Iancu Savastian, Petru Panait Costandin, Ioan Poenaşu, Ghiţă Poenaşu, Gheorghe Popescu, C. Bădărăscu, *Nicolaos Petrovici*, Costandin sin Merlă, Dinu Cismaru, Nica Cismaru, Gheorghiţă Sulacu, Tache Gheorghiu, *Dimitrie Ioaninu,* Dumitru sin Toia, Gheorghe sin Ioan, Ion Barbu, Ioniţă Cismaru,..... [1]) Lupu, *Ştefan N. Peno,* Dincă Boroacă, N. Niculescu, Dincă Băianu, Uri Gurian, Neculae Chesbulean, Danciu Cojocaru, Niculae Costandin.

Comisia oraşului Vel. Ocnă.

După jalba către comisie din partea d-lor iscăliţilor aici, să

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

adeverează şi de comisie spre încredinţare că sînt chiar ale d-lor iscălituri.

Anul 1848 octomvrie 2. No. 230

Comisar, Nicolae Petrovici

Dos. 5/1849, f. 12, 22. Orig.

317

1848 nov. 22. — Informaţii date de comandantul roţii din Ocnele Mari, pentru polcovnicul <Garbaţki> cu privire la atitudinea revoluţionară a lui A. S. Cuţarida.

Priimită 29 decemvrie 1848.

Domnule polcovnic,

Scrisoarea domniei voastre de la 11 ale următoarei am avut cinste a o primi astăzi la 22, prin cîrmuirea de aici, la care am cinste a vă răspunde că eu, îndată ce am intrat în comenduirea roatei, am făcut tot felul de cercetări pentru ştiinţa mea, atît între cinurile de jos cît şi între particulari, ca să pociu lucra împotriva duhului de demoralizaţie al oamenilor în gheneral, după ce mai întăi mă voi încredinţa de adevăr. Cu acest prilej, fireşte că d. Cutarida nu mi-a scăpat din vedere, cît şi fedvebelu Poteraşu. D. Cuţarida, la începutul revoluţii era unul din cei mai entuziaşti lucrători într-acesta, dar domnia voastră cunoaşteţi prea bine caracterul ăstui om ; el a fost... [1]) şi Marghiloman şi alţi şi fără a aprofunda de... [1]) <stă> [1])ruinţa lui s-a apucat de propagandă. Cu lăcuitorii Rîmnicului nu prea s-a purtat bine, însă rău n-a făcut la nimeni ; pricina că nu s-a purtat bine cu dînşii este că ei nici nu merita altă purtare şi fiindcă acest fel de caracter luător în râs îşi bătea joc de dînşii..... [1])

Pentru relaţiile lui cele intime cu Magheru n-a fost decît sub mască. Următoarea întîmplare poate să vă încredinţeze. El a primit porunca, se pare, a merge cu roata la Curtea de Argeş în avan-gardă ; pe deoparte a arătat supunerea cerută iar pe de alta a adunat roata şi a învăţat-o să nu se supue. Trădat fiind de croitorii polcului, care pe acea vreme se afla în cazarma de aici, a fost chemat la Magheru în tabără şi abea a scăpat de casaţie. În cele din urmă el s-a silit în tot chipu să ţie disciplina şi morala în oameni şi să-i întoarcă de la rătăcire. Astfel să vede el după spargerea taberei de la Traian, cînd roata era să urmeze pildei celorlalţi soldaţi şi să dea drumu arestanţilor, atunci el a întrebuinţat pedepse aspre asupra soldaţilor intriganţi şi cu aceasta s-a espus a fi ridicat în baionete el şi cu feldfebelul Poteraşu. În sfîrşit ei

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fură pricina de nu s-a făcut jafuri în preajma taberei la răspîndirea oamenilor dintr-însa şi a păzit şi cămărăşia ocnelor de jefuirea care îi era amerinţată, mai vîrtos că în casa ei se păstrau 250.000 lei. Aici toţi sînt mulţumiţi de Cuţarida. Cu un cuvînt, Cuţarida la început a fost de tot de partea revoluţionară, dar peste puţin şi-a lăsat calea şi a luat drumul scăpării, ca toată lumea care vrea să nu pătimească într-o aşa vreme. El şi roata în tabără n-a fost şi datoriile slujbii le-a împlinit cum nu să poate mai bine. Eu nu nădăjduiam să găsesc roata lui aşa de bine ; credeţi d. polcovnice că numai puţin îi lipseşte ca să poată a să pune alături cu orice roată din altă oştire streină, fără sfială. Imi pare rău numai că îmi luară pe feldfebelu Poteraşu, care era tată al soldaţilor şi în care credea soldaţii . . . . . şi cu aceasta şi mie mi-a făcut rău că îmi ajuta prea mult şi cînd, asemenea fiind, pă el nu-l mai slujeşte şi am aşa mare trebuinţă de un aşa feldfebel. În toată oştirea noastră nu mai este altul ca dînsul şi să mă credeţi, d. polcovnice, el putea să-şi dobîndească vreun drept dacă mai slujea, acum însă în altă roată nu mai slujeşte şi cu alt comandir pentru toată lumea. Pă omul ăsta l-am crescut eu ca să fie aşa, cît pentru înălţarea lui, el n-a făcut nimic ca s-o merite, numai singură favoarea lui Marghiloman n-a meritat rangu ce-i dedeseră.

Am cinste a fi d. polcovnice, cu toată atenţia şi consideraţia.
Al domniei voastre prea-plecat..... [1])

1848 noemvrie 22
Ocna Mare

<Rezoluţie> : Această s-au dat de către dl. polcovnicul Garbaski, mădular a acestii Comisii, aşadar să va alătura la dela cercetării dumnealui porucicului al miliţii Alexandru Cuţarida, ca să să ia de către complectul Comisii în băgare de seamă.

M. Cornescu.

Dos. 5/1848, f. 26. Orig.

318

1848 nov. 30. — Interogatoriul căpitanului Alexandru Cuţarida.

Tacrirul d. căpitan A. Cuţarida.

No. 6, 1848 marţi în 30 noemvrie, Mănăstirea Văcăreşti. Întrebările Comisii, — răspunsurile d.

No. 1. — Cum te cheamă ? — Alexandru Cuţarida. 2. — Ce profesie aveţi ? — Slujba militară. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 32. 4. — Unde eşti născut ? — În Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Lăcuinţă statornică nu am. 6. — În ce văpsea şi mahala ?

[1]) Loc sters, ilizibil.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

— Nicăiri, preumblîndu-mă cu polcul. 7. — De ce religie eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am părinţi şi şăd în mahalaua Amzii. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Sînt însurat şi am doi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Nu am. 11. — Ce altă stare ai ? — Nimic. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Sînt în slujba miliţii de ani 18. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 24 octomvrie. 16. — La 11 iunie, zioa izbucnirii revoluţii unde te-ai aflat şi ce ai făcut ? — Am fost subaltern supt căpitanul Marghiloman la Rîmnicul Vîlcii în paza arestanţilor de la ocnă şi nu am făcut nimic într-acea zi. A. Cuţarida.

17. — Cînd aţi aflat despre revoluţia de la 11 iunie şi ce aţi făcut atunci. — La 13 am aflat şi că s-au primit de m. s. vodă constituţia şi nu am făcut nimic. A. Cuţarida.

18. — Vreo poruncă de la şefii dumneavoastră sau de la comandirul roţii aţi priimit pentru vreo mişcare ? — Nu am primit nimic în acea zi. A. Cuţarida.

19. — După aceasta ce ai făcut în cursul de trei luni cît au ţinut nepravilnica şi silnica oblăduire a revoluţionarilor ? Fost-ai propagant al iei şi ce leafă ai priimit pentru aceasta ? Urmat-ai în cluburile lor ; săvîrşit-ai nelegiuitele jurămînturi, iscălit-ai în nepravilnicele lor acturi ? Prenumăratu-te-ai, de bunăvoe între gardieni ? — De la 13 iunie şi pînă la sfîrşit am păzit la postul mieu, iar la 20 iunie mi s-au dat comanda roţii şi la 23 august m-am înălţat în grad de căpitan şi nu am povăţuit pă nimeni nimic împotriva legiuitei stăpîniri, nici proclamaţiile nu le-am citit soldaţilor, căci într-alt chip nu i-aş fi putut ţinea. A. Cuţarida.

20. — Cunoşti cine au fost cei întăiu întreprinzători ai revoluţii ? — Nu cunosc pă nimeni. A. Cuţarida.

21. — Pă cine cunoşti că au luat parte activă în revoluţie de la a iei izbucnire şi pînă la restatornicirea liniştii. — Nu cunosc pă nimeni, decît pă propaganţii ce au fost şi carii urmează a fi cunoscuţi din dele, căci au primit lefi. A. Cuţarida.

22. — Ce ştiinţă ai despre complotul urzit pentru înpuşcarea domnului ? — Nici o ştiinţă nu am avut mai dinainte decît, după izbucnirea revoluţii am aflat şi despre aceasta cum că în capul Podului Mogoşoai s-ar fi dat cu puşci în domn, dar nu l-au zdrelit. A. Cuţarida.

23. — Ce cunoştinţă ai despre complotul urzit pentru arderea Regulamentului ? — Nici o cunoştinţă nu am decît, peste vreo opt zile am aflat şi noi şi acolo nu s-au făcut vreo ardere. A. Cuţarida.

24. — Unde să afla Magherul şi de cînd ? Ce porunci luaţi de la Magherul şi ce înţelegere din partea dumneavoastră aţi avut cu iel pă cîtă vreme a stăruit în partea unde s-au aflat ? — Să afla la Cîmpul lui Traian viind acolo la 1-iu avgust. Nici o poruncă în scris nu am primit decît, prin graiu, ne-au povăţuit ca

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să însuflăm soldaţilor folosul constituţii ; şi aciastă povaţă me-au dat cînd a trecut la Cîmpul lui Traian, şăzînd într-o noapte la noi. Vreo altă înţelegere cu Magherul nu am mai avut nici întîlnire cu dînsul. Către aciasta la 25 septemvrie am primit poruncă, în scris, de la comandirul polcului, Pleşoianul ca să merg cu soldaţii în tabăra Magherului, dar nu m-am supus. A. Cuţarida.

25. — Datoria dumitale de soldat te povăţuia a nu te supune la şefii dumitale ce de sine-le, prin rebelie, s-au făcut ; pentru ce te-ai supus lor şi nu ţe-ai îndeplinit datoria dumitale, cel puţin să te fi lepădat de slujbă, cînd stăruirea dumitale în slujbă supt guvern dovedeşte că şi însuşi ai fost în partea lor. — Ieu am săvărşit al doilea jurămînt după poruncile ce am priimit de la dejurstvă ca să mă supun guvernului înfiinţat şi am fost şi supus acelui guvern. A. Cuţarida.

26. — În Vestitorul Romînescu no. 50 din 2 iulie anul curgător, să arată că, la Rîmnicul Vîlcii, la 20 iunie, soţia dumitale s-au arătat în mijlocul adunării ţiind de mînă pă fetiţa dumneaei şi, cu steaguri tricolor, striga cu toţii, „să trăiască constituţia, guvernul provizor, să domnească libertatea în Romînia". Spune domnule, fiind dumneata acolo de faţă de ce nu ai poprit mai întăiu pe soţia dumitale de a să pregăti întru aciastă faptă, precum şi cînd ai văzut-o în această stare, amestecată cu felurimi de oameni, cum n-ai poprit-o ? Pă cine aveai dumneata mai cu putere ca să te poprească pă dumneata a nu trage pă soţia dumitale din asemenea poziţie cu care acea faptă a numitei te-au pus şi pă dumneata în catigorie că nu ţi-ai păzit datoria unui ostaş, nici a unui bărbat, de a lăsa pă soţia lui să facă fapte necuviincioase ? — La mezul nopţii spre 20 iunie au venit fedfebelu sau dejurna, nu ţiu minte bine, me-au spus, din porunca comandirului roţii, să fiu gata că în răvărsat de zori împreună cu roata şi comandirul iei să meargă la Rîmnic, potrivit pohtirii făcută din partea cîrmuirii locală, să stăm faţă la biserică în oraşul Rîmnicul la citirea te-deumului din partea preaosfinţii sale Nifon, cînd, sculîndu-mă în răvărsat dă zori, am şi plecat cu roata la Rîmnic. După săvîrşirea slujbii bisericii, cînd mă aflam în front cu soldaţii am văzut şi pă nevasta mea că venea de la Ocne înbrăcată cu iie şi copila asemenea şi poate că va fi strigat împreună cu toţi unită, după glasul preaosfinţii sale Nifon, însă şi dacă aşi fi voit ca să propresc aceasta, aflîndu-mă în front, unde eram comandat de comandirul mieu, nu am putut face nicio mişcare. Iar în urmă, după ce m-am dus acasă, i-am vorbit cele de cuviinţă pentru urmarea aceşti fapte. A. Cuţarida.

27. — Pă cîtă vreme a stătut Magherul acolo la Traian ai mers pă la dînsul şi ce povătuire îţi da ? — Am mers la dînsul, după ce a venit comandirul polcului, o dată şi altă dată m-am dus singur într-o zi de sărbătoare, după cum au mers şi alţii să-i facă vizită ; l-am mai întîlnit pă uliţă în Rîmnic de vreo dooă ori, iar vreo altă povăţuire nu me-au dat. A. Cuţarida.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

S-au citit aceste întrebă-răspunderi şi arestuitul, paruicul Cuţarida stăruind întru ale sale răspunsuri, de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Anul 1849 ianuarie 4, marţi, Mănăstirea Văcăreşti.

Urmare tacrirului d-lui paruicului Alexandru Cuţarida.

28. — Dumneata la răspunsurile ce ai dat la întrebările Comisii în înfăţişarea din 30 ale trecutei luni noemvrie, ai voit să te aperi că nu ai luat parte în nicio faptă revoluţionară. Comisia însă, după aceasta, a făcut mişcările iei şi chear printr-o scumpă cercetare în partea locului unde te-ai aflat cu roata polcului 1-iu, a luat ştiinţele următoare : că dumneata la începutul revoluţii ai fost din cei mai entusiasti lucrători întru acea revoluţie. Ai fost propagant, adică îndemnător şi altora ; te-ai purtat rău cu lăcuitorii Rîmnicului şi, în sfîrşit, ai avut relaţii entime cu Magherul, de la care ai luat şi poruncă ca să te duci cu roata la Curtea de Argeş în avangardă. Comisia şi acum vă pune înnainte că scăparea dumneavoastră este dacă veţi arăta Comisii, în cuget curat, partea ce ai luat la începutul revoluţii şi îndemnarea ce vei fi făcut altora ? Pentru ce te-ai purtat rău cu rîmnicenii ? Întru ce ţe-au fost relaţia entimă cu Magherul şi ducerea dumitale cu roata la Curtea de Argeş ? Şi, în sfîrşit, pentru ce te-ai chemat de Magherul în tabără ? — Nu cunosc să fi fost cu entuziasmu de revoluţie nicicum, precum poate mărturisi dooă oraşe unde am lăcuit. Propagant nu numai că nu am fost către alţii streini, dar nici către soldaţii de supt comanda mea, dovadă fiind disiplina ce a păzit acea roată pănă la ridicarea mea de acolo. Cu lăcuitorii Rîmnicului nu m-am purtat rău precum pot mărturisi iei însuşi ; poruncă am avut ca să mă ridic cu roata să intru în tabăra Magherului, dar supunerea nu am dat, precum poate mărturisi chear roata că nu m-am strămutat. Iar pentru ce m-au chemat Magherul, nu cunosc, fiindcă nu m-am dus. Cu Magherul nu am avut vreo relaţie entimă, decît ceia ce am arătat şi la cea dintîiu cercetare. Acestea ştiu şi mărturisesc, iar cînd vreuna din arătările mele să va dovedi neadevărată, să fiu osîndit de a nu mai eşi de la închisoare. A Cuţarida.

I s-au citit şi stăruind în răspunsurile lui au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki

Dos. 5/1848, f. 1, 6, 27. Orig.

319

<în. 1849 ian. 4> — Magistratul oraşului Ocnele Mari relatează despre atitudinea revoluţionară a paruicului Alexandru Cuţarida.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Cinstitei cîrmuiri a acestui județ,

Înțelegînd cele coprinse din otnoșenia cinstitei cîrmuiri cu no. 3529 pentru întrebarea ce se face d-lor orășanilor, prin maghistrat, asupra măsurilor ce s-ar putea dovedi catigoriea de propagandist și înfocat revoluționar pă vremea trecutelor evenimente alc parucicului Alecsandru Cuțarida, cu cinste se răspunde, că de loc s-au făcut formă supt no. 210 către d-nii orășani, pohtindu-i a veni în presudvia magistratului spre a li să citi și a să deslușî de cele coprinse în numerarisîta otnoșenie. Din care au și venit parte și, după ce s-au deslușit de cererea făcută, au răspuns întîiu că, pentru purtările pomenitului, încă de la întîia venire a ecs. sale Izmail pașa aici în oraș, au arătat, prin hîrtie, supt iscălîturile d-lor că, ca un înfocat revoluționar ce este, se roagă a-l ridica de la orașul Ogna [1]) ; și al doilea că, destulă dovadă este și chiar din arătarea fostului complect al maghistratului ce era în vremea acea, mărturisirea ce o face în socotelile anuale s-au trimis cinstitului Departament din Lăuntru, subt a d-lor iscălitură și revizuire de cinstita comisie, în care arată eczicuțiea ce au avut maghistratu din partea d. Marghiloman și a numitului Cuțarida pentru facerea steagurilor și a luminații. Iar al treilea că, ar fi fost îndestul mărturisirea din gazeta Vestitorului romînesc de la 2 iulie supt no. 50, anul încetat, prin care declară înfocarea și a numitului Cuțarida.

Prezident maghistratului Ștefan Davidescu.

Ma. Galeșu.

Dos. 5/1848, f. 11 v, 23. Cop.

320

1849 ian. 4. — Comisia de cercetare socotește pe Al. Cuțarida nevinovat și îl eliberează din închisoare pe chezășie. Anul 1849 ianuarie 4, marți, M<ănăstirea> Văcărești.

Jurnal no. 50.

Din toată cercetarea ce s-a făcut arestuitului aici la mănăstirea Văcărești, parucicul Alecsandru Cuțarida, atît la 30 noiemvrie trecut cît și astăzi la 4 ale curgătoarei luni ianuarie, după ce adică Comisia, prin mijloace tainice, a cercetat purtarea lui în cursul trecutei revoluții, găsește pă numitul că a avut pă la începutul revoluții mulțumire a să amesteca în tulburările acei vremi, precum aceasta să vede și din fapta soții dumnealui cu ducerea, însoțită cu copila d-ei, la serbarea proclamații constituții

[1]) Ocna,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la Rîmnicul Vîlcii, precum să arată cu deslușire în jurnalul Vestitoru rumînesc cu no. 50 din trecuta lună iulie. Pentru căci numita, daca nu vedea pă soțul ei cu aplecare într-aceasta și dacă el i s-ar fi înpotrivit, negreșit nu putea să săvîrșească o asemenea faptă. Însă nu să găsește figurînd în listele propaganților, nici măcar propagant ecstraordinar nici de sineși îndemnător altora spre fapte revoluționare.

Pentru toate aceste cuvinte și pentru căci atît după arătarea sa cît și după știința ce a luat Comisia prin cercetări tainice, numitul, mai tîrziu, sau temîndu-să, sau că a judecat acele fapte revoluționare fără bun sfîrșit, nu s-au mai amestecat întru nimic, țiindu-și totdeodată și roata întru întreagă disciplină. Iar cătră aciasta, s-au și înprotivit la porunca Magherului și nu s-au dus cu roata la tabăra lui, stăruind cu roata atît în paza arestanților din ocnă i în paza cămărășii, unde să afla număr însemnat de bani, cît și a popri orice rele urmări la răspîndirea celor ce Magherul strînsese în tabăra sa.

Comisia găsește de cuviință ca numitul parucic Alecsandru Cuțarida să să sloboază de supt arest, pă chezășie ca, daca pînă la săvîrșirea lucrărilor să va cere de Comisie, să fie adus spre înfățișare.

Aceasta se va da în cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinski, ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviință; totdeodată alăturîndu-să și chezășia dată de numitul.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki.

Dos. 5/1848, f. 6 v. Orig.

321

1849 mai 4. — Căpitanul A. Cuțarida cere Comisiei de cercetare să se ia în considerație mărturiile de dezvinovățire și să fie liberat pe chezășie.

Primită la 4 mai 1849. No. 416.

Cinstitei Comisii orînduită cu cercetarea celor bănuiți de luare parte în revoluția trecută.

Jalbă

Fiind destulă vreme de cînd m-am cercetat găsindu-mă acum vălmășit supt chezășie din care pricină mi să oprește și chiar hrana vieții așteptîndu-să de cinstita Comisie numai o hîrtie, răspuns de la otcîrmuirea Vîlcii la cererea cinstitei Comisii de a da știință de iznoavă pentru a mea purtare, care poate avea otcîrmuirea din alte lucrări ale ei, au întîrziat cu a răspunde. Și după știință ce am de la orășanii orașului Vel Ohne, unde am trăit doi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ani şi jumătate cu roata, că ocîrmuirea prin poruncă-i cu no. 2653 cerînd ştiinţă de la Comisia acelui tîrg, în urma căria, prin hîrtia cu no. 92, pofteşte pe toţi orăşanii a da ştiinţă de a mea purtare şi opinie ce am care, pe lîngă a lor hîrtie supt iscăliturile celor mai însemnaţi neguţători, arăt la 5 aprilie opinia lor, potrivit cu purtarea mea la evenimentele trecute. După care hîrtie, scoţîndu-să copie de însuşi ei şi ducîndu-să la poliţia oraşului Rîmnic în persoană şi cu a lor jalbă întărind-o, mi-o şi trimite unul, din partea tutulor.

Acum însă văzînd zăbava acei cinstite otcîrmuiri a răspunde în pricina aceasta cinstitei Comisie, din care pricină mi să amînă vremea fiind tot supt chezăşie, îndrăznesc, supt nădejde, că alăturînd pe lîngă aceasta o scrisoare de la 27 april cu care mi să trimite copia zisă, o copie întărită de poliţia Rîmnicului şi o copie după hîrtia Comisii tîrgului Ohnei supt no. 92 ca, luîndu-să în băgare de seamă va face tot acea energhie ce o va putea face şi răspunsul otcîrmuirii, cînd binevoind cinstita Comisie, să mă apere atît de netrebnica catigorie în care am fost căzut, cum şi de supt chezăşie, rămăind în povară-mi o suferinţă numai de un arest de doă luni şi jumătate.

Parucic Cuţarida I-iu.

1849 maiu 4, Bucureşti.

<Rezoluţia> : Deşi copia de mărturie să vede cu jalbă a celor ce au iscălit-o, însă nefiind de cuviinţă a priimi Comisia asemenea acturi în copie, jăluitorul va stărui ca cîrmuirea părţii locului să trimită orighinalu acelui act cu adres către această Comisie.

M. Cornescu

Arătatele hîrtii în no. de trei bucăţi le-am primit cu adres.

1849 mai 23.

Dos. 5/1848, f. 9. Orig.

322

1848 iul. 21. — Administratorul judeţului Gorj face cunoscut lui Ion Ionescu numirea sa de comisar în plăşile Vîlcanu şi Novaci, îi trimite instrucţiuni şi-l îndeamnă să lămurească binefacerile noii Constituţii.

Dreptate, frăţie

Domnule Ion Ionescu,

Misiunea dumitale domnule comisar la acest judeţ mi s-au încunoştiinţat de domnu Ministru din Năuntru prin ordinenţa cu no 4.063, pe lîngă care am primit şi instrucţii de cele ce aveţi a urma spre a să da Constituţii o întinsă publicitate. Mă grăbesc dar, a vă alătura o întocmai copie suptînsămnată de mine şi a vă pofti ca să păşiţi îndată cu bărbăţie prin tot ocolul plăşii Vîlcanu şi Novaci dintr-acest district a vă ocupa de însărcinarea ce vă este

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

încredințată. Am dat totodată, domnului, cuvenitele porunci și d-lor suptadministratori ca să vă cunoască și să vă lase bune prilejuri de a vă îndeplini trebuința. Nu rămîne decît, că dv. a vă conforma cu trebuințăle ce au țăranii de bune ecsplicații spre a să pătrunde de fericirea ce dobîndește națiа romînă prin această Constituție.

Salutare și frăție.

Administratorul județului Gorji, Hr. Marghiloman.
Anul 1848 iulie 21

Secretar, G. Mungescu.

No. 3206.

Dos. 6/1848, f. 39. Orig.

323

1848 aug. 16. — M. Drok...(?) scrie lui Ion Ionescu, comisar în plasa Vîlcanu j. Gorj despre vizita lui Suleiman Pașa în București și plecarea lui Zane cu doi francezi „spre a se preumbla prin țară".

București, 16 august 1848.

Dreptate, frăție

Nene Ionescule,

În acest minut am priimit amicala ta scrisoare, la care mă grăbesc a răspunde. Mai întăi vei ști că copilașii tăi, cum și toți ceilalți ai casei se află sănătoși în bună pace. Eu dinadins m-am dus, după cum mi-ai ordonat, singur și i-am văzut ; fii liniștit despre aceasta. Vei ști amice că după mai multe duceri și întoarceri d-aice la Giurgiu și d-acolo aici a secretarului eselenții sale Suleiman Pașa, cum și a miniștrilor locotenenței noastre au făcut trebile de minune. În sfîrșit chiar ex. sa Soleiman Pașa ne-a onorat cu venirea sa aici în capitală, încît îți imaginezi ce ceremonie și pompe s-au făcut aici, apoi, după cum vei fi auzit, a lucrat toate în favoarea noastră ; într-un cuvînt pe aristocrați i-a băgat în draci. Mai sînt în dubiu că veți fi primit și pe acolo ceva proclamații d-ale ex. sale.

Causa ne merge de minune, dar să știți că pentru constituantă, ca să meargă trebile bine atîrnă mult de la voi juni comisari propaganzi și romîni înfocați cu simțimente de națiune și patriotism. Misiunea voastră este una din cele mai nobile deși destul de nomadică ; să știți că a lucra bărbătește și a suferi bărbătește este virtute romînilor și va fi totdauna pe viitor. Nendubit nici de cum că vă îndepliniți misiunile cu demnitate, așa am și înțeles.

Pe nene Zanne ți-l justifiez eu, căci deși a primit ale tale

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

scrisori, multele ocupaţii nu l-au iertat a-ţi răspunde ; se simte culpabil înaintea ta, dar ştie că eşti bun şi ierţi pe cei mai mici ai tăi ; el doreşte a te îmbrăţişa frăţeşte ca totdauna. Vei şti a trata aceste ţele, în lipsa sa, dar cînd ar fi aici sigur le-ar duce singur. Amicul nostru Zane a plecat d-aici la 16 ale curgătoarei cu doi franţezi de o misiune însemnătoare spre a se preumbla prin ţara noastră cu dînşii. Ştiu c-a plecat d-aici la Craiova ; cercetează şi poate să te întîlneşti pe acolo cu dînşii.

Toate aici coprinse le zic ţie, amice Ioane şi sincerului nostru june M. Marghiloman, a cărui scrisoare am primit tot în acest minut. Nu lipsi a te întîlni negreşit cu fratele Marghiloman şi citiţi scrisoarea aceasta împreună. Aşi scri deosebit răspuns la scrisoarea lui Marghiloman, dar Dumnezeu mă ştie şi pă mine că toată zioa sînt ocupat.

Faceţi a vă întîlni cu bravul Zanne..... [1]) face plăcere..... [1]) Salutări de la toţi sincerii amici. Aşteptînd răspuns, rămîi ca totdauna al vostru amic.

M. Drok..... ?

Dreptate, frăţie

Cetăţeanului Ion Ionescu, comisar cu propaganda în districtul Gorjiu (plasa Vălcani) Tîrgu Jiului.

No. 64.

Dos. 6/1848, f. 13, 41. Orig,

324

1848 dec. 1. — Interogatoriul lui Ioan Ionescu, ajutor de casier la tribunalul comercial din Bucureşti.

Tacrirul d. <Ioan Ionescu>.

1848 miercuri în <1-> [1])iu dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările comisii-răspunsurile d<umnealui>.

No. 1. — Cum te chiamă ? — Ioan Ionescu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Amploiat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 29. 4. — Unde eşti născut ? — Aici în Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Aici în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Văpseaua verde, Arhimandritul mahala<ua> [1]). 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am părinţi şi şăd deosebit lîngă mine. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Sînt văduv, am un copil. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am o casă în care lăcuesc şi o prăvălie în tîrg. 11. — Ce altă stare ai ? — Altă stare nu mai am. 12. — Sudit eşti, ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte

[1]) Ilizibil în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ştii ? — Ştiu carte. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Sînt de 14 ani ajutor casier la trib<unalul> comerţial. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De sîmbătă la 27 ale trecutei luni noemvrie. 16. — Cu ce cuvînt te-au arestuit poliţia şi te-au trimis aici la comisie ? — Cuvîntul nu îl cunosc decît ştiu că d. Burchi, vătaful poliţii, dinpreună cu un maior . . . m-au luat de acasă şi m-au adus aici. Ioan Ionescu.

17. — Ce cunoşti dumneata despre cele ce să pregătea pentru a să face revoluţia ce s-au arătat la 11 iunie ? — Nu am cunoscut nimic, decît auzeam prin lume că o să să facă răzvrătire. Ioan Ionescu.

18. — Cunoşti dumneata d-a dreptul sau prin auzire pă cei carii urzea acea răzvrătire ce zice că auzeai că o să să facă ? — Nu am cunoscut de loc. Ioan Ionescu.

19. — La 9 iunie cînd s-au slobozit pusci în m<ăria> [1]) sa Vodă ai ştiut aciasta ? — Nu am ştiut. Ioan Ionescu.

20. — Cînd ai aflat şi de la cine ? Şi pentru care sfîrşit ai auzit că au voit să omoare pă vodă ? — Am aflat a doua zi din lume, iar sfîrşitul pentru care au voit să-l omoare nu am auzit. Ioan Ionescu.

21. — La 11 iunie unde te-ai aflat ? — În Bucureşti. Ionescu.

22. — În acea zi ce ai făcut toată zioa ? Am fost la cantalarie pînă cînd a eşit prezedentul şi în urmă am mers acasă ; iar după izbucnirea revoluţii am eşit şi ieu afară în lume de am privit. Ioan Ionescu.

23. — Pă la ce ceas ai eşit de acasă şi unde te-ai dus ? — Am eşit pă la 6 ceasuri, m-am dus în tîrg şi apoi pă dealul mitropolii de am privit şi ieu. Ionescu.

24. — Ce priveai pă la locurile unde mergeai şi ce te îndemna de alergai pentru acest lucru ? — Priveam norodul şi mă îndemna curiozitatea. Ionescu.

25. — A doa zi la 12 ce ai făcut şi unde ai umblat ? — M-am dus la tribunal de m<i-a> [1])m regulat hîrtiile şi apoi m-am întors acasă şi după aciasta m-am preumblat pă la prieteni şi pă dr<u>m. Ioan Ionescu.

26. — Ce mişcări cunoşti că să făcea în acea zi de la 12 de către cei ce s-au arătat mai întăiu cu revoluţia ? — Nu făceam băgare de seamă la asemenea mişcări ale lor. Ioan Ionescu.

27. — La 13 unde erai ? Pă unde te-ai preumblat ? Ce făceai şi ce ai auzit ? — Ţiu minte că am fost acasă şi pă la cazin ca să petrec şi nu ţiu minte ce vorbea lumea. Ionescu.

28. — Cînd ai aflat de abdicaţia m<ăriei> s<ale> lui vodă ? — Am aflat peste trei sau patru zile după 11 iunie. Ionescu.

29. — La 14 iunie în ce te-ai îndeletnicit ? — Dacă nu va fi fost sărbătoare am fost la cantalarie. Ionescu.

30. — Ce ştiinţă ai luat în urma tragerii mării sale din sca-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

unul domnii ? — Mergînd lumea la Filaret pentru săvîrşirea jurămîntului am mers şi ieu de am privit. Ionescu.

31. — De atunci şi pănă la fuga membrilor guvernului nelegiuit provizor ce ai făcut, precum şi pănă <la> întoarcerea lor înnapoi ? — Am fost în lucrare la cantalarie. Ionescu.

32. — După întoarcerea acelor membri şi pînă la fuga lor cu desăvîrşire, în ce te-ai îndeletnicit la orice zi de turburătoare în oraş ? — La 11 iulie m-am văzut numit comisar în judeţul Gorjului ; am şăzut acolo cu calitate de propagant în plai.. Vălcanul vreo 5—6 săptămîni. Pă urmă m-am întors înnapoi iar şi <la> [1]) îndatoriile postului mieu ; însă aciastă misie de propagant am primit-o după ce m-am văzut silit de acei membri ai guvernului şi amerinţat că voiu pierde postul în care am jărtfit destulă străduanie în curs de 14 ani. Ioan Ionescu.

33. — Cum au pus ochii pă dumneata acel guvern ce zici că te-au silit ? — Nu cunoscu pricina pentru ce, decît m-am văzut chemat de domnul Iliad, prin pitarul Alecu Zanea, la guvern unde era şi Iliad şi părintele mitropolitul şi toţi ceilalţi membri şi m-au numit intr-acest post. Ionescu.

34. — Ce dovadă poţi da dumneata la ceia ce ai zis că după ce te-au înfricoşat, apoi ai primit aciastă sarcină ? — Nu pociu da nicio dovadă ; fiindcă am intrat singur în casă la guvern, cînd m-au înfricoşat de faţă cu ceila<lţi> membri. Ioan Ionescu.

35. — Cînd ai fost, precum sus zici, înnaintea membrilor ? ce enstrucţii ai luat prin graiu şi, după aciasta, prin înscrisuri, care privea întru îndeplinirea acei slujbe de propagant ? — Prin graiu nu mi s-au dat nicio enstrucţ<ie>, decît numai la Vornicia mare m<i-au> arătat enstrucţiile vornicul, şi au z<is> ca să plec, căci enstrucţiile să vor trimite la cîrmuire, după care le-am primit şi le am acasă precum şi porunca, care mi s-au dat în Bucureşti. Ioan Ionescu.

Aceste întrebă-răspunderi ale arestuitului Ionescu citindu-să, acesta stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit şi de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Leat 1848 dechemvrie 2, joi.

36. — Mai stărueşti şi astăzi în răspunsurile dumitale de mai sus ce ai dat la întrebările ce ţi s-au făcut ieri, miercuri la 1-iu ale curgătoarei luni, sau ţi-ai luat seama a arăta toate cîte ştii ? — Din ceea ce am arătat nu ştiu mai mult. Ioan Ionescu.

37. — După fuga membrilor guvernului nelegiuit cu desăvîrşire în ce te-ai îndeletnicit ? — Am şăzut cîteva zile în Bucureşti <apoi>, [1]) cu voie de la caimacamul, m-am dus l<a Braşov> [1]) pentru plimbare pă la sfărşitul lui..... [1]) unde am şăzut vreo trei săptămîni în..... [1]). Ionescu.

38. — Numai în Braşov ai fost sau şi altundevaşi ? — Am fost şi la Sibiu vreo trei-patru <zile>. Ionescu.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

39. — Numai pentru plimbare te-ai dus sau şi pentru vreo treabă ? Şi ce treabă ai avut ? — Numai pentru plimbare. Ioan Ionescu.

40. — De ce aciastă plimbare n-ai voit să o faci pă vremea cînd era turburarea în ţară şi ai făcut-o tocmai pă cînd a început liniştea ? — Atunci m-au iertat mijloacele. Aciastă ducere nu să poate socoti o vină, căci ieu daca m-aşi fi cunoscut amestecat cu răzvrătitorii, nu m-aşi fi întors înnapoi în puţină vreme, după cum am arătat, fiind de faţă aici în Bucureşti, ca unul ce mă cunoscu cu cugetul curat. Ion Ionescu.

41. — Fiindcă pă vremea cînd ziceai că ai fost la Braşov şi la Sibiiu să afla fugiţi mulţi din răzvrătitori şi din cei mai însemnaţi, spune cu cine anume ai fost avut întîlnire şi înţelegere ? Şi cele ce te-ai înţeles şi iei ţi-au zis ? Pentru căci de a zice că în curgere de trei săptămîni ce ai şăzut pă la acele locuri nu ai văzut pă nimeni din aceia şi nici ai avut cu iei nicio vorbă, nu poci fi crezut, mai cu seamă cînd aceştia era oameni însemnaţi şi cunoscuţi dumitale precum şi lor dumneata. — În vremea şăderii mele acolo am văzut pă mulţi din răzvrătitori, însă cu dănşi nu am avut niciun fel de înţelegere, decît numai complimentele de întîlnire. Cunoscuţi sînt iei tuturor, precum şi ieu sînt cunoscut lor, însă nu ca părtaş la faptele lor. Între cei ce am văzut şi am vorbit cu iei, precum zic, sînt Magherul, Iliad, Tel, Radul Golescu, Rodolf Golescu, I<an>[1])cul Bălăceanul, Costache Filipescu. Ioan Ionescu.

42. — Afară de aceştia cari îi cunoşti nu ţii minte a numi şi pă altcinevaşi ? — Ieu am văzut mai mulţi pămînteni de aici, însă nu îi cunoscu de sînt răzvrătitori şi nici numele nu le cunosc. Ioan Ionescu.

43. — Pă vremea cînd ai fost dumneata la Braşov să afla între cei fugiţi şi un Alexandru Zanea ? Nici pă acesta nu îl cunoşti, şi nici ai vorbit cevaşi cu iel ? — Pă vremea cînd mă aflam la Braşov, pitarul Alexandru Zanea să afla în Turchia. Ioan Ionescu.

44. — De unde ai dumneada cunoştiinţă că pă acea vreme era în Turchia ? Me-au spus un neguţător de la Giurgiu. Ioan Ionescu.

45. — Ai dumneata cunoştinţă de s-au întors de la Turchia în Braşov ? — Am cunoştinţă pentru căci me-au trimis o scrisoare prin dilijenţă. Ioan Ionescu.

46. — O scrisoare ţe-au trimis numai, ori mai multe ? — Incă dooă am mai priimit. Ioan Ionescu.

47. — Unde sînt acele scrisori ? — Nu ţin minte de le am acasă sau la canţalarie în dulap. Ioan Ionescu.

48. — Spune coprinderea lor ! — Ştiu că mă ruga să-i trimiţ hainele lui care sînt în Bucureşti şi cevaşi parale de cheltuială ; căci nu are ce să mănînce. În una din acele scrisori am văzut că

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

bărfeşte cevaşi pentru co<n>stituţie, zicînd că o să o capete iei. Ioan Ionescu.

49. — Scrie într-însa şi chipul cu care o să o capete ? — Nu ţiu minte, dar din scrisori să va vedea pentru a cărora aducere aici rog pă cinstita comisie să mă sloboază să mă duc acasă. Ionescu.

50. — Ca un propagant ce ai fost ai <urmat> [1]) numai după acele enstrucţii sau ai mai adăogat şi alte propoveduiri ? — Numai după acele enstrucţii am urmat iar de la mine nu am adăogat nimic. Ionescu.

51. — La scrisorile mai sus zise răspuns-ai lui Zanea şi ce răspunsuri i-ai dat ? Urmat-ai cererilor lui ? — Cu toate că nu merita a-i da niciun răspuns, pentru căci prin una din acele scrisori, după cum am zis, nu i-au mai trecut fumul de răzvrătire, dar iubirea de omenire m-au făcut ca să-i trimiţ vreo 10 galbeni strînşi milă du pă la unii alţii, precum Lache Pancul neguţătorul, Mincul neguţător lipscanul şi alţii ce nu ţiu minte, precum şi eu, însumi ; iar în răspunsul mieu nu să cuprindea alt nimic decît pentru trimiterea banilor. Ioan Ionescu.

52. — Cu cine ai trimis banii şi scrisoarea şi în ce lună şi zi ? Scrisoarea i-am trimis-o prin dilijenţă, iar banii printr-un cărăuş într-un grop în trecuta lună noemvrie, iar zioa nu ţiu minte. Ioan Ionescu.

53. — Primit-ai răspuns de la Zanea pentru priimirea scrisorii şi a banilor ? Nu am priimit pănă acum nici un răspuns. Ioan Ionescu.

54. — Afară din acestea cîte ai arătat ce alte înprejurări mai cunoşti sau d-a dreptul sau aiurea ? — Ieu nu mai cunosc alte înprejurări decît acei carii ar fi putut cunoaşte văz că li s-au dat drumu peste graniţă şi ieu şi alţii carii sînt cu totul nevin<o>vaţi şădem la închisoare ; precum şi sfinţia sa părintele mitropolitul carele, în alte vremi, cînd nu îi venea bine la socoteală să făcea bolnav, iar în vremea cît a ţinut răzvrătirea nu s-au văzut niciodată bolnav, ci totdauna vesel, învitînd norodul la revoluţie în capul cărora era sfinţia sa, după cum toate actele publicate şi nepublicate dovedesc. Ionescu.

55. — Pentru arderea Regulamentului ce ştiinţă ai avut mai nainte şi pe cine cunoşti că au fost urzitorii acestui complot, sau săvărşitorii lui ? — Ieu nu am avut nici un fel de ştiinţă, decît fiind la cantalaria tribunalului am aflat arderea Regulamentului. Ioan Ionescu.

56. — Cu o zi înnaintea întrării armii turceşti, adică la 12 septemvrie, duminică seara s-au tras clopotele pă la toate bisericile, s-au făcut mare zgomot sculîndu-să norodul cu arme ; cunoşti scopul acei învitări de noapte ? Scopul nu îl cunoscu, decît auzeam norodul strigînd că întră turcii. Ionescu.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceste întrebă-răspunderi ale arestuitului Ioan Ionescu, ajutor de la casieria tribunalului de comers din Bucureşti, citindu-să şi stăruind în ale sale răspunsuri s-au iscălit cu noi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 6/1848, f. 1, 2, 44—45. Orig.

325

1848 dec. 2, (joi). — Comisia de cercetare hotărăşte ca Ioan Ionescu însoţit de procurorul Comisiei să aducă de la tribunal sau de la casa lui scrisorile necesare anchetei.

No. 16 Anul 1848 dechemvrie 2, joi.

Comisia avînd trebuinţă de a vedea înscrisurile coprinse în acest tacrir, hotărăşte ca d-lui Ionescu, prin formele cerute, să să trimiţă mîine vineri cu birja Comisii ce să va trimite aici într-adins, la lăcuinţa dumnealui procurorului comisii, de unde îl va însoţi dumnealui şi să va duce la locurile pomenite, adică la lăcuinţa Ionescului sau la cantalaria tribunalului de comerţ, unde a arătat iel că să află acele înscrisuri ; şi dumnealui procurorul, faţă cu iel le va căuta, precum şi orice alte înscrisuri atingătoare de aciastă pricină şi care ar trebui Comisii să le cunoască, le va lua şi le va aduce aici la Văcăreşti. Iar după împlinirea aceştii lucrări arestuitul Ionescu să va aduce iarăşi supt arest aici puindu-să la locul de unde s-au luat. Aceasta, prin adresul Comisii, să va da în cunoştiinţa exelenţii sale gheneral maior Şerbinski ca, găsindu-să de cuviinţă, să facă cele ce va găsi de cuviinţă spre îndeplinire.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 6/1848, f. 44 v. Orig.

326

1848 dec. 27. — Comisia de cercetare la cererea generalului Lüders, nu permite eliberarea sub chezăşie pe 15 zile a lui Ioan Ionescu spre a încheia socotelile tribunalului de comerţ.

Priimită la 27 dechemvrie 1848 No. 78.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor din mănăstirea Văcăreşti.

Alăturînd pe lîngă aceasta jaloba lui Gheorghii Baldovin, ce au dat în numele meu, am cinste a ruga pe Comisie să mă înştiinţeze : poate Ion Ionescu fi slobozit de supt arest pe doă săp-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tămîni supt chezăşie a însuşi lui Gheorghii Baldovin, sau a altcuivaşi vrednic de credinţă, spre a încheia socoteala anuală în trebile giudecătoriei de comerţ. Dacă Comisia ar inchie o hotărîre desăvîrşită întru aceasta, eu o rog să să cei chezăşii şi să mi să trimită.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
General de infanterie, Lüders.
Şeful Statului Major,
General-maior, Şerbinski.

No. 221
27 decembrie 1848, Bucureşti.
<Rezoluţie> : Să să răspunză ex. sale că Ioan Ionescu, din cîte pînă acum s-au găsit de Comisie, <este> părtaş în trecuta revoluţie şi ca un propagant cu o mai mare leafă decît alţii şi în alte fapte. Şi către aceasta şi din arătările altor arestanţi şi din înscrisuri să găseşte din cei mai însemnaţi revoluţionari, Comisia nu găseşte cuviincioasă cererea numitului Baldovin de a să slobozi Ioan [Ioon] Ionescu supt chezăşie în soroc de 15 zile ca să-şi lămurească socotelile ale judecătoriei de comerţ, mai cu seamă cînd Comisia să îndeletniceşte încă întru cercetarea lui. Şi nici nu poate a da săvîrşire pricinii aşa curînd, fiind împrejurări spre descoperirea adevăratelor fapte revoluţionare ale numitului. Iar dacă d-lui Baldovin are trebuinţă de numitul Ionescu, precum iel zice ar putea să vie aici la Bucureşti şi în vederea unui amploiat al Comisii să săvîrşească lucrarea sa în zilele adunării Comisii.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 6/1848, f. 9. Orig.

327

1849 ian. 30. — Ion Ionescu cere generalului Duhamel să fie absolvit de pedeapsă.

Ecselenţie !

Prigonit de răutatea unei neînvinse ursite carea, pe lîngă alte pierderi mi-a hrăpit din viaţă şi soţia şi stins din faţa pămîntului prin vestita ardere de foc întîmplată în capitala noastră către 23 martie al anului 1847, rămîind eu împovărat cu copii mici şi fără de adăpost. Întîmplările lui iunie din vara trecută au adaos a mă arunca şi într-un alt labirint de nenorociri, căci iată-mă azvîrlit în temniţă ca vinovat politic şi cu copii ajunşi la îndurarea străinilor, durere ce îmi oboseşte sufletul mai cumplit şi decît moartea.

Ecselenţie ! Dacă auz adevărului mieu, că numai singură sila tulburărilor acelui timp carii mă amerinţa că îmi vor lua pîinea din gura copiilor prin gonire-mi din postul ce erau în tribunalul comerţial de aicea, m-a îmbrîncit să iau parte la neînţelegerile poli-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tice din acea vreme. Şi spre dovada acestui adevăr, înfăţişez alăturata mărturisire a persoanelor ce cunosc imprejurare-mi de mai sus, precum şi neprihănita-mi purtare cea pînă acilia.

Cotropit, prin urmare de obida osîndii mele, vinovat şi nevinovat, mă arunc la picioarele ecs. voastre chemîndu-vă indurarea şi, în numele mării sale preamăritului nostru protector, a căruia înaltă persoană să înfăţişează astăzi în sînul patrii mele prin ecs. V<oastră>, vă rog fierbinte să binevoiţi a mi să lua în băgare de seamă umilita-mi plîngere, făcîndu-vă tot intr-o vreme cunoscut că m-am şi înfăţişat o dată în cercetarea cinstitei Comisii, dar alt rezultat la silita-mi vină nu am văzut decît prelungirea-mi în arest spre adaos suspinului mieu de care numai milostivirea ecs. V<oastre> mă poate mîntui.

Acestea sînt lacrimile mele, iar anii ertătoarei ecs. V<oastre> fie mulţi şi străluciţi !

Al ecselenţii voastre preaplecat,

Iancu Ionescu de aicea.

Bucureşti, 30 ianuarie 1849.

Dos. 6/1848, f. 5. Orig. rom. franc.

328

1849 febr. 12 (sîmbătă). — Interogatorul lui Ioan Ionescu.

Urmarea tacrirului lui Ioan Ionescu.

Anul 1849 februarie 12, sîmbătă. M<ănăstirea> [1]) Văcăreşti.

Întrebările Comisii - răspunsurile.

No. 57. — După punerea la cale a Comisii întemeiată pă cererea dumitale ducîndu-vă înpreună cu grafierul comisii la locurile ce ai arătat că să află acele scrisori, fiindcă nici una din acele trei scrisori nu s-au găsit, după cum să arată în raportul dumnealui grafierului din 10 ale trecutei luni dechemvrie, urmează a arăta Comisii ce s-au făcut acele scrisori, pentru căci fiinţa lor este arătată de însuţi ? Apoi şi desfiinţarea lor urmează să fie iarăşi prin cunoştinţa dumitale ! — Cinstita Comisie cunoaşte că ieu nu le-am arătat de sigur că le am, ci să le caut la cantalaria sau acasă, unde căutîndu-să nu s-au găsit ; căci dacă acele scrisori ar fi fost cu vreo cuprindere c<are> [1]) să mă compromite, aş fi arătat cinstitei <Comi> [1])sii că nu le am, căci ce fel s-au răpus <nu> [1]) pociu cunoaşte.

Fiindcă la întrebarea supt no. 50 la răspunsul mieu am uitat atunci, arăt ac<um> [1]) că jurămîntul care să coprinde în enstrucţii nu l-am făcut. Ioan Ionescu.

58. Dumneata la întrebarea de <supt> No. 19 ai arătat Co-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

misii că ducerea dumitale la Braşov, după statornicirea liniştii şi legala căimăcămie, a fost numai pentru plimbare. Însă scrisoarea cu slova dumitale, fără leat şi zi, fără iscălitura dumitale şi fără adres, întitulată „<d>reptate, frăţie" şi „coprindere" sînt cu desăvîrşire mâhnit căci mă aflu în străinătate. De socoteşti că trebue să mă întorc, scrie-mi cu poştiia viitoare şi îndată te voiu asculta, cu toate că trebuia să vă ascult" dă o înţelegere că nu te-ai fost dus pentru plimbare. Arată comisii către cine te adresai cu aciastă scrisoare ? — Pă cît îmi aduc aminte aciastă scrisoare [1]) o făcusem către d-lui pitarul Gheorghie <Bă>jescu [1]), însă nu de la Braşov ci de la Târgul Jii<ului> [1]), care oraş, pentru mine era foarte st<răin> [1]) ca unul ce pentru întîia <dată> [1]) am mers într-o <aşa dă> depărtată călătorie, iar ce am <scris în> [1]) scrisoarea aciasta nu pociu ţinea minte. Cît pentru ceia ce îi scria<m> cum că trebuia să<-l> ascult, fără să arăt la ce pricină, este că, cînd m-au numit comisar la judeţul Gorj, mă povăţuia d-lui ca să nu priimescu, ci să mă fac bolnav ca să scap ; l-am ascultat, m-am făcut vreo trei zile bolnav, iar într-o seară eşind din casă afară m-au văzut Zanea şi a început să zică fel de fel de vorbe amerinţătoare, după care am fost silit, fără voinţa mea, după amerinţările ce me-au făcut atît iel cît şi guvernul, precum am arătat mai sus, de am primit aciastă slujbă. Ioan Ionescu.

59. — După a dumitale întoarcere în Bucureşti la luna avgust, după Sînta Maria, de la judeţul Gorjului, mai întâiu de a arăta înclinarea ce vei fi avut cu acei revoluţionari întru ale lor netrebnice fapte, arată cu ce chip ai lăsat acea misie de propagant ? — N-am avut niciodată înclinare cu dînşii şi acea misie am lăsat-o sub pretecst că mă aflam bolnav, dîndu-mi dimisia la cîrmuitorul, iar după venirea mea aici, fiind făcută punerea la cale de guvernul răzvrătitor, ca în fiecare judeţ să rămîe numai cîte unul, pentru aciasta am scăpat de acea misie. Către aciasta arăt că mai toţi propaganţii a fost siliţi şi amerinţaţi, iar de bunăvoe crez că foarte puţini a priimit acea misie. Ioan Ionescu.

60. — La zioa ducerii a mai multe persoane spre întîmpinarea ex<elenţii> sale Fuat, fost-ai şi dumneata ? Şi dacă ai fost, de cine ai fost chemat şi supt care sfîrşit ? Arată ! — Eu la ecselenţia sa nu am fost zăbovind în acea zi mai mult la cantelarie şi după aceia, avînd neapărate trebuinţe casnice. Ioan Ionescu.

Citindu-să întreabă-răspunderile acestea şi arestuitul Ionescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 6/1848, f. 32, Orig.

329

1849 febr. 26. — Comisia de cercetare consideră pe Ioan Ionescu părtaş la revoluţie şi hotărăşte să rămînă sub arest.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal no. 120, anul 1849, fevruarie 26.

Ioan Ionescu de aici din Bucureşti, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş la faptele turburătoare din vremea trecutei răzvrătiri cercetîndu-se de către Comisie, s-au luat în vedere întîiu acturile ofiţiale ce se află în Comisie, doveditoare de feţele ce au luat parte în faptele revoluţionare, în care este trecut şi Ioan Ionescu de propagant cu leafă. După aciasta s-au luat în dezbatere şi răspunsurile ce a dat numitul la întrebările Comisii şi din toate acestea s-a dovedit că numitul Ioan Ionescu a luat parte activă în revoluţie, făcînd propaganta cu plată de leafă prin sate spre aprinderea duhurilor lăcuitorilor ; iar că după intrarea armii înpărăteşti în capitală, luînd măsurile ce se iau pentru asemenea ca el făcători de rele, a fugit peste graniţă în Transilvania... [1]) că..... [1]) oricine întorcîndu-se aici în prinţipat şi în capitală el a..... [1]) duh de răzvrătire ţinînd corespondenţă întinsă cu cel mai înflăcărat <revolu>ţionar, anume Zane şi fugit în Braşov venind în ajutorul aceluia şi cu trimiterea de bani.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Ioan Ionescu de revoluţionar şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ec<selenţia> sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceeace va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea învinovăţiţi.

Aceasta se va da în cunoştinţa ec<selenţii> sale gheneralului Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 6/1848, f. 33. Orig.

330

1849 mart. 21. — Şeful Statului Major cere Comisiei de cercetare să elibereze, cu chezăşie, pe Ioan Pretorian şi Ioan Ionescu, fiind bolnav.

Priimită la 22 mart 1849 No. 317.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor din Văcăreşti.

D. Corpuschii comandir, luînd în băgare de seamă bolnăvicioasa stare a arestuiţilor Ioan Pretorian şi Ioan Ionescu, mărturisită de d. doftorul Maier, arată unire a să slobozi aceste feţe de la arest. Pentru care am cinste a ruga pe Comisie să-mi trimită

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vrednice de credinţă pentru dînşii chezăşii, care să fie întărite şi de poliţia oraşului.

Şeful Statului Major,
General-maior, Şcerbinski.

Statul Major
No. 581
21 martie anul 1849, Bucureşti

Dos. 6/1848, f. 35. Orig. rus cu trad.

331

1848 dec. 4, (sîmbătă). — Interogatoriul lui Gheorghe Băjăscu, amploaiat la Departamentul Dreptăţii.

Tacrirul d-lui Iorgu <Băjăscu> [1])
Anul 1848 sîmbătă în 4 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii, răspunsurile d.

No. 1. — Cum te cheamă ? — Gheorghie Băjăscu. — 2. — Ce profesie aveţi ? — Amploiat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 22 la luna avgust ce a trecut. 4. — Unde eşti născut ? — Aici în Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — În casa părintească în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — În văpseaoa roşie mahalaua Sfintei Ecaterini. 7. — Dă ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Sînt creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am părinţi şi şăd în Bucureşti. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Nu sînt însurat. 10. — Ai proprietăţi, care anume şi în ce judeţ ? — Nu am. 11. — Ce altă stare ai ? — Nimic. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Amploiat la Departamentul Dreptăţii. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 24 ale trecutei luni octomvrie. G. Băjăscu.

16. — Eşti trimis aici cu catigorie că ai fost dintre cei dintăiu propaganţi ; că ai scris felurimi de articole şi că ai ars portretul fostului ministru Băleanul ? — Nici una dintr-acestea nu am făcut, decît unul din fraţii miei mai mici, anume Ştefan Băjăscu a ars portretul ministrului Băleanul, precum stă şi în gazeta Vestitorului Romînesc, iar numitul frate nu ştiu unde s-a aflat pînă la a mea arestuire. G. Băjăscu.

17. — Vreo altă împărtăşire nu ai avut în faptele revoluţionară ? — Am fost numai gvardist îndemnîndu-mă la aciasta din proclamaţiile fostului guvern, că cine nu se va prenumăra între gvardieni va pierde orice drept politicesc. Însă am păzit casa şi cu ţiganii ce aveam, iar în alte locuri nu am fost. G. Băjăscu.

18. — La arderea Regulamentului ai fost ? — Nu am fost,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

decît am aflat aciasta în cantalaria Departamentului de la dorobanții Departamentului că a plecat lumea acasă la mitropolitul ca să arză Regulamentul. Alt nimic nu cunosc. G. Băjăscu.

19. — Înaintea izbucnirii revoluții ai avut vreo cunoștință despre acest complot ? — Nu am cunoscut nimic, ci în zioa izbucnirii revoluții m-am aflat acasă dormind ; după care aflînd de aciastă izbucnire m-am închis în casă de frică pănă a doa zi. G. Băjăscu.

20. — Despre complotul urzit pentru împușcarea m<ăriei> s<ale> lui Vodă ai avut vreo cunoștință ? — Nu am cunoscut nimic mai nainte, decît în urmă am aflat și ieu despre slobozirea armelor în m<ăria> s<a>. G. Băjăscu.

Aceste întrebă-răspunderi ale arestuitului Gheorghe Băjăscu citindu-să <și> numitul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit și de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki, Grafier Teodor Iatropulu

21. — De cînd și pînă cînd ai îndeplinit datoriile de gvardist ? — De cînd comisia me-au trimis biletul de gvardist acasă, iscălit de Teologul, șeful gvardii și am urmat pînă la statornicirea liniștii ; cînd trimitea de la comisie ca să mă duc spre pază, uneori trimiteam pe vreun țigan iar eu însumi nu m-am dus niciodată. G. Băjăscu.

22. — Uniformă de gvardist te-ai făcut, ori nu ? — Me-am făcut cu prilejul venirii ex<elenții> sale Suleiman pașa, însă aciastă uniformă s-au făcut de șeful gvardii, iar ieu nu am dat nicio para. În seara care a plecat Suleiman pașa am păzit la iel ca vreun ceas în uniformă. G. Băjăscu.

S-au citit și a stăruit în aciasta.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki.

Dos, 7/1848, f. 1, 17. Orig.

332

1848 dec. 7. — Comisia de cercetare hotărăște ca Gheorghe Băjăscu să fie eliberat cu chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. No. 22. Anul 1848 dechemvrie 7, Mănăstirea Văcărești.

Gheorghe Băjăscu arestuitul aici l<a> aciastă mănăstire Văcărești luîndu-să la cercetare de către Comisie, din toate întrebă-răspunderile urmate nu s-au dovedit asupră-i vreo altă faptă d-ale revoluții, decît că s-au prenumărat între gvardieni, însă și aceasta au urmat-o nu de bunăvoe, ci s-au îndemnat de proclamațiile guvernului revoluționar, că cine nu se va prenumăra între gvardieni va pierde orice drept politicesc și că și-au păzit casa sa

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

numai, fără a merge prin alte locuri, de cît numai o dată la plecarea lui Suleiman paşa. Iar arderea portretului fostului ministru Băleanu s-au urmat de către alt frate al său mai mic, anume, Ştefan, care aceasta şi chiar comisia a văzut că este adevărat din gazeta Vestitorul Romînesc sub no. 52 din 10 ale trecutei luni iulie. Aşadar, deşi numitul arestuit rămîne nedovedit în vreo altă faptă d-ale revoluţii, ci toată învinovăţirea să reduce asupra acelui frate al său ; dar fiindcă şi asupra sa tot rămîne catigoria de gvardist şi fiindcă catigoria aciasta nu poate a-l învinovăţii dacă nu va fi urmat de bunăvoie şi a îndeplinit numai paza casii sale.

De aceia, după chibzuirea ce a făcut Comisia, a găsit cu cale ca, pă deoparte să să sl<obo>ază numitul Gheorghe Băjescu pă vrednică chezăşie ca, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să va iuvi vreo luminare asupră-i că va fi urmat fapte revoluţionare, atunci să să aducă la Comisie spre urmarea celor de cuviinţă, iar pă dă altă parte să să trimiţă aici la Comisie numitul Ştefan Băjăscu spre cercetare. Aciasta să va da în cunoştinţa ecs<elenţei> sale gheneral maior şi cavaler Şerbinski spre cuviincioasă punere la cale pentru îndeplinire.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafierul, Teodor Iatropulu

Dos. 7/1848, f. 2. Orig.

333

1848 dec. 11. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei de cercetare, că nu l-au găsit acasă pă Ştefan Băjescu, pentru care au luat în scris de la părintele său.

Comandantul oraşului Bucureşti
No. 4... [1])
Anul 1848 dechemvrie 11
Oraşul Bucureşti

Cinstitei Comisii a cerçetării arestanţilor de la Văcăreşti.

La adresul de supt No. 100 am cinste a ră<s>punde cinstitei Comisii că trimiţînd pă plaţu adiotantul parucicu Ciupagea împreună şi cu un ofiţer rus la casa d-lui Băjescu ca să ia pă fiul său, Ştefan Băjescul au întîmpinat răspuns de la tatăl său că nu ştie unde să află fiul său încă de la trecutul septemvrie şi pentru mai bun temeiul orînduiţii ofiţeri au luatără şi chear înscris de la tată-său. Aciasta dar spre ştiinţa cinstitei Comisii. .

General maior, Danilevschii.

Plaţu — adiotant, căpitan Conturovici.

<Rezoluţie>. Să va urma cele de cuviinţă cînd să va tri<mite> [1])

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

numitul Ştefan Băjăscu de către cine este în drept, cînd atunci să va vedea şi cele ce au arătat frate-său Gheorghe la cercetarea ce i s-au făcut de către Comisie.

M. Cornescu.

<Rezoluţie> Spre ştiinţă la dela. 1848 dechemvrie 11 No. 43.

M. Cornescu.

Dos. 7/1848, f. 8. Orig.

334

1848 dec. 15. — Comandantul Corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei de cercetare, că pe Ştefan Băjescu nu l-a găsit acasă şi că ar fi dispărut odată cu venirea oştirilor turceşti.

Primită la 18 dechemvrie 1848 No. 56.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la mănăstirea Văcăreşti.

După adresul acei Comisii din 7 a curgătoarei supt No. 23 eu am poroncit comandantului din tîrgul Bucureşti ca să înfăţişeze la acea Comisie spre cercetare pe Ştefan Băjăscu. Dl. gheneral maior Danilevski prin raportul din 11 decemvrie supt No. 879 înştiinţează că din partea lui s-au făcut cercetarea cuvenită, dar că căutîndu-l nu l-au aflat la el acasă şi maică-sa au arătat că încă din vreme<a> venirii turcilor în Bucureşti el s-au dus peste graniţă, dar unde acum să află ia nu ştie ; şi spre încredinţare s-au luat de la ia însuşi a ei şi supt a ei iscălitură rospiscă sau adiverinţă.

În urmarea căriia alăturînd pe lîngă aciasta la Comisie a ei rospiscă, plecat o poft<eşte> ca să mă înştiinţeze dacă ia poate cunoaşte în ce măsură de adivăr să poate socoti arătaria maicii lui Ştefan Băjăscu.

Comandirul corpului al 5 gheneral de infanterie, Lüders.
Împlinitorul datoriilor de şef al Statului Major,
general maior, Şerbinski

<Rezoluţia> : La delă spre ştiinţă dechemvrie 18.

Sc. Ghica

No. 173
16 decemvrie 1848
oraşul Bucureşti

Dos. 7/1848, f. 9. Orig. rus cu trad,

335

1849 mai 17. — Comisia de cercetare, găsind nevinovat pe Gheorghe Băjescu, hotărăşte a i se înapoia chezăşia.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la mănăstirea Văcărești. No. 222, anul 1849 mai 17.

Gheorghe Băjescu, fostul arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare cercetîndu-se de Comisie, pentru neființă de temeiuri la această catigorie a numitului, prin jurnalul ce a încheiat Comisia la 7 ale trecutei luni dechemvrie leat 184<8> supt No. 22, s-au hotărît de s-au slobozit pă chezășie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor iei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute ce l-ar putea dovedi vinovat. Spre complectuirea anchetii aceștia, Comisia făcînd pohtire cinst<itii> poliții ca să cerceteze și să împărtășească Comisii temeiurile ce pot adeveri arătata catigorie a numitului, a priimit răspuns supt no. 8155, coprinzător că nu poate da cerutele temeiuri, nevoind nimeni a da vreun fel de mărturie și nici slujbașii poliții au vreo cunoștință întru aceasta. Așa dar, ancheta aceasta fiind complectuită și numitul Gheorghe Băjescu nemai rămînînd supt vreo bănuială în catigoria arătată de fapte revoluționare, urmează să se sloboază de supt chezășia supt care să află dat, întorcîndu-se înapoi acea chezășie.

Aceasta să va supune la cunoștința ecselenții sale ghenera-lului Șerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. P<olcovnic> Garbațki.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 7/1848, f. 14 Orig.

336

1848 dec. 4, (sîmbătă). — Interogatoriul lui Nicolae Cuțarida, amploaiat la Vornicia din Năuntru.

Tacrirul d-lui Nicolae Cuțarida.
1848 sîmbătă în 4 dechemvrie. Mănăstirea Văcărești.
Întrebările Comisii — răspunsurile d.

1. — Cum te cheamă ? — Nicolae Cuțarida. 2. — Ce profesie aveți ? — Amploiat. 3. — De cîți ani sînteți ? — De ani 23. — 4. — Unde ești născut ? — În orașul Brașovul. 5. — Unde lăcuești ? — În București. 6. — În ce văpsea și mahala ? — În mahalaua Amzii văpseaua galbenă. 7. — De ce lege ești și îi păzești canoanele ei ? — Sînt creștin pravoslavnic ; cîte o dată le păzesc. 8. — Părinți ai și unde șade ? — Am părinți și șăd înpreună cu mine. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Nu sînt însurat. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județ ? — Nu am. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu am. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte știi ? — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Amploiat întăiu la Prahova la trib<unal> și apoi la Vornicie întăiu scriitor, iar în vremea re-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

voluţii reghistrator orînduit de vornicul N. Golescu. 15. — De cînd eşti arestuit ? — Mîine şase săptămîni.

N. Caţarida.

16. — Ce cunoşti înainte de 11 iunie zioa în care a eclatat revoluţia, sau din vorbe sau din lucrări, că să urzea în acea revoluţie ? De cine şi pentru ce sfîrşit ? Cunoaşte bine, că mărturisirea în conştiinţă va fi uşurinţa greşălii dumitale, iar tăinuirea îţi va mări vina ; răspunde dar atît la această întrebare, precum şi la cele care îţi va mai face Comisia, întru curăţenia cugetului şi cu inimă deschisă. — Nu ştiu nimic, nici nu am visat de revouiţie, nu ştiam ce este revoluţie. N. Cuţarida. 17. — Ce cunoşti de scîrnava şi neomenoasa faptă urmată asupra vieţii Domnului Bibescu, noaptea la 9 iunie ? — Nu cunosc nimic, decît a doa zi am auzit din lume că au umblat să-l înpuşce pă Vodă. N. Cuţarida.

18. — La 11 iunie unde te-ai aflat dumneata pă la ceasurile cînd s-au dus în palatul m<ării> sale răzvrătitorii şi ce ai făcut dumneata în acea zi ? — De la 9 ceasuri de dimineaţă pînă la 3 sau 4 ceasuri am fost la Vornicie, de acolo m-am întors acasă, am prînzit şi m-am culcat pînă la 6 ceasuri, iar atunci am eşit pă Podul Mogoşoai, ducîndu-mă spre palatul tronului, cînd am întîlnit pă maiorul Lăcusteanul şi pă adiotantul polcovnic Ioan Florescu, galbeni, spăimîntaţi, fugind cu caleaşca pă la grajdurile din dosul palatului. Am întrebat pă oameni ce este pricina şi nu au ştiut, să-mi spue ; după care, plecînd spre Agie fiind acolo santinelă nu am putut intra. Întorcîndu-mă de acolo am văzut pă Podul Mogoşoai cîte 7—8 într-o droşcă şi în mai multe droşci cu steaguri în mînă şi proclamaţii, strigînd libertate. După aceasta m-am întors acasă, căci oamenii îmi ziceau că nu e bine la palat. N. Cuţarida.

19. — A doua zi la 12 iunie ce ai făcut ? — Am fost la vornicie pînă la 2 după 12 şi de acolo m-am întors acasă, unde, după prînz la 6 sau $6^1/_2$ am eşit şi ducîndu-mă spre palatul vechiu, am văzut lume multă adunată în curte şi vedeam că face alegere de gvardie, ca să păzească la palatul m<ăriei> sale. Întru alţi mulţi m-au alesără şi pă mine şi, văzînd şi pă alţii de familie mai bună decît mine, am păzit şi ieu la palat. N. Cuţarida.

20. — La 13 iunie tot gvardian în paza palatului erai şi ce să făcea şi să vorbea la palat pă cîtă vreme ai stăruit acolo ? — Am fost pînă la zece ceasuri dimineaţa, cînd m-au schimbat alţii şi eu am mers acasă. Nimic nu am văzut nici am auzit, decît sîmbătă seara spre duminică, măriia sa ne-au chemat sus pă toţi gvardienii şi ne-au zis ca să nu mai lase trăsuri în curte şi să i să păzească liniştea, fiind bolnav, şi aşa am urmat poruncii m<ării> sale. Iar duminică după schimbarea de la gvardie m-am dus de am prînzit acasă şi în urmă m-am dus la Vornicie şi am lucrat cu ceilalţi amploiaţi, urmînd după porunca d-lui Vornicului N. Golescu a ne strînge în toate zilele la 8 ceasuri dimineaţa şi la $6^1/_2$

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

după prînz, iar marți la 15 am aflat despre plecarea m<ăriei> s<ale> la Cîmpulung. N. Cuțarida.

21. — De la 15 iunie și înainte și pînă la 19 te îndeletniceai numai întru îndeplinirea datoriilor slujbei dumitale la Vornicie, sau și la altele și în ce anume te-ai îndeletnicit? — În nimic alt nu m-am îndeletnicit decît în slujba de scriitor. N. Cuțarida.

22. — La 19, zioa reacții, unde te-ai aflat și ce ai făcut pă cîtă vreme a ținut acea turburare? — Mă aflam la Vornicie și domnul Grădișteanul Grigorie, directorul, a eșit din odaia d-lui și ne-au zis să mergem la palat că omoară pă guvern și am plecat toți cu d-lui pă jos și am mers la palat. Dar pă drum tot santinele de soldați întîlneam și nu ne lăsa să mergem; dar d-lui Grădișteanul îi înjura pă soldați și trecea înainte. Acolo la palat am găsit pă d-lui polcovnicul Solomon cu soldații în curte, iar pă d. polcovnicul Odobescu sus în balcon poruncind soldaților să să ducă. Șăzînd cîteva minute în palat pă d. Grădișteanul l-au găsit holera, l-am luat ieu înpreună cu un om al dumisale și l-am dus la casa d-lui de s-au căutat un dohtor și am șăzut cu dumnealui pînă la 11 ceasuri din noapte, cînd m-am dus acasă. N. Cuțarida.

23. — După aceasta și pînă cînd au fugit acei membri ai acelui răzvrătitor guvern, precum și pînă la zioa întoarcerii lor iarăși aici în capitală, ce ai făcut dumneata? — M-am îndeletnicit în lucrarea postului mieu de scriitor. N. Cuțarida.

24. — De către cine vă cîrmuiați dumneavoastră la cantelarie în lipsa membrilor? — Ne cîrmuiam de către șefii secsiilor ce erau, adică clucerul C. Steriadi și clucerul N. Pîcleanul și sărdar Nițu Mehtupciu, pomoșnicul. N. Cuțarida.

25. — Iar după întoarcerea membrilor, cum ai cunoscut dumneata pricina pentru care au fugit întăiu și iarăși s-au întors? — Nu știu nici pentru ce au fugit, nici pentru ce s-au întors. N. Cuțarida.

26. — De la 11 iunie, zioa izbucnirii revoluții, siluirea ce au făcut legiuitului Domn de a priimi ceia ce revoluționarii i-au propus înprotiva Organicului Regulament, reacția care s-au urmat la 19, fuga membrilor celor de căpetenie acei răzvrătiri și întoarcerea lor iarăși înapoi spune cum ai judecat dumneata acele urmări oricît de prost ai fi la judecată, bune sau rele? — Ca un om ce nu cunosc politica nu le-am judecat nici de bine, nici de rele. N. Cuțarida.

27. — Pă ce temeiu de politică a dumitale ai cunoscut pă Bibescu Domn legitim acestui prințipat? — Îl cunosc că este ales de Obștească Adunare și întărit de două Puteri. N. Cuțarida.

28. — Tot cu acest chip ai cunoscut pă suszișii membrii ai revoluții? — Nu i-am cunoscut cu acest chip, căci nu era cu chipul ce s-au ales Domnul. N. Cuțarida.

29. — Dumneata la întrebarea ce ți s-au făcut prin articolul 18 ai răspuns, între altele, că mergînd pînă la un loc și auzind că nu e bine la palatul unde lăcuia Domnul, te-ai întors înapoi acasă,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

iar la întrebările ce ţi s-au făcut prin articolul 22 ai răspuns, între altele, că te-ai dus la palatul cel vechiu după Podul Mogoşoai, pentru căci ai auzit că omoară pă acei membri revoluţionari. Răspunde dar, pentru ce nu te-a enteresat răul care amerinţa pă legiuitul Domn şi ţe-au fost frică să te duci, iar de membrii revoluţionari te-ai enterarisit mai mult şi ai plecat la palat unde iei să afla pentru căci ţe-au zis că îi omoară ? — La palatul Domnului nu am mers pentru căci nu am fost poruncit de nimeni, iar la palatul membrilor am mers pentru căci am fost poruncit precum am arătat. N. Cuţarida.

30. — După întoarcerea acelor membri în această capitală şi pînă la intrarea oştirilor înpărăteşti în ce te-ai îndeletnicit ? — De atunci pînă la 7 avgust m-am îndeletnicit în slujba de scriitor, iar atunci m-am făcut reghistrator, fiind mai vechiu între ceilalţi scriitori şi am urmat cu slujba pînă la 23 octomvrie, cînd m-am văzut scos din acest post, fără a şti vina pentru care m-au scos şi fără a-mi zice d-lui Vornicul pricina pentru care m-au scos. Iar afară din datoriile slujbii nu am mai urmat nimic alt, neavînd vreme a mă îndeletnici în altcevaşi. N. Cuţarida.

31. — În ziua intrării oştirilor otomane unde te-ai aflat şi ce ai făcut ? Ba încă şi în noaptea dinaintea acei zi în care răsuna clopotele, unde te-ai aflat şi ce ai făcut, ce ai auzit pentru tragerea clopotelor ? — Într-acea seară mă aflam acasă cu familia noastră şi auzind clopotele s-au dus pă acasă, iar ieu, după ce am aflat că nu este nimic m-am dus la Vornicie ca să aflu adevărul şi am auzit pă Iliad strigînd pă fereastră că nu este nimic şi să ne ducem pă acasă. Către aceasta arăt că mai nainte de a merge la Vornicie, aflîndu-mă acasă, am auzit du pă la oamenii cari treceau pă uliţă că întră turcii şi taie şi, precum am zis, după încetarea clopotelor aflînd tot de la trecători că nu este nimic, m-am dus la Vornicie să văz ce este. N. Cuţarida.

32. — Ce ştii despre arderea Regulamentului ? — Nu ştiu nimic, decît aflîndu-mă la Vornicie am văzut că a venit mulţime de norod cerînd de jos din curte Regulamentul şi Arhondologhia să le arză, din care nu am cunoscut decît pă Alexandru Golescu şi Iancul Brătianul. Şi noi stînd şi privind la o fereastră din odaia secsii 2-lea, norodul ne-au strigat să ne dăm jos şi ne-am dat jos toţi cîţi ne-am aflat în Vornicie, unde aflîndu-ne am auzit pă Iliad după fereastră strigînd norodului, că iel nu să amestică la aceasta, fiind o vreme critică între ciocan şi nicovală. Dar norodul a stăruit în cererea sa, după care am văzut, mi să pare, între alţii pă Golescu Alecu şi Brătianul că scoboară cărţile pă scară învălite într-un postav verde. N. Cuţarida.

Întrebă-răspunsurile arătate citindu-să arestuitului Nicolae Cuţarida, a stăruit în răspunsurile sale, de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 8/1848, f. 1, 18, 2, 17. Orig.

Ed. **Arhivele Statului, 125 ani de activitate,** Bucureşti 1957, pp. 316—319.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 7, (marți). — Comisia de cercetare, considerînd că Nicolae Cuțarida nu a făcut mărturisirile cu sinceritate, hotărăște a rămîne sub arest.

No. 123. — Anul 1848 dechemvrie 7, marți, Mănăstirea Văcărești.

Nicolae Cuțarida, arestuitul aici la mănăstirea Văcărești cercetîndu-se de către Comisie, după toate întrebă-răspunsurile urmate, deși nu s-au putut dovedi luminat ca să fi avut vreo împărtășire în faptele revoluționare, însă să înțelege o vădită rezervă spre a mărturisi cu senceritate știința sa, precum să vede lămurit din zisele răspunsuri la articolele 20, 25, 26 și 32.

1-iu. Căci pentru plecarea Domnului zice că a aflat tocmai marți la 15 iunie, în vreme ce luni de dimineață la 14, toată lumea știa de plecarea Domnului și prin urmare și însuși trebuia să o fi cunoscut încă de atunci, de luni dimineața. 2-lea. Pentru fuga membrilor revoluționari zice că nu știe pentru ce a fugit acei membri și pentru ce s-au întors, cînd toate ulițele era pline de afișurile lăsate de acei revoluționari la plecare, cum că pricina fugii lor este venirea armii rosești, iar întoarcerea lor înapoi iarăși este cunoscută că este rezultatul celii de al doilea revoluții de la 30 iunie. 3-lea. Pentru fapta revoluții și urmările ce i-a atras după dînsa zice că nu le-au judecat nici de bune nici de rele, căci nu cunoaște politica, pentru căci de a judeca cinevași liniștea de bună, iar turburarea de rea și vătămătoare nu are trebuință de a cunoaște politica lumii și așa să le prejudece. Iată dar, din prefacerea lui de om prost de judecată, mijloc care întrebuințează cei mai mulți la cercetările ce li să fac în asemenea fapte ca a acestuia, să mărturisește însuși pă sineși că îi este teamă ca nu cumvași să se prinză din arătări. 4-lea. Pentru împrejurarea arderii Regulamentului zice iarăși, că din toți cei ce au venit la palatul administrații ca să ia Regulamentul și Arhondologhia, nu a cunoscut pe altul decît pe Alecsandru Golescu și pă Brătianul, carii acum să află lipsind peste graniță, în vreme ce însuși fiind pămîntean de aici și chiar amploiat în Departament, peste putință este ca dintr-atîta lume să nu cunoască pe nimeni altul.

Pentru aceste cuvinte dar, dîndu-se însemnătoare bănuială asupra moralului acestui om, după chibzuirea ce a făcut Comisia s-au găsit în neputință de a hotări a sa slobozire dela arest și prin urmare găsește cu cale, ca numitul Nicolae Cuțarida să stea tot aici la arest, ca să poată Comisia să-și facă mișcările ce cuviința o povățuește spre a dovedi învinovățirea sau dezvinovățirea sa. Aceasta să va da și în cunoștința ecselenții sale d-lui gheneral-maior Șerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 8/1848, I f. 17. Orig.

Ed. **Arhivele Statului 125 de ani de activitate,** București, 1957, p. 319.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 27, (joi). — Comisia de cercetare, la recomandarea generalului Lüders, eliberează de sub arest cu chezăşie pe N. Cuţarida, deşi consideră cercetarea neterminată.

No. 80 Anul 1849 ghenarie 27, joi M<ănăstirea> Văcăreşti.

Comisiea alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

În urma jalbei arestuitului N. Cuţarida către înalt ec<selenţia> sa ghenerarul Liders, recomandată Comisiei spre înaintări, s-au luat în de iznoavă citire şi dezbatere cercetarea şi jurnalul urmate asupra pricinii numitului cu No. 9 şi 23 şi s-au văzut din acestea că prelungirea arestuirei numitului Cuţarida s-a fost hotărît pă o nădejde că văzîndu-se el arestuit şi în urma cercetării, va arăta ceea ce, cu o vicleană pregătire, a tăgăduit sau că, Comisiea, în cursul unui scurt termen, va putea descoperi cevaşi împrotiva arătărilor lui care, nici una nici alta pînă acum nu s-au putut dobîndi. Dar fiindcă pînă cînd Comisia se va putea lumina despre partea ce va fi luat el în revoluţie cu ale lui fapte poate să treacă vreme îndelungată, pentru aceste cuvinte Comisiea găseşte de cuviinţă să se sloboază numitul de la arest subt chezăşie destoinică ca, cînd se va cere de Comisie să fie adus.

Acesta se va da în cunoştinţa înalt ec<selenţii> sale ghenerarul Liders, alăturîndu-se şi zisa jalbă a numitului Cuţarida ca, de va găsi de cuviinţă părerea Comisii, să binevoiască a da poruncă de urmare.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 8/1848, f. 7. Orig.

339

1849 ian. 29. — Comandantul Corpului 5 de infanterie permite Comisiei de cercetare să libereze de sub arest pe Niculae Cuţarida cu luare de chezăşie.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major secţia specială
Bucureşti, 29 ianuarie anul 1849
No. 342

Către Comisia de cercetare a arestaţilor din Văcăreşti.

Cercetînd jurnalurile încheiate de Comisie în pricina arestuitului la Văcăreşti, Neculai Cuţarida, eu dizleg a slobozi de supt

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arest, dar să se dea supt vrednică chezăşie de a-l înfăţişa la Comisie la cea întîi cerere ce va face. Pentru care am cinste a ruga pe Comisie a-mi trimite chezăşie ce să va da pentru Neculai Cuţarida.

General de infanterie, Lüders.
Şeful Statului Major,
General-maior, Şcerbinski

Dos. 8/1848, f. 10. Orig. rus cu trad.

340

1848 dec. 7, (marţi). — Interogatoriul lui Dimitrie Ciupescu, amploaiat la expediţia poştei din Vornicia din Năuntru.

Tacrirul d. paharnicului Dimitrie Ciupescu.
1848, marţi în 7 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii — răspunsurile d.

1. — Cum te cheamă ? — Dimitrie Ciupescu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Amploiat de ani 20. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 40. 4. — Unde eşti născut ? — Aici în Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Tot aici în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Văpseaua galbenă mahalaua Biserica Ienii. 7. — De ce religie eşti şi îi păzeşti canoanele ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am mumă care şade în casă cu mine. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Nu. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am casă aici în Bucureşti. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost la anul 1828. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 24 octomvrie. 14. — Ce cunoştinţă ai avut mai dinainte despre complotul urzit pentru izbucnirea revoluţii ? — Nu am avut nici o cunoştinţă mai nainte decît la 11 iunie la 6 ceasuri seara chemîndu-mă m<ăria> s<a> Vodă la palat şi poruncindu-mi ca să pornesc un lipcan la m<ăria> s<a> Doamna la Cîmpulung, am eşit de la palat ca să îndeplinesc porunca, cînd atunci am văzut desfăşu<rîn>du-să steagurile prin tîrg ; după care am adăstat pînă s-au liniştit lumea şi am pornit lipcanul noaptea la 2 după 12. D. Ciupescu.

17. — După aceasta pă cîtă vreme a şăzut m<ăria> s<a> Vodă la palat şi pînă la 12 iunie noaptea către duminecă, ai fost şi dumneata din cei carii s-au dus la 11 iunie de au siluit pă m<ăria> sa să priimească dorinţelor lor ? Şi ce alt ai mai urmat pînă la plecarea m<ării> sale din capitală ? — Nu am fost la palat, pentru că, cum am zis, nu am ştiut nimic despre revoluţie, decît sîmbătă la 12 iunie, zioa pornirii expediţii, m-am dus la administraţie unde am stăruit de s-au pornit ţircularele şi oricîte hîrtii atît ale statului, cît şi altele ce să pornesc cu expediţia,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

urmînd cu lucrarea în atribuţiile mele pînă la 13 septembrie şi de atunci pînă la 22 cînd atunci am fost scos din slujbă de dumnealui Caimacamul. D. Ciupescu.

18. — Cum cunoşti dumneata, adică cu ce chip au fugit peste graniţă unii şi cei mai însemnaţi revoluţionari ? — Nu am dat nici un fel de slobozire de cai de poştie, de aceia nu cunosc. D. Ciupescu.

19. — După plecarea m<ării> s<ale> lui Vodă din capitală, fiindcă ai zis dumneata, că ai stăruit în postul dumitale pînă la venirea armii şi a ex. lor gheneralul Duhamel şi Fuad efendi, comisarii împărăteşti, precum şi pînă la 22 septemvrie cînd te-au depărtat din post, ce corespondenţă şi unde şi către cine s-au trimis prin expediţie sau prin curier într-adins, sau prin particulare persoane de către guvernul revoluţionar ? — Cursul expediţiilor a urmat regulat de doă ori pă săptămînă şi încă o ştafetă deosebită joia, zi hotărîtă pentru aceasta atît pentru pornirea de aici din capitală, cît şi pentru aceia de afară de la judeţe în capitală ; iar peste graniţă cu călăraşi într-adins, anume vătaful Dinul şi Nicolae s-au trimis în Ţarigrad către Iancul Ghica şi alta către gheneralul Opic [1]), ambasadorul Franţei, iar la Iaşi s-au trimis către vistierul Moldovii, precum şi la Galaţi la Tala<a>t efendi în mai multe rînduri. Şi la Braşov, din partea domnului Herăscu, după ce s-au înfiinţat Căimăcămia. D. Ciupescu.

20. — La scrisorile ce ai zis că trimetea atît la Constandinopol, cît şi la Galaţi către Tala<a>t efendi să întorcea răspunsuri ? — Venea atît de la Ţarigrad către secretarul statului cît şi de la Galaţi, din partea căminarului Moisache [2]) către Nicolache Golescu, ca din partea lui Tala<a>t, iar de la Ţarigrad răspunsurile era din partea lui Iancu Ghica, deosebit de mehtupurile ce să trimetea din partea lui Suleiman paşa către Tala<a>t, cît şi răspunsurile acestuia către Suleiman paşa. Către aciasta s-au mai pornit la Galaţi de Nicolae Golescu d-lui logofătul Al. Racoviţă şi osebit d-lui pitarul Costache Anghelescu către Tala<a>t efendi. Dacă aceştia au avut scrisori cu iei sau nu, aceasta nu o cunosc, decît numai mergerea lor, fiindcă le dam minziluri. Şi după întoarcerea numiţilor de la Galaţi, numitul Anghelescu s-au trimis, din partea guvernului, la Rusciuc către Suleiman paşa şi în urmă d-lui logofătul Al. Racoviţă mai de multe ori. De Anghelescu ţin minte numai o dată că a mers, dar mi se pare că de dooă ori s-au trimis ; aceste ştiinţe le am tot cu chipul de mai sus. Afară din aceştia ştiu că cu asemenea chip, adică trimişi de guvern şi cu cheltuiala statului s-au dus mai mulţi propaganţi şi comisari prin tot prinţipatul, al cărora nume este trecut în condica minzilurilor şi în condicile vistieriei de primirea banilor pentru cheltuiala lor. D. Ciupescu.

21. — Afară din slujba dumitale în ce alta te-ai îndeletnicit

[1]) Aupik, ambasador francez la Constantinopol.
[2]) Însărcinat de guvern cu procurarea celor necesare lui Talaat efendi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pă cîtă vreme a fost acel guvern revoluționar ? — Adică ai contribuit dumneata a fi organ acelui guvern întru plăcerea lui, a revolta norodul împrotiva proprietarilor și a aristocraților, precum iel îi numea, și întru care a întrebuințat iel pă mai mulți ? — Nici o zi nu am lipsit din slujba expediții, nici din capitală am eșit de a putea fi cu însărcinare de propagant sau a stărui întru aciasta, sau <a> ajuta pă cinevași. Acestea știu și mărturisesc. Afară din slujba mea, am mai urmat împreună cu alți mahalagii și cu epistatul mahalalii cu păzirea de caraulă în mahalaua noastră și împrejuratele mahalale, însă numai trei nopți. D. Ciupescu.

22. — Ai săvîrșit vreun jurămînt ? Și de ai săvîrșit, de către cine ai fost îndemnat ? — Nici am săvîrșit jurămînt, nici îndemnat am fost întru aciasta de cinevași. D. Ciupescu.

23. — Zioa de 6 septemvrie unde te-ai aflat dumneata ? Ce ai auzit și ce știi despre strîngerea ce s-au făcut la palatul administrații și după aciasta la lăcuința mitropolitului ? — M-am aflat la Vornicie în zioa aceia pă la 12 ceasuri, unde ne-am pomenit cu norodul suindu-să pă scară și intrînd în odaia unde se afla membrii guvernului, strigînd și cerînd în gura mare, Regulamentul în orighinal și Arhondologhia, care, avîndu-le aduse acolea într-adins legate la un loc, s-au dat norodului căruia s-au zis de membrii guvernului ca să-l ducă la mitropolitul, fiind iscălit de sfinția sa ; și așa a plecat norodul luînd și aceste cărți pă care le-au dus drept la mitropolitul și s-au ars după eșirea sfinții sale în balcon și cetirea blestemului, cînd atunci a îngenunchiat norodul. C. Ciupescu.

24. — Din atîta norod, care zici că a venit la Vornicie pentru luarea ziselor documenturi, pă cine ai putut cunoaște dumneata mai însemnați și în capul norodului, cu stăruire din partea lor a li să da ? Și de unde cunoști dumneata cele ce ai arătat că s-au urmat la mitropolitul ? — Am cunoscut pă profesorul Aristia, pă Alexandru Golescu, Cioranul Mihalache, Brătianul, carii îndată ce s-au urcat sus le-au și luat și s-au dat jos cu iele. După ce le-au luat, peste un ceas, m-am dus și ieu cu toți amploiații din palatul administrații la mitropolitul acasă, unde am văzut pă mitropolitul în balcon și celelalte care am arătat. D. Ciupescu.

25. — Nici acolo la mitropolitul nu ai putut cunoaște asemenea persoane, precum zici că ai cunoscut la palat, afară din cei ce ai arătat că i-ai cunoscut ? — La mitropolitul am văzut pă Chesar Boleac, Sulacolu, Dancovici, Petrovici Scarlat și alții ce, nefiind față acum, nu-mi aduc aminte numele lor. D. Ciupescu.

26. — Cine a început arderea și cine a urmat-o pînă cînd s-au ars de tot și cine a arătat mai multă mulțumire de aciastă faptă ? — La început nu am văzut, iar pă scaun era Aristia profesorul și Boleac, dar de contribuia și alții la ardere nu am putut să văz din pricina mulțimii de oameni și a muzicanților ce stau împrejur ; iar mulțumirea cea mare era din partea acelora ce șădeau pă scaun și ieu nici nu am stătut acolo pînă la săvîrșirea arderii,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ci am venit acasă, fiind tîrziu, rămîind acolo norod îndestul D. Ciupescu.

27. — Despre complotul pentru împuşcarea Domnului ce ştiinţă ai ?— Nu cunosc nimic nici mai dinainte, nici în vremea săvîrşirii, decît numai acasă aflîndu-mă într-acia seară, a venit un lipcan ce era orînduit a însoţi pă domniţa Eliza la Braşov care, auzind detunare de puşcă, a venit şi ne-au spus că a auzit tunet de pistol pă şosea, iar peste dooă ceasuri am aflat de la trecătorii pă la poartă că au dat în măria sa vodă. D. Ciupescu.

Aceste întrebă-răspunsuri citindu-să şi arestuitul stăruind în răspunsurile date s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Anul 1848 decemvrie 15, miercuri.

28. — Fiindcă de dumnealui Scarlat Petrovici ţi-ai adus aminte şi ai arătat că l-ai văzut în prilejul arderii Regulamentului urmată în curtea lăcuinţii mitropolitului, iar fiindcă nu ai arătat în ce loc l-ai văzut că sta şi pă ce vreme, adică înainte de a să pune în lucrare arderea aciasta, sau după ce s-a început, arată această ştiinţă acum ? — Pă cînd ieu am intrat în curtea lăcuinţii mitropolitului, Regulamentul ardea şi fi<ind>că începuse bură de ploaie, cei mai mulţi din cei cari să aflau acolo fugeau ; cînd atunci am zărit şi pă dl. Scarlat Petrovici în curte, în mîna dreaptă a întrării pă poartă stînd acolo pă lîngă alţii ce ţineau în mîini, iar dacă a fost şi sus în casă la mitropolitul sau nu, aciasta nu o cunosc, pentru căci nu am fost dintîiu şi fiindcă ieu am fugit de ploaie. Nici cunosc cît d-lui a şăzut acolo. D. Ciupescu.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 9/1848, f. 2, 12, 13. Orig.

Ed. **Arhivele Statului, 125 ani de activitate,** Bucureşti, 1957, p. 113—115.

341

1848 dec. 16. — Comisia de cercetare socoteşte că paharnicul Dimitrie Ciupescu nu a fost amestecat în revoluţie şi îl eliberează din arest cu chezăşie.

Comisia întocmită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 29, anul 1848 dechemvrie 16, Mănăstirea Văcăreşti.

Jurnal.

Toate cele arătate de către d-lui paharnic Dimitrie Ciupescu, dezbă<tîn>du-le Comisia, le-au găsit fără nici o contradicţie. Numitul nu să arată că au luoat parte la nici o mişcare a publicului turburătore, nici la punerile la cale ale guvernului revoluţionar spre invitare la fapte revoluţionare. Nu s-au văzut trecut în jurnaluri vreo lucrare a numitului de asemen<ea> fire, nici măcar trecut de alţii. Nu s-au găsit trecut în lista propagaţilor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cunoscuți și cu priimir<e> de leafă, nici că prin vreun înscris deosebit figurează de comisar ecstraordinar al guvernului revoluționar. Nici înscris de sine, nici orînduit de acel guvern în gvardia națională nu să vede, ci numai păzind cu alți mahalagii casele lor. În sfîrșit Comisia nici de aiurea, nici de la cei cercetați pînă acum nu a aflat vreo arătare împotriva purtărilor sale.

Pentru toate aceste cuvinte, Comisia găsește de cuviință a nu mai sta numitul supt arest, ci a fi slobod supt chezășie și aceasta numai pentru cuvîntul că dacă pînă la închiderea Comisiei să va afla că a urmat vre-o faptă revoluționară și care nu s-au arătat pînă acum, să se aducă după a ei cerere.

Aceasta se va da în cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinski spre cuviincioasa punere la cale.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki,

Dos. 9/1848 f. 3. Orig.
Ed. **Arhivele Statului, 125 ani de activitate,** București, 1957, p. 316.

342

1848 dec. 17. — Șeful Statului Major face cunoscut Comisiei de cercetare, că nu poate propune comandantului corpului 5, eliberarea lui Dimitrie Ciupescu de sub arest fără trimiterea chezășiei.

Primită la 28 dechemvrie 1848, No. 57

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Marele Stat Major Secția specială
17 decemvrie anul 1848
Orașul București
No. 179

Către Comisia de cercetare a arestaților de la Văcărești.

Comisia cercetătoare prin adresul său din 16 dechemvrie no. 37 mă înștiințează, că după cercetarea făcută paharnicului Dimitrie Ciupescu, Comisia au găsit de cuviință a-l slobozi supt chezășie, însă o asăminea chezășie pe lîngă acel adres nu au alăturat. În urmaria căria, eu am cinste plecat a ruga pe acea Comisie, ca să facă cunoscut lui Ciupesco, că mai înainte de a să înfățișa pentru el chezășie, eu găsesc cu neputință a face cunoscut d-lui Corpuskii comandir de a-l slobozi de supt arest.

Împlinitorul datoriilor de șef al Statului Major,
general-maior, Șcerbinski.

Dos. 9/1848, f. 5. Orig. rus cu trad.

343

1848 dec. 7, (marți). — Interogatorul „boierului" Matei Colceac.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Tacrirul paharnicului Mateiu Colceac.
1848 marți în 7 dechemvrie, Mănăstirea Văcărești.
Întrebările Comisii, răspunsurile d.

No. 1. — Cum te cheamă ? — Mateiu Colceac. 2. — Ce profesie aveți ? — Sînt boier. 3. — De cîți ani sînteți ? — De ani 55. 4. — Unde ești născut ? — Aici în București. 5. — Unde lăcuești ? — Aici în București. 6. — În ce văpsea și mahala ? — Văpseaoa galbenă mahalaua Sfîntului Vasilie. 7. — De ce lege ești și îi păzești canoanele ei ? — Creștin pravoslavnic și păzesc canoanele. 8. — Părinți ai și unde șade ? — Nu am. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Sînt văduv, copii am. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județ ? — Proprietăți am avut și le-am dat toate la copii. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu mai am. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte știi ? — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 24 octomvrie. 16. — Ce cunoști despre înprejurările vremii de aici din țară mai nainte de ziua de 11 iunie cînd a izbucnit revoluția ? — Nu cunoscu nimic, decît auzeam înnaintea izbucnirii pă la lunile dechemvrie și ghenar că o să să facă o prefacere legiuirilor Regulamentului prin Obștească Adunare. Matei Colceag.

17. — Pînă la 11 iunie tot acestea le auzeai ? — De la cine le auzeai ? — Tot acestea <le> auzeam de la unii din prietenii miei. Matei Colceag.

18. — Numește pă acei prieteni. — Lehliu deputatul Obștești Adunări, din frații Costești, Costache, Iancul, iar pă ceilalți nu îi țin minte. Matei Colceag.

19. — Dumneata ești arestuit aici supt catigorie că strîngeai revoluționarii la dumneata, cei de căpetenie și alcătuiați acolo toate proectele ; precum și că priimieai plată lei 1000 pă lună ca să raportuești pentru lucrările aristocraților ; iar către acestea și alte urmări ale dumitale, de care Comisia are întreagă știință. Spune dar, de bunăvoe toate ce știi ca să ușurezi cu aceasta greșala dumitale. — Nici una dintr-acestea nu cunoscu, nici vreun ban am luat de la nimeni. Iar pentru domnul Bibescu, chemat fiind și ieu de luminăția sa beizade Costache Ghica, cum și de dumnealui logofătul Costache Cantacozino, me-au spusără să să iscălească doă hărtii, pă vremea cînd s-au ales deputați Obștești Adunări, ca să să dea către puterea Rosii și către Poartă pentru călcarea ce s-au făcut cu alegerea deputaților legiuirii Regulamentului. Înpins fiind și ieu de nedreptatea întru care mă aflam năpăstuit de oblăduire, nedîndu-mi slujbă și rang, am iscălit acele dooă hîrtii fără a le citi încrezîndu-mă în caracterul dumnealor. Iar peste doăo zile ni s-au dat iscăliturile înnapoi neștiind pricina aceștii întoarceri. Matei Colceag.

20. — Ce alt cunoști după aciasta că să urzea împotriva domnului Bibescu pănă la izbucnirea revoluții din 11 iunie ? — Nu mai știu nimic. Matei Colceag.

21. — Ce amestec ai avut la urmările ce s-au făcut la zioa

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de 11 iunie, atît la palatul lăcuinţii domnului Bibescu, cît şi în oraş afară ? — Nici un amestec nu am avut, nici la palat am fost nici pă uliţă, ci mă aflam acasă, unde am auzit pă urmă cele ce s-au urmat. Matei Colceag.

22. — Cînd ai aflat că domnul Bibescu a lăsat din mînă-i cîrma oblăduirii ? — Peste 3—4 zile după izbucnirea revoluţii. Matei Colceag.

23. — Fiindcă, precum ai arătat, că ai fost măhnit şi nemulţămit de domnul Bibescu voiai căderea lui, apoi după tragere-i care mulţumire personală ai putut dumneata dobîndi de la cei la carii ai avut dumneata încredinţare de ai iscălit jalba fără a o citi, sau de la alţii cunoscuţi dumitale şi carii au luat cîrma ţării în mînă ? — Nădejdea me-au fost ca de la nişte boieri mari să-mi dea şi mie ajutor puindu-mă în vreo slujbă sau dîndu-mi rang ; iar de la cei carii au luat cîrma în mînă nu am avut nici o nădejde. Matei Colceag.

24. — Tot omul neapărat urmează să cunoască pă voitorul său de bine, asemenea şi dumneata cunoscînd pă acei boieri ce zîci că nădăjduiai slujbă şi rang, pentru căci nădejdea care mărturiseşti că aveai la acei oameni a fost şi o încredinţare către dumneata; numeşte dar pă aceşti boieri. — Tot acei ce am arătat mai sus. Matei Colceag.

25. — După tragerea domnului Bibescu ce înţelegere ai mai avut dumneata cu acei boieri binevoitorii dumitale sau cu alţii ce aveau enfluenţă la membri guvernului revoluţionar ? — Nu am mai avut cu nici unul înţelegere, pentru căci amîndoi lipseau din Bucureşti, iar pă acei cu enfluenţă la membrii guvernului nici îi cunosc. Matei Colceag.

26. — Ce ştiinţă ai dumneata de omorul ce au voit să săvîrşască cu slobozire de arme domnului Bibescu ? — Nu cunoscu nimic despre aceste, decît în urmă am aflat şi ieu tot în seara aceia că s-au tras cu pistoale în domnul. Matei Colceag.

27. — Fost-ai propagant al revoluţii, adică îndemnat-ai lumea cunoscută sau necunoscută dumitale la cele ce guvernul revoluţionar, prin proclamaţii, învita lumea spre revoluţie şi cu făgăduielile deşarte voia să-i tragă spre desăvîrşită revoluţie şi îmbrăţişare şi supunere la ce obştea ? — Nu am îndrumat pă nimeni, decît pă mine m-au îndemnat Nicolache Golescu ca să merg la Giurgiu la Suleiman paşa, dar ieu nu am voit să merg ; iar dovedindu-să că am fost la Giurgiu pociu primii orice pedeapsă. Matei Colceag.

28. — La casa dumitale să pusese un bairac mare la poartă ; asemenea bairace să punea mai cu seamă la case unde era cluburi, la lăcuinţele acelor ce avea parte şi cunoştinţă de acea revoluţie. Dumneata dar, de ce zici că n-ai avut nici parte nici cunoştinţă, nici casă de club nu era casa dumitale, ce căuta bairacul la casă-ţi ? — A doa zi după ce s-au făcut izbucnirea la palat au trecut pă pod vreo 5—6 birje încărcate cu oameni, carii nu îi cunoscu, ţiind steaguri în mîini, au stătut la poartă la mine şi me-au înfipt un

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

steag şi ieu peste dooă zile cu mare sfiială, fiindu-mi frică să nu vie să-mi dărîme casa, am pus pă fecior noaptea de l-a scos l-au rupt. Matei Colceag.

Anul 1848 dechemvrie 15, miercuri.

29. — Dumneata eşti arătat Comisii că la 30 august te-ai dus în casa dumnealui paharnicului Alecu Lenj, fiul d-lui logofătului Lenj, unde să află şi alţii spre vizită sărbării numelui numitului boier ; arată ai fost sau nu ? — Am fost. Matei Colceag.

30. — Arată cine a mai fost acolo ? — Nu ştiu şi nu ţiiu minte pă nici unul care a fost acolo. Matei Colciag.

31. — Unii din aceştia pă carii zici dumneata că nu îi ţii minte, dar Comisia îi cunoaşte, au arătat ei întocmai că dumneata în acea zi cu cuvîntări scărnave asupra domnului Bibescu te-ai arătat nemulţumirea ce-i ai şi vrăjmăşie asupră-i, din pricină că m<ăria> sa nu te pune în treabă, întrebuinţînd numai pă cei ce îl colachefsăsc şi să să ducă dracului toţi aristocraţii împreună cu m<ăria> sa ; şi că acei aflaţi acolo auzindu-te asemenea nesăbuite şi scărnave vorbe au vrut să te poprească, iar dumneata mai mult eczaltăndu-te nu ai încetat. Răspunde la acestea ? — Vrăjmăşie asupra oblăduitorului nu puteam ieu avea niciodată, dar măhnire pentru drepturile care le ceream şi nu mi le da am fost silit de am vorbit, iar pentru boieri iarăşi m-am paraponisit, că ori la cine m-am dus nu mi s-au ascultat a mea rugăciune, dar nu am zis ca să să prăpădească nici unul. Matei Colciag.

32. — Comisia cunoaşte de la persoane cu care dumneata te întîlneai adesea prin osebite locuri şi mai însemnat prin cofetării, unde dumneata pă la luna lui maiu mergeai şi dumneata şi tot cu asemenea chip şi vorbe erai pornit asupra domnului şi aristocraţilor, încît acei ce era acolo spre a să răcori luînd îngheţate, te-au luat în rîs. Răspunde şi la aciasta. — Persoane pă acea vreme în cofetărie de supt Istiotina, unde mergeam ieu, nu mergea, afară numai nişte boeri pă carii nu îi cunoscu pă cei mai mulţi, cu care nu vorbeam nimic ; iar la ceiace iei vorbea şi pă mine nu mă supăra răspundeam şi ieu, adică în pricina constituţii şi asupra oblăduitorului dacă vorbeau şi iei, ieu tăceam. Matei Colceag.

33. — Comisia îndeplinind datoria iei de creştini, de patrioţi, de binevoitori şi de a uşura greşălile rătăciţilor în pricina revoluţii, pă cît greutatea acelor greşăli şi dreptatea o iartă, te roagă pă dumneata să nu te îndoieşti de santimenturile acestea ale Comisii şi să te îndemnezi a arăta de sine-ţi dacă nu stăruieşti în cele ce ai arătat. Fie-ţi ştiut dumitale că Comisia la toate cele ce te-au întrebat şi dumneata n-ai spus adevărul are temeiurile iei şi la confrontarea ce vi să va face cu cei ce au arătat Comisii, atît faptele pentru care te-ai întrebat cît şi altele care nu te-au întrebat, dumneata după aciasta te vei cunoaşte mai vinovat. Spune dar, stăruieşti în aceste răspunsuri şi de stăruieşti iscăleşte, iar de nu, nu ascunde nimic despre faptele dumitale. — Stăruescu şi iscălescu. Matei Colciag.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

34. — Ce parte ai luat în zioa arderii Regulamentului, care luîndu-să de la palatul administrației l-au dus la lăcuința mitropolitului spre ardere ? — Nici o parte nu am luat, ci în zioa aceia m<am> aflat acasă ; dar fiul mieu întorcîndu-să din tîrg au văzut multă strîngere de norod la Vornicie strigîndu-i unii din norod ca să să dea jos din caleașcă aristocratul și pă dată a venit acasă și me-au spus de strîngerea aciasta ; dar pentru ce s-au strîns nu știa să-mi spuie. Pă seară eșind și ieu din casă am auzit că au luat Regulamentul și l-au dus la mitropolitul acasă de s-au ars. Matei Colceag.

Cetindu-să aceste întrebă-răspunderi și arestuitul paharnicul Colceac stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 10/1848, f. 1—2, 9. Orig.

344

1848 dec. 29, (miercuri). — Comisia de cercetare socotește că Matei Colceac nu a participat la revoluție și pentru cuvintele rostite împotriva oblăduitorului și a boierilor, nu poate fi ținut sub arest, eliberîndu-l cu chezășie.

No. 43. — Anul 1848 dechemvrie 29, miercuri, Mănăstirea Văcărești.

Din toate cele ce au arătat arestuitul paharnic Matei Colceag la mai multe înfățișări ce i s-au făcut, precum nici din listele propagaților și gvardiștilor, nici din jurnalurile revoluționare Comisia nu l-au găsit părtaș în vreo faptă revoluționară, ci numai ușurel fiind de minte și fără mai multă chibzuire prin cuvinte rostite asupra oblăduitorului și a boierilor din pricina mîhnirii ce avea că nu îl pune în slujbă și nu îi dă rang, care și din aciasta să găsește greșit, pentru căci nimălui nu este ertat a cuvînta vorbe nepotrivite și în vileag asupra autorităților. Comisia dar, negăsindu-l precum s-au zis ca să fi urmat vreo faptă revoluționară, găsește de cuviință a fi slobozit de sub arest sub chezășie, ca pănă la săvîrșirea lucrărilor de să va cere de Comisie, să fie adus. .

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 10/1848, f. 2 v. Orig.

345

1848 <în. dec. 9>. — Serdarul Ioan G. Florescu, acuzat a fi luat parte în revoluție, cere generalului Duhamel să fie cercetat și scos de sub acuzație.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Excellence,

Ayant été nommé juge au Tribunal criminel <par l' [1])> hospodar de Valachie, Alexandre Ghika, le zèle et l'intégrité avec lesquels je me suis aquitté de<devoirs> [1]) posés par mes fonctions me valurent la conti<nuité de> [1]) ces mêmes fonctions durant l'hospodariat du <prince> [1]) Bibesco. Néanmoins aujourd'hui je me vois <suspendu> [1]) du service comme ayant pris une part qu<elconque> [1]) aux désastreux événements qui viennent <boul> [1]) verser ce pays, et par cela même, sous le poids <de cet o> [1])dieux soupçon qui ne saurait avoir pour <moi que> [1]) de très facheux résultats. Confiant en la justice et l'équité de <votre> [1]) Excellence, je vous supplie de vouloir bien<me met> [1])tre sous jugement pour qu'un éxamen... [1]) de ma conduite me permette de mettre à <jour mon> [1]) innocence et me debarasse de cet odieux soupçon <que je> [1]) ne saurais envisager sans frémir.

J'ai l'honneur d'être de votre Excellence le très humble et très dévoué.

Jean G. Floresco.

<Rezoluţie>. Această jalbă s-au adus la Comisie de către d-lui polcovnic <Garbaţki, mă> [1])dularu acestei Comisii, cu arătare că şi dl. au priimit-o <de la ecselen> [1])ţia sa gheneral Duhamel şi care o recomandează către această Comisie ca să luăm în băgare de seamă plîngerea şi cererea jăluitorului. Drept aceasta Comisia să va îndeletnici întru cercetarea j<albei d.> [1]) Florescu vineri 10 dechemvrie vestindu-să numitul să vie la <mine> [1]) acasă pe la 9 ceasuri dimineaţă, unde să vor afla şi domnii membrii Comisii.

M. Cornescu

A son Excellence M-r le général de Duhamel, aide de camp de Sa Majesté impériale etc., etc., etc.

Dos. 11/1848, f. 1. Orig. franc.

346

1849 dec. 9. — Interogatorul serdarului Ioan Florescu.

Tacrirul d-lui sărdarului Ioan Florescu.
No. 12 Anul 1848 dechemvrie 9, joi.
Întrebările Comisii, răspunsurile d-lui.

1. — După jalba ce ai dat ex<elenţii> sale gheneralului Duhamel, plîngindu-te că te-ai văzut depărtat din post supt catigorie de revoluţionar, fără a te cunoaşte vinovat întru aciasta, Comisia aciasta ce este orînduită pentru cercetarea unor asemenea fapte, mai înnainte de a-ţi face întrebările cuvenite asupra pricinii, te întreabă să arăţi cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Mă cheamă Iancu Florescu şi vârsta mea este de ani 32. I. G. Florescu.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2. — Cînd te-ai depărtat din post ţi s-au arătat de către şeful Departamentului respectiv vina dumitale? — Şeful Departamentului me-au arătat numai o poruncă a cinstitei Căimăcănii ca să depărteze pă amploiaţii cei bănuiţi, între care era numai sinul de Florescu. I. G. Florescu.

3. — Dumneata însă tot eşti dator, fiindcă şi însuţi ai cerut prin jalbă-ţi, să arăţi Comisii întru curăţenie, de ai luat parte activă în turburările trecute? — Afară din vreo faptă a mea ce ar putea să fie cunoscută Comisii ieu am găsit şi un tacrir îndreptător purtării mele în vremea trecutelor evenimente şi care îl depui pă masa cinstitei Comisii după ce îl voiu citi însumi. I. G. Florescu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi d-lui Florescu stăruind în răspunsurile sale, precum şi în cele cuvîntate prin osebitul tacrir ce s-au citit de către însuşi, s-au iscălit de către noi aciasta.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 11/1848, f. 2. Orig.

347

1848 dec. 9. — Serdarul Iancu Florescu arată Comisiei de cercetare activitatea sa înainte de revoluţie şi în timpul ei, în scopul de a eşi de sub bănuială că a participat la revoluţie.

Priimit şi citit joi noă dechemvrie 1848.

M. Cornescu.

Cinstitei Comisii cercetătoare arestanţilor din Văcăreşti.

Aflarea mea de faţă înnaintea acestei cinstite Comisii îmi pune o datorie sfîntă d-a azvîrli o aruncătură de ochiu în trecut, într-acele dureroase zile de 4 luni. Imi voi rechema toate întîmplările d-atunci, toate faptele mele, rămînînd înţelepciunea dumneavoastră a preţui adevărul de care astăzi atîrnă viitorul meu.

Orînduit în postul de judecător la Tribunalul criminal încă din zilele fostului domn Alexandru Ghica, văzînd împrejurările politiceşti, au fost adus în ţara noastră pe ecselenţia sa generalul Duhamel. Petrecînd o viaţă ne-ntinată fără nici cea mai mică pată de nemulţumire către gubern, abia isprăvindu-mi colegiul am fost ales, ca să zic aşa, să împlinesc acel post pe care rîvna şi integritatea mea a făcut să mi-l încuviinţeze şi domnul Bibescu.

Într-un curs de 7 ani cît, fără întrerupere, m-am aflat într-aceasta slujbă n-am dat cea mai mică pricină de supărare către <cineva> [1]; toţi miniştrii subt care am slujit au fost mulţumiţi

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

și sînt încredințat că vor mărturisi totdauna în favoru-mi. Cînd dar astfel de antecedente stau înnaintea ponosului ce mi se aduce astăzi sînt mai lesne de dezvinovățit și mai lesne de crezut.

Pe la începutul lunii lui iunie pe cînd holera bântuia capitala, speriat de efectile ei, m-am rugat de dl. logofătu Mihalache Băleanu, ministru al Dreptății atunci, să-mi dea voe a <merge> [1]) peste graniță la băile minerale. După înțelegerea ce a avut cu măria sa vodă într-adins pentru aceasta mi-a poruncit că voința mării sale este să stau la postul meu, neputând rămânea tribunalul criminal în nelucrare, căci prezidentu plecase. După trei zile am mai repetat rugăciunea ce-i făcusem stăruind mai cu dinadinsu. Dovadă la aceasta este în della Ministerului Dreptății încredințarea ce o dau supt iscălitura a mai multor doctori de slăbita-mi sănătate și trebuința ce am de băi minerale. Am plecat fără voe lăsînd în mîinile unui amploiat d-acolo atât încredințarea doctorilor cât și demisia mea la întîmplare de a se refuza, una să ție loc cealalte și astfel să nu mă poci osândi de îndărătnic și nesupus. Mulțumesc d. Băleanu care, pornit numai de bunătate, mi-a slobozit voe de 40 zile, care mi s-a și trimis la Ploești și dacă d-lui logofătul Ioan Manu, șeful poliții nu s-ar fi împrotivit a-mi slobozi pasportul, poprit fiind pentru o datorie de 250 galbeni, <de> [1]) mult încă m-așĭ fi aflat în Borsec în Transilvania. Întreb dar, cinstiți boeri, la ce a putut sluji acea neclintită stăruință d-a mă duce în Transilvanie, d-a fi depărtat de evenimentele cele din urmă dacă într-adevăr m-așĭ fi aflat în înțelegere cu oamenii revoluții. Din minutul ce m-am depărtat din postul meu am petrecut o viață singuratică. Pe la niciunul din boeri la care, ori legăturile de rudenie, ori datoria de respect m-ar fi împins n-am fost, așteptând acest moment d-a mă reabilita ; așa nimeni nu poate bănui că am umblat să solicitez vreo indulgență. Sînt încredințat însă că și dumnealui logofătul Băleanu va mărturisi stăruința mea în cererea voii și logofătu Manu ordinu ce l-a dat să nu poci trece graniță mai nainte d-a plăti banii ce eram dator.

Mă opresc la Ploești. Seara de 9 iunie și vreo doă-trei altele le-am petrecut la Filipescu, otcărmuitoru de Prahova. O mulțime de lume alcătuia adunarea noastră ; toți mă avea între dînșii. Acolo am aflat de atentatu urmat împotriva domnului Bibescu ; toată lumea a încremenit, toți ne-am indignat de o așa crimă. De aici am plecat la Câmpina, unde fiind mai multe familii de a mea cunoștință, am petrecut în toată nevinovăția mea, ascultînd din zvon cele întîmplate în București. Fiind îndestul de înnaintat în vârstă înzestrat și cu puținul rezon, n-am putut nici o dată, cinstiți boeri, încuviința nebuna și nesocotita întreprindere a unor oameni ce voia a răsturna fundamentul soțietății și a duce țara în anarhie. Aceste simțiri ale mele le-am și pus în lucrare și dovada se face din puținele împrejurări ce înnumăr mai la vale :

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. Toți acea care au luat parte într-acea răzvrătire au fost părtași, drept recunoștință, sau de ecspresia întrebuințată atunci, că au meritat din patrie, sau de slujbe după care alerga cei mai mulți. Eu nu mă văz figurând în nici una dintr-aceste. Martori stau toate delile și toți oamenii.

2. Afară din posturile publice s-au mai numit și altele, precum d-a face propaganda și alte trebi d-ale revoluții. Delile stau în ființă, eu nu mă găsesc nicăiri.

3. Libertatea tiparului înflăcărând toate imaginațiile a da pricină unora d-a se face jurnaliști și alții colaboratori de gazete și fiecare s-a întrecut să-și arate cunoștințele sale prin fel de fel de idei azvărlite pe ici pe colia în gazete. Ele au stat pîn toate mâinile și numele meu nu să zărește pă nicăiri.

4. Aflat în postul meu până la vreo 20 iunie și văzînd țara în anarhie m-am temut ca nu cumva tribunalul criminalicesc, prin speţialitatea sa să ajungă o unealtă de răzbunare a pătimilor și ambițiilor ce le vedeam a se desfășura în fiecare zi, mi-am dat demisia și în locul meu s-au numit alți și nu m-au rechemat într-acelaș post de unde acum mă văz destituit fără numai după restatornicirea din <nou> subt ministeriul logofătul Grădișteanu.

5. Și cel mai de temei cuvînt este că singur viu și rog a mă supune cercetării. Dacă dar conștiința nu-mi erea împăcată, dacă ași fi căutși de puțin întinat în revoluție ași fi păstrat tăcerea cea mai adâncă și ași fi căutat mijloc a mă furtișa de orice cercetare și judecată. Dintr-aceste împrejurări să face o destoinică dovadă de nevinovăția mea și negreșit că acea bănuială ce s-a tras asupră-mi a fost numai din greșală, făcându-să confuzie de nume, precum nu mai rămine îndoială la aceasta din chiar Jurnalul Constantinopolul <Journal de Constantinopole> carele, povestind turburările d-aici din zioa de 11 iunie când toată lumea erea strânsă la palat și cerea întărirea constituții unde, necunoscând numele <scr> [1])ia p-al meu în locu, poate, a lui frate-meu Costache. Poate fi mai mare rătăcire când din cele de mai sus ecspuse se vede lămurit că într-acea zi mă aflam în depărtare de trei poștii petrecând și neștiind nimic din cele întâmplate atunci. Acesta este adevăru. Aici se vede toată purtaria mea. Rămâne acum ca înțelepciunea dumneavoastră să ia toate aceste cuvinte să le prețuească, să lip<sească> [1]) confusia într-adins ca să deosebiți pe cel pătat de cel <nepătat.>... [1]) este grea ; de dînsa atârnă toată fericirea indi... [1]). Considerând dar mărimea învinovățirii ce mă reclamă azi înnaintea dumneavoastră, având în vedere viața mea... [1]) cu nici o faptă neplăcută, fie publică, fie privată, binevoiți a vă da sentința după cum conștiința vă va erta. Cît pentru mine, fiți încredințați că având ca<uza> mea în mâinile dumneavoastră, nu voi face decât voi ruga pe preaputernicul dumnezeu a vă lumina în căile dreptăților mele.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Al cinstitei Comisii prea plecat I. G. Florescu. Astăzi la 9 dechemvrie însumi am citit acest tacrir al meu înaintea membrilor cinstitei Comisii.

I. G. Florescu.

Dos. 11/1848, f. 3, 10. Orig.

348

1848 dec. 9. — I. Şuţu, procurorul Comisiei de cercetare raportează acesteia constatările sale din cercetarea actelor Departamentului din Năuntru cu privire la serdarul Iancu Florescu.

Priimită 10 dechemvrie 1848
M. Cornescu.

Procurorul Comisii de cercetare
arestanţilor din Văcăreşti
Anul 1848 dechemvrie 9
Nr. 15

Cinstitii Comisii de cercetare arestanţilor din mănăstirea Văcăreşti.

Potrivit cu jurnalul încheeat de cinstita Comisie supt nr. 24 de la 9 ale curgătorului, cu cinste ii fac cunoscut că mergînd la cinstitul Departament am găsit în dela sa jalba dumnealui sărdarului Ioan G. Florescu prin care a cerut voie la cinstitul Departament la 7 iunie trecut spre a să duce la apele minerale din Austria, după o dovadă a d-lor dohtori Mihalidis şi Cariadis şi prin raport nr. 3439 supuindu-să la cunoştinţa M. S. lui Vodă, prin rezoluţia pusă asupră-i i s-au priimit. Care voie i s-au încunoştiinţat d-lui prin nr. 3525 şi poliţii oraşului cu nr. 3524, iar despre demisie în dela cinstitului Departament nu este nimic. Aceasta însă să vede a fi conform cu arătarea d-lui, fiind că acea demisie înpreună cu suszisul act dohtoricesc ar fi lăsat-o unui amploiat ca să să primească una din doă. Iar la poliţie am găsit într-adevăr dăşchisă o dela de a să înplini de la numitul o datorie de bani şi cercetînd şi la masa răvaşilor, deşi personalul de acum este nou şi cei de atunci amploeaţi s-au schimbat şi s-au făcut lista de popriri din nou, însă am găsit o listă mai bună în care am găsit numele d. serdar Iancu Florescu trecut de poprit, care listă fiind veche şi fiindu-mi frică a nu să rătăci la întîmplare de a avea Comisia trebuinţă a o vedea, pă de o parte am recomandat amploeaţilor de acum a nu să pierde iar pă de alta am însemnat-o supt a mea iscălitură.

Aceste fiind cele descoperite le supui cu cinste în cunoştiinţa cinstitii Comisii.

I. Şuţu.

Dos. 11/1848, f. 4. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

349

1848 dec. 10. — Comisia de cercetare constată, că serdarul Iancu Florescu nu a participat la revoluție, ci fratele său Costache, care este fugit.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. No. 26 anul 1848 dechemvrie 10.

Jurnal.

Astăzi Comisia au citit de iznoavă toate înscrisurile coprinse în dela sub nr. 12 precum și știință în scris sub nr. 15, adusă de d. procuror și din toate acestea au dovedit mai întîi că d. serdar Iancu Florescu nu ar fi acel Florescu, care a luat parte în revoluția <trecută așa> precum și comisia cunoaște un alt frate al numitului, anume <Costa>che, care este și fugit peste graniță, au fost amestecat în revoluția trecută și zice Comisia că cu greșală s-au socotit cel dintîiu pentru cel de al doilea.

De aceia și găsește pă numitul serdar Iancu Florescu fără nici o vină și sub nici un fel de catigorie revoluționară. Aceasta, prin raport al comisii, să va da în cunoștința ecs. sale gheneralului Duhamel spre a face ceia ce va bine chibzui.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Pentru secretar, I. Șuțu

Dos. 11/1848, f. 5. Orig.

350

1848 dec. 18. — Comisia de cercetare hotărăște închiderea dosarului de anchetă a serdarului Iancu Florescu, care a fost găsit nevinovat.

Anul 1848 dechemvrie 18, sîmbătă, mănăstirea Văcărești. Nr. 32.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în faptele revoluționară.

Pă temeiul jurnalului încheiat de Comisie cu no. 26 asupra cercetării făcută dumnealui sărdarului Iancul Florescu, după jalba sa dată către ex. sa gheneralul Duhamel pentru depărtarea sa din post cu catigoriie de revoluționar fără a fi vinovat întru aceasta, și pă temeiul adresului Comisii către ex. sa asupra pricinii cu nr. 30 din ale curgătoarei luni, dela aceasta să va închide cu desăvîrșire șnuruindu-să și pecetluindu-să.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 11/1848, f. 7. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 9, (joi). — Interogatorul lui Grigore Filitis, amploaiat la Comitetul carantinelor.

Tacrirul d-lui Grigorie Filitis.
Anul 1848 dechemvrie 9, joi.
Întrebările Comisii-răspunsurile d-lui.

1. — După jalba ce ai dat ex. sale gheneralului Duhamel plîngîndu-te că te-ai văzut depărtat din post supt catigorie de revoluţionar, fără a te cunoaşte vinovat întru aceasta, Comisia aceasta ce este orînduită pentru cercetarea unor asemenea fapte, mai nainte de a-ţi face întrebările cuvenite asupra pricinii, te întreabă, cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Grigorie Filitis şi am vîrsta de ani 28. Grigorie Filite.

2. — Cînd te-ai depărtat din post şi care greşeală ţi s-au arătat de către şeful dumitale ? Iar către aciasta să mai arăţi cînd te-ai aşezat în slujbă şi de către cine te-ai făcut cunoscut şefului de care atîrna acel post ? — M-am depărtat la 25 octomvrie trecut ; mi s-au făcut cunoscut că este porunca Căimăcămii de a să depărta toţi cei bănuiţi, care această poruncă aflîndu-mă la ex. sa gheneralul Mavru, me-au dat-o de am citit-o. În zisul post m-am aşezat la anul 1844 ; aşezarea mea în acest post s-au făcut de către însuşi gheneralul Mavru, cunoscîndu-mă mai dinainte. Arăt totdeodată Comisii că revoluţionarii mă depărtează din post, iar după aşezarea liniştii domnul gheneral Mavru m-au înştiinţat să viu la postul mieu. Grigorie Filite.

3. — Mai înnainte de a intra în slujbă în ce te-ai îndeletnicit şi unde te-ai aflat ? — Am fost în Gheneva în Elveţia pentru învăţătură ; între 1843 şi 1844 m-am înnapoiat aici la familia mea ; am şăzut un an pînă m-am aşezat în slujbă. Grigorie Filite.

4. — În jalba dumitale dată către ex. sa gheneralul Duhamel măcar că să zice că te-ai depărtat din slujbă cu ponos că ai luat orice parte în revoluţia trecută, măcar de şi zici în acea jalbă ca să fii trimis la aciastă Comisie spre cercetare, dar tot eşti şi mai mult dator a arăta întru curăţenie, care au fost purtările dumitale atît înnainte de 11 iunie, cît şi în urmă pînă la întrarea oştirilor, spre a putea Comisia a hotărî dezvinovăţirea sau învinovăţirea dumitale. — La 30 maiu am plecat cu toată familia la Cîmpina, unde am stăruit acolo iunie şi iulie şi apoi am plecat de acolo din pricina că se înteţise şi acolo holera şi m-am întors în Bucureşti. Viind aici am şăzut liniştit în casa mea, nici un amestec am avut cu turburătorii, nici la gazetele lor am fost abonat, nici la cluburi am fost nici la vre-o altă adunare a lor, ci am şăzut liniştit pănă la întrarea armii ; nici măcar la intrarea aceştiia nu am fost la Cotroceni. Grigorie Filite.

5. — Dumneata avut-ai cunoştinţă şi adunări cu C. Roset, Goleştii, Brătienii şi alţi asemenea, atît înainte de 11 iunie cît şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

după aceasta ? — Cu Costache Roset şi cu Brătienii nu am avut nici o cunoştinţă nici înainte nici după 11 iunie, decît numai cu Alecu şi Radu Goleşti, pă carii îi vedeam prea rar, fiind cu lăcuinţă în depărtare de a mea şi cu ale cărora idei neunindu-mă, totdeauna mă împotriveam. Grigorie Filite.

6. — Fiindcă zici dumneata că te împotriveai la ideile lor, nu este îndoială că dumneata discutai cu iei ideile dumnea-voastră. — Negreşit discutam cîte odată, iar ce discutam nu ţiu minte. Grigorie Filite.

7. — Cu persoanele care sus ai <a>rătat că aveai cunoştinţă şi vedere, aveai şi în urmă de 11 iunie asemenea ? — Nici de cum ; nici în casă-le am fost nici iei într-a mea, pentru căci dacă aşi fi avut întîlnire şi înţelegere m-ar fi tras şi pă mine în partida lor, de care mă temeam. Grigorie Filite.

8. — Despre arderea Regulamentului ce cunoştinţă ai ? — Nu am avut nici un fel de cunoştinţă, ci am aflat aceasta tocmai seara după săvîrşirea jurămîntului de către mitropolitul. Grigorie Filite.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi domnul Filitis stăruind în răspunsurile sale, de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Anul 1848 dechemvrie 17, vineri.

9. — Dumneata fiind orînduit în slujbă de către ex. sa gheneral Mavru, fiindcă cu aceasta a arătat către dumneata bunăvoinţă a ex. sale apoi şi dumneata nu este îndoială că urmai să aibi către ex. sa recunoştinţă şi a te afla în casă-i adesea şi fără de treabă, mai cu seamă că însuţi zici că şi porunca de depărtarea dumitale din slujbă v-au făcut-o cunoscută în casă, unde lăcuia şi ginerele ex. sale Iancu Ghica. Prin urmare fiindcă dumneata erai mai totdeauna în casa ex. sale, nu este îndoială că te duceai şi la d-lui Iancul Ghica, unde mergea mulţi din tinerii ce au figurat în revoluţia trecută şi ca membri ai guvernului revoluţionar şi ca revoluţionari din cei mai înfocaţi şi carii să strîngeau acolo mai nainte de a eclata revoluţia şi vorbeau şi lucrau pentru aceasta. Spune dar dumneata ceia ce cunoşti întru aciasta. — Adevărat că lucrarea o făceam în casa ex. sale mai totdeauna, însă la ginerile ex. sale Ioan Ghica mergeam prea rar, pentru dooă cuvinte, întăiu căci ocupaţia slujbei nu mă ierta, iar al doilea, căci nu eram în relaţie cu numitul ca să merg acolea. Pentru ceia ce să atinge de adunările ce să făceau la d. Ghica nu pociu şti nimic, căci odaia în care ieu lucram era în dos spre grădină şi nu vedeam cine intră şi cine ese. Cîte o dată cînd mergeam la d. Ghica găseam din tineri, precum Aristid Ghica, frate-său Iancul, un amploiat grec Timoleon Paleologu, Peti franţezul, un profesor De Lagranj ce îi da lecţie, după spusa sa. Vorbă de revoluţie nu auzeam înnaintea mea pentru căci gîndescu că să fereau. Grigorie Filite.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 12/1848, f. 3, 7. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 21, (marți). — Comisia de cercetare consideră că Grigore Filitis nu a participat la revoluție și fără motiv a fost îndepărtat din post.

Leat 1848 dechemvrie 21, Mănăstirea Văcărești, marți, No. 36.

După jalba dată de către d-lui Grigorie Filitis către ecselenția sa gheneral Duhamel, cum că s-au depărtat din postul său cu catigorie de revoluționar, fără a fi vinovat întru aciasta, Comisia aducînd pă jeluitorul i-au făcut amărunte cercetări în doă rînduri asupra purtărilor sale și toate cele arătate de d-lui dezbătîndu-le Comisia nu le-au găsit bănuite.

Numitul nu să arată că a luat parte la vre-o mișcare a publicului turburătoare sau la punere<le> la cale ale guvernului revoluționar spre învitare la fapte revoluționare; nu s-au văzut trecut în jurnaluri vreo lucrare a numitului de asemenea fire nici măcar arătat de alții. Nu s-au găsit trecut în lista propagandiștilor cunoscuți și cu primire de leafă, nici prin vreun înscris deosebit doveditor de comisar ecstraordinar al guvernului revoluționar. În sfîrșit Comisia nici de aiurea, nici de la cei cercetați pînă acum nu a aflat vreo arătare înpotriva purtărilor sale, ci dinpotrivă, după arătarea ce a făcut numitul la cercetare, Comisia <află> [1]) cum că s-ar fi și depărtat din postul său de către acel guvern revoluționar, și după cercetarea ce s-au făcut pentru aciasta de către d-lui procurorul Comisii la direcția Comitetului carantinilor, s-au mărturisit de adevărată arătarea numitului Filitis de către mădularii Comitetului, desființîndu-să masa sa de la 15 august de către acel guvern revoluționar și, prin urmare, aciastă destituire a sa dovedește în destul neîmpărtășirea sa în vreo relație cu acel guvern.

Pentru toate dar aceste cuvinte, Comisia găsește pe numitul Grigore Filitis fără nici o vină și supt nici un fel de catigorie revoluționară.

Aciasta, prin raport al Comisii, să va da în cunoștința ecselenții sale gheneralului Duhamel spre a face ceiace va binechibzui.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 12/1848, f. 5. Orig.

353

1848 dec. 4. — Elena Catina cere generalului Lüders eliberarea fiului său Costache Catina.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

A son excellence, le général Luders, général d'infanterie, général en chef de l'armée impériale russe en Valachie, chevalier grandcroix de plusieurs ordres etc., etc., etc.

Excellence !

L'anniversaire de la fête de sa majesté l'Empereur, notre auguste protecteur, m'engage a m'approcher de votre excellence et a déposer a ses pieds cette humble requête.

Mon fils Constantin Catina a été arrêté comme ayant pris part aux déplorables événements de l'été passé. Enfant encore, n'ayant pas même atteint l'âge de majorat, il reçut un emploi qu'il accepta sans songer aux suites <fu> [1]nestes de cette révolution et sans les comprendre. Cependant, peu de temps après il donna sa démission, mais elle ne fut pas acceptée, ainsi qu'une enquête peut le prouver et il fut forcé de continuer à vaquer à son poste, ce qui était d'autant plus fatiguant pour lui qu'il était souffrant.

Se trouvant depuis neuf mois attaqué d'une maladie chronique, cet enfant n'a plus que de jours à vivre.

Excellence. La fête de sa majesté l'empereur est <pour> [1]) toute la Valachie un jour solennel, où les prières de chacun montent aux cieux pour la prosperité de notre auguste protecteur, qui veille avec une sollicitude si paternelle sur l'avenir de notre nation. Ce jour sera aussi certainement un jour de fête pour tous ces individus égarés qui, entraînés par quelques ambitieux, forcés même de se soumettre à leurs ordres se trouvent compromis malgré eux.

Permettez-moi donc, excellence, de me jeter à vos pieds. C'est une famille en pleurs, c'est une mère au désespoir qui ne demande d'autre grâce que celle de pouvoir donner à son fils les derniers soins, de recevoir son dernier soupir. Grâce ! Excellence ! Grâce ! Grâce ! Le plus beau droit que Dieu ait accordé aux puissants de la terre, c'est celui de pardonner. De ce pardon découle la soumission, l'attachement, la reconnaissance même de ceux qui ont manquê à leurs devoirs. Eh bien ! Cette reconnaissance sacrée ne s'effacera jamais de nos coeurs et tous nos efforts, tous nos voeux, toutes nos prières ne seront que des preuves de nos profonds sentiments. Grâce donc, excellence. Grâce !!!

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect, mon général, de votre excellence la très humble, très obéissante et très dévouée servante.

Eleni Catina [2])

Bucarest, ce 4 Decembre 1848.
Dos. 13/1848, f. 2. Orig. franc.

354

1848 dec. 5. — Comandantul corpului 5 de infanterie

[1]) Loc rupt.
[2]) Semnează greceşte.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trimite Comisiei de cercetare jalba mamei lui Costache Catina pentru rezolvare.

Primit la 7 dechemvrie leat 1848. No. 34.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Marele Stat Major Secţia specială
5 dechembrie 1848, Oraşul Bucureşti
No. 142

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la mănăstirea Văcăreşti.

După însărcinare d. comandir corposului, am cinste a trimite Comisii, în-alăturare, doă jalbe date înalt ecselenţii sale, una de la muma arestuitului la Văcăreşti Constantin Catina cu chizeşia tatălui său, iar alta a lui Alecsandru Caramanlîu, cu adăogire că după încredinţarea inspectorului de spitaluri dr. Maier, Catina întru adivăr are oftiga în cel mai mare grad.

Îndeplinitorul îndatoririlor de şef al Statului Major,
general-maior, Şcerbinski.

<Rezoluţie> Cît pentru cele ce să atinge de fraţii Caramanlii, Comisia au făcut cele de cuviinţă, după cum se arată în jurnalurile ei cu no..... [1]), iar pentru cele ce privesc pentru Catina, Comisia au hotărît ca vineri zece de dechemvrie să să aducă de la spitalul Colţea la mine acasă spre cercetare de către completul Comisii. Aceasta să să dea în cunoştinţa gheneralului, Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 13/1848, f. 1. Orig. rus cu trad.

355

1848 dec. 10. — Interogatorul profesorului Costache Catina.

No. 14. Tacrirul d. Costache Catina.
Vineri, anul 1848 dechemvrie 10, Spitalul Colţii.
Întrebări - răspunsurile lui C. Catina.

1. — Cum te chieamă, de cîţi ani eşti, unde eşti născut şi unde lăcueşti ? — Mă chiamă Costandin Catina, sînt de ani 22 şi născut aici şi lăcuesc aici cu părinţii în văpseao Galbenă. 2. — Ce profesie ai şi de ce lege eşti ? — Sînt profesor şi creştin pravoslavnic. 3. — Însurat eşti şi ai vreo stare ? — Nu sînt însurat şi n-am nici o stare. 4. — În slujba statului fost-ai ? — N-am fost. Costandin Catina.

5. — La 11 iunie precum şi mai nainte aveai cunoştinţă de

[1]) Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

revoluţia ce să pregătea ? — Aveam cunoştinţă, precum toată lumea din auzire, că o să să facă o revoluţie spre îndreptarea abuzurilor, iar la 11 am văzut revoluţia izbucnind pă uliţe. C. Catina.

6. — Fost-ai la palatul M. S. în acea zi, pentru căci zici că ai văzut pă uliţe izbucnirea aceasta ? — N-am fost.

7. — Pă cine ai cunoscut în zioa de 11 iunie, cînd alerga pă uliţe cu steaguri, strigînd libertate şi altele ? — Am cunoscut pă Alexandru..... [1]), pă Alexandru Ioan Manu, Iancovici Zogravu şi alţi pă care nu-i cunosc precum şi toată junimea cu steaguri. C. Catina.

8. — Fost-ai la cluburile lor care să ţine prin deosebite locuri, precum şi la cîmpul ce-l numise al Libertăţii ? — La clubul lui Co<lciac> [1]) ce-l avea chiar în casa părintească am <fost dă> [1]) doă ori şi asta de curiozitate şi la început pă cînd să organiza ; am fost o dată şi la a lui Apolonie tot de curiozitate. La cîmpul Libertăţii n-am fost. C. Catina.

9. — Dumniata ai făcut propaganda şi cîtă vreme şi în ce loc ? Cu ce enstrucsii şi cu cîtă plată ? — Ca propagant am fost învitat de guvern şi astă misie am primit-o întrebuinţat de mijloacele de trăit şi spre a schimba aerul, fiind totdeauna bolnav.

Am fost trimis în judeţul Argeş unde am şezut o lună şi jumătate ; cît pentru enstrucsiile ce priimeam de la cîrmuire, trimise de guvern în scris, cele mai multe au rămas în nelucrare din pricina că mai în tot timpul aflării mele în aciasta misia am fost bolnav. Pentru aciasta priimiam 500 lei pă lună. C. Catina.

10. — Cînd te-ai întors de la Piteşti <aici> ? — Cu doă săptămîni înaintea orînduirii căimăcămii de acum, însă o săptămînă şi jumătate întorcîndu-mă la Piteşti din judeţ am şezut la Piteşti bolnav şi am sosit aici pă la 8 sau 9 de august. C. Catina.

11. — Ce ai făcut după întoarcerea dumitale în acele zile ? — Am şezut acasă fiind bolnav. C. Catina.

12. — D-ta ai arătat că ai fost învitat de guvern la această misie ; te întrebu de unde acel guvern şi cum te-a cunoscut pă d-ta şi te-a găsit destoinic a te învita întru aceasta ? — Guvernul, o mărturisescu-l că nu m-au cunoscut, dar făcînd o mică cunoştinţă cu A. Zanea, orînduitul de către guvern a recomanda pă propaganţi, să vede că recomandat de dînsul m-am orînduit şi mai mărturisesc, daca voi fi crezut, că în propaganda ce am făcut, am fost totdeauna mai moderat decît instrucţiile ce mi să da de către guvern. C. Catina.

13. — Ce cunoşti despre slobozirea armelor la 9 iunie noaptea asupra M. S. domnului Bibescu ca să-l omoare ; unde te-ai afla<t> [1]) în acea seară şi ce ai făcut ? — Alt nimic nu cunosc decît, a doa zi am auzit că M. S. a eşit la plimbare, au slobozit dintr-o căruţă arme asupră-i şi că l-ar fi lovit în epolete şi acea căruţă în urmă a fugit. Însă nu ţiu minte unde am fost în acea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

seară şi ce am făcut ; obiceul mieu era totdăuna să şez acasă seara. C. Catina.

14. — Ce cunoşti în zioa de 6 septemvrie despre arderea Regulamentului ? Spune împrejurările urmate în acea zi. — În zioa acea cînd s-au ars Regulamentul m-am aflat la Piteşti, iar a doa zi am şi plecat la Bucureşti şi pă drum numai am aflat despre aceasta. C. Catina.

15. — Duminică la 12 spre 13 septemvrie noaptea, cînd s-au tras clopotele, unde te-ai aflat şi ce ai făcut ? — M-am aflat acăsă şi am privit mulţimea ce trecea la palat, fără să eau nici o parte la aceasta. C. Catina.

16. — La 19 iunie, zioa de reacsie, unde te aflai şi ce ai făcut în acea zi ? — M-am aflat aici şi de acasă <vă> [1])zînd un număr de soldaţi oarecare că să ducea spre palat în fuga mare, m-am dus şi eu la palat ca să afl<u> [1]) ce curge, unde am văzut norod destul şi soldaţi împingîndu-i în toate părţile şi văzînd pe soldaţi că slobod puşci asupra norodului, îndată m-am dus acasă. C. Catina.

17. — Jurămînt făcut-ai în cîmpul ce-l numisă al Libertăţii sau altundeva ? — N-am făcut nici un jurămînt, precum nici înscris am dat pentru cevaşi în privinţa revoluţii. C. Catina.

18. — Afară din aceste răspunsuri ce ai dat la întrebările ce ţi s-au făcut, spune dacă ştii şi alte urmări din parte-ţi şi pă cine cunoşti alt, afară din membrii guvernului revoluţionar, că au luat parte activă în această revoluţie pă cîtă vreme s-au urmat ? — Despre mine nu cunosc alt nimic din cele arătate, precum nici pentru alţi din pricina că, precum am arătat, cea mai multă vreme am fost afară. C. Catina.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-se arestuitul în spitalul Colţii, ca un bolnav, Costache Catina şi stăruind în răspunsurile sale s-au iscălit de noi.

M. Cornescu Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 13/1848, f. 3. 6. Orig.

356

1848 dec. 10. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Costache Catina din pricina boalei de care sufere.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 25, anul 1848 dechemvrie 10.

Din răspunsurile sus arătate, mai cu seamă că a fost şi propagant, Costache Catina să vede învăluit de fapte revoluţionară şi s-ar fi cuvenit a sta supt arest pînă la desăvîrşită hotărîre a

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisii şi măsurile ce să vor lua de către cine în drept pentru toţi arestuiţii şi dovediţi în asemenea fapte.

Dar fiindcă, după arătarea d-lui dr. Maier către înalta ecselenţia sa generalul de infanterie Liders, numitul este pătruns de o boală hronică şi înaintată în cel după urmă grad, Comisia găseşte de cuviinţă a să trimite din spital la casa sa părintească spre mai bună îngrijire şi supt chezăşie ca, de va mai avea Comisia trebuinţă de a înfăţişa sau a-l confronta cu altul să se aducă iarăşi aici, dîndu-se aceasta şi în cunoştinţa gheneralului Şerbinski trimiţîndu-se şi chezăşia ce este în delă.

Mih<ail> Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
I. Suţu.

Dos. 13/1848, f. 4. Orig.

357

1848 dec. 10. — <Procurorul Comisiei de cercetare> face cunoscut generalului Şcerbinki, cercetarea şi eliberarea lui C. Catina de sub arest cu chezăşie.

No. 29—10 dechemvrie 1848.

Către e. s. gheneralul Şerbinski ş. c. l.

După cercetare ce astăzi Comisia adunată într-adins la spitalul Colţii au făcut d-lui C. Catina, deşi numitul s-au dovedit vinovat ca parti<zan> al revoluţii şi s-ar cuveni a sta supt arest, însă fiindcă după arătarea d-lui d<oftor> Maier către în<alt> e. s. gheneral de infanterie Liders, că numitul pătimeşte de boală hronică înaintată în cel mai mare grad, Comisia, după chibzuirea sa, găseşte cu cale a să slobozi numitul la casa sa părintească spre căutare-i, cu chezăşie ca oricînd va fi cerut la Comisie să să aducă. Totdeodată alătură şi chezăşia pentru dînsul, e. v. ca să binevoiţi a face putincioasa punere la cale întru aceasta.

Dos. 13 1848, f. 5. Concept.

358

1848 iul. 4, Bucureşti. — Guvernul provizoriu deleagă pe C. Anghelescu în calitate de comisar extraordinar pe lîngă Talaat efendi spre a primi poruncă în legătură cu venirea sa în ţara Romînească, singur sau însoţit de oaste.

Primită 12 ianuar 1849.

Dreptate, frăţie.
În numele poporului romîn.
Guvernul provizoriu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

D. Costache Anghelescu se trimite din partea noastră comisar extraordinar lîngă ecselenţia sa Talaat efendi, trimisul extraordinar al Înaltei <Porţi> [1]) în Moldo-Romînia ca să primească poru<ncile> [1]) ecselenţiei sale în ceea ce priveşte ven<irea oştirilor> [1]) în Ţara Romînească.

De aceea se porunceşte tutulor fonccionarilor civili militari a-i da d. Costache Anghelescu toată ascultarea la <măsurile> [1]) ce va trebui să ia pentru îndeplinirea misii, potrivit instrucţiunilor ce are.

Membrii guvernului, Nifon mitropolit Ungrovlahiei.

I. Cîmpineanu
C. A. Creţulescu
N. Minco

No. 168
Anul 1848 iulie 4, Bucureşti
<Rezoluţie> : Înpreună cu enstrucţiile să va pune la dela pricinii lui Anghelidis.

M. Cornescu.

Dos. 14/1848 f. 8. Orig.

359

1848 iul. 4. — Guvernul provizoriu dă instrucţiuni comisarului ce se trimite în întîmpinarea lui Talaat efendi, care vine din Moldova.

Instrucţii ce să dă comisarului ce se trimite lîngă e. s. Talaat effendi.

1. D. comisar va merge la Focşani şi d-acolo în Moldova pînă unde va găsi pe e. s. Talaat effendi.

2. D. comisar înfăţişîndu-se la e. s. îi va spune că vine cu misie din partea guvernului provizoriu ca să priimească poruncile sale pentru intrarea e. s. în ţară oricum va veni, <singur> [1]) sau însoţit de oaste. Îi va arăta <că guver> [1])nul nepriimind încă nici o ştire of<icială> [1]) de venirea e. s. în ţară nu am putut <lua mă> [1])surile cuvenite, de vreme ce nu ştiea <guvernul> [1]) cînd va veni e. s. dacă va veni cu oştire cum a înţeles guvernul după <arătarea dumis> [1])ale d. Moisachi dragomanul. Pentru <primirea> [1]) dumisale, apoi trebuia a face cunoscut despre numărul oştirilor, locurile unde să se facă pentru aprovizionare în calea lor. D. <comisar> [1]) să roage pe e. s. ca să facă cunoscut <aceste> [1]) înprejurări ca să poată lua guvernul măsurile trebuincioase. 3. De va fi să intre oaste în ţară, d. comisar în înţelegere cu adminis-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

trațiile locale va lua toate măsurile pentru gătirea aprovizionării oștirilor ce sînt să vie, raportuind despre toate la guvernu, cum și despre ceea ce a aflat de la e. s.

Membrii guvernului, Nifon mitropolit Ungrovlahiei.

I. Cîmpineanu

N. Minco

C. A. Crețulescu

No. 169

Anul 1848 iulie 4, București

<Rezoluție> : Să să alăture cu porunca guvernului revoluționar din 4 iulie 1848 supt No. 168.

M. Cornescu

Dos. 14/1848 f. 9. Orig.

360

1848 iul. 5. — Membrii guvernului ordonă ministerului de finanțe să dea cîte o sumă de bani comisarilor extraordinari Costache Anghelescu și Al. Racoviță.

Dreptate, frăție

În numele popolului romîn, guvernul provizoriu,

Domnule ministru.

Pentru misia cu care să însărcinează de către guvern d. Costache Anghelescu, d-ta vei slobozi în priimirea d-lui suma de una sută cincizeci galbeni.

Membrii guvernului, Neofit mitropolit

Ioan Cîmpineanu

C. Al. Crețulescu

N. Bălcescu

No. 172

1848 iulie 5.

Pentru misia cu care să însărcinează d. Al. Racoviță din partea guvernului <d-ta vei slo> [1])bozi în priimirea dumnealui suma de doă sute galbeni No. 200.

Membrii guvernului, Neofit mitropolit.

C. Al. Crețulescu

N. Bălcescu

N. Minciu

No. 174

1848 iulie 5

Întocmai după originalele aflate în dela.

G. Greceanu

Dos. 14/1848 f. 4. Cop.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

361

1848 nov. 6, Bucureşti. — Doctorul G Cariadis confirmă că C. Anghelescu este bolnav.

D'après l'invitation qui m'a été faite par madame Angelesco, j'ai ëté aujourd'hui à Vacaresti voir son mari et consulter de nouveaux l'état de sa santé.

Monsieur Angelesco est d'une constitution sanguine, il est sujet à une céphalalgie nerveuse, aux hemorrhoides, et en outre il souffre d'engorgement du foie, dont les conséquences peuvent devenir bien défavorables pour sa santé.

Le 6 noembre 1848
Bucaresti

D-eur G. Cariadis

Dos. 14/1845, f. 17. Orig.

362

<*După 1848 nov. 6*>. — Alexandrina Anghelescu cere generalului Duhamel eliberarea soţului său, C. Anghelescu, fiind grav bolnav.

A son excellence le général en chef <Duhamel, chevalier> [1]) de plusieurs ordres.

Excellence !

Mon pauvre mari Constantin Angelesco ayant . . . . . [1]) avec ceux qui auraient pris une part active dans . . . . . [1]) événements survenus dans le pays, accusé de com<plicité> . . . . . [1]) denoncé comme coupable, se trouve aujourd'hui . . . . . détenus de Vacaresti.

Excellence q . . . . . [1]) che sa culpabilité et toute complicité suppo<ser> . . . . . [1]) mari n'hésitera nullement à comparaître avec la . . . . . [1]) rence, devant ses juges, où il saura prouver de . . . . . [1]) et écarter dignement les soupçons qu'on a fait planer <sur> [1]) sa tête ce qui a malheureusement entrainé son arrestation.

Aussi n'aurais-je osé excellence ! porter mes plaintes à<vos> [1]) pieds pour solliciter l'elargissement de mon mari et le son . . . . . [1]) d'une punition preventive, sans la crainte que j'ai de <voir sa s> [1]) anté ruinée totalement et pour jamais, puisqu'il souffre <depuis> [1])des années d'une céphalalgie nerveuse et dont il est <encore> [1]) plus tourmenté depuis sa détention ; ainsi que l'atteste <le certificat> [1]) du medecin.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ensuite les souffrances d'une familie <malheur> [1]) euse plongée dans la douleur, dans la privation, sans la <moi> [1])ndre fortune, sans aucun appui, cinq enfants mineurs qui <atten>- [1]) dent leur pain quotidien du seul travail journalier de leur <pauvre> père, n'est qu'une cause continuelle de surexcitation dans . . . . . [1]) nerveux qui fera conséquement aggraver le mal et <aura> [1]) des suites facheuses pour ses pauvres enfants privés de <père> [1]) Portée par la plus grave des nécessités . . . . [1]). ...ée par la seule espérance que j'ai dans la bienveillance <et dans l> [1]) a générosité de votre excellence, je viens me jeter à vos <pieds> [1]) implorant votre magnanimité et en la suppliant <d'avoir> [1]) pitié d'une famille éplorée et au désespoir qui sollicite <vos ord> [1]) res pour l'elargissement de mon pauvre mari sous la <garan>tie de quatre personnes estimées dans la ville et qui repondront de sa personne toutes les fois qu'il sera requis par les autorités pour ètre jugé.

Excellence ! le trait le plus sublime des grands hommes c'est la clémence ! La douleur d'une pauvre mère qui implore votre miséricorde ne saurait toucher qu'une ame aussi généreuse que celle de votre excellence ; la prière d'une pau<vre> [1]) . . . . . [1]) digne du ciel, elle est digne de votre cléménce ; ne la . . . . . [1]) rendez la liberté à mon mari, car c'est la vie, c'est <la vie> [1]) que vous rendrez à ses cinq enfants privés de leur père.

de votre excelence

trés humble <et très obéissante> [1])

Alessandrine <Anghelescu> [1])

Dos. 14/1848, f. 14, 15. Orig. franc.

363

1848 dec. 11, (sîmbătă). — Interogatorul avocatului Costache Anghelescu.

Tacrirul d. pitarului Costache Anghelescu.

1848 sîmbătă în 11 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti. Întrebările Comisii — răspunsurile d.

No. 1. — Cum te chiamă ? — Costache Anghelescu. 2. — Ce profeţie aveţi ?— Avocat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 42. 4. — Unde eşti născut ? — În Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Tot în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — În Gorgani ; văpseaoa nu o cunosc. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Provoslavnic şi păzesc canoanele. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am cinci copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Nu am. 11. — Ce altă stare ai. — Nimic. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost judecător. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 24 octomvrie. 16. — Pentru care cuvînt eşti arestuit ? — Nu cunosc, decît m'am văzutu luat de acasă. Anghelescu. 17. — Fost-ai propagant prin judeţe sau de faţă sau pe taină ? — Nu am fost nici de faţă nici prin taină. C. Anghelescu. 18. — Ce ai cunoscut dumneata despre revoluţia ce să pregătea ? Te întreb pentru căci Comisia vă cunoaşte că aveaţi cunoştinţă mai întinsă cu unii din acei ce plămădea acea revoluţie ? — Nimic nu cunoşteam, căci cunoştinţa mea nu să întindea decît cu logofătul I. Golescu, ca un epitrop al casii dumnealui A. Ghica şi ieu ca un avocat al aceştii casă. C. Anghelescu.

19. — Unde te-ai aflat în zilele ce să arestuia de către stăpînire unii din căpeteniile ce urzeau acea revoluţie ? — Eram în Bucureşti acasă şi ducîndu-mă la Herăstrău am întîlnit pă căpitan <Costache> [1]) întorcîndu-să de acolo, unde căutase să prinză pe cinevaşi. C. Anghelescu. 20. — Dacă dumneata, precum prin graiu ai arătat, n-ai întrebat pă căpitan Costache pricina ducerii lui la Herăstrău, cum dar acum arăţi că să dusese pentru a arestui ? — La Herăstrău me-au spus Alecu Lenj că căpitan Costache a fost aici ca să arestuiască pă cinevaşi. C. Anghelescu. 21. — Miercuri la 9 iunie noaptea spre joi auzit-ai despre slobozirea de arme asupra domnului Bibescu ? De cine s-ar fi făcut neomenita şi nelegiuita acea faptă ? — A doa zi am aflat şi ieu întimplarea, fără să aflu de către cine s-au făcut. C. Anghelescu.

22. — Fiindcă a doa zi nu ai aflat de cine s-au făcut, nici în urmă pănă astăzi nu ? — Nu. C. Anghelescu.

23. — La 11 iunie unde te-ai aflat şi ce ai făcut cînd ai auzit despre turburarea şi siluirea ce i s-au făcut domnului Bibescu de către capi ai răzvrătirii în palatul M. Sale ? — După prînz, întorcîndu-mă de la Herăstrău, am fost la clucerul Ioanidis, de acolo acasă unde seara, trecînd peste drum la Steriadis, am aflat acolo de turburarea ce s-au făcut unde, fiind şi Iosif Clinceanul cel de acum comisar de văpsea, ne-au rugat Steriadi pă amîndoi să mergem să-i aducem pă fii-sa de la pansion, căci îi era frică să iasă afară. C. Anghelescu.

24. — De la 11 şi pînă la 13 tot în Bucureşti ai fost şi ce ai făcut ? — Tot în Bucureşti ; stam acasă. C. Anghelescu.

25. — La 13 spre 14 iunie, adică după ce M. S. Vodă s-au tras din capitală şi după aceasta în vremea însuşirii a revoluţionarilor de guvern provizor şi pînă la zioa de 19 <unde> [1]) ai fost şi ce ai făcut dumneata ? — Eram în Bucureşti fără să fac nimic şi fără să mă amestec în vreuna din treburile de atunci, nici măcar îndemnat de curiozitate. C. Anghelescu.

26. — Acel guvern revoluţionar pă cîtă vreme a stăruit întru ale lui lucrări te-au întrebuinţat în vreo slujbă şi în ce slujbă ? — Guvernul proclamat de sine la început nu m-au întrebuinţat la nimic, iar după fuga sa cea dîntîiu şi întoarcerea lui N. Golescu,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

a venit la mine acasă clucerul Steriadis şi m-au luat, din porunca lui N. Golescu, fiind vornic şi m-au dus acasă la dumnealui Golescu, unde să afla faţă şi maior Tudorache Popescu şi me-au zis Golescu că s-au găsit de cuviinţă să mă trimiţă spre întîmpinarea comisarului împărătesc Talaat efendi. Ieu puindu-i înainte împiedecările ce am, adică boala copiilor şi a nevesti,, me-au zis că nu să poate şi trebuie să mă duc, mai cu seamă că îmi va plăti cheltuiala. Cu toate acestea tot nu am primit, ci m-am întors acasă. Peste vreo dooă ceasuri m-am pomenit chemat la părintele mitropolitul şi, după îndemnarea preasfinţiei sale, văzînd porunca de orînduire iscălită de preasfinţia sa, d-lui logofăt Cîmpineanu şi d-lui <aga> [1]) Costache Creţulescu, am p<riimit şi> [1] m-am dus, însă după ce me-au plăt<it dîndu> [1])-mi-să şi enstrucţii în scris iscălite <tot> [1]) de dumnealor, pă care le şi am acasă . . . . . [1]) care enstrucţii sînt la . , ... [1]) comisarului înpărătescu la ceiace să atinge la intrarea oştirilor în ţară. C. Anghelescu.

27. — Avut-ai vreo scrisoare către Tala<a>t efendi din partea cuivaşi şi de la cine ? — Nu am avut. C. Anghelescu.

28.—Unde te-ai dus ? — M-am dus întăiu la Focşani şi aflînd că Tala<a>t a plecat la Galaţi m-am dus şi ieu acolo la Galaţi. C. Anghelescu.

29. — În ce s-au încrezut ex. sa Tala<a>t efendi că eşti trimis din partea guvernului aceluia ? — După arătarea ce i-am făcut ieu prin graiu că sînt din partea obrazelor ce am arătat mai sus. C. Anghelescu.

30. — În ce limbă te înţelegeai cu Tala<a>t efendi pentru cele ce arăţi ? — Mai de mult ori prin tălmaciul său, căminaru Moisache şi cîteodată şi însumi în limba franţozească. C. Anghelescu.

31. — Ce răspunsuri ai luat de la Tala<a>t efendi la misia pentru care te trimisese-ţi ?... — M-au ţinut acolo cu vorba vreo 8 zile şi a opta sau a noa zi m-au chemat seara şi me-au poruncit să mă duc cu o scrisoare a sa la Suleiman paşa, supt cuvînt că pentru intrarea oştirilor am să primesc poruncile de la Suleiman paşa, zicînd că de va voi Suleiman paşa să să întîlnească cu ex. sa să mă întorc că va tr<ebui> [1]) ca să-l întovărăşăscu la Ruşciuc. C. Anghelescu.

<31 [1]) (sic). Vre> [1]) o altă scrisoare din partea lui <Talaa>t [1]) efendi către altcinevaşi <m> [1])ai avut-ai sau nu ? — Nu am avut. C. Anghelescu. <32> [1]) — De la Galaţi unde te-ai dus ? — Prin Bucureşti la Ruşciuc. C. Anghelescu.

33. — După întoarcerea dumitale aici la Bucureşti stăruit-ai aici mai multe zile, sau îndată ai plecat la Ruşciuc ? — Nu am săzut mai mult decît vreo 4 ceasuri pînă mi s-au adus cai de poştie. C. Anghelescu. 34. — În aceste 4 ceasuri cu cine dumneata ai avut întîlnire ? — Ducîndu-mă la Vornicie ca să schimb menzilu

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-am întîlnit cu N. Golescu care, luîndu-mă cu dumnealui, ne-am dus la dumnealui logofătul Grigorie Grădişteanul, avînd d-lui Golescu să-l întîlnească pentru nu ştiu ce trebuinţă şi de acolo m-am dus la Vornicie şi dumnealui m-au lăsat acolo, iar ieu am stăruit de me-am luat minzilu şi m-am întors acasă. Şi îndată ce me-au venit cai am plecat la Rusciuc unde, găsind pă Suleiman paşa, i-am dat scrisoarea lui Tala<a>t şi me-au zis ex. ca să mă întorc înnapoi că însuşi va veni în ţară. C. Anghelescu.

35. — Numai atunci ai fost la Giurgiu şi la Rusciuc sau şi în alte dăţi ? — La Rusciuc am fost numai atunci, iar la Giurgiu am mai mers încă <o dată> [1]) cu N. Golescu pentru pl<imbare> [1]), cînd să afla la Giurgiu şi Suleiman paşa. C. Anghelescu.

37. — Ţi se face băgare de seamă că, dumneata, pă deoparte ai arătat că după ce ţi s-au propus de către d-lui N. Golescu de a te duce misionar şi nu te-au înduplecat, apoi te-ai dus la mitropolitul unde, fiind şi persoanele ce ai arătat, ai priimit a te duce pă temeiul cuvintelor sus arătate de dumneata, primind atît banii, cît şi enstrucţii atingătoare de misia dumitale, iar pă de altă parte ai arătat iarăşi la întrebarea ce ţi s-au făcut că, după întoarcerea dumitale de la Galaţi la Bucureşti, ai plecat iarăşi de aici tot pentru acea misie şi nu te-ai dus nicăieri alt, decît la Vornicie pentru scoaterea minzilului. — Nu m-am înfăţişat la cinevaşi, căci urma să pui în lucrare porunca ce priimisem de la Tala<a>t efendi şi <care> [1]) nu era alta decît de a duce scrisoarea ex. sale către Suleiman paşa. C. Anghelescu.

38. — La ducerea dumitale la Galaţi şi înfăţişarea către Tala<a>t efendi v-au zis ex. sa că este a veni iarăşi în Bucureşti ? — Mie me-au zis să stau acolo şi îmi va face cunoscut cu o zi înainte întrarea ex. sale cu oştirile în ţară pănă cînd m-au pornit cu scrisoare către Suleiman paşa, zicînd că Suleiman paşa are a veni cu oştirile în ţară şi de la ex. sa am a priimi poruncile cuvenite. C. Anghelescu.

39. — Vreo altă misie ai mai avut de la acel guvern revoluţionar ? — Nu am avut alta, afară numai de să va socoti însărcinare chemarea mea la Secretariat pentru cercetarea delii Vernesculuí împreună cu d. Evghenie Predescu, Alexandru Hrisosholeu şi Costache Creţulescu şi la care am dat răspuns că nu este treaba noastră ca să cercetăm pricină întărită de domn. C. Anghelescu.

40. — La reacţia din 19 iunie unde te-ai aflat şi ce ai făcut ? — Am fost acasă cu porţile închise. C. Anghelescu.

41. — La venirea lui Suleiman paşa pă la cele dintîi zile ale lunii lui august şi la chemarea ce a făcut ex. sa la palat boierilor şi altora pentru a asculta cuvîntul ex. sale, cît şi după această o altă chemare spre a iscăli unii ce nu iscălise în zioa citirii fost-ai şi dumneata şi ce ai făcut ? — În zioa de citire nu am fost decît

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cu o zi înnainte, fiind la secretarul Tangărul cu care prinsesem cunoştinţă, au venit boierii şi alţi mulţi la Suleiman paşa, atunci numitul secretar m-am pohtit să stau puţin acolo şi s-au dus de au dat de ştire lui Suleiman paşa venirea boierilor şi întorcîndu-să m-au însărcinat să-i fac o listă de toţi boierii ce au venit, dîndu-mi condeiu de plumb şi hîrtie pentru aceasta, puindu-mi şi dooă santinele ca să nu fug. După ce am făcut lista am dat-o lui Tangărul şi m-am dus acasă şi a doa zi nu m-am mai dus decît numai la masa ce au dat-o, unde eram şi ieu pohtit. C. Anghelescu.

42. — Ce cunoşti dumneata întru adunarea ce s-au făcut la 6 septembrie la palatul administraţii pentru arderea Regulamentului ? — Nu cunosc nimic, căci ieu nu numai că nu am mai eşit din casă afară, dar m-am şi bolnăvit şi am zăcut pînă a venit Fuad efendi. C. Anghelescu.

43. — La venirea ex. sale Fuad efendi la Cotroceni fost-ai şi dumneata cu popolul suveran ? — Luni la 13 septembrie a venit dohtorul Năzlămul [1]) la mine şi me-au zis, fiind abia sculat din boală, ca să ies să mă plimb puţintel fiind vreme frumoasă. Şi fără să ştiu nimic despre mergerea cuivaşi la Cotroceni, am eşit la plimbare cînd, în dosul palatului vechiu, am întîlnit pă domnul Alecu Hrisosholeu şi spuindu-mi că lumea merge la Cotroceni s-au pus în droşca mea <şi am> [2]) mers amîndoi acolo pentru . . . . . [2]) pe, unde am şi săzut arest<uit> . . . . . [2]) ceasuri. C. Anghelescu.

44. — Afară din acestea ce ai arătat spune ce alt cunoşti despre acei ce au uneltit revoluţia ? — Alt nu cunosc. C. Anghelescu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul Costache Anghelescu stăruind în răspunsurile sale, de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 14/1848, f. 1, 2, 5, 6. Orig.

364

1848 dec. 18. — Procurorul Comisiei de cercetare raportează acesteia descoperirile sale în legătură cu delegaţii peste graniţă a guvernului revoluţionar.

Primită la 18 dechemvrie 1848 No. 61

Procuroria Comisii alcătuită pentru
cercetarea arestanţilor din Văcăreşti
Anul 1848 dechemvrie 18
No. 21
Mănăstirea Văcăreşti

[1]) Nazlim.
[2]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Cinstitei Comisii alcătuită de cercetarea arestanților din Văcărești.

Potrivit găsirii cu cale a cinstitei Comisii mergînd la cinstitul Secretariat și cercetînd condica podorojnilor, am dovedit că s-au slobozit podorojni No. 2465 iulie 5 d. Anghelescu la Rușciuc.
„ No. 2469 „ 5 d. Racoviță, la Rușciuc.
„ No. 2754 „ 14 d. Anghelescu la Giurgiu.
„ No. 2552 „ 28 d. N. Golescu la Giurgiu.
„ No. 2579 aug. 1 d. N. Golescu la Giurgiu.
„ No. 2580 „ 1 d. Racoviță.
„ No. 2734 „ 16 d. N. Golescu.
„ No. 2913 „ 24 d. N. Golescu.
„ No. 2943 „ 30 d. N. Golescu.
„ No. 2949 sept. 1 d. Racoviță.

Cercetînd și la Casa poștilor am dov<edit> [1]) că, cai s-au slobozit tot în zilele ară<tate> [1]) în podorojni, afară numai la No. 2469 . . . . . [1]) la 6 iulie, la No. 2552 la 29 august, la 2949 la 2 septembrie. Luînd în cercetare și raporturile barierilor de la cinstita poliție, am găsit că d. Racoviță a eșit din bariera Herăstrăului la 7 iulie la Focșani prin <ra> [1])portul No. 241.

D. C. Anghelescu intrat prin bariera uliții Herăstrău de la Focșani la 14 iulie <cu no> [1]) 249 prin raport; și iarăși a doa zi . . . . . [1]) a eșit prin bariera Șerban Vodă la Giurgiu cu raport No. 276.

Procurorul Comisii, I. Suțu

Dos. 14/1848, f. 3. Orig.

365

<1848 dec. 18>. — Procurorul Comisiei notează zilele de plecare și înapoiere ale lui C. Anghelescu și A. Racoviță la Focșani și Giurgiu.

<1848 dec. 18>.

Anghelescu a plecat la Focșani iulie 5.
„ s-a întors de la Focșani iulie 14.
„ a plecat din București la Giurgiu iulie 15.

Se vede dar că d-lui n-au arătat adevăru zicînd că după ce s-au întors de la Focșani peste patru ceasuri în aceași zi a întoarcerii a plecat la Giurgiu.

Racoviță a plecat la Focșani la 6 iulie.

Din aceasta să vede că d. Racoviță a fost tot întru aceași misie cu care era și Anghelescu.

Dos. 14/1848 f. 10. Concept.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

366

1849 ian. 5, Bucureşti. — Podpolcovnicul Daragan cere Comisiei de cercetare să i se trimită chezăşia pentru C. Anghelescu.

Primit 7 ianuarie 1849 No. 94

A gheneralului ştab
podpolcovnicul Daragan
No. 246
Anul 1849 ghenar <5> zile.
Bucureşti

Către Comisia întocmită pentru cercetarea arestuiţilor în Văcăreşti.

La adresul acei Comisii de supt No. 73 pe lîngă care Comisiia pomeneşte că alăturează chezăşia lui Costache Anghelescu, am cinste a face cunoscut că asemenea chezăşie nu s-au primit, rugînd-o să binevoiască a o trimite gios iscălitului.

A gheneralnului ştab podpolcovnic, Dargan.
<Rezoluţie>: În urmare acestui adres să va trimite domnului polcovnic zisa chezăşie.

Dos. 14/1848 f. 11. Orig.

367

1849 ian. 12 (miercuri), Bucureşti. — Continuarea interogatorului lui Costache Anghelescu.

Anul 1849 ianuarie 12, miercuri, Bucureşti.

Urmarea tacrirului pitarului Costache Anghelescu.

45. — La arătarea care ai făcut că ducerea dumitale la Tala<a>t a fost de a fi mehmandar la venirea ex. sale cu oştirile în Bucureşti şi că ducîndu-te acolo, după o stăruire de vreo cîteva zile, ex. sa ţe-au dat o scrisoare către Suleiman paşa zicîndu-ţi din gură ca să vă duceţi la Ruşciuc unde să află Suleiman paşa orînduit în locu-i de a veni cu oştirile de la care veţi priimi şi porunci, vă întreabă Comisia că dacă misia dumitale a fost de mehmandar, urma să fie tot aceia şi către Suleiman, paşa, apoi cum Suleiman paşa v-au zis ca să vă întoarceţi la Bucureşti că vine în urmă? Cum putea să vie acesta fără de mehmandar dacă dumneavoastră eraţi orînduiţi de guvernul de atunci pentru priimirea ex. sale şi a oştirilor şi însoţirea lor pănă în Bucureşti? Către aciasta arată Comisii porunca şi enstrucţiile ce ziceţi că aţi avut întru aciasta de la guvernul de atunci. — Porunca şi enstruc-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţiile iată să înfăţişază pă masa presusdviei în orighinal. Pentru celelalte, lucrarea dovedeşte căci nici Suleiman paşa nici oştirile nu au venit în Bucureşti, ci au stat la Giurgiu şi mai tîrziu a venit numai Suleiman paşa, orînduindu-să atunci, mi să pare, mehmandar, Manolache Polizu, ofiţerul, C. Anghelescu.

Dos. 14/1848, f. 7. Orig.

368

1849 ian. 13, (joi). — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pitarului Costache Anghelescu la casa sa cu chezăşie, fiind grav bolnav.

No. 56. Anul 1849 ianuarie 13, joi.

Pricina numitului arestuit pitarul Costache Anghelescu înfăţişînd mai multe împrejurări ce trebuesc a să desluşi după cuviinţă, urmează a sta la arest pînă la desăvîrşirea cercetărilor. Dar fiindcă la cea de eri cercetare ce i-au fă<cut> Comisiia la spitalul Colţii l-au văzut în cea mai proastă stare a sănătăţii, neputînd nici să vorbească, precum şi d-lui doctorul Maer a dat încredinţare Comisii pentru reaua stare a sănătăţii lui ; după chibzuirea ce a făcut Comisiia spre a nu mai înainta la mai rău boala lui, găseşte cu cale a să slobozi pă chezăşie la familia sa spre căutare pînă la desăvîrşita întremare a sănătăţii.

Mih. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki, Grefier, Teodor Iatropolu

Dos. 14/1848, f. 7 v. Orig.

369

1849 ian. 15, Bucureşti. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei de cercetare că a aprobat eliberarea cu chezăşie a lui C. Anghelescu pînă se va însănătoşi.

Primită 16 ianuar 1849 No. 129.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Luînd în băgare de seamă cumplita boală a politicescului arestuit Costache Anghelescu, pe temeiul adresului Comisii cercetătoare din 13 a aceştii lunii, eu am făcut dezlegare a slobozi pe chezăşie pănă la a lui însănătoşire, cu aceasta că dacă să va <însănăto> [1])şi să să trimiţă la Văcăreşti <pentru> [1]) urmarea <cercetărilor> [1]) asupră-i.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Am cinste a face cunoscut de aceasta Comisii spre știință.
No. 284
15 ianuarie 1849,
București

Comandantul Corpului
General de infanterie, Lüders.

Șeful Statului Major,
general-maior, Șcerbinski

Dos. 14/1848, f. 18. Orig. rus cu trad.

370

<1849 ian. 31>. — Generalul Duhamel permite ca C. Anghelescu să fie eliberat sub chezășie pînă se va însănătoși.

Jeudi le 13 janvier 1849 à Vacaresty.

L'accusation de C. Angelesco présente différentes circonstances qui doivent encore être examiné<es>par la <Commisi>on, et par conséquance il doit être détenu jusqu'à la fin <de l'en>quête. Mais par l'examen qu'il a subi hier à l'hôpital de Koltza, la Commission ayant vu la gravité <de la> [1]) maladie (sic) qui ne pouvait pas même parler, chose que Mr. le docteur de Mayer a declaré, M. arrête son <élargisse> [1])ment sous caution, chez lui pour . . . . . [1]).

M. Cornescu, Gh. Ghica,

D'apres une entente préalable <avec mr. le> [1]) général Luders le nommé Angelesco <sera libre> [1]) sous caution pour cause de mala<die et en vue de son> retablissement continuera à jouir de cette <liberté> [1]) jusqu'au moment où la haute Commission statuera sur tous les inculpés.

. . . . . [1]) voudra bien porter cette déc<laration à la connaissance [1]) de S. E. le général Tcherbinski...

31 <janvier 1849> [1]).
A. Duhamel

Dos. 14/1848, f. 21. Orig. franc.

371

1849 apr. 20. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea lui Costache Anghelescu fără chezășie găsindu-l nevinovat.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. Jurnal no. 189 april 20 anul 1849.

Pitarul Costache Anghelescu ce a fost arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare și s-au slobozit pă chezășie pentru pricină de boală cercetîndu-să de către Comisie, s-au citit acturile ofițiale ce să află în Comisie, doveditoare de cei ce au luoat parte activă în revoluție, s-au luat în băgare de seamă și arătările numitului date la cercetare și nici dintr-unele nici din altele nu s-au găsit numitul cu vreo înclinare în complotul revoluții, sau vreun fel de împărtășire după izbucnirea ei în fapte revoluționare, nici cu de la sine pornire, <nici după po> [1])runcile acelui guvern revoluționar. Căci orînduirea <lui> . . . . . [1]) pentru priimirea ecs. sale Tala<a>t efendi și <a oștirilor sale cum și> [1]) a ecs. sale Suleiman pașa în urmă, nu să poate socoti <ca o faptă> [1]) revoluționară.

De aceea Comisiia declară pă <numitul pitar Costache> [1]) Anghelescu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluționară și, ca unul ce nici bănuit nu rămîne, hotărăște <slobozirea lui> [1]) fără chezășie, întorcîndu-i-să chezășia ce a dat cînd <s-a slobozit> [1]) de la închisoare. Acesta se va da în cunoștința ecs. s<ale gheneralului Șcerbinski> [1]).

Mih. Cornescu, Scarlat <Gr. Ghica, Polc. Garbați> [1]), Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 14/1848, f. 23. Orig.

372

1848 dec. 13, (luni), București. — Interogatorul lui Dimitrie Boiarolu.

No. 16. Tacrirul d-lui sărdarului Dimitrie Boiarolu.
Anul 1848 dechemvrie 13, luni, București.

1. — După jalba ce ai dat către ex. sa gheneralul Duhamel, plîngîndu-te că te-ai văzut depărtat din postul ce ocupai cu catigorie de revoluționar, fără a te cunoaște vinovat întru aceasta, Comisia mai nainte de a-ți face întrebările cuviincioase asupra pricinii, îți zice să arăți ce vîrstă ai, cum te cheamă și de ești creștin? — Am vîrstă de ani 35, mă cheamă Dimitrie și sînt creștin. Dimitrie Boiarolu.

2. — Cînd te-ai depărtat din post și care greșală ți s-au arătat de către șeful dumitale? Iar către aceasta să mai arăți cînd te-ai așăzat în slujbă și de către cine te-ai făcut cunoscut șefului de care atîrna acel post? — M-am văzut depărtat la 27 ale trecutei luni octomvrie, mi s-au făcut cunoscut de către îndeplinitorul da-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

toriilor de şef al sexii, clucer N. Pîcleanu că sînt depărtat din porunca căimăcămii, iar vreo greşală nu mi s-au arătat. În post m-am aşăzat la anul 1829 fevruarie. D. Boiarolu.

3. — Deşi nu ţi s-au arătat greşala precum sus ai zis. însă dumneata eşti dator să arăţi Comisii întru curăţenie de ai luat parte în lucrările turburătoare sau înainte de a eclata revoluţia, sau în urmă pă cîtă vreme a fost guvernul revoluţionar ; pentru căci o mărturisire din parte-ţi sinseră va fi dezvinovăţire, iar tăinuirea şi descoperirea Comisii o osîndă mai grea. — În frica lui Dumnezeu nici un fel de ştiinţă nu am avut de întîmplările trecute mai nainte decît la 11 iunie seara cînd am văzut şi ieu lumea turburată. N-am luat <nicio> [1]) parte la lucrurile guvernului, <de> [1]) cît <fiind> [1]) om sărac şi... [1]) miei stăruind în... [1]) nainte, silit . . . . . [1]) ce averi, stărui . . . . . [1]) a scrie tot ceia ce mi să <poruncea> [1]) . . . . . [1]), care mai mult nu ştiu. D. Boiarolu.

4. — Cine erau aceia de îţi poruncea să scrii şi ce îţi poruncea să scrii ? — Nimeni altul decît <şeful sexii> [1]) şi lucram <la> trebuinţele mesii mele şi curgătoarele de atunci corespondenţii.

5. — În zioa de 19 iunie fost-ai şi dumneata la palat atunci, şi ce parte ai luat în turburarea ce s-a făcut acolo ? — M-am întîmplat în cantelaria Vornicii şi văzînd că fuge toţi în toate părţile, am fugit şi ieu, mergînd pă drum pîna acasă la mine cu clucerul Marcovici şi paharnic Pencovici şi nu am mai eşit din casă pînă a doa zi, de frică. D. Boiarolu.

6. — La venirea lui Suliman paşa la Giurgiu, fost-ai şi dumneata acolo cu alţii, precum şi la venirea ex. sale în Bucureşti, în cîtă vreme a stăruit aici, şi care au fost mişcările dumitale ? — La Giurgiu nu am fost. Cînd a întrat ex. sa în Bucureşti am adăstat la Vornicie, să văz şi ieu cum sînt turcii, pînă la 12 ceasuri şi. făcîndu-mi-să frică, m-am întors acasă, cînd a şi trecut alaiul. A doa zi m-am bolnăvit de holeră şi am zăcut o săptămînă şi nici cu ochii nu am văzut pă Suleiman paşa, nici măcar vreun turc pînă a veni armia împărătească. D. Boiarolu.

7. — Comisia cunoaşte că mulţi ca dumneata să duceau la adunările revoluţionarilor prin case şi în Cîmpul Filaretului. Mulţi ca dumneata, voind <mai mult a> [1]) influenţa să . . . . [1]) şi înălţa <cuvinte> [1]) de laudă faptel<or revoluţi> [1])onară, arătînd folosurile <ce aduc poporului> [1]) romînesc din acele urmări ale lor. Spune dacă şi dumneata ai fost unul din aceia ? — În curs de 20 ani ai slujbii s-au făcut fire la mine ca să nu am alte preumblări decît la slujbă şi cînd aveam trebuinţă să merg în tîrg. Prin urmare nici pă la adunările numiţilor revoluţionari nu am fost, nici nu aveam în vedere vreun rezultat statornic ca să-mi placă şi mie şi să fac şi ieu laudele ce zice cinstita Comisie că făceau alţii. D. Boiarolu.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

8. — Despre arderea Regulamentului ce cunoştinţă ai? — Într-acea zi mă aflam scriind la Vornicie cînd, auzind zgomotul ce făcea lumea care să suia pă scară, mi-am luat şapca şi am fugit jos în odaia eczecutorului. Şi, peste puţin, simţind că nu să face nici o primejdie sus în Vornicie, am vrut să mă întorc să mă suiu iar sus unde, văzînd în capul scării pă Grigorie Ipătescu strigînd, „*jos amploiaţii*", iarăşi am fugit, dîndu-mă jos pă scara din dos şi, ajungînd în curte, am văzut pă ceilalţi amploiaţi jos în curte în capul scării. Şi stînd şi ieu lîngă dînşii auzeam cuvintele ce da Golescul Nicolache de sus şi Iliad, ca să nu arză Regulamentul; şi după aceasta, deşi lumea să cam potolise ca să nu-l arză dar, nu ţiu minte cine a eşit şi a zis, că decе la sate s-au ars Regulamentul şi aici să nu să arză. Şi aşa, cei de sus au zis ca să să aleagă o deputăţie să le dea Regulamentul să-l ducă la mitropolitul şi urcîndu-să sus aleşii deputaţi, le-au dat Regulamentul şi Arhondologhia; dar cu ochii nu am văzut şi nici pă deputaţi nu ţiu minte. <Am văzut> [1]) pă Cioran mi să pare şi . . . . . [1]), după aceasta plecînd lu<mea m-am> [1]) dus şi ieu acasă. D. Boiarolu.

9. — În zioa cînd a venit la Cotroceni ex. sa Fuad efendi cu armia, fost-ai şi dumneata? — Am fost bolnav acasă. D. Boiarolu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi jăluitorul sărdar Dimitrie Boiarolu stăruind în răspunsurile sale. de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 15/1848, f. 2, 5. Orig.
Ed. **Arhivele Statului, 125 ani de activitate.** Buc. 1957, p. 311—312.

373

1848 dec. 13, (luni). — Comisia de cercetare declară nevinovat de fapte revoluţionare pe Dimitrie Boiarolu.

No. 27 Anul 1848 dechemvrie 13, luni Bucureşti.

În urmarea cercetării ce a făcut Comisia sărdarului Dimitrie Boiarolu a luat în cercetare şi lista propaganţilor, listele gvardiştilor, feluritele jurnaluri revoluţionară şi în toate acestea nu a găsit pă numitul să figureze pă acea vreme a revoluţii în nici un fel de lucrare. Iar către aceasta a văzut Comisia că nici prin depărtarea lui acum din slujba ce ocupa nu să numeşte curat faptă a lui care a fost şi din a căriia pricină s-au depărtat. Toate dar acestea întemeind arătările numitului aici la Comisie de adevărate şi nici măcar vreo bănuială de vreo faptă revoluţionară rămîind asupră-i, Comisia îl apără cu totul despre o asemenea catigorie.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta să va da în cunoştinţa ex. sale gheneralului Duhamel. M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 15/1848, f. 5 v. Orig.
Ed. **Arhivele Statului, 125 ani de activitate**, Buc., 1957, p. 312.

374

1848 dec. 14, (marţi). — Interogatorul pitarului Scarlat Petrovici, neguţător.

Tacrirul d. pitarului Scarlat Petrovici.
1848, marţi în 14 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii, răspunsurile d.

1. — Cum te chiamă ? — Scarlat Petrovici ? 2. — Ce profesie aveţi ? — Neguţător. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 54. 4. — Unde eşti născut? — Aici în Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti? — Tot în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Biserica Doamnii, văpseaoa roşie. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am doi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am dooă moşii în Ilfov şi una în Vlaşca şi casă în Bucureşti. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu mai am. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost judecător neguţător. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 24 octomvrie. 16. — Spre uşurinţa a oricăria greşăli vei fi făcut în cursul vremii turburătoare sau mai nainte, singur puteţi cunoaşte că o mărturisire cu cuget curat este singurul mijloc cu care puteţi a reabilita şi cinsti, care din tăinuire să poate vătăma. De aceia intraţi înşivă în cercetarea inimii dumneavoastră şi spuneţi cu inima deşchisă ceia ce cunoaşteţi, precum şi la cele ce veţi fi întrebat de Comisie. — Sînt gata a răspunde <adevărul> [1]) la ori ce voi fi întrebat <şi voi spune tot> [1]) ce voi şti. <Sc. Petrovici> [1]).

17. — Mai nainte de 11 iunie, zioa în care a eclatat revoluţia cunoşti dumneata sau din auzire, sau din lucrări cevaşi pregătitoare lucrări spre acest sfîrşit ? — Nu am auzit nici am cunoscut nimic, iar atunci la 11 iunie m-am aflat la moşia <mea Co> [1])păcenii cu familia, unde am şăzut 4 sau 5 zile după izbucnirea revoluţii şi apoi m-am întors în Bucureşti dinpreună cu familia mea. Sc. Petrovici.

18. — Care pricină te-au îndemnat de a te duce afară înainte de 11 şi apoi a te întoarce iarăşi ? — Fără pricină m-am dus şi m-am întors, pentru căci treaba mă cerea a mă duce afară şi a mă întoarce iarăşi. Sc. Petrovici.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

19. — Cum ai judecat dumneata urmările revoluționarilor, adică slobozirea armelor asupra domnului de a-l omorî, tragerea după aceasta a domnului din capitală și hrăpirea a oblăduirii de către revoluționari ? — Toate le-am socotit foarte proaste în cugetul mieu, dar către nimeni nu am arătat acest cuget nici am vorbit cu nimeni, nefiind treaba mea. Sc. Petrovici.

20. — Ducerea la moșie a dumitale și întoarcerea aici în capitală ai <făcut> [1])o mai de mult ori pă cîtă <vreme au [1]> fost acel răzvrătitor gu<vernu> [1]) ? — Am urmat-o în multe rînduri pănă la octombrie, aceasta fiind obiceiul mieu. Sc. Petrovici.

21. — <Aflîndu-te> [1]) în București, care <au fost urmările dumita [1])>le în împrejură<rile> [1]) vremii a<acei de> [1]) la 19 iunie, zioa reacții, la adunările ce să făcea în osebite locuri și la fuga membrilor acelui guvern, precum și la întoarcerea lor iarăși în capitală ? — Ocupația mea era în negoțul care întreprinz adică cu polițe, care cer lucrare activă și ezactitate. La zioa reacții m-am aflat în București, dar nu am eșit nicăieri, ci m-am închis în casă cu familia spre pază, atît a mea cît și altor persoane, precum clucerul Donea și d-lui polcovnicul Scarlat Crețulescu, fiindu-mi vecini amîndoi. La cluburi nu am fost nici la adunările lor de la Cîmpu Filaretului. La fuga guvernului nu m-am aflat aici în București, fiind la moșie, <un> [1])de am și șezut o săptămînă, precum și la întoarcerea lor tot la moșie m-am aflat. Sc. Petrovici.

22. — Fost-ai la Giurgiu unde să afla ex. sa Suleiman pașa : precum și după venire-i în București, pă cîtă vreme a șăzut aici ex. sa te-ai dus vreodată ? — La Giurgiu nu am fost ; aici m-am dus ca un orășan, chemat ca să-i felicităm buna-venire. Tot în acea zi după amiază am fost chemat ca să auzim cuvintul ex. sale și ieu nu am iscălit în hîrtia ce s-au cerut a iscăli toți ce să afla cu sila și așa am fugit ca să nu iscălescu. Sc. Petrovici.

23. — După plecarea lui Suleiman pașa de aici la Giurgiu fost-ai dumneata întrebuințat de către locotenență în vreo lucrare ? — Nu am fost nicidecum în nici o lucrare. Sc. Petrovici.

24. — Spune pă cine cunoști dumneata cu mai fierbinte cerere de a să arde Regulamentul Organic și Arhondologhia în zioa de 6 septemvrie ? — Fiindcă nici afară nici în casă la mine nu aveam înclinări cu nimeni întru nimic, nici aceasta nu am putut ști și a cunoaște. Sc. Petrovici.

25. — Dumneata care ai fost cu alții la palatul administrații, de unde ați luat Regulamentul și Arhondologhia și de acolo la lăcuința mitropolitului, unde s-au ars, de unde ați știut că o să să facă aceasta și cum ați priimit însărcinarea de deputat spre a să săvîrși asemenea scărnavă și neleguită faptă ? — Nu am cunoscut nimic, nici am fost la palatul administrații, ci trecînd pă la lăcașul mitropolitului, cel de atunci agă, Brătiianul, m-au luat

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<cu> [1]) sila şi m-au băgat în casă numai ca să rugăm pă m<itropolitul să>[1]) iasă afară, fără a-mi . . . . . [1]) iar ieu de frică m-am dat <lîngă> [1]) uşă . . . . . [1]) cuvânt cevaş şi apoi ieu am fugit acasă. Sc. Petrovici.

26. — Cum s-au întîmplat ca tocmai la acel ceas să te afli dumneata în preajma casii mitropolitului? — Aflîndu-mă în răspîntie înnaintea casii mele a trecut cu droşca Spirache Gazoti şi spuindu-mi că vine despre palat lume multă să meargă la mitropolitul, fără a şti pentru ce, m-a pus în periergh<ie> să aflu ce să face, ca să ştiu ce să fac şi de aceia am întrat în droşcă cu numitul şi m-am dus la mitropolitul, unde m-am dat jos la poartă şi am intrat în curte şi fiind niţică ploaie, am intrat sus în casă în odaia din stînga şi de acolo stînd cu alţii m-au luat Brătianul cu sila, precum am zis. Sc. Petrovici.

27. — Cu toate că dumneata ai arătat cele ce s-au trecut în răspunsurile dumitale de mai sus, însă eşti întrebat dacă dumneata pă cîtă vreme ai stăruit acolo la mitropolitul mai nainte de ardere nu ai avut nici o vorbire cu mitropolitul, nici măcar pă alţii nu ai auzit vorbind despre această ardere cu preasfinţia sa? — Nu am avut nici o vorbire, nici am văzut pă mitropolitul, precum nici pă alţii am auzit vorbind. Sc. Petrovici.

28. — În acea zi a arderii sau în altă zi după aceasta nu ai avut nici o vorbă cu nimeni, sau în casă particulară sau pă uliţă asupra <unei> [1]) asemenea faptă, preju<decînd de este bu[1])>nă sau rea? — Nu am avut nicidecum, ci de atunci m-am întristat de această neleguită faptă, căci interesul mieu este Regulamentul, avînd proprietăţi. Sc. Petrovici.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul Scarlat Petrovici stăruind în răspunsurile sale, de aceia s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,
Urmare. Anul 1848 dechemvrie 22, miercuri, M-rea Văcăreştii.
Al 2-lea tacrir al dumnealui pitarului Scarlat Petrovici.

29. — Stăruieşti dumneata în cele ce ai arătat la pontul 25 şi 26 din cel dintîiu tacrir ce ai dat la 14 ale curgătoarei luni, sau, aducîndu-vă aminte mai bine, voieşti a desluşi Comisii cele ce au curs la lăcuinţa mitropolitului înainte de a să arde Regulamentul şi pănă la isprăvit? Adu-ţi aminte ce parte ai luat dumneata la lucrarea aceasta? — Stăruiesc întru ceia ce am arătat pentru ducerea mea la lăcaşul mitropolitului, iar pentru cele ce s-au urmat acolo, precît acum me-am adus aminte şi în cuget curat arăt cele următoare: acolo unde stam în odaia din stînga cu mai mulţi privitori, m-am pomenit cu Brătianul, atunci agă, zicîndu-mi că sînt pohtit să mergem înlăuntru la mitropolitul să-l rugăm să iasă afară. Ieu de frică şi de iuţeală, nelăsîndu-mă să mă gîndesc, am întrat la preasfinţia sa dinpreună cu alţii ce era aleşi deputaţi şi i-am sărutat mîna cu mare evlavie şi dîndu-mă îndărătul altora

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mai departe, ieu nu am zis nici o vorbă, iar Duca şi Brătianul au început a vorbi cu preasfinţia sa, rugîndu-l din partea norodului să iasă afară. Atunci preas<finţia> [1]) sa s-au adresat către Al<ecu Goles> [1])cu şi l-au întrebat, coconul <Nicolache> [1]) nu a venit ? L-au mai întrebat că, eşti frate cu d-lui ? Numi<tul Go> [1])lescu a răspuns că nu l-au văzut pă frate-său ş-a început să-l roage din partea norodului ca să iasă afară să binecuvînteze arderea Regulamentului. Atunci preasfinţia sa a zis să aşteptăm să vie şi coconul Nicolache, fiindcă aseară am avut oarecare vorbire cu dumnealui. La aceasta <Co> [1])stache Bălăceanul, ce a fostu avocat, a zis să trimiţă să cheme pă Nicolache Golescu ; dar de a trimis sau nu, nu cunosc.

Într-acest enterval a eşit Moşoiu şi a zis că norodul nu aşteaptă şi roagă pă preasfinţia sa să iasă mai curînd.

Atunci preasfinţia sa a zis „dacă este aşa, să mă îmbrac şi mai sînt aici nişte anecsuri ce mi le-au dat Bibescu să le chibzuesc ; luaţi-le şi pă acestea ca să le ardeţi", însă ieu nu am văzut aceste anecsuri. După ce s-au îmbrăcat, prea-sfinţia sa a eşit afară în balcon şi, după cererea norodului de jos, aducîndu-i omoforul s-au şi îmbrăcat cu iel, puindu-l după gît şi a rostit să fie anatema Regulamentul. Norodul nemulţumindu-să pă aceasta a cerut să afurisească pă oricine va urma după Regulament ; atunci mitropolitul a răspuns că a făcut mai mult şi apoi a cuvîntat cele ce îl povăţuia norodul. După aceasta, săvîrşindu-să arderea, Brătianul a alcătuit jurnalul pentru ardere şi l-au iscălit preasfinţia sa şi ieu m-am întors acasă. Poftorescu iarăşi a zice că dumnealui Brătianul cu strigări mă chema anume şi mă căuta de unde eram tras în dosul altora ca să es afară şi, ca un proprietar mai însemnat, să merg acasă la mitropolitul pentru cuvîntul ce am arătat mai sus. Sc. Petrovici.

30. — După ce dumneata te-ai întors acasă, precum ai zis, cu cine din cunoscuţii dumitale, sau în acea zi sau mai pă urmă, ai luat vorbă şi ce vorbe ai vorbit despre arderea Regulamentului ? — Alte vorbe nu am avut cu nimeni decît cele ce s-au urmat la mitropolitul şi le-am arătat mai sus. Sc. Petrovici.

31. — Comisia cunoaşte că dumneata ai avut sfadă cu dumnealor fraţii Nicola şi Gheorghe Ghermani i cu dumnealui Scarlat Scanavi. Spune întru ce v-au fost sfada cu fiecare din susnumiţii ? Cu domnul Nicolae Ghermani nu am avut nici o vorbă ; cu domnul Gheorghe, într-o seară, viind d-lui la domnul cămărăşul, unde mă aflam şi ieu, m-am paraponisit ieu că auz o rea sicofantie pentru mine în pricina arderii Regulamentului şi d-lui me-au răspuns că ieu nu am nici o vină, căci acolo la arderea Regulamentului au fost mulţi, precum şi d-lui a fost învitat. Cu Scanavi nu am avut nici un fel de vorbă. Sc. Petrovici.

32. — După toate ce le-am arătat în cuget curat şi care le-am

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

urmat fără precugetare rea, ci din întîmplare și nenorocirea mea și a familiei mele, mă cunosc greșit, însă rog înnalta stăpînire și pă ex. sa gheneralul Duhamel ca să să milostivească asupra familiei mele și a altora cu carei sînt în înclinări de comerț și să binevoiască ex. sa de a fi slobod de supt arest, ca să pociu îngriji atît de nenorocita familie a mea, cît și a pune în orînduală trebile negoțului mieu. Căci o mai multă întîrziere cu arestuirea mea, pociu zice că poate să pricinuiască o vătămare stării mele și, prin urmare și celor ce au înclinări de negoț cu mine. Ieu sînt gata a da vrednici chezași, ca oricînd mă voi dovedi greșit în altă faptă revoluționară, afară din greșeala ce din nenorocire am făcut cu asistarea mea la arderea Regulamentului precum am arătat, să fiu dus la Comisie unde, dovedindu-să vina, să-mi iau și pedeapsa cuvenită.

Rog, plecat, pă cinstita Comisie să aibă bunătate a arăta ex. sale aceasta a mea rugăciune.

Sc. Petrovici

Dos. 16/1848 f. 3–5 ; 14. Orig.

375

1848 dec. 27, Bucureşti. — A. Duhamel face cunoscut lui M. Cornescu preşedintele Comisii de cercetare, că în înţelegere cu generalul Lüders a hotărît eliberarea cu chezăşie a negustorului Scarlat Petrovici.

Primit dechemvrie 27, 1848
La delă No. 71
Boucarest, ce 27 décembre 1848
No. 148

Monsieur,

Le procureur de la Comission d'enquête a porté à ma connaissance la déposition faite par le nommé Charles Petrovitz devant la Commission dans les journées du 14 et 22 Décembre. Mr. Charles Petrovitz confesse avoi assisté <à> [1]) la maison du Metropolitain à l'autodafé du Réglement Organique, mais il assure y être <venu> [1]) sans aucune préméditation et tout en se <recon> [1])naissant coupable d'avoir par sa présence <parti> [1])cipé à cet acte criminel, il implore de la . . . . . [1]) de l'autorité supérieure son élargissement <sous [1]) caution, afin de pouvoir vaquer à <son> [1]) commerce, qui sans cela se trouvre en souf> [1])france.

M'étan préalablement entend . . . . . [1]) avec. s. e. le général Lüders, et prenant en considération le repentir manifesté par mr. Charles Petrovitz, je consens à adhérer au voeu

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

exprimé par ce dernier et j'ai l'honneur d'inviter la Comission d'enquête par l'organe de votre excellence à libérer le nommé Charles Petrovitz sous caution valable et avec la condition de se présenter devant la Commission, chaque fois que celle-ci le réclamera.

Pour ce qui regarde la mise en liberté de l'individu en question et la caution qu'il aura à fournir, la Commission voudra bien s'entendre avec s. e. le général maior Tcherbinsky.

Je prie votre excellence d'agréer l'assurance de ma considération la plus distinguée.

A. Duhamel

<Rezoluţie> Pe temeiul celor coprinse în aceasta, Comisia va încheia alt jurnal pe cît să atinge de slobozirea lui Petrovici supt chezăşie.

<Adresa> : A. mr. M. Cornescu etc., etc., etc.,

Dos. 16/1848. f. 6. Orig. franc.

376

1848 dec. 28, (marţi). — Comisia de cercetare consideră de vinovat pe Scarlat Petrovici ca părtaş la arderea Regulamentului, dar îl eliberează cu chezăşie pe baza ordinului generalului Duhamel.

No. 40. Anul 1848 dechemvrie 28, marţi, Mănăstirea Văcăreşti.

D-lui Scarlat Petrovici, deşi nu să găseşte figurînd în lista prapaganţilor, nici în listele gvardiştilor, nici în jurnalurile revoluţionare, însă, fiindcă la începerea cercetării, cu toate că i s-au pus înainte ca să arate fără sfială şi în cuget curat ca o singură mîntuire a sa, în cîte să cunoaşte că ar fi luat parte în revoluţie, atît cu alte fapte cît şi întru arderea Regulamentului, numitul închipuindu-şi dezvinovăţirea sa în tăinuire, a arătat că la nimic din cele ce s-a întrebat de Comisie nu a luat parte, plăzmuind precum s-au socotit mai bine răspunsurile sale.

După aceasta, la o altă înfăţişare, înţelegînd <d-lui> [1]) din întrebările ce i-au făcut Comisia că ia este încredinţată de urmările lui în arderea Regulamentului, abia atunci, deşi a arătat oarecare parte ce a luat întru aceasta, însă toate le-au aruncat numai în greutatea mitropolitului . . .[1]) Comisia luînd în băgare de seamă arătările lui cele de la întîia înfăţişare, <precum şi cele> [1]) de la al doilea şi dezbătîndu-le . . . . . [1]) a găsit cele după urmă în contradicţie <cu cele din> [1])tii şi din aceasta că ducerea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

lui la mitropolitul a fost cu caracter de deputat împreună cu alţi revoluţionari, pentru a cere de la mitropolitul arderea Regulamentului şi cu astfel de haracter au stăruit la lăcuinţa mitropolitului pînă la desăvîrşita ardere a Regulamentului şi Arhonodologhii, care această punere la cale, după arătarea d-lui Petrovici ar fi fost mitropolitului cunoscută mai dinainte.

Pă temeiul acestor împrejurări, Comisia judecînd pă arestuitul Scarlat Petrovici, părtaş nu silit, ci de bunăvoinţă la arderea Regulamentului, îl şi hotărăşte de vinovat şi prin urmare şi arestuirea lui s-ar fi cuvenit pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii. Însă Comisia, luînd în băgare de seamă cele ecspuse de către numitul Petrovici la art. 32 din al său tacrir, prin care însuşi îşi mărturiseşte greşeala şi cere milostivirea stăpînirei, iar către aceasta preţuind şi cuvintele ecselenţii sale gheneralului Duhamel, comunicate Comisii, prin adresa supt No. 148 către prezidentul aceştii Comisii, prin care adres găseşte, <ecsele>nţia sa, de cuviinţă pentru cuvintele acolo ară<tate> [1]) slobozirea de supt arest a numitului Petrovici <pe> [1]) chezăşie vrednică ca, oricînd să va cere de Comisie <să> [1]) fie adus spre cercetare, Comisia hotărăşte a să face urmare întocmai.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski ca să binevoiască a face cuviincioasa punere la cale.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,
Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 16/1848, f. 8. Orig.

377

1848 dec. 2, (joi). — Comisia de cercetare propune, ca Dumitrache Cojocaru sufragiul arestaţilor de la m-rea Văcăreşti să fie îndepărtat, pentru că duce corespondenţă la arestaţi şi înlesneşte alte fapte nepermise.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 17. Anul 1848 dechemvrie 2, joi.

Comisia încredinţîndu-se din chiar arătarea unuia din arestuiţi că <Dumitrache> [1]), orînduitul de la Departamentul din Lăuntru spre îngrijirea hranii arestuiţilor şi înainte de a intra Comisia în cercetarea acestora, aduce pă taină scrisori i alte înscrisuri de afară la unii din cei arestuiţi şi că unul din arestuiţi, Petrache Eliad, a făcut listă de toţi arestuiţii aici şi a trimis-o la un Consulat, cu vorbire în acea listă a să da pe faţă [1]) şi să nu să ştie prin cine s-au dat acea listă şi la care Consulat, pentru căci s-au urmat această dare cînd comunicaţia

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arestuiților era slobodă cu cei ce veneau de afară să-i vază, iar el, adică numitul denonsiator bănuește că s-au dat <la Consulatul> [1]) englezesc.

Către aceasta mai încredințîndu-se Comisia tot de la acest <denonsiator că, după> [1]) intrarea Comisii în lucrare, acel Dumitrache spune arestanților cîte poate <trage> [1]) cu urechea de cele ce să vorbește în Comisie și chipul întrebărilor și <că> [1]) a adus la unii și scrisori ascunse în franzelă și prin pantaloni, iar către această că unii dintr-înșii au și bricege asupră-le ascunse. De aceia Comisia găsește de neapărată trebuință a să depărta acel îngrijitor încă de astăzi și făcînd arătare ecs. sale gheneralului maior Șerbinski acest jurnal să fie rugat a face ecs. sa cele ce va găsi de cuviință spre precurmare în viitorime a aceștii neorîndueli. care poate să aducă Comisii o mare împiedecare la lucrările ei.

M. Cornescu, Scarlat Gh. Ghica, Polcovnic Garbațki,
Grefier, Teodor Iatropulu

Dos. 17/1848, f. 1. Orig.

378

1848 dec. 11, sîmbătă, Mănăstirea Văcărești. — Interogatorul lui Gheorghe Petrescu în legătură cu comunicarea arestaților de la Văcărești cu persoanele de afară.

Anul 1848 dechemvrie 11, sîmbătă, M-rea Văcărești.

No. 25. — Arată ce știință mai ai despre înțelegerea ce a simțit Comisia că mijlocește între arestuții de aici de la Văcărești cu Dumitrache sofragiul îngrijitorul lor? — Știința mea despre această pricină <nu> este alta decît cea următoare: <nu> [1]) mitul Dumitrache Sofragiu și în<nainte> de a intra Comisia în lucrare a<ducea are> [1])stuiților, prin taină, scrisori i alt<e înscri> [1])suri de afară la unii din cei are<stuiți> [1]) și unul din arestuiți, Petrache Eliad, a făcut listă de toți arestuții aici și a trimis-o la un Consulat. Însă nu să știe prin cine s-au dat acea listă și la care Consulat, decît bănuescu că s-au dat la Consulatul englezesc, pentru căci aciasta s-au urmat înnainte de <a intra> [1]) Comisia în lucrare, cînd comunicația arestuților era slobodă cu cei ce venea de afară să-i vază. Și știința mea este că un diaconul Tănasă [2]) de la episcopia din Craiova, umbla cu lista de scris numele arestuților, pentru care cunoaște poate și mai bine decît mine popa Tănase de la episcopia de la Rîmnic, căci tot într-o vreme ne-am trecut numele amîndoi într-acea listă și să vorbea că această listă să dă la Consulat spre a protesta pentru a noastră scăpare.

[1]) Loc rupt.
[2]) Atanasie Stoenescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Precum asemenea şi după intrarea Comisii în lucrare numitul Dumitrache Sofragiu spunea arestanţilor cîte putea trage cu urechea de cele ce să vorbeşte în Comisie şi chipul întrebărilor Comisii şi a adus la unii şi scrisori ascunse în franzelă şi prin pantaloni şi unii din arestuiţi au şi bricege ascunse asupră-le. G. Petrescu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul Gheorghe Petrescu stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit şi <de> [1]) către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 17/1848, f. 5. Orig.

379

1848 dec. 14, (marţi). Mănăstirea Văcăreşti. — Interogatorul lui Petrache Eliat în legătură cu alcătuirea unei liste a arestaţilor de la Văcăreşti şi comunicarea ei la un consulat străin.

Anul 1848 dechemvrie 14, marţi, Mănăstirea Văcăreşti.

No. 25. — Dumneata, după ştiinţa ce are Comisia ai fi alcătuit o listă de toţi arestuiţii în această mănăstire şi aciasta ai urmat-o mai nainte de a intra Comisia în ale iei lucrări, în care listă arătaţi şi nemulţumirea ce aveţi pentru purtarea barbară şi că aciastă listă, prin mijloace, aţi făcut-o să ajungă la un Consulat strein. Spune dar, fără sfială, pentru căci Comisia îţi făgăduieşte apărare şi neînvinovăţire, cînd dumneata vei mărturisi adevărul. Ce cunoşti că ai urmat din parte-ţi şi cu cine ai fost înţeles în aciasta? — La aciastă întrebare ştiu să răspunz că, într-o zi pă care nu o ţiu minte, a eşit din casa cu no. 4 (unde lăcueşte Vinterhalder, Caracasidi. Neagoe, Urlăţeanul), care dintr-înşii <nu ţiu> [1]) minte, spuind că Vinterhalder <vrea> [1]) să aibă o listă, spre ştiinţa sa, de numele tuturor arestaţilor de aici şi cît pentru cei din odaia în care lăcuiam ieu, m-au rugat ca să-i însemnez ieu, dîndu-mi încă şi un plaivaz şi un petic de hîrtie, pă care i-am şi însemnat şi am dat aciastă însemnare în mîna lui Vinterhalder. <Iar pen> [1])tru ce scop va fi strîns iel <acele> [1]) însemnări de numele arestanţilor <nu> [1]) cunoscu. Aceasta ştiu că asemenea liste s-au făcut şi de la alte odăi, dar de către cine s-au făcut nu ştiu. De aşi fi cunoscut scopul lui Vinterhalder pentru care a întocmit acea listă, mărturisescu în cuget curat, că nu aşi fi urmat nimic. P. Eliat.

26. — Comisia cunoaşte că Dumitrache sofragiu a adus arestaţilor, atît înaintea deşchiderii Comisii cît şi după deşchidere,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vorbe prin grai, scrisori prin taină de la unii alţii de afară, iar către aciasta spionarisea pă dinafară pă la uşi şi comunica arestaţilor cele ce putea trage cu urechea că să vorbea de Comisie către arestaţii ce cerceta. Spune, dar ce cunoşti despre aceasta? La aciasta răspunz că Dumitrache ne aducea tîrguieli du prin oraş la cei mai mulţi; scrisori nu ştiu să fi adus la cinevaş, iar vorbe, prin graiu, ducea de la rudele arestaţilor, poate şi după la prietenii lor către care era trimis iel de către dînşii şi cu glas tare, nu am auzit vorbe de politică între dînsul cu arestaţii. Lucrurile ce le aducea era felurite, adică şi de mîncare şi rufe, iar prin taină şoptind adică cu iei, n-am putut auzi ce vorbea, precum şi cele ce să vorbea în seanţa Comisii urmînd ca să le spuie în taină, nu ştiu de va fi vorbit sau nu şi nici mie nu me-au spus nimic, nici nu l-am întrebat. P. Eliat.

Stăruind dl. Eliad în aceste răspunsuri, a iscălit.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

1848 dechemvrie 15, miercuri, Văcăreşti.

27. — Pă vremea căt a fost slobodă cumunicaţia dumneavoastră cu cei din afară din mănăstire, Comisia ştiie că între alţii ce venea spre vizită, ar fi venit un amploiat al unui Consulat: spune de la ce Consulat era acela, numele lui şi de cîte ori a venit aici la Văcăreşti şi cu cine din dumneavoastră a avut mai multă vorbă? — Răspunz la aciasta că, într-o zi din cele slobode pentru vizitare, între alţi mulţi streini ce veniseră de afară ca să vază pă arestaţi, era şi un străin de talie de mijloc, slăbănog, zmead şi îmbrăcat cu un capod albastru, de care am aflat în urmă de la alţii arestaţi ce nu îi ţiu minte a-i numi, vorbind între dînşii că era secretarul Consulatului englezescu. Ce a vorbit însă, precum şi cu cine a vorbit mai deosebit, nu pociu da relaţie pentru căci fiind o atîta lume ce venise de afară şi amestecaţi cu noi arestuiţii, nici nu îmi era cu putinţă ca să fac o asemenea băgare de seamă. Afară din acea zi nu am văzut pă acel om să vie, pentru căci de va fi şi venit ieu nu m-am întîmplat a fi chemat în sala priimiri. P. Eliat.

28. — După arătarea dumitale de venire în Craiova a unui fiu al stolnicului Pereţ, ce ai auzit dumneata pă acesta vorbind în fapta săvîrşită la 9 iunie cu sloboziri de arme asupra M. S. domnului Bibescu? — La aciasta răspunz că, ieu neavînd cunoştinţă cu iel, nici am vorbit cu dînsul <şi că este> [1]) copil al lui Pereţ, am aflat de la lume şi nici am auzit vorbind cevaşi cu altcinevaşi despre aciasta, pentru căci iel nu a stătut afară, ci s-au dus în şcoală cu ceilalţi, precum am arătat. P. Eliat.

Citindu-să şi stăruind numitul întru ale sale răspunsuri s-au iscălit de către noi.

Mih<ai>l Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

29. — Astăzi la 21 dechembrie fiind chemat de Comisie spre confrontare cu aceialalţi arestanţi, care numescu în arătarea mea de mai sus, aducîndu-mi aminte de cele ce să ating despre acea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

listă de care este vorba în a mea arătare de mai sus şi care mi-au fost fugit din aducerea aminte în zioa de 14 dechemvrie, cînd mi s-au <făcut> [1]) întrebări, acum arăt <aceasta> [1]) că, îmi aduc aminte că hărtia şi <plai> [1])vazul mi le-au dat d-lui Nicolae Mar<ghiloman> [1]). P. Eliat.

30. — Cînd am dat lista lui Vinterhalder me-au zis că îi va sluji la alcătuirea istorii ţării. P. Eliat.

Dos. 17/1848 f. 6—7. Orig.

380

1848 dec. 15, (miercuri). — Interogatorul ierodiaconului Atanasie cu privire la alcătuirea unei liste a arestaţilor.

Anul 1848 dechemvrie 15, miercuri, Văcăreşti.

Tacrirul diaconului Tănase de la Episcopia din Craiova.

No. 1. — Sînteţi arătat că umblai cu o listă pă la arestaţi, în care înscriai numele fiecăruia. Arată zioa aceştii lucrări a cuviosii tale şi sfîrşitul pentru care ai urmat-o ? În pricina aceasta nu am a arăta nimic la cele ce sînt întrebat. Ierodiacon A. Stoenescu.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 17/1848, f. 8 Orig.

381

1848 dec. 15, (miercuri). — Interogatorul lui Dumitrache Cojocaru acuzat că aducea scrisori la deţinuţii politici.

Anul 1848 dechemvrie 15, miercuri, Văcăreşti.

Tacrirul lui Dumitrache Cojocar, fostul îngrijitor al arestanţilor de aici.

No. 1. — Dumneata te-ai arătat către Comisie că, şi înainte de a intra Comisia în lucrare şi după deşchiderea Comisii, aduceai arestuiţilor, prin tainâ, felurimi de înscrisuri după la unii alţii din afară şi le dai, prin tainâ, la arestuiţii la care privea acela ; încă din acele scrisori le ascundeai în pantaloni şi în franzelă. Că pănă a nu să deşchide Comisia dumneata ai luat de la arestanţi o listă de numele lor, care aciastă listă ai dat-o la un Consulat. Răspunde la aceasta ! — Nu ştiu de aceasta. Dumitrache Cojocaru.

2. — Dumneata către acestea ai urmat a aduce şi corespondenţă, prin graiu, care o încunoştiinţai fiecăruia iarăşi prin graiu

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

şi încet, a nu auzi altul. Răspunde ! — Nu am adus. Dumitrache Cojocaru.

3. — Înainte de a-ţi face Comisia întrebările de mai sus prin înscris şi a trece prin înscris răspunsurile dumitale, dumneata ai arătat, prin graiu, urmări din partea d. Grigorie Orescu, fiul sărdarului Orescu îngrijitorul ; mai spune-le încă o dată întocmai, ca să să scrie împotrivă ! — Arăt că, cînd venea cu căruţa cu provizia să descărca căruţa şi apoi mergea pă sus de făcea listă de cei arestuiţi cine să cerceta de Comisie, cine să slobozea, cine rămînea în arest şi cine mai venea în mănăstire la arest, care aceasta, după arătarea lui, o urma după porunca d-lui vornicului. Dumitrache Cojocaru.

Citindu-să numitului şi stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit de către noi.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

4. — Înscrierea listei urmată de către Grigorie Orescu ai arătat, prin graiu, mie prezidentului Comisii la întrebarea ce ţi-am făcut de să urma şi cînd era părintele numitului, că nu urma. Arată dar aceasta şi în presusdvia Comisii. — Aciasta se urma numai de Grigorie fiul, iar de tatăl nu. Dumitrache Cojocaru.

Dos. 17/1848, f. 9. Orig.

382

1848 dec. 21, (marţi). — Interogatorul căpitanului Mihail Caracasidi acuzat de complice la alcătuirea listei aristaţilor.

Anul 1848 dechemvrie 21, marţi, m-rea Văcăreşti.
Tacrirul d-lui căpitanului Mihail Caracasidi.

1. — Dumneata pă cînd şădeai arestuit în odaia cu No. 4 împreună cu Vinterhalder, Neagoe şi Urlăţeanul, cunoşti de propunerea d-lui Vinterhalder de a face o listă de toţi arestuiţii de aici din Văcăreşti şi că făcînd asemenea listă aţi dat-o lui Vinterhalder ? — Nici me-au propus vre o dată de as<emenea> [1]) listă, nici ştiu daca s-au făcut. M. Caracasidi.

La confrontaţia ce s-au făcut numitului Caracasidi cu d. Petrache Eliad, faţă fiind şi d. N. Marghiloman, nu s-au putut dovedi nici în ştiinţa lui, nici conlucrător acei liste.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki,

Dos. 17/1848, f. 11. Orig.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 21, (marți). — Interogatorul pitarului Ștefan Neagoe pentru descoperirea acuzaților de alcătuire unei liste a arestaților.

Anul 1848 dechemvrie 21, marți, M<ănăstirea> Văcărești.

Tacrirul d-lui Ștefan Neagoie pitarul.

No. 1. — Pentru care sfîrșit și după a cui propunere la cale, sau din partea arestanților sau din partea celor ce venea din afară, pă vremea cînd era slobozi a veni spre vederea arestanților, s-au fost făcut o listă de arestații și într-a acui mînă s-au dat acea listă ? — Nu am nici o știință. Ștefan Neagoe.

2. — Tot pă vremea ce nu era mărginită vizitația celor de din afară către arestanți, cine a fost acela de talie de mijloc, slăbănog și îmbrăcat cu un capod albastru, care acesta a fost din cei ce venea de afară ? — Nu știu, nu am văzut. Ștefan Neagoe.

3. — De la Consulatul englezesc fost-au aici vreun amploiat și cine anume ? — Am auzit că a fost între alții ce veniseră pentru vizită și domnul Grand, amploiat al Consulatului englezescu, iar ieu nu l-am văzut. Ștefan Neagoe.

4. — Fiindcă dumneata ai zis, prin graiu, că nu eșai din odaie, unde erai cînd veneau streini de afară, apoi urmează a ști despre venirea numitului Grand de la cei cu cari erai dumneata în aceiași odaie și carii ca să aibă aciastă știință, nu este îndoială că iei au eșit afară și au văzut pă acel amploiat englez și au avut vorbiri cu iel, căci de nu eșeau nici putea ști despre venirea aceluia și prin urmare nici dumneata nu puteai să știi. Așadar spune cine din acei carii lăcuia cu dumneata, pă acea vreme, ți-au spus despre venirea acelui amploiat ? — Nu țiu minte cine anume me-au spus, decît am aflat că numitul a venit și a vorbit cu supușii consulatului său, iar ce a vorbit nu cunosc. Ștefan Neagoe.

După confrontația domnului Neagoe cu d. lui Marghiloman și d. Petrache Eliad și dezbaterea între dînșii, arătarea numitului Neagoe despre cele ce să atinge de listă, s-au găsit neadevărată.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbați,

Dos. 17/1848, f. 12. Orig.

384

1848 dec. 21, (marți). — Interogatorul praporcicului Costache Urlățeanu pentru descoperirea făptuitorului unei liste a arestaților politici.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Anul 1848 dechemvrie 21, marţi, M<ănăstirea> Văcăreşti.

Tacrirul d-lui praporcicului Costache Urlăţeanul.

No. 1. — Pă vremea cînd erai arestuit într-o odae cu Vinterhalder, Neagoie şi Caracasidi şi pă cînd întîlnirea arestanţilor cu cei ce venea dinafară era slobodă, să zice că s-ar fi făcut o listă de numele arestanţilor. Spune ceia ce cunoşti dumneata despre aciasta ? — Nu cunosc nimic, decît în urma cercetării ce Comisia a făcut <diaco> [1])nului Stoenescu, a venit acesta <şi> [1]) ne-au spus că Comisia l-au cercetat <pentru> [1]) o listă. C. Urlăţeanu.

2. — Tot pă acea vreme ce sus s-au zis, au fost venit aici un strein îmbrăcat cu capot albastru, om de mijloc şi slăbănog, la obraz zmead şi că acela ar fi vorbit cu mulţi din arestanţi. Arată cine a fost acela şi cu cine ai vorbit ? — Ieu nu l-am văzut nici de la alţii am auzit despre venirea lui. C. Urlăţeanu.

3. — A venit pă acea vreme vreun amploiat al vreunui Consulat strein ? — Am văzut că a venit cumnatu lui Roset, anume Grand în sală unde eram şi ieu. C. Urlăţeanu.

4. — Cu cine din arestuiţi a vorbit mai mult acel Grand ? — Nu am băgat de seamă, findcă m-am aflat vorbind cu soţia mea, avînd şi copilul în braţe. C. Urlăţeanu.

La confrontarea ce s-au făcut numitului Urlăţeanul cu domnul Nicolae Marghiloman şi Petrache Eliad, d-lui Urlăţeanu a stăruit întru taga sa, iar Marghiloman şi Eliad întru cele ce au arătat pentru dînsul şi după o dezbatere între dînşii, Comisia a găsit arătările Urlăţeanului mincinoase şi îl cunoaşte de conlucrător în facerea listei.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polc. Garbaţki,

Dos. 17/1848, f. 13. Orig.

385

1848 dec. 21, (marţi). — Interogatorul lui Nicolae Marghiloman pentru descoperirea făptuitorului unei liste a arestaţilor politici.

Anul 1848 dechemvrie 21, marţi, Văcăreşti.
Tacrirul d. Nicolae Marghiloman.

No. 1. — Pă vremea cînd era slobodă întîlnirea arestanţilor cu rudele lor sau prieteni de dinafară şi cînd pă atunci lăcuiai dumneata în odaia cu No. 4, s-au fost făcut punere la cale de a să da o listă arătătoare de numele arestanţilor şi cu arătare de cele . . . [1]). Spune sfîrşitul pentru care s-au cerut asemenea listă şi după a cui propunere s-au făcut şi cui

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

s-au dat acea listă, adecă la vreunul din arestanţi sau vreunul ce venea dinafară? — O listă ştiu că s-au făcut de preotul <Gheor>[1])ghe Slătineanu, pomelnic de numele arestanţilor carii şăd în dooă odăi cu No. 4 şi 5, cu care să slujăşte săr<bătoarea la>[1]) facerea paraclisului. Altă l<istă>[1])... s-au mai făcut cînd şădea Winterhalder în odaia cu No. 5, cu alţii anume Urlăţeanul, Caracasidi şi Neagoie şi pentru care zicea Winterhalder că numele acelora să vor trece în istoria întîmplărilor şi aciastă listă însumi ieu am cerut să să facă ; iar ce s-au făcut lista aciasta nu ştiu, luînd-o d. Winterhalder. N. Marghiloman.

2. — Tot pă acea vreme, cum s-au zis mai sus, a fost venit un om la stat de mijloc, faţa zmeadă, îmbrăcat cu capot albastru şi care să zicea că ar fi amploiat al unui Consulat, iar acesta ar fi vorbit cu mulţi din arestanţi. Spune ce cunoşti despre venirea acestuia, adică de care Consulat spînzura iel şi cu cine a avut mai întinsa şi mai tainica vorbire ; iar către aciasta ţintueşte-ţi mintea, că poate acum să-ţi aduci aminte, dacă cumvaşi numitul Winterhalder a dat acea listă acelui amploiat ? — Nimic nu cunosc despre aciasta, mai cu seamă că sînt cu totul strein şi nu cunosc pă nimeni şi nici nu venea cinevaş dinafară, cerîndu-mă să mă vază şi să-mi vorbească şi de aceia cînd alţii dinafară veneau spre întîlnire cu cei arestuiţi, nici nu mă chema cinevaşi în sală, unde eşau du prin odăi arestuiţi. N. Marghiloman.

3. — Acei ce ai arătat că şădeau cu Winterhalder au ştiut despre acea <scri>[1])ere a listei de către Winterhalder şi cine sînt aceia cari au contribuit întru facerea iei. — Era patru foi făcute, una făcută de Petrache Eliad, una făcută de mine, iar celelalte dooă nu ştiu de cine ; şi de aciasta ştiiam toţi cei ce şădeau cu Winterhalder. Însă nu ţiu minte bine dacă pă acea vreme era arestuit d. Caracasidi. N. Marghiloman.

Citindu-să întrebă-răspunderile de mai sus, numitul Marghiloman a stăruit în ale sale răspunsuri şi s-au iscălit.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polc. Garbaţki,

Dos. 17/1848, f. 14. Orig.

386

1848 dec. 21, (marţi). — Interogatorul lui E. Winterhalder acuzat de alcătuirea unei liste a arestaţilor politici.

Anul 1848 dechemvrie 21, marţi, M<ănăstirea> Văcăreşti.

Tacrirul domnului Winterhalder.

No. 1. — Pă vremea cînd arestanţii era slobozi să să întîl-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nească cu cei ce venea dinafară să-i vază, dumneata ai fost voit să aibi o listă de toți arestuiții și așa, înțelegîndu-te cu cei mai mulți din arestuiți, s-au și alcătuit asemenea listă, care și ți s-au dat. Arată sfîrșitul pentru care ai voit să aibi asemenea listă? — Nu am nici o știință despre aciasta, nici ieu am cerut asemenea listă nici altul me-au dat. E. Winterhalder.

2. — Tot pă acea vreme sus arătată a fost venit aici, între alții, ce veneau spre vizitația arestanților, un om la stat de mijloc, zmead la față și purtînd haină albastră, care să zicea că este amploiat al unui Consulat și care a avut întinsă vorbire, atît cu dumneata cît și cu alții. Spune al căruia Consulat amploiat este acela și ce vorbire ai avut cu dînsul? — Nu cunoscu alt amploiat că ar fi venit aici, decît pă d. Grand, amploiat al Consulatului anglezescu, care a fost vestit de mine prin sora mea ca să vie, avînd trebuință să-i vorbescu pentru enteresuri a cumnatului său d. C. Roseti, adică pentru vînzarea lucrurilor ale numitului Roset ce le-au lăsat aici i închirierea casii la altul, fiindcă chiria a fost plătit-o dumnealui pă doi ani. Afară din aciasta nu știu nimic. E. Winterhalder.

La confrontația făcută numitului Winterhalder cu d. Petrache Eliad și Nicolae Marghiloman și la dezbaterea lui Winterhalder cu numiții întru cele ce să atinge de listă. măcar deși Winterhalder la întrebarea ce i s-au făcut în parte și mai nainte de confrontație, a arătat că nu are nicio știință despre aciasta și că nici iel a cerut asemenea listă, nici altul i-au dat. Dar după confrontație și stăruirea numiților Marghiloman și Eliad întru arătarea lor, d-lui Winterhalder s-a întors din arătarea dintăiu, mărginindu-să a zice că, deși a fost vorbă de asemenea listă, dar a rămas jos și nu s-au făcut nimic. Din toate acestea Comisia hotărăște, că Winterhalder a voit să tăinuiască către Comisie facerea unei asemenea liste, precum și sfîrșitul pentru care a arătat către Eliad și Marghiloman, voia să aibă o asemenea listă, adică pentru a trece în istoria întîmplărilor răzvrătitoare, nu poate fi adevărul acela o dată ce Winterhalder a tăinuit, ci un alt sfîrșit pentru scop și idei ce încă hrănește în al său suflet.

De aceia Comisia combinează că poate ar fi dat-o acelui amploiat englez și cumnat cu Roset, cu care însuși a arătat că a avut o întinsă vorbire pentru enteresurile cumnatului său și care a fost venit după pohtirea ce i-au făcut însuși iel, Vinterhalder.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbatki,

Dos. 17/1849, f. 15. Orig.

387

1849 ian. 13, (joi). — Interogatorul ieromonahului Atanasie pentru descoperirea autorului listei arestaților politici.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Anul 1849 ianuarie 13, joi, Văcăreşti.

No. 49 Tacrirul ieromonahului Atanasie de la episcopia Rîmnicului.

Întrebările Comisii, răspunsurile numitului.

No. 1. — Ce cunoşti despre urmările lui Dumitrache sofragiu, ce era însărcinat cu îngrijirea arestanţilor atît înainte de a intra Comisia în lucrare, cît şi după aceasta pînă s-au arestuit, adică ce scrisori aducea iel sau vorbe de la cei dinafară către cei arestuiţi, precum şi de la aceştia la cei din afară cunoaşteţi ? — Ieu nu ştiu nimc despre aceasta. Atanasie ieromonah.

2. — Înnainte pă cînd era slobodă intrarea în mănăstire celor dinafară prieteni cu arestuiţii aici s-au făcut cerere de către arestuitul Winterhalder de s-au făcut o listă de toţi cei arestuiţi pănă atunci. Arată de cunoşti despre această listă şi sfîrşitul pentru care s-au cerut ? — Nu cunosc nimic, decît cînd eram în spi<tal>[1]) am aflat că s-ar fi făcut o cercetare <pentru o> [1]) asemenea listă, spuindu-mi aciasta <Ghiţă Pe> [1])trescu, faţă şi cu un ofiţer al Miliţii pămînteneşti, îndemnîndu-mă a spune tot ce ştiu, atît pentru aciasta cît şi pentru urmările mele de la 11 iunie şi pînă . . . . . şel [1]), adăogînd a-mi zice, că de voi mărturisi tot adevărul, voi fi slobod de la arest. Atanasie ieromonahul.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Atanasie ieromonahul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polc. Garbaţki,

Anul 1849 ianuarie 18, marţi, M<ănăstirea> Văcăreşti.

Confrontîndu-să numitul ieromonah Atanasie cu Gheorghe Petrescu, a stăruit în taga sa, adăogînd a mai zice că acea listă ce s-au făcut a fost pentru pomelnice la paraclis şi a iscălit atît el cît şi numitul Petrescu.

Atanasie ieromonah. G. Petrescu

Dos. 17/1848, f. 16. Orig.

388

1849 ian. 26. — Comisia de cercetare stabileşte vina lui E. Winterhalder pentru întocmirea unei liste cu arestaţii politici spre a o da la Consulatul englez.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanţilor <de la> [1]) mănăstirea Văcăreşti.

Anul 1849 ianuarie 26, no. 78.

În urma adresului cu No. 136 din 4 ale trec<utei lu> [1])ni dechemvrie ce a priimit Comisia de la ecselenţia <sa> [1]) gheneral

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

maior şi cavaler Şerbinski, nacialni<cul Şta> [1])bului împărăteştilor oştiri ruseşti, din porunca înalt ecselenţii sale gheneralului Liders, Comandirul Corpului 5-lea al împărăteştilor oştiri, 1-iu ca să cerceteze cu cea mai mare acurateţă împrejurarea pentru lista arestuiţilor la Văcăreşti, trimisă la unul din Consulaturi cu ecspresii... [1]), prin cine şi la cine s-au trimis zisa listă. 2-lea <Du> [1])mitrache, rînduitul cu îndestularea arestuiţilor pentru necuviincioasa sa urmare de a aduce arestuiţilor, de afară prin taină, vorbe şi scrisori de la rudele şi cunoscuţii lor şi de a spune arestuiţilor cele ce puteau trage cu urechea pă la uşi că să vorbeşte în Comisie, să să dea supt judecată după a Comisii chibzuire.

Comisia a intrat în cercetare amîndurora acestor ponturi şi, după întrebările ce s-au făcut celor prepuşi în catigoriile arătate, cît pentru Dumitrache, orînduitul cu îndestularea arestuiţilor, fiindcă asupră-i este numai arătarea acelui Gheorghe Petrescu şi aciasta neputînd dovedi cu desăvîrşire fapta, Comisia să găseşte în îndatorire a hotărî apărarea lui şi slobozirea de la arest. Cît pentru pricina listelor, fiindcă după cercetarea ce s-au făcut arestuiţilor Vinterhalder, Petrache Eliad şi Nicolae Marghiloman, aceşti din urmă doi a mărturisit că a făcut o asemenea listă de arestuiţii la Văcăreşti şi au dat-o celui dintîiu, Vinterhalder, după cererea cestuia, spre a o trece în istoria întîmplărilor, iar Vinterhalder a tăgăduit cu totul despre asemenea listă, zicîndu că nu are nicio ştiinţă şi nici iel „a cerut, nici altul i-au dat asemenea listă". Fiindcă <la> [1]) confrontaţia ce s-au făcut după aceasta lui Vinterhalder cu Petrache Eliad şi Nicolae Marghiloman şi dezbaterea lor întru aceasta, Vinterhalder s-au întors din arătarea lui cea dintîiu, mărginindu-să a zice că deşi a fost vorbă de o asemenea listă, dar au rămas jos şi nu s-au mai făcut nimic. Fiindcă s-au mai dovedit, fără tăgăduirea lui Vinterhalder că, iel, Vinterhalder, pă vremea cînd era slobodă întîlnirea celor dinafară cu arestuiţii, a chemat acolo pă Grand, amploiatul Consulatului anglezesc şi a avut o întinsă vorbire cu dînsu, care acea vorbire, cu toate că spre îndreptare-i au prefăcut-o <ca o> [1]) zicere că a fost pentru interesuri particolare ale lui C. Roset, adică vînzare de lucruri şi închirierea casii, arătare neadevărată căci, cu aceasta, după ştiinţa ce are Comisia, era însărcinat numitul Grand, ce era cumnat cu Roseti.

Din toate acestea Comisia găseşte că Vinterhalder a voit să tăinuiască către Comisie facerea unei asemenea listă, precum şi că sfîrşitul pentru care a arătat iel către Eliad şi Marghiloman, că voeşte să o aibă, adică spre a o trece în istoria întîmplărilor, nu poate fi adivărată aceasta, ci un alt sfirşit pentru scop şi idei ce încă hrăneşte în al său cuget, şi dintr-aciasta Comisia combi-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nează că mai mult este de crezut să o fi dat acea listă acelui amploiat englez, cumnatul lui Roseti, pentru scop şi sfîrşit cunoscute lor.

Aciasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski spre îndeplinirea suszisului adres al ecselenţii sale.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 17/1848, f. 15. Orig.

389

<În. 1848 dec. 13>. — Polcovniceasa Efrosina Ciupagea cere Comisiei de cercetare interogarea mai grabnică a fratelui său D. Gheculescu.

Priimită la 13 dechemvrie 1848, nr. 48

Cinstitei Comisii întocmită pentru cercetarea celor arestuiţi <la> mănăstirea Văcăreşti.

Încă din luna septemvrie este rîdicat între cei <arestuiţi un [1]) > frate al meu, anume Dimitrache Gheculescu . . . . . [1]), carele s-află acum în arestul pomenitei mănăstiri. Pricinile ce mă silesc a depune această plîngere . . . . . [1]) înaintea ci<nstitei> comisii sînt cele următoare :

Eu suptiscălita mă aflu în starea văduvii de ani p<atru îm po> [1])vărată cu copii parte femeiască ; în acest curs <de vreme toa> [1])tă îngrijirea şi mîngîerea am avut-o de la dînsul, <căruia> [1]) şi puţinul rămas al copilelor l-am încredinţat <acestui> [1]) frate, şi acum cu îndelunga şădere în această <mănăsti> [1])re a început a i să amerinţa atît casii lui, cît <şi fe> [1])telor mele orfane cea mai cumplită soartă, <căci meseria> [1]) lui de neguţător nu iartă a lipsi nici o săptămînă <de la prăvălie iar> [1]) mai vîrtos că criza comerţiala a ajuns în ce<l mai înalt grad [1]) >. Cu toate aceste triste suferinţe, ce m-au înpre>surat mă> [1]) văz silită a despera privindu-mi nenorocirea <nu aşi îndrăzni> [1]) a alerga la milostivirea ci<nstitei> Comisii, cînd aş <cunoaşte cea [1]) > mai mică vină sau amestec din parte-i în ivitele <turburări [1])>, dar pentru că acest om cu nedrept sufere şi acest arest <al său> [1]), după ce că n-a fost însărcinat în acea vreme cu ni<ci un fel [1]) > de îndatorire, ci-şi căuta numai de negoţ, apoi ni<ci îl putea orîn> [1])dui, că el nu s-a aflat în vremea izbucnirii <în ţară, ci la trebuin> [1])ţele sale şi, prin urmare care poate fi vina ? În sfîrşit nu [1])> cer nimic de la ci<nstita> Comisie decît mă rog cu lacrămi a <lua [1]) > în consideraţie arestul său de trei luni, pieirea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mea d-atîta vreme spre a vedea sfîrşitul ce-l aşteaptă, nenorocirile ce au început a să pricinui cu lipsa lui şi toate aceste suferinţe sînt numai dintr-o semplă pîră pe baz pizmătăreţ, care să va dovedi la cea dintîi cercetare şi să binevoiască a-l înfăţişa cît va putea mai fără zăbavă, fiindcă este cel mai vechiu din cei arestuiţi, şi în sfîrşit ca să cunosc şi eu ce măsuri <să iau [1])> a mă putea apăra de nenorocirile ce mă aşteaptă.

Preaplecată,

Polcovniceasa Efrosina Ciupagioia din Cerneţi.

Dos. 18/1848, f. 1. Orig.

390

1848 dec. 16, (joi). — Interogatorul negustorului Dimitrie Ghiculescu din Cerneţi.

Tacrirul d. Dimitrie Ghiculescu.

Nr. 21, 1848 joi în 16 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii, — răspunsurile d.

1. — Cum te chiamă ? — Dimitrie Ghiculescu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Neguţător de manifacturi. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 24. — Unde eşti născut ? — În Cerneţi, judeţul Mehedinţi. 5. — Unde lăcueşti ? — În Cerneţi. 6. — În ce văpsea şi mahala ? (Nu răspunde). 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc <canoanele> [1]). 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am mumă şi şade în Cerneţi. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, copii nu am. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Nu am. 11. — Ce altă stare ai ? — Am dooă case şi o prăvălie. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 15 octomvrie. 16. — Dumneata eşti arestuit aici cu catigorie că ai fi fost amestecat în revoluţia trecută, iar mai cu seamă ai fost şi gvardist. Spune ce urmări ai avut în revoluţie şi ce cunoşti într-aciasta ? — La 20 iunie am plecat la băi<le Mehadia> [1]) şi am şăzut acolo pănă la 20 <avgust [1])> şi aciasta am urmat-o împreună <cu alţi> [1]) boieri şi neguţători ca să nu fim în ţară la întîmplările du pă aceea vreme a revoluţii. Iar înnaintea plecării, precum zisei, ne-am străns toţi la cărmuitorul Barbu Vlădoianul, unde era şi coconul Iancul Bibescu şi ne vorbiserăm ca înpr<eună cu [1])> neguţătorii şi dorobanţii şi roata de soldaţi comandarisită de căpitan Mihail Ca<ra> [1]) casidi i domnul cărmuitor, postelnicul Dimitrie Bibescu să mergem de la Cerneţi la Craiova înprotiva revoluţionarilor, gătind şi căruţe pentru transportul solda-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţilor. Dar a doa zi ce va fi mijlocit între tistul de dorobanţi şi soldaţi nu ştiu, s-au schimbat hotărîrea şi atunci întrebînd ieu pă coconul Iancul Bibescu ce facem şi dumnealui fiindcă luase de ştire de izbucnirea revoluţii şi în Bucureşti ne-au zis, fraţilor, cine va să stea aici să stea, cine va voi să să ducă, să să ducă căci d-lui nu mai şade fiindu-i frică. La 20 avgust întorcîndu-mă de la Mehadia în Cerneţi am găsit pă domnul N. Opran cărmuitor unde, a doa zi sau a treia zi, neţiind bine ieu minte, — dar mai bine ştie de aciasta Boicea ce este arestuit aici, căci a venit dinpreună cu Magherul, — a venit Magherul şi a tras în gazdă la Mihalache Ciupagea care, după rugăciune către Magherul, s-au orănduit gineri-său, anume Nicolae Marghiloman, cap al panduri-lor şi cu însărcinare de a strînge panduri, pă carei şi strîngăndu-i s-au şi dus pă la luna lui septemvrie unde, ieu nu ştiu bine ; iar toate aceste împrejurări le cunoaşte pomenitul Marghiloman. D. P. Ghiculescu. 17. — La venirea Magherului acolo şi pă cătă vreme a şăzut te-au întrebuinţat pă dumneata în vreo lucrare de atunci ? — Pă mine nu m-au întrebuinţat la nimic avîndu-mi negoţul mieu şi nici ieu nu am făcut nici o urmare de sine-mi, decît suptcărmuitorul, anume Iorgul Iupceanul m-au silit împreună şi cu ceilalţi orăşani ai Cerneţului, boieri şi neguţători şi pînă pă copii de au eşit din oraş afară spre întămpinarea lui Magherul <care ven> [1])ea de la Turnul Severinului şi <trecea> [1]) să să ducă la Tîrgul Jăiului.

Din toţi ce eşisem spre întămpinare, precum am zis, din al cărora nume ţiu minte numai al lui Costache Mongescu, cel în fiinţă derector al Carantinii Turnul Severinului, de b<unã> [1])voie a lor au însoţit pă Magherul pănă la Tărgul Jăiului, cale . . . . . [1]) Turnul. Detaliurile <le ştie> [1]) mai bine susarătatul Boicea. D. P. Ghiculescu.

18. — Pă cătă vreme te-ai aflat în Cerneţi şi pînă ce a fugit Magherul peste hotar dumneata ai luat parte, sau de sine-ţi sau îndemnat de alţii în urmări revoluţionare, adică fost-ai propagant prin vorbe sau prin scrieri ? — Nu am fost propagant nici am scris <pentru> [1]) căci d-abia ştiu să scriu cele <ce să a> [1])ting de negoţul mieu şi nici <nu m-am> [1]) gîndit la aciasta D. P. Ghiculescu.

19. — La cîte dumneata ai arătat, ai căutat să nu te arăţi întru nimic greşit, cum dar cunoscîndu-te atît de nevinovat s-au putut să fii aridicat de la casa dumitale şi să te arestueşti aici supt catigorie de gvardist ? — Gvardist nu am fost nici prin iscălitură în lista gvardiştilor, nici de sine-mi am luat puşcă în mînă ca să păzescu în oraş ; de aciasta a mea arătare că este adevărată, lista de gvardişti o dovedeşte. Precum nici în jalba către Înnalta Poartă, prin care să cerea întărirea constituţii revoltantă, măcar deşi s-au fost iscălit mai toţi boierii şi neguţătorii şi cari să pot vedea într-acea jalbă de să va fi aflînd, ieu însă nici în acea jalbă n-am iscălit. Aridicarea mea de la casă-mi şi arestuirea cunosc

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prea bine că îmi vine din aciasta : adică ieu fiind certat cu Iorgul Mihulescu pentru multe entersuri în parte și datorie de bani du pă marfa ce lua de la mine, cînd au venit domnul polcovnicul armii roseşti în Cerneți a tras în gazdă la pomenitul Mihulescu și acolo aflăndu-să m-au pîrît ca un revoluționar, după care pîră m-au ridicat și m-au închis la obaht, de unde a doa zi ne-au înfățișat cu alți arestuiți la polcovnicul, unde a venit și soția mea și a arătat pasaportul regulat cu care am fost peste graniță la Mehadia, în care să arăta și întoarcerea mea. Către aciasta mai toți neguțătorii din Cerneți s-au înfățișat înnaintea polcovnicului atît prin graiu cît și prin jalbă, arătînd neînvinovățirea mea și rugăndu-l a fi slobod. M-au slobozit, iar a doa zi la 25 iarăși m-au arestuit pă cuvănt că sînt arătat de numitul Iorgul Mihulescul că și ieu <am luat par> [1])te în înprejurările revoluționară ; așa, prin Craiova m-am pornit aici. Din Craiova, mulți din neguțătorii ce cunoșteau purtările mele cele bune, s-au dus cu jalbă la d. cărmuitor Filișanul și au dat și chezășie pentru mine ca să mă sloboază și poprind jălbile și chezășiile au și zis că mă va slobozi, iar a doa zi la 27 octomvrie m-au înnaintat aici la București. D. P. Ghiculescu.

20. — Fiindcă, precum ai arătat, n-ai lipsit din Cerneți pînă cînd te-au aridicat de acolo, fiindcă urmează să cunoști arderea Regulamentului și chipul cu care s-au ars, spune tot ce știi în aciasta. — Nu știu nimic, fiindcă la noi nu s-au urmat nimic despre ardere. D. P. Ghiculescu.

21. — Toate ce m-am cunoscut că am făcut de la începerea revoluții și pănă la liniștirea țării le-am arătat cinstitei Co<misii în> [1]) cuget curat. Nu mă cunoscu v<ino> [1])vat <nici mă> [1])car prin cugetare și mă leg în<naintea Co> [1])misii ca oricînd să va dovedi că <am luat cea> [1]) mai mică parte în turburările tr<ecute> [1]) să fiu pedepsit cu pierderea vie<ții mele> [1]). Ieu ce sînt cu totul nevinovat <mă văz> [1]) închis cu alții ce poate fi vino<vați> [1]) ; mă văz dooă luni acum depărtat de casa mea, de familia mea și cele<alte> [1]) rude ; negoțul mieu să află astăzi amerințat într-atît încît nu numai ieu să-mi pierz starea mea, ci și alții. Va fi dar suferit atît omenirii căt și stăpînirii ieu nevinovat să sufăr toate acestea și alții carii să pot socoti greșiți să <fie> [1]) slobozi și să să bucure de posturi ale statului și să-și caute ale lor enteresuri ? Din care aceștia, pre căt cunosc, sînt Anastasie Aldescu, tistul de dorobanți, pitarul Ioniță Pavlovici, prezedentul Maghistratului în vremea revoluții, Ioniță Cernătescu, grafierul tribunalului, Costache Mongescu pitarul, paharnicul Mihalache Ciupagea, prezidentul tribunalului, pitarul Costache Roșă<ianu> [1]), fostul secretar D. P. Ghiculescu.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-să arătatele întrebă-răspunderi şi arestuitul Ghiculescu stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit la fiecare, pentru care să adeverează şi de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 18/1848, f. 3, 4, 8. Orig.

391

1848 dec. 21. — Comisia de cercetare hotărăşte ca arestatul D. Ghiculescu să se elibereze de sub arest cu chezăşie.

Comisia întocmită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare, Mănăstirea Văcăreşti. Jurnal, nr. 38 anul 1848 dechemvrie 21.

Toate cele arătate de către arestuitul Dimitrie Ghiculescu dezbătându-le Comisia nu le-au găsit bănuite.

Numitul nu să arată că a luat parte la vreo mişcare a publicului tulburătoare sau la punerile la cale ale guvernului revoluţionar spre învitare la fapte revoluţionare. Nu s-au găsit trecut în jurnaluri vreo lucrare a numitului de asemenea fire, nici măcar arătat de alţii. Nu s-au găsit trecut în lista propagaţilor cunoscuţi şi cu priimire de leafă nici prin vreun înscris doveditor de comisar ecstraordinar al guvernului revoluţionar.

Asemenea nici înscris de sine nici orînduit de guvernul revoluţionar în gvardia naţională nu să vede. În sfîrşit Comisia nici de aiurea, nici dela cei cercetaţi pînă <acum nu a> [1]) aflat vreo arătare împotriva purtărilor sale.

Pentru toate dar aceste cuvinte Comisia găseşte de cuviinţă <a nu să mai ţine> [1]) numitul supt arest, ci a fi slobod sub chezăşie şi aceasta numai pentru că <dacă> [1]) pînă la închiderea Comisii să va afla că a urmat vreo faptă revoluţionară şi care nu s-au arătat pînă acum, să să aducă, după a ei cerere.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecs<elenţii> sale gheneralului Şerbinschi spre cuviincioasa punere la cale.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 18/1848, f. 5. Orig.

392

1848 dec. 16, (joi). — Interogatorul amploaiatului Alexandru Chiropol.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Tacrirul d. Alexandru Chiropolu.

1848, joi, în 16 dechemvrie, m<ănăstire> [1])a Văcăr<ești> [1]).

Întrebările Comisii — răspunsurile <numitului> [1]).

1. — Cum te cheamă ? — Alexandru Chiropulu. 2. — Ce profesie aveți ? — Amploiat. 3. — De cîți ani sînteți ? — În ani 30. 4. — Unde ești născut ? — Aici în București. 5. — Unde lăcuești ? — În București. 6. — În ce văpsea și mahala ? — Sfîntul Vasile, văpseaoa de <galben> [1]). 7. — De ce lege ești și îi păzești canoanele ei ? — Creștin pravoslavnic și păzesc <canoanele> [1]). 8. — Părinți ai și unde șade ? — Am tată, care se află la Iași dă 2 ani. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Nu. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județu ? — Am un loc de casă în mahalaua Udricani. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu. 12. — Sudit ești, ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte știi ? — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost cinovnic. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 24 octomvrie. 16. — Ce pricină vi s-au arătat pentru care v-ați arestuit la zioa ce ați arătat și de unde v-au aridicat ? — M-au ridicat de acasă. Cînd m-au aridicat ipocomisarul ce era orînduit pentru aceasta a citit pă însemnarea ce ținea în m<înă un> [1]) nume Alecu Chirilov : i-am zis <că nu> [1]) sînt eu acela, iar el mi-au zis aidi . . . . . <și> [1]) nu mi-au zis pentru ce mă aridică. Ieu însă am gîndit că mă aridică, ... pentru căci am întărziat plecarea mea în Ilfov pentru a pune în lucrare porunca în scris a Departamentului Vornicii și neșt<iin> [1])du-mă greșit în altceva și, mă gîndeam că poate să fie Alecul Chirilov, cel ce a cumpărat casele noastre părintești și că din greșeală acel ipocomisar a semuit pă mine Alecu Chiropulu cu acel Alecu Chirilov, pentru căci, precum am zis, în însemnare era Alecu Chirilov. Alexandru Chiropol.

17. — <Comisia cunoaș> [1])te că dumneata zici că cu <greșea> [1])lă de nume și sin te-ai arestuit, dar dumneata fiind, te-ai arestuit supt catigorie de revoluționar. Comisia te întreabă mai întîiu unde te-ai aflat la 11 ale trecutei luni iunie ? — În București. Alexandru Chiropol.

18. — Ce ai făcut într-acea zi ? — Am fost la cancelaria Vornicii Mari, secsia I-iu, masa 2-lea, unde eram scriitor și să aflau toți șefii miei și am lucrat pănă la 4 după 12, apoi m-am dus acasă și după aceasta m-am dus la un prieten. A. Chiropol.

19. — Cînd ai aflat mișcările revoluționară, adică ducerea capilor revoluționară la palatul lăcuinții domnului Bibescu și prin oraș ? — Am aflat a doa zi la 12 iunie cînd m-am dus la Departament, cînd atunci am văzut alte prefaceri. A. Chiropol.

20. — În urmă de aceasta luat-ai parte în acea vreme de turburări, adică mergeai pă la adunările lor pă la locuri felurite și prin livedea mitropolii, care iei o numise cîmpul libertății ? —

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Fost-ai propagant sau gvardian ; cu un cuvînt, arată fără temere, amăgit fiind de alţii, în ce te-ai amestecat în tot cursul turburărilor ? — La nici una din cîte mi să arată nu am luat cîtuşi de puţin parte, nici afară din acestea în alte deosebite nebunii nu m-am amestecat ; me-am păzit datoria mea de a mă duce la cancelarie. De nevoie şi de frică am purtat cocardă, de care purtarea mea, d-lui Nicolae Ipătescu ce era şef de sexie la Vistierie, făcut de revoluţionari, m-au înfricoşat de multe ori că o să zică şefului Departamentului <să mă> [1]) gonească din slujbă, adăogînd <a zice că> [1]) o să-mi rupă şi cocarda, nef<iind vrednic> [1]) să o port, ca unul ce nu într<u şi ieu> [1]) în fapte cu iei. A Chiro<pol> [1]).

21. — Ce cunoştinţă ai despre arderea Regulamentului ? Adică cine a venit la palatul administrativ cu cerere de a lua Regulamentul şi Arhondologhia şi a le duce la mitropolitul ; precum şi după ducerea acolo pă cine cunoşti mai cu înfocare despre această urmare ? — Nu ştiu nimic alt decît, aflîndu-<mă la> [1]) Vornicie, am văzut că a intra<t mulţime> [1]) de oameni proşti, ce le zicea p<opulul> [1]), desculţi, dintre care am cunosc<ut pă Ari [1]>stia profesorul. Ieu încă înfr<icoşîndu-mă> [1]) nici nu am eşit din cancelarie, necum să mă duc după iei la mitropolitul. Aceasta pot a o dovedi chiar din lucrătorii acei sexii, unde ieu mă aflam scriitor. Alexandru Chiropol.

A stăruit numitul în răspunsurile sale şi a iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 19/1848, f. 2, 11. Orig.

393

1848 dec. <29>. — Comisia de cercetare hotărăşte, ca Alexandru Chiropol să fie eliberat cu chezăşie, fiind arestat în locul altuia.

No. 41. Anul 1848 dechemvrie <29> [1]), Mănăstirea Văcăreşti.

Comisia a intrat în amăruntă cercetare arătărilor arestuitului Alexandru Chiropulu, a luat în băga<re de sea> [1])mă şi arătarea lui, că casa părintească din <mahala> [1])ua Udricani, unde mai are şi un loc <ce l-a vîndut ne> [1])guţătorului, anume Alecu Chirilov <şi că ipocomisa> [1])rul cînd a venit la lăcuinţa lui <de acum în mahala> [1])ua Sfîntului Vasile ca să-l aridice, în în<semnarea ce> [1]) ţinea în mînă acel ipocomisar a văzut scr<is Alecu> [1] Chirilov, iar nu Alexandru Chiropol şi gă<sind> [1]) neapărată trebuinţă prin înţelegere cu cins<tita Agie, a adus> [1]) pă numitul ipocomisar aici la Văcă<reşti.> [1]). Şi după întrebarea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ce i-au făcut despre acea <însemnare,> [1]) a arătat că acea însemnare nu o are asu<pră-i, ci o> [1]) va căuta şi o va aduce. Iar a doa zi aducînd r<ăspuns că nu a> [1]) găsit-o, totdeodată a arătat, că iel fii<nd de multe> [1]) ori bătut de revoluţionari şi scos din slujbă, <are atî> [1])ta pizmă asupră-le încît de ar putea nu ar l<ăsa> [1]) niciunul nepedepsit ; şi că îndată ce i să po<runceşte> [1]) ca să prinză pă cinevaşi din aceia, iel f<ără zăba> [1])vă şi fără altă cercetare îl arestuieşte. <De> [1]) aceia nici <nu a> [1]) mai ascultat deslușirile la <nume şi pronume ce> [1]) voia să-şi facă numitul arestu<it Chi>ropulu şi numai l-au aridicat. Însă iel arat<ă Co> [1])misii că în toată vremea răzvrătirii fiin<d mai> [1]) vîrtos cu lăcuinţa în aceiaşi mahala cu nu<mi> [1])tul Chiropulu, nici din auzire nici din vedere nu<-l> [1]) cunoaşte amestecat în turburările de atunci.

După aciasta Comisia cercetînd listele propaganţilor <şi a gvar> [1])diştilor i jurnalurile după acea vreme turbură<toare nu> [1]) l-au găsit figurînd cu nici un fel de faptă. <În urma> [1]) tuturor acestor cuvinte, Comisia găseşte <pă numitul> [1]) Chiropolu cu totul dezvinovăţit despre <pîra adusă asupră-i> [1]) şi hotărăşte slobozirea lui supt <chezăşie ca,> [1]) cînd pînă la săvîrşirea lucrărilor Co<misii să> [1]) va iuvi asupră-i vreo altă catigorie de părtaş în fapte revoluţionare să se aducă la Comisie. Aceasta să va da în cunoştiinţa ecselenţii sale ghe<neralului> [1]) Şerbinski spre a face cele ce va chibzui.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 19/1848, f. 4—5. Orig. şi concept.

394

<În. 1848 dec. 15>. — Pătruţ Cladoveanu, negustor din Cerneţi, cere Comisiei de cercetare să-l ancheteze mai curînd.

Primită la 15 dechemvrie 1848 No. 54

Cinstit şi înnaltei Comisii, plecată jalbă.

La 15 ale trecutei octomvre, cu venirea oştirii ruseşti de la Tîrgul Jiiului la Cerneţi sud Mehedinţi şi la plecare ardicîndu-mă aici la Bucureşti, stau şi pînă astăzi la arest necercetat, rămînîndu-mi 5 copii mici săraci, mi s-au prăpădit tot şi mă aflu parte neguţătorească.

De aceia, plecat, rog cinstita Comisie a să milostivi asu-

[1]) Loc rupt şi completat după ms. 749, f. 13.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pră-mi a mă cerceta, căci nimică vinovat nu sînt la partea blăsteinăţiilor vremei constituţii.

Preaplecat,

Pătruţi Cladoveanu din Cerneţi sud. Mehedinţi.

<Rezoluţie> : Să va înfăţişa la sorocul hotărît.

M. Cornescu.

Dos. 20/1848, f. 1. Orig.

395

1848 dec. 22 (miercuri). — Interogatorul negustorului Pătruţ Cladoveanu din Cerneţi.

Tacrirul d. Petruţă Cladoveanu din Cerneţi.

No. 28 — 1848, miercuri în 22 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă ? — Pătruţ Cladoveanu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Pescărie. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 36. 4. — Unde eşti născut ? — În oraşul Cerneţi. 5. — Unde lăcueşti ? — Tot în Cerneţi. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — În mahalaua Sfintei Troiţe, văpseaua <neagră> [1]). 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc <canoanele> [1]) 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am cinci copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am casă cu prăvălie în Cerneţi <sud Mehedinţi> [1]). 11. — Ce altă stare ai ? — Nu am. 12. — Sudit eşti ori pămîntean. — Pămîntean, patentar de clas 5-lea. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu am fost, 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 15 octomvrie. 16. — Dumneata te-ai arestuit, după arătarea suptcîrmuitorului, că ai luat parte în revoluţie cu strîngere de şăici. — Nu mă ştiu vinovat întru aceasta, căci nici starea mea nu este îndestulă de a strînge şăici, nici că am trebuinţă. Căci ieu fiind ceauş al isnafului pescarilor, peştele să aduce în oraş de către contracciu domenului şi aşa ieu strîng pă neguţătorii pescari şi împart între dînşii peştele. Pătruţ Cladoveanu.

17. — Unde te-ai aflat cînd aţi luat ştire despre revoluţia ce s-au iuvit la Izlaz şi cum aţi aflat-o ? — Ne-am pomenit cu tistul însoţit de toţi dorobanţii judeţului trecînd prin tîrg la deal prin mijlocul oraşului şi poruncindu-să neguţătorilor să fie toţi gata cu arme, că dumnealor merg la Craiova să să bată cu cei ce să iuvise acolo, iar noi să ne păzim casele împotriva oricăruia din acei revoluţionari va veni la noi. Totdeodată şi d-lui coconul

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iancul Bibescu a făcut proclamaţii cu pecete roşie, coprinzătoare ca, „cînd să vor iuvi asemenea oameni pă la noi în sat, în oraş, să punem mîna pă ieţ. Cînd tistul să ducea spre oraşul Craiovii a sosit şi d. Nicolae Marghiloman, trimis din partea Cîrmuirii şi a boerilor, ca unul ce să afla suptcîrmuitor al plăşii Blahniţii şi ce va fi spus, nu ştiu, ci numai am văzut întorcîndu-să pă tistul cu dorobanţii. Noi, toţi cernăţenii, am urmat a păzi casele noastre şi tîrgul înarmaţi pînă cînd, după porunca cîrmuitorului Vlădăianu către maghistrat, s-au înfiinţat gvardie al căriia căpitan, după alegerea oraşului, s-au numit Ivancea Gheorghevici ; care toate acestea s-au urmat faţă cu d. Costandin Roşiianul, secretarul Cîrmuirii, trimis fiind într-adins de cîrmuitorul.

Pă acea vreme iuvindu-să boala holerii şi în oraşul nostru m-am dus în deal la via unui cumnat al mieu, ce să numeşte Curila, unde am şăzut pînă la 4 de avgust. Atunci m-am întors la casa mea din Cerneţi, urmînd negoţul mieu de peşte ; noaptea însă păzeam oraşul, împreună cu alţii, cînd îmi venea rîndul. Întîmplîndu-să a mă bolnăvi şi neputînd a păzi, am plătit altuia de a păzit în locu-mi. Acest fel am urmat şi fără a mă amesteca întru nimic, pentru căci să sculase ţiganii şi umbla dă capul lor cete, cete de care ne era frică să nu dea foc oraşului sau a face cevaşi furtişag. În acest fel de chip m-am aflat pînă în zioa ce am fost arestuit de către polcovnicul de călărime, cînd m-au coprins o mare mirare că s-au putut să fiu arestuit şi trimis aici, fără a mă cunoaşte vinovat întru nimic, precum pentru aciastă neînvinovăţire a mea <am şi mar> [1])tori, anume Ivancea <Gheorghevici Dimitrie Veliş> [1])covici, peste 2 . . . . . [1]) polcovnicul arătăn<du-ne> <învinovă>[1])ţire. Iar arăt . . . . . [1]) revoluţionară, atît pă <cei mai> [1]) sus arătaţi doi neguţători cătră d-lui <pol> [1])covnic, fiind din partea <supt> [1]) cîrmuitorului din Cerneţ, precum mi să arată acum de Comisie, arăt cele următoare : că acest suptcîrmuitor, ce era în post pînă la arestuirea mea, să numeşte Iorgul Iupceanul ; iel s-au orînduit supt cîrmuitor după ce frate-său Toma Iupceanul s-au lepădat de acest post şi s-au dus la Mehadia, pă vremea cînd s-au auzit că revoluţionarii au venit la Craiova. Şi aşa, fiind Iorgul suptcîrmuitor a eşit înaintea Magherului cu steaguri de l-au primit împodobit cu lentă şi însoţit cu toţi dorobanţii. Şi l-au primit în drum la satul Malovăţul, însoţinîndu-l pînă la Turnul, unde a tras la gazdă în casa paharnicului Mihalache Ciupagea şi atunci Magherul l-au mai împodobit cu o medailuţă galbenă, pă care a purtat-o pînă cînd a auzit că a întrat armia rusească în pămîntul ţării. Apoi cînd acesta a fost amestecat întru toate, cunoştea toate mişcările revoluţionarilor, s-au înţeles totdauna cu Magherul pînă în sfîrşit, asculta de poruncile guvernului revoluţionar şi a domnului cîrmuitor, cum a putut să aibă o atîta îndrăzneală şi nemustrare de cuget să ne

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arate de vinovați că am adunat oameni răzvrătitori, în vreme ce tot orașul nostru Cerneți, fără osebire, a fost strein despre orice faptă revoluționară. Și dacă să va orîndui o comisie la fața locului să va dovedi arătările mele adevărate, iar împotrivă, de mă voiu găsi vinovat întru cea mai mică mișcare de revoluție, să fiu pedepsit cu moartea.

Cinstita Comisie de va aduce pă numitul Iorgul Iupteanul [1]), va afla multe imprejurări de la dînsul, fiindcă știe și multe. Cît pentru arderea Regulamentului arăt ceia ce am arătat și prin graiu, că la noi nu s-au ars. Pătruți Cladoveanu.

Citindu-să aceste întrebă-răspunderi și arestuitul Pătruț Cladoveanul stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 20/1848, f. 2, 9. Orig.

396

1848 dec. 22. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a lui Pătruț Cladoveanu, negustor din Cerneți.

Comisia întocmită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluținare. Jurnal. No. 38 anul 1848 dechemvrie 22, Mănăstirea Văcărești.

Comisia luînd în băgare de seamă cele arătate de către arestuitul Pătruță Cladoveanu și dezbătîndu-le cu amănuntul, l-au găsit dezvinovățit de catigoria strîngerii de cete compusă de oameni turbu<rători> [1]) și nici măcar amestecat în vreo altă faptă revoluționară. De aceia să găsește cu cale a să slobozi de supt arest supt chezășiie, ca, cînd pînă la săvîrșirea lucrărilor Comisii să va arăta dovezi care vor sprijini catigoria pusă asupră-i și să va cere, să să aducă la Co<misie. Însă> [1]) fiindcă numitul a arătat că aici în București neavînd cu<noștințe mai de> [1]) aproape, nici chezaș nu poate găsi pentru aceasta, ci numai p<oate să să ducă> [1]) drept la casa sa la Cerneți, unde nu numai un chezaș, ci <tot tîrgul> [1]) va da chezășie pentru dînsul.

Comisia văzînd starea lui cea <proas> [1])tă intru îmbrăcăminte, prețuind și mîhnirea ce are <în sufletul lui>, [1]) depărtat fiind de familiia sa peste doă luni acum ; luînd în băgare de seamă și sențera arătare a lui, n-au găsit de cuviință nici de trebuință de a mai fi arestuit căci nu găsește aici chezaș, ci incuviințează cererea lui de a fi slobod, dînd chezășie că va merge la casa lui în soroc hotărît.

[1]) Așa în text.
[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Totodeodată Comisiia va scrie Cîrmuirii locală ca, după sosirea lui la a sa casă, luînd chezăşie vrednică şi adeverită după orînduealâ, să o trimiţă Comisii, ca şi ia să o trimiţă ecs. sale gheneralului Şerbinschi.

Aciasta să va supune la cunoştinţa ecs. sale, alăturîndu-să şi zisa chezăşie ce să făgăduieşte numitul a o da.

Mih<ail> Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 20/1848, f. 3. Orig.

397

1848 dec. 24. (vineri). — Interogatorul serdarului Pană Olănescu, acuzat că a participat în revoluţie.

Tacrirul d. sărdarului Pană Olănescu.

1848 vineri 24 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii — răspunsurile d.

1. — Cum te cheamă ? — Pană Olănescu. 2. — Ce profesie aveţi ? — Boier slujbaş ? 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 33. 4. — Unde eşti născut ? — Aici în Bucureşti. 5. — Unde lăcueşti ? — Tot în Bucureşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Văpseaoa galbenă, mahalaua Sfîntului Vasilie. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat şi am copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am moşii în mai multe judeţe şi doo locuri în Bucureşti. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu. 12.< — Sudit eşti> [1]) ori pămîntean ? — Pămînteăn. 13. — <Carte> [1]) ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost. 15. — De cînd eşti arestuit — Am fost la Plumbuita cîteva zile şi am eşit pă chezăşie. P. Olănescu.

16. — Văzîndu-te dumneata catigorisit că ai propovăduit revoluţia în piaţă ai dat jalbă Comisii cerînd a vi să face cercetarea mai în grabă, cu cuvînt că fiind dat pă chezăşie vi să stăvilează toate enteresurile, neputînd eşi nici la moşie. Fiind dar că dumneata însuţi doreşti să fii slobod, socotindu-vă că nu eşti vinovat, de aceia şi Comisia nădăjdueşte că de sine-vă veţi arăta înpărtăşirea ce aţi luat, sau înainte de 11 iunie, zioa cînd a eclatat revoluţia, sau după aceasta pînă la întrarea oştirilor înpărăteşti în ţară şi în capitală. Urmează să cunoaşteţi că Comisia are ştiinţele iei de persoanele acelea ce au contribuit în revoluţie prin vorbe, prin scrisuri şi altele. Dacă dar vă cunoaşteţi că aţi figurat în ori ce chip, spuneţi de sine-vă, ca cu aceasta mărturisind înşi-vă că aţi greşit să dobîndiţi şi iertarea de pedeapsă care, după dreptate, ţi s-ar cuveni cînd Comisia vă va arăta că nu aţi spus ade-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vărul. — Dovadă că ieu nu am propovăduit această revoluție și nici că mai dinainte am avut vreo cunoștință despre aciasta, este că cu doă zile înainte de a eclata acest eveniment, adică joi la 10 iunie, ieu am plecat la moșiia mea Găiești din județul Dîmbovița, (precum poate da dovadă chiar cinstita poliție de eșirea mea prin barieră), unde am șăzut fără a mă amesteca în nimic și de acolo m-am întors în București peste doă zile, mi să pare, după trecerea pă acolo a m<ării> sale lui Vodă și după ce am citit proclamația revoluționarilor și am văzut că ne amerință stările. Venirea mea aici a fost ca să mă înțeleg cu ceilalți proprietari spre întîmpinarea răului ce ne amerința. Șăzînd în București pînă la 19 iunie, m-am văzut în goana revoluționarilor de aristocrat și reacționar, încît am fost silit de am fugit la Aghenția austriaciacă și d. Timoni zicîndu-mi că sînt mai sigur la d. Colhum [1]), me-au dat a sa caleașcă și am mers acolo. Socotesc că aceasta va fi îndestulă dovadă pentru cinstita Comisie, că nici mai nainte am fost cu revoluționarii, căci urma să cunosc ale lor lucrări, nici în urmă după ce le-am văzut. Apoi din acea zi de 19 iunie, plecînd peste vreo dooă zile iarăși la proprietatea mea Găi<ești am> [2]) șăzut acolo pînă la sfîrșitul l<ui . . . cînd> [2]) am fost silit să viu aici, fiind bo<lnav de fri> [2])guri și m-am căutat cu dohtor <și> [2]) am șăzut aici pînă la intrarea oști<rilor> [2]) otomane în capitală; în<tr-acest in> [2])terval tot în cură dohtoricească am <fost> [2]), fără a mă amesteca în lucrările revoluționarilor și fără a merge la cluburi sau la adunările din Cîmpul Filaretului. P. Olănescu.

17. — Fiindcă dumneata ai arătat că de aici ai plecat la moșăie la 10 iunie joi, fiindcă la 9 erai aici, spune de cunoști vreo înprejurare întru slobozirea armelor asupra domnului Bibescu spre a-l omorî? — Nu cunosc nimic, mai vîrtos că ieu lipseam de aici încă din luna lui mai și venirea mea aici, după care m-am aflat atunci, a fost pentru trebuință de bani ce i-am luat de la cinstita Vistierie . . . . . [2]) și îndată ce am <luat ba>nii am și pl<ecat>, [2]) cum am arătat. Iar pentru tragerea armelor asupra domnului Bibescu am <aflat> [2]) în aceiași noapte de la unii alții. P. Olănescu.

18. — La arderea Regulamentului fost-ai dumneata atît la palatul administrației de unde s-au luat acel Regulament și Arhondologhia, cît și la lăcașul mitropolitului, unde s-au ars? Fost-ai îndemnător pentru a lor ardere? Datu-ți-ai diploma rangului spre ardere? — Nici la ardere am fost, nici la palatul administrației, nici cugetul lor întru aciasta l-am cunoscut, nici îndemnător am fost, nici în alianță cu dînșii. Diplomele le am. Acestea cunosc și mărturisesc P. Olănescu.

19. — Comisia are știință că mulți din membrii guvernului revoluționar i alții atașați pă lîngă iei, întorcîndu-să de unde fu-

---

[1]) Colquhoun, consul englez la București.
[2]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

giseră iarăşi la Bucureşti, au poposit în Găieşti în casa dumitale şi dumneata le-ai împlinit orice trebuinţă. Cum dar, aceştia fără a avea nici o înclinare cu dumneata (pentru căci, după cum ai arătat, dumneata nu ai avut nici un fel de înclinare cu iei) au venit în casa dumitale şi dumneata i-ai primit cu atîta filoxenie încît i-ai şi petrecut o poştie ? — Este adevărat că au venit în casa mea, însă ieu nu puteam să-i dau afară că nu aveam putere ; şi aceasta nu poate a să socoti înprotivă la cele ce am arătat, că nu am avut înclinare cu iei, dacă iei au venit, iar nu i-am adus ieu. Iar înlesnirea ce să zice că le-am făcut ş-au făcut-o singuri, luîndu-mi cai cu sila, pentru care acest sfîrşit am fost silit de am mers pînă la poştie ca să-mi iau caii înapoi, căci nu era cai la poştie şi mă temeam să nu treacă cu caii miei pînă în Bucureşti. P. Olănescu.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi jăluitorul Olănescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 21/1848. f. 2, 3. Orig.

398

1849 ian. 10. — Aga Dimitrie Fălcoianu declară că serdarul Pană Olănescu a sosit la Găeşti în noaptea de 10 spre 11 iunie 1848.

La 9 ale lunii lui iunie al anului trecut, plecînd suptiscălitul cu toată familia de aici la Cîmpulung din pricina boalii holerii ce bîntuia capitala, care am ajuns la Găeşti şi am tras în gazdă la d-lui serdaru Pană Olănescu <unde am> [1]) găsit familia d-lui. Şi voind <a doa> [1]) zi să urmez călătoria, căpitanul poştii de acolo nu mi-au dat cai, zi <cînd> [1]) că nu sînt cai în poştie, din care pricină am fost silit să rămîi şi în zioa de 10 tot în Găeşti şi noaptea spre 11 pă la 12 ceasuri au sosit aci d-lui serdaru Olănescu şi mi-au spus că vine din Bucureşti, iar la 11 dimineaţa dîndu-mi cai de poşte am plecat la Cîmpulung lăsînd pă d-lui serdarul acasă cu familia d-lui în Găeşti.

Aciastă arătare cerîndu-mi-să de d-lui i-am dat-o în . . . . . [1]) mărturisind adevărul în cugetul meu.

D. Fălcoianu 1849 ghenar 10.

Încredinţez suptiscălitul că slova şi iscălitura din acest înscris sînt adevărate ale dumnealui aga Dimitrie Fălcoianu.

1849 <ghenar . . . . . > [1])

Scarlat Gr. Ghica,

Dos. 21/1848, f. 6. Orig.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<1849> ian. 18. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de sub chezăşie a serdarului Pană Olănescu, găsindu-se nevinovat.

Comisia însărcinată cu cercetarea arestanţilor de la mănăstirea Văcăreşti. Anul <1849> [1]) ghenar 18, Mănăstirea Văcăreşti, no. 66.

D-lui serdar Pană Olănescu fiind supus cercetării aceştii Comisii cu catigorie de propagantist al revoluţii în piaţă, eşit pă chezăşie, după vorba ce a dat d-lui către Comisie cerînd grabnică cercetare, cu cuvînt că să cunoaşte nevinovat în asemenea faptă.

Comisia a întrat în cercetare şi din întrebările făcute şi răspunsurile ce a dat el, asemenea din cercetarea listelor propagan-ţilor şi a gvardiştilor i din jurnalurile revoluţionare, nu s-a dovedit numitul cu vreun fel de împărtăşire în fapte revoluţionare prin faptă, prin vorbire, sau prin scriere ; mai cu seamă că <în> [1]) zioa de 11 iunie, cînd a izbucnit revoluţia şi se propoveduia în public Constituţia de către revoluţionari, numitul lipsea de aici la moşia sa Găeşti, după dovezile ce a înfăţişat Comisii întru aceasta şi aşa fiind, apoi şi catigoria adusă asupră-i se cunoaşte neîntemeiată.

Pentru aceste cuvinte dar, Comisia hotărăşte apărarea numitului serdar Pană Olănescu de catigoriea adusă asupră-i şi slobozirea sa de subt chezăşiea în care este dat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski spre cuviincioasa punere la cale.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 21 1848, f. 7. Orig.

400

1848 dec. 28. — Interogatorul negustorului Ivancea Gheorghevici din Cerneţi.

Tacrirul d. <Ivancea Gheorghevici>.

No. 33. — Anul 1848 în 28 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii — răspunsurile d.

1, — Cum te chiamă ?— Ivancea Gheorghevici ? — Ce pro-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fesie aveţi ? — Negoţ de băcănie. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 52. 4. — Unde eşti născut ? — În Cladova în Turchia. 5. — Unde lăcueşti ? — În Cerneţi. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Nu este văpsea nici mahala. 7. — Dece lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzescu canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am ? 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am şi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am casă în Cerneţi, am şi vie. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu mai am. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean patentar. 13. — Carte ştii ? — Ştiu puţină. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 15 octomvrie. 16. — Dumneata eşti arestuit după arătarea cîrmuitorului, că ai luat parte în revoluţie ; spune ce parte ai luat ? — Maghistratul m-au orănduit mai m<are> [1]) ca să străng din tărgoveţi şi să păzim tărgul cu rîndul pentru foc, căci <s-au> [1]) dat foc de crai în trei rănduri ; <am> [1]) urmat aşa pănă la întrarea oştirilor şi <aşăzarea> [1]) căimăcămii şi încă patru zile după aciasta pănă s-au aşăzat iarăşi dorobanţii. Iovancia Gheorghevici.

17. — Acolo în Cerneţi s-au făcut cluburi şi alte adunări de revoluţionari sprea a să sfătui în trebile revoluţii şi ai fost şi dumneata în acele adunări ? — Nu s-au făcut nimic şi nici am fost undevaşi. Ivancia Gheorghevici. 18. — Ce punere la cale s-au făcut acolo întru arderea Regulamentului ? — Nu s-au atins nimeni de acest lucru, nici vorbă nu s-au făcut. Iovancia Gheorghevici.

19. — Fost-ai dumneata propagant sau îndemnător prin cuvinte către norod spre revoluţie ? — Nu am fost nici într-un chip, decît numai am văzut că au venit doi tineri de la Bucureşti şi s-au dus la cîrmuitorul N. Opran şi de acolo s-au dus în judeţ. Iovancea Gheorghevici.

20. — Cînd aţi aflat şi cum aţi aflat despre revoluţia iuvită mai întăiu la Izlaz şi după aciasta la 11 iunie în Bucureşti ? — Am aflat prin publicaţiile ce s-au făcut ; pe la iulie jumătate ştiu că a trecut Magherul prin Cerneţi şi s-au dus la Turnul unde a dormit dooă nopţi la d. Ciupagea Mihalache. Iovancea Gheorghevici.

21. — Fiindcă ieu sănt strein aici în Bucureşti, nici nu pociu găsi chezaş, ca, cănd mă voiu dovedi că am luat parte în orice mişcare revoluţionară şi voiu fi cerut de către Comisie să fiu adus aici, rog pă cinstita Comisie că dacă nu mă găseşte vinovat pă cîte aici am arătat, să fiu slobod de supt arest, dînd chezăşie aici că în 10 sau 15 zile <mă vo>iu [1]) duce d-adreptul la casa mea în Cerneţi şi îndată cu a mea ajungere acolo voiu da la cărmuirea locală altă vrednică chezăşie că voiu veni aici la Bucureşti cînd voiu fi cerut de către Comisie, precum sus am zis. Iovancea Gheorghevici.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-să aceste întrebă-răspunderi şi arestuitul Ivancea Gheorghevici stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 22/1848, f. 1. Orig.

401

1848 dec. 29, (miercuri). — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a arestatului politic Ivancea Gheorghevici. No. 44. Anul 1848 dechemvrie 29, miercuri, Mănăstirea Văcăreşti.

Comisia luînd în băgare de seamă cele arătate de către arestuitul Ivancea Gheorghevici şi dezbătîndu-le cu amănuntul l-au găsit dezvinovăţit de catigoria de părtaş la revoluţie. De aceia să găseşte cu cale a să slobozi numitul de la arest supt chezăşie ca, cînd pînă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să vor arăta Comisii dovezi care vor sprijini catigoria pusă asupră-i şi să va cere, să să aducă la Comisie. Însă fiindcă numitul a arătat că aici în Bucureşti, neavînd cunoştinţe de aproape nici chezaş nu poate găsi pentru aceasta, ci numai <[1])da> că să va duce drept la Cerneţi la casa sa, unde poate da chezăşia cerută ; Comisia văzînd starea lui cea proastă, preţuind şi mîhnirea ce are în sufletul lui, depărtat fiind de familia sa peste dooă luni acum, luînd în băgare de seamă şi sincera arătare a lui, nu a găsit de cuviinţă nici de trebuinţă de a mai fi arestuit căci nu găseşte aici chezaş, ci încuviinţează cererea <lui de> [1]) a fi slobod pă chezăşie că va merge la casa lui în soroc hotărît <şi tot> [1])odată Comisia va scrie cîrmuirii locală ca, după sosirea lui la a sa casă luînd de la dănsul chezăşie vrednică şi adeverită după orînduială, să o trimită Comisii ca şi ia să o trimiţă ex<celenţii> sale gheneralului Şerbinski.

Aciasta să va supune la cunoştinţa ex<celenţii> sale, alăturîndu-să şi zisa chezăşie ce să făgăduieşte numitul a o da.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 22/1848, f. 6. Orig.

402

1848 dec. 28, (marţi). — Interogatorul negustorului Dumitru Velişcovici din Cerneţi.

Tacrirul d. Dumitru Velişcovici.

Nr. 34, 1848 marţi în 28 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii — răspunsurile d.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — Cum te chiamă ? — Dumitru Velişcovici. 2. — Ce profesie aveţi ? — Neguţător bogasier şi croitor. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De 40 trecuţi. 4. — Unde eşti născut ? — În Cladova din Turchia. 5. — Unde lăcueşti ? — În oraşul Cerneţi. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Mahalaua Sfintei Troiţe, văpseaoa neagră. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzescu canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am şi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am prăvălii şi viie. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu am. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean patentar. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 15 octomvrie. 16. — <Dumneata [1])> eşti adus şi arestuit aici supt <catigo [1])>rie că ai făcut cete de oameni <turb [1])>urători. Arată de ai strîns asemenea oameni, de cine erai pus <şi pentru [1])> care sfărşit ? — Nu am străns nici un om ; nu am fost pus de nimeni ca să strîng ; me-am căutat de meseria mea, am fost măhnit multă vreme fiindcă me-au murit o fetiţă de 10 ani, din care măhnire am căzut şi la boală zăcînd toată vara şi pănă cănd m-au aridicat şi m-au trimis aici. Ba încă si aici, după cum cunoaşte Comisia, am fost dooă săptămîni în spital ; şi acum sănt tot bolnav precum sănt văzut. D. Velişcovici.

17. — Fost-ai gvardist ? — După punerea la calc ce s-au fost făcut de către maghistrat, s-au fost alcătuit streajă a oraşului şi ieu, după cum me-au arătat căprarul Răducanul Ştefanovici, am păzit în trei rînduri însumi, iar în alte trei rînduri am plătit altuia cu un sfanţ şi jumătate seara. D. Velişcovici.

18. — Ce strîngeri să făceau la dumneavoastră de oameni răzvră<ti [1])>tori şi de mergeai dumneata la acele strîngeri ? — Strîngeri la noi nu să făcea, pentru căci strîngerile să făceau la Turnu, unde era cîrmuirea. La noi în oraşul nostru cînd ne întîlneam neguţătorii puţini ce săntem, vorbeam pentru halul nostru şi ne ticăloşam că o să ajungem rău din pricina aceştii răzvrătiri pentru căci negoţul nu mergea. D. Velişcovici.

19. — Regulamentul s-au ars acolo la dumneavoastră şi cine a fost îndemnător de a să arde ? — Nu s-au ars. Nimeni n-a fost îndemnător ; tot oraşul nostru a fost liniştit, nici o faptă revoluţi<onară nu [1])> s-au urmat de cinevaşi şi ori<ce să urmau [1])> în alte părţi le aflam şi noi <de la comi [1])>sari. Aciasta <ştiu [1])> şi mărturisescu. D. Velişcovici.

20. — Cînd ai aflat despre revoluţia iuvită mai întăiu la Izlaz şi în urmă la 11 de iunie în Bucureşti ? — Cînd a venit Magherul în oraşul dumneavoastră ? Cît a şăzut acolo şi cu cine a avut mai multe întîlniri ? — Noi am aflat după ce revoluţionarii au întrat în Craiova, <iar pen [1])>tru a Bucureştilor mai tîrziu. Magherul a trecut pă la noi, nu ţiu minte cînd şi a mers la Turnul

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în gazdă la d-lui Mihalache Ciupagea, unde şăzînd dooă nopţi, a plecat iarăşi la Tărgul Jăiului. Acestea toate le mărturisescu în cuget curat şi rog pă cinstita Comisie, dacă ia mă găseşte nevinovat să privească cu omenire asupra stării sănătăţii mele şi să mă slobază la casa mea, pentru a fi căutat de familia mea. dănd chezăşie că oricănd Comisia mă va cere să fiu adus aici. Însă fiindcă ieu sînt cu totul strein şi necunoscut aici, nici chezaş, asemenea nu poci găsi, ci numai că în soroc de 15 zile de la slobozirea mea mă voiu duce la Cerneţi la casa mea şi că îndată ce voiu ajunge, voiu da la cîrmuire chezăşăie vrednică cu chipul de mai sus. D. Velişcovici.

Aceste întrebă-răspunderi citindu-să şi arestuitul Dumitru Velişcovici stăruind în răspunsurile sale, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 23/1848, f. 1, 5. Orig.

403

1848, dec. 29, miercuri. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a arestatului politic Dumitrie Velişcovici.

No. 45 Anul 1848 dechemvrie 29 miercuri, Mănăstirea Văcăreşti.

Comisia luînd în băgare de seamă cele arătate de către arestuitul Dumitru Velişcovici şi dezbătîndu-le cu amănuntul l-au găsit dezvinovăţit de catigoria de părtaş la revoluţie. De aceia să găseşte cu cale a să slobozi numitul de la arest supt chezăşie ca. cînd pănă la săvîrşirea lucrărilor Comisii să vor arăta Comisii. dovezi care vor sprijini catigoria pusă asupră-i şi să va cere, să să aducă la Comisie. <Însă fiindcă numitul> [1]) a arătat că aici în Bucureşti neavînd cunoştinţe de aproape, nici <chezăşie nu poate găsi [1])> pentru aciasta, ci numai pentru că să va duce drept la Cerneţi la casa sa, unde <poate a da [1])> chezăşia cerută.

Comisia văzînd starea lui cea proastă, preţuind şi mîhnirea ce are în suflet, depărtat fiind de familia sa peste dooă luni acum. luînd în băgare de seamă <sincera [1])> arătare a lui, nu a găsit de cuviinţă nici de trebuinţă de a mai fi arestuit, căci nu găseşte aici chezaş, ci încuviinţează <numitu [1])> lui de a fi slobod pă chezăşie că vă merge la casa lui în soroc hotărît. <De aceia> [1]) Comisia va scrie cîrmuirii locală ca, după sosirea lui la a sa casă. luînd de la dînsul chezăşie vrednică şi adeverinţă, după orînduiala, să o trimită Comisii ca şi ia să o trimită ecs. sale gheneralului Şerbinschi.

[1]) Loc rupt, completat după ms. 749, f. 14 v.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aciasta să va supune la cunoştinţa ecs. sale, alăturindu-să şi zisa chezăşie ce să făgăduieşte numitul a o da.

M. Cornescu, Polcovnic Garbaţki, Scarlat Gr. Ghica,

Dos. 23/1848, f. 5. Orig.

404

1848 dec. 29, (miercuri). — Interogatorul lui Vasile Şăpcaru din oraşul Buzău.

Tacrirul d. Vasile Şăpcarul.

Nr. 35. 1848 miercuri în 29 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.

Întrebările Comisii — răspunsurile d.

1. — Cum te chiamă ? — Vasile Şăpcarul. 2. — Ce profesie aveţi ? — Şăpcăria. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 26. 4. — Unde eşti născut ? — În Nişcov din judeţul Buzăului. 5. — Unde lăcueşti ? — În oraşul Buzău. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — În văpseaua roşie, mahalaua Banului. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc canoanele. 8. — Părinţi aveţi şi unde ? — Am mumă în Nişcov. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat şi am doi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am prăvălie şi casă în or<aşul Buzău> [1]). 11. — Ce altă stare ai ? — Nu mai am. 12. Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean patentar. 13. — Carte ştii ? — Nu ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la venirea armii roseşti. 16. — Pentru uşurinţa la greşălile ce vei fi <făcut prin> [1]) lucrări revoluţionară <mărturisească> [1]) de sine-ţi, fără a ascunde cevaşi, ce parte ai luat în aceasta amestecându-te cu alţi oameni răzvrătitori ? — Nu am luat nici o parte întru nimic, nici singur nici cu alţii şi nu ştiu că <sînt> [1]) trimis aici pentru vreo faptă revoluţionară, ci numai pentru că ieu ştiind <limba> [1]) rosească, după venirea armii la Buzău, [2]) poliţaiu de la Buzău, Caloian Pleşoianul, m-au luat şi m-au orînduit întru aşăzarea ofiţerilor pă la case boiereşti, avînd cu mine şi patru cazaci ; şi ieu nemaivoind a sluji fără plată m-au băgat în puşcărie, de unde m-au aridicat împreună cu alţii ca la 20 inşi ce era aduşi de la Focşani, Rîmnic şi din Buzău şi m-au trimis aici. Ieu mai nainte de aciasta mai totdeauna lipseam prin oraşe pă la tîrguri şi pentru arderea Regulamentului aflăndu-mă la tîrg la Beceni, la Sfânta Maria cea Mică, am aflat de la Con-

[1]) Loc rupt.

[2]) V. şi C. C. Bodea, **Figuri puţin cunoscute din revoluţia de la 1848**, în Studii, nr. 2/1960, p. 132.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

standin cavaful starostea, că la noi la Buzău s-au ars Regulamentul. Mai mult de acestea nu știu nimic.

Vasile Șapcaru neștiind carte s-au iscălit acest tacrir de mine.

I. Suțu.

Citindu-să aceste întrebă-răspunderi și numitul stăruind în răspunsurile <sale> [1]) s-au iscălit prin dumnealui procurorul, neștiind iel carte.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 24/1848, f. 1. Orig.

405

1848 dec. 31, (vineri). — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a arestatului politic Vasile Șăpcaru.

Anul 1848 dechemvrie 31, vineri, București No. 46.

Comisia luând în băgare de seama cele arătate de către aresttuitul Vasile Șăpcarul și dezbătându-le cu amăruntul s-au găsit dezvinovățit <de catigo> [1])ria strângerii în fapte revoluționare. De aceia să găsește cu <cale a> [1]) să slobozi de la arest supt chezășie, ca, cînd până la săvîrșirea lucrărilor Comisii să va arăta dovezi care vor sprijini catigoria adusă asupră-i și să va cere, să să aducă la Comisie. Însă fiindcă numitul a arătat că aflîndu-să strein nu poate să dea aici chezășia cerută, iar în orașul Buzău are chezași îndestui, rugându-să Comisii de a să vesti socrul său, Dumitru cizmarul și Dumitru Ioachim, nașul său, ca să trimița la Comisie chezășia ce i să cere. De aceia să va face pohtire cinstitei Cărmuiri a județului Buzău, ca îndată să cheme pă numiții Dumitru cizmaru și Dumitru Ioachim și să ia de la dănșii chezășie cu coprinderea arătată mai sus să o trimiță fără mai multă prelungire la Comisie.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 24/1848, f. 1 v, 12. Orig.

406

1848 dec. 29, (miercuri). — Interogatorul serdarului Gheorghe Cantacuzino, fost administrator al jud. Teleorman în vremea revoluției.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

No. 36 Tacrirul d. Gheorghe Cantacuzino.
1848 miercuri în 29 dechemvrie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii — răspunsurile d.

No. 1. — Cum te chiamă ? Gheorghie Cantacuzino. 2. — Ce profesie aveţi ? — Amploiat. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 33. 4. — Unde eşti născut ? — La Ploieşti. 5. — Unde lăcueşti. — La Ploieşti. 6. — În ce văpsea şi mahala ? — Mahalaua Maicii Precistii. 7. — De ce lege eşti şi îi păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzescu canoanele. 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Nu am. 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am şi copii. 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am moşie în judeţul Prahova. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu. 12. — Sudit eşti ori pămîntean ? — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost. 15. — De cînd eşti arestuit ? — De la 17 dechemvrie.

16. — Dumneata eşti trimis aci la arest supt catigorie că în vremea revoluţii aflîndu-te cîrmuitor la judeţu Teleormanului, orînduit de guvernul revoluţionar, ai învitat norodul spre arderea Regulamentului, dovadă fiind la aciasta atît raportul dumitale către acel guvern cu no. 4445 din 8 septembrie, cît şi jurnalul acei arderi, iscălit de dumneata şi de toţi cei ce au săvîrşit fapta arderii. Comisia, văzînd că dumneata ai urmat o asemenea nelegiuită faptă, nici măcar pă o poruncă a acelui guvern revoluţionar de atunci, ci de la sineţi şi cu o mare înfocare, doreşte acum ca să afle de la dumneata şi te îndemnează a spune întru curăţenie şi fără a aştepta întrebările Comisii, partea care ai luat-o prin cuvîntări, prin înscrisuri sau activă în trecuta revoluţie, atît înaintea începerii iei, — pentru căci înclinat fiind rudenie cu Costache Florescu, nu este de mirare că ai fi cunoscut de la acesta, — cît şi de la eclatarea revoluţii la 11 iunie şi pînă la intrarea oştirilor înpărăteşti. Comisia, pă cîte aţi lucrat în arderea Regulamentului le cunoaşte din dela pricinii şi nu are trebuinţă de alt, decît de deslușirea ce vei face. Rămîne la dumneata ca, precum vi s-au zis, să vă deşchideţi inima şi să arătaţi Comisii acele împrejurări, de care, nu că Comisia nu are oarecare ştiinţă şi voeşte să le afle de la dumneata, ci le cere a le arăta numai spre uşurinţă vinii dumitale şi milostivirea stăpînirii de a fi iertat pentru greşelile dumitale. — Răspunsurile mele sînt acestea ce le dau în scris supt a mea iscălitură. G. Cantacuzino.

A stăruit numitul arestuit în tacrirul său şi a iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Acest tacrir să va citi în completul Comisii ; tacrirul este din 28 dechemvrie 1848.

M. Cornescu.

Dos. 25/1848, f. 1. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 29. — Serdarul Gh. Cantacuzino — la întrebările Comisiei de cercetare — expune activitatea sa din timpul revoluției.

Primit 1848 <dechemvrie 29>

Asupra întrebărilor ce mi s-au făcut de cinstita Comisie, am cinste a răspunde cele următoare: neavînd nădejdea desvinovățirii mele de pîra ce mi să aduce decît în arătarea purtării mele din vremea turburărilor trecute și, prin urmare din sinteritatea ce voiu întrebuința în mărturisirea mea, vă rog cinstiți boieri a crede că, înaintea chiar a lui Dumnezeu făcînd-o, n-ar fi zisă cu mai mare curățenie de cuget.

Nu am avut nici o înțelegere cu cumnatu-meu C. Florescu și nici o dată, nu numai eu, dar chiar frații lui n-au fost în bună armonie cu dînsul căci, deși ca rudă n-ar trebui să-l defaim, dar fiindcă de urmările sale în revoluție s-a cunoscut ce fel de om este, nu mă opresc a spune că încă de mult să socotește de noi ca oarecum lipsit de minte. Spăimîntat fiind atîtu eu cît și familia mea dă bîntuirea ce făcea holera pe la începutul lui iunie în București și temîndu-ne să nu înceapă această năprasnică boală și în Ploești, am plecatără cu toți la Brașov pe la șapte ale acei luni iunie, socotind că acolo fiind locul dă munte va fi ferit dă holeră. În Brașov și la băile de la Arpatacu am stat pînă pe la începutul lui august, cînd, din lipsa cheltuelii, am fost silit de m-am întors înapoi cu familia împreună, după cum pasaportu ce am dovedește.

Am stat acasă cîteva zile și viind în București pe la 10 august pentru treburi, m-am pomenit chiar de a doa zi sosirii mele silit, povățuit și amețit cu feluri de cuvinte de către acei din guver<nu de atun>[1])ci a priimi să fiu cîrmuitoru în județu Teleorman, zicîndu-mi <că>[1]) au mare nădejde în mine că voiu putea potoli groaznica anarhie în care să afla mai vîrtos acel județ, aflîndu-să atunci în vacanție atîtu acest postu de mai o lună, cît și al secretarului și că <să>[1] nu mă duc decît pentru prea puține zile să fac aceasta slujbă. Deși le-am răspuns că nu pociu sluji unui guvern nelegiuit, că nu pociu fi dă ideia lor dă comunist, dă vreme ce eu am ce da și ei n-au ce pierde, că în sfîrșit dreptatea lor nu s-au întemeiat încă și pagubile cele mai mari s-au pricinuit celor mai mulți și așa cum poate plăcea ce facu d-lor. Cu toate acestea îmi răspundea cu feluri de sofisme <și>[1]) născociri astfel încît m-a făcut să primescu, cu condiția însă ca numai să liniștesc județul și nimica alt să fac și numai pă o vreme scurtă.

Am primit <lo>[1])cu din pricinile sus arătate, dar această

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

greşeală <a> [1]) mea au fost mai cu seamă din pricina nenorocirii ce am avut de a veni în ţară. Îndată după recunoaşterea ce s-au făcut locotenenţii, a felicitaţiilor acestui guvern de către puterile streine, prin reprezentanţii lor de aici, a poruncii date de către ecs. sa Soliman paşa de a se da supunere locotenenţii, subt osînda de rebeli şi a înscrisului dat în duhul acesta de către cei mai mulţi dintre boierii, siliţi de împrejurările de atunci.

Acum să vă mărturisescu ce am făcut în judeţ şi mărturisirea mea este de firea de a o dovedi oricînd. M-am dus la judeţ fără familie, căci r<ămînerea> [1]) mea era să fie, după cum arăt mai sus, fără întîrziere. M-am silit în toate chipurile a stîrpi anarhia, am dat tot ajutorul cu dorobanţi şi militari, arendaşilor pentru drepturile lor în lucrarea pămîntului. Am poruncit protopopilor să înfrîneze pe toţi preoţii şi eu n-am încetat a-i dojeni şi a-i opri din anarhia în care-i aducea . . . . . [1]). S-a dat, în cele din urmă, obştire, de către acel guvernu ca să nu mai facă clacă sătenii şi eu n-am pus-o nicicum în lucrare.

Am depărtat pă poliţaiu oraşului Alexandria supt feluri de pricinuiri, căci cerea pă locuitori a primi reforma şi ei nu primieau nici stegurile şi am orînduit în locu-i pă chiar unul dintre acei lăcuitori. Viindu-mi poruncă să scoţu pă doi din patru comisari cu propaganda, lăsînd numai doi care ar fi mai buni, am scos pă cei mai veninoşi, dintre care unul era transilvean şi am lăsat pe unul ce era bolnav de friguri şi ceruse voe să vie la Bucureşti şi pe altul ce-l ţineam lîngă mine supt feluri de pricinuiri, fără să-l las să umble prin sate.

Am avut porunci stăruitoare a trimite Maghierului ajutor dă dorobanţi, dă vardişti şi de volintiri şi cu toate că celelalte învecinate judeţe au urmat întocmai, eu însă, măcar deşi mă zorea grozav, dar nu i-am trimis un om măcar. Îndată ce am auzit de scoaterea mea din <slujbă> [1]) am chemat pă orăşani şi povăţuindu-i la bine (împotriva guvernului), m-am silit în tot chipul a le scoate nebunia din cap şi aşa, la venirea acelui de acum cîrmuitoru i-au făcut cea mai bună primire.

Deşi din cele mai sus arătate s-ar cunoaşte învederat că n-am lucrat nicidecum în duhul revoluţionarilor şi că s-a înşelatără gîndindu-mă de iniţiat cu part<id> [1]) a lor căci, pe Dumnezeu meu, dacă chiar pînă astăzi ştiu ce au vrutără în adevăr să facă, nelăsîndu-mi nici vreme să mă dismeticesc. Şi iară zicu că dacă ar fi lucrat toţi cîrmuitorii în felul lucrărilor mele, negreşit că nu erâ să să facă atîta rău şi pagubile ce au suferit mai toţi.

Dar acum viu la mărturisirea unei fapte mari, după cum văzu acum, şi aşa de grele încîtu, dacă n-ar fi împrejurarea supt care s-a săvîrşit, care să-mi spele un asemenea păcat, apoi negreşit ar trebui să fiu zdrobit supt chiar povara ei. Aceasta este

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arderea Regulamentului, arderea unei pravili ce-mi asigurează proprietatea, a unei legi din carea numai am putut, în sfîrşit, aduce folos clăcaşilor miei, prin facerea clăcii în natură, prin celelalte înlesniri ale lor coprinse într'însa şi mai vîrtos prin păzirea ei întocmai. Din toate proprietăţile din judeţul Prahova numai a mea este astfel şi toţi ştiu dacă ţăranii miei sînt săraci, ci cu dinîmpotrivă în toată îndestularea lor. Şi apoi urăsc eu Regulamentul ? Am voit eu arderea lui ? Nu ! Încredinţez, nu, cinstiţi boeri, aceasta nu au fost în gîndul meu niciodată.

Iată împrejurările acestei urmări : dormeam încă, într-una din dimineţele zilelor ce au urmat îndată după arderea Regulamentului în Bucureşti, cînd, deodată mă deştept în urletele clopotelor din oraş. Întrebu ce este şi nimeni nu aflase încă pricina ; mă îmbrac, mă d<uc în> [1]) piaţă şi văz tot norodu strîns, îmi es toţi în<ainte cu> [1]) obştirea blestemului mitropolitului în mînă, îl cetesc şi cer într-o glăsuire a să arde şi acolo ca să nu cază supt blestemul preasfiinţiei sale. Voiu să le vorbesc, dar în zadar căci ei aveau tot gata. Voi să mă mai impotrivesc, deşi cu temere, căci aveam o pildă de ceia ce sînt ei în stare a face, întru altele şi după ceia ce făcuseră în lipsă-mi din oraş cu trei zile mai nainte cînd, scoţînd pă poliţaiu or<aşu>lui au merseră la cîrmuire şi au amerinţat pă secretaru . . . . . one [1]) ca să se lase tot cel scos, carele să folosea dă opinia publică, dar nu şi de a mea. Voiu să mă mai împotrivescu, cum ziseiu, dar în zadar căci, în unda lor m-au luatără şi pă mine şi mergînd la locul hotărît. M-am silit pă cît am putut ca încai să se facă un act, supt oricare cuprindere vor voi să-l facă, numai să fie iscălit dă toţi, ca cu acesta să să poată dovedi că fapta s-a săvîrşit aici dă ei. În urmă am făcut raportul ce să vede către Vornicie pe carele pe cît m-a iertat în<prejurările> [1]) l-am întocmit astfel încît să să vază oricînd că am fost silit. Astfel sînt adevăratele împrejurări ale faptei aceştia, faptă apăsătoare, deşi în <felul> [1]) arătat, de vreme ce după suferinţele-mi dă l<ipsa> [1]) familiei mele, trebuia să mă ecspuiu atunci la orice ca să scap acum de această ruşine groaznică. Mă căescu, în adevăr, dar prea tîrziu şi n-am nădejde decît în dv. de a mişca în favorul meu induljenţa ecselenţiilor gheneralului Liders şi gheneralului Duhamel şi vă rog, cu umilinţă, să binevoiţi ca avînd în vedere poziţia în care m-am aflat, urmările mele celelalte cît şi cunoştinţa ce nădăjduiesc să aveţi despre purtarea mea de mai nainte, să binevoiţi a mijloci să fiu spălat de pă<catul aces> [1])ta şi să nu fiu rămas supt catigorie celor . . . . . [1])

. . . . . [1]) ca să nu moştenească copii <mei nu> [1])melc unui părinte izgonit din soţietate supt o vină aşa de defăimătoare. 1848 dec. 29.

G. Cantacuzino.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Rezoluţie> : Acest tacrir să să alături pe lîngă răspunsurile ce au dat în zioa de cercetare din 29 dechemvrie 1848 supt No. 36.
M. Cornescu.

Dos. 25/1848, f. 2, 8, 9. Orig.

408

1849 ian. 13, (joi). — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a serdarului Gheorghe Cantacuzino.

No. 57 Anul 1849 luna ghenarie 13, joi, Mănăstirea Văcăreşti.
Jurnal.

Din toată cercetarea ce s-au făcut arestuitului Gheorghe Cantacozino nu s-a putut dovedi că au luat vreo parte în fapte revoluţionare, de la eclatarea revoluţii şi pînă la luna lui august, nici prin cuvîntări nici cu scrieri în jurnalurile revoluţionare, mai cu seamă <că> [1]) în acest curs de vreme nici nu s-au aflat în Prinţipat. Dar după întoarcerea d-lui în ţară şi aici în capitală s-au abătut din b<unä ju [1])>decată ce avusese pînă atunci, fiindcă precum însuşi a ară<tat în> [1]) tacrirul său, din multele îndemnări ale guvernului revolu<ţionar a> [1]) primit a să orîndui la 10 august cîrmuitor judeţului Teleormanului. <Şi> [1]) măcar că d-lui să apară, zicînd că pă cît a fost cîrmuitor a p<otolit> [1]) orice neorîndueli din partea lăcuitorilor şi a păzit liniştea, însă Comisiia zice că i-ar fi fost de ajutor cînd nu s-ar fi urmat arderea Regulamentului, care aciasta după enfluenţa ce arată d-lui că avea <la lăcui> [1])tori ar fi putut a o popri. Fiind dar că s-au urmat a<rderea> [1]) Regulamentului pentru care s-au făcut şi protest iscălit întîi de d-lui Cantacuzino şi apoi de conlucrătorii acei arderi, care protest cuprinde : „avînd în capul nostru pă adevăratul cetăţean Gheorghe Cantacuzino, braţul ad<ministrator> [1]), după ce am săvîrşit arderea infamului Regulament cu toate adausele lui supt care am gemut 17 ani, cum şi din <diplomile> [1]) celor ce s-au pătruns de puterea blestemului părintelui mitropolit, apoi sub orice sacrificiu protestăm împotriva vericăruia tiran a mai îndrăzni să ne impue imfamele legi, sau acela care le-ar dori, sau a pomeni de dînsele.

Protestăm înpotriva vericăiia puteri măcar, şi jurăm iarăşi că chear cu sîngele nostru pînă la cea mai după urmă picătură, vom apăra acele 21 articole ale sacrei noastre constituţii decretată de popul". Fiindcă d-lui Cantacuzino înaintează acest protest către Departamentul din Lăuntru, prin osebit raport, în care zice că la cea întîi vestire că s-au ars tiranul nostru în Bucureşti,

[1]) Loc rupt şi completat după jurnalul din ms. 749, f. 17 v.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tot poporul din Turnu adunîndu-să a cerut asemenea şi el.

Din toate aceste fapte <ale> [1]) numitului Cantacuzino, Comisia îl găseşte de mare vinovat şi <să cuvine> [1]) a sta la arest pînă la săvîrşirea lucrărilor ei, cînd atunci să să urmeze şi cu el ceia-ce va hotărî ecselen<ţia sa ghen> [1])eral Duhamel şi pentru ceilalţi asemenea învinovăţiţi. Însă fiindcă numitul Gheorghe Cantacuzino şi prin grai şi prin înscrisul său a arătat că nici o dată nu a avut asemenea duh revoluţionar, de care aciasta şi Comisia este încredinţată, precum sus s-au arătat, fiindcă ş-a mărturisit greşala lui cea după urmă şi fiindcă, cu lacrămi, arată mare căinţa şi roagă milostivirea ecselenţiilor lor gheneralilor Liders şi Duhamel de a să slobozi din închisoare supt chezăşie ca, oricînd să va cere să meargă unde va fi cerut, Comisia găseşte de cuviinţă a supune acest jurnal la cunoştinţa ecselenţiilor lor spre a porunci Comisii ceia ce vor găsi cu cale.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polc. Garbaţki.

Grefier Teodor Iatropulu.

Dos. 25/1848, f. 3. Orig.

409

1849 ian. 18. — Generalul A. Duhamel aprobă eliberarea lui G. Cantacuzino cu chezăşie, după înţelegerea Comisiei de cercetare cu generalul Şcerbinski.

A son excellence, m. le général de Duhamel commissaire impérial dans les Principautés danubiennes, chevalier grands croix et de plusieurs ordres, etc. etc.

Excellence.

J'ai l'honneur de soumettre à la connaissance de votre excellence la décision de la Commision sous no. 57 relativement à l'enquête de Georges Cantacuzène, en vous priant de vouloir bien nous donner ordres sur cette affaire.

Michel Cornesco.

Le procureur, I. Soutzo.

No. 90
la 13 janvier 1849.
à Vacaresty.

Apres m'être préalablement entendu avec s. e. le général Lüders, j'autorise la Commission, de libérer conformément à la conclusion portée par elle, le nommé Georges Cantacuzène [2]) mo-

[1]) Loc rupt şi completat după ms. 749, f. 17 v.

[2]) Înalta curte criminală îl achită la 9 mai 1849. **Anul 1848**, tom. IV, p. 221.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

yennent caution valable et de s'aboucher à cet egard avec s. e. le général Scherbinsky.

Le 18 Janvier 1849

A. Duhamel.

Dos. 25/1848, f. 6. Orig. franc.

410

1848 dec. 30, (joi). — Interogatorul preotului Gheorghe Slătineanu din orașul Cerneți.

Tacrirul <preotului Gheorghe Slătineanul, protonotarie>.

Nr. 38, 1848 joi în 30 dechemvrie, Mănăstirea Văcărești.

Întrebările Comisii, — răspunsurile d.

1. — Cum te chiamă ? — Preotul Gheorghe Slătineanu protonotarie. 2. — De cîți ani sînteți ? — De ani 43. 3. — Ce profesie aveți ? — Preot. 4. — Unde ești născut ? — În Tărgul Jăiului. 5. — Unde lăcuești ? — În orașul Cerneți. 6. — În ce văpsea și mahala ? — Mahalaua Sfîntului Nicolae. 7. — De ce lege ești și îi păzești canoanele ei ? — Creștin pravoslavnic și am păzit canoanele. 8. — Părinți ai și unde șade ? — Nu am. 9. — Însurat ești și ai copii ? — Însurat și copii nu am. 10. — Ai proprietăți, ce anume și în ce județ ? — Am casă și livede i vie acolo în Cerneți. 11. — Ce altă stare ai ? — Nu mai am. 12. — Sudit ești ori pămîntean ? — Pămîntean. 12. — Carte știi — Știu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Nu. 15. — De cînd ești arestuit ? — De la 15 octomvrie înpreună cu alții de acolo.

16. — Cuviosia ta ești arestuit după arătarea cîrmuitorului supt vină că ai fost propagant în vremea revoluții. Cuviosia ta întru <cali>[1])tate-vă și canoanele bisericești urmează să cunoști mai mult decît mirenii pă care înși-vă la spovedanie îi povățuiți cătă ușurință au cei ce își mărturisescu însuși greșălile lor și prin acest chip pocăință, și cîtă greutate dinpotrivă cei ce voesc a tăinui greșălile lor, din pricină că prin tăinuire arată nepocăință. Drept aceia Comisia încredințată pă caracterul ce porți, te lasă slobod a mărturisi înaintea Comisii greșala ce veți fi făcut prin împărtășire de orice faptă revoluționară de la început și pănă la zioa liniștirii ? Și mai întăiu, ce fel de propagant ai fost și după ce îndemnare ? Duminică la 25 ale lunii iulie, după săvărșirea dumnezeeștii liturghii, eșind dinaintea bisericii pentru facerea sfeștanii pentru ploaie, dumnealui suptcărmuitorul Iorgul Iupceanu însoțit cu un altul, ce să zicea propagant și să numea Costache a adus din lăcuitorii ce mai rămăseseră nefugiți de holeră, înaintea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cărora am fost îndemnat de am citit dintr-o gazetă cuvintele jurămîntului asupra a 22 articole ale constituţii, care articole numitul propagant le-au citit în urmă lăcuitorilor. După aceasta m-am dezbrăcat şi am plecat acasă. Preot Gheorghiu C. Slătineanu, protonotorie.

17. — În urmă de 11 iunie, adică după 13, cînd m<ăria> s<a> vodă Bibescu s-au depărtat din capitală, ce porunci aţi luat pă la biserici întru păzi<rea dato> [1])riilor ce preoţii au asupră-le ? <Cătră [1])> aciasta cînd cuviosia <ta n-ai avut dezle> [1])gări de poruncile protopopului local, cum ai primit de a săvîrşi cererea suptcărmuitorului, precum ai arătat, fără a avea mai întăiu dezlegarea protopopului ? — Mai pă urmă a venit protopopul şi me-au zis, prin graiu, că are porunca episcopului Craiovei ca să nu mai pomenim la liturghie numele m<ăriei> s<ale> lui vodă şi aşa am încetat din pomenire, pomenind pă norodul în locul m<ăriei> <s>ale. Iar pentru urmarea mea de am citit jurămîntul fără dezlegarea protopopului, răspunz că am făcut aciasta după cum obicinuiam şi mai nainte în vremea păcii, de citeam în biserică porunci de ale suptcîrmuitorului : iar atunci, adică cînd am citit jurămîntul, am urmat după porunca suptocîrmuitorului, arătîndu-mi pă propagant că este om al stăpînirii Preot Gheorghie C. Slătineanu protonotarie.

18. — Fiindcă, prin graiu, arăţi că sînt patru ani de cînd eşti preot la acea biserică şi mai nainte ai fost scriitor la tribunal şi cîntăreţ la biserică ; fiindcă pă acea vreme şi pînă s-au arătat revoluţia priimeaţi porunci de la stăpînire sau prin suptcîrmuire şi pă temeiul acestora le citeaţi la biserică ; fiindcă şi vîrsta-ţi este îndestulată de a judeca cuviinţa şi necuviinţa şi întreprinderea lucrărilor, apoi, neavînd mai nainte pildă de a să da poruncile prin propaganţi pentru o pravilă ce să obştea, cum cuviosia ta aşa lesne te-ai înduplecat şi prin bun cuget ai citit acel jurămînt pentru o pravilă pusă prin revoluţie ? — M-am înduplecat, fiindcă suptcîrmuitorul sta de faţă şi poruncea, zicîndu-mi „citeşte" şi mai vîrtos că multe cuvinte din acele articole ale constituţii, fiind franţozeşti nici nu le înţelegeam. După aciasta protopopul Ilie Celurescul a plecat şi s-au dus cu propagantul prin sate, proclamînd constituţia. Preot Gheorghie Slătineanu protonotarie.

Cetindu-să şi stăruind în ale sale răspunsuri, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Anul 1849 ianuarie 18, Mănăstirea Văcăreşti.

19. — Pă cînd au fost turburările şi pînă în vremea liniştirii tot în oraşul Cerneţi ai stat, sau te-ai preumbat şi prin sate ? Nicidecum nu am eşit decît numai . . . . . să <pr> [1])ecestuiesc pă . . . . [1]) Preot Gheorghe <Slătineanu protonotorie> [1]).

<20 Spune> [1]) ce ştii cînd veneau prop<aganţii> [1]) prin-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tr-acel oraş Cerneţi, precum şi proclamaţiile guvernului revoluţionar de către cine să obştea orăşanilor acele proclamaţii ? — Îi vedeam la cafenea cînd treceam la biserică ; iar proclamaţiile să citeau prin tobă şi să lipeau la drumuri. Preot Gheorghie C. Slătineanu protonotorie.

21. — Spre arderea Regulamentului ce urmări s-au făcut ? — Nici o lucrare nu s-au făcut, nici măcar vorbă n-am auzit să să fi făcut. Preot Gheorghie C. Slătineanu, protonotar.

S-au citit şi arestuitul stăruind în răspunsurile date, a iscălit

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 26/1848, f. 1. Orig.

411

1849 ian. 21, (vineri). — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului Gheorghe Slătîneanu din Cerneţi.

Nr. 68 Anul 1849 ghenarie 21, vineri. Bucureşti.

Din toate întrebările făcute de Comisie arestuitului preotui Gheorghe Slătineanu protonotarie din oraşul Cerneţi şi din răspunsurile <sale [1])>, precum şi din încredinţările ce au luat Comisia din ancheta <altor are> [1])stuiţi că în oraşul Cerneţi s-au păzit liniştea, în vremea <turburării> [1]) lor, asemenea şi din jurnalurile revoluţionare, numitul preot Gheorghe Slătineanu protonotarie să găseşte că nu a luat vreo altă parte activă în revoluţie decît numai că, cu prilejul săvărşirii slujbei unei sfeştanii pentru ploaie, care se face totdeauna la asemenea vremi, poruncit fiind de acel supt cîrmuitor Iupcianul, (care acesta este dovedit din arătările multora din cei arestuiţi şi cercetaţi, de înfocat revoluţionar), a citit în auzul celor ce s-au aflat atunci faţă articolele constituţii. De aceia Comisia numai pentru aceasta găseşte cu cale ca să să dea <pă chezăşie dă [1])> bună purtare pă viitorime.

M. Cornescu. Polcovnic <Garbaţki [1])>.

Dos. 26/1849, f. 2. Orig.

412

1849 ian. 5, (miercuri). — Interogatorul avocatului Costache Protopopescu din oraşul Rîmnicul Sărat.

No. 41 Tacrirul d. Costache Protopopescu.
1849 miercuri în 5 ianuarie, Mănăstirea Văcăreşti.
Întrebările Comisii — răspunsurile d.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — Cum te chiamă ? — Costache Protopopescu ? — Ce profesie aveţi ? — Avocat ; am fost şi amploiat înaintea revoluţii. 3. — De cîţi ani sînteţi ? — De ani 29 sau 30. 4. Unde eşti născut ? — La Rîmnicul Sărat. 5. — Unde lăcueşti ? — Tot la Rîmnic. 6. — În ce văpsea şi mahala ? (Nu răspunde). 7. — De ce lege eşti şi ii păzeşti canoanele ei ? — Creştin pravoslavnic şi păzesc <canoanele> [1]) 8. — Părinţi ai şi unde şade ? — Am mumă tot în <Rîmnic> [1]). 9. — Însurat eşti şi ai copii ? — Însurat, am <copii> [1]). 10. — Ai proprietăţi, ce anume şi în ce judeţ ? — Am un bănişor <în Rîmnic> [1]). 11. — Ce altă stare ai ? — Nu. 12. — Sudit eşti ori pămîntean. — Pămîntean. 13. — Carte ştii ? — Ştiu. 14. — În slujba statului fost-ai ? — Am fost. 15. — <De cînd eşti arestuit ?> [1]). — De la septemvrie 21. — 16. . . . . [1]). — Nu am făcut nici un fel de <propagantă ni> [1])ci vreun amestec am avut <în revoluţie> [1]). C. Protopopescu.

17. — Pă unde să făcea adunările revoluţionare nu te duceai şi dumneata sau de voie, sau silit de alţii ? — Alte adunări asemenea la noi în Rîmnic nu s-au făcut decît odată cînd s-au sfinţit steagurile şi atunci am mers <cu> [1]) toţii, fiind luaţi cu dorobanţi de către d-lui suptcîrmuitorul C. Protopopescu.

18. — Ce cunoşti întru arderea Regulamentului ? Fost-ai şi dumneata ? — Nu cunosc nimic, nici ştiu dacă s-au ars Regulamentul acolo, decît la Focşani am auzit că s-au ars şi toţi să miră, acestea ştiu şi mărturisesc, iar cînd Comisia mă va dovedi că nu am spus adevărul, ci împotrivă că am fost amestecat în cît mai mică faptă revoluţionară să mă pedepsească strașnic. C. Protopopescu.

<Citindu-să întrebă> [1])-răspunsurile acestea şi numitul arestuit stăruind în <arătările sale> [1]) s-au iscălit.

<M. Cornes> [1])cu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 1/1849 f. 1. Orig.

413

1849 mart. f. z. — Orăşanii din Rîmnicul Sărat dau mărturia despre faptele săvîrşite de Costache Protopopescu în timpul revoluţiei.

Costache Protopopescu din acest oraş Rîmnicu Sărat carele <în vremea> [1]) evenimentelor trecute, care umbla prin sate însoţit <de pro> [1])pagantul Ioan Amărăscu cînd propovăduia la lă<cuitori> [1]) îndemnîndu-i să îmbrăţişeze cu mulţumire Constituţia şi prin oraş asemenea să adresa către toţi. A<semenea nu> [1]) cunoaştem dacă acestea le făcea ca dintr-un cu<get> [1]) denadinsul, îndemnat din a sineşi răutate <pentru> că să află supus

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

patimii beţiei. Şi <numai> [1]) acestea au fost faptele săvîrşite de cio<coi> [1]), care şi noi suptiscăliţii orăşani din tîr<gul Rîmnicu Sărat le> [1]) dăm în cunoştinţa cinstitei Comisii în . . . . . [1]) cercetării revoluţionare.

1849 mart. <11> [1])

Oraşul Rîmnicu Sărat.

Pitar <Io> [1])rdachi Iarcul. G. Necoară. Hristache Ionuţ. pitar Dumitrachi Eşan. Gligorie Bagdat. Mihali Duţi Nenu. Costandin Mihalachi. Grigore Piliş, Vasilie . . . . . [1]) . . . . . [1]) Costinu. Vasilache Rusin. Şărban Io . . . . . [1]) . . . . . [1]) <Nicu> [1])lescu. Ioniţă Zisul. Petrea Guzi . . . . . [1]) . . . . . [1]) G. Popovici. Dobre Radu . . . . . [1]) Gheorghie Ioan. Ioniţă Popovici.

Dos. 1/1849, f. 8. Orig.

414

1849 apr. 18. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea sub arest a arestuitului politic Costache Protopopescu. No. 181 anul 1849 aprilie 18.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Costache Protopopescu de la Rîmnicul Sărat dintr-acel judeţ, arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de propagandist în revoluţie, cercetîndu-se de <Comisie>, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare de <cei ce au> luat parte activă în revoluţie şi dintr-acestea nu s-au văzut numitul <arătat> cu vreun fel de împărtăşire în faptele turburătoare din vremea tre<cutei> revoluţii. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi <răspunsurile sale> date la cercetare şi nici dintr-acestea nu s-au putut luoa vre<un fel de> prepus asupră-i.

Comisia voind a se îndestula despre temeiurile ce pot <adeveri catigoria> adusă asupra numitului arestuit a făcut poftire cîrmuirii <locală a judeţului> Rîmnicul Sărat ca să cerceteze şi să împărtăşească Comisii <temeiurile> ce vor fi <într-acesta>. De la care cîrmuire, după mai m<ultă corespon>denţie s-a <primit> în sfîrşit adresul de supt no. 3016 din <28> ale <trecu>tei luni mart, însoţit de înscrisul de mărturie a doăzeci şi <trei orăşani> din pomenitul oraş Rîmnicu Sărat, boeri şi <neguţători, din 11 ale aceiaşi luni martie> coprinzător că numitul arestuit <Protopopescu a conlucrat cu propagan>tul Amărăscul, preumblîndu-se <prin sate propoveduind lăcuitorilor şi> îndemnîndu-i ca să îmbrăţişeze Cons<tituţia. Pă temeiul aceştii> încredinţări a numiţilor orăşani, <Comisia declară pă numitul Costache

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pro>topopescu complicat în revoluție <prin propaganta ce> a făcut și hotărăște a sta la arest pînă cînd ec. sa gheneralul Duhamel va <hotărî pent>ru dînsul ceea ce va hotărî și pentru ceilalți asemenea lui învinovățiți.

Aceasta să va supune la cunoștința ec. sale gheneralului Șerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Dos. 1/1849, f. 11. Orig. rupt și completat după ms. 749, f. 53.

415

1849 dec. 14. — Petrache Eliat relatează Comisiei de cercetare împrejurările ce l-au determinat să participe la acțiunile revoluționarilor.

. . . . . [1]) d-a dreptul împotriva cuiva, ci pentru orice nemulțumire vor întîmpina să se adreseze la administrație ; îndemnînd încă și pă mulți din orășani ca pre cîtă vreme vor sta trebile țării în starea ce să afla atunci să îngrijască cu toții a strejui noaptea orașul și în toată vremea a să purta cu blîndețe și înțelepciune că <tre> [1])oricine, ca să nu să întîmple vreo neorînduială primej<dioa> [1])să din partea prostimii, care cred că este liber a face orice va vrea. Apoi ca ce fel de revoluționar mă poate judeca cineva pă mine, nu știu ! Mă va judeca cineva poate pentru căci am fost cu populul cînd a ars Regulamentul ; dar cine n-a fost atunci la acea priveliște că erea peste cinci mii din toate clasele, unii ca revoluționari, alții ca sempli privitori și alții poate de nevoe, cum am fost și eu. Rolele cele de căpetenie între revoluționari le juca chear fii d<dumnea>lor boerilor. Vor zice poate că sînt vinovat căci am dat populului diploma rangului mieu de au ars-o, dar dreptatea va judeca că nimeni nu să dezbracă de bună voe de cămașă ca s-o arunce în foc, avînd mai vîrtos numai una . . . . . [1]) și dobîndită după o slujbă atît de îndelungată și obositoare cum aveam eu, ci ori trebue să fi fost silit de cineva, sau să fi fost nebun. Apoi slavă Domnului, că eu nebun n-am fost, ba încă știu că în curs de 16 ani, cît m-am aflat în slujbă, cei mai mulți din boeri cari mă învinovățesc, acum a venit de s-a consultat cu mine în feluri de pricini de judecăți, cît și altă mulțime de lume, atît de aici din Craiova, precum și din alte județe. Să adăogăm apoi pă lîngă acestea și afurisaniile și anatemile împărțite formal de presfințitul mitropolit asupra celor ce vor cere reînființarea rangurilor și a Regulamentului și după aceasta să poate judeca dacă puteam să mă împotrivesc în vreun chip voinții și amerințărilor revoluționarilor, aflîndu-mă mai vîrtos fără nici un sprijin din vreo parte. Pîrîșii miei deși sînt

[1]) Loc rupt, lipsă începutul.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

puternici şi eu slab şi fără de nici un alt razim, decît în dreptatea şi milostivirea lui Dumnezeu, cel ce porunceşte soarelui să lumineze şi să încălzească şi pă cei mari şi pă cei mici, precum şi norilor ca să ploă şi pentru cei bogaţi şi pentru cei săraci. Într-acea milostivire a bunului Dumnezeu nădăjduindu-mă, crez că va însufla simtimente de dreptate şi milostivire în inimile judecătorilor miei, ca să mă judece după toate circonstanţile ce le-am descris mai sus şi să mă apere de furia creştinilor cărora le-a săltat inima de bucurie, căci a putut a mă ruina depărtîndu-mă din slujbă şi tîrîndu-mă prin închisori. Dumnezeu însă să-i lumineze şi să-i miluiască pă toţi.

Preaplecat, P. Eliat.

S'a dat acest tacrir de mine la cinstita Comisie asupra cercetării ce mi s-a făcut astăzi la 14 dechemvrie anul 1848.

P. Eliat.

Dos. 2/1849, f. 19, 20. Orig. şi Concept.

416

1849 ian. 11. — Generalul A. Duhamel — la cererea Comisiei de cercetare — permite eliberarea lui Petrache Eliat cu chezăşie.

A son excellence monsieur le général de Duhamel, Commissaire impérial dans les Prin<cipautés> [1]) Danubiènnes, chevalier g-de croix <et> [1]) plusieurs ordres. etc., <etc., etc.>.

Excellence,

J'ai l'honneur de soumettre à l'approbation de votre excellence le procès verbal no. 51 que la Commission à dressé aujourd'hui <re>lativement à l'enquête du détenu ici à Vacaresty, Pierre Eliad. En même temps je prends la liberté de vous prier, mon général, de vouloir bien me donner vos ordres sur cette affaire.

Michel Cornesco.

Procureur de la Commission, I. Sutzo

No. 75
Le 5 Janvier 1848 (sic)
Monastère de Vacaresty.

Ayant pris connaissance du présent rapport ainsi que de la déposition de P. Eliad, et m'étant entendu préalablement avec

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

s. e. le général Luders, j'autorise la Commission de libérer le prévenu moyennant caution valable, et de s'aboucher à ce sujet avec s. e. le général Tcherbinsky. 11 Janvier 1849.

A. Duhamel.

Dos. 2/1849, f. 7. Orig. franc.

417

1849 apr. 22, Craiova. — Administratorul județului Dolj raportează Comisiei de cercetare, că Petrache Eliat a fost silit să ia parte la adunările poporului.

Primit la 13 maiu 1849 — No. 427.

Cîrmuirea jud. Dolj.
Anul 1849 aprilie 22
No. 3930
Orașul Craiova

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare din București.

Spre răspuns la cele coprinse <în ad> [1])resa cinstitei Comisii cu no. 274 . . . . . [1]) să face cunoscut că, din cercetarea <făcută> [1]) de Cîrmuire, nu s-au dovedit <ca d-lui> [1]) Petrache Eliad să fi luat parte în revoluția trecută, nici au fost <întărîtător> [1]) norodului, nici propagandist <nici s-au gă>sit cevași scris de dînsul în <gazetele> [1]) fostului guvern, nici au fost în vreo slujbă pus de guvernul revoluționar, ci s-au păstrat postul de grafier la <Cur>te apelativă sec. 1-iu din acest oraș pînă în luna lui Avgust, cînd au . . . . . [1]), fiind om fără stare și temîndu-se a <nu-l> [1]) scoate din fonție, era silit să să <du [1])> că în adunările norodului, fără însă <a> [1]) face vreun rău cuivaș; precum și purtările lui în soțietate, atît înaintea revoluții precum și în urma iei bo . . . . . [1]) din arestul de la Văcărești, fiind cu totul liniștit.

Cîrmuitor, Filișanu.

Secretar, N. Greceanu.

Dos. 2/1848, f. 10. Orig.

418

<*d. 1849 apr. 22.*> — Interogatorul pitarului Petrache Eliat, grefier la Curtea apelativă din Craiova.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<20 . . . . . în capul că> [1])rora era maghistratul oraşului compus de mădulari pitarul Orescu, pitar Matraca, pitar Chiriac Chintescu şi aga Zătreanul prezident, cum şi amploiaţii cîrmuirii şi ai poliţii, întîmpinîndu-i cu pîine şi cu sare. P. Eliat. 21. — Înaintea izbucnirii revoluţii fost-au Magherul în Craiova, cu cine a avut relaţie acolo şi cîtă vreme a stăruit şi în ce vreme a fost? — L-am văzut în gazdă la Maiorescu, dar în ce lună şi cu cine a avut relaţii nu <cuno> [1]sc iar stăruirea lui în Craiova a fost vreo 5—6 zile, nu ţiu minte bine. În urmarea revoluţii a mai venit Magherul în Craiova şi a fost primit cu asemenea cinste de către boierii şi alţi oră<şani> [1]), cînd atunci am fost şi ieu cu d-lui aga <Zăr> [1])treanul şi l-am adăstat de la prînz pînă seara. Din Craiova a plecat la moşăia Filişanului, Tatomireşti, unde am <aflat> [1]) că i s-au făcut cinste dîndu-i-să masă, <pre> [1])cum şi daruri. Mulţi din boierii ce <erau în acea> [1]) vreme îmbrăţişaseră şi sprijinea cauza revoluţii, acum sînt buni patrioţi şi să bucură de toate drepturile, iar cei mici pătimesc fără a fi vinovaţi. P. Eliat.

22. — Despre arderea Regulamentului ce cunoştinţă ai, cine au fost adică îndemnători, pă cine cunoşti mai însemnaţi că au asistat la această faptă, precum şi de ai fost şi dumneata acolo la acea ardere? — Întru o seară ce nu ţiu minte bine, fiind adunaţi la şcoală cu mai multă lume s-au făcut îndemnare de administratorul Aaron [2]) şi de Pleşoianul, comandirul polcului i maiorul Marghiloman ca să să arză în Craiova Regulamentul şi diplomele rangurilor, nefiind acolo Arhondologhie, făcîndu-să şi chemare formală din partea cîrmuirii către fonctionari ca să vie spre acest sfîrşit acolo la şcoală, unde să afla numitul administrator cu lăcuinţa şi de acolo să meargă la Tîrgul de Afară spre săvîrşirea arderii, unde am şi mersără cu multă sumă de oameni între carii era şi din boieri. Precît ţiu minte, clucer Alecu Samurcaş, paharnic C. Viişoreanul, sărdar Ioan Diiculescu şi alţii ce nu ţiu minte, precum şi din ofiţeri, polcovnicul Pleşoianul, maiorul Marghiloman, căpitanul Lahovari, praporcic Racoviţă, fiul logofătului Alecu Racoviţă, praporcicul Andreescu, precum şi Hristodor Marghiloman, cîrmuitorul de la Gorji, Nicolae Opran, cîrmuitorul de la Mehedinţi, sărdarul Băleanul cîrmuitorul de la Olt.

Cînd atunci, după stăruirea lui Aaron şi a celor de mai sus s-au ars diplomele ofiţerilor mai sus numiţi şi din sivili a pitarului Costandin Mândachi profesorul, a pitarului Grigorie Mihăescu profesorul, a pitarului Toma Strîmbeanul şi a mea.

Fiind unii din noi strîmtoraţi în sala şcolii unde ne aflam ţinuţi cu gvardie la uşe, încît într-o seară am fost siliţi de am

[1]) Loc rupt. Lipsesc din acest dosar filele 1—5; pe fila 5 era începutul interogatorului lui P. Eliad, conţinînd întrebările şi răspunsurile de la nr. 1—20.

[2]) Aaron Florian.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

sărit pă ferestre, cînd eram amerinţaţi cu arme prin volintiri panduri ca să înfiinţăm gvardie. Pă lîngă ofiţerii şi boierii de mai sus a fost şi praporcicul Ioan Gănescu, fiul clucerului Ştefan Gănescu şi pitarul Iancu Obedeanu. Iară ducerea Regulamentului de la şcoală pînă la Tîrgul de Afară a fost cu chipul următor, adică de la şcoală, patru oameni din public purta un coşciug mic, care era pus Regulamentul; înaintea acestui coşciug mergea mulţime de popol cu muzica polcului precum şi un pat pă care sta o fe<tiţa [1])> ca de şapte-opt ani a directriţei p<ansio>nului supt închipuire de libertate <legată> [1]) în lanţuri şi să purta acest pat <pe> [1]) umeri de patru inşi, întru care <ţiu> [1]) minte pă praporcicul Racoviţa <şi pra> [1])porcicul Gănescu şi pitarul Ianc<u> Obedeanul, schimbîndu-să şi alţii pă carii nu ţiu minte. Mergînd cu <parada> [1]) aceasta pînă la Tîrgul de Afară, <aici> [1]) s-au ars şi Regulamentul şi diplomele. De acolo s-au întors iarăşi la şcoală tot în paradă de triumf. Iar acea <pregă> [1])tire cu copila s-au făcut în pa<nsion> [1])ul fetelor, după cum am aflat, prin îndemnul şi stăruirea unui Igne ce să zicea că ar fi sudit englez. Mai cunosc pă unul Carmenschi, care a trecut un articol despre <pro> [1])prietate în jurnaluri. P. Eliat.

23. — În tot cursul răzvrătirii ai luat dumneata însărcinare sau de însuţi sau de către guvernul revoluţionar, sau de către administraţia părţii locului, de faţă sau prin taină, de a face propagantă? — Nici într-un chip nu am luat vreo asemenea însărcinare. P. Eliat.

24. — Te-ai prenumărat între gvardieni? — Nu m-am prenumărat P. Eliat.

Afară din cele ce a răspuns, d-lui Petrache Eliad a mai dat Comisii şi prin înscris de însuşi deosebit tacrir, care să alătură pă lîngă acesta, căruia citindu-i-să întrebă-răspunderile de din dos şi stăruind în răspunsurile sale, de aceea s-au iscălit şi de către noi.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 2/1849, f. 21, 22.

419

1849 mai 17. — Comisia de cercetare hotărăşte încheierea anchetei pitarului Petrache Eliat şi menţinerea hotărîrii dată prin jurnalul încheiat la 5 ianuarie, eliberîndu-l pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la Mănăstirea Văcăreşti. No. 229 anul 1849 maiu 17.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

În urma jurnalului ce a încheiat Comisia la 5 ale trecutei luni ianuarie supt no. <51> [1]) asupra anchetei fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, pitaru Petrache Iliad din oraşul <Craiova> [1]) şi prin care jurnal pentru cuvintele <de dînsul> [1]) rostite s-au declarat numitul de păr<taş în> [1]) faptele turburătoare ; Comisia <pentru com> [1])plectuirea anchetii aceştia a făcut <cerere> cîrmuirii locală a judeţului Doljului <să-i> [1]) împărtăşască şi osebitele temeiuri <ce ar> [1]) fi acolo în partea locului pentru faptele revoluţionare săvîrşite de numitul.

Pomenita cîrmuire, în loc de a îndeplini zisa cerere a Comisii prin adresa iei către Comisie supt no. 3930 din 22 ale trecutei luni aprilie, să mărgineşte în cuvinte spre apărarea numitului Petrache Iliad de pîra adusă asupră-i. Cărora cuvinte făcînd Comisia băgare de seamă le-am găsit tot acelea întocmai <celor ce> [1]) au propus şi pîrîtul la cercetarea Comisii şi care nu i s-au priimit de temeinicie pentru cuvintele rostite în zisul jurnal al Comisii.

De aceia Comisia neputînd pune vreun temei pe arătatul adres al cîrmuirii, hotărăşte a să încheia ancheta aceasta, avînd a să face urmare după jurnalul mai sus zis cu no. 51.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 2/1849, f. 11. Orig.

420

1849 ian. 26, (miercuri). — Interogatorul lui Naie Ballotă din Piteşti.

Anul 1849 ianuarie 26, miercuri ,Mănăstirea Văcăreşti.
No. 65 Tacrirul d-lui Naie Balotă.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. Cum te numeşti şi ce vîrstă ai ? Naie Balotă şi sînt în vîrstă de ani 28. — De ce religie eşti ? — Creştin pravoslavnic. 3. — Părinţi ai şi unde şăd ? — Nu am. 4. — Unde lăcueşti ? — În oraşul Piteşti. 5. — Eşti căsătorit, ai copii ? — Căsători, am şi copii. 6. — Ce avere ai ? — Am peticele de moşie şi o vie. 7. — În ce te îndeletniceşti ? — Mă hrănesc cu munca pămîntului. 8. — Eşti pămîntean sau sudit ? — Pămîntean. 9. — De cînd eşti arestuit ? — De la 10 dechemvrie. 10. — În ce slujbă a statului te-ai aflat cînd te-a aridicat de la casă-ţi. — În nici o slujbă nu m-am aflat, decît orinduit de Cîrmuire de priimeam la magazie productele pentru îndestularea oştirilor. N. Ballotă.

11. — La 11 iunie trecut unde te-ai aflat ? — Pă la începutul

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

lui iunie am eşit afară la o moşioară a mea dinpreună cu familia din pricina holerii. Am şăzut acolo pînă la sfîrşitul lui iulie cînd m-am întors în Piteşti şi atunci văzînd ieu că alţii ce erau amploiaţi umblau <cu> [1]) dare de bani să rămîie iarăşi în slujbă, iar că<tră> [1]) aciasta văzînd că ţiganii m-au lăsat şi că puţinii clăcaşi ce aveam nu să supuneau la datoriile lor, după bunavoinţă a cîrmuitorului Hristopolu, am priimit suptcîrmuirea plăşii Gălăşăşti, care post l-am îndeplinit ca la 3 săptămîni. Şi văzînd că acea treabă de atunci este primejdioasă, mai cu seamă citind din gazete înnaltul ucaz al m<ăriei> sale împăratului Rosii, prin care dezaprova acea revoluţie, me-am dat dimisia mea. Iar d. cîrmuitor nevoind a mi-o priimi, prin al doilea raport al mieu mi-am dat iarăşi demisia şi am şi plecat de la post, după care d. cîrmuitor a orînduit pă altul în locul mieu. N. Ballotă.

Citindu-să întreabă-răspunderile acestea şi arestuitul N. Ballotă stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Anul 1849 ianuarie 27 joi, Mănăstirea Văcăreşti.

12. — Cu toate că dumneata ai arătat că însuţi te-ai tras din slujbă, însă Comisia are ştiinţă de la alţii, că strîngeai bani de la unii-alţii ponosluîndu-i de aristocraţi. Arată despre aciasta faptă a dumitale ! Nici am luat vreun ban de la cinevaşi, decît am priimit lei 150, leafa postului ce mi s-au cuvenit pă trei săptămîni cît l-am îndeplinit, N. Ballotă.

13. — În zioa arderii Regulamentului în oraşul Piteşti unde te-ai aflat ? — Ieu mă aflu locuitor în Piteşti şi fiindcă nu cunosc zioa în care s-au ars, nu ştiu nici unde m-am aflat într-acea zi. N. Ballotă.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea arestuitului Nicolae Balotă şi iel stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 3/1849, f. 1. Orig.

421

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de la arest cu chezăşie a lui Nae Balotă.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal no. 103 anul 1849 fevruar 14.

Nae Balotă din oraşul Piteşti, arestuitul la mănăst<irea> Văcăreşti cu catigorie că a luat parte în faptele revoluţionară, priimind postul de suptcîrmuitor la cîrmuirea pomenitului judeţ subt guvernul revoluţionar, jefuind şi pă mulţi într-acea vreme

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cu bani ponosluindu-i de aristocraţi, s-a cercetat de Comisie şi cetindu-se jurnalurile revoluţionară, lista propaganţilor, lista coprinzătoare de feţele ce au luat parte în revoluţia trecută, trimisă la Comisie pe lîngă porunca înalt ecs. sale gheneralului Liders, comandirul Corposului al 5-lea al împărăteştilor oştiri roseşti cu nr. 271, nu s-a găsit numitul să figureze părtaş în vreo faptă turburătoare. Mai citindu-se şi răspunsurile lui date la cercetarea ce i s-a făcut, asemenea nu s-a putut lua vreun temeiu de prepus asupră-i. După care voind Comisia a se indestula şi printr-o cercetare speţială în faţa locului a făcut poftire d-lui cîrmuitor ca să facă cercetarea aceasta şi să o împărtăşească Comisii, atît prin denonsiatorul numitului Balotă care a aratat la Comisie arătatele prepusuri asupră-i, cît şi prin delele cîrmuirii din vremea acelui guvern revoluţionar şi s-a priimit la Comisie răspunsul numitului cîrmuitor cu nr. 1045 coprinzător că, după toate cercetările făcute atît numitului denonsiator, Gheorghe Petrescu cît şi prin delele cîrmuirii, nu s-a putut lua nici o dovadă de prepusurile aduse asupra numitului Balotă.

Pentru aceasta Comisia hotărăşte slobozirea numitului Balotă, de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscarva alte împrejurări necunoscute pînă acum, care l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 3/1849, f. 2. Orig.

422

1848 dec. 30. — Căimăcămia Ţării Romîneşti, la cererea neguţătorului Grigore Teodorescu din Piteşti, recomandă Comisiei de cercetare să ancheteze pe fiul acestuia, Tache Grigorescu.

Priimită 28 dechemvrie 1848, no. 1277.

Cinstitii Căimăcămii a Ţării Rumîneşti, plecată jalbă.

Între bănuiţii de revoluţionari ce s-au ridicat din oraş Piteşti sud. Argeş şi s-au adus aici la arestul Mănăstirii Văcăreşti, ori din pîri nedrepte sau din greşală, s-au luat şi un fiu al meu nevîrsnic ca de vreo 18 ani, anume Tache Grigorescu pe carele de mic îl aveam dat a scri la masă pă lîngă grafierii trebunalului de Argeş. Şi pentru că pomenitul copil nu-i este ertat a fi amestecat în turburările urmate, precum o mărturiseşte chiar orăşanii Piteşti în alăturata aci orighinal încredinţare, de aceea ferbinte şi plecat mă rog cinstitii Căimăcămii ca să se milostivească asupra bătrîneţelor mele a slobozi de supt arest pă acest copil pă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

orice chezăşie să va cere. Şi cu această pomană este cea mai aprinsă candilă în cer, iar noi vom rădica cea mai înfocată strigare lui Dumnezeu întru mulţi ani cu sănătate făcătorilor noştri de milă.

Plecată slugă,

Grigore Teodorescu, neguţător bătrîn din oraşul Piteşti

Căimăcămia Ţării Romîneşti

Se recomandueşte această jalbă în cercetarea cinstitei Comisii ce este alcătuită pentru cercetarea arestuiţilor la Văcăreşti.

(L. S.) 1848 dechemvrie 30.

Şeful mesii, G. Cantacuzino

Dos. 4/1849, f. 1. Orig.

423

1849 ian. 27, (joi). — Interogatorul lui Tache Grigorescu amploiat la tribunalul din Piteşti.

Anul 1849 ianuarie 27, joi, Mănăstirea Văcăreşti.

Nr. 66 Tacrirul d-lui Tache Grigorescu.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te numeşti şi ce vîrstă ai ? — Tache Grigorescu ; sînt de ani 17 pă 18. 2. — De ce religie eşti şi unde lăcueşti ? — Creştin prăvoslavnic, lăcuesc în Piteşti. 3. — Eşti căsătorit, ai copii ? — Nu. 4. — Ce avere ai ? — Nu. 5. — În ce te îndeletniceşti? — Amploiat scriitor la tribunal. 6.— Pămîntean eşti sau sudit ? — Pămîntean. 7. — De cînd eşti arestuit ? — De la 10 dechemvrie. 8. — Dumneata ai îndeplinit post de secretar al clubului revoluţionar din oraşul Piteşti. În vîrsta care te afli, precum zici, să vede că te-ai cunoscut destoinic de a povăţui pă acei ce să strîngeau acolo ca să urmeze ideilor revoluţionare, spune fără sfială destoinicia dumitale cu care te-ai arătat întru aceasta ? — Eu aflîndu-mă scriitor în tribunal, fiindcă tribunalul era închis din pricina holerii, propaganţii ce erau acolo a strîns pă la luna lui avgust ca la 20 oameni din prostime spre a întocmi club şi găsindu-mă şi pă mine la cafenea m-au luat şi m-au dus cu dînşii la şcoală, unde era a să strînge, ca să fiu secretar al clubului, unde m-au ales pă mine de secretar înpreună cu alţii, încheind şi jurnal pentru aceasta ; iar altă lucrare nici altă adunare nu s-au făcut. După aceasta mă îndeletniceam în lucrarea canţelari tribunalului pînă la aridicarea mea şi trimiterea aici. Tache Grigorescu.

9. — La arderea Regulamentului unde te-ai aflat şi ce ai făcut ? — M-am aflat în Piteşti acasă. Eu nu am fost la săvîrşirea aceştii fapte, ci am aflat că s-au luat Regulamentul de către ţărani

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

și s-au dus în curte la părintele Samoilă de l-au ars. Tache Grigorescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile aceste și arestuitul Tache Grigorescu stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 4/1849, f. 4. Orig.

424

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Tache Grigorescu sub chezăşia tatălui său.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanţilor de la Mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 luna fevruarie 3, no. 85.

Arestuitul la Mănăstirea Văcăreşti, Tache Grigorescu, lăcuitorul din oraşul Piteşti cu catigorie că a fost secretar al clubului revoluţionar dintr-acel oraş cercetîndu-să de comisie, din răspunsurile ce a dat el la întrebările Comisii, din cercetarea listelor propaganţilor, din jurnalurile revoluţionare nu s-au găsit numitul părtaş cu lucrare, cu vorbire sau cu scriere în fapte revoluţionare, decît că avînd întreprindere la condeiu, fiind amploiat al tribunalului, propaganţii de acolo l-au numit secretar al clubului, dar nu să vede să fi săvîrşit cevaşi lucrări, ci dinpotrivă, cruda sa vîrstă de ani 17 îl arată nedestoinic de asemenea fapte. Pentru aceste cuvinte Comisia negăsind de cuviinţă a sta mai mult la arest, hotărăşte a să slobozi dîndu-să supt răspunderea părinţilor săi ca un nevîrstnic.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski ca să binevoiască a face cele ce va găsi de cuviinţă.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Grafier, Teodor Iatropul.

Dos. 4/1849, f. 5. Orig.

425

1849 ian. 27, (joi). — Interogatorul lui Radu Chiriţă, moşnean din Găeşti jud. Dîmboviţa.

Anul 1849 ghenar 27, joi.

Nr. 8. Tacrirul lui Radu Chiriţă de ani 28, născut în Găeşti jud. Dîmboviţa, moşnean la Găeşti — ne-însurat — a fost logofăt al satului Ulmeni.

1-iu. — Cum ai indrăsnit a nu te supune poruncilor subtcîrmuitorului şi a învita pă săteni la nerîndueli, în vreme ce urma să-i <fii> pildă ? — După povaţa candedatului nu m-am supus :

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1-iu ca să duc publicațiile revoluționarilor, după cea dintîiu poruncă ; iar la a doa poruncă m-am arestat. R. Chiriță Eancovici. 2-lea. — Cum cheamă pe candedatul și ce purtări avea pîn sat în vremea turburărilor trecute ? — Gancea Dumitru Cernea ; el făcea propaganta, aduna volintiri după listele ce să află la subcîrmuire, avînd și arme la el, îndemnînd și pe alți a se înscrie cu făgăduieli de a le da cai și arme R. Chiriță Eancovici. 3-lea. — Pă cîtă vreme ai fost logofăt al satului ce porunci d-ale revoluționarilor le puneai în lucrare ? — Cîte porunci au venit toate le-am pus în lucrare, citindu-le în sat din porunca subtcîrmuitorului Dumitrache Trătineanu, care și acum se află în postul său din plasa Obileștilor. R. Chiriță Eancovici. 4-lea. — Arată ce alte urmări ai făcut, fără să tăgăduești vreo faptă dintr-ale tale, căci la urmă dovedindu-te în ceva, te vei pedepsi îndoit. — Din porunca lui, am înființat îndată steaguri și tot atunci m-a pedepsit pentru căci n-am adus la îndeplinire porunca de a face săbii și sulițe în sat. Și de se va dovedi altceva, iar aici sînt. Candedatul însă și tată-său Dumitru Cernea și cu Nica băcanu și Nicolae Crîngași știu că adunase volintiri. Toți aceștiea sînt locuitori din Ulmeni. R. Chiriță Eancovici.

În ființa mea, I. Suțu. [1])

[1]) Dos. 65/1849, p. 1. Orig.

426

1849 ian. 27, (joi). — Interogatorul lui Barbu Bărbescu, moșnean din satul Știrbei jud. Romanați.

Anul 1849 ghenar 27, joi.

Nr. 9. Barbu Bărbescu din satul Știrbei jud. Romanați, de ani nu știe cîți, iar după părerea mea de ani 24. scriitor al satului Știrbeiu, moșnean — ne-nsurat — știe carte.

1-iu. — Cum ai îndrăsnit să faci răscoală în sat de vreme ce trebuea tu să dai pildă de bune purtări ? — Eu nu cunosc să fi făcut vreo neorînduială ; poate că de pizmă arendașul m-a pîrît fiindcă satul îi luoase o clae de fîn pentru armiile rusești ce sosișeră. Răscoală în sat s-a făcut de zapciul Ștefan Mușceleanu, Ion Zotu și popa Marin sin protopopul Mierlă din satul Cîrlogani, care au venit în trei rînduri citind publicațiile, poruncile și săvîrșind și jurămînt că vor sprijini constituțiea pînă la cea din urmă picătură de sînge. B. Bărbescu. 2-lea. — De ce arendașul nu i-a propus și pe alții, ci numai pă tine ? — Nu știu ; văz că numai pă mine m-a luoat. B. Bărbescu. 3-lea. De socotești că cu minciuni și cu tăgăduirea o să scapi, ești greșit. Mărturisește mai bine adevărul faptelor tale. — De se va dovedi ceva împotriva

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mea să fiu pedepsit. Atîta numai ştiu, că toate vine numai de la subtcîrmuitor, care a şi poruncit facerea suliților şi celelalte. B. Bărbescu.

În fiinţa mea, I. Suţu [1]).

Dos. 65/1849 p. 2. Orig.

427

1849 ian. 27, (joi). — Interogatorul lui Andrei Seimeanu moşnean din satul Şuici jud. Argeş.

Anul 1849 ghenar 27, joi.

Nr. 10. Andrei Seimeanu de ani 28 din satul Şuici jud. Argeş, ştie carte, însurat, moşnean.

1-iu. — Eşti arestuit fiindcă ai făcut propagandă ca un candedat. Arătă-mi ce fel de propagantă ai făcut? — Eu nu cunosc nimic; alţii au făcut propaganda, precum Catina subtcîrmuitorul, Nigulescu şi cu alţii. Dimpotrivă, înfăţişez dovada satului de purtările mele şi de se va dovedi că am făcut propagandă să fiu pedepsit. Dimpotrivă, chiar eu am adus la îndeplinire poruncile Căimăcămii şi ale ecselenţii sale Fuad efendi, îngrijind şi pentru îndestularea armiilor. Andrei Seimeanu. 2-lea. — Nu socoti că-ţi foloseşte tăgăduirea; mărturiseşte mai bine adevărul, căci la urmă vina ta va fi îndoită. — Atîta ştiu, atîta mărturisesc. În toată vremea revoluţii am fost bolnav şi chiar subtcîrmuitorul aducea la îndeplinire poruncile guvernului. De veţi dovedi chiar prin cercetare la faţa locului vreo rea urmare din parte-mi să fiu pedepsit pă toată viaţa. Andrei Seimeanu.

În fiinţa mea, I. Suţu [1]).

Dos. 65/1849, p. 3.

428

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a trei ţărani din judeţele Dîmboviţa, Argeş şi Romanaţi, care au îndemnat pe consătenii lor la nesupunere.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanţilor de la mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 3 No. 83.

Intrînd Comisia în cercetarea ţăranilor Radu Chiriţă din satul Găeşti judeţul Dîmboviţa şi logofăt al satului Ulmeni, Barbul Bărbescu din satul Ştirbei judeţul Romanaţi şi logofăt al acestui sat şi Andrei Siimeanul din satul Şuici judeţul Argeşul, arestuiţi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la mănăstirea Văcăreşti cu categorie că au envitat pă săteni la neorînduieli, Comisia s-a îndestulat că împuiat fiind capul lor de făgăduielile ce li să dedese prin constituţia revoluţionarilor în al lor folos, au urmat mişcări de nesupunere la cele legiuite. De aceia Comisia găseşte de cuviinţă ca prin cîrmuirea locală să se sloboază la casele lor pă chezăşie de bună purtare, iar pentru orice altă pedeapsă li s-ar cuveni pentru faptele urmate, rămîne a să hotărî de către ecselenţia sa gheneralul Duhamel.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale spre a porunci ce va găsi de cuviinţă.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polc. Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropolu [1])

Dos. 65/1849, p. 4. Orig.

429

1849 ian. 27, (joi) — Interogatorul lui Iorgu Dimitrescu, secretar la Cîrmuirea jud. Buzău.

Anul 1849 ianuarie 27, joi, Mănăstirea Văcăreşti.
Nr. 67 Tacrirul d-lui Iorgul Dimitrescu.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te numeşti şi ce vîrstă ai ? — Iorgul Dimitrescu şi am vîrstă ani 28. 2. — Părinţi ai şi unde şăd ? — Nu am. 3. — Unde lăcueşti ? — În oraşul Buzău. 4. — Eşti căsătorit ? Ai copii ? — Nu. 5. — Ce avere ai ? — O vie şi un petec de moşie. 6. — În ce te inteletniceşti ? — Amploiat. 7. — Pămîntean eşti sau sudit ? — Pămîntean. 8. — De cînd eşti arestuit ? — De la 16 septemvrie. 9. — Pă vremea guvernului revoluţionar, adică de la 11 iunie, în ce slujbă te-ai aflat ? — La 11 iunie eram secretar al Maghistratului de la Buzău, la 8 iulie am fost orînduit secretar la cîrmuire, după recomandaţia domnului Scarlat Voinescu, orînduitul atunci cîrmuitor al judeţului, unde am îndeplinit datoriile postului pănă la 8 septemvrie, cînd atunci, din porunca guvernului m-am strămutat la Rîmnicul Sărat iarăşi secretar şi am îndeplinit şi acolo postul de la 11 septemvrie pînă la 15, cînd a doa zi m-au arestuit. I. Dimitrescu.

10. — Fiindcă orînduirea dumitale, precum ai arătat, a fost recomandată de către acel Voinescu, cunoscut şi în idei şi în fapte din cei mai mari revoluţionari ; fiindcă guvernul revoluţionar cunoscîndu-l de destoinic l-au întrebuinţat în slujbele lui ; fiindcă şi el. Voinescu, neapărat trebuia să aleagă subalterni în slujbă de asemenea duh revoluţionar şi destoinici întru săvîrşirea poruncilor nepravilnice şi răzvrătitoare după acea vreme ; fiindcă şi Turnavitul, ce mai nainte fusese profesor la Buzău, de asemenea fire fiind, adică şi cu idei şi cu fapte revoluţionare s-au fost numit

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cîrmuitor, care şi acesta urma să aleagă slujbaşi asemenea ca el, apoi şi orînduirea dumitale cu preferinţă de alţii în posturile ce ai zis, fără îndoială, a fost bazată şi de către unul şi de către altul pă deplina încredinţare ce aveau asupra dumitale. Arată dar Comisii de sine-ţi lucrările dumitale în posturile ce ai ocupat, atît după poruncile ce luai, cît şi după îndemnarea sufletului dumitale. — Eu nu ştiu ce duh au cunoscut în mine, ştiu numai că m-am orînduit pă temeiul chezăşii ce am dat pentru bani, şi m-am îndeletnicit în lucrarea contabilităţii, iar ceilaltă corespondenţă o lucram după rezoluţiile cîrmuitorului. I. Dumitrescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Iorgul Dimitrescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu, Polcovnic Garbaţkii.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri, Mănăstirea Văcăreşti.

11. — Din răspunsurile ce dai nu să vede din parte-ţi decît tăinuire de faptele ce ai săvîrşit fără a-ţi fi spre ajutor cuvintele ce dai întru orînduirea dumitale de secretar. Fapte ce s-au urmat pă acea vreme de către unii, alţii nu pot sta tainice, precum însuţi poci şti aceasta, pentru căci făcîndu-să în obşte, unul ştie faptele altuia. Comisia avînd în vedere poziţia cea rea a dumitale din pricina tăinuirii, te povăţueşte în cele după urmă să arăţi cele urmate de dumneata, măcar şi din porunca şefilor dumitale. — Ce am ştiut am arătat ; mai mult nu ştiu nimic şi stăruesc într-acelea. Iorgu Dimitrescu.

Citindu-să intrebă-răspunderile acestea şi arestuitul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 5/1849, f. 1, 7. Orig.

430

1849 febr. 1. — Locuitori din Buzău dau mărturie pentru buna purtare a lui Iorgu Dumitrescu.

Fiindcă d. Iorgu Dumitrescu în cursul lăcuinţii dumisale în oraşul nostru Buzău s-a purtat cu cea mai mare cinste, atît în particolar cu toţii cît şi în calitate de secretar al maghistratului oraşului în curs de 11 ani trecuţi, jos iscăliţi pă acest temeiu îi dăm acest înscris mărturisitor şi doveditor purtării dumisale şi tot într-o vreme chezăşuim pentru pomenitul de buna purtare pă viitor.

Paharnic G. Mărăcineanu
Pitar N. Poenaru
Pitar Ioniţă Popescu
Pitaru D. Bolintineanu
G. Solomon

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Dimitru Lazu
Pitar G. Dăscălescu
I. N. Poenaru
Ioan H<agi> Paşca
Pitar Stati Caranfil
N. Corbescu
Constantin Nicolau [1])
Ioan Slătineanu

Cîrmuirea judeţului Buzău

Pă temeiul înscrisei cereri a iscăliţilor să adeverească de cîrmuire că iscălitorile din faţă sînt adevărate.

Cîrmuitor,

(Indescifrabil) Ajutor, (Indescifrabil)

Anul 1849 fevruarie 1.
Nr. 996.

Dos. 5/1849, f. 2 Orig.

431

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Iorgu Dimitrescu pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnalul no. 108, anul 1849 fevruarie 17.

Iorgul Dimitrescu din oraşul Buzău, arestuitul la mînăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în faptele revoluţionară priimind postul de secretar întîiu la cîrmuirea judeţului Buzău şi în urmă la aceia a Rîmnicului Sărat subt guvernul revoluţionar cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîiu jurnalurile revoluţionară, lista propaganţilor şi lista de feţele ce au luoat parte activă în revoluţie — trimisă la Comisie pe lîngă porunca de subt nr. 271 a înalt. ec. sale gheneralului Liders, comandirul Corpului al 5-lea al împărăteştilor oştiri ruseşti — şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul să fi luoat vreo parte activă în faptele turburătoare. După aceasta s-a luoat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetarea Comisii şi nici dintr-acestea nu s-au putut luoa vreun temeiu de prepus asupră-i, căci întrarea sa în postul de secretar subt acel guvern revoluţionar nu poate a-l învinovăţi şi osîndi, dacă se va fi mărginit numai în lucrările curgătoare ale slujbei, fără a se amesteca în faptele turburătoare.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte slobozirea numitului Iorgu Dimitrescu de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere, daca pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscarva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

---

[1]) Semnează greceşte.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va da în cunoştinţa ec. sale gheneralului Şerbinski.
M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropul,

Dos. 5/1849, f. 3. Orig.

432

<1849> febr. 28. — Comisia de cercetare cere Cîrmuirii judeţului Buzău să arate pe ce se întemeiază acuzarea de părtaş la revoluţie a lui Iorgu Dimitrescu.

No. 253 fevruarie 28.

Către cîrmuirea judeţului Buzăul.

Spre complectuirea anchetei lui Iorgu Dimitrescu, locuitorul din oraşul Buzăul arestuitul la mînăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în fapte revoluţionară, priimind postul de secretar întîiu la cîrmuirea judeţului Buzăul şi în urmă la aceia a Rîmnicului Sărat subt guvernul revoluţionar, urmînd a cunoaşte Comisia temeiurilor ce ar putea dovedi catigoria arătată, este poftită acea cinstită cîrmuire să binevoiască a trimite la Comisie cît s-ar putea mai în grabă, zisele temeiuri şi care, de vor fi în mărturii, depoziţia lor să se facă în judecătorie, potrivit cu orinduiala pravilii.

Dos. 5/1848, f. 5. Concept.

433

1849 mart. 26. — Cîrmuirea judeţului Buzău face cunoscut Comisiei de cercetare că Iorgu Dimitrescu a fost numit de ministrul finanţelor atît în postul de secretar la cîrmuirea acestui judeţ, şi apoi la cîrmuirea judeţului Rîmnicul Sărat.

Priimită 1849 mart. 26, nr. 322.

Cîrmuirea judeţului Buzăul.
Anul 1849 luna martie 22
Nr. 2825.

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Spre răspuns la adresul cu nr. 253 cu cinste să face cunoscut, că pentru Iorgul Dimitrescul din acest oraş Buzăul să găseşte în cantalaria aceşti cîrmuiri porunca celui în vremea nepravilnicului guvern ministru al finanţiilor sub no. 2770 din 27 iulie 1848, cu care s-au fost rînduit secretar la acest judeţ, precum şi altă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

poruncă acestuiași ministru cu data septemvrie 6 acelaș an 1848 sub no. 3479, doveditoare că de la acest județ a trecut în acelaș post de secretar la județul Rîmnicul Sărat.

Cîrmuitorul județului,

(Indescifrabil) Secretar, (Indescifrabil)

<Rezoluție> Spre săvîrșirea pricinii să va alătura la dela acestei pricini.

M. Cornescu

Dos. 5/1849, f. 6. Orig.

434

1849 ian. 29, (sîmbătă). — Interogatorul lui Ion Opaina, clăcaș din satul Viișoara jud. Teleorman.

Anul 1849 ghenar 29, sîmbătă.

No. 11 Tacrir a lui Ion Opaina din satul Viișoara județul Teleorman, ca de ani 50, însurat, clăcaș, are casă, stare deosebită n-are, copii are.

1. — Ești arestuit ca cel dintîiu care ai îndemnat pe alții la nesupunere către Cîrmuirea locală și ai povățuit pe toți sătenii ca să năvăliți asupra soldaților miliții, ce era aduși acolo pentru ținerea bunei orînduieli. Arată tot adevărul ce știi. — Nu știu alt, decît într-o zi au venit un dorobanț la sat și adunînd pă toți cîți i-a găsit în sat, ca la 400 oameni și ne-a dus la satul Piatra, unde fiind și d-lui cîrmuitorul județului, ofițerul miliții și arendașul adunați tot în curtea unde ne adusese și pe noi, a chemat d-lui cîrmuitorul pe anume pe unii din lăcuitorii satului Piatra după foaea ce avea. Și nefiind în ființă unii din cei chemați, s-a aflat acolo numai Stancu Olteanu pe care poruncind ocîrmuitorul să-l tragă la o parte, un frate al său și cu alții l-a poprit zicînd că ceea ce are să le vorbească să spue la toată obștea, iar să nu apuce numai pe unul dintr-îșii. Cînd atunci am auzit pă d. ofițer că comandează foc în sus, după care slobozind militarii focurile, toți oamenii cîți era adunați au apucat fuga ; în vremea aceasta vrînd soldații să-i poprească cu spăngile s-a întîmplat să se rănească cu o lovitură de spangă în coaste Tudor Roșca. Apoi eu fugind împreună cu ceilalți acasă, joi mi-am urmat munca cîmpului pînă duminică, cînd ne-am pomenit cu o trupă de cazaci că înconjoară satul și puind mîna pă unii din noi lăcuitorii ne-au luoat și ne-au dus la Turnu de unde ne-a pornit la București după trecere de o săptămînă. x Ion Opaina.

2-lea. — Cum poți să tăgăduești la ceeace te-ai întrebat, cînd toate faptele tale cele revoluționare sînt foarte vădite ? — Eu atîta știu, atîta spui și de se va dovedi arătarea mea mincioasă, că

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-am împotrivit adică ori stăpînirii sau la împlinirea datoriilor mele către arendaş, primesc să fiu de ştreang. Ion Opaina.

3.-lea. Iarăşi pentru binele tău te îndemnăm a mărturisi adevărul, ca să poţi scăpa de ceea ce ar putea să te învinovăţească mai greu tăgăduind. — Nu ştiu alt nimic decît, că tot la Piatra fiind noi lăcuitorii din Viişoara am pus pă logofătul satului să ne facă jalbă pentru cele ce ni s-a întîmplat acolo, ca să trimitem să ne jeluim la cinstita Căimăcămie şi am şi pornit pă Pîrvan Bîrcă cu căruţă de poşte, dar am auzit că pe acesta l-a poprit din drum militarii, cu a cui poruncă nu ştiu şi acest Pîrvan fiind întrebat şi el poate să arate tot aşa. x Ion Opaina.

4-lea. — Cu cine dinpreună aţi ars Regulamentul? — Viind pomojnicul subcîrmuirii, anume Petrache, porecla neştiind, cu un alt ciocoi ce purta eşarpă a luoat pă popa îmbrăcat în odăjdii şi citind nu ştiu ce înaintea bisericii, s-au dus în marginea satului de l-a ars pă mărăcini. Şi pe urmă tot aceştea şi la Piatra, luînd cu d'a sila Regulamentul de la arendaş de l-a ars şi acolo. x Ion Opaina.

S-au iscălit în fiinţa noastră prin punere de deget.

Polcovnic Garbaţki, I. Suţu,

Dos. 6/1849, f. 1, 7. Orig.

435

1849 ian. 29, sîmbătă. — Interogatoriile clăcaşilor Dragomir Datcu, Stan Opaina, Pîrvan Bîrca şi Ion Aliman din satul Viişoara.

Anul 1849 ghenar 29, sîmbătă.

No. 12. Tacrir a lui Dragomir Datcu din Viişoara judeţul Teleorman, de ani 42, clăcaş, însurat cu copii, deosebită stare n-are. — La cercetarea cinstitei Comisii am arătat după drept cugetul mieu şi în urmă, după ce mi s-au citit răspunsurile lui Ion Opaina, am văzut că toate ce a arătat el sînt drepte şi n-am nimic a arăta mai mult, afară numai că la arderea Regulamentului nu m-am aflat în sat, ci la viea ce o am pe moşiea Soacea, dar după întoarcerea mea acasă am auzit de la consătenii miei că adevărat s-a ars. Şi neştiind carte am pus la numele mieu degetul spre încredinţare.

x Dragomir Datcu.

No. 13. Tacrir al lui Stan Opaina din satul Viişoara judeţul Teleormanul, însurat cu patru copii, clăcaş, deosebită stare n-are. — La cercetarea cinstitei Comisii am arătat după drept cugetul mieu şi în urmă, după ce mi s-a citit răspunsurile lui Ion Opaina, am văzut că toate cîte a arătat el sînt drepte şi n-am nimic a arăta mai mult; afară numai că la arderea Regulamentului nu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-am aflat în sat, ci la viea ce o am pe moşia satului, dar după întoarcerea mea am auzit de la consătenii miei că adevărat s-a ars. Şi neştiind carte am pus degetul la numele mieu spre încredinţare.

x Stan Opaina.

No. 14. Tacrir al lui Pîrvan Bîrcă lăcuitor în satul Viişoara judeţul Teleorman, de ani 40, însurat cu copii, clăcaş, altă stare n-are.

— La cercetarea cinstitei Comisii am arătat după drept cugetul mieu şi în urmă, după ce mi s-au citit răspunsurile lui Ioan Opaina, am văzut că toate cîte au arătat el sînt drepte şi n-am nimic a arăta mai mult. Însă arăt toate acestea după auzire, căci cînd s-au dus oamenii din satul nostru la cel de la Piatra eu am fost la plug, dar tot în zioa aceia viind de la Piatra logofătul satului cu un altul, anume Ioan Baltă cu jalbă scrisă de lăcuitorii amîndurora satelor către Caimacamul mi-a zis ca <să> plec împreună cu dînsul la Bucureşti în căruţă de poştie. Aşa m-am şi dus şi cînd mă apropiam de poştea Zimnicea ne-au ajuns nişte soldaţi şi legîndu-ne m-au dus la satul Piatra la arendaş, de unde ne-a pornit la Turnu şi de acolo la Bucureşti ; iar la arderea Regulamentului n-am fost de faţă, căci mă aflam la bichet [1]), fiind satul bichetaş. Şi spre încredinţarea ziselor mele, neştiind carte, am încredinţat la numele mieu cu degetul. x Pîrvan Bîrcă.

No. 15. Tacrir al lui Ion Aliman lăcuitor din satul Viişoara judeţul Teleormanul, de ani 40, însurat cu copii, clăcaş, altă stare n-are.

— La cercetarea cinstitei Comisii am arătat după drept cugetul mieu şi în urmă, după ce mi s-a citit răspunsurile lui Ioan Opaina am văzut că toate cîte a arătat el sînt drepte şi n-am nimic a arăta mai mult, decît că la întîmplarea adunării lăcuitorilor la cîrmuitorul nu eram de faţă, căci eram la o fată a mea ce o am măritată în Piatră ; asemenea şi la arderea Regulamentului am fost la pichet. Şi m-am iscălit prin punere de deget.

x Ioan Aliman.

Aceşti patru lăcuitori din Viişoara luîndu-să în cercetare de subiscăliţii şi văzînd arătările lor conforme cu cele arătate de Ion Opaina s-au luat ştiinţele lor în felul arătat pă care le-au iscălit în fiinţa noastră.

Polcovnic Garbaţki. I. Suţu.

Dos. 6/1849 f. 2—20 v.

436

1849 ian. 29, sîmbătă. — Interogatorul clăcaşilor

[1]) Pentru „pichet".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ion Moise, Dumitru şi Dragomir Velea din satul Piatra, jud. Teleorman.

Anul 1849 ghenar 29, sîmbătă.

No. 16. Tacrir al trei lăcuitori din satul Piatra judeţul Teleormanul, anume Ion Moise, Dumitru Velea şi Dragomir Velea, clăcaşi. — La cercetarea cinstitei Comisii am arătat după drept cugetul nostru şi în urmă, după ce ni s-au citit răspunsurile lui Ion Opaina, lăcuitor din Viişoara, am văzut că toate ce le-a arătat el sînt drepte şi n-avem nici noi nimic a mai arăta mai mult, afară numai că la arderea Regulamentului nu ne-am <aflat> faţă, fiind la culesul viilor noastre. Iar eu Dragomir Velea n-am fost faţă nici cînd s-au adunat oamenii din satul nostru la ocîrmuitor, căci mă aflam pe acea vreme cu plugul în cîmp. Cît pentru preoţii satului la arderea Regulamentului încredinţăm că nici ei n-au fost de faţă, căci şi dînşii se afla la vii şi s-a ars numai de logofăt şi aleşii satului, luînd cartea cu d-a sila de la arendaş. Şi spre încredinţare, neştiind carte, ne-am iscălit prin punere de deget.

x Ioan Moise.
x Dumitru Velea.
x Dragomir Velea.

Aceşti trei lăcuitori din Piatra au iscălit această a lor arătare în fiinţa noastră.

Polcovnic Garbaţki. I. Suţu.

Dos. 6/1849, f. 3. Orig.

437

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a clăcaşilor arestaţi politici din satele Viişoara şi Piatra jud. Teleorman.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanţilor de la Mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 3. No. 82.

Întrînd Comisia în cercetarea lăcuitorilor ţărani din judeţul Teleormanului şi anume, Ion Opaina, Dragomir Datcu, Stan Opaina, Pîrvan Bîrcă, Ioan Aliman din satul Viişoara şi Ioan Moise, Dumitru Velea, Dragomir Velea din satul Piatra, arestuiţi la Mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că au arătat nesupunere la cîrmuirea locală şi a povăţuit şi pă ceilalţi consăteni ai lor ca să năvălească asupra soldaţilor miliţii pămînteşti ce era aduşi acolo pentru introducerea bunei orîndueli, Comisia s-au îndestulat că îmbuiat fiind capul lor de făgăduelile ce li se didese în al lor folos prin acea constituţie a revoluţionarilor, au urmat mişcări turburătoare nevoind a să supune la cele legiuite. De aceia Comisia găseşte de cuviinţă ca prin cîrmuirea locală să se sloboază

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la casele lor pă chezăşie de bune purtări pă viitorime, iar pentru orice altă pedeapsă li s-ar cuveni pentru faptele urmate rămîne a să hotărî de către ecselenţia sa gheneralul Duhamel.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale spre a porunci cele ce va găsi de cuviinţă.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Garbaţki,
Grafier, Teodor Iatropolu

Dos. 6/1849, f. 4. Orig.

438

1849 febr. 3. — Rezoluţia generalului Duhamel pe copia raportului Comisiei de cercetare către acesta cu privire la hotărîrea luată pentru clăcaşii din satele Viişoara şi Piatra jud. Teleorman, arestaţi la m-rea Văcăreşti.

La Commission est invitée de faire libérer les prévenus nommés dans le présent décret et de les renvoyer au Département de l'Intérieur en s'entendant avec ce dernier pour qu'une punition proportionnée à leur delit, leurs doit infligée. La Commission portera cette décision à la connaissance de s. e. le général Tcherbinski. 3 Fevrier 1849.

A. Duhamel

Dos. 8/1849, f. 5 v. Orig. franc.

439

1849 febr. 1. — Interogatorul lui Marin Vîjianu, clăcaş din satul Socet jud. Teleorman.

Anul 1849 fevruarie 1.

No. 18. Tacrir al lui Marin Vîjianu din satul Suacea (sic) judeţul Teleormanul, de ani 35, însurat cu copii, clăcaş fără stare.

1. — Cum te-a arestuit şi ce ai făcut la satul vostru în vremea răzvrătirii ? — Nu ştiu pentru ce m-a arestuit cînd am fost ca să caut un junc al mieu închis la Viişoara şi ca să rog pă arendaş <pentru> fînul ce aveam, m-am pomenit că mă înconjoară cazaci şi mă ridică tot acolo la Viişoara. Cît pentru faptele mele cu toţi sătenii, noi am fost totdeauna supuşi stăpînirii şi către datoriile proprietăriceşti şi nu ascultam la vorbele ce ne spunea nişte ciocoi ce venea şi ne strîngea cu dorobanţi, făgăduindu-ne mari scăderi la datoriile noastre către proprietar. Iar arderea Regulamentului care s-a săvîrşit şi în satul nostru, nu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-am aflat față, căci atunci eram la Zimnicea. Atît știu și atîta mărturisesc din toată curățenia sufletului mieu și spre încredințarea arătărilor mele am iscălit prin punere de deget.

x Marin Vîjianu.

În ființa noastră au iscălit prin punere de deget.

Polcovnic Garbațki. I. Suțu.

Dos. 7/1849, f. 2. Orig.

440

1849 febr. 1, marți. — Interogatorul clăcașului Radu Pîrvănică din satul Căcăneu, jud. Teleorman. Anul 1849 februarie 1, marți.

No. 17. Tacrirul lui Radu Pîrvănică din satul Căcăneul județul Teleorman de ani 50, însurat cu copii, clăcaș, fără stare.

1. — Ești arestuit pentru răzvrătitoarele tale purtări și îndemnarea și a altora de nesupunere către stăpînire și de neîmplinirea datoriilor tale către proprietar. Ce răspunzi la aceasta? — Nu cunosc nimica și totdauna știu că am fost supus atît eu cît și toți ceilanți consăteni ai miei stăpînirii și proprietarului, și nu mă cunosc vinovat intru nimic. Radu Pîrvănică.

2. — În vremea răzvrătirii, cine a fost îndrumător pentru nesupunere și la ce fapte vă povățuia? — Pă alții nu cunosc decît, cîte o dată vedeam viind Petrache, pomojnicul subcîrmuirii, povățuindu-ne ca să ascultăm de noul guvern că o să ne fie bine și ca să facem arme să ne împotrivim acelora ce ar vrea a sta împotriva noului guvern. Asemenea tot acest Petrache, într-o zi viind în sat pă vremea culesului porumbului și strîngînd pă lăcuitori cu dorobanți și luînd cărțile Regulamentului cu popa, pe care l-a silit la această faptă și eșind la marginea satului, l-a ars. Asta știu și din tot adevărul îl și mărturisesc dumneavoastră și neștiind carte, spre temeinicie, am pus degetul la numele meu.

x Radu Pîrvănică.

În ființa noastră a iscălit prin punere de deget.

Polcovnic Garbațki. I. Suțu.

Dos. 7/1849, f. 1. Orig.

441

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a clăcașilor Radu Pîrvănică și Marin Vîjianu din jud. Teleorman.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanților de la Mănăstirea Văcărești. Anul 1849 fevruarie 3. No. 88.

Intrînd Comisia în cercetarea lăcuitorilor țărani și anume, Radu Pîrvănică de la satul Căcănău și Marin Vîjianu de la satul Stuoacea (sic) județul Teleormanului, arestuiți la Mănăstirea Văcărești cu catigorie că au urmat fapte turburătoare de ale vremii trecutei răzvrătiri și nesupunere la cele legiuite, îndemnînd și pă alții la aceasta, s-au îndestulat Comisia că, înpuiat fiind capul lor de făgăduelile ce li să didese prin acea constituție a revoluționarilor în al lor folos, au urmat mișcări turburătoare și nesupunere la cele legiuite. De aceea Comisia găsește cu cale ca să se sloboază la satele lor prin cîrmuirea locală pă chezășie de bune purtări pă viitorime, iar pentru pedeapsa ce li să cuvine pentru ale lor fapte, rămîne a să hotărî de către ecselența sa gheneralul Duhamel.

Aceasta să va da în cunoștința ecselenții sale spre a porunci cele ce va găsi de cuviință.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki,
Grafier. Teodor Iatropolu.

Dos. 7/1849, f. 3. Orig.

442

1849 febr. 3. — Rezoluția generalului Duhamel pe copia raportului Comisiei de cercetare către acesta cu privire la hotărîrea luată pentru arestații Radu Pîrvănică și Marin Vîjianu.

La Commission est inviteé de faire libérer les prévénus nommés dans le présent décret de les renvoyer au Département de l'Intérieur en s'entendant avec le dernier pour qu'une punition proportionnée à leur delit, leurs doit infligée. La Commission portera cette décision à la connaissance de s. e. le général Tcherbinski. 3 Fevrier 1849.

A. Duhamel

Dos. 8/1849, f. 9 v. Orig. franc.

443

1849 febr. 1, marți. — Interogatorul lui Gancea Tudor, dulgher din Rîmnicul Sărat.

Anul 1849 febroar 1, marți.

Nr. 19. Tacrirul lui Gancea Tudor șezător la Rîmnic, de ani 30; stare are o casă cu embatic pă moșia mănăstirii Rîmnicul; neînsurat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — De unde eşti, ce meşteşug ai şi pe ce vreme ai venit? — Sînt din ţara turcească din Tîrnov, de meşteşug dulgher şi ceşmegiu şi am venit aici de vreo 16 ani şi am trăit pînă acum cu meşteşugul mieu la Rîmnicul Sărat. Gancea Tudor.

2. — Pentru care pricină eşti arestuit? Spune drept, fiindcă numai adevărul poate să te folosească, iar cea mai mică minciună dovedindu-se îţi aduce grea osîndă. — Eu însumi pricina arestuirii nu o cunosc, decît socotesc că sînt pîrît de un Stoica, lăcuitor tot de acolo cu care într-o zi m-am certat la o fîntînă pentru că nu-l lăsam să-şi adape caii săi ca să pricinuiască vreo stricăciune. Gancea Tudor.

3. Este ştiut că ai fost turburător în vremea răzvrătirii şi nu numai că singur te legai de oameni, dar îndemnai şi pe alţii la nesupunere împotriva bunei orîndueli. — Nici o dată asemenea urmare n-am făcut, pentru care poate să se cerceteze toţi orăşanii şi se va dovedi arătările mele adevărate, iar la din împrotivă primesc a mă pedepsi îndoit. Gancea Tudor.

4. — Eşti om fără căpătîi, fără paşuş şi ce chezăşie poţi să dai pentru purtările tale pă viitor? — Eu sînt venit aici cu paşuş şi la trecerea mea prin Buzău mi l-a poprit acolo, dîndu-mi răvaş cu care mergînd la Rîmnic m-am aşezat acolo, unde am petrecut pînă la arestuirea mea; iar cheză<şie da>[1])că mi se cere de bună <purtare pe>[1]) viitorime, poci să găsesc ca să dau atît la Rîmnic cît şi aici. Gancea Tudor.

În fiinţa noastră a iscălit prin punere de deget.

Polcovnic Garbaţki. I. Suţu.

Dos. 8/1849, f. 1. Orig.

444

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a dulgherului Gancea Tudor din Rîmnicul Sărat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanţilor de la mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 3, no. 86.

Întrînd Comisia în cercetarea lui Gancea Tudor, lăcuitorul din oraşul Rîmnicul Sărat, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a luat parte la faptele revoluţionare ale trecutei răzvrătiri, îndemnînd şi pă alţii la nesupunere către cele legiuite: s-au îndestulat Comisia că împuiat fiind capul său de făgăduelile ce li se didese prin acea constituţie a revoluţionarilor în al lor folos, a urmat mişcări turburătoare şi nesupunere la cele legiuite. De aceea Comisia găseşte cu cale a să slobozi la casa sa prin

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cîrmuirea locală, pă chezăşie de bune purtări pă viitorime, iar pentru pedeapsa ce i să cuvine pentru faptele sale, rămîne a să hotărî de către ecselenţia sa gheneralul Duhamel.

Aceasta se va încunoştinţa ecselenţii sale spre a porunci cele ce va găsi de cuviinţă.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki, Grafier, Teodor Iatropul,

Dos. 8/1849, f. 2. Orig.

445

1849 febr. 3. — Rezoluţia generalului Duhamel pe copia raportului Comisiei de cercetare cu privire la hotărîrea dată asupra arestatului Gancea Tudor.

La Commission est invitée à libérer le prévenu Quantza Tudor et de le renvoyer au Département de l'Interieur en s'entendant avec ce dernier pour qu'une punition proportionnée à son delit lui doit infligée. La Commission portera cette décision à la connaissance de s. e. le genéral Tcherbinski. 3. Fevrier 1849.

A. Duhamel

Dos. 8/1849, f. 7 v. Orig. franc.

446

1849 febr. 1, marţi. — Interogatorul preotului Barbu din satul Mileşti jud. Dolj.

Anul 1849 fevroarie 1, marţi.

No. 21. Tacrir al preotului Barbu din satul Mileşti judeţul Dolj, de ani 50, văduv cu copii, fără stare.

1. — Ştiţi bine că destăinuirea şi adevărul este în folosul fiecăruia, aşadar şi sfinţia ta ca preot al satului, care trebue să povăţueşti la arătare dreaptă, iar nu mincinoasă, trebue să arăţi tot adevărul urmărilor ce aţi făcut în vremea răzvrătirii. De cine aţi fost îndemnaţi şi povăţuiţi la fapte aşa de rele la care aţi luat parte, cum să vede, cu toată inima ? Spuneţi dar cu cuget curat toate cîte ştiţi. — Pă vremea verii venise la satul nostru un Petre Orbescu, comisar şi după ce a citit poruncile de la Magheru, mitropolitului şi a altora s-a statornicit acolo la tactul subtcîrmuirii — mai cu seamă după ce s-a schimbat vechiul subtocîrmuitor şi s-a pus Costache Caloian — şi unde aducea pă lăcuitori din multe sate şi de la noi spre a-i pune la jurămînt cu îndemnare, povăţuire şi făgăduieli în folosul sătenilor şi că să se răscoale pentru aceste folosuri, cu porunci ca să facem toţi arme pentru apărare,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

din care mulţi au şi făcut. Iar pentru jurămîntul, la satul nostru nu s-a făcut din pricină că ne bîntuia tare holera, de care şi eu am zăcut multă vreme şi satul au fost cam periorisit. Pe la începeputul [1]) lui septemvrie a venit tot acest comisar Orbescu la sat, a strîns pe oameni cu doi militari, luîndu-mă şi pe mine zicîndu-ne că să mergem la Craiova spre întîmpinarea lui Aron ce s-a aflat cîrmuitor ; şi ajungînd la Craiova ne-am pomenit că ne-a luoat tistu de dorobanţi şi ne-a dus în curtea noului ocîrmuitor Filişanu şi după cercetarea ce a făcut a slobozit pă toţi sătenii, iar pă mine şi cu Orbescu ne-a poprit, zicîndu-mi că de ce am venit cu oameni. Şi cu toate că am spus că cu sila ne-a luat, dar am fost neascultat şi puindu-mă subt pază aproape de două luni de zile, în sfîrşit m-a trimis aici. Atîta ştiu şi aceasta o mărturisesc.

Cît pentru arderea Regulamentului, ştiu acolo în sat la noi nu s-a ars.

Popa Barbu.

În fiinţa noastră a iscălit acest tacrir. I. Suţu.

Dos. 9/1849, f. 2. Orig.

447

1849 febr. 1, marţi. — Interogatorul preotului Dumitru din satul Cetatea jud. Dolj.

Anul 1849 fevruarie 1, marţi.

No. 20. Tacrir al lui popa Dumitru din satul Cetatea judeţul Dolj, de ani 45, însurat, cu copii, fără stare statornică, preotul satului.

1. — Ca parte bisericească şi cu mai multă judecată decît sătenii trebue să spui tot adevărul nu numai pentru faptele sfinţiei tale dar şi urmările a celorlanţi lăcuitori care au luat parte la răzvrătire. Cine a fost cel dintîi îndemnător ? Cînd şi cum aţi luat ştiinţă de turburarea la care aţi luoat o aşa mare parte ? Şi în ce chip s-a urmat în sat ? — Sînt gata a arăta toate cîte ştiu, că adică pă vremea secerişului grîului am fost într-o zi la pădure pentru oarecare trebuinţă de lemne, unde am zăbovit vreo patru zile şi cînd m-am întors acasă am găsit aşezat pă casa sfatului stendardul şi se vorbea că ar fi venit un Costache Zaman, care în urmă s-a făcut subtcîrmuitor şi care a pus pă săteni să săvîrşască jurămînt, făcînd o sfeştanie preotul Filip, tot preot din acel sat ; însă nu pociu să spuiu că sătenii s-ar fi aprins de îndemnările care se împrăştiea pe la noi. Atît din auzire, cît şi prin pomojnicul subtocîrmuirii şi dorobanţi ce venea mai des şi prin a cărora povăţuire s-au şi făcut în sat cîteva lănci. Preotul Dumitru.

[1]) „Începeputul" şters cu o linie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2-lea — Regulamentul s-a ars la voi ? Cu a cui povață și ce știi într-aceasta ? — La noi nu s-a ars, dar am auzit că în alte părți l-ar fi ars.

Preotul Dumitru.

În ființa noastră a iscălit.

Polcovnic Garbațki. I. Suțu.

Dos. 9/1849, f. 1. Orig.

448

1849 febr. 3. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea pe chezășie a preoților Barbu și Dumitru.

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanților de la Mănăstirea Văcărești. Anul 1849 fevruarie 3. No. 87.

Intrînd Comisia în cercetarea țăranilor preoți, anume Dumitru din satul Cetatea și Barbu din satul Milești județul Dolj arestuiți la Mănăstirea Văcărești cu catigorie că au luat parte în faptele turburătoare ale trecutei răzvrătiri, s-au îndestulat Comisia că împuiat fiind capul lor de făgăduielile ce li se didese pentru acea constituție a revoluționarilor și în al lor folos, au urmat mișcări turburătoare și nesupunere la cele legiuite. De aceia Comisia găsește cu cale a slobozi la casele lor prin cîrmuirea locală pă chezășie de bune purtări pă viitorime, iar pentru pedeapsa ce li să cuvine pentru ale lor fapte rămîne a să hotărî de către ecselența sa gheneralul Duhamel.

Aceasta să va da în cunoștința ecselenții sale spre a porunci cele ce va găsi de cuviință.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Chica. Polcovnic Garbațki.

Grefier, Teodor Iatropulu

Dos. 9/1849, f. 3. Orig.

449

1849 febr. 3, joi. — Interogatorul lui Nicolae Gălășescu din satul Cacaleți jud. Argeș.

Anul 1849 fevroarie 3, joi.

No. 68 Tacrir al lui Nicolae Gălășescu din satul Cacalețu județul Argeșului, de ani 50, stare are 50 stînjeni moșie, creștin de lege ortodoxă, de meserie plugar, însurat cu zece copii.

1. — Ce cunoști înaintea răzvrătirii și ce ai urmat de la 11 iunie, cînd a izbucnit revoluția și pînă la intrarea armiilor oto-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mane în Prinţipat ? — Înaintea răzvrătirei nu ştiu nimic şi mă apucasem să sap porumbul. Altă parte n-am luoat decît la 20 de iulie m-am pomenit cu un căprar de la ocîrmuitorul judeţului Argeş, d-l Hristopolu, care mi-a zis să merg că mă cheamă ocîrmuitorul la oraşul Piteşti, unde şi ducîndu-mă m-a orînduit subtocîrmuitor la plasa Argeşului, cu toate că eu m-am împotrivit zicîndu-i că în vremea cea bună nu mă mai căuta nimenea ca să mă orînduiască în slujbă, iar atunci cînd vremea era foarte aspră, atît din pricina revoluţii cît şi din epidimia holerii şi cînd mai toţi fugiseră din oraş din pricina boalii mă cheamă să <mă> orînduiască. Dar d-lui, bătînd din picior, mi-a zis răstit că să priimesc negreşit şi m-am îndeletnicit într-acest post pînă la 16 septemvrie ; însă cu lucrările subtcîrmuirii m-am îndeletnicit numai vreo doă săptămîni, căci bolnăvindu-mi-se soţiea de boala holerii am părăsit totul şi am venit la casa mea, lăsînd pă pomojnic ca să vază de treburile suptcîrmuirii. Niculae Gălăşescu.

2. — Progapandă făcut-ai pă vremea cît te-ai aflat în slujbă ? — N-am avut trebuinţă să fac propagandă, căci spre acest sfîrşit era orînduit d-l Costache Catina, care preumblîndu-se însoţit de doi dorobanţi, făcea propagandă în plasa mea. Niculae Gălăşescu.

3. — Ce cunoşti asupra nelegiuitei fapte a arderii Regulamentului ? Ce parte ai luoat la dînsa şi pă cine cunoşti a fi cei mai înfocaţi învitători la aceasta ? — Pentru arderea Regulamentului cînd s-a săvîrşit la Piteşti nu cunosc nimic, căci nu mă aflam acolo ; iar în luna lui septemvrie viind d-l ocîrmuitorul Hristopulu la Curtea de Argeş m-a chemat înaintea dumisale şi mi-a poruncit să strîng pă lăcuitorii satelor învecinate şi să arz cartea Regulamentului în fiinţa lor. Dar eu, cunoscînd că aceasta este o foarte necuviincioasă faptă, i-am făcut băgare de seamă şi d-lui mi-a zis ca [să] trebue să ascult de poruncile d-lui, că tot asemenea o să facă şi d-lui în Piteşti ; şi pentru mai multe împrotiviri ale mele la porunci revoluţionare ce mi se trimitea se află alte porunci foarte dojenitoare pentru mine că nu-mi păzesc datoriile, în număr de 15 care sînt în canţelariea subcîrmuirii plăşii Argeşului. Neculae Gălăşescu.

4. — Stărueşti într-aceasta ? — Stăruesc şi mărturisesc cu cuget curat tot adevărul, aflîndu-mă în foarte proastă stare a sănătăţii mele şi rog pă cinstita Comisie ca să se milostivească a mă slobozi pă chezăşie, avînd în vedere povăroasa mea familie cu zece copii precum şi vrednica de plîns stare în care m-a adus boala de care pătimesc. Neculae Gălăşescu.

În fiinţa noastră a iscălit.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu

Dos. 10/1849, f. 1, 12. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

450

1849 febr. 7, luni. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a arestatului Niculae Gălăşescu din oraşul Piteşti.

Jurnal no. 89. Anul 1849 fevruarie 7, luni, Colţea.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Arestuitul la mănăstirea Văcăreşti, Nae Gălеşescu din oraşul Piteşti judeţul Argeş cu catigorie că ar fi luoat parte în revoluţie, primind post de subtcîrmuitor de la guvernul revoluţionar, cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile ce a dat el la întrebările ce i s-au făcut, din listele propaganţilor, din jurnalurile revoluţionară nu s-a descoperit să fi luoat vreun fel de parte în faptele turburătoare, nici starea lui fizică îl arată de om cu idei turburătoare. Neputînd a se învinovăţi numai pentru căci a priimit post subt acel nelegiuit guvern, daca nu va fi urmat şi fapte turburătoare în puterea dregătorii sale. ci se va fi mărginit numai în lucrările curgătoare ale slujbii. Pentru aceste cuvinte Comisia găseşte cu cale a se slobozi numitul Gălеşescu de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor arăta niscarva împrejurări ce l-ar putea dovedi părtaş în fapte revoluţionare.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski spre a face cele ce va găsi de cuviinţă.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

Dos. 10/1849, f. 2. Orig.

451

<1849> febr. 28. — Comisia de cercetare cere Cîrmuirei jud. Argeş să-i comunice temeiurile pentru care Nicolae Gălăşescu a fost arestat ca părtaş la revoluţie.

Către cîrmuirea judeţului Argeş.

Spre complectuirea anchetii lui Nicolae Gălеşescu ce a fost arestuit la Mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că ar fi luoat parte în revoluţie priimind post de subtcîrmuitor de la guvernul revoluţionar, urmînd a avea în vedere Comisiea temeiurile ce pot încredinţa catigoriea arătată adusă asupra numitului Gălеşescu, este poftită acea cinstită cîrmuire să binevoiască a trimite la Comisie cît se va putea mai în grabă zisele temeiuri şi care, de vor fi în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mărturii, depoziția lor să se facă în tribunal, potrivit cu orînduiala pravilii.

No. 238 fevruarie 28 <1849>

<Rezoluție> : Priimindu-se de la cîrmuirea județului Argeș răspuns cu no. 4629 din 30 iunie anul 1849, potrivit cu cererea făcută prin adresul de mai sus cu nr. 238, s-au pus la dela eclisiarhului Silvestru, fiind atingător și de lucrările urmate la acea delă.

<M. Cornescu>

Dos. 10/1849. f. 4. Concept ; rezoluția orig.

452

1849 iun. 25. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea lui Nicolae Gălășescu de sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la Mănăstirea Văcărești. No. 267, anul 1849 iunie 25.

În urma jurnalului ce a încheiat Comisia la 7 ale lunii fevruarie trecut, anul curgător supt nr. 89 asupra anchetii fostului arestuit la Mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, Nicolae Gălășăscu din județul Argeșului, prin care, pentru neînființare de dovezi legiuite la arătata catigorie, s-a hotărît ca să se sloboază numitul de la arest pă chezășie, ca să vie la Comisie cînd să va cere, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute încă ce l-ar putea dovedi vinovat. Comisia, spre complectuirea anchetii aceștia, a scris cîrmuirii locală ca să cerceteze pentru răzvrătitoarele fapte ale numitului și să împărtășească Comisii temeiurile ce le pot adeveri ; de la care s-a priimit răspuns supt nr. 4629 coprinzător că, cercetînd prin subtcîrmuire, numitul Nicolae Gălășăscu a fost subtcîrmuitor în vremea guvernului revoluționar și într-acest post aflîndu-să să silea a îndeplini datoriile ce i să punea de către nepravilnicul guvern.

Asupra acestui răspuns al cîrmuirii, făcînd chibzuire, zice : că sempla arătare a suptcîrmuitorului împotriva numitului prepus nu poate face dovadă legiuită, căci lucrarea acestui foncsioner nu este săvîrșită chiar asupra faptei pîrîtului spre a să socoti lucrare ofițială și, prin urmare, crezută ; și fiindcă pă bănueli numai nimeni nu poate fi învinovățit și osîndit. Fiindcă cu această, de iznoavă, cercetare săvîrșită prin cîrmuire ancheta aceasta să cunoaște desăvîrșită, de aceia Comisia hotărăște a să slobozi numitul de supt chezășia supt care să află dat, întorcîndu-i-să înapoi acea chezășie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta să va supune la cunoştiinţa ecselenţii sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul Divizii al 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 10/1849. f. 5. Orig.

453

1849 febr. 4, vineri. — Interogatoriul librarului Enric Winterhalder, deţinut politic.

Anul 1849 fevruarie 4, vineri, Spitalul Colţea.

No. 69. Tacrirul dumnealui Enric Vinterhalder supus austriacesc.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai? — Enric Vinterhalder şi am vîrsta de ani 40. 2. — Ce profesie ai? — Librer. 3. — Unde lăcueşti? — În Bucureşti în case<le> lui Posler. 4. — Însurat eşti, ai copii? — Nu. 5. — Ce stare ai? — Nu am stare nemişcătoare. 6. — De cînd eşti arestuit? — De la 24 octomvrie. 7. — De unde eşti venit aici? — Sînt vienez. 8. — Acturile tipărite în tipografia dumitale, al căror redactor eşti dumneata, te dovedesc îndestul de părtaş, în revoluţie şi întru cel mai mare grad; pentru căci vorbirile sînt mai puternice decît o lucrare trupească, fiindcă vorbirile prin tipar să împrăştie de obşte. Prin urmare acelè idei de care este vorba fiind învităţoare spre revoluţie şi revoluţia s-au întins. Aşa dar rămîne dumitale a arăta Comisii cunoştinţa ce aveaţi de mai nainte întru pregătirea revoluţii, care şi aceasta nu este îndoială că ai avut-o, pentru căci o înclinare de mai mulţi ani cu C. Roseti şi ca un prieten şi în urmă ca un tovarăş la negoţul libreriei, nu este de crezut că acel Roseti nu ţi-au comunicat dumitale şi ideile lui şi mijloacele de a le pune în lucrare; iar către aceasta şi jurnalul cu numire Pruncul Romîn supt nr. 1 din 12 iunie leatul trecut dă luminată dovadă despre cunoştinţele dumitale ce aveai şi mai nainte de eclatarea revoluţii. Aceasta să cere de Comisie a o arăta. — Înainte de la unuspre<zece [1])> iunie eu n-am luat nici o <parte [1])> la mişcarea pregătitoare de <va [1])> fi fost vreo asemenea mişcare şi nici o ştiinţă de <o aseme [1])>ne mişcare înainte de <eclatare [1])> n-am avut. Nu era cine<va nici [1])> odată oprit a avea opiniile <sau [1])> ideile sale; dacă ale mele <au [1])> fost liberale sau nu. destul <că [1])> nu le manifestez nu mă puteţi învinovăţi. La 11 iunie s-a desfiinţat censura şi oricine era volnic să-şi esprime opiniile sale şi ale altora prin tipar; că jurnalul a eşit la 12 iunie şi de acolo vrînd a se trage consecuinţa că manuscriptul a fost pregătit înainte de 11, poci să dovedesc prin factorul şi lucrătorii tipografiei mele, că scriind ar-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ticolu în noaptea de la 11 la 12, manuscriptul nu s-a dat la tipografie decît la 12 iunie dimineaţă şi în parte şi după amiază, căci cu toate că nr. 1 al Pruncului Romîn poartă data de la 12 iunie, dar întru adevăr n-a eşit de cît la 13, precum şi aceasta se poate lesne dovedi.

Că din prietesugul ce de mulţi ani am cu domnul C. A. Rosetti şi mai vîrtos fiind tovarăş dumnealui, ar urma negreşit că trebue să fi avut cunoştinţă de vreo pregătire a revoluţii este o consecuinţă care de sine cade, privind tocmai prietesugul ce are dumnealui către mine şi interesul comerţial care, şi unul şi altul trebuia — de ar fi avut dumnealui vreo cunoştinţă — să-l îndemne a mă lăsa strein la aceasta, căci socotind că dumnealui era amestecat în oarecare lucrări pregătitoare de revoluţie, nu putea să mă amestece şi pe mine, fiindcă nu se putea prevedea sfîrşitul. E. Winterhalder. Hristodor Farcaş, faţă.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Vinterhalder stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Anul 1849 fevruarie 26, sîmbătă, Colţea.

2. — Vi s-au zis domnule, că orice articol dintr-un jurnal supt care nu să vede iscălitura acelui ce l-au dat a să trece, să socoteşte şi este a redactorului acelui jurnal, precum aceasta şi însuţi dumneata ai priimit-o prin grai. Prin urmare articolul din jurnalul Pruncul Romîn nr. 1, măcar că dumneata ai arătat prin înscris mai sus, că redacţia acestui articol este făcută la 11 iunie noaptea spre 12, însă în tipar s-au dat la 12, tot să dezvoltează în acel articol mişcările pregătitoare pentru cele întîmplate la 11 iunie, care, dumneata ca un redactor al acelui articol, fără îndoială le-ai cunoscut şi pă cînd să urzea acele mişcări. Totdeodată vi să zice şi pentru articolul din Pruncul Romîn nr. 2, întitulat „Dezrobirea Romîniei" şi supt iscălitura numai a dumitale, că dumneata mărturiseşti însuţi prin întinsa glăsuire într-însul, că revoluţia în această ţară să pregătea cu mai multă vreme înainte şi totdeodată aprobaţi şi lăudaţi revoluţia din Italia şi dezrobirea Italiei din tirania austriacă. Dumneata fericeşti această ţară romînească că a scăpat din robie şi tiranie şi slăveşti, prin cuvinte, pă cei ce au plămădit mai dinainte trecuta revoluţie ; însă tăinueşti pă cel ce fusese cel întîi care încercă a înfiinţa ideea libertăţii Romîniei, pă lîngă care de atunci să strînseră mai mulţi adevăraţi patrioţi, din care pă unii îi numeşti iar pă alţii îi taci. Din toate acestea, domnule, te dovedeşti cu totul devuat către capii revoluţionari şi aşa mult doritor spre înaintarea revoluţii ; nu îndestul aceasta, ci încă răuvoitor al guvernului la care dumneata eşti supus. — Ceea ce am răspuns la întîia întrebare ce mi s-a făcut o repet şi acum, adică, că înaintea lui 11 iunie n-am avut nici o cunoştinţă de oarecare lucrări pregătitoare de revoluţie şi ceea ce coprinde articolul din nr. 1 al Pruncului Romîn este aşa de ge-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

neral, încît se vede curat că atunci redactorul n-a avut o lămurită ştiinţă, ci a scris după unii arătări scurte <ce [1])> îi s-a dat de către alţii. Cît pentru articolul din nr. 2 <a [1])> acestui jurnal este cunoscut <că [1])> cel ce scrie un articol nu sc<rie [1])> mai nici o dată cele ce singur a <auzit [1])> sau a văzut, ci îşi alcătueşte articolul după povestirile al<tora, de [1])> aceea nici articolul din <nr. 2 nu [1])> dovedeşte că am avut vreo <cunoştinţă> [1]) de revoluţie înaintea lui 11 iunie. Nu poci şi nu voi tăgădui că <cele [1])> esprimate în acel articol <nu sînt ideile [1])> mele, nici că am fost devuat la unii din capii revoluţii ; dar <dacă> [1]) opiniile mele era greşite în timpul în care s-au scris, ele nu era numai ale mele, ci ale tutulor lăcuitorilor şi pociu zi<ce> [1]) că nici un redactor de un jurnal în vremea acelor trei luni de revoluţie n-a scris cu atîtea moderaţie ca redactorii Pruncului Romîn.

Dacă tac în acel articol al Pruncului romîn nr. 2 numele aceluia ce încercă întîi a înfiinţa idea liberării Romîniei, acestea nu dovedeşte decît că cel ce-mi didese datele coprinse într-însul nu voia să fie numit dintr-o modestie, căci în vremea de atunci era o laudă. E. Winterhalder. Hristodor Farcaş am fost faţă.

10. — În care ocazie şi în ce zile s-au fost pus la prăvălia dumitale de librerie mese cu hîrtie şi călimări pă iele ? Arată ! — Nu poci să-mi aduc aminte de ziua cînd s-a făcut aceasta, dar mi-aduc aminte că era sau înaintea venirei ecs. sale Suleiman paşa, sau atunci cînd ecselenţa sa Fuat efendi a venit la Giurgiu ; şi care din aceste doă întîmplări nu ţiu minte bine, dar mi se pare la cea dintîii. E. Vinterhalder.

Aceste mese era puse ca să se adune iscălituri pentru o jalbă adresată către mărirea sa sultanul (aşa mi se pare, căci n-am citit-o) şi aceasta s-a făcut învitat fiind din partea guvernului de atunci.

E. Winterhalder. Hristodor Farcaş am fost faţă. Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi arestuitul Vinterhalder stăruind răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Anul 1849 fevruarie 28, luni, Colţea.

Urmarea tacrirului d-lui Anric Vinterhalder.

11. — Monitorul Romîn nr. 2, ce să vede scos din tipografia dumitale, să arată că dumneata ai cerut de la acel guvern revoluţionar pămîntenia rumînească ; şi iarăşi dintr-acel Monitor nr. 4 să vede că te-au priimit de romîn cu glasurile pentru multele slujbe ce ai făcut pentru Romînia şi pentru izbutirea revoluţii, cu care acestea ai dovedit că eşti din cei mai călduroşi fii ai Romîniei. Această cerere a dumitale de naturalizaţie şi priimirea acelui guvern urmează să fie cunoscută dumitale şi netăgăduită, avînd Comisia dovadă la aceasta numerile jurnalurilor arătate.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia însă doreşte a avea înscrisa cerere a dumneavoastră de atunci. — Cererea mea pentru naturalizaţie am dat-o la guvernul provizoriu de atunci şi nici o copie dintr-însa n-am oprit. E. Winterhalder.

Am fost faţă, Hristodor Fărcaş.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Vinterhalder stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 11/1849, f. 3—5 Orig.

454

1849 mart. 10. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea sub arest a lui Henric Winterhalder, pînă la hotărîrea generalului Duhamel.

Jurnal no. 137, anul 1849 mart. 10.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Dumnealui Enric Vinterhalder supus chesaro-crăesc, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de revoluţionar, cercetîndu-se de Comisie s-au luat în băgare de seamă şi dezbatere atît răspunsurile lui,, cît şi numerile 1, 2 ale jurnalului revoluţionar întitulat „Pruncul Romîn“ ; s-a cetit apoi şi orighinalul actului guvernului revoluţionar de naturalizaţia numitului, care se vede şi publicat prin alăturatul aici jurnal „Monitorul Romîn. Şi din zisele Pruncului Romîn precum şi din răspunsurile numitului Vinterhalder se găseşte el cu ştiinţă mai dinainte despre pre<gătirea de [1])> revoluţie şi la vreme părtaş întru întemeerea ei prin cuvintele obştite prin jurnaluri, după cum îl declară şi chiar zisul <act al [1])> guvernului revoluţionar, care rosteşte între celelante : „<se [1])> naturalizează, căci prin puternicile ajutoare şi jertfe ce a <făcut [1])> pentru Romînia şi pentru izbutirea revoluţii noastre a <dove [1])>dit că este unul din cei mai călduroşi şi adevăraşi fii ai Romîniei“. Pentru cele ce el vorbeşte în Pruncul Romîn nr. 2 cu înfocare asupra revoluţii urmată în Franţa, în Germania şi în statul Austriei, pentru a scăpa noroadele de jugul guvernului lor, adînca tăcere a numitului Vinterhalder la ceea ce i s-a zis de Comisie într-aceasta, dovedeşte vrăjmăşasca lui cugetare împotriva guvernului de care şi însuşi el atîrnă.

Toate acestea sînt fapte ale numitului Vinterhalder, pentru care Comisia îl declară de părtaş atît în complotul revoluţii, cît şi în întinderea iei ; iar către aceasta şi rău voitor chiar guvernului austriacesc şi se cuvine a fi arestuit pînă cînd ecselenţia sa

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

gheneralul Duhamel va hotări pentru a sa învinovățire ceea ce va găsi de cuviință.

Aceasta se va da în cunoștința ec. sale gheneral Duhamel. Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 11 1849, f. 7. Orig.

455

1849 apr. 18. — Generalul A. Duhamel, la cererea lui E. Winterhalder, mai acordă acestuia permisiunea de a mai sta încă o lună în țară spre a-și lichida chestiunile comerciale.

Primită la 25 aprilie 1849 — nr. 390.

A son excellence monsieur le Conseiller d'Etat de Kotzebue, Consul général de sa majesté l'empereur de toutes les Russies dans les Principautés de Valachie et de Moldavie.

Votre excellence !

Ayant été liberé par ordre de s. e. le général Duhamel pour le terme de quatre semaines afin de pouvoir mettre ordre dans mes affaires de commerce j'ai commencé dès ce moment de m'en occupper. Le premier coup d'oeil jetté dans mes livres m'a donné la conviction, que le délai, que s. e. a bien voulu m'accorder avant mon départ pour le territoire de l'Autriche, n'est point suffissant pour un travail si compliqué et qu'il me serait absolument impossible, même en travaillant jour et nuit sans interruption, non pas de régler mes affaires, mais même de terminer l'inventaire nécéssaire, sans lequel je ne puis établir un bilan et reconnaître l'état actuel de mon établissement.

Excellence ! Pendant les cinq mois de mon arrêt mes livres de commerce sont restés tels que je les ai laissé lors de mon emprisonnement, car ni ma soeur, ni mon commis, n'entendent point la tenue des livres, et maintenant, avant de pouvoir commencer l'inventaire, je dois protocoller dans mes livres toutes les opérations de commerce qui ont eu lieu durant ces cinq mois et dont n'existe que des notices detachées, incomplètes et en partie bien embrouillées. Ma correspondance commerciale, interrompue depuis si long temps, exige de même un travail encore incalculable ; il y a plusieurs collis de marchandises expediés, qui, à cause de l'interruption des moyens de transport, ne nous sont pas parvenus, ne sachant pas même où ils se trouvent. Il serait trop long, excellence, de vous spécifier tous les travaux nécessaires dont je dois m'occuper avant de pouvoir commencer mon inventaire et

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

qui demandent beaucoup plus de temps que le délai accordé ; je me borne donc à ajouter seulement que l'état de ma santé étant encore bien faible après une maladie de presque trois mois, ainsi que la perte de l'habitude du travail, causée par une inactivité forcée de cinq mois, me le font impossible de travailler avec la même vitesse qu'autrefois.

J'ose donc prier très humblement votre excellence de vouloir bien par votre puissante et bienveillante intervention me procurer une prolongation du délai accordé et de le porter jusqu'à huit semaines.

L'amour de la justice et la bonté de coeur, qui distinguent si particulièrement votre excellence, me font espérer que vous accueillerez favorablement ma très humble prière, d'autant plus que sans cette prolongation le bût bienveillant dans lequel ce délai m'a été accordé serait manqué.

J'ai l'honneur d'être avec le plus profond respect et la plus haute considération, monsieur le Consul général, de votre excellence le très humble et très obéissant serviteur, Henri Winterhalder.

Bucarest, ce 30 mars 1849.

<Rezoluţie> : La Commission d'enquête est invitée de faire savoir à qui de droit, que conformément aux dispositions de l'autorité supérieure, le nommé Henri Witerhalder, après l'expiration des quatre semaineş, qui lui ont été accordées en premier lieu, est autorisé à séjourner encore un mois à Boucarest pour terminer finalement toutes ses afaires de commerce.

18 avril 1849

A. Duhamel

Dos. 11/1849, f. 10, 13. Orig. franc.

456

1849 febr. 4, vineri, Colţea. — Interogatorul clucerului Costache Steriadi.

Anul 1849 fevruarie 4, vineri, Colţea.

No. 70. Tacrirul d-lui clucerului Costache Steriadi. Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Dumneata eşti catigorist că, ca un amploiat al Depertamentului trebilor din Lăuntru ai făcut redacţia a tuturor decretelor turburătoare ale guvernului revoluţionar. O asemenea catigorie adusă asupră-vă nu poate fi fără temeiu, decît numai rămîne ca dumneata însuţi să arăţi partea ce vei fi luat pe acea vreme atît ca un foncsionar, cît şi de sine-vă spre mai multă recomandaţie către acel guvern. — Ca să nu ocup pă cinstita Comisie cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

scrierea răspunsurilor mele, am cinste să i le dau prin acest al mieu înscris. Steriadi.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul pîrît, clucerul Steriadi stăruind în răspunsurile date prin zisul înscris al său, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 12/1849, f. 2. Orig.

457

1849 febr. 4. — Costache Steriadi expune toate împrejurările în care a luat parte şi în care a luptat contra revoluţiei.

Primit 4 fevruarie 1849.

Cinstitei Comisiei întocmite pentru cercetarea celor bănuiţi subt vini politice.

Închipuindu-mi că cercetarea pentru care sînt chemat de către acea cinstită Comisie poate fi pentru următoarele împrejurări : 1-iu. De am cunoscut urzirea revoluţii şi pe urzitorii ei : 2-lea. Unde m-am aflat în seara de la 11 iunie în ceasurile izbucnirii ; 3-lea. De am luat parte la lucrările revoluţii ; 4-lea De am fost eu însumi redactorul acelor fulgerătoare publicaţii ce ecalta duhurile rumînilor şi îi chema la revoluţie ; 5-lea. De am cunoscut proiectele pentru arderea Regulamentului şi de am luat şi eu parte la această netrebnicie.

Iau slobozenie a da cinstitei Comisii prin aceasta a mea ecspoziţie deslușirile cuvenite, deslușiri sencere şi întemeiate pe acte publice şi pe mai multe grainice încredinţări <ce> [1]) s-ar aduna de la mai multe persoane vrednice de toată credinţa. La 1-iul articol. N-am avut cea mai mică ştiinţă sau înclinare cu revoluţionari, nici aşi fi putut crede că ar fi putut săvîrşi vreodată o asemenea criminală faptă. Din împotrivă, în calitatea mea de şef al unei <secţii din> [1]) Departamentul din Năuntru, la care privea pri<cinile po> [1])liticeşti şi din multele auziri, în bănuială a<m fost> [1]) ca şi alţi mulţi că s-ar fi urzind de către <Eli> [1])ad, Bălceşti, Boleac, Brătieni, Roseti şi alţii . . . . . [1]) <proec> [1])te împotriva guvernului şi a pravilnicilor institu> [1])ţii ; eu am fost unul şi singurul amploiat <care am> [1]) iscodit, am vorbit şi am lucrat totd' [1])a<una în con> [1])tra acelor urmări turburătoare. Martori <întru a> [1])ceasta am pe măria sa prinţul Bibescu, pe <ma> [1])rele dvornic Vilara şi pe logofătul Ioan Manu cu carii mă înţelegeam ; cu cel dintîi, ca cu şeful meu, cu cel d-al

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

doilea ca cu şeful poliţii. Se pot găsi, fără îndoială, la mulţi din cei de atunci cîrmuitori de judeţ mai multe secrete scrisori ale şefului Departamentului, scrise de însumi, prin care li se cerea, din vreme în vreme, măsuri de priveghere spre descoperirea complotului şi potolirea mişcărilor de o asemenea fire. Iar în sfîrşit, vază-se cea din urmă publicaţie tipărită a prinţului Bibescu către toţi lăcuitorii ţării, precum şi circularele porunci ale Departamentului pentru prinderea celor ce dosiseră din capitală, Goleşti, Paleologu, Pereţ, Eliad, Creţulescu şi alţii ce nu-i ţiu minte, toate redijate şi scrise de mine, ca să se ia o opinie mai solidă de caractirul ce am purtat în împrejurarea aceasta.

La al 2-lea articol. În zioa de 11 iunie, deşi cam bolnav, dar de dimineaţă pînă la 2 ceasuri dupe amiazi am fost chemat de mai multe ori la palatul domnesc, pentru felurite pricini din slujbă. Spre seară pe la 6 sau 7 ceasuri văzui, intrînd în odaia mea pe sărdarul D. Boiarolu, unul din amploiaţii secţii mele şi spuindu-mi cu cel mai spăimîntat chip, că în Lipiscani s-au ridicat steaguri şi <se> [1]) citeşte o Constituţie, că o mulţime de norod înarmat a <ple> [1])cat spre palatul domnesc ca să silească pe domnul <a> [1]) o primi şi că sîntem în mare primejdie. L-am rugat ca să se mai repează pe acolo să vază rezultatul şi să-mi <adu> [1]) că o ştiinţă mai deslușită şi, îndată după plecare-i, m-<am înch>is [1]) într-o altă odae, unde am şăzut ascuns pînă <seara la> [1]) 9 ceasuri, cînd, încredinţat de mai mulţi ce veni<seră la> [1]) mine, că deocamdată nu se vede nici o primejdie. <Cei veniţi e> [1])rau, întîi contesa de Grand-Près cu fii-sa Ma.... [1]). venite ca să spue soţii mele să trimiţă ca să <ia pe fii> [1])ca noastră de la pension, iar mai în urmă d-lor..... [1]) Mărculescu, cu soţia sa, sărdaru Iosif Clin<ceanu> [1]), <p>itaru C. Anghelescu, veniţi ca să ne sfătuim <ce măsuri> [1]) de scăpare să luăm la întîmplare de vreo primejdie. Am luat curaj de a trece în odaia, unde erau toţi aceştia adunaţi şi peste cîteva minute, după aceasta, sosiră doi dorobanţi dintre ai Departamentului din care unul ţiu minte că era Florea, şi îmi spuseră că sînt chemat îndată la cantelarie de noul dvornic Nicolae Golescu, unde sînt adunaţi, după o asemenea chemare, şi toţi ceilalţi amploiaţi. M-am împotrivit deocamdată a merge, dar în sfîrşit silit de dorobanţi şi subt făgăduiala bărbaţilor susînsemnaţi că mă vor însoţi pînă acolo, am şi mers la cantelarie însoţit de Anghelescu şi Clinceanu, cu trăsura celui din urmă.

Acolo, îndată ce mă zări Golescu, în mulţimea ce era adunată, se apropie de mine, îmi făcu cîteva băgări de seamă pentru trecutele mele lucrări împotriva Constituţii, îmi arătă constituţia iscălită de Vodă şi un peticel de hîrtie scris şi isălit de măria sa, prin care numea pe miniştri şi îmi porunci să fac îndată ţirculare către toate cîrmuirile, că prinţul domnitor a primit Consti-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tuţia şi că el, Golescu este numit ministru din Năuntru pe care le-am şi făcut, le-am pornit cu ecspediţia şi m-am întors acasă pe la 5 ceasuri dimineaţa, cînd, peste cîteva minute am fost iarăşi chemat de un dorobanţ al poliţii la Iancul Voinescul al II-lea şi <pof> [1])tit din porunca ministrului ca să fac ofisurile dom<neşti> [1]) pentru numirea miniştrilor şi pentru a cîrmuitorilor de judeţe, după o listă ce mi-a dat pentru cei din urmă. Eu însă, avînd ştiinţă din cîte auzisem în noaptea trecută de silnicul chip cu care iscălise <vodă> [1]) pomenitele hîrtii, deşi am făcut cerutele ofisuri, neputîndu-mă apăra, dar într-un chip aşa de . . . . . [1]) sit şi depărtat de obicinuitele forme încît <am> [1]) dat prilej mării sale a nu le iscăli în trei <patru> [1]) rînduri ce i s-au înfăţişat, ci a mi le t<ot întoar> [1])ce spre îndreptare, am prelungit şi eu lucr<area> [1]) scriindu-le şi prescriindu-le în toată această <vreme iar> [1]) a doa zi, pînă ce a plecat Vodă şi au ră<mas neiscă> [1])lite. La al 3-lea articol. Vreo altă parte în lucrările revoluţii, care mi-ar putea aplica învinovăţirea de partizan al ei n-am luat, ci revoluţionarul ministru găsindu-mă în postul de şef de secţie în Departamentul său, a refuzat demisia ce i-am dat îndată ce am aflat că a abdicat domnul, s-a împotrivit tuturor celorlalţi colegi ai săi, carii îl silea să mă depărteze din slujbă şi m-a îndatorat să-mi ţiu postul pe care l-am şi păstrat în tot cursul revoluţii, întocmai precum au urmat şi toţi ceilalţi colegi ai mei şi toţi ceilalţi fonctionari publici ai ţării fără eccepţie. Dar aflarea mea în slujbă numai pentru mine a fost vătămătoare, iar nu şi pentru ţară, căci prin lucrările mele mă fălesc a zice că am micşorat multe rele ce s-ar fi urmat de revoluţionari ; unele din neştiinţa cursului pricinilor şi altele din relele lor principe şi mai cu seamă în ceea ce a privit la boala holerii ce pe atuncea bîntuia ţara şi în privinţa drepturilor proprietăţii, ce propaganda şi ciomăgaşele scrieri şi vorbiri ale unor dintr-înşii le paralizase în cel mai mare grad.

În lucrările mele m-am silit în tot chipul mai <mult> [1]) şi de cît împrejurările de atunci erta, să păzesc <acela> [1])şi curs şi aceleaşi principe dictate de adevăratele legiuiri ale ţării, îndrăznind nu de puţine ori, cu pericolul meu, a da afară porunci cu totul antirevoluţionare. <Ca [1])> să se încredinţeze cinstita Comisie că la această ecspoziţie <nu întrebu> [1])inţez ecsageraţie, nu are de cît să facă oarecare întrebări boerilor ce rămaseră în ţară şi arenda<şilor> [1]) şi să consulteze delele Departamentului din Năuntru şi va aduna multe, fără îndoială, în favorul meu <şi se v>a [1]) mira negreşit găsindu-mă cu atîta curaj, încît <chiar> [1]) la cele mai critice şi primejdioase momente <cînd> [1]) la sfîrşitul lui iunie părăsea şefii revoluţii <capita> [1])la, spăimîntaţi de auzirea că oştirile roseşti in<tră în ţa> [1])ră, eu n-am neîngrijit datoriile slujbii, nici . . . . . [1]) de dînşii, ci am stăruit şi am iz-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

butit a <da> [1]) porunci iscălite de insuşi ministrul revoluţionar către cîrmuirile despre Moldova, ca să înlesnească marşul oştirilor pînă aici, dîndu-le casă, îndestulare, cfartiri şi orice alt va fi trebuinţă spre întreagă mulţumire şi odihnă. Ciorna acestor porunci stă în dela Departamentului şi orighinalurile în delele cîrmuirilor.

Nu puţin dovedeşte neînclinarea mea cu revoluţionari şi neîncrederea ce au avut asupră-mi şi neschimbarea poziţiei mele în ceva mai mult, căci şef de secţie m-au găsit, şef de secţie m-au lăsat. Nici o vrednicie nu am dobîndit dela dînşii, decît una şi singură de cîteva ceasuri, impusă şi aceea de baionetele gardiştilor din porunca Brătianului la reinfiinţarea guvernului provizoriu în zioa de 30 iunie şi autorizată de preasfinţia sa mitropolitul şi de d-lui logofătul Cîmpineanul, ca să iscălesc eu hîrtiile Departamentului în locul ministrului pînă la întoarcerea Golescului şi, precît ţiu minte, toată lucrarea mea de atunci s-a mărginit în aceea numai de a ecspedia pe la judeţe tipăritul decret pentru căderea Căimăcămii şi numirea de doi cîrmuitori după un alt decret. Delele mărturisesc. La al IV-lea articol. Nu vreo hîrtie întreagă <şi nîci o> [1]) zicere măcar la nişte asemenea acte provocatoare revoluţii nu este redijată sau scrisă de mine. Departamentul din Năuntru în tot intervalul revoluţiei d-adreptul n-a slobozit decît doă numai a<semenea> [1]) publicaţii vătămătoare, la 12 iulie no. 4081 <şi la> [1]) 6 avgust nr. 5155, cea dintîi redijată de clucerul Grădişteanu şi cea d-a doilea de Roseti. <Ciorna hîrtii> [1])lor scrise de însuşi mîna numiţilor stau în dela Departamentului cu no. 261, iar toate celelalte . . . . . [1])tele şi feluritele publicaţii şi decrete <ce s-au> [1]) văzut în cursul acelor trei luni, au fost re<dijate> [1]) şi date la tipar de însuşi membrii guvernului provizoriu şi ai locotenenţei, iar Departamentul nu făcea altceva decît să le înainteze pe la . . . . . [1]) Ciornele tuturor acestor hîrtii urmează a fi în <delele> [1]) Secretariatului şi la tipografii Vinterhalder şi Carcalechi.

La al V-lea articol : Pentru arderea Regulamentului, nu s-a făcut la Departament nici un fel de lucrare ofiţială nici chiar particolare n-au fost cunoscute lucrătorilor canţelerii proiectele revoluţionarilor întru aceasta. Ci deodată în dimineaţa de la 6 septemvrie adunaţi fiind la canţelarie, ne-am pomenit cu un sgomot mare şi cu o mulţime de oameni în Curtea Administrativă, precedaţi de muzica militară şi strigînd „jos toţi amploiaţii", iar peste cîteva minute văzurăm pe Eliad vorbind popolului dintr-o fereastră a Departamentului, că locotenenţa nu se împotriveşte de a se arde Regulamentul şi Arhondologhia, dacă popolul primeşte răspunderea asupră-i. Popolul a făgăduit răspunzînd că este răspunzător, au trimis sus o deputaţie de cîţiva oameni, s-a luat de la Secretariat Arhondologia în cîteva volume, le-au înfăşurat într-un postav şi au plecat cu dînsele strigînd că merg la arhivă

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ca să ia și originalul Regulamentului și apoi pe Cîmpul Filaretului ca să le arză. În acest interval am plecat și eu de la cantelarie împreună cu toți lucrătorii secției mele, m-am dus drept acasă de unde n-am eșit decît a doa zi după prînz. De atunci pînă la <13> [1]) septemvrie toate au fost într-o confuzie nespusă, revoluționarii nu se ocupa decît a trimite în secret . . . . . [1])comisari ca să adune lumea pentru întîmpinarea oștirilor otomane, de a se duce la Giurgiu și a . . . . [1]) urce cu deputații și de a îndemna pe adunatul <nor> [1])od, ca să se împotrivească la intrarea oștirilor <în> [1]) capitală, la care aceasta Departamentul <nici un> [1]) fel de parte nu a luat. La 13 septemvrie am <fost și> [1]) eu invitat de revoluționari ca să merg la . . . . . [1]) de la Cotroceni, dar nu m-am dus prefăcîndu-mă <că> [1]) sînt bolnav, iar de la formarea guvernului le<giuit> [1]) am îmbrățișat îndată slujba și pînă la minutul arestuirii mele, eu însumi am fost organul și lucrătorul tuturor lucrărilor săvîrșite de Departament pentru toate cîte au privit la intrarea în principat și la îndestularea oștirilor rosești și otomane, la restatornicirea orînduelilor legale și la organizația administrații prin acele dispoziții ce s-au văzut în tot cursul acei vremi. D. Caimacamul și d. ministru sînt gata a declara zelul și sînguința mea în toate acele grave împrejurări și lucrări.

Judecîndu-se toate acestea ale mele isprăvi cu mîna pe conștiință, va rezulta îndestul de lesne și lămurit cît a fost de calomniat și asuprit în împrejurarea aceasta un om care și-a jertfit viața într-un curs de 20 ani necurmat la cea mai grea și interesantă parte a administrații țării subt atîtea guverne legitime și șefi, fără pată. Nu-mi rămîne, d-lor Comisari, decît a vă ruga plecat, ca, precum la întîmplare de învinovățire, datoria d-voastră ar fi ca să contribuiți la a mea osîndă, asemenea găsindu-mă nevinovat să binevoiți a păzi aceiași datorie dictată și de datoriile umanității, de a contribui și la aceea de a se șterge d-asupră-mi nedreptul ponos ce mi s-a contribuit, recomandîndu-mă la înaltele ecselențiile lor generalul Liders și Duhamel și mișcînd necontestabila ecselențiilor bunăvoință, ca acea ofițialitate cu care am fost pîrît, ca acești iarăși să binevoiască a cere de la guvernul <lo> [1])cal și întoarcerea lipsindelor mele drepturi <pre> [1])cum s-au urmat și cu alți mai mulți. Steriadi.

După citirea de însumi în zioa de 4 <fevruarie> [1]) la înfățișarea ce am avut, cinstita Comisie <va> [1]) binevoi să-l treacă.

Steriadi

Dos. 12/1849, f. 3, 11. 12. Orig.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea fără chezăşie a clucerului Costache Steriadi, dovedindu-se nevinovat.

Comisiia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 99 anul 1849 luna fevruarie 14.

Jurnal

D-lui clucerul Costache Steriadi fost amploiat în calitate de şef de secsie la canţelaria Departamentului din Lăuntru, fiind dat pă chezăşie pentru catigoria adusă asupră-i de înpărtăşire în faptele revoluţionare, săvîrşind însuşi redacţia tuturor decretelor turburătoare ale guvernului revoluţionar s-au adus la Comisie spre cercetare. Şi luînd Comisia în băgare de seamă înscrisele sale răspunsuri date la întrebările ce i s-au făcut, spre încredinţare de cele arătate de dînsul, a intrat Comisia în deamănuntă cercetare a delelor Departamentului din Lăuntru aflate la Comisie, atingătoare de lucrările acelui Departament pă acea vreme a revoluţii, precum şi jurnalul Monitorul, coprinzător de acturile acelui guvern revoluţionar, din care acestea Comisia a dovedit: 1-iu. Din mai multe numere ale Monitorului, jurnal ofiţial după . . .[1]) că toate acturile revoluţionare invitătoare spre aprinderea <norodului>[1]) s-au făcut şi au eşit din canţelaria guvernului provizoriu şi locotenenţa domnească, unde numitul Steriadi nu a avut amestec la lucrare.

2-lea. Din dela Departamentului din Lăuntru cu No. . . . .[2]) pentru <Con>[1])stituţie, s-au văzut că din partea acelui Departament s-au făcut nu<mai>[1]) acturi invitătoare spre turburare: unul sub no. 4081—4091 . . . . .[1]) iulie, altul sub nr. 4946 din 4 avgust şi altul sub nr. 5115—51 . . . . .[1]), a cărora redacţie s-au văzut făcută de către Grigorie Grădişteanu şi <de către>[1]) Roseti, ce au fost director al acelui Departament în osebite . . . . . [1]).

3-lea. Despre cele ce arată numitul prin răspunsul său, cum că a fost amploiat care a iscodit, a vorbit şi a lucrat totd-auna <să mă împotrivesc la>[1]) acele urmări tulburătoare, propuind drept dovadă pă măria <sa prinţul>[1]) Bibescu, pă şeful Departamentului din Lăuntru de atunci şi <pă şeful>[1]) poliţii, d-lui logofăt Iancu Manu. Comisia făcînd întrebare <d-lui>[1]) logofătului Manul prin d-lui vornicul Mihail Cornescu, au luat încredinţare de la d-lui logofătul că cele sus arătate de numitul Steriadi sînt adevărate, pentru căci d-lui logofătul a fost în toate lucrările după acea vreme şi cunoaşte toate cele ce se lucra atît din partea domnului, cît şi din partea vornicului din lăuntru.

[1]) Loc rupt.
[2]) Loc alb.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Toate acestea sus ecspuse chibzuindu-le cu scumpătate Comisia, a dovedit că pîra adusă asupra numitului Steriadi, cum că a fost redactorul tuturor decretelor guvernului revoluţionar, este o semplă năpăstuire. De aceea nevinovat întru nimic fiind, Comisia hotărăşte a fi slobod fără chezăşie.

Cît pentru ceea ce să atinge de restabilirea drepturilor sale, rămîne la milostivirea şi bunavoinţă a ecselenţii lor, gheneralilor Liders şi Duhamel. Pentru acest cuvînt, această pricină Comisia prin raportul ei o va face cunoscut ecs. sale gheneralului Duhamel.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 12/1849, f. 5. Orig.

459

1849 ian. 22, M-rea Văcăreşti. — Ioan Obedeanu cere Comisiei să fie cercetat şi eliberat de sub arest.

Priimită 22 ianuar 1849 Nr. 152

Cinstitei Comisii,

Cu această a mea umilită reclamaţie mai aduc încă supărare onorabililor domni comisari, rugîndu-i să binevoiască a mă cerceta fiindu-mi, socotesc, prea îndestul trei luni de cînd sînt arestat făr'a mă cunoaşte cîtuş de puţin părtaş al turburărilor trecute.

Am primit ştire că tată-meu să află rău bolnav, din care pricină, pă lîngă patima trupească ce o am, suferind de o colică cu totul îngrozitoare, mă chinuesc şi sufleteşte, gîndindu-mă la mîngîerea ce ar fi trebuit să aibă, ca tată de la mine, iar nu mîhnire şi supărare spre împovărare mai multă a bătrîneţelor. Ca om, cum ziseiu, pătimesc trupeşte, ca fiu sufer sufleteşte şi aşa îngreuiat cu această amărăciune de soartă sînt neîncetat bolnav. Doao luni am fost în spital, dar în zadar au fost pentru mine, căci mă văz silit a mă întoarce iarăşi acolo — (după cum d-l ofiţer vă va spune, că a raportuit).

Milostivească-se onorabilii comisari asupră-mi cu a chibzui mai în grabă pentru slobozirea-mi, căci la dinpotrivă păcătuesc a lăsa întru chinuire p'un nevinovat, le spuiu în numele Domnului, de voiu fi vinovat să-mi aflu osînda ; în putere le este cu a-mi afla mai în grabă vina. Prin îndurare-le voi putea să-mi aflu slobozenie să mă închin unui părinte ce pătimeşte.

Preaplecat, Ioan Obedeanu.

Anul 1849
luna ghenarie 22
Mănăstirea Văcăreşti

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Rezoluţie> : În săptămîna viitoare la cea dintîi zi a lucrărilor Comisii, cinstita Comisie va binevoi să între în cercetarea jăluitorului.

M. Cornescu.

Dos. 13/1849, f. 1. Orig,

460

1849 febr. 5, (sîmbătă), Colţea. — Interogatorul lui Ioan Obedeanu din Craiova.

Anul 1849 fevruarie 5, sîmbătă, Colţea.
No. 71. Tacrirul d-lui Ioan Obedeanu de la Craiova. Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Ioan Obedeanul şi am vîrsta de ani 21. 2. — Unde lăcueşti ? — În Craiova. 3. — În ce te îndeletniceşti ? — Amploiat. 4. — Ce avere nemişcătoare ai ? — Nu am. 5. — Părinţi ai şi unde şăd ? — Am tată la Craiova, Aga Petrache Obedeanul. 6. — De cînd eşti arestuit ? — La 26 octomvrie. 7. — Eşti arestuit după arătarea cîrmuitorului de la Craiova cu catigorie că ai luat parte activă în turburările vremii trecută, făcînd propaganta cu înfocare şi mai vîrtos călare pă butie. Asemenea încredinţare a cîrmuitorului negreşit că urmează a-şi avea temeiurile sale. Spre uşurarea, dar, învinovăţirii dumitale nu rămîne alt mijloc, decît dînd o dovadă temeinică de căinţă pentru greşălile ce vei fi făcut ; şi această dovadă o poci face prin sincera mărturisire a tuturor faptelor dumitale, cît şi a tuturor celor ce cunoaşti că au luat parte în revoluţie, atît nainte de a eclata cît şi după a ei eclatare. Comisia datorie moralicească împlinind, totdeodată îţi vesteşte că tăinuirea şi tăgăduirea în răspunsurile dumitale dovedind necăinţă din parte-vă, va împovăra învinovăţirea şi osînda. Arată dar fiinţa adevărului cu inimă deschisă fără nici o tăinuire.

— Nu ţiu minte bine, la 8 sau la 9 iunie pă cînd mă aflam în oraşul Craiova am înţeles că ar fi venit ştafetă la Coconu Iancu Bibescu de la Magheru, că Eliad şi cu alţii ar fi făcut o mică revoluţie în judeţul Romanaţi cu carii, după spusa lui Mihail Hagiadi, a doa zi am aflat că s-au unit şi Magheru cu dînşii şi că vor să vină asupra Craiovei. D-lui logofătul Ioan Bibescu au strîns toate breslele de neguţători, cum şi toţi boerii şi le-au făcut cunoscut venirea acelor tîlhari. Orăşanii cu toţii au stăruit că să vor împotrivi, avînd în capul lor pă d. maior Vlădoianu cu militarii de acolea de la cazarmă ; însă nu ştiu ce i-a făcut să să schimbe, ori frica, după spusa lui Hagiadi, că sînt peste doăzeci mii uniţi cu acei tîlhari, sau plăcerea unora nemernici carii voia să fie capii Craiovei, că au început să răspîndească vorbă că nu sînt nebuni

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să să ia după coconu Iancu Bibescu, ca să să pue cu peptunile goale înaintea desnădăjduiţilor aceia. Şi aşa coconul Iancu Bibescu, văzîndu-le proasta lor pornire, au şi plecat, temîndu-se, noaptea, şi după d-lui alţii dup-aci împreună cu tată-meu nepregătiţi şi făr'de veste ; căci groază, să auzea că or să omoare şi să jefuiască oraşul.

Aşa, eu am rămas aici cu ştirea şi voia lui tată-meu, să pui la rînduială lucrurile răsipite şi să îngrijesc şi de răposatul paharnic Costache Argintoianu (cel ce era cu familia grea şi sărac al nostru văr). După plecare-le, ne-am pomenit dimineaţa duminică cu pomojnicu cîrmuirei, (carele au fost în vremea revoluţiei secretar şi carele să află şi chiar acum) că au adus de la Coşoveni (unde să zice că să află tăbăriţi revoluţionarii ce venea asupra Craiovei) trei adresuri, unul către maghistrat, altul către comitetul ce să aleseseră îndată după plecarea d-lui cîrmuitor, postelnicu Tache Bibescu, şi altul către junimea golană, prin care am înţeles că le făcea cunoscut capii acelor revoluţionari, cîtă pîine, chipul şi cum să-i primească.

Aşa, atunci duminică pă la 11 ceasuri, nu ţiu bine minte, au eşit toate corporaţiile, în capul cărora să aflu d-l. Aga Costandin Zătreanu, prezedentu maghistratului, şi pă pitar Grigorie Matraca cu toţi, ţiind domnul prezedent cu o mînă de coşul unde să afla pîinea cît roata plugului şi alţii de ceilaltă, încît îndată ce s-au arătat acei capi ce-şi însuşiseră de la sine dreptul de a se numi membrii guvernului provizoriu, deodată Zătreanu cu toată brasla maghistratului să aruncară la pămînt, începură să le facă cuvinte d-lor ; ştiu că n-am putut să le auz de sgomotul lumii.

De acolo au venit la şcoală ; ce au mai făcut în zioa aceea nu ştiu, că m-am repezit la vără-meu Argintoianu să-i spui să nu să sperie de urletele clopotelor şi de acel sgomot. Acolo, soţia d-lui nemaiavînd pă nimeni, nu m-au mai lăsat să plec, ci zicîndu-mi că să prăpădeşte singură şi am şăzut pînă a doa zi cînd şi plecaseră d-aci revoluţionarii, lăsînd de administrator pe d-lui Tache Filişanu. După cîteva zile, murind vără-meu, am luat pă vară-mea şi o am dus-o împreună cu toată familia la cocoana Zinca Cneaza şi, pă dată, peste vreo patru zile am plecat la Mehadia după tată-meu, luînd paşaport chiar de la Filişanu. Aşa, de la Mehadia am plecat împreună şi cu alţi boeri la Sibiu şi am zăbovit pînă la 23 avgust, cînd auzind că s-au slobozit ţiganii şi noi, cum aveam numai ţigani în curte, temîndu-ne să nu fi jefuit casele de mobile şi alte lucruri, cum şi după cum auziserăm că Petrache Românescu şi Marin Petrescu să făcuseră căpitani şi maiori de voluntiri ai lui Magheru, ne-am temut ca nu carecumva Petrache, cel care îl aveam chezaşul cărămizarilor, să ne ridice atît cărămida şi varul de la casele ce voia tată-meu să le clădească, din nenorocire, tocmai pă vara anului trecut 1848 şi am plecat de la Sibiu. La graniţă, din întîmplare, Magheru venisă să întîlnească pă soţia lui şi îndată ce ne-au zărit, au poruncit să mă ducă la dînsul ;

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

m-a desbrăcat, m-a căutat de scrisori, temîndu-se să n-am vreo scrisoare către boerii din Craiova de la boerii din Sibiu. Trei zile m-a purtat cu pază pînă la Rîmnic tot cercetîndu-mă şi eu, ca unul ce altă trebuinţă nu aveam decît ale casei, m-au slobozit puind oameni de ai săi în Craiova să-mi privegheze toate ale mele apucături. Acolo în Craiova am dat peste Aron ocîrmuitoru, secretar Nae Greceanu, carele se află şi acum ; şi după ce am strîns toate lucrurile răsipite, am întrebat pe Petrescu, de ce ne-au luat cărămida şi varul caselor şi el mi-au răspuns că nu mai e vremea noastră, ci a lor şi că nu e pus să îngrijască de lucrurile noastre. Am tăcut, n-am mai zis nimic că-mi era frică de compania ţigănească ce o avea pă lîngă sine.

Cu adevărat Aron era cîrmuitor, dar Petrescu şi Romanescu, cum şi Zătreanu, era domnii Craiovei, căci Magherul, formal, către Aron scria să-i considereze şi să le dea ascultare celor doi dintîi spre formarea voluntarilor.

Nu ştiu în ce zi, la 6 sau 7 au venit poruncă să să arză şi în Craiova Regulamentul. Atîta ştiu că la 9, Aron, ca cîrmuitor, a făcut adresuri formale către toate secsiile politice şi judecătoreşti ca a doa zi la 10 să binevoiască a se afla toţi amploiaţii la 10 ceasuri la şcoală, de unde vor porni să arză Regulamentul la Tîrgul de Afară. Aşa, eu întîmplîndu-mă în postul de substituit al Curţilor Apelative din Craiova, orînduit acolo încă de vreo trei ani înainte, am fost silit să merg de la Curţi în şcoală, că n-aveam ce să fac ; era tocmai în faţa şcoalei apartamentului caselor judecătoreşti. Aşa, acolo am dat peste d-lui paharnic Viişoreanu, prezedentul tribunalului secsia 2-a, peste d-lui paharnic Ioan Caragic, Diculescu cu toţi amploiaţii şi d-lui clucerul Alecu Samurcaş, prezidentul tribunalului comerţial şi la fişcare persoană li s-au dat de către maghistrat cîte o lumînărică de ceară d'o para, ca la mort. Au pornit cu toţii de acolo, avînd Regulamentul pus într-un mic coşciug, jugrăvit pă dînsul draci şi alte secături, cu muzica înainte cîntînd de moarte şi în urmă de tot se afla o fetiţă de vr'o 9 ani, îmbrăcată în albe, cu cununi de flori şi înlănţuită ; s-au ars Regulamentul vineri, era tot oraşul de curiositate să vadă ce o să fie. Un preot au început să citească cuvîntul funebru al preasfinţii sale părintelui mitropolit, obştit prin suplimente, spre anademătisirea acelora ce ar mai urma şi ar mai restabili din nou acest Regulament. Acolo de faţă toţi amploiaţii era ; am şezut pînă au început să citească preotul şi îndată am fugit de groaza acelui blestem, căci începusem să tremur. Am plecat d'acolo singur, strecurîndu-mă din mulţime ; voiam să fac cunoscut lui tată-meu, dar n-aveam pă unde, la Sibiu în drept să afla Magheru cu tabăra ce să auzea c-o are la Cîmpul lui Traian, lîngă oraşul Rîmnic.

Aşa, de loc, tot în zioa aceea am pornit noaptea din Craiova să viu la Bucureşti, ca de aici, cu diligenţa, prin Braşov să-i fac cunoscut atît toate secăturile ce văzusem şi aflasem de la venirea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mea înapoi, cum şi banii ce era să iau de la arendaşul moşiei noastre Palanga şi Icoana pentru cheltuială să-i trimiţ. Duminică la 12 septemvrie am venit în Bucureşti, toată zioa am cercetat pă la hanuri şi pă la lăcuinţa unde ziceam că arendaşul trage şi negăsindu-l, hotărîi ca a doa zi, luni, să merg la zisa moşie, socotind că acolo doară îl voi afla. Aşa, din nenorocirea <mea [1])>, trecînd pă Podul Mogoşoai m-am întîlnit cu o sumă de trăsuri şi o mulţime de oameni, întorcînd înapoi pă toţi cîţi găsea în drumul lor, zicîndu-le : „la mitropolitul cu toţii". Acolo am înţeles că vor să meargă la lagărul ecselenţei sale Fuat efendi, de unde este să ia sfîrşitul cuviincios spre liniştea tutulor. M-am aruncat într-o trăsură, fără să ştiu a cui este, ca să fiu de faţă şi să ascult în ce chip să hotărăşte soarta proprietarilor de către înaltul suveran, ca unul ce şi eu mă înteresam ca proprietar.

Acolo, după cîteva minute, fără să ştiu, m-am pomenit şi eu înconjurat în mijlocul mulţimei şi ne-au ţinut pînă seara, cînd ne-au dus la Cotroceni şi a doa zi ne-au slobozit, oprind acolo numai pă capi turburării făcute în cursul de trei luni ce fusese în ţară. M-am îmbolnăvit de răceală, fiind numai în vecher, socotind că peste un ceas voi putea să mă întorc în capitală, dar am văzut că gîndirea mea de un ceas de întoarcere s-au prefăcut în treizeci ceasuri aproape ; aşa cum zisei vremea igrasioasă şi numai în vecher culcat pă iarbă verde ca vai de mine, am dobîndit un reumatism de care nici acum nu sînt lecuit. Apoi, după vreo cincisprezece zile mai întremîndu-mă, ca amploiat cum eram, am mers de m-am înfăţişat la d-lui logofătul Grigore Grădişteanu, ministru de atunci al Dreptăţii şi d-lui mi-au dat voe încă de vreo cincisprezece zile, după jalba ce dedeasem.

Aşa, după săvîrşirea trebilor mele particulare aci, întîlnind şi pă unchiul meu Slătineanu ce venise de la Braşov, atunci mi-au spus că tată-meu tot la Sibiu să afla şi făcîndu-mi închipuire că tată-meu acuma o să vie pă la Rîmnic mai d-adreptul la Craiova, (căci cuşca lui Magheru să spărsese de care boerii să temea să treacă pe acolo) şi cum şi cheile de la casă să afla la mine, m-am grăbit de am trecut la Rîmnic prin Piteşti, de unde aflînd de la vărul meu Tache Bibescu, că tată-meu au pornit pă la Braşov să vie în ţară, m-am dus în Craiova să pui să curăţe odăile. Acolo cînd am mers ce să văz ; uşile sparte, mobilele şi altele lucruri aruncate pă fieunde din porunca strașnică a d-lui Dîlgeanu, poliţaiu şi odăile toate pline <de o [1])>ştirea împărătească veni<tă cu [1])> ecselenţia sa Mamet [2]) paşa. Eu îndată am mers la coconul Tache Filişanul, ocîrmuitorul ce iarăşi să orînduise şi arătîndu-i această urmare a d-lui poliţaiu, i-au poruncit să deşerte cîteva odăi şi să-i orînduiască în cfartir şi pă la alţii. Necontenit în toate zilele mă rugam de d-l poliţai să mai deşerte din odăi, dar d-lui

[1]) Loc rupt.
[2]) Mehmet paşa.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ca să-şi arate mărimea şi puterea, sau poate că speriat de postul ce să vede că nu-l merita, au început să mă înjure şi în loc de vreo uşurare, asemănat poruncii d-lui cîrmuitor, au poruncit de ne-au luat încă şi din mobile, zicînd că face trebuinţă pentru gătirea caselor în care adăsta venirea ecselenţii sale gheneral Gasford [1]).

Atunci nemai putînd suferi cruda şi varvara d-lui purtare, i-am răspuns că de ce numai la noi să poartă astfel şi pă alţii îi ocroteşte ; alţii nu mai au case şi mobile, şi dînsul mi-au răspuns că i-o face-o lui tată-meu, avînd pismă mai denainte pă d-lui şi că-mi va face-o şi mie. Adevărat că mi-au făcut-o căci după venirea ecselenţii sale gheneral Gasford, în zioa de Sfîntul Dimitrie la 26 octomvrie, pă cînd mă aflam în cazină cu mai mulţi domni ofiţeri husari bînd ceai, m-am pomenit cu d-l Dîlgeanu, poliţaiu, viind cu un domn ofiţer de infanterie, arătîndu-mă, d-lui este. Mă întorc către domnul ofiţer şi-i fac întrebare ce poruncă, neplesnindu-mi în cap una ca aceasta, îmi răspunde să poftiţi la gheneralu că are să vă întrebe ceva ; şi eu, de loc, am plecat cu d-lui pă jos, socotind că la ecselenţia sa voi merge, însă dinpotriva d-l ofiţer ştia rumîneşte şi-mi răspunde că aici aproape. M-au dus la arest pă bună dreptate, fără să ştiu de ce şi a doa zi împreună cu mai mulţi ne-am pus în care şi ne-au pornit la Bucureşti, fără să-mi îngădue cel puţin să-mi iau o manta ; ca vai de mine mă cunosc de atunci şi pînă acum înbolnăvindu-mă.

La plecare-mi din Craiova n-am văzut nici pă gheneral, nici pă altul să mă întrebe ca să-mi cunosc vina şi atunci de loc am simţit că sînt pîrît numai ca să-şi răsbune pe mine d-l poliţai. Acum sînt cu totul mîhnit, mă gîndesc la tată-meu ce să află împovărat de bătrîneţe şi cu familie grea, ce o mai fi găsit din lucrurile noastre cînd s-o fi întors din Austria, aruncate fiind toate lucrurile fiecum pîn curte, cum şi ce închipuire şi mîhnire şi-o face despre mine văzîndu-mă arestat. Aşa cum arăt, mă chinue<sc [1])> foarte văzîndu-mă trecut în catigorie de turburător al ţării, eu care <totdeauna [1])> doream ca nici o dată noi p<roprietarii [1])> să fim jefuiţi.

Văz că mi să zice că m-am urcat p-un butoi şi de acolo aşi fi făcut propagandă ; judece acum oricine, că de aşi fi făcut una ca aceasta să umblu cu butoiu după mine, ce propagandă, de înfluenţă, ce încredere ar fi putut să aibă lumea în mine. Aceasta de aşi fi făcut-o, eram să fiu numit de nebun şi ca nebun putea să merite închisoarea balamucului, iar nu a Văcăreştilor. În orice chip, luîndu-se aceasta în băgare de seamă, să poate vedea învederat ce neadevărată pîră mi să aduce de către cine, nu ştiu. Cum şi pentru clubul ce să află în oraşul Craiova, iarăşi de mirare îmi este unde văz că mi să aduce pîră. Că aşi fi fost şi eu pă acolo nu tăgăduesc ; arăt, în frica lui Dumnezeu că, cînd m-am întors

[1]) Hassfort.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de la Sibiu la 23 avgust, la 27 am găsit clubul întocmit la școală de domnul Tache Filișanu mai înainte de a fi scos. Introducătorul de căpetenie am înțeles, că au fost d. Petrache Romanescu (maioru de voluntiri) în casa lui Marin Petrescu, unde văzîndu-să că nu e loc l-ar fi strămutat d-l Filișanu în sala școalei de acolo. Așa, într-o sară, curios, am mers să ascult ce să vorbește acolo, ca unul ce și eu mă interesam și auzind pă d-l Petrache Eliad cum ne împărțea moșiile pă la țărani, fără nici un temei, zicînd, suit sus p-o tribună, că pogoanele ce să vor da lăcuitorilor de către proprietari sînt plătite cu rodul muncii lor de atîtea veacuri și că rău s-a zis ca să li se despăgubească. Pă dată, în minutul acela am și plecat d-acolo, văzîndu-le marea și nemărginita aplicare de a jefui pă alții. Și a doa zi s-au aflat în oraș această a lor nerozească vorbire și, din minutul acela, nici unul dintre proprietari ori dintre neguțători arendași au mai dat pe acolo, rămîind acolo, după cum auzeam vorbindu-se tot golani sau pă franțuzește cum să zice (sans-culôts).

Așadar din toate acestea descrise, privească cinstită Comisie la caracterul familiei ce port și stărei noastre și atunci va vedea și va cunoaște cinstita Comisie că pîra ce mi să aduce să vede că este numai o răsbunare, fiindcă cum putea să mă amestec cu niște oameni ce-mi cugeta a-mi jefui totul pă viitor. Pentru care, aibă bunătate cinstita Comisia a face cunoscut ecselenței sale ghenералului Duhamel și o r<og ple>[1])cat ca să-mi sprijinească arătări<le mele[1])> cu a mi să cere ertare, ca u<nul ce nu[1])> numai că sînt proprietar, dar <sînt și[1])> fiul unui patriot boer ce dintru tinerețe și pînă la ale sa<le grele[1])> bătrînețe au slujit ță<rei în ose[1])>bite chipuri, după cum crez că <și[1])> înalta stăpînire îl cunoaște bi<ne cît[1])> au fost el de împotrivitor toată vremea la niște asemenea turburări. Așa dar cum să putea eu să fiu și să urmez în contra dorinței lui, de la care spînzură ecsistența mea pă viitor.

Pitarul Ioan Obedeanu.
A iscălit în ființa noastră.
Scarlat Gr. Ghica. I. Suțu.

Dos. 13/1849, f. 2—8. Orig.

461

1849 febr. 25. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea pe chezășie a lui Ioan Obedeanu.

Jurnal no. 116, anul 1849 fevruarie 25.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ioan Obedeanul din orașul Craiova, fostul substituit la Curțile apelative dintr-acel oraș, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie că a luoat parte activă în faptele turburătoare, făcînd propagandă cu înfocare, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi jurnalurile revoluționare, listele propaganților și lista de persoanele ce au luoat parte în revoluție, trimisă la Comisie pe lîngă porunca cu no. 271 a înalt ec. sale gheneralului Liders, comandirul Corpului al 5-lea al împărățeștilor oștiri rusești, și nu s-a găsit să fi luoat numitul vreun fel de parte activă în faptele revoluționară.

După aceasta s-a luoat în băgare de seamă și răspunsurile sale date la întrebările Comisii și nici dintr-acestea nu s-a putut luoa vreun prepus asupră-i, ci mai cu seamă că el a lipsit peste graniță în Transilvania cea mai multă vreme a revoluții, întorcîndu-se aici în țară <pă la [1])> sfîrșitul lui avgust. Iar către aceasta că numitul <întru toa [1])>te vorbele lui s-a cunoscut de zănatec sau ușurel întru judecată și din aceasta, nedestoinic fiind a prejudica faptele lui, le săvîrșește orbește. Așa fiind și vorbele lui ce ar fi făcut împreună cu alții, pentru care s-a și arestuit, socotindu-se urmate de către un om cunoscut de obște cu asemenea fire și caracter, nu se pot socoti atît de vătămătoare precît de ar fi fost adresate de la un om care ar fi putut avea influență către cei ce aveau duh răsvrătitor.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăște slobozirea numitului Obedeanu de la arest, pă chezășie de bune purtări pă viitorime. Aceasta se va da în cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.
Grafier. Teodor Iatropul.

Dos. 13/1849, f. 9. Orig.

462

1848 dec. 28. — Costache Sutescu expune Comisiei de cercetare activitatea sa în timpul revoluției, spre a fi scos de sub acuzare și a-și recăpăta postul.

Priimită la 28 dechemvrie 1848, nr. 85.

Cinstitei Comisii întocmită asupra turburătorilor liniștii obștești.

Plecată jalbă.

Preaplecatul, de la înființarea Organicescului Regulament în partea judecătorească și pînă astăzi, în curs de 17 ani mi-am jertfit tinerețele în slujba de scriitor la cinstita înalta Curte, slujind cu cea mai mare rîvnă și eczactitate la toate îndatoririle

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

puse asupră-mi încă şi mai cu prisos, cu nădejde ca la vreme să fiu şi eu răsplătit de înalta stăpînire. Astăzi, unde nădăjduiam că voi fi şi eu înaintat cu prilejul acestor vacanţii în vreun post mai săltat, pentru osîrdia şi credincioasa mea slujbă ce am jertfit într-un aşa îndelungat curs de vreme spre a-mi bucura oareşce greutatea familii <me [1])>le, mă văd împovărat de sînt doă luni trecute de cînd m-am depărtat şi dintr-acest post supt cuvînt că am <fost [1])> amestecat la trecuta revoluţie.

Mult milostivilor, toată învinovăţirea mea de <care [1])> pătimesc nu este alta decît aceasta că, ca o <slugă toc [1])>mit de d. Costache Filipescu însărcinat cu <cheltuieli făcute [1])> la palat cumpărînd ceia ce mi să poruncea (<pentru care soco [1])>telile date de mine dovedesc) am slujit doă luni <şi 5 zile [1])>.

Această aflare-mi nu că au fost pregătită în <cugetul [1])> meu cu vreo precugetată ştiinţă de mai nainte <sau cu vreo [1])> înclinare în nelegiuitele lor lucrări, ci tîrît de <îm [1])>prejurări, de care nu numai eu, ci şi oricare altul <ar fi fost în [1])> poziţia mea la o aşa înfocată şi primejdioasă vreme, ca în luna lui iunie cu doi bolnavi în casă, împovărat <cu [1])> familie grea, lipsit de cheltuială fără să aibă nici <o nă [1])>dejde de nicăiri, căci leafa o luasem înainte, socotesc că nu poate fi crimă, negreşit că o făcea bucurîndu-să că, cu simbria ce-o lua îşi mai îmbuna oareşce neapăratele cheltueli.

Că numai atît sînt vinovat iar nu mai mult, vă <pui [1])> înainte, pe de o parte, înscrisa dovadă a mai multor mahalagii, proprietari şi oameni cinstiţi ce să află în dreptată <la [1])> cinstitul Departament al Dreptăţii, pe lîngă altă jalbă a mea ce am dat şi exs. sale Fuad care îmi dovedesc şi mărturisesc purtările mele în vremea revoluţii, iar pă de alta, mă jur pă numele unuia Dumnezeu şi pă trei copilaşi ce am, că nu mă cunosc mai mult vinovat.

De aceea, întemeiat pă iubirea de dreptate a cinstitei Comisii, că luînd în băgare de seamă cele de sus ecspuse, am mare nădejde că nu mă va lăsa să pătimim astăzi cinci guri lipsiţi de hrana vieţii ce o aveam dintr-acea leafă ce o priimeam, pentru care mi-am jertfit tinereţele şaptesprezece ani trecuţi, ci va porunci a mă dezvinovăţi <şi a-mi [1])> primi iarăşi postul ce l-am avut.

Al cinstitei Comisii prea plecat supus,
Costache Sutescu, fostul scriitor al cinstita Inalta Curte.

<Rezoluţie> : Să să înfăţişeze jăluitorul spre cercetare la cea mai dintîi zi de adunarea Comisii spre cercetare unora de asemenea fire pricini.

M. Cornescu

Dos. 14/1849, f. 2. Orig.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 febr. 7 (luni). — Interogatorul lui Constantin Sutescu, amploaiat la Inaltul Divan.

Anul 1849 fevruarie 7, Bucureşti, luni, spitalul Colţea. No. 72 Tacrirul d-lui Constantin Sutescu.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1 .— Prin jalba ce ai dat ex. sale gheneralului Duhamel te plîngi că te-ai văzut depărtat din postul ce ocupai cu catigorie de revoluţionar, fără a te cunoaşte întru nimic vinovat întru aceasta şi ceri restabiliraea dumitale ca un nevinovat. Ca să dobîndeşti iarăşi postul ce îl ceri, trăgînd asupră-ţi milostivirea ex. sale gheneralului Duhamel, Comisia te îndemnează a spune de sine-ţi partea ce ai luat în revoluţia trecută prin fapte sau prin vorbiri.

— Nici un fel de parte nu am luat, decît numai pă la luna iunie 24, pă cînd Divanul unde eram eu în slujbă era închis şi fără nici o lucrare, după îndemnarea ce me-au făcut d-lui sărdar Dimitrie Boiarolu, fiind vecin cu mine, am priimt însărcinarea de a îngriji la palatul după Podul Mogoşoai cu cumpărătoarea de lumînări, dulceaţă, cafea şi alte mărunţişuri, după cum aceasta să dovedeşte din socotelile ce stau în cinstita Visterie. Şi eu neavînd nici un fel de alt mijloc spre întîmpinarea cheltuelilor din toate zilele de cît <numai [1])> leafă a postului ce ocupam l<a acest [1])> Înalt Divan, care şi aceasta <nu mi [1])> să slobozise pînă atunci, <avînd [1])> nevastă, copii bolnavi de h<oleră [1])> şi neavînd mijloc de căutarea lor <şi [1])> de hrana din toate zilele <am primit [1])> această însărcinae cu leafă de <150 lei> [1]) pă lună şi am îndeplinit în curs de doă luni şi 5 zile, adică pînă la sfîrşitul lui avgust, cînd s-au desfiinţat slujba aceasta nemafiind trebuincioasă. Aceasta ştiu că aşi fi greşit, de să va socoti greşeală, iar în nimic alt nu mă ştiu amestecat. Pă poduri nu am alergat cu nebunii la adunări nu m-am dus, nici într-un chip nu am vorbit înprotiva celor legiuite.

Dovadă despre buna purtare a mea stă la Departamentul Dreptăţii mărturia mahalagiilor, care prin jalbă către ex. sa Fuad efendi au dat-o şi ex. sa a recomandat-o la Căimăcămie şi aceasta la Departament. Dacă eu m-aşi fi ştiut cîtuşi de puţin întinat, eu care nu am nici un fel de altă protecţie decît slujba ce am săvîrşit-o de la înfiinţarea Regulamentului fără nici o pată, nu aşi fi îndrăznit a mă plînge de depărtarea mea şi aşi fi fost mulţumit cu atîta pedeapsă ; iar cînd eu mă cunosc şi în cuget curat, mă rog cinstitei Comisii să arate ex. sale gheneralului Duhamel nevinovăţia mea şi a fi recomandat ca să mi să dea acel post ce l-am ocupat, pentru căci va fi cu păcat să-mi pierz anii ce am slujit,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

iar către aceasta să rămînem muritori de foame cinci suflete. C. Sutescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Costache Sutescu străruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 14/1849, f. 3. Orig.

464

1849 febr. 11, vineri. — Comisia de cercetare declară pe C. Sutescu nevinovat şi popune reintegrarea lui în postul din care a fost scos.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal Nr. 90. Anul 1849 luna fevruarie 11, vineri.

După jalba ce a dat Costache Sutescu, fostul scriitor la canţelaria Inaltei Curţi către ecselenţia sa gheneralul Duhamel, plîngîndu-să pentru depărtarea ce i s-au făcut din al său post, cu catigorie de revoluţionar, fără a să cunoaşte vinovat întru aceasta şi care jalbă s-au trimis la această Comisie spre cercetarea jăluitorului. Intrînd Comisia în cercetarea catigorii de care se plînge jeluitorul, din răspunsurile ce a dat el la întrebările Comisii, din listele propaganţilor, din jurnalurile revoluţionară nu s-au văzut să fi luat numitul jeluitor vreo parte activă în faptele revoluţionară ; căci însărcinarea ce arată el că a priimit de îngrijitor la palatul după Podul Mogoşoai pentru cumpărătoare de lumînări, cafea şi alte mărunţişuri, ca să se folosească cu leafa de 150 lei pe lună, nu poate întra în catigoria faptelor tulburătoare.

Pentru aceste cuvinte, Comisia hotărăşte apărarea numitului Sutescu de învinovăţirea faptelor revoluţionară, iar rugăciunea ce face el de a să restabili în postul său, rămîne la milostivirea ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale, <ca să bine [1])>voiască a porunci cele ce va găsi de cuviinţă.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 14/1849 ; f. 4. Orig.

465

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul profesorului Vasile Grădeanu din oraşul Buzău.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Anul 1849 februarie 8, marți, Mănăstirea Văcărești.
No. 73. Tacrirul d-lui Vasilie Grădeanul.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai? — Vasile Grădeanul, sînt de ani 25. 2. — În ce te îndeletnicești? — Profesor. 3. — Ce avere nemișcătoare ai? — Nu. 4. Pămîntean ești, ori sudit? — Pămîntean. 5. — De ce religie ești? — Creștin pravoslavnic. 6. — De cînd ești arestuit? — De la 22 septemvrie. 7. — Ești arestuit cu catigorie de părtaș în faptele revoluționară, avînd mare aplecare către acel guvern revoluționar și fiind mădular al clubului revoluționar supt prezidența Voinescului. Această catigorie este mai de obște asupra profesorilor și care este înființată prin cercetările ce s-au făcut de Comisie a mai multor profesori ca dumneata și mai cu seamă, catigoria adusă aspură-ți poate fi și mai temeinică pentru căci la Buzău unde erai dumneata profesor, fiind cîrmuitor Scarlat Voinescu, cunoscut și din ideile lui și din fapte din cei însemnați revoluționari, s-au urmat cele mai netrebnice și răzvrătitoare fapte. Așa dar dumneata și în calitate de profesor și supt ascultările numitului cîrmuitor, nu este de mirare că, sau enters în parte-ți, sau silit de numitul ai umblat pă drumul revoluții cu vorbiri îndemnătoare măcar dacă nu cu fapta. Dacă dar dumneata le vei tăinui și Comisia prin ale sale mișcări te va dovedi mincinos, atunci vina dumitale să va socoti mai mare. Spune dar însuți ceia ce ai lucrat cu chipul ce ți s-au zis? — N-am fost mădular de club, fiindcă în orașul Buzău nu s-a făcut club, ci numai o adunare de orășani care se plîngeau că să văd nedreptățiți în strejuirea de noapte. Atunci, întru acea ocazie, domnul cîrmuitor m-a însărcinat a face o listă de toți orășanii ca să le facă cunoscut tutulor la cîte zile le vine rîndul. Această listă nu s-a săvîrșit, fiindcă s-au luat această listă din cancelaria Maghistratului. Aceasta este singura poruncă ce am primit-o de la d. cîrmuitor Scarlat Voinescu, iar de la celălalt cîrmuitor ce fusese înainte, dumnealui d. I. Filipescu am avut porunca a deschide școala, poruncă pe care n-am putut s-o urmez de frica holerii. Tot această frică mă făcuse să es din oraș încă de la douăzeci și cinci maiu și să mă trag în muntele Penteleu la aer curat. Aci am fost vestit la șaisprezece iunie de d. cîrmuitor a veni la postul meu; mă supuseiu poruncii lui ca la unui șef al județului și prezedent al școlii, dar tăgăduindu-i deschiderea școalei, el raportă la București și mă făcu neascultător de porunci. V. Grădianu.

8. — Este cunoscut poruncile ce s-au dat de la Logofeția Bisericească către profesorii școalelor ca să însufle candidaților de prin sate duhul constituții și să-i pregătească ca și ei să envite întru aceasta pă consătenii lor. Arată ce porunci ai priimit întru aceasta și de la cine și ce urmare anume ai făcut? — Am primit la trei iulie poruncă de la Logofeția Bisericească supt iscălitura d. I. Eliad, ca să strîngem pe candidați să le însuflăm supunere

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

la legile vechi pînă se vor schimba ; dar fiind şi timpul vacanţii şi vremea muncii, n-am putut să aduc pe aceşti candidaţi, apoi chemîndu-mă d. Eliad şi dojenindu-mă m-am întors la Buzău şi abia pe la douăzeci şi cinci avgust am putut să chem şcolari şi să strîng şi cîţiva candidaţi a pune în lucrare darea lecţiilor şi porunca primită. V. Grădianu.

9. — Arătarea dumitale întru chemare aici fiind vicleană, căci nu poate fi fost dumneata adus ca să te dojeneşti, ci ca să ei enstrucţii prin graiu înprotiva celor ce ţi s-au dat prin înscris, precum aceasta au arătat-o şi alţi profesori. Dojana putea să ţi se facă iarăşi prin înscris iar nu să te aducă pă dumneata aici. Pentru aceste cuvinte, schimonosirea ce faci aducerii dumitale aici de către Iliad nu poate să să socotească pentru alt sfîrşit, decît ca să arăţi Comisii că, neluînd alte enstrucţii, nici nu ai urmat vreo faptă tuburătoare, — cu care aceasta nu numai că nu poţi a te apăra, ci dai împuternicire Comisii ca să fie încredinţată despre faptele dumitale cele rele, avînd drept dovadă cele ce au arătat şi alţi profesori ce au fost chemaţi în asemenea împrejurare. — Chemarea mea la Bucureşti o mărturisesc înaintea cinstitei Comisii ca înaintea lui Dumnezeu, adică fără să mint, fără să tăgăduesc nimic, că n-am fost adus decît pentru dojană şi această dojană nu mi-a făcut prin înscris, pentru că atunci era mai eftin a slobozi un mizil de cîţiva cai de poşte decît o poruncă. Dacă alţi profesori au mărturist altceva, această mărturisire a lor nu poate să mi se însuşască şi mie, căci poate n-au avut [1]) încredere în mine. V. Grădianu.

10. — Dumneata ca un profesor iubitor de nooă prefaceri, deşi nu ca un îndemnător a să arde Regulamentul, dar că poate plăcîndu-ţi asemenea faptă, ai fost între convoiul care a dus Regulamentul la Obor spre a-l arde. Arată de ai fost sau nu ? — Urăsc această faptă a celor ce l-a ars, fiindcă prin Regulament se asigura profesorilor esistenţă şi fiilor lor sprijinire. La arderea lui, dar, nici n-am mers. V. Grădianu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Grădeanul stăruind în arătările date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 15/1849, f. 2, 21. Orig.

466

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea profesorului Vasile Grădeanu pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal No. 101 Anul 1849 fevruar 14.

[1]) În text : „căci poate n-am aveam".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Vasile Grădeanu profesorul din orașul Buzăul arestuitul la Mînăstirea Văcărești cu catigorie că a avut mare aplecare către guvernul revoluționar și că a fost mădular al clubului revoluționar din pomenitul oraș supt prezedența cîrmuitorului Voinescu cercetîndu-se de Comisie, s-a citit mai întîiu lista propaganților, lista de fețele ce au luat parte în faptele revoluționară în vremea trecutei răzvrătiri și care s-a trimis la Comisie pe lîngă porunca înalt ecselenții sale gheneralului Liders, comandirul Corpului al 5-lea al împărățeștilor oștiri ruseți supt no. 271, precum și jurnalurile revoluționară, în niciuna din acestea nu s-a găsit să figureze numele numitului arestuit supt vreun fel de catigorie. După aceasta s-a luat în băgare de seamă și răspunsurile ce au dat el la întrebările Comisii și nici dintr-acestea nu s-a găsit vreun temeiu de prepus asupră-i. De aceea, fiindcă după cercetarea aceasta nu s-a putut dovedi pînă astăzi să fi luat parte activă în faptele revoluționară, Comisia hotărăște a se slobozi pă chezășie de la arest, ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrșirea lucrărilor ei se vor ivi niscarva înprejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat. Aceasta se va da în cunoștința ec<selenții> sale gheneralului Șerbinski.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.
Grafier Teodor Iatropulu

Dos. 15/1849, f. 3. Orig.

467

<1849> mart. 28. — Comisia de cercetare cere cîrmuirii județului Buzău să trimită pe profesorul Vasile Grădeanu la Comisie pentru continuarea cercetărilor.

Către Cîrmuirea județului Buzău.

Vasile Gredeanul, profesorul dintr-acel oraș, ce a fost arestuit la Mănăstirea Văcărești cu catigorie de fapte revoluționare, cercetîndu-se de Comisie s-au slobozit de la arest pă chezășie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut. Acum juvindu-să trebuință pentru înfățișarea numitului la Comisie, este pohtită cinstita cîrmuire să binevoiască a încunoștiința pă numitul Gredeanul, ca să vie aici la Comisie îndată după sfintele sărbători ale Paștelui, îngrijind totdeodată cinstita cîrmuire pentru plecarea numitului la sorocul hotărît negreșit. <1849> mart. 28, no. 407.

Dos. 15/1849, f. 6. Concept.

468

1849 apr. 18, luni Colțea. — Al doilea interogator al lui Vasile Grădeanu.

Anul 1849 aprilie 18, luni, Colțea.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Urmarea tacrirului d-lui Vasile Grădeanul, profesorul. Întrbările Comisii — răspunsurile numitului.

11. — La cercetarea ce ţi s-au făcut la 8 ale trecutei luni fevruarie stărueşti dumneata în răspunsurile ce ai dat atunci la întrebările Comisii ? Sau voeşti acum să-i arăţi cele tăinuite întru faptele dumitale ? — Nu am tăinuit nimic şi alt nimic nu mai ştiu. V. Grădianu.

12. — Adresa dumitale către Cîrmuirea judeţului Buzău din 14 iulie 1848 ce să află în dela pricinii Departamentului trimisă în copie cu adresul acei Cîrmuiri supt no. 4330, în care adres al dumitale zici : „Prin ordinul domnului ministru interior încă din pasata lună a lui iunie mi să dedese încredere de a colabora pentru propaganta constituţii şi explicaţia bazelor iei. Acum însă nevăzîndu-mă înscris în lista de comisari ce ţi s-au trimis, te envit cu onoare a face chestiune domnului ministru enterior dacă trebuie să încetez din această nobilă însărcinare, sau dacă, din întîmplare m-au uitat să mă anunţe din dispoziţiile guvernului". Arată Comisii, tăgăduieşti acest adres al dumitale ? — Nu îl tăgăduesc. V. Grădianu.

13. — Către aciasta să mai găseşte în zisa delă un alt adres al dumitale în orighinal din Buzău, din 27 iulie trecut, entitulat către domnul ministru enterior şi în care te iscăleşti „comisarul judeţului Buzău", cu coprindere : „Astăzi este peste o lună de cînd îmi împlinescu, după ordinul domnii voastre, fonţia de comisar în judeţul Buzău şi fiindcă prin enstrucţiile ce le avem ni să prescrie a face escursiile prin sate din apoentamentele ce s-au decretat de onorata locotenenţă domnească, vă rog a da ordin domnului administrator al acestui judeţ ca să-mi răspunză decisele apoentamente pă pasata lună spre a avea mijloace ca să continuez aciastă sublimă misie". La care acest adres al dumitale ţi s-au răspuns de către acel ministru supt no. 4906, avgust 2, 1848 : „că pentru cei dîntîiu rînduiţi comisari nefiind hotărîtă din partea guvernului vreo plată, ci însărcinarea aceasta vremelnică, cerută fiind din partea dumnealor, după aplecările şi bunavoinţă de a contribui la cele folositoare patrii ; de aceia suptiscălitul să vede în neputinţă de a îndeplini cererea dumitale". Arată Comisii mai întîiu dacă cunoşti acest adres al dumitale precum şi răspunsul ce ţi s-au dat ? Iar către aciasta ce urmare ai făcut în urma răspunsului ? — Cunosc şi una şi alta, dar nu am mai urmat nimic după răspunsul ce mi s-au dat, precum nici înainte nu am urmat. V. Grădianu.

Citindu-să şi numitul Grădeanul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu

Dos. 15/1849, f. 9, 14. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 apr. 22. — Comisia de cercetare hotărăşte ţinerea în arest a lui Vasile Grădeanu, pentru că s-a dovedit vinovat şi a înşelat Comisia la prima cercetare.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal. No. 196 anul 1849 luna aprilie 22.

În urma jurnalului ce a încheeat Comisia la 14 ale trecutei luni fevruarie sub no. 101 asupra anchetii fostului arestuit la Mănăstirea Văcăreşti, Vasile Grădeanul profesorul din oraşul Buzău şi prin care, pe temeiul nefiinţei de dovezi pentru catigoria adusă asupră-i de înpărtăşire în fapte revoluţionare, s-au hotărît a să slobozi pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi nescareva înprejudări ce l-ar putea dovedi vinovat. Descoperind Comisia dintr-o delă a cinstitului Departament din Lăuntru prin acturi chear ale numitului, că el în vremea revoluţii a îndeplinit misiia de propagant în judeţul Buzău (fără plată de leafă), l-au adus de iznoavă spre cercetare la 18 al curgătoarei luni ; şi luînd Comisia în dezbatere răspunsurile ce a dat el la cercetare, a văzut că şi în idei şi în fapte este un înfocat revoluţionar. De aceia hotărăşte Comisia a să băga numitul negreşit iarăşi în arestul Mănăstirii Văcăreştilor şi ca un revoluţionar şi ca unul ce să dovedeşte că a viclenit la cercetare ca să înşele pă Comisîie, unde va sta pînă cînd ecs<elenţia> sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceeace va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs<elenţii> sale gheneralului lui Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 15/1849, f. 10. Orig.

470

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul lui Ştefan Gărdescu, fost subcîrmuitor la plasa Blahniţa jud. Mehedinţi în timpul revoluţiei.

Anul 1849 fevruarie 8, marţi.

No. 74. Tacrir al lui Ştefan Gărdescu din Cerneţi judeţul Mehedinţi, de ani 31, are stare nemişcătoare, ne'nsurat, amploiat.

1. — Dumneata eşti arestuit subt catigorie de subcîrmuitor a plăşii Blahniţii, după arătarea cîrmuitorului, ca unul ce turburai

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pă norod ; arată dar, ce te-a îndemnat pentru a săvîrşi asemenea fapte ? — Nu ştiu să fi săvîrşit nici o turburare, decît, ca subtcîrmuitor, m-am mărginit numai în lucrările curgătoare ale postului meu, îndemnînd pă lăcuitori nu la fapte revoluţionare, precum sînt pîrît ci la supunere către proprietari. Şt. Gărdescu.

2. — Ce ştiinţă ai despre izbucnirea revoluţii la Izlaz şi cine au fost căpetenia ei ? — Nimic despre aceasta nu ştiu, căci pe acea vreme mă aflam trimis de d-lui maiorul Vlădoianu la satul Pistolu, unde, murind lăcuitorii acelui sat foarte rău de holeră, eram însărcinat împreună cu doftorul ca să-i facem cuviincioasa curăţenie, unde am şi zăbovit zile patru. De unde întorcîndu-mă la Craiova <am găsit> [1]) pă d-lor c<oconul> Iancu Bibescu, <Tache> [1]) Bibescu şi alţii adunaţi chi<bzuindu>-se ca să să împrotivească acelor <capi ai> [1]) revoluţii şi pentru acest sfîr<şit> . . . . [1]) c<oconul> [1]) Iancu Bibescu mi-a dat ni<şte scri> [1])sori către d-lui Radu Roset <cîrmuitorul> [1]) judeţului Gorjul, ca şi d-lui <împreună cu> [1]) steagurile dorobanţilor <de acolo> [1]) să vie în Craiova spre <a se împotrivi la> [1]) acei revoluţionari. Deci ducîndu-mă l-am şi găsit pă d-lui <acasă> [1]) spre aceasta şi mi-a dat şi răspuns, <întorcîn>du-mă seara în Craiova <şi cuconu Iancu vă> [1])zînd că nu o să poată a să împrotivi au şi plecat din Craiova în Transilvania, după care eu bolnăvindu-mă de holeră, am zăcut trei săptămîni, aproape fiind să-mi pierd şi viaţa. Apoi, după însătoşarea mea mergînd la postul meu de scriitor al cîrmuirii Mehedinţu, în urmă m-a luat d-lui Nicolae Opran, cel ce se orînduise atunci cîrmuitor şi m-a orînduit subtcîrmuitor, precum şi pe alţii i-a mai luat din canţelarie orîndui<ndu-i> [1]) în posturi de subcîrmuitori, în care slujbă m-am aflat pînă la 26 de septemvrie, fără să învit pă norod la neorînduieli, pentru care încredinţez pă cugetul meu şi primesc, de se va dovedi spusele mele neadevărate, să mă pedepsesc cu moarte. Despre care arătări ale mele se poate încredinţa cinstita Comisie făcind întrebare tuturor proprietarilor de acolo. Ştefan Gărdescu.

3. — Propagandă făcut-ai ? Urmă<tor> [1]) pe la cluburile revoluţionarilor fost-ai ? — Eu propagandă nu am făcut, căci spre acest sfîrşit erau alţii orînduiţi ; acolo la noi era un Costache Serghie care stăruia chiar în presusvia subtocîrmuirii la toate pricinile şi care avea d-adreptul înţelegere cu cîrmuitorul. La cluburi n-am fost, precum nici Regulamentul la noi nu s-a ars. Ştefan Gărdescu.

4. Stărueşti în aceste întrebări ? Stăruesc şi nimic alt n-am a mai răspunde. Ştefan Gărdescu.

În fiinţa noastră.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Sîmbătă fevruarie 12, <1849>

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

5. — Dumneata la întrebările Comisii, printr-o pregătită chibzuire, ai tăinuit nelegiuitele d-tale fapte ce ai săvîrșit, îndemnînd pă lăcuitorii săteni, ca subtcîrmuitor, să se scoale asupra proprietarilor și să meargă cu d-ta împreună în ajutorul Magherului, precum se dovedește din lista cinstitei Căimăcămii. Mărturisește, dar, adevărul tot și nu mai tăgădui, căci singura mărturisire a adevărului poate să-ți micșoreze osînda ce trage asupră-ți niște asemenea turburătoare de liniște obștească fapte? — Eu nu tăgăduesc că n-am armat cu sulițe pă lăcuitori, însă aceasta am făcut-o spre sfîrșit, a se putea păzi marginea Dunării și a putea strășnici printr-acest mijloc pă țiganii ce umbla atunci risipiți prin sate și această măsură s-a luat mai cu seamă, căci de la linia Dunării lipsea cu desăvîrșire soldații. Pentru care sfîrșit al păzirii granițel m-am și strămutat într-acea vreme de la tactul meu aproape de Dunăre, ca să poci mai cu grăbnicie a lua măsuri strașnice cînd s-ar fi ivit vreo trebuință. Iar pentru catigoria ce mi să aduce, nu cunosc nimic să fi săvîrșit eu vreo mișcare, decît din svon am auzit că se chibzuia ocîrmuitorul dl. Opran și dl. Aron ca să meargă în ajutorul Magherului, dar nu s-a pus în lucrare aceasta; iar dacă cinstita Comisie se va încredința că catigoria adusă asupră-mi este adevărată, prin mijloacele ce are și eu am tăgăduit nemărturisind tot adevărul, după cum <zic> [1]) mai sus, primesc să mi se facă cea mai grea osîndă ce va voi.

Șt. Gărdescu.

În ființa noastră.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suțu.

Dos. 16/1849. f. 1, 14. Orig.

471

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare hotărăște a se scrie cîrmuirii județului Mehedinți să-i trimită temeiurile pentru acuzația lui Ștefan Gărdescu, că a îndemnat pe țărani împotriva proprietarilor.

1849 fevruarie <1>7, no. 10, joi, Colțea.

Spre complectuirea anchetii numitului arestuit Ștefan Gărdescu fiind neapărată trebuință a avea Comisia în vedere, spre luminarea cugetului său și întemeerea lucrărilor sale, temeiurile catigorii adusă asupra numitului arestuit, cum că ar fi învitat pă țărani ca să se scoale asupra proprietarilor și să meargă cu dînsul la Magherul. De aceea să va face pohtire cinstitei cîrmuiri locale ca să trimită la Comisie zisele temeiuri și care, de vor fi în măr-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

turii, depoziţia lor să se facă în tribunal, potrivit cu orînduelile pravilii pentru martori.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 16/1849 f. 14 v. Orig.

472

1849 mart. 2. — Cîrmuirea judeţului Mehedinţi face cunoscut Comisiei de cercetare, că Ştefan Gărdescu îndemna pe locuitori a-şi face lănci şi a merge în ajutorul lui Magheru.

Primită la 8 martie 1849, no. 276.

Cirmuirea judeţului Mehedinţi
Anul 1849 luna martie 2
No. 2731

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Pentru coprinsul Ştefan Gărdescu în adresa acei cinstite Comisii, no. 194, cîrmuirea spre răspuns, face printr-aceasta, cu cinste, cunoscut că asemenea dovezi ca cele pentru care într-însa este vorba nu să pot face, decît totul ce este adevărat, că el, în puterea dregătorii de subadministrator la plasa Blahniţii şi a <dispo>ziţiilor de atunci, îndemna pă lă<cuitori> [1]) ca să-şi strice sapele şi să-şi facă <lăn> [1])ci a merge în ajutor Magherului.

Cîrmuitor, B. Vlădoianu

<Rezoluţie> : Să să scrie ocîrmuirei cu poftire ca, spre îndeplinirea celor sus arătate să binevoiască a lua de la doă sau mai multe sate din numita plasă, prin ale ei mijloace, arătare despre faptele lui Ştefan Gărdescu, ce aici să zice. Şi aşa, temeiul ce va lua cîrmuirea să-l dea în cunoştinţa Comisii.

M. Cornescu

Dos. 16/1849, f. 3. Orig.

473

1849 apr. 18. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Ştefan Gărdescu pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Jurnal. No. anul 1849 luna april. 18.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ştefan Gărdescu lăcuitorul din oraşul Cerneţi judeţul Mehedinţi, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a primit post de subcîrmuitor sub guvernul revoluţionar, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie ; apoi s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici dintr-unele nici dintr-altele nu s-au dovedit numitul părtaş în vreun chip în faptele tulburătoare. Căci cu primirea numai a postului de subcîrmuitor supt guvernul revoluţionar, fără a să amesteca în faptele învitătoare spre turburare nu poate a să socoti părtaş în revoluţie şi, prin urmare, a fi învinovăţit. După aceasta, luînd Comisia în băgare de seamă şi lista feţelor ce, după cercetarea făcută prin cîrmuirile judeţelor, s-au arătat de părtaşi în faptele revoluţionare, s-au găsit numitul Ştefan Gărdescu trecut într-însa cu catigorie „că în puterea dregătorii sale de subcîrmuitor, învita pă lăcuitorii ţărani ca să se scoale asupra proprietarilor şi să meargă cu dînsul la Magherul".

Comisia neputînd declara pă numitul de vinovat numai pe temeiul unii semple catigorii, fără a avea în vedere temeiurile ce pot adeveri catigoria aceasta, a poftit pă cinstita cîrmuire locală a judeţului Mehedinţi, că să-i împărtăşască temeiurile acestea şi care, de vor fi în mărturii depoziţia lor să se facă în tribunal, potrivit cu orînduiala pr<avilii pentru> [1]) martori. La care aceasta. cîrmuirea prin adres cu no. 2731 răs<punde Co>misii, „cum că asemenea dovezi ca cele ce se cer nu să pot <face şi că> [1]) adevărul este că numitul Gărdescu, în puterea dregătorii sale <de> [1]) administrator şi a dispoziţiilor de atunci, îndemna pă lăcuitori <ca să> [1]) strice sapele şi să-şi facă lănci a merge în ajutorul Magherului". <Co> [1])misia i-au întors răspuns cîrmuirii, ca spre îndeplinirea <dovezii în> [1]) urmarea duhului praviili pentru catigoria numitului arestuit <să ia de la doă sau> [1]) mai multe sate din plasa unde a fost numitul subcîrmuitor îns<crise arătări> [1]) despre faptele lui şi să le trimiţă la Comisie. D<e la care> [1]) s-au primit acum la Comisie adresul cu no. 4532 <coprinzător că nimeni> [1]) din săteni nu s-au ar<ătat cu> [1]) pretenţii apăsătoare <împrotiva numitului> [1]) Ştefan Gărdescu, nici <că pot ei> [1]) să facă niscare<va depoziţii la tribunal întru aceasta> [1]).

Aşa dar, după toată <arătata scriso-răspundere cu cîrmuirea> [1]) Comisia neluînd vreun temei legiuit ce ar putea înfiinţa catigoria adusă asupra numitului Ştefan Gărdescu de părtaş în faptele revoluţionare şi, după o semplă catigorie neputînd a declara pe numitul de vinovat ; de aceea hotărăşte Comisia a să slobozi numitul Gărdescu de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut dacă şi pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să

[1]) Loc rupt, completat după ms. 749, f. 51.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vor iuvi nicareva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat. Acest jurnal să va supune la cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. P<olcovnic> Garbaţki.
Grafier. Teodor Iatropulu

Dos. 16/1849, f. 6. Orig.

474

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul lui Ioan Comăneanu.

Anul 1849 fevruarie 8, marţi.

No. 75. — Tacrir al d-lui Ioan Comăneanu, lăcuitor în Bucureşti, de ani 32, stare nemişcătoare are, neînsurat, religie ortodcsă fără profesie activă.

1. — Ce cunoaşteţi dv. atît înainte de 11 iunie, precum şi de la 11 pînă la întrarea armiilor împărăteşti în ţară şi ce parte aţi luat în evenimentele trecute? Arătaţi adevărul în senceritate către această Comisie, căci numai prin mărturisirea adevărului vă veţi uşura de osîndă.

— Eu nici o parte activă n-am luat în evenimentele trecute, nici de mai nainte nu cunosc nimic. Înţeleg subt cuvînt de parte activă a fi foncţionar subt guvernul influenţat, a face propagantă în judeţe şi a fi redactorul unei periodice sau a publica ceva asupra drepturilor înaltelor Curţi suzerane şi protectriţe. Singura mea greşală însă este că, după impunerea ce mi s-a făcut de Comisiea văpseli locală, am purtat uniforma gvardii naţională; însă aceasta după venirea ec<selenţii> sale Soleiman paşa şi înfiinţarea Locotenenţii domneşti şi aceasta am făcut-o pe temeiul de a-mi păzi casa, liniştea în oraş şi a nu fi, nevrînd să mă conform cu împrejurările vremii, insultat precum au fost alţii subt numire de aristocraţi, căci pă acest temeiu să zice că este statuată gvarda naţională. Şi de atunci pînă acum nu cunosc nimic, îndeletnicindu-mă totdauna în trebuinţele mele, cînd aici în capitală, cînd afară la moşie plecînd totdauna acolo cu biletul de drum al cinstitei poliţii. I. Comăneanu.

2-lea — Ce cunoşti pentru arderea Regulamentului şi care au fost cei mai înfocaţi îndemnători ai aceştii fapte atît nelegiuită? — Nu cunosc nimic căci mă aflam la moşia mea Vasilaţi, pe acea vreme. Iar pentru greşala mea de mai sus, că am purtat uniforma de gvardist rog cu umilinţă pe cinstita Comisie ca să binevoiască a supune ferbinţile mele rugăciuni ec<selenţii> sale gheneralului Duhamel spre a fi ertat şi slobozit de subt arest, luînd în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

băgare de seamă că toată sarcina casii noastre este pusă asupră-mi, precum şi o mumă pătimaşă care nu poate a se îndeletnici cu nimic de ale casii. I. Comăneanu.

În fiinţa noastră,

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Anul 1849 aprilie 20, miercuri, Colţea.

3. — Dumneata eşti arătat că la 30 iunie anul trecut 1848 te-ai dus, însoţit de alţi mai mulţi proşti oameni, la poliţie, unde sărdarul Costache Chehaiescu [1]) să dusese spre scăpare de goana ce i să făcea de către acei turburători, ca să-l luaţi de acolo şi neputînd dobîndi cererea de a-l lua, căci nu a vrut să-l dea şeful poliţii de atunci, v-aţi dus apoi de acolo la casa numitului de aţi sfărmat-o. Răspunde la aciasta ? — Nici o ştiinţă nu am despre această împrejurare, căci în acea zi şi mai toată vara am fost afară pă la moşii pentru căutarea enteresurilor casii, precum pentru aciasta să poate îndestula cinstita Comisie după cercetarea ce va face la moşiile mele Vasilaţii şi Uda, de unde m-am întors în capitală pă la 25 sau 26 iulie, cînd atunci fiind envitat de guvern m-am îmbrăcat în uniformă de gvardist şi am păzit la palat cînd a venit ex<elenţia> sa Suleiman paşa. Iar mai multă luminare a Comisii despre cei ce s-au dus la casa numitului sărdar Costache, poate a să lua din jurnalul Pruncul Romîn. I. Comăneanu.

Citindu-să acestea şi numitul Comăneanul stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

<M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki>.[2])

Dos. 17/1749, f. 2. Orig.

475

<1849> apr. 19. — Comisia de cercetare cere poliţiei capitalei să trimită la Comisie trei funcţionari ai poliţiei necesari la anchetarea lui Ioan Comăneanu.

Secretă.

Către Poliţia capitalii.

Ioniţă Popescu, îngrijitorul Poliţii de acum, fratele acestuia, sărdarul Tudorache şi d-lui paharnicul Păucescu, fostul vătaf al cinstitei poliţii, fiind trebuincioşi a să înfăţişa la Comisie pentru deslușirea oarecărora împrejurări, Comisia pohteşte pă cinstita poliţie ca să binevoiască a-i trimite la Comisie pă numiţii în spitalul de la Colţea negreşt mîine dimineaţă la 10 ceasuri pentru

[1]) Căpitanul Costache, cunoscutul zbir al poliţiei reacţionare.
[2]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

regularisirea [1]) lucrărilor Comisii. Binevoiască cinstitul Şef al poliţii să răspunză Comisii despre îndeplinirea acestei pohtiri.

No. 392 apr. 19, <1849>.

Dos. 17/1849, f. 3. Concept.

476

1849 apr. 19. — Poliţia capitalei trimite Comisiei de cercetare trei funcţionari ai săi spre a da lămuririle necesare la anchetă Ioan Comăneanu.

Primită 19 april. 1849, No. 371.

Poliţia Capitalei Bucureşti.
Anul 1849 aprilie 19
No. 6985

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Îndată după primirea adresei cinstitei Comisii cu no. 392. poliţia a îndatorat pe coprinşii într-însa ca să vie negreşit mîine acolo la ceasul hotărît spre ceiace vor fi trebuincioşi şi totodată de urmare, cu cinste, să face cunoscut acei cinstite Comisii.

Şeful Poliţii, polcovnic Koneski.

S<ecretar>, Nicolae . . . . . .

<Rezoluţie> : Astăzi 20 aprilie au venit la Comisie cei însemnaţi în adresul Comisii cu no. 392 din 19 aprilie, dîntre care numai d-l Ioan Popescu au dat a sa mărturie, care să vede în scris supt însuşi iscălitură, iar ceilalţi doi au arătat prin graiu că şi dumnealor fiind ascunşi de frica crailor, nu cunoscu nimic de cele <ce> să întreabă de Comisie, de aceia şi nici nu li s-au luat vreo înscrisă arătare. Aceasta va sta la delă spre ştiinţă.

M. Cornescu

Dos. 17/1849, f. 4. Orig.

477

1849 apr. 20, miercuri, Colţea. — I. Popescu declară că a văzut de Ioan Comăneanu între oamenii veniţi în ziua de 30 iunie 1848 să-l prindă pe serdarul Costache Chehăescu.

Anul 1849 aprilie 20, miercuri, Colţea.

Astăzi chemat fiind de către cinstita Comisie cercetătoare

[1]) În text „legurarisirea".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

celor amestecați în faptele revoluționare spre a arăta știința ce am despre cele urmate la 30 iunie din anul trecut 1848, cînd s-au fost dus la poliție norod ca să ceară pă sărdarul Costache Chehaescu, fostul comisar de roșul și după aceasta, de acolo s-au dus la casa numitului de a dărîma casa numitului. Arăt în frica lui Dumnezeu, că în acea zi numitul sărdar Costache venise la poliție ca să scape de goana ce îi făcea crăietul și întrînd într-o odaie a închis ușa pă dinlăuntru. În acea zi a venit norod ca să-l ia și nedîndu-l șeful poliții de atunci, s-au tras toți de la poliție, între care am văzut atunci și pă d. Iancul Comăneanul, dar încotro au plecat, nu știu. A doa zi am aflat că s-a dărîmat casa sărdarului Costache.

I. Popescu

<Rezoluție> : Această arătare s-au făcut de către Ioan Popescu supt a însuși iscălitură astăzi la 20 aprilie în presusvia Comisii în odăile spitalului din Colțea.

M. Cornescu

Dos. 17/1849, f. 5. Orig.

478

1849 mai 7. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a lui Ioan Comăneanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. No. 214, anul 1849 maiu 7.

Arestuitul la mănăstirea Văcărești, d-lui Ioan Comăneanul cu catigorie de fapte revoluționară cercetîndu-se de Comisie s-au citit acturile ofițiale ce se află la dînsa atingătoare de cei ce au luat parte activă în revoluție ; s-au luat în băgare de seamă și răspunsurile ce a dat el la cercetare și nici dintr-unele, nici dintr-altele nu s-au văzut să fi luat numitul vreun fel de împărtășire în faptele revoluționară. Căci înscrierea sa, de sineși mărturisită, între gvardiști este o faptă ce au urmat-o mai mulți oameni liniștiți, pe de o parte pentru paza liniștii în oraș și a averii fiecăruia în parte de către turburători și vagabonți, iar pe de altă parte de frica acelor revoluționari, care tratau ca reacționari pe toți cei liniștiți și retrași, prin urmare nu se poate socoti o faptă revoluționară. Iar arătarea ce s-a făcut asupră-i, cum că la 30 iunie din trecutul an 1848, în focul revoluluții, însoțit de mai mulți oameni proști s-au dus la poliție, unde sărdarul Costache Chehaescu, fostul comisar de văpsea să dusese spre scăpare de goana ce i să făcea de către acei turburători ca să-l ia de acolo și neputînd izbuti la aceasta, neîngăduindu-i cel de atunci șef al poliții, s-au dus de acolo la casa numitului sărdar de i-au dărimat-o. Fiindcă după toate cercetările ce întradins a făcut Comisia,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

aducînd în mai multe rînduri pă mai mulţi şi din amploiaţii poliţii şi din alţi particulari neguţători cunoscuţi de oameni cinstiţi, vecini cu zisa casă a sărdarului Costache, n-a putut dovedi Comisia nimic, arătînd toţi întreagă neştiinţă şi că nu numai că n-au văzut pă numitul Ioan Comăneanul, dar nici vreun alt om de ispravă, ci tot oameni proşti şi ţigani ; decît numai Ioan Popescu, îngrijitorul poliţii, a mărturisit că între mulţimea norodului ce venise în acea vreme la poliţie ar fi văzut şi pă numitul Comăneanul, însă nu ştie încotro a plecat de acolo de la poliţie. Care această arătare nu numai că nu adeverează că să fi mers numitul Comăneanul cu norodul la dărămarea casii numitului sărdar, dar şi să fi făcut adeverirea aceasta, fiind o mărturie numai, iarăşi nu putea fi primită, după pravila ţării, ca o dovadă netăgăduită.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Ioan Comăneanul de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionară şi hotărăşte a se slobozi de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor arăta niscarva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi părtaş în fapte revoluţionară.

Aceasta se va da în cunoştinţa ec<selenţii> sale ghenerălului Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 17/1849, f. 7. Orig.

479

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul lui Filip Ionescu vataf de aprozi la tribunalul din Giurgiu.

Anul 1849 fevruarie 8, marţi, Mănăstirea Văcăreşti.
No. 76 Tacrirul d-lui Filip Ionescu.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Filip Ionescu, sînt de ani 48. 2. — Ce îndeletnicire ai ? — Amploiat. 3. — Ce avere nemişcătoare ai ? — Am casă şi vie. 4. — Pămîntean eşti sau sudit ? — Pămîntean. 5. — De ce religie eşti. — Creştin pravoslavnic. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la 21 dechemvrie. 7. — Dumneata te găseşti iscălit în scîrnavul înscris din 9 septemvrie supt numire de protest în prilejul arderii Regulamentului de la Turnul. Vîrsta dumitale mai mult bătrînă decît tînără, postul ce ocupai după bunavoinţă a stăpînirii legiuită sînt destule a te osîndi pentru căci ai luat parte la o asemenea nepravilnică faptă. Pentru acest cuvînt te-ai şi osîndit a fi adus aici şi arestuit, a pierde postul dumitale şi a rămînea o pată care veacul nu poate a o spăla, decît numai o pocăinţă din parte-ţi şi destăinuire la Comisie de toate cele urmate de dumneata pă cîtă vreme a fost revoluţia. — În

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vremea aceia cînd s-au ars Regulamentul de mulţimea norodului ce să afla acolo, am fost chemat şi eu să iscălesc ; văzîndu-mă silit, am şi iscălit. Iar altă împărtăşire cît de mică în faptele revoluţionară după acea vreme nu am avut ; din împotrivă noi toţi orăşanii eram toţi înarmaţi zioa şi noaptea spre paza oraşului de oameni turburători. Cînd afară din acestea mă voi dovedi vinovat cevaşi să fiu pedepsit după toată strășnicia prăvilii. Filip Ionescu.

Stăruind numitul Ionescu în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 18/1849, f. 3. Orig.

480

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Filip Ionescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la Mănăstirea Văcăreşti. No. 98, anul 1849 fevruarie 14.

Filip Ionescu, vătaful de aprozi de la tribunalul judeţului Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti pentru împărtăşirea sa în fapta arderii Regulamentului de la oraşul Turnul din pomenitul judeţ, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află la Comisie, doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-au găsit să figureze numitul în vreun chip părtaş în asemenea fapte. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisii, precum şi dela Departamentului din Lăuntru pentru zisa pricină a arderii Regulamentului din pomenitul oraş şi dintr-acestea s-au găsit numitul părtaş la fapta arderii, iscălind şi scîrnavul acela protest al săvîrşitorilor aceştii arderi ; iar propunerea lui, că silit a urmat aceasta, nu îi poate fi de vreun folos, mai vîrtos cînd nici nu a putut dovedi siluirea aceasta. În acest chip urmînd numitul Ionescu, Comisia îl găseşte de vinovat şi s-ar cuveni arestuirea lui pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi. Însă fiindcă alţi asemenea lui întocmai învinovăţiţi s-au slobozit pă chezăşie, pînă cînd ecselenţia sa gheneral Duhamel va hotărî cele de cuviinţă asupră-le, de aceea Comisia hotărăşte ca şi numitul Filip Ionescu să se sloboază de la arest pă asemenea chezăşie.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale spre a porunci Comisiei cele ce va găsi cu cale.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 18/1849, f. 4. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 3. — Boieri şi negustori din Cîmpulung arată bunele purtări ale lui Anghel Bistriţeanu din satul Văleni.

Priimită 20 ianuarie 1849.

Dovadă,

D-lui d. Anghel Bistriceanu, lăcuitor la satul Văleni din plasa Podgorii judeţul Muscel, petrece în acest judeţ ca lăcuitor încă dupe anii de la zavera ; dupe ale sale cinstite purtări au fost de mai multe ori orînduit în unile slujbe ale judeţului, în care în toate s-a purtat cinstit şi fără pată în cursul acelor ani, ce sînt trecuţi peste 20 de ani. De cînd se află între noi nu l-am văzut nici o dată petrecînd în netrebnicii şi în fapte necuvioasă, ci mai cu samă l-am văzut cu bune cugetări şi strein de orice necuviinţă ; fără numai am înţeles, că în vara trecută aflîndu-să la via sa, satu Văleni, îndemnat de propaganţi, a fost orînduit căpitan de gvardieni satului. 1849 ghenar 3.

Clucer D. Urianu, Gheorghe Baldovin, sărdar Iancu Zlate, Zamfir . . . . . [1]) Niculae Ştefănescu, serdar B. Greceanu, N. Rudeanu, Alecu Neculau, I. Rudeanu, D. . . . . [1]) D. Canta . . . . . [1]), I. Nastase . . . . . [1]) V. Rucăreanu, Ioniţă Argeşanu . . . . . [1]), Ioan Iamantidi, Toma Rădulescu, C. Săulescu, Petrache Crasal, Ioan Ciolan, Stanciu Minglu, Petrache Nicolau, Costea Ioan, Stratu Costandin, G. N. Vrăbiescu, G. Glăvăneanu, Ion Săceleanu, Costantin Armega, Nicolai Grigore, V. Liteanu, G. Anghel.

Numai am auzit că a fost vătaf de gvardieni în vara trecută, dar nu l-am văzut şi mai mult nu-l ştiu amestecat.

Pitar Gri . . . . . [1]), Petre Pană, pitar N. Cătănescu, Neculai . . . . . [1]) Neculai Mihalciu, G. Gheorghiu.

Dos. 19/1849, f. 2. Orig.

482

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul lui Anghel Bistriţeanu din oraşul Cîmpulung.

Anul 1849 fevruarie 8, marţi.

No. 77 Tacrir a lui Anghel Bistriţeanu lăcuitor din Cîmpulung judeţul Muscel, de ani 54, stare are o vie, însurat cu copii, slujbaş de religie ortodocsă.

[1]) Loc şters.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — Ce parte ai luat în evenimentele trecute? Arată adevărul către Comisie de voești să fii ușurat de osîndă căci Comisia are mijloace a se încredința de adevăr de-l vei tăgădui. — N-am luat nici o parte, decît am fost păzitor de streaja sătenească trei zile și pentru care a mea greșală am fost arestuit de doă ori la ocîrmuirea locală 15 zile, apoi arestuit în pușcăria din Tîrgoviște cu fiară la picioare 18 zile și în urmă întors iar la Cîmpulung, arestuit la cîrmuire 8 zile: după care, în sfîrșit |trimis| m-am văzut trimis la București, de unde m-a și adus la mănăstirea Văcărești la 15 ghenarie. Nici într-o slujbă publică în vremea revoluției nu am fost ca să fi putut luat parte la niscareva fapte întărîtoare. Anghel Bistrițeanu.

2. — Despre arderea Regulamentului ce știință ai? — N-am despre aceasta nici o știință, căci într-acea vreme m-am aflat lipsind din . . . . . [1]) și în alte părți. Anghel Bistrițeanu.

3. — În orașul Cîmpulung pă cine ai văzut pă cei dintăi întreprinzători la zioa izbucnirii Revoluții? — Eu n-am văzut pă nimenea, nici n-am nici o știință despre aceasta pînă am văzut că fostul domn <a adus> [1]) acolo pă doamna ca să treacă peste graniță, căci se vorbea că s-a dat jos d<upe> [1]) tron, fiindcă în București <izbucni> [1]) se revoluția și auzeam <pă la> [1]) cafenea pă dl. Alecu Dedu <îndem> [1])na ca să poprească pe domn . . . . [1]); asemenea și afară în oraș se vorbea de către băjenari, iar mai cu seamă de c<oconul> Nicu Roset ca să facă tot aceiași faptă ce am zis pentru Dedu; și pentru care pricină voia să facă aceasta nu știu. Anghel Bistrițeanu.

4. — Stăruești într-aceste ale d-tale arătări? — Stăruesc și rog pă cinstita Comisie pentru a se încredința mai bine de buna mea purtare într-acea vreme a revoluții să ia în băgare de seamă dovada ce cu cinste îi înfățișez, iscălită de boeri și cei mai fruntași neguțători din orașul Cîmpulung. Anghel Bistrițeanu.

În ființa noastră.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suțu.

Dos. 19/1849 f. 3. Orig.

483

1849 febr. 11. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea cu chezășie a lui Anghel Bistrițeanu din Cîmpulung.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. No. 91 Jurnal. Anul 1849 fevruarie 11.

Anghel Bistrițeanul, lăcuitor din orașul Cîmpulung, ares-

[1]) Loc șters și rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de revoluţionar, cercetîndu-se de Comisie, nici din răspunsurile ce a dat el la întrebările Comisii, nici din listele propagaţilor, nici din jurnalurile revoluţionară nu s-a dovedit a fi luat vreo parte activă în revoluţie, nici cu vorbirea, nici cu scrierea, nici cu lucrarea, mai cu seamă că un însemnat număr din lăcuitorii acelui oraş Cîmpulung, boeri şi neguţători, prin înscrisul lor din 3 ale trecutei luni ianuarie, încredinţează caracterul numitului de cinstit şi cu bune purtări, ferindu-se de orice necuviinţă.

Pentru aceste cuvinte, Comisia hotărăşte ca să se sloboază numitul de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd se va cere dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ec. sale gheneralului Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 19/1849, f. 4. Orig.

484

1848 dec. 22. — Boieri şi neguţători din oraşul Ruşii de Vede cer generalului Lüders eliberarea lui Costache Apostolescu de sub arest.

Înalt ecselenţii sale d. d. gheneral an şef şi cavaler a feluri de ordine împărăteşti, Liders.

Bunavoinţă care măria sa împăratul, preaputernicul şi milostivul nostru protector au avut totdeauna asupra lăcuitorilor aceştii ţări este cunoscută în deobşte şi nici o inimă nu este care să nu mărturisească facerile de bine ce ne-au asigurat şi ne-au statornicit spre fericirea ţării. Precum şi în prilejul evenimentelor trecute, dorind apărarea şi mîntuirea ţării de turburări şi nelinişte, au trimis puternica armie împărătească, care supt înţeleptele porunci şi măsuri ale ecselenţii voastre a statornicit pacea legitimă şi astăzi ne bucurăm cu desăvîrşire de dînsa în sînul familiilor noastre, rugînd din suflet pe făcătorul a toate, precum totdeauna să trăiască măria sa împăratul cu toată strălucita împărătească familie şi împreună cu toată Rosia.

Înalt ecselenţie ! Asupra măsurilor ce vedem că sînt luate pentru desăvîrşita stîrpire a duhului şi deşartelor păreri trecute, crezînd, precum şi este adevărul, că în cugetul ecselenţii voastre <pre> [1])zidează dreptatea şi iubirea de o<meni> [1])re şi că prin lucrarea acestor doă mari sentimente nu să va supune la osîndă nici unul din cei nevinovaţi, îndrăznim a supune, cu cel mai adînc

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

respect, buna conduită a pămînteanului nostru, d. pitar Costache Apostolescu, secretarul cîrmuirii acestui județ, pă cel ce l-am văzut fără nădejde rădicat. Cinstea, buna purtare cu toți în <deob>[1])ște, statornicia de caracter, supus <puru>[1])rea la legi și iubirea de dreptate sînt adevăratele argumente ale vieții sale a<tît>[1]) în particularitate, cît și în slujbele <ce>[1]) au <ocupat>[1]) în mai mulți ani. Cu care aceste mărturii este netăgăduită dragostea și stima ce are cîștigată din partea obștii. În vremea trecutelor evenimente nu numai <că nu a lu>[1])at nici o parte, apărîndu-se cu totul de înclinare și de postul ce i să încredințase <fără voia lui>[1]), dup<ă cum>[1]) dovedește prin oseb<ită mărturie ce>[1]) i-am dat pă te . . . . . [1]) Dar . . . . . .[1])

Înalte ecselenție, o asemenea purtare a numitului socotim că dovedește îndestul nevinovăția sa și <că>[1]) fără dreptate s-au adus asupră-i pîra după care să vede ridicat. Dar ne rugăm și ecselenții voastre cu toată supunerea a binevoi să luați în băgare de seamă ecspusa noastră arătare și a face cele de cuviință spre slobozirea numitului pă a noastră chezășie de bune purtări.

Ai ecselenții voastre preaplecați.

Ioan Predădici paharnic, At. Cocofis, Costa Slăvescu treti logofăt, pitar Ioan Copcea, M. Milletu, Costandin Bujorescu, Iordache Ciupagea, Buzoian Mosha, Nedelciu Teodor, Tache Popăscu, Chercu ot Cacaleți, Dimitrie Gheorghiu, Hristea Penecovici, Lazăr Dumitru, Alecse Lețu, Marin Toncea, Niculae Marinescu, C. Penciulescu, Paraschivan Pitaruvici, Petru Popelu, Nicu Lețu, Gligore Popescu, Grigorie Hagi Pavel, Mihai Tiscu, Dimiian.

Suptocîrmuitorul <plăși Tîrgului>[1])

<Iscăliturile acestea fiind> adevărate le-am și <întărit>[1])

Sput cîrmuitor, ... [1])

1848 dechemvrie 22

No. 573.

Dos. 20/1849, f. 9, 12. Orig.

485

1848 <dec. 22>. — Boieri și negustători din orașul Rușii de Vede arată bunele purtări ale lui Costache Apostolescu și îl iau în chezășie.

Suptiscăliții boeri și negustători, lăcuitori în orașu Rușii de <Vede>[1]) județul Teleorman printr-aceasta arătăm înaltei stăpînirii în cugete curate, că dumnalui pitar Apostolescu nu <numai că>[1]) nu au contribuit cu nici un chip în favorul evenimentelor trecute, dar încă s-au apărat cu totul, refuzînd în mai multe rîn-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

duri postul secretării județului în care să văzuse rînduit fără voia sa, din care pricină trăsese asupră-i și ură numindu-l de aristocrat și reacționar împotriva deșartelor păreri de atunci. Și așa, socotind că datoriile postului secretarii să înmărginesc numai întru primirea banilor, cu ținerea socotelilor și nu poate trage vreo învinovățire asupră-i, au în<trat> [1]) în urmă de tot și fără a sa plăcere în lucrarea acelui <po [1])>st mărginindu-să în puțina vreme ce au fost numai în datoriile sale, apărînd ordinea legală precît au stat prin putință, după cum este în de obște cunoscut. Drept aceea noi, ca unii ce-l cunoaștem neînclinat <în> [1]) mișcări nepravilnice, îi dăm acest înscris spre dovadă <de> [1]) cinstit și cu bune purtări, luîndu-l și pă a noastră chezășie despre aceasta. 1848 <dechemvrie 22> [1]).

Ioan Predătici paharnic, Costa Slăvescu <treti logofăt> [1]), pitar Ioan Copcea, Zamf . . . . . [1]), At. Cocofis, Nedelciu Teodor, C. L. . . . . [1]), Pene Abagiu, Gheorghi Mihai, Niculae Marinescu, Ili Dancov, Dimitrie Gheorghiu, Alecse Lețu, Ili Ignatiu, Matei . . . . . [1]) Mihai Oibeciu, Mihai Manis, Hristea Penecuvici, B. Tonciu, Mitcu Vîlciu, Lazăr Dumitru, Stan Nedelcovici, Paraschivan Pitaruvici, Anghel Cocuvici, Ivanciu Anghel, Ghețu Ilie, G. Petrovicescu, Doni Teodoru. Petre Bărbuciuc.

Dos. 20/1849, f. 10. Orig.

486

1849 febr. 8, marți. — Interogatorul lui Costache Apostolescu, fost secretar al ocîrmuirii județului Teleorman în timpul revoluției.

Anul 1849 fevruarie 8, marți, Mănăstirea Văcărești. No. 78. Tacrirul d. pitarului Costache Apostolescu. Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai ? — Costache Apostolescu, sînt de ani 34. 2. — În ce te îndeletnicești ? — Amploiat și negustător. 3. — Părinți ai și ești însurat ? — Părinți nu am, însurat sînt, am și copii. 4. — Ce avere nemișcătoare ai ? — Am moșie în Teleorman și casă părintească. 5. — De ce religie ești ? — Creștin pravoslavnic. 6. — De cînd ești arestuit ? — De la 15 dechemvrie. 7. — Dumneata te găsești iscălit în scîrnavul înscris din 9 septemvrie supt numire de protest, în prilejul arderii Regulamentului de la Turnul. Vîrsta dumitale mai mult bătrînă decît tînără te învinovățește și mai mult în acea faptă, iar către aceasta și postul ce îl ocupai fiindu-ți dat de către guvernul revoluționar te arată că ai fost ales ca un cunoscut cu sîrguință a sluji în faptele lui

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

și de aceea dumneata poți a fi socotit că nu numai în această faptă scîrnavă a arderii Regulamentului ai luat parte, ci și în alte asemenea, pentru căci secretarii cîrmuirilor îndeplinesc slujba cîrmuitorilor în lipsa lor. Spune, dar, mai întîi despre urmările dumitale înaintea faptei dovedită, adică a arderii Regulamentului. — A doa zi după sosirea înștiințărilor tipărite pentru arderea Regulamentului aici în capitala București, aflîndu-mă în cancelarie cu lucrarea, m-am pomenit deodată cu . . . . . [1]) însoțită de o mulțime de oameni în <curte la> [1]) cîrmuire . . . . . [1]) cînd i-am văzut n-am știut ce să crez zicînd încă dă le . . . . . [1]) mișcînd și mirîndu-mă <de o> [1]) asemenea pornire <eu m-am> [1]) tras la o parte. Ei au luat Re<gulament> [1])ul dă pă masa cîr<muirii și au> [1]) plecat. În această . . . . . [1]) și eu și asemenea . . . . . [1]) și d. cîrmuitor, am mers mai <pă> [1]) urmă la locul unde l-au ars, însă nu ca să privesc acea faptă la care de loc nu m-ar fi povățuit cugetul sau buna cuviință să o fac, ci numai ca să scap dă strigările ce să obișnuia pe atunci împrotiva acelora ce nu urma pă mulțime și de amenințările care mă și spăimîntaseră mai nainte, precum sînt cunoscute la toți <de a> [1])colo la fața locului. Iar mai nainte nici vreo vorbă, nici vreo sfătuire nu am avut despre aceasta. După ardere ne-am pomenit că nu ne lasă să plecăm, puindu-se să iscălim acel act; am vrut să ne strecurăm împreună cu alții dar n-am putut și așa am iscălit între ceilalți cu sfială și frica ce Dumnezeu știe.

Urmările mele înainte de aceasta au fost cu totul neamestecatè cu ale vremii dă atunci, precum sînt cunoscut dă toți. Nici am știut cevaș mai dinainte, nici am cunoscut pe vreunul din capii celor de atunci urmări, nici am luat vreo parte la cîte s-au urmat, aflîndu-mă retirat și cu totul neapropiat. În postul dă secretar al cîrmuirii m-am pomenit orînduit fără să voesc; aceasta să dovedește mai cu osebire din nemergerea mea în acel post, căci m-am orînduit la 25 iunie și după ce nu mi s-a primit demisia ce am trims la 7 iulie, după <ce> [1]) am umblat cîtăva vreme fugit, după ce am suferit destule amenințări ca să scap dă aceasta, m-am dus la 7 avgust în lucrare. Pre cît m-am aflat n-am urmat mai mult decît datoriile mele, a păstra banii și a ține cancelaria în bună orînduială, căci celelalte [era] nu era datorii ale mele; purtarea și credința care am păzit către casa cinstitei Vistierii m-a reînoit postul în care m-am aflat pînă la ridicare. C. Apostolescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea și arestuitul Apostolescul stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbațki.

Dos. 20/1849, f. 3, 18. Orig.

[1]) Loc rupt și șters.
[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a pitarului Costache Apostolescu din oraşul Turnu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la Mănăstirea Văcăreşti.

Anul 1849 fevruarie 14. no. 97.

Pitarul Costache Apostolescu secretarul de la Cîrmuirea judeţului Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti pentru împărtăşirea sa în fapta arderii Regulamentului de la oraşul Turnul din pomenitul judeţ, cercetîndu-se de Comisie s-au citit mai întîi acturile ofiţiale ce să află la Comisie doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu au găsit să figureze numitul în vreun chip părtaş în asemenea fapte. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisii, precum şi dela Departamentului din Lăuntru pentru zisa pricină a arderii Regulamentului din pomenitul oraş şi dintr-acestea s-au găsti numitul părtaş la fapta arderii, iscălind şi scîrnavul acela protest al săvîrşitorilor aceştii arderi ; iar propunerea lui că silit a urmat aceasta, nu îi poate fi de folos, căci precum în <doă> [1]) luni nu a voit să primească, precum arată, postul <de> [1]) secretar şi de nimeni nu s-a văzut silit. tot asemenea putea să nu primească şi a nu iscăli. <Într-acest> [1]) chip urmînd numitul Apostolescu, Comisia <îl găseşte> [1]) de vinovat şi s-ar cuveni arestuirea lui pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea învinovăţiţi. Însă fiindcă el, cheamă milostivirea asupră-i, prin jalba ce au dat lăcuitorii orăşani ai Turnului, boeri şi neguţători, către ecselenţia sa gheneralul Liders, şi care jalbă s-au trimis Comisii, iar către aceasta fiindcă el a arătat înaintea Comisii o pocăinţă pentru a lui rea urmare, Comisia dorind a da dovadă orăşanilor Turnului de clemenţa ecselenţii sale, hotărăşte slobozirea lui pă chezăşie, pînă cînd să va da hotărîrea ecselenţii sale gheneralului Duhamel pentru toţi cei asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale ca să binevoiască a da Comisii poruncă de urmare.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 20/1849, f. 4. Orig.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1848 dec. 12. — Orășanii din Pitești arată bunele purtări ale pitarului Crăciunu Stoian, fost polițai în timpul revoluției.

Orașul Pitești,

Între orășanii ce s-au luat din sînul nostru pentru cercetare la cinstita Comisie pentru bănuiala ce să zice că este asupră-le că au luat parte în lucrările vremii trecute și că printr-însa au turburat și au zmintit liniștea conorășanilor noștri, vedem că s-au luat și d. pitarul Crăciun Stoian, carele au fost într-acea vreme în ocupația postului de polițaiu pentru vreo 40 zile într-acest oraș. Noi dar, ca cei ce-l cunoaștem din copilărie purtările d-lui că au săvîrșit slujbe însemnate cu credință și cu mare rîvnă către stăpînire și public în anii 1828, 1829 și 1830, în vremea cînd se afla armia rosească aici, însărcinat fiind și cu curățenia molimii de ciumă, precum și de holera dintr-acea vreme ; mărturisim că d-lui alegîndu-să de către noi și acum într-acest an în vremea trecutei epidemice boale a holerii spre îngrijirea de îngroparea morților și curățirea caselor molipsite și tot în acea vreme s-au ales și de polițai după cererea orășanilor, mai mult pentru acest sfîrșit și d-lui n-au primit. Iar în sfîrșit făcîndu-să trebuința mai serioasă după vremile de atunci și după stăruința fostului cîrmuitor, a fost silit d-lui a primi această sarcină ; însă fiindcă cu slujba d-lui nu a vătămat cîtuși de puțin liniștea publicului, ba încă cît au privit pentru siguranța obștii a urmat potrivit cuviinții, iar nu după cum cerea vremea de atunci, iar d-lui fiind unul dintre orășanii cei cinstiți și cu purtări bune îi dăm această dovadă a noastră.

1848 dechemvrie 12.

Bagdat paharnic, G. . . . . [1]), Răducanu Paraschivescu, Petru Datcu, Vereșteu . . . . . [1]), N. Gheorghiu, Ghencea . . . . . [1]), Teodorache Costandin, Costandin . . . . . [1]), Ml . . . . . [1]) Drăguțescu, D. Doicescu, ... [1]), Marin Hristea, Da . . . . . [1]), Niculai Miha<lache> [1]), Anghel Stefanopul, Ion Popu, Lazăr Naum, Mihalache Curtic, Ivanciu Niculai, Pandele Ghenuleț, Anghel Sfințescu, Ghiță Hristescu, Tache Dobrianu, Costandin Stoenescu, Ioniță Cuhea, Ion Șteascu, Pandel Petre, Ianu Dumitriu, Teodor Gheorghiu, Nicolae Mihail, Raicu sin Pădea, Gheorghe Ronciu, Mihalache Dena vătaf, D. Ivan, Sima sin Tudor Zavaraș, C. Neldelcovici, Ivanciu Pîrvanovici, Stoian Simu, Ivanciu Bratovici, Nicolau Parvanovici, Niță Chetre, Hristea Mihai, Niță Marin, Iota Marinovici, Ivan Mihali, Nicola Petrovici, Stadini Popa, Dumitrache Cozma, Necolai Ivancea, Ghiță Nai tabacu, Niță Plăvicescu, Gheorghe Neculai, Moisi

[1]) Loc rupt și șters.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Simion tabacu, Ivancea Tabachiciu, Ion Popescu, Simion Ioan, Teodor Petrovici, Stan Dumitriu, Ioan Grigorescu, Gligore Boiangiu, Ilie Simion, D. Simionescu, Stan sin Dimitriu, Filip tabacu, D. Buzoianu, Panaiot hangiu sin Ianachi, Iachim Milovici. Atanasie Marcuvici, Niţă Toma, Hr. Gărdescu, ... [1]) . . . . Bălescu, Hriste H<agi> Roş, Trascu, Sterie Dumitru, Nanu sin Ordache, M. Niţulescu, ... [1]) Popescu, Tudor tabacu, David, Ghiurghiu, Radu Ioan, Şt. Mărculescu, ... [1]) riscu, Stanciu Boiangiu, ... [1]) micu, Stoian Teodor, Marin Zisu, Vasile Gheorghiu, Iancu . . . . . [1]), Nae M. . . . . [1]) Tanas băcanu, Neculai Bade, Costache sin Sasu, V. Stroescu, Ivan Stan, Ioniţă tabacu, Anghel Niculai, Niculae Gheorghe . . . . . [2]), Matei Radu, Matei Ioan, Stoiciu Pavel, Hristov Cavafu, Gheorghie Marin, Zamfir Ioan, Hagi Gheorghe, Marin Zaharia, Eu Ghiţa Dumitru, Hristache Hr., I. Negulescu, Pascu Anghel Rusu, A. Dimitriu, Hristache Sideriescu, Machidun post., N. I. Bălteanu, Mihalache Crăciun, N. Podeanu.

Maghistratu oraşului Piteşti.

Iscăliturile dintr-acest act fiind într-adevăr ale arătaţilor orăşani, le încredinţează şi Maghistratul spre mai bun temei.

Prezidentu Sfatului, C. . . . . [1])

Bogdan Mihălcescu.

No. 806

1848 dechemvrie 12.

Dos. 21/1849, f. 2, 9. Orig.

489

1849 febr. 8, marţi. — Interogatorul pitarului Crăciun Stoian, fost poliţai în timpul revoluţiei la Piteşti.

Anul 1849 fevruarie 8, marţi, Mănăstirea Văcăreşti. No. 79. Tacrirul d-lui pitarului Crăciun Stoian. Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Crăciun, sînt de ani 55. 2. — Însurat eşti ? Ai copii ? — Însurat, am copii. 3. — În ce te îndeletniceşti ? — Neguţător. 4. — Ce avere nemişcătoare ai ? — Casă, vie şi puţină moşie. 5. — Pămîntean eşti sau sudit ? — Pămîntean. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la 10 dechemvrie. 7. — Dumneata te-ai aflat poliţai în oraşul Piteşti pă vremea revoluţii ; în ce slujbă te aflai înaintea revoluţii şi de cine te-ai orînduit poliţai ? — Înaintea revoluţii am fost ales de maghistrat şi de oroşani de a îngriji întru cele ce să atingea de boala holerii ; întru aceasta aflîndu-mă, după izbucnirea revoluţii măcar deşi m-am cerut de către aceiaşi în post de poliţai, eu nu am voit a primi.

[1]) Loc rupt şi şters.
[2]) Indescifrabil.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<dar> [1]) prin porunca . . . . . [1]) am fost orînduit în acel post . . . . . [1]) nu m-am amestecat la <altele ce po> [1])tu aduce turburare ; dovadă la acestea am chiar înscrisul oroşanilor ce să află în cinstita Comisie. <În> [1]) toată slujba ce aveam, ca să nu fiu napristan în oraş, adesea mă duceam pă la via şi moşia mea ; seara mă duceam la prezidentul Maghistratului, maiorul Brătianul şi sărdar Berindeiu, cu carii mă povăţuiam atît intru curăţenia despre boala holerii, cît şi în alte urmări despre ţinerea liniştii oraşului. Porunca guvernului revoluţionar spre slobozirea ţiganilor am ţinut-o tăinuită şi în nelucrare la trei săptămîni şi o puteam ţinea şi mai mult dacă d. Toma Conţescu nu invita pă ţigani. La punerea în lucrare le-am adus felurite împiedicări cu cerere de chezăşie de a lor bună purtare şi a nu eşi din oraş afară. Crăciun Stoian.

Ci<tindu-se> [1]) întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Crăciun stăruind în <răspunsurile> [1]) date, s-au iscălit.

<M. Cornescu> [1]) Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri. Mănăstirea Văcăreşti.

8. — Fiindcă, precum arăţi ai ocupat postul de poliţai pînă la intrarea armiilor împărăteşti, fiindcă în acest curs de vreme s-au ars Regulamentul şi într-acel oraş Piteşti, apoi şi strîngerea oroşanilor spre acest sfîrşit al arderii fiind urmată pă temei de poruncă a cîrmuirii se înţelege că dumneata. ca un poliţai, ai fost îndeplinitor acei porunci şi prin urmare şi părtaş la acea faptă. Răspunde la aceasta. — Nici eu nici oroşanii nu am fost la arderea Regulamentului, ci propaganţii ce erau în număr de şase, au strîns ca la cinci-şase sute săteni şi i-au adus în oraş la cîrmuire unde fiind şi ofiţerul Zalic, ce comanda roata de soldaţi ce era în Piteşti şi avea şi dooă santinele pentru paza banilor statului ; acel ofiţer a luat de la cîrmuire Regulamentul şi l-au dat preoţilor ce erau cu sătenii în curtea cîrmuirii, care mergînd la protopopul ca să-l arză acolo şi negăsindu-l acasă, fiind fugit cu înţelegerea oroşanilor, au săvîrşit arderea pă uliţă. Crăciun Stoian.

9. — Ce ştiinţă ai de lista înscrierii volintirilor ca să să trimiţă la Magherul ? — Nici de listă nici de înscrierea volintirilor nu am vreo ştiinţă. Crăciun Stoian.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Crăciun Stoian stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 21/1849, f. 3. Orig.

490

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pă chezăşie a pitarului Crăciun Stoian, fost poliţai la Piteşti în vremea revoluţiei.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. Jurnal. No. 102 anul 1849 fevruarie 14.

Pitarul Crăciun Stoian din orașul Pitești, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie că a luat parte în faptele revoluționare primind post de poliţai supt guvernul revoluționar, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi listele propaganților și jurnalurile revoluționare i alte acturi după acea vreme, din care nu s-au găsit să fi luat numitul vreo parte activă în faptele revoluționare cu vorbirea, cu scrierea sau cu lucrarea. După aceasta dezbătîndu-se și răspunsurile sale date la cercetare, s-au văzut că alegerea sa în postul de poliţai s-au făcut mai întîi de către orășani și neprimind el, mai la urmă orînduindu-să de către cel de atunci cîrmuitor Hristopolu, a primit postul acesta dar s-au purtat cinstit și a păzit liniștea orașului după cuviință cu toată aprinderea duhurilor ce era pă acea vreme, după cum despre aceasta dovedește înscrisa mărturisire a unui însemnat număr de orășani din <12> [1]) ale trecutei luni dechemvrie, trimisă la Comisie <cu adresul> [1]) ecs. sale gheneralului — maior și cavaler Daniilevski, <comandirul orașului> [1]) București cu no. 1157 din 30 ale aceștii luni dechemvrie. <Primirea> [1]) numai a postului supt acel guvern revoluționar <nu poate a-l învinovăți> [1]) și a-l osîndi dacă să va fi mărginit <în lucrările curgătoare fără a săvîr> [1])și fapte turburătoare în puterea acelui <post. Pentru aceste cuvinte Comi> [1])sia hotărăște a să slobozi <numitul de la arest pă chezășie ca să vie la> [1]) Comisie cînd se va cere, dacă pînă la <săvîrșirea lucrărilor sale să va> [1]) iuvi niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar <putea do> [1])vedi vinovat.

Aceasta să va da în cunoștința ecs. sale gheneralului Șerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.
Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 21/1849, f. 4. Orig.

491

1849 febr. 8, (marți). — Interogatorul lui Răducanu Burdeanu fost profesor la Cîmpulung.

Anul 1849 fevruarie 8, marți.

No. 80. Tacrir al lui Răducanu Burdeanu lăcuitor din orașul București, de ani 26 stare n-are, ne-nsurat de religie ortodocsă, profesor.

1. — Ce știință ai atît înaintea revoluții, cît și de la eclatarea revoluții pînă la intrarea oștirilor otomane în prințipat, mai vîrtos

[1]) Loc rupt. Completările s-au făcut după conceptul jurnalului de la f. 5.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fiind profesor care mai toţi de obşte au luat parte însemnată în evenimentele trecute ? Mai vîrtos fiind şi propagandist după cum în lista propaganţilor se arată. Arată Comisii ce te-a îndemnat ca să te însărcinezi cu propoveduirea îndemnătoare spre turburări către norod ? Arată Comisii tot adevărul, căci Comisia are mijloace să-l descopere şi atunci vei fi mai împovărat cu osîndă. — Nimic nu cunosc despre aceasta. Eu deşi am fost profesor, dar am fost al clasului al doilea şi toată corespondenţa cu orice autoritate priveşte pă seama profesorului celui de clasul al 1-iu, iar eu ca profesor al pomenitului clas n-am avut relaţie decît cu şcolarii mei, care era de la vîrsta de 6—7 ani pînă la zece-doisprezece ani. Iar cît pentru propagandă, silit fiind de guvernul de atunci, cel care mă ameninţa că mă depărtează din postul pe care, Dumnezeu <ştie cî> [1])tă <mu> [1])ncă pînă să-l poci . . . . . [1]) primesc . . . . . [1]) însă . . . . . [1]) ocazie . . . . . [1]) demisia regularisită . . . . revoluţiei . . . . Nicolae . . . [1]) drept dovadă . . . . . [1]). Iar cît pentru . . . . . [1]) de care mă văz într>ebat, eu nu am ro [1])stit vreo vorbă pricinu<itoare . . . . . [1]) fel de urmări, căci toată în<sărcinar> [1])ea mea era să spun lăcuitorilor <ca să-şi înde>plinească datoriile lor către proprietari, arendaşi ca şi pînă acum, pînă ce se vor face şi se vor întări celelalte legi după făgăduiala guvernului R. Burdeanu.

2. — Cine era profesorul al clasului al 1-lea în oraşu Cîmpulung ?. — În oraşul Cîmpulung era profesor al clasului 1-iu d-lui Ioan Brezoianu, care a şi fugit peste graniţă. R. Burdeanu.

3. — Ce cunoşti asupra arderii Regulamentului în oraşul Cîmpulung ? Pă cine ştii că au fost cei mai înfocaţi învitători la săvîrşirea unei asemenea nelegiuite fapte şi dacă şi însuţi ai luat parte şi ai fost faţă cînd s-a săvîrşit arderea ? — Cunosc că s-a ars : nu cunosc cine au fost aceia, decît mărturisesc că atunci am văzut adunaţi mulţime de ţărani, mulţi orăşani în fruntea cărora era dl. cîrmuitor Ioan Const. Bălăceanu, unde am fost faţă ca un privitor fără să iau nici o altă parte. R. Burdeanu.

4. — Cluburi în oraşul Cîmpulung făcutu-s-au ? Cine au fost cei mai înflăcăraţi mădurali ai acelor cluburi şi dacă ai luat şi dumneata parte ? — Cluburi într-acel oraş nu s-au făcut nici de cum şi prin urmare nici mădulari înflăcăraţi n-au fost ; asemenea nici eu n-am avut cum să iau parte. Şi chiar de ar fi fost nici o dată n-aşi fi fost următor la asemenea fapte pe care nici o dată nu le-a dorit inima mea, R. Burdeanu.

<5. — Stărueşti în răspunsurile date ?> [1]) — Totd-auna stărues, căci eu totd-auna am fost mulţumit pe eczistenţa mea fără să doresc nici o altă prefacere. R. Burdeanu.

<În faţa> [1]) noastră.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 22/1849, f. 1. Orig.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

492

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a profesorului Răducanu Burdeanu ca propagandist.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 17. No. 110.

Răducanul Burdeanul profesorul de aici din Bucureşti, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în faptele revoluţionare, s-au cercetat de către Comisie şi luîndu-se în băgare de seamă atît ofiţialele acturi ce să află în Comisie atingătoare de faptele turburătoare ale trecutei răzvrătiri, precum şi răspunsurile numitului date la cercetarea Comisii, s-au dovedit fără tăgăduire că numitul Răducanu Burdeanul a luat parte activă în faptele revoluţionare făcînd propagandă prin sate cu plată de leafă, spre învitarea lăcuitorilor ţărani în duhul şi <do> [1])rinţele acelui nelegiuit guvern revoluţionar. De aceea Comisia hotărăşte <a sta> [1]) numitul supt arest pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceea ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va <supune la cunoştinţa ecs. sale> [1]) gheneralul Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. <Polcovnic Garbaţki.> [1])

Dos. 22/1849, f. 2, Orig.

493

1849 febr. 9, miercuri. — Interogatorul lui Gheorghe Brînză, cafegiu din Ruşii de Vede.

Anul 1849 miercuri, fevruarie 9.

No. 81. Tacrir al lui Gheorghe Brînză lăcuitor în Ruşii de Vede, de ani <3> [1])7, stare : are o casă, însurat cu copii de meserie cafegiu, lege ortodocsă.

1. — Ce cunoşti atît înaintea izbucnirii revoluţii cît şi de la izbucnirea revoluţii pînă la întrarea în prinţipat a armiilor împărăteşti, căci după arătarea poliţaiului de acolo eşti însemnat ca un republican bîntuitor ; şi ca unul ce erai întreprinzător de meserie cafegiu, loc public unde să adună tot felul de oameni, ce auzeai înainte de eclatarea revoluţii cît şi după aceasta şi pă cine vedeai mai înflăcărat vorbind în fapte revoluţionare ? Arată Comisii toate

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

împrejurările şi ce parte ai luat şi însuţi în trecutele evenimente. — Despre cele dinaintea revoluţii nu cunosc nimic. Însă sîmbătă pe la prînz, iunie 12, a sosit dl. Hariton Racotă în Ruşii de Vede şi a tras într-o livede de pruni şi pe seară tot într-acea zi a sosit şi dl. Alecu Racotă, comandirul acelui escadron, apoi tot într-aceiaşi zi a venit <şi> [1]) subtcîrmuitorul, dl. Nan<oveanu> [1]) . . . . . [1]) ca să se întîlnească cu dl. Hariton, şi după <ce> [1] s-au salutat prin sărut<ări au> [1]) prînzit împreună. Dar ştiu că <s-a cerut d.> [1]) subtcîrmuitor de către d. . . . . [1]) să> [1]) înlesnească trebuincioasele <pentru cvartiruir> [1])ea soldaţilor şi a cailor; apoi tot într-acea zi de s<îmbătă în vremea aprind>erii lumînărilor <s-a săvîrşit> . . . . . [1]) naţii constituţii înai<ntea . . . . . [1]) ele de către dl. Racotă . . . . . [1]) Atunci pe cînd dl. Hariton <citea acea> [1]) proclamaţie a sosit şi şt<afetă de la> [1]) dl. Gigîrtu din Turnu că s-a ar<dicat> [1]) constituţia şi în Bucureşti şi în urmă, a doa zi duminică s-a săvîrşit ţeremonia sfinţirii Constituţii în piaţă, slujind osfeştania protopopul Hristea <Iconomu şi> [1]) alţi preoţi şi tot într-<aceiaşi zi> [1]) fraţii Răcoteşti cu ecsadronul <au plecat> [1]) spre Craiova. Şi mai nainte de plecarea d-lor au proclamat de ocîrmuitor pă dl. Emanoil Costandinescu al judeţului Teleormanului în locul d-lui Gigîrtu. Dar la întrebarea din urmă a cinstitei Comisii, mărturisesc că înainte de citirea proclamaţii, pă nimeni n-am auzit vorbind ceva întăritor către fapte revoluţionare, iar de la acea vreme în colo oricine vorbea prea slobod în cafeneaua mea pentru că aşa era vremea. Eu însă nici o parte n-am luat, ci îmi căutăm de prăvălia mea ca să-mi poci agonisi hrana mea şi a familii mele din toate zilele. Gheorghe Brînză.

2. — <Ce> [1]) cunoşti asupra împrejurării <arderii Regu> [1])-lamentului şi pe care <ai văzut> [1]) mai înflăcărat la acea<stă urmare> [1])? — Nimic; nu cunosc nimic, căci acolo Regulamentul public nu s-a ars, ci un d. Anton Moshonu l-a ars ca particular, aducîndu-l în piaţă şi zicînd că-l arde fiindcă nu-i mai face trebuinţă ca o carte afurisită; şi această faptă s-a săvîrşit cu ţeremonie bisericească, slujind iarăşi numitul de mai sus protopop. Gheorghe Brînză.

3. — Stărueşti într-aceste arătări? — Stăruesc într-aceste arătări şi mărturisesc cinstitei Comisii că primesc să fiu pedepsit dacă nu vor fi adevărate. Gheorghe Brînză.

În fiinţa noastră a iscălit.

Scarlat Gr. Ghica I. Suţu.

Dos. 23/1849, f. 1. Orig.

494

1849 febr. 11. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Gheorghe Brînză de la arest pe chezăşie.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Comisia alcătuită pentru cercetarea arestanților celor amestecați în fapte revoluționare. Anul 1849 fevruarie 11. Mănăstirea Văcărești. No. 93.

Gheorghe Brînză din orașul Rușii de Vede județul Teleormanului arestuitul la mănăstirea Văcărești, cu catigorie de republican bîntuitor, cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile sale, date la întrebările ce i s-au făcut de Comisie, din listele propagaților, din jurnalurile revoluționare, nu s-au putut dovedi să fi luat vreo parte activă în fapte revoluționare cu vorbirea, su scrierea sau cu lucrarea, mai cu seamă că meseria sa de cafegiu, care urmează a-l ținea nedezlipit de prăvălia sa, nu putea a-l ierta să alerge cu nebunii după neorîndueli. Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăște slobozirea numitului Gheorghe Brînză de la <arest> [1]) pă chezășie, ca să vie la Comisie cînd se va cere <dacă> [1]) pînă la săvîrșirea lucrărilor ei să vor iuvi <niscari> [1]) împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar <dove> [1])di vinovat.

Aceasta se va supune în cunoștința ecselenții sale ghenerălului Șerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.
Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 23/1849, f. 2. Orig.

495

1849 febr. 9, miercuri. — Interogatorul lui Dimitrie Bresniceanu din Cerneți.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri, Mănăstirea Văcărești. No. 82 Tacrirul lui Dimitrie Bresniceanul.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai ? — Dimitrie Bresniceanul, sînt de ani 57. 2. — Însurat ești, ai copii ? — Sînt văduv am și copii. 3. — Ce îndeletnicire ai ? — Munca cîmpului. 4. — Ce avere nemișcătoare ai ? — Am dooă căscioare în Cerneți și vie. 5. — De ce religie ești ? — Creștin pravoslavnic. 6. — Pămîntean ești ori sudit ? — Pămîntean și cavaler rosescu după luptele mele . . . . . [1]) de la 1829. 7. — De cînd ești arestuit ?— De la 14 <octomvrie> [1]). 8. — Dumneata ești arestuit după pîra adusă asupră-ți de către cîrmuitorul județului că ai strîns oameni turburători în socoteala lui Magherul. Arată toate împrejurările în aceasta. — Eu în <Cerneți> [1]) fiind. <lăc> [1])uitor, m-am <aflat> [1]) acolo cînd Magherul a trecut pă <acolo> [1]) la Turnul la d-lui paharnic <Miha> [1])lache Ciupagea, cînd atunci d-lui <Mihalache> [1]) îm-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

preună cu mădularile maghistratului şi cu alţii din oraşani au eşit afară din oraş spre întîmpinarea Magherului cu cinste de pîine şi sare, numindu-l <că> [1]) este gheneral şi l-au luat însuşi în a sa caleaşcă şi i-au dus cu acea pompă la Turnul în casa dumisale, aflîndu-se în acest cortej şi suptcîrmuitorul Iordache Iupceanul. A doa zi după aceasta a venit la mine un dorobanţ trimis de domnul Ciupagea ca să mă ducă la dumnealui, unde ducîndu-mă a început d-lui a-mi zice că trebuinţa cere, după cererea şi a gheneralului, a scrie oameni spre pază mai cu seamă că ţiganii sînt slobozi şi dorobanţi spre pază nu sînt, îndemnîndu-mă a sluji şi eu ca unul ce am slujit în oştire şi cunosc slujba. Eu i-am răspuns că pentru slujbele ce am săvîrşit am luat şi răsplătire de trei cavalerii de la preaputernicul împărat al Rosii şi nici nu am trebuinţă de o altă cinste, iar către aceasta, fiind văduv şi sărac nu poci a-mi părăsi copii şi să mă îndeletnicesc nici cu strîngerea oamenilor. D-lui Ciupagea mi-au făcut mustrări de ce nu voiesc a sluji cu toţii. După aceasta m-au chemat d-lui Nicolae Opran, cîrmuitorul de atunci, şi cu feluri de vorbiri amăgitoare a umblat să mă înduplece şi văzînd că nu poate izbuti a început şi cu înfricoşări. Şi aşa m-am întors la casa mea în Cerneţi, unde a venit dorobanţ de la suptcîrmuitorul Iupceanul chemîndu-mă la d-lui şi nevoind a mă duce s-au întors dorobanţul, iar eu m-am dus la cafenea unde a venit şi Iupceanul şi după multe vorbe din parte-i pentru nesupunerea mea, mi-au zis în urmă că îmi va face el. După aceasta mi-am căutat de treaba mea pînă la a mea aridicare cu catigoria ce mi s-au arătat de către cinstita Comisie, care catigorie pociu zice cu încredinţare că s-au pus asupră-mi de către d-lui Ciupagea şi nepotul său Iupceanul. Eu am slujit cu sîngele meu, precum am arătat, şi semnele împărăteşti ce le port şi decreturile împărăteşti dovedesc destul slujbele mele. Apoi va fi şi păcat şi ruşine a birui nişte mincinoase arătări zisele dovezi ; va fi păcat, eu om bătrîn, pătimaş întru sănătate să fiu arestuit aproape de cinci luni.

Dacă dar, Comisia preţueşte aceste ale mele cuvinte şi mă cunoaşte că nu am luat nici un fel de parte în revoluţia trecută, o rog cu fierbinţeală ca <să-mi> [1]) statornicească cinstea ce vrăjmaşii mei au voit să mi-o înegrească şi totdeodată să fiu slobod a mă duce al lăcaşul meu.

Neştiind carte Dumitru Brisniceanu s-au iscălit de mine.

I. Suţu.

Citindu-se întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Bresniceanu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 24/1849, f. 1. 14. Orig.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

496

1849 febr. 11. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea din arest a lui Dimitrie Bresniceanu din Cerneţi, cu chezăşie.

No. 92. Anul 1849 fevruarie 11.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Dimitrie Bresniceanul din oraşul Cerneţi, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a strîns oameni turburători pă seama Magherului cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile sale date la întrebările Comisiei, din listele propaganţilor, din jurnalurile revoluţionare nu s-a dovedit să fi luat vreo parte activă în revoluţie nici cu vorbirea, nici cu scrierea, nici cu lucrarea, mai vîrtos că <starea> [1]) lui fizică, fiind şi bătrîn şi sacat, nu îl arată de om cu <înclinări spre fapte> [1]) turburătoare. Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte <a se slobozi numitul Di> [1])mitrie Bresniceanu de la arest pe chezăşie ca să vie <la Comisie cînd> [1]) se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi <niscari> [1]) împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va încunoştinţa ec. sale gheneralului Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 24/1849, f. 2. Orig.

497

1848 dec. 13. — Petre Orbescu cere Comisiei de cercetare eliberarea fiului său de sub arest.

Priimită la 13 dechemvrie 1848, no. 49.

Prea cinstite boerule !

La trecutul iulie, la deal fiind pentru lucrul vii, în lipsa mea de aici, blestemaţii de profesori au înşălat pe copilul meu Petre Orbescu, nevîrsnic de ani 17 după cum se va vedea, şi l-au trimis supt numire de comisar la judeţul Dolj şi prinzîndu-să l-au pus la arest, unde au şăzut dooă luni şi jumătate ; acum l-au trimis aici şi din zioa Sfîntului Nicolae să află în arest la Văcăreşti.

Fierbinte mă rog să vă milostiviţi asupra bătrîneţilor mele . . . . [1]) a ne . . . . . [1]) schipsilui ca să porunciţi să să slob<cază, căci fără mi> [1])nte fiind, l-au înşălat blestemaţii aceia

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de profesori şi voi fi cu toată familia mea rugător către milostivul Dumnezeu a îndelunga <cursul> [1]) vieţii domnii voastre.

Plecat supus, clucer Petru Orbescu

<Rezoluţia> : La delă spre ştiinţă

Dos. 25/1849, f. 1. Orig.

498

1849 febr. 9, miercuri. — Interogatoriul lui Petre Orbescu fost propagandist în plasa Amaradia jud. Dolj.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri.

Nr. 83. Tacrir al lui Petre Orbescu lăcuitor din oraşu Bucureşti, de ani 18, stare a sa n-are, ne-nsurat fără nici o meserie, de lege ortodocsă.

1. — Ce cunoşti d-ta atît înaintea eclatării revoluţii şi de la zioa eclatării revoluţii pînă la intrarea oştirilor împărăteşti în principat ? Arată ce parte ai luat în evenimentele trecute ? — Eu despre revoluţia mai nainte de eclatarea ei n-am nici o ştiinţă, decît pe atunci, ca şcolar în clasul a 6-lea gimnazial la Radu Vodă, vorbeam cu conşcolarii miei despre revoluţiile întîmplate la Viena şi în Franţa, după cum citeam prin gazete. Apoi după ce a eclatat revoluţia şi aici şi au început a se forma cluburi revoluţionare m-am dus şi eu o dată la clubul ce se aduna în casele lui Apolonie, unde n-am luat parte la discuţii, dar am văzut că mă trece de acolo într-o listă şi mă orîndueşte propagant pentru plasa Amărăzii din judeţul Doljul, cu care însărcinare m-am îndeletnicit pînă la septemvrie. Această misie am primit-o silit . . . . . [1]) dar de răsplătirea ce era <hotărîtă> în [1]) bani unui propagant . . . . . <nu m-am> [1]) împărtăşit decît numai pînă . . . . . [1]). P. Orbescu.

2. — Ca un propagant ce erai învitai pă norod la neorîndueli şi la nesupunere ? — N-am săvîrşit nici o faptă de turburare, ci m-am mărginit totd-auna la instrucţiile ce aveam de îndemnam pe lăcuitori la muncă şi supunere la datoriile către proprietari ; ba încă totd-auna m-am silit ca oricînd se ivea vreo neorînduială scornită de duhul vremii de atunci să împac duhurile şi să aduc buna orînduială pă cît mijloacele mă erta. P. Orbescu.

3. — Ce cunoşti asupra săvîrşirii arderii Regulamentului ? Cine au fost cei dintîi îndemnători la această faptă ? Unde erai atunci şi ce parte ai luat la aceasta ? — Nu cunosc nimic căci eu mă aflam dus în plasă, dar de acolo întorcîndu-mă în oraş şi mergînd la d-lui ocîrmuitoru Florian Aron, mi-a spus că arzîndu-se Regulamentul în Bucureşti urmează a se săvîrşi tot asemenea şi

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

acolo, după care m-am întors iarăşi în plasă. Iar îndemnători la săvîrşirea aceşti fapte au fost dl. Aron, propagandişti din partea locului şi unii din orăşani, care mai toţi astăzi se află fugiţi peste graniţă. P. Orbescu.

4. — Stăruești într-aceste arătări ? — Stăruesc şi mărturisesc către cinstita Comisie că misia mea de propagant este o greşeală mare şi vrednică de osîndă. Însă rog cu umilinţă pă cinstita Comisie ca să binevoiască a lua în consideraţie atît neaverea mea, avînd părinţi foarte sărmani, cît şi cruda mea vîrstă care n-a putut să prejudece <rezul> tat ce ar fi putut să tragă asupră-mi o asemenea misie ; milostivindu-se totdeodată a mă slobozi ca să pociu să îngrijesc de nişte părinţi sărmani însărcinaţi cu alţi fraţi ai mei de o vîrstă foarte fragedă şi care au singura nădejde în sprijinul de la mine, fiind destul pentru mine care mă căesc pentru nelegiuita mea faptă de propagant, arestuirea mea în puşcăria din Craiova de la 25 septemvrie şi pînă la începutul lui dechemvrie şi de atunci şi pînă acum în mănăstirea Văcăreşti.

P. Orbescu.

În fiinţa noastră.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 25/1849, f. 2. Orig.

499

1849 febr. 12. — Comisia de cercetare declară pe Petre Orbescu vinovat ca fost propagandist în judeţul Dolj şi, fiind nevîrstnic, pentru eliberarea lui va hotărî generalul Duhamel.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 94. Anul 1849 fevruarie 12.

Jurnal.

Petre Orbescu de aici din Bucureşti, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în faptele revoluţionare cu propaganta cercetîndu-se de Comisie, din răspunsurile sale date la întrebările ce i s-au făcut şi din listele propaganţilor s-au dovedit că numitul a luat parte activă în revoluţie, făcînd propaganta prin plata de leafă în judeţul Doljului şi prin urmare să cuvine a sta arestuit pînă cînd să va hotărî şi pentru dînsul de către ecs. sa gheneral Duhamel ceea ce se va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea învinovăţiţi. Însă fiindcă numitul să află în nevîrsnicie, numai de ani 18 şi nedeplina sa judecată, din sărăcie a putut lesne să-l înşele pentru interesul lefii a primi acea misie de propagant, fără a judeca şi a prevedea rezultatul ; fiindcă acum arată căire de greşala sa şi fiindcă pravila ţării întrevine în favorul nevîrs-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nicilor căzuți în greșeli sau crime, fiindcă sînt cinci luni aproape de cînd stă la arest, de aceea rămîne la milostivirea ecs. sale generalului Duhamel a hotărî cele ce va bine chibzui.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 25/1849, f. 3. Orig.

500

1849 febr. 14. — Generalul Duhamel permite eliberarea de sub arest a lui Petre Orbescu, cu chezășie.

A son excellence mr. le général A. de Duhamel, commissaire impérial dans les principautés, chevalier g-de. croix et de plusieurs ordres etc. etc. etc.

Excellence !

Je m'empresse de soumettre à la connaissance de votre excelience la décision nr. 94 que la Commission a preis sur l'enquête du prévenu Pierre Orbesco, en vous priant mon général de vouloir bien me donner vos ordres.

Michel Cornesco

Le procureur, I. Sutzo

Nr. 174
le 12 Février 1849
à Vacaresty.

La Commission est autorisée à libérer le nommé Pierre Orbesco sous caution et de s'entendre à ce sujet avec s. e. le général Therbinsky. 14 Février 1849.

A. Duhamel

Dos. 25/1849, f. 5. Orig. franc.

501

1849 febr. 9, miercuri, Mănăstirea Văcărești. — Interogatoriul protopopului Dincă din Craiova.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri, Mănăstirea Văcărești.
No. 84. Tacrirul protopopului Dincă de la Craiova.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai ? — Protopopul Dincă sînt de ani 57. 2. — Însurat ești, ai copii ? — Însurat am și copii. 3. — Ce avere nemișcătoare ai ? — Am casă și vie. 4. — Unde locuești ? — În orașul Craiova. 5. — De cînd ești arestuit ? — De la 26 octomvrie. 6. — Arestarea cuviioșii tale este urmată după arătarea cîrmuitorului părții locului că ai îmbrățișat faptele revoluționare

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

propoveduind pă norod întru aceasta, adică îl îndemnai să nu să supuie la legile cunoscute şi întărite de înaltele dooă Puteri împărăteşti, ci la nebuniile guvernului revoluţionar. Arată Comisii pă ce temei aţi îmbrăţişat această profesie de propagant ? Cu ce cuget împrotivitor legii noastre şi caracterului ce purtaţi aţi propoveduit o asemenea turburare şi vrăjmăşie între frate cu frate ? — În Craiova eu propagant nu am fost, nici măcar prin sate. În Craiova este îndeplinitor de episcop preasfinţia sa părintele Nifon ; în locul sfinţii sale pă acea vreme a răzvrătirii era lăsat părintele arhimandritul Nichifor. Eu, ca un protopop, datoria mă făcea a fi supus celor mai mari decît mine şi a urma poruncilor lor. Pă preasfinţia sa părintele mitropolitul îl cunosc încă de cînd era grămătic la fostul episcop Galaction ; cînd a luat darul de diacon eu am fost diacon şi am săvîrşit slujba hirotonisirii. Preasfinţia sa acum este mitropolit, capul bisericii şi urmează a fi supuşi toţi preoţii poruncilor preasfinţii sale ; nu este slobod nooă să prejudecăm acele porunci ce mi să dă, ci sîntem datori a urma întocmai.

Acum viu la catigoria pă temeiul căria m-am arestuit patru luni aproape şi arăt cele următoare : la 13 de iunie trecut a venit în Craiova de la Caracal Iliad cu ceilalţi capi ai revoluţii şi chemaţi fiind de către maghistrat boerii, neguţătorii şi ceilalţi orăşani ce nu fugiseră (pentru căci unii erau fugiţi) împreună fiind şi arhimandritul Nichifor îmbrăcat cu sfintele odăjdii, l-am însoţit şi eu după datorie, fiind poruncit, şi am eşit afară din oraş spre întîmpinarea numiţilor la barieră cu pîine şi cu sare din partea maghistratului şi cu această pompă i-am adus în oraş la şcoală şi după aceasta ne-am risipit fieşcare la casa lui. După care, bolnăvindu-mă de holeră din pricina zădufului şi a ostenelii am zăcut trei săptămîni ; şi încă slab fiind, din poruncă, m-am dus la episcopie de unde, însoţind pă arhimandritul Nichifor, ne-am dus la cazarmă unde erau adunaţi toate otorităţile din acest oraş şi norod îndestul şi cu acest chip s-au citit sfeştanie şi după aceasta s-au săvîrşit jurămînt de către ostaşi că vor păzi constituţia şi după aceasta am plecat acasă. Într-o altă zi, nu ţiu minte, cu asemenea chip s-au sfinţit steagurile miliţii cele nooă de către arhimandritul şi ceilalţi preoţi ; tot atunci, fiind norod şi din judeţ, s-au citit şi alte porunci şi s-au făcut şi jurămînt. Cînd s-au ars Regulamentul la Tîrgul de Afară, fiind zi de tîrg şi eu fiind dus de dimineaţă pentru a tîrgui cele de trebuinţă, am văzut mulţime de norod avînd şi muzica înainte şi cu Regulamentul pus în prăjini, care toţi aceia au venit la obor şi l-au pus spre ardere, citindu-se de către un mirean afurisania preasfinţii sale părintelui mitropolitul, care s-au citit şi aici în Bucureşti. Am zis că s-au citit de către un mirean, pentru căci nici arhimandritul nici vreun alt preot nu a fost de faţă. Acestea ştiu şi mărturisesc. Aceasta este singură greşeală a mea de am dat ascultare celor mai mari decît mine, pentru care şi sînt pedepsit patru luni la închisoare.

Dincă iconomu protopop

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-se întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 26/1849, f. 1, 12. Orig.

502

1849 febr. 12. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea cu chezăşie a protopopului Dincă din Craiova.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 12, no. 96.

Protopopu Dincă de la Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că au îmbrăţişat fapte revoluţionare, propoveduind pe norod întru aceasta, s-au cercetat de Comisie şi după ce s-au luat mai întîi în citire listele propaganţilor, jurnalurile revoluţionare i alte înscrisuri privitoare de trecuta revoluţie, s-au dezbătut apoi şi răspunsurile ce acesta au dat la întrebările Comisii. Şi în cele dîntîi numite acturi nu s-au găsit să figureze cu cevaşi fapte de asemenea fire, iar din răspunsurile lui să vede părtaş la slujbe bisericeşti, adică sfinţirea constituţii dictată de revoluţionari, sfinţirea steagurilor a acelora şi săvîrşirea jurămîntului că vor păzi şi vor sprijini constituţia, care toate acestea le-au urmat din porunca mitropolitului împreună cu arhiereul Nichifor, locţiitorul de episcop, i cu alţi preoţi. Aceste fapte ale numitului protopop, mai cu drept cuvînt, s-ar putea judeca de oricine de învitătoare a revoluţii, prin urmare din cele mai mari crimi cînd cuvioşia sa le-ar fi săvîrşit pornit de sineşi. Dar fiindcă (precum se dovedeşte) el au urmat la toate după a unuia mai mare porunci obştite prin tipar şi manuscrise ţirculare, avînd şi în cap la acestea pă locţiitorul episcopii, aceste fapte ale numitului protopop deşi Comisia nu le găseşte într-o greutate ca cînd le-ar fi urmat într-alt chip, însă nu poate a-l judeca de tot vinovat. De aceea Comisia, cu endulgenţă, hotărăşte a să slobozi de la arest supt chezăşie pînă cînd se va hotărî de ecselenţia sa gheneralul Duhamel şi pentru cuvioşia sa ceea ce va hotărî pentru alte feţe bisericeşti care, din cercetările Comisii, se vor găsi întinaţi de asemenea netrebnice fapte şi cu asemenea împrejurări ca şi cuvioşia sa.

Acest jurnal împreună şi cu cercetarea se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 26/1849, f. 2. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 febr. 9, miercuri. — Interogatoriul lui Moise Solomiescu, logofătul satului Coconi jud. Ilfov.

Anul 1849 fevruarie 9, miercuri.

No. 85. Tacrir al lui Moise Solomiescu şezător în satul Coconi judeţul Ilfovul de ani 26, stare are doă vii, de meserie logofăt de sat la Coconi, de religie ortodocsă.

1-iu. — Ce parte ai luoat în revoluţiea trecută ? Fost-ai propagant ? Invitat-ai lăcuitorii din sat la neorîndueli şi nesupunere ? — Eu nici o parte n-am luoat, decît ca logofăt al satului am citit poruncile, după datoriea ce aveam, care venea de la guvernul revoluţionar după eclatarea revoluţii ; propagandă n-am făcut, nici pă lăcuitori nu i-am îndemnat la fapte revoluţionare sau la nesupunere către proprietari. M. Solomiescu.

2-lea. — Cine era propaganţii care ştii că au venit prin sate şi mai cu seamă acolea la Coconi, pentru ca să îndemneze pă lăcuitori la nesupunere ? Acolo în satul nostru a venit propagant un Costache Urlăţeanu, care propoveduia către norod că acum va fi dreptate şi că boeri au <căzut ; mai ştiu> [1]) încă, că dl. subtcîrmuitor Dum<itru> [1]) Grătinescu ce era . . . . . [1]) de revoluţie el . . . . . [1]) chemat pă toţi . . . . . [1]) precum şi lăcuitori.

3. <Ce ştii despre fapta> [1]) arderii Regulamentului <şi unde te a>flai ? . . . . . [1]).

4-lea. — Stăruieşti în arătările acestea ? — Stăruesc şi mărturisesc că toate arătările mele sînt adevărate în frica lui Dumnezeu. În fiinţa noastră.

M. Solomiescu.

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 27/1849, f. 1. Orig.

504

1849 febr. 12. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Moise Solomiescu din satul Coconi.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. Anul 1849 fevruarie 12. No. 95.

Moise Solomiescu, lăcuitor ţăran din satul Coconi judeţul Ilfovului şi logofătul acelui sat, arestuitul la mănăsirea Văcă-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

reşti cu catigorie că au arătat nesupunere la cele legiuite învitînd şi pă ceilalţi consăteni ai săi la aceasta cercetîndu-se de Comisie, s-au îndestulat Comisia că împuiat fiind capul său de făgăduelile ce li se didese ţăranilor prin acea constituţie a revoluţionarilor, a urmat mişcări turburătoare nesupunîndu-se la cele legiuite. Dc aceia Comisia hotărăşte a să slobozi de la arest la casa sa, prin cîrmuirea locală, pă chezăşie de bune purtări pă viitorime. Iar pentru pedeapsa ce i să cuvine pentru ale sale fapte rămîne a să hotărî de către ecselenţia sa gheneral Duhamel, după cum s-a găsit de cuviinţă.

Aciastă să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 27/1849, f. 2. Orig.

505

1849 febr. 10, joi. — Interogatoriul profesorului Nicolae Nenovici.

No. 86 Tacrirul lui Nicolae Nenovici. Joi, fevruarie 16, 1849, la Colţea.

Întrebări-răspunsuri.

1. — Cum vă chiamă ? De cîţi ani sînteţi ? De unde sînteţi de fel şi ce meserie aveţi ? Ce stare aveţi ? — Nicolae Nenovici, de ani 24, de aici, sînt profesor, n-am nici o stare. N. Nenovici.

2. — Însurat eşti, ai copii ? — Însurat, am şi un copil. N. Nenovici. 3. — De ce naţie şi sudit eşti ori pămîntean ? — Rumîn, dar tată-mieu şi neamul mieu să trage de sîrbi ; sînt pămîntean născut aici. N. Nenovici.

4. — De cîtă vreme eşti profesor şi la ce şcoală publică ? Unde ţ-ai făcut învăţătura ? — Învăţătura mi-am făcut-o în Colegiul Sfîntul Sava vreo cinci ani ; sînt profesor de vreo . . . . . <ani> [1]) la şcoala Brăilii. În <luna> [1]) mai m-au adus la şc<oala> [1]) de aici ca <profeso> [1])r de <gra> [1])matică şi . . . . [1]) N. Nenovici.

5. — Tot într-o vreme, fiind profesor, ai făcut şi pă propagand cu leafă de lei 1000, sau că te-ai lepădat de a fi profesor ca să poţi îmbrăţişa cu rîvna, numai slujba de propagand ? — Cînd m-am orînduit <propa> [1])gand să desfiinţase <acade> [1])mia iar leafă mi-am primit-o drept profesor pînă la sfîrşitul lui avgust ; <am pri> [1])mit totdeodată şi leafă ca un propagand lei 500 pă lună de la cinstita Vistierie. N. Nenovici.

6. — Ce te-au îndemnat să te însărcinezi cu o lucrare scîr-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

navă şi vătămătoare liniştii obşteşti, în vreme cînd profesia d-le de profesor la şcoala naţională era însemnătoare şi cinstită şi în vreme cînd era şcoala închisă ai primit leafă legiuită. — Nicolae Bălcescu şi Alexandru Golescu m-au chiemat şi mi-au poruncit din partea guvernului ca să merg cu misia aceasta, dîndu-mi şi doă porunci tipărite către săteni, prin care îi povăţuia a să supune la datoriile proprietariceşti şi a strînge bucatele după cîmp i o poruncă <a> guvernului de orînduirea mea ca propagand în judeţul Brăilii ; iar instrucţiile de cele ce aveam a urma, era să le primesc de la cîrmuitorul Tache Golescu, unde şi ducîndu-mă mi s-au dat copie după instrucţiile Departamentului din Lăuntru şi peste doă zile am plecat la plasa Bălţii îndeplinind acele instrucţii. N. Nenovici.

7. — Mai nainte de alte întrebări Comisia te întreabă să-i arătaţi ceea ce cunoaşteţi într-o asoţiaţie întocmită şi întitulată „Asoţiaţia comerţială în Romînia ?“ — Pentru întîa oară auz de aceasta. N. Nenovici.

8. — Isprăveşte de a arăta lucrarea d-le la Brăila pă cîtă vreme ai stătut acolo. — Lucrarea mea la Brăila am arătat-o la răspunsul no. 6 şi alt n-am ce arăta. N. Nenovici.

9. — De la Brăila unde te-ai dus, pe ce vreme şi cît ai şezut pă unde ai fost şi care ţi-au fost lucrările d-le întru care cu cine te înţelegeai ? — După venirea mea de acolo în Bucureşti la 4 septemvrie, a doa zi noaptea m-au chemat la Departamentul din Lăuntru şi mi-au dat d. Roset, directorul, doă porunci, una către cîrmuitorul Oltului, Văleanu şi alta către Ghiţă Cantacuzino, cîrmuitorul Teleormanului <ca să> [1]) mă cunoască de <slujbaş al> [1]) stăpînirii spre a le <comuni> [1])ca prin grai venirea e. s. F<uad efen> [1]di şi a trimite lăcu<itori> [1]) din judeţ <înaintea e. s. Fuad> [1]) efendi ca <să arate mul> [1])ţumire pen<tru păzirea> [1]) constituţii. Am şezut două z<ile . . . . .> [1]) acolo la Turnu . . . . [1]) tot . . . . [1]) am şezut. La e. s. Fuad nu s-au trimis niminea ; pentru ce nu ştiu. După aceasta am venit iar în Bucureşti, unde la jumătate poşte afară din Bucureşti m-au oprit oamenii, zicîndu-mi că nu poci să întru în Bucureşti, căci mă primejduesc, fiindcă turcii au întrat în oraş şi au înconjurat Bucureştii şi atunci iarăşi m-am întors de frică în Slatina, unde am şezut pînă la sosirea d-lui cîrmuitor Niculescu, care m-au încredinţat de cele ce să urmau, şi atunci iarăşi am venit aici. N. Nenovici.

10. — De la întoarcerea d-tale de la Slatina aici şi pînă la zioa cînd te-ai arestuit, precum arăţi prin <tacrir că> [1]) ai şezut în Bucureşti . . . . . [1]) slobod ; în acest <curs de> [1]) vreme care ţi-au <fost> [1]) purtarea d-tale ca să <dai prilej> [1]) arestuirii d-tale ? — Pricina arestuirii mele nu o cunosc, căci eu am stat mai mult acasă şi în acest curs de vreme n-am eşit pîn locuri publice şi adunări, ci numai pe la rudele mele. N. Nenovici.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<11. — . . . . . [1]) urmat de . . . . . .> [1]) partea guver<nului revo> [1])luționar era o încredințare pentru d-ta că într-o zi o să te arestuești spre a fi cercetat de faptele d-le nu e îndoială că d-ta cunoșteai că asemenea propaganți după întrarea oștirilor s-au arestuit la Văcărești. Apoi cunoscîndu-te d-ta complicat în această faptă pă ce temei de încredințare ai șezut patru luni fără a te teme că vei fi arestuit și cercetat ? — Toate aceste le-am știut și mi-au fost frică, însă ca un om sărac, a trebuit să stau aici neavînd nici un mijloc de a mă duce nicăeri. Greșeala mea o cunosc că m-am amestecat și am luat asupră-mi o asemenea scîrnavă slujbă ; cunosc că din aceasta mi să trag toate nenorocirile mele și nu rămîne alta, decît a ruga cu înfierbințeală atît eu cît și familia mea milostivirea stăpînirii. N. Nenovici.

Acest tacrir citindu-să în ființa lui Nenovici și stăruind numitul într-însul, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Anul 1849 fevruarie 16, miercuri, Colțea.

12. — La răspunsurile ce ai dat atingătoare de misia de propagant la Brăila și în județul ei, nu ai arătat nimic din cele ce ai urmat în orașul Brăila, poate că dumneata ai socotit că cu tăcerea să va trece de Comisie a te întreba și despre zisa lucrare a dumitale. Arată ceia ce te știi că ai făcut, care sînt cunoscute obștii orașanilor Brăilii. — În oraș nu am fost orînduit pro<pagand, ci în> [1]) plasa Bălții precum am arătat ; în oraș a fost Alecu Manul. Pr<in oraș> [1]) nici nu mă cunosc că am făcut cevași, iar cînd să va dovedi <înp> [1])rotivă de cele ce am arătat, pr<imesc să mi se dea mai ma> [1])re pedeapsă.

N. Nenovici

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea și arestuitul Nenovici stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbațki.

Dos. 28/1849, f. 2—4. Orig.

506

1849 mart. 4. — Comisia de cercetare declară vinovat pe profesorul Nicolae Nenovici, fost propagandist în județul Brăila, și hotărăște menținerea lui sub chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la mănăstirea Văcărești. Anul 1849 martie 4, no. 123.

Nicolae Nenovici profesorul din orașul Brăila, arestuit la mănăstirea Văcărești cu catigorie de revoluționar cercetîndu-se

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de comisie, atît din răspunsurile sale cît şi din ofiţialele acturi ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluţionare, s-au dovedit că numitul Nenovici a luat parte activă în faptele revoluţionare, făcînd propagantă prin sate spre aprinderea duhurilor, cu plată de leafă. De aceea Comisia declară pă numitul Nenovici de vinovat şi va rămîne supt chezăşia care să află dat pentru hronica sa boală, pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 28/1849, f. 6. Orig.

507

1849 febr. 8. — Ştefan Turnavitu cere generalului Daniilevski să fie anchetat socotindu-se arestat pe nedrept.

Primită la 8 fevruarie 1849, no. 194.

Ecselenţii sale gheneralului Daniilevski.

Ecselenţă !

Patru luni şi jumătate sînt de cînd am <căzut> [1]) în nenorocirea de a fi arestat ; din zi în zi am <trăit cu mîn> [1])gîerea că o să mă înfăţişez la cinstita Comisie <pentru> [1]) cercetarea pîrii mele ca să-mi aflu desvinovăţirea, zic desvinovăţirea pentru că după împrejurările mele <nu> [1]) mă cunosc vinovat, decît numai după zăbava cercetării îmi închipuesc că trebue să fiu rău înegrit în ochii ecselenţei voastre. Păcat ecselenţie a să osîndi un om la o asemenea pedeapsă fără să fie cercetat, păcat căci din pricina acestei arestări mi-am pierdut toate mijloacele vieţii, mai vîrtos fiind om cu familie, sprijinitor şi al unei bătrîne maici şi a doă surori nemăritate.

Ecselenţia voastră, sînt bine încredinţat că voiţi a cunoaşte pe cei vinovaţi ca să le daţi osînda ; pe acest temei, în numele dreptăţii, al creştinătăţii şi al înaltului nostru protector, vă rog ca să porunciţi a mea cercetare sau, de voiţi, daţi-mi voe ca înaintea ecselenţii voastre să-mi dau tacrirul ca să vă încredinţaţi şi mai bine despre nevinovăţia mea, căci la mine care nici am văzut cu ochii revoluţia nici am avut vreo ştiinţă de dînsa, a fost numai o calomnie prin înşelăciunea guvernului pe care Soliman paşa ni l-a recomandat de legiuit în numele maestăţii sale sultanului. Eu vă arăt ecselenţei voastre că întotdeauna am fost supus stăpînirii, am slujit cu credinţă în vreme de noă ani şi prin urmare şi astăzi,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dacă stăpînirea îmi va încredința vreo slujbă, eu sînt supus și slujesc cu credință. Iar dacă am slujit în vremea locotenenții numită de Soleiman paşa se poate socoti o învinovățire pentru mine ; aceasta ecselenția voastră nu trebue să o luați ca o învinovățire pentru niște oameni mici fără știință de politică, cînd unul ca mine se putea prea lesne înșela văzînd în slujbele țării pe o mulțime de persoane din familiile cele mari și chiar pe capul legii noastre.

Dacă aşi fi văzut publicată vreo poruncă împărătească cu coprindere că se vor socoti vinovați toți cei ce vor fi în slujbă în vremea locotenenții, atunci fără îndoială m-aşi cunoaşte vinovat şi n-aşi avea îndrăzneală a mă adresa astăzi către ecselenția voastră.

Milostiveşte-te exselenție asupra soartei mele şi a familiei mele care să află în cea mai mare desnădăjduire, luați în băgare de seamă plîngerile mele şi mă mîntuiți dintr-această nenorocire, că, pe lîngă săvîrşirea unei fapte de mare cuviință creştinești, veți afla în mine pe cel mai credincios şi mai plecat supus.

Al ecselenții voastre preaplecat,

Ştefan Turnavitu

<Rezoluție> : Primită 8 fevruarie 1849. Vineri cu adunarea Comisiei la spitalul Colții să va cerceta jăluitorului unde să află bolnav.

M. Cornescu

Dos. 29/1849, f. 1. Orig.

508

1849 febr. 10, joi, Colțea. — Interogatorul lui Ştefan Turnavitu, fost comisar extraordinar în revoluție.

No. 87. Tacrirul lui Ştefan Turnavitu. Joi, fevruarie 10, 1849 la Colțea.

Întrebări-răspunsuri.

1. — Cum te cheamă, de cîți ani eşti, de unde eşti de fel, ce profesie ai, însurat eşti, ai copii, ce stare ai, sudit eşti, unde lăcueşti ? — Ştefan Turnavitu de ani 28 din Piteşti, amploiat la Curtea apelativă de comerț, însurat, n-am copii, starea mea în mîna mumi-mii, sînt pămîntean, în Bucureşti lăcuesc. 2. — La 11 iunie unde te aflai ? — La moşia Budeşteni în județul <Argeş> [1]) 3. — De cînd erai dus acolo ? — De la 7 iunie trecut, <fiind> [1]) Divanul închis din pricina holerii. 4. — Cîtă vreme ai şezut la Budeşteni ? — Atît acolo cît şi la o altă moşie în Argeş am şezut pînă la 29 iulie cînd, fiind gata a veni la Bucureşti, m-am poprit

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fiindcă se îmbolnăvise nevasta mea de holeră. 5. — D-ta eşti arestuit pentru căci ai îmbrăţişat slujba guvernului revoluţionar de propagand ecstraordinar în judeţul Argeşului. Această primire a d-le, (Comisia cunoscîndu-te ca un devuat a familii Goleştilor şi a lui Alecu Racoviţă) nu e îndoială că va fi urmată după o cunoştinţă a d-le de la susnumiţii capi ai revoluţii. Despre revoluţia ce să pregătea şi care era a să eclata şi mai nainte de 11 iunie spune ce cunoaşteţi întru aceasta ? — Că sînt arestuit pentru că am fost orînduit în slujba de comisar ecstraordinar, aceasta o văz prea bine şi nici că tăgăduesc, dar după vremea orînduirii mele să poate cunoaşte că eu am fost orînduit într-o vreme cînd propaganda să făcuse, să lăţise prin orînduiţii mai dinainte pe fiecare plasă şi eu nu aveam altă însărcinare decît a culege din gurile sătenilor pe care îi aduna subcîrmuirile pătrunderea lor despre constituţie, pe care nu numai cei dintîi orînduiţi propaganţi au fost însărcinaţi să le-o ecsplice, dar şi chiar preoţii, candidaţii şi toţi lăcuitorii ce venea prin capitală de auzea din gura celor de aici. În nici o relaţie nu am fost cu familia Goleştilor şi a lui Racoviţă, ca unul ce nu eram de potriva d-lor, nici chemat în sfaturile d-lor, decît cucoana Anica Racovițoaia, precum a mărturisit-o singură, pentru recunoştinţă că-i învăţasem copii mai dinainte şi pentru că m-a cununat, a vrut să-mi răsplătească recomandîndu-mă pentru vreo slujbă, după care m-am pomenit că m-a orînduit fiind la ţară, fără să-mi treacă prin gînd. Iar cît pentru urzirea complotului revoluţii n-am nici o ştiinţă ; o mărturisesc în cuget curat şi mă chezăşuesc înaintea stăpînirii că de se va dovedi altfel să fiu supus la orice osîndă. Ştefan Turnavitu.

Citindu-se acest tacrir în auzul său şi stăruind în răspunsurile sale, l-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 29/1849, f. 2. Orig.

509

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare declară vinovat pe Ştefan Turnavitu şi hotărăşte menţinerea lui în arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 109, anul 1849 fevruarie 17.

Ştefan Turnavitul de aici din Bucureşti, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş în fapte revoluţionare, s-au cercetat de către Comisie şi luîndu-se în băgare de seamă atît ofiţialele acturi ce să află în Comisie atingătoare de faptele turburătoare ale trecutei răzvrătiri, precum şi răspunsurile numitului date la cercetarea Comisii s-a dovedit fără tăgăduire că nu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mitul Ştefan Turnavitul a luat parte activă în faptele revoluţionare, <făcînd> [1]) propaganta prin sate cu plată de leafă în calitate de comisar ecstraordinar spre învitarea locuitorilor ţărani în duhul şi dorinţele acelui nelegiuit <guvern> [1]) revoluţionar.

De aceea Comisia hotărăşte ca să stea numitul supt arest pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 29/1849, f. 3. Orig.

510

1849 ian. 17. — Poliţia Capitalei trimite Comisiei de cercetare pe Anghel fiul lui Marin pentru cercetare.

Primită 18 ianuar 1849, no. 135.

Poliţia Capitalei,
Anul 1849 luna ghenarie 17
No. 901
Bucureşti

Cinstitei Comisii întocmită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare.

Potrivit poruncii cinstitului Departament din Lăuntru, poliţia cu cinste <trimite> [1]) cinstitei Comisii pe înfăţişatul Anghel sin Marin, doveditul ca părtaş în turburările vremii trecute spre cele de cuviinţă cu dînsul.

p. Şeful poliţii, P. D. Roşescu

<Rezoluţie> : Pe temeiul acestui adres prin care să dă Comisii încredinţare de relele urmări în fapte revoluţionare ale lui Anghel sin Marin să <porunceşte> [1]) să să trimită spre arestuire la Văcăreşti . . . . . [1]) prin adres către domnul ofiţer de jurne <care> [1]) va pune la cale arestuirea numitului.

M. Cornescu

Dos. 30/1849, f, 1. Orig.

511

1849 febr. 12, sîmbătă. — Interogatoriul clăcaşului Anghel fiul lui Marin din satul Ulmeni jud. Ilfov.

Anul 1849 fevruar 12, sîmbătă.
No. 88. Tacrir al lui Anghel sin Marin, lăcuitor clăcaş,

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

din Ulmeni din județul Ilfovul, de ani 40, însurat, cu copii, clăcaș, de religie ortodocsă.

1. — Cum ai îndrăsnit tu să turburi și să învitezi la neorînduieli pă consătenii tăi din satul Ulmeni din județul Ilfovul în vremea revoluții și încă și acum să nu încetezi a te arăta cu nesupunere ? De aceea arată Comisii ce parte ai luat ? — Eu nu cunosc de aceasta, ci numai știu că după venirea ecselenții sale Suliman pașa în capitală m-a pornit zapciul Răducanu Burdeanu împreună și cu alți patru inși, anume Nicolae Crîngașul, Petre Iordan, Deciu Sîrbu, Stoian Nencu cu hîrtie din partea satului și am ve<nit> [1]) la palatu <du pă Podul Mo> [1]goșoai, unde ni s-a <luat acea> [1]) hîrtie și apoi ne-am întors îndărăt la sat a doa zi după sosirea noastră aici. Anghel sin Marin.

2. — Cine era în satul vostru propagant spre îndemnări turburătoare ? — La noi în sat venea un propagant al cărui nume nu-l știu, dar dacă l-aș vedea l-aș cunoaște, care ne povățuia ca să nu credem pă alți decît numai pă dînșii orice ne va spune, să fim uniți toți cu dînșii <dacă dor> [1])im moșie și dreptate, <să nu> [1]) mai plătim nimic de . . . . . [1]) proprietății și că boerii au căzut ; și ne spunea că boeri sînt acum Eliad, Magheru și alții.

Anghel sin Marin

În ființa noastră. Scarlat Gr. Ghica. I. Suțu.

Dos. 30/1849, f. 2. Orig.

512

1849 febr. 14. — Comisia de cercetare hotărăște eliberarea pe chezășie a clăcașului Anghel Marin din satul Ulmeni jud. Ilfov.

Jurnal. Anul 1849 fevruarie 14, no. 100.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare.

Anghel Marin lăcuitorul țăran din satul Ulmeni județul Ilfovului trimis fiind de către poliția Bucureștilor la arestul mănăstirii Văcărești cu catigorie de părtaș în turburările vremii trecute, s-a cercetat de Comisie și s-a dovedit că, împuiat fiind capul său de făgăduelile ce li s-a fost dat în al lor folos prin acea constituție a revoluționarilor, a urmat mișcări turburătoare și nesupunere la cele legiuite. De aceea Comisia hotărăște a se slobozi la casa sa prin cîrmuirea locală pe chezășie de bune purtări pe viitorime, iar pentru <pedeapsa ce> [1]) i se cuvine pentru ale sale fapte, rămîne a se hotărî <de către ecselen> [1]ția sa gheneralul Duhamel după cum va găsi de cuviință.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale ca să binevoiască a da Comisii poruncă de urmare.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 30/1849, f. 3. Orig.

513

1849 febr. 12, sîmbătă. — Interogatoriul lui Alexandru Ciculescu.

Anul 1849 fevruarie 12, sîmbătă.

No. 89. Tacrir al lui Alecu Ciculescu, lăcuitor din oraşul Bucureşti, de ani 24 la mart 10, neînsurat, amploiat la tribunal, fără stare, de lege ortodocsă.

1. — D-ta te găseşti iscălit în jurnalu înscris din 9 septemvrie supt numire de protest în prilejul arderii Regulamentului de la Turnul. Spune dar mai întîi despre urmările d-tale înaintea faptei dovedită, adică a arderii Regulamentului şi cum ai îndrăsnit să săvîrşeşti o atît de nelegiuită faptă, cînd trebuia să prejudeci greaua răspundere ce are să tragă asupră-ţi asemenea urmare din partea d-tale? — Mai nainte de arderea Regulamentului în celelalte fapte revoluţionare n-am luat nici o parte activă nici cu scrierea, nici cu vorbirea, ci m-am mărginit în datoriile postului meu de ajutor al grefii tribunalului pe care îl ocup de sînt cinci ani de zile, purtîndu-mă într-acest curs de vreme <cu cea mai> [1]) mare eczactitate şi <respect către> [1]) şefii mei, precum pot <să mărturisea> [1])scă autenticele acte. <Mai> [1]) cu seamă că într-acea vreme <a răz> [1])vrătirii am fost aici în <Bucureşti> [1]) aproape de doă luni de zile <cum dovedeşte> [1]) atît a d-lui Pereţ înscris, <cît şi> [1]) a cinstitului Departament al Dreptăţii <prin> [1]) raportul ce am dat însoţit <de do> [1])vada doctoricească pentru <veni> [1])rea mea aici pe lîngă mu<mă-mea> [1]) ce se afla tare bolnavă. <Pe lîngă> [1]) acestea, dacă eu aşi fi fost unul dintr-aceia ce eram cunoscuţi acelor capi revoluţionari că am duhuiale asemenea lor, m-ar fi pus negreşit şi pe mine în vreo slujbă mai înaintată şi cu leafă mai b<ună, dar sînt> [1]) un om sărac <şi> [1]) nu numai aceasta nu s-a făcut, dar încă eu văzînd nestatornicia vremii şi ştiind pă mumă-mea aici în Bucureşti fără sprijin la vreme atît de periculoasă, m-am dus la d-lui paharnic Giani şi la d-lui serdar Mihalache Califarolu ca să le cei povaţă dacă trebue să mă leapăd şi dintr-acest mic post, mai cu seamă fiind strein în oraşul Turnu, şi d-lor mi-au zis că să-l ţiu păzindu-mi datoriile mele. Iar despre iscălitura mea din protestul arderii Regulamentului, răspunz, că aflîndu-mă într-acea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

zi la datoriile mele ca totdeauna în tribunal, am văzut viind norodul împreună cu cvardişti, maghistratul, preotul oraşului îmbrăcat în odăjdii şi alt mult norod orăşani şi săteni şi întrînd în presusvie ne-au luat du pă masă eczamplarele Regulamentului şi pe noi ce ne aflam acolo, adică dl. Măican judecătorul, dl. Cotescu grafierul şi cu ceilalţi lucrători ai grefii am plecat împreună la o măgură din oraş unde, săvîrşind preotul slujba ţeremonii s-a săvîrşit şi arderea Regulamentului ; după care scoţîndu-se apoi o hîrtie ce o numeau protest, s-a iscălit întîi de ocîrmuitor, de secretar şi apoi în urmă de noi toţi ceilalţi ce eram de faţă şi ştiam să scrim.

Însă acele mai sus ecspuse cuvinte către cinstita Comisie sînt ca să arăt neprecugetarea mea întru această faptă, iar ca să mă poci apăra despre greşala ce am făcut iscălind într-acel protest, ci încă mă căesc şi mă voi căi întotd-auna pentru această nelegiuită faptă şi mă rog cu umilinţă de cinstita Comisie ca să binevoiască a supune ale mele plecate rugăciuni la indulgenţa es. sale gheneralului Duhamel, ca să fiu slobozit pă chezăşie de la arest.

A. Ciculescu.
S-a iscălit în fiinţa noastră.
Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 31/1849, f. 1, 6. Orig.

514

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Alecu Ciculescu pe chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 111, anul 1849 februarie 17.

Alecu Ciculescu, ajutorul grafierului de la tribunalul Teleormanului, arestatul la mănăstirea Văcăreşti pentru împărtăşirea sa în fapta arderii Regulamentului de la oraşul Turnul din pomenitul judeţ cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîiu acturile ofiţiale ce să află la Comisie doveditoare de cei ce au luat parte în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-au găsit să figureze numitul în vreun chip părtaş în asemenea fapte. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la întrebările Comisiei, precum <şi dela> [1]) Departamentului din lăuntru pentru zisu protest a arderii Regulamentului din pomenitul oraş, <şi> [1]) dintr-acestea s-au găsit numitul părtaş la f<apta a> [1])rderii, iscălind şi scîrnavul acela protest <al> săvîrşitorilor aceştii arderi.

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iar propunerea <că> [1])silit a urmat aceasta nu îi poate fi de vr<eun fo> [1])los, mai vîrtos cînd nici a putut dovedi sil<irea> [1]) aceasta. În acest chip urmînd numitul Alecu Ciculescu, Comisia îl găseşte de vinovat <şi s-ar> [1]) cuveni arestuirea lui pînă cînd ecselenţia sa <ghene> [1])ralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia <ce va> [1]) hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi. Însă fiindcă alţi asemenea lui întocmai învinovăţiţi s-au slobozit pă chezăşie pînă cînd e<cselenţia> sa gheneralul Duhamel va hotărî cele de cuviinţă asupră-le, de aceia Comisia hotărăşte ca şi numitul Alecu Ciculescu să se sloboază de la arest <pă> [1]) asemenea chezăşie.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale spre a porunci cele ce va găsi cu cale.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 31/1849, f. 2. Orig.

515

1849 febr. 12, sîmbătă, Mănăstirea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Ştefan Rotescu.

Anul 1849 fevruarie 12, sîmbătă, M<ănăstirea> Văcăreşti.

No. 90. Tacrirul d-lui Ştefan Rotescu.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Ştefan Rotescu, sînt de ani 21. 2. — În ce te îndeletniceşti ? — Amploiat. 3. — Ce avere nemişcătoare ai ? — Nu am. 4. — Unde ai lăcuinţa ? — Aici în Bucureşti. 5. — Părinţi ai ? — Am mumă. 6. — În ce slujbă te-ai aflat cînd te-ai arestuit ? — Nu m-am aflat nici într-o sl<ujbă> [1]), m-au aridicat poliţia de <acasă> [1]). Şt. Rotescu.

7. — Arată pricina pentru care te-au arestuit. — M-au arestuit din porunca A<giei supt cu> [1])vînt că sînt trebuincios şi . . . . . [1]) d. comandant de ac<olo m-a adus> [1]) aici la Bucureşti fără s<ă cunosc pri>cina. Şt. Rotescu.

8. — Înainte de turburările trecute fost-ai în vreo slujbă ? Precum şi în vremea revoluţii în ce slujbă te-ai aflat ? — Am fost scriitor la tribunal . . . . . [1]) ani pînă în vremea revolu<ţiei cînd> [1]) m-am pomenit strămutat în <post de po> [1])moşnic la cîrmuire din p<orunca cinstitei> [1]) Vistierii. Şt. Rotescu.

9. — Mutarea dumitale în postul de pomoşnic să vede un favor şi prin urmare acel favor pă acea vreme nu să arăta decît la persoanele ce le judeca că au duh, voinţă şi sîrguinţă revoluţionară, precum şi dumneata fiind orînduit de către d-lui C. Fili-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pescu vistier de atunci, mai mult spesifiază caracterul dumitale de revoluționar. Arată dar urmările dumitale după acea vreme pentru căci de nu le vei arăta însuți voind ca cu aceasta să te arăți nevinovat, Comisia nu să va înșăla și descoperind dreptul adevăr întru urmările dumitale vei fi osîndit de Comisie mai mult vinovat. — Dumnealui Filipescu avînd <de mai multe> [1]) ori înfățișări la tribunal <unde> [1]) i-am slujit cu sîrguință și <cunoscîndu-mă> [1]) de atunci m-au rînduit po<moșnic, dar vre>o [1]) faptă revoluționară n<-am săvîrșit, ci> [1]) m-am mărginit în datoriile <slujbei ca> [1])re nu . . . . . [1]) turi. La cluburi nu am fost; am fost numai la adunarea ce s-au făcut la biserică pentru sfințirea steagurilor și a constituții, unde a fost adunat tot orașul și s-au citit constituția, cînd dinpreună cu toți oroșanii am făcut și ieu jurămînt. Șt. Rotescu.

10. — <La ar> [1])derea Regulamentului ce parte ai luat? — Nu am luat nici o parte căci într-acea zi eram pă drum venind la București. Șt. Rotescu.

<Citin>du-să întrebă-răspunderile acestea și arestuitul Ștefan Rotescu <stăruind> [1]) în răspunsurile date, s-au iscălit.

<M>. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 32/1849, f. 2, Orig.

516

1849 febr. 17. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Ștefan Rotescu și hotărăște eliberarea lui de la arest cu chezășie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare.

Jurnal no. 107, anul 1849 luna fevruarie 17.

Ștefan Rotescu de aici din București, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie dă revoluționar, s-au cercetat de Comisie și cit<indu-să> mai întîi jurnalurile revoluționară, lista propagandților și <lista> de fețele ce au luat parte activă în revoluție, trimise la <Comisie> pe lîngă porunca cu no. 271 a înalt ecs. sale corposului coman<dir a> împărățeștilor oștiri rusești, nu s-au găsit să fi luat numitul vreo par<te ac>tivă în faptele revoluționară. După aceasta s-au citit <răspunsurile> sale date la întrebările Comisii și nici dintr-acestea <nu s-au putut> lua vreun prepus asupră-i, căci înaintarea ce a măr<turisit însuși că> i s-au făcut din scriitor al tribunalului ce să afla în post de po<moșnic la cîrmuire> de către revoluționarul șef al Vistierii, Costache Filipescu <drept recu>noștință pentru slujbele ce i-au fost făcut mai dinainte <la

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pricinile de> judecăți ce avusese la tribunal nu poate a-l învinovăți <și osîndi, dacă> să va fi mărginit numai la lucrările curgătoare ale slu<jbii fără a să> amesteca în faptele tulburătoare :

Pentru aceste cu<vinte Comisia> hotărăște slobozirea numitului Ștefan Rotescu de la arest pă <chezășie ca să> vie la Comisie cînd să va cere, dacă pînă la s<ăvîrșirea lucrărilor> ei să vor iuvi niscareva împrejurări ce l-ar putea dov<edi vinovat>.

Aceasta să va supune la cunoștința ecs. sale <gheneralului> Șerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. <Ghica>. Polcovnic Garbațki.
Grafier, Teodor Iatropul.

Dos. 32/1849, f. 3. Orig. deteriorat, completat după ms. 749, f, 31,

517

<în 1848 dec. 9>. — Căpitanul Gheorghe Mavrocordat cere generalului Duhamel să fie scos la cercetare și să i se constate nevinovăția.

Excellence,

Seize ans de ma première jeunesse passés sous . . . . . [1]) de mon pays, protégé par le grand et puissant empire de toutes les <Russies j'ai>[1]) servi comme militaire, passant par tous les grades jusqu'au grade de <capitaine> [1]), par la seule voie d'activité et honnêteté, sans autre appui et protection <que ma> [1]) bonne conduite. (Comme Votre Excellence peut bien se convaincre d' . . . . . [1]) dé par la chancellerie militaire). Aujourd'hui excellence je vois <ma carrière com> [1])promise, mon service perdu et mon avenir effacé, sans que je sache en <quoi je suis cou> [1]) — pable. Si ce n'est ma grande subordinnation à l'égard des chefs et connaissant <le devoir> [1]) militaire je n'ai fait que me soumettre aux ordres de mes supérieurs.

Excellence, outre qu'il y a trois mois que je suis chassé du service <comme révo> [1])lutionaire, mais aujourd'hui je me trouve mis sous caution ; ainsi donc <comme votre> [1]) Excellence est venu ici partager la justice à main égale à tous ceux qui la . . . . [1]) les coupables, daignez m'entendre et faites justice aux opprimés.

Le 11 Juin, me trouvant comme à l'ordinaire à mon poste <à la> [1]) caserne Saint-Georges près de la division que je commandais, on<vint me dire que> [1]) des drapeaux tricolores flottent dans les rues.

Sans un instant d'<hésitation j'ordonne> [1]) que les soldats s'arment et s'équipent : pendant ce temps je cou<rs pour> [1]) connaître la vérité et recevoir des ordes, j'approche mais ne pou<vant

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

passer qu'avec beau> [1]) coup de difficulté à cause de la masse du peuple qui avait . . . . . [1]) <À peine suis-je> [1]) arrivé dedans que l'officier d'ordonnance vint à ma rencontre <me communiquer l'ordre> [1]) du prince de délivrer les arrestants détenus à la caserne ; je <me conforme et je> [1]) commande la délivrance des arrestants, et me mets déréchef <en marche> [1]) avec ma division pour aller au palais. Le col<onel peut rendre jus> [1])tice à l'empressement avec lequel j'allais, m'ayant rencontré dans la rue ; à mon entrée dans la cour du palais et pendant que le peuple me men<a>çait de sortir, j'aperçois le chef de la milice qui me criait du haut du balcon de retourner à la caserne ; au même instant l'aide de camp vint me répéter les mêmes ordres de la part du prince. Sans perdre un moment je renvoie la division d'après les ordres, et moi suis resté là avec un sousofficier jusqu'au lendemain matin pour la sureté du prince avec l'officier du corps de garde.

Aprés le départ du prince, je fis de nouveaux serments au Champ de Philarète d'après l'ordre du même chef de la milice.

A la réaction du 19 Juin j'ai été appelé par le colonel Odobesco avec <la division> [1]) au palais du trône pour maintenir le bon ordre ; en arrivant je trouve le colonel <Odobesco avec un> [1]) détachement d'infanterie en retraite, la rue et la cour entassées de peuple. <Alors le> [1]) major Teil parut au milieu de la foule et se déclara chef de l'armée. <Ne s> [1])achant à qui m'adresser pour recevoir des ordres j'ordonne au lieutenant <la retraite et> [1]) faisons filer les soldats un par un à travers les barricades, aprés quoi <nous nous> [1]) sommes retirés à la caserne.

Le 29 Juin quand le gouvernement révolutionnaire prit la fuite, <la colonel Odob> [1])esco, ancien chef, reprit le commandement de la milice, à qui si je me <suis soumis> [1]) ou non peut seul le dire.

Après tous ces événements, au retour des chefs de la révolution, le <colonel Odobes> [1])co donna sa démission et le major Teil fut reconnu de nouveau chef <de l'armée> [1]) auquel la milice entière se soumit.

Au 11 septembre j'ai reçu ordre du dit chef de partir avec la division <pour> [1]) Rîmnic, sous prétexte de laisser la caserne vide pour faire place à l'armée otomane. Arrivé à Piteschetі je reçois une injonction du caimacam envoyee par <un do> [1])robant, dans laquelle il m'ordonnait de retourner, mais n'ayant aucune idée <sur le> [1]) rétablissement de ce pouvoir et ne connaissant pas dans cette injonction un ordre <à suivre> [1]) j'ai suivi ma marche craignant de ne pas tomber sous une responsabilité sévère <ne négligeant> [1]) surtout pas de donner connaissance à la Chancellerie Centrale par une estafette <pour obtenir> [1]) un ordre militaire positif. Au 18 du même mois j'ai reçu le vrai <ordre> [1])

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de retourner, quant faisant part aux officiers de la division, les <uns ne sont> [1]) pas retournés, étant éffrayés des événements qui avaient eu lieu . . . . . [1]) et qui leur avaient été racontés par des soldats fugitifs . . . . . [1]) <Bu> [1])carest.

Alors voyant cette circonstance je laisse le même <jour la commande> [1] de la division au lieutenant Philippesco, le plus ancien <en grade> . . . . . [1]) porte cet événement à la Chancellerie et n'ayant de pas<sage> [1]) à la ville, je fus forcé de passer par la Transilvanie <pour arriver à> [1]) Bucarest.

Excellence voilà toute la part que j'ai pris dans le mouvement révolutionnaire, je crois dans ma conviction que ce n'est pas la conduite d'un révolutionnaire, mais seulement l'aveugle soumission d'un soldat qui a rempli son devoir jusqu'au dernier point. Je n'ai pas comploté avec personne car si je l'avais fait, il y aurait dû avoir des preuves. Je n'ai pas initié personne, une division de deux cent homme<s> que j'ai commandée peut l'attester. Non que je crains la Commission mais prévoyant le temps qu'elle durera pour prendre une décision, et me voyant géné dans ma position j'accours à votre magnanimité et vous implore de prêter attention à mes plaintes et démonstrations, et ne les trouvant pas justes vous prie d'ordonner ma punition, mais dans un cas contraire, les trouvant justes et vraies, insistes avec persévérance à la restitution de mes droits perdus à tort.

Avec le plus profond respect, votre très humble et très obéissant serviteur.

Capitaine Mavrocordato.

Dos. 33/1849, f. 2, 19. Orig.

518

1848 dec. 9. — Procurorul Comisiei de cercetare trimite acesteia jalba căpitanului Gheorghe Mavrocordat şi a lui Dimitrie Boiaroglu primite de la generalul Duhamel.

Primită la 10 dechemvrie 1848, no. 40

Procurorul Comisii de cercetare
arestanţilor din Văcăreşti
No. 14
Anul 1848 dechemvrie 9.

Cinstitei Comisii de cercetare arestanţilor din Văcăreşti.

Ecselenţia sa gheneralul Duhamel m-au însărcinat a înainta cinstitei Comisii, 1-iu adresa d-lui <caima> [1])camului supt no. 1291 de la 7 ale cur<gătoarei> [1]) cu coprinsă alăturare, adresată

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<asemenea> [1]) e. s., 2-lea jalba căpitanului Mavrocordat către e. s. ., 3-lea jalba lui <Dimitrie> [1]) Boearoglu asemenea către e. s. . . . . [1]) cu pohtire de a cerceta feţile cele arătate şi a face cuvinita punere la cale ce va chi<bzui> [1]).

I. Suţu

<Rezoluţie> : Domnul procuror va păşi întru înfăţişarea persoanelor însemnate în jălbile aici alăturate, luni la 13 curgătoarei luni.

M. Cornescu

Deosăbindu-să jălbile să să facă dele osăbite. Dechemvrie 13.

M. Cornescu

Dos. 33/1848, f. 1. Orig. franc.

519

1849 febr. 2. — Procurorul Comisiei trimite acesteia jalba căpitanului Gheorghe Mavrocordat, urmînd s-o ia în seamă la întocmirea jurnalului.

Primit la 23 fevr. anul 1849, no. 236.

Procurorul Comisii
alcătuită pentru cercetarea
celor amestecaţi în fapte revoluţionară.
No. 82
Anul 1849 fev. 2.
Mănăstirea Văcăreşti.

Cinstitei Comisii.

Suptiscălitul, plecat alătur pe lîngă aceasta în orighinal jalbă cu nr. 20 a domnului căpitan Mavrocordat, dată procurorii şi totodată rog pă cinstita Comisie <să> [1]) binevoiască ca la încheerea jurnalului asupra <anchetei> [1]) prezisului căpitan, să ia în băgare de seamă şi coprinderea aceştii jelbi, care deslueşte şi mai bine unele din <între> [1])bări ce i-a făcut cinstita Comisie.

Procuror. I. Suţu

Dos. 33/1849, f. 3.

520

1849 febr. 14, luni, Colţea. — Interogatoriul căpitanului Gheorghe Mavrocordat.

Anul 1849 fevruarie 14, luni, Colţea.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

No. 91. Tacrirul dumnealui căpitan Gheorghie Mavrocordat.

Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Gheorghie Mavrocordat ; sînt de ani 34. 2. — De cînd ai întrat în slujba ostăşască ? — De la anul 1833 în grad de iuncăr. 3. — Dumneata afară din jurămîntul orînduit prin regulamentul ostăşăscu ce ai săvîrşit la întrare în slujbă ostăşască, ai săvărşit jurămînt la fiecare schimbare de oblăduire legiuită. Arată de ai păzit acel jurămînt în toată întregimea lui. — Socotesc că l-am păzit. Mavrocordat.

4. — Cum înţelegi dumneata că ai păzit jurămîntul. — Neabătându-mă din datoriile <mele> [1]) şi din poruncile legilor. Mavrocordat.

5. — Mai nainte de eclatarea revoluţii la 11 iunie cu trei zile înainte, care din şefii dumneavoastră a venit în cazarma pihotii, făţă fiind şi alţi domni ofiţeri, şi v-au zis cevaşi vorbe ce atingea de o turburare ; arată ! — Ieu la cazarma pihotii nu a<m fost> [1]), şădeam la cazarma cavalerii, <unde> [1]) nu a venit nimeni. Mavrocordat.

6. — Prin jalba dumitale către ex. sa gheneralul Duhamel arăţi că nimic nu ai cunoscut de revoluţia ce să pregătea mai nainte de 11 iunie, ziua cînd a eclatat ; este adevărat aceasta ce zici ? — Este prea adevărat. Mavrocordat.

7. — Tot în acea jalbă zici că la 11 iunie aflăndu-te ca totdeauna în activitatea slujbii la cazarma cavalerii, v-au spus de mişcările revoluţionarilor. Din aciastă zicere a dumitale să înţelege că dumneata ai aflat aceasta de aiurea iar nu prin canalul cuvenit ? — Am aflat de la soldatul ce venea din <afară> [1]) în cazarmă că au eşit steaguri <prin oraş> [1]), iară de la vreunul din şefii noştri nu am aflat nimic. Mavrocordat.

8. — Pă ce temeiu, dumneata, de desiplină, auzind despre aceasta şi neavînd nici o poruncă sau de la şeful cavalerii sau de la îndeplinitorul postului de şef al miliţii ţi-ai lăsat escadronul în cazarmă şi precum arăţi în jalbă te-ai dus singur la palatul domnului ? — Şeful cavalerii lipsea atunci şi îndeplineam ieu locul şi auzind de la soldaţi că au eşit steagurile pă pod am alergat la palat ca să vedem ce este acolo şi să văz ce o să-mi poruncească şefii ostăşăşti. Dar neputînd întra înlăuntru din priçina norodului m-am întors înapoi şi am venit cu divizionul ; la ajungerea mea în poarta palatului am întîlnit pă praporcicul Popovici, ofiţerul de ordonanţă, care venea să-mi poruncească din partea mării sale a să da drumul arestuiţilor revoluţionari la cazarmă şi atunci m-am întors la cazarmă am poruncit să să sloboază arestuiţii şi apoi am plecat cu escadronul la palat. Mavrocordat.

9. — În zioa de 11 iunie cu venirea M. Sale domnului Bibescu şi la cazarma cavalerii, ce v-au zis despre revoluţia ce să amerinţa, adică cum v-au zis să vă purtaţi ? — A venit şi ne-a zis

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

că sînt niște turburători carii vor să strice liniștea pă carii noi nu trebue să-i lăsăm și că dacă ne va fi făgăduit la vreunii din noi cîte ceva, dar toate acelea sînt nepravilnice ; iar noi să ne păzim datoria noastră căci răsplătirea ce ne va da va fi mai mare și pravilnică. Atît ofițerii cît și soldații, la toate acestea zise, au răspuns cu ura ! Mavrocordat.

10. — Tot în aceiași jalbă fiind că dumneata zici, că după fuga M. Sale din capitală ai săvîrșit jurămînt în Cîmpul Filaretului potrivit cu porunca șefului miliții ; fiind că dumneata cunoșteai de la însuși domnul ce trebuie să facă miliția la întămplare de revoluție, fiind că v-ați făgăduit domnului că veți urma datoriile dumneavoastră, fiind că ai făcut și jurămîntul cel legiuit la înscăunarea acelui domn. Din toate acestea fiindu-ți lesne a prejudeca cuviința și necuviința, urmarea dumitale întru săvîrșirea jurămîntului în numele unui guvern revoluționar și prin urmare nepravilnic și a unii prăvili puse de un asemenea guvern și prin silnicie, să cunoaște și este una din cele mai mari crime și dumneata puteai să te tragi din slujbă ca să nu cazi întru asemenea răspundere. Arată Comisii cuvintele ce te-au făcut a călca jurămînturile ce le-ai săvîrșit după drept cuvînt și pă temeiuri pravilnice ? — Noi am făcut jurămîntul din porunca dejurstvii. Mavrocordat.

Citindu-să întrebă-răspunsurile acestea și numitul Mavrocordat <stăruind> [1]) în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Pol<covnic Garbațki> [1]).

Anul 1849 fevruarie 15, marți, Colțea.
Urmarea tacrirului dumnealui căpitanului Mavrocordat.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

11. — Arătarea dumitale la pontul 8-lea despre știința dumitale de revoluția pregătită este schimonosită de adevăr. Dumneata ai lăsat în tăcere ducerea dumitale la palat, întrarea în cabinetul M. Sale, vorbirile ce ai avut cu M. Sa și toate acestea urmate mai nainte de eclatarea revoluții ; precum asemenea chipul slobozirii arestuiților revoluționari la cazarmă iarăși schimonosită ; întoarcerea dumitale după aceasta iarăși tăinuită și schimonosită în adevăratele urmări ale dumitale. Arată despre acestea toate în curățenie, căci dacă și după aciasta arătările dumitale vor fi echivoche, atunci greșala dumitale va fi mai grea.

— Noi auzisărăm în casarmă la 10 iunie că Magheru vine de la Caracal cu o mulțime de norod și dorobanți, că roata de la Izlas s-au revoltat și că neguțătorii orașului nu așteaptă decît apropierea lor ca să să unească cu dînșii și să să revolte. Polcovnicu Bibescu, șeful meu cel de aproape lipsea afară din capitală, au venit tocmai seara la 11 iunie. Au mers la palat de unde s-au întors pe la 12 noaptea, <urmînd> [1]) să plece iarăși trimis de măria

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

sa vodă la Cîmpulung. Eu cunoscîndu-mi datoria i-am spus acestea toate şi dumnealui <polcovnicu> [1]) mi-au poruncit <ca a doua> [1]) zi de dimineaţă . . . . . [1]) să iau pe polcovnicul . . . . . [1]) Florescu şi . . . . . [1]) că la palat . . . . . [1]) a<cestea în> [1]) . . . . . măriei sale. <A> [1]) dooa zi Măria sa au venit la cazarmă ne-au întrebat şi i-am răspuns aşa precum o am arătat.

După aceasta am fost la palat, unde întîlnind pe d. polcovnicul Florescu, m-au băgat înnăuntru la măria sa vodă, căruia i-am spus acelea ce îmi poruncise polcovnicul Bibescu a spune şi la care măria sa mi-au răspuns cum ca fiecare din<tre noi> [1]) care vom împlini <datoriile> [1]) noastre nu poate să să întîmple nimica. Acestea mi-au poruncit să spui, le-am spus iar mai mult nu ştiu nimic. Arestanţii din cazarmă s-au slobozit din porunca măriі sale lui vodă, după cum ne-au dat-o porunca aceasta grainică chiar ofiţerul de ordonanţă al mării sale. Mavrocordat.

12. — <Comisia> [1]) cunoaşte că ducerea <dumitale> [1]) la palat a fost între . . . . . [1]) după amiază ; şi de . . . . . [1]) vorbisă cu măria sa sau <făcut conferin> [1])ţă peste un ceas ; în acea conferinţă ai declarat că escadronul ce comandai nu va da în rebelişti ; că prin feliuri de vorbiri şi făgăduieli de păstrarea vieţii i-ai zis să primească constituţia. Asemenea i-ai zis ca să poruncească slobozirea arestuiţilor revoluţionari. La întoarcerea dumitale la cazarmă ai avut stendardul tricolor, semnul şi călăuza revoluţii. Dumneata ai îngăduit pă iuncărul Magherul de a ceti în cazarmă în auzul tuturor constituţia revoluţionarilor. La slobozirea de supt arest a acelor revoluţionari aţi ridicat în mîini pe Roset şi pă iuncărul Magherul şi aţi băut şampanie strigăndu-le ura. Acestea toate urmate din parte-ţi şi după cel de sus răspuns să văd tăinuite de dumneata.

— Nu am tăgăduit cinstitii Comisii că am fost la măria sa vodă, precum am şi arătat toate cîte am spus şi aceia ce mi-au răspuns. Iar dacă cinstita Comisie are vreo bănuială că divizionul ce comandam ar fi fost într-acea stare de depravaţie încît să-şi calce datoriile sale, cerceteze soldaţii şi arătînd vreunul că i-am povăţuit vreodata altceva decît numai pravilinicească lor datorie, să fiu atunci cît de straşnic pedepsit.

Cît ca să zic eu mării sale că viaţa îi este păstrată sau să sloboază revoluţionari de la arest, nu numai că nu m-am gîndit la aceasta dar nici nu am putut avea eu atîta îndrăzneală a vorbi asemenea vorbe stăpînitorului. Steagul tricolor nu este adevărat că l-am avut la izbucnirea revoluţiei, nici măcar vreun steag, cît de mic, care <să fie> [1]) tricolor sau măcar într-alt chip. Este însă adevărat că după prînzu cînd ne aflam mai mulţi ofiţeri în odae la mine, am auzit afară o ceartă, am eşit cu toţii îndată şi am găsit ofiţerul de jurnă . . . . . [1]) <luptîn> [1])du-să cu iuncărul M<agheru> [1]), care vrea să cit<ească o hîr> [1])tie tipărită <în

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mijlocul> [1]) cazarmi în<cercînd> [1]) a nu-l lăsa ; atuncea am luat eu această hîrtie din mîna lor, care era ruptă într-un colţu şi, tocmai cînd vream a o citi cu toţi numai noi ofiţeri ca să vedem ce este, atuncea au venit soldaţi din tîrg şi, spuindu-ne că au eşit steagurile pe uliţi, am poruncit divizionului a să găti, şi pînă a să găti el, am plecat pe fugă călare cu însumi la palat, precum v-am mai arătat.

La întoarcerea mea de la palat am găsit divizionul în mijlocul curţii gata. Eu de la poarta cazarmii am zis ofiţerului dejurnă să dea drumu arestanţilor, am comandat divizionului a încălica şi m-am dus cu dînsul pe fugă la palat. Nici în cazarmă unde era arestaţi m-am urcat ca să-i văz, nici pe Roset am văzut în acele înprejurări, nici că am auzit măcar pe urmă că s-ar fi băut şampanie la cazarmă sau vreuna din cîte mai sînt întrebat. Iar dacă să va dovedi în urmă că am băut eu şampanie sau că am ridicat pe Roset ori pe Magheru pe mîini, atuncea să înţelege curat că am avut mai dinainte înţelegere cu dînşii, şi orice pedeapsă ar fi mică pe lîngă o asemenea a mea faptă.

13. — La 19 iunie în capul escadronului fiind te-ai dus la palat ; acolo ai încins eşarful tricolor. La 21 te-ai înălţat de guvernul revoluţionar în rang de maior pentru slujbele dumitale mai cu destoinicie şi credinţă către acel guvern decît către legiuitul domn. Judecă-te singur cum trebue să te socoteşti urmînd asemenea fapte ?

— La 19 iunie am fost chemat de şeful oştirei cu un ploton pentru paza bunei orîndueli la palatu vechiu ; cînd am ajuns eu acolo am găsit curtea plină de norod şi soldaţi de infanterie nicăeri. Atuncea eu am descălecat după cal ca să mă duc să întîlnesc pe şeful oştirei şi să-l întreb ce-mi porunceşte să fac, dar n-am putut străbate pînă la dînsul, fiind arestuit de revoluţionari şi palatu pîn toate odăile plin de lume. În vremea aceasta <a coborît> [1]) jos din palat maiorul <Tell şi> [1]) numindu-să de şef al oştirei au şi încălicat pe un cal <cu un steag> [1]) tricolor în mîini, iar îndată ce au început a trage focuri soldaţii de pihotă ce era ascunşi în dosu palatului, au descălicat şi au dat fuga sus. Peste cîteva minute, nu-mi aduc aminte cine s-au dat jos din palat, şi dîndu-mi o poruncă a şefului oştirei mi-au zis să o duc polcovnicului Solomon. Într-această poruncă să coprindea a întra cu soldaţi în cazarmă şi să nu mai iasă nici un soldat pe uliţă, pe care luîndu-o eu şi vrînd a o duce polcovnicului Solomon, norodu m-au întors înapoi cu amerinţări, socotind că mă duc la casarmă ca să aduc alţi soldaţi înpotriva lor. M-am întors şi spuindu-le că nu mă lasă norodu a înainta, atuncea unu a scos şarfu lui şi mi l-au pus după gît şi cu acest chipu am strebătut pîn lume fără să-mi zică nimeni nimic. Am dat porunca polcovnicului Solomon, după dînsa s-au tras dumnealui în casarmă şi eu am poruncit paruci-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

culuí Păunescu atuncea şi strecurînd soldaţi cîte unu, unu pîntre baricade, pe la poarta din dos, ne-am tras la casarmă. Din minutul acela am scos eşarful şi nici că l-am mai pus vreodată. Iar pricina înălţării mele nici eu nu ştiu la ce să o poci da, cînd mă cunosc îndestul de bine şi ştiu că în nimic n-am avut a face cu dînşii. Mavrocordat.

14. — Este cunoscută ducerea dumitale la Magherul însoţită cu divizionul. Arată temeiurile pravilnice pă care ai urmat aceasta ?

— La 11 septemvrie de dimineaţă, încă pînă a nu mă duce la cazarmă, am primit o sprafcă a cinstitei dejursvei, iscălită de parucicul Paraschivescu, prin care mi să scrie a mă duce fără zăbavă acasă la d. Tel ; m-am dus îndată acolo şi mi-au poruncit ca să plec chiar într-acea zi cu divizionu la Rîmnic, fiind că o să vie oştirea turcească în Bucureşti şi să aibă loc în cazarmă. Atunci am pregătit divizionu şi cînd eram gata iar am primit şi porunca în scris în care îmi poruncea a mă duce la Piteşti. Şi aşa <am> [1] şi plecat chiar într-acea zi. Pe drum la Ciorogîrla am aflat că o parte din oştirea turcească au luat drumu Craiovii, care era alăturea cu al nostru. Am mers pînă la satul Bolintinu şi de acolo chiar într-acea noapte am trimis înapoi pe praporcicu Mileanu cu raport către d. Tel, întrebîndu-l că ce trebue să facem de ne vom întîlni cu turcii şi pentru ca să ne aducă şi nişte hamuri ale tunurilor pe care uitasem a le lua şi care să afla în magazie, a cărîia cheie era la Mileanu, de unde, întorcîndu-să, ne-am adus răspuns că să mergem cît mai în grabă la Rîmnic şi că dacă ne vom întîlni cu oştirea turcească şi om vedea că stăruieşte a ne întoarce înapoi, să ne întoarcem. Acestea sînt temeiurile pe care am plecat. Mavrocordat.

15. — Pă drum fiind, cînd te duceai la Magherul, ai luat porunca căimăcămii legată ca să te întorci cu divizionul dumitale la Bucureşti. Dar dumneata nu numai nu te-ai supus acei porunci, nici măcar ai stat ca să vezi dacă acea poruncă îţi vine prin canalu dejustvei, ci pă deoparte te-ai dus cu divizionul la Magherul, iară pă de altă parte ai lăsat acolo divizionul şi ai fugit, din care pricină ai adus o mare pagubă statului cu pierderea de cai şi amuniţie. Arată şi la aceasta dacă trebuie să te socoteşti dumneata că ai urmat datoriilor dumitale şi dacă nu ţi-au fost drag dumitale să fii credincios Magherului decît legiuitei căimăcămii ?

— Pe drum am primit porunca Căimăcămii a mă întoarce înapoi, însă fiind că la plecarea mea din Bucureşti nu aveam o cît de mică măcar idee de întocmirea acestei oblăduiri, nefiind aceasta poruncă nici măcar de la un şef ostăşesc, m-am temut a nu cădea în răspundere într-acele critici vremi, întorcîndu-mă înapoi sau stînd pe loc şi am înaintat unde ştiam că mi să poruncisă atuncea, încunoştiinţînd totodată şi cinstita dejurstvă prin ştafetă şi cerîndu-i poruncă de urmare ca să nu greşesc.

Dovadă este că neîntoarcerea mea nu vine din înţelegere cu Magheru, sau din vreo altă rea cugetare, că îndată ce am primit

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

porunca cinstitei dejurstvei de întoarcere acolo chiar în Rîmnic, încredinţîndu-mă că este porunca legiuitei noastre stăpîniri, am strîns ofiţerii şi le-am poruncit <a se gă> [1])ti de a ne întoarce înapoi pe dată <şi de ase> [1])menea am p<oruncit şi> [1]) soldaţilor d<e a se găti şi la> [1]) cererea lor <le-am dat po> [1])runca a o citi.

Ei deocamdată au priimit a să întoarce, iar cînd era să plec, după întrigile băgate printr-înşii de oamenii lui Magheru, n-au mai vrut a pleca nici unul.

Văzînd eu atuncea că ori ce alt voi face pe viitor, cînd odată n-am putut urma poruncei cinstitei dejurstvei, nu să va mai putea socoti ca faptă legitimă, am făcut poruncă ofiţerului celui mai vechi din divizionu, parucicul Filipescu, i-am lăsat comînduirea divizionului, de la care atuncea nu lipsea nici măcar o sabie. Am încunoştiinţat cinstitei dejurstvei aceasta şi eu am trecut în Sibiu de unde m-am dus în Braşov şi am venit în Bucureşti fără zăbavă, fiind că nu mă puteam întoarce d-adreptul prin Rîmnic, fiind acelea drumuri toate păzite de oamenii lui Magheru şi care nu lăsa pe nimeni. Mavrocordat.

16. — Din toate cele arătate de dumneata, avînd minţile întregi, ai putut judeca că faptele dumitale au fost nepravilnice şi de aceia după înfiinţarea obladuirii legală temăndu-te de învinovăţire ai şi fugit peste graniţă. Arată Comisiei ce te-au făcut de ai luat curaj să vii înapoi ca cănd ai fi fost curat, adică fără nici o pată de revoluţionar şi cînd te-ai întors ?

— Cînd am trecut eu peste graniţă, este adevărat că nici nu m-am gîndit la vreun fel de învinovăţire ce mi să putea întîmpla din partea stăpînirei, ci am trecut numai după singurul cuvînt că neputînd a veni în Bucureşti d-adreptul, după cum mi să poruncise de cinstita dejurstvă, am fost silit să viu trecînd pîn Sibiu şi Braşov. Ajungînd în Sibiu m-am bolnăvit astfel încît nu puteam umbla decît în baston. Doftorul Sachelarie ce erea acolo atuncea şi care mi-au scris reţetile, poate arăta dacă într-adevăr am fost bolnav şi aceasta au fost pricina de am zăbovit . . . . . [1]) cu boala mea cu . . . . . [1]) încă vreo şapte zile pîn ţara nemţească. Zioa întoarcerii <mele eu> [1]) o ţin minte bine şi dacă cinstita Comisie va găsi cu cale a cerceta poate va găsi în condica barierei Podului Mogoşoaei sau a Agiei. Acuma însă şi dacă cu adevărat sînt oarecare greşeli în faptele mele, din nedomirire iar nu din precugetare, nădăjduesc că clemenţa autorităţii de acum precum şi a cinstitei Comisii, considerînd purtarea mea în curs de 16 ani de zile şi văzîndu-se nepătată, va micşora poate osînda aceluia ce o mărturiseşte singur. Mavrocordat.

Cetindu-să întrebă-răspunsurile de mai sus şi numitul Mavrocordat stăruind în răspunsurile date sau iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Urmarea cercetării. Anul 1849 fevruarie 24, joi, Colţea.

17. — Dumneata acum te iscăleşti căpitan Mavrocordat, iar înaintea intrării oştilor înpărăteşti te iscăleai maior. Arată de către cine erai numit maior şi pentru ce acum te iscăleşti căpitan ?

— Rangul meu adevărat, dat de domnu, este căpitan, iar maior m-au făcut guvernul revoluţionar. Mavrocordat.

18. — Arată-ţi diploma ce urmează a avea întru înaintarea acestui rang. — Diplomă nu am, ci sănt poruncile în dejurstva. Mavrocordat.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Mavrocordat stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 33/1849 f. 5—6, 7—12 v., 6 v. Orig.

521

1849 febr. 22. — Căpitanul Gheorghe Mavrocordat comunică procurorului Comisiei completări la răspunsurile date în cercetarea sa.

Priimit 24 fev. 1849.

Cinstitului d. procuror al Comisiei de cercetare arestanţilor din Văcăreşti.

Fiind că la cercetarea făcută de către cinstita Comisie la 15 ale aceştia mi-au scăpat din vedere a arăta la întrebările ce mi s-au făcut, dacă iuncărul M<agheru> [1]) au citit constituţia în cazarmă . . . . . [1]) <de> [1]) şi acesta n-au apucat a citi decît trei sau patru rînduri însă . . . . . [1]) <ne>fiind în şcoala cadeţilor nu-<l aveam sub> [1]) comanda mea, precum asemenea <nici pe> [1]) ofiţerul dejurne, fiind din enfantere, nici chiar eu nu eram mai mare <ofi> [1])ţer în cazarmă.

Ci întîi domnul maior Lenju şi apoi d. căpitan . . . . . [1]) Ţuică, care acestea toate îmi dau drept a crede că aciastă catigorie nu cade pe persoana mea.

Asemenea fiind că la descrierea întîmplărilor de la 19 iunie <nu am fost> [1]) numit cu a căreiia şef po<runcă am> [1]) fost trimis la d. polcovnic <Odobescu> [1]) fiind că aciastă să poate <lua în> [1])tr-un alt înţelesu, de<aceia eu> [1]) grăbesc a face cunoscut cinstitului procuror . . . . . [1]) <că> [1]) aciastă poruncă iera a domnului polcovnic Odobescu.

Pentru care cu cinste sînteţi rugaţi a face cunoscut şi cinstitei Comisii.

Căpitan Mavrocordat

No. 20

1849 fevr. 22.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

<Rezoluție> : Să se trimiță în original la cinstita Comisie.
<Rezoluție> : D. prapurcicul de enfanterie Socoleanul să va aduce la Comisie prin cinstita dejurstfă. Pentru cele ce să coprind în această jalbă să va lua în chibjuirea Comisii la închiderea jurnalului întru cercetarea ce s-au făcut jăluitorului.

<M. Cornescu>

Dos. 33/1849, f. 4. Orig.

522

1849 mart. 4, Vineri. — Comisia de cercetare declară pe căpitanul Gheorghe Mavrocordat participant activ la revoluție.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la mănăstirea Văcărești. Vineri, no. 124 anul 1849 martie 4.

Comisia întrînd în cercetarea dumnealui depărtatului din slujba miliții căpitan Gheorghe Mavrocordat, după ce mai întîiu a citit în auzul numitului jalba sa dată către ecselenția sa gheneral Duhamel trimisă la această Comisie, apoi a întrat și în dezbaterea răspunsurilor sale date la întrebările Comisiei.

S-au luat în vedere și cele arătate de către căpitanul de artilerie Scarlat Ciocîrlan și praporcicu Ahil Teohari la cercetările ce li s-au făcut ; s-au luat în băgare de seamă articolu entitulat „Dezrobirea Romînii" din jurnalul revoluționar no. 2 numit Pruncul Romîn, în sfîrșit s-au citit și actul din 20 iunie 1848 no. 51 al guvernului revoluționar numit de ei decret, supt iscăliturile membrilor acelui guvern, și din toate acestea s-au văzut cele următoare :

1-iu. Numitul Mavrocordat atît prin jalba sa, cît și prin răspunsurile sale date la cea dintîiu cercetare a Comisii, a arătat că mai nainte de 11 iunie nu am cunoscut nimic despre revoluția ce să pregătea, iar la al doilea cercetare, văzînd întrebările Comisii mai pozitive întru aceasta împrejurare, s-au întors răspunzînd altele, după care cel dintîiu răspuns rămîne mincinos iar cel de al doiela, deși viclean, privind spre în<drep> [1])tare-i, dar să găsește mai apropiat de adevărul ce <să cere> [1]).

De aceia Comisia zice, fără greșală, că el, M<avrocor> [1])dat a cugetat a amăgi atît pă ecselenția sa gheneral Duhamel cît și pă Comisie să crează că nu a avut nici-o știință despre revoluție mai nainte de 11 iunie. De vreme ce din cel de al doilea răspuns al său să dovedește că a cunoscut aceasta mai dinainte și că pregătit întru toate fiind, a contribuit mult la cele urmate în zioa de 11 iunie, care aceasta să dovedește și din cuvîntările coprinse în Pruncul Romîn la articolu ce s-au arătat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2-lea. La reacsia urmată la 19 iunie la palatul cel vechiu după Podul Mogoşoai, unde locuia membrii guvernului revoluţionar s-au dus, după chiar arătarea sa, acolo cu escadronul lui înpodobit cu semnul revoluţionar; însă nu pentru sfîrşitul care el a arătat, ci spre restatornicirea acelui guvern, căci a doa zi după aceasta l-au şi răsplătit înălţîndu-l în rang de maior cu cuvîntare că a bine meritat de la patrie, precum să arată în zisul act al acelui guvern revoluţionar.

3-lea. Că şi în cele din urmă zile ale revoluţii s-au arătat cu totul devuat revoluţionar, pentru căci pă cînd armia împărătească otomană plecase din Giurgiu spre capitală şi alte părţi, el luînd escadronul şi artileria cu toată amuniţia s-au dus la Piteşti, de acolo la Magherul, fără apoi să se supue la porunca legitimii Căimăcămii, care o primise pă drum pentru a să întoarce înapoi la Bucureşti. Iar cuvintele cu care el s-au muncit a să apăra atît pentru neurmarea acei porunci cît şi pentru înaintarea la Magheru, nu numai că nu-i poate fi spre ajutor, fiind nişte plăsmuiri, ba încă apăsătoare vinii lui, pentru căci el deşi bănuia că Căimăcămia nu ar fi legiuită, tot era de a lui datorie de a face cunoscută acea poruncă îndată cinurilor de jos şi de sus ai escadronului, iar nu să o tăinuiască de dînşii; iar către aciasta urma neapărat să stea pă loc şi să aştepte şi porunca <dejurs> [1])tvei şi fiind că el nu a făcut nici una nici alta, ci <s-a dus> [1]) către Magheru, cu aceasta să dovedeşte că a voit să se arate mai credincios către acel revoluţionar Magheru decît către Căimăcămie, legala stăpînire.

Pă temeiurile sus arătate Comisia declară pă numitul Mavrocordat de înclinat în revoluţie dinaintea eclatării ei după aceasta întru toată a ei întindere; iar pentru vina sa rămîne la hotărîrea ecselenţiilor gheneralului Liders şi Duhamel.

Aceasta să va da în cunoştinţă ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 33/1849, f. 13, 14. Orig.

523

<1848> iul. 28. — General Christian Tell scrie maiorului Gh. Mavrocordat să ancheteze pe maiorul reacţionar, E. Boteanu.

No. 2408, <1848> iulie 28.

Domnului maior Mavrocordat.

Să scrie dumitale ca fără zăbavă să cercetezi următoarele articole, făcînd întrebare maiorului Boteanu.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. Ce a făcut steagul ce s-a dat de mine companii de pompieri ;
2. Pentru ce a poruncit să să dea steagul jos du pă poliție.
3. Pentru ce n-a predat roata rînduitului comînduitor, după cum i s-a poruncit, îndată.
4. Pentru ce n-a plecat la postul său atunci cînd i s-a poruncit și răspunsurile ce vei lua să mi le înfățișezi mie.

Tell

Dos. 34/1849, f. 7. Concept.

524

1848 aug. 2. — Interogariul luat de maiorul Gheorghe Mavrocordat maiorului Emanoil Boteanu, fost comandant al pompierilor.

Tacrirul luat d. maior Boteanu din porunca d-lui gheneral no. 2408, față fiind d. locotenent Zăgănescu, suptlocotenentu Bălșan, precum și mărturisirea companii de pompieri.

1848 [1]) avgust 2.

Întrebare - răspuns.

— D-le maior, ce ați făcut steagul ce s-au dat la 19 iunie de d. gheneral companii de pompieri ? — La 19 iunie în momentul ce am ajuns cu compania în palat, unde eram chemat de guvern prin d. Zăgănescu, norodul mi-au prezendat mai multe steaguri, dar nu le-am primit decît pe unul ce l-am dat. d. Zăgănescu supt luare de cfitanție împreună cu comenduirea roții. Maior E. Boteanu.

Asemenea întrebare d-lui locotenent Zăgănescu. — Am văzut în mîna unterofițerului <Ion> [2]) Vasile Mincea un steag cu lance pă care l-a avut toată noaptea, însă . . . . . [2]) schimbînd d. maior Boteanu <ca> [2])raulele <companii> [2]) de pompieri, atunci am cerut voe a mă duce la casa mea și d-lui a plecat cu . . . . . [1]) la poliție fără . . . . . [2]) iar . . . . . au plecat . . , , , , [2]) Locotenent <Zăgănescu> [2]).

— Domnule maior, steagul ce d. gheneral v-au dat au fost pe o lance și aceasta să vedea pă un lemn văpsit, prin urmare nu este acela ce s-au făcut dar, acel cu lance ? — Nu <știu> [2]) ca d. gheneral <să-mi fi> [2]) dat vreun steag deosebit . . . . . [2]) afară din cel ce am dat d. Zăgănescu. Maior. E. Boteanu.

Asemenea întrebare sublocotenentului Bălșan cu adăogire de au fost față la darea steagului cu lance și de maiorul Boteanu.

[1]) În text : 1842.
[2]) Loc șters și rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

— D. gheneral au dat un steag cu lance în mîna unterofiţerului Ion Vasile Mincea, nu ştiu însă dacă d. maior Boteanu era acolo sau altundeva, precum asemenea nu ştiu ce s-a făcut acel steag. Suptlocotenent Bălşan.

Asemenea întrebare companii. — Aveam şi un steag cu lance însă cînd am plecat, fiindcă aveam mai multe, am lăsat pe celelalte şi am luat pe acesta fiindcă era mai bun pe care îl avea în mîna d. Boteanu. Compania de pompieri.

Asemenea întrebare unterofiţerului Ion Vasile Mincea ce au purtat steagul. — Este adevărat că d. gheneral ne-au dat un steag cu lance în mîna mea. Pă d. maior Boteanu în minutul acela nu l-am văzut dinaintea roţii, ci numai pă d. locotenent Zăgănescu şi acel steag s-a dat a doua zi dimineaţă, cînd am plecat, în mîna unui d. ofiţer din palat, al căruia nume nu-l ştiu, dar pe care văzîndu-l l-aşi cunoaşte şi am poprit pă acestălalt ce-l avem acuma, ca mai bun şi pă care îl avea în mînă d. Bălşan. Unterofiţer Mincea.

— D-le maior, dumneata ai scos steagu după arborile lui? Este adevărat sau nu? Şi care vă este cuvîntul pentru care l-aţi scos? — Pînza steagului fiind cusută cu aţă albă pe băţ era să cază şi fiind şi mînjită faţa cea galbenă rău de o unsoare neagră, am pus de au curăţit-o pe cît s-au putut şi în urmă am pus de s-au bătut iarăşi pă arborile lui cu ţinte galbene şi şiret de aur, după forma tutulor. Maior E. Boteanu.

Asemenea întrebare subtlocotenentului Bălşan. — Am văzut pînza luată du pă lemn, dar cine a luat-o nu ştiu. Suptlocotenent Bălşanu.

— D-le maior, în ziua cînd d. gheneral a inspectat compania pompierilor au cerut să vază steagul şi s-au adus de faţă numai un lemn; atuncea dar unde era pînza? — Pusă de mine în magazie <căci nu>[1]) am avut vreme a o bate pe lemn din pricina boalii. Maior E. Boteanu.

Asemenea întrebare subtlocotenentului Bălşan. — În magazia roţii. Suptlocotenent Bălşanu.

Asemenea întrebare roţii. — Cînd . . . . . [1]) Şt. . . . . [1]) pînza cine . . . . . [1]) nu ştiu . . . . . <co>[1])mandanţii noştri. Compania de pompieri.

— Domnule locotenent Zăgănescu, dumneata despre steagu care este aicea ce ştiinţă ai? Au fost el de la început la companie ori s-au făcut mai în urmă? — Steagul ce să află acuma la companie au fost de la început, însă pînza au fost luată du pă dînsa, de cine nu ştiu. Ştiu că aici la companie să găsea numai lemnul cu crucea; apoi mai pe urmă ştiu că de faţă cu mine s-au zis d. subtlocotenent Bălşanu de d. Boteanu ca să meargă acasă la d-lui să aducă pînza, căruia i se spusese mai dinainte să cumpere şiret

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de fir şi ţinte să-l facă la loc. Ştiu că au adus pînza şi au pus-o doi . . . . . [1]) şi l-au făcut precum se vede. Locotenent Zăgănescu.

— D-le maior, după reacţie de la 19 iunie cînd s-au ardicat standardurile libertăţii de ce dumneata nu ai pus de loc pînza ce o luaseşi du pă arbore ? — Eu nu cunosc ca reacţia să fi fost pricina ca să o iau, nici ca să nu o pui, mai vîrtos că chiar în momentele Căimăcămii steagurile ostăşeşti, deşi noi şi tricolore, au fost însă respectate. Singura piedică de nu l-am putut pune mai în grabă au fost, precum v-am arătat mai sus, boala mea. Maior E. Botianu.

— Pentru ce aţi poruncit a se <lua [1])> noaptea steagul jos de pe poliţie, sau dacă n-ai poruncit d-ta, arată cine ? — Eu nu ştiu despre acest steag nici cînd s-au pus sus, nici cînd s-au luat ca un lucru ce nu era în atribuţiile mele şi oricine ar spune un asemenea lucru, fără cuvînt m-ar amesteca în treburi ce privesc pe seama poliţii şi mai vîrtos că nici nu ştiu cine au poruncit, iar această se poate înţelege cine au poruncit şi despre cele ce se aflau la comisii şi barieri. Maior E. Botianu.

Asemenea întrebare locotenentului Zăgănescu. — Aceasta, fiind eu la poliţie în acea seară, n-am auzit cu urechile mele nici am văzut pă nimeni luîndu-l. Dar d. Bălşanu mi-au spus că el a pus de l-a dat jos din porunca d-lui Boteanu. Locotenent Zăgănescu.

Asemenea întrebare sublocotenentului Bălşan. — Soldaţii l-au dat jos fiindcă s-a poruncit din porunca d-lui maior Boteanu. Sublocotenent Bălşanu.

Asemenea întrebare companii. Îngrijitorul poliţii . . . . . [1]) se dea jos . . . . . [1]) şi l-au dat . . . . . [1]) drumu . . . . . [1]) Comp<ania de pompieri [1])>.

Făcîndu-se întrebarea aceasta soldatului Tănase Ion Codreanu au arătat : B. . . . . [1]) <er [1])>ea noapte . . . . . [1]) şi au . . . . . [1]) venit un dorobanţ spuindu-mi . . . . . [1]) lui Ioniţă Popescu să dau steagu jos şi eu nevoind a-l da s-au mai întors încă o dată tot acel dorobanţ şi iarăşi asemenea n-am vrut să-l dau. Apoi în urmă au venit un unterofiţer de dorobanţi zicîndu-mi tot aceleaşi vorbe, şi aşa am strigat să vie un soldat de jos cu funia şi cu toporu şi au venit soldatu Gheorghe Toma, zicîndu-mi ca să-l dau jos fiind trebuincios în poliţie, după ce mi-au spus şi dînsul că tot din porunca lui Ioniţă Popescu şi cu acest chip îl am dat jos. Soldat Tănasie Ion Codreanu.

Soldatu Gheorghe Toma ce a venit de <jos cu fu [1])>nia şi toporu arată : mie îmi a poruncit d. subtlocotenent Bălşan ca să mă urc să iau steagu jos şi eu m-am suit cu funia şi cu toporu şi l-am luat jos. Soldat Gheorghe Toma.

. . . . . [1]) însărcinatul cu această cercetare, faţă cu toate

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

feţele ce figu<rează, am văzut [1])>, cînd scrieam aceia ce-mi mărturisea soldatul Ion <Vasile Mincea prin [1])> grai <pe [1])> subtlocotenentul Bălşan, făcîn<d mai multe semne din m [1])>îini cu soldatu Gheorghe Toma, care . . . . . <che [1])>ma pe Tănase Ion Codreanu, ce era alăturea . . . . . <am [1])> făcut băgare de seamă că aici trebue <să fie o înţelegere despre [1])> ceia ce ştie, şi că deşi face . . . . . [1])drept o necuviinţă. La aceasta . . . . . [1]) faţă d. locotenent Zăgănescu şi subt<locotenentul Bălşanu, care fiindcă [1])> din întîmplare venise acolo şi care şi de vor zice că semnile nu s-au văzut, făcîndu-se însă băgarea mea de seamă, fiindcă au fost faţă cu d-lor, nu o pot tăgădui.

Maior Mavrocordat

Dos. 34/1849, f. 9—11 v. 16. Orig.

525

<În. 1849 ian. 17>. — Căpitanul Emanoil Boteanu cere Caimacamului să fie repus în funcţia de comandant al pompierilor.

Ecselenţii sale domnului Caimacam al Prinţipatului Romînii.

Ecselenţie.

La cea întîi organizare a oştirii romîneşti fui unul din cei ce s-au înrolat atunci, după o slujbă de 17 ani săvîrşită fără pată am ajuns pînă la gradul de căpitan. În vremea turburărilor trecute nu luai nici o parte la dînsele, petrecînd cel mai mult timp în spitalul ostăşesc, şi chiar în vremea cînd armia împărătească otomană intra în capitală, ferindu-mă cu aceasta de a nu mă amesteca cîtuşi de puţin într-ale lor, de carei fui şi judecat ca împotrivitor în lucrările lor.

În sfîrşit, după întrarea armii împărăteşti otomane şi statornicirea acestei cinstite Căimăcămii la curăţirea listei ofiţerilor fui şi eu unul dintr-acei opriţi aleşi în slujbă fără pată ; apoi după un raport al d-lui colonel Voinescu, fostul p-atunci şef al poliţii mă numii de iznoavă comandir al companii de pompieri cu îndatorire de a o reorganiza. Ocupai acest post pînă la 8 ale trecutului octomvrie, priveghind la îndatorirea pusă asupră-mi cu acelaş zel cu care neîncetat <privegheam [1])> şi mai nainte. Atunci mă văzui d-odată depărtat prin ofisul cu no. 321 al cinstitei Căimăcămii fără a-mi cunoaşte vina. Apoi după o slujbă de atîţia ani săvîrşită cu cinste şi credinţă mă văz acum depărtat şi părăsit pe drumuri cu nevastă şi copii nevîrsnici, neputînd de loc a mă domiri pentru ce atîta asprime asupră-mi.

Prin urmare, iau îndresneală cu cel mai adînc respect a ruga pe ecs. voastră ca să binevoiţi a lua în deaproape băgare de seamă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

adevărul încredinţărilor mele şi potrivit cu sentimentele ce vă caracterizează ale dreptăţii, să porunciţi a mi să da înapoi iarăşi postul ce l-am avut spre a putea da patriei micul tribut al slujbelor mele, precum şi a putea ţinea viaţa numeroasei mele familii. Pentru care rămînînd recunoscător, am cinste a mă numi cu cel mai adînc respect, al ecs. voastre preaplecat şi supus serv,

Căpitanul E. Botianu

<Rezoluţie> : Vremelnicul cîrmuitor al oştirii va supune această jalbă în cercetarea cinstitei Comisii ce este alcătuită pentru cercetarea de asemenea feţe. 17 ghenar <1849>.

C. Cantacuzino

Dos. 34/1849, f. 2. Orig.

526

1849 febr. 14, luni, Colţea. — Interogatoriul căpitanului Emanoil Boteanu.

Anul 1849 fevruarie 14, luni, Colţea.

No. 92 Tacrirul domnului căpitan Emanoil Boteanu.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Emanoil Botianul, sînt de ani 36. 2. — De cînd ai întrat în slujba ostăşească ? — De la 27 octomvrie anul 1831. 3. — În ziua eclatării revoluţii de 11 iunie, fiind fost tras din slujba poliţii dumnealui logofătul Manul, ce poruncă aţi luat atît de la orînduitul în locu-i şef al poliţii, cît şi de la dejurstvă ? — De la dejurstvă nu am primit nici o poruncă ; de la şeful poliţii mi-au trimis răspuns prin grai a sta toată comanda pompierilor supt arme, cu puşcile pline şi enstrumenturile de foc gata pentru orice întîmplare, precum în această stare am fost şi la 9 iunie aşteptînd pînă la al doilea poruncă. Am adăstat pînă seara şi viind norodul ca să ia pă revoluţionarii ce erau arestuiţi la poliţie, noi ne-am împotrivit şi am declarat norodului că se va face omor <că nu se [1])> cunoaşte decît porunca domnească ; <după [1])> care viind d-lui polcovnicul Creţulescu, şeful poliţii şi arătîndu-mi că măria sa a primit constituţia şi a poruncit să să sloboază arestuiţii revoluţionari, atunci s-au slobozit de către însuşi dumnealui. Căpitan E. Boteanu. 4. — În jalba ce ai dat cinstitei Căimăcămii arăţi că te-ar fi judecat ca un împrotivitor la lucrările lor ; arată deslușit la ce lucrări ai fost împrotivitor şi de cine ai fost judecat şi ce dovadă ai de aceasta ? — Improtivitor mi-au zis c<ă> [1]) în ziua de <19> [1]) iunie eu am dat st<eagurile jos şi [1])> am rupt steagul roţii care . . . . . [1]) luminaţii. Am fost dat supt <judecată [1])> de către revoluţionarul

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

şef al mi<liţii> [1]) şi cercetat de d. căpitan Mavrocordat. Dovezi întru aceasta s<înt la [1])> dejurstva, pentru care pl<ecat rog pe [1])> domnul polcovnicul Garbaski, ca un şef al miliţii, să binevoiască a le înfăţişa Comisii. Căpitan E. Boteanul.

5. — Jurământ ai săvîrşit în numele guvernului revoluţionar şi a constituţii lor? — Nu am săvîrşit. Căpitan E. Boteanu.

6. — Unde te-ai aflat dumneata în ziua întrării trupelor otomane? Luat-ai parte cu compania dumitale de pompieri la împrotivirea ce au făcut aceştia prin împuşcări la cazarma de enfanterie? — Nu am luat nici o parte, fiind întrat mai dinainte în spital şi nici nu puteam a lua, nemai fiind comandir al acei roţi de pompieri de la 22 iunie. Pentru toate acestea Comisia poate a să lumina din acturile cercetării ce am arătat mai sus că mi s-au făcut şi care să află în delă. Cele ce arăt în cuget curat şi dacă Comisia mă va dovedi de mincinos şi că am luat vreo parte în revoluţie, nu cer nici o milostivire, iar împrotivă, văzînd că eu am păzit jurămîntul ce am făcut în toate epohurile o rog ca să arate exelenţii sale gheneralului Duhamel a să milostivi pe bună dreptate asupra năpăstuirii ce mi s-au făcut, de a mi se da slujba în care m-am aflat. Căpitan E. Boteanu.

<Citindu-se [1])> întrebă-răspunderile acestea şi numitul Boteanu stăruind <în răspunsurile [1])> date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 34/1849, f. 4. Orig.

527

1849 mart. 10. — Comisia de cercetare declară de nevinovat pe căpitanul Emanoil Boteanul.

Jurnal nr. 135 anul 1849 mart. 10.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionară.

Căpitanul Emanoil Botianul, fostul în slujba miliţii ţării, după jalba ce a dat ecselenţii sale gheneralului Duhamel şi cinstitii Căimăcămii împotriva depărtării lui din slujbă, arătînd că nu să cunoaşte întru nimic vinovat în fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîi delele cinstitei dejurstve ce se află la Comisie atingătoare de lucrările ostăşeşti în vremea acelui guvern revoluţionar, precum şi scrise răspunderea cinstitei dejurstve cu domnii ofiţeri ai polcurilor în urma înfiinţării Căimăcămii pentru aceia din ofiţerii ce au urmat fapte revoluţionare şi dintr-acestea nu s-a găsit numitul căpitan Botianu <să fi săvîrşit> vreo faptă revoluţionară, nici măcar <jurămîntul ce să

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cerea de acel guvern> revoluţionar. Apoi s-au citit şi răspunsurile <sale date la întrebările> Comisii şi după propunerea ce <a făcut el, cum că în urma înaintării ce>i s-a făcut în rangul de maior <de către numitul guvern a fost privit> de către acesta ca un împrotivitor <lucrărilor lor, dat pentru acea>sta în Comisie şi cercetat. <Comisia cercetînd dela aceştii pricini adusă> de la cinstita dejurstvă <s-a îndestulat că arătările numitului Boteanu> sînt adevărate, adică dat <în comisie şi cercetat cu catigorie că ar fi> rupt steagul tricolor revoluţionar <dat companii de pompieri ce o comanda, că> ar fi dat jos du pă casa Agii <iarăşi steagul tricolor ce era aridicat> acolo şi că nu s-au supus poruncii <ce i se didese a merge la Craiova să ia> comanda batalionului ce <să afla acolo>.

Pentru aceste cuvinte numitul <căpitan Boteanul să socoteşte ne>vinovat în catigoria <adusă asupră-i de părtaş în faptele revolu>ţionare, căci înaintarea <la rang ce i s-a făcut de acel guvern revolu>ţionar, nefiind dovedit că <i s-a făcut pentru niscareva slujbe> împrotiva bunei orindueli, nu poate a-l învinovăţi.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale ghenerale lui Duhamel.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier Teodor Iatropul

Dos. 34/1849, f. 12. Orig. deteriorate ; completările făcute după ms. 749 f. 39 v.

528

1849 febr. 16, miercuri, Colţea. — Interogatoriul paruicicului Ioan Gărdescu, îndepărtat din slujbă pentru participare la revoluţie.

Anul 1849 februarie 16, miercuri, Colţea.
No. 93 Tacrirul d-lui paruicicului Ioan Gărdescu.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Ioan Gărdescu, sînt de ani 33. 2. — De cînd eşti dumneata intrat în slujbă ? — De la anul 1831. 3. — Cînd te-ai înălţat în rang de parucic ? — La anul 1839. 4. — La care polc ai fost în slujbă ? — La polcul 1-iu. 5. — Unde te-ai aflat la 11 iunie ? — La Zimnicea. 6. — Cine era comandirul roţii şi tot acolo să afla şi acesta atunci ? — Căpitan Lăzureanu, care tot acolo s-au aflat. Gărdescu I-iu. 7. — Ce cunoştinţă aveaţi mai nainte de 11 iunie despre revoluţie ? — N-am ştiut nimic, căci la <roata> [1]) noastră nimic nu să vorbea <despre> [1]) aceasta. Gărdescu. 8. — Cînd v-au venit şi cu ce chip

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

v-au <dat> [1]) în cunoştinţă de cele întîmplate la 11 iunie ? — Peste trei, <patru> [1]) zile d<abia am> [1]) aflat . . . . . [1]) iunie şi m<ergînd . . . . . [1]) co>mandirul roţii cu . . . . . <pri>mit vreo poruncă formală într-aceasta. Gărdescu. 9. — Nici în urmă după această ştiinţă luată de afară nu vi s-a zis nimic de către comandirul roţii ? — Nici o poruncă nu am primit, <ci am> [1]) stat pă loc fără a fi nici . . . . . [1]) Gărdescu. 10. — Săvîrşita-ţi jurămînt în numele guvernului revoluţionar şi a constituţii aceluia ? — Căpitanul roţii a str<îns pă toţi> [1]) soldaţii, vreo 15 numairă<miind a> [1])colo, căci <ceilalţi> [1]) lipsea pă la picheturi, <fiind f>ată ieu şi parucic Oroşanu am săvîrşit jurămîntul împreună cu toţii. Gărdescu.

11. — De la cine v-au venit poruncă pentru aceasta ? — De la Tel, după spusa căpitanului. 12. — Cum a prejudecat căpitanul roţii între dumneavoastră acea săvîrşire a jurămîntului ? De poruncă, sau nu ?— Între noi, întru adevăr arăt, am prejudecat-o toţi de nepravilnică şi pentru aceasta căpitanul nostru nici a strîns mai mulţi soldaţi cînd ar fi putut să strîngă ; dar a ne împotrivi la porunca lui Tel nu am fost în stare. Gărdescu I-iu.

13. — După aceasta ce aţi urmat dumneavoastră întru datoriile slujbii şi improtiva jurămîntului <ce aţi> [1]) fost săvîrşit de la formarea miliţii şi pînă la înscăunarea domnului Bibescu, pravilnicul <domn> [1]) ? — Nu am urmat nimic împrotiva jurămîntului celui vechi, nici porunci nu am primit atingătoare şi împrotivitoare legalelor orîndueli de mai nainte, ci roata noastră, din porunca lui Tel, s-au aridicat pă la 17 sau 18 iulie şi a venit aici în Bucureşti, cînd eu fiind bolnav şi neputînd să călătoresc cu roata, am dat raport căpitanului şi cu voie am venit singur aici, unde m-am căutat de boala frigurilor nefiind în stare a urma slujba pînă cînd a intrat armiile împărăteşti în Bucureşti. După aceasta, cu voia d-lui polcovnic Garbaski m-am dus cu sora mea afară la o moşie ce o ţinea în arendă cumnatul meu şi cînd, după o săptămînă m-am întors aici, m-am văzut depărtat din slujbă. Dacă această depărtare a mea va fi fost din pricina celor urmate de mine precum am arătat, socotesc şi cred că atît ex. sa gheneralul Duhamel cît şi cinstita Comisie sînt atît de drepţi, încît nejudecîndu-mă atît de vinovat ca să fiu scos din slujbă, <se va> [1]) milostivi să mă restatornicească în postul ce am ocupat, ca nu pierzîndu-l să-mi pierz totdeodată şi ani 17 ai slujbii mele săvîrşită după toate datoriile şi cuviinţa. Parucic Gărdescu I-iu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Gărdescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 35/1849, f. 2, 7. Orig.

---

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 8. — Comisia de cercetare declară pe parucicul Ioan Gărdescu nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la mănăstirea Văcărești. No. 133. Anul 1849 martie 8.

Comisia dezbătînd răspunsurile parucicului Ioan Gărdescul, fostul în slujba miliții țării și preju<decînd> urmările lui de la începutul revoluții și pînă în sfîrșit, a văzut cele următoare :

1. Că numitul Gărdescu împrotiva jurămîntului său ce îl avea făcut către oblăduirea legitimă a săvîrșit alt jurămînt a păzi și a sprijini, în calitatea postului său, constituția propusă de acel guvern revoluționar.

2. Că în tot cursul revoluții a urmat slujba <sub> acel guvern pînă la sfîrșit, fără a lua vreo par<te ac>tivă în fapte turburătoare du pă acea vreme.

3. Că spre îndreptare-i numitul, pentru <arătata> împrotivitoare faptă a sa a săvîrșirii nele<giuitului ju>rămînt, propune atît prin jalba sa dată <c>ătre ecselența sa <Caimacamul. cît> și prin ră<spunsurile> sale da<te la cercetarea Comisii>, că a urmat <aceasta pil>duindu-se de la șefii săi și <din porunca> lor și că nu a luat nici un fel de parte la faptele turburătoare după acea vreme, pentru căci nici la izbucnirea revoluții <s-au> aflat aici în capitală, aflîndu-să la puntul Zimnicea cu roata și nici după venirea sa aici pă la 18 iulie, aflîndu-se mai în tot cursul revoluții bolnav de friguri.

Aceste urmări ale numitului <Gărdescu și cuvintele sale> de îndreptare dezbătîndu-le Comisia <și luînd în băgare de sea>mă că singura sa faptă <cerută de revoluționari este numai> săvîrșirea nepravilnicului jurămînt ; <luînd în băgare de> seamă și încredințîndu-se Comisia <că el nu a îndeplinit> întru nimic îndatoriri ce să <cere de la dînsul> prin acel jurămînt. Pentru aceste cuvinte Comisia socotește zisul nepravilnic jurămînt ca nesăvîrșit și așa declară pe numitul parucicu Ioan Gărdescu de nevinovat în catigoria faptelor revoluționare.

Aceasta se va supune la cunoștința ecselenții sale gheneralului Duhamel.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Grafier Teodor Iatropol

Dos. 35/1849, f. 3. Orig. deteriorat. Completările s-au făcut după ms. 749, f. 38. v. — 39.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 febr. 16, miercuri, Colţea. — Interogatoriul parucicului Apostol Cuţarida, fost în slujba miliţiei.

Anul 1849 fevruarie 16, miercuri, Colţea.

No. 94 Tacrirul d-lui parucicului Apostol Cuţarida.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Apostol Cuţarida, sînt de ani 31. — 2. De cînd eşti intrat în slujbă ? De la anul 1832. 3. — Cînd te-ai înălţat în rangul de parucic ? — La anul 1843 la întronarea domnului Bibescu. 4. — La care polc şi roată ai fost ? — La polcul 2-lea, roata 1-iu supt căpitanul Al. Cociturov. Parucic Cuţarida 5. — Ce poruncă v-au venit dumneavoastră pentru cele întîmplate la 11 iunie, aflîndu-vă atunci cu roata la Giurgiu ? — Ne-au venit poruncă că s-au primit constituţia de măria sa Vodă şi să jurăm toate roatele pă constituţie, la care am şi urmat. Parucic Cuţarida. 6. — De la cine v-au venit această poruncă ? De la dejurstsva <miliţii> . . . . . [1]) colonelului Odobescu . . . . . , , <co> [1])lonelului Voinescu, căci . . . . . [1]) Parucic Cuţarida. 7. — Pînă cînd aţi şezut cu roata la Giurgiu şi ce porunci aţi mai primit într-acea vreme a şederii acolo ? — Pînă la 11 iulie am stat în Giurgiu ; altă poruncă nu am primit decît ca să venim aici în Bucureşti. Parucic Cuţarida. 8. — După venirea roţii în Bucureşti dumneata fost-ai totdeauna în slujba activă pă lîngă roată şi ce aţi făcut ? — După sosirea roţii în Bucureşti am <fost> [1]) în spitalu ostăşesc ca să mă <caut> [1]) de picior pricinuită în împrejurarea urmată de la Giurgiu şi am şezut <6> [1]) săptămîni ; pă urmă am eşit pă la <sfîr> [1])şitul lui august şi am intrat iarăşi în postul mieu la roată. Parucic Cuţarida. 9. — După întoarcerea dumitale la roată şi pînă la intrarea armiilor împărăteşti în ţară şi în Bucureşti ce porunci aţi săvîrşit ? — După eşire din spital puţină vreme am făcut slujbă în Bucureşti, căci am fost trimis la Brăila, fiind lipsă acolo de ofiţeri, unde am şezut pînă la scoaterea mea din slujbă. Nici o poruncă nu am primit nici în scurta vreme pînă la intrarea oştirilor, să vede că nici nu a fost pricini ca să să dea porunci pentru săvîrşire.

Acestea sînt cele urmate de mine de la izbucnirea revoluţii, (de care nici o ştiinţă mai nainte nu am avut) şi pînă în zioa depărtării mele din slujbă, dintr-o slujbă, zic, păzită cu toată scumpătea datoriilor <ostă> [1])şeşti, pentru car<e se f>ormas<e> [1]) miliţia, slujbă >pentru< [1]) care <am fost> [1]) şi înaintat în rangul <ce> [1]) am, slujbe cunoscute, măr<turisite> [1]) de toţi şefii miliţii. Iar dacă depărtarea mea din slujbă s-au <ur> [1])mat numai pentru căci am săvîrşit jurămîntul pă constituţie, aceasta fiind

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

urmată pă temeiul poruncii şi de către toţi ofiţerii roţii ; iar către acesta fiind cunoscută împrotivirea mea cu puţintei soldaţi din roată turburătorilor din Giurgiu în zioa de 13 iunie, este lesne şi cu dreptate a să socoti că jurămîntul acela nu a fost din tot sufletul nostru şi prin urmare de silă. Toate acestea le las la dreapta judecată a Comisii şi la bunavoinţă a ex. sale gheneralului Duhamel, pentru a hotărî despre soarta mea, bine fiind încredinţat despre clemenţa ex. sale că nu voi fi osîndit a pierde anii slujbii mele săvîrşită cu atîta rîvnă şi mă făgăduesc că asemenea voi îndeplini şi în viitorime slujba postului mieu. Parucic Cuţarida.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Cuţarida stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 36/1849, f. 3, 7. Orig.

531

1849 mart. 5, sîmbătă. — Comisia de cercetare declară pe parucicul Apostol Cuţarida nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 125. Anul 1849 martie 5, sîmbătă.

Comisia dezbătînd din cuvînt în cuvînt răspunsurile paruciculuí Apostol Cuţarida, fostul în slujba miliţii ţării şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă în sfîrşit, a văzut cele următoare :

1. Că în tot cursul revoluţii numitul nu să vede să fi luat vreo altă parte în faptele revoluţionare decît una singură, adică, că împrotiva jurămîntului ce avea săvîrşit către oblăduirea legitimă a săvîrşit jurămînt dinpreună cu ceilalţi ofiţeri pă acea constituţie <propu> [1])să de revoluţionari. 2. Că spre în<dreptarea> [1]) pentru această <urmare a sa> [1]), numitul pune <înainte> [1]) împrotivirea <sa formală cu soldaţii> [1]), ce a arătat turburătorilor din <oraşul Giurgiu> [1]) în zioa de 13 iunie, cu prilejul trecerii <pe acolo a> [1]) d-lor vornicului Mihail Cornescu, vornic<ul Ale> [1])csandru Vilara şi lo<gofătul Ioan> [1]) Manu, la <care> această împrejurare l<ovindu-se la pi< [1])cior a zăcut după aceasta 6 săptămîni în spital, precum şi neîmpărtăşirea sa în tot cursul revoluţii în vreo faptă turburătoare.

Comisia dezbătînd şi prejudecînd arătata faptă a numitului Cuţarida cu săvîrşirea jurămîntului pă acea constituţie a revoluţionarilor şi cuvintele sale de îndreptare, declară că s-ar fi putut socoti numitul părtaş în fapte revoluţionare şi prin urmare şi vi-

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

novat, dacă jurămîntul ce l-au săvîrşit pă acea constituţie l-ar fi îndeplinit, luînd parte activă în faptele revoluţionare, precum să vede urmare din partea altor asemenea ofiţeri. Dar fiindcă aceasta nu să vede urmată din parte-i, apoi Comisia, cu mîna pe cuget, zice că numitul parucic Cuţarida să cunoaşte şi este nevinovat despre catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta să va da în cunoştiinţa ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 36/1849 f. 3. Orig. deteriorat. Completat după ms. 749. f., 36,

532

1848 dec. 20. Bucureşti. — Praporcicul Ioan Burileanu cere generalului Duhamel reintegrarea sa în funcţia din care a fost îndepărtat, ca participant la revoluţie.

A son excellence général de Duhamel, chevalier de plusieurs ordres et aide de sa majesté impériale l'empereur de toutes les Russies.

Supplique.

Le soussigné prend la liberté de soumettre à votre excellence les faits suivants en la suppliant de vouloir bien prendre en considération sa malheureuse position et l'honorer de sa bienveillante protection.

Le 11 septembre 1848 nous avons reçu de notre chef d'escadron commandant alors toute la cavalerie, l'ordre de partir avec l'escadron pour un village des environs de Pitesti, où nous devions résider pour laisser nos casernes libres à l'occupation des trupes impériales ottomanes.

Arrivés a Pitesti après une marche forcée de quatre jours, nous apprîmes que notre chef avait reçu de la caimacamie l'ordre de revenir à Bucharest, mais notre commandant trouvant que l'ordre, non revêtu des signatures de l'état-major de la milice, n'était pas dans les formes ordinaires et voulues, nous ordonna de le suivre à Rimnik en Petite Valachie.

Esclaves de notre devoir, comme nous l'avons toujours été depuis dix ans, je devais obéir et nous partîmes à Rimnik, notre chef nous abandonna et nous fûmes livrés ă Maghier, qui à la tête d'une troupe de rebelles nous fit les plus solennelles menaces et corrompit aussitôt les soldats en leur distribuant de l'argent, notre autorité était méconnue et notre vie en danger.

Cependant nous parvi<n>mes à nous échapper en emmenant avec nous le plus grand nombre des soldats ; arrivés à Pitesti, nous êumes l'honneur de rencontrer son excellence monsieur le colonel de Skariatin, qui nous dem<m>andant sur tout ce que nous avons

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fait, nous accorda l'amnistie au nom de sa majesté impériale de Russie, mais par ordre du caimacam j'ai été destitué et cette mesure que je n'avais pas mérité m'ôte tout moyen d'existance. Je supplie donc votre excelence de vouloir bien s'intéresser à mon sort et d'obtenir par son protection à ce que je sois réintegré dans mon poste, et je l'assure qu'outre qu'elle aura rendu une justice à un bon serviteur, elle ajoutera encore un bienfait à tant d'autres qu'elle aura faits et qui caractérisent ses actions.

Agréez excellence les sentiments du plus profond respect et de l'éternelle gratitude qu'elle s'aquerra de son très humble et très obéissant serviteur.

Jean Burrileano

Bucharest, le 20 décembre 1848.

Dos. 37/1849, f. 3. Orig. franc.

533

1848 dec. 22. — Procurorul Comisiei trimite acesteia trei jălbi primit de la generalul Duhamel spre a supune pe jăluitori la cercetare.

Priimită la 27 dechemvrie 1848 No. 72.

Procurorul Comisiei de Cercetare
arestaţilor din Văcăreşti
Dechemvrie 22. Anul 1848
No. 25
M-rea Văcăreşti.

Cinstitei Comisii de cercetarea arestanţilor din Văcăreşti.

Cu cinste alătur trei jălbi, una a sărd<ăresei> Eliza Cantacuzino, una a d-lui Ioan Burileanu şi una a lui Alexi Hagi Mantu, date către exelenţia sa gheneralu Duhamel cu pohtire din parte-i ca cinstita Comisie să binevoiască a le lua în cea mai de aproape băgare de seamă şi a face grabnică îndestulare jăluitorilor, aceasta fiind dorinţa excelenţii sale.

Procurorul Comisiei, I. Suţu.

<Rezoluţie> : La cercetare să va lua în băgare de seamă.

M. Cornescu

Jalba d-ei soţii lui Cantacuzino s-au pus la dela soţului ei pentru căci s-au cercetat pricina.

M. Cornescu

Dos. 37/1849, f. 2. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 7, luni. Colţea. — Interogatoriul praporcicului Ioan Burileanu acuzat că a participat la revoluţie.

Anul 1849 martie 7, luni, Colţea.
No. 119. Tacrirul praporcicului Ioan Burileanu.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Ioan Burileanu, sînt de ani 29. 2. — De cînd ai intrat în slujbă şi cu ce rang ? — La anul 1839 dechemvrie, unterofiţer nobil în cavalerie. Burileanu. I. 3. — Cînd te-ai înălţat în rang de ofiţer ? — La anul 1846. Burileanu I. 4. — De atunci şi pînă cînd a fost guvernul revoluţionar ai mai luat vreun rang ? — Nu am luat. Burileanu I.

5. — La care divizion şi supt a cărui comandă ai fost ? — La divizionul 3-lea, supt comanda căpitanului Racotă. Burileanu I. 6. — Unde te-ai aflat d-ta în zioa de 11 iunie ? — Aici în cazarma cavalerii însărcinat cu comanda de învăţătură cavalerii de către d-lui polcovnic Bibescu, încă din anul 1845, iar divizionul se afla la Zimnicea. Burileanu I. 7. — Săvîrşit-ai jurămîntul ce s-au cerut atunci de către guvernul revoluţionar ? — Nu am săvîrşit, căci nici divizionul nici şeful mieu erau aici. Burileanu I. 8. — De la eclatarea revoluţii şi pînă la 11 septembrie anul trecut 1848, adică zioa care după poruncă, precum în jalbă zici, te-a trimis la Piteşti, tot în Bucureşti ai stăruit ? — Tot în Bucureşti, fiind bolnav încă de la 21 iunie trîntindu-mă un cal şi tot bolnav am plecat de aici. Burileanu I. 9. — În zioa de reacţie la 19 iunie fost-ai şi dumneata la palat ? — Am fost după porunca dejurstvei din 18 ca să mergem la palat unde o să găsim pă polcovnicul Odobescu spre a feliţita pă guvern. Burileanu I. 10. — A fost atunci şi comandirul divizionului, căpitanu Alecu Racotă, la palat în acea zi ? — A fost la palat. Burileanu I. 11. — Ce aţi făcut acolo ? — Între toate vorbele ce auzeam pă d-lui polcovnicul Odobescu zicînd guvernului am auzit şi aceasta, că proprietatea după cum a organisat-o el, pentru unii este mumă iar pentru alţii ciumă. Intru acestea ne-am pomenit cu soldaţi cu baionetele la mînă suindu-să sus în palat, cînd d-lui polcovnicul Odobescu a poruncit ofiţerilor să arestuiască pă acei membri ai guvernului, pă carii i-au şi prins ofiţerii, scăpînd numai maior Tel, după care luîndu-să d-lui polcovnicul Odobescu cu 4 ofiţeri l-au şi prins în capul scării şi l-au trimis la arest. Nu mult după aceasta a poruncit d-lui polcovnicul ca să să întoarcă Tel de la arest şi soldaţii să să întoarcă la cazarmă. În urmă văz pă polcovnicul Odobescu trîntit pă o saltea şi vreo zece gvardişti asupră-i cu puşcile. Aşa, văzînd că au plecat toţi ofiţerii, am plecat şi ieu la cazarmă şi peste trei zile m-am bolnăvit trîntit de cal şi am zăcut pînă am plecat la Piteşti tot bolnav, precum am arătat. Burileanu I. 12. — Fiind că singur arăţi prin jalbă că ai ştiut că trimiterea divizionului la Piteşti s-au urmat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pentru a să deşărta cazarma ca să să ocupeze de către oştirile împărăteşti otomane. Şi fiind că la Piteşti comandirul escadronului Mavrocordat a fost primit porunca Căimăcămii dă a să întoarce înapoi, de ce dumneata te-ai îndoit a urma acei porunci ? Pentru ce dumneata măcar singur nu te-ai întors înapoi ? — Ieu nu am ştiut că a venit asemenea poruncă a căimăcămiei, ci tocmai la Rîmnic am aflat, unde acolo am şi aflat că s-au şi înfiinţat căimăcămia. După fuga lui Magherul ne-am întors înapoi cu divizionul. După sosirea mea aici m-am dus la Zimnicea a îndeplini slujba din care eram scos, după care peste o lună am priimit poruncă de scoaterea mea. Burileanu I.

Cetindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Burileanul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 37/1849, f. 6, 10. Orig.

535

1849 mart. 16. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Ioan Burileanu nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 145 Anul 1849 mart. 16.

Comisia dezbătînd răspunsurile praporcicului Ioan Burileanul, fostul în slujba miliţii ţării la cavalerie şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă la sfîrşit, a văzut cele următoare :

1. Că numitul Burileanu nu a săvîrşit acel neleguit jurămînt cerut de acel guvern revoluţionar pă constituţia impusă de el

2. Că în tot cursul revoluţiei a stăruit aici în capitală de trîntitura calului.

3. Că deşi a stăruit în slujbă supt acel guvern, dar nu să vede urmată din parte-i vreo faptă în folosul acelui guvern, decît numai că a urmat cu divizionul dinpreună cu ceilanţi şefi ai lui la Magheru.

Aceste împrejurări ale prepusului numitului Burileanu, dezbătîndu-le, Comisia zice : că deşi mergerea numitului Burileanul la Magherul fiind spre ajutorul acelui revoluţionar s-ar putea socoti faptă revoluţionară, dar fiindcă afară dintr'aceasta, conduita sa în tot cursul revoluţii a fost fără pată, prin urmare acea faptă a sa cu mergerea la Magherul neavînd izvorul din vreo legătură a lui către acel guvern, sau din idei ale sale revoluţionară, se socoteşte neprecugetată.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pentru aceste cuvinte Comisia apără pă numitul praporcicul Burileanu de învinovăţirea faptelor revoluţionară.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ec. sale gheneralului Duhamel.

Mih. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropul

Dos. 37/1849, f. 7. Orig.

536

<1849 febr.> — Teodor Ionescu cere generalului Duhamel să fie scos la cercetare spre a i se constata nevinovăţia.

A son Excellence le général major Duhamel, commissaire impérial dans les Principautés Danubiennes, chevalier etc. etc. etc.

Excellence.

Une accusation portée contre moi par le paharnic Iarca, ex-président du tribunal de Slam-Rîmnic, comme ayant pris part à la révolution qui a éclaté ici, me force à recourir â la haute protection de votre excellence.

J'implore cette protection avec d'autant plus d'instance que je suis pauvre, dénué de toutes ressources, unique appui d'une mère infirme, qui n'a d'autres moyens de vivre que ceux que je puis lui procurer.

J'ose demander à votre excellence qu'elle daigne ordonner à la Commission de réquisition d'examiner l'accusation portée contre moi ; si elle me trouve coupable, qu'elle me punisse comme tout autre révolutionnaire, mais si mon innocence est prouvée, je supplie humblement votre excellence de me faire rendre l'emploi que j'ai perdu. Je m'adresse à la haute justice de votre excellence en même temps qu'à son extrême bonté. Je ne puis plus vivre, je suis sur le point de manquer de pain, sur le point d'abandonner une mère qui n'a, après Dieu, d'autre soutien que moi, qui va d'un moment à l'autre se trouver dans sa dernière détresse. Le coeur de votre excellence sera touché d'une situation si malheureuse et j'attends tout de son équité et de sa compassion.

J'ai l'honneur d'être avec respect de votre excellence le très humble et très obéissant serviteur,

Teodor Ionesco

Dos. 38/1849, f. 1. Orig. franc.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 8, marți Colțea. — Interogatoriul arestatului politic Teodor Ionescu.

Anul 1849 martie 8, marți, Colțea.
No. 120 Tacrirul lui Teodor Ionescu.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai ? — Teodor Ionescu ; sînt de ani 24. 2. — Unde locuești ? — Aici în București, unde am și casă. 3. — Fiind că arăți că ai fost amploiat la tribunalul din orașul Focșani arată de cînd ai fost orînduit în acea slujbă ? — De la anul 1844 septembrie, orînduit de către cel de atunci logofăt al Dreptății. T. Ionescu. 4. — Ce prilej a luat d-lui paharnicul Iarca, fostul prezident al acelui tribunal de te-au catigorisit de revoluționar și din această pricină te-au depărtat din slujbă ? Iar către aceasta ce încredințare ai dumneata că această pîră îți vine din partea numitului ? — Însuși d-lui marele logofăt Costache Suțu m-au încredințat că o asemenea opinie pentru mine a dat-o numitul paharnic, iar prilejul într-aceasta nu îl cunosc. Decît bănuesc că d-lui avînd o pricină de judecată cu Robe în vremea revoluții și la înfățișarea la tribunal, în lipsa procurorului me-au zis mie, ca un scriitor al procurorului, să iscălesc în jurnalul hotărîtor în locul prigonitorului dumnealui ce fugise din judecată. Iar eu nu am voit zicîndu-i că d-lui grafierul îndeplinește locul de procuror. Aceasta cunosc a fi pricina mîhnirii d-lui Iarca asupră-mi, pentru căci atunci îndată a poruncit de <m>-a dat afară din odaia presustvii. T. Ionescu. 5. Cu toate că dumneata arăți că această pîră îți vine de la d-lui Iarca și pentru cuvîntul ce ai zis, dar Comisia nu poate crede că numitul Iarca ți-au adus acea pîră numai pentru pricina de mîhnire asupră-ți precum zici, fără a avea în vedere vreo faptă netrebnică a dumitale în acea vreme a revoluții. De aceia spre folosul dumitale ar fi să arăți însuți faptele revoluționare ce vei fi urmat decît să lași pă Comisie ca prin mijloacele ei să le descopere. — Nu cunosc nimic, nici o faptă revoluționară nu am urmat. T. Ionescu. 6. — Dumneata nu ești arătat numai de d-lui paharnicul Iarca, precum zici și nici Comisia are cunoștință de la dînsul despre faptele dumitale, ci din lista trimisă ei de către înalta stăpînire în care te arăți dumneata că ai luat parte la toate neorînduelile revoluționarilor, și că știindu-te vinovat ai fugit din Focșani cu o zi înaintea intrării împărățeștilor oștiri roseți acolo și ai venit cu curierul în București. Iată dar că arătarea dumitale nu poate fi adevărată ; de aceia te întreabă iarăși Comisia de stărueți în cele ce ai arătat sau voiești a spune adevărul. — Ieu stăruesc în cele ce am arătat. Iar pentru catigoria ce mi să arată adaog a zice că tot de la d-lui paharnicul Iarca urmează să vie, ca unul ce era prezedent și mădular al comisii cercetătoare, cînd s-au

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

făcut cercetarea pentru cei amestecaţi în revoluţie. T. Ionescu.

Cetindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Ionescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 38/1849, f. 3. Orig.

538

<1849> mart. 14. — Comisia de cercetare cere cîrmuirii judeţului R. Sărat să-i comunice temeiurile pentru care Teodor Ionescu a fost declarat de revoluţionar.

Către Cîrmuirea Rîmnicului Sărat.

Fiind că după cercetarea făcută de Comisie lui Teodor Ionescu, fostul amploiat scriitor la acel tribunal pentru catigoria adusă asupră-i că a luat parte în faptele revoluţionară, numitul atît prin jalba sa către exelenţia sa gheneralul Duhamel, cît şi la cercetarea ce i s-au făcut de Comisie, a arătat că zisa pîră asupră-i este venită cu asuprire din vrăjmăşie de la d-lui paharnicul Scarlat Iarca, carile fiind şi mădular al comisii dintr-acel oraş Focşani pentru cercetarea celor ce au luat parte în revoluţia trecută, a avut prilej să-l bage în asemenea catigorie. De aceia Comisia pohteşte pă acea cinstită Cîrmuire ca să să înţeleagă cu toate mădularele zisei comisii dintr-acel oraş despre împrejurările plîngerii jăluitorului şi ceiace va dovedi cu temeiuri îndestulătoare să încunoştiinţeze îndată aceştii Comisii spre a putea da Comisia izbrănire pricinii.

No. 344 mart. 14. <1849>

Dos. 38/1849, f. 4. Concept.

539

1849 apr. — Orăşeni din Focşani declară că Teodor Ionescu a avut legături cu revoluţionarii.

La întrebarea ce ni s-au făcut de către cinstitul maghistrat despre purtările ce au avut în vremea evenimentelor trecute d. Tudorache Ionescu, fostul scriitor la cinstit trebunal din acest judeţ Slam Rîmnic, printr-aceasta arătăm că în toată vremea căt au ecsistat nepravilnicul guvern, numitul Tudorache au avut înclinare cu constituţionari, dar nu cunoaştem dacă şi cugetările sale au fost în unire cu ale acelora, sau că s-au găsit silit de scăpătăciune a să înclina cu acei în catigoria de mai sus, pentru de a-şi putea să-şi ţie fonçţia de scriitor. Şi spre încredere urmează ale noastre iscălituri. 1849 apr.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pitar Gheorghe Chirţoiu, Pitar Sterie Iconomu, Dimitrie Pastia, Nae Dimitrescu I-iu, P. Potop, Th. Ceptureanu, C. Momgiu Zaharia, Gabriceanu Popescu.

Maghistratu oraşului Focşani.

Înscrisul acesta mărturisindu-l şi prin graiu în presudsvia maghistratului feţile dintr-însul iscălite, să adeverează şi de maghistrat după orînduiala spre încredinţare. 1849 maiu 1.

Prezident, pitar Alecsandrescu.

Dos. 38/1849, f. 6. Orig.

540

1849 mai 20. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Teodor Ionescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la m-rea Văcăreşti. No. 233, anul 1849 maiu 20.

Teodorache Ionescu din oraşul Focşani judeţul Rîmnicul Sărat, fostul scriitor la tribunalu dintr-acel oraş, dînd jalbă ecselenţii sale gheneralului Duhamel, cu plîngere pentru depărtarea sa din arătatul post, cu catigorie de revoluţionar şi cu cerere de a să da în cercetarea aceştii Comisii spre a să dovedi a sa nevinovăţie şi a să restatornici în postul său ; şi jalba aceasta trimiţîndu-să la această Comisie prin al ei procuror, a întrat Comisia în cercetarea numitului, şi citind acturile ofiţiale ce să află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au găsit numitul complicat în vreo faptă revoluţionară, ci dinpotrivă din aceste răspunsuri s-au văzut că pîra arătată s-au adus asupră-i cu asuprire din vrăjmăşie de către d-lui paharnicul Scarlat Iarca, carele fiind mădular al Comisiei dintr-acel oraş Focşani pentru cercetarea celor ce au luat parte în revoluţie, a avut prilej să-l bage în asemenea catigorie.

Comisia voind a să îndestula despre temeinicia acestor arătări ale jăluitorului, a făcut pohtire cîrmuirii locală ca să cerceteze şi să arate Comisii. De la care s-au primit răspuns supt no. 4388 însoţit cu o înscrisă mărturie din partea unor orăşani dintr-acel oraş, coprinzătoare „că în toată vremea cât a eczistat nepravilnicul guvern, numitul Teodorache a avut înclinare cu constituţionari, dar nu cunoaşte dacă cugetările sale au fost în unire cu ale acelora, sau că s-au găsit silit de scăpătăciune a să înclina cu cei în catigoria de mai sus, pentru de a-şi putea să-şi ţie fonsia de scriitor".

Aşa dar nici mărturisirea numiţilor orăşani nedovedind pă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

numitul Teodorache Ionescu de complicat în vreo faptă revoluţionară şi Comisia neavînd vreun alt temeiu de prepus asupră-i îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale ghenera-lului Duhamel.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 38/1849, f. 7. Orig.

541

1849 mart. 8, marţi, Colţea. — Interogatoriul praporcicului Costache Mateescu.

Anul 1849 martie 8, marţi, Colţea.

No. 121. Tacrirul praporcicului Costache Mateescu.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Costache Matéescu, sînt de ani 28. 2. — Cînd ai intrat în slujba miliţii ? — La anul 1839 august 16 în grad de iuncăr. 3. — Cînd te-ai înălţat în rang de ofiţer ? — La anul 1845 aprilie, praporcic. 4. — Dumneata prin jalbă către Căimăcămie arăţi că ai fost la punctul Cîineni, distanţia 2-lea, orînduit din poruncă de la 20 mai anul 1848 şi că la 1 august te-ai statornicit iarăşi acolo de către guvernul de atunci, unde ai stăruit pînă la 30 septembrie. Iar cu venirea armii otomană ai intrat în Transilvania de unde peste cîteva zile, prin voia de aci te-ai intors în ţară cînd după venire, te-ai găsit depărtat din slujbă şi fiindcă te cunoşti nevinovat ceri a fi cercetat şi a-ţi lua postul ce l-ai avut. Mai întîi arată dumneata pentru care slujbă te-ai înălţat în rang de praporcic de către guvernul revoluţionar, în vreme cînd din jalba dumitale Comisia vede că şi în urmă de 11 iunie acel guvern te-au lăsat în acel post ce-l aveai şi că dumneata ai stăruit pînă în sfîrşit acolo la punctul Cîineni, şi din aceasta ai putut săvîrşi şi acolo slujbe plăcute acelui guvern de către care te-ai şi înaintat în rang. Arată Comisii ! — Am fost de către polc în guvernarea prinţului Bibescu la Sălătruc în distanţia al 2-lea şi <la> 2 august m-am orînduit la punctul Cîineni, unde n-am desăvîrşit deosebite slujbe, decît cele ce coprind enstrucţiile punctului. Înălţarea nu cunosc să mi se <fi> făcut, decît că conduita mi-au fost în toată vremea bună. Mateescu.

5. Săvîrşit-ai jurămînt pă numele acelui guvern revoluţionar cu chipul ce să cerea ? — N-am săvîrşit jurămînt în acea vreme. Mateescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Mateescu stăruind în răşpunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 39/1849, f. 2. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

542

1849 mart. 16. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Costache Mateescu nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționară. No. 144 anul 1849 mart. 16.

Comisia dezbătînd răspunsurile praporgicului Costache Mateescu, fostul în slujba miliții țării, și prejudecînd urmările lui, a văzut cele următoare :

1. Că numitul Mateescu n-a săvîrșit acel nelegiuit jurămînt ce se cerea de acel guvern revoluționar pă constituția impusă de el.

2. Că încă dinaintea izbucnirii revoluții, precum și după aceasta, în tot cursul ei s-a aflat la punturile Sălătrucul și Cîineni mărginindu-se numai în slujba aceia. 3. Că deși a stăruit în slujbă subt acel guvern revoluționar și s-a înălțat în rang de parucic, însă această înălțare în rang nu a avut Comisia temeiuri ca să poată zice că s-a urmat după slujbe plăcute acelui guvern revoluționar.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporgic Mateescu de nevinovat în catigoria faptelor revoluționară.

Aceasta se va supune la cunoștința ecselenții sale ghenералului Duhamel.

Mih.. Cornescu. Polcovnic Garbațki.

Dos. 39/1849, f. 3. Orig.

543

1849 mart. 8, marți, Colțea. — Interogatoriul praporcicului Nicolae Popovici.

Anul 1849 martie 8, marți, Colțea.

No. 122 Tacrirul dumnealui praporcicului Nicolae Popovici.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului

1. — Cum te cheamă și ce vîrstă ai ? — Nicolae Popovici, sînt de ani 22. 2. — Cînd ai intrat în slujbă ? — La anul 1839, unter ofițer, copil 3. — Cînd te-ai înălțat în rangul de ofițer ? — La anul 1845. 4. — La care divizion și supt a căruia comandă ai slujit dumneata ? — La divizionul I-iu supt comanda domnului căpitan Mavrocordat. Popovici. 5. — Acel divizion s-au aflat aici în cazarmă și în zioa de 11 iunie și după aceasta. Arată mai întîiu despre cele întîmplate în acea zi de dimineață, cînd a venit măria sa vodă Bibescu în cazarma cavalerii. — Fiind de ordonans la palat în acea zi, am plecat împreună cu înălțimea sa la cazarma de cavalerie, unde acolo găsind divizionul, ucenia comandă și arti-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

leria împreună cu toţi ofiţerii la rînd, a început măria sa vodă să le spuie că nişte oameni rătăciţi vor să turbure ţara, prin urmare, spuneţi-mi dacă pociu şă mă puiu <în> mijlocul vostru ca să putem sprijini această amerinţare. După care toţi într-un glas au răspuns „să trăiască măria sa şi pentru măria sa murim la orice ni să va porunci". După aceasta măria sa vodă a eşit din cazarmă cu d. polcovnicul Odobescu şi cu adiotanţii înălţimii sale şi ne-am dus cu toţii la cazarma de enfanterie, unde la poarta cazărmii stricîndu-mi-să cevaşi la şa, am rămas afară şi nu ştiu ce a vorbit măria sa aici în cazarmă, decît după ce mi-am dres şaoa am intrat şi ieu, unde am văzut pă măria sa sărutînd steagul polcului şi toţi soldaţii strigînd „ura". De acolo am plecat spre palat unde descălecînd m-am dus sus în sală şi unde am şăzut pănă am prînzit. Celelalte întîmplate sînt cunoscute de obşte şi ar fi de prisos a le mai descrie. Popovici. 6. — Săvărşit-ai dumneata jurămînt cerut de către fostul guvern revoluţionar ? — Nu am făcut, întîmplăndu-mă bolnav într-acea zi în cazarmă. Popovici. 7. — Fost-ai cu divizionul în zioa de reacţie la 19 iunie la palatul unde erau membrii acelui guvern ? — Nu am fost, întîmplîndu-mă de jurna la vornicie. Popovici. 8. — Fost-ai cu divizionul la Magherul ? — Am fost. Popovici. 9. — Te-ai întors tot deodată cu acel divizion ? — Tot deodată. Popovici. 10. — Înainte de a vă duce cu divizionul la Rîmnicul Vălcii s-au fost primit porunca Căimăcămii legală şi au fost întrat oştirile înpărăteşti în capitală spre restatornicirea liniştii, prin care acea poruncă să zicea să să întoarcă divizionul în Bucureşti. Pentru care sfîrşit nu ai urmat după acea poruncă ci aţi înaintat către Magherul după porunca guvernului revoluţionar ? — Noi în Piteşti eram hotărîţi, după cum ne-o spusese comandirul divizionului, ca să şădem mai multă vreme cu escadronul. În zioa cînd s-au primit porunca cinstitii Căimăcămii de dimineaţă eşisem în oraş, cînd întorcîndu-mă la escadron l-am găsit mai tot plecat, rămîind numai ariergarda cu care eram însărcinat. Pă aci prin preajmă să afla şi d. căpitan Mavrocordat. Întrebîndu-l mai întăi soldaţii ce este plecarea aceasta, le-au răspuns, după o poruncă oarecare. Atunci am întrebat pă d. căpitan tot despre aciasta, carele după ce mai întăiu mi-au zis că nu este treaba mea, mi-au poruncit să plec cu ariergarda după escadron. Pă cînd încălicam să plec se apropie dumnealui de mine şi îmi zice : este o poruncă venită de la Căimăcămie, nu prin canal ostăşescu, aşa fiindcă am porunci să merg înnainte la Rîmnic, fiind şi vremea foarte critică, nu pociu să stau pă loc, ci trebuie să înaintăm după poruncă, şi că a raportuit dejurstvei pentru aceasta, mai adăugîndu-mi că oriunde ne vom afla şi vom primi porunca cinstitei dejurstve, ne vom putea întoarce la locul nostru. Şi aşa am înaintat. Popovici.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Popovici stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 40/1849, f. 3. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 16. — Comisia de cercetare declară pe praporcicul Nicolae Popovici nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionară de la mănăstirea Văcăreşti. No. 142 anul 1849 martie 16.

Comisia dezbătînd răspunsurile praporcicului Nicolae Popovici, fostul în slujba miliţii ţării, prejudecînd şi urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă la sfîrşit a văzut cele următoare :

1.-iu. Că numitul Popovici nu a săvîrşit acel nelegiuit jurămînt ce să cerea de acel guvern revoluţionar pă constituţia empusă dă iel ; 2-lea că a stăruit în slujbă supt acel guvern, dar nu să vede să fi săvîrşit vreo faptă răzvrătitoare în folosul acelui guvern, decît numai că a mers la Magherul dinpreună cu divizionul şi ceilalţi şefi ai lui.

Aceste împrejurări ale prepusului numitului Popovici dezbătîndu-le Comisia, zice : că deşi fapta lui cu mergerea la Magherul s-ar putea socoti faptă răzvrătitoare, dar fiindcă afară dintr-aciasta conduita sa în tot cursul revoluţii a fost fără pată, prin urmare arătata faptă a sa cu mergerea la Magherul, nefiind o consecinţă din legătură a sa către acel guvern sau din idei ale sale revoluţionare, să socoteşte neprecugetată.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul praporcic Nicolae Popovici de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta să va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

Mih. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 40/1849, f. 4. Orig.

545

<În. 1849 mart. 9>. — Costache Halepliu arată activitatea sa în timpul revoluţiei şi denunţă pe revoluţionarii cunoscuţi de el.

<Rezoluţie> : Astăzi 9 martie 1849 înfăţişîndu-să Halepliu în incinta Comisii în spitalul Colţii spre cercetare şi cetindu-să acest tacrir de către însăşi Halepliu să va alătura la dela cercetării.

M. Cornescu

<Rezoluţie> : Onorabilii Comisii întocmită pentru cercetarea celor amestecaţi în revoluţie.

Dreptatea protectoare a Romînii judece faptele mele !

Eu sînt acela care la 25—26 mai aflîndu-mă în Grădina cu Cai (pentru că era seradă muzicală) neputînd suferi nenorocirea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ce amerinţa atît ţara cît şi pă boeri, am rămas pînă ce s-a dus toţi, pentru că mă temeam să nu fiu văzut de cineva şi pentru că urma a spune mai întîi poliţii oraşului. Apoi am chemat pă domnu Păucescu, ajutoru poliţii, şi pă căpitan Gheorghe la o parte, unde spuindu-le de izbucnirea revoluţii ce era să se facă, m-a tratat cu un ceai şi mi-a zis să merg la domnu aga să-i spui tot ce ştiu. După aceia ducîndu-mă a doua zi la domnu aga acasă şi spuindu-i asemenea tot, mi-a ordonat să-i dau hîrtii doveditoare pentru aceasta şi mi-a şi dat lei 1000 ca să mă înlesnesc mai bine, fiindcă eu nu aveam. Apoi ducîndu-mă şi apucînd hîrtiile ce dovedea revoluţia, m-am întors la domnu aga cu dînsele şi i-am dat planu cum să se facă, că mă prinde cu ele şi cum să mă arestuiască ca să nu priceapă ei, fiindcă mă temeam şi fiindcă eu le zisesem la toţi că plec la Craiova ca să-mi închin o dramă ce am compus cuconului Iancu Bibescu. Am luat un dorobanţ îmbrăcat sivil în formă de slugă a mea şi puindu-mă într-o birje am eşit singur la barieră pîn mahalale şi am lăsat pă domnu Gheorghe să vie pă urmă cu o cărucioară de poştă, ce însemna că mă goneşte pă urmă. Apoi viind şi întîlnindu-ne afară din barieră, am lăsat dorobanţi aci şi noi ne-am dus la Sabar ca să mîncăm ceva, fiindu-ne foame şi fiind dă dimineaţă încă (la Dumitrescu, suptcîrmuitoru plăşii, care îndată ce a izbucnit revoluţia m-a denonsat de spion cînd a venit cu sătenii să-şi închine stendardu la guvern) [1]). Apoi, după ce am mîncat am plecat şi de la barieră m-a adus între 4 dorobanţi pă lîngă căruţă apoi, viind la Agie, am cerut dumnealui aga un scriitor care să-mi scrie întrebările tacrirurilor ce-i făcusem singur, ca să nu fie tot slova mea, şi dîndu-mi pă domnu Nae, fostul grafier la Roşu, am săvîrşit şi am dat tacrirurile în care arătam pă toate căpeteniile revoluţii. Şi deşi domnu aga, luînd drept glumă arătările mele, fiind amăgit de falşii dumnealui spioni care iau o leafă în zadar, n-a urmat cu prinderea după povaţa mea, dar tot am mulţumit cerului că cel puţin, s-a îmbodisit funesta revoluţie ce era să să facă la 9 iunie noaptea, prin semnalu clopotelor de la Radu Vodă şi Mitropolie, căci poate să-şi închipuiască orcare că de să ridica noaptea, ce grozavă vărsare de sînge era să să facă [2]). Domnu aga însă a făcut şi altă greşală că, ducîndu-să să prinză pă domnu Negulici, i-a luat numai hîrtiile şi s-a lăsat pă făgăduiala lui căpitan Costache că o să-l prinză şi l-a lăsat slobod, cînd domnu Negulici chiar atunci noaptea a vestit pă toţi să fugă că-i prinde şi cînd a vrut să prinză pă domnu Eliad şi pă domnii Goleşti, i-a găsit fugiţi. Apoi eu văzînd că domnu aga nu ia lucrurile serios, m-am dus noaptea pă la 2 ceasuri după 12 la prinţu, căruia destăinuindu-i totul i s-a părut glume că să

[1]) Nota lui Mihail Cornescu pe marginea foii : „Să să întrebe atît arătatul dorobanţ cît şi dl. logofăt Iancu Manu pentru cele ce Halepliu arată pînă la sfîrşitul aceştii foi".

[2]) Să se întrebe Halepliu de unde are ştiinţa ce o însemnează cum că revoluţia era să izbucnească noaptea şi celelalte.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

întemeia pă miliție, ba nici nu vrea să mă crează cînd îi spuneam de domnu Magheru și de oștire și cînd îi povesteam că-l amerință moartea.[1]) Apoi eu am plecat foarte trist că nu mă ascultă și din aceste greșeli și neascultare cuvintelor mele, fiind că eram nerenomé, (sic) la 11 iunie pă la $2^1/_2$ ceasuri zioa a și izbucnit revoluția prin iuncăru Magheru și Catina cel mare, care a citit proclamația în Lipscani și a sculat populu cu standarde și cocarde.

Cu toate astea, dacă d-nu polcovnic Odobescu ar fi fost un bun patriot și n-ar fi voit detronarea unui guvern legitim, ar fi poruncit oștirii ce era în curtea palatului să dea focuri pă deasupra, căci revoluționari nu erau mai mulți[2]) decît 200 sute, iar ceilalți veniseră să vază ce este și prin urmare, răspîndindu-să și prinzînd pă revoluționari nu s-ar fi întîmplat nimic. Dar dumnealui și d-nu Solomon a comandat contra, ca să nu îndrăznească să dea vreunu în frații lor și cu aceasta a izbutit revoluționarii. Apoi eu, văzîndu-mă părăsit de orice ajutor și de d-nu aga, în care aveam toată speranța și fiind gonit ca trădător, m-am ascuns doă săptămîni că mă căuta toți ca turbați în toate părțile. După trecerea acestor doă săptămîni am eșit și m-am dus la d-nu Grigore Grădisteanu fiu, și ca să mă apere i-am cîrpit minciuna că am înșelat pă d-nu aga și că n-am spus eu nimic de dînșii (fiindcă tacriru nu-l putea vedea fiindcă n-avea de unde că era la d-nu aga). Așa el văzîndu-mă că-l rog cu lacrimi să-mi apere viața, m-a pus chiar acolo de am făcut doă articole pe care le-am și publicat, unu în no. 9 și altul în no. 12 al Pruncului Rumîn, zicîndu-mi că numai așa mă poci desculpa în fața populului suveran și numai așa am mai putut eși la lumină. Dar tot cînd și cînd auzeam pă tineri studenți zicîndu-mi trădător, și ca să le scoț idea că eu i-am denonsat, mă duceam cu ei oriunde îmi zicea și făceam orice vrea ; pă deoparte o făceam aceasta ca să scap de maltratarea lor, iar pă de alta ca să le spionez faptele lor, fiindcă așteptam sigur timpul acesta în care o să am trebuință de faptele lor.

Poate că m-așĭ fi amăgit și eu dacă nu cunoșteam tractatele încheiate între amîndouă Puterile, că una fără alta nu poate face vreo schimbare în prințipatele dunărene.

Acum întreb onorabila Comisie de n-a trebuit să mă port așa cînd pe tot momentul eram amerințat de populu de jos, care nu judeca nimic ? Eu însă vă raportez însumi că așa a trebuit să mă port după greșelile făcute de d-l aga, ba mulțumesc cerului că de nu-i dam planul să mă arestuiască ca să mă vază ei, negreșit că azi era să fiu mort. Dovadă este că chiar sîmbătă la 26 cînd mă adusese aici, d-nu Nae Marghiloman și alții, cum m-a văzut a zis că Comisia le-a adus spion între dînșii și m-a și întrebat ce

---

[1]) Să să întrebe de unde are științele însămnate aici pentru miliție, Magherul și omor.

[2]) Să să întrebe despre științele ce arată aici pentru Odobescu și Solomon.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

leafă primesc pentru spionlîc, şi eu i-am răspuns că 1500 lei pă lună.

Încă odată mi-a venit timpu, d-lor, ce l-am aşteptat cu atîta dorinţă ; şi deşi fapta mea, în aparenţă este degrădătoare, dar în sine fiind bună şi patriotică, mă fălesc cînd mă văz împăcat cu cugetul mieu de rumîn. Domnilor, acuma vă zic şi dv. să luaţi lucrurile şi măsuri mai serioase pentru cei ce îi aveţi aci şi cei ce să vor aduce ; să nu faceţi ca d-nu aga, care zicea că o să-i opărească cu apă hiartă cu tulumba şi în urmă nu nemerea pă unde să fugă. Cînd pentru mine, de vi să va părea şi acum spunerea mea de nimic şi să va întîmpla încă odată cum nădăjduiesc ei toţi, n-am decît să mor ca trădătoru lor, dar patria va fi mîhnită pă dv. care îi aveţi soarta în mînă că nu daţi ascultare unui fidel al ei.

Binevoiţi a asculta următoarele dovezi ce poci încă a vă da. Într-o seară aflîndu-mă la d-nu Negulici (care zicea să iasă înaintea generalului Duhamel cînd a plecat la Iaşi ca să-l omoare să scape d-un perfid) unde era şi d-nu A. Golescu, ce-i zice şi Orbu, neştiindu-mă că pricep puţin franţuzeşte, i-am auzit zicînd că cuconu Costache Cantacuzino le-ar fi dat 3000 galbeni la cauza asta, cuconu Costache Suţu 5000 iar pentru cuconu Alecu Ghica Căciulă Mare, cuconu Iancu Văcărescu, d-nu polcovnic Odobescu şi Solomon n-am. înţeles cu cîte cît a contribuit. Şi zicea că d-lor a dat bani numai pentru destronarea prinţului Bibescu şi că ei a făcut o adevărată libertate şi că i-a lăsat bătînd din buze. Aceasta am auzit-o şi v-o spui.

Iată şi numele celor ce îi cunosc că a contribuit la cauza aceasta, fiecare cu observaţie în dreptu-i.

Călugăru Zăgănescu. — Chiar la 25 noemvrie l-am auzit zicînd că i-ar fi spus unu care a fost chiar la uşa generalului Duhamel, că înainte de revoluţie ar fi fost d-nu Eliat înăuntru şi că ar fi vorbit amîndoi un ceas şi că acum generalul i-ar fi trimes bani de cheltuială la Roma, unde să află. A fost şi cu propaganta la Rîmnic şi zicea că la a doa revoluţie să nu rămîie nici viţă de aristocrat, că dacă făcea dîntîi aşa acuma nu era să fie astea.

Mavromati. — Maior de gvardie şi secritar al clubului democratic ce îl avea în casă-i

Gligore Conţescu, Nicolae Bojin. — Tot secritari ai acestui clubu şi care în unanimitate cu d-nu Aristia zicea să se ferească de mine că sînt trădător.

Iordache legătoru de cărţi. — Cel de au avut pă Golescu ascuns cînd îl căuta Agia, confident al lor şi propagant cu plată secretă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

State de la Goleasca. Ginerile Şchiopulesii.	Servii d-lor Goleşti de la care să poate afla cei ce au jurat în pivniţă la d-nu Golescu.
Ştefan Mihăileanu	Cel ce a ridicat stindardu cu un ovrei în droşcă, întîi din curtea lui Grigore Grădişteanu şi în toate cluburile era nelipsit povăţuind la arme în contra aristocraţilor şi care a şi dat un articol care rediculează pă aristocraţi în *Pruncu Romîn.*
Manolache, cumnatu lui Penescu	Căpitan de gvardie şi mădular al clubului de la Mavromati.
Nepomuc Gradovici	Polonez, corespondentu guvernului cu Viena, a dat o listă tălmăcită de mine în rumîneşte pentru iconomia Bănci Naţionale împrumutătoare pentru agricultură, de la care se poate afla mai lesne suma banilor ce a dat fiecare boer de sus pentru detronarea prinţului şi care a şi propus guvernului pentru o sumă de galbeni ca să aducă o trupă de polonezi armaţi în ajutorul constituţii.
C. Serghie	Actor ; cel ce a ridicat întîiul stendard în Giurgiu cu suptprofesoru Damian şi care s-a şi certat acolo cu un ecspeditor rusesc pentru libertate.
Fraţii Carageli	Să dovedesc faptele lor din chiar broşura ce au dat-o afară către popul şi mai cu seamă din „Hora rumînească" ce au dat-o Costache în *Pruncu Rumîn.*
Parucic Ciuragea	Comandiru gvardii municipale şi cel ce pîra pă aristocraţi la guvernu, după ce îi spiona ca să-şi facă mînă bună.
Fraţi Beli, Plaino	Cei ce întăi a ridicat stendardu tricolore la 11 iunie şi cei ce să plimba cu muzica şi cupălu toata noapte pă pod cîntînd Marselieza.
Arion ce este la comisia productelor la Vornicie	Propagant cu vot la toate cluburile dimocratice şi care a şi dat un articol în *Pruncu.*
Alecu Gărdescu	Asemenea, articol însă n-a dat.
Iancu ipocomisar de Verde.	Acela ce pă deoparte lucra ca om al poliţii, iar pă de alta înşelînd pă d-nu aga spunea la democraţi totu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Tache Condescu, Şoimescu cel Mic	Cei ce să ducea cu steaguri la dărimarea casii lui căpitan Costache şi altele.
Nicu Andronescu	Venit de la Paris cu idei democratice, confident al guvernului şi cel ce aranja clubul de la Mavromati.
C. Paliologu	Fecioru Grecii ; primul gardist, confidentu membrilor guvernului şi cel ce totdeauna îşi turna gloanţe cu maşina.
Bacalolu, fiu	Cel ce povăţuia în cluburi să iasă rumînii la armie în contra oricării puteri va călca aici, fiindcă avem de ajutor pă Franţa, Germania, Banata şi Englitera şi care a şi dat nişte articole în foaia „Populul" şi în „Pruncul".
Costandinache Ipătescu	Propagant, gvardist cu formă, confident al Magherului şi deputat din partea populului la ecselenţia sa Fuat efendi.
Brezoianu, fiu	Cel mai cu entusiazmu pentru libertate şi cel ce şi sfătuia uneori populu.
Ghiţa Lerescu	Nepotu iconomului de la mitropolie, cel ce umbla cu stendardu în droşcă şi învita populu să iasă înaintea armilor Porţii otomane şi ruseşti.
Niculaşca de la agie Andreiaş, idem	Cei se spunea toate lucrările agii la democraţi şi din pricina cărora n-a izbutit cu prinderea.
Iancu Ignatiu	Cel ce cu o lună înaintea revoluţii a ayut stendardu gata şi ascuns în grădină.
Gligore al Triandafil	Cel ce publica poruncile guvernului şi pîra pe cei ce vorbea în contra libertăţii.
Zalic cel mic	Nepot d-lui Eliad şi propagant junimii pă dealu mitropolii, care a şi făcut o ceartă cu un ipocomisar pentru aceasta chiar pă deal într-o seară.
Gligore al Pendichioae	Confidentu şi ecspeditoru d-lor Goleşti, ipocomisar la Galben şi gvardist cu pantaloni roşii.
Ioniţă Dumitrescu	Autoru piesi satirice în contra prinţului intitulata „Doă sute de galbeni pentru o păhărnicie de trei zile căzute prin constituţie".

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Fraţii Culeşti — Cei ce umblau cu eşarfe tricolore de gît cînd a venit populu la Sinteşti înaintea ecselenţii sale Fuat efendi.

Ciupagea fostul iuncăr. — Căpitan de gvardie cel ce umbla toată zioa cu sabia tîrîşi pă pod cu eşarfa încins şi propagant al tabacilor.

Acestea domnilor fiind faptele mele, vă rog să bine voiţi ca această a mea hîrtie, pă deoparte să să alăture la delă, iar pă de alta să se tălmăcească în franţozeşte sau ruseşte şi să se dea domnului general Lidărs sau domnului general Duhamel ca să judece şi de sînt vinovat să mă osîndească iar de nu să-mi răsplătească. Oricine mă va osîndi eu sînt sigur că aceasta nu va deveni din altă cauză decît că sînt mic şi nerenome sic) şi că spui adevăru pe care nu voeşte a-l asculta ; iar dacă veţi binevoi a mă asculta şi a mă slobozi răsplătind faptele mele, veţi cîştiga pe deoparte asigurarea vieţii fiecărue boer, iar pe de alta asigura în orice răzvrătire şi a stărilor dumneavoastră. Căci vă mai spui încă odată, că de vor mai izbucni încă odată, cum au nădejde toţi, va fi vai şi de o mie de ori vai de biata ţară şi de toţi magnaţii. Eu însă deşi atunci părăsit de toţi, va trebui să pier ca trădător al lor, dar pier mulţumit şi împăcat cu cugetu meu că v-am spus adevăru şi nu m-aţi ascultat şi voi mulţumi creatorului pentru orice pedeapsă îmi va deveni din aceasta că aşa mi-a destinat să pătimesc pentru adevăr şi fidelitate pentru că ei zic că oştirile n-or să şază mult aici şi îndată ce să va duce, iar o să izbucnească. Iar pentru mai bună deslușire, fiindcă am uitat întîi să arăt, spui aci că chiar la 25—26 mai, în grădină, mi-a propus domnu A. Golescu şi Pantazache Ghica să fiu în libertate, însă chiar atunci seara aflînd am şi urmat cum arăt.

Al onorabili Comisii plecat supus.

Constantin Halepliu

Sfîrşitul.

M. Cornescu

Dos. 41/1849, f. 1—2, 13—14. Orig.

Ed. Anul 1848, VI, p. 67, după gazeta **„Reforma"**, nr. 26/1859, cu diferenţe de redacţie şi greşeli de citire.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 9, miercuri, Colţea. — Interogatoriul actorului Costache Halepliu.

Anul 1849 martie 9, miercuri, Colţea.
No. 123 Tacrirul lui Costache Halepliu.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Costache Halepliu, sînt de ani 32. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Nu. 3. — Unde locueşti ? — Aici în Bucureşti. 4. — În ce te îndeletniceşti ? — Am fost şi în slujbe ale statului, iar în urmă m-am făcut actor. 5. — Ce avere ai nemişcătoare ? — Avem o vie şi nişte moşie în judecată. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la noemvrie 12 sau 17. C. Halepliu.

7. — Dumneata, în urma arestuirii la mănăstirea Văcăreşti cu puţină vreme, ai fost dat la Comisie un tacrir în care arăţi urmările dumitale de la 25 ale trecutei luni mai, atingătoare despre complotul ce era pentru a să face revoluţie în ţară şi alte urmări de la eclatarea revoluţii şi pînă la întrarea armiilor împărăteşti. Acum la înfăţişare citeşte însuţi acest tacrir [1]) 8. Arată domnule de unde cunoşteai, şi arăţi în tacrirul dumitale, că revoluţia era să izbucnească la 9 iunie noaptea prin semnalul clopotelor de la mănăstirea Radului-Vodă şi mitropolie, şi ce încredinţare poţi da dumneata comisii despre această ştiinţă a dumitale ? — Cunoşteam aceasta de la Negulici şi de la A. Golescu, ce-i zice şi Chiorul, iar cît pentru dovadă rămîne a să întreba pă deoparte căpitan Gheorghe, iară pă de alta să mi să aducă tacrirurile ce le-am dat la Agie înainte de revoluţie, precum arăt în tacrir. C. Halepliu. 9. — De unde ai fost cunoscut cele ce ai zis mării sale domnului Bibescu pentru Magheru şi pentru oştire şi că îl amerinţă şi moartea, precum în tacrir vorbeşti despre aceasta. — Am cunoscut tot de la Negulici şi de la A. Golescu, unde era şi un student, Nae Marinescu (căruia i s-au şi luat tacrir pentru aceasta odată cu mine) ; am aflat de la numiţii că era hotărîţi să omoare pă prinţul şi chiar acel Marinescu să hotărîse să dea şi că oştirea a fraternizat cu populu prin propaganţii ce era în oştire. Semnul conspiratorilor ca să să cunoască între dînşii era la militari nasturile de al doilea de sus de la mondir, neîncheiat, iar la sivili catarama de la pălărie întoarsă înainte. Despre Magherul le cunosc tot de la numiţii, precum şi despre Brăiloiu din Craiova şi despre Manolache Chinezul, care a jurat cu cei 13 în pivniţa Golescului înainte de revoluţie. C. Halepliu.

10. — În acest tacrir al dumitale zici că în zioa de 11 iunie, cînd s-au citit în tîrg de către iuncărul Magherul şi Catina cel

[1]) Această declaraţie, formînd o piesă individualizată, se publică înaintea interogatoriului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

mare proclamația revoluții și s-au arădicat stendarduri, că domnul polcovnicul Odobescu de ar fi fost un bun patriot și nu ar fi voit detronarea unui guvern legitim, ar fi putut răspîndi pă cei ce venise la palatul domnului, carii nu era decît ca la 200 ca niște revoluționari, iar ceilaltă lume era numai ca să privească, poruncind ofițerii ce era în curtea palatului să dea focuri pă deasupra și așa s-ar fi putut prinde revoluționarii. Dar dumnealui, precum și dumnealui polcovnicul Solomon au comandat să nu îndrăznească vreunul să dea în frații lor și de aceia au izbutit revoluționarii. Arată de unde cunoști așa curat aceste înprejurări ? — Cunosc aceasta căci am și văzut cu ochii și am auzit cu urechile, aflîndu-mă atunci în curtea palatului prințului, precum poate mărturisi despre aflarea mea acolo și chiar căpitan Gheorghe, care m-au povățuit a nu merge căci mă omoară revoluționarii. C. Halepliu.

11. — Dumneata vorbești în tacrir despre un complot ce era pentru a omorî pă exelența sa gheneralul Duhamel cînd a plecat de aici la Iași și că această faptă era să să săvîrșească de Marinescu și A. Golescu, ce-i zice și Orbul. Tot pă acești Golescu și Negulici zici că ai auzit vorbind în casa celui din urmă pentru sume de galbeni cu care persoanele numite într-acel tacrir au contribuit pentru detronarea prințului Bibescu și c. l. t. Fiindcă dumneata zici că o cunoști din auzire de la arătatele persoane care nu se află acum aici în țară, fiindcă arătarea dumitale din auzire de la alți nu poate Comisia, după drept cuvînt, să o ia în băgare de seamă, de aceia arată dumneata dacă spre întemeierea arătării dumitale ai alte dovezi pravilnice. — Atît pentru omorul gheneralului Duhamel cît și pentru contribuirea banilor ce arăt în tacrirul meu, neavînd pravilnicile dovezi pă care cinstita Comisie le cere și pentru că este cunoscut de obște că o asemenea conspirație cînd să face, totdeauna este fără dovadă, ci singura dovadă ce să poate da este îndestul unul din lucrătorii acei conspirații, rămîne la chibzuirea Comisii.

Acestea toate sînt cele de mine urmate atît înaintea izbucnirii revoluții cît și după aceasta pînă la sfîrșit, precum mai pe larg se vede în tacrirul mieu. Toate cîte am arătat că am urmat, Comisia poate a le prejudeca și a hotărî de am urmat pentru folos personal al mieu, iar nu în enteresul legitimii oblăduiri și scăparea țării de o revoluție.

Folosul mieu este că mă hrănesc de stăpînire patru luni în închisoare și fără nici o para în pungă. Sînt bine încredințat că toate otoritățile roseşti dorescu ca cei nevinovați să nu cază întru aceiași osîndă cu cei vinovați ; dar și vinovat de m-ați socoti, alerg la milostivirea înalt exelenții sale corposul comandir Lider și a exelenții sale gheneralului Duhamel. C. Halepliu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Cetindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Halepliu stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 41/1849, f. 3, 12. Orig.

547

1849 mart. 22. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Halepliu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionară. No. 156 anul 1849 mart. 22.

Costache Halepliu, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionară cercetîndu-se de Comisie, s-au cetit mai întîiu acturile ofiţiale ce se află la Comisie doveditoare de feţele ce au luat parte activă în revoluţie şi s-a văzut dintr-acestea că numitul a făcut propagantă prin scrieri în favorul acei conspiraţii a revoluţionarilor, trecută în jurnalul intitulat „Pruncul Romîn" subt no. 9 şi 12. După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi dintr-acestea s-a văzut iarăşi că numitul a săvîrşit zisa propagantă. Însă spre îndreptare-i a propus el că această faptă a săvîrşit-o de nevoe spre a putea scăpa de goana ce îi făceau acei revoluţionari, din pricină căci avînd cunoştinţă mai dinnainte de complotul ce urzeau ei spre a face revoluţie, i-a denonsat la poliţie şi la măria sa vodă Bibescul, după chipul ce arată pe larg în al său tacrir.

Aceste cuvinte de îndreptare ale numitului Halepliu desbătîndu-le Comisia şi încredinţîndu-se printr-unul din mădularii săi, vornicul Mihail Cornescu, de la fostul agă, dumnealui logofăt Ioan Manu, că în adevăr numitul Halepliu a denonsat la poliţie complotul revoluţii şi s-au urmat cele cîte arată el prin al său tacrir în această împrejurare, Comisia zice că trebue a fi crezut numitul că arătata faptă a sa de propagantă prin scrierea în vremea revoluţii, a urmat-o de nevoe, temîndu-se de răzbunarea acelor turburători.

Pentru aceste cuvinte, Comisia îl declară de nevinovat în fapte revoluţionară şi hotărăşte a se slobozi pă chezăşie ca să vie la Comisie, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva alte împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi părtaş în faptele revoluţionară.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.
Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 41/1849, f. 4. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 9, miercuri, Colţea. — Interogatoriul parucicului Teodor Coadă.

Anul 1849 martie 9, miercuri, Colţea.

No. 124 Tacrirul dumnealui parucicului Teodor Coadă. Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vărstă ai? — Teodor Coadă. sînt de ani 32. 2. — De cînd ai întrat în slujba miliţii? — La anul 1832 ianuarie, iuncăr. 3. — Cînd te-ai înălţat în rang de ofiţer? — La 1836 martie. 4. — Săvărşit-ai jurămîntul cerut de acel guvern revoluţionar? — Nu am săvîrşit, mergînd atunci de aici în pădurea Răncăciovul. Coadă. 5. — Ce cunoşti despre complotul ce să urzea spre izbucnirea revoluţii? — Nu am cunoscut nimic, decît aflîndu-mă în lucru la pădure pentru cheresteaoa teatrului, a venit acolo arendaşul moşii pă la mijlocul lunii lui martie şi mi-au spus despre revoluţia din Franţa şi Austria, totodată spuindu-mi că în Bucureşti între toate clasele de oameni să clocește mare complot.

Eu deşi nu am crezut acestea, dar tot viind în Bucureşti ca să iau dezlegare pentru transportul lemnelor am arătat polcovnicului Banov şi dumnealui me-au zis că sînt nimicuri. A treia zi cheamându-mă d. polcovnic me-au zis să mă silesc cu tot chipul ca să aflu mai bine adevărul. Eu, credincios jurămîntului mieu de soldat, şi totodată aflîndu-să numitul arendaş Scarlat Pală venit aici în Bucureşti, am mers la dînsul şi cercetînd mai departe lucrurile mi-a zis că mîine îmi va da răspunsul, cînd, ducîndu-mă, me-au zis să fiu gata că avem a merge înpreună, şi chiar schimbat în haine de va cere trebuinţa, la Crînguri, moşiia coconului Al. Ghica şi acolo voi afla tot adevărul.

Spuind aceasta polcovnicului Banov mi-au dat răspunsul a doua zi, că din porunca mării sale lui vodă sînt slobod a face şi aceasta. Astfel, două trei zile ţiind vorba cu numitul arendaş că mă va duce, am rămas fără a face vreo ispravă. Din ce pricină nu ştiu, poate însă vorba ce să auzea că vine exelenţia sa gheneralul Duhamel, căci eu la 6 apr., primind porunca cinstitii comisii de teatru, am şi plecat la slujba mea la numita pădure cu care eram însărcinat de către cinstita comisie. Coadă. 6. — În urma eclatării revoluţii, cînd ai venit în Bucureşti şi pentru ce? — Am venit după porunca dejurstvei la 29 iunie şi am întrat în cazarmă, unde să aflau toţi ofiţerii recomănduiţi strînşi la polc şi am şezut acolo pînă a doa zi seara, cînd primind porunca comisii teatrului prin dejurstvă, am mers iarăşi în lucru teatrului aici în Bucureşti. Care această chemare de comisie şi înapoiere de dejurstvă s-au urmat în mai multe rînduri. La 25 avgust dîndu-mi dejurstva comanda unii roţi, în locul eşitului căpitan Bălănescu, nu m-am dus, pînă ce întrebănd pă polcovnicul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Voinescu ce trebue să fac, me-a zis că, ca soldat, trebue să mă duc să-mi înplinescu datoria.

După aceasta m-am dus la roată şi am şezut şapte zile şi apoi am venit la Bucureşti după statornicirea legiuitei oblăduiri, cînd înfăţişăndu-mă şi la d. caimacamul şi la d. polcovnic Garbaski şi raportuind de starea roţii me-a poruncit a fi cu mare îngrijire pentru soldaţi, totodată slobozindu-mi şi bani pentru îndestulare. Iar a doa zi chemăndu-mă d. polcovnic Garbaski me-au zis că după chibzuirea făcută, eu trebue să merg a primi roata 3-a din polcul No. 3 de la Turnu, ce o comănduia parucicul Dimitrescu şi pă care roată am comănduit-o cu cel mai bun zel şi orînduială pănă la 14 octomvrie, cînd m-am văzut depărtat. Care depărtare pociu zice că mi s-au făcut cu năpăstuire şi dacă aceasta o va cunoaşte şi cinstita Comisie sînt plin de nădejde că şi ecselenţia sa gheneralul Duhamel, după dreptatea ce păzeşte, nu mă va lăsa în această osîndă, ci voi <fi> restatornicit în postul mieu în care mă făgăduesc a îndeplini jurămîntul ce am săvărşit de a fi credincios legiuitei oblăduiri şi pravililor ţării. Coadă.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi numitul Coadă stăruind, răspunsurile date s-au iscălit.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 42/1849, f. 3, 8. Orig.

549

1849 mart. 16. — Comisia de cercetare declară pe parucicul Teodor Coadă nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 146 anul 1849 martie 16.

Comisia dezbătînd răspunsurile parucicului Teodor Coadă, fostul în slujba miliţii ţării, şi prejudecînd urmările lui de la începutul revoluţii şi pînă la sfîrşit, a văzut cele următoare:

1-iu. Că numitul Coadă nu a săvîrşit acel jurămînt ce să cerea de acel guvern revoluţionar pă constituţia empusă de el; 2-lea. Că încă dinaintea izbucnirii precum şi după aceasta pînă la 25 august s-au mărginit numai în slujba sa de la pădurea Rîncăciovul pentru clădirea teatrului; 3-lea. Că deşi la 25 august i s-a încredinţat de către acel guvern comanda unei roţi, însă comisia nu a văzut temeiuri ca să să poată zice că cu aceasta i-au făcut acel guvern un favor pentru slujbe ce au săvîrşit numitul, plăcute lui.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul parucic Coadă de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

Mihail Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 42/1849, f. 4. Orig.

550

1849 mart. 10. — Protopopul Hristea Iconomu arată Comisiei activitatea sa din timpul revoluţiei.

La 7 iunie m-am aflat la satu Zlata în gazdă la un popă Ivan, cînd sara au venit la mine pitaru Ioan Nănoveanu, suptcărmuitorul de Margine ; sara după ce am mîncat s-au dus la gazdă.

Dimineaţa au venit la mine un sătean, am uitat pentru ce ; totdeodată am văzut în marginea satului vreo cîţiva militari prinzînd cai de ai lor, eu întrebînd pă săteni de ce prind militarii cai, îmi spune că-i cheamă la Zimnicea şi totdeodată îmi spune c-au auzit că peste Olt s-au ridicat cu steaguri. Eu n-am mai dat răspuns săteanului şi totdeodată am şi plecat şi întîlnindu-mă cu suptcîrmuitoru i-am spus zicerea săteanului şi nici el n-au crezut. Sara m-am dus în satu Flămînda. Dimineaţa vrînd să plec la Turnu, preotu Ioan de acolo nu mă lasă cu cuvînt că este frică de turci, fiindcă toţi soldaţii de pe la picheturi s-au ridicat şi s-au dus la Izlaz şi de acolo la Craiova.

Eu nu i-am dat ascultare ce m-am dus să mă întîlnesc cu cîrmuitoru. Aşa dar m-am şi dus şi întîlnindu-mă cu cîrmuitoru îmi spune şi d. tot asemenea că s-au ridicat răvuluţie la Izlaz. Aşa dar mie fiindu-mi frică a mai stărui în tărg, m-am dus acasă la Ruşi ; asta era Vineri.

Sîmbătă pe la 12 dimineaţa ne-am pomenit în Ruşi cu un işcadron de cavalerie, comandiru căpitan Aleco Racotă cu frate-so Haritcn şi prieten fiind eu cu părinţii lor, au venit la mine să le dau cîte o dulceaţă şi totodată m-au întrebat de Nicolai Costandinescu de este aici sau nu şi totdeodată au şi plecat. Cînd tocmai pă sară auzii despre tărg totdeodată ura ; cînd es afară să văzu, ce să văzu, un steag cu 3 feţe şi o sumă de norod şi Costandinescu zicînd orăşenilor că nu mai aveţi clacă şi obicee.

Duminică la 13 iunie mă cheamă căpitan Racotă să cetesc o sfeştanie, fiindcă măria sa voevodul au primit constituţia încă de la 11 ; şi după două zile au şi plecat Costandinescu cîrmuitor la Turnu şi totdeodată m-au luat şi pe mine de am cetit şi acolo o sfeştanie. 1849 martie 10.

Protopop Hr. Iconomu.

Dos. 43/1849, f. 3. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 10, joi, M-rea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Hristea Iconomul de la Roşiorii de Vede.

1849 martie 10, joi, mănăstirea Văcăreşti.
No. 125 Tacrirul protopopului Hristea Iconomul.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Protopopul Hristea Iconomul, am 56 ani. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Însurat, am şi copii. 3. — Unde locueşti ? — În oraşul Ruşii de Vede de 19 ani cu slujbă. 4. — De cînd eşti arestuit ? — De la 10 noemvrie. 5. — Arată cum ai primit ştiinţa ce v-au venit atît în oraş cât şi în coprinsul plăşilor de revoluţia ce mai întâiu s-au ivit la Izlaz şi apoi aici în Bucureşti ? Ce urmări aţi făcut atît pentru una cît şi pentru alta, precum şi partea ce ai luat însuţi cuviosia ta la acestea ; pentru căci Comisia cunoaşte multe fapte ale cucernicii voastre înprotiva datoriilor şi a canoanelor bisericeşti, care vă îndatorează să sfătuiţi pă norod a fi supuşi stăpînirii şi a propovedui totdeodată liniştea iar nu turburarea. — Răspunsurile mele la acestea sânt cele ce dau prin înscris al mieu şi supt a mea iscălitură. Protopop, Hr. Iconomu. 6. — În toată întinderea tacrirului cucernicii tale nu arăţi nimic despre cele ce ai urmat, după săvîrşirea sfeştănii la Turnu. De la acea vreme şi pînă la statornicirea pravilnicii obläduiri au mijlocit felurimi de împrejurări turburătoare în care ai luat parte. Arată şi despre acestea, precum şi de cele ce aţi urmat la Izlaz şi la Piatra, unde v-aţi arătat îndemnător revoluţionarilor. — Nu cunosc nimic, nici la Piatra am fost nici la Izlaz. Eu, din pricina holerii, în tot cursul revoluţii de trei luni, nu am eşit afară din oraşul Ruşii de Vede. Protopop. Hr. Iconomu. 7. — Deşi nu ai eşit din oraşul Ruşii precum arăţi, însă şi acolo urmîndu-să nepravilnice şi netrebnice fapte de către revoluţionari, nici la acele fapte nu ai luat parte ? — Nu am luat nicio parte. Protopop, Hr. Iconomu. 8. — Întru arderea Regulamentului la Turnu, făcîndu-să înscris sub numire de protest şi supt iscălitura a mai multor din oroşani să vede şi iscălitura cucernicii voastre „p. Hristea". Ce răspunzi la aceasta ? — Nefiind atunci la Turnul, ci la casa mea în Ruşi, precum am arătat, nu poate fi isălitura mea. Cinstita Comisie avînd în vedere tacrirul mieu şi iscălitura mea dintr-însul, îi va fi lesne să vază dacă să potriveşte aceasta cu cea din înscrisul arderii Regulamentului. Iar pentru iscălitura dintr-acel protest cîrmuitorul de atunci Ghiţă Cantacozino, care a fost faţă la acea ardere şi la facerea înscrisului poate să dea ştiinţa cerută despre aceasta. Protopop, Hr. Iconomu. 9. — Cucernicia ta ai arătat că afară de săvîrşirea a dooă sfeştănii întru nimic amestec nu ai avut ; nu arăţi însă şi după

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

primirea obşteştilor porunci ale mitropolitului către toţi protopopii şi proestoşi privitoare întru datoriile ce să pun asupră-le pentru constituţia acelui guvern revoluţionar, ce ai urmat. Arată ! — Am primit poruncă de la preasfinţia sa potrivită cu cele ce am văzut aici din 12 iulie 1848, no. 1522, pă care ieu nici în oraş nu am publicuit-o nici prin plăşi. După această poruncă am priimit alta ca să îndemnăm pă locuitori să fie supuşi la datoriile lor către proprietari precum şi mai nainte, iar după obştească constituantă ce să va face în Bucureşti, vor urma după prăvilile care să va da. Această poruncă publicuindu-o prin proestoşi, am adăogat de la mine ca să stăruiască cu denadinsul întru îndeplinirea celor poruncite, căci dacă să vor iuvi niscareva pretenţii, atunci molifta lor să vor socoti de vinovaţi şi osîndiţi la despăgubire şi alte răspunderi. De la care proestoşi am şi răspuns supt a lor iscălitură de priimirea acelor porunci. Protopop, Hr. Iconomu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul protopop Hristea stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Anul 1849 martie 11, vineri m-rea Colţea.

Urmarea tacrirului protopopului Hristea.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

10. — Cunoşti pă un Antonie Moshona şăzător în Ruşii de Vede. — Îl cunosc. 11. — Acest Moshona, după ştiinţa ce are Comisia, avînd el un eczamplar de Regulament, nesilit de nimeni, l-au ars în vederea obştii, unde te-ai aflat şi cucernicia ta săvîrşind arderea îmbrăcat cu odăjdiile preoţeşti. Este adevărată aciasta sau nu ? Arată.

— Silit fiind de oroşani nu m-am putut apăra şi am săvîrşit a lor cerere. Protopop, Hr. Iconomu.

S-au cetit cele de mai sus şi s-au iscălit numitul în fiinţa noastră.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 43/1849, f. 1, 14. Orig.

552

1849 mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte menţinerea la arest a protopopului Hristea Iconomu, ca părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la m-rea Văcăreşti. Anul 1849, no. 153 martie 19.

Preotul Hristea din oraşul Ruşii de Vede judeţul Teleormanului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de părtaş

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

în faptele revoluționare, denonsat atît de cîrmuitorul județului, cît și de alte fețe de acolo din partea locului cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în băgare de seamă răspunsurile sale date la cercetare și dezbătîndu-le Comisia a văzut cele următoare :

1. Că fără vreo poruncă de la mitropolitul sau măcar de la vreo dregătorie a țării după acea vreme, împreunîndu-se cu revoluționarii îndată ce s-au arătat ei acolo, a săvîrșit slujba bisericească pe acea constituție a revoluționarilor la izbucnirea revoluții la orașul Rușii și după aceasta iarăși la orașul <Turnu>.

2-lea. Că după aceasta iarăși însăși s-au găsit de a sluji slujbă bisericească la arderea Regulamentului la orașul Rușii, asemenea fără a avea măcar vreo poruncă de undevași.

3-lea. Că la răspunsurile ce a dat el la cercetarea Comisii a păzit cea mai mare rezervă, tăinuind și cea mai publică urmare a sa a arderii Regulamentului și pă care tocmai la al doilea cercetare înțelegînd că Comisia o cunoaște a mărturisit-o.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul protopopul Hristea de părtaș în faptele revoluționare și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecselența sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceia ce va hotărî și pentru alții asemenea lui învinovățiți.

Aceasta să va supune la cunoștința ecselenții sale gheneralului Șerbinschi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbațki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 43/1849, f. 4. Orig.

553

1849 mart. 25. — Generalul Lüders cere Comisiei să i se comunice dacă protopopul Hristea Iconomul se eliberează pe chezășie sau va sta sub arest.

Primită la 26 martie 1849 No. 305

Secret

Comandantul Corpului 5-lea de Infanterie
Marele Stat Major Secția specială
25 martie, anul 1849 No. 609

Către Comisia alcătuită pentru arestații de la Văcărești

Avînd în vedere jurnalul Comisiei în pricina arestantului la Văcărești, protopopul Hristea, de sub nr. 153 că Comisia îl socoate ca părtaș în fapte revoluționare și primind acum pentru el chezășia serdarului Ștefan Drăgoescu întărită și de poliție, am cinste a ruga pe Comisie de a mă înștiința de se supune și protopopul Hristea la categoria acelor fețe care, fiind cunoscuți ca părtași în

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fapte revoluţionare, s-au slobozit sub chezăşie sau că el trebue să se ţie în Văcăreşti pînă la punerea la cale ce se aşteaptă pentru aceste feţe.

General de infanterie, Lüders.

Dos. 43/1849, f. 6. Orig. rus cu trad.

554

<1849> mart. 29. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Lüders, că protopopul Hristea Iconomu trebue să stea sub arest.

Raport către înalt excelenţa sa corposul comandir ş. c. l. Comisia primind cu plecăciune porunca înalt exelenţii voastre cu no. 609 din 25 ale curgătoarei luni, atingătoare de arestuitul la mănăstirea Văcăreşti, protopopul Hristea, a văzut cererea ce i se face de a vă înştiinţa dacă să supune şi numitul protopop la catigoria acelor feţe, care, fiind cunoscuţi ca părtaşi în faptele revoluţionare, s-au slobozit supt chezăşie, sau că el trebue să să ţie la Văcăreşti pînă la punerea la cale ce să aşteaptă pentru aceste feţe.

La această înaltă poruncă Comisia, cu plecăciune, răspunde că după ancheta făcută de Comisie numitului arestuit protopop, fiind dovedit el de părtaş în faptele revoluţionare de loc de la începutul revoluţii şi hotărît de Comisie a sta la arest pînă cînd să vor lua de către înalta stăpînire măsurile cuviincioase pentru asemenea învinovăţiţi, după cum să arată cu deslușire în jurnalul încheiat de Comisie asupra pricinii şi care s-au supus la cunoştinţa înalt ex. voastre. Prin urmare Comisia nu poate zice acum că el, învinovăţitul, să cuvine să să sloboază de la arest pă chezăşie, fără a mijloci vreo pricină bine cuvîntată de boală hronică sau altă împrejurare nebiruită, care să ceară slobozirea lui pă chezăşie, precum s-au urmat cu toţi cei de asemenea fire sloboziţi de la arest pînă acum.

Iar dacă santimentul de umanitate trage aplecarea înalt ex. voastre către milostivire asupra soartei numitului arestuit, atunci negreşit că poate a să slobozi numitul de la arest pă chezăşie, ca să vie de faţă ori cînd va fi cerut.

No. 415 mart. 29.

Dos. 43/1849, f. 7. Concept.

555

1849 mart. 10, — Interogatoriul moşneanului Dinu Gheorghe Frumuşanu din satul Bîrzăul din Gilort.

No. 127. Anul 1849 mart. 10, joi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Tacrir al lui Dinu sin Gheorghe Frumuşanu din satul Bîrzău de Gilort, de ani 40, moşnean la neamuri şi logofăt al satului, însurat, cu copii, de lege ortodoxă.

1. — Cum ai îndrăsnit în vremile trecutei răzrătiri să te faci organ al turburărilor şi să te arăţi cu nesupunere ? — Eu nu mă cunosc nimic vinovat în turburările trecutei răzvrătiri, căci deşi am fost logofăt de sat, dar în satul acesta fiind chiar tactul suptcîrmuirii, însuşi suptcîrmuitorul făcea cunoscute sătenilor poruncile ce se da de la guvernul revoluţionar, şi prin urmare arestuirea mea o socotesc făcută pă nedreptate ; dar poate că cearta ce am avut cu un dorobanţ al subtcîrmuirii care, găsind acum prilej m-a pîrît, şi dregătoria locală poate după această pîră, avînd şi de temei logofeţia mea de sat, m-a trimis la arestul unde acum mă aflu. Dinu sin Gheorghe Frumuşanu.

2. — Lănci şi suliţe ai făcut în satul acela ; ars-ai eczamplarele Regulamentului într-acel sat, sau văzut-ai pe alţii săvîrşind această faptă ? — Nu s-au făcut nici lănci nici suliţe, nici eczamplarele Regulamentului nu s-au ars în satul nostru. Şi toate arătările mele de sus le încredinţez cu chiar cugetul mieu, dînd drept cinstitei comisii ca să mă pedepsească îndoit cînd se vor dovedi minciuni.

Dinu sin Gheorghe Frumuşanu.
şi eu ştiind carte am iscălit însumi
Dinu Frumuşanu
În fiinţa noastră.
Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu

Dos. 44/1849, f. 1. Orig.

556

1849 mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Dinu Gheorghe Frumuşanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 152 anul 1849 mart. 19.

Dinu sin Gheorghe Frumuşanul, locuitorul din satul Bîrzău de Gilort judeţul <Gorj>, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că era organ al turburătorilor în sat şi nesupus la cele legiuite, cercetîndu-se de Comisie, din espresiile răspunsurilor lui s-a văzut că înpuiat fiind capul său de făgăduelile ce li se dedese prin acea constituţie a revoluţionarilor, a urmat nesupunere la cele legiuite.

De aceia Comisiea hotărăşte a se slobozi de la arest, dîndu-se prin cîrmuirea locală pă chezăşie de bune purtări pă viitorime.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iar pentru pedeapsa ce i se cuvine pentru faptele sale, rămîne la hotărîrea ecselenţii sale gheneralului Duhamel.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 44/1849, f. 2. Orig.

557

1849 mart. 21. — Generalul Duhamel decide trimiterea lui Dinu Frumuşanu în satul său, urmînd să primească o pedeapsă proporţională cu vina sa.

Primită 22 mart. 1849, no. 312

A son excellence mr. le général A. Duhamel, commissaire impérial dans les principautés, chevalier grande croix et de plusieurs ordres etc., etc., etc.

Excellence,

Je prends la liberté de soumettre á la connaissance de votre excellence l'arrêt sous n. 152 que la Commission a porté sur l'enquête du paysan Dino Froumouchano, en vous priant, mon général, de vouloir bien me donner vos ordres.

Michel Cornesco

Le procureur, I. Soutzo

No. 368
le 21 mars 1849

Le nommé Dino Froumouchano sera renvoyé au Département de l'Intérieur pour être renvoyé à son village et recevoir un châtiment proportionné à son délit. Cette décision sera portée à la connaissance du général Tcherbinski.

22 mars, 1849

A. Duhamel

Dos. 44/1849, f. 4. Orig. franc.

558

<1849> mart. 24. — Comisia de cercetare face cunoscut Departamentului din Lăuntru decizia generalului Duhamel cu privire la Dinu Frumuşanu.

Către Departamentul din Lăuntru

Ancheta lui Dinu sin Gheorghe Frumuşanu din satul Bîrzăul de Gilort judeţul <Gorj>, arestuit la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că era organ al turburărilor în sat şi nesupus la cele le-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

giuite, supuindu-l Comisia la cunoştinţa ex. sale gheneralului Duhamel, s-au primit porunca ex. sale din 22 ale curgătoarei luni coprinzătoare : „numitul Dinul Frumuşanul să va trimite la Departamentul din Lăuntru spre a să întoarce la satul său şi a primi o pedeapsă trupească, potrivită cu a sa vină. Hotărîrea aceasta să va aduce la cunoştinţă ex. sale gheneralului Şerbinski".

Această poruncă a ex. sale, Comisia pă de o parte a dat-o în cunoştinţa ex. sale gheneralului Şerbinski, iar pă de altă parte o aduce, plecat, la cunoştinţa acelui cinstit Departament pentru a ei îndeplinire.

No. 391, mart. 24 <1849>

Dos. 44/1849, f. 5. Concept.

559

1849 ian. 26. — Departamentul din Năuntru trimite comandantului oraşului Bucureşti pe arestatul politic Ioan Grigoriu.

Primită 27 ghenarie

Departamentul Trebilor din Năuntru al
Prinţipatului Ţării Romaneşti
Anul 1849 luna ghenarie 26
No. 824
Secsia I Masa I

La Comisia de cercetare, no. 208

Ecselenţii sale d. gheneral maior Danielevski, comandantul oraşului Bucureşti.

Pe înfăţişatul cu aceasta şi anume Iancu Grigoriu, a căruia vieţuire de mai nainte, după cum încredinţează cinstita cîrmuire a judeţului Buzău prin raportul de supt no. 575, nu este de laudă şi care în evenimentele trecute ar fi luat parte însemnată de ecsaltaţie, după arătarea orăşanilor de acolo, la venirea împărăteştilor oştiri peîntr-acel oraş s-a fost arestuit şi el dinpreună cu ceilalţi şi în urmă după rugăciunele familii sale şi bunăvoinţă a ecselenţii sale d. general Liders, s-a slobozit pe chezăşia a trei boeri pămînteni şi de atunci pînă acuma petrecîndu-şi vremea subt rolă de advocat, au început subt acea numire să umble prin sate amestecîndu-se în pricinile atingătoare de drepturile proprietariceşti, învitînd pe locuitori la nesupunere şi alcătuind jălbi către ecselenţia sa Foad efendi cu cele mai întărătoare asprimi şi neadevăruri pentru suferiri neomenite. Iar mai cu seamă că acest om, după arătarea subtcîrmuitorului plăşii Cîmpului din prezisul judeţ, s-a dovedit pricinuitorul şi întărîtătorul lăcuitorilor satului Moisica, pentru al său în parte folos, de ş-au pierdut vremea şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

s-au cheltuit cu venirea pe aici prin capitală în mai multe rînduri, ba încă chiar într-acel sat s-a găsit făcînd pe protectorul şi îndemnînd pe lăcuitori la neascultare şi împotrivire, din care pricină şi boeri ce-l luase în chezăşie se leapădă de dînsu cu totul. Iar către aceasta şi soţia sa s-au arătat cu reclamaţie că i-ar fi furat toate lucrurile din casă şi le-ar fi mutînd nu se ştie ; pentru care aceasta din urmă împrejurare zice cinstita Cîrmuire prin sus numerarisitul raport că au luat măsuri de asigurare.

Departamentul are cinste a-l înainta ecselenţii voastre şi vă roagă plecat să binevoiţi a-l îndrepta cinstitei Comisii rînduite pentru cercetarea arestanţilor politiceşti din Bucureşti, ca pe unul ce din ale sale întreprinderi, precum mai sus să descriu, urmează să fi luat parte în turburările trecute.

Şeful Departamentului. Iancu Filipescu

Şeful Secsii, Ar. Geani

Primită la 27 ghenarie 1849, no. 168

<Rezoluţie> : Alăturînd Comisii adresa cinstitului Departament arătător de pricina arestuirii a lui Ioan Grigoriu, înştiinţez că numitul s-au trimis astăzi a se ţine supt arest la Văcăreşti.

General maior, Daniilevski

No. 344

27 ianuar anul 1849

Oraşul Bucureşti

<Rezoluţie> : În urma întraducerii (sic) în rumîneşte şi cetirea a ei coprindere, Comisia va face cuvenita lucrare.

M. Cornescu

Dos. 45/1849, f. 1, 8. Orig. rom.-rus.

560

1849 mart. 10, joi. — Interogatoriul arestatului politic, Iancu Grigoriu. Anul 1849 mart. 10, joi.

No. 128. Tacrir a lui Iancu Grigoriu din oraşul Buzăul, de ani 38, stare, are o casă şi o vie, profesiea avocat, însurat, fără copii, de lege ortodoxă.

1. D-ta eşti arestuit ca unu ce ai luat parte în evenimentele trecute, eczaltîndu-te în fapte turburătoare, precum şi după întrarea împărăteştilor oştiri otomane, declarîndu-te de protector al unor lăcuitori săteni, ai făcut în mai multe rînduri jelbi cu ecspresii necuviincioase şi întărătătoare la nesupunere către drepturile proprietarilor. Şi toate aceste ale dumitale fapte sînt coprinse în raportul Cîrmuirii locală către cinstitul Departament din Năuntru, unde se vorbeşte încă, că după venirea oştirilor ruseşti în Buzău, prinzîndu-te cu alţi şi, după mijlocirea unor

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

boeri şi neguţători de acolo, slobozîndu-te pă chezăşia a trei din boeri, d-ta nici după această părăsire făcînd, au fost aceştia siliţi ca să ceară lepădarea d-tale de subt chezăşiea lor, care dă Comisii şi mai bună încredinţare despre adevărul faptelor d-tale săvîrşite în vremea revoluţii. De aceia Comisiea te povăţueşte să-ţi mărturiseşti singur toate turburătoarele fapte, căci tăgă<du>irea îţi este nefolositoare, fiindcă Comisiea are mijloace prin care va şti negreşit să ţi le dovedească, şi atunci învinovăţirea d-tale va fi îndoită.

— Altă parte mai mult decît că m-am iscălit şi eu în condica de cvardie ca fiecare orăşan, nu ştiu că am luat, în care vreme am fost şi în doă rînduri de caraulă. Iar cît pentru facere de jalbile lăcuitorilor ţărani, eu ştiu că după reîntoarcerea orînduelii legiuită n-am făcut vreo jalbă către înalta stăpînire în care să mă fi slujit cu ecspresuri necuviincioase şi pricinuitoare de turburări şi nesupunere a clăcaşilor către proprietari. Eu numai ştiu că am făcut o jalbă sătenilor din sat Moisica, prin care cerea acei săteni ca suptcîrmuitorul local să i să facă băgare de seamă că cercetarea ce făcuse în faţa locului, după cererea lor, n-au fost potrivită cu poruncă cinstitei Cîrmuiri locală.

Totodată le-am mai făcut şi o foae de nişte năpăstuiri ce zicea că le-au făcut arendaşu, care acestea crez că şi acum să află în cinstita Cîrmuire şi pentru a mea osteneală me-au dat vreo cincizeci ocă mălaiu şi vreo 40 ocă făină. Iar cît pentru lepădarea chezaşilor, fiindcă poate da cinstitei Comisii mare bănuială, la aceasta nu ştiu ce să răspunz, decît pentru chezăşie de iznoavă poci să dau chezăşi cîţi să va cere. Ridicarea mea de acolo ştiu că au fost în ceasul ce nevasta mea au jăluit minciuni pentru mine ca să-şi poată răsbuna scopul ei prin mijlocirea unui Ghiţă Argintoianu, reghistrat cinstitei cîrmuiri, fiindcă el, ca unul ce-şi avea enfloenţa acolo, au putut să-mi facă acest rău şi lui bine, după cum ştiu eu. Atîta ştiu pe care le arăt în frica lui Dumnezeu, iar mai mult nimic nu ţiu minte că am făcut, decît cu pîrlejul meserii de avocat poate să fi adus cuiva vreo suparare şi acum unii ca aceia ş-au găsit pîrleju a scorni pentru mine orice vor şi a mă pîrî ca să-şi poată răsbuna. Iancu Grigoriu.

2. — Ce cunoşti despre arderea Regulamentului ? Pe cine ai văzut mai înfocat la săvîrşirea aceştii nelegiuită faptă şi d-ta ce parte ai luat ? — Într-o zi aflîndu-mă la cafeneaua lui chir Moscu am văzut pă cîrmuitorul Voinescu şi cu un Iancu Cariiadi, secretar Maghistratului, cel ce ţinea Regulamentul în mînă, că au trecut la Episcopie şi cu cîtva norod, iar eu nu m-am dus, am rămas la cafenea. Iancu Grigoriu.

3. — Stăreşti într-aceste arătări ale d-tale ? — Stăruesc şi arăt că afară de acestea nimic alt nu cunosc, rugînd plecat pă cinstita Comisie ca să să milostivească asupra sărăcii şi a nevinovăţii mele şi să mă sloboază de la arest, de care mărturisesc, în numele lui Dumnezeu, că l-am cercat fiind cu totul nevinovat.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

după cum pentru aceste încredințez că cinstita Comisie făcînd cercetare în fața locului va lua deplină știință despre purtarea mea. Iancu Grigoriu.

În ființa noastră, Scarlat Gr. Ghica I. Suțu,

Dos. 45/1849, f. 2. Orig.

561

1849 mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăște mențirea sub arest a lui Iancu Grigoriu, ca părtaș la revoluție.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare de la m-rea Văcărești. No. 155, anul 1849 martie 19.

Iancul Grigoriu din orașul Buzău, arestuitul la mănăstirea Văcărești cu catigorie că, atît în vremea trecutei răzvrătiri a luat parte în faptele revoluționare, precum și după întrarea împărățeștilor oștiri și restatornicirea legalii oblăduiri, de asemenea duh revoluționar pornit, s-au preumblat prin sate învitînd, supt numire de avocat, pă locuitori de a să împotrivi la răspunderea drepturilor proprietaricești, făcîndu-le însuși jălbile către cîrmuire și cinstit Departament din Lăuntru. Cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în băgare de seamă adresul zisului Departament supt no. 824 din 26 ale trecutei luni ianuarie către ecselența sa gheneral maior și cavaler Danielefschi, comandantul orașului București, prin care să arată cu toată deslușirea zisele catigorii ale numitului Iancu Grigoriu, încredințînd și acel cinstit Departament din parte-i străgănirea ce a făcut numitul unor săteni din satul Moisica cu jăluiri netemeinice împotriva datoriilor lor proprietaricești.

După aceasta s-au dezbătut și răspunsurile sale date la cercetare care, deși s-a văzut cu rezervă și viclenie spre acoperirea urmărilor sale, dar prin mărturisirea ce face însuși că a fost înbrățișat ca avocat pricina acelor săteni, fiindcă aceasta nu era pricină de avocat, nefiind pricină de judecată, să numește din parte-i o urmare învitătoare spre turburare și dintr-aceasta să dezvoltează curat ideile sale revoluționare ce încă hrănește în al său cuget și, prin urmare le-au întrebuințat și în vremea revoluții.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul Iancu Grigoriu de părtaș în faptele trecutei revoluții și încă hrănind asemenea idei și hotărăște a sta la arest pînă cînd ecselența sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceiace va hotărî și pentru alți asemenea lui învinovățiți.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Grefier Teodor Iatropulu

Dos. 45/1849, f. 3. Orig.

562

1849 mart. 10, joi. — Interogatoriul pitarului Costache Ciochinescu, fost poliţai al oraşului Buzău în timpul revoluţiei.

No. 129 anul 1849, joi, mart. 10.

Tacrir a lui pitarului Costache Ciochinescu, lăcuitor în oraşul Buzăul, de ani 28, stare : are o casă în oraşul Buzău, neînsurat, profesie amploiat, de lege ortodoxă.

1. — D-ta ca poliţai în oraşul Buzăul în vremea trecutelor evenimente urmează să ai cu deamănuntu cunoştinţă de faptele unora din lăcuitorii acelui oraş, atît pe faţă cît şi secrete. De aceia urmează să arăţi d-ta Comisii tot adevărul atît asupra faptelor altora cît şi ale d-tale, fără să ascunzi nimic, căci tăgăduirea nu numai că nu-ţi poate fi de vreun folos, dar încă te va învinovăţi mai mult, cînd Comisia prin mijloacele ce are va descoperi cele tăinuite de d-ta. — Pentru ceia ce ştiu în frica lui Dumnezeu arăt tot adevărul.

Adevărul este : la 13 iunie aflîndu-mă în canţelaria cinstitei cîrmuiri Buzău, unde ocupam postul de reghistrator, s-a primit o poruncă de la cinstitul Departament din Năuntru prin care să vestea pentru declararea constituţii şi pentru primirea ei de măria sa Vodă. La 16 tot ale acei luni a şi venit nou cîrmuitor schimbînd pe cel vechiu. d. maior Alecu Perdicari ; acel din nou venit să numia I. Filipescu. Iar la 22 iunie adunînd obştia oraşului, după vorbirile ce le-a făcut, d. cîrmuitor a găsit cu cale ca să schimbe pe poliţaiu cel vechiu şi pe prezidentu magistratului şi m-a numit pe mine poliţaiu, iar pe dl. pitar Caloian Cătănescu prezident de maghistrat.

În calitatea mea de poliţaiu, ştiu şi mărturisesc că n-am săvîrşit nici o faptă care să aducă turburare obştească, ci m-am mărginit numai în instrucţiile ce primeam de la şeful meu şi care instrucţii să opresc în canţelaria poliţii. Cît pentru faptele altora nu cunosc nimic, căci eu păzindu-mi datoria mea nu puteam tot întro vreme să văz cu ochii mei ceiace făceau alţii C. Ciochinescu.

2. — Ce cunoşti d-ta la întîmplarea arestuirii unui curier rusesc ? [1])

[1]) Despre acest fapt menţionează şi C. C. Bodea în **Figuri puţin cunoscute din revoluţia de la 1848,** în **Studii** nr. 2/1960, p. 141.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

De către cine s-a arestuit şi s-a maltra<ta>t şi de către cine s-au despecetluit scrisorile şi într-a cui casă ? Arătaţi tot adevărul într-această împrejurare, arătaţi tot deodată Comisii şi despre polonezi ce veniseră la Vintilă Vodă, căci ca un poliţai ce erai trebue să aveţi ştiinţă despre aceste urmări ? — Eu cu cîteva zile mai nainte de acea zi în care a trecut acel curier mă aflam bolnav în aşternut, precum poate încredinţa mai mulţi şi chiar ajutoru poliţii, d-lui Toma Pătărlăgeanu şi nu m-am întîmplat să văz cu ochii mei o asemenea faptă. Dar în urma săvîrşirii unei asemenea urmări, eşind afară am auzit de la un Pol, ce era în oraş în calitate de profesor de limba franţozească. Despre acesta adevărul precum eu am auzit-o este aşa : că într-o miercuri viind acel curier rusesc s-a oprit la o cafenea, ce să zice cafeneaua Iliescului şi că de acolo, pentru ce nu ştiu, s-ar fi arădicat de-a dreptu de însuşi d. cîrmuitor, praporcic Scarlat Voinescu, ducîndu-l în canţelaria poliţii unde s-ar fi închis cu dînsu ajutoru poliţii şi acel Pol şi că l-ar fi maltratat ; iar de acolo ar fi eşit d. cîrmuitor cu acel Pol înpreună şi cu geanta ce luase de la acel curier şi s-a dus acasă la d. cîrmuitor unde, zicea acel Pol că a deschis geanta şi ar fi despecetluit hîrtiile tălmăcindu-le în rumîneşte. Acesta este adevărul după cum l-am auzit din gura acelui Pol.

Pentru acei polonezi am aflat de la secretaru cîrmuirii d. Iorgu Dimitrescu că ar fi primit raport de la suptcîrmuitoru plaiului Slănic că a sosit la mănăstirea Vintilă Vodă nişte oameni înarmaţi şi că după acel raport a şi plecat d. cîrmuitor ca să-i vază. Iar după întoarcerea d. cîrmuitor întrebînd iarăşi pe secretar mi-a spus că sînt nişte polonezi pribegiţi în acel loc din străinătate. Cu ochii mei însă nu i-am văzut. C. Ciochinescu.

3. — Ce cunoşti d-ta asupra arderii Regulamentului în oraşul Buzău ?

Cine au fost cei mai înfocaţi îndemnători la această faptă şi d-ta ca slujbaş administrativ ce parte ai luat la această nelegiuită faptă ? — Inprejurarea asta merge aşa : la 8 septembrie, zioa miercuri, m-a chemat foarte de dimineaţă la cîrmuire şi mi-a dat nişte hîrtii tipărite în care să vorbia pentru arderea Regulamentului şi pentru anatematisirea ce s-a făcut de către preasfinţia sa părintele mitropolitul. Aceste hîrtii, după porunca d. cîrmuitor le-am lipit pe uliţi şi pe la locurile publice şi m-am dus apoi la poliţie. La doă trei ceasuri după aceia m-am pomenit cu un dorobanţu spuindu-mi că la cîrmuitorul acasă s-a adunat o mulţime de ţărani. Auzind aceasta m-am dus să văz ce s-a întîmplat şi intrînd în casá la d. cîrmuitor, mi-a poruncit să merg împreună cu d-lui la Episcopie să se facă arderea Regulamentului, după cererea ce făcea acei ţărani. Supuindu-mă dar aceştii porunci am mersără cu toţi la Episcopie, unde s-a făcut arderea Regulamentului, cetindu-se acea anatematisire tipărită, de părintele Filoteiu iconomul, înbrăcat în odăjdii, iar eu nici o faptă activă nu am luat la această faptă C. Ciochinescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

4. Stăruiţi întru aceste arătări ? — Stăruescu întru aceasta că sînt adevărate şi oricînd să va dovedi într-alt chip să mă pedepsesc. Totdeodată rog preaplecat pe cinstita comisie ca să stăruească şi să să milostivească spre a mă slobozi de subt arest. C. Ciochinescu.

În fiinţa noastră. Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu

Sîmbătă 12 martie 1849.

5. — Comisiea vă întreabă, la 16 iunie cînd a venit în Buzău d. Ioan Filipescu rînduit din nou ocîrmuitor, unde a tras în gazdă şi cu cine împreună a sosit din Bucureşti. — D. Ioan Filipescu a venit în Buzău la 16 iunie înpreună cu amîndoi fii Buzăeanului, anume Grigore şi Scarlat, ce le zice şi Hrisoscolei şi a tras în gazdă la moşia d-lor Gîrlaşi, ce este în marginea oraşului despre răsărit, iar a doa zi de dimineaţă, la 17 iunie, cîte trei în trăsură şi înpodobiţi cu toate semnile constituţii, adică pene la pălării, cocarde şi eşarpe tricolore, a trecut pe-n mijlocul oraşului şi a venit la tactul cîrmuirii, unde dl. Iancu Filipescu a înfăţişat d. maior Alecu Perdicari porunca sa de orînduire. Iar de acia pe cîtă vreme au stătut d. Filipescu în gazdă la boeri Hrisoscolei au avut împreună în toate zilele plimbări pîn oraşu, pe la grădina Episcopii şi pe la o pădurice ce este de marginea oraşului despre apus, precum şi la cantelaria cîrmuirii venea cu toţi înpreună. C. Ciochinescu.

În fiinţa noastră. Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 46/1849, f. 2, 19—20. Orig.

563

1849 mart. 24. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a pitarului Costache Ciochinescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 161 anul 1849 martie 24.

Pitaru Costache Ciochinescu din oraşul Buzău, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie că a fost poliţean în numitul oraş supt guvernul revoluţionar cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîiu acturile ofiţiale ce să află în Comisie doveditoare de cei ce au luat parte activă în faptele revoluţionare şi dintr-acestea nu s-au găsit numitul cu vreun fel de împărtăşire în faptele turburătoare. După aceasta s-au dezbătut şi răspunsurile sale date la cercetare şi dintr-acestea s-a văzut că el în calitatea postului său de poliţean a urmat fapte revoluţionare, lipind prin uliţile oraşului şi pe la locurile publice, acele hîrtii tipărite pentru arderea Regulamentului şi blestemul mitropolitului într-aceasta, şi apoi a mers cu acel revoluţionar cîrmuitor Voinescul la locul unde s-a săvîrşit arderea Regulamentului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul pitar Costache Ciochinescu de părtaş în faptele revoluţionare, căci cuvîntul ce propune spre apărarea sa, cum că arătatele fapte le-a urmat din porunca şefului său Voinescu, nu-i poate sluji spre îndreptare, fiecare fiind răspunzător în parte pentru faptele sale şi, prin urmare, hotărăşte Comisia a fi slobod de supt arest pă chezăşie vrednică, pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceiace va hotărî şi pentru ceilalţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinski.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 46/1849, f. 3. Orig.

564

1849 apr. 18, Bucureşti. — Colonelul Daragan cere Comisiei de cercetare motivele pentru care a fost eliberat de la arest cu chezăşie Costache Ciochinescu.

Primită la 25 aprilie 1849 nr. 392.

Către Comisia alcătuită pentru arestaţii de la Văcăreşti.

Prin jurnalul Comisiei cercetătoare pentru Costache Ciochinescu să zice că el este declarat de părtaş în fapte revoluţionare, că propunerile lui nu pot a-l dezvinovăţi şi pentru aceasta Comisia hotărăşte mai în urmă ca el să să sloboază de supt arest supt chizăşie.

Văzînd în această hotărîre o contradicţie şi nepotrivire cu hotărîrile de mai înainte a Comisiei, după care feţile ce s-au dovedit revoluţionare au rămas a fi supt arest pînă la deosebita hotărîre ce să aşteaptă pentru ei de la ocîrmuirea mai înaltă şi să slobozea supt chezăşie numai supt consideraţie de boale sau altor osăbite pricini, înalt ecselenţia sa au binevoit a porunci a pofti pe Comisie de a-mi înpărtăşi mie întru aceasta a sa socotinţă spre a o face cunoscut înalt ecselenţei sale.

Pod polcovnic al Statului Major, Daragan.

No. 712
18 aprilie 1849, Bucureşti

Dos. 46/1849, f. 7. Orig. rus cu trad.

565

<1849> apr. 25. — Comisia de cercetare expune colonelului M. Daragan motivele pentru care a eliberat cu chezăşie pe Costache Ciochinescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Către domnia sa d. polcovnic şi cavaler Mihail Daragan.

Primind Comisia cu cinste adresul domnii voastre cu no. 712 din 18 ale curgătoarei luni, atingător de ancheta arestuitului la mănăstirea Văcăreşti Costache Ciochinescu, a văzut băgarea de seamă ce i se face din porunca înalt ex. sale, pentru contradicţia şi împotrivirea ce să vede mijlocind în hotărîrea Comisii asupra aceştii pricini cu hotărîrile sale de mai nainte, căci pe de o parte să declară numitul Ciochinescu de părtaş în faptele revoluţionare, iar pă de altă parte să hotărăşte a se slobozi de la arest pă chezăşie, cînd asemenea feţe dovedite de revoluţionare au rămas a fi supt arest pînă la deosebita hotărîre ce să aşteaptă pentru ei de la cîrmuirea mai înaltă şi s-au slobozit pă chezăşie din aceste feţe numai pentru consideraţie de boală şi alte asemenea pricini; şi totdeodată să cere socotinţa aceştii Comisii întru aceasta spre a o face domnia voastră cunoscută înalt ex. sale.

Spre îndeplinirea aceştii porunci a înalt ex. sale Comisia plecat aduce la cunoştinţa domnii voastre, că ea a sa sfîntă datorie păzind a şi dat a sa hotărîre după dreptate spre învinovăţirea numitului arestuit Ciochinescu, după faptele sale revoluţionare săvîrşite în vremea trecutei răzvrătiri. Dar totdeodată, avînd în vedere Comisia endulgenţa exelenţii lor gheneralii Liders şi Duhamel ce au arătat pentru alţi asemenea învinovăţiţi, ce ş-au mărturisit de sine-le greşalele lor, aprobînd hotărîrile Comisii de a să slobozi de la arest pă chezăşie, pînă să va hotărî cele de cuviinţă asupra învinovăţirii lor, precum hotărîrea Comisii cu no. 51 din 5 ianuarie trecut, dată pentru arestuitul Petrache Iliad şi hotărîrea cu no. 165 de la 26 martie trecut dată pentru Mihalache Gheorghiescu. Văzînd şi pă numitul Ciochinescu, că tot asemenea ş-au mărturisit cu sinceritate faptele sale şi încredinţată fiind Comisia că aceiaşi endulgenţă a ecxelenţii lor va fi şi pentru numitul Ciochinescu, pă acest temei, prin mai sus zisa hotărîre a sa a găsit cu cale a să slobozi de la arest pă chizăşie pînă să va lua măsurile cuviincioase pentru asemenea învinovăţire.

Acestea sînt, domnule colonel, temeiurile Comisii întru darea arătatei hotărîri a sa asupra anchetii numitului Ciochinescu, iar dacă să va socoti vreo greşală a Comisii, nu poate fi alta aici, decît căci nu s-au trecut deslușirile acestea în jurnalul său. Iar dacă înalt ex. sa va chibzui că aici endulgenţa nu îşi are locul, atunci urmează a sta numitul arestuit ca şi alţii asemenea învinovăţiţi.

No. 518, aprilie 25 <1849>

Dos. 46/1849, f. 8. Concept.

566

1849 apr. 25. — Comisia de cercetare cere generalului Şcerbinski amînarea eliberării lui Costache Ciochinescu,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

fiind necesar la cercetarea lui Scarlat Voinescu pentru arestarea unui curier rusesc.

Către ex. sa gheneralul Şerbinski şi c. l. l.

Fiindcă spre completuirea anchetii arestuitului Scarlat Voinescu în împrejurarea popririi curierului rusesc şi deschiderea depeşurilor ce avea asupră-i, urmată la 15 septemvrie anul trecut 1848 în judeţul Buzău de către numitul Voinescu, cîrmuitor aflîndu-să acolo, are trebuinţă Comisia a mai face oarecare cercetări arestuitului la mănăstirea Văcăreşti, Costache Ciochinescu, carele s-au aflat poliţean într-acea vreme la pomenitul oraş; şi fiindcă pentru acesta Comisia săvîrşind ancheta şi-au dat a sa hotărîre a să slobozi de la arest pă chezăşie, pă care hotărîre Comisia a supus-o la cunoştinţa ex. voastre prin adresul cu no. 458 din 14 ale curgătoarei luni. De aceia Comisia roagă pă ex. voastră ca, dacă să va aproba de către înalt ex. sa corposul comandir zisa hotărîre a Comisii pentru slobozirea numitului Ciochinescu de la arest, să binevoiţi a face cele de cuviinţă de a să mai amîna slobozirea lui pînă cînd Comisia va săvîrşi cercetarea arătată pentru poprirea curierului, cînd atunci Comisia nu va lipsi de a încunoştiinţa pă ex. voastră despre aceasta.

No. 517, anul 1849 april 25.

Dos. 46/1849, f. 9. Concept.

567

1849 mart. 11, vineri. — Interogatoriul lui Costache Petrescu, amploiat la Tribunalul Dolj.

No. 130 Anul 1849 mart. 11, vineri.

Tacrirul lui Costache Petrescu, lăcuitor din oraşul Craiova, de ani 28, stare: are o casă în Craiova, amploiat la tribunal, însurat, de religie ortodoxă.

1. — D-ta trebue să mărturiseşti ce parte ai luat în revoluţie, atît înainte de ecla<ta>ţia ei cît şi după eclataţie căci, după arătarea cîrmuirii locală eşti arestuit cu catigorie că ai fost cel mai înfocat aţîţător de norod la turburări împotriva legiuitei oblăduiri. De aceia mai de folos îţi este d-tale a arăta Comisii toate faptele de turburare ce ai săvîrşit micşorîndu-se vina d-tale, decît să le ţii ascunse, căci Comisia prin mijloacele ce are va şti să le descopere şi d-ta vei fi învinovăţit îndoit.

— La izbucnirea revoluţii n-am luoat nici o parte, căci m-am aflat bolnav de holeră, iar după vreo doă zile, fiindu-mi mai bine, m-am dus şi eu la şcoală unde era venit Magherul şi ceilalţi capi ai revoluţii în gazdă, ca să văz şi eu cele ce era pe acolo, după cum mergea toată lumea, fără să mă eczaltez şi să săvîrşesc vreo faptă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de turburare. Şi întrebînd pentru ce era aceştia veniţi, mi-au răspuns unii din ceilanţi scriitori ai tribunalului că sînt veniţi cu scop de a dărîma pe domn după 'scaon şi a luoa ei cîrma oblăduirii ; după care au şi plecat la Bucureşti. Dar vreo altă parte nu ştiu că am luoat, decît că precum toţi orăşanii se scriea în cvardia naţională, am urmat şi eu păzind noaptea în locul străjii obicinuită pînă aci, care faptă socotesc că nu mă poate învinovăţi, căci vedeam în fruntea cvardiei persoane prea însemnate, precum d-lui Tache Filipescu şi alţi. C. Petrescu.

2. — La arderea Regulamentului acolo în oraşul Craiova, cine au fost cei mai înflăcăraţi învitători şi d-ta mărturiseşte partea ce se crede că ai luat ? — La 9 ceasuri evropieneşti, mergînd la tribunal, am văzut acolo muzica cîntînd şi multă lume adunată, şi întrebînd de pricina aceştii adunări mi s-a răspuns că să se arză Regulamentul. Care de faţă fiind d-lui căpitan Pleşoianu, ocîrmuitorul Aron, paharnicul Cost. Viişoreanu, serdar Ioan Caragic, serdar Ioniţă Diiculescu, pitar Matraca, cilenul al Maghistratului şi preotul Gheorghe, ce a citit anatimatisirea Regulamentului din partea preasfinţiei sale părintelui mitropolitul, o mulţime de orăşani şi săteni, s-a şi săvîrşit arderea. Şi dacă mi s-ar zice de către cinstita Comisie că nu s-ar fi putut săvîrşi aceasta nelegiuită faptă şi făr' de mine, la aceasta îndrăznesc a zice că eu ca un scriitor de tribunal ce eram şi supus la poruncile unui înfocat revoluţionar, Toma Strîmbeanul, a trebuit să ascult ceiace mi s-a poruncit, precum şi toţi ceilanţi amploiaţi. C. Petrescu.

3. — Stăruești într-aceste arătari ale d-tale ?— Stăruesc şi nu am nimic a mai arăta, mărturisind înaintea cinstitei Comisii că dacă prin cercetarea la faţa locului se va dovedi spusele mele neadevărate, să mă învinovăţească îndoit. Dar totdeodată rog plecat pă cinstita Comisie să binevoiască a mă slobozi de subt arest, pe care de cinci şi jumătate luni îl sufăr fără să mă cunosc întru nimic vinovat. C. Petrescu.

În fiinţa noastră,

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 47/1849, f. 1— 1 v. Orig.

568

1849 mart. 16. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Petrescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionară.

No. 147 anul 1849 mart. 16.

Costache Petrescu, fostul amploiat scriitor la unul din tribunalele din oraşul Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

catigoria că a fost cel mai înfocat aţiţător de norod la turburări cercetîndu-se de Comisie, s-au citit mai întîiu acturile ofiţiale ce se află în Comisie, doveditoare de feţele ce au luoat parte activă în revoluţia trecută şi dintr-acestea nu s-a găsit cu vreun fel de împărtăşire de fapte turburătoare.

După aceasta s-au luoat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetarea ce i s-a făcut şi nici dintr-acestea nu s-a putut luoa vreun temeiu de prepus asupră-i, căci înscrierea sa în garda naţională, al căriea scop era paza liniştii, nu poate a-l învinovăţi şi a-l osîndi de vreme ce nu se vede să fi săvîrşit vreo altă faptă turburătoare.

Pentru aceste cuvinte Comisia hotărăşte a se slobozi numitul de la arest pe chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum, ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneral Şerbinski.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 47/1849, f. 2. Orig.

569

1849 apr. 7. — Cîrmuirea judeţului Dolj face cunoscut Departamentului din Năuntru, că, Costache Petrescu nu şi-a găsit chezaşi şi că a făcut propagandă pe drumul de la Bucureşti la Craiova.

Cinstitului Departament din Năuntru,
Cîrmuirea judeţului Dolj

Trimisul cu porunca cinstitului Departament de supt no. 3961, anume Costache Petrescu dintr-acest oraş Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti, nu numai că n-a găsit pe nimeni care să asigureze prin chezăşie buna lui purtare în soţietate în viitor dar, după ştiinţele ce luă cîrmuirea de la poliţia locală şi chiar de la paznicul dorobanţ ce l-au însoţit pînă aici, numitul a îndrăsnit cu destulă nesfială a face de isnoavă propagandă pă drum şi prin poştă. Prin urmare cîrmuirea l-a pus de isnoavă la arest, iar pe de alta grăbeşte, plecat, a face aceasta cunoscut cinstitului Departament, care şi este rugat să binevoiască a chibzui cele de cuviinţă, să să treacă mai bine peste graniţă un asemenea om decît să să lase slobod, cu care prilej să tulbure şi mai mult liniştea obştească.

(iscălit) Cîrmuitor, Filişeanu

1849 apr. 7
No. 3332
Oraşul Craiova

Intocmai cu original
Şeful secţii Steriadi

Dos. 47/1849, f. 7. Copie.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

570

1849 apr. 10. — Departamentul din Năuntru trimite Comisiei de cercetare raportul cîrmuirii județului Dolj cu privire la învinuirea lui Costache Petrescu, cerîndu-i părerea în acest caz.

Cinstitei Comisii alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în faptele revoluții.

Departamentul Trebilor din Năuntru al
Prințipatului Țării Romînești
No. 4820
Anul 1849 luna aprilie 10
Secsia } I
Masa }

Pe arestuitul Costache Petrescu dă care să atinge adresa acei cinstite Comisii no. 429 înaintîndu-l Departamentul la cîrmuirea județului Doljii, ca potrivit cererii cinstitei Căimăcămii să dea acolo chezășia trebuincioasă, a primit de la dînsa, drept răspuns, raportul cu no. 3332 ce grăbește Departamentul a-l înainta acei cinstite Comisii, în copie, poftind-o a lua în băgare de seamă primejdioasa conduită a acestuia și nedestoinicia sa de a da chezășia ce i să cere și a binevoi să comunice Departamentului în grabă părerea ei despre aceia ce ar trebui să se facă cu numitul, ca să răspunză ocîrmuirii cele de cuviință.

pentru Șeful Departamentului, D. Ioanid
Șeful Secsii, Steriadi,

<Rezoluție> : Să să răspunză Departamentului că, Comisia, după cercetarea ce au fost făcut acelui Costache Petrescu neavînd dovezi necontestate despre catigoria adusă asupră-i de revoluționar, l-au fost slobozit de la arest pe chezășie ca, cînd Comisia să va lumina de a lui urmate revoluționare fapte să-l aducă iarăși la Comisie. Acum Comisia avînd în vedere alăturatul în copie raport a cinstitei cîrmuiri de Dolju, roagă pe cinstitul Departament să poruncească cîrmuirii să trimiță fără zăbavă pe C. Petrescu la Comisie spre a da față cu dînsul desăvîrșita a ei hotărîre pă care să o supue ex. sale gheneralului Duhamel.

M. Cornescu

Dos. 47/1849, f. 6. Orig.

571

1849 mai 3. — Locuitori din Craiova dau mărturie despre purtarea lui Costache Petrescu în timpul revoluției.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Noi jos suptiscăliţi arătăm printr-acesta că purtările d. Costache Petrescu din vremea evenimentelor trecute n-au fost nici ca eczaltator sau ca propagand, ci numai ca un privitor şi silit d-alţi a să amesteca în gvardia naţională, după cum era atunci fiecare om cu asemenea îngrijire.

Pentru care deterăm aceasta supt ale noastre iscăliturі.

1849 mai 3.

Pitar G. Arhimandrescu, Dumitrache Cafegiu, N. Tălpişanu, I. Grecescu, G. Trifănescu, Tanasie Costa, Gheorghe Petru, Pitar Ioan Blaş, Ilie Bra.., Penciu Peşacov, Dumitrache Popescu.

Eu suptiscălitul îl cunosc de om rău şi pă cel mai jorbagiu în vremea revoluţii Şt. Gănescu.

Comisia văpselii roşie.

Această dovadă fiind adevărată a d-lor iscăliţilor de mai sus să adeverează şi de comisie spre credit. 1849 mai 10. No. 238.

Comisar, N. Cozmovici.

Toţi cei mai sus iscăliţi au dat mărturii neadevărate, afară din cluceru Gănescu care au arătat adevăru ; şi eu mă unesc că a fost rău şi el s-au găsit cu curaj de <a> merge pe drumu Calafatului, fiind trimis de Aron, de au întors ştafeta ecselenţii sale Fuad efendi trimisă la Vidin şi le-au rupt. Dinu Haralamb.

Dos. 47/1849, f. 12. Orig.

572

1849 mai <17>. — Şapte orăşani din Craiova declară că Costache Petrescu a luat parte activă la revoluţie.

Costache Petrescu cel ce au fost scriitor la unu din tribunalurile de aici, în vara trecută pă vremea constituţii au fost cel mai întîi împerechiat cu acei ce uneltea zvonu constituţii şi turbura liniştea opştii şi necinstea feluri de persoane. De aceia noi, ca unii ce-l cunoaştem că au avut purtări cu totul împotriva bunii orîndueli deterăm aceasta supt iscăliturile noastre.

1849 mai

Şi pe lîngă cele de mai sus arătări de necinstită purtarea lui să mai face cunoscut că el a îndrăznit a merge pă drumu Calafatului de au luat ştafeta ecselenţii sale Foad efendi ce au trecut la Vidin, trimisă din Bucureşti şi au luat-o şi au adus-o la Aron de le-au rupt. [1]).

Dinu Haralamb, Şt. Gănescu, Alexandru Dîlgeanu, Gheorghe Ananie, Ghiţă Alecsandrescu, Constantin Zătreanu, Valer Noreanu.

Comisia văpselii roşie

---

1) Ultimul aliniat este scris de însuşi D. Haralamb.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iscăliturile din față fiind adevărate ale d-lor iscăliților să mărturisește de comisie spre credit.

1849 mai 18 No. 251

Comisar N. Cozmovici

Dos. 47/1849, f. 13. Orig.

573

1849 iun. 13. — Comisia de cercetare face cunoscut Departamentului din Năuntru motivele pentru care Costache Petrescu trebue să fie adus din nou la cercetare.

Către Departamentul din Lăuntru.

La adresul acelui cinstit Departament cu no. 5221 atingător de fostul arestuit la mănăstirea Văcărești Costache Petrescu din orașul Craiova, prin care să cere părerea Comisii dacă să unește și ea a să lasa numitul Petrescu supt chezășie ce zice cîrmuirea că a dat el. Comisia plecat răspunde că ea a cerut de la acel cinstit Departament pă numitul Petrescu prin adresurile cu no. 451 din 11 aprilie și 567 din 7 mai, pentru cuvintele arătate prin acele adresuri, că pe drum mergînd făcea propaganta prin poștii, spre a să cerceta împrejurarea aceasta și a să face cele de cuviință. Acum de o dată cu zisul adres al cinstitului Departament primindu-să la Comisie și raportul cîrmuirii locală însoțit cu înscrise mărturii doveditoare de faptele răzvrătitoare urmate de numitul în vremea revoluții, între care și poprirea după drum a ștafetii ex. sale Foad efendi, dîndu-o revoluționarului cîrmuitor al județului Dolji, Aaron, de a rupt-o rămîne la cinstitul Departament a judeca dacă se poate lăsa numitul slobod sau a să aduce în cercetarea Comisii după condiția jurnalului încheiat de dînsa asupra anchetei lui și care s-au încunoștiințat cinstitului Departament prin adresul ei cu no. 429 din 30 ale trecutei luni martie.

No. 704 anul 1849 iunie 13

Dos. 47/1849, f. 14. Concept.

574

1849 iun. 20. — Interogatoriul lui Costache Petrescu, după cea de a doua arestare, în urma noilor dovezi descoperite.

Anul 1849 iunie 20, București.
Urmarea tacrirului lui Costache Petrescu.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

4. — Dumneata mergînd la Craiova, după hotărîrea Comisii,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ca să dai acolo chezăşie, pă drum prin poştii ai făcut propagantă revoluţionară, de care încunoştiinţîndu-să Cîrmuirea a raportuit Departamentului din Lăuntru şi de aceia te-ai adus iarăşi la Comisie spre cercetare. Arată Comisii prin ce părţi anume ai făcut acea propagantă ?.

— Eu nu am făcut nici o propagantă, decît numai la al 6-lea poştie de aici din Bucureşti, întrebat fiind de căpitanul poştii de trataţia ce am avut la m-rea Văcăreşti, fiindcă să auzise că arestuiţii să tratează prea bine, precum şi dacă mai sînt turci şi muscali în Bucureşti, eu i-am răspuns că am fost tratat prea bine şi că turcii şi muscali sînt destui. Către aceasta arăt Comisii că, Cîrmuirea arestuindu-mă pă temeiu catigorii că am făcut propagantă prin sate şi prin poştii, peste opt zile m-au slobozit de la arest pă chezăşie, iar în urmă, peste doăo, trei zile după slobozirea mea, primind Cîrmuirea porunca cinstitului Departament din Lăuntru în loc să mă trimiţă aici m-au lăsat slobod, iar după al doilea poruncă m-au trimis aici. Adaog a zice că cinstita cîrmuire n-a aşteptat cel puţin un ceas să dovedească adevărul, ci de loc a făcut raport la cinstitul Departament aducîndu-mi această catigorie din auzire neadevărată. C. Petrescu.

5. Dumneata mai eşti arătat de mai mulţi că între alte fapte netrebnice ai fost trimis de cîrmuitorul revoluţionar Aron pă drumul Calafatului de ai prins o ştafetă a exelenţii sale Fuad efendi ce să trimitea la Vidin şi ai adus-o la numitul Aron de a rupt-o. Arată de acestea !.

— Într-o sîmbătă la 2 ceasuri după amiazi am plecat din tribunal cu grafierul nostru Toma Strîmbeanu ca să mergem acasă, aflîndu-ne tot într-o mahala cu locuinţa. Intrînd înlăuntru, ce vor fi vorbit franţuzeşte Strîmbeanul cu Aaron nu am înţeles, decît vorbind romîneşte am înţeles că ar fi trecut o ştafetă a exelenţiei sale Fuad efendi către Calafat, unde să gătea ca să trimiţă un căprar după dînsa ; Toma Strîmbeanu a propus lui Aaron să mă trimiţă pe mine. Ieu destul m-am apărat a nu mă duce, căci cu dooă săptămîni înainte zăcusem de holeră, dar dumnealui Strîmbeanu me-au poruncit să mă duc negreşit, căci neducîndu-mă să nu mai calc prin tribunal. Ieu, ca un sărman, de a nu-mi pierde postul, m-am dus şi ajungînd noaptea la Calafat am tras d-adreptul la directorul carantinii pă carele întrebîndu-l pentru ştafetă, me-au răspuns că este aci, netrimiţîndu-o încă dincolo. Şi spuindu-i că sînt trimis să iau acea ştafetă me-au răspuns că mi-o dă, nu să împotriveşte. Dar în urmă, înţelegîndu-să cu mine, me-au zis că rău fac de o iau fiindcă vremile nu merg bine, ci mai bine să o las să meargă la a sa distinaţie, după care şi ieu am lăsat-o şi m-am întors înapoi la Aaron spuindu-i că nu am putut să ajung nici o ştafetă, fiind trecută dincolo. C. Petrescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate, şi numitul Petrescu stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

Cercetîndu-să şi stăruind în a lui arătări s-au iscălit.

Mih. Cornescu.

Dos. 47/1849, f. 17. Orig.

575

<1849> iun. 22. — Comisia de cercetare cere Comitetului carantinelor să-i dea relaţii asupra împrejurărilor opririi la carantina Calafat a ştafetei trimisă la Vidin de Fuad efendi.

Către Comitetul carantinilor.

Spre complectuirea anchetii arestuitului cu catigorie de fapte revoluţionare, Costache Petrescu din oraşul Craiova urmează a cunoaşte Comisia împrejurările mijlocite întru poprirea la carantina Calafatului de către numitul Petrescu a unii ştafetă a ex. sale Fuad efendi, ce să trimitea dincolo peste Dunăre la Vidin la luna septemvrie din trecutul an 1848, este plecat rugat cinstitul Comitet ca să binevoiască a face cercetare atît prin reghistrele carantinii, cît şi prin directorul aceştii carantine, aflat atunci, i ceilalţi amploiaţi, pentru punturile următoare : 1 : Cînd s-au primit la carantină acea ştafetă ? 2-lea : Dacă s-au pornit la Vidin sau nu ? 3-lea : Dacă să va fi pornit, cîtă vreme a stat în carantină şi care a fost pricina ţinerii ei mai multă vreme ?. Iar dacă nu să va fi pornit, pentru ce s-au poprit de carantină şi ce s-au făcut acea ştafetă ? 4-lea. În ce zi a sosit acolo la carantină numitul Petrescu, cu ce misie, pă ce acturi sprijinită şi ce a făcut numitul aco'o la carantină ?.

Aceste ştiinţe luîndu-să în scris, va binevoi cinstitul Comitet a le trimite la Comisie cît s-ar putea mai în grabă, fiind cerută de înalta stăpînire săvîrşirea aceştii pricini.

No. 736 iunie 22, <1849>

Dos. 47/1849, f. 18. Concept.

576

1849 iul. 2. — Direcţia carantinei Calafat raportează Comitetului carantinelor cum a acţionat Costache Petrescu pentru oprirea ştafetei trimisă la Vidin.

Copie după raportul direcţii carantinii Calafatu cu no. 254, 1849 iulie 2, către Comitetul Carantinelor.

În urmarea ordinului no. 2126, direcţia nu lipseşte plecat a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

răspunde că împrejurarea acelui Costache Petrescu au curs în următorul chip, adică :

1-iu. Că acea ştafetă înaintată direcţii cu mizilu cinstitului secretariat no. 77 s-a primit aici într-o mercuri 15 septemvrie anul trecut 1848 la ceasuri 2 turceşti din noapte.

2-lea. După a ei primire, fiind întunerec şi valuri mari pă Dunăre din pricina vîntului ce bătea, s-a luat acea ştafetă în primirea directorului cu nădejde că doar va înceta vîntul şi apoi să se trimiţă.

3-lea. Pe la ceasuri 5 turceşti din noapte a sosit acel Costache Petrescu şi trăgînd drept la director a arătat că este trimis din partea cîrmuitorului de atunci ca să prinză arătata ştafetă, zicînd că le-a scăpat din mînă cînd a trecut prin Craiova.

4-lea. I s-a cerut de director ce document are pentru această a sa misie şi a înfăţişat o poruncă deschisă suptscrisă de fostul atunci administrator Aron, care avea următoarea coprindere : „Să porneşte de aci înfăţişătorul cu aceasta, Costache Petrescu curier grabnic ca, din poştă în poştă, pînă la Calafatu să prinză o ştafetă ce la patru ceasuri evropieneşti, după amiază s-a stricorat prin Craiova, care de va fi ajuns a să primi de Carantină, să o ceară îndată şi să se întoarcă cu dînsa în Craiova. Dar văzînd împotriviri de la Carantină, aleşii satului sînt învitaţi a da ajutor cetăţeanului Costache ca să prinză pe director şi legat să-l aducă în Craiova dinpreună cu ştafeta".

5-lea. Directorul însă, văzînd aceasta, a mers la canţelarie şi găsind pe secretar, după ce i-a făcut cunoscut toate, i-a dat pomenita ştafetă şi i-a zis ca cu orice mijloc va putea să o strecoare în acel minut măcar la malul drept, unde va sta pînă la lumina zilei.

6. Secretaru s-au dus cu dînsa în carantină şi ispitind pe un Hasan efendi, om al ecselenţii sale Husein paşa, ce pă acea vreme să afla în curăţenie, i-a zis numitul că noaptea cînd cetatea este închisă nimului nu să deschide, decît să încerce cinevaşi ca să meargă cu dînsa la poarta saraiului şi să strige că este tătar de la Constandinopol că poate îi va deşchide.

7. În urma acestora, secretaru luînd pe Stan Ghenea afumătoru din carantină, ca să nu-l vază numitul Petrescu, l-a stricorat între caicile molevsite din ferpost şi dîndu-i ştafeta, l-a pus într-o luntre şi de faţă cu directoru l-a trimis la Vidin pe la ceasuri şase din noapte.

8. Întorcîndu-se directorul de la ferpost la carantina sa, a găsit pe numitul Costache cu o mulţime de lăcuitori înarmaţi cu lănci, cari sta parte în curte şi parte în poartă.

9. Văzînd directorul compromisia în care era ecspus la aceasta împrejurare, s-a prefăcut a-i arăta că mergînd la canţelarie şi găsind că ştafeta să pornise de secretar chiar într-acel minut la sosirea ei, este trebuinţă a merge însuşi ca ajungîndu-o ori pe Dunăre sau la poarta saraiului să o ia înapoi.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

10. Mulțumindu-se numitul pe această chibzuire, către lumina zilei a trecut directoru la Vidin și dînd însuși ștafeta după adres s-a adeverit că coprinderea ei era a trimite prin Calafat o sumă de oștire pentru stingerea revoltei din Craiova și a ceilaltă parte a Valahiei Mici. Făcînd cunoscut mării sale pașii împrejurarea a propus directorului a-l însoți la întoarcere cu patruzeci oameni spre a lui prindere, însă directoru nevoind a se molevsi n-a primit aceasta și întorcîndu-se în Calafat a făcut cunoscut numitului că ștafeta s-a găsit chiar în mîna pașii de oaste și n-a fost mijloc a se mai lua înapoi. Pă de altă parte însuflîndu-i prin alți particulari că o felucă ce să vedea viind cătră carantină era cu ostași turci, care venea spre a lui prindere, s-au spăimîntat și a fugit scoțîndu-și și eșarfa de la gît. Astfel directoru abea s-a mîntuit de pomenitul revoluționar care, înarmat fiind de sus pînă jos, a pricinuit într-acea noapte spaimă familii și copiilor directorului.

11-lea. Răspunsul ce dedese la acel mehtup, judecînd direcția că-l va prinde ei în Craiova, s-a înapoiat mării sale pașii cu secretarul carantinii și i-au făcut această băgare de seamă ca să-l trimiță prin poște la Rușciuc și de acolo la Giurgiu, după cum s-au și urmat.

Iscălit directoru, Cojocăreanu.

Întocmai copie, Carpu.

Dos. 47/1849, f. 21, 26. Copie.

577

1849 iul. 13. — Comisia de cercetare declară pe Costache Petrescu părtaș la revoluție.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecați în fapte revoluționare. No. 293 Anul 1849 iulie 13.

În urma cercetării fostului arestuit la mănăstirea Văcărești Costache Petrescu din Craiova, din 11 ale trecutei luni mart, și a dezvinovățirii lui de catigoria faptelor revoluționare adusă asupră-i, pă temeiul cuvintelor arătate în jurnalul Comisii cu no. 147 din 16 ale aceiași luni mart, adică neînființare de dovezi legiuite la catigoria adusă asupră-i și în urma trimiterii acestuia de către cinstitul Departament din Lăuntru la locul locuinței lui, ca să se dea acolo pă chezășie, primind Comisia adresul acelui cinstit Departament cu no. 4182 din 10 aprilie trecut, cu alăturare de copie după raportul Cîrmuirii locală, prin care arată eă duhul revoluționar al numitului Petrescu cu propaganda ce făcea pă drum viind, prin poștii și prin sate, Comisia prin adresul cu no. 451 au cerut de la acel cinstit Departament aducerea lui la Comisie.

Și aducîndu-se s-au luat iarăși în cercetare la 20 ale trecutei luni iunie, cînd a tăgăduit cu totul atît cele arătate împotriva lui

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

de către Cîrmuire, că adică făcea propagantă prin sate şi prin poştii, cît şi ducerea lui la Carantina de la Calafat pentru a lua o ştafetă a ecselenţii sale Fuad efendi trimisă către ecselenţia sa paşa de la Vidin, a arătat-o cu totul nepotrivită cu arătarea martorilor trimisă la Comisie pe lîngă raportul Cîrmuirii cu no. 5157. Care aceasta, văzînd-o Comisia, prin adres cu no. 736 către Comitetul Carantinelor, a cerut a se cere de la direcţiea pomenitei carantini Calafatul deslușire la toate împrejurările acei ştafete.

Acum primind Comisia adresul cinstitului Comitet cu no. 2299 iulie 8, însoţit cu copie după raportul pomenitei direcţii a Carantinei Calafatul cu no. 254 din 2 ale aceiaşi luni către Comitet, a văzut dintr'însul că numitul Costache Petrescu înarmat de sus pînă jos, încins cu eşarfă, a venit mercuri la 15 septemvrie anul trecut 1848, noaptea pă la cinci ceasuri turceşti la directorul acei Carantini, zicînd că este trimis de cîrmuitorul de atunci ca să prinză arătata ştafetă care le-a scăpat din mînă cînd a trecut prin Craiova, arătînd el, Petrescu, şi porunca cîrmuitorului, coprinzătoare, „se porneşte de aici înfăţişătorul cu aceasta, Costache Petrescu, curier grabnic ca, din poşte în poşte pînă la Calafat, să prinză o ştafetă ce la 4 ceasuri evropieneşti după amiaz s-a strecurat prin Craiova ; care de va fi ajuns a se priimi de carantină să o ceară îndărăt şi să se întoarcă cu dînsa în Craiova, dar văzînd împotrivire de la Carantină, aleşii satului sînt invitaţi a da ajutor cetăţeanului Costache că să prinză pă director şi legat să-l aducă în Craiova dinpreună cu ştafeta". Şi că directorul acei carantini prin mijloace a cacerdisit din carantină acea ştafetă trimiţînd-o la Vidin şi cînd s-a întors de la fertpost la casa sa a găsit pă numitul Costache cu o mulţime de locuitori înarmaţi cu lănci stînd în curte şi la poartă şi că abia cu minciuni a scăpat din mîinile lui, căci arătîndu-i că ştafeta nu a găsit-o la ferpost şi că vin ostaşi otomani ca să-l prinză, atunci el spăimîntîndu-se a scos eşarfa de la gît şi a fugit.

Toate aceste arătări ale directorului numitei carantini, fiind urmate prin canalul Comitetului Carantinelor, sînt ofiţiale, prin urmare şi vrednice de credinţă. Aşa dar numitul Costache Petrescu primind de la Aaron cîrmuitorul misia de a se duce să ia prin silnicie acea ştafetă şi nefiind el măcar nici slujbaş subt poruncile cîrmuitorului, împrotivirile ce a făcut el la mărturiile trimise prin zisa adresă a cîrmuirii sînt cu totul mincinoase.

De aceia Comisia declară pă numitul Costache Petrescu de revoluţionar şi în duh şi în fapte de la începutul revoluţii şi pînă acum.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecselenţii sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii al 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 47/1849, f. 22, 25. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 ian. 8. — Sătenii din Ciocănești jud. Muscel declară că popa Nicolae n-a luat parte la revoluție.

Primită 20 ianuarie 1849.

Pentru sfinția sa părintele Nicolae proistosu din satu Ciocănești plasa Podgoria județu Mușcel dăm încredințare noi suptiscăliții, că în prileju consistuții (sic) nu numai că n-au luat parte la lucrările ei, dară nici că au întrebuințat mijloacele învitătoare cătră alții. Prin urmare orice pîră va privi pă sarcina sa să socotește o pîră pă nevinovăție. 1849 ghenarie 8

(L. S.) Niță alesu
Niță Crăciun
Ghiță Cucu
} aleșii satului Văleni Ciocănești

Marin Ursu vătaf, logofătu moșii Golești. Nica postelnicel ot... [1]), Nistor postelnicul ot.:. [1]), Istrate Baraghin, Merucă Vlășceanu, Iordache Mihai, Sandu Velicu, Sandu Cucu, Marin Sarahoi, Ghiță Sarahoi, Ion Boldea, Iancu Brat, Enache Pisică, Iordache Sarahoi, Dinu Păunescu, Gligore Păunescu, Dinu zet Enache Dorobanțu, Ion Moască, Ion Șapcalîu, Manole Ciomag, Dinu Olteanu, Dinu Diaconu Nicolai, Dinu Grosul, Duță Mosoia, Niță Stoian, Ion Pecu, Ion Răzășilă, Radu Trache, Postelnicu Duminică, Dumitrache Țimeraș, Dinu Țicoiu, Mihai Țimerașu, Petru Țimerașu, Dinu Brat, Ion Mosoia, Enache Dinu Țimirașu, Necula Țimerașu, Tudor Căpățînă, Dumitrache Căpățînă, Marin Căpățînă, Ion Căpățînă, Ion Dogaru, Ion Gușoi, Radu Arghire, Tudorache Zărnescu, Istrate Ciomag.

Dos. 48/1849, f. 2. Orig.

579

1849 mart. 11, vineri. — Interogatoriul preotului Niculae din satul Ciocănești jud. Muscel.

Anul 1849 mart. 11, vineri.

Tacrirul popei Nicolai lăcuitor în satul Ciocănești județu! <Muscel> [1]) de ani 60 ; stare : are o vie, văduv cu copii, de religie ortodoxă.

1. Arată ce parte ai luoat în răzvrătirea trecută? Umlat-ai prin sate să propovedueşti răsculareа lor ? Fost-ai prin oraşe şi sate cu steaguri şi lăcuitori țărani înpreună ? Săvîrşit-ai sfeştanii şi rugăminte pentru constituțiea revoluționarilor d-atunci ? Arată Comisii tot adevărul de voești să te mîntueşti de osînda ce te amerință

[1]) Loc alb în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tăgăduind. — Nimic n-am săvîrşit, nici eu, nici alţii din plasa locului n-am văzut să fi săvîrşit vreo faptă de turburare sau nesupunere. Ci socotesc că arestuirea mea vine de la d-lui serdarul Pashale, cel care pismuindu-mă din prigonirea ce am cu d-lui pentru o casă, a găsit acum prilej ca să-şi răzbune pîrîndu-mă de turburător. Popa Nicolae.

2. — Ars-ai Regulamentul în partea locului şi sfinţia ta? Spune ca preot ce parte ai luoat? — Acolo în partea locului mărturisesc pă cugetul mieu că o asemenea necuviincioasă nu s-a săvîrşit, rugîndu-mă tot odată cinstitei Comisii să se milostivească asupra bătrîneţilor mele ca să mă sloboază de la arestul ce l-am cercat pă nedreptate, fiind pentru mine bătrînul şi neputincios preot destul spre pedeapsă, care şi vinovat de aşi fi fost arestuirea din temniţă în curs aproape de şase luni. Popa Nicolai.

3. — Stăreşti într-aceste arătări ale sfinţiei tale? — Stăruesc şi nu am nimic a mai spune cinstitei Comisii.

Popa Nicolae

În fiinţa noastră

Scarlat Gr. Ghica. I. Suţu.

Dos. 48/1849, f. 3. Orig.

580

1849 mart. 15. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului Niculae din satul Ciocăneşti jud. Muşcel.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 140 Anul 1849 martie 15.

Preotul Nicolae de la satul Ciocăneşti judeţul Muscel, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află în Comisie doveditoare de feţele ce au luat parte în faptele turburătoare şi nu s-au găsit numitul cu vreun fel de înpărtăşire în asemenea fapte. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici dintr-acestea nu s-au luat vreun temeiu de prepus asupră-i. De aceia Comisia hotărăşte a să slobozi numitul de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd să va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor iei să vor iuvi nescareva împrejurări ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale gheneralului Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 48/1849, f. 4. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 11, vineri, Mînăstirea Văcăreşti. — Interogatoriul preotului Silvestru de la episcopia Argeş.

Anul 1849, martie 11, vineri, m-rea Văcăreşti.
Tacrirul preotului Silvestru de la episcopia Argeşului.
Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vărstă ai ? — Preotul Silvestru de ani 45. 2. — Unde locueşti ? — La episcopia Argeşului. 3. — Avere nemişcătoare ai ? — Nu am. 4. — De cînd eşti arestuit ? — De la 3 octomvrie. 5. — Cei ce sînt arestuiţi şi s-au cercetat s-au găsit de Comisie cei mai mulţi că au luat parte în trecuta revoluţie la felurite împrejurări. Prin urmare şi arestuirea cuviosii tale este urmată tot pentru acest cuvînt. Aşa dar fiind, Comisia te lasă a mărturisi însuşi greşala ce ai putut face ca un asemenea părtaş sau de sineşi, sau din poruncă. — Altceva nu ştiu nimica la întrebarea ce mi-au făcut cinstita Comisie, decît la trecutul septemvrie <1848> [1]) chemat fiind de către oroşani am mers din episcopie la biserica domnească şi am slujit liturghie cu sobor şi după săvîrşitul slujbei am făcut o sfeştanie cu sfintele moaşte pentru apărarea holerii ce se ivise de al doilea. Dar de aci mai înainte supt nici un fel de urmare nu m-am amestecat nici într-un chip la asemenea împrejurări, cu toate că d. cîrmuitor Iancu Hristodor viind în multe rînduri pe la episcopie ne da cuvînt că să amestecă în toate, şi în popie şi în leturghie şi slobozea porunci pă la biserici protopopilor ca să să pomenească numele popolului rumîn. Însă eu văzînd asemenea hîrtii am îndrăznit şi i-am zis că asemenea porunci trebue date de către arhiereu eparhii. D-lui s-a supărat şi mi-au zis că nu sînt patriot şi trebue să mă dea în cunoştinţa stăpînirii după atuncea ; şi aşa a mers trecînd toată furia ce să făcuse într-acele trei luni, fără a putea a mă dobîndi ca să fiu de o părere cu ce el mi le zicea, după cum mai sus arăt. Şi la arestuirea mea a sărit toţi oroşanii şi au arătat d-lui căpitan că nu sînt întru nimic vinovat, precum ştiu toţi oroşanii şi satele învecinate, ci numai a dat bănuială domnul suptcîrmuitor al plăşii Argeş, Ioan Pleşoianu, că acea slujbă ce am săvîrşit la biserica domnească din oraş că a fost pentru constituţie. Şi ca unul ce venisă din nou suptcîrmuitor venit, n-au înţeles bine şi pentru aceasta m-au arătat ca a fi luat şi eu parte, dar din greşală. Silvestru eclesiarhu.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestea şi arestuitul Silvestru stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 49/1849, f. 1 Orig.

---

1) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

582

1849 mart. 19. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului Silvestru de la episcopia Argeş.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 149 Anul 1849 martie 19.

Preotul Silvestrul de la episcopia Argeşului, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce să află în Comisia doveditoare de feţele ce au luat parte activă în revoluţie. S-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile sale date la cercetare şi nici din unile nici dintr-altele nu s-au văzut ca să fi luat numitul preot vreun fel de împărtăşire în faptele turburătoare.

De aceia Comisia hotărăşte slobozirea numitului preot de la arest pă chezăşie, ca să vie la Comisie cînd va fi cerut, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei să vor iuvi niscareva împrejurări necunoscute pînă acum ce l-ar putea dovedi vinovat.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale ghenerălului Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Grefier, Teodor Iatropulu

Dos. 49/1849, f. 2. Orig.

583

1849 iun. 25. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea de sub chezăşie a preotului Silvestru de la episcopia Argeş.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 268 anul 1849 iunie 25.

În urma jurnalului ce a încheiat Comisia la 19 ale trecutei luni mart anul curgător supt no. 149 asupra anchetei fostului arestuit la m-rea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, preotul Silvestru de la episcopia Argeşului, prin care pentru neînfiinţare de dovezi legiuite la arătata catigorie, s-a hotărît să se sloboază numitul de la arest pă chezăşie ca să vie la Comisie cînd se va cere, dacă pînă la săvîrşirea lucrărilor ei se vor ivi nescarva împrejurări, necunoscute încă, ce l-ar putea dovedi vinovat. Comisia spre complectuirea anchetei aceştia a scris cîrmuirii locală ca să cerceteze pentru răzvrătitoarele fapte ale numitului şi să împărtăşească Comisii temeiurile ce le pot adeveri. De la care s-a

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

priimit răspuns subt no. 4629, coprinzător : că cercetînd prin subcîrmuire a dovedit că numitul preot Silivestru a fost propagant povățuind pă locuitori la fapte revoluționare.

Asupra acestui răspuns al Cîrmuirii făcînd chibzuire, Comisia zicea : pă sempla arătare a subcîrmuitorului împotriva numitului prepus nu poate face dovadă legiuită, căci lucrarea acestui funcționar nu este săvîrșită chiar asupra faptei pîrîtului spre a se socoti lucrarea ofițială și prin urmare crezută, fiindcă pe bănueli numai, nimeni nu poate fi învinovățit și osîndit. Fiindcă cu aceasta de iznoavă cercetare săvîrșită prin Cîrmuire ancheta aceasta se cunoaște desăvîrșită, de aceia Comisia hotărăște a se slobozi numitul de subt chezășia subt care se afla dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezășie.

Aceasta se va supune la cunoștința ex. sale d. gheneral leitenant și cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbațki.
Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 49/1849, f. 5. Orig.

584

<1849 febr. 8>. — Neagu Cladoveanu din orașul Cerneți cere Comisiei de cercetare să fie anchetat mai curînd.

Primită 1849 fevruarie 8, no. 192.

Cinstitei Comisii întocmită pentru cercetarea arestuiților de la Văcărești.

Cu genunche plecați și lacrămi herbinte jăluesc cinstitei Comisii, căci mie subînsemnatului murindu-mi părinții de holeră. m-am văzut strîmtorat de cheltuelile ce am cercat cu a lor înmormîntare și altele ce au mai trebuit. După a lor moarte m-am băgat slugă la domnu Gărdăreanu ot Cerneți pînă la sfîrșitul lui august de am plătit parte din acele cheltueli și atunci m-am băgat slugă și la d-lui fostul parucic Nicolae Marghiloman ca să plătesc și ceialaltă datorie ce luoasem de la d-lui. Apoi domnu Gărdăreanu i-au fost necaz că de ce nu voi să-l slujesc și mai mult și, cu venirea armii împărătești, a găsit prilej de răzbunare asupră-mi și, pe cînd mă aflam eu țăsălînd caii și curățind grajdul în curtea zisului domnului Marghiloman, m-au și luoat de unde mă aflam slujind de la august pînă la octomvrie, pă vreme cînd stăpînul meu să afla dus cu volintiri la Rîmnicu Vîlcea și eu îi îngrijeam în curte de ale sale.

Plecat rog cinstita Comisie ca să ia în băgare de seamă a mea plîngere, unde nădăjduesc că, dacă stăpînul meu este vinovat,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

nu mă va osîndi şi pă mine împreună cu dînsul în vreme ce eu nu am fost amestecat la nici o faptă de ale d-lui pentru care să află arestuit, în vreme ce eu am fost numai o slugă în curte-i să mă plătesc de banii ce luasem şi de la d-lui tot pentru îngropatul părinţilor. Şi mai vîrtos numai pe pîra d-lui Gărdăreanu că nu am voit ca să-l slujăsc, cu păcat, socotesc, ca va fi de pătimesc aici de cinci luni de zile.

De aceia cu lacrămi rog cinstita Comisie ca să ia în băgare de seamă a mea plîngere şi să fiu cercetat mai curînd, căci mi să prăpădeşte casa şi puţinele dobitoace ce aveam, căci nu mai am pă nimeni a mai îngriji.

Plecat jăluitor.

Neagoe Cladoveanu din satul Cerneţi judeţul Mehedinţei.

<Rezoluţie> : La cea dintîi zi ce să va înlesni Comisia să va prefera jăluitorul a să cerceta pentru împrejurările aici arătate.

M. Cornescu.

Dos. 50/1849, f. 1. Orig.

585

1849 mart. 11, vineri, M-rea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Neagu Cladoveanu din oraşul Cerneţi.

Anul 1849 martie 11, vineri, Mînăstirea Văcăreşti.

No. 133. Tacrirul lui Neagul Cladoveanul din oraşul Cerneţi.

Întrebările Comisiei-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Neagul Cladoveanu, sînt de ani 30. 2. — Însurat eşti ? Nu. 3. — Unde locueşti ? — În oraşul Cerneţi. 4. — Ce meserie ai ? — Neguţătorie cu rachierie şi cu munca. 5. — Avere nemişcătoare ai ? — Nu am. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la octomvrie. 7. — Cunoşti pă Nicolae Marghiloman ? — Îl cunosc. N<ea>goe Cladoveanu. 8. — De unde îl cunoşti şi ce înclinări ai avut cu iel ? — Îmi didese împrumut şase galbeni de mai înainte pă la luna lui mai şi de atunci am luat înclinare cu d-lui, slujindu-i la ce îmi poruncea pentru plata banilor, neavînd să-i întorc înapoi. 9. — Magherul este ştiut că a fost căpetenia pandurilor volintiri şi că a avut supt dînsul pă Nicolae Marghiloman, pă tine şi alţii asemenea. Arată Comisii cînd aţi plecat din Mehedinţi cu pandurii la Rîmnic ? — Ieu nu am fost amestecat într-această treabă a pandurilor, ci numai am fost slugă la Marghiloman. La august am plecat cu Marghiloman şi pandurii la Rîmnic ; ajungînd acolo, după trei zile s-au răspîndit toţi în toate părţile şi ieu am venit singur în Cerneţi acasă. N<ea>goe Cladoveanu. 10. — Cine strîngea acei panduri şi cu ce chip, de voie sau de silă ? — Din sate venea pandurii la curtea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

lui Marghiloman, iar cine îi trimetea nu ştiu nici de veneau siliţi sau de voie. N<ea>goe Cladoveanu. 11. — De la venirea lui Magheru la Rîmnic pă cîtă vreme a stat acolo de cîte <ori> a mers stăpînul tău Marghiloman la dînsul, şi cînd să întorcea în Cerneţi ce mişcări făcea ? Arată ! — Odată ştiu că a mers atunci la august, precum am arătat mai sus. N<ea>goe Cladoveanu.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 50/1849, f. 2. Orig.

586

1849 apr. 11. — Comisia de cercetare declară pe Neagoe Cladoveanu părtaş în revoluţie şi hotărăşte a se menţine la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal no. 171, anul 1849, aprilie 11.

Neagul Cladoveanu din oraşul Cerneţi, judeţul Mehedinţi, arestuitul la Mănăstirea Văcăreşti cu catigorie dă fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au luat în dezbatere răspunsurile sale date la cercetare care, deşi s-au văzut meşteşugite spre apărarea sa de învin<ovăţire>, dar să cunoaşte dintr-însele că a luat parte în faptele tulburătoare, căci mărturisind însuşi că a fost în slujba acelui Nicolae Marghiloman ce era căpitan de panduri volintiri în slujba acelui cap al revoluţii, Magherul, să cunoaşte temeinică arătarea făcută asupră-i de către Cîrmuirea judeţului, cum că numitul a fost şeful roţii de panduri volintiri ce au fost mers spre ajutorul Magherului.

Pentru aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul Neagoe Cladoveanu de părtaş în fapte revoluţionare şi hotărăşte a sta la arest pînă cînd ecs. sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceiace va hotărî şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va da în cunoştinţa ecs. sale gheneralului Şerbinschi.

Mih. Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 50/1849, f. 3. Orig.

587

1849 mai 4. — Generalul Şcerbinski înaintează Comisiei de cercetare jalba lui Neagu Cladoveanu şi întreabă de ce nu a fost anchetat pînă acum.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Primită la 5 mai 1849 no. 459.

Comandantul Corpului 5 Infanterie
Statul Major. Despărţirea specială
4 mai anul 1849
No. 769

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Cercetînd eri pe arestanţi la Văcăreşti, eu am primit de la sluga lui Marghiloman, Niagu, o jalbă că încă pînă la această vreme nu s-au cercetat de către acea Comisie, atuncea cînd toată învinovăţitea lui ar fi numai aceia că el au slujit la Marghiloman.

Pentru aceasta am cinste plecat a ruga pe Comisie, dacă jalba lui este adevărată, să o îndestuleze, iar de cele următoare să binevoiască a-mi face cunoscut.

Şeful Statului Major, general maior, Scerbinski.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : Să să arate ex. sale că jăluitorul este cercetat precum dovedeşte adresul Comisii către ex. sa cu no. <456> [1]) pe lîngă care s-au trimis şi dela cercetării.

M. Cornescu

Dos. 50/1849, f. 5. Orig. rus cu trad.

588

<în 1849 mart. 11>. — Declaraţia lui Nicolae Marghiloman asupra activităţii sale de la 11 iunie pînă la 28 septembrie 1848.

Tacrir doveditor de toate faptele mele în vremea de la 11 iunie şi pînă la 28 septemvrie anului 1848.

În vremea de unsprezece iunie m-am aflat suptcîrmuitor în plasa Blahniţa jud. Mehedinţi, şi după drepturile mele şi legile Organicului Regulament, după ce am auzit despre această catastrofă am alergat la rezadenţa judeţului unde, după ce ne-am pliroforisit am mai rămas încă o zi acolo, cînd ne-am pomenit cu toţi boerii craioveni fugiţi din acest oraş sprijinindu-să în oraşul nostru, între care era şi d-lui cuconul Iancu Bibescu. Toţi pămînteni într-o unire l-am sprijinit la priotu şi l-am cinstit nu mai puţin după cădere, ca frate de domnu şi carele ne-au adus veste că în Craiova au intrat, în urma d-lui, Magheru şi ceilalţi revoluţionari, însă fără să ştie suma lor. Au cerut din pămînteni pe unul ca să să ducă cu scrisori la Craiova şi să-i aducă ştiinţă sigură despre toţi revoluţionarii. Nimeni n-au îndrăznit decît eu

[1]) Completat după conceptul adresei.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

carele m-am însărcinat şi mi-au dat două scrisori, una adresată la dumnealor polcovnic Garbaski şi alta către Dobricianu, sameşul acestui judeţ Craiova. M-am dus şi am intrat în acel oraş ca vizitiu îmbrăcat, dar n-am găsit atît pe domnul Garbaski în oraş, nici pe sameş, m-am arătat în taină la d. Polcovnic Haralamb şi carele mi-au zis că cuconu Iancu să trimită împotriva apostaţilor două roate de pihotă şi dorobanţi din Mehedinţi şi cu ajutorul orăşanilor negreşit îi prindem, el fiind fost fără nici un <ajutor> [1]). In acel moment iarăşi în taină am eşit de la polcovnic Haralamb îmbrăcat ţărăneşte şi în şase ceasuri m-am înfăţişat iarăşi la cuconu Iancu Bibescu, i-am dat scrisorile înapoi, i-am spus zisele polcovnicului Haralamb şi au rămas în relaţie cu d. Vlădoianu şi d. maior Paznaski. Cînd peste două zile au intrat în ţara nemţească m-am întors în plasă şi de la iunie în 15 şi pînă la 30 iulie m-am îndeletnicit în operaţia de a lăsa sînge în plasă-mi mai mult de 800 oameni atacaţi de holeră, singur cu mîna mea, căci dohtorul ocrugului şi el pătimea. Astfel domnilor, am alergat zi şi noapte şi cu stăruinţa mea am avut norocire de am stăvilit boala la care <erau supuşi> [1]) lăcuitori în deobşte din acea plasă.

La 27 ale lunii lui iuli m-am pomenit cu un dorobanţ a cîrmuirii cu poruncă ca să trimit toţi dorobanţii din plasă la cîrmuire şi, fiindcă în acea zi aveam şi banii capitaţii trimistului iulie, i-am dat iarăşi căsărarilor de dorobanţi să-i ducă la cîrmuire. Cînd iarăşi în aceeaşi zi m-am pomenit cu alt dorobanţu cu poroncă formală că mă chiamă la cîrmuire puindu-mi şi soroc de 3 ceasuri. Îndată m-am şi îmbrăcat şi cu cea mai mare grabă ducîndu-mă însoţit de dorobanţi am ajuns la cantelaria cîrmuirii unde, înfăţişîndu-mă la cîrmuitor ce chiar în acea zi venise nou rînduit la acest judeţ, Nicolae Opran, mă luă şi mă duse să mă înfăţişeze Magherului ce era în cvartir la d. Mihalache Ciupagea, prezidentul judecătoriei, înaintea orăşanilor şi a celor ce-l însoţea, între care era şi un Boicea Radovici din Craiova ce astăzi îl văzuiu în acest arest. Mă pomeniiu că-mi zice aşa : „domnule, fiindcă astăzi patria are trebuinţă de o cătăţime oştire neregulată, nu ca să să războiască cu vreo Putere de afară, ci numai ca să fie ca un cordon neorînduielilor ce s-ar putea întîmpla în vremea Obşteştii Adunări, de către locotenenţa domnească sînt însărcinat a face în tot judeţul cîte un batalion".

Zicerea de locotenenţă domnească ce pînă aci nu să mai auzise, la întrebările mai multora ce-i făcea, o şi tălmăci domnul Nicolae Opran, că ecselenţia sa Suliman paşa au recunoscut locotenenţa domnească în capitală şi tot într-o vreme au şi înfăţişat o proclamaţie către toţi rumînii că se vor socoti ca rebeli împotriva sultanului ori care s-ar dovedi împotriva aceştii locotenenţi. Cu această putere de cuvînt, domnilor comisari, au luat în parte-le pe oricine au voit ; acestea zic pentru că eu în toată viaţa mea

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

numai odată văzusem pe acest Magher şi aceasta cu ani mai înainte. Înaintea tuturor celor de faţă m-am împotrivit, arătîndu-mi feluri de chipuri neputincioase ; n-am avut mijloc de scăpare căci nenorocirea apăsîndu-mă, toţi pămîntenii cei de faţă îi arătară că numai eu aş putea comanda aceşti oameni, ştiindu-mă că am fost şi militar mai mulţi ani. Au plecat din judeţ, s-au dus, şi cîrmuirea au şi ţîrculat această publicaţie la suptcîrmuiri şi deosebite porunci la propaganţi pentru a înscrie aceşti volontari. M-au scos din postul de suptcîrmuitor, numind în locu-mi alt nenorocit şi anume Ştefan Gărdescu, carele şi azi se află în de-o potrivă osîndă cu mine. M-am întors în<o>bahtul plăşii şi i-am predat cancelaria şi m-am întors la casa mea, mijlocind tot feluri de uneltiri spre a mă părăsi din această slujbă, pentru care am dovadă şi două scrisori ale acelui Magheru răspuns la ale mele, care scrisori de către cîrmuitoru judeţului Gorju s-au înaintat odată cu mine prin raport cinstitului Departament al Vorniciei.

La 14 sau 15 septemvrie ne-am pomenit cu un curier de la Magheru, anume Procopie, carele eczecutînd pe cîrmuitor au adunat pe toţi volintirii înscrişi şi la 17 tot ale lunii lui septemvrie ne-au şi pornit la Cîmpu lui Troian, unde era miliţia adunată, arteleria şi oaste mai multe cete de volintiri. Am ajuns la numitul punct fără să las să să atingă un ou al săteanului ; nu tăgăduesc însă că am călcat articolu constituţii cu care ridicase bătaia, căci unii rău nărăviţi fiind, făcea feluri de zurbalîcuri şi cărora şi eu le plăteam niciodată cu mai puţin de 200 nuele la spate. Cu aceasta pe unii îi potoleam, iar la mai mulţi răvaş de fugă ; trei zile am stat şi noi în acest loc şi cînd, odată ne pomenim că vine secretaru consulului anglezesc cu veste că oştirile ruseşti au intrat în prinţipat. În toată adunarea au intrat spaimă şi cei mai mare parte au trecut în Transilvania, după cum dumneavoastră bine ştiţi. Eu, nenorocitul nu m-am unit a face ca ei răzămîndu-mă în curatul meu cuget, şi că nimănui în lume am făcut vreun rău, am plecat înapoi a mă duce la casă-mi cu tot bagajul ce aveam cu mine, căruţa cu telegari şi slugi. După ce am întrat în judeţul Gorju, vrînd într-o seară să intru într-un sat alături cu tîrguleţu Cărbuneşti, nu-i ştiu numirea satului, înmurgit fiind, m-am pomenit ocolit de un număr însemnat de oameni, atît din urmă cît şi dinainte că mă ocoleşte şi apropiindu-se de mine unde mergeam pe jos în urma căruţii, fără să-mi zică un grai măcar, mă pomenii lovit în cap (semnul de faţă) am căzut mort fără suflare.

După două ceasuri zic, m-am deşteptat înmuiat în sînge şi tot trupul meu negru de loviturile sătenilor ; m-am deşteptat pe mîinile a doi suptcîrmuitori, carii nu că voia să mă prinză ca pe un arestant, ci numai ca <să> mă jăfuiască ca nişte tălhari, căci după ce m-au jefuit de toate lucrurile ce aveam asupră-mi, adică armătura şi toate de argint, apoi şi căruţa ce aveam noao nemţească, mi-au tăiat-o cu securile şi m-au dărăpănat ca pe cel mai scelerat criminal. A două zi mă duseră la cîrmuire la Tîrgu Jiului

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

unde, fără să mai fiu cercetat, m-au ţinut doar de faţă pînă mi-au făcut catagrafia de lucrurile ce mi-au mai rămas, cum şi o listă de cele ce m-au jefuit — cîrmuitor în această vreme al Jiului un Zamfir Broşteanu — în oraş nefiind venit cel legiuit, mă băgară în fiară, mă asvîrliră în arest, unde am şezut nemîncat, gol de haine şi încălţăminte ca cel mai grozav criminalist. Din mila lui Dumnezeu, sosind armiia rusească şi pîn acest judeţu, cu ea împreună au venit şi cîrmuitor nou, un Nichita Formac, în acesta dar am găsit o nouă milă, căci m-au luat în casă-i din arest, dar şi un mare rău om, căci din una sută galbeni şi doă zeci ce-mi scăpase într-un cufiraş, toţi în sfanţi, al căror număr s-au raportuit de către Broşteanu cinstitii Vornicii, mi-au luat 70, adică şaptezeci şi mi-au dat în aur 50 galbeni, însă mi-au luat o cvitanţă dictată de însuşi, scrisă de mine, în care anerisesc că adică am avut 120 galbeni în întîia cercetare ce mi-au făcut suptcîrmuitorii. După aceasta m-au trimis cu convoiu la cinstita Vornicie.

Aceste sănt domnilor comisari toate faptele mele în cursul vremii ce nelegiuitul guvern au stăpînit această nenorocită patrie, pe care în cuget curat şi în frica lui Dumnezeu le mărturisesc înaintea dumneavoastră şi totdeodată vă şi înfăţişez numele a doi adevăraţi conspiratori ai constituţii.

1-iu Zamfir Broşteanu din judeţu Gorju, carele în tot cursul aceştii vremi au stat tot prezedent al acelui oraş şi carele călare cu eşarpa de gît au proclamat constituţia în tot oraşu, în biserică, în mijlocul norodului, iarăşi asemenea şi după înfiinţarea căimăcămii iarăşi împodobit de aceste însemne au ecsecutat arderea Regulamentului.

2-lea. Fiul acestuia, curier la Magheru în Craiova, 1-iu cînd au venit în Craiova propagant în judeţ, deputat din partea ţăranilor la Bucureşti, orator petridune [pretutindeni] cluburilor din acel oraş. Aceştia, precît şi eu judec, sînt în adevăr carii şi trebue să ştie izvorul relelor ce au produs această nenororice, şi al 3-lea preasfinţia sa părintele mitropolitul, carele în toate proclamaţiile ecziştă ca prezedent şi afurisea pe toţi cei ce nu ar îmbrăţoşa constituţia ; dee dar seama înaintea dumneavoastră de faptele lui şi înaintea lui Dumnezeu de sufletele noastre.

Praporcicu, Niculae Marghiloman.

Dos. 51/1849, f. 2—4 v. Orig.

589

1849 mart. 11, vineri, M-rea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Nicolae Marghiloman.

Anul 1849 martie 11, vineri Mănăstirea Văcăreşti.

Tacrirul d-lui praporcicului în ostafcă Nicolae Marghiloman.

Întrebările Comisiei-răspunsurile numitului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — Cum te cheamă şi ce vărstă ai ? — Nicolae Marghiloman, sănt de ani 32. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Însurat sănt, dar copii nu am. —3. Unde locueşti ? — În oraşul Cerneţi. — 4. În ce te îndeletniceşti ? — În munca cîmpului ; am fost supt cîrmuitor în periodul cel din urmă. 5. — Avere nemişcătoare ai ? — Am de zestre, iar a mea particulară nu am. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la 28 septembrie. 7. — Mai înainte de a te înfăţişa spre cercetare ai dat un tacrir la Comisie scris de însuţi şi supt a dumitale iscălitură ; Citeşte însuţi acum acel tacrir [1]). — Am cetit tacrirul precum mi s-au zis şi stăruesc tot într-acele. N. Marghiloman.

Citindu-să întrebă-răspunderile acestora şi numitul Marghiloman stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu, Scarlat G. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 51/1849 f. 1. Orig.

590

1849 apr. 11. — Comisia de cercetare declară pe Nicolae Marghiloman părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea lui sub arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal nr. 170 anul 1849 luna aprilie 11.

Nicolae Marghiloman din oraşul Cerneţ judeţul Mehedinţi arestuitul la Mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare, din răspunsurile ce a dat la cercetare, s-a văzut că el a fost un organ al acelui guvern întru îndeplinirea datoririlor lui, slujindu-i mai întîi în calitate de subcîrmuitor de plasă, iar mai în urmă în calitate de căpitan al pandurilor volintiri ce strînsese acel revoluţionar Magherul, mergînd în cele din urmă cu pandurii de supt a sa comandă în tabăra acelui Magherul la Cîmpul lui Troian. Pentru aceste cuvinte comisiea declară pă numitul Nicolae Marghiloman de părtaş în faptele revoluţionare şi hotărăşte să stea la arest pînă cînd ecselenţia sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceiace va hotărî şi pentru alţii asemenea lui învinovăţiţi.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţei sale gheneral Şerbinschi.

Mihail Cornescu, Scarlat Gr. Ghica, Polcovnic Garbaţki.

Dos. 51/1849 f. 5. Orig.

---

[1]) Declaraţia purtînd altă dată se publică înaintea acestui interogatoriu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 mart. 11, vineri, M-rea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Boicea Radovici din Craiova.

Anul 1849 martie 11, vineri, m-rea Văcăreşti.
No. 135 Tacrirul lui Boicea Radovici.
Întrebările comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Boicea Radovici, sînt de ani 26½. 2. — Însurat eşti ? — Nu. 3. — Unde locueşti ? — În oraşul Craiova. 4. — În ce te îndeletniceşti? — Amploiat scriitor. 5. — Avere nemişcătoare ai ? — Am casele părinteşti din Craiova şi o vie. 6. — De cînd eşti arestuit ? — De la 26 octomvrie. 7. — Unde ai fost scriitor cînd a izbucnit revoluţia în Craiova ? — La poliţia din Craiova. B. Radovici. 8. — În tot cursul revoluţiei tot în acest post te-ai aflat ? — Am fost în acest post pînă la 20 iulie ; atunci aflîndu-să Magherul în Craiova m-au chemat d. cîrmuitor Filişanul şi me-au propus să mă facă suptcîrmuitor la plasa Jiului de Jos, zicîndu-mi să-i aduc chezăşia că poruncile sînt gata. Peste un ceas m-au chemat iarăşi un dorobanţ şi me-au zis că dacă nu am găsit chezăşie este un alt post mai bun, adica secretar al Magherului cu leafă 500 lei pă lună, iar către acesta am carieră deşchisă căci statornicindu-să lucrările voiu rămînea tot cu această leafă.

Am ascultat şi primind m-am dus la Episcopie, unde Magherul era în gazdă şi înfăţişîndu-mă la dînsul me-au zis să mă gătesc a plecă împreună, şi am şi plecat ducîndu-ne la Tîrgul Jîiului. Acolo am stat dooă zile la Broşteanul, prezidentul maghistratului cu care era prieten, şi după dooă zile am plecat de acolo la Turnu Severinului. Acolo am şăzut iarăşi dooă zile în gazdă la paharnicul Mihalache Ciupagea, cu care zicea Magherul că sînt prieteni din copilărie, după care ne-am întors prin Gorj la Rîmnicul Vîlcii. Acolo am stat dooă nopţi şi o zi şi ne-am mutat la Troian, unde am stat pănă la 9 avgust.

Atunci Magherul a plecat la Sibiu să-şi vază familia şi în vremea cît a stat acolo am primit eu scrisoare de la Craiova de la soră-mea, prin care îmi vestea că au murit tatăl mieu şi sora mea cea mare de holeră. Am adăstat pînă la 14 avgust cînd s-au întors Magherul de la Sibiiu, i-am arătat scrisorile şi cerîndu-mi voe să <mă întorc [1])> înapoi, me-au plătit leafă şi am plecat la Craiova.

La Craiova viind m-am îndeletnicit în treburile casii pînă la culesul viilor, cînd m-am dus la vie şi culegîndu-o am adus vinul la Craiova. Însă după întoarcerea mea în Craiova de la Magherul, Aaron, cîrmuitorul de atunci şi cu Grigore Mihăescu ce să afla

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

prezident la maghistrat me-au dat postul de secretar la maghistrat în care am şi rămas pînă la 26 <octomvrie [1])>. B. Radovici.

9. — Dumneata ai arătat numai cum te-ai plimbat cu Magherul, iar nu şi ce ai lucrat cu iel. De vei zice că n-ai lucrat nimic nu poţi fi crezut, căci nu te-au fost luat secretar cu leafă de 500 lei pentru a te plimba cu iel. Arată dar şi ceiace ai lucrat! — Cînd am mers la Gorj a dat porunci atît la cîrmuitorul de acolo cît şi celui de la Craiova ca să-i trimiţă la tabăra de la Troian două părţi din trei din dorobanţii judeţelor, plătindu-le şi lefile pă cîte o lună înainte. A lăsat tot la cîrmuitorul porunci cu nume deşchise pentru cei ce se vor găsi a se face căpitani de panduri şi să-i trimiţă listă de numele lor. Asemenea s-au urmat şi la Mehedinţi şi la Vîlcea. Altă lucrare formală sau particulară pînă cînd m-am aflat acolo nu s-au făcut. B. Radovici.

Anul 1849, sîmbătă, martie 12, m-rea Văcăreşti.

Urmarea tacrirului.

10. — Arată împrejurările mijlocite din parte-ţi şi cu fiul d-lui logofătului Haralambie; din care înprejurare s-au pricinuit moartea acelui fiu al d-lui?

Pune înainte că acea urmare <a> [1]) dumitale fiind de faţă şi cu alţii, Comisia poate să o dovedească cu adu<cerea [1])> aici a acelora şi înfăţişarea lor cu dumneata şi dacă nu vei arăta acum Comisii adevărul vei fi atunci şi mai vinovat! — Cu acest răposatul Alecul Oteteleşanu am fost prieteni din copilărie <şi din [1])> şcoala din Craiova, unde am fost conşcolari; asemenea am fost şi mai în urmă. Cu dînsul nici odată nu am avut nici o dispotă pînă la 1-iu iulie din anul trecut 1848. Atunci slobozit fiind de la arestul poliţii, unde mă arestaseră secretarul cîrmuirii şi poliţaiul, cu cuvînt că sînt partizan al constituţii, m-am dus la cazin, unde găsind pă numitul Alecu şăzînd pă o canapea alăturea cu Costache Poenarul şi vrînd a întra în vorbă cu acest din urmă, numitul Alecu s-au asprit asupră-mi cu vorbe necinstitoare, zicînd că aşi fi voit prin acest chip să mă fac vătaf al poliţii. Şi ieu neputînd să mă înprotivesc din pricina vorbelor lui, am plecat şi m-am dus la postul meu de scriitor la poliţie unde, după puţin, a venit şi el, Alecu şi s-au adresat asupra mea iarăşi cu asemenea vorbe ca şi la cazin. Şi nemaiputînd suferi atacurile lui am reclamat la poliţie, care ne-au zis la amîndoi ca să ne aducem dovezile. Şi aşa Alecu a plecat să-şi caute dovezi, iar eu am rămas la postul mieu pînă la vremea prînzului, de unde m-am dus acasă. Seara iarăşi am venit la slujba mea precum şi a doa zi şi el nu s-au mai arătat pă acolo nici într-un chip. Am voit să-mi fac pretenţiile mele, dar m-au poprit poliţaiul zicîndu-mi că nu îmi şade bine un om sărac să mă apuc cu tatăl său Haralambie şi cumnatul său Glogoveanu. După aceasta me-am cerut voe la poliţaiul şi am

[1]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

plecat la bi<serică [1])> din Cornetul, împreună cu pitarul N<icolae [2])> Greceanu ce să afla pomoşnic la cîr>muire [2])< şi am dormit în acea noapte acolo, <unde [2])> să afla şi muma Greceanului şi fam<ilia [2])> Caloianului, proprietarul moşii, <fugiţi de [2])> holeră. Iar a doa zi am..... [2]) locu..... [2])atul Greceanul şi am mers la m<oşia [2])> Tatomireşti, unde să afla coconul Tache Filişanu şi după înţelegerea ce au avut acest<a>.... [2]) cu Greceanul, peste un ceas ne-am în<tors [2])> şi tocmai atunci am <văzut [2])> că îngropa pă numitul Alecu Oteteleşanul. Atîta ştiu. B. Radovici.

11. — Unde te-ai aflat cînd s-au ars Regulamentului în Craiova? — M-am aflat în Craiova. B. Radovici.

12. — În ce slujbă te aflai atunci? — Secretar la Maghistrat.

13. — Fiind dumneata orînduit în acest post, precum la răspunsul cu No. 8 ai arătat de către Aaron cîrmuitorul şi..... [2]). — Precum au fost toţi slujbaşii statului de acolo, ai administraţii şi ai judecătoriilor am fost şi eu împreună cu orăşenii. B. Radovici..... [2]).

Dos. 52/1849, f. 1. Orig.

592

1849 mart. 23. — Comisia de cercetare declară pe Boicea Radovici părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea lui la arest.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 194 anul 1849 martie 22.

Boicea Radovici din oraşul Craiova, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte <revoluţionare>, cercetîndu-se de Comisie, <s-au luat în dezatere răspunsurile ce a> dat el la cercetare <şi s-au văzut dintr-însele că el a> luat parte activă în revoluţie, slujind în post de secretar al acelui cap revoluţionar Magherul cu leafă de lei 500 pe lună, ale căruia Magherul lucrări era <cele> mai răzvrătitoare şi totdeodată <au fost> şi între săvîrşitorii arderii Regulamentului din oraşul Craiova. Pentru <aceste cuvinte Comisia> îl declară de vinovat şi hotărăşte <a sta la arest pînă cînd> ex. sa gheneralul Duhamel va hotări <pentru dînsul ceiace va hotărî> şi pentru alţi asemenea lui învinovăţiţi. <Iar cît pentru> osebita catigorie ce s-a mai ivit asupra lui, <adică că ar fi contribuit la> moartea întîmplată acelui Oteteleşanu <prin maltratarea ce s-au făcut atunci> în vremea revoluţii la <cafenea, fiindcă împrejurarea> aceasta nu se atinge de <căde>rea aceştii Comisii <rămîne, de vor voi rudele

[1]) Depărtare de 11 km. de la Craiova.
[2]) Loc rupt.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

acelui mo>rt, să-şi facă pretenţia prin judecătoria competentă.
Aceasta se va supune la cunoştinţa exelenţii sale gheneralui Şerbinschi.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.
Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 52/1849, f. 6. Orig. deteriorat ; completat după ms. 749, f. 58.

593

1849 ian. 7, Bucureşti. — General Lüders face cunoscut Comisiei de cercetare informaţiile ce deţine despre un Gheorghe Roşescu, fost slujbaş al lui Magheru şi întreabă dacă trebue supus la ancheta numitei Comisii.

Primită 8 ianuar 1849 No. 111.

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor de la Văcăreşti.

Ispravnicul de Gorj au adus la ştiinţa d. gheneral leitenant Gasfort, precum ecselenţia sa prin raportul din 31 a trecutei luni dechemvrie supt no. 1094 mă înştiinţă, că un lăcuitor din acel judeţ, anume Gheorghe Rumescul (sic) ce s-au luat de Magheru în vremea de pre urmă a revoluţiei spre slujbă, ducîndu-să cu Magheru în Transilvania pînă la Sibii s-au bolnăvit în acel oraş şi au rămas acolo, iar acum după ce s-au făcut sănătos s-au întors la lăcuinţa sa de mai înainte. Pe lîngă aceste isprăvi mai adauge că pomenitul Rumescul (sic), după cercetarea făcută de suptocîrmuitoriu, deşi să dovedeşte că au fost omul lui Magheru, însă au avut purtări cinstite şi are în acel judeţ însuşi avere a sa şi de aceia s-au lăsat acolo slobod supt chezăşie. Făcînd de aceasta cunoscut Comisiei cercetătoare, am cinste a o ruga de a mă înştiinţa, găseşte Comisia de cuviinţă să să aducă pre Rumescul (sic) aici spre cercetare.

Comandantul Corpului 5 de infanterie,
General de infanterie, Lüders
Şeful Stabului,
General maior, Şcerbinski
No. 251
7 ianuarie anul 1849
Oraşul Bucureşti.

<Rezoluţie> : Fiindcă cîrmuirea judeţului Gorjului, cunoscînd toate împrejurările acelui Gheorghe Rumescu (sic), încredinţează pă ex. sa general leitenant că i-au luat chezăşia cuvenită şi fiindcă vreo catigorie nu a adus asupra numitului ca un înclinat în revoluţia trecută, apoi numai pentru că a fost slugă a lui Magheru nu poate să să socotească de părtaş în fapte revoluţionară

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

şi prin urmare să fie adus aici şi arestuit. Cu toate aceste urmarea cîrmuitorului de a-l da pă chezăşie este bună. pă temeiul căreia va fi lesne a să aduce la Comisie dacă va fi trebuinţă.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 58/1849, f. 1, 12. Orig. rus. cu trad.

594

1849 ian. 26, Bucureşti. — General Lüders propune Comisiei de cercetare să ancheteze pe Gheorghe Roşescu spre a descoperi unele fapte necunoscute ale lui Magheru, precum şi a celor ce au activat cu el.

Primită 27 ianuar 1849, no. 158

Comandantul Corpului 5 de Infanterie
Statul Major
Despărţirea specială
Bucureşti 26 ianuar anul 1849
No. 322.

Către Comisia alcătuită pentru cercetarea arestaţilor de la Văcăreşti.

General leitenant Gasford prin raportul din 20 a aceştii luni ghenar no. 69 mă înştiinţază că, după ce au adunat ştiinţele pentru Gheorghii Rumescu (sic), pentru care Comisia au priimit adresul meu de supt no. 251, s-au lămurit că acest Rumescu (sic) nu s-au aflat slugă la Magheru, ci au fost purtător de grijă la el şi deşi în vremea revoluţiei el au rămas la moşiia lui, neluînd nici cum parte la răzvrătire, cu toate aceste în luna avgust să duce la Rîmnic la Magheru cu socoteala de banii de pe moşie şi cu bani, şi de a colo s-au trimis la Ghermanştat [1]) să ducă bani fimeii lui Magheru. Din aceste, gheneralul Gasford socoate că aşa precum pomenitul Rumescu (sic) s-au aflat pe lîngă cel întîi revoluţioner şi să duce în trebile lui peste graniţă fără voia legiuitului guvern, apoi poate că el ar da oareşcare lămuriri pentru urmările şi socotinţele lui Magheru, iar apoi prin a<1> lui mijloc poate s-ar discoperi şi alte feţe ce au luat parte la revoluţia trecută. Socotind de datorie a împărtăşi această împrejurare Comisiei, plecat o rog să mă înştiinţeze nu cumva găseşte de trebuinţă a lua în cercetare pe Gheorghii Rumescu (sic).

General de infanterie, Lüders,

Şeful Statului Major, general-maior, Şcerbinski

<Rezoluţie> : Răspuns. La porunca înalt exelenţii voastre supt no. 251 din 7 curgătoarei luni întru aceia ce să atinge de

1) Sibiu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Gheorghe Rumescu (sic) neavînd Comisia în a ei vedere vreo faptă revoluţionară a numitului, iar mai cu seamă arătarea ocîrmuirii părţii locului, care trebue a să socoti ca un act public, mărturisindu-l de semplă slugă a Magherului şi cu purtări cinstite, pe aceste temeiuri Comisia nu au fost găsit de cuviinţă a face arbitară (sic) cerere a arestuirii numitului Rumescu (sic). Acum însă pătrunzîndu-să Comisia de coprinderea poruncitorului adres a înaltei exelenţii voastre supt no. 322, găseşte de trebuinţă trimiterea aici a lui Gheorghe Rumescu spre a să cerceta cu străşnicie de Comisie.

Dos. 53/1849, f. 2, 11. Orig.

595

1849 iun. 10, sîmbătă, M-rea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Gheorghe Roşescu, fost slujbaş la moşia lui Gheorghe Magheru.

Anul 1849 iunie 10, sîmbătă, Mînăstirea Văcăreşti. No. 224 Tacrirul lui Gheorghe Roşăscu.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Gheorghie Roşăscu, sînt de ani 55. 2. — Însurat eşti ai copii ? — Însurat sînt, am copii. 3. — Unde locueşti ? — La moşia mea Ungurelu de Jos judeţul Gorj. 4. — În ce te indeletniceşti ? — Arendaş ; îmi caut şi moşia mea. Am fost însărcinat şi cu căutarea casei Magherului de 20 ani acum.

5. — În vremea revoluţii afară din îngrijirea casii lui Magheru cu care erai însărcinat, precum arăţi, în ce altă slujbă te-au întrebuinţat numitul, ca un om vechiu şi credincios, pentru căci şi cu bani te-au trimis la soţia lui în Sibiu. Arată Comisii cele ce cunoşti în urmările aceluia în împrejurările revoluţii şi sarcina ce luase el asupră-i atît pă vremea cît au fost în partea locului şi mai întîi de cele ce urma el cu alţii mai nainte de a izbucni revoluţia la Izlaz. Şi, în sfîrşit, după ce a fugit în Transilvania cu cine să înţelegea el pă cîtă vreme te-ai aflat dumneata acolo cu el ? — Eu înaintea revoluţii nu pociu şti nimic căci mă aflam la moşia dumnealui şi la a mea, iar dumnealui să afla la Caracal cîrmuitor ; şi pănă la avgust nici l-am văzut în ochi, atunci numai întorcîndu-să de la Bucureşti şi viind pă la moşie, unde nu a stătut decît dooă ceasuri, m-au chemat şi m-au întrebat de am bani din venitul moşii, şi arătîndu-i că am ca la 200 galbeni me-au poruncit să-i aduc după dumnealui la Rîmnic. Urmînd acei porunci m-au ţinut la Rîmnic o săptămînă, după care, cu scrisori către soţia d-lui şi către fii-sa la Sibiiu m-au trimis acolo, ducîndu-le şi banii.

Am şăzut acolo pînă după Sfînta Maria şi m-am întors înapoi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

iarăşi la Rîmnic la Magherul unde îşi avea tabăra —, unde stînd ca la dooă săptămîni şi luînd d-lui o scrisoare de la un consul de aici, care consul nu ştiu, a risipit tabăra şi a plecat la Sibiiu, luîndu-mă şi pă mine. De acolo, după o şedere de trei săptămîni, Magherul a plecat luînd cu sine pă fiul său, pă un Creţulescu şi pă un Pereţ, iar mie me-au zis să mă întorc înapoi în ţară. Însă eu fiind şi de mai nainte bolnav, nu am putut să plec şi am stat acolo pînă la Sfîntul Nicolae pînă m-am făcut mai bine, cînd atunci cu pasaport legiuit de la oblăduirea din Sibii am intrat în ţară arătîndu-mă cu el la cîrmuire. În puţina vreme cît a stat Magherul în Sibiiu (pentru căci s-au dus în Braşov pentru o ladă cu bani ce i să poprise la vamă), precum şi după întoarcerea lui iarăşi la Sibiiu, puţine zile ce a mai şăzut acolo, eu nu am putut afla nimic.

Acestea sînt cele ce cunosc în adevăr şi alt nimic nu ştiu.

Neştiind să scrie s-au zis dumnealui pit. Iatropulu, grafieru Comisii, de au scris numele Gheorghe Roşescu, iar el ş-au pus degetul drept iscălitură.

x Gheorghe Roşăscu.

Citindu-să şi arestuitul Roşăscu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 53/1849, f. 4. Orig.

596

1849 iun. 15. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea lui Gheorghe Roşescu, ca nevinovat.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare de la mănăstirea Văcăreşti. No. 256, anul 1849 iunie 15.

Gheorghe Roşescu din judeţul Gorji, epistatul moşiilor revoluţionarului Gheorghe Magherul, arestuitul la M-rea Văcăreşti cu catigorie că ar fi cunoscînd tainile şi mişcările acelui revoluţionar, fiind fost şi fugit cu dînsul în Transilvania cercetîndu-să de Comisie, din răspunsurile ce a dat el la cercetare nu s-au putut lua nici un temeiu de prepus asupră-i în catigoria arătată, de cît numai că a fost semplu îngrijitor al interesurilor private ale acelui revoluţionar. Şi fiindcă de aiurea Comisia nu are vreun fel de dovadă la catigoria arătată ; fiindcă numai sempla slujbă a sa către acel revoluţionar nu poate a-l învinovăţi şi a-l osîndi ca un părtaş în faptele revoluţionare, de aceea Comisia îl declară de nevinovat şi hotărăşte a să slobozi de la închisoare fără chezăşie, ca unul ce nici pîrît a fost în împărtăşire de fapte revoluţionare, ci numai pă o bănuială că a fost slugă a Magherului au urmat să ştie şi tainile lui.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecselenţii sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii al 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 53/1849, f. 5. Orig.

597

1849 mai 14, Bucureşti. — Colonelul Vasile Nepocoicinski face cunoscut Comisiei de cercetare arestarea lui Aaron Florian şi deţinerea lui la mănăstirea Văcăreşti.

Primit la 18 mai 1849, no. 434.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia specială
14 mai anul 1849
Oraşul Bucureşti
No. 799.

Către Comisia de cercetare a arestaţilor de la Văcăreşti.

Pe arestatul ce s-au adus de la Ploieşti, Aron Florian, domnul corpuskii comandir au poruncit comandantului de Bucureşti a-l ţine la Văcăreşti şi totodată au binevoit a mă însărcina de a face aceasta cunoscut Comisii spre ştiinţă.

Şeful cartiruirii, Colonel Vasili Nepocoicinski.

Dos. 54/1849, f. 1. Orig. rus cu trad.

598

<1849> iun. 11. — Comisia de cercetare cere comandantului oraşului Bucureşti transportarea arestatului Aaron Florian de la m-rea Văcăreşti la spitalul Colţea spre a-l ancheta.

Către ecselenţia sa comandantul oraşului şi celelalte.

Viind rîndul cercetării arestuitului la mănăstirea Văcăreşti Aaron Florian profesorul, a şi mers Comisia ieri la pomenita mănăstire spre a face cercetarea lui. Dar a întîmpinat impiedicare din pricină căci numitul a propus, că să află supus strein austriacescu şi cere a sta de faţă, la cercetare, dragomanul protecţii sale. În vremea acestei declaraţii a numitului Comisia, pă de o parte a făcut pohtire cinstitei chesaro-crăeşti Aghenţii ca să pue îndatorire asupra dragomanului său, cînd va fi chemat, a veni la Comisie la spitalul Colţii spre a sta faţă la cercetarea numitului Aaron, iară pă de altă parte roagă plecat pă exselenţia voastră ca

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să binevoiți a da cuviincioasă poruncă pentru aducerea numitului arestuit Aaron la spitalul Colții pentru sfîrșitul arătat, marți la 14 ale curgătoarei luni.

No. 699, iunie 11 <1849>

Dos. 54/1849, f. 2. Concept.

599

<1849> iun. 11. — Comisia de cercetare cere Agenției austriace să trimită un dragoman să fie de față la anchetarea profesorului Aaron Florian.

No. 700 iunie 11.

Către cinstita chesaro-crăiască Aghenție.

Între arestuiții politici fiind și Aaron profesorul și fiindcă numitul a arătat că să află supus austriacesc și totdeodată a cerut a să afla și dragomanu protecsii sale față de cercetare, de aceasta Comisia roagă pă cinstita chesaro-crăiască Aghenția să binevoiască a pune îndatorire asupra dragomanului său ca să vie la Comisie la spitalul Colții cînd va fi vestit pentru sfîrșitul arătat.

No. 700, iunie 11 <1849>

Dos. 54/1849, f. 2. Concept.

600

1849 iun. 15. — Comisia de cercetare cere Comandantului orașului București să trimită pe profesorul Aaron Florian la spitalul Colțea pentru anchetare.

Raport către comandantul <orașului București>.

Fiindcă cerutul supusul chesaro-crăesc, Aaron Florian, arestuitul la mănăstirea Văcărești, nici pînă astăzi nu s-au trimis la Comisie la spitalul Colții spre a să face cercetarea cuvenită față cu dragomanul cinstitei chesaro-crăeștii Aghenții și fiindcă aceasta aduce nu puțină înpiedicare lucrărilor Comisii, de aceia sănteți, plecat, rugat exelența voastră ca să binevoiți a porunci grabnica trimitere a numitului arestuit la Comisie.

Iară dacă nu este hotărîre a să trimite, atunci să binevoiți a încunoștiința Comisii spre a-și regula lucrările sale. [1]).

No. 708 anul 1849 iunie 15.

Dos. 54/1849, f. 3. Concept.

[1]) Ultimul aliniat este șters.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 iun. 17, vineri, Colţea. — Interogatoriul profesorului Aaron Florian.

Anul 1849 iunie 17, vineri, Colţea.
No. 226 Tacrirul domnului Aaron Florian medelnicerul. Întrebările comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă şi ce vîrstă ai ? — Aaron Florian, sănt de ani 43. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Însurat, am şi copii. 3. — Unde locueşti ? — Aici în puşcărie. 4. — De ce naţie eşti ? — Romîn din Transilvania. 5. — De cînd eşti venit aici în ţară ? — Sînt acum ani 20. — 6. — În ce te îndeletniceşti ? — Am fost profesor la şcoala statului. 7. — La înfăţişarea ce ţi s-au făcut la m-rea Văcăreşti Comisia s-au stăvilit din lucrare, pentru căci ai propus că eşti sudit austriac şi pentru căci, după punerea la cale ce este făcută, nu au fost faţă vreun amploiat al cinstitei chesaro-crăeşti Aghenţii de aici. Acum dar fiindcă este faţă un asemenea amploiat, Comisia, mai întîiu de alte întrebări despre faptele dumitale în vremea revoluţii, îţi pune înainte că, dumneata fiind cîrmuitor în judeţul Dolj orînduit de guvernul revoluţionar, în zioa întru care aţi ars Regulamentul în oraşul Craiova, pă lîngă alţi ofiţeri şi boeri ai ars şi dumneata diploma rangului ce ţi s-au dat de către stăpînirea prinţipatului, faptă cu care aţi voit să arătaţi nepreţuirea rangului, prin urmare şi lepădare de dînsul. Apoi nu îndestul aceasta, ai îndemnat şi pă ceilalţi de au făcut asemenea şi mai mult pă unii înfricoşăndu-i.

Fiind dar că dumneata ai fost organul de a să arde Regulamentul, arată Comisii chipul cu care aţi săvîrşit asemenea îndrăzneaţă faptă să ardeţi pravilile ţării chibzuite şi întocmite de Obştească Adunare şi întărite de dooă Puterii împărăteşti.

— În vremea cîrmuirii mele în judeţul Dolji, din afurisania publicată prin tipar de preasfinţia sa părintele mitropolitul, înviersunîndu-se popolul din oraşul Craiova, a venit cu mulţimea la casele unde şedeam cu lăcuinţa şi prin strigări zgomotoase, a cerut a se arde Regulamentul spre a nu fi supt osînda blestemelor. În asemenea împrejurare, silit de stăruinţa mulţimei, n-am fost în stare de a mă împotrivi cererii lor şi strigărilor ce mi se făcea şi am lăsat pe popul să facă ce cerea. Vreo hîrtie sau vreun act atingător de acea faptă de la cîrmuire nu s-a slobozit. Diploma de rangul ce mi s-a dat de către stăpînirea pămîntului nu o am ars-o, ci o am întreagă nevătămată, care o pociu arăta. Asemenea nu am îndemnat nici pe alţii ca să-şi arze diplomele de rangurile ce avea, după cum nu am îndemnat pe nimini nici la arderea Regulamentului care s-a săvîrşit de popul şi eu silit de dînsul am fost numai privitor la această faptă. Aaron Florian.

8. — Ţi s-au cetit arătările ce au făcut la Comisie unii din cercetaţi şi carei au fost faţă la arderea Regulamentului. Acea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

arătare nu este precum dumneata arăți acum, ci strîngerea norodului și a foncsionarilor a fost prin envitația dumitale, ca unul ce erai cîrmuitorul județului și cu asemenea duh precum au avut mai toți profesorii. Apoi arătările unora ce au fost față atît la școală, unde dumneata ca cîrmuitor îți aveai căderea și lucrarea și de unde s-au făcut cele ce să coprind în acele arătări pănă la locul arderii Regulamentului, și cuviința și pravila încuviințează pă Comisie a pune temeiu și a crede acele arătări, iar nu arătarea dumitale, neavînd dovadă la cele ce ai arătat.

— Fără a atinge arătările unora din cercetații de. cinstita Comisie sau care s-au aflat față la arderea Regulamentului, repetez cele ce am zis mai sus, că învitația pentru săvîrșirea acelii fapte s-au făcut de la unul pînă la altul ; căci de s-ar fi făcut de mine, ca cîrmuitor, ar trebui să se afle hîrtie formală în pricina aceasta. Toată fapta aceea a arderii a fost faptă a norodului de sine, împrotiva cererii și stăruinței căruia nu aveam nici un mijloc de împrotivire, ci silit de dînsul a trebuit să mă aflu față și să fiu privitor la săvîrșirea arderii.

Dovadă la arătările mele nu pociu să aduc o lume care mă silea și care mie, ca unui strein, îmi era necunoscută. Aaron Florian.

9. — La eclatația revoluții dumneata te aflai aici în capitală ; în ce te-au întrebuințat acei revoluționari ? Arată Comisii, precum și trimiterea dumitale de a întoarce pă membrii guvernului revoluționar fugiți la 29 iunie mai cu deslușire decît ceia ce ai arătat prin graiu.

— La isbucnirea revoluției m-am aflat cu adevărat în capitală, dar n-am avut nici o cunoștință mai dinainte că va eclata o revoluție și nici că-mi puteam închipui că va avea cineva curagiu, după împrejurările în care se afla țara, ca să mișce norodul. Prin urmare n-am avut nici o relație cu căpeteniile revoluției și nici că m-au întrebuințat în zilele acele la ceva.

Trimiterea mea spre a întoarce pe membrii guvernului revoluționar la 29 iunie s-a făcut prin hîrtia formală a preasfinției sale părintelui mitropolitului, a d. logofătului I. Cîmpineanu, a d. maiorului C. Crețulescu care, după revoluția ce să făcuse în ziua aceea de către populul din București, închipuia un guvern provizoriu. Eu, dinpreună cu serdarul C. Nițescu, am fost însărcinați ca să ducem acea hîrtie la membrii guvernului ori unde îi vom afla.

După noi s-au luat și alți tineri în trăsuri deosebite, ale cărora nume nu le cunosc. Ajungînd în Tîrgoviște, încătro ni s-a spus încă din București că ar fi apucat, după mai multe cercetări am aflat că ar fi apucat drumul pe Dîmbovița în sus. Mergînd pînă la Rucăr, am ajuns acolo pe membrii guvernului, cărora dîndu-le hîrtia cu care eram însărcinați, eu și cu serdarul Nițescu ne-am întors singuri tot pe drumul pe care veniserăm. Aaron Florian.

10. — Cînd te-ai orînduit dumneata cîrmuitor la județul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Dolji şi cîtă vreme ai îndeplinit acest post ? Cătră aciasta, cînd ai fugit dumneata peste graniţă şi de unde, de aici, sau din Craiova şi cu cine din cei ce erau amestecaţi în revoluţie ?

— Cîrmuitor la judeţul Dolj m-am orînduit la 7 august şi m-am aflat în acest post pînă la întrarea trupelor împărăteşti otomane în Bucureşti. Trecerea mea peste graniţă s-a întîmplat ca la 6—8 zile după întrarea trupelor împărăteşti otomane în Bucureşti. Plecarea mea a fost din Craiova prin Rîmnic către Sibiu ; în vremea aceea se desfiinţa lagărul Magherului ce-l avea la Troian şi tot cam deodată cu dînşii am trecut graniţa în Transilvania. Aaron Florian.

11. — Stăruirea dumitale peste 8 zile după întrarea oştilor împărăteşti în ţară şi trecerea dumitale peste graniţă deodată cu Magherul dă o înţălegere Comisii că dumneata ai fost în relaţie cu acel Magherul şi încredinţat poate de acesta că prin măsurile lui cunoscute de obşte va putea să să înpotrivească oştirilor împărăteşti şi să nu piarză cauza revoluţii. Către aceasta şi trecerea dumitale peste graniţă dă o dovadă că dumneata te-ai cunoscut prea mult complicat în revoluţie, căci singura ocupaţie a postului de cîrmuitor, deşi vă era dată de către guvernul revoluţionar, tot nu putea să te învinovăţească cînd faptele dumitale ar fi fost precum le-ai arătat.

— Stăruirea mea în postul de cîrmuitor la Craiova în vreo 6—8 zile după întrarea oştirilor împărăteşti otomane s-a întîmplat, pe de o parte căci vestirea despre întrarea trupelor am priimit-o tîrziu, iar despre alta căci Magherul atît prin publicaţiile sale tipărite şi prin poruncile sale către toţi cîrmuitorii din cele 5 judeţe de peste Olt, cît şi prin lagărul său de la Rîmnic alcătuit de panduri şi soldaţi regulaţi îngrozise toată Romînia Mică, încît nici un slujbaş nu cuteza de frică a se mişca din postul său şi a lucra înprotiva poruncilor ce publica. Cu Magherul n-am stătut nici într-o relaţie nici n-am crezut vreodată că el cu oamenii săi ce-i avea adunaţi va putea îndrăzni şi a gîndi ca să se împrotivească oştirilor împărăteşti ; dar frică şi temere aveam de lagărul lui, după cum putea să aibă fiecare slujbaş du peste Olt pînă cînd ştia că se află adunat la Rîmnic şi auzeam că are oameni împărţiţi în mai multe locuri şi pînă cînd oştile împărăteşti era încă departe de cele 5 judeţe du peste Olt.

Trecerea mea peste graniţă n-a fost căci m-am cunoscut vinovat şi am fugit ca să scap de pedeapsă, ci pentru că chiar în vremea aceea ungurii din Transilvania se declaraseră de rebeli împotriva împăratului Austriei şi începură cu tiraniile cele mai crude a sili pă romînii de acolo ca să se unească cu dînşii. Ca transilvănean ce sunt, auzind că fraţii şi surorile mele, prieteni şi toată naţia mea de acolo este amerinţată cu stingere totală, am priimit a fi secretar la Comitetul romîn al naţiei romîne din Transilvania, ce se ridicase la putere de autoritate publică legală prin decretul lui general comando din Sibiu care, în numele împăra-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

tului Austriei priimise cîrma Transilvaniei şi în această calitate de secretar am lucrat pentru dreapta cauză a împărăţiei Austriei pînă la luarea Sibiului de către unguri, cînd atunci, temîndu-mă de tiraniile lor, de care trebuia să se teamă orice romîn care a lucrat împotriva intereselor lor, am fost silit a trece graniţa dincoaci în Ţara Romînească. Aaron Florian.

Am fost de faţă.

Ioan Panier dragoman.

Citindu-să şi arestuitul Aaron stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mihai Cornescu

Anul 1849 iunie 18, sîmbătă, Colţea.

12. — Dumneata ai arătat că după trecerea de aici din printipat în Transilvania aţi întrat în Comitetul romînesc din Transilvania, îndeplinind postul de secretar. Această urmare a dumitale Comisia nici nu este în cădere nici voeşte a o prejudeca de bună sau rea, ci întrebarea ce vă face acum despre înclinările ce acel Comitet ar fi avut cu unii de aici din ţară este pentru sfîrşitul liniştii obşteşti, care Comisia socoteşte că şi dumneata o doreşti, ca unul ce aţi slujit atîţia ani aici în această ţară, v-aţi cinstit şi aţi luat postul din care v-aţi găsit cele trebuincioase pentru existenţa dumitale şi a familiei. De aceea Comisia este încredinţată că dumneata ai arătat cele ce cunoşti întru înclinarea acelui Comitet cu unii de aici din ţară precum s-au zis.

— Atît pentru cinstea, cît şi pentru înlesnirea ecsistenţii mele ce mi s-au făcut de către stăpînirea Ţării Romîneşti sînt plin de recunoştinţa cea mai curată. Datoria şi sentimentul mă silesc a dori pentru această ţară toată fericirea din fundul inimii. Ca secretar al Comitetului romînesc din Transilvania arăt, din cunoştinţă şi cuget curat, că acel comitet n-a stătut în cea mai mică relaţie cu Ţara Romînească, nici s-a amestecat în vreun chip, nici directe nici indirecte în trebile şi interesele acestei ţării.

Scopul organisării acelui Comitet a fost unice, de a ţinea pe romînii din Transilvania credincioşi împărăţiei şi dinastiei austriace, împrotiva ungurilor rebeli şi de a îngriji de trebile şi interesele naţionale ale acelor romîni. Aaron Florian, 13. — Arătaţi Comisii despre cele întîmplate la poprirea unii ştafetă din partea excelenţii sale Fuad efendi la Vidin, pentru căci s-au zis că acea ştafetă s-au cerut de dumneata fiind fost cîrmuitor şi că aducîndu-se aţi rupt-o.

— Aflîndu-mă cîrmuitor la Craiova, am auzit că ar fi trecut o ştafetă de la Bucureşti prin Craiova către Vidin. Fiindcă în vremea aceea aveam trebuinţă de a trimite o poruncă grabnică la subcîrmuitorul de la Calafat, prin om într-adins, am însărcinat pe acest trimis ca să întrebe la Calafat dacă cu adevărat a trecut asemenea ştafetă la Vidin. Trimisul isprăvind însărcinarea sa la Calafat pentru care fusese dus, totdeodată îmi aduse răspuns şi

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pentru pomenita ştafetă că într-adevăr a trecut la Vidin. Aaron Florian.

Am fost faţă Ioan Panier dragoman.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate de arestuitul Aaron stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mihail Cornescu [1])

Dos. 54/1849, f. 4—8. Orig.

602

1849 iun. 25. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Aaron Florian participant la revoluţie, urmînd ca hotărîrea definitivă să o dea după ce va mai lua alte informaţii.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 275 anul 1849 iunie. 25.

Dumnealui medelnicerul Aaron Florian, supusul chesarocrăesc, profesorul la şcoala statului aici în capitală, arestuitul la mănăstirea Văcăreşti cu catigorie de fapte revoluţionare cercetîndu-se de Comisie, s-au citit acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie şi s-a văzut dintr-însele că numitul a fost în relaţie intimă cu acel guvern revoluţionar, încredinţîndu-i-se de către acesta postul de cîrmuitor, mai întîi aici în judeţul Ilfov şi în urmă la oraşul Craiova, subt a căruia administraţie s-au urmat toate cunoscutele ofiţial fapte turburătoare în coprinsul acestor doă judeţe. S-a citit şi ancheta cu no. 18 din 14 dechemvrie leat 1848 a fostului arestuit la mănăstirea Văcăreşti, pitarul Petrache Iliad şi s-a văzut dintr-însa, că într-o seară, fiind mai multă lume adunată la şcoală, unde locuia numitul Aaron ca cîrmuitor, s-a făcut îndemnare de acesta şi de Pleşoianul, comandirul polcului şi de maiorul Marghiloman, ca să arză şi în Craiova Regulamentul şi diplomele rangurilor, nefiind acolo Arhondologhie. Pentru care aceasta s-a făcut şi chemarea formală din partea cîrmuirei tuturor fonctionarilor, după care adunîndu-se au şi mers la locul destinat de s-a săvîrşit arderea.

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat el la cercetare şi s-au văzut dintr-însele cele următoare :

1. Pentru arderea Regulamentului în oraşul Craiova, că el, ca cîrmuitor, nu a contribuit nici într-un chip, ci norodul de sine pornit, din afurisaniile mitropolitului, a cerut săvîrşirea arderii şi el, neputîndu-se împrotivi, a stat ca un simplu privitor la aceasta. Asemenea nici a îndemnat pă cinevaşi ca să-şi ardă diploma rangului şi nici pă a sa a ars-o, fiind gata a o înfăţişa. Şi drept

[1]) Ed. Revista Arhivelor — seria nouă —, nr. 2/1958,pp. 45—48.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

dovadă la acestea a propus că nici un act din partea cîrmuirei nu s-a dat în pricina faptii aceştia a arderii Regulamentului.

2.-lea Că nici într-o relaţie cu uneltitorii revoluţii nu a fost şi, prin urmare, nici a cunoscut mai dinainte complotul urzit întru izbucnirea revoluţii şi nici a fost întrebuinţat de aceia la cevaşi în cele dintîiu zile ale eclatării revoluţii. Iar la 29 iunie, prin hîrtie formală a guvernului ce se înfiinţase în locul fugiţilor atunci membri, s-a trimis dinpreună cu altul ca să întoarcă înapoi pă acei fugiţi membri, de oriunde îi vor găsi ; care aceasta a şi urmat-o întocmai.

3-lea. Că trecerea sa peste graniţă în Transilvania a fost deodată cu Magheru şi ceilanţi revoluţionari adunaţi acolo la dînsul ; însă nu a fugit de vreo temere de vinovăţie, ci mişcat de suferinţele ce aveau compatrioţii săi transilvăneni şi rudele sale de acolo din partea ungurilor a mers acolo şi a întrat secretar la Comitetul romînesc. ce era recunoscut de general comando din Sibiu şi a lucrat împrotiva ungurilor şi în favorul stăpînirei austriacă. Iar după luarea Sibiului de către unguri, temîndu-se de răzbunarea acestora, a trecut iarăşi aici în prinţipat.

4-lea. Că acel Comitet romînesc din Transilvania n-a stat în ce mai mică relaţie cu Ţara Romînească, nici s-a amestecat în vreun chip în trebile şi enteresele aceştii ţării, îngrijind numai de trebile şi interesele sale naţionale, adică de a fi credincioşi dinastii austriacă împrotiva ungurilor rebeli.

5-lea. Pentru poprirea după drum a ştafetii ecselenţii sale Fuad efendi ce se trimitea la Vidin, zice că nu are nicio ştiinţă de asemenea faptă, decît că avînd a trimite o poruncă grabnică la subcîrmuitorul de la Calafat cu un om într-adins, a însărcinat pă acel trimis ca să întrebe la Calafat pentru o ştafetă ce aflase că ar fi venit acolo de la ecselenţia sa Fuad efendi. Carè acest trimis întorcîndu-se de acolo i-a şi adus răspuns că în adevăr a venit acolo la Calafat acea ştafetă şi a trecut la Vidin.

Toate arătatele împrejurări dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire, zice : că urmarea acelui guvern revoluţionar încredinţînd numitului arestuit Aaron, îndată, cîrmuirea pomenitelor doă judeţe, Ilfovul şi Doljul, rezultatul aceştii încredinţări care s-a văzut, subt administraţia acestuia s-au îndeplinit şi s-au săvîrşit toate razvrătitoarele fapte cunoscute ofiţiale că s-au urmat în coprinsul acestor doă judeţe. Însărcinarea sa într-o vreme aşa de critică cu acea misie a întoarcerei fugiţilor membri ai guvernului revoluţionar, fuga sa peste graniţă dinpreună cu acel cap al revoluţii, Magherul şi ceilanţi revoluţionari strînşi acolo în tabăra acestuia, complicaţia a celor mai mulţi profesori în revoluţie, toate aceste însemnătoare împrejurări dovedesc prea luminat relaţiea intimă a numitului arestuit Aaron cu acei capi ce au uneltit şi au săvîrşit revoluţia, şi că el a fost unul din organele cu care s-au slujit ei spre întemeerea şi întinderea revoluţii, şi, prin urmare, se cunoaşte adevărată depunerea ce a făcut îm-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

protivă-i la cercetarea Comisii numitul pitar Petrache Iliad din Craiova, cum că el a făcut îndemnarea ca să se arză şi acolo Regulamentul. Iar cuvintele ce propune el spre a sa apărare de învinovăţire se cunosc fără nici un temeiu şi meşteşugite după sistema criminalilor, mai cu seamă cînd este cunoscut că dregătoriile de atunci administrative îndemnau şi învitau prin mijloacele lor pă norod, iar nu norodul pă acele dregătorii, şi cei care nu au fost în duhul revoluţionar nu au putut eczista în posturile lor.

Pentru toate aceste cuvinte Comisia declară pă numitul medelnicer Aaron Florian profesorul, supusul chesaro-crăesc, de părtaş în faptele revoluţionare precum şi la arderea Regulamentului urmată în oraşul Craiova. Iar cît pentru poprirea arătatei ştafetă a ecselenţii sale Fuad efendi, fiindcă Comisiea a întrebuinţat mijloacele cuvenite spre descoperirea adevărului, după ce se vor luoa deslușirile trebuincioase se va încheea osebit jurnal de către Comisie în pricina aceasta.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţii sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul [1])

Dos. 54/1849, f. 9, 14. Orig.

603

1849 iul. 13. — Comisia de cercetare declară pe Aaron Florian părtaş la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 295 anul 1849 iulie 13.

În urma jurnalului ce a încheiat Comisia la 25 ale trecutei luni iunie, supt no. 275, asupra anchetei arestuitului politic medelnicer Aaron Florian, profesorul transilvanean şi prin care, pă lîngă celelalte împrejurări ale pricinii lui, pentru poprirea la carantina Calafat acei ştafetă a exelenţii sale Fuad efendi, trimisă la exelenţa sa paşa de la Vidin la 15 septembrie anul trecut 1848, s-au hotărît a să face cercetare şi a să încheia jurnal întru aceasta osebit de către Comisie. Comisia s-au adresat cu cerere către cinstitul Comitet al carantinelor ca să cerceteze prin direcţia acei Carantină şi să ia toate deslușirile putincioase despre împrejurările zisei ştafetă. De la care Comitet s-au primit acum răspuns supt no. 2299 din 8 ale curgătoarei luni, însoţit cu copie după raportul supt no. 254 a pomenitei direcţii a carantinii. coprinzător, între celelalte, atingătoare de acel Costache Petrescu, care a mers acolo la carantină ca să ia acea ştafetă că acesta a avut din partea numitului Aaron, cîrmuitor aflîndu-să atunci al jude-

[1]) Ed. Revista Arhivelor — seria nouă, nr. 2/1958, p. 49.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ţului Dolj, împuternicire în scris, coprinzătoare, „să împuterniceşte de aci înfăţişătorul cu aceasta, Costache Petrescu, curier grabnic ca, din poşte în poşte pînă la Calafat, să prinză o ştafetă, ce la 4 ceasuri evropieneşti după amiază, s-au strecurat prin Craiova, care de va fi ajuns a să primi de carantină să o ceară îndată şi să să întoarcă cu dînsa în Craiova. Dar văzînd împrotivire de la carantină, aleşii satului sînt învitaţi a da ajutor cetăţeanului Costache ca să prinză pă director şi legat să-l aducă la Craiova dinpreună cu ştafeta".

Această arătare a directorului numitei Carantini, fiind urmată prin canalul Comitetului Carantinelor, este ofiţială, prin urmare, şi vrednică de credinţă. Aşa dar arătarea ce a făcut numitul Aaron la cercetarea ce i s-au făcut de Comisie pentru împrejurarea acei ştafetă este cu totul mincinoasă. Ci el, în puterea dregătorii sale de administrator, a pus în lucrare poprirea prin silnicie a acei ştafetă, precum să arată deslusit în susaşternuta poruncă a sa, trecută în raportul Direcţiei Carantinei. De aceia s-au încheiat acest jurnal de Comisie spre complectuirea suszisului jurnal al său cu no. 275 de la 25 ale trecutei luni, iunie, încheiat asupra anchetei numitului Aaron.

Acesta se va da în cunoştinţa exelenţii sale d. gheneral leitenant Daninberg, comandirul divizii al 13-lea.

Mihail Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul [1])

Dos. 54/1849, f. 11. Orig.

604

1848 nov. 12. — Parucicul Teodor Constantinescu cere Căimăcămiei reintegrarea în postul ce l-a avut în miliţie.

Domnului domn, marelui logăfăt al dreptăţii şi cavaler, C. Cantacuzino, Caimacamu Ţării Romîneşti.

Plecată jalbă.

Ecselenţie ! Cu supunere fac cunoscut că sînt în puntu desnădăjduirii văzîndu-mă în nenorocirea care astăzi mă aflu, mă văz depărtat din slujbă în rîndul celor compromitaţi în împrejurările trecute, la care nu cunosc să fi luoat măcar cît de puţin parte. Mai vîrtos că cea mai multă vreme cît am şăzut în garnizon pînă la 11 iulie am fost mai mult bolnav, după cum poate arăta mai tot polcu. Şi dă am fost trimis la graniţă, am fost după rugăciunea ce am făcut d-lui polcovnic Voinescu ca să scap dă cheltuiala din garnizon, avînd casă grea cu trei copii mărunţi şi nea-

[1]) Ed. Revista Arhivelor — seria nouă —, nr. 2/1958, p. 50.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

vînd altă stare decît leafa ca să mă caut dă patima picioarelor dă care pătimesc şi să scap şi dă grija cu nepdihna ce aveam zioa şi noaptea păzind casa de multe împrejurări rele du pă atunci. Am căutat slujba puntului pînă la zece ale trecutei luni octomvrie întocmai după cum aşi fi putut căuta şi-n alte vremuri.

Acum mă văz depărtat din slujbă fără să mă cunosc vinovat sau greşit la datoriile ce cunosc că trebue să aibă un ostaş dă clasu mieu şi după o slujbă de 18 ani şi 5 luni să pierz şi dreptu răsplătirii ce-l nădăjduiam dă la stăpînire ; după ce că şi-n slujbă m-am cunoscut dăstul dă năpăstuit, după slujbele mele săvîrşite şi după vechimea ce am avut, neavînd pă nimini a mă ajuta, am nădăjduit numai în Dumnezeu şi în credinţa slujbei aşteptînd răsplătirea prin şefii miei. Deşi sînt pătimaş dă picioare şi cu casă grea, dar tot aş fi putut face credincioasă slujbă la vreun post retirat şi mai fără strapaţ spre a mă hrăni cu o leafă, în vreme ce acum mă hrănesc din vînzarea uniformii. Am lăsat copii năpustiţi în satu Rucăru cu puţin ajutor de cheltuială şi-ngrijire, încît Dumnezeu ştie în ce stare să vor afla ; ieu mă aflu aici în lipsă adăugîndu-mi-să mai mult mîhnirea despre soarta viitorului mieu ş-al copiilor, care au pierdut nădejdea despre hrana vieţii lor, în zilele mele de neputinţă dobîndite după urma slujbii.

Ecselenţie ! Nădăjduesc în dreptatea care astăzi o aveţi de baz pentru liniştea şi fericirea statului, că nu mă veţi lăsa în nenorocirea care mă amerinţă dă a mă hrăni prin mijloacele care-mi josciorează caracteru şi-mi degradează rangu dobîndit cu destule necazuri în curs de 18 ani trecuţi. Supus, vă rog, ridicaţi-mi d-asupră-mi pata care nu mi să cuvine de a fi scos din slujbă în rîndul celor compromitaţi, orînduiţi-mă în fie ce slujbă în partea muntelui spre a mă putea hrăni cu o leafă şi a nu-mi mai strămuta în depărtare copii pă vremea iernii, neiertîndu-mă nici mijloacele.

Asemenea supus, vă rog, a binevoi să porunciţi cinstitei dejurstfe a slobozi dreptu lefii pînă la zece ale trecutei luni octombrie, cînd am dat puntul în priimirea schimbului după cfitanţia de predare, trimisă cinstitei dejurstfe pă lîngă raportu mieu cu no. 57, căci pînă atunci am făcut slujba statului şi ca să mă mai poci ajuta la lipsa ce am, dîndu-mi-să şi voie a mă-ntoarce la familia mea spre a nu avea doă chieltueli.

Spre a avea ecselenţia voastră o deslușire dă slujba săvîrşită dă mine în garnizon, de la 1 iunie şi pînă la 11 iulie, cînd am plecat la graniţă, cu supunere, arăt prin alăturatul tacrir toate cu deamănuntul şi de la care să poate cunoaşte dacă am meritat o ace<st> fel de depărtare din slujbă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

După Dumnezeu, nădejdea o am în ecselenţia voastră că nu mă veţi lăsa în nenorocire şi muritor de foame cu trei copii mărunţi pă drumuri.

Al ecselenţii voastre cel mai plecat şi slugă.

Dîn polcul No. 3, parucic Costandinescu.

Anul 1848 noemvrie 12.

Dos. 55/1849, f. 2, 11. Orig.

605

1848 nov. 12. — Parucicul Teodor Constantinescu descrie întreaga sa activitate din timpul revoluţiei.

Tacrir.

Sînt născut în Bucureşti la anul 1812, după spusa rudelor. Dă mic am rămas fără părinţi şi m-au crescut muma maică-mea, ce iera iconcamă la schitu Ţigăneşti şi-n care a răposat la anul 1835.

La anul 1830 am intrat în slujba oştirii romîneşti untăr-ofiţer, priimind biletul Comitetului oştirii cu no. 12 isălit de şeful dă atunci ; la anul 1832 m-am înălţat în rang dă praporgic şi la anul 1839 în rang dă parucic, în care mă aflu şi pînă acum, săvîrşind cu credinţă şi fără preget orice slujbă mi s-au încredinţat de şefii miei, dobîndind după urma slujbii şi hronică patimă dă picioare.

În trecutul an 1847 am fost cu comanda la Telega şi schimbîndu-mă altă comandă din polcul I-iu am intrat în Bucureşti în noaptea paştelui acestui an, unde am început şi eu a face slujba dă garnizon ; dar înteţindu-mă patima am stăruit cu rugăciune dă domnu polcovnic Solomon a-mi mijloci să mă trimiţă la o graniţă dă munte spre a putea face ceva băi dă picioare să scap dă cheltuiala din garnizon şi să mă hrănesc cu o leafă, fiindcă neavînd vreo altă stare nu puteam să ies din slujbă. Domnu polcovnic me-au făgăduit şi eu am rămas cu nădejdea. La 6 iunie am fost silit de me-am luoat sînge cu bărbierul roţii I-iu, la 9 iunie am fost de jurna în cazarmă şi seara am fost trimis la Agie unde, după porunca d-lui şef de poliţii, faţă şi cu d-nu polcovnic Odobescu, luînd o comandă dă doăzeci soldaţi înpreună cu d-nu comisar de roşu am umblat toată văpseaua roşie pentru a nu să turbura liniştea oraşului şi pă la 2 ceasuri după miezul nopţii, după porunca iarăşi a d-lui şef de poliţie, orînduindu-să regulatele patrule, ca mai înainte, ieu m-am întors iarăşi la cazarmă la slujba dintîi. La 10 iunie noaptea am dormit la roată, ca dejurna, la 11 venind în casarmă pă vremea zorilor să auzea la palat larma constituţionerilor ; sosind şi d-nu polcovnic Odobescu, au poruncit a să găti trei roate, în care fiind şi roata 2-lea în care mă citeam, am mers cu întîia despărţire în curtea palatului unde, după puţină

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

zăbavă ni s-au dat poruncă a ne întoarce la casarmă, unde întorcîndu-mă m-am dus acasă şi n-am mai ieşit pînă la 15 iunie.

Cînd, fiind poruncă a fi toţi ofiţeri în front am fost şi eu, ducîndu-mă în Cîmpul Filaretului unde, după săvîrşirea ţerimonii d-acolo venind la casarmă m-am dus acasă şi n-am mai ieşit pînă la 18 seara cînd, noaptea am dormit la roată ca dejurnă pă batalion. A doa zi la 19 dă dimineaţă m-am dus la d-nu polcovnic a-l mai ruga pentru trimiterea mea la graniţă şi zicîndu-mi că a vorbit cu d-nu polcovnic Voinescu, m-am dus acasă ; pă la 11 ceasuri, după ce am mînçat, ducîndu-mă la casarmă am dat peste ecspidiruirea soldaţilor la palatul vechi, am şăzut şi ieu în casarmă pănă ce s-au liniştit turburarea şi m-am dus drept acasă, unde n-am mai ieşit pînă la 26 iunie. La 27 iunie am fost de jurna la casarmă, la 29 noaptea am dormit în casarmă la roată ; la 30 am fost în casarmă şi pă cînd polcul să gătea dă plecare am venit acasă, me-am gătit o legătură cu de mîncare, am lăsat orînduială a-mi veni şi copii după mine şi am şăzut la roata 4-lea pînă ce s-au liniştit. La 1-iu iulie asemenea am stătut gata la roata 4-lea pînă s-au liniştit, în urmă am dat raport dă bolnav, văzîndu-mi zădărnicită toată nădejdea. La 2 iulie ducîndu-mă în casarmă şi văzînd revolta soldaţilor m-am întors acasă şi d-aci m-am retras la un alt loc la o vie, unde am şăzut seara şi în urmă m-am întors acasă.

Pă la 4 iulie m-am dus niţel pă la roată, la 6 iulie m-am dus la d-nu polcovnic Voinescu şi l-am rugat a-mi mijloci să mă trimiţă la o graniţă, me-au făgăduit şi la 9 iulie me-am priimit poruncile de la cinstita dejurstfă, zicîndu-mi d-nul Tel că la plecare să mă duc pă la d-lui.

La 11 iulie ducîndu-mă la d-nu Tel, me-au dat un pachet către d-nul par<ucic> Evdochimov şi fără să-mi mai zică altceva, am şi plecat ; la 25 iulie am luoat în priimire comanda puntului de la d-nu parucic Evdochimov, căutîndu-mi datoriile slujbii ca şi în alte vremuri pînă la 10 ale trecutei luni octomvrie, cînd am dat puntu iarăşi în priimire d-lui parucic Evdochimov.

Acum mă aflu în Bucureşti şi de la 28 octomvrie hrănindu-mă din vînzarea uniformei şi copiii năpăstuiţi în lipsă în satul Rucăru.

Plătească Dumnezeu cu dreptatea sa acelor ce me-au făcut acest bine. Acestea ştiu, acestea arăt în frica lui dumnezeu.

Parucic Costandinescu

1848 noemvrie 12, Or. Bucureşti.

Dos. 55/1849, f. 3, 10. Orig.

606

1849 iul. 1, vineri, Colţea. — Interogatoriul paruciculuí Teodor Constantinescu.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Anul 1849 iulie 1, vineri, Colţea.
Tacrirul d-lui parucicului Teodor Costandinescu.
Întrebările Comisii — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai ? — Teodor Costandinescu, am ani 37. — 2. De cînd ai intrat în slujba miliţii ? De la anul 1831, cînd s-au înformat miliţia. 3. — Văzîndu-te depărtat din slujbă, prin jalbă către desfiinţata Căimăcămie din 12 noemvrie trecut, arăţi nevinovăţia dumitale în fapte revoluţionare şi ceri restatornicirea în postul ce ai avut sau în altă slujbă. Totdeodată cu jalba ai dat înscris şi despre purtarea cinstită a dumitale şi cu credinţă. Atît jalba cît şi acel tacrir să află trimise la Comisie ; te întreb, dumneata de stărueşti întru acel tacrir ?— Stăruesc negreşit. Parucic Costandinescu.

4. Fiindcă zici că stărueşti, fiindcă în acel tacrir zici că ai fost în cîmpul Filaretului, însă nu arăţi de ai săvîrşit jurămîntul ce s-au cerut de către guvernul revoluţionar. Arată acum Comisii !

— Eu am fost în frontul roţii şi urma să dau ceia ce au dat şi ceilalţi ; însă arăt în adevăr că stînd departe cu roata şi viind mulţime de lume, aici nu puteam auzi ceiace să citea şi să vorbea, măcar de şi ziceau aceia ca să zicem şi noi. Tacrirul meu ce s-au dat Căimăcămiei şi să află la cinstita Comisie arată îndestul faptele mele şi dacă cinstita Comisie să îndoeşte este lesne a să încredinţa de dreptul adevăr de la tot polcul. Praporcic, Costandinescu.

Citindu-să şi numitul Costandinescu stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 55/1849, f. 1. Orig.

607

1849 iul. 22. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe parucicul Teodor Costantinescu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 299 anul 1849 iulie 22.

D-lui parucicul Teodor Costandinescu, fostul în slujba miliţii ţării, arătîndu-se cu jalbă la cinstita fostă Căimăcămie pentru depărtarea sa din slujbă, fără a se cunoaşte vinovat întru nimic în evenimentele trecutei răzvrătiri, s-a orînduit în cercetarea aceştii comisii.

Comisia cetind acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare şi tacrirul său alăturat pe lîngă zisa jalbă a sa, nici dintr-unile nici dintr-altele nu s-a putut luoa vreun temei de propus asupră-i în cati-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

goria faptelor revoluţionare. Iar către aceasta suptiscălitul colonel Garbaski, vremelnicul îndeplinitor de şef al oştirii, avînd cunoştinţă de aproape că numitul ofiţer nu a luat nici un fel de parte în faptele revoluţionare, de aceia Comisia se cunoaşte datoare a declara pe numitul parucic Teodor Costandinescu de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ex. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandir divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 55/1849, f. 5. Orig.

608

<1849 ian. 16.> — Praporcicul Dimitrie Artemineanu cere Căimăcămiei să fie anchetat spre a i se constata nevinovăţia şi să fie reintegrat în postul său.

Ecselenţiei sale domnului Caimacam al prinţipatului Ţării Romîneşti şi cavaler a feluri de ordine, Costandin Cantacozino.

Nevinovat şi fără să fi greşit ceva mă văz, prin porunca ecselenţiei voastre cu no. 180, depărtat din slujba ostăşască în care am slujit mai mult de 16 ani neprihănit şi cu toată eczactitatea. Acum încredinţat fiind că ecselenţia voastră nu primiţi a vă împovăra cugetul cu osînda dreptului, iau îndrăzneală, plecat, a vă ruga să binevoiţi ca, de voi fi pîrît sau bănuit în vreo întîmplare, să mă supue judecăţii şi după descoperirea vinei să-mi iau osînda legilor, iar împotrivă să fiu primit şi aşezat în activitatea slujbei la rîndul meu.

Al ecselenţiei voastre prea plecat praporcic Artemineanu. <Rezoluţie> : Vremelnicu cîrmuitor al oştirii va urma cu această jalbă după forme, înfăţişîndu-l la cinstita Comisie spre cercetare. 16 ghenar 1849. C. Cantacozino.

Dos. 56/1849, f. 2. Orig.

609

1849 mai 25. — N. Ghica declară că praporcicul Artemineanu a făcut propagandă printre ostaşi să se împopotrivească la rezistenţa ce guvernul revoluţionar o pregătea împotriva oştirilor împărăteşti ce urmau să intre în ţară.

La 28 junie anul 1848 pă la 9½ ceasuri de dimineaţă, întîlnindu-mă pîn piaţa Lipscanilor praporcicul Arteminianu, mi-au

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

spus că capii revoluţii ce să întitulase de guvern provizoriu al prinţipatului, au dat porunci ca să se desloceze toată oştirea romînească du pă graniţă şi să se concentreze între Piteşti şi Cîmpulung, trăgîndu-să acolo şi pomeniţii revoluţionari cu oştirea din capitală ca să trateze cu Puterile suzerane sau protectoare şarta constituţii, şi la întîmplare de a nu le priimi toate articolile iei, să să împotrivească şi să le sprijine de acolo cu armele, aşteptînd pentru această întîmplare şi ajutor de oştire din Transilvania. Iar pentru întîmpinarea trebuincioaselor oştirii şi ale războiului vor ridica atît casele cu bani din capitală, cît şi sumele ce să află prin cutiile satelor.

Asemenea spuindu-mi pomenitul praporcic Arteminianu cu adaos încă că el, prin influenţa ce crede a dobîndi la companionii săi, comunicîndu-le tristul rezultat ce ar aduce acest proect al revoluţionarilor, nădăjdueşte că la propunere a-l pune în lucrare nu numai de a nu fi ascultat dar, încă şi a-l înpiedeca. La această ştiinţă i-am răspuns ca să întrebuinţeze dumnealui toate mijloacele ce va socoti de împotrivire, căci şi eu din parte-mi mă duc acum pă la căţiva cunoscuţi ai miei, cărora comunicîndu-le această primejdie sînt sigur că-i voi rescula împotriva rebelilor şi-i va nimicnici cu totul.

Acest pas n-au fost zădarnic, căci peste cîteva ceasuri i s-a văzut energia care au adus doritul rezultat. Rebelii văzîndu-se neascultaţi şi prigoniţi de oştirea din garnizon şi de norod, au fugit fără să mai aştepte întoarcerea lui Ion Brătianu pă care îl trimisese a le aduce lămurită ştiinţă despre întrarea în prinţipat a puternicei armii împărăteşti a Rosii şi care s-au întors piste cîteva ceasuri după fuga lor.

Aceste le mărturisesc cu cel mai curat cuget al meu că au fost întocmai.

1849 mai 25.

N. Ghica

<Rezoluţie> : Să să alăture pe lîngă dela cercetării. 1849 iulie 1.

M. Cornescu

Dos. 56/1849, f. 3, 10. Orig.

610

1849 iul. 1, vineri. Colţea. — Interogatoriul praporcicului D. Artemineanu.

Anul 1849 iulie 1-iu vineri, Colţea.

No. 228 Tacrirul d-lui praporcicului Dimitrie Artimineanu.

Întrebările Comisiei — răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai ? — Dimitrie Artimineanul, am vîrstă de ani 34.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

2. — De cînd ai intrat în slujba miliţii ? De la anul 1833 luna aprilie 23. 3. — La 16 ianuarie anul curgător văzîndu-te depărtat din slujba miliţii ai dat jalbă către fosta Căimăcămie, prin care ai cerut să fii cercetat de Comisie ca să să vază vina dumitale care este şi să te pedepseşti după asprimea pravililor, iar nefiind vinovat să te statornicească iarăşi în slujba miliţii la rîndul ce erai cînd te-au depărtat. Fiind dar că însuţi ceri şi osînda fiind vinovat şi întrarea în slujbă, fiind rău catigorisit, urmează însuţi să şi spui ceia ce te-ai cunoaşte greşit şi mai cu seamă dacă ai săvîrşit jurămînt după tragerea domnului Bibescu şi întrarea guvernului revoluţionar ? — Jurămînt nu am săvîrşit, ca unul ce eram lucrător în dejurstvă. În tot cursul guvernului revoluţionar, eu mi-am urmat slujba în canţelarie ; dar aflîndu-mă la 27 iunie 1847 (sic) la palat cu hîrtii ca să le iscălească d-l maior Tel am auzit vorbind de plecarea guvernului la munţi dinpreună cu oştirea, ca de acolo să trateze, cu armele în mîini şarta constituţii. Această primejdie comunicînd în grai companionilor mei precum şi altor persoane de credit (pre cum se poate dovedi atît din alăturatul înscris al dumnealui marelui logofăt Nicolae Ghica, cît şi dintr-un articol publicat pe atunci în foaia No. . . . .[1]), numită Popolul Suveran, au avut energia sa, căci revoluţionarii văzîndu-se neascultaţi şi prigoniţi de oştirea din garnizon şi de norodul adunat împrejurul palatului, au fugit. Nu crez însă ca să se afle un om care să aibă vreo bănuială asupră-mi că am luat parte cu vorba sau cu fapta a apăra, cum ziceau ei „sacra cauză", dar împotrivitor aceştii cauze turburătoare am fost. Şi aceasta o pot mărturisi toţi ofiţerii aflaţi atunci în garnizoana Bucureşti, cît şi alţi prieteni din partecolari cu care am avut vorbă într-acea vreme. Praporcic Dimitrie Artemineanu.

Cetindu-i-se şi stăruind în ale sale răspunsuri, au iscălit, Mih. Cornescu

Dos. 56/1849, f. 4, 9. Orig.

611

1849 iul. 5. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe praporcicul D. Artemineanu.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 282 anul 1849 iulie 5.

D-lui praporcicul Dimitrie Artimineanul, fostul în slujba miliţii ţării, arătîndu-se cu jalbă la cinstita fostă Căimăcămie pentru depărtarea sa din slujbă fără a se cunoaşte vinovat întru nimic în evenimentele trecutei revoluţii, s-a orînduit în cercetarea acestii Comisii. Comisia citind acturile ofiţiale ce să află la dînsa,

[1]) Loc alb în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile ce a dat numitul la cercetare, nici dintr-unele nici dintr-altele nu a putut lua vreun temei de propus asupră-i în catigoria faptelor revoluţionare, ci încă din înscrisa mărturie a dumnealui logofăt Nicolae Ghica ce a înfăţişat numitul la Comisie se vede că el nu a fost de duh revoluţionar.

Pentru aceste cuvinte Comisia se cunoaşte datoare a declara pă numitul praporgic Dimitrie Artimineanu de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţiei sale d. gheneral leitenant şi cavaler Darinberg, comandirul diviziei al 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu

Dos. 56/1849, f. 5. Orig.

612

1849 febr. 19. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Şcerbinski să ţie sub arest pe Dinu Izvoranu, Ioniţă Gheorghescu şi Nae Lupescu pînă va mai stringe date asupra învinuirii lor.

Jurnalul no. 112, anul 1849 fevruarie 19.

Astăzi citindu-se în complectul Comisii adresa ec. sale gheneralului Şerbinski cu no. 437 din 18 ale curgătorului fevruarie, s-a hotărît a se face răspuns ecs. sale, că numiţii urmează a se cerceta de Comisie ; şi pînă a se lua înştiinţări mai întinse despre purtările lor, va binevoi ecs. sa a se asigura de numiţii serdar Dinu Izvoranu, Ioniţă Gheorghescu şi Nae Lupescu precum va binechibzui pînă cînd aceştia se vor cere spre cercetare.

M. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 57/1849, f. 1. Copie.

613

1849 iul. 1, vineri, Colţea. — Interogatoriul lui Nicolae Lupescu, fost secretar la cîrmuirea judeţului Dîmboviţa.

229. Tacrirul d-lui Naie Lupescu. Anul 1849 iulie 1, vineri, Colţea.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă ? Ce vîrstă ai ? — Nicolae Lupescu, vîrsta mea nu o cunosc. 2. — Însurat eşti ? Ai copii ? — Nu sînt însurat. 3. — Unde locueşti ? — Aici în Bucureşti. 4. — În ce te îndeletniceşti ? — Am fost amploiat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

slujind 12 ani la cantelaria cinstitii Obștești Adunări. 5. — Dumneata în vremea revoluții ai fost secretar la cîrmuirea județului Dîmbovița și ai stăruit acolo pînă și după întrarea oștirilor împărătești. Orîndüirea în slujbe pă acea vreme, guvernul revoluționar o făcea pă oameni de acelaș duh cu dînsul, prin urmare fiindcă și șeful dumitale Dincă Izvoranu este cunoscut de obștea orașului Tîrgoviștii întru ale lui fapte revoluționare, apoi în lipsa acestuia pă acea vreme cînd nu să afla la tahtul cîrmuirii, dumneata îndeplinind locul lui, urma a administra dumneata în același duh ca și iel, Izvoranul. Precum și la arderea Regulamentului în acel oraș Tîrgoviștea, deși cunoaște Comisia că s-au urmat multe scîrnave fapte, arată dumneata acum despre toate urmările dumitale și despre urmările acelui Izvoranul? — Am fost silit de Costache Filipescu, fostul vistier pe vremea aceia, căci eu m-am împotrivit aproape la o lună de zile și nu m-am dus pînă cînd au început cu un ton aspru de m-au pus în poziția să plec fără voia mea, înșelîndu-mă și venirea lui Suliman pașa. De am plecat, am stăruit secretar pînă după întrarea oștirilor, căci aflîndu-mă cu bani veniți aici, aproape la optzeci de mii și nevoind să-i dau în vremea acei revoluții, am ținut banii pînă cînd s-au orînduit vistier d-lui logofătul Alecsandru Ghica, cel de acum. Și orînduirea mea în slujbă au fost numai că mă cunoștea d. Costache Filipescu de la Obștească Adunare, iar amestecat în duhul revoluționar al dumnealor n-am fost. Pă Dincă Izvoranu nu-l cunosc mai înainte pînă cînd au venit ocîrmuitor la județul Dîmbovița, nici am avut nici o relație cu dînsul, și cu venirea sa ocîrmuitor în multe rînduri nu mă uneam duhului său, nevoind nici o dată a-i ține locul, căci cînd lipsea lăsam hîrtiile în nelucrare pînă venea de le regularisea și le punea în lucrare. Eu însă mă mărgineam numai în primirea capitației, fiindcă datoria mea aceasta și era. Pentru arderea Regulamentului, deși m-am împotrivit a nu să arde în privința ocîrmuitorului Dincă Izvoranu, dar ca un amploiat și subaltern lui m-am aflat față însă ca un particular și de sila mare ce-mi făcea ocîrmuitorul, căci de mă împotriveam mai mult, sigur eram că mă scotea din slujbă; și eu ca om întrebuințat de hrana vieții am fost silit de m-am aflat față, iar cugetile mele erea împotriva arderii Regulamentului. Iar cît despre urmările d-lui serdarului Izvoranu. era eczact atunci după cum îl povățuia împrejurările și supunerea către guvernul revoluționar.

Și ca să cunoască cinstita Comisie pui înainte această dovadă, că la darea acelor bani în cinstita Vistierie, cunoscîndu-mă d-lui vistieru d-lui logofăt Alecsandru Ghica că n-am duh de revoluționar, m-au întors iarăși în postul mieu de am mai șăzut încă o lună de zile; cu cît mai vîrtos pă cînd mă aflam cu o destulă sumă mare de bani venit aici înaintea legiuitului guvern, este o dovadă destul de crezut că de eram și eu în unire cu dînșii puteam fugi cu dînșii, iar eu am fost cu totul împotrivitor. N. Lupescu.

6. — Act iscălit de cei ce s-au aflat față de arderea Regu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

lamentului şi care urma să să trimiţă cu raportul cîrmuitorului la Departamentul din Năuntru s-au făcut, sau nu ? — Asemenea act nici nu s-au urmat la judeţul unde m-am aflat eu secretar. N. Lupescu.

Stăruind în ale lui răspunsuri au iscălit.

M. Cornescu.

Dos. 57/1849, f. 3. Orig.

614

1849 iul. 5. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Niculae Lupescu, fost secretar la cîrmuirea judeţului Dîmboviţa.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal No. 281 anul 1849 luna iulie 5.

Nae Lupescu de aici din capitală, fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, s-au adus la Comisie spre cercetare şi citindu-să acturile ofiţiale ce să află la dînsa, doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luîndu-să în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i în catigoria arătată de fapte revoluţionare. Căci orînduirea sa în postul de secretar la cîrmuirea judeţului Dîmboviţa nu poate a-l învinovăţi la catigoria de revoluţionar, dacă se va fi mărginit numai întru îndeplinirea datoriilor curgătoare ale slujbii, fără a se amesteca în faptele turburătoare. Pentru aceste cuvinte Comisia să cunoaşte datoare a declara pe numitul Lupescu dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi urmează a să slobozi de supt chezăşia supt care se afla dat, întorcîndu-i-să înapoi acea chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul

Dos. 57/1859, f. 4. Orig.

615

1849 febr. 6, Bucureşti. — Comandantul Corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei de cercetare, că parucicul C. Lahovari este liberat pe chezăşie şi cînd va *fi* chemat la cercetare să se adreseze chiar lui.

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia Specială

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

6 februarie anul 1849
Orașul București No. 373

Către

Comisia de cercetare a arestaților de la Văcărești.

Parucicul Lahovari ce a venit în orașul București, după dezlegarea d-lui Corpuski comandir a dat chezășie pentru sine că se va prezenta la Comisie la cea dintîi cerere și de aceea este lăsat slobod de a fi închis la Văcărești.

După însărcinarea înalt ecselenții sale împărtășind de aceasta Comisiei cercetătoare, am cinste a o ruga, dacă ea va avea trebuință de a cerceta pe parucicul Lahovari, apoi să se adresarisească de-a dreptul către el cu poruncă de a să înfățoșa la ziua hotărîtă de cercetare.

Șeful Statului Major, general-maior Șcerbinski.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

Dos. 58/1849, f. 1. Orig. rus cu trad.

616

1849 iul. 1, vineri. — Interogatoriul parucicului Constantin Ioan Lahovari.

Anul 1849 iulie, 1-iu, vineri.

Tacrirul d-lui parucicului Costandin Ioan Lahovari, locuitor aici din București, de ani 33, neînsurat, stare părintească, de religie creștină ortodocsă.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. 1. — Comisia vă întreabă pă dv. ce știință aveți de complotul ce urzea revoluția în țară înainte de eclatarea ei la 11 iunie din anul trecut, precum și după aceasta unde vă aflați și, ca ostaș, ce parte ați luoat atît la săvîrșirea nelegiuitului jurămînt impus soldaților de guvernul revoluționar pentru sprijinirea constituții lor? La reacția de la 19, de la 29 și 30 tot ale acei luni iunie ce parte ați luat, precum și după restatornicirea legalii oblăduiri mărturisește care a fost pricina, dacă d-ta nu erai înclinat în faptele revoluționarilor, de ai fugit din Prințipat peste granița în Transilvania? Și, în sfîrșit, vă îndeamnă Comisiea ca să mărturisiți de iznoavă toate faptele dv, căci numai o sinceră mărturisire va fi privită de Comisie ca o căire din parte-vă și va ușura vina dv., care se va mări cînd dv. printr-o pregătită cugetare veți ascunde din faptele dv. pe care Comisia, prin mijloacele ce are, va ști să le descopere și chiar tăgăduindu-le dv! — Nici o știință n-am avut de complotul revoluției înaintea eclatării ei. Înainte de 9 iunie aflîndu-mă în garnizon în Craiova, d-l polcovnic Garbațki, comandirul acelui polc, mi-a făcut poruncă să mă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

duc la Bechet spre Dunăre și să iau comănduirea acelei roți fiindcă comandirul său era dus în București cu voie, fiind bolnav. Ajungînd acolo îmi spun sătenii că nici un soldat nu să mai află în sat, ci au plecat toți de acolo și nu știe nimeni unde. Intr-acel minut viind directorul Carantinii de acolo îmi spuse că ofițerul roții, praporcic Zalic <i>-ar fi luat și, după <cum> i-ar fi spus însuși, s-ar fi dus spre picheturi ca să sprijinească niște făcători de rele ce ar fi trecut din Turcia în prințipat. Eu pe deoparte pe loc am făcut cunoscut, prin raport, aceste toate d-lui maior Vlădoianu la Craiova, carele era însărcinat cu comănduirea polcului și pe de alta am plecat și eu după dînsa prin picheturi pînă am ajuns la Caracal. Acolo am cerut cai de poștă pentru Craiova și peste un ceas, în loc de cai, văzui viind la mine o ceată de dorobanți cu cîțiva alți orășani și subcîrmuitorul, armați, de m-au dus la cîrmuire și acolo m-au arestat. Peste trei zile de arest m-au trimis în Craiova iarăși subt arest, bănuindu-mă de spion; de acolo am plecat spre București și la stanția dintîiu puind să facă jurămînt divizionul de cavalerie (căci roatele îl făcuse la Islaz), eu aflîndu-mă dejurna și avînd alte ocupații, din întîmplare, nu l-am făcut.

La reacția de la 19 iunie eu mă aflam pă drum cu ceilalți viind spre București, iar la cea de la 30, fiind la Rîmnicu Vîlcii și aflînd de Căimăcămie, am mers în Craiova la postul mieu dinaintea revoluții. La restatornicirea legalei oblăduiri mă aflam tot în Craiova însă eu nu știam nimic, pentru că să primeau științele și să citeau prin taină de noi. Totdeodată însă am primit poruncă, ca tot polcul ce era de mai nainte strîns în Craiova să plecăm a doăzi spre Rîmnic; am și plecat și ne-am așăzat în lagăr la Traian. Peste puține zile, fiind acolo, am aflat că s-ar fi trimis o roată spre Pitești ca să omoare pe frate-mieu ce ar fi fost pus cîrmuitor acolo și trimițînd un om într-ascuns la Pitești ca să-l înștiințeze, atunci am primit răspuns de la frate-meu prin care îmi scria că s-a restatornicit legala oblăduire. A doăzi după aceasta știință, într-o după prînz am fugit din lagăr și fiind în Rîmnic am luat pe tată-mieu și am fugit în Sibiu, unde să afla și ceilaltă familie a mea. Dar pînă a nu intra în Sibiu, cunoscîndu-mă soldații la mănăstirea Cozii, cu toate că eram subt altă îmbrăcăminte, m-au arestat ei și erau să mă omoare dacă nu aș fi început eu să-i deslușesc că vremea anarhii a trecut și că s-a înființat iarăși Regulamentul, după care vor fi pedepsiți. Astfel a fost fuga mea peste graniță ca să scap din lagărul Magherului, căci într-alt chip nu aș fi putut scăpa. Acolo fiind, cu întoarcerea familiei mele în țară am îndreptat jalbă către ecs. sa gheneralul Liders arătînd împrejurările acestea, carele mi-a dat voe și m-am întors. După întoarcerea mea aici cercetîndu-mă și d-l polcovnic Daragan mi-a zis că trecutul e ertat și eu nu sînt vinovat. Aceasta este tot adevărul pe care îl mărturisesc în conștiința mea. Parucic, C. I. Lahovari.

2. — Dv. ce parte ați luoat la neleguita faptă a arderii Regu-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

lamentului săvîrşit în oraşul Craiova şi fiind faţă la aceasta pe cine aţi văzut mai înflăcăraţi şi îndemnători la această faptă ? Şi fiindcă Comisia are ştiinţă de mulţi din ofiţerii garnizoanei acelui oraş şi unii din orăşani şi-au ars diplomele rangurilor lor, dv. săvîrşita-ţi această nepravilnică faptă înpreună şi dacă aţi săvîrşit cu ce feţ de convincţie ? — La arderea Regulamentului eu n-am luat nici o parte şi dovadă la aceasta am chiar diploma care e în fiinţă ; iar pentru alţii eu nu ştiu fiecare ce parte a luat. Paharnic C. I. Lahovari.

3. — Stăruieşti într-aceste răspunsuri sau mai aveţi a mai arăta ceva ? — Stăruesc în cele arătate printr-aceasta. Parucic C. I. Lahovari. Citindu-să şi numitul stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 58/1849, f. 2, 7. Orig.

617

1849 iul. 5. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe parucicul Constantin Ioan Lahovari.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal No. 280, anul 1849 luna iulie 5.

D-lui parucicul Costandin Ioan Lahovari, fostul în slujba miliţii ţării, fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, s-au adus la Comisie spre cercetare. Şi citindu-să acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditoare de cei ce au luoat parte activă în revoluţie, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile, nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temeiu de prepus asupră-i în catigoria arătată. Căci nesăvîrşind jurămîntul cerut atunci, ducerea lui în tabăra Magherului nu poate să se socotească ca un devuat acelui revoluţionar Magherul, ci silit de împrejurările acei vremi şi chipul tragerii lui dintr-acea tabără şi trecerea peste graniţă cu a sa familie dovedeşte sila cu care s-au îndatorat a să duce într-acea tabără.

Pentru aceste cuvinte Comisia declară pă numitul parucic, Constantin Lahovari, dă nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare şi urmează a să slobozi de supt chezăşia supt care se află dat, întorcîndu-i-se înapoi acea chezăşie.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul Divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Dos. 58/1849, f. 3. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

618

<1849> mart. 6. — Locotenent-colonelul Daragan întreabă Comisia de cercetare dacă neguțătorul Dimitrie Sulacolu este scutit de anchetare.

No. 270. Primită la 5 (sïc) martie anul 1849.

A la Commission d'enquête.

J'ai l'honneur de prier l'honorable Commission de vouloir bien m'informer par ce même envoyé, si le marchand Dmitrie Soulak est sensé d'être présenté á la Commission d'enquête, vu(e) que s'étant retiré quelques jours avant l'arrivée des trouppes turques il vient d'entrer en ville sécretement et que dans sa maison tenait, dit-on, ses réunions un club révolutionnaire des propagandistes.

Le lieutenant-colonel Daragan

6 Mars 1848 (sic)

Boukarest

<Rezoluție> : Aceasta și cu răspunsul Comisii No. . . . . ,[1]) să va pune la delă spre a sluji la deschiderea delii întru cercetarea lui Dimitrie Solacul. 1849 mart. 6.

M. Cornescu

Dos. 59/1849, f. 1 v. Orig. franc.

619

1849 iul. 1, vineri, Colțea. — Interogatoriul lui Dimitrie Sulacolu.

Anul 1849 iulie 1-iu, vineri, Colțea.

No. 231 Tacrirul d-lui Dimitrie Sulacolu.

Întrebările comisiei-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai ? — Dimitrie Sulacolu, sînt de ani 30. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Nu. 3. — Unde locueşti ? — Aici în Bucureşti. 4. — Pămîntean eşti, ori sudit ? — Pămîntean. 5. — În ce te îndeletniceşti ? — Cu negoțul. 6. — Avere nemişcătoare ai ? — A mea particulară nu am, ci părintească. D. Sulacolu. 7. — Mai înainte de a te întreba Comisia despre alte fapte ale dumitale din vremea revoluții, arată Comisiei despre asoțiația comercială, care a fost scopul cel adevărat al ei, pentru căci dumneata ca mădular al ei neapărat îl cunoşti ? — Scopul aceştii asociații a fost semplu comerțial, fără nici o țintă politică şi care nici a avut urmarea ei decît în trei patru rînduri. Formarea aceştii

[1]) Loc alb în text.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

asociaţii s-au făcut după o punere la cale a mai multor neguţători pentru înaintarea comerţului şi adunarea ce s-au făcut, precum am zis, a fost în nişte prăvălii ale mele, care după arderea în anul 1847 zioa Paştelui, făcîndu-le iarăşi le-am închiriat pentru acest sfîrşit, silit fiind de neaverea trebuincioaselor cheltueli din pricina pierderii stării mele din întîmplatul foc. D. Sulacolu.

8. — Această cerere a neguţătorilor precum ai zis s-au făcut prin cerere către guvernul provizoriu sau nu ? — Pre cît ştiu, s-au făcut cunoscut acestea acelui guvern prin graiu, pentru căci nici era vreun lucru aşa de însemnat şi, de unde să strîngeau prin cafenele de vorbeau pentru pricini de comerţ, s-au fost chibzuit de mai bine să se adune la un loc hotărît. D. Sulacolu.

9. — Arată pe cei mai însemnaţi ce să adunau la acel club numit comerţial ! — Precît ţiu minte era Hagi Tonciu Hristu, Răducanul Ioan, Crăciun Boga, Hagi Dincă, Hagi Pandele, Gheorghe Pashale. Costea Hagi Pandele, Hagi Mihale, Ioan Mano, Nicola Zaraful şi alţii pe care nu îi ţin minte. D. Sulacolu.

10. — Acum arată Comisiei despre celelalte fapte ale dumitale din vremea revoluţiei, precum la zioa de 29 şi 30 iunie anul trecut 1848, cînd fugind membrii guvernului revoluţionar s-au sculat norodul înpotriva Căimăcămiei legală ; arată asemenea şi în zioa arderii Regulamentului ce parte ai luat cu alţii împreună ? — În acele zile nu m-am aflat aici, ci la Ţigăneşti ; nici în zioa arderii Regulamentului nu am luat vreo parte, aflîndu-mă şi atunci lipsind afară la o vie părintească aproape de Bucureşti, la Vitan. D. Sulacolu.

11. — Dacă dumneata erai atît de depărtat de fapte revoluţionare, care pricină te-au făcut de ai fugit peste graniţă după intrarea oştirilor otomane în ţară şi în capitală mai cu seamă cînd mijloacele cheltuelii precum zici îţi lipseau ? — Fuga mea a fost din pricină că mulţi mă înfricoşase că o să mă prinză şi o să fiu pedepsit pentru căci închiriasem casa pentru adunarea ce am zis, iar ieu întru nimic nu m-am amestecat. D. Sulacolu.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul Sulacolu stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 59/1849, f. 2. Orig.

620

1849 iul. 7. — Comisia de cercetare hotărăşte ca Dimitrie Sulacolu să rămîie sub chezăşie fiind participant la revoluţie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 287 anul 1849 iulie 7.

Dimitrie Sulacolu, neguţătorul de aici din capitală, fiind dat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare s-a adus la Comisie spre cercetare şi citindu-se acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, s-a văzut dintr-însele că numitul Sulacolu în vremea aceia a revoluţii a fost între mădularii unii asoţiaţii comerţială ce se întocmise subt cuvînt ca să trateze şi să chibzuiască pentru înflorirea negoţului.

După aceasta luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, s-a văzut, arătînd el întreagă tăgăduire de vreo împărtăşire a sa în faptele revoluţionare, propuind totdeodată că acea asociaţie s-a alcătuit din porunca acelui guvern revoluţionar şi că el a închiriat prăvălia sa pentru adunarea aceştii asociaţii, silit fiind de lipsa mijloacelor hranei, prăpădindu-i-se starea cu prilejul arderii tîrgului în trecutul an 1847 ; iar trecerea sa peste graniţă, după intrarea împăraţeştilor oştiri, a urmat din înfricoşările ce i-au făcut unii alţii pentru acea adunare a asoţiaţiei în casa sa.

Asupra acestor împrejurări ale pricinii numitului Dimitrie Sulacolu făcînd chibzuire Comisia zice : că întocmirea zisei asociaţii comerţială dictată de acel guvern revoluţionar şi în mijlocul unor asemenea turburări, fără îndoială că nu putea avea scopul văzut al înfloririi negoţului, cînd aceasta nu s-a cerut de neguţători nici în vremea legiuitei oblăduiri şi a liniştei, ci un alt scop, după duhul acelui guvern, pentru adunare de mulţime spre aprinderea duhurilor. Că dosirea numitului Sulacolu peste graniţă după întrarea împăraţeştilor oştiri pentru temerea ce a arătat că avea, dovedeşte îndestul că el a avut cunoştinţă de scopul adevărat al acei asociaţii la care a luat şi însuşi parte. Din toate acestea numitul Dimitrie Sulacolu se dovedeşte cu duh revoluţionar şi se cuvine a se da pe chezăşie şi supt privegherea poliţiei pentru purtările sale în viitor.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul diviziei a 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 59/1849, f. 3. Orig.

621

1849 iul. 2, sîmbătă. — Interogatoriul parucicului Hariton Racotă.

Anul 1849 iulie 2, sîmbătă.

Tacrirul d-lui parucicului Hariton Racotă, lăcuitor de aici din Bucureşti, de ani 28, stare are în casa părintească, de religie creştină ortodoxă, ne-nsurat de profesie ostaş.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1. — Comisia vă întreabă pă dv. ce știință aveți despre complotul ce urzea revoluțiea în țară mai înainte de eclatarea ei și, după aceasta care v-a fost conduita în zilele de 19, 29 și 30 ale lui iunie anul 1848, precum și în toate împrejurările ce erau multe și foarte sgomotoase în vremea revoluții ? Apoi de la cine ați primit poruncă ca să treceți peste Olt cu divizionul de subt comanda dv. și după statornicirea legalii oblăduiri ai îmbrățișat numai decît cauza legiuită, sau țiindu-te tot de acele rătăciri ai săvîrșit vreo faptă care să-ți aducă osîndă ? La arderea Regulamentului unde te afli și ce parte ai luoat la această neleguită faptă ? Comisia vă îndeamnă ca să mărturisiți de sine-vă tot adevărul, căci numai cu aceasta veți da ei încredințare că vă căiți de faptele ce veți fi săvîrșit împotriva bunei orîndueli și veți trage de la dînsa indulgență ca să vă privească ca tîrît într-însele de împrejurările vremilor de atunci, iar nu prin vreo pregătire să tăgăduești adevărul, căci vă este nefolositoare aceasta, fiindcă Comisia are mijloace prin care să te dovedească și atunci vei fi vinovat și mai mult. — La 9 iunie am primit un bilet de invitație de la căpitan Pleșoianu pentru nunta unui unterofițer din comanda sa și cerînd voe de la comandirul mieu m-am dus și acolo am găsit pe Tel, Eliad, Golescu și alții gata de drum cu trăsurile în curte, și zicîndu-mi că am venit prea tîrziu, căci s-au isprăvit nunta și că și ei să grăbesc a merge pentru bîlciul de la Caracai, unde au soarele făgăduite de ocîrmuitoru de acolo, iar maior Tel au început să mă întrebe de au încetat holera în divizion și alte amărunte de slujbă și așa m-am despărțit îndată. Și în drum la întoarcerea mia la divizion, aflu că din Izlaz s-au rădicat revoluția și că de aceia era toți aci adunați ; acestea întocmai le-am spus și comandirului mieu și la 11 iunie, după porunca cinstitei dejurstvei, mi-au poruncit căpitanul Racotă să grăbesc a aduna divizionul ce eria răspîndit în comenzi din pricina bolii holerii și adunîndu-l tot la locul tabunului, am găsit acolo pe comandir, unde era și cea mai mare parte, și la 13 am plecat spre București. Dar tot deodată mi-au sosit o altă poruncă tot de la cinstita dejurstvă ca să ne întoarcem înapoi. Tocmai atuncea căzînd căpitanul de boala holerii, mi-au poruncit să mă întorc d-a dreptul la Craiova, adaogîndu-mi ca să mă grăbesc fiindcă se amerință liniștirea dincolo de Olt de niște răzvrătitori și să mă unesc cu garnizoana de acolo și să dau cuviinciosul ajutor ; și trecînd într-acea zi prin Rușii de Vede am poposit pentru două ceasuri cu divizionul, unde m-am pomenit cu un număr de oameni și în fruntea lor cu un Manoloiche Constantinescu strigînd să trăiască constituția, pe care i-am întrebat ce însemnează aceasta și mi-au spus de toate întîmplate la 11 în București. Dar ieu pe dată am plecat după porunca dată de comandirul mieu și mărșăluind toată noaptea, la 15 iunie pe la 4 ceasuri am ajuns în Craiova și acolo am găsit altele. Eșindu-mi maiorul Tel înainte, — dar cu pregătire de izbire — și poruncindu-mi să și plec la Rîmnicu Vîlcii cu

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

divizionu şi să stau acolo pînă la al 2-lea poruncă. Şi pierzînd răbdarea i-am răspuns că nici acolo nu plec, nici aici nu rămîn ci d-adreptu la Bucureşti. Şi iarăşi m-a chemat d-oparte şi cu vorbe mai blînde şi cu amerinţări mă îndemna să mă supui, dar ieu am stăruit şi aşa neavînd ce face şi cu aceste două roate şi cu o sută de dorobanţi cu Magheru am plecat în Bucureşti, însă cu mari măsuri, temîndu-mă să nu sufer cevaş pe drum.

La Slatina am întîlnit pă comandirul mieu căruia i-am raportat de toate, carele s-au şi grăbit de au plecat înainte la Bucureşti. Mi-au poruncit să fac jurămîntul pă constituţie, dar m-am împotrivit cu făgăduieli pînă la Bucureşti şi aşa la 21 am ajuns în Bucureşti unde mi-au poruncit comandirul să nu mă mişc de la divizion. La 23 iunie m-au înălţat în rang de căpitan.

La 29, la fuga guvernului, prin înţelegere cu comandirul mieu şi cu toţi ofiţerii cavalerii, am scăpat pe d. polcovnic Odobescu şi Solomon de la arest, la care planul mieu au izbutit de au fugit guvernul ca vai de ei şi numai cu acele dooă roate.

La 30, cu porunca d. polcovnic Odobescu supt no. 1184 m-au orînduit şef al gvardii naţionale ; la 3 iulie mi-am dat dimisia cu destule nevoi înfăţişîndu-mă la preasfinţia sa părintele mitropolit, prezedentul guvernului de atunci, arătîndu-i că sînt prea iute şi oi să încep să bat şi acesta s-au silit de au numit altul într-acest post. La 5 iulie, cu porunca cinstitei dejurstvei, am plecat la Rîmnic de am luoat divizionul, după pravili cu temeiu şi nu după multe zile l-am predat iarăşi acelui comandir, căpitan Racotă, rămîind iarăşi ca subaltern supt povaţa sa ce au rămas în Bucureşti ca bolnav şi vestindu-mă de toate întîmplările spre a nu mai cădea în rătăcire.

La 26 am fost chemat în Bucureşti de maiorul Tel ca să pregătesc divizionu să plec la Magheru, dar iarăşi m-am împotrivit cum şi în multe rînduri am fost ispitit de Magheru spre a mă trage acolo. La 4 septembrie m-am pomenit cu un curier, anume Ignătescu, chemîndu-mă cu divizionu să merg în tabăra Magherului căruia, de faţă cu ofiţerii divizionului i-am răspuns că n-am ce căuta ieu acolo, silindu-l să plece îndată.

La 15 septembrie am primit porunca cinstitei Căimăcămii, la care am răspuns de supunerea mia şi trimeţînd într-adins cu un curier raport de bunăstarea divizionului. Iar la arderea Regulamentului mă aflam la Zimnicea, unde asemenea nelegiuit fapt nu s-a urmat acolo. Parucic, H. Racotă.

2. — Stăruesti într-aceste arătări ? — Stăruiesc şi mărturisesc în curăţenia cugetului mieu că n-am tăgăduit nimic înaintea cinstitei Comisii pe care o rog cu umilinţă să binevoiască a mijloci către ecselenţii lor gheneralului Duhamel şi gheneralului Daninberg a să milostivi asupră-mi şi a privi faptele mele nu ca precugetate revoluţionare, ci izvorîte din criticele împrejurării ale vremii de atunci şi din pilda şi poruncile şefilor miei de atunci. Parucic H. Racotă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul Racotă stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 60/1849, f. 1—3. Orig.

622

1849 iul. 22. — Comisia de cercetare declară pe parucicul Hariton Racotă revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal No. 298, anul 1849 luna iulie 22.

D-lui parucicu Hariton Racotă, fostul în slujba miliţii fiind dat pă chezăşie şi în cercetarea aceştii Comisii cu catigorie de fapte revoluţionare s-au înfăţişat la Comisie la 2 ale curgătoarei luni, mai nainte adică de închiderea aceştii Comisii. Şi citindu-să acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, s-au văzut dintr-însele că de către acel guvern revoluţionar, pentru slujbe plăcute lui, s-au înaintat numitul Racotă în rang de căpitan. S-au citit şi anchetele celorlalţi prepuşi în asemenea catigorie de fapte revoluţionare care au fost atingătoare şi de numitul Racotă şi s-au văzut din acta cu no. 103 din 22 ale trecutei luni fevruarie a preotului Radu Şapcă din satul Celei judeţul Romanaţi, „cum că la 9 iunie aflîndu-să acolo la Izlaz din poruncă cu ceilalţi capi ai revoluţii, a venit acolo şi numitul Hariton Racotă, după care s-au întors înapoi şi peste şase zile a venit cu al său escadron după dînşii la Craiova şi i-au însoţit de acolo pînă aici în capitală". S-au mai văzut din acta cu no. 125 din 10 <mart>ie a protopopului Hristea din oraşul Ruşii de Vede „că, căpitanul Alecu Racotă comandirul şi fratele lui Hariton, sîmbătă, la 12 iunie anul trecut 1848, dinpreună cu al său escadron au mers acolo într-acel oraş Ruşii de Vede şi au înălţat steagurile tricolore îndatorîndu-l şi pe el a citi a doua zi duminică la 13 sfeştanie pă constituţia proclamată".

S-au mai văzut din acta cu no. 81 din 9 februarie a lui Gheorghe Brînză tot din zisul oraş Ruşii de Vede, că şi acesta asemenea declaraţie întocmai cu a numitului protopop Hristea a făcut pentru numiţii Alecu şi Hariton Racotă, cu adăogire că acea proclamaţie de constituţie s-au citit înaintea „publicului de către parucicul Hariton Racotă şi că duminică la 13 iulie aceşti doi fraţi au numit ocîrmuitor la acel judeţ pă un Constantinescu şi au plecat îndată într-acea zi cu escadronul la Craiova". Apoi s-au mai văzut asemenea din acta cu no. 234 din 2 a curgătoarei luni a numitului Alecu Racotă, <că el Alecu> [1]) nu a fost <la Izlaz, ci> [1] frate-său Hariton, poftit fiind de d. Pleşoianul la o nuntă

[1]) Loc şters.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

care, la întrebare, i-au spus că este o mişcare şi că la 11 iunie primind porunca dejurstvei a pregătit divizionul şi a plecat aici în capitală ; după care la 13 plecînd, pă drum a priimit altă poruncă de la dejurstvă spre a să întoarce înapoi. Dar deodată înţelegînd că se sună de o revoluţie la Craiova s-a socotit dator a merge şi el cu divizionul spre ajutor şi neputînd merge însuşi, fiind atacat de holeră, a trimis pă frate-său Hariton ca să meargă acolo în grabă spre ajutor".

După aceasta s-au luat în băgare de seamă şi răspunsurile numitului Hariton date la cercetare şi s-au văzut arătînd el „că aflîndu-se sub comanda fratelui său Alecu, cu a sa voe, a mers la 9 iunie la Izlaz învitat fiind acolo de către căpitanul Pleşoianu pentru nunta unui unterofiţer din comanda sa, unde a găsit pă Tel, Iliad, Golescu şi alţii gata de drum cu trăsurile în curte şi i-au zis aceia că au venit prea tîrziu, căci s-au isprăvit nunta şi că ei să grăbesc a merge pentru bîlciul de la Caracal unde au soarele făgăduite de către cîrmuitorul de acolo (Magherul), după care s-au despărţit el de numiţii şi întorcîndu-se la divizion, pă drum a aflat că de acolo din Izlaz s-au rădicat revoluţie şi de aceia erau toţi adunaţi acolo, care această ştiinţă luată după drum a raportat-o comandirului său, numitul căpitan Alecu Racotă. După care primind comandirul său porunca dejurstvei ca să vie aici în capitală, au şi plecat cu escadronul şi, pă drum fiind, la 13 iunie a primit a doilea poruncă a dejurstvei ca să să întoarcă înapoi, cînd atunci comandirul său bolnav de holeră i-au poruncit lui să să întoarcă cu grabă la Craiova fiindcă se amerinţă liniştea acolo, unde a şi mers cu divizionul şi găsind acolo pă capii revoluţii cu soldaţii revoltaţi şi cu dorobanţi înarmaţi şi temîndu-se de înfricoşările lui Tel i-au urmat pînă aici în capitală cu divizionul ; iar pă drum la Slatina întîlnind pă frate-său, comandirul său Alecu, acesta a plecat înainte la Bucureşti singur".

Toate aceste cercetări ale pricinii dezbătîndu-le Comisia şi făcînd chibzuire zice, că chiar din zisele numiţilor să dovedesc amîndoi de sineşi înţeleşi întru a da asemenea meşteşugite răspunsuri spre a motiva mergerea lui Hariton la Izlaz, locul reunirii complotiştilor în ziua izbucnirii revoluţii ca din întîmplare şi neştiinţă, căci este dovedit prealuminat din cercetările celor prepuşi, ce au fost atunci acolo la Izlaz, că nunta pentru care zice Hariton că a fost poftit, a fost proclamaţia revoluţii şi a constituţii într-acea zi de 9 iunie cînd s-au rădicat steagurile tricolore, s-au împodobit toţi revoluţionarii cu cocarde şi eşarpe şi s-au înconjurat tot satul Izlazul cu soldaţi revoltaţi. Şi aşa fiind, zisa lui Hariton că pă drum, la întoarcerea sa de acolo a aflat de oarecare mişcare de revoluţie este o proastă minciună, pentru căci faptele dovedesc împotrivă, văzîndu-le toate cu ochii acolo la Izlaz. Şi fiindcă mergerea lui Hariton acolo a fost cu voia şefului său Alecu, prin urmare amîndoi fraţii au avut înţelegere spre a merge acolo la Izlaz şi a să afla faţă în ziua izbucnirii revoluţii şi a lua

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

instrucţii de la acei capi ai revoluţii, precum aceasta să vede chiar din ducerea lui Hariton cu divizionul la Craiova, unde erau adunaţi acei capi ai revoluţii însoţindu-i şi pînă aici în Bucureşti, urmare împotriva poruncii dejurstvei de a să întoarce înapoi la punctul garnizonii, pentru care aceste slujbe s-au şi răsplătit amîndoi de către acel guvern revoluţionar cu înaintare în ranguri.

Pă temeiul acelor fapte Comisia declară pe Hariton Racotă dă revoluţionar cu ştiinţă şi cu înţelegere cu capii revoluţiei pentru izbucnirea ei.

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropulu.

Dos. 60/1849, f. 4, 7. Orig.

623

1849 mart. — Comisia de cercetare face cunoscut generalului Şcerbinski că a căutat la închisori pe Vasile Dancovici şi pe D. Sulacolu ca să afle scopul asociaţiei comerciale, dar nu i-a găsit.

Raport către înalt exelenţia sa corposul comandir.

Spre îndeplinirea poruncii înalt exelenţii voastre cu no. 254 din 7 ale trecutei luni fevruarie, prin care, între celelalte, să porunceşte aceştii Comisii ca să cerceteze pă profesorul Ioan Penescul de nu cumva se găsesc şi pînă acum în aliaţie mădularele asociaţii de comerţ, aşa precum toţi aceia pînă astăzi să găsesc slobozi şi care este scopul lor cel adevărat, precum şi în ce vreme ş-au părăsit de ei proectul clubului meşterilor şi cu ce scop anume.

Comisia nu a încetat a căuta descoperirile cerute în anchetele ce face tuturor acelor arestuiţi ce să bănuesc asemenea în complicaţie. În urmarea unei asemenea cercetări a sa, luînd în băgare de seamă, Comisia, din hîrtiile găsite la numitul profesor Penescu, cum că între mădularii zisei asociaţii comerţială figurează doi din neguţătorii pieţii de aici din capitală şi anume, Dancovici şi D. A. Sulacolu, cel întăi prezident şi cel de al doilea mădular, iar mai cu seamă, că, după ştiinţa ce este de obşte, numitul Dancovici a fost unul din cei mai înfocaţi revoluţionari, fiind şi prezident al clubului neguţătoresc, unde invita şi răscula toată piaţa. Şi fiindcă a luat Comisia ştiinţă că amîndoi numiţii, Dancovici şi Sulacolu, fiind între refugiaţii în Transilvania revoluţionari, acum să află aici în capitală, fiindcă spre îndeplinirea mai sus zisei porunci a înalt exelenţii voastre urmează neapărat a să aduce numiţii în cercetarea aceştii Comisii, Comisia a socotit de a sa datorie a supune împrejurarea aceasta la cunoştinţa înalt exelenţii voastre, ca să binevoiţi a porunci cele ce veţi găsi de cuviinţă. Căci deşi la

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

6 ale trecutei luni martie s-au primit la Comisie adresul domnii sale d. colonel şi cavaler Daragan, făcînd întrebare Comisii dacă numitul Dimitrie Sulacolu este trebuincios a să înfăţişa în cercetarea acestii Comisii, după prepusul ce este asupră-i că a intrat aici în ţară prin taină şi că în vremea revoluţii ţinea în casa sa club revoluţionar de propagandist şi la care acest adres, Comisia a răspuns domnii sale că urmează a să cerceta numitul de Comisie. Dar după revizuirea ce a făcut comisia tuturor arestuiţilor ce se află în fiinţă la mănăstirea Văcăreşti, la spitalul Colţii şi la Casa Lipănescului nu a găsit nicăieri pă numitul Sulacolu.

No. 569 anul 1849 mai 7.

Dos. 61/1849, f. 1. Concept.

624

1849 mai 24. — Podpolcovnicul Daragan face cunoscut Comisiei de cercetare, că a eliberat pe Vasile Dancovici cu chezăşie.

Primită 25 mai 1849 No. 459

Comandantul Corpului 5 de infanterie
Statul Major Secţia Specială
24 mai, anul 1849 No. 831

Către Comisia alcătuită pentru arestaţii de la Văcăreşti.

După docladarisirea ce am făcut d-lui Corposului comandir a adresului prezidentului Comisii cercetătoare din 23 mai no. 623, înalt ecselenţia sa a învoit slobozirea de supt arest, supt chezăşie, a lui Vasilie Dancovici şi au binevoit a mă însărcina de a face cunoscut Comisiei spre a se cere de la el cuvenita chezăşie.

Podpolcovnic al Statului Major, Daragan.

<Rezoluţie> : La delă spre ştiinţă şi fiindcă la 26 mai s-au adus chezăşia să va trimite cu adres la g<eneralul> Şerbinschii.

M. Cornescu.

Dos. 61/1849, f. 3. Orig. rus cu trad.

625

1849 iul. 1. — Zece negustori din Bucureşti dau mărturie de bune purtări pentru Vasile Dancovici.

Subtiscăliţi dăm aceasta mărturie d-lui Vasile Dancovici, cum că în vremea anarhii din anul trecut, în zioa cînd rebelii a ars Regulamentul ţării, am văzut cum a venit singur Brătianu din prăvălie în prăvălie, zicînd să meargă neguţători la preasfinţia sa părintele mitropolitul, ca să să afle de faţă la citirea unui înalt

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ferman. Şi mai vîrtos, mergînd la d-lui V. Dancovici, ca unul ce a fost staroste, cu doi dorobanţi, ca la un ceas după amiază, l-a luat fără voia sa ca să fie şi d-lui faţă la citirea înaltului ferman. Spre încredinţare am iscălit aceasta mărturie.

Bucureşti, 1 iulie 1849

Eu Angheli Hagi Panteli. C. Hagi Teodorache. Nicolae Hristu. Anastasie Ioan. Hagi Dim<itrie> Dim<itriu>, Constan Hagi Panteli, Manuh Ioan, Ştefan P. Teodosiu, Petre Alexiu, Costandin Panaiot.

Comisia văpselii roşie

Pă temeiul încredinţării ce dă comisii d. suptcomisarul despărţirii a doa, că iscăliturile din faţă în număr de zece sînt adevărate ale persoanelor ce să văd iscălite să adeverează şi de către comisie după orînduială.

Comisar, Mihai Aba

1849 iulie 1, No. 654.

<Rezoluţie> : Să se alăture la dela cercetării. 1849 iulie 2.

M. Cornescu.

Dos. 61/1849, f. 6. Orig.

626

1849 iul. 2, sîmbătă, Colţea. — Interogatoriul negustorului Vasile Dancovici.

Anul 1849 iulie, 2, sîmbătă, Colţea.
Tacrirul dumnealui Vasile Dancovici.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai? — Vasile Dancovici, sînt de ani 60. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Însurat, am opt copii. 3. — Unde locueşti ?— Aici în Bucureşti. 4. — În ce te îndeletniceşti ? — Cu negoţul. 5. — Avere nemişcătoare ai ? — Am un loc de casă şi o căşcioară osebită. 6. — Ce cunoşti dumneata despre asoţiaţia comerţială al căreia prezident erai dumneata şi întru adunarea ce să făcea de mai mulţi neguţători într-o odae a lui Dimitrie Sulacolu, precum şi acesta a arătat la cercetarea ce eri i s-au făcut ? — Eu nici nu am ştiut mai nainte cevaşi despre această asoţiaţie, ci numai că viind la mine cîţiva neguţători, ale cărora nume nu ţiu minte şi luîndu-mă de la prăvălie m-au dus la odaia lui Sulacolu, unde erau şi alţi mulţi neguţători adunaţi şi me-au ziseră că m-au ales de prezedent al aceştii asoţiaţii. Eu le-am răspuns că nu ştiu carte ci abia îmi fac a mea iscălitură şi că trebuinţă este ca un prezedent să ştie să citească şi să scrie. Dumnealor me-au spus că această asoţiaţie este pentru înflorirea negoţului şi trebue să fiu prezedent măcar o lună şi m-au pus de am iscălit nişte bileturi.

După aceasta m-au mai chematără încă odată şi m-am dus singur la acea odae şi le-am zis că nici starea mea, nici starea

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

negoţului meu nu mă iartă a mă îndeletnici întru aceasta şi nici nu m-am mai dus acolo. Dumnealui Manovici ce era arhistaroste dîndu-şi demisia, aflîndu-mă eu staroste de mulţi ani, am îndeplinit eu postul de staroste. Cînd aflînd de demisia domnului Manovici m-am dus la dumnealui vornicul Ioan Oteteleşeanul să-mi dau şi eu demisia din stărostie, pă care nu l-am găsit, fiind plecat din Bucureşti. După care aflînd că s-au orînduit vornic al poliţii Chesar Boleac, m-am dus la el tot pentru acest sfîrşit, care nu a voit să-mi primească demisia, zicîndu-mi că trebuie să slujesc. În multe rînduri am voit să fug din Bucureşti şi să mă duc la moşia cumnatului meu Costache Coiescu, dar împrejurările critice de atunci ce avea negoţul şi eu avînd a plăti polițe nu am putut lăsa să meargă în protest neaflîndu-mă aici. Nu puteam să las să mi se dărîme cinstea şi credinţa ce de atîţia ani o avui în ţară şi în streinătate şi a trebuit să stăruiesc aici. Însă arăt în frica lui Dumnezeu şi în cugetul meu că întru nimic nu m-am amestecat în turburările trecute nici pă alţii nu am îndemnat. Sînt bătrîn, precum mă văz şi am putut judeca că acele fapte revoluţionare nu putea avea sfîrşit bun, iar către aceasta vedeam din zi în zi dărăpănarea ce să făcea negoţului. Dovadă de cinstita şi liniştita purtare a mea este tot tîrgul, precum în înscrisa mărturie iscălită de cei mai însemnaţi neguţători ce o înfăţişez cinstitei Comisii, dovedeşte chipul zoririi cu care m-au dus la mitropolie ca un staroste ca să ascult înaltul împărătesc ferman al sultanului. Va<sile> Danovici.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul Dancovici stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

M. Cornescu

Dos. 61/1849, f. 5, 12. Orig.

627

1849 iul. 7. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe negustorul Vasile Dancovici.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal 285, anul 1849 luna iulie 7.

Vasilie Dancovici starostea de neguţători de aici din capitală, fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare s-au adus la Comisie spre cercetare. Citind acturile ofiţiale ce se află la dînsa, doveditore de cei ce au luoat parte activă în revoluţie, s-au văzut dintr-însele că numitul Dancovici a fost prezedent al unei asociaţii comerţiale întocmită din porunca acelui guvern revoluţionar, cu cuvînt pentru înflorirea negoţului. După aceasta luîndu-să în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, s-au văzut arătînd el, că însărcinarea prezidenţii arătatei asoţiaţii s-a pus asupră-i fără de a sa voe de către neguţători ca

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

un staroste ce era al lor ; şi că necunoscînd într-însa vreun ce răzvrătitor decît semplul scop de a să chibzui pentru înflorirea negoţului a primit şi a mers la acea adunare de vreo doăo ori numai, iar după aceasta a încetat, neertîndu-l nici slăbiciunea vîrstei sale, avînd ani şaizeci, nici starea negoţului său şi că într-acea vreme s-au dat şi demisia din stărostie, dar nu i s-au primit.

Asupra acestor împrejurări ale numitului prepus Dancovici făcînd chibzuire, Comisia zice : că întocmirea zisei asoţiaţii comerţială dictată de acel guvern revoluţionar şi în mijlocul unor asemenea tulburări, fără îndoială nu putea avea scopul văzut al înfloririi negoţului, cînd aceia nu s-au cerut de neguţători nici în vremea legiuitei oblăduiri şi a liniştii, ci un alt scop, potrivit duhului acelui guvern pentru adunare de mulţime şi aprinderea duhurilor.

Însă starea moralicească a numitului Dancovici, căci pe lîngă slăbiciunea vîrstei nu are cunoştinţă nici de carte, abia ştiind să-şi facă iscălitura, dovedeşte îndestul că el nu a cunoscut scopul întocmirii acei asociaţii, căci asemenea uneltiri nu se destăinuiesc la fiecare şi, prin urmare, necunoscîndu-să de duh revoluţionar, Comisia îl declară de nevinovat în catigoria faptelor revoluţionare.

Aceasta se va supune în cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii al 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grefier, Teodor Iatropulu.

Dos. 61/1849. f. 7. Orig.

628

1849 iul. 2, sîmbătă. — Interogatoriul lui Ioan Gherman Codru [1]).

Anul 1849 iulie 2, sîmbătă.

No. 235. Tacrirul lui Ioan Ghermaniul Codreanu din Făgăraşul Transilvanii, lăcuitor, de ani 30, posesie nobilitară are la satul Drăguşu, ne-nsurat, de religie creştină ortodoxă, de profesie învăţător de copii.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Comisia are ştiinţă că d-ta în districtul Prahova, în calitate de profesor în şcoala naţională a Ploeştilor, ai săvîrşit cele mai înflăcărate fapte de turburare, făcînd propaganda îndată după izbucnirea revoluţii cu patimă şi dorinţă de izbutirea revoluţii care dă Comisii prilej de convicţie că d-ta să fi fost iniţiat în complotu ce pregătea revoluţia. Ba încă ai primit şi sarcina de

1) Arestatul este Ioan Codru-Drăguşanu, autorul „Peregrinul-ui Transilvan", 1865.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

comisar ecstraordinar cu plată de leafă, ai fost în toate adunările zgomotoase de atunci, ai ținut cluburi în școala națională, urcîndu-te pă catedra școlii și cuvîntînd cuvinte de mare turburare și foarte calomniatoare pentru proprietari și notabilii țării. La toate aceste fapte ale d-tale, tăgăduirea îți este nefolositoare, așa dar mărturisește mai bine de sineți faptele ce ai săvîrșit și din care îndemnare. Comisia mai cunoaște că pă d-ta arestuindu-te de odată cu profesoru Gorjan, ca supus strein, v-a trimis stăpînirea țării peste graniță, acum spune Comisii cum v-ați mai întors iarăși în prințipat ? — Cinstita Comisie este foarte înșelată asupra lucrului acestuia ; eu în zilele cele dintîi ale revoluții nici nu eram în Ploești, fiindu-mi școala închisă din pricina holerii. Și după ce m-am întors în Ploești cel puțin doă luni și cîteva zile n-am căscat gura să vorbesc acolo nimic în public, iar de la 1 iunie pînă la 17 august am petrecut timpul în București bolnav de friguri și în alte ocupații ale mele. Eu despre revoluție n-am avut nici o știință și chiar de ași fi știut cu această purtare a mea în ce spați de timp se dovedesc? La 17 august după reeteratele poftiri al guvernului, atunci, legitimat și recunoscut de agentul protecții mele, am primit sarcina de comisar, privind aciasta, după cum s-a cuvenit, ca o dregătorie folositoare tuturor claselor societății, căci misiunea era îndemnul la ascultare, la blîndețe, la supunere către proprietari și la buna orînduială, iar nu la anarhie și turburare politică. Cu toate că n-am putut să o îndeplinesc, căci am fost bolnav, și numai în trei zile ce m-am preumblat prin satele Popești, Zalhanaoa și altele în plasa Tîrșorului, pot să încredințeze proprietarii ce fel de cuvinte am ținut locuitorilor țărani. Despre cuvintele rostite în așa numitul club ce în cele din urmă patrucinci zile ale timpului revoluționar se ținea în școala națională, știu că au fost tot moderate și împăcătoare ; dar pociu zice că n-au fost cuvinte, ci numai cîteva vorbe, nevorbind eu decît numai odată în tot acest timp. Poate că numai niște vrăjmași ai oamenilor cinstiți a putut să afle flacără anarhică în vorbele mele, care erau numai precepte de morală și de moderație.

Eu, trecut astă toamnă în Transilvania, fui chemat a împlini dregătoria de asesor și inspector în districtul mieu și în această calitate am depus jurămînt de credință maestății sale împăratului Austrii ; ca să nu fiu silit a călca acest jurămînt, după ocuparea districtului de către rebelii maghiari, am fost silit să caut scăpare în țară străină. Și ,fiindu-mi aproape și cu putință numai în Țara Romînească, am trecut aci, întrebînd la graniță de am voe sau nu, alminterea fiind hotărît a mă întoarce înapoi fie măcar cu peierea capului. La granița Țării Romînești, spre tot răspunsul, fui arestat și trimis cu escortă la București, unde după cererea Agentului, mi s-a dat libertate subt chezășiea sa pînă astăzi. Dorința mea este ca să mă reîntorc îndărăt. I. Ghermaniu Codru, locuitor în Făgăraș.

2. — La arderea Regulamentului în orașul Ploești d-ta, ca

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

comisar ecstraordinar, avînd pentru săvîrşirea aceştii nelegiuită faptă însărcinare speţială, arată ce parte ai luat ? Despre acest lucru n-am ştiut nimic, nici m-a înştiinţat cineva pentru aceasta ; şi la ţeremonia ce s-a făcut acolo cu sgomot m-am aflat ca privitor nebăgat în seamă. I. Ghermaniu Codru. 3. — Stăruești într-aceste arătări ? — Stăruesc şi sînt adevărul.

I. Ghermaniu Codru

Am fost faţă

Ioan Panier dragoman k. k. agenţii.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul Ioan Gherman Codru stăruind în răspunsurile date s-au iscălit.

M. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica

Dos. 62/1849, f. 2, 7. Orig.

629

1849 iul. 6. — Comisia de cercetare declară pe profesorul Ioan Gherman Codru revoluţionar.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal no. 283 anul 1849 iulie 6.

Ioan Gherman Codru transilvănean, supus chesaro-crăeştii Aghenţii, profesorul la Şcoala naţională din oraşul Ploeşti, fiind cu catigorie de fapte revoluţionare şi dat pă chezăşie, s-a adus la Comisie spre cercetare. Şi citindu-se acturile ofiţiale aflate la dînsa, doveditoare de cei ce au luoat parte activă în revoluţie, luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile lui la întrebările ce i s-au făcut, s-a văzut din toate acestea că el, Ioan Gherman Codru a luoat parte activă în revcluţie în calitate de comisar ecstraordinar al acelui guvern revoluţionar, luînd pentru aceasta şi leafă şi făcînd propagandă prin sate şi în clubul revoluţionar din oraşul Ploeşti.

Iar cătră aceasta, avînd el însărcinarea de comisar ecstraordinar, precum s-a zis, a asistat şi la arderea Regulamentului în acel oraş nu ca un simplu privitor, precum el a vrut să se numească spre apărare, ci ca un îndemnător altora de au cerut arderea Regulamentului şi i-a dus la locul unde s-a ars şi ca un ecsecutor de a se arde.

Pentru aceste cuvinte, Comisia declară pă numitul Ioan Gherman Codru de părtaş cu activitate în revoluţie şi prin urmare se cuvine a sta la arest pînă cînd ecselenţa sa gheneralul Duhamel va hotărî pentru dînsul ceiace va hotărî şi pentru alţi asemenea învinovăţiţi. Şi fiindcă el însuşi voeşte a se trimite peste graniţă în Transilvania, de unde este venit în acest prinţipat, rămîne şi aceasta la hotărîrea ecselenţei sale.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Aceasta se va supune la cunoştinţa ecselenţiei sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul diviziei 13-lea.

Mih. Cornescu Scarlat Gr. Ghica

Dos. 62/1849, f. 3. Orig.

630

1849 iul. 2 sîmbătă, Colţea. — Interogatoriul negustorului Ioan Marcovici.

Anul 1849, iulie 2, sîmbătă, Colţea.

Nr. 236 Tacrirul d-lui Ioan Marcovici.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai ? — Ioan Marcovici, sînt de ani 34. 2. — Însurat eşti ai copii ? — Însurat, am 2 copii. 3. — Pămîntean eşti ori sudit ? — Pămîntean. 4. — În ce te îndeletniceşti ? — Cu negoţul. 5. — Unde locueşti ? — Aici în capitală. 6. — La 11 iunie anul trecut 1848 dumneata te-ai arătat împodobit cu toate semnele revoluţionare şi mai cu seamă ai făcut însuşi asemenea semne de s-au împodobit şi tot norodul revoltat. La reacţia din 19 ale aceiaşi luni te-ai aflat şi dumneata înarmat acolo la palat unde s-au întîmplat. Ai fost ofiţer de gvardie şi erai unul din învitători spre aprinderea norodului prost. Toate acestea dovedesc luminat că dumneata de mai înainte ai fost intrat în complotul revoluţii. Arată Comisii cine te-au îndemnat la aceasta şi cu ce scop ai intrat în asemenea complot ? — La 11 iunie nu am fost îmbrăcat cu acele semne, ci la 13 sau 14 am pus pălărie cu pene. Că cocardele pentru norod nu s-au făcut numai de mine, ci s-au făcut şi de la alte prăvălii ca a mea ale marşandelor. Pă mine m-au orînduit ofiţer de gvardie dumnealui polcovnicul Scarlat Creţulescu şi în acea zi, fiind de rînd, am mers încins cu sabia numai ca să strejuesc cu gvardiştii, dar îndată ce am văzut acea turburare, am fugit. Despre revoluţie nici prin vis nu me-au trecut. Eu voind să mă duc la Viena ca să plătesc la ceia ce eram dator după marfă şi ducîndu-mă la starostea de neguţători. Dancovici de mai multe ori ca să-mi dea înscrisul obicinuit, ca cu acesta să-mi iau pasaport, nu a voit să-mi dea, aşadar am fost silit să şez aici, fără a mă amesteca în cevaşi.

După venirea armii împărăteşti turceşti, am luat pasaport de la Căimăcămie, dînd chezăşie şi am plecat peste graniţă ca să merg la Viena şi găsind drumul închis dă unguri, m-am întors la Orşova, de unde, prin mijlocirea consulului de acolo dînd şi chezăşie am venit aici. În doă rînduri cînd a fost turburare în oraş, am stătut închis în casă la dumnealui Vasilache Guţu, precum şi la arderea Regulamentului. Ioh<an> Marcowitz.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Citindu-se întrebă-răspunderile arătate şi numitul Marcovici stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mihail Cornescu Scarlat Gr. Ghica.

Dos. 63/1849 f. 1, 1 v. Orig.

631

1849, iul. 5. — Comisia de cercetare hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ioan Marcovici.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. No. 277 anul 1849 iulie 5.

Ioan Marcovici, marşandul, fiind dat pă chezăşie cu categorie de fapte revoluţionare, s-a adus la Comisie spre cercetare.

Citindu-se acturile ofiţiale ce să află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luîndu-se în băgare de seamă şi răspunsurile numitului la cercetare şi cunoscînd Comisia de la obraze, boeri şi neguţători vrednici de credinţă că el, Marcovici, pă acea vreme a revoluţii, cu pene la pălărie, eşarf cu feţele revoluţionare şi înarmat alerga la toate reacţiile şi strîngerile norodului şi că îndată după eclatarea revoluţii, cît şi pă cînd veneau ţăranii de afară ducea cocarde cu care îi împodobea, Comisia zice că el, Marcovici, asemănat cu alţi streini din Transilvania, în duh fiind revoluţionar, a urmat toate aceste fapte.

De aceia dar se cuvine a fi subt chezăşie vrednică, mai cu seamă cînd el este strein, deşi plăteşte patentă şi cu nici un fel de statornicie în această ţară.

Aceasta se va supune la cunoştinţa exelenţei sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizei al 13-lea.

Mihail Cornescu Scarlat Gr. Ghica Polcovnic Garbaţki

Dos. 63/1849, f. 2. Orig.

632

1848 iun. 18. — Teodor Alexandrescu scrie soţiei lui Eliad să mijlocească la soţul său să i se dea o slujbă.

Leat 1848, vineri iulie 18 zile.

Oraşul Focşani Rîmnicul Sărat.

Cu adînc respect închinîndu-mă, sărut mîna doamnă cetăţeancă.

Aduceţi-vă aminte şi de suptuînsemnatul, acela carele în copilăria sa a deschis ochii supt creşterea părinţilor domnii tale şi nu-l lăsaţi acum în epoca ce singură îi spune că aveţi putere a face ajutor amicilor domniilor voastre, orînduindu-l în postul

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

carele veţi cunoaşte bun pentru dînsul, ori în cele administrative sau în cele judecătoreşti.

Precum neîndrăznind a vă arăta ce post cere îşi revarsă dorinţa sa către preaiubitul domnii voastre frate d-l Nicolae Alixandrescu, către care lăcrămînd îşi cere acum, prin domnialui, de la domnia voastră fericirile ce le-au avut şi vede că le are şi astăzi alţii cu mai de jos, iar nu cu asemenea protector ca ai săi, cu care fără sfială să fălească că o să fie în viitor fericit.

Despre cinstitele sale purtări şi conştiinţa în lucrările publice, de veţi binevoi, puteţi primi recomandaţie şi de la preasfinţia sa episcopul Timotheiu Troados, năstavnicul mănăstirei sfîntul Ioan, al cărei mănăstiri să găseşte ecspusul suptînsemnat obştesc vechil iar mai înainte de aceasta s-au aflat ajutor de suptcîrmuire. Rugîndu-vă a-l primi în viitor şi a-l prenumăra între cei mai de aproape şi credincioşi.

Al domniei voastre supusă slugă

Te<odor>

Dos. 64/1849, f. 6. Orig.

633

<1848 iun. 18>. — Teodor Alixandrescu scrie lui Eliad să dea scrisorile trimise la cei cărora sînt adresate.

Vestitul de naţia romînă d. d. Ioan Eiiad, şeful cinstitului Departament al Credinţii.

Bunule şi mult iubitorule al celora ce au fost cufundaţi în nenorociri pînă acum.

Primiţi cu plăcere alăturatele doă pliculeţe, fiind ale rătăcitului de casa dv. din mica copilărie, Teodor Alicsandrescu, crescutul din faşă şi pînă în vîrstă de 14 ani de răposata preaiubita domnii voastre soacră, Sofiţa Alicsandreasca Seschilote Rusa şi de atunci pînă acum, carele este în vîrstă de 28 ani, să tăvăleşte în valul nenorocirilor şi de care avînd vreo bănuială puteţi a le despecetlui şi chiar dv., iar de nu aveţi bănuială daţi-le după adres, rugîndu-vă totdeodată a-mi ierta îndrăzniala cu care deodată mă arătam, căci în alt chip nu-mi putui găsi ocazie sigură de a le da, fără numai prin domnia voastră, celui ce mă fălesc a-i fi cel mai credincios şi plecată slugă.

Dos. 64/1849, f. 7 v. Copie.

634

1848 sept. 19. — Cîrmuitorul episcopiei Buzău scrie protopopului de Focşani să pomenească la slujbă pe împăratul, împărăteasa şi toată Curtea Rusiei.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Cîrmuitorul Sfintei episcopii Buzău sf. protopopului de Focşani.

Fiindcă armele preaputernicei imperii a Rusii au trecut în pămîntul Ţării Rumîneşti pentru buna liniştire a prinţipatului în urma întîmplărilor de la 11 iunie încoace, de aceia să scrie sfinţii tale ca să dai porunci la toate bisericile din plasă-ţi a pomini în slujbele bisericeşti în chipul următor :

„binecredinciosul singur stăpînitor marele domn şi împărat a toată Rusia, Nicolae Pavlovici, binecredincioasa doamnă şi împărătească Alixandra Teodorovna împreună cu toată curtea împărătească", şi dă urmare întocmai să raportueşti.

F<ilotei> iconomu.

Anul 1848 septemvrie 19. No. 69.

Dos. 64/1849, f. 5. Orig.

635

1848 oct. 16, Buzău. — C. Vătăşescu scrie fratelui său Radu să alcătuiască trei jalbe din partea satului Gologanu prin care să-i ceară eliberarea cu chezăşia.

Sănătate frate Radule,

Fă trei jălbi din partea satului pentru mine, adică una către ghineralul Liders, una către Foat efendi şi una către Căimăcămie, însă să aibă toate o coprindere, să nu fie una într-un chip şi una într-alt chip. Către ghineral şi Foat afinde (sic) să pue titlu de deasupra „ecselenţia sa Foat afendi" şi la ghineral „ecselenţia sa ghineralul Lidres (sic) iar către Căimăcămie să zici „Cinstitii căimăcămii a Ţării Rumîneşti" şi în jos să aibă cuprinderea aceasta :

„Un Costache Vătăşescu logofătul satului nostru Gologanu, întîmplîndu-să ca să meargă la oraşul Focşani pentru a sa trebuinţă tocmai în zioa de 16 septembrie, cînd au trecut armia rusească în Valahia aşa, un d. Dincă Robescu văzînd pă numitul logofăt că au venit în oraş şi avînd pizmă pă dînsul mai dinainte pentru o jalbă ce făcuse unui lăcuitor din satul nostru pentru 600 lei ce avea să ia de la pomenitul Robescu şi pentru bătae ce suferise acel lăcuitor de la Robescu pă cînd îi cerea lăcuitorul banii. Aşa numitul Dincă au prins pricină pă logofăt că de ce să-i facă jalbă rumînului împotriva lui şi în toate zilele să lăuda prin satul nostru că o să-i facă . . . . . Iar acum găsindu pîrleju de aşi înplini scoposul răutăţii lui, l-au pîrît pă logofăt la ecselenţia sa ghineralul, zicînd că au fost constituţioneru şi de atunci şi pînă acum sînt aproape 40 zile şi vedem că se ţine arestat la oraşul Buzău. De acia ne rugăm, plecaţi, ecselenţii voastre ca să vă milostiviţi de a să slobozi de supt arest pă chezăşia noastră a tuturor lăcuitorilor săteni şi cînd va fi cerut să fim datori a-l da, căci va fi cu păcat

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

să şază arist şi muritor de foame un asemenea sărac, care cu altă spiculaţie nu să hrăneşte de cît cu o puţină leafă ce o ia de la noi, care nu-i este deajunsu de a-şi hrăni o mumă bătrînă şi doă surori nevrîsnice şi nici în catigoria de constituţie nu l-am văzut nici de cum, căci nici poziţia nu-l iartă de a putea fi amestecat la lucruri streine, după cum să va dovedi chiar de ecselenţia voastră. Iar pentru milostivirea ce veţi face va rămîne mare pomenire". Şi iscăleşti din lăcuitori cît de mulţi, pă urmă preotu, juraţii şi pecetea satului. Mai alcătueşte-o şi tu pă unde vezi că nu-i bine şi le trimete cît mai curînd pă d. Năstăsache fratele călugărului şi scrie-mi bine.

Şi fii sănătos sînt frate, Vătăsăscu.

1848 octombrie 16, Buzău.

<Adresa>: Domnului logofăt Radu Vătăşăscu din satul Gologanu.

Dos. 64/1849, f. 4, 22. Orig.

636

1849 ian. 25. — Poliţia oraşului Focşani raportează cîrmuirii arătînd ce corespondenţă a găsit la Teodor Alexandrescu.

Copie după raportul poliţii oraşului Focşani cu no. 73 din 25 ghenarie curgător 1849, către Cîrmuire.

În urmare poruncii cinstitei cîrmuiri no. 604 urmată după adresul d-lui prezedentului localnicii judecătorii no. 177, mergînd la mănăstirea sf. Ioan, unde a fost lăcuinţa lui Tudorache Alicsandrescu şî făcîndu-se prescriere de lucrurile aflătoare în odaea sa, se alătură pe lîngă acest plecat raport, listă de numele lor, care toate acestea lucruri s-au lăsat tot în acea odae şi s-au pecetluit cu pecetea poliţii.

Totdeodată se supune în cunoştinţă dvs. ca acest Tudorache se găseşte lipsind în politia Bucureşti şi între lucrurile sale s-au găsit cinci hîrtii în copie scrise din vremea revoluţii, un medal cu panglică tricolor, un corn cu earbă, o chingă de vînat cu fişicuri şi după mai multe cercetări se dovedeşte că la intrarea armii ruseşti pomenitul a avut o puşcă cu doă ţevi iar la comisia desarmării nu se găseşte adusă. Şi pentru că acesta nu este în stare a chezăşui buna sa purtare de a avea arme, tăinuirea puşcii dă bănuială asupră-i. Care toate aceste hîrtii îndată însemnîndu-se mai jos se şi alătură cinstitei cîrmuiri.

(iscălit) poliţai Pastiea.

1. — Scrisoarea particulară către d. Ilieadi şi cu altă copie în doă din 18 iunie 1848 scrisă în litere franţozeşti.

2. — idem din 18 iunie cu acelaş leat, copie scrisă cu litere franţozeşti cerînd slujbă.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

3. — idem copie după porunca cîrmuirii sf. episcopii Buzău către protopopul Focşani pentru intrarea armii ruseşti în Focşani şi Prinţipat.

4. — O scrisoare particulară din 6 octombrie cu acelaş leat scrisă din Buzău de Costache Vătăşăscu, care să găseşte ridicat în Bucureşti pentru că a luat parte la turburările urmate într-acest prinţipat către logofătul Radu Vătăşăscu din Galaţi cu povăţuire în ce chip să facă mărturiea din partea satelor pentru desvinovăţirea sa.

5. — trei bucăţi mărturii ale lăcuitorilor satului Gologanu supt pecetea acestui sat urmate în duhul scrisorii de mai sus.

Întocmai după copie,

Şeful secţiei, Sc. Giuvalla

Dos. 64/1848, f. 3. Copie.

637

1849 febr. 7, Bucureşti. — Departamentul din Năuntru face cunoscut Comisiei de cercetare, că la Teodor Alexandrescu s-a găsit corespondenţă revoluţionară.

Departamentul Trebilor din Năuntru al
Prinţipatului Ţării Romîneşti

Primit 10 februarie 1849 no. 108

Anul 1849 luna fevruarie 7 No. 1243
Secsia I Masa I
Bucureşti

Cinstitei Comisii orînduită pentru cercetarea arestanţilor politici de la Văcăreşti.

Cinstita cîrmuire a judeţului Slam Rîmnic, pe lîngă raportul de supt no. 879 a trimis Departamentului şapte bucăţi hîrtii şi un medal legat cu panglică tricolor <de la> poliţia oraşului, ce cu prilejul punerii secfestrului pă lucrurile nemişcătoare ale unui Teodor Alicsandrescu, lăcuitor de acolo, pentru datorie de lei o mie nouă sute şaptezeci şi opt şi osebit doăzeci icoşari către d. Mihai Teodor şi care să află la mănăstirea sfîntului Ioan închisă în casa de lăcuinţă a numitului, le-au găsit acolo, atingătoare de corespondenţa urmată în vremea trecutei revoluţii. Cu adăogire că pomenitul Aliccsandrescu s-au îndatorat prin poliţie a da formalnică chezăşie de nedosire, ca oricînd să va cere să se dea şi că el este prevăzut prin lista comisii cercetării vagabonţilor.

Prezisele dar hîrtii i medalie şi Departamentul are cinste a le îndrepta cinstitii Comisii pă lîngă aceasta, împreună şi cu copia

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

după raportul poliţaiului oraşului cu no. 73 şi să binevoiască a le lua în băgare de seamă şi a face cele de cuviinţă într-aceasta.

Şeful Departamentului, Iancu Filipescu.

Şeful Secsiei Sc. Giuvalla

Dos. 64/1849, f. 1. Orig.

638

1849 iul. 2, sîmbătă, Colţea. — Interogatoriul lui Teodor Alexandrescu.

Anul 1849 iulie 2, sîmbătă, Colţea.

No. 237. Tacrirul d-lui Teodor Alexandrescu.

Întrebările Comisii-răspunsurile numitului.

1. — Cum te cheamă, ce vîrstă ai ? — Teodor Alexandrescu, sînt de ani 29. 2. — Însurat eşti, ai copii ? — Nu. 3. — Unde locueşti ? — În oraşul Focşani. 4. — În ce te îndeletniceşti ? — Acum cu avocatlîcul, iară mai înainte am fost amploiat la poliţie şi la judeţ. 5. — Ăvere nemişcătoare ai ? — Nu am. 6. — La Comisie fiind trimise de către Departamentul din Lîntru, prin adresul cu no. 1243, însemnatele întrînsul înscrisuri ce s-au găsit în odaia dumitale ţi să dă fiecare a le citi însuşi şi a arăta Comisii pentru fiecare ? — Citind copia scrisorii ce am trimis soţii lui Iliad nu tăgăduesc că este a mea şi am scris-o pentru sfîrşitul ca să mijlocească la bărbatul său să mă pue în vreo slujbă precum să arată în acea scrisoare.

Pentru celelalte înscrisuri, adică a iconomului episcopii Buzăului, este o copie ce eu am scos-o după orighinal, iar celălalt înscris este o scrisoare străină a lui Costache Vătăşăscu, împreună cu mărturiile alăturate către fratele său Radu Vătăşăscu, care le-au uitat, să vede, acel Radu în odaia mea la mănăstire. Medalul mi l-au dat Tudorache Ionescu din doă cei i le adusese unchiul lui de la Bucureşti. Arăt cinstitei Comisii că eu în toată curgerea vremii turburătoare nu m-am amestecat întru nimic. De la 29 iunie pînă la 14 septemvrie am stat la Bucureşti fiind bolnav. Nici în turburările de aici nu m-am amestecat, precum pociu face dovadă cu destoinice mărturii. Cînd m-am întors la Focşani am găsit oraşul înconjurat de împărăteştile oştiri ruseşti. T. Alixandrescu.

Citindu-să întrebă-răspunderile arătate şi numitul Alexandrescu stăruind în răspunsurile date, s-au iscălit.

Mih. Cornescu

Dos. 64/1849, f. 12. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

1849 iulie 5. — Comisia de cercetare declară nevinovat pe Teodor Alexandrescu şi hotărăşte a se elibera de sub chezăşie.

Comisia alcătuită pentru cercetarea celor amestecaţi în fapte revoluţionare. Jurnal no. 279 anul 1849 luna iulie 5.

Teodor Alecsandrescu din oraşul Focşani judeţul Rîmnicu Sărat, prin cîrmuirea acestui judeţ fiind dat pă chezăşie cu catigorie de fapte revoluţionare, s-au adus la Comisie spre cercetare. Comisia citind acturile ofiţiale ce se află la dînsa doveditoare de cei ce au luat parte activă în revoluţie, luînd în băgare de seamă şi răspunsurile numitului date la cercetare, nici dintr-unile nici dintr-altele nu s-au putut lua vreun temei de prepus asupră-i în catigoria arătată de fapte revoluţionare. De aceea Comisia se cunoaşte datoare a declara pă numitul Teodor Alicsandrescu dă nevinovat în catigoria arătată şi urmează a să slobozi de supt chezăşia supt care să află dat.

Aceasta să va supune la cunoştinţa ecs. sale d. gheneral leitenant şi cavaler Daninberg, comandirul divizii a 13-lea.

Mih. Cornescu. Scarlat Gr. Ghica. Polcovnic Garbaţki.

Grafier, Teodor Iatropul.

Dos. 64/1849, f. 13. Orig.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

GLOSAR

A.

adăst, aştept.
adiaforisire, nepăsare.
aht, act.

B.

bairac, steag
beşli-aga, căpitan al unui corp de călăreţi turci.
bichet, pichet de grăniceri.
bichetaş, pichetaş, cel ce face slujbă cu rîndul la pichet.
bogasier, negustor de manufactură.
brat, frate.

C.

cacerdisi, a ascunde, a face să dispară.
cavaf, cizmar de încăţăminte inferioară.
ceauş, uşier, slujitor la poliţie.
chingă de vînat, cartuşieră.
cin, rang, demnitate, tagmă.
cinovnic, funcţionar inferior.
colachefsi, a linguşi.

D.

delă, dosar.
dejurstvă, corp de gardă, comandament.
devuat, devotat.
doclad, raport, referat, expunere.
docladarisi, a raporta.
dragoman, interpret ataşat pe lîngă o ambasadă
duh, spirit.
duhuiale, însufleţit de o anumită ideie.

E.

embodisi, a împiedeca.
epistat, supraveghetor, vătaf, vechil.
exactă, activă.
executor, intendent, magazioner.

F.

fartalnic (cvartalnic), slujbaş al unei despărţiri a oraşului.
felucă, corăbioară lungă şi îngustă cu pînze şi vîsle.
ferpost, rada portului.
fetvebel (feldwebel), plutonier.
filoxenie, ospitalitate.
fişic, cartuş.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

H.

haracterisi, a caracteriza.

hălăduitor, locuitor.

I,

i, şi
ipocomisar, subcomisar.
isterisi, a lipsi de ceva, a priva
işlicar, cel ce confecţionează sau vinde işlicuri (căciuli în patru colţuri).
iuncăr, elev al şcolii militare, aspirant la grad de ofiţer.

J.

jogărar, lucrător de cherestea.

L.

lentă, panglică lată ce se poartă de pe umăr, curmeziş peste piept.

lipcan, curier.

M.

maghistrat, primar.
marchitan, negustor de mărunţişuri.
marşand, negustor.
mădular, membru al unei comisii, instituţii sau asociaţii.
mămular, negustor de mărunţişuri.
mehmendar, însoţitor, călăuză a unui demnitar turc.
mehtup, raport, scrisoare oficială, adresă.
minzil, (menzil), autorizaţie pentru obţinere de cai de poştă.
molefmă, molimă.
molefsit, molipsit
muscalagiu, lăutar care cîntă din naiu.

N.

nacialnic, funcţionar superior, şef de instituţie.

nendubit, fără îndoială.

O.

obaht, comenduire, gardă,
ocrug, district, ocol.
omofor, veşmînt preoţesc.
ostafcă, rezervă (pentru grade militare)
otnoşenie, raport oficial, adresă de comunicare.

P.

paraporisi, a se tîngui, a se plînge.
pasat, trecut.
paşuş, paşaport.
perierghie, curiozitate.
periorisi, a mărgini.
pliroforisi, a informa
podorojnă, ordin de a se da cai de poştă.
podpolcovnic, locotenent-colonel
pohtori (poftori), a repeta.
polc, regiment
pomoşnic (pomojnic), şef de birou
ponos, hulă, nume rău.
ponoslui, a vorbi de rău, a ocărî.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

pont, punct.
porucic, locotenent.
povarnagiu, fabricant de spirt sau rachiu.
praporcic, sublocotenent.
presudsvie (presusvie), cancelaria unei instituții, încăpere oficială.
punt (punct), mică subdiviziune a picheturilor grănicerești.

R.

răspiscă (rospiscă), adeverință.
retirat, retras.
roată, companie de soldați.

S.

sameș, casier.
schipsului, a chibzui.
selerat, scelerat.
sicofantie, calomnie.
sin, fiu.
strapaț, oboseală.
suarea, serată,
sud, județ,
sudit, supus al unei puteri străine.

Ș.

șaică, ceată.
știab, stat major, comandament.

T.

tabac, tăbăcar.
tabun (tabon), islaz, pășune pentru cai.
tact (taht), sediul unei instituții.
tacrir, interogatoriu.
teslimatisi, a preda.
tist, ofițer
trebăta (trepăda), a umbla din loc în loc.
trivoga, alarmă.

U.

ucenie, învățătură, studii.

V.

vecher, haină ușoară.

Z.

zapciu, subprefect, împlinitor de dări, agent polițienesc.
zet, ginere.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

INDICE

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

INDICE

Aba Mihai. com. or. R. de Vede 657
Achim Stancu 47
Acsentie Ioan. com. de prop. j. Ilfov 56
acte nepravilnice 314 ; — răspîndite 163
actor 574
Aizic evreul 95
adunări de norod 174, 267, 302, 336 ; — secrete 151, 182, 244
afişe pe uliţă 339, 591, 592
agă 270, 568, 569
agenţie străină 125
aghiotant 26 ; — domnesc 23, 566 ; — şef al pieţii 63 ; — al oştirii 73
agie 198, 336, 403 530, 541, 551, 568, 570, 574, 636
Albălaşei Dincă (Dinu) s. Urecheşti j. Dolj 38, 81, 129 ; — Stan s. Urecheşti, j. Dolj 38, 81, 129
Albert tinichigiu 46
Albulescu Dimitrie 95
Aldescu Anastasie, tist de dorob. or. Cerneţi 400
Alecu cofetarul 45 ; — croitorul 51 ; — Ioan, pat, or. Brăila 99 ; — Roşca 86
Alecsuu Mihalache 49
Alexandra Teodorovna, împ. Rusiei 665
Alexandrescu A., mag. or. Focşani 112 ; — Ghiţă or. Craiova 599 ; — Grigore, pah., şef secţ. Secretariatul Statului 235 ; — Iorgu, pit. mag. or. Focşani 563 ; — Niculae 664 ; — Sofiţa 664 ; — Teodor or. Focşani 664, 666—669
Alexandria, pol. or. — 420
Alexandru 361
Alexi Hagi Mantu, neguţ. Bucureşti 557
Alexiu Petre, neguţ. Bucureşti 657
Aliman Ioan, clăcaş s. Viişoara j. Teleorman 36, 81, 447, 448
Almăşanu (Almăjanu) David Maniu 55, 229, 231, 240, 292
Alsiţii Niţă 94
Amaradia, pl. j. Dol 514
Amărăscu Ioan, com. de prop. j. R. Sărat 54, 427, 428
ambasador 86
Ambrosie iromonah 34, 214, 215
amploiat 99, 100, 122, 166, 272, 276, 295, 297, 299, 321, 327, 331, 335, 336, 339, 341, 354, 378, 402, 418, 432, 435, 438, 441, 446, 466, 470, 472, 474, 475, 486, 491, 495, 501, 524, 530, 561, 562, 590, 595, 596, 627, 642, 643, 668 ; — ai guv. revol., lista 88
Ananescu Costache or. R. Sărat 106
Ananie Gheorghe or. Craiova 599
anarhie 352, 420, 660
Anastasie Ioan, neguţ. Bucureşti 657 ; — pr. or. Brăila 100 ; — zidarul 45
Anastasiu, băcănia lui — 51
Andreescu Gheorghe, unterofiţ. 75 ; — praporcic 432
Andrei cizmarul 50 ; — Mihalache, cizmar 51 ; pr. s. Berteşti j. Brăila 99
Andreiaş de la Agie 572
Andronescu Costache 85, 116 ; — Ioan 85, 116 ; — Manolache 270 ; — Nicu 572
Anghel cizmarul 59 ; — D. or. Cîmpulung 497 ; — G. pit. prez. mag. or. Cîmpulung 93 ; — f. Marin, clăcaş s. Ulmeni j. Ilfov 626, 627 ; — N. or. Piteşti 505
Angheleanu 39
Anghelache, cafeneaua lui — 270
Anghelescu Alexandrina şt. Anghelescu C. 366, 367 ; — Costache, pit. comisar la Talaat efendi 342, 364—376, 466, — serd 33
Angheli Hagi Panteli, neguţ. Bucureşti 657
Angheliu Costache 45
Anglia (Englitera) 572
Antimia, v. Radu f.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Anton ciaprazarul 46 ; — Mihalache s. Rubla j. R. Sărat 110 ; — Trifon s. Rubla j. R. Sărat 110
Antonescu Naie, or. Piteşti 303, 304; — Tache, or. Piteşti 142, 303, 304 ;
ape minerale 282, 354
Apolonie Constantin 129 ; clubul lui — 361, 514 ; — Irina 129
Apostol iconom, protop. Ocnele Mari 311 ; — Negoiţă, pandur 110 ; — povarnagiul 49
Apostolescu Constantin (Costache), secret. cîrm. Teleorman 71, 115, 500—503 ; — aprod 30, 52
arendaş 21, 265, 288, 420, 439, 445—449, 467, 475, 508, 577, 588, 623
Argeş, j. 37, 54, 80, 101, 142, 145, 158, 192, 206, 285, 287, 302, 309, 436, 440, 455, 457, 458, 461, 524 ; — cîrm. j. — 122, 285, 288, 305, 308, 456 ; — subc. pl. — 287, 288, 456, 457 ; trib. — 436—438
Argeşanu Ioniţă or. Cîmpulung 497
Arghire Radu s. Ciocăneşti j. Muscel 606
argintar 105
Argintoianu Costache, pah. 473 ; — Ghiţă, secr. cîrm. j. Buzău 588
Arhimandrescu G. pit. or. Craiova 599
arhiva comisiei 281
Arhiva statului 468
Arhondologie 338, 339, 343, 378, 380, 385, 403, 409, 432, 468, 631
Aricescu Apostol, com. de prop. j. Muscel 56, 93 ; — Costache or. Bucureşti 39, 41, 93, 571 ; — Ioan, secr. cîrm. Romanaţi 254, 258
Arion I. Costache 39, 41
Aristia Costache, prof. 40, 300, 343, 403, 570
aristocrat 33, 135, 142, 278, 343, 346, 348, 349, 435, 436, 501, 520, 570, 571 ; — băgat în draci 320
arme 35, 133, 287, 361, 405, 409, 439, 450, 453 ; — aduse din Viena 128 ; — ascunse la tabaci 270 ; — împărţite la garda naţională 15 ; — pregătire de — 236 ; — strînse 16, 265
Armega Const. or. Cîmpulung 497
Arnăutu Gheorghe 45
Arpatac C. apele minerale de la — 282, 283, 419
Arsenie Anastasi 45 ; — Ghiţă 45 ; — ieromonah de la Ep. Buzău 27
Artemineanu Dimitrie prap. 17, 74, 639—641
asociaţia comercială din Romînia 84, 282, 283, 521, 648, 650, 655, 657, 658
Aspre Niculae, avocat, supus englez, 33, 40, 42, 66, 69, 70, 165, 167, 292
atestat dat de comandant rus. 91
Aupix, ambasadorul Franţei la Constantinopole 342
Austria (Ţara Nemţească) 27, 244, 354, 540, 614 ; Agenţia — 114, 115, 205, 240, 292, 409, 540, 577, 614, 625—627, 660, 661 ; împăratul — 629, 630, 660 ; înapoiat din — 476 ; revoluţia din — 279, 462 ; supus — 625—627, 631, 633, 661 ; trecut în — 76, 463
avocat 100, 103, 106, 111, 253, 301, 367, 427, 586, 587, 589 668
Avrămescu Costache 48
Bacaloglu G. 41, 572
Baciu Costache, s. Boldu, j. R. Sărat 109
Badea Niculai or. Piteşti 505
Bagdat pah. or. Piteşti 504 ; — Apostol, parucic, comandant de roată 275 ; — Grigore or. R. Sărat 428
Balea Dumitru, clăcaş s. Piatra j. Telorman 36, 81, 448 ; — Dragomir 36, 81, 448
Baia, schit 96
baionetă 312, 468
Balalai Nicolai pat. or. Focşani 111
balcon la palat 337 ; — la mitropolie 343
Baldovin Gheorghe or. Bucureşti 326, 327 ; — Gheoghe or. Cîmpulung 497
Balta, pl. j. Brăila 521, 522 ; — pl. j. Ialomiţa 96
Banat 572
Banca Naţională 571
bani 127, 128, 135, 258 ; — strînşi pentru emigraţi 325
Banov. polc. 577
Baraghin Istrate s. Ciocăneşti j. Muscel 606
Barbu f. Barbu, scr. s. Ştirbei j. Romanaţi 37 ; — cizmarul 87 ; — cojocaru 52 ; — Ion or. Ocnele Mari 311 ; — poderaş (?) 50 ; — pr. s. Mileşti j. Dolj 80, 453—455 — rachierul 50 ; — Ştefan, com. de prop. j. R. Sărat 54; — tîmplarul 45;
baricadă 533, 540
Bariţiu Gheorghe, redactorul gazetei din Braşov 282
Barnuţiu Simion, preş. Comitetului Naţional romîn din Sibiu 175
Baronţi At., com. de prop. j. Prahova 55
Baruţ A. Ioan, înuncăr. 75, 126, 292
Basarabescu Constantin 71, 91, 115 ;

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

— Niculae 115 ; — Teodorache 91
Basarabia, nobil din — 105
batalion 127, 614, 637
baterie de artilerie 73
Bădărescu C. or. Ocnele Mari 311
Bădulescu Grigore or. Piteşti 308
băi minerale 352
Băianu Dincă or. Ocnele Mari 311
băieş 45
Băjescu C. com. de prop. j. Romanaţi 56 ; — Gheorghe (Iorgu) pit. 33, 52, 329, 331, 332—335 ; — Grigore, por. 74, 189 ; — Ştefan 40, 331, 333, 334
Bălaşa covrigăriţa 105
Bălăceanu C. Ioan, cîrm. j. Muscel 508 ; — Costache, avocat 382 ; — Iancu 324
Bălăcescu Iordache, pom. cîrm. Romanaţi 178, 252, 257, 259
Bălănescu I. căpit. 577
Bălăşescu Nifon, membru al Comitetului Naţional romîn din Sibiu 185, 190 ; — prof. 185, 291
Bălcescu C. 300. 465
Bălcescu Niculae, membru în guv. prov. 15, 17, 18, 22, 365, 465, 521
Băleanu Emanoil, vor. efor al şcoalelor 212, 213, 294 ; — Mihalache, log. al Dreptăţii 33, 331, 332, 352 ; — Nicolae log. 192, 231 ; — serd. cîrm. j. Olt 432
Bălţaţi s. j. R. Sărat 109
Bălşanu C. slt. 545—548
Bănică Radu s. Căcănău j. Teleorman 81
Bărăţie, cîrmuirea — 51
Bărbătescu Nicolae 96
Bărbescu Barbu s. Ştirbei j. Romanaţi 439, 440
bărbier 49, 50, 94
Barbuciuc Petre or. R. de Vede 501
Bărcăşanu C. slt. 21
Bătrîneanu Al. D., com. de prop. j. Dolj 57
Beceni tg. j. Buzău 416
Bechet, j. Dolj 17, 25, 76, 646
Bedros armeanu 46
Bejan Petrache, căpr. 46
bejenar 498
Belu Constantin 32 ; — fraţii 571
Benescu N. 40
Benu Iosef 47
Berbescu Gheorghe s. Jideni j. R. Sărat 111
Berindei Mihai or. Piteşti 308 ; — serd. 506
Berteşti s. j. Brăila 99
Beştelei Apostol or. Piteşti 308 ; — Eftimie, prap. în rezervă 212, 213
beşli — aga 51
Bibescu Dumitru (Tache), post 77, 398, 473, 475, 487 ; — Eliza 341, 344, 498; — Gheorghe, fostul domn 126, 132, 198, 280, 287, 337, 346, 348, 350, 351, 354, 368, 382, 402, 425, 465, 470, 552, 554, 564, 574, 576 ; — abdicarea 322, 341, 347, 570, 571, 575, 641 ; — la cazarmă 216, 536, 565 ; — complotul 172, 302, 314, 322, 332, 336, 341, 344, 347, 352, 361, 368, 380, 388, 409 ; — Iancu, polc. 32, 398, 399, 406, 472, 473, 487, 537, 558, 631, 614
Bibiri, translator 132
Biblioteca Centrală de Stat 32
Biceştii de Sus s. j. Sărat 107
Bildirescu Panait postcel or. Focşani 104
birjar 199
birjă 62, 198, 326, 347, 568
biserică 190, 212, 269, 271, 315
Bisoca s. j. R. Sărat 107
Bistriceanu Anghel s. Văleni j. Muscel 497, 498
bîlci la Caracal 289, 651, 654
Bîrcă Pîrvan, clăcaş s. Viişoara j. Telorman 36, 446—448
Bîrhilescu Dimitrie, cin. trib. comercial Brăila 100
Bîrsan Dincă 46
Bîrsescu Dincă Costică, căpr. 46 ; — Grigore, căpr. 46
Bîrzău de Gilort s. j. Gorj 584, 585; arderea Reg. org. la — 584
Blahniţa, pl. j. Mehedinţi 37, 406, 486, 488, 498, 613
Blaş Ioan, pit. or. Craiova 599
Blăicuţă Stoica 46
Bobaiţa s. j. Mehedinţi 37
Bobeşti s. j. Ilfov 270
Bobîlcă Hristea 47
Boboc M. căpit. 253, 275, 276
Bodea C. C. 36
Boerescu D. C. 39, 41 ; — V 40 ; — Zaharia prof. 171
Boga Crăciun, negut. Bucureşti 649
bogasier 103
boiangiu 48, 105
Boiarolu Dimitrie, serd. 376—378, 466, 480, 535
Boicescu Anastase 51
boier 78, 244, 250, 258, 261, 267, 278, 293, 398, 408, 428, 429, 472, 499, 500, 517, 573, 588, 613, 627, 663
Bojin Nicolae or. Bucureşti 40, 570
Bojoreanu v. Bujoreanu
Boldea Ion s. Ciocăneşti j. Muscel 606
Boldu s. j. R. Sărat 109
Bolintineanu Dimitrie 41 ; — jurna-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

list „sîngeros" 259 ; — D., pit. or. Buzău 442 ; — Tănasie 230
Bolintinu s. j. Ilfov 540
Bolliac Cezar 343, 465, 658
Bonderescu Dimitrie 72
Bonteș Ștefan, căpit. 74, 76, 159
Bonțescu Radu, pat. or. Focșani 105
Borănescu A. cîrm. j. R. Sărat 112 ; — Alexandru, iuncăr. 75 ; — Costică căpr. 47 ; — Iancu 47 ; — Tița Costache 47
Borcănoiu Dinu, pandur 110
Boroacă Dincă or. Ocnele Mari 311
Borsec 352
Boșneag Ivan 95
Botășescu Costache 35
Boteanu Emanoil, căpit. de pompieri 74 ; — maior 544—547, 549, 550
Botescu Alexandru 51
Botezatu Constantin, evreu 111 ; — Grigore 95 ; — Ion 49 ; — Nicolae, sudit 50, 94, 112 ; — Vais sau Vasile 49
Bran Ilie or. Craiova 599 ; — de Lemeny Ioan, membr. Comit. Național romîn or. Sibiu, 175
Brașov 99, 323, 324, 329, 335, 342, 419, 474, 475, 541, 624 ; domnița Eliza pleacă la — 344 ; fugit la — 330 ; gazeta din — 282, 283
brașovean 48
Brașoveanu Dumitrache, calfă de cizmar 51
Brat Dinu ; — Iancu s. Ciocănești j. Ilfov 636
Bratovici Ivanciu or. Pitești 504
Brațu Mihail (Mihalache) com. de prop. j. Ialomița 55, 97
Brăila or. 18, 97, 99, 100, 102, 103, 522, 554 ; — j. 54 ; arestații din j. — 98 ; trib. de comerț din — 100 ; școala din — 520
Brăiloiu C. or. Craiova 574
Brătianu D. 39, 506
Brătianu I. C. 15—18, 21, 22, 215, 266—268, 338, 339, 343, 380—382, 468, 640, 656 ; — unterof. 28
Bresniceanu Dimitrie, negut. or. Cerneți 38, 511, 512, 513
Buzoianu C., com. de prop. j. Mușcel 41, 56, 93 ; — Ioan, prof. or. Cîmpulung 93, 243, 508, 572.
Brînză Ghorghe, negut. or. R. de Vede 36, 289, 509—511, 653
Broșteanu Zamfir, serd., prez. mag. or. Tg. Jiu 237, 238, 616, 618
brutar 45, 48—50, 94
bucătar 47
Buciteanu Ioan, com. de prop. j. R. Sărat 57
București or. (capitala) 15, 16, 18, 22, 24—26, 33, 36, 37, 42—44, 58, 60, 62, 63, 67—69, 72, 73, 76, 85, 86, 88, 89, 93, 96—103, 106, 108, 111, 118, 124, 128, 130, 132, 133, 136, 139, 141, 160, 164, 174, 180, 181, 185, 186, 189—191, 198, 201, 210, 211, 224, 230, 239, 240, 243, 273, 280, 282, 287, 288, 290—292, 294, 295, 300, 305, 313, 319, 321—324, 326, 327, 329—331, 333—335, 337, 338, 340, 341, 343, 345—347, 352, 356, 360, 362, 364, 365—370, 372, 373, 375—379, 400, 402, 404, 407,—410, 412—415, 417, 419, 422, 431, 445, 447, 459, 464, 474—476, 483, 489, 507, 509, 514, 515, 517, 521, 524—528, 530, 531, 534, 537, 540, 544, 545, 548, 552, 554, 556—559, 561, 566, 574, 577, 578, 580, 581, 586, 587, 593, 596, 599, 600, 623, 628, 630, 636, 637, 640, 642, 644—646, 648, 649, 651, 652, 654, 655, 657, 658, 660, 666—668 ; arderea Reg. Org. or. — 296—298, 300, 314, 325, 331, 337—339, 343, 344, 346, 349, 357, 371, 378, 380—384, 403, 409, 421, 491, 502, 514, 531, 651, 656 ; Arhimandritu, mah. 321 ; Amzei, mah. 300, 314, 335 ; bariera or. — 547, 568 ; Biserica Enii, mah. 341 ; Biserica Doamnei, mah. 379 ; Dobroteasa, mah. 270 ; cazarma Sf. Gheorghe 532 ; comandantul or. — 82, 88, 117, 125, 127, 130, 131, 150, 153, 156, 168, 169, 172, 196, 218 ; comisari trimiși de la — 256 ; complot, clocește în — 279, 577 ; deputat la — 98, 233 ; Sf. Ecaterina, mah. 331 ; Sf. Elefterie, mah. 230 ; focul din —327 ; fugiți din — 148 ; Gorgani, mah. 294, 295, 367 ; Grădina cu Cai 567 ; Herăstrău, bariera — 368, 372 ; holera în — 352 ; Lipscani, piața 466, 639 ; proclamația citită în — 569 ; marșul lui Magheru spre — 163 ; oștirea otomană în — 158, 162 ; Podul Mogoșoaia 314, 336, 338, 475, 480, 481, 527, 541, 544 ; poliția — 34, 42, 99, 102, 129, 130, 140, 141, 147, 149, 177, 186, 198, 230, 232, 269, 270, 279, 283, 286, 297, 322, 354, 372, 466, 490—495, 526, 527, 530, 540, 568, 571, 576 ; arestat la — 153, 157, 158, 171, 176, 192, 549 ; — secretă 263 ; șeful — 186, 270, 294 ; ridicarea roatelor din — 75 ; seminarul din — 191, 282 ; Sf. Vasile mah. 346, 402, 403, 408 ; Ser-

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ban Vodă, bariera 372 ; Udricani, mah. 402, 403 ; vopseaua albastră 48, 52, 270, 271 ; vopseaua galbenă 45. 52, 300. 335. 341. 346, 360, 402, 408, 572 ; vopseaua neagră 263 ; vopseaua roşie 298, 331, 379, 636, 657 ; vopseaua verde 230, 295, 321, 571
Bucşănescu Gheorghe, prap. 74, 247 ; — Răducanu or. Piteşti 308
Buda Radu Antimie 47
Budişteni, moş. j. Argeş 524
Bujoreanu Alecu 51 ; — Constantin or. R. de Vede 500 ; — Iacovache 49 ; — Mihail por. 74, 292 ; — pah. or. R. Vîlcea 292, 293 ; — Preda 49
bulgar 39, 104
Bulgaria 105
Bunescu Ioan 51 ; — or. Caracal 252, 254 ; — subc. s. Islaz 275 ; — serdar or. R. Vîlcea 293 ; — Iordache or. Tn. Măgurele 35 ; — Petre 47 ; — Stan 71, 121, 122
Burchi, văt. pol. Bucureşti 322
Burcu Nicolae 45
Burdeanu Răducanu, prof. com. de prop. j. Muscel 36, 56, 93, 507—509 ; — zapciu s. Ulmeni j. Ilfov 527
Burileanu C., com. de prop. j. Dolj 57 ; — Ioan, prap. 75, 557—560 ; — subc. 34.
Burlacu Gheorghe, pandur 110
Burlan C., com. de prop. j. Vlaşca 57
Burtea Mihai, pat. or. Brăila 99
Buzai Ioan 95
Buzău j. 27, 55, 188, 233, 262, 416, 417, 441—444, 452, 482—486, 595 ; arderea Reg. org. or. — 262, 417, 483, 588, 591, 592 ; Banu, mah. — 416 ; cîrm. j. — 188, 249, 262, 416. 417, 441, 443, 484, 485, 586, 590, 592; clubul rev. din — 34. 178, 262 ; mag. or. — 34, 187, 249, 441, 442. 482, 590 ; — or. 37, 34—36, 101, 187. 201, 262, 587, 589, 590, 592 ; poliţia or. — 34, 590—592 ; seminarul din — 27 ; şcoală la — 482 ; vopseaua roşie or. — 416
Buzoianu D. or. Piteşti 505 ; — Mosha, or. R. de Vede 500
Cacaleţi s. j. Argeş 455 ; — s. j. Vlaşca 500
cafegiu 50, 509, 511
cafenea 269, 426, 437, 498, 510, 512, 588, 591, 620, 649 ; — a lui Anghelache 270
cai de poştă, v. poştă
caic 603
caimacam 91, 152, 160, 323, 342, 447, 469, 533, 548, 553, 557, 578, 639
Caitan, com. de prop. j. Dîmboviţa 55
Calafat 79, 599, 601, 603—605, 630, 632, 634 ; aleşii s. — 603, 605, 634 ; Carantina — 601—603, 605, 633, 634
Calcani Sevastian, sudit britanic or. Focşani 105
caleaşcă 336, 349, 409. 512
Calef Rafail, evreu 96
calfă de cizmar 51
Califarolu Mihalache serd. 528
Caloian Costache, subc. 453
Caloian V., com. de prop. j. Buzău 55, 188, 620 ; — pr. s. Stîlpu j. Buzău 55
candidat sătesc 37, 101, 107, 109, 277, 439, 440, 482, 525
Cantacuzino C., caimacam 85, 90, 92, 127, 152, 346, 549, 570, 634, 639; — Eliza Gh. Cantacuzino 83, 557 ; — Gheorghe, cîrm. j. Teleorman 71, 83, 418, 421—423, 521, 557, 580 ; — G. şef de masă căimăcămie 90, 92, 437
Capcă Gheorghe, cizmar 49
Capeleanu Ghiţă 51
Caperda Vasile 96
capi ai revoluţiei, relaţii cu — 128, 196, 290, 475 ; instrucţii de la — 291; — la Islaz 162
capitală v. Bucureşti
capitalist, împrumut de la — 196
car 72 ; — scos la lucru 129
Carabelea Costache 50
Caracal or. 251, 253—259, 264, 272, 273, 517, 537, 623, 646 ; arderea Reg. org. la — 178, 248, 251, 252, 254—258. 261, 264, 265, 271—273 ; bîlci la — 289. 651, 654 ; comisia vagabonzilor din or. — 252 ; mag. or. — 257—259 ; pol. or. — 97
Caracaleanu, Costache Gheorghe 50
Caracasidi Gavril. căpit. 310 ; — Mihail, căpit. 43, 74, 76, 95, 200, 260, 378, 390, 392, 393, 398
Caracaş Gr. 263
Caragea Dobre 50 ;
Caragea, pravila lui — 79
Caragiali C. 39, 571 ; — fraţii — 571
Caragic Alecu pah. 474 ; — Costache, com. de prop. j. Mehedinţi 57, 96, 424 ; — Ioan serd. 596
Caralopski Andraş 51
Caramanlîu Alexandru (Alecu) 33, 52, 53, 59, 60, 360 ; — Costache 53, 59, 61
Caramda Gheorghe Manu 47
Caramzulea Mihail, com. de prop.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

j. Dolj 57 ; — Petre, por. cvartirmaistru 75, 76
Caranfil Stati, pit. or. Buzău 443
carantină, cinovnic la — 100 ; doctor la — 100
caraulă 62, 343, 545, 588
Carcalechi, tipografia — 468
Cariadis, dr. 354, 366 ; — Iancu, secr. mag. or. Buzău 588
Carmenski 433
Carp 604
cartir 475
cartirmaistru 75
casa oştirii 23 ; — poştelor 372
Catacaţ G. com. de prop. j. Olt 56
Catina Costache, com. de prop. j. Argeş 31, 33, 54, 73, 303, 304, 359—363, 440, 456, 569, 574 ; — Elena 359 ; — Ioan, com. de prop. j. Ialomiţa 39, 41, 55, 82 ; — comisar de vopsea 239
cavaz 47, 49, 96
cavaler rusesc 511
cavalerie 162 ; cazarma de — 536, 558, 565 ; comandant de — 536, 556 ; ofiţer de — 652
cazac 62
cazarmă 15, 26, 214, 472, 533, 538, 540, 556, 558, 565, 577, 636 ; — din Dealul Spirii 202, 215 ; — de infanterie 158 536, 550, 566 ; eliberarea arestaţilor din — 537 ; revolta soldaţilor din — 637 ; revol. arestaţi la — 533, 536, 538 ; — la Ocnele Mari 312 ; răzvrătitori năvălind în — 164
cazin 314
Căcănău s. j. Teleorman 81, 450, 451 ; arderea Reg. org. s. — 450
căimăcămie 28, 29, 31, 78, 89—91, 96—98, 126, 140, 211, 258, 259, 275, 276, 292, 329, 351, 356, 361, 468, 377, 412, 436, 437, 440, 446, 480, 540, 544, 547, 549, 550, 556, 559, 564, 566, 598, 616, 638, 641, 646, 652, 662, 665 ; — ridicarea poporului împotriva — 649
Călăraşi or. 96
Călinescu Gheorghe pit., prof. Tg. Jiu 31, 37, 113
Cămărăşescu Costache, avocat 171, 176 ; — Ioan, căpit. 76, 77
cămărăşia ocnelor 313, 318
Căpăţînă Dumitru ; — Ioan ; — Marin ; — Tudor s. Ciocăneşti j. Muscel 606
Căpăţineanu Stanciu, prof. 46
căpitan de barieră 98
căprar de dorobanţi 254, 456
cărăuş 199, 325
Cărbuneşti, tg. j. Gorj 516
căruţă 568, 615
Cătălan Haim, evreu 96
Cătănescu Caloian, pit., prez. mag. or. Buzău 34, 187, 188, 590 ; — N., pit. or. Cîmpulung 497
Căţăl Dimitrie, căpit. de voluntari 95
Căzănescu Grigore 49
Ceapă Iordache Stoian s. Olăreni j. R. Sărat 111
ceasornicar 100
ceauş de pescari 405
Ceauşescu Dumitru 45 ; — Petre 96; — Radu, deputat j. Ialomiţa în comisia proprietăţii 34, 96, 182
Ceculescu Costache, căpr. 47
Celeiu s. j. Romanaţi 162, 653
Celurescu Ilie, protop. or. Cerneţi 425
Cenuşă Gheorghe Dumitru 40
cenzură desfiinţată 459
Cepariu Ioniţă 95
Cepescu 31
ceaprazar 46
Ceptureanu Th. or. Focşani 563
Cerdacu s. j. Sărat 112
Cerchez Costache, maior, cîrm. j. Muscel 287 ; — Pandele, col. 17
Cernătescu Dragomir 46 ; — Ioniţă, gref. trib. Mehedinţi 400 ; — Nicolae, căpr. 47 ; — Nedelcu 47 ; — N., prez. mag. Tn.-Severin 96 ; — Petre, com. de prop. j. Dolj 57 ; — Stan 47
Cernăvodeanu Const. serd. 296, 297
Cernea Constantin 47 ; — Dumitru s. Ulmeni, j. Ilfov 439 ; — Gancea Dumitru 439 ; — Marin Pîrvu 51
Cerneţi or. 37, 38, 95, 398—400, 404—407, 412—415, 424—427, 486, 490, 498, 511, 512, 513, 610—612, 617 ; arderea Reg. org. or. — 400, 412, 414 ; club rev. la — 417 ; mag. or. — 414 ; mah. Sf. Niculae or. — 424 ; vopseaua neagră or. — 405, 414
Cetatea s. j. Dolj 80, 455
Chelaru Radu j. Gorj, sluga lui Magheru 194
Chelu Stanciu 47
Chera st. Ioan Dascălu 134 ; — Nicolae 45
Chenespor Franţ 46
Chercu s. Cacaleţi j. Vlaşca 500
Chertes St. com. de prop. j. Buzău 55
Chesarie Măxineanu ierod. f. popa Radu or. Focşani com. de prop. j. R. Sărat 35, 54, 104, 227, 228
Chesbulean Nicolae or. Ocnele Mari 311

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Chetre Niță or. Pitești 405
chezaș 32, 85, 305, 383, 407, 412, 413 415, 417
chezășie 360, 363, 367, 373, 400, 413, 415, 416, 437, 442, 452, 456, 470, 500, 501, 523, 597, 601, 604, 656, 662 ; dat pe — 87, 114, 115, 120, 153, 185, 274, 283, 289, 291, 408, 532, 587, 644, 645, 650, 653, 658, 661, 663, 667, 669 ; eliberat pe — 42, 91, 114, 119, 121—124, 128, 135, 142—144, 146, 149, 150, 155, 160, 176, 177, 184, 187—189, 193, 195, 206, 207, 212, 216, 221, 229, 232, 238, 240, 243, 255, 260, 274, 284, 285, 299, 301, 305, 309, 333, 340, 345, 349, 374—376, 383—385, 401, 404, 407, 411, 413, 415, 417, 423, 431, 436, 441, 443, 449, 451, 453, 455, 457, 458, 478, 484, 486, 490, 495, 496, 499, 503, 507, 511, 513, 516, 518, 520, 527, 530, 532, 576, 583, 584, 586, 588, 593—595, 597, 607, 609, 621, 650, 660, 663, 665
Chihăescu Costache, serdar, căpit. de pol. 186, 368, 492, 494, 495, 568 ; dărîmarea casei lui — 572
Chinezu Manolache 574
Chintescu Chiriac, pit. membr. mag. or. Craiova 432
Chiojdeni s. j. R. Sărat 107
Chircea Dinu 48
Chirculescu D., com. de prop. j. Buzău 55 ; — N., com. de prop. j. Dîmbovița 55
Chiriac, cizmar 48 ; — cojocar 50 ; — Niță cojocarul 50
Chirilov Alecu, negut. or. București 403
Chiriţoiu Gheorghe, pit. or. Focșani 563
Chiriţopol Constantin, subc. pl. Filipești j. Prahova 150, 156, 220, 221, — Ioan (Iancu) or. Ploiești 152, 223, 224
Chiropul Alexandru ampl. Dep. d. n. 33, 402—404
Chițu Gheorghe, com. de prop. j. Dolj 57
Chiuciuc Vasile pat. or. Focșani 105
Chivovici Petrache 50
Ciculescu Alexandru, ajut. gref. trib. Teleorman 71, 528—530
Ciobanoglu Gheorghe, sudit austriac, pat. or. Brăila 100
Ciocănești s. j. Muscel 606, 607 ; arderea Reg. org. s. — 607
Ciochinescu Costache, pit. poliț. or. Buzău 34, 590—595
Ciocîrdia Dimitrie, cîrm. j. Ialomița 96
Ciocîrlan Costache or. București 143 ; — Scarlat, căpit. artilerie 74, 164, 543
ciocoi 449
Ciofeca Ghiță, clăcaș or. Focșani 111
Ciolan Ioan or. Cîmpulung 497
Ciomag Istrate ; — Manole s. Ciocănești j. Muscel 606
Cioranu Mihalache serd. 172, 343, 378
Ciorăscu Constantin, cojocar 48
Ciorăști s. j. R. Sărat 275
Ciordea Gheorghe, covrigar or. București 111
Ciorogîrla s. j. Ilfov 540 ; —, schit 242
Cipariu Timotei, membr. Comitet. Național romîn or. Sibiu 175
Ciupagea Eufrosina or. Cerneți 398; — Gh. por. 333, 571 ; — Iordache or. R. de Vede 500 ; — iuncăr. căpit. garda naț. 573 ; — Mihalache, prez. trib. j. Mehedinți 96, 390, 400, 406, 412, 415, 511, 512, 614, 618
Ciupescu Dimitrie, pah. ampl. la poștă 33, 52, 341—345
Ciupu Hriste 47
Ciurec Enache Alexiu 50
cizmar 45—52, 94, 103, 104, 311
Cîineni, punctul 564, 565
Cîmpina or. 352, 356
Cîmpineanu Ioan 266, 267, 268, 369, 468 ; — la cazarmă 215; — membr. guv. prov. 16, 364, 365, 628
Cîmpu, pl. j. Buzău 586
Cîmpul libertății, v. Filaret
Cîmpul lui Traian, tabăra de la — 200, 207, 312, 314, 315, 474, 615, 617—619, 629, 646
Cîmpulung or. 187, 194, 243, 280, 337, 341, 410, 497, 498, 508, 538, 640 ; arderea Reg. org. or. — 508 ; —, m-re 93
cîntăreț 45, 47, 108, 425
cîrciumar 45, 47—49, 51, 105, 111
cîrciumă 48, 87, 105, 111, 269, 270
Cîrste Nicola, beșliagă 51
Cladova 412, 414
Cladoveanu Neagu or. Cerneți 37, 95, 611—613 ; — Petruț or. Cerneți 37, 95, 405, 407
clase sociale 660
clăcaș 21, 111, 287, 288, 420, 421, 435, 445—450, 526, 588
Clinceanu Iosif, serd. com. de vops. or. București 368, 466
Clinovici Teodor 293
clopot, tragere de — 97, 325, 338, 362, 421, 473, 568, 574

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

club democratic 570, 571 ; — de meşteri 282, 655 ; — neguţătoresc 655 ; — revoluţionar 34, 105, 241, 300, 302, 314, 347, 356, 361, 409, 480, 487, 508, 514, 531, 571, 616, 648, 656 ; — la Apolonie 361 ; — la Colciac 361 ; — la Mavromati 571, 572 ; — la Petrache Pereţ 172
Cnezu M. 40, 41 ; — Zinca 473
Coadă Teodor, por. 74, 279, 280, 577 —579
cocardă 207, 302, 403, 569, 592, 654, 662 ; împodobiţi cu — 291; — pentru ţărani 683
Cocea Nicolae, prof. 93
Cociturov Al. căpit. 554
Cocofis At. or. R. de Vede 500, 501
Coconi 139, 140, 229, 230, 291 ; — s. j. Ilfov 519 ; — Stavrachi 230
Cocoş Ioan, birnic. s. Cerdacu j. R. Sărat 112 ; — Neagu, salahor, mah. Pităreasa or. R. Sărat 109
Coculescu Nicolae or. Piteşti 308
Cocuvici Anghel or. R. de Vede 501
Codreanu Constantin, prof. R. Vîlcea 36, 204 ; — Ion Tănase 547, 548
Codru Gherman Ioan (Ioan Codru Drăguşanu), prof. com. de prop. j. Prahova 55, 229, 231, 240, 659 —661
cofetar 45, 99
cofetărie 348
Coiescu Costache 658
Cojescu Ioan, com. de prop. j. Ilfov 56
cojocar 45—52, 255, 311
Cojocaru Dumitrache, îngrijitor la arestul Văcăreşti 385—390, 395, 396
Cojocăreanu, dir. Carantina Calafat 604
Colceac Matei, pah. 33, 346—349
colegiul naţional v. Sf. Sava
colivă de nisip 278
Colquhoun Robert, consul eng. Bucureşti 409
Colţea, spital 31, 33, 35, 37, 38, 72, 130, 134, 137, 148, 151, 154, 156, 157, 168, 172, 173, 210, 218, 229, 260, 277, 360, 362, 363, 374, 375, 460, 472, 480, 484, 488, 492—494, 524, 541, 549, 551, 554, 558, 564, 565, 574, 577, 625, 626, 630, 638, 648, 656, 668
Coman, nep. Andronache, pandur 110
comanda de învăţătură 558, 565
comandantul corpului 5 infanterie 44, 58, 62, 63, 67, 69, 85, 89, 92, 124, 132, 139, 140, 143, 147, 148, 150—152, 160, 174, 185, 217, 230, 240, 243, 340, 345, 360, 582, 613, 622, 625, 644, 656 ; — or. Bucureşti 63, 65, 66, 131, 139, 153, 156, 333, 334 ; — oştirilor din Valahia Mică 129 ; — de regiment 23, 75, 276, 315 ; — de roată (compania) 25, 62, 76, 253, 275, 314
Comăneanu Ioan (Iancu) or. Bucureşti 134, 186, 491, 492, 495
comisar de propagandă 55—57, 79, 93, 96, 196, 200, 208, 242, 256, 264, 265, 273, 306, 320, 323, 329, 342, 361, 362, 420, 426, 428, 485, 508, 513 ; — v. Almăşanu D., Amărăscu Ioan, Aricescu Apostol, Barbu Ştefan, Baronţi At., Băjescu C., Bătrîneanu Al. D., Braţu Mihail, Brezoianu C., Buciţeanu Ioan, Burdeanu Răducanu, Burileanu C., Burlan C., Caitan, Caloian V., Caragic C., Caramzulea M. Catacat G., Catina C., Catina I., Cernătescu Petre, Chertes Şt., Chesarie ierodiacon, Chirculescu D., Chirculescu N., Chiţu Gheorghe, Codrea Gherman Ioan, Cojescu Ioan, Costinescu Ioan, Cutcudache C., Daniil Andrei, Dedu Al., Dobrescu I., Duţulescu Damian, Eliseu, armeiu, Evghenie ieromonah, Florescu D., Florescu N., Fotescu Al., Gărdescu Al., Gheorghescu Matache, Haneş Vasile, Ialomiceanu Şt., Iarca Matache, Iliescu Nichifor, Ioan Acsentie, Ionaşcu I., Ionescu I., Ioranu Gr., Iosif diaconul, Livaditu Ioan, Manega C., Manu Al., Marghiloman H. M., Mavrodolu Gheorghe, Mărculescu C., Mărculescu Şt., Meletie C., Mihăescu Simion, Mihăileanu Panait, Nanu N., Nenovici Niculae (Nae), Nestor Heruvim, Nicolau Petre, Oprescu D., Orbescu Petre, Otnescu At., Paleologu C., Papadopol I., Papiu Al., Papiu Ioan, Partenie ieromonah, Pavlu Gheorghe, Peticu I., Petrescu Al., Petrescu Ioan, Podeanu C., Pretorian Andrei, Procopie I., Pumnu Aaron, Puşcaşu Ioan, Rizescu C., Rîureanu G., Roman G., Rotescu Ioan, Ruptureanu I., Rusescu C., Seracin Gheorghe, Serghiad C., Şerbănescu N., Ştefănescu V., Telegescu C., Teodor iconomul Bistriţei, Turnavitu Ştefan, Veniamin diacon., Verzea Ieremia. Vlădescu Gheorghe, Vuticescu, Zalic C., Zaman C., Zăgănescu D., Zotu Ioan

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

comisar extraordinar de propagandă 57, 68, 84, 160, 213, 345, 358, 401, 525, 526, 660, 661 ; v. Teodor iconomul, Urlăţeanu Costache, Varlaam monahul
comisar împărătesc 369, 440
comisia pentru cercetarea şi asigurarea liniştii obşteşti 230 ; — pentru cercetarea persoanelor bănuite în j. Romanaţi 97, 98, 261 ; — dezarmării or. Focşani 666 ; — dezrobirii ţiganilor 41, 226 ; — vagabonzilor din or. Caracal 252, 253 ; — or. Focşani 667
Comitetul carantinelor 121, 358, 602, 605, 633, 634 ; — naţional romîn din Transilvania 174, 191, 629, 630, 632 ; — oştirii 636
companie (roată) 17, 25, 28, 159, 190, 275, 311—313, 315, 317—319, 398, 506, 537, 545, 553, 554, 578, 636, 646 ; bărbierul — 636 ; — de pompieri 20, 22, 73, 132, 201, 202 ; gratificaţie — 20, 22
complot între soldaţi 275
complotist 99, 198, 263
comunism 95, 113, 283
Conciu, pol. or. Piteşti 302, 304
Condeescu, slt. 26 ; — Oprea 40 ; — Tache or. Bucureşti 572
Condi cîrcium. 45
Constantin cavaful, staroste 96, 416; — cizmarul 51, 94 ; — croitorul 49 ; — Gheorghe, jude 49 ; — Hagi Tudorache, neguţ. Bucureşti 657 ; — Ion, tabacul 49 ; — Mihalache 52 ; — pr. or. Piteşti 308 ; — psaltul or. R. Sărat 108 ; — rachierul 50 ; — tabacul 49
Constantinescu Emanoil, cîrm. j. Teleorman 289, 510, 651, 653 ; — Grigore, prof. 96 ; — Ioan 229, 231 ; — Nicolai 579 ; — Teodor, por. or. Bucureşti 636—639
Constantinopol (Ţarigrad) 182, 342, 603 ; jurnalul de — 353
Constantinovici Dumitru, odagiu 49
constituţia 58, 119, 120, 149, 198, 244, 280, 302, 303, 348, 362, 399, 411, 425, 427, 439, 441, 448, 451, 455, 466, 482, 510 ; — acceptată de vodă 58, 314, 554, 590 ; — bîrfită 325 ; — citită la cazarmă 542 ; instrucţii pentru — 319 ; jurămînt pe — 58, 128, 158, 159, 162, 163, 171, 187, 190, 200, 215, 216, 241, 247, 266, 271, 300, 302, 314, 315, 323, 328, 343, 517, 533, 536, 550, 555, 565, 567, 641, 645, 651, 654, serbarea proclamării — 289, 317 ; sprijinirea — 36, 95, 98, 107, 108, 123, 160, 164, 204, 261, 263, 265, 290, 315, 320, 353, 640
consul general al Rusiei 142, 306
consulat 83, 464 ; — englez, 165, 385—388, 391, 396, 615, 624 ; — prusian 128
Conturovici căpit. 333
Conţescu Grigore 570 ; — Toma, por. or. Piteşti 286—289, 308, 309, 506
Copăceni, moş. j. Ilfov 379
Copcea Ioan, pit. or. R. de Vede 500, 501
Corbescu N. 443
Corespondenţă 24, 63, 97 ; — comercială 463 ; — tainică 197, 286
Cornăteanu Ianache or. Piteşti 308
Cornești s. j. Dîmboviţa 212 ; — moş. 213
Cornescu Costache log. complotist reacţionar 213 ; — Mihail vor. prez. Comisiei de cercetare 27, 29 31, 43, 44, 52—54, 59—67, 72, 73, 80, 83, 85, 87, 89, 91, 92, 116, 118, 125, 130—132, 136, 140, 148, 149, 153—155, 157, 165, 168, 169, 172, 175, 178, 181, 182, 186, 218, 231, 240, 278, 282, 296, 298—301, 303—305, 307, 310, 313, 316—319, 323, 326, 327, 329, 330, 332—335, 338—340, 344, 345, 351, 354, 355, 357, 358, 360, 362—365. 371, 374—376, 378, 379, 381, 384—395, 397, 401, 403—405, 407, 408, 410, 411, 413, 415—418, 422 423, 425—427, 429, 430, 433—436, 438, 441, 442, 444, 445, 449, 451, 453, 455, 457—463, 465, 470, 471, 478, 479, 481, 483—485, 489, 491—496, 499, 502, 503, 506, 507, 509, 511, 512, 513, 516, 518, 520, 522—526, 528, 530—532, 535, 537, 541—544, 550—553, 555—557, 559, 560, 562, 564—567, 573, 576, 578, 579, 581, 582, 585, 587, 597, 598, 590, 593, 602, 605, 607, 608—613, 617, 621, 622, 624, 625, 630, 631, 633, 634, 639, 640, 642, 644, 647—650, 653, 655—659, 661—663, 668, 669
Cornet s. j. Dolj 620
corp de gardă 533
corporaţie 479
Costa Tanasie or. Craiova 599
Costache Anton, cojocar 48 ; — Iancu 45 ; — Neculai, măcelar or. Focşani 104 ; — f. Sasu or. Piteşti 505
Costandin, f. Merlă or. Ocnele Mari 311 ; — Mihail 149 ; — Mihalache or. Focşani 149 ; — Niculae 311 ; — Panait Petru or. Ocnele Mari

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

311 ; — Teodor, por. 74 ; — Tudorache or. Piteşti 308
Costea brutarul 48 ; — Hagi Pandele neguţ. Bucureşti 649, 657
Costescu Constantin, director şcoalei din Iaşi 32 ; — Costache 346 ; — Gheorghe, cadet 183 ; — Iancu 346
Costi fierarul 51
Costienii de Jos s. j. R. Sărat 107, 109 ; — Mari s. j. R. Sărat 109
Costiescu Gheorghe, unterofiţer 75 ; — Miltiade iuncăr 75
Costinescu Ioan or. Buzău, com. de prop. j. Buzău 55, 201
Coşcodia s. j. Ialomiţa 97
Coşoveni s. j. Dolj, revol. tăbărîţi la — 473
Cotescu, gref. trib. Teleorman 529
Coteşti s. j. R. Sărat 102, 112
Cotroceni 356, 371, 378, 445, 469 ; — arestat la — 36 ; —, m-re 158
covrigar 105, 111
Cozia m-re 646
Cozma Dumitrache or. Piteşti 504
Cozmovici N. com. pol. or. Craiova 599, 600
crai 256, 302, 412, 493
Craiova or. 25, 38, 73, 75, 77—79, 91, 131, 175, 198, 208, 219, 225, 289, 290, 321, 388, 398, 400, 405, 425, 429, 431, 432, 434, 454, 472, 474—476, 478, 487, 510, 516—518, 540, 551, 568, 574, 579, 595—597, 600, 602—605, 613, 614, 616, 618, 620, 627, 629—631, 633, 635, 645, 646, 651, 653—655 ; arderea Reg. org. or. — 79, 226, 429, 432, 433, 514, 517, 596, 604, 620, 627, 631, 633, 647, 654 ; arestat la — 36 ; arestul din — 77—79 ; cazarma din — 517 ; cazin la — 619 ; clubul revol. or. — 166, 476 ; Curtea apelativă — 431, 474 ; Episcopia din — 38, 166 ; mag. or. 78, 432, 473, 517, 596, 619, 620 ; pension de fete — 433 ; pol. or. — 618, 619 ; puşcăria — 515 ; şcoală la — 388, 432, 473, 474, 517, 595, 619, 628, 631 ; Tîrgul de Afară — 432, 433, 474, 517 ; trib. — 596
Craioveanu Costache, cojocar 47
Crasal Petrache or. Cîmpulung 497
Crăciun Niţă s. Văleni Ciocăneşti j. Muscel 606 ; — Stoian pit. poliţ. or. Piteşti 504—507
Creţeanu G. 41 ; — I., 41
Creţulescu A. 42 ; — A. Constantin, membr. guv. prov. 16, 17, 32, 266, 268, 364, 365, 370, 466, 628 ; — D. şef pol. 369, 549, 624 ; — N. 40 ; — Scarlat, polc. şeful gardei naţionale 247, 380, 662
Creţuleştii 267
Critia A. 40
Crîngaşi Nicolae s. Ulmeni j. Ilfov 439, 527
Crînguri, moş. j. Dîmboviţa 279, 577
croitor 45—47, 49—51, 95, 414 ; — la polc. 312
Crucea militară a Poloniei (decoraţie) 19
Crunţescu Drăgan s. Urziceni j. Ialomiţa 97
Cucu Ghiţă, ales s. Văleni Ciocăneşti j. Muşcel ; — Sandu 606
Cuculescu Nicolae, prez. club. rev. or. Piteşti, 302 304
Cuhea Ioniţă or. Piteşti 504
Culeşti, fraţii 573
Cureanu Nicolae 45
curelar 46, 51
curier 24, 28. 106, 561, 603, 605, 615, 634, 652 ; — domnesc 253
Curila, moş. j. Mehedinţi 406
Curtea de Argeş or. 312, 316, 456 ; — bis. domnească — 608
Curtea administrativă 267, 468 ; — apelativă criminală 30 ; — protectoare 491 ; — suzerană 491
Curtic Mihalache or. Piteşti 504
Cutcudache C., com. de prop. j. Vîlcea 56
cutier sătesc 38
Cuţarida Alexandru por. 29, 33, 52, 74, 76, 299, 310—319 ; — Apostol por. 74, 554—556 ; — Constantin 33, 52, 299, 301, — Constantin pah. (tatăl) 299, 301 ; — Eufrosina 301 ; Niculae 33, 52, 299, 335—340
daco-romînă. împărăţie 175, 191
dajdie, împotrivire la plată de — 21
Damian, subprof. or. Giurgiu 571
Danciu, cojocar or. Ocnele Mari 311
Dancov Ili or. R. de Vede 501
Dancovici Vasile neguţ. prez. Asociaţiei de comerţ 84, 343, 655—660
Danenberg, g-ral-locot. 243, 244, 247—249, 251—257, 259—261, 264, 268, 269, 271, 273—277, 279, 280, 283, 285, 286, 289, 291, 310, 459, 605, 610, 625, 633, 634, 639, 642, 644, 647, 650, 652, 655, 659, 662, 663, 669
Daniil Andrei, com. de prop. j. Teleorman 56 ; — Nicolae, slugă 193
Daniilevski, g-ral maior, Comandantul or. Bucureşti 62, 63, 65, 66, 82, 88, 89, 117, 125, 127, 130, 131, 144, 150, 152, 153, 156, 157, 168, 169, 173, 181, 186, 333, 334, 507, 523, 586, 587, 589

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Daragan Mihail, polc. 60, 63, 117, 132, 136, 140, 141, 153, 155, 157, 158, 180, 185, 186, 210, 219, 240, 373, 593, 594, 613, 645, 646, 648, 656
Daragiu, f. Vlad 51
daruri guv. rev. 39, 40
Dascălu Ioan, s. Ciorăşti j. R. Sărat, feldwebel 134, 253, 275, 276
Datcu Dragomir, clăcaş s. Viişoara j. Teleorman 36, 80, 446, 448 ; — Petru or. Piteşti 504
Davicion 39
Davidescu Grigore or. R. Vîlcea 36, 123 ; — Petre unterof. 75 ; — Ştefan 46 ; — Ştefan prez. mag. or. R. Vîlcea 317
Dăbuleni s. j. Romanaţi 271 ; — aleşii satului 272
Dălhăuţi, surghiunit la schitul — 211
Dăscălescu G. pit. or. Buzău 443
Dealul Spirii, războirea din — 202
Deciu sîrbu s. Ulmeni j. Ilfov 527
Dediu Stoica, s. Odaia Topliceanu, j. R. Sărat 109
Dedu Alecu, pit. com. de prop. j. Muscel 56, 93, 131, 196, 498 ; — f. Marin mocanu s. Bălţaţi j. R. Sărat 109
Dedulescu Anastase chezaş 32
Deivos Ioan, por. 74
dejurstva oştirii 22, 61, 73, 126, 275, 290, 291, 315, 533, 537, 540, 541, 543, 544, 549, 550, 554, 556, 558, 566, 577, 635, 637, 641, 651, 652, 654, 655
Dena Mihalache văt. or. Piteşti 504
Departamentul (Ministerul) trebilor din Afară 26; — credinţei (Logofeţia bisericească) 204, 226, 241, 253, 294, 296, 482, 664 ; — dreptăţii 29—31, 42, 43, 129, 250, 261, 331, 332, 351, 352, 354, 479, 480, 528 ; — finanţelor (Visteria, Ministerul finanţelor) 21, 22, 53, 180, 182, 258, 300, 403, 409, 480, 502, 520, 530, 613 ; — din Năuntru (Vornicia din năuntru, Ministerul trebilor din năuntru) 21, 22, 24, 34, 43, 44, 53, 54, 60, 61, 71, 86, 97, 106, 107, 140, 146, 152, 156, 177, 183, 194, 204, 210—213, 235, 237, 238, 245, 246, 252, 254, 257, 265, 270, 287, 288, 306, 307, 309, 316, 319, 323, 354, 369, 370, 377, 378, 385, 402, 403, 421, 422, 449, 451, 453, 464—467, 469, 470, 485, 486, 503, 521, 526, 529, 586, 587, 589, 590, 597, 598, 600, 601, 604, 615, 616, 644, 667, 668 ; arestat la — 154, 160 ; norod adunat la — 343, 349 ; — ostăşesc (Ministerul de război) 22, 24, 26, 27, 84
deputat al j. Ialomiţa 97
deputaţie 40, 272, 273 ; — la palatul administraţiei 300, 378, 381, 385
Derbescu, gin. Chirului, adunări la casa lui — 171
Deremgiu Hristache 46
Dertman Andrei, cadet 85 ; — Gheorghe, căpit. la garda naţională 274 ; — Ioan 87, 89
Deveselu, moş. j. Romanaţi 198
Diacu Nicolae 46
dicţionar, tipărire 190
Diculescu 474
Diiculescu Ioan, serd. 432, 596
diligenţă 324, 325, 474
Dima Obretin Tănasie 49
Dimiian or. R. de Vede 500
Dimitrescu Iorgu, secr. cîrm. Buzău 34, 52, 441—444, 591 ; — Nae or. Focşani 563 ; — Niţă registr. 51 ; — por. 578 ; — Zisu 47
Dimitreştii de Sus, s. j. R. Sărat 107
Dimitrie Ioan or. R. Sărat, pandur 209
Dimitriu A. or. Piteşti 505 ; — Constantin 40, 94 ; — Enache, por. 74 ; — Ianu or. Piteşti 504 ; — Petre 48
Dincă cizmar 51 ; — cojocar 51 ; — dogarul 45 ; — grădinar, sîrb, or. Focşani 112 ; — Marin, cojocar 48 ; — Niţă, morar 48 ; — popa Tonescu 47 ; — protop. Craiova 38, 516—518 ; — Stan, croitor 45
Dinu cizmar or. Ocnele Mari 311 ; — f. diacon Nicolae s. Ciocăneşti j. Muşcel ; — gin. Enache 606 ; — vătaf 342
Dinulescu Constantin, birnic, s. Chiojdeni j. R. Sărat 107; — Radu, birnic s. Dinuleşti j. R. Sărat 107 ; — Vasile 96
Dinuleşti (Dănuleşti), s. j. R. Sărat 107 ; — de Jos j. R. Sărat 107
Dinţuleasa Mariuţa Ioniţă 47
Dionisie arhimandrit v. Romano Dionisie
direcţia poştelor 43, 61
Disescu Gheorghe or. R. Vîlcea 293; — Iorgu 46
Diţă Tudor, lăutar 52
divizion 25, 73, 171, 290, 523—534, 539, 540, 546, 551, 552, 554, 555, 558, 559, 565—567
Dîlgeanu Alex. or. Craiova 475, 476 599
Dîmboviţa j. 55, 143, 212, 213, 278, 409, 438, 440 ; — cîrm. j. — 53, 173, 278, 279, 643, 644 ; — rîu 623

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Dobrescu I., com. de prop. j. Vlaşca 57
Dobrianu Ghiţă 48 ; — Tache or. Piteşti 504
Dobriceanu, sam. j. Dolj 614
Dochia Stan s. Rubla j. R. Sărat 110
doctor 40, 41, 121, 345, 352, 354, 360, 363, 366, 374, 487, 541, 614 ; — de judeţ 100
dogar 45
Dogaru Ion s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Doicescu D. or. Piteşti 504
dojană poliţienească 120, 288
Dolj j. 57, 80, 149, 208, 211, 453, 455, 513, 515, 627 ; cîrm. j. — 431, 434, 597, 598, 616, 629, 632, 634 ; trib. — 596, 599, 601
Donea cluc. 380
dorobanţ. 16, 30, 100, 258, 290, 302, 332, 405, 406, 420, 427, 445, 449, 456, 466, 487, 498, 512, 533, 537, 547, 568, 584, 591, 597, 614, 618, 619, 646, 652, 654 ; — bătut 129
dragoman 89, 100, 625, 626
Dragoslavele, schela — 141
Dragoş Grigore or. R. Sărat 108
Draguli Dumitru, pandur 110
Drăgăşani (sic) Drăghiceni s. j. Romanaţi 255
Drăgoescu Ştefan serd. 582
Drăguţescu or. Piteşti 504
Drăguşi s. j. Făgăraş 659
Drojănescu Dincă 46
droşcă 43, 61, 62, 125, 302, 336, 371, 381, 571, 572
Drugaru Ioan Petre 40
Duca C. 382
Ducareţu Ioniţă, şef roţii de voluntiri 95
Duhamel A. g-ral-maior 71, 77, 80, 81, 83, 113, 114, 117—121, 123, 125, 126, 132, 146, 159—167, 171, 176, 179, 185, 190, 195—197, 199—204, 206, 208, 210, 213, 215, 217, 219—221, 224—226, 231, 233, 235, 236, 239, 240, 243, 251, 260, 263, 265, 276, 280—282, 291, 306, 342, 350, 351, 355, 356, 358, 366, 375, 376, 379, 383—385, 421, 423, 424, 429—431, 441, 449, 451, 453, 455, 463, 464, 469, 471, 477, 480, 481, 486, 491, 496, 503, 509, 515, 516, 518, 523, 526, 527, 529, 530, 534, 536, 543, 544, 550—553, 555—557, 560, 562—565, 567, 570, 573 577—579, 582, 585, 586, 589, 593, 594, 593, 612, 617, 620, 652, 661
dulgher 52, 94, 101, 107, 452
Duminică post. s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Dumitrache cafegiu or. Craiova 599; — cizmarul, vătăşel 94 ; — Ioan 35
Dumitraşcu s. Jirlău j. R. Sărat 211
Dumitrescu subc. j. Ilfov 568 ; — Ioniţă 572 ; — Sterie 94
Dumitru bărbierul 49 ; — cizmarul 51, 417 ; — cîrcium. 49 ; — f. Costache Mihăileanu 134 ; — Ghiţă or. Piteşti 505 ; — Grecu 94 ; — Ioachim or. Buzău 417 ; — gin. Ioniţă Spirache 50 ; — Lazăr or. R. de Vede 500, 501 ; — gin. Pătru brutarul 48 ; — pr. s. Cetatea j. Dolj 65, 80, 454, 455 ; — Stan or. Piteşti 505 ; — Tănase cavafu 49 ; — Tănase, supus grec. 111 ; — f. popa Ion Ungureanu 48 ; — f. Toia or. Ocnele Mari 311
Dunăre, pichet pe — 17, 25, 488 ; trecere peste — 274, 602—604, 646
Duşca Nicolai, ampl. 99
Duţă argintarul, pat. or. Focşani 105
Duţulescu Damian, com. de prop. j. Vlaşca 57
Economu Gheorghe cofet. or. Brăila 99
Eforia şcoalelor 294—299
Eliade Ioan Rădulescu 69, 71, 96, 113, 198, 199, 221, 269, 270, 323, 324, 338, 465, 468, 472, 482, 483, 517, 527, 568, 570, 572, 651, 654, 666, 668 ; — la Islaz 197, 198, 289 ; — membr. guv. prov. 15, 17, 18, 21, 22 ; — membr. Locot. domn. 24, 26 ; — ministru Dep. Credinţei 204, 664
Eliad (Iliat, Eliat) Petrache 38, 81, 385, 386, 388—394, 396, 430—434, 477, 478, 594, 631, 633
Eliseu armeiu, com. de prop. j. Prahova 55
Elveţia 356
Ene boiangiu 43
englez, supus — 433
Enuşescu Petre 45
Episcopia Argeş 36, 135, 608, 609 ; — Buzău 27, 99, 210, 238, 262, 588, 591, 592, 665, 667, 668 ; — Rîmnic (din Craiova) 166 206, 231, 386, 389, 517, 618
epistat de mahala 270, 343 ; — de moşie 209, 624
Epitis C. serd., doctor 100
epolet 361
Erculan Selvie Ioan, zugrav din Transilvania 259, 260
escadron 164, 289, 290, 510, 536,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

544, 579, 653, 654 ; comandant de — 556, 559
Eşan Dumitrache, pit. 428
eşarfă revoluţionară 207, 291, 539, 540, 573, 592, 604, 605, 616, 654, 663
Evghenie ierom. com. de prop. j. R. Sărat 54
Evdochimov Andrei por. 637
evreu 95, 96, 111, 218
factor tipografic 459
Farcaş Hristodor, dragoman 460—462
fartalnic, slujbaş — 254
Făgăraş 659, 660
Făgărăşanu Ioniţă, pat. or. Focşani 104
Fălcoianu Dimitrie 410
Fărcăşanu Drăghicean, căpit. 74, 216, 260
feldwebel 275, 312, 315
Felea Dimitrie, tist. de dorob. la tabăra lui Magheru 94
Felioiu Nae, pol. or. Slatina 245, 246
felucă 604
Ferdinand, factorul tipografiei Pruncul romîn 39
Ferechidi Ştefan, pit. 32, 195
ferpost 603, 605
fierar 51
Filaret, cîmpul — 236, 323, 361, 362, 377, 380, 402, 409, 469, 533, 637, 638
Filimon, cîrcium. 48
Filip Matache căpr. 46
Filip, pr. s. Cetatea j. Dolj 454 ; — tabacu or. Piteşti 505
Filipescu Alexandru, ban, efor al şcoalelor 294, 296 ; — Ioan Alecu 300 ; — Costache min. Finanţelor 180, 214, 324, 353, 479, 530, 531, 643 ; — D. (Tache) 596, 597, 618, 620 ; — Ioan cîrm. j. Buzău 482, 590, 592 ; — Ioan (Iancu) m. log., şeful Dep. d. n. 32, 54, 220, 223, 587, 668 ; — locot. 534, 541 ; — Scarlat, cîrm. j. R. Sărat 120 ; — cîrm. j. Prahova 352
Filipeşti, pl. j. Prahova 220
Filişanu Dimitrie (Tache) cîrm. j. Dolj 77—79, 400, 431, 432, 454, 473, 475, 477
Filiti Grigore, ampl. Comitetul Carantinelor 356—358
Filotei icon. ep. Buzău, 591, 665
firman 657, 658
Flămînda s. j. Teleorman 579
Florea dorobanţ 466 ; — f. Mandei 48 ; — Nicolai, s. Boldu j. R. Sărat 109 ; — pr. s. Riioasa j. Teleorman 35, 65, 80, 119, 272 ; — vizitiu 46
Florescu Costache 355, 418, 419 ; — D. com. de prop. j. Prahova 55 ; — Emanoil, complotist reacţionar 213 ; — Em. Ioan, polc. aghiotant domnesc 336, 538 ; — G. Ioan (Iancu) serd. jud. trib. crim. 350, 351, 354, 355 ; — N. com. de prop. j. Ilfov 56
Florian Aaron, med. cîrm. j. Dolj 78, 268, 432, 454, 474, 488, 514, 515, 596, 599—601, 603, 605, 618, 620, 625—628, 630—633
Fîntîneanu Ioan, pit. secr. cîrm. j. Olt 245, 246
Focşani or. 35, 67, 101—106, 111, 149, 227, 249, 250, 364, 369, 372, 416, 427, 561—563, 663, 665, 667—669 ; — arderea Reg. org. or. — 120 ; — club revol. la — 245 ; — j. 211 ; mag. or. — 251, 563 ; — Moldovei 103 ; — pl. 211 ; —, pol. or. 666, 667 ; serbarea rev. la — 120
Formac Nichita, cîrm. j. Gorj 616
Formion Vasile, dr. 32, 195
Fotescu Alecu, com. de prop. j. Dîmboviţa 55, 88 ; — Costache 88
Fotian Matei s. Coşcodia j. Ialomiţa 97
Frangulescu Ioan 96
Frankfurt, oştire din — 244
Franţa 19, 572 ; francez, în misiune 321 ; revoluţia din — 279, 462, 514, 577
Fredel, staroste de sudiţi 48
Freit, croitor 51
Fridrich, cizmar 46 ; — spiter 46
Frumuşanu Dimitrie, prof. 96 ; — Dinu s. Bîrzău de Gilort j. Gorj 584, 585
Fuad efendi 206, 241, 278, 329, 342, 371, 378, 440, 461, 475, 479, 480, 521, 572, 573, 586, 599—602, 605, 630, 632, 633, 665
Fundăţeanu Haralambie, prez. mag. or. Caracal 98
Furduescu Alecu 51 ; — Toma, secr. cîrm. j. Argeş 122, 303, 304, 307
Gaba Radu, birnic s. Lăstuni j. R. Sărat 107
Galaction ep. Rîmnic 517
Galaţi or. 342, 369—371, 667
galbeni (monedă) 365, 611, 616, 623
Galeşu M. 317
Galicea, s. j. Dolj 268
Gancea Tudor, bulgar, dulgher 35, 52, 451—453
Garbaţki Anton, polc. membr. Com. de cercetare 29—31, 33, 44, 52, 53, 59—62, 66, 73, 75, 80, 84, 118, 149,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

157, 165, 172, 296, 298, 299—301, 303—305, 310, 312, 313, 316—318, 323, 326, 327, 330, 332, 333, 335, 338—340, 344, 345, 349—351, 355, 357, 358, 362, 363, 371, 374, 376, 378, 379, 381, 385—395, 397, 401, 403, 404, 407, 408, 410, 411, 413, 415—418, 423, 425—427, 429, 433—436, 438, 441, 442, 444, 446—453, 455, 457, 459, 462, 463, 471, 478, 481, 483, 484, 489, 491, 492, 495, 496, 499, 502, 503, 506, 507, 509, 511, 512, 513, 516, 518, 520, 522, 523, 526, 528, 530, 532, 537, 541, 544, 550—553, 555, 556, 559, 560, 562, 564—567, 576—579, 581, 582, 585, 587, 607, 608, 610, 612, 614, 617, 621, 622, 633, 634, 639, 642, 644, 645, 647, 650, 655, 659, 663, 669
garda națională 15, 35, 37, 44, 45, 68, 96, 98, 216, 234—236, 247, 262, 345, 401, 406, 491, 596, 597, 599, 652, 662 ; căpit. la — 45 — 47, 51, 97, 106, 107, 123, 406, 497 ; căprar — 45—47, 51, 97, 106, 107, 123, 494 ; șeful — 24, 95, 247, 332 ; vătaf la — 497
gardian (gardist în garda națională) 76, 77 205, 274, 302, 314, 331—333, 378, 389, 399, 402, 414, 420, 433, 494, 529 ; uniformă de — 491, 492
garnizoană 16, 23, 190, 290, 291, 634—636, 640, 641, 651, 655
Gazeta de Transilvania 302
gazetă v. jurnal
Gazoti Spirache 381
Găești, tg. j. Dîmbovița 410, 438, 440 ; — moș. 409, 411
Gălășescu Niculae (Naie) s. Cacaleți j. Argeș, subc. pl. Argeș 303, 304, 308, 455—458
Gălășești s. j. Argeș 192 ; — pl. 435
Găiseanu Iordache, arend. moș. Racovița j. Argeș 287
Găman Gheorghe, por. 189
Gănescu B. Barbu 41 ; — Ioan, iuncăr 75 ; — prap. 433 ; — Ștefan, cluc. or. Craiova, 433, 599
Gărdăreanu I. or. Cerneți 610, 611
Gărdescu Al. com. de prop. j. Dîmbovița 55, 571 ; — Alexandru II, por. 76 ; — Grigore, por, 17, 73, 76, 310 ; — Or. Pitești 505 ; — Ioan, por. 74, 276, 551—553 ; — Ștefan subc. pl. Blahnița j. Mehedinți 37, 486—490, 615
general comando din Sibiu 629, 632
Geneva, învățătură la — 365
Germania rev. din — 462 ; ajutor din — 572
Ghenadie Tripoleos, arhiereu or. Iași 242
Ghencea or. Pitești 504
Ghenea, protop. pl. Focșani 211 ; — Stan, afumător, Carantina Calafat 603
Ghenescu Dimitrie 68
Ghenhăr, croitor 46
Ghenu Ghiță, cavaf. 268, 269
Gheorghe Ancuța f. Vasile, s. Urlești j. R. Sărat 106 ; — boiangiu, or. Focșani 105 ; — brutar 94 ; — căpit. pol. București 568, 574, 575; — cizmar 47 ; — fr. Dumitru Tănase 49 ; — G. 40 ; — Hagiu, cafegiu 50 ; — f. Ioan or. Ocnele Mari 311 ; — șlicar 51 ; — Marin or. Pitești 505 ; — morar 49 ; — Petru or. Craiova 599 ; — f. popa Păun 48 ; — pr. or. Craiova 596 ; — pr., oficiantul ceremoniei jurămîntului la Islaz 36, 65, 80, 119 ; — simigiu 50 — tabac 49
Gheorghescu Ioan, or. Tîrgoviște 41, 157, 278, 279 ; — Ioniță, or. Ocnele Mari 229—231, 311, 642 ; — Matache, com. de prop. j. Gorj 57 ; — Mihalache (Mihail) prof. Tg. Jiu 32, 37, 184, 186, 594 ; — Teodor or. Pitești 145
Gheorghiadi Costache, subc. pl. Marginea de Jos j. R. Sărat 103
Gheorghiescu Niculae, scr. Ef. Școalelor 296, 297
Gheorghievici Ivancea (Ivan) neguț. or. Cerneți 32, 37, 95 ; — căpit. garda naț. 406, 411—413
Gherghinoiu Nicolai 97
Gheorghiță Lazăr, s. Boldu, j. R. Sărat 109 ; — Nicolae, pandur, or. R. Sărat 109
Gheorghiu Dimitrie or. R. de Vede 500, 501 ; — G. or. Cîmpulung 497 ; — Hagi Tănase 45 ; — Iancu 51 ; — Mihalache 152, 154, 160, 291 ; — N. or. Pitești 504 ; — Tache, or. Ocnele Mari 311 ; — Teodor, pom. pol. Pitești 303, 304, 504 ; — Toma, cofet. or. București 224 ; — Vasile or. Pitești 505
Gherman Gheorghe 382 ; — Nicola 382
Ghermez Dincă 50
Gherteleacă Dumitrache, or. R. Sărat 108
Ghețu Ilie or. R. de Vede 501
Ghica D. Alexandru vv. 233, 350, 351 ; — Alexandru (Alecu), vist. 188, 279, 368, 570, 577, 643 ; — Aristid 357 ; — Costache, beizade 346; — Ioan (Iancu) 342, 357 ; —

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Pantazache 573 ; — Nicolae m. log. 640—642 ; — Gr. Scarlat, membr. Com. de cercetare 30, 31, 43, 44, 52, 53, 59—62, 66, 80, 82, 118, 125, 154, 165, 172, 296, 298—301, 303—305, 310, 316—318, 323, 326, 327, 329, 330, 332—335, 338, 339, 344, 345, 349, 351, 355, 357, 358, 360, 362, 363, 371, 374—376, 378, 379, 381, 385—395, 401, 403, 404, 407, 408, 410, 411, 413, 415—418, 423—427, 429, 433, 434, 436, 438, 441, 444, 449, 451, 453, 455—457, 459—463, 465, 471, 477, 478, 481, 484, 487—489, 491, 492, 495, 496, 498, 503, 506—511, 513, 515, 516, 518—520, 522, 523, 525—532, 537, 541, 542, 544, 550—553, 555, 556, 559, 562, 564, 566, 576, 578, 582, 584, 585, 589, 590, 592, 593, 596, 597, 605, 607—610, 612, 617, 621, 622, 625, 633, 634, 639, 642, 644, 647, 650, 659, 661—663, 669
Ghiculescu Dimitrie, neguț, or. Cerneți 37, 95, 397—401
Ghimpeanu Mitică 39
Ghiță, brutar 50 ; — cojocar 49 ; — f. Tatu s. Rubla j. R. Sărat 110
Ghiurghiu David or. Pitești 505
Giani C. șef secț. Dep. dr. 30, 42, 528
Gigurtu Ioan, cîrm. j. Romanați 98, 222, 255, 510
gimnaziu v. Radu Vodă
Giurgiu 40, 58, 159, 162, 164, 172, 180, 224, 274, 320, 324, 347, 370, 372, 374, 377, 461, 469, 544, 554, 555, 571, 604 ; adunări secrete la — 171
Giurescu G. 40
Givala Ar., șef secț, Dep. d. n. 54, 587 ; — Scarlat 667, 668
Gîlculescu Marin 272, 273
Gîrdescu Matei 49, 50
Gîrlași, moș. j. Buzău 592
Gîscă Gheorghe, cutier sătesc, Urechești j. Dolj, 38, 129
Glavacioc, m-re 69
Glăvăneanu G. or. Cîmpulung 497
Gligore boiangiu or. Pitești 505 ; — Pendichioae, subcom. București 572
Glina — Gherman, s. j. Ilfov 270 ; — Macri, s. j. Ilfov 270
Glogoveanu 619
Goldstein Emanoil, evreu, supus austriac, 286 ; — Iosif 218, 286
Gogulescu Grigore, neguț or. R. Sărat 111
Golescu C. Alexandru 338, 339, 570, 573—575 ; — G. Alexandru 15, 41, 139, 338, 343, 357, 382, 521 ; — I. log. 368 ; — Manole, or. R. Vîlcea 46, 293 ; — Niculae, membr. lt. domn 26 ; — min. Dep. d. n. 161, 194, 263, 265, 336, 342, 347, 368—370, 378, 382, 466—468 ; — Radu, maior 74 ; — polc, 158, 198, 202, 324, 357 ; — Rudolf 324 ; — Ștefan 15, 198, 199, 289, 570, 651, 654 ; — la Islaz 197, 298 ; — memb. guv. prov. 18, 21—24 ; — Tache, cîrm. j. Brăila 520
Goleşti, fraţii 356, 466, 525, 568, 572 ; — moș. j. Muscel 606
Gologanu, s. j. R. Sărat 665—667
Gorj j. 57, 96, 184, 194, 237, 320, 321, 323, 329, 585, 618, 619, 623, 624 ; cîrm. j. — 487, 615, 621
Gorjan Ioan Gherasim, prof. or. Ploiești 31, 35, 119, 660
Gradovici Nepomuc, supus prusian 89, 128, 232, 571
Grand — Près, contesă de — 466
Grange, Em. H. de la — 357
graniță (frontieră, hotar), 19, 133, 140, 241, 262, 325, 339, 342, 634, 635, 640, 660 ; fugit peste — 16, 116, 128, 130, 147, 185, 221, 334, 342, 352, 355, 400, 478, 498, 503, 515, 541, 622, 629, 630, 632, 647, 649, 650, 660, 662 ; paza pe — 488 ; trimis peste — 99, 270
Grant Effinghan, ampl. Consulatul englez 391, 392, 394, 396
Grădeanu Vasile, prof. or. Buzău 482—486
grădinar 46, 112
Grădiștea, pl. j. R. Sărat 102
Grădișteanu Grigore, dir. Dep. d. n. 194, 236, 263, 337, 353, 370, 468, 470, 571 ; — min. al Dreptății 475 ; — I. cîrm. j. Muşcel 93
Grătinescu Dumitru, subc. j. Ilfov 519
Grebănu (Greba) s. j. R. Sărat 35, 106, 108
Grebănuș Ilie, or. R. Sărat 108
Greceanu B. serd. or. Cîmpulung 497 ; — Costache 50 ; — G. 365 ; — Niculae, căpit. 74, 158 ; — N. pit. secr. cîrm. j. Dolj 431, 474, 620 ; — Niță 50
Grecescu I. or. Craiova 599
Grigore, candidat, log. s. Coteşti j. R. Sărat 45, 112 ; — cizmar 94 ; — Constantin cojocar 47 ; — popa Dincă, pantofar 47 ; — Neamțu, cîrcium. 47 ; — Nicolae or. Cîmpulung 497 ; — f. Ovanez 134
Grigorescu Ioan or. Pitești 505
Grigoriu Iancu or. Buzău 586—589 ;

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

— Mincu or. Piteşti 308 ; — Tache, secr. club rev. or. Piteşti 302, 304, 436—438
Grosu Dinu s. Ciocăneşti j. Muscel 606
Gugeşti, s. j. R. Sărat 112
Gura-Ialomiţei s. j. Ialomiţa 17
Gurian Uri, or. Ocnele Mari 311
Guşatu Pătru 48
Guşoi Ion s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Guţoi Vasile, candidat, log. s. Socariciu j. R. Sărat 109
Guţu Vasilache 662
guvern austriac 462
guvernul provizoriu (revoluţionar, nepravilnic), 15, 23, 34, 53, 58, 67, 68, 81, 84, 86, 102, 113, 116, 122, 124, 133, 135, 142, 158, 159, 162, 163, 172, 187, 189, 190, 194, 196—198, 220, 237, 257, 259, 266, 267, 275, 278, 289, 291, 300, 307, 329, 337, 338, 344, 347, 351, 358, 361, 362, 364, 368, 370, 401, 406, 418, 422, 461, 462, 470, 473, 476, 482, 492, 501, 519, 522, 525, 537, 542, 550, 558, 564, 584, 627, 628, 631, 632, 649 ; — arestat 558 ; fuga — 380, 409, 533, 628, 641 ; inapoierea — 380, 632
Hagi Dimitrie Dimitriu, neguţ, Bucureşti 657 ; — Dincă, neguţ. Bucureşti 649 ; — Gheorghe or. Piteşti 505 ; — Ioniţă Petre por. 74 ; — Mihali, neguţ. Bucureşti 649, — Nenciu, bulgar pat. or. Focşani 105 ; — Pandele, neguţ. Bucureşti 649 ; — Paşca Ioan or. Buzău 433 ; — Pavel Grigore or. R. de Vede 500; — Roş Hriste or. Piteşti 505 ; — Tonciu Hristu, neguţ, or. Bucureşti 472
Hagiadi Mihali 472
Haim, croitor 50
Halepliu Costache, actor 39, 89, 128, 168, 573—576
Halfon, zaraf 32
han 46, 105, 427, 475
Haneş Vasile, com. de prop. j. Teleorman 56
hangiu 50
Hanul Greci 230 ; — Pătrarului or. Bucureşti 47
Haralambie Dinu or. Craiova 599, 614, 619
Hariton N. 40
Hasan efendi 603
Hassfort Gustav de — gen. (Gasford) 104, 129, 476, 621, 622
Hera Constantin, cojocar 49
Herăscu Constantin 32, 342
Hermannstadt v. Sibiu
holera 90, 217, 290, 337, 352, 377, 406, 410, 419, 424, 435, 437, 454, 456, 467, 480, 482, 487, 504, 505, 517, 524, 580, 595, 601, 608, 610, 614, 618, 620, 651, 654, 666
Holmai Fridrich, cizmar 51
Hora rumînească 571
Hovănescu Ilie 46
Hrincov, por. 63, 89, 127
Hrisosholeu Alexandru (Alecu) 370, 371 ; — Grigore ; — Scarlat 592
Hristache nr. or. Piteşti 505
Hristea, cizmar 49 ; — slugă la Dumitru Grecu 94 ; — iconom, protop. tg. R. de Vede 26, 34, 281, 510, 579—583, 653 ; — Marin or. Piteşti 504 ; — Mihai or. Piteşti 504; — Toma 97 ; — tutungiu 96
Hristescu I. pit., or. R. Vîlcea 293 ; —Ghiţă or. Piteşti 504 ; — Tache 52
Hristofi (Hristoşi) Alexandru por. 74, 76
Hristopol I., pit. cîrm. j. Argeş 302, 303, 307, 435, 456, 507, 608
Hristov cavaful or. Piteşti 505
Hristu Niculae, neguţ. Bucureşti 657
Husein paşa 603
Iacobson polc. 100
Iacov, ierom. Ep. Buzău 27
Iacovescu Niculae 51
Ialomiceanu, com. de prop. j. Ialomiţa 55
Ialomiţa, j. 55, 96, 239
Ialopol Nicolae, supus grec 69, 70, 141
Iamandache f. popa Vasile 50
Iamandescu Niţă 50
Iamantidi Ioan or. Cîmpulung 497
Ianache cojocar 46 ; — f. Neacşei 52
Iancovescu 51
Iancovici Chiriţă Radu, ţîrcovnic s. Ulmeni — Pămînteni j. Ilfov 34, 70, 80 ; — moşnean s. Găeşti j. Dîmboviţa, log. s. Ulmeni 438—440 ; — Zografu 361
Iancu (Eancu) Constantin 45, 95, 149, 150 ; — evreu 49 ; — Gheorghiţă 94; — protonotarie or. R. Vîlcea 292 ; — subcom. de Verde Bucureşti 571
Iani Filip 71
iarbă (praf) de puşcă 17, 18
Iarca (Earca) Dimitrie, prof. j. Olt 219 ; — Matache com. de prop. j. Olt 56 ; — Scarlat, prez. trib. R. Sărat 112, 560—563
Iarcu Iordache, pit. 428

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Iași 402, 570, 575 ; — pregătirea revoluției la — 242 ; revol. din — 242 ; școală din — 32
Iatropol Teodor gref. Comisia de cercetare 30, 31, 43, 52, 59—61, 66, 118, 149, 278, 296, 301, 304, 310, 326, 330, 332, 333, 335, 340, 355, 374, 376, 385, 386, 397, 401, 404, 411, 417, 423, 434, 438, 441, 444, 449, 451, 453, 455, 457, 459, 463, 471, 478, 484, 491, 499, 503, 507, 511, 513, 532, 551, 553, 560, 564, 576, 582, 590, 597, 607, 609, 610, 621, 625, 633, 634, 639, 642, 644, 650, 655, 659
Icoana, moș, j. Ilfov 475
Iconomu C. cămăr. Ocnele Mari 311 ; — Sterie, pit. or, Focșani 563
Ienescu Antonache 96
ierbărie 18
Ieronim C. 100
Ierotei, eg. m-rea Glavacioc 69, 247
Ignatiu Iancu 572 ; — Ilie or. R. de Vede 501
Ignătescu, curier 652
Igne, supus englez 433
Ilarion ierom. or. R. Vîlcea 93
Iliadi Tache 47
Ilfov, j. 56, 80, 86, 379, 402, 519, 527; cîrm. j. — 631, 632
Ilie, croitor 95 ; — dulgher 94 ; — pr. domnesc or. Ocnele Mari 311 ; — protop. or. R. Vîlcea 293
Iliescu, cafeneaua lui — or. Buzău 591 ; — Mihail (Mihalache), pit. 33, 52, 292, 295—298 ; — Nae, serd. secr. Ef. școalelor 292, 294
Iliescu Ștefan 50
inginer 100
instrumente de foc 549
Ioan, pandur, candidat s. Pitulați j. R. Sărat 110 ; — pandur, candidat s. Tigoiu j. R. Sărat 110 ; — Costea or. Cîmpulung 497 ; — Dimitrie, căpit. de barieră 98 ; — Dimitrie, cojocar, or. Caracal 256, 257 ; — Dumitrache, deputat j. Romanați 98 ; — Dumitru, arend. moș. Nucetu j, Dîmbovița 280 ; — Gheorghe 428 ; — Gheorghe Vasile, cvartalnic or. Caracal 254, 255 ; — Grigore 218 ; — Hera, pom. 98 ; — pr. 46 ; — pr. s. Flămînda j. Teleorman 579 ; — pr. s. Odaia Topliceanu j. R. Sărat 109, 119 ; — protop. or. Focșani 104 ; — Radu or. Pitești 505 ; — slugă 95 ; — f. Stana văduva 49
Ioanid D. cluc. dir. Dep. d. n. 360, 598
Ioanichie, diacon m-rea Mihai Vodă 39
Ioanovici Ioan, cîntăreț 45
Ioanin Dimitrie or. Ocnele Mari 311
Ion, cizmar 39 ; — gin. Șerban, brutarul 48 ; — grădinarul Episcopiei 46 ; — Pătru, brutar 49 ; — f. popa Tudor or. R. Sărat 108 ; — tabacu 49
Ionașcu Iancu, com. de prop. j. Olt 56, 93, 220
Ionescu Filip, văt de apr. trib. Tn. Măgurele 495, 496 ; — Iancu 62 ; — Ioan <de la Brad> 39—41 ; — Ioan, com. de prop. j. Gorj 57, 319—330 ; — Gheorghiță or. Giurgiu 117 ; — Hristache 134 ; — Tudorache, scr. trib. R. Sărat 106, 560—564, 668 ; — Vasilache, scr. Ef. Școalelor 296
Ioniță Alcîrnii 94 ; — boiangiu 48 ; — cizmar, or. Ocnele Mari 311 ; — gin. Roșiu 47 ; — f. Sandu, măcelar 52 ; — tabacu 49; — tabacu or. Pitești 505 ; — tutungiu 45
Ionuț Hristache 428
Ioranu Gr. com. de prop. j. Mehedinți 57, 96
Iordache, legător de cărți 570
Iordan Petre s. Ulmeni j. Ilfov 527
Iordănescu V. 40
Iorgulescu Iorgu, pit. subc. j. Olt 93
Iosif diacon, com. de prop. j. R. Sărat 54 ; — tîmplaru 46
Iovan Ibrahim, or. Ocnele Mari 311
Iovipale Ghiță 46
Ipatie, diacon Ep. Buzău 35, 238
Ipătescu Costandache 572 ; — Grigore 378 ; — Nicolae, șef. secț. Vistierie 403
ipocomisar 402, 403, 572
Iraclie, ieromonah Ep. Buzău 27
Irinarh, ierodiacon, or. R. Sărat 108
Islaz, s. j. Romanați 25, 35, 80, 81, 119, 162, 199, 275, 289, 537, 579, 580, 653, 654 ; capii revol. la — 653 ; proclamarea rev. la — 163, 197, 198, 290, 291, 405, 412, 414, 487, 579, 580, 623, 651, 654 ; punctul — 253 ; răscoala soldaților la — 76, 253 ; tulburări după rev. la — 34
Ismail pașa 28, 311, 317
isnaf de pescari 405
Ispir sîrbul, zidar 49
Istiotina, cofetărie sub — 348
işlicar 51
Italia, revol. din — 460
Iupceanu Iorgu, subc. pl. Ocolu j.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Mehedinți 399, 406, 407, 424, 426, 512 ; — Toma 406
Iuvoiu Dincă 50
Ivan Alexandru, cîrcium. la Preda Miscurici 48 ; — D. or. Pitești 504; — Ilie 45 ; — Iohan 51 ; — log. s. Roseți j. R. Sărat 96 ; — pr. s. Lița j. Teleorman 35, 65, 80 ; — pr. s. Zlata j. Teleorman 579 ; — Stan or. Pitești 505 ; — tabacu 48
Ivancea Nicolae or. Pitești 504
Ivanciu Anghel or. R. de Vede 501
Ivanovici, or. Ocnele Mari 311 ; — Dimitrache or. Caracal 222, 223
Izvoranu Dinu (Dincă), serd. cîrm. j. Dîmbovița 230, 277, 291, 642, 643
Înalta Curte (Divan) 478, 480
Jalbă 28, 34, 64, 89—91, 127, 142, 145, 181, 234, 250, 260, 288, 302, 318, 326, 340, 350, 354—356, 358, 360, 376, 436, 446, 447, 461, 475, 478—481, 503, 535—537, 545, 549, 550, 553, 557, 558, 562—566, 586—589, 613, 634, 638, 641, 646
jeluitor 64, 319, 524, 543, 562, 563, 611, 613
Jideni, s. j. R. Sărat 111
Jirlău s. j. R. Sărat 211
Jiul de jos, pl, j. Dolj 618
judecător 34, 302, 308, 368, 379, 444
jurat sătesc 666
jurămînt în pivniță 571
jurnal 39, 353, 356, 358, 435 ; — revoluționar 33, 82, 161, 242, 378, 384, 426, 436, 438, 443, 462, 543
jurnalist 259, 353
Juruc Gheorghe, candidat s. Dimitreștii de Sus j. R. Sărat 107
Koneski polc. șef pol. București 493
Kronstadt v. Brașov
Kotzebue Ch., consul general al Rusiei 463
Lahovari Ioan Constantin, por. 74, 76, 432, 645—647
Laitev, sfetnic titular 112
lance construită din sapă 489, 490, 584; înarmați cu — 604, 605
Laurian Treboniu, membr. Comitetul național romîn din Sibiu 175
Lazăr Gheorghe, morar 45
Lazu Dumitru or. Buzău 443
Lăcătuș Ion 47
Lăcusteanu Grigore, maior 137, 336
Lămbescu Barbu, țîrcovnic s. Știrbei j. Romanați 80
Lăstuni, s. j. R. Sărat 107
lăutar 52
Lăzărescu Alecu, subcîrm. pl. Rîmnicul de Sus j. R. Sărat 102 ; — Dimitrie or. Caracal 251, 252 ; — Tache 98
Lăzureanu Grigore II, por. 74, 551
Leca C. or. Pitești 308
legător de cărți 570
Lehliu I., deputat Obștească Adunare 346
Lenș Alecu 348, 368 ; — Filip, log. 348 ; — P. maior 542
lentă 406
Leojitu Isac 49
Leonida, dragoman or. Brăila 100
Leopoltoia 50
Leordeni, s. j. Ilfov 270
Lepădat, f. Stancu s. Bălțați j. R. Sărat 109
Lerescu C. or. Pitești 308 ; — Gheorghe, or. Pitești 308 ; — Ghiță-București 572
Lețu Alexe or. R. de Vede 500, 501; — Nicu or. R. de Vede 500
Leurdeanu Stroe prap. 280
librar 459
librărie 459, 461, 463
Lipănescu, arestul din casa — 130, 210, 217, 218, 229, 656
lipcan 341, 344
Lipoveanu Ghiță 49
Liteanu V. or. Cîmpulung 497
Livada Mitropoliei v. Filaret
Livaditu Ioan, com. de prop. j. Romanați 56
locotenența domnească 24—26, 83, 380, 420, 470, 485, 491, 524, 614
logofăt de mahala 108 ; — sătesc 107—109, 144, 438, 440, 446—448, 519, 584, 665
Lopătari s. j. Buzău 35, 216
Lubetki slt. 172, 173
lucrător cu ziua 109 ; — tipograf 459
Lüders, g-ral 27, 67, 69—72, 84, 85, 87, 89, 92, 116, 119, 121, 123, 125, 135, 137, 138, 140, 143, 145—152, 154, 156, 157, 159, 160, 162, 164, 165, 171, 173, 175, 177—179, 197, 244, 327, 334, 340, 341, 359, 363, 375, 383, 396, 421, 423, 431, 436, 446, 469, 471, 478, 484, 499, 503, 544, 573, 575, 583, 586, 594, 621, 622, 646, 665
Luleraru Matei 45
luminărărie 270
Lunceanu Constantin cîrcium. 47
Lungu Constantin, s. Costienii de Jos, j. R. Sărat 109 ; — Iane, cîrm. or. Focșani 105 ; — Ion 51 ; — Trandafir 109
luntre 603
Lupescu Elena 40 ; — Nae, secr.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

cîrm. j. Dîmboviţa 157, 642—644
Lupu, or. Ocnele Mari 311 ; — prof. transilvănean 99
Macca 17
Machidun post. or. Piteşti 505
Macovei Tănase, pol. or. Turnu Măgurele 31, 35, 123
Macri Grigore, subc. pl. Marginea j. Vlaşca 21, 172
Madamcovici Costache, căpr. 46
magazier 245, 246
Magheru Gheorghe, cîrm. j. Romanaţi 254, 290, 654 ; — g-ral 28, 33, 36 38, 52, 53, 61, 75, 78, 94—98, 123, 135, 159, 162, 164, 171, 194, 200, 203, 207, 237, 249, 258, 285, 303, 312, 324, 399, 406, 412, 414, 420, 432, 453, 472—475, 488—490, 511, 527, 537, 540, 541, 544, 552, 556, 559, 566, 567, 569, 572, 574, 595, 611, 612, 614, 615, 617—624, 629, 632 ; curier la — 616 ; — ieşirea din ţară 559 ; — la Craiova 613 ; — la Sibiu 618 ; lagărul (tabăra) lui — 28, 29, 73, 75, 76, 94, 219, 253, 275, 310, 313, 316, 318, 474, 617, 629, 632, 646, 647, 652 ; — membr. guv. prov. 15 ; — Gheorghe, iuncăr 75, 538, 539, 542, 569, 572
maghiar (ungur) 108, 632, 662 ; — răsculaţi 629, 630, 632, 660
Maier dr. 345, 360, 363, 374
Maidanov Nedelea or. Ocnele Mari 311
Maiorescu Ioan or. Craiova 432
Maleşevici D. casier Ocnele Mari 311
Malovăţu s. j. Mehedinţi 406
Maluri, moş. j. R. Sărat 103
Mandea, măcelar 48
Manea Mihai or. R. de Vede 501
Manega Costache, com. de prop. j. Romanaţi 56, 223, 264, 265
Mangola Vasile, s. Bălţaţi j. R. Sărat 109
Mano Ioan, neguţ. Bucureşti 649
Manolache, cizmar, or. Focşani 104; — căpit. gard. naţ. 571
Manovici Anghel, arhistaroste de neguţ. Bucureşti 658
Manu Alecu, grec. com. de prop. j. Brăila 54, 99, 274, 522 ; — I. Alexandru 361 ; — Iancu 274 ; — Ioan (Iancu), log. şef. pol. Bucureşti 58, 352, 465, 470, 549, 555, 576 ; — — Ioniţă cîrcium. 270
Manuah Hilel, zarafbaşa 32, 181, 182
Manuh Ioan, neguţ. Bucureşti 657
Mantu Alexe 179 ; — Gheorghe 179
Mardirescu Constantin 51
marchitan 47
Marcovici Atanasie or. Piteşti 505 ; — cluc. 377 ; — Iohan neguţ. Bucureşti 277, 662, 663
Marcu evreu, or. Focşani 111 ; — pr. s. Sihlea j. R. Sărat 110
Mareş Ioniţă, măcelar 47
Marghiloman Grigore, căpit. 74, 76, 312—314, 317, 631 ; — Hr. cîrm. j. Gorj 320, 432 ; — Ioan pit. prez. mag. or. Buzău 134, 249, 250 ; — Hr. M. com. de prop. j. Gorj 57, 321 ; — Nicolae, maior, comand. de panduri 34, 37, 134, 389—394, 396, 399, 406, 432, 569, 610—613, 616, 617
Marginea, pl. j. Teleorman 91, 579 ; — pl. j. Vlaşca 172; — de Jos, pl. j. R. Sărat 103, 210 ; — de Sus, pl. j. R. Sărat 103, 106
Marin bărbier 94 ; — bucătar 47 ; — cizmar or. Focşanii Moldovei 103 ; — croitor 47 ; — f. Grigore s. Rubla j. R. Sărat 110 ; — Niţă or. Piteşti 504 ; — pr. f. protop. Mierlă 439 ; — pr. s. Viziru j. Brăila 99 ; — vizitiu 99
Marinescu Dimitrie, ampl. 99 ; — Gheorghe 48 ; — Nae, student 574, 575 ; — Niculae or. R. de Vede 500, 501 ; — Vasilache, prap. 234
Marinoiu Costache 47 ; — Tache, căpr. 45, 51
Marinovici, hangiu 50 ; — Iohan 46 ; — Iordache 50 ; — Iota or. Piteşti 504 ; — Tudor or. Piteşti 308
Mariţa, fc. Zinca Rotescu 134
Martin cpt. grd. naţ. 96 ; — Gheorghe 50
marsilieza 571
Masim C. I. 40
Matache, cojocar 48
Mateescu Constantin, prap. 74, 564, 565
Matei or. R. de Vede 500 ; — cojocar 49 ; — Ioan or. Piteşti 505 ; — Radu or. Piteşti 505
material de foc (muniţie) 35
Matraca Grigore pit. membr. mag. or. Craiova 432, 473, 596
Mavrocordat Gheorghe I. căpit. 16, 74, 534—537, 540—544, 548, 550, 559, 565, 566
Mavrodin Radu, pandur s. Mărgăriteşti j. R. Sărat 110
Mavrodolu Gheorghe, com. de prop. j. R. Sărat 54
Mavromati Mitescu, maior 40, 570 ; clubul de la — 571, 572

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Mavru N. g-ral 356, 357
Maxim Ioan, prof 99
Mayer Ioan dr. 72, 91, 123, 128, 148, 151, 207, 330
Măcescu Alecu 134
măcelar 47, 48, 52, 104, 310
Măcelaru Ilie 93
Măican or. T. Măgurele 529
Mămuleanu, scr. Ef. Scoalelor 296
Mămureanu Costache 48
Mănciulescu Costache, secr. cîrm. j. Vlașca 171, 179, 180
Măndache Constantin, pit. prof 432
Mărăcineanu G. pah. or. Buzău 442
Mărculescu 466 ; — C., com. de prop. j. Gorj 57 ; — Panait (Pană), or. Focșani 35, 52, 104, 124 ; — Șt. com. de prop. j. Dîmbovița 55; — Șt. or. Pitești 505
Mărgăritescu Alexie 311 ; — C. prez. trib. Olt 94 ; — I. subc. pl. Marginea de Jos j. R. Sărat 211
Mărgărițești s. j. R. Sărat 110
Mărunțeanu Ioan 72
Măxineni s. j. R. Sărat 101, 105 ; — m-re 104
medalie 253, 406, 666, 668
Mehadia 398—400, 406, 473
Mehedinți j. 57, 94, 398, 404, 405, 486, 490, 611—613, 617, 619 ; cîrm. j. — 487, 489, 511
Mehedințeanu Dumitru 47 ; — Matei, brutar 45
mehmendar 373
Mehmet pașa 475
mehtup 342
Mehtupciu Nițu, serd. pom. Dep. d. n. 337
Meica Ion s. Piatra j. Teleorman 81
Meldoridi Dimitrie or. Pitești 308
Meletie C., com. de prop. j. Muscel 56, 93
menzil 342, 369, 370, 483, 603
Merișanu Ghiță or. Pitești 308
Micaș Florian, membr. Comitetul național romîn Sibiu 175
Miculescu Ioan or. Pitești 308
Mierlă protop. s. Cîrlogani j. Romanați 439
Mihai, bărbier 50 ; — croitor 49 ; — Gheorghe or. R. de Vede 501 ; — Iordache s. Ciocănești j. Muscel 606 ; — pîrc. or. R. Sărat 102 ; protop. or. Tîrgoviște 36, 169 ; — Vodă, m-re 39
Mihail, f. Constantin 95 ; — Ioniță, cizmar 50
Mihalache Constantin, soldat, 35, 428 ; — Crăciun or. Pitești 505 ; — Niculae or. Pitești 504
Mihalciu Niculai or. Cîmpulung 497
Mihali Ivan or. Pitești 504
Mihalidi dr. 354
Mihalu Șt. 39
Mihăescu Costache, zis Lelișor, or. R. Sărat 102 ; — Grigore, pit. prof., prez. mag. or. Craiova 226, 432, 618 ; — Tache Hristea or. R. de Vede 207, 289
Mihăianu Panait, com. de prop. j. Argeș 55
Mihăilă cizmar 50
Mihăileanu Costache, com. de vopsea or. București 134, 236 ; — Ștefan 40, 571
Mihăiță, cîrcium. la Dragomir 51
Mihalcescu Bogdan or. Pitești 505
Mihel neamțul, rotar 49
Mihulescu Iorgu 400
Mileanu por. 540
Milești, s. j. Dolj 80, 453, 455
Miler Prot, neamțul 46
Milletu M. or. R. de Vede 500
miliția țării (oștirea) 21, 26, 35, 84, 95, 109, 133, 158, 159, 160—164, 189, 190, 275, 289, 292, 313, 395, 449, 517, 543, 548, 550, 553, 555, 559, 564, 565, 567, 569, 574, 577, 578, 614, 636, 638, 640 ; șeful — 20, 23, 26, 533, 537, 539, 540, 550
Militaru Stoica, pandur, s. Tigoiu j. R. Sărat 110
Milovici Ioachim or. Pitești 505
Milu Ion, cojocar 46
Mincea Vasile Ion, unterof. de pompieri 545, 546, 548
Minco N. membr. guv, prov. 17, 21—24, 266, 364, 365
Mincu, negut. or. București 325
Minglu Stanciu or. Cîmpulung 497
Mircea Tudor s. Islaz j. Romanați 65, 81, 119
Mironescu Nastasache (Anastas) 31, 35, 69, 70 ; — N. supus englez 103, 165, 167
Miscureci Preda 47, 48
Mitropolie 34, 104, 241, 267, 322, 568, 572, 574 ; clopotele de la — 568, 574 ; dealul — 572
moară 256
Moască Ion s. Ciocănești j. Muscel 606
Mocănescu Elena v. Lupescu Elena
Mogoșoaia, podul v. București ; arestul de pe — 181
Moia, s. j. Gorj 81
Moisache, căminar 342, 364, 369
Moise, evreu 50 ; — Ioan, clăcaș s. Piatra j. Teleorman 36, 448 ; — Simion tabacu or. Pitești 505

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Moisica s. j. Buzău 586, 588, 589
Moldova 34, 99, 101, 105, 108, 349, 364, 463, 468 ; vistierul — 342
Moldo — Romînia 364
moldovean 107, 111
Mongescu Costache, pit. dir. Carantina Tn. Severin 399, 400
Monitorul romîn, gazetă, 41, 42, 182, 212, 261, 462, 470
morar 45, 48, 49
Moscu, cafeneaua lui — 588
Moshu Ioan, şef de masă la Căimăcămie 29
Moshuna Anton 510, 581
Moşoia Duţă ; — Ion s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Moşoiu Dumitru 94 ; — Mărgărit 16, 269, 382
moşnean 584
Motoroi Vasile, pandur, s. Răduceşti j. R. Sărat 111
Muhardagiu Ianache or. Piteşti 308
Mungescu G. secr. cîrm. j. Gorj 320
Muniţ. Ene, braşovean 48
muniţie 540, 544
Munteanu Eliodor, por. 76
Murgeanu Matei s. Perieţi j. Ialomiţa 97
muscalagiu 47
Muscalu Petre Niţă s. Gălăşeşti j. Argeş 192, 193
Mustăţea 47
Muşcel j. 56, 93, 141, 187, 194, 196, 243, 280, 287, 302, 304, 497, 606, 607
Muşceleanu Ilie or. Piteşti 308 ; — Ştefan, zapciu 439
muzica militară 433, 468, 479, 517, 571, 596
Nae, gref. de Roşu, Bucureşti 568 ; — Ghiţă tabacu or. Piteşti 504 ; — rachier 46
Nancovici Ivancea or. Piteşti 308
Nanoveanu Ioan, pit. subc. pl. Marginea j. Teleorman 510, 579
Nanu f. Ordache or. Piteşti 505 ; — Niculae, com. de prop. j. Argeş 54, 302—303, 306, 307
Naum Lazăr or. Piteşti 504 ; — Teodor or. Piteşti 308 ; — sîrbul 46
Nazaret Altîn, armean 33, 134, 221
Nazlîm, dr. 371
Nănuţ Niţă 45
Năstase I. or. Cîmpulung 497
Năstăsache s. Gologan j. R. Sărat 666
Neacşa v. Ianache
Neagoe Ştefan, pit. supus austriac 34, 69, 70, 165, 387, 390—393
Neagu Gheorghe pandur 110 ; — pr. s. Domniţa j. R. Sărat, deputat în comisia proprietăţii 210, 211
Nedelciu Teodor or. R. de Vede 500, 501
Nedelcovici C. or. Piteşti 308, 504 ; — Ghiţă 50 ; — Stan or. R. de Vede 501 ; Zamfir 48
negoţ 650, 657, 658, 662 ; — înflorirea 282, 283
Negrescu V. 40
Negulescu Gheorghiţa 303, 304, 440; — Ioan or. Piteşti 505
Negulici Ioan, pictorul 41, 568, 570, 574, 575
neguţător 37, 38, 64, 78, 99, 100, 103, 138, 241, 244, 255, 298, 379, 397—400, 403, 472, 495, 498, 499, 501, 508, 517, 537, 588, 611, 649, 656—658, 663 ; staroste de — 657—659, 662
Nenciu Alexandru, arend. 95
Nencu Stoicu s. Ulmeni j. Ilfov 527
Nenovici Marin, or. Ocnele Mari 311 ; — Niculae, prof, Bucureşti, com. de prop. j. Brăila 54, 99, 147, 148, 151, 520—523 ; — Tudor 95
Nenu Duţă Mihali or. Ocnele Mari 311
Neofit, mitrop. 16—18, 21, 22, 24, 36, 90, 98, 169, 210, 214, 215 241, 247, 266—268, 296, 298, 300, 315, 323, 325, 332, 343, 344, 349, 357, 364, 365, 369, 370, 378, 380, 381, 384, 403, 409, 422, 453, 468, 474, 475, 517, 518, 580, 582, 591, 596, 616, 627, 628, 631, 652
Nepocoicinski Vasili, polc. obercvartirmaister 32, 38, 59, 141, 231, 625
Nestor Heruvim, com. de prop. j. Ilfov 56
nesupunere la cele legiuite 520, 527, 584—587
Nica băcanul s. Ulmeni j. Ilfov 439; — cizmaru, or. Ocnele Mari 311 ; — postcel s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Nichifor arhm. ep. Rîmnic 517, 518 ; — Iliescu, ierodiacon, com. de prop. j. Buzău 55
Nicoară G. 428 ; — Mihai volintir, s. Olăreni j. R. Sărat 111
Nicolae or. Cîmpulung 497 ; — cîntăreţ 47 ; — de la circiuma Tufeanului 48 ; — cojocar 46 ; — croitor 47, 50 ; — curier la Ţarigrad 342 ; — dorobanţ 49 ; — Gheorghe or. Piteşti 504, 505 ; — Ivanciu or. Piteşti 504 ; — moraru 49 ; — Pavlovici, împ. Rusiei 655 ; — pr. s.

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ciocănești j. Mușcel 606 ; — pr. or. Ocnele Mari 311 ; — pr. s. Vadul Șeicii j. Brăila 99; — tabac 84 ; — zaraf, negut. București 649
Nicolau Alecu or. Cîmpulung 497 ; — Constantin 443 ; — dr. j. Brăila 100 ; —Eftimie or. Pitești 308 ; — Ioniță 51 ; — Iordache or. Ocnele Mari 311 ; — Paraschiva, negut. s. Drăghiceni j. Romanați 255, 256, — Petrache or. Cîmpulung 497 ; — Petre, com. de prop. j. Buzău 55
Nicolescu A. C. cîrm. j. Olt. 94
Nicu, rachier 51
Niculașca de la Agie 572
Niculescu 428 ; — cîrm. j. Olt 521 ; — N. or. Ocnele Mari 311
Nifon, locot. ep. Rîmnic 517
Nirșe Tudor 36
Nistor postcel s. Ciocănești j. Mușcel 606
Niță alesul s. Văleni Ciocănești j. Mușcel 606 ; — f. Ene Arnăutu 50 ; — f. Mihai croitorul 49 ; — Petre, cîrciumarul Ep. 45 ; — vizitiu 46 ; — zidar 48
Nițescu C. serd. 268, 628
Nițulescu M. or. Pitești 505
Nișcov s. j. Buzău 416
Noreanu Valer or. Craiova 599
Novaci, pl. j. Gorj 319
Nucet, moș. j. Dîmbovița 280
nuntă la Islaz 290, 651, 653, 654
Nușescu Mihalache, cin. Carantina Brăila 100
obaht 138, 400, 615
Obedeanu Ioan (Iancu) substit. Curtea apel Craiova 31, 38, 73, 433, 471, 472, 477, 478 ; — Petrache, aga 472
obercvartirmaistru 32
oberofițeri listă de — 73, 74
Obilești, pl. j. Ilfov 34, 439
Obștească Adunare 23, 170, 337, 346, 614, 621, 643 ; — Constituantă 320, 581
ocnă, arestați la — 311, 314, osîndit la — 99
Ocnele Mari, tg. 29, 313, 315, 316, 318, 319 ; cămăraș la — 311 ; comisariatul tg. — 311 ; — comisia tg. — 319
odagiu 49
Odaia Topliceanului s. j. R. Sărat 109
Odobescu I. polc. 15, 16, 164, 215, 266, 267, 337, 533, 542, 554, 558, 566, 569, 570, 575, 636, 652 ; — imobilizat de gardiști 558 ; —, ministru ostășesc 84
ofițer 20, 25, 26, 63, 66, 72, 75, 76, 82, 88, 117, 130, 131, 134, 144, 168, 275, 290, 292, 333, 445, 476, 526, 533, 536, 539, 542, 662 ; — în tabăra lui Magheru 61, 73, 75, 76, 84
ofis domnesc 467
Ogășanu Ioan 95
Oibeciu Mihai or. R. de Vede 501
Olănescu, casele — 47 ; — Dincă 51 ; — Pană, serd. Buc., 32, 408—411
Olăreni, s. j. R. Sărat 111
Olt, j. 56, 93, 219, 244, 521 ; —, rîu, 290, 579, 629
Olteanu Dinu s. Ciocănești j. Mușcel 606 ; — Niță 40 ; — Stancu s. Viișoara j. Teleorman 445
Cltenița tg. j. Ilfov 190 ; — pl. j. Romanați 251
Oltul de sus pl. j. Romanați 97
Opaina Ion, clăcaș s. Viișoara j. Teleorman 36, 80, 445—448 ; — Pîrvan, clăcaș s. Viișoara j. Teleorman 80 ; — Stan, clăcaș s. Viișoara j. Teleorman 36, 80, 446—448
Opran Nicolae, serd. cîrm. j. Mehedinți 94, 399, 412, 432, 487, 512, 614
Oprea, pr. oficiant ceremoniei jurămîntului la Islaz 36, 65, 80, 119
Opreanu Gheorghe 96 ; — Iordache 96
Oprescu D., com. de prop. j. Romanați 56
Orașu pl. j. R. Sărat 102, 250
Orășanu I. por. 552
Orbescu Petre, com. de prop. j. Dolj 57, 453, 513—516 ; — tatăl 514
Orescu Grigore f. serd. Chr. Orescu 127, 390 ; — Christache, serd. 390 ; — pit. memb. mag. or. Craiova 432
Orumolu Iorgu, or. R. Vîlcea 51, 293 ; — Mihalache, serd. or. R. Vîlcea 51, 293
Orșova 662
Ostrolenca, lupta de la — 19
ostaș 22, 28, 133, 315
oștire împărătească 27, 35, 64, 84, 87, 101—104, 106, 116, 119, 120, 143, 145, 149, 151, 209, 219, 237, 245—247, 250, 255, 263, 325, 330, 338, 364, 369, 370, 373, 404, 408, 409, 412, 416, 469, 491, 499, 506, 507, 509, 533, 540, 544, 548, 550, 552, 554, 556, 559 564, 572, 587, 604, 629, 648, 649, 662
Oteteleșanu Alecu or. Craiova 619, 620 ; — Ioan vor. or. București 658

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Otnescu At., com. de prop. j. Ilfov 56
Otravă Ion 45
Pahonțu Tudor, or. R. Sărat 109
Palanga, moș. j. Ilfov 475
palatul administrației 296, 300, 339, 343, 349, 380, 403, 409 ; — domnesc 17, 24, 337, 341, 347, 368, 370, 377, 381, 402, 466, 480, 481, 492, 527, 532, 533, 536, 537—539, 545, 558, 565, 566, 569, 575, 636, 641, 662 ; revoluția la — 336, 347, 353, 362 ; — vechi 336, 338, 539, 544, 637
Pală Scarlat por. 279, 577 ; — Teodor por. 280
Paleologu Alexandru 466 ; — C., com. de prop. j. Olt 56, 572 ; — Ioan (Iancu) cîrm. j. Muşcel 180, 186, 187, 193, 194, 259 ; — Timoleon, ampl. grec. 357
Panaiot Constantin, neguț. Bucureşti 657 ; — hangiul, f. Ianache or. Pitești 505
Pană Petre or. Cîmpulung 497
Pancu Lache, neguț. 325
Pandele Ghenuleț, or. Pitești 504 ; — Petre or. Pitești 504 ; — sacheliu 40
Pandelescu Iorgu, or. Ocnele Mari 311
pandur 58, 108—110, 205, 209, 284, 285, 399, 433, 611, 629 ; căpit. de — 97, 107, 108, 246, 612, 617, 619 ; înscris — 108—110 ; strîngere de —36, 123, 285
Panier Ioan, dragoman 630, 631, 661
pantofar 47
Papadopol I. com. de prop. j. Dolj 57
Papiu Al. com. de prop. j. Dîmboviţa 55 ; — Ioan, prof. Rîșnov, com. de prop. j. Muşcel 56, 93
Paraschivescu Alecu, pit. or. Brăila 100 ; — Nicolae, por. 75, 163 ; — Răducanu or. Pitești 504 ; — Toma, por. 540
Parascoveanu Costache or. Craiova 31, 175
Paricioc Gheorghe, log. s. Gugești j. R. Sărat 112
Paris, cap. Franței 79, 129, 572
Partenie ieromonah, com. de prop. j. Argeș 54, 96
Paschidi Teodor or. Ocnele Mari 311
Pashale Gheorghe, neguț. Bucureşti 649 ; — serd. 607
Pastia Dimitrie, pol. or. Focșani 563, 566
paşaport (paşuş) 35, 72, 85, 129, 136, 147, 352, 400, 419, 452, 473, 624, 662
paşă v. Vidin
patentar 99, 103—105, 414, 416
Paul, prof. Buzău 591
Pavlache, marchitan 47
Pavlidi, prof. 282, 283
Pavlovici Ioniță, pit. prez. mag. Cerneți 400
Pavlu Ghéorghe, com. de prop. j. R. Sărat 54
Paznanski, maior 76, 614
Păduraru Iordache s. Răduceşti j. R. Sărat 111
pălărie cu pene 574, 592, 662, 663
Pănescu Ghiță, log. s. Costienii de Jos j. R. Sărat 107
Păucescu, văt. de poliție 492, 568
Păun 109 ; — cojocar 49 ; — Petru, cojocar 49
Păuna, văduva 134
Păunescu Dinu ; — Gligore s. Ciocăneşti j. Muşcel 606 ; — I. por. 540
Pătîrlăgeanu Toma, ajut. pol. Buzău 591
Pătraru, hanul — 47
Pătru, or. Ocnele Mari 311 ; — brutar 48
Pătulele s. j. Mehedinți 96
Pecu Ion s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Pelimon A. 39—42
Penciulescu C. or. R. de Vede 500
Pencovici Hristea or. R. de Vede 500, 501
Pene abagiul or. R. de Vede 501 ; — pah. 377
Penescu Bănică 134 ; — Ghiță 134 ; — Ioan, prof. 134, 139, 147, 148, 151, 282, 283, 655
Peno N. Ștefan or. Ocnele Mari 311
pension 368, 466
Penteleu, munte 482
Perdicari Alecu, maior cîrm. j. Buzău 590, 592
Pereț Grigore 466 ; — Petrache, stol. secr. comit. de eliberarea țiganilor 41, 172, 259, 300, 388, 528, 624
Perieţeanu Dimitrie, prap. 35, 106, 110, 216, 284 ; — căpit. de panduri 108 ; — Ioan 245, 246 ; — Vlad, setr. s. Greabănu j. R. Sărat 106
Perieți, s. j. Ialomița 97
Persiceanu Nicolae, serd., şef masă Dep. d. n. 32 183
Peşacov Penciu or. Craiova 599
Petcu I., com. de prop. j. Dolj 57
Petersburg 218
Peti, francezul 357

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Petrache, f. Bălaşa covrigăriţa or. Focşani 105 ; — pom. cîrm. j. Teleorman 446, 450
Petrescu Alecu or. Ruşii de Vede, com. de prop. j. Teleorman 56, 72, 200 ; — Costache scr. trib. or. Craiova 38, 131, 595—605 633 ; — Gheorghe or. Bucureşti 230 ; — Gheorghe, avocat or. Piteşti 34, 36, 52, 62, 135, 287, 301—303, 305, 307, 309, 310 ; — Gheorghe (Ghiţă) 387, 395, 396, 436 ; — Ioan (Iancu), com. de prop. j. Argeş 55, 141, 153, 157, 158 ; — Marin, maior de volintiri 473, 474, 477
Petrică, f. popa Alecu 47
Petrişoiu Gheorghe 48
Petrov Sterie, supus grec 111
Petrovicescu G. or. R. de Vede 501
Petrovici Nicolae, transilvănean 99 ; — N. com. or. Ocnele Mari 311, 312 ; — Pavel, zidar transilvănean 99 ; — Scarlat, neguţ. Bucureşti 33, 343, 344 ; — Tănase, curier la Magheru 97 ; — Teodor or. Piteşti 505 ; — Zamfir, cojocar 50
Piatra, s. j. Teleorman 34, 36, 81, 445—448, 580 ; arderea Reg. Org. s. — 446, 448
Pichet grăniceresc 17, 25, 275, 276, 447, 552, 579, 646
Piciulea Nicolae, cojocar or. Caracal 98, 248, 249
Piliş Grigore or. R. Sărat 428
Pisculescu Marin or. R. Vîlcea 293
Piscupescu Marin, căprar 45
Pisică Enache s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
pistol 29, 205, 253, 302, 344, 347
Pistolu s. j. Dolj 487
Pitaruvici Paraschivan or. R. de Vede 500, 501
Piteşti or. 15, 26, 34, 36, 39, 101, 122, 135, 142, 145, 158, 206, 285—287, 301—304, 307—309, 361, 434—437, 456, 457, 475, 504, 506, 524, 533, 540, 544, 556, 558, 566, 640, 641 ; arderea or. — 302 ; arderea Reg. org. or. — 303, 304, 362, 435, 437, 456, 506 ; club rev. or. — 437, 438 ; Curte apelativă — 524 ; mag. or. — 302, 505 ; pol. or. — 308, 504—507 ; şcoală or. — 437 ; Sf. Troiţă, mah. or. — 301
Pitilică, gin. Gheorghe or. Ocnele Mari 311
Pitulaţi, s. j. R. Sărat 110
Pîcleanu Atanasie 125, 126 ; — Niculae, cluc., şef secţ. Dep. d. n. 126, 337, 377
Pîrlogeanu Florea, or. Ocnele Mari 311
Pîrscov, s. j. Romanaţi 248
Pîrscoveanu Costache 38 ; — Gheorghe s. Pîrscov j. Romanaţi 248
Pîrvanovici Ivanciu or. Piteşti 504 ; — Niculae or. Piteşti 504
Pîrvănică Radu s. Căcăneu j. Teleorman 36, 450, 451
Pîrvulescu Alexandru or. R. Sărat 110 ; — Eftimie, subc. pl. Oltul de Sus j. Romanaţi 97 ; — Nae, slujbaş, pol. Caracal 98
Pîslaru Nicolae 45
Plaino, D. 571
Plaşcă Vasile 45
plăpumar 48
Plăvicescu Niţă or. Piteşti 504
Plenita, s. j. Dolj 211
Pleşeşti s. j. R. Sărat 108
Pleşoianu Caloian, poliţ. or. Buzău 416 ; — Ivăniţă (Ioan) subc. pl. Argeş j. Argeş 36, 608 ; — Luca, căpr. 36 ; — Nicolae, căpit. maior, col. 25, 74, 76, 289, 290, 310, 315, 432, 596, 631, 651, 653, 654
Ploieşti or. 15, 35, 223, 240, 299, 352, 418, 419, 625, 666 ; arderea Reg. org. — 660, 661 ; club rev. — 660, 661 ; — Maica Precista, mah. 418 ; — şcoală 659—661
Plopeanu Tache subc. j. Olt 93
Plumbuita, arestul de la m-rea — 137, 408
Poartă, Înaltă — 170, 302, 346, 364 ; jalbă către — 399
Podeanu C., com. de prop. j. Mehedinţi 57, 96 ; — N. or. Piteşti 505
Podgoria, pl. j. Muşcel 497, 606
podorojnă 26, 198, 199, 372
Poenaru Alecu văt. pol. Tîrgovişte 213, 214 ; — Constantin 49 ; — Costache or. Craiova 619 ; — Ghenadie, pr. 40 ; — N. I. or. Buzău 443 ; — N. pit. or. Buzău 442 ; — N. secr. Com. de cercetarea şi asigurarea liniştii obşteşti din Bucureşti 230 ; — Petrache, membr. Com. dezrobirii ţiganilor 32, 226, 227
Poenaşu Ghiţă, or. Ocnele Mari 311 ; — Ioan, or. Ocnele Mari, 311
Poiana-Mărului, m-re 211
Polihronie Tache, or. Slatina, subc. j. Olt 93, 244—246
poliţai 34, 35, 82, 97, 145, 302, 303, 307, 309
Poljzu Manolache, ofiţ. mehmendar 374
Polonia 19 ; — polonez 34, 35, 106, 128, 216, 284, 571, 591
pomoşnic 91, 96, 98, 102, 220, 246,

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

252, 257, 258, 273, 303, 446, 450, 456, 473, 620, 630, 631
pompă (paradă) 320, 512
pompier, companie de — 554, 546, 549—551 ; cpt. de — 133, 550
Pop Ion or. Piteşti 504
Popa Stadini or. Piteşti 504
Pope Ios Berih 40
Popel Petru or. R. de Vede 500
Popescu or. Piteşti 505 ; — Dimitrie pah. 34, 232 ; — Dumitrache or. Craiova 599 ; — Gabriceanu or. Focşani 563 ; — Gheorghe or. Ocnele Mari 311 ; — Ioan (Ioniţă), îngrij. pol. Bucureşti 492—495 ; — Ion or. Piteşti 505 ; — Ioniţă pit. or. Buzău 442 ; — Ioniţă 547 ; — maior 187, 188 ; — Mihail, or. Piteşti 308 ; — Panait or. Piteşti 308 ; — Tache or. R. de Vede 500 ; Tudorache, maior 369
Popeşti, s. j. Ilfov 270 ; — s. j. Prahova 660
Popolul Suveran, gazetă 40—42, 176, 278, 572, 569, 641
Popovici Alexandru prof. 297—299 ; — G. or. R. Sărat 428 ; — Ion 50 ; — Ioniţă or. R. Sărat 428 ; — Iorgu, cîrciumar 111 ; — Nicolae II, prap. 75, 536, 565—567
Porumbaru Tache, subc. pl. Balta j. Ialomiţa 96
Posler, casele lui — 459.
poştă 24, 198, 597, 601, 603—605, 634; cai de — 24, 30, 43, 198, 369, 372, 410, 483, 646 ; căpit. de — 410, 601 ; căruţa de — 26, 446, 447, 568 ; staţie de — 24, 189
potcovar 49
Poteraşu, feldvebel 312, 313
Potop P. — Focşani 563
povarnagiu 49
povarnă 107
praf de puşcă v. iarbă
Prahova, j. 55, 88, 220, 223, 224, 352, 418, 421, 569 ; trib. — 335
prăvălie 99, 100, 105, 111, 249, 321, 397, 398, 405, 414, 416, 461, 510, 511, 641, 649, 650, 656, 662
Preda, băcan — 249 ; — cavaf 47 ; — cizmar 51
Predeanu Vasile, prof. or. Buzău 34
Prededici Ioan pah. or. R. de Vede 500, 501
Predescu Marin s. Islaz j. Romanaţi 81 ; — Evghenie 370
Pretorian Andrei, prof. com. de prop. j. Argeş 39, 54, 161, 303 ; 304 ; — Ioan 330
Pribegeanu Răducanu s. Pribegi j. Ialomiţa, căpit. garda naţională 89
Pribegi, s. j. Ialomiţa 97
Principatele dunărene 430, 560, 569, 646, 660, 661
Proceanu V. pol. or. Piteşti 309
proclamaţie revol. 53, 61, 261, 267, 268, 290, 314, 331, 336, 347, 409, 510 ; — citită în Lipscani 569, 575
Prodan Marin 36, 65, 119
Procopiu Alecu or. Ruşii de Vede 113 ; — curier 615
profesor 34—37, 39, 93, 96, 99, 101, 113, 119, 147, 161, 171, 184, 185, 204, 219, 225, 226, 243, 282, 283, 291, 297, 298, 300, 360, 432, 441, 482, 483, 485, 507, 508, 513, 520, 521, 525, 527, 528, 631—633, 659—661 ; — în arta militară 133 ; — de limba greacă 99 ; — de seminar 27, 191 ; — la şcoala naţională 166 ; — din Transilvania 191, 277
propagandă 112, 141, 149, 196, 200, 259, 268, 295, 298, 300, 353, 439, 440, 472, 476, 478, 485, 487, 491, 509, 515, 519, 523, 526, 597, 599—601, 604, 659, 661 ; instrucţii de — 325, 361, 483, 514
propagandist 32—34, 36—38, 43, 58, 84, 96, 97, 102—104, 106, 108, 149, 150, 157, 158, 160, 161, 166, 184, 185, 188, 201, 202, 219—221, 223, 228, 239, 258, 302, 303, 314, 316—318, 330—332, 343, 347, 358, 362, 368, 378, 402, 411, 424, 425, 428, 431, 443, 497, 506, 508, 514, 515, 517, 520, 522, 525, 527, 570, 571, 573, 616
proprietar 21, 95, 113, 265, 287, 292, 308, 309, 343, 449, 450, 475—477, 479, 487, 488, 490, 508, 588, 660 ; datorii către — 514, 521, 586, 587 ; nesupunere către — 519, 589
protest la arderea Reg. org. 248, 253, 255—257, 261
Protopopescu Alecu, căpr. 47 ; — Costache, avocat or. R. Sărat 34, 426—428 ; — Gheorghe or. Piteşti 308 ; — Gheorghe pr. 177 ; — Ion, căpr. 46 ; — Petrache s. Zătreni j. Vilcea, sluga lui Magheru 203 ; — Sevastică 46 ; — Ştefan 177
Prunaru Stan 94
Pruncul romîn, gazetă, 39—42, 77, 176, 214, 266, 459, 460, 462, 492, 543, 569, 571, 572, 576 ; tipografia — 39
Pumnul Aaron, com. de prop. j. R. Sărat 57
Pungaru Stroe 45

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Puşcaşu Ioan, com. de prop. j. Argeş 57
puşcă 24, 214, 253, 314, 344, 362, 399, 549, 666
puşcărie 106, 497, 498, 627
rachiu 17, 25
Racotă Alexandru I (Alecu) cpt. 74, 277, 289—291, 510, 558, 579, 651—654 ; — Constantin iuncăr 75 ; — Hariton, por. 74, 277, 289—291, 510, 579, 650, 652—654 ; — comandant al gărzii naţionale 16
Racoviceanu Ioan, por. 74, 95, 196
Racoviţa moş. j. Dîmboviţa 287
Racoviţă Alex. comisar dipl. 365, 372 ; — Al. log. 41, 342, 432, 525 ; — Anica 525 ; — Constantin, iuncăr 75 ; — prap. f. log. Alecu Racoviţă 432, 433
Racoviţeanu Costache, inginer 100
Radovici Boicea, secr. la Magheru 31, 38, 399, 614, 618—620 ; — Costache 47 ; — Niţă 46
Radu, f. Antimiei 48 ; — cojocar 45; — curelar 46 ; — Dobre or. R. Sărat 428 ; — potcovar 49 ; — pr. or. Focşani 104, 227 ; — vodă, clopotele de la — 568, 574 ; gimnaziul de la — 514
Raicu f. Pădea or. Piteşti 504
Ralea Iancu, scr. Ef. şcoalelor 296
Răculescu Moise 51
Rădăuţeanu Scarlat 40
Răducanu Ioan, neguţ. Bucureşti 649
Răduceşti, s. j. R. Sărat 111
Rădulescu Ioan, curier la Magheru 98 ; — Toma, or. Cîmpulung 497
Răit Costache, hangiu 50 ; — Dincă 45 ; — Ghiţă Sandu 48 ; — Grigore 48
răvaş 280 ; — de drum 136, 198
Răzăşilă Ion s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
răzvrătire, răzvrătitor 105, 129, 208, 253, 288, 322
reacţia din 19 iunie 337, 362, 368, 370, 377, 380, 533, 539, 542, 544—547, 549, 558, 586, 662 ; — din 30 iunie 164, 214, 247, 259, 628, 632, 645, 646, 652
Reforma, gazetă 42
regiment (polc) 15, 16, 18, 24—26, 73, 75, 126, 275, 310, 311, 314, 551, 554, 564, 634, 636, 645
Regulamentul organic 33, 58, 78, 79, 112, 203, 381, 421, 469, 478, 480 ; zvon de prefacere a — 346
Reileanu Constantin s. Olăreni j. R. Sărat 111
Repa Iosif 46
republică, sprijinire de — 36, 95
Rizescu C. com. de prop. j. Teleorman 56
Rîioasa, s. j. Teleorman 80, 119
Rîmnic, pl. j. R. Sărat 103, 107
Rîmniceanu C. 39
Rîmnicul de Jos, pl. j. R. Sărat 102, 108 ; — de Sus, pl. R. Sărat 102
R. Sărat, j. 54, 101, 149, 205, 209, 210, 225, 227, 233, 249, 250, 275, 284, 428, 441, 443—445, 562, 563, 663, 667, 669 ; arderea Reg. org. or. — 225, 427 ; m-rea — 106, 108, 451 ; — or. 35, 106—108, 209, 225, 284, 416, 427, 428, 451, 452 ; mag. or. — 34, 35, 106, 120, 284, Pităreasa, mah. or. — 109 ; trib. — 102, 560—563 ; Vatra Tîrgului, mah. — 109
R. Vîlcea, or. 36, 93, 159, 292, 294, 295, 310, 312, 314—318, 474, 475, 533, 540, 541, 559, 566, 570, 618, 622, 623, 629, 646, 651, 652, 656 ; mag. or. — 293, 294, 316 ; poliţia or. — 319 ; tabăra din — 75, 76, 610, 611, 624, 629
Rîncăciov s. j. Dîmboviţa 577, 578
Rîşnov, or. 93
Rîureanu G., com. de prop. j. Vîlcea 56
roată v. companie
Roată Costache pit. 31, 33, 40, 41, 176
Robe or. Focşani 561
Robescu Costache, serd. 67 ; 103 ; — Dincă 665
Roma, cap. Italiei 570
Roman G., com. de prop. j. Vîlcea 56
Romanaţi, j. 37, 56, 80, 98, 144, 162, 163, 178, 198, 222, 248, 251, 255, 256, 261, 264, 271—273, 439, 440, 653
Romanescu Costache 67, 85, 116, 172 ; — Petrache, căpit. de volintiri 473, 474, 477
Romano Dionisie. arhim. 125, 138, 193, 241, 242, 282, 283
Romînia 461, 462, 567
Ronciu Gheorghe or. Piteşti 504
Ropcă Stoica 45
Rosetti, A. C. 33, 39, 41, 196, 236, 356, 357, 392, 394, 396, 397, 459, 460, 465, 470, 539 ; — dir. Dep. d. n. 25, 521 ; — membr. guv. prov. 15, 16 ; — Lupu, nobil or. Focşani 105 ; — Nicu 498 ; — D. Radu, serd. şef. pol. 141, 186 ; — Radu, cîrm. j. Gorj 487
Roseţi, s. j. Ialomiţa 96

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Roşca Tudor s. Viişoara j. Teleorman 445
Roşescu Gheorghe s. Ungurelu de Jos j. Gorj îngrij. moş. Magheru 217, 218, 621—624 ; — D. P. pol. Bucureşti 526
Roşianu Constantin, secr. cîrm. Mehedinţi 400, 406
Roşiorii (Ruşii) de Vede 113, 200, 207, 289, 500, 509—511, 579—581 651, 653 ; arderea Reg. org. — 510, 582 ; pol. — 509
Rota Peter 46
rotar 49
Rotaru Stanciu 40
Rotescu Ioan, gref. trib. Brăila, com. de prop. j. Brăila, 54, 99, 134, 202, 203 ; — Ştefan 134, 530—532 ; — Zinca 134
Rubla, s. j. R. Sărat 110
Rucăr, s. j. Muşcel 628, 635, 637
Rucăreanu V. or. Cîmpulung 497
Rudeanu I. or. Cîmpulung 497 ; — N. or. Cîmpulung 497
Rumnicean Ghiţă 50
Ruptureanu Ioan, prof. com. de prop. j. Gorj 57, 96
Rusciuc 172, 274, 342, 369, 370, 372, 373, 604
Rusescu C., com. de prop. j. Teleorman 56
Rusia 27, 435, 499, 512, 532, 640, 665; consul general al — 306 ; împăratul — 58, 70, 71, 79, 133, 134, 137, 182, 302, 346, 556, 557 ; manifestul împăratului — 176
Rusin Vasilache or. R. Sărat 428
Rustoceanu Matei 48
Rusu Anghel Pascu or. Piteşti 505 ; — Nica subc. j. Teleorman 249, 256, 258, 272, 273
Sabar, rîu 568
Sachelarie dr. 541
Sadova, m-re 163
salahor 109
Samoilă, pr. or. Piteşti 303, 438
Samurcaş Alecu, cluc. prez. trib. comercial Craiova 432, 474
Sandu, măcelar 52
santinelă 336, 337, 371
Sarahoi Ghiţă ; — Iordache ; — Marin s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
sarai 603, 604
sate răzvrătite 22
Savastian Iancu or. Ocnele Mari 311
Savovici Niculae, prap. 75, 163
Săceleanu Ion or. Cîmpulung 497
Săcueni (Saac) j. 292
Săgîrceanu Ioniţă, ampl. negut. Brăila 100
Sălătruc s. j. Argeş 564, 565
Sărăţeanu A. 40
Săulescu C. or. Cîmpulung 497
Scafeş Vasile 152, 154, 211, 212
Scanavi Scarlat 382
Scorţeanu Costache 234, 235
Scurtu G. membr. guv. prov. 84
Seaca, moş j. Teleorman 446 ; arderea Reg. org. s. — 449
Secretariatul Statului 235, 342, 370, 372, 468, 603
Seimeanu Andrei, candidat de învăţător s. Şuici j. Argeş 37, 64, 80, 440
Semeşescu Istrati, por. 76
semn revol. 544, 662
Seracin Gheorghe, com. de prop. j. Ialomiţa 55
serată 567, 651, 654
serbarea zilei de 11 iunie la Focşani 120
Serghiad C., com. de prop. j. Mehedinţi 57, 96, 487
Serghie C. actor 571 ; — Grigore, por. flotilă, 74, 76 ; — lt. nume conspirativ al. slt. Condeescu 26
Sfetcovici Ştefan or. Turnu Măgurele 71, 146
Sfider Eduard 40
Sfinţescu Anghel or. Piteşti 504
Sf. Ioan, m-re or. Focşani 104, 664, 666, 667
Sf. Sava, colegiul — 181, 298, 351, 520
Sgardeli Ignat 40
Sibiceanu I. dr. 40, 41
Sibiu 126, 174, 175, 219, 323, 324, 473—475, 477, 541, 618, 621—624, 629, 632, 646
Sideriescu Hristache or. Piteşti 505
Sihlea, s. j. R. Sărat 110
Silvestru, ecl. Ep. Argeş 34, 36, 43, 135, 458, 608, 609
Sima f. Tudor Zarvaş or. Piteşti 504
simigiu 50
Simion, dulgher, log. s. Măxineni j. R. Sărat 101 ; — al Neacşii 48 ; — Ioan or. Piteşti 505 ; — Ilie or. Piteşti 505
Simionescu D. or. Piteşti 505
Sinaia, m-re 241
Sinescu Barbu 245, 246
Sinteşti, s. j. Ilfov 206, 573
sîrb 46, 108, 111, 112, 520
Sîrbu Gheorghe, ceasornicar or. Brăila 100 ; — Ştefan 111
Skariatin, col. 556
Slatina, or. 26, 244, 258, 290, 521, 652 ; pol. or. — 245
Slănic, pl. j. Prahova 591

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Slătineanu Gheorghe, pr. or. Cerneți 37, 95, 393, 424—426 ; — Ioan or. Buzău 443 ; — I. or. Craiova 475
Slăvescu Costa 3-lea log. or. R. de Vede 500, 501
Slăvitescu, prap. 245, 246
Societate agronomică 128 ; — filogardistă 77
Socoleanu N. prap. 543
soldat 26, 35, 133, 159, 190, 214, 215, 253, 275, 276, 314, 315, 317, 337, 362, 398, 399, 445, 447, 448, 488, 506, 510 ; propagandă între — 73, 76 ; — revoltat 163, 290, 291, 312
Solomiescu Moise log. s. Coconi j. Ilfov 34, 519
Solomon C. or. Buzău 442 ; — I. polc. 24, 215, 266, 337, 539, 569, 570, 575, 636, 652
Solomonescu Ghiță 40
Soreanu Stoica pom. s. Soreni j. Romanați 223, 272, 273
Soreni, s. j. Romanați 272
spion 102, 103, 105, 263, 269, 568, 569, 646
spionaj 104
Spirache Ioniță 50 ; — Marin 50
spital 72, 138, 395, 414, 471, 550, 555; — ostășesc 548, 554
spițer 46
spițerie 100
Staicovici Mutu 50
Stan, brutar 45 ; — cizmar 49 ; — circium. 48 ; — f. Dimitriu or. Pitești 505 ; morar 49 ; — pr. 99 ; — starostea, tg. Urziceni j. Ialomița 97
Stanciu boiangiu or. Pitești 505 ; — f. Pascu. s. Sihlea j. R. Sărat, pandur 110
Stancovici Costache, prof. 93 ; — Dumitru, subc. j. Romanați 272, 273
Stancu 109 ; — pr. 50 ; — tabac 49 ; — Trică, croitor 45
staroste 97, 416 ; — britanicesc 95 ; — de negustători 657—659 ; — de sudiți 48
State Anastase, protop. 46 ; — slugă la Goleasca 571
Statul Major al Oștirii 17, 18, 24, 44, v. și dejurstva oștirii ; — al Poloniei 19
Stănciulescu Mihalache or. Brăila 100
Stănescu Dimitrie 72 ; — Grigore, com. de vopsea. or. București 263 ; — Scarlat 94
stărostia evreilor lehi 286
Stătescu Nicolae, serd. 214
steag (stindard) înălțat, purtat 33, 59, 98, 106, 110, 244, 250, 267, 278, 289, 290, 303, 316, 336, 341, 347, 361, 420, 427, 439, 454, 532, 536, 538, 539, 545, 546, 549, 551, 553, 554, 566, 568, 571, 572, 579, 606 ; — în Lipscani 466 ; — al oștirii 18 ; — sfințit 517, 518, 531
Steriadi Constantin, cluc. șef secț. Dep. d. n. 32, 337, 368, 369, 464, 469—471, 597, 598
Sterie Dumitru or. Pitești 505
Stirian Ghiță 51
Stîlpu, moș j. Buzău 55, 188
Stoenescu Atanasie, ierod. prez. club rev. Craiova 36, 38, 39, 134, 166, 167, 206, 231, 386, 389, 392, 395 ; — Constantin or. Pitești 405
Stoian Crăciun, pit. pol. or. Pitești 145 ; — Niță s. Ciocănești j. Mușcel 606 ; — Simu or. Pitești 504 ; — Teodor or. Pitești 505
Stoica or. R. Sărat 452
Stoicu Mihai 51 ; — Pavel or. Pitești 505
Stratu Constantin or. Cîmpulung 497
Străchinescu Ghiță 51
Strehaia, moș. j. Mehedinți 95
Strîmbeanu Toma, pit. gref. trib. Dolj 432, 596, 601
Strîmbei Negoiță, dulgher s. Biceștii de Sus j. R. Sărat 107
Stroescu V. or. Pitești 505
student 569
Suciu. (Sauciu) Petre, prof. seminar Buzău 27, 35, 69, 70, 115, 125
sudit 27, 48, 69, 112 ; — austriac 69, 70, 100, 111, 114, 115, 124, 228, 286, 625—627, 660 ; — englez 69, 70, 103, 105, 165, 256 ; — francez 181 ; — grec 69, 70, 111 ; — prusian 128 ; — rus 99
Suflă Gheorghe 48
Sufletrece Ioniță, birnic s. Dinulești de Jos j. R. Sărat 107
Sulacolu Dimitrie negut. București 343, 649, 650, 655—657
Sulacu Gheorghiță or. Ocnele Mari 311
Suleiman pașa 40, 83, 86, 224, 241, 274, 278, 320, 332, 333, 342, 347, 369—371, 373, 374, 377, 380, 420, 461, 491, 492, 523, 524, 527, 614, 643 ; proclamația lui — 86, 614
suliță, confecționare de — 95, 439, 584 ; înarmați cu — 488
sultan 270, 523, 658 ; jalbă către — 461
surugiu 24

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Sutec Nicolae 46 ; — Petrache, căpr. 45
Sutescu Costache, ampl. Înalta Curte Buc. 479—481
Suțu Costache log. min. Dep. dr. 30, 42, 151, 155, 209, 561, 570 ; — Grigore, f. C. Suțu 209 ; — Ioan, serd. procurorul Com. de cercetare 30, 81, 118, 297, 298, 306, 307, 354, 355, 363, 372, 417, 423, 430, 439, 440, 446—448, 450, 452, 456, 477, 487, 488, 492, 498, 508, 510, 512, 515, 516, 519, 527, 529, 535, 557, 584, 589, 592, 596, 607
Șapcaliu Ion s. Ciocănești j. Mușcel 606
Șapcă Radu, pr. s. Celei j. Romanați 34, 162, 163, 197, 653
Șăpcaru Vasile or. Buzău 35, 416, 417
Șcerbinski, g-ral maior 44, 59, 63, 67—69, 72, 82, 85, 89, 92, 113, 119, 122, 124, 125, 128, 132, 135, 140, 142, 143, 145, 147, 148, 150—152, 155, 157, 160, 161, 167, 170, 175—180, 183, 185—190, 193, 194, 197, 200—205, 207—210, 212—223, 225—229, 231—234, 236, 238—240, 243, 244, 250, 291, 299, 301, 304, 305, 307, 318, 326, 327, 330, 331, 333—335, 339, 341, 345, 360, 363, 375, 376, 384—386, 396, 397, 401, 404, 408, 411, 413, 415, 424, 429, 431, 436, 438, 449, 451, 453, 457, 478, 484, 486, 491, 495, 499, 507, 509, 511, 513, 523, 526, 532, 576, 582, 586, 590, 593, 595, 597, 607, 609, 612, 613, 621, 622, 642, 645, 656
Șchiopuleasa 571
școală 49, 120, 483 ; — de cadeți 542 ; — centrală 99 ; — militară 126, 183, 219 ; — națională 166 ; — publică 277, 520, 521, 619, 627, 631, 659, 660, 661
Șerban, brutar 48
Șerbănescu C. 40 ; — N. com. de prop. j. Olt 56
Șișcu Constantin 47 ; — Gheorghe (Ghiță), șef com. de Albastru Buc. 191, 269, 270 ; — Niță 47 ; — Vasile 192
Șoimescu cel Mic 572
Șonțu Costache pol. or. Focșani 34, 52, 60, 82, 102 ; — Gheorghe, serd. 101 ; — Ioniță (Niță) slug. jud. trib. Focșani 34, 52, 60, 102 ; — Niculae, prez. mag. Focșani 101, 120, 241 ; — Zoe 89
ștafetă 24, 342, 472, 510, 533, 540, 599—605, 630, 632, 633
Șteațcu Ion or. Pitești 504
Ștefan, apr. 52 ; — Ioan s. Olăreni j. R. Sărat 111 ; — jogărar 49 ; — neamțul tîmplar 49
Ștefanopol Anghel or. Pitești 504
Ștefanovici Răducanu, căpr. tg. Cerneți 414
Ștefănescu C. cîrm. j. Vlașca 172 ; — Niculae or. Cîmpulung 497 ; — V. com. de prop. j. Vîlcea 56
Știrbei, doamna — 181 ; — s. j. Romanați 37, 80, 439, 440
Știubeiu, s. j. R. Sărat 104
Șuicaru Ioan, toboșar 276
Șuici, s. j. Argeș 80, 440
tabac (ci) 48, 49, 271, 505 ; arme ascunse la — 270 propagandist la — 573
Tabachiciu Ivancea or. Pitești 505
Tache cizmar 46 ; — fr. Dincă, cizmar 51
Talaat efendi 342, 364, 369, 370, 373, 376
Tamcălmaș Ștefan Barbu 51
Tangîru, secr. Suleiman pașa 371
Tatomirești, moș. j. Dolj 432, 620
Tălpișan N. — Craiova 599
Tănase, băcanu or. Pitești 505 ; — brutar 49 ; — jogărar 49 ; — pr. or. Pitești 308
Tătărani, s. j. R. Sărat 108
Tătăranu Costache, f. log. Ioniță s. Costești j. R. Sărat 102 ; — Ioniță, log. 102
teatru, cherestea pentru — 279, 577
Telega, s. j. Prahova 636
Telegescu Costache, com. de prop. j. Prahova 55, 221, 223
Teleorman, j. 34, 35, 53, 56, 80, 83, 91, 113, 115, 123, 146, 200, 207, 289, 418, 419, 422, 445—451, 500, 501, 510, 511, 521, 579, 581, 582 ; trib. — 496, 528, 529
Tell Christian, g-ral 15, 18, 20—22, 24—26, 73, 74 ,164, 289, 290, 324, 533, 539, 540, 545, 552, 558, 637, 641, 651, 652, 654
Temelie Niță Ghiță 51 ; — Niță 50 ; — Pătru 50
temniță 77, 78, 327, 607
Teodor Constantin, pit. epistat la Sf. Sava 181, 217, 218 ; — icon. Bistriței, com. de prop. j. Vîlcea 56, 75 ; — Mihai 667
Teodorache Constantin or. Pitești 504
Teodorescu Grigore, neguț. or. Pitești 437 ; — Ioan 72 ; — Sere 72
Teodor Doni or. R. de Vede 501
Teodosiu P. Ștefan, neguț. București 657
Teofil Ignat Ioan 39

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Teologu N., maior, şef gardă naţională 332
Theohari Ahil, prap. 75, 162, 543
Theot T., supus francez 181
Terara Costache, cizmar, 50 ; — Gheorghe 50
Tesreanu Costache 46
Tigoiu, s. j. R. Sărat 110
Tigveanu Alecu or. Piteşti 308
Timiş 247
Timoni, consul austriac la Bucureşti 240, 409
Timotei Troados, ep. 664
tinichigiu 46
tipografie 459, 461
Tiscu Mihai or. R. de Vede 500
tist de dorobanţi 258, 272, 399, 400, 405, 406, 454
tîmplar 45, 46, 49—51
Tîrgovişte. or. 36, 169, 213, 278, 279, 629, 643 ; arderea Reg. org. or. — 278, 643 ; mag. or. — 279 ; pol. or. — 279 ; puşcăria or .— 497, 498
Tîrgu, pl. j. Teleorman 500
Tîrgu-Jiu, or. 37, 184, 237, 321, 329, 399, 404, 415, 424, 615, 618 ; arderea Reg. org. or. — 237, 616
Tîrnov or. R. P. Bulgaria 452
Tîrşor, pl. j. Prahova 660
Tîrziu Ivan 95
Tobeară Mihai, log. s. Tătăranu j. R. Sărat 108
toboşar 276
Toma Gheorghe sold. pompier 547, 584 ; — Liţă, băieş 45 ; — Niţă or. Piteşti 505
Tomaş Andreiaş 51
Tomescu Niţă 46
Toncea Marin, or. R. de Vede 500
Tonciu B. or. R. de Vede 501 ; — Tudor Mihalache, avocat Focşani 103
Tonea, s. j. Ialomiţa 97
Toneanu Nicolae, s. Tonea 97
Topoloveni, s. j. Muşcel 280
Töröc (Feroc) Gheorghe 69, 70, 114, 125, 205
Totoroază Radu 94
Trache Radu s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Traian, tabăra de la — v. Cîmpul
Trandafir Gheorghe 98
Trandafirescu Nicolae 46
Transilvania 27, 32, 83, 94, 99, 141, 174, 190, 191, 247, 259, 282, 286, 352, 478, 621, 627, 629, 630, 659, 663 ; ajutor din — 640 ; născut în — 104, 193 ; trecut în — 93, 99, 197, 219, 259, 286, 330, 534, 564, 615, 623, 624, 630, 632, 645, 655, 660, 661 ; — venit din — 107, 242
Trascu or. Piteşti 505
trăsură 199, 267, 336, 475, 651, 654
Treter Enrich 217, 218
Tretinescu Dumitrache, subc., pl. Obileşti j. Ilfov 439
tribunal 29, 106, 149, 284, 305, 307, 309 ; — comercial or. Bucureşti 322, 325—327, 329 ; — criminal 41, 350—353
Triandafil Gligore — Bucureşti 572
Trifănescu G. — Craiova 599 ; — Ilie, subc. 135, 303, 304
Tudor Ganea or. R. Sărat 81 ; — tabacu or. Piteşti 505 ; — vizitiu 45
Tudorache, gin. dascălul Nicolae, or. R. Sărat 109 ; — serd. 492
Tudorescu Şerban or. R. Sărat 109
Tufeanu, cîrcium. — 48
tun 214, 540
Tunsu Ioniţă 47 ; — Nicolae 47
turc 275, 334, 338, 377, 521, 579
Turcea Ioan subrevizor şcolar. s. Dăbuleni, j. Romanaţi 223, 271—273
Turcia 108, 324, 412, 414, 452, 646
Turnavitu Demosten, prap. or. Piteşti, 34, 206, 207, 285 ; — Scarlat, pit. prof. Buzău, cîrm. j. R. Sărat 34, 101, 225, 441 ; — Ştefan com. de prop. j. Argeş 34, 55, 90, 146, 184, 151, 524, 525
Turnu Măgurele 35, 71, 72, 87, 113, 115, 121, 123, 146, 198, 199, 423, 445, 447, 496, 501, 503, 510, 521, 528, 578, 579, 582 ; arderea Reg. org. or. — 71, 113, 115, 121, 123, 146, 200, 223, 418, 421, 422, 495, 496, 501, 503, 528, 529, 580 ; mag. or. — 529
Turnu Severin 95, 399, 406, 412, 414, 511, 618 ; carantina — 399 ; mag. or. — 512
tutungiu 45, 96
Ţara Românească 364, 630, 632, 660
ţărani nesupuşi 21, 80, 250, 258, 591, 660, 663
Ţăranu Sotir (Sotirache), prez. mag. R. Sărat 35, 106, 209, 233
Ţicoiu Dinu s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
ţigan 33, 253, 278, 287, 288, 308, 309, 331, 332, 473, 506
Ţigăneşti s. j. Ilfov 649 ; — schit 636
Ţimiraş Dinu Enache ; — Dumitrache ; — Mihai ; — Nicula s. Ciocăneşti j. Muşcel 606

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

Ţiţirigă Ioniţă, volintir, s. Olăreni j. R. Sărat 111
Ţuică N. căpit. 542
ucaz 435
Uda, moş. j. Teleorman 492
Udrea Dimitrie, pandur, s. Boldu, j. R. Sărat 109 ; — Gheorghe 48 ; — curelar 51
Ulmeni — Pămînteni, s. j. Ilfov 80, 438—440, 527
Ungaria 181, 286
ungur v. maghiar
Ungureanu Achim 50 ; — Anton 51; — Bucur, volintir, s. Olăreni j. R. Sărat 111 ; — Gheorghe, căpit. panduri or. R. Sărat 107 ; — Ion pr. 48 ; — tîmplar 51 ; — Manu 49
Ungurelu de Jos, s. j. Gorj 623
Untea Serafim s. Bisoca j. R. Sărat 107
Urecheşti, s. j. Dolj 38, 81, 129
Urianu D. cluc. or. Cîmpulung 497 ; — Vasile, prez. mag. or. Slatina 94
Urlăţeanu Costache, prap. com. extraordinar de prop. 33, 57, 138, 160, 161, 387, 390, 392, 393, 519
Urleşti, s. j. R. Sărat 106
Ursescu Gheorghe 58
Ursu Marin, log. moş. Goleşti 606 ; — Nicolae, pandur 110
Urziceni, tg. j. Ialomiţa 97
Vadul Şeicii, s. j. Brăila 99
vagabond 95, 279. 287, 308, 309, 494
Valahia 29, 58, 66, 70, 83, 174, 191, 359, 463, 665 ; — Mică 129, 134, 237, 556, 604, 629
Valea Măcrişului, s. j. Ialomiţa 97
Valtir Fotache 40
Varlaam monahul, com. extraordinar de prop. 57
Varşovia 19
Vasilaţi, moş. j. Ilfov 491, 492
Vasile, plăpumar 48 ; — Radu Gheorghe, deputat j. Ialomiţa 97
Vasilescu Pană 50 ; — Ştefan tg. Urziceni j. Ialomiţa 97
Văcărescu Iancu 570 ; — Iorgu, prez. Com. pentru cercetarea şi asigurarea liniştii obşteşti în Bucureşti 230
Văcăreşti, arestul de la m-rea, arestat la — 29—31, 33, 43, 52, 53, 58, 59, 63, 65—71, 77, 78, 80, 82, 83, 85, 87—89, 92, 115, 117, 118, 122, 124, 127, 129—132, 135, 139, 140, 142—153, 155, 156, 160, 162, 166, 168, 169, 175, 176, 184—187, 189, 192—194, 196, 200—204, 206—213, 216, 220, 223, 228, 229, 232, 233, 236, 237, 243, 244, 249, 251, 253, 274, 278, 283, 285, 293, 301, 304, 309, 316, 317, 326, 330, 332, 339, 360, 366, 371—376, 379, 381, 384, 386—393, 395, 397, 401—403, 405, 407, 408, 411, 413, 415, 416, 422, 423, 425, 426, 428, 430, 431, 433, 435, 440, 441, 443—445, 448, 451, 452, 455, 457, 458, 462, 471, 476, 478, 482, 484, 486, 490, 494, 496, 498, 499, 503, 507, 509, 511, 513, 515, 518, 522, 525, 526, 529, 531, 535, 542, 543, 553, 555, 563, 574, 576, 578, 580—582, 585, 589, 592, 594, 596, 597, 600, 607, 609, 610, 612, 617, 620, 622, 624—626, 631, 656
Vădastra, s. j. Romanaţi 261
Văleanu G. (Iorgu), serd., cîrm. j. Olt. 93, 521 ; — Nicolae — pit. 245, 246
Văleni, s. j. Muşcel 497
Vălenii de Munte, tg. j. Săcueni 292
Vărbiceanu Dumitrache, prap. 204
Vîrgatu Andrei 52 ; — Călin Nică 48 ; — Grigore 51 ; — muscalagiu 47
Vărzaru M. I. cîrm. j. Argeş 307 ; — N. secr. cîrm. j. Argeş 303
vătaf de aprozi 302, 496 ; — de poliţie 213
vătăşel 94
Vătăşescu Costache 52, 665—668 ; — Radu s. Gologanu j. R. Sărat 665—668
Văzăstreanu Marin, protop. s. Vădastra j. Romanaţi 260, 261
vecher 475
Velea Conciu 50
Velicu Sandu s. Ciocăneşti j. Muşcel 606
Velişcovici Dimitrie, neguţ. Cerneţi 32, 37, 95, 406, 413—415
Veniamin diacon, com. de prop. j. Vlaşca 57, 69
Vernescu Costache 40, 370 ; — I. G. 39
Verzea Ieremia, com. de prop. j. Mehedinţi 57
Vestitorul romînesc (rumînesc), gazetă 40, 42, 120, 241, 317, 331, 333
viceconsul 99
Vidin 38, 599, 601, 602, 604, 630, 632 ; închisoarea din — 78 ; paşa din — 78, 605, 633
Viena 128, 571, 662 ; revol. din — 514
vienez 459
Viişoara, s. j. Teleorman 80, 445—449 ; aleşii s. — 448 ; arderea Reg. org. s. — 446, 447
Viişoreanu C., pah., prez. trib. Dolj

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

432, 474, 596 ; — Ioan pah. 93, 255
Viitorul romîn, gazeta 41
Vilara A. m. vorn. 58, 465, 555
Vintilă Vodă, s. j. Buzău 591
Vitan, moș j. Ilfov 649
Vitănescu Mihalache, serd. avocat 111
Viziru, s. j. Brăila 99
vizitiu 45, 46, 99, 614
Vizulea Alecu, s. Lăptătoia, j. Ialomița 97
Viezurești, moș. j. Dîmbodița 213
Vîjianu Marin, clăcaș s. Moia, j. Teleorman 36, 81, 449—451
Vîlcan, pl. j. Gorj 319, 321, 323
Vîlcea, j. 56, 206, 619
Vîlceleanu Ioan, pit. 96
Vîlciu Mitcu or. R. de Vede 501
Vîlcu Vasile, supus rus, complotist 1843, 99
Vîlsănescu Ioniță, căpr. 46
Vlad Gheorghe, log. s. Vulpeni j. Romanați 31, 37, 144, 169
Vladimirescu Costică, căpr. 47
Vlah Iosif, tîmplar 50
Vlasto Ioan 169
Vlașca j. 57, 58, 67, 171, 179, 250, 379
Vlădescu Costache, hanul lui — 46 ; Gheorghe, com. de prop. j. Dîmbovița 55 ; — Ghiță, căpr. 51 ; — Mihalache, serd. 278 ; — Nicolae, căpr. 45
Vlădoianu Barbu, cîrm. j. Mehedinți 398, 406, 489 ; — Grigore por. 157, 197, 199 ; — M., cîrm. j. Mehedinți 96 ; — Șt. maior 472, 487, 614, 646
Vlășceanu Merucă s. Ciocănești j. Muscel 606
Voiculescu Costache 98
Voinescu I. I., col. 17, 18, 548, 554, 578, 634 ; — I. II, min. Dep. trebilor din Afară 26, 259, 467 ; — Scarlat, prap. cîrm. j. Buzău 34, 64, 262, 441, 482, 484, 588, 591, 593, 595
voluntar 35, 95, 111, 135, 258, 303, 420, 473, 610 ; înscris — 439, 474, 506, 615
Vrăbiescu G. or. Cîmpulung 497 ; — Hristache 97
Vulpe Gheorghe 48
Vulpeni, s. j. Romanați 37, 142
Vunga Vasile s. Rubla j. R. Sărat 110
Vuticescu, com. de prop. j. Dîmbovița 55
Winterhalder Enric, librar 33, 41, 70, 387, 389, 390, 392—396, 459—462, 464
Zabloțki, col. polon 20
Zaharia C. Momgiu 563 ; — dragoman or. Brăila 100 ; — Marin or. Pitești 505
Zalic C. com. de prop. j. Ilfov 56 ; — Gheorghe prap. 74, 76, 464, 506, 572
Zalhana, s. j. Prahova 660
Zaman C., com. de prop. j. Dolj 38, 57, 77—79, 208, 454 ; — Dumitrana 79 ; — Haralambie 38, 78, 79, 114
Zamani Constantin, prof. l. greacă șc. centrală 99
Zamfir or. Cîmpulung 497 ; — Alexandru 93 ; — bogasier, Focșanii Moldovei 103 ; — dorob. 100 ; — Ioan or. Pitești 505
Zamfirescu Anastasie 96 ; — Costache, pat. Focșanii Moldovei 103
Zanea Alecu, pit. 41, 320, 323—325, 329, 330, 361
zaraf 32
zarafbașa 181
Zavrice Drăghici 52
Zăbavă Niculae 94
Zăgănescu C., avocat Brăila 100, 102 ; — D. com. de prop. j. Vîlcea 42, 56 ; — Mihalache or. Focșani 32, 34, 102, 249, 250 ; — Pavel, por. 74, 133, 201, 202, 545—548 ; — Teodorit călug. 570
Zărnescu Tudorache, s. Ciocănești j. Muscel 606
Zătreanu Const., aga, prez. mag. or. Craiova 78, 432, 473, 474, 599 ; — C. Nicolae, iuncăr 41, 75, 219
zidar 45, 48, 49, 99
Zimnicea 25, 108, 447, 450, 511—553, 558, 559
Zisu Ioniță 428 ; — Marin or. Pitești 505 ; — Zamfiriță Tache 51
Zlata, s. j. Teleorman 579
Zlate Iancu, serd. or. Cîmpulung 497
Znagoveanu Ioasaf (Ioan) 177, 178
Zotu Dimitrie, dragoman or. Brăila 100 ; — Ioan, com. de prop. j. Romanați 56, 439
Zotovici 39
zugrav 259
Xenu Panait or. Ocnele Mari 311

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

LISTĂ

de prescurtări folosite la indicele general

ampl.	= amploiat
apr.	= aprod, aprozi
arend.	= arendaș
arhim.	= arhimandrit
cap.	= capitală
cămăr.	= cămăraș
căm.	= căminar
căpit.	= căpitan
căpr.	= căprar
cin.	= cinovnic
cîrcium.	= cîrciumar
cîrm.	= cîrmuire, cîrmuitor
cluc.	= clucer
cofet.	= cofetar
col.	= colonel
com.	= comisar
com. de prop.	= comisar de propagandă
comit.	= comitet
Dep.	= Departament
Dep. cr.	= Departamentul Credinței
Dep. dr.	= Departamentul Dreptății
Dep. d. n.	= Departamentul din Năuntru
Dep. vist.	= Departamentul Vistieriei
dir.	= director
dr.	= doctor
dorob.	= dorobanț
ecl.	= eclesiarh
ef.	= eforie
eg.	= egumen
ep.	= episcop, episcopie
epist.	= epistat
f.	= fiu
fc.	= fiică
fr.	= frate
gard. naț.	= garda națională
g-ral	= general
gin.	= ginere
gref.	= grefier
guv. prov.	= guvern provizoriu
guv. revol.	= guvern revoluționar
icon.	= iconom
j.	= județ
jud.	= judecător
l.	= limbă

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

locot.	= locotenent, locotenență
log.	= logofăt
m.	= mare
mag.	= magistrat
mah.	= mahala
m-re	= mănăstire
med.	= medelnicer
membr.	= membru
min.	= ministru
moș.	= moșie
neguț.	= neguțător
nep.	= nepot
ofiț.	= ofițer
or.	= oraș, orășean
pah.	= paharnic
pat.	= patentar
pit	= pitar
pîrc.	= pîrcălab
pl.	= plasă
pol.	= poliție, polițai
polc.	= polcovnic
pom.	= pomoșnic
por.	= porucic
postcel	= postelnicel
prapor., prap.	= praporcic
pr.	= preot
prez.	= prezident
prof.	= profesor
prop.	= propagandist
protop.	= protopop
regis.	= registrator
Reg. org.	= Regulamentul organic
revol.	= revoluție, revoluționar
s.	= sat
sam.	= sameș
scr.	= scriitor
secr.	= secretar
secț.	= secție
serd.	= serdar
slug.	= sluger
sold.	= soldat
slt.	= sublocotenent
subc.	= subcîrmuire, subcîrmuitor
st.	= soție
șc.	= școală
șetr.	= șetrar
tg.	= tîrg
trib.	= tribunal
unterof.	= unterofițer
văt.	= vătaf
vist.	= vistier
vv.	= voevod
vor.	= vornic

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

LISTA DOCUMENTELOR

	doc. nr.	pag.
1848 iun. 18. — Teodor Alexandrescu scrie soției lui I. Eliade să intervie a i se dea o slujbă	632	663
<1848 iun. 18>. — Teodor Alexandrescu scrie lui I. Eliade rugîndu-l să dea scrisorile trimise la cei cărora sînt adresate	633	664
1848 iun. 24. — Orășenii din Pitești cer administratorului județului să îndepărteze din oraș pe Toma Conțescu, care turbură liniștea obștii cu amenințări asupra proprietății	313	308
1848 iun. <27>. — Guvernul provizoriu aprobă, cu modificări, propunerea generalului Tell de a se concentra trupele la Ploiești și Pitești	1	15
1848 iun. 30. — Guvernul provizoriu poruncește colonelului Odobescu să predea armele ce se află la cazarmă și cele ce s-au strîns la 29 iunie de la Comisii	2	15
1848 iun. 30. — Guvernul provizoriu însărcinează pe colonelul Odobescu să predea garda națională lui Racotă II, deoarece căpitanul Mavrocordat refuză să preia această slujbă	3	16
1848 iul. 4, București. — Guvernul provizoriu deleagă pe C. Anghelescu în calitate de comisar extraordinar pe lîngă Talaat efendi, spre a primi poruncă în legătură cu venirea sa în Țara Romînească singur sau însoțit de oaste	358	363
1848 iul. 4. — Guvernul provizoriu dă instrucțiuni comisarului ce se trimite în întîmpinarea lui Talaat efendi, care vine din Moldova	359	364
1848 iul. 5. — Colonelul Voinescu scrie colonelului Cerchez să oprească ostași numai pentru pichetele și punctele de la Gura Ialomiței pînă la Bechet, iar companiile 5, 6 și 8 să le ridice de pe frontieră	4	16
1848 iul. 5. — Membrii guvernului ordonă Ministerului de Finanțe să dea cîte o sumă de bani comisarilor extraordinari Costache Anghelescu și Al. Racoviță . . .	360	365
1848 iul. 6. — Guvernul provizoriu împuternicește Statul Major al oștirei să trateze cu Maca pentru a cumpăra 16 butoaie cu praf de pușcă depozitate la palat	5	17
<1848> iul. 7. — Christian Tell scrie colonelului Voinescu I. să poruncească lui Artemineanu să primească în ierbăria miliției 16 butoaie cu iarbă de pușcă venite de la Brăila	6	18
1848 iul. 11. — Guvernul provizoriu autorizează pe Mi-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
nistrul de Război să alcătuiască steagurile oştirii . . .	7	18
1848 iul. 12/24. — Zabloţki, fost locotenent-colonel în armata polonă, face cunoscut Ministerului de Război statul său de serviciu şi cere a fi angajat în armată cu gradul de colonel	8	19
1848 iul. 13. — Guvernul provizoriu acordă companiei de pompieri o gratificaţie pentru activitate patriotică . .	9	20
<1848> **iul. 14, Bucureşti.** — Guvernul provizoriu, constatînd din reclamaţiile proprietarilor şi rapoartele administratorilor că sătenii sînt nesupuşi şi îndîrjiţi, cere şefului oştirii să dea ajutor armat spre a-i supune . .	10	21
1848 iul. 16. — Guvernul provizoriu autorizează pe Ministrul de Război să ia de la Ministerul de Finanţe banii ce s-au dat gratificaţie companiei de pompieri . .	11	22
1848 iul. 19. — Guvernul provizoriu face cunoscut şefului oştirii că adausul de bani la hrana regimentului 1 se va plăti din lefurile foştilor aghiotanţi domneşti . .	12	23
1848 iul. 21. — Administratorul judeţului Gorj face cunoscut lui Ion Ionescu numirea sa de comisar în plăşile Vîlcanu şi Novaci, îi trimite instrucţiuni şi-l îndeamnă să lămurească binefacerile noii constituţii	322	319
1848 iul. 27, Bucureşti. — Locotenenţa domnească face cunoscut Ministrului de Război că fostul colonel Solomon a luat, la 29 iunie, 20 puşti de la palat şi cere să se restituie dacă se vor găsi, şefului gărzii naţionale	13	23
<1848> **iul. 28.** — Generalul Christian Tell scrie maiorului G. Mavrocordat să ancheteze pe maiorul reacţionar Em. Boteanu	523	544
1848 aug. 2. — Interogatoriul luat de maiorul G. Mavrocordat maiorului Em. Boteanu, fost comandant al companiei de pompieri	524	545
1848 aug. 16. — M. Drok...(?) scrie lui Ion Ionescu, comisar în plasa Vîlcanu j. Gorj, despre vizita lui Suleiman Paşa în Bucureşti şi plecarea lui A. Zane cu doi francezi „spre a se preumbla prin ţară"	323	320
<1848 aug. 25>. — Ministerul de Interne face cunoscut Ministerului de Război înfiinţarea încă a unei expediţii pe săptămînă pentru corespondenţa statului şi cea particulară	14	24
1848 sept. 1. — Generalul Tell ordonă companiilor 5, 6 şi 8 din Regimentul 1 să se concentreze la Craiova, la dispoziţia colonelului Pleşoianu	15	25
<1848> **sept. 10.** — Locotenenţa domnească decretează trimiterea artileriei şi a divizionului de cavalerie din Bucureşti la Piteşti	16	25
1848 sept. 11, Bucureşti. — Locotenenţa domnească decretează scoaterea din armată şi judecarea sublocotenentului Condeescu din Regimentul 1, pentru îndemnarea soldaţilor la nesupunere	17	26
1848 sept. 19. — Episcopia Buzău scrie protopopului din Focşani să pomenească la slujbă pe împăratul şi toată curtea Rusiei	634	664
1848 sept. 25. — Colonelul Pleşoianu ordonă căpitanului A. Cuţarida să vie cu compania sa la Rîmnicul Vîlcii	315	310
1848 oct. 2. — Orăşenii din Ocnele Mari şi din judeţ arată bunele purtări ale căpitanului A. Cuţarida . . .	316	311
1848 oct. 5. — Episcopia Buzău cere generalului Lüders să dea voie lui Petre Suciu să se înapoieze în Austria, fiind		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
adus din Transilvania de fostul episcop ca profesor la seminar	18	27
1848 oct. 16, Buzău — C. Vătășescu scrie fratelui său Radu să alcătuiască trei jalbe din partea satului Gologanu prin care să ceară eliberarea lui de la arest pe chezășia satului	635	665
1848 oct. 21. — Al. Cuțarida cere Căimăcămiei să fie reintegrat în armată, arătînd că n-a luat parte la revoluție, ci a îndemnat pe ofițerii din tabăra lui Magheru să-l părăsească	19	27
<**1848 oct. 22**>. — Lista persoanelor bănuite de participare la revoluție, din județele Mușcel, Olt, Mehedinți, Ialomița, Romanați, Brăila și Rîmnicu-Sărat	82	93
1848 nov. 2. — Orășenii din Rîmnicul Vîlcii dau mărturie de bune purtări pentru Nae și Mihalache Iliescu	295	292
1848 nov. 6, București. — Doctorul G. Cariadis confirmă că C. Anghelescu sufere de cefalgie nervoasă	361	366
<**1848 nov. 6**>. — Alexandrina Anghelescu cere generalului Duhamel eliberarea soțului său, C. Anghelescu, fiind grav bolnav	362	366
1848 nov. 12. — Parucicul Teodor Constantinescu cere Căimăcămiei reintegrarea în postul său	604	634
1848 nov. 12. — Parucicul Teodor Constantinescu expune activitatea sa din timpul revoluției	605	636
1848 nov. 18. — Departamentul Dreptății face cunoscut marelui vornic M. Cornescu înființarea Comisiei de cercetarea celor vinovați de participarea la revoluție precum și numirea sa, a lui Scarlat Gr. Ghica și a polcovnicului Garbațki ca membri ai acestei Comisii	20	29
1848 nov. 19. — Comisia de cercetare cere Departamentului Dreptății personalul necesar, mobilier pentru două camere la mănăstirea Văcărești, material de cancelarie și anunță că va începe lucrările la 22 noiembrie	21	30
1848 nov. 22. — Comandantul roatei de la Ocnele Mari informează pe polcovnicul <Garbațki> despre atitudinea revoluționară a lui A. Cuțarida	317	312
<**1848**> **nov. 22.** — Comisia de cercetare întrunită în completul său la mănăstirea Văcărești constată că nu poate lucra din lipsa actelor oficiale și particulare doveditoare de vinovăția arestaților politici	22	31
<**1848 nov. 22**>. — Lista arestaților politici aflați bolnavi la spitalul Colțea	23	31
<**1848 nov. 22**>. — Lista arestaților politici eliberați pe chezășie	24	32
<**1848 nov. 22**>. — Lista arestaților politici de la mănăstirea Văcărești	25	33
<**1848 nov. 22**>. — Lista persoanelor ce au susținut revoluția prin articole în gazete și prin contribuție bănească	26	39
1848 nov. 23, București. — Departamentul Dreptății face cunoscut Comisiei că i-a trimis listele arestaților politici, iar în privința procedurii să se înțeleagă cu procurorul său	27	42
1848 nov. 23. — Pitarul Mihalache Iliescu expune activitatea sa din timpul revoluției spre a se dezvinovăți de învinuirea de propagandist ce i se aduce	296	293
1848 nov. 24, M-rea Văcărești — Comisia, verificînd după lista nominală arestații de la m-rea Văcărești, constată nepotrivirea între listă și cei existenți	28	43
<**1848**> **nov. 24.** — Comisia cere Departamentului din Năuntru să angajeze trei birje pentru transportul membrilor		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
la m-rea Văcărești	29	43
1848 nov. 24. — Comisia cere Departamentului din Năuntru actele publicate și nepublicate ale Guvernului revoluționar, precum și lista comisarilor de propagandă cu lefurile lor	30	44
1848 nov. 24, București. — General-maior Șcerbinski trimite Comisiei lista persoanelor din București înscrise în garda națională	31	44
<1848 nov. 24>. — Lista celor înscriși în Garda națională din București	32	45
1848 nov. 25. — Comisia hotărăște să înceapă anchetarea arestaților politici după categoriile de învinuire	33	52
1848 nov. 25. — Comisia consideră necesar să-i fie trimis Costache Caramanlîu pentru completarea anchetei fratelui său Alecu, ambii cumnați cu Magheru	34	52
1848 nov. 26, București. — Departamentul din Năuntru trimite Comisiei lista comisarilor de propagandă, 76 dosare cu lucrări ale revoluționarilor și un sac cu diferite hîrtii și proclamații, care încă nu s-au ars. după hotărîre	35	53
<1848 nov. 26>. — Lista comisarilor de propagandă repartizați pe județe	36	54
<1848 nov. 26>. — Titlurile dosarelor oprite de Comisie, extrase din opisul înaintat de Departamentul din Năuntru	37	58
<în. 1848 nov. 27>. — Paharnicul C. Cuțarida cere Căimăcămiei eliberarea celor trei fii ai săi	302	299
1848 nov. 27, București. — Comandantul Corpului 5 infanterie face cunoscut Comisiei modul de cerere a arestaților politici pentru anchetare	38	58
1848 nov. 27. — Comisia hotărăște eliberarea lui Al. Caramanlîu și menținerea sub arest a lui C. Caramanlîu pentru noi cercetări	39	59
1848 nov. 27. — Interogatoriul pitarului Mihalache Iliescu	297	295
1848 nov. 27. — Interogatoriul lui Costache Cuțarida	303	299
1848 nov. 29, București. — Podpolcovnicul Daragan face cunoscut Comisiei că a dat voie fraților Șontu să se întîlnească cu soțiile lor	40	60
1848 nov. 29. — C. Cernovodeanu declară că funcționarii Eforiei Școalelor n-au participat la arderea Regulamentului Organic	298	297
1848 nov. 30. — Comisia hotărăște să ceară de la Departamentul din Năuntru lista administratorilor numiți de guvernul revoluționar, iar de la Dejurstva Oștirii dosarele înființate de acel guvern și lista ofițerilor care au dat ajutor lui Magheru	41	60
1848 nov. 30. — Comisia hotărăște menținerea sub arest a lui C. Caramanlîu pînă se va dovedi nevinovăția lui	42	61
1848 nov. 30. — Comisia hotărăște ca profesorul Alexandru Popovici să fie interogat la locuința procurorului său asupra participării la arderea Regulamentului organic	299	297
1848 nov. 30. — Interogatoriul lui Gheorghe Petrescu	305	301
1848 nov. 30. — Interogatoriul căpitanului Al. Cuțarida	318	313
1848 dec. 1. — Comisia hotărăște să se aresteze 14 locuitori din Pitești denunțați de Gh. Petrescu	306	303
1848 dec. 1. — Comisia cere generalului Șcerbinski arestarea unor persoane din Pitești	307	304
1848 dec. 1. — Interogatoriul lui Ioan Ionescu	324	321

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1848 dec. 2. — Comisia face cunoscut Departamentului din Năuntru că a închiriat două droşti pentru nevoile zilnice	43	61
1848 dec. 2. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Gh. Petrescu, urmînd a sta în Bucureşti pînă la anchetarea locuitorilor din Piteşti, denunţaţi de dînsul	308	305
1848 dec. 2. — Comisia hotărăşte ca I. Ionescu, însoţit de procuror, să aducă scrisorile necesare anchetării sale	325	326
1848 dec. 2. — Comisia hotărăşte îndepărtarea din slujbă a lui Dumitrache Cojocaru, sufragiul arestaţilor de la Văcăreşti, pentru că aducea corespondenţă arestaţilor	377	385
1848 dec. 3. — Profesorul Al. Popovici expune comportarea funcţionarilor Eforiei Şcoalelor în ziua arderii Regulamentului Organic	300	298
1848 dec. 4, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că pentru permisiunea arestaţilor de a ieşi din închisoare cu diferite cauze sau pentru anchetare să se adreseze comandantului gărzii închisorii	44	62
1848 dec. 4. — Comisia hotărăşte eliberarea pitarului Mihalache Iliescu	301	298
1848 dec. 4. — Interogatoriul lui Gheorghe Băjăscu, amploiat la Departamentul Dreptăţii	331	331
1848 dec. 4. — Interogatoriul lui Niculae Cuţarida, amploiat la Vornicia din Năuntru	336	335
1848 dec. 4. — Elena Catina cere generalului Lüders eliberarea fiului său Costache	353	358
1848 dec. 5. — Comandantul corpului 5 infanterie trimite Comisiei cererea Elenei Catina	354	359
1848 dec. 7, Bucureşti. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei măsurile ce s-au luat pentru ieşirea arestaţilor politici în oraş	45	63
1848 dec. 7. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Gheorghe Băjescu	332	332
1848 dec. 7. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui Nicolae Cuţarida pentru declaraţii mincinoase	337	339
1848 dec. 7. — Interogatoriul lui Dimitrie Ciupescu, amploiat la expediţia poştei din Vornicia din Năuntru	340	341
1848 dec. 7. — Interogatoriul lui Matei Colceac	343	345
<în. 1848 dec. 9>. — Căpitanul Gheorghe Mavrocordat cere generalului Duhamel să fie cercetat spre a-şi dovedi nevinovăţia	517	532
1848 dec. 9. — Procurorul Comisiei trimite acesteia cererile căpitanului Mavrocordat şi a lui Dimitrie Boiarolu, primite de la generalul Duhamel	518	534
1848 <în. dec. 9>. — Serdarul Ioan G. Florescu cere generalului Duhamel să fie anchetat	345	349
1848 dec. 9. — Interogatoriul serdarului Ioan Florescu	346	350
1848 dec. 9. — Serdarul Ioan Florescu expune activitatea sa dinaintea şi din timpul revoluţiei	347	351
1848 dec. 9. — Procurorul Comisiei raportează acesteia cele constatate cu privire la activitatea serdarului Iancu Florescu	348	354
1848 dec. 9. — Interogatoriul lui Grigore Filitis, amploiat la Comitetul carantinelor	351	356
1848 dec. 10. — Comisia constată că serdarul Iancu Florescu nu a participat la revoluţie, ci fratele său Costache fugit peste graniţă	349	355
1848 dec. 10. — Interogatoriul profesorului Costache		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
Catina	355	360
1848 dec. 10. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui C. Catina, fiind bolnav	356	362
1848 dec. 10. — <Procurorul Comisiei> comunică generalului Şcerbinski eliberarea pe chezăşie a lui C. Catina	357	363
1848 dec. 11. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei că nu l-a găsit acasă pe Ştefan Băjescu şi este informat că a fugit peste graniţă	333	333
1848 dec. 11. — Interogatoriul avocatului Costache Anghelescu	363	367
1848 dec. 11, simbătă, Mănăstirea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Gheorghe Petrescu în legătură cu comunicarea arestaţilor de la Văcăreşti cu persoanele de afară	378	386
1848 dec. 12. — Orăşenii din Piteşti arată bunele purtări ale pitarului Crăciun Stoian, fost poliţai în timpul revoluţiei	488	504
<în. 1848 dec. 13>. — Polcovniceasa Eufrosina Ciupagea cere Comisiei anchetarea mai grabnică a fratelui său D. Gheculescu	389	397
1848 dec. 13. — Scarlat Voinescu cere Comisiei să fie anchetat mai curînd, întrucît pentru o chezăşie dată unui negustor i se prăpădeşte averea	46	64
1848 dec. 13, Bucureşti. — Interogatoriul lui Dimitrie Boiarolu	372	376
1848 dec. 13. — Comisia declară nevinovat pe D. Boiarolu	373	378
1848 dec. 13. — Petre Orbescu cere Comisiei eliberarea fiului său de la arest, fiind nevîrstnic	497	513
1848 dec. 14. — Interogatoriul pitarului Scarlat Petrovici, neguţător din Bucureşti	374	379
1848 dec. 14, Mănăstirea Văcăreşti. — Interogatoriul lui Petrache Eliat cu privire la întocmirea unei liste a arestaţilor de la m-rea Văcăreşti şi participarea sa la revoluţie	379	387
1848 dec. 14. — Petrache Eliat relatează Comisiei împrejurările ce l-au determinat să participe la revoluţie	415	429
<în. 1848 dec. 15> — Pătruţ Cladoveanu cere Comisiei să-l ancheteze mai curînd	394	404
1848 dec. 15. — Ţăranii şi preoţii arestaţi în odaia nr. 9 de la m-rea Văcăreşti cer Comisiei să fie anchetaţi	47	64
1848 dec. 15. — Comandantul corpului 5 de infanterie face cunoscut Comisiei dispariţia lui Ştefan Băjescu după sosirea oştirilor turceşti	334	334
1848 dec. 15, — Interogatoriul ierodiaconului Atanasie Stoenescu cu privire la întocmirea unei liste o arestaţilor politici	380	389
1848 dec. 15. — Interogatoriul lui Dumitrache Cojocarul acuzat pentru aducerea de scrisori la deţinuţii politici	381	389
1848 dec. 16. — Comisia cere generalului Daniilevski permisiunea de a muta deţinuţii de la Văcăreşti în alte două camere spre a face loc cancelariei Comisiei, care nu poate lucra în camerele existente din cauza frigului	48	65
1848 dec. 16, Mănăstirea Văcăreşti. — Comisia cere Comandantului oraşului Bucureşti să permită arestaţilor să aibă intrevederi cu familiile lor	49	65
1848 dec. 16. — Comisia eliberează pe chezăşie pe Dimitrie Ciupescu	341	344
1848 dec. 16. — Interogatoriul lui Dimitrie Ghiculescu negustor din Cerneţi	390	398
1848 dec. 16. — Interogatoriul amploiatului Alexandru Chiropol	392	401

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1848 dec. 17. — Şeful Statului Major face cunoscut Comisiei că fără a primi chezăşia pentru D. Ciupescu nu poate propune Comandantului corpului 5 eliberarea lui . .	342	345
1848 dec. 18. — Generalul Lüders cere Comisiei să-l informeze dacă sînt persoane supuse Puterilor străine care au luat parte la revoluţie, în închisoare la Văcăreşti, eliberate pe chezăşie sau încă nearestate	50	66
1848 dec. 18. — Comisia hotărăşte închiderea dosarului lui C. Cuţarida, eliberîndu-l pe chezăşie	304	301
1848 dec. 18. — Comisia declară nevinovat pe serdarul Iancu Florescu	350	355
1848 dec. 18. — Procurorul Comisiei raportează acesteia descoperirile sale în legătură cu delegaţii trimişi de guvernul revoluţionar peste graniţă	364	371
<**1848 dec. 18**>. — Procurorul Comisiei notează zilele de plecare şi înapoiere ale lui C. Anghelescu şi A. Racoviţă la Focşani şi la Giurgiu	365	372
1848 dec. 20. — Comisia cere generalului Şcerbinski să fie arestat Costache Romanescu din jud. Vlaşca, ca participant la revoluţie	51	67
1848 dec. 20. — Comisia cere generalului Şcerbinski arestarea lui Costache Robescu din Focşani	52	67
1848 dec. 20. — Praporcicul Ioan Burileanu cere generalului Duhamel reîntegrarea în funcţia din care a fost îndepărtat ca participant la revoluţie	532	556
<**1848**> **dec. 21.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Dimitrie Ghenescu	53	68
1848 dec. 21, — Comisia declară nevinovat pe Grigore Filitis	352	358
1848 dec. 21. — Interogatoriul căpitanului Mihail Caracasidi bănuit de întocmirea listei arestaţilor . . .	382	390
1848 dec. 21. — Interogatoriul pitarului Ştefan Neagoe cu privire la întocmirea listei arestaţilor	383	391
1848 dec. 21. — Interogatoriul praporcicului Costache Urlăţeanu cu privire la întocmirea listei arestaţilor . .	384	391
1848 dec. 21. — Interogatoriul lui Niculae Marghiloman pentru descoperirea autorului întocmirii listei arestaţilor .	385	392
1848 dec. 21. — Interogatoriul lui E. Winterhalder, acuzat de întocmirea listei arestaţilor	386	393
1848 dec. 21. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui D. Ghiculescu	391	401
1848 dec. 22. — Generalul Lüders informează Comisia că la egumenul mănăstirii Glavacioc s-a găsit corespondenţa lui I. Eliade şi întreabă dacă îi foloseşte la cercetări . .	54	68
1848 dec. 22. — Generalul Lüders cere Comisiei să ancheteze mai curînd pe supuşii Puterilor străine şi să-i comunice dacă trebuesc expulzaţi	55	69
1848 dec. 22. — Comisia comunică generalului Lüders lista supuşilor străini arestaţi la Văcăreşti, că nici unul n-a fost eliberat pe chezăşie şi va căuta să descopere pe cei nearestaţi	56	70
<**1848 dec. 22**>. — Lista supuşilor străini arestaţi la Văcăreşti	57	70
1848 dec. 22. — Interogatoriul negustorului Pătruţ Cladoveanu	395	405
1848 dec. 22. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Pătruţ Cladoveanu	396	407

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1848 dec. 22. — Boieri şi negustori din Ruşii de Vede cer generalului Lüders eliberarea lui Costache Apostolescu	484	499
1848 <dec. 22>. — Boieri şi negustori din Ruşii de Vede arată bunele purtări ale lui C. Apostolescu .. .	485	500
1848 dec. 23. — Comisia cere generalului Lüders să-i trimită corespondenţa lui Ioan Eliade	58	71
1848 dec. 23, Bucureşti. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei arestarea celor ce au participat la arderea Regulamentului Organic în oraşul Turnu şi cere lămuriri pentru două persoane neidentificate	59	71
1848 dec. 24. — Interogatoriul serdarului Pană Olănescu	397	408
1848 dec. 27. — Ioan Obedeanu cere Comisiei să fie anchetat la spitalul Colţea, pentru că nu s-a restabilit după boala contractată la aducerea lui în Bucureşti . . .	60	72
1848 dec. 27. — Comisia comunică generalului Lüders că nu permite eliberarea pe chezăşie a lui I. Ionescu pentru predarea socotelilor Tribunalului de comerţ	326	326
1848 dec. 27, Bucureşti. — A Duhamel face cunoscut Comisiei că, în înţelegere cu generalul Lüders, a hotărît eliberarea pe chezăşie a negustorului Scarlat Petrovici . .	375	383
1848 dec. 28. — Comisia declară pe Scarlat Petrovici părtaş la arderea Regulamentului Organic şi îl eliberează pe chezăşie în baza ordinului generalului Duhamel . . .	376	384
1848 dec. 28. — Interogatoriul negustorului Ivancea Gheorghevici din Cerneţi	400	411
1848 dec. 28. — Interogatoriul negustorului Dumitru Velişcovici din Cerneţi	402	413
1848 dec. 28. — Costache Sutescu relatează Comisiei activitatea sa din timpul revoluţiei	462	478
1848 dec. 29. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Matei Colceac	344	349
1848 dec. <29>. Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Al. Chiropol	393	403
1848 dec. 29. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a negustorului Ivancea Gheorghevici	401	413
1848 dec. 29. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a negustorului Dimitrie Velişcovici	403	415
1848 dec. 29. — Interogatoriul lui Vasile Şăpcaru . .	404	416
1848 dec. 29. — Interogatoriul serdarului Gheorghe Cantacuzino	406	417
1848 dec. 29. — Serdarul G. Cantacuzino expune activitatea sa din timpul revoluţiei	407	419
1848 dec. 30, Bucureşti. — Dejurstva oştirii trimite Comisiei actele doveditoare de ofiţerii ce au fost în tabăra lui Magheru, de cei ce au făcut propagandă între ostaşi şi lista ofiţerilor scoşi din slujbă la 14 sept.	61	73
<1848 dec. 30>. — Lista ofiţerilor şi a iuncărilor scoşi din slujbă la 14 sept.	62	74
1848 dec. <30>. — Comandantul regimentului 1 face cunoscut Comisiei numele ofiţerilor care au fost în tabăra lui Magheru	63	75
1848 dec. 30. — Interogatoriul preotului Gheorghe Slătineanu din oraşul Cerneţi	410	424
1848 dec. 30. — Caimacamul G. Cantacuzino cere Comisiei să ancheteze pe Tache Grigorescu, fiul neguţătorului Grigore Teodorescu	422	436

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
<1848> **dec. 31.** — Comisia declară nevinovat pe căpitanul Ioan Cămărăşescu	64	76
1848 dec. 31. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Vasile Şăpcaru	405	417
1849 ian. 3. — Boieri şi negustători din Cîmpulung dau mărturie de bunele purtări ale lui Anghel Bistriţeanu	481	497
<**1849 ian. 4**>. — Dumitrana Zaman cere generalului Duhamel eliberarea celor doi fii ai săi, Costache şi Haralambie	65	77
1849 ian. 4. — Comisia cere permisiune generalului Duhamel ca procurorul său să ancheteze pe cei 24 săteni şi preoţi arestaţi la m-rea Văcăreşti, cu vini mai uşoare	66	80
<**1849 ian. 4**>. — Lista sătenilor arestaţi la m-rea Văcăreşti ce urmează a fi anchetaţi de procurorul Comisiei	67	80
<**în. 1849 ian. 4**>. — Magistratul oraşului Ocnele Mari relatează Comisiei atitudinea revoluţionară a parucicului Al. Cuţarida	319	316
1849 ian. 4. — Comisia declară nevinovat pe parucicul Al. Cuţarida	320	317
1849 ian. 5. — Comisia hotărăşte eliberarea lui Petrache Eliad pe chezăşie	68	81
1849 ian. 5, Bucureşti. — Podpolcovnicul Daragan cere Comisiei chezăşia pentru C. Anghelescu	366	373
1849 ian. 5. — Interogatoriul avocatului Costache Protopopescu	412	426
1849 ian. 7. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei despre un Gheorghe Roşescu fost slujbaş al lui Magheru şi întreabă dacă nu trebuie anchetat	593	621
1849 ian. 8. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Şonţu	69	82
1849 ian. 8. — Comisia hotărăşte ca Ioan Catina să fie deţinut în cameră separată, întrucît a insultat pe beizadea Scarlat Gr. Ghica	70	82
1849 ian. 8. — Eliza Cantacuzino cere generalului Duhamel eliberarea cu chezăşie a soţului său G. Cantacuzino	71	83
1849 ian. 8. — Sătenii din Ciócăneşti jud. Muşcel declară că preotul Nicolae n-a luat parte la revoluţie	578	606
1849 ian. 10. — Comisia hotărăşte să se întocmească listă de toţi acei ce au avut funcţii administrative sau militare în timpul revoluţiei	72	84
1849 ian 10. — Aga Dimitrie Fălcoianu declară să serdarul Pană Olănescu a sosit la Găeşti. în noaptea de 10 iunie 1848	398	410
1849 ian. 11. — Generalul A. Duhamel aprobă eliberarea cu chezăşie a lui P. Eliat.	416	430
1849 ian. 12 Bucureşti. — Generalul Lüders face cunoscut Comisiei că, Costache Romanescu nu poate fi trimis spre anchetare, fiind plecat cu paşaport în Turcia	73	85
1849 ian. 12. — Interogatoriul lui C. Anghelescu	367	373
<**în. 1849 ian. 13**>. — Ioan Dertman cere generalului Lüders eliberarea pe chezăşie a fiului său Andrei, precum şi grăbirea anchetării lui	74	85
<**1849**> **ian. 13.** — Comisia hotărăşte eliberarea cu chezăşie a lui Barbu cizmarul, învinuit de cuvinte răzvrătitoare rostite la cîrciumă	75	87
<**1849**> **ian. 13.** — Comisia hotărăşte eliberarea lui Costache Fotescu, întrucît a fost arestat de administrator		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
numai pentru a declara unde se afla fratele său Alecu, fost comisar de propagandă	76	88
1849 ian. 13 Bucureşti, — Generalul Daniilevski cere Comisiei să-i comunice totdeauna locul unde îşi îndeplineşte lucrările	77	88
1849 ian. 13, Bucureşti. — Generalul Lüders cere Comisiei să ancheteze cît mai curînd pe arestaţii supuşi Puterilor străine	78	89
1849 ian. 13. — Ştefan Turnavitu cere caimacamului să fie anchetat, întrucît este arestat de trei luni . . .	79	90
<1849 ian. 13>. — Tudorache Basarabescu cere caimacamului să fie anchetat fiul său Constantin, întrucît acesta are atestat de bune purtări de la comandanţii ruşi	80	91
1849 ian. 13. — Comisia eliberează pe chezăşie pe C. Anghelescu, fiind bolnav	368	374
1849 ian. 13. — Interogatoriul ieromonahului Atanasie, pentru descoperirea autorului listei arestaţilor . . .	387	394
1849 ian. 13. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a serdarului G. Cantacuzino	408	422
1849 ian. 14, Bucureşti. — Generalul Lüders trimite Comisiei listele persoanelor bănuite de participare la revoluţie, primite de la caimacam, şi cere să i se comunice, pe rînd, cei ce trebuie trimişi la anchetă	81	92
1849 ian. 15, Bucureşti. — Generalul Lüders aprobă eliberarea pe chezăşie a lui C. Anghelescu	369	374
<În. 1849 ian. 16>. — Praporcicul Dimitrie Artimineanu cere Căimăcămiei să fie anchetat şi reintegrat în postul său	608	639
<În. 1849 ian. 17>. — Căpitanul Emanoil Boteanu cere Căimăcămiei să fie reintegrat în postul de comandant al pompierilor	525	543
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea lui Alecu Procopiu	83	113
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte menţinerea la arest a profesorului Gh. Călinescu, pentru că a propagat sătenilor vrăjmăşie către proprietari	84	113
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea supusului austriac Gheorghe Török, urmînd ca Agenţia să-l ia sub chezăşie	85	114
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Haralambie Zaman	86	114
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea supusului austriac Petre Suciu, urmînd ca Agenţia să-l ia sub chezăşie	87	115
<1849> ian. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea lui Costache Basarabescu	88	115
1849 ian. 17. — Comisia cere generalului Lüders să oblige pe chezaşii lui Costache Romanescu să-l aducă din Turcia	89	116
1849 ian. 17, Bucureşti. — Generalul Daniilevski face cunoscut Comisiei că el nu a dat bilete de voie pentru vizitarea deţinuţilor decît cu aprobarea generalului Duhamel	90	116
1849 ian. 17. — Poliţia capitalei trimite la Comisie pe Anghel fiul lui Marin pentru anchetare	510	526
1849 ian. 18. — Comisia — pentru grăbirea lucrărilor — hotărăşte ca o parte din deţinuţi să fie anchetaţi de vornicul M. Cornescu şi colonelul Garbaţki, iar cealaltă de logofătul Scarlat Ghica şi serdarul Iancu Suţu	91	117

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 ian. 18, Bucureşti. — Procurorul Comisiei anunţă pe aceasta că generalul Duhamel a aprobat măsurile luate pentru urgentarea lucrărilor	92	118
<1849> **ian. 18.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a serdarului Pană Olănescu	399	411
1849 ian. 18. — Generalul A. Duhamel aprobă eliberarea pe chezăşie a serdarului G. Cantacuzino	409	423
<1849> **ian. 21.** — Comisia declară pe profesorul Ioan Gorjanu participant la revoluţie şi propune eliberarea lui pe chezăşie, fiind bătrîn şi bolnav	93	119
<1849> **ian. 21.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a ţăranilor şi preoţilor din satele Liţa, Rîioasa şi Islazu jud. Teleorman, care s-au împotrivit să clăcuiască.	94	119
<1849> **ian. 21.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a căpitanului Nicolae Şonţu care, ocupînd funcţia de magistrat al oraşului Focşani, a fost trimis peste hotar să informeze guvernul revoluţionar despre venirea oştirilor străine	95	120
<1849> **ian. 21.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Stan Bunescu participant la arderea Regulamentului Organic din oraşul Turnu Măgurele	96	121
1849 ian. 21. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului G. Slătineanu	411	426
1849 ian. 22. — Ioan Obedeanu cere Comisiei să fie anchetat şi eliberat din închisoare	459	471
<1849> **ian. 24.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Toma Furduescu, fost secretar la Administraţia jud. Argeş	97	122
<1849> **ian. 24.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Tănase Macovei, participant la arderea Regulamentului Organic în Oraşul Turnu Măgurele	98	122
<1849> **ian. 24.** — Comisia hotărăşte eliberarea lui Grigore Davidescu din Rîmnicu Vîlcii, acuzat de înrolare de panduri pentru Magheru	99	123
<1849> **ian. 24.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Pană Mărculescu, sprijinitor al lucrărilor guvernului revoluţionar	100	124
1849 ian. 25, Bucureşti. — Generalul Lüders aprobă eliberarea pe chezăşie a supuşilor austriaci Petre Suciu şi Gheorghe Török	101	124
1849 ian. 25. — Poliţia oraşului Focşani raportează Administraţiei despre corespondenţa găsită la Teodor Alexandrescu	636	666
1849 ian. 26. — Comisia constată că E. Winterhalder a întocmit lista arestaţilor politici de la Văcăreşti spre a o înmîna Consulatului englez	388	395
1849 ian 26. — Interogatoriul lui Nae Balotă din Piteşti	420	434
1849 ian. 26. — Departamentul din Năuntru trimite comandantului oraşului Bucureşti pe arestatul politic Ioan Grigoriu	559	586
1849 ian. 26. — Generalul Lüders propune Comisiei să ancheteze pe Gheorghe Roşescu spre a descoperi fapte necunoscute cu privire la Magheru şi la cei ce au activat cu el	594	622
<1849> **ian. 27.** — Comisia cere generalului Daniilevski să trimită pe arhimandritul Dionisie <Romano> la locuinţa lui Scarlat Ghica pentru anchetare	102	125
<1849> **ian. 27.** — Comisia declară nevinovaţi pe Ata-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
nasie şi Nicolae Pîcleanu şi propune reîncadrarea în posturile lor	103	125
1849 ian. 27. — Comisia eliberează pe chezăşie pe N. Cuţarida	338	340
1849 ian. 27. — Interogatoriul lui Tache Grigorescu	423	437
1849 ian. 27. — Interogatoriul moşneanului Radu Chiriţă din Găeşti	425	438
1849 ian. 27. — Interogatoriul moşneanului Barbu Bărbescu din satul Ştirbei jud. Romanaţi	426	439
1849 ian. 27. — Interogatoriul moşneanului Andrei Seimeanu din satul Şuici jud. Argeş	427	440
1849 ian. 27. — Interogatoriul lui Iorgu Dimitrescu secretar la Administraţia jud. Buzău	429	441
<1849> ian. 29. — Ioan Baroţ cere Căimăcămiei să fie reînsumat în oştire, întrucît în timpul revoluţiei a fost la Sibiu	104	126
1849 ian. 29. — Comandantul corpului 5 infanterie permite Comisiei eliberarea pe chezăşie a lui N. Cuţarida	339	340
1849 ian. 29. — Interogatoriul clăcaşului Ion Opaina din satul Viişoara jud. Teleorman	434	445
1849 ian. 29. — Interogatoriile clăcaşilor Dragomir Darcu, Stan Opaina, Pîrvan Bîrcă şi Ion Aliman din satul Viişoara jud. Teleorman	435	446
1849 ian. 29. — Interogatoriul clăcaşilor Ioan Moise, Dumitru şi Dragomir Velea din satul Piatra jud. Teleorman	436	447
1849 ian. 30. — I. Ionescu cere generalului Duhamel să fie absolvit de pedeapsă	327	327
1849 ian. 31, — Generalul Daniilevski face cunoscut Comisiei ca banii ce se reţin de la deţinuţi cînd sînt arestaţi să li se restituie cînd sînt eliberaţi şi pentru fiecare să i se comunice suma banilor	105	127
<1849> ian. 31. — Comisia declară nevinovat pe Nepomuc Gradovici, denunţat de C. Halepliu pentru import de arme pentru guvernul revoluţionar	106	128
<1849 ian. 31>. — Generalul Duhamel permite ca C. Anghelescu să se elibereze pe chezăşie pînă se va însănătoşi	370	375
1849 febr. 1. — Orăşeni din Buzău dau mărturie de bunele purtări ale lui Iorgu Dumitrescu	430	442
1849 febr. 1. — Interogatoriul clăcaşului Marin Vîjianu din satul Seaca jud. Teleorman	439	449
1849 febr. 1. — Interogatoriul clăcaşului Dadu Pîrvănică din satul Căcăneu jud. Teleorman	440	450
1849 febr. 1. — Interogatoriul dulgherului Gancea Tudor din oraşul Rîmnicu Sărat	443	451
1849 febr. 1. — Interogatoriul preotului Barbu din satul Milești jud. Dolj	446	453
1849 febr. 1. — Interogatoriul preotului Dumitru din satul Cetatea jud. Dolj	447	454
1849 febr. 2. — Procurorul Comisiei trimite acesteia jalba primită de la căpitanul G. Mavrocordat specificînd să se ia în seamă la întocmirea jurnalului	519	535
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte ca cei doi locuitori din satul Urecheşti jud. Dolj să fie judecaţi de trib. criminal, fiindcă au vrut să omoare pe cutierul satului, care îi îndemna la supunere către stăpînirea legitimă şi au bătut pe dorobanţii trimişi pentru scoaterea carelor	107	128
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Tache Grigorescu	424	438

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a trei ţărani din judeţele Dîmboviţa, Argeş şi Romanaţi	428	440
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a clăcaşilor din satele Viişoara şi Piatra jud. Teleorman	437	448
1849 febr. 3. — Rezoluţia generalului Duhamel pe copia jurnalului încheiat de Comisie cu privire la clăcaşii din satele Viişoara şi Piatra jud. Teleorman	438	449
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a clăcaşilor Radu Pîrvănică şi Marin Vîjianu	441	450
1849 febr. 3. — Rezoluţia generalului Duhamel pe copia jurnalului Comisiei cu privire la clăcaşii Radu Pîrvănică şi Marin Vîjianu	442	451
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a dulgherului Gancea Tudor	444	452
1849 febr. 3. — Rezoluţia generalului Duhamel pe jurnalul Comisiei cu privire la dulgherul Gancea Tudor	445	453
1849 febr. 3. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preoţilor Barbu şi Dumitru	448	455
1849 febr. 3. — Interogatoriul lui Niculae Gălăşescu din satul Cacaleţi jud. Argeş	449	455
1849 febr. 4. — Interogatoriul librarului Enric Winterhalder	453	459
1849 febr. 4. — Interogatoriul clucerului Costache Steriadi	456	464
1849 febr. 4. — Costache Steriadi relatează împrejurările în care a acţionat împotriva revoluţiei	457	465
1849 febr. 5. — Interogatoriul lui Ioan Obedeanu	460	472
1849 febr. 6, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că parucicul C. Lahovari este eliberat pe chezăşie	615	644
<1849> **febr. 7.** — M. Cornescu face cunoscut poliţiei capitalei să nu mai ceară relaţii de la Comisie pentru eliberări de paşapoarte, întrucît nu cunoaşte dinainte rezultatul lucrărilor sale	108	129
1849 febr. 7. — Comisia cere generalului Daniilevski să ordone ofiţerilor de gardă de la spitalul Colţea şi de la casa Lipănescului să-i trimită pe arestaţii politici la cererea sa	109	130
1849 febr. 7. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Niculae Gălăşescu	450	457
1849 febr. 7. — Interogatoriul lui C. Sutescu	463	480
1849 febr. 7, Bucureşti. — Departamentul din Năuntru face cunoscut Comisiei că la Teodor Alexandrescu s-a găsit corespondenţă revoluţionară	637	667
1849 febr. 8. — Costache Petrescu cere Comisiei anchetarea sa mai grabnică, întrucît a rămas fără haine	110	130
1849 febr. 8. — Interogatoriul profesorului Vasile Grădeanu	465	481
1849 febr. 8. — Interogatoriul lui Ştefan Gărdescu	470	486
1849 febr. 8. — Interogatoriul lui Ioan Comăneanu	474	491
1849 febr. 8. — Interogatoriul lui Filip Ionescu	479	495
1849 febr. 8. — Interogatoriul lui Anghel Bistriceanu din Cîmpulung	482	497
1849 febr. 8. — Interogatoriul lui Costache Apostolescu	486	501
1849 febr. 8. — Interogatoriul pitarului Crăciun Stoian, fost poliţai la Piteşti	489	505
1849 febr. 8. — Interogatoriul profesorului Răducanu Burdeanu din Cîmpulung	491	507

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 febr. 8. — Ştefan Turnavitu cere generalului Daniilevski anchetarea sa mai grabnică	507	523
<**1849 febr. 8**>. — Neagu Cladoveanu din Cerneţi cere Comisiei să fie anchetat mai curînd	584	610
1849 febr. 9. — Interogatoriul cafegiului Gheorghe Brînză din Ruşii de Vede	493	509
1849 febr. 9. — Interogatoriul lui Dimitrie Bresniceanu din Cerneţi	495	511
1849 febr. 9. — Interogatoriul lui Petre Orbescu, fost comisar de propagandă în plasa Amaradia jud. Dolj . .	498	514
1849 febr. 9. — Interogatoriul protopopului Dincă din Craiova	501	516
1849 febr. 9. — Interogatoriul lui Moise Solomiescu, logofăt al satului Coconi jud. Ilfov	503	519
1849 febr. 10, Bucureşti. — Generalul Daniilevski face cunoscut Comisiei că poate aproba permisiile pentru întîlnirile deţinuţilor politici cu rudele lor	111	131
1849 febr. 10. — Interogatoriul profesorului Nicolae Nenovici	505	520
1849 febr. 10. — Interogatoriul lui Ştefan Turnavitu fost comisar extraordinar de propagandă	508	524
1849 febr. 11, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski cere Comisiei ca adresele ce se trimit comandantului corpului, precum şi lui să fie date mai întîi translatorului Bibire . .	112	131
1849 febr. 11, Bucureşti. — Căpitanul Pavel Zăgănescu declară generalului Duhamel că datoria lui de soldat nu i-a permis să fugă din Bucureşti, iar în lupta cu trupele otomane şi-a apărat viaţa	113	132
1849 febr. 11. — Comisia declară nevinovat pe C. Sutescu	464	481
1849 febr. 11. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Anghel Bistriţeanu	483	498
1849 febr. 11. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui G. Brînză	494	510
1849 febr. 11. — Comisia hotărăştee liberarea pe chezăşie a lui D. Bresniceanu	496	513
1849 febr. 12. — Comisia scrie ofiţerului de gardă de la m-rea Văcăreşti să permită unor arestaţi să se vadă cu rudele lor	114	134
1849 febr. 12. — Eclesiarhul Silvestru cere generalului Daniilevski să fie anchetat, fiind arestat de patru luni şi purtat prin Valahia Mică patruzeci şi patru de zile pînă a ajuns la Văcăreşti	115	134
1849 febr. 12. — Interogatoriul lui Ioan Ionescu . .	328	326
1849 febr. 12. — Interogatoriul clăcaşului Anghel fiul lui Marin din satul Ulmeni jud. Ilfov	511	526
1849 febr. 12. — Comisia declară vinovat pe Petre Orbescu, dar fiind nevîrstnic, va hotărî generalul Duhamel pentru eliberarea lui	499	515
1849 febr. 12. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a protopopului Dincă din Craiova	502	513
1849 febr. 12. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Moise Solomonescu	504	519
1849 febr. 12. — Interogatoriul lui Alexandru Ciculescu, angajat la tribunalul din Turnu Măgurele	515	523
1849 febr. 12. — Interogatoriul lui Ştefan Rotescu . .	515	530
<**1849**> **febr. 14.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ilie Trifonescu fost subadministrator al plăşii Piteşti	116	135

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Nae Balotă	421	435
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea clucerului Costache Steriadi	458	470
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a profesorului V. Grădeanu	466	483
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Filip Ionescu	480	496
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui C. Apostolescu	487	503
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a pitarului Crăciun Stoian	490	506
1849 febr. 14. — Generalul Duhamel aprobă eliberarea pe chezăşie a lui Petre Orbescu	500	516
1849 febr. 14. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a clăcaşului Anghel Marin	512	527
1849 febr. 14. — Interogatoriul căpitanului Gheorghe Mavrocordat	520	535
1849 febr. 14. — Interogatoriul căpitanului Emanoil Boteanu	526	549
1849 febr. 15. — Podpolcovnicul Daragan trimite Comisiei lista persoanelor intrate în Bucureşti, spre a controla dacă între acestea este vreo persoană care a luat parte la revoluţie	117	136
<1849> febr. 16. — Comisia hotărăşte să trimită generalului Lüders listele comisarilor de propagandă şi ale funcţionarilor numiţi de guvernul revoluţionar	118	136
1849 febr. 16. — Interogatoriul paruicului Ioan Gărdescu, îndepărtat din slujbă pentru participare la revoluţie	528	551
1849 febr. 16. — Interogatoriul paruicului Apostol Cuţarida, fost în slujba miliţiei	530	554
1849 febr. 17. — C. Urlăţeanu cere generalului Lüders să fie eliberat pe chezăşie, fiind bolnav la spitalul Colţea	119	137
1849 febr. 17. — Profesorul Ioan Penescu cere generarului Lüders eliberarea sa, întrucît a fost arestat numai pentru că a primit o scrisoare de la arhimandritul Dionisie	120	138
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Iorgu Dumitrescu	431	443
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte să ceară Administraţiei jud. Mehedinţi temeiurile de învinuire a lui Ştefan Gărdescu	471	488
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a profesorului Răducanu Burdeanu	492	509
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui Ştefan Turnavitu	509	525
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Al. Ciculescu	514	529
1849 febr. 17. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ştefan Rotescu	516	531
1849 febr. 18. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că s-a poruncit arestarea lui Coconi, venit la Bucureşti din însărcinarea revoluţionarului Golescu	121	139
1849 febr. 18. — Şeful poliţiei capitalei scrie Comisiei că informaţiile ce se cer de poliţie asupra celor ce doresc paşapoarte sînt cerute conform ordinului Căimăcămiei şi a Departamentului din Năuntru	122	140
1849 febr. 19. — Comisia cere generalului Şcerbinski să		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
ţie sub arest pe Dinu Izvoranu, Ioniţă Gheorghiescu şi Nae Lupescu pînă va strînge date asupra vinovăţiei lor . .	612	642
1849 febr. 22. — Căpitanul G. Mavrocordat comunică procurorului Comisiei completări la răspunsurile sale la anchetare	521	542
<1849> **febr. 23.** — Comisia cere podpolcovnicului Daragan să trimită pentru anchetare pe Ioan Petrescu, fost propagandist prin sate	123	141
<1849> **febr. 23.** — Comisia înapoiază colonelului Nepocoicinski adresa cu care i s-au remis scrisorile trimise de cei fugiţi în Transilvania către rude şi cunoscuţi, confiscate de la Niculae Ialopol, întrucît acestea se află acum la Consulatul Rusiei	124	141
<1849> **febr. 23.** —Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Tache Antonescu, întrucît acuzaţia că jefuia pe drumeţi pe motiv că sînt aristocraţi nu este întemeiată , .	125	142
<1849> **febr. 23.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Ciocîrlan, fost 12 zile administrator al judeţului Dîmboviţa, în vremea guvernului revoluţionar	126	143
<1849> **febr. 24.** — Comisia raportează generalului Daniilevski cele chibzuite cu privire la mutarea arestaţilor anchetaţi şi celor neanchetaţi în alte camere, întrucît acelea sînt prea umede	127	143
<1849> **febr. 25.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Gheorghe Vlad, logofăt al satului Gologanu din jud. R. Sărat, acuzat că a propagat „norodului regulile revoluţionare“	128	144
<1849> **febr. 25.** — Comisia hotărăşte eliberarea lui Teodor Gheorghescu, fost ajutor de poliţai la Piteşti, întrucît acuzaţia că a jefuit nu este intemeiată	129	145
<1849> **febr. 25.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ştefan Sfetcovici, participant la arderea Regulamentului Organic în oraşul Turnu Măgurele . . .	130	145
1849 febr. 25. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ioan Obedeanu	461	477
1849 febr. 26. — Doctorul Meyer de la spitalul Colţea face cunoscut generalului Lüders că Ştefan Turnavitu, Nicolae Nenovici şi Ioan Penescu suferă de boli grave . .	131	146
1849 febr. 26. — Generalul Lüders cere Comisiei să trimită poliţiei lista celor ce au participat la revoluţie spre a avea evidenţa lor la eliberarea paşapoartelor . . .	132	147
1849 febr. 26. — Comisia declară vinovat pe Ioan Ionescu	329	329
1849 febr. 27. — Comandantul Corpului 5 de infanterie cere Comisiei să ia măsurile cuvenite pentru Şt. Turnavitu, N. Nenovici, I. Penescu care sufăr de boli cronice . . .	133	148
1849 febr. 28. — Comisia hotărăşte ca depoziţiile ce se vor da pentru cei ce au participat la revoluţie să se facă prin tribunale	134	148
<1849> **febr. 28.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Mihalache Constantin, acuzat de propagandă, întrucît propagandist cu acelaşi nume este altul . . .	135	149
<1849> **febr. 28.** — Comisia cere Administraţiei judeţului Argeş temeiurile de acuzaţie a lui Gheorghe Petrescu	309	305
<1849> **febr. 28,** — Comisia cere Administraţiei jud. Buzău temeiurile care au determinat arestarea lui Iorgu Dimitrescu	432	444

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
<1849> **febr. 28.** — Comisia cere Administrației jud. Argeș temeiurile care au determinat arestarea lui N. Gălășescu	451	457
<1849 febr>. — Teodor Ionescu cere generalului Duhamel să fie anchetat spre a i se constata nevinovăția	536	560
1849 mart, 1. — Generalul Lüders cere Comisiei să fie înștiințat cînd sînt trimiși la închisoare cei ce au participat la revoluție	136	150
1849 mart. 1. — Generalul Șcerbinski cere Comisiei să răspundă ce măsuri a luat în urma sesizării ministrului justiției că unii din arestații politici eliberați pe chezășie fac propagandă revoluționară și organizează adunări secrete	137	150
<1849> **mart,** 1. — Comisia cere generalului Șcerbinski aprobare pentru eliberarea pe chezășie a lui Ștefan Turnavitu, N. Nenovici și I. Penescu spre a-și trata boala în familie	138	151
1849 mart. 1. — Generalul Lüders întreabă Comisia dacă Mihalache Gheorghiu, arestat de Departamentul din Năuntru și pentru care stăruie caimacamul, poate fi eliberat pe chezășie	139	152
<1849> **mart, 2.** — Comisia trimite generalului Daniilevski pe lancu Chiriţopol, arestat de Departamentul din Năuntru, spre a-l repartiza la una din închisori	140	152
1849 mart. 2, București. — Generalul Daniilevski cere Comisiei să-i comunice întotdeauna locul unde se află cu anchetarea arestaților politici	141	153
<1849> **mart. 2.** — Comisia face cunoscut comandantului orașului București că logofătul Scarlat Ghica fiind bolnav, Comisia nu lucrează și orice poruncă să se trimită la locuința președintelui	142	153
1849 mart. 2. — Administrația jud. Mehedinți face cunoscut Comisiei că Ștefan Gărdescu îndemna pe locuitori să dea ajutor lui Magheru	472	489
1849 mart. 4. — Comisia răspunde generalului Lüders că nu poate elibera pe chezășie pe Vasile Scafeș și Mihalache Gheorghiu — după stăruința caimacamului — înainte de a fi anchetați și nici nu pot fi anchetați înaintea acelora arestați de 4—5 luni	143	154
<1849> **mart. 4.** — Comisia scrie generalului Șcerbinski, desvinovățindu-se de reclamația ministrului Justiției că unii din arestații anchetați și eliberați pe chezășie fac propagandă și răspîndesc vești vătămătoare liniștii publice	144	155
<1849> **mart. 4.** — Comisia comunică generalului Lüders pentru care motiv a trimis un arestat politic la comandantul capitalei ca să-l închidă la Văcărești și nu l-a trimis direct la dînsul	145	156
<1849> **mart, 4.** — Comisia face cunoscut generalului Daniilevski că arestații politici sînt anchetați în ordinea vechimii arestării lor	146	156
<1849> **mart. 4.** — I. Suțu, procurorul Comisiei cere generalului Daniilevski să aprobe eliberarea lui Ioan Petrescu arestat din greșeală	147	157
1849 mart. 4. — Comisia declară vinovat pe N. Nenovici, fost comisar de propagandă în județul Brăila	506	522
1849 mart. 4. — Comisia declară pe căpitanul Gheorghe Mavrocordat participant la revoluție	522	543
<1849> **mart. 5.** — Comisia declară pe căpitanul Nicolae Greceanu călcător al jurămîntului către stăpînire și părtaș la revoluție	148	158
<1849> **mart. 5.** — Comisia declară pe căpitanul Ștefan		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
Bonteș călcător al jurămîntului către stăpînire și părtaș la revoluție	149	159
1849 mart. 5. — Comisia declară nevinovat pe parucicul Apostol Cuțarida	531	555
1849 mart. 6. — Generalul Lüders cere Comisiei — după dorința caimacamului — să ancheteze mai curînd pe Mihalache Gheorghiu	150	160
1849 mart. 6. — Podpolcovnicul Daragan întreabă Comisia dacă negustătorul Dimitrie Sulacolu este scutit de anchetare	618	648
<1849> **mart. 7.** — Comisia declară pe praporcicul Costache Urlățeanu părtaș la revoluție	151	160
<1849> **mart. 7.** — Comisia declară pe profesorul Andrei Pretorian părtaș la revoluție	152	161
<1849> **mart. 7.** — Comisia declară pe praporcicul Ahil Teohari călcător al jurămîntului și părtaș la revoluție	153	161
<1849> **mart. 7.** — Comisia declară pe preotul Radu Șapcă părtaș la pregătirea și izbucnirea revoluției în satul Islaz și hotărăște menținerea lui sub arest	154	162
<1849> **mart. 7.** — Comisia declară pe praporcicul Nicolae Paraschivescu călcător al jurămîntului și părtaș la izbucnirea revoluției în satul Islaz	155	163
1849 mart. 7. — Interogatoriul praporcicului Ioan Burileanu	534	558
<1849> **mart. 8.** — Comisia declară pe căpitanul Scarlat Ciocîrlan vinovat de călcarea jurămîntului și părtaș la revoluție	156	164
1849 mart. 8. — Comisia declară nevinovat pe parucicul Ioan Gărdescu	529	553
1849 mart. 8. — Interogatoriul lui Teodor Ionescu	537	561
1849 mart. 8. — Interogatoriul praporcicului Costache Mateescu	541	564
1849 mart. 8. — Interogatoriul praporcicului Nicolae Popovici	543	565
<În. **1849 mart. 9**>. — Costache Halepliu expune activitatea sa reacționară din timpul revoluției și denunță pe revoluționarii cunoscuți de el	545	567
1849 mart. 9. — Interogatoriul lui C. Halepliu	546	574
1849 mart. 9. — Interogatoriul parucicului Teodor Coadă	548	577
<1849> **mart. 10.** — Comisia face cunoscut generalului Duhamel că supușii englezi Nicolae Aspre și Nicolae Mironescu nu vor să răspundă la anchetare fără prezența dragomanului consulatului respectiv	157	165
<1849> **mart. 10.** — Comisia declară pe pitarul Ștefan Neagoe propagandist revoluționar și hotărăște menținerea lui sub arest	158	165
<1849> **mart. 10.** — Comisia declară pe ierodiaconul Atanasie Stoenescu părtaș la revoluție	159	166
1849 mart. 10. — Procurorul Comisiei comunică generalului Duhamel că N. Aspre și N. Mironescu au refuzat să răspundă la întrebările Comisiei, fiind supuși englezi	160	167
1849 mart. 10. — Comisia hotărăște menținerea sub arest a lui E. Winterhalder	454	462
1849 mart. 10. — Comisia declară nevinovat pe căpitanul Emanoil Boteanu	527	550
1849 mart. 10. — Protopopul Hristea Iconomu din Rușii de Vede expune activitatea sa din timpul revoluției	550	579

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 mart. 10. — Interogatoriul protopopului Hristea Iconomu	551	580
1849 mart. 10. — Interogatoriul moşneanului Dinu fiul lui Gheorghe Frumuşanu din satul Bîrzăul de Gilort	555	583
1849 mart. 10. — Interogatoriul lui Iancu Grigoriu	560	587
1849 mart. 10. — Interogatoriul pitarului Costache Ciochinescu, fost poliţai în oraşul Buzău	562	590
1849 mart. 11. — Costache Vătăşescu cere Comisiei să fie eliberat, fiind anchetat de 19 zile, a dat chezăşie, este bolnav şi sărac	161	167
1849 mart. 11. — Interogatoriul lui Costache Petrescu, fost slujbaş la tribunalul Dolj	567	595
1849 mart. 11. — Interogatoriul preotului Nicolae din satul Ciocăneşti jud. Muşcel	579	606
1849 mart. 11. — Interogatoriul preotului Silvestru de la Episcopia Argeşului	581	608
1849 mart. 11. — Interogatoriul lui Neagu Cladoveanu din Cerneţi	585	611
<**În. 1849 mart. 11**>. — Nicolae Marghiloman expune activitatea sa de la 11 iunie pînă la 28 sept. 1848	588	613
1849 mart. 11. — Interogatoriul lui Nicolae Marghiloman	589	616
1849 mart. 11. — Interogatoriul lui Boicea Radovici din Craiova	591	618
<**1849**> **mart. 14.** — Comisia cere Administraţiei jud. Rîmnicul Sărat temeiurile pentru arestarea lui T. Ionescu	538	562
1849 mart. 15. — Generalul Daniilevski cere Comisiei să aprobe la doi fraţi ai lui Halepliu să-l viziteze la spitalul Colţea	162	168
1849 mart. 15. — Gereralul Daniilevski cere Comisiei un funcţionar care, împreună cu un ofiţer al său să conducă în oraş pe Gheorghe Vlad spre a-şi găsi chezaşi	163	169
<**1849**> **mart. 15.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a protopopului Mihai din Tîrgovişte	164	169
1849 mart. 15. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului Niculae din satul Ciocăneşti jud. Muscel	580	607
<**1849**> **mart. 16.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul N. Savovici	165	170
<**1849**> **mart. 16.** — Comisia face cunoscut generalului Lüders că, din ancheta unor arestaţi politici. se constată că se mai fac adunări revoluţionare la Giurgiu	166	171
1849 mart. 16. — Comisia declară nevinovat pe praporcicul Ioan Burileanu	535	559
1849 mart. 16. — Comisia declară nevinovat pe praporcicul C. Mateescu	542	565
1849 mart. 16. — Comisia declară nevinovat pe praporcicul N. Popovici	544	567
1849 mart. 16. — Comisia declară nevinovat pe parucicul Teodor Coadă	549	578
1849 mart. 16. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui C. Petrescu	568	596
1849 mart. 17, Bucureşti. — Comandantul oraşului Bucureşti face cunoscut Comisiei că bolnavii de la spitalul Colţea se plîng că nu sînt anchetaţi din cauza lui şi cere lămuriri	167	172
<**1849**> **mart. 19.** — Comisia face cunoscut generalului Daniilevski că plîngerea arestaţilor bolnavi de la spitalul Colţea nu este întemeiată	168	173
1849. mart. 19, Bucureşti. — Generalul Lüders cere Co-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
misiei lămuriri asupra relaţiilor dintre Comitetul naţional din Sibiu — care proiecta o împărăţie daco-romînă — şi revoluţionarii din ţară	169	174
<1849> **mart. 19.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Parascoveanu din Craiova	170	175
<1849> **mart. 19.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a pitarului Costache Roată, ca înfocat revoluţionar	171	176
<1849> **mart. 19.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a avocatului Costache Cămărăşescu	172	176
<1849> **mart. 19.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a fraţilor Ştefan Protopopescu şi preotul Gheorghe, care au avut corespondenţă secretă cu arhimandritul Ioasaf Znagoveanu	173	177
1849 mart. 19. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a protopopului Hristea Iconomu din Ruşii de Vede	552	581
1849 mart. 19. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Dinu Gheorghe Frumuşanu	556	584
1849 mart. 19. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui Iancu Grigoriu	561	589
1849 mart. 19. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a preotului Silvestru de la Episcopia Argeşului	582	609
1849 mart. 21. — Generalul Şcerbinski cere Comisiei eliberarea pe chezăşie a lui Ioan Pretorian şi Ioan Ionescu, fiind bolnavi	330	330
1849 mart. 21.— Generalul Duhamel aprobă trimiterea lui Dinu Frumuşanu în satul său, urmînd să primească o pedeapsă potrivit cu vina sa	557	585
<1849> **mart. 22.** — Comisia consideră necesar a se trimite la anchetă cîte unul din zece persoane care au semnat actul încheiat cu prilejul arderii Regulamentului Organic în oraşul Caracal	174	178
<1849> **mart. 22.** — Comisia declară nevinovaţi pe fraţii Gheorghe şi Alexe Mantu	175	178
<1849> **mart. 22.** — Comisia declară nevinovat pe Costache Mănciulescu, fost secretar la Administraţia jud. Vlaşca	176	179
1849 mart. 22. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui C. Halepliu	547	576
1849 mart. 23, Bucureşti, — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că Iancu Paleologu, fostul administrator al jud. Muşcel, a fost arestat şi trimis la m-rea Văcăreşti	177	180
1849 mart. 23/4 apr., Bucureşti. — Profesorul T. Théot, supus francez, cere lui M. Cornescu să grăbească anchetarea lui Constantin Teodor, fost epistat la şcoala de la Sf. Sava	178	180
1849 mart. 23. — Comisia declară pe Boicea Radovici părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea sa sub arest	592	620
<1849> **mart. 24.** — Comisia declară nevinovat pe bancherul Hilel Manuah, acuzat că a ajutat cu bani guvernul revoluţionar	179	181
<1849> **mart. 24.** — Comisia declară pe Radu Ceauşescu deputat în Comisia proprietăţii, vinovat ca părtaş la revoluţie	180	182
<1849> **mart. 24.** — Comisia face cunoscut Departamentului din Năuntru hotărîrea generalului Duhamel cu privire la Dinu Frumuşanu	558	583
1849 mart. 24. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Costache Ciochinescu	563	592
1849 mart. 25. — Generalul Lüders cere Comisiei să i se		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
comunice dacă protopopul Hristea Iconomu se eliberează pe chezăşie sau va sta sub arest	553	582
<1849> **mart. 26.** — Comisia declară nevinovat pe cadetul din şcoala militară, Gheorghe Costescu	181	183
<1849> **mart. 26.** — Comisia declară nevinovat pe Nicolae Piersiceanu, fost amploiat la Departamentul din Năuntru	182	183
<1849> **mart. 26.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a profesorului Mihalache Gheorghiescu din Tîrgu Jiu, fost comisar de propagandă	183	184
1849 mart. 26. — Administratorul jud. Buzău face cunoscut Comisiei că Iorgu Dumitrescu a fost numit secretar la Administraţia locală şi la cea de Rîmnicu-Sărat de ministrul finanţelor	433	444
1849 mart. 27, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski anunţă Comisia că profesorul de teologie Nifon Bălăşescu s-a înapoiat din Transilvania şi întreabă dacă trebuie arestat . .	184	185
1849 mart. 28. — Generalul Şcerbinski trimite Comisiei cererile lui M. Gheorghiescu şi I. Comăneanu şi cere să se răspundă de ce nu sînt eliberaţi. Comisia arată că I. Comănescu este acuzat de dărîmarea casei serdarului Costache Chihăescu	185	185
<1849> **mart. 28.** — Comisia cere administratorului jud. Buzău să-i trimită pe V. Grădeanu pentru o nouă anchetare	467	484
<1849> **mart. 29.** — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui Ioan Paleologu	186	186
<1849> **mart. 29.** — Comisia comunică generalului Lüders că protopopul Hristea Iconomu se menţine sub arest	554	583
<1849> **mart. 30.** — Comisia declară nevinovat pe Caloian Cătănescu, fost prezident al Magistratului oraşului Buzău	187	187
<1849> **mart. 30.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Gheorghe Găman, fost comisar de vopsea în Bucureşti , ...	188	188
<1849> **mart. 30.** — Comisia declară nevinovat pe parucicul Grigore Băjescu	189	189
<1849> **mart. 31.** — Comisia cere punerea sub chezăşie a profesorului Nifon Bălăşescu spre a-l ancheta asupra lucrărilor Comitetului naţional din Sibiu	190	190
1849 mart. f. z. — Orăşenii din Rîmnicul Sărat dau mărturie despre cele săvîrşite de C. Protopopescu în timpul revoluţiei	413	427
1849 mart. f. z. — Comisia face cunoscut generalului Scerbinski că a căutat la închisori pe Vasile Dancovici şi pe D. Sulacolu spre a afla scopul asociaţiei comerciale înfiinţate în timpul guvernului revoluţionar, dar nu i-a găsit	623	655
1849 apr. 1. — Consulul Rusiei cere procurorului Comisiei eliberarea lui Nicolae Nanu	310	306
1849 apr. 1. — Comisia hotărăşte eliberarea lui Nicolae Nanu	311	306
1849 apr. 7. — Administratorul jud. Dolj face cunoscut Departamentului din Năuntru că C. Petrescu nu şi-a găsit chezaşi şi că a făcut propagandă revoluţionară pe drumul de la Bucureşti la Craiova	569	597
1849 apr. 10, Bucureşti. — Vasile Şişcu cere generalului Duhamel să nu considere crimă faptul că fratele său Gheorghe a fost comisar în voseaua de albastru, întrucît a		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
scăpat din mîinile revoluționarilor pe marele logofăt Nicolae Băleanu	191	191
1849 apr. 10. — Departamentul din Năuntru trimite Comisiei raportul Administrației jud. Dolj cu privire la C. Petrescu	570	598
1849 apr. 11. — Comisia hotărăște menținerea sub arest a lui Neagoe Cladoveanu	586	612
1849 apr. 11. — Comisia declară pe N. Marghiloman părtaș la revoluție și hotărăște menținerea sa sub arest	590	617
<1849> apr. 15. — Comisia declară nevinovat pe Niță Petre Muscalu	192	192
<1849> apr. 18. — Comisia declară nevinovat pe Nicolae Daniil, sluga arhimandritului Dionisie Romano	193	193
<1849> apr. 18. — Comisia hotărăște restituirea chezășiei paharnicului Ioan Paleologu, fiindcă a prezentat acte ce dovedesc nevinovăția sa	194	193
<1849> apr. 18. — Comisia declară nevinovat pe Radu Chelaru, sluga lui Magheru	195	194
<1849> apr. 18. — Comisia declară nevinovat pe pitarul Ștefan Ferichidi	196	195
<1849> apr. 18. — Comisia declară nevinovat pe doctorul Vasile Formion	197	195
<1849> apr. 18. — Comisia declară nevinovat pe parucicul Ioan Racoviceanu	198	196
<1849> apr. 18. — Comisia hotărăște menținerea sub arest a pitarului Alecu Dedu, fost comisar extraordinar	199	196
1849 apr. 18. — Comisia hotărăște menținerea sub arest a lui C. Protopopescu	414	423
1849 apr. 18. — Generalul A. Duhamel acordă lui E. Winterhalder permisiunea de a mai sta o lună în țară pentru lichidarea comerțului său	455	463
1849 apr. 18. — Interogatoriul al doilea a lui Vasile Grădeanu	468	484
1849 apr. 18. — Comisia hotărăște eliberarea pe chezășie a lui Șt. Gărdescu	473	489
1849 apr. 18. — Colonelul Daragan cere Comisiei să-i expună motivele pentru care C. Ciochinescu a fost eliberat pe chezășie	564	593
1849 apr. 19. — Comisia cere poliției capitalei să-i trimită trei funcționari de ai săi să dea mărturie la anchetarea lui I. Comăneanu	475	492
1849 apr. 19. — Poliția capitalei trimite Comisiei trei funcționari pentru mărturie la anchetarea lui I. Comăneanu	476	493
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe parucicul în rezervă Grigore Vlădoianu, care a transportat la Islaz pe Ioan Eliad și Ștefan Golescu	200	197
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe Alecu Petrescu, fost comisar extraordinar de propagandă	201	199
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe căpitanul Mihail Caracasidi, fiindcă a îndemnat pe ostașii de sub comanda sa să meargă în ajutorul lui Magheru	202	200
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe Ioan Costinescu, fost comisar de propagandă în jud. Buzău	203	201
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe parucicul Pavel Zăgănescu, fiindcă s-a împotrivit oștirii otomane la cazarma din Dealul Spirii	204	201
<1849> apr. 20. — Comisia declară vinovat pe Ioan		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
Rotescu, care fiind comisar de propagandă a ars prin sate legiuirea datoriilor între proprietari şi clăcaşi . . .	205	202
<1849> **apr. 20.** — Comisia declară nevinovat pe Petrache Protopopescu, fost slugă la Magheru	206	203
<1849> **apr. 20.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a profesorului C. Codreanu din Rîmnicul Vîlcii, pentru propagarea constituţiei la candidaţii de profesori de la sate	207	203
1849 apr. 20. — Comisia declară nevinovat pe C. Anghelescu	371	375
1849 apr. 20. — I. Popescu declară că a văzut pe I. Comănescu în grupul care urmărea să prindă pe serdarul Costache Chihăescu	477	493
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară nevinovat pe G. Török	208	204
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară vinovat pe preotul Atanasie de la Episcopia Rîmnicului, fiind propagator al principiilor constituţiei	209	205
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Demostene Turnavitu	210	206
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară vinovat pe Tache Hristea Mihăescu din Ruşii de Vede şi hotărăşte eliberarea pe chezăşie, fiind bolnav	211	207
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară vinovat pe Costache Zaman, fost comisar extraordinar de propagandă şi, după restabilirea ordinei legale, răzvrătitor al ţăranilor . .	212	208
<1849> **apr. 22.** — Comisia declară revoluţionar pe Dimitrie Ioan din oraşul Rîmnicul Sărat, sluga logofătului C. Sutu	213	209
1849 apr. 22, Bucureşti. — Podpolcovnicul Daragan cere Comisiei să întocmească o listă de arestaţii consideraţi vinovaţi, care se află în închisoare sau eliberaţi pe chezăşie, şi alta de cei ce sînt neanchetaţi	214	209
1849 apr. 22, Craiova. — Administratorul jud. Dolj raportează Comisiei că P. Eliat a fost silit să ia parte la „adunările norodului“	417	431
1849 apr. 22. — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui V. Grădeanu fiindcă a înşelat Comisia la prima cercetare	469	486
<**d. 1849 apr. 22**>. — Interogatoriul pitarului P. Eliat	418	431
<1849> **apr. 25.** — Comisia comunică colonelului M. Daragan motivele eliberării pe chezăşie a lui C. Ciochinescu	565	593
1849 apr, 25. — Comisia cere generalului Şcerbinski amînarea eliberării lui C. Ciochinescu fiind necesar la ancheta lui Scarlat Voinescu	566	594
1849 apr. 26. — Subadministratorul plăşii Marginea de Jos face cunoscut administratorului jud. Rîmnicu Sărat faptele săvîrşite de popa Neagu din satul Domniţa în timpul revoluţiei	215	210
<**d. 1849 apr. 26**>. — M. Cornescu arată faptele lui popa Neagu — fost deputat în Comisia proprietăţii — atît în timpul revoluţiei, cît şi după instaurarea Căimăcămiei . .	216	211
<1849> **apr. 28.** — Comisia declară nevinovat pe Vasile Scafeş din satul Pleniţa jud. Dolj	217	211
<1849> **apr. 28.** — Comisia declară vinovat pe praporcicul în rezervă Eftimie Beştelei care, fiind subadministrator, a insultat pe vornicul Emanoil Băleanu	218	212
<1849> **apr. 28.** — Comisia declară nevinovat pe Alecu Poenaru fost vătaf al poliţiei din Tîrgovişte	219	213
<1849> **apr. 28.** — Comisia declară vinovat pe ieromo-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
nahul Ambrosie care la 1 iulie a îndemnat poporul să intre în cazarma din Dealul Spirii	220	214
<1849> **apr. 28.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Dimitrie Perieţeanu	221	215
<1849> **apr. 29.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a căpitanului Drăghiceanu Fărcăşanu	222	216
<1849> **apr. 29.** — Comisia cere generalului Şcerbinski să-i arate motivele arestării lui Enric Treter şi alţii doi . .	223	217
1849 apr. f. z. — Orăşenii din Focşani declară că T. Ionescu a avut relaţii cu revoluţionarii	539	562
1849 mai 1. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că pentru arestatul Enric Treter se aşteaptă aprobare de la St. Petersburg	224	217
1849 mai 2. — Comisia cere comandantului oraşului Bucureşti să trimită trei arestaţi de la casa Lipănescu la spitalul Colţea pentru anchetare	225	218
<1849> **mai 2.** — Comisia declară nevinovat pe iuncărul Nicolae Zătreanu	226	218
<1849> **mai 2.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a profesorului Dimitrie Iarca, fost comisar de propagandă în jud. Olt	227	219
1849 mai 3. — Orăşeni din Craiova arată purtările lui C. Petrescu în timpul revoluţiei	571	593
<1849> **mai 4.** — Comisia declară vinovat pe Iancu Ionaşcu, fost comisar de propagandă	228	220
<1849> **mai 4.** — Comisia declară vinovat pe Constantin Chiriţopol care, fiind subadministrator, a venit cu sătenii la Bucureşti să se împotrivească intrării oştirilor otomane	229	220
<1849> **mai 4.** — Comisia declară nevinovat pe Altîn Nazaret, fiindcă nu el, ci fratele său fugit peste graniţă a adăpostit în casa lor pe Ioan Eliade	230	221
1849 mai 4. — Căpitanul Al. Cuţarida cere Comisiei eliberarea pe chezăşie	321	318
1849 mai 4. — Generalul Şcerbinski înaintează Comisiei jalba lui Neagu Cladoveanu şi întreabă de ce nu a fost anchetat	587	612
<1849> **mai 5.** — Comisia declară nevinovat pe Dimitrache Ivanovici, arestat prin abuzul administratorului judeţului	231	222
<1849> **mai 5.** — Comisia declară vinovat pe Ioan Chiriţopol fiindcă propaga prin sate nesupunerea la cele legiuite	232	223
<1849> **mai 5.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a cofetarului Toma Gheorghiu fiindcă participa la toate adunările zgomotoase	233	224
<1849> **mai 5.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a profesorului Scarlat Turnavitu, fost administrator al judeţului Rîmnicul Sărat	234	225
<1849> **mai 7.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a profesorului Grigore Mihăescu, fost prezident al Magistratului oraşului Craiova	235	225
<1849> **mai 7.** — Comisia declară nevinovat pe clucerul Petrache Poenaru, fost membru în comisia dezrobirii ţiganilor	236	226
<1849> **mai 7.** — Comisia declară nevinovat pe ierodiaconul Chesarie Măxineanu, arestat în locul comisarului de propagandă Chesarie	237	227

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 mai 7. — Comisia hotărăşte eliberarea pe chezăşie a lui I. Comăneanu	478	494
<1849> **mai 9.** — Comisia declară nevinovat pe Grigore Hagi Ioan, supus austriac	238	228
<1849> **mai 10.** — Comisia raportează generalului Şcerbinski că nu găseşte la nici una din închisori cinci persoane ce urmează a fi anchetate şi cere instrucţiuni	239	229
1849 mai 14 — Comisia întocmită pentru cercetarea şi asigurarea liniştii obşteşti întreabă Comisia dacă are trebuinţă în lucrările sale de Gheorghe Petrescu, aflat în cercetarea sa	240	228
1849 mai 14, Bucureşti. — Colonelul Vasili Nepocoicinski face cunoscut Comisiei arestarea profesorului Aaron Florian şi deţinerea lui la m-rea Văcăreşti	597	625
1849 mai 15, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei unde poate găsi pe arestaţii politici pe care nu i-a găsit, iar despre Ioan Gherman şi David Maniu Almăşanu va comunica în urmă	241	230
1849 mai 16. — Atanasie ieromonahul cere generalului Duhamel eliberarea, fiind deja anchetat, iar în timpul revoluţiei a salvat pe N. Băleanu din mîinile norodului înverşunat	242	231
<1849> **mai 17.** — Comisia declară încheiată ancheta lui Nepomuc Gradovici şi hotărăşte eliberarea lui de sub chezăşie	243	231
<1849> **mai 17.** — Comisia declară încheiată ancheta paharnicului Dimitrie Popescu şi-l eliberează de sub chezăşie	244	232
<1849> **mai 17.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui Sotirache Ţeranu	245	233
<1849> **mai 17.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul în rezervă Vasilache Marinescu	246	234
<1849> **mai 17.** — Comisia declară nevinovat pe serdarul Costache Scorţeanu, fiindcă înscrierea în garda naţională nu constituie faptă revoluţionară	247	234
1849 mai 17. — Comisia declară nevinovat pe Gheorghe Băjescu	335	334
1849 mai 17. — Comisia hotărăşte închiderea anchetei lui P. Eliat	419	433
1849 mai <17>. — Şapte orăşeni din Craiova declară că C. Petrescu a luat parte activă la revoluţie	572	599
<1849> **mai 20.** — Comisia declară nevinovat pe paharnicul Grigore Alexandrescu, fost şef de secţie la Secretariatul Statului	248	235
<1849> **mai 20.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a lui Costache Mihăileanu pentru procurarea de arme şi cuvîntări ţinute pe Cîmpul Filaretului	249	236
<1849> **mai 20.** — Comisia declară nevinovat pe serdarul Zamfir Broşteanu, iar pîra denunţătorilor săi ca pornită din vrăjmăşie	250	236
<1849> **mai 20.** — Comisia declară nevinovat pe diaconu Ipatie de la Episcopia Buzăului şi hotărăşte eliberarea lui pe chezăşie	251	238
1849 mai 20. — Comisia declară nevinovat pe T. Ionescu	540	563
<1849> **mai 24.** — Comisia declară pe Ioan Catina părtaş la revoluţie şi propune a fi lăsat în grija părinţilor pe chezăşie	252	239
1849 mai 24, Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că David Maniu Almăşanu şi Ioan Gherman Codru au fost eliberaţi de la Văcăreşti cu aprobarea gene-		

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
ralului Duhamel şi sînt în supravegherea Consulatului austriac	253	240
1849 mai 24. — Podpolcovnicul Daragan face cunoscut Comisiei că a eliberat pe chezăşie pe Vasile Dancovici . .	624	656
1849 mai 25. — N. Ghica declară că praporcicul Artemineanu a făcut propagandă între ofiţeri să nu ajute guvernul revoluţionar în rezistenţa ce o pregăteau împotriva intervenţiei oştirilor împărăteşti	609	639
<1849> **mai 27.** — Comisia declară pe arhimandritul Dionisie Romano părtaş la pregătirea şi susţinerea revoluţiei	254	241
<1849> **mai 27.** — Comisia declară nevinovat pe profesorul Ioan Brezoianu din Cîmpulung	255	243
1849 mai 30. Bucureşti. — Generalul Şcerbinski face cunoscut Comisiei că, în lipsa generalului Lüders, să se adreseze generalului Danenberg	256	243
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară nevinovat pe Tache Polihronie	257	244
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul Gheorghe Bucşenescu care a slujit la cancelaria Gărzii naţionale	258	247
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară nevinovat pe Gheorghe Pîrscoveanu de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	259	247
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară nevinovat de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal pe cojocarul Nicolae Piciulea	260	248
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară pe Mihalache Zăgănescu părtaş la revoluţie şi hotărăşte readucerea lui la închisoare	261	249
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară pe Dimitrie Lăzărescu părtaş la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	262	251
<1849> **iun. 6.** — Comisia declară pe Ioan Bunescu părtaş la revoluţie şi la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	263	252
<1849> **iun. 7.** — Comisia declară nevinovat pe Vasile Gheorghe Ioan de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	264	254
<1849> **iun. 7.** — Comisia declară nevinovat pe negustorul Parascheva Nicolau de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	265	255
<1849> **iun. 7.** — Comisia declară nevinovat pe cojocarul Dimitrie Ioan de participare la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	266	256
<1849> **iun. 9.** — Comisia declară nevinovat pe Iordache Bălăcescu de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	267	257
<1849> **iun. 9.** — Comisia declară pe Ioan Selvie Erculan, zugrav din Transilvania, părtaş la revoluţie şi hotărăşte menţinerea sub arest	268	259
<1849> **iun. 10.** — Interogatoriul lui Gheorghe Roşescu, fost în slujba lui Magheru	595	623
<1849> **iun. 11.** — Comisia înaintează generalului Danenberg cererile lui Mihail Caracasidi şi Drăghicean Fărcăşanu adresate generalului Duhamel pentru eliberarea lor pe chezăşie şi cere comunicarea hotărîrii	269	260
<1849> **iun. 11.** — Comisia cere comandantului oraşului Bucureşti aducerea lui Aaron Florian de la Văcăreşti la spitalul Colţea pentru anchetare	598	625

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
<1849> **iun. 11.** — Comisia cere Agenţiei austriace să trimită un dragoman să asiste la anchetarea profesorului Aaron Florian	599	626
1849 iun. 13. — Comisia comunică Departamentului din Năuntru motivele pentru care C. Petrescu trebuie adus din nou la cercetare	573	600
<1849> **iun. 15.** — Comisia declară nevinovat pe protopopul Marin Văzăstreanu de arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	270	260
<1849> **iun. 15.** — Comisia declară pe praporcicul Scarlat Voinescu înfocat revoluţionar	271	261
1849 iun. 15. — Comisia hotărăşte eliberarea lui Gheorghe Roşescu	596	624
1849 iun. 15. — Comisia cere comandantului oraşului Bucureşti să trimită pe profesorul Aaron Florian la spitalul Colţea pentru anchetare	600	628
<1849> **iun. 17.** — Comisia declară nevinovat pe Grigore Stănescu, eliberîndu-l fără chezăşie	272	263
<1849> **iun. 17.** — Comisia declară vinovat pe Costache Manega, fost comisar de propagandă în jud. Romanaţi	273	264
1849 iun. 17. — Interogatoriul profesorului Aaron Florian	601	627
1849 iun. 19. — Administratorul jud. Argeş relatează Comisiei purtările pitarului Toma Furduescu şi ale lui Ghiţă Petrescu în timpul revoluţiei	312	307
<1849> **iun. 20.** — Comisia declară pe Constantin Creţulescu părtaş la revoluţie ca unul din capii ei	274	266
1849 iun. 20. — Interogatoriul lui C. Petrescu după cea de a doua arestare	574	600
<1849> **iun. 21.** — Comisia declară nevinovat pe Ghiţă Ghenu tabacu	275	268
<1849> **iun. 21.** — Comisia declară nevinovat pe Ghiţă Şişcu tabacu, acuzat că a împărţit programul revoluţiei în satele din jurul capitalei	270	269
<1849> **iun. 21.** — Comisia declară pe subrevizorul şcolar Ioan Turcea părtaş la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	277	271
<1849> **iun. 22.** — Comisia cere Comitetului carantinelor relaţii cu privire la oprirea în carantina Calafat a unei ştafete trimisă la Vidin de Fuad efendi	575	602
<1849> **iun. 25.** — Comisia declară pe Stoica Soreanu părtaş la arderea Regulamentului Organic în oraşul Caracal	278	272
<1849> **iun. 25.** — Comisia declară nevinovat pe Gheorghe Dertman, fost căpitan în Garda naţională	279	273
<1849> **iun. 25.** — Comisia declară nevinovat pe Iancu Manu, acuzat că a dus bani fratelui său refugiat la Ruşciuc	280	274
<1849> **iun. 25.** — Comisia hotărăşte menţinerea sub arest a feldvebelului Ioan Dascălu, fiindcă îndemna ostaşii să meargă în tabăra lui Magheru	281	275
<1849> **iun. 25.** — Comisia raportează generalului Duhamel că profesorii transilvăneni de la şcolile publice au fost cei mai înfocaţi revoluţionari şi prezintă un pericol pentru educarea tinerimii în viitor	282	277
1849 iun. 25. — Comisia hotărăşte eliberarea de sub chezăşie a lui N. Gălăşescu	452	458
1849 iun. 25. — Comisia hotărăşte eliberarea de sub chezăşie a preotului Silvestru de la Episcopia Argeşului	583	809

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 iun. 25. — Comisia declară pe Aaron Florian pârtaș la revoluție, urmînd ca hotărîrea definitivă să se dea după ce va obține și alte dovezi	602	631
1849 iun. 30. — Comisia cheamă la spitalul Colțea pe căpitanul A. Racotă, parucicul H. Racotă, T. Alexandrescu, D. Izvoranu și negustorul I. Marcovici, pentru anchetare	283	277
1849 iul. 1. — Interogatoriul porucicului Teodor Constantinescu	606	637
1849 iul. 1. — Interogatoriul porucicului D. Artimineanu	610	640
1849 iul. 1, — Interogatoriul lui Nae Lupescu, fost secretar la Administrația jud. Dîmbovița	613	642
1849 iul. 1. — Interogatoriul porucicului Constantin Ioan Lahovari	616	645
1849 iul. 1. — Interogatoriul negustorului Dimitrie Sulacolu	619	643
1849 iul. 1. — Zece negustori din București dau mărturie de bună purtare pentru negustorul Vasile Dancovici	625	656
1849 iul. 2. — Direcția carantinei Calafat raportează Comitetului Carantinelor cum a acționat C. Petrescu pentru oprirea ștafetei trimisă la Vidin	576	602
1849 iul. 2. — Interogatoriul porucicului Hariton Racotă	621	650
1849 iul. 2. — Interogatoriul negustorului Vasile Dancovici	626	657
1849 iul. 2, — Interogatoriul profesorului Ioan Gherman Codru (Ion Codru-Drăgușanu)	628	659
1849 iul. 2. — Interogatoriul negustătorului Ioan Marcovici	630	662
1849 iul. 2. — Interogatoriul lui Teodor Alexandrescu	638	668
<1849> iul. 5. — Comisia declară pe Ioan Gheorghescu din Tîrgoviște turburător al liniștii publice prin vorbe și scrieri	284	278
<1849> iul. 5. — Comisia declară pe parucicul în rezervă Scarlat Pală pârtaș la pregătirea revoluției . . .	285	279
1849 iul. 5. — Comisia raportează generalului Duhamel că și-a terminat lucrările și cere că i se comunice unde să depună arhiva	286	281
1849 iul. 5. — Comisia declară nevinovat pe praporcicul D. Artemineanu	611	641
1849 iul. 5. — Comisia declară nevinovat pe Nicolae Lupescu , ...	614	644
1849 iul. 5. — Comisia declară nevinovat pe parucicul C. Lahovari	617	647
1849 iul. 5. — Comisia hotărăște eliberarea pe chezășie a negustorului Ioan Marcovici	631	663
1849 iul. 5. — Comisia declară nevinovat pe T. Alexandrescu	639	669
1849 iul. 6. — Comisia declară pârtaș la revoluție pe profesorul Ioan Gherman Codru	629	661
1849 iul. 7. — A. Duhamel mulțumește comisiei pentru felul în care și-a îndeplinit îndatoririle sale	287	281
<1849> iul. 7. — Comisia declară pe profesorul Ioan Penescu pârtaș la revoluție, eliberîndu-l pe chezășie și în supravegherea poliției	288	282
1849 iul. 7. — Comisia declară pe Gheorghe Petrescu pârtaș la revoluție	314	309
1849 iul. 7. — Comisia hotărăște ca D. Sulacolu să rămînă sub chezășie, fiind bănuit ca pârtaș la revoluție . .	620	649

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

	doc. nr.	pag.
1849 iul. 7. — Comisia declară nevinovat pe negustorul Vasile Dancovici	627	658
<1849> **iul. 11.** — Comisia declară nevinovat pe praporcicul Dimitrie Perieţeanu	289	283
<1849> **iul. 11.** — Comisia declară nevinovat pe Demostene Turnavitu, fiindcă acuzaţia de înrolare de panduri pentru Magheru, ce i s-a adus, nu este întemeiată . . .	290	285
<1849> **iul. 11.** — Comisia declară nevinovat pe Emanoil Goldstein, acuzat că a adus în ţară corespondenţă de la revoluţionarii aflaţi în Transilvania, fiind confuzie de nume	291	286
1849 iul. 13. — Comisia declară pe C. Petrescu părtaş la revoluţie	577	604
1849 iul. 13. — Comisia declară pe Aaron Florian părtaş la revoluţie	603	633
<1849> **iul. 22.** — Comisia declară pe porucicul în rezervă Toma Conţescu revoluţionar dinaintea izbucnirii revoluţiei şi în tot cursul ei	292	286
<1849> **iul. 22.** — Comisia declară pe căpitanul Alexandru Racotă revoluţionar înţeles cu capii revoluţiei pentru izbucnirea ei	293	289
1849 iul. 22. — Comisia declară nevinovat pe porucicul Teodor Constantinescu	607	638
1849 iul. 22. — Comisia declară pe porucicul Hariton Racotă părtaş la revoluţie	622	653
1849 iul. 28. — Comisia raportează generalului Danenberg numele persoanelor acuzate de participare la revoluţie şi care au rămas neanchetate	294	291

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

CUPRINSUL

	Pag.
Introducere	3— 14
Documente	15—669
Glosar	671—673
Indice	675—708
Lista de prescurtări folosite la indicele general	709—710
Lista documentelor	711—739

B. C. U.
Bibliotecă Institutului
de Istorie
„N. IORGA"

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

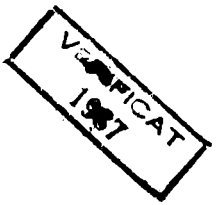

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

ERATĂ

pagina	rîndul	în loc de	se va citi
34	13	Ianovici	Iancovici
36	11	Balea	Valea
36	12	Balea	Valea
36	14	Viţianu	Vîjianu
46	35	Ianche	Ianache
68	26	Iapolis	Ialopolis
74	12	Botescu	Boteanu
74	15	Bontaş	Bonteş
75	13	Zătrescu	Zătreanu
77	24	<1848 ian. 4>	<1849 ian. 4>
100	27	drogoman	dragoman
253	20	făgăduire	tăgăduire
449	24	Socet	Seaca
608		Hristodor	Hristopol

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

DIRECȚIA GENERALĂ A ARHIVELOR STATULUI

PUBLICAȚII APĂRUTE RECENT:

1. *Catalogul documentelor românești,* vol. I, 1521—1799, București, 1955, XXXI + 598 p., lei 27.

2. *Îndrumător în Arhivele Statului din Iași,* vol. II, București 1956, 194 p., lei 9; vol. III, București, 1959, 183 p., lei 8.

3. *Catalogul documentelor moldovenești,* vol. I, București 1957, 576 p.; vol. II, București, 1959, 586 p.; fiecare volum 27 lei.

4. *Arhivele Statului — 125 ani de activitate (1831—1956),* București 1957, 514 p., lei 30.

5. *Meșteșugari și negustători din trecutul Craiovei,* București 1858, 37 p., lei 15.

6. *Înaltul Divan* (1831—1847), inventar arhivistic, București, 1958, 563 p. + VI. pl., lei 24,50.

7. *Catalogul documentelor grecești,* vol. I., București, 1958, XIII + 803 p., lei 33,50; vol. II, București 1958, VIII + 429 —/430/ p. + 8 pl., lei 20.

8. *Inventarul Protocoalelor Primăriei Sibiu 1521—1700,* București, 1958, 233 p., lei 6,25.

9. Indice cronologic nr. 3. *Episcopia Buzău,* București, 1958, 444 p., lei 10,60.

10. Indice cronologic nr. 13, *Mănăstirile: Govora, Gruia, Hagi-Dina și Hotărani,* București, 1958, 95 p., lei 4.

11. Indice cronologic nr. 15 *Mănăstirile: Sf. Ioan Focșani, Jghiabu, Jitia și Roaba, Măgureanu-București, Mamu, Mărcuța și Mărgineni,* București, 1958, 247 p., lei 10.

12. *Arhiva Magistratului Orașului Brașov.* Inventarul actelor neînregistrate, vol. I, București, 1959, 444 p.; lei 20. Vol. II, București, 1961, IV + 427 p., lei 20.

13. *Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova,* București, 1960, 516 p.; lei 25.

14. *Documente privind anul revoluționar 1848 în Țara Românească,* București, 1962.

15. *Catalogul documentelor grecești,* vol. I, București, 1960; 727 p., lei ....

16. *Industria textilă din Brașov și Țara Bîrsei* (1413—1820). Catalog de documente, București, 1960, 617 p.

17. Indice cronologic nr. 1 *Arhiva Mitropoliei Țării Românești,* vol. I, II, 1472 p., lei 40.

Publicațiile de mai sus pot fi procurate de la Direcția Generală a Arhivelor Statului, București, B-dul 6 Martie nr. 29, raionul Lenin.

lei 27

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro

https://biblioteca-digitala.ro / https://www.iini.ro